Kecskemét Megyei Jogú Város

Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027

I. KÖTET
MEGALAPOZÓ MUNKARÉSZ

2026. szeptember

KECSKMÉT MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATALA RÉSZÉRŐL KÖZREMŰKÖDTEK

Balogh Zoltán, Fejlesztéspolitikai Iroda, irodavezető

Mile Tamás, Fejlesztéspolitikai Iroda, szakmai főtanácsadó

Borbélyné Balogh Katalin, Várostervezési Osztály, osztályvezető

Bangó Gedeon, Várostervezési Osztály

Varga Levente, Várostervezési Osztály

VEZETŐ SZAKÉRTŐK

Kanalas Imre, Kecskeméti Városfejlesztő Kft.

Kurenkov Vjacseszláv, Kecskeméti Városfejlesztő Kft.

Huszár Szilvia, MKB Consulting Zrt.

dr. Sántha György, MKB Consulting Zrt.

A STRATÉGIA ELKÉSZÍTÉSÉBEN KÖZREMŰKÖDTEK

Bánhidai András, Kecskeméti Városfejlesztő Kft.

Boros Szilárd, Kecskeméti Városfejlesztő Kft.

Ikvai-Szabó Imre, MKB Consulting Zrt.

Molnár Szilárd, MKB Consulting Zrt.

Pap-Szigeti Bence, Kecskeméti Városfejlesztő Kft.

Sárdi Anna, MKB Consulting Zrt.

Tasi Krisztina, Kecskeméti Városfejlesztő Kft.

Vaszócsik Vilja, MKB Consulting Zrt.

Dr. Bajnai László, Városfejlesztés Zrt.

Kecskemét, 2026. szeptember

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalomjegyzék 3
ÁBRAJEGYZÉK 6
TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE 10
1 Megalapozó munkarész: Helyzetfeltárás és helyzetértékelés 12
1.1 Helyzetfeltárás 12
1.1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok 12
1.1.2 A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Koncepcióval és a területileg releváns vármegyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata 20
1.1.2.1 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció 20
1.1.2.2 Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Koncepció 28
1.1.2.3 BÁCSKISKUN2030 Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja 35
1.1.2.4 Bács-Kiskun Vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027 (6.0) 38
1.1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata 38
1.1.3.1 Országos Területrendezési Terv 39
1.1.3.2 Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Terve 45
1.1.3.3 Területrendezési tervek és a településrendezési eszközök közötti összhang 56
1.1.4 A település társadalma 57
1.1.4.1 Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség 57
1.1.4.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok 70
1.1.4.3 Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.) 76
1.1.5 A település humán infrastruktúrája 79
1.1.5.1 Humán közszolgáltatások 79
1.1.5.2 Esélyegyenlőség biztosítása 106
1.1.6 A település gazdasága 111
1.1.6.1 A település gazdasági súlya, szerepköre 111
1.1.6.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői 115
1.1.6.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelései 120
1.1.6.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők 135
1.1.6.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat) 142
1.1.7 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere 147

1.1.7.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program 147
1.1.7.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere 163
1.1.7.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység 175
1.1.7.4 Foglalkoztatáspolitika 180
1.1.7.5 Lakás- és helyiséggazdálkodás 181
1.1.7.6 Intézményfenntartás 186
1.1.7.7 Energiagazdálkodás 188
1.1.8 Zöldinfrastruktúra vizsgálata 190
1.1.8.1 A települési zöldinfrastruktúra elemei 190
1.1.8.1.2. Zöldterületi ellátottság értékelése 202
1.1.8.2 A zöldinfrastruktúra konfliktusai és problémái 205
1.1.9 Közlekedés 208
1.1.9.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok 208
1.1.9.2 Közúti közlekedés 211
1.1.9.3 Közösségi közlekedés 216
1.1.9.4 Parkolás 231
1.1.10 Közművesítés 234
1.1.10.1 Víziközművek 235
1.1.10.1.1. Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás) 236
12.1.10.1.2. Szennyvízelvezetés és tiszítás 247
1.1.10.2 Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés 254
1.1.10.3 Energiaellátás 262
1.1.10.4 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése 294
1.1.10.5 Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények) és információtechnológiai hálózatok 297
1.1.11 Környezetvédelem (és településüzemeltetés) 302
1.1.11.1 Talaj 302
1.1.11.2 Felszíni és a felszín alatti vizek 307
1.1.11.3 Levegőtisztaság és védelme 316
1.1.11.4 Zaj- és rezgésterhelés 325
1.1.11.5 Sugárzás védelem 331
1.1.11.6 Hulladékkezelés 331
1.1.11.7 Vizuális Környezetterhelés 344
1.1.11.8 Árvízvédelem 345
1.1.11.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák 345
1.1.12 Városi klíma 354

1.2 Területi lehatárolás ... 366
1.2.1 A várostérség lehatárolása, bemutatása ... 366
1.3 Helyzetértékelés, szintézis ... 373
1.3.1 Prosperáló város ... 373
1.3.2 Zöldülő város ... 389
1.3.3 Digitális város ... 417
1.3.4 Megtartó város ... 422
1.3.5 Kiszolgáló város ... 440
1.4 A város irányítási és működési modellje ... 477
1.4.1 Irányítási modell ... 477
1.4.1.1 A polgármester városfejlesztéssel összefüggő feladatai ... 479
1.4.1.2 Az egyes alpolgármesterek városfejlesztéssel összefüggő feladatai ... 481
1.4.1.3 A Közgyűlés városfejlesztéssel összefüggő feladatai ... 482
1.4.1.4 A Polgármesteri Hivatal városfejlesztéssel összefüggő feladatai ... 488
1.4.1.5 Az önkormányzati főépítész városfejlesztési feladatai ... 492
1.4.1.6 A Kecskeméti Városfejlesztő Kft. feladatai ... 495
1.4.1.7 A partnerség szerepe a stratégiai tervezésben és a végrehajtásban ... 496
1.4.1.8 A jelenlegi városfejlesztési irányítási modell hatékonyságának értékelése ... 498
1.4.2 Működési modell ... 503
1.4.2.1 A városfejlesztésben érintett gazdálkodó szervezetek és városi intézmények ... 503
1.4.2.2 A városi szolgáltatások nyújtásában résztvevő fontosabb szervezetek ... 507
1.4.2.3 A jelenlegi város működési modell hatékonyságának értékelése ... 521
1.5 Kockázatok és lehetőségek értékelése ... 525
1.5.1 Prosperáló város ... 525
1.5.2 Zöldülő város ... 526
1.5.3 Digitális város ... 527
1.5.4 Megtartó város ... 528
1.5.5 Kiszolgáló város ... 529

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Agglomerációk, agglomerálódó térségek, nagyvárosi településegyüttesek 12
2. ábra: Kecskemét jellemző vonzáskörzeti viszonyai 13
3. ábra: Kecskemét településhálózati potenciálja és vonzásviszonyai 14
4. ábra: A Kecskemétre történő napi munkavállalási célú ingázás jellemző értékei és a kibocsátó települések 15
5. ábra: A munkaerőpiaci központként meghatározott városokban foglalkoztatottak arányának változása 2011 és 2022 között 16
6. ábra: A Kecskeméti állami fenntartású iskolák vonzáskörzete a városban tanulók állandó lakóhelye alapján 17
7. ábra: A Neumann János Egyetem vonzáskörzete, a hallgatói jogviszonnyal rendelkező diákok állandó lakhelye alapján 18
8. ábra: Kecskemét belső várostérségi vonzáskörzete 20
9. ábra: Funkcionális térségek Magyarországon 22
10. ábra: Vidéki térségek Magyarországon 24
11. ábra: A klímaváltozás hatásainak leginkább kitett térségek 25
12. ábra: Az OFTK-ban nevesített kultúrtájak 26
13. ábra: Bács-Kiskun Megye területfejlesztési célrendszere 28
14. ábra: Az OTrT (2. sz. melléklete) Kecskemét Megyei Jogú Városra vonatkozó kivonata 40
15. ábra: BKVmTrT (2. sz. melléklete) Kecskemét Megyei Jogú Városra vonatkozó kivonat 46
16. ábra: Kecskemét lakónépességének változása és népmozgalmi adatai 57
17. ábra: Az élveszületések és halálozások alakulása Kecskeméten (2000-2024) 58
18. ábra: Kecskemét demográfiai korfájának változása 1990-2022 59
19. ábra: Kecskemét etnikai és nemzeti kisebbségei 60
20. ábra: A 7 éves és idősebb népesség iskolai végzettség szerint megoszlásának változása Kecskeméten 61
21. ábra: A lakónépesség megoszlása gazdasági aktivitás szerint, 2022. 62
22. ábra: Felsőfokú végzettségűek területi eloszlása 63
23. ábra: A nyilvántartott álláskeresők száma, 2014-2025. 64
24. ábra: A nyilvántartott álláskeresők képzettség szerinti megoszlása 2014-2024 között 65
25. ábra: A kecskeméti tartósan álláskeresők számának változása 2014 -2025 között 65
26. ábra: Az önkormányzat által irányított költségvetési szervek engedélyezett létszámának, valamint az általuk foglalkoztatott közfoglalkoztatottak számának alakulása 2014 és 2024 között (fő) 66
27. ábra: Az 1 főre jutó nettó jövedelem értéke a megyei jogú városokban, 2024 67
28. ábra: Egy főre jutó éves nettó jövedelem (2019) 68
29. ábra: A népesség eloszlása Kecskemét külterületén, 2025. 70
30. ábra: Kecskemét lakónépességének területi megoszlása a 2022-es népszámlálás adatai alapján .. 71
31. ábra: A lakosságszám változása belterületen belül 2019-2025 között 73
32. ábra: Az óvodai feladatellátási helyek száma a fenntartók szerint 2024. 80
33. ábra: A kecskeméti óvodák telephelyeinek területi képe 2024-ben a fenntartók szerint 81
34. ábra: Az óvodai ellátási adatok változásának jellemzői Kecskeméten 82
35. ábra: A kecskeméti általános iskolai feladatellátás, fenntartók szerint 2024. 83
36. ábra: A kecskeméti általános iskolai intézmények területi képe a fenntartók szerint 84
37. ábra: A kecskeméti középfokú oktatásban részt vevő nappali tanulók számának alakulása intézményi formák szerint 85
38. ábra: A felsőoktatásban részt vevő hallgatók számának változása Kecskeméten 87
39. ábra: A Neumann János Egyetemre járó hallgatók állandó lakhelyük alapján (2024) 89

40. ábra: A Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház kecskeméti telephelyének területi illetékességi ellátó körzete 92
41. ábra: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának fenntartásában működő szociális alap- és szakosított ellátásainak szervezeti ábrája 94
42. ábra: Bölcsődébe beíratott gyermekek és a bölcsődei férőhelyek számának időbeli alakulása Kecskeméten 103
43. ábra: GVA növekedésének mértéke az MJV-k körében 2015 és 2024 között (%) 114
44. ábra: 1 főre jutó GVA (2024) 114
45. ábra: Kecskeméti vállalkozások megoszlása árbevétel-kategóriánként 115
46. ábra: Kecskeméti székhelyű vállalkozások nettó árbevételének ágazati megoszlása 116
47. ábra: Az 1 főre jutó helyi iparűzési adó bevétel alakulása Kecskemét és Magyarország összevetésében 2014-2024 között 117
48. ábra: 1 főre jutó idegenforgalmi adó bevétel alakulása Kecskemét és Magyarország összevetésében 2017-2024 között 118
49. ábra: A regisztrált vállalkozások számának alakulása Kecskeméten, 2014-2024 120
50. ábra: Kecskeméti székhellyel rendelkező működő vállalkozások elhelyezkedésének területi képe121
51. ábra: Az 1 milliárd forint feletti árbevétellel rendelkező Kecskeméti székhelyű vállalkozások területi elhelyezkedése 122
52. ábra: A működő vállalkozások számának alakulása létszám-kategóriánként (2024) 123
53. ábra: A működő vállalkozások számának változása létszám-kategóriánként 2014 és 2024 között 124
54. ábra: A kecskeméti székhelyű működő vállalkozások területi elhelyezkedésének képe a foglalkoztatottak száma alapján 125
55. ábra: Kecskemét TOP 10 vállalatának munkavállalói létszámának változása, 2014-2024 126
56. ábra: Foglalkoztatottság alakulása Kecskeméten 137
57. ábra: Foglalkoztatottság megoszlása foglalkoztatási ágak szerint (2012-2024) 138
58. ábra: Nyilvántartott és a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők számának alakulása Kecskeméten (2014-2024) 139
59. ábra: Munkanélküli álláskeresők végzettség szerinti megoszlása Kecskeméten (2014-2024) 140
60. ábra: Munkanélküli álláskeresők korcsoportok szerinti megoszlása Kecskeméten (2014-2024) ... 141
61. ábra: A lakásállomány és az 1000 lakásra jutó új építésű lakások számának alakulása 143
62. ábra: Kecskeméten kiadott építési engedélyek és épített lakások száma (2012-2024) 144
63. ábra: Főváros és megyei jogú városok átlagos ingatlanárai (2024) 144
64. ábra: Kecskemét lakásárainak változása 2010 -2025 között (ezer Ft/m^2) 145
65. ábra: Kecskemét ingatlanbérleti piacának árváltozása 2007 -2025 között 146
66. ábra: Kecskemét Megyei Jogú Város költségvetési bevételeinek és kiadásainak alakulása 148
67. ábra: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata adósságot keletkeztető ügyleteiből származó fizetési kötelezettségeinek és saját bevételei arányának alakulása (2013-2025) 149
68. ábra: Kecskemét megyei jogú város működési és felhalmozási költségvetési együttes egyenlegének alakulása (2013-2025) 150
69. ábra: Kecskemét Gazdasági Programjának célrendszere 159
71. ábra: Az önkormányzati bérlakások területi elhelyezkedése 182
71. ábra: Az önkormányzat által irányított költségvetési szervek bevételi és kiadási adatai 187
72. ábra: Kecskemét zöldinfrastruktúra karakterterületei és típusai 191
73. ábra: A kecskeméti zöldinfrastruktúra értékelése 194
74. ábra: Zöldfelületi intézmények Kecskemét központi belterületén 200
75. ábra: Kecskemét központi belterület zöldfelületi ellátottsága 204
76. ábra: Kecskemét úthálózatának sematikus ábrája 208
77. ábra: A tehergépjármű forgalom napi adatainak alakulása Kecskeméten 2024-ben 210

78. ábra: A Kecskeméten regisztrált gépjárművek számának változása 2012 és 2024 között 212
79. ábra: Az állami kezelésű utak forgalmi adatainak változása Kecskeméten 2012 és 2024 között ... 213
80. ábra: Személygépkocsi ellátottság Kecskemét vonzáskörzetében (2024) 214
81. ábra: A munkavállalók közlekedési módválasztásai Kecskemét néhány nagy foglalkoztatójánál .. 215
82. ábra: Kecskemét helyi autóbusz-hálózati struktúrája 217
83. ábra: Kecskemét és környékének vasúthálózati kapcsolatai 219
84. ábra: Kecskemét meglévő kerékpárút hálózata 223
85. ábra: A kecskeméti kerékpáros közlekedés forgalmi terhelésének képe 225
86. ábra: Kecskemét kerékpáros baleseti térképe 226
87. ábra: Belvárosi gyalogos- és zöldfelületek kiterjesztésének lehetőségei 230
88. ábra: Kecskemét parkolási övezetei 232
89. ábra: A város vízvezeték (gerincvezeték) hálózata 237
90. ábra: A város szennyvízcsatorna hálózata 249
91. ábra: A különböző kezelők által működtetett belvízcsatornák és a záportározók 255
92. ábra: A nyílt csapadékelvezető árkok területi elhelyezkedése Kecskeméten 257
93. ábra: A város csapadékvíz-csatorna hálózata 260
94. ábra: 1 fogyasztóra eső átlagos vezetékes gázfogyasztás mennyiségének változása 264
95. ábra: A város nagyfeszültségű villamos főelosztó hálózata 268
96. ábra: A város középfeszültségű villamosenergia-hálózata 269
97. ábra: A város kisfeszültségű villamos energia hálózata 270
98. ábra: A város nagynyomású szénhidrogén-szállító távvezeték hálózata 273
99. ábra: A város nagyközép-, közép- és kisnyomású gázvezeték hálózata 275
100. ábra: Távhőellátás infrastruktúrája Kecskeméten 279
101. ábra: A megújuló energia fajtái 282
102. ábra: Meglévő és tervezett megújuló energia termelő rendszerek Kecskeméten 285
103. ábra: Meglévő és tervezett megújuló energia termelő rendszerek Kecskeméten 289
104. ábra: Vezetékes elektronikus hírközlő hálózatok 300
105. ábra: Kecskemét agrárgazdasági művelésbe vont területei a felszínborítottság alapján 305
106. ábra: Kecskemét átlagosnál jobb és gyengébb minőségű termőterületei művelési osztály szerint 305
107. ábra: Kecskemét termőterületei aranykorona szerint 306
108. ábra: Kecskemét termőterületei aranykorona szerint 312
109. ábra: Az országos közúthálózati szakaszok forgalmi terhelésének változása Kecskeméten [jármű/nap] (2019-2024) 328
110. ábra: A globálsugárzás (MJ/m^2) átlagos évi összege Magyarországon (1991-2020) 354
111. ábra: Az aszályos napok számának [db/év] alakulása és mértéke (2020-2025) 355
112. ábra: Kecskemét térségére jellemző talajtípusok 357
113. ábra: Az uralkodó szélirányok Magyarországon (2001-2020) 358
114. ábra: Kecskemét felszíni hőmérséklet térképe, 2022. július 23. 11:33 (9:33 GMT). 359
115. ábra: Kecskemét mikroklímáját befolyásoló térszerkezeti típusok 361
116. ábra: A klímaváltozás hatásainak leginkább kitett területek Magyarországon 362
117. ábra: Kecskeméti városkörnyéki településegyüttes lehatárolása 368
118. ábra: Kecskemét rugalmasan alakuló funkcionális térségeinek lehatárolása 371
119. ábra: Kecskemét központú közszolgáltatási hálózatok ellátási területe 372
120. ábra: Kecskemét GVA termelése a megyei jogú városok összevetésében (2024) 376
121. ábra: Kecskemét HIPA bevallásában szereplő összegek és az egy vállalkozásra jutó átlagos HIPA összeg alakulása 377

122. ábra: A kecskeméti (adatszolgáltatásra kötelezett) légszennyező tevékenységet folytató cégek, intézmények elhelyezkedése 396
123. ábra: A tehergépjármű forgalom alakulása Kecskeméten a Magyar Közút mérőpontjain mért értékek alapján 400
124. ábra: Az országos közúthálózati szakaszokon a teherforgalom arányának változása [%] (2019-2024)..... 401
125. ábra: Kecskemét természetvédelmi területei 416
126. ábra: Kecskemét népességszám változásának összetevői (2005-2024)..... 423
127. ábra: A vándorlási egyenleg alakulása a kecskeméti járásban 2010-2024 között 424
128. ábra: Kecskemét demográfiai összetételének változása korcsoportos bontás alapján..... 425
129. ábra: Kecskemét belterületi lakónépességének átlagéletkora utcatömbök szerint, 2025. 426
130. ábra: Az 1 adófizetőre jutó belföldi jövedelem alakulása az alsó és a felső jövedelmi sávokban Kecskeméten 432
131. ábra: Kecskeméti székhelyű regisztrált nonprofit és nem nyereségorientált szervezetek számának alakulása 2015 és 2025 között..... 438
132. ábra: Kecskemét belterületi lakónépességének átlagéletkor változása utcatömbök szerint (2011-2025)..... 447
133. ábra: A kecskeméti társadalom térbeli problématérképe..... 448
134. ábra: Kecskemét szegregáció által veszélyeztetett területe a KSH Igazolása alapján 449
135. ábra: Kecskemét városi hősziget modellje 451
136. ábra: Kecskemét felszíni hőmérsékletében megfigyelhető különbségek egy 2025 augusztus 9-ei napon..... 452
137. ábra: Kecskemét gazdasági területeinek elhelyezkedése 453
138. ábra: A kecskeméti székhelyű cégek hőtérképe a foglalkoztatottak alapján 454
139. ábra: 1 milliárd forint feletti árbevétellel rendelkező Kecskeméti székhelyű cégek területi elhelyezkedése..... 454
140. ábra: A zöldfelületek területi képe Kecskemét központi belterületén 462
141. ábra: Kecskemét bel-, külterületi és zártkerti aránya 2014-ben és 2024-ben..... 465
142. ábra: Területfelhasználási kategóriák területváltozása 2014 és 2024 között 466
143. ábra: Övezeti átminősítések száma az egyes városrészekben 2014 és 2024 között 468
144. ábra: A lakó- és vegyes funkciójú területek beépíthetőségi potenciálja Kecskeméten..... 469
145. ábra: Kecskemét épített környezetének konfliktusos területei 470
146. ábra: Természetközeli területek és élőhelytípusok Kecskemét területén..... 474
147. ábra: A talajvízszint változása Kecskeméten az 1458-as számú talajvízkút adatai alapján..... 475
148. ábra: A kecskeméti és a környezetében elhelyezkedő talajvízkútak elhelyezkedése..... 476
149. ábra: Kecskemét Megyei Jogú Város aktuális városirányítási modellje..... 478
150. ábra: Kecskemét MJV Polgármesteri Hivatalának szervezeti felépítése..... 488
151. ábra: A Kecskeméti Városfejlesztő Kft. szervezeti felépítése 496
152. ábra: Kecskemét szolgáltatói rendszerének sematikus térképe 524

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: Kecskemét népszámlálásokhoz kötött demográfiai folyamatai (1970-2022) 58
2. táblázat: Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számának változása 2014-2024 69
3. táblázat: Az egyes szociális alapellátásokban részesülők számának időbeli alakulása 96
4. táblázat: Nem állami fenntartású szociális szolgáltatók és tevékenységeik Kecskeméten 98
5. táblázat: Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számának változása (fő) 101
6. táblázat: Kecskemét Megyei Jogú Várossal szemben fennálló szociális ellátási kötelezettségek és azok teljesülése 102
7. táblázat: Hatósági intézkedéssel érintett kiskorúak száma kecskeméti járás településein 2022-ben 105
8. táblázat: A kecskeméti gazdasági szervezetek számának változása a megyei jogú városokhoz viszonyítva 2014 és 2024 között. 111
9. táblázat: A regisztrált vállalkozások ágazati összetételének összehasonlító adatai, mutatói 113
10. táblázat: Az ágazati szektorok kiemelkedő nettó árbevételt termelő vállalkozásai (2023) 118
11. táblázat: Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében támogatott kecskeméti pályázatainak megoszlása operatív programonként 130
12. táblázat: A Széchenyi 2020 program keretében támogatott kecskeméti pályázatainak megoszlása operatív programonként 131
13. táblázat: GINOP keretében a legnagyobb összeget nyert kecskeméti projektek 132
14. táblázat: A Széchenyi 2020 Program keretében a legnagyobb összeget nyert kecskeméti projektek 133
15. táblázat: Modern Városok Programhoz kapcsolódó, Kecskeméten megvalósult jelentősebb fejlesztési eredmények 134
16. táblázat: A helyi adóbevételek és az iparűzési adó alakulása Kecskeméten 150
17. táblázat: Állami támogatások arányának változása az önkormányzati költségvetési bevételeken belül (2014-2025) 152
18. táblázat: Az önkormányzat tulajdonában álló ingatlanok főbb jellemzői (2025) 156
19. táblázat: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának vagyonkimutatása 157
20. táblázat: A 2014-2020-as programozási időszak nyertes pályázataiból finanszírozott önkormányzati településfejlesztési projektek funkcionális bontásban 164
21. táblázat: Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek kormegoszlása 183
22. táblázat: A KIK-FOR Kft. által kezelt bérlakások típusai és száma 2024-ben 184
23. táblázat: Kecskemét zöldinfrastruktúra hálózatának jellemzői, karakterét meghatározó adottságok 192
24. táblázat: Kecskemét zöldinfrastruktúra hálózatának főbb területi elemei 194
25. táblázat: Városrészek közpark és közkert ellátottsága 196
26. táblázat: A helyi autóbuszos közösségi közlekedés adatai Kecskeméten 218
27. táblázat: Kecskemét közmű-ellátottsági mutatóinak változása a megyei jogú városok összevetésében 234
28. táblázat: Kecskemét víziközmű ellátottságának változása (2000-2024) 235
29. táblázat: A Kecskeméti Fürdőben működő kutak/termálkutak főbb adatai 245
30. táblázat: A Kecskeméti Fürdőben működő kutak/termálkutak főbb adatai 246
31. táblázat: Kecskemét szennyvízelvezetésére vonatkozó főbb adatok 248
32. táblázat: Kecskemét kiemelt intézményi és ipari szennyvízkibocsátói (2024) 251
33. táblázat: Kecskemét csapadékvízelvezető rendszerére vonatkozó főbb adatok (2024) 256

34. táblázat: Kecskemét energia közmű ellátottságának változása 2008 és 2024 között 262
35. táblázat: A kecskeméti hőszolgáltatás jellemző adatai (2014-2024)..... 280
36. táblázat: Kecskemét elektronikus hírközlési közmű ellátottságának változása..... 298
37. táblázat: A művelési ágak települési kiterjedése és az AK értékek művelési áganként..... 306
38. táblázat: Kecskemét közigazgatási területén található állóvíztest jellemzői..... 309
39. táblázat: Kecskemét közigazgatási területén található vízfolyás víztest jellemzői 310
40. táblázat: A talajvízszint-észlelő kutakban mért minimális, átlagos és maximális talajvízszintek 313
41. táblázat: Kecskemét közigazgatási területén található felszín alatti víztestek jellemzői 315
42. táblázat: A RIV mérőhálózaton mért NO_2 statisztikai mutatói (2019-2024)..... 317
43. táblázat: A RIV mérőhálózaton mért szálló por (PM10) és PM10-hez köthető nehézfémek (As, Ni, Cd, Pb) és BaP statisztikai mutatói 24 órás átlagok alapján (2019-2024)..... 318
44. táblázat: Az automata mérőállomáson mért átlagkoncentrációk és határérték túllépések száma (2019-2025) 319
45. táblázat: Kecskemét légszennyezettségi indexe az éves átlag osztályozás alapján..... 321
46. táblázat: Parlagfű szezon általános statisztikai adatai (2019-2024) 322
47. táblázat: Parlagfű szezon allergológiai szempontú statisztikai adatai (2019-2024) 323
48. táblázat: A kecskeméti lakossági hulladékgyűjtés, -szállítás általános adatai (2019-2024)..... 332
49. táblázat: A város területéről elszállított összes települési hulladék mennyisége (2019-2024) 333
50. táblázat: Kecskeméti hulladékudvarokban begyűjtött, Kecskemét közigazgatási területéről származó, nem veszélyes hulladékok mennyisége (2019-2024)..... 334
51. táblázat: A DESIGN Kft. által begyűjtött veszélyes hulladékok mennyisége (2019-2024) 335
52. táblázat: A kecskeméti hulladékudvarokban begyűjtött, Kecskemét közigazgatási területéről származó veszélyes hulladékok mennyisége (2019-2024)..... 335
53. táblázat: Kecskemét területén 2025-ben hulladékgazdálkodási tevékenységet folytató jelentősebb vállalkozások és tevékenységük 336
54. táblázat: Az építési törmelékkezelő- és hasznosító telepre beszállított, kezelt és hasznosított hulladék fajtája, mennyisége (2019-2024)..... 340
55. táblázat: Az építési törmelékkezelő- és hasznosító telepre beszállított, kezelt és hasznosított hulladék fajtája, mennyisége (2019-2024)..... 341
56. táblázat: Kecskemét jellemző meteorológiai adatai különböző időtávlatokban 356
57. táblázat: A levegő hőmérséklete és relatív páratartalma különböző térszerkezeti típusokban és átszellőzési körülményeknek megfelelően 360
58. táblázat: Kecskemét területére, klímamodellek alapján prognosztizált éghajlatváltozási következmények, tendenciák 2021-2050 364
59. táblázat: Kecskemét várostérségének lehatárolásai 366
60. táblázat: Kecskemét vonzáskörzetének magtelepülései és lakosságszámuk 2024-ben..... 370
61. táblázat: Kecskemét álláskeresési és foglalkoztatási adatai (2014-2025) 379
62. táblázat: A Kecskeméti szennyvíztisztításra vonatkozó főbb adatok..... 408
63. táblázat: Költségvetési szervek és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok listája és fő tevékenységi körei 439
64. táblázat: Kecskemét belterületi zöldinfrastruktúra elemei..... 464
65. táblázat: Kecskemét természetközeli élőhelyeinek típusa és területe..... 473
66. táblázat: Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok 504
67. táblázat: Költségvetési szervként működő önkormányzati intézmények..... 506
68. táblázat: Egyéb civil szervezetek..... 506

1 Megalapozó munkarész: Helyzetfeltárás és helyzetértékelés

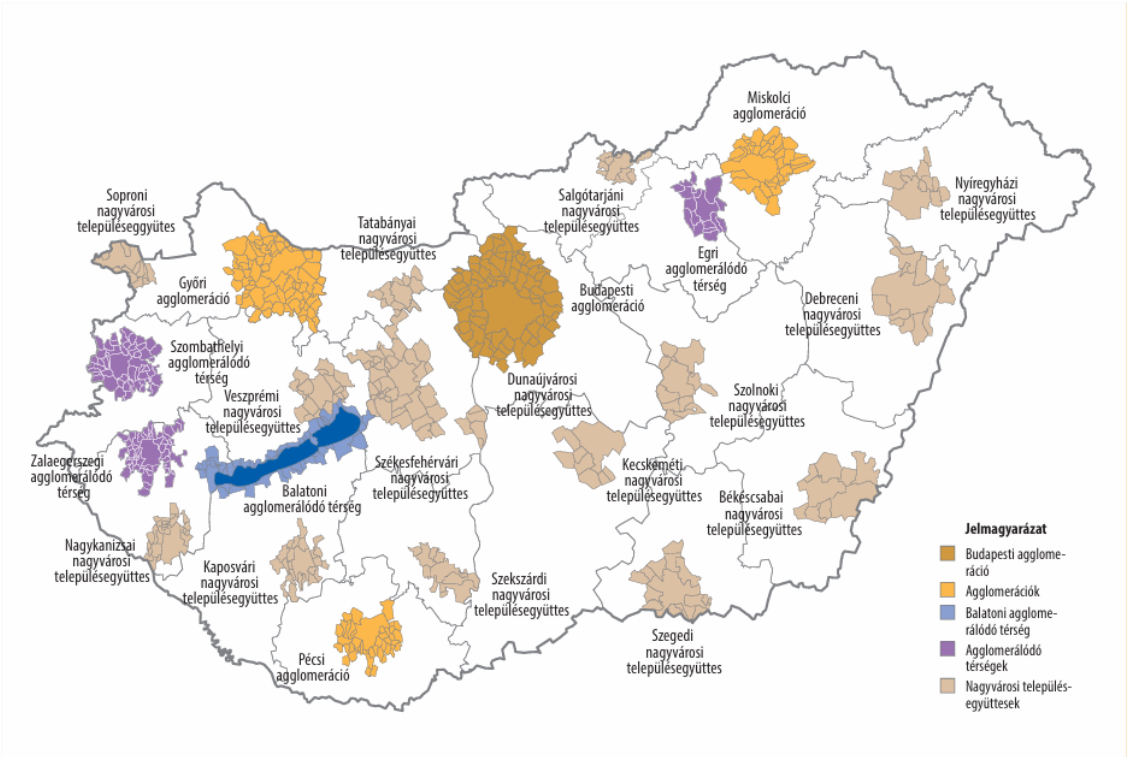
1.1 Helyzetfeltárás

1.1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Kecskemét a Duna-Tisza köze közigazgatási és gazdasági központja, Magyarország nyolcadik, a Dél-alföldi régió második legnépesebb városa (lakónépessége 2024 év végén 108 651 fő, mintegy 70%-a, a régióközpont Szeged népességszámának), Bács-Kiskun vármegye székhelye, a kecskeméti járás központja. Kecskemétet – Nyíregyháza kivételével – a népességszám alapján felállított rangsorban csak régióközpont szerepkört is betöltő centrumok előzik meg. Bács-Kiskun vármegyén belül Kecskemét népességi súlya az elmúlt 25 évben (2000-ben 19,64%, 2010-ben 21,58%, 2024-ben 22,24%) folyamatosan növekedett. A népességszámához viszonyítva Kecskemét viszonylag nagy közigazgatási területtel rendelkezik (322,57 km^2), amely a megyei jogú városok között a harmadik legnagyobb, s jelentős fejlesztési potenciált hordoz magában.

Kecskemét jelentőségét jól tükrözi, hogy a hazai településszerkezeten belül – meghatározó szerepű – nagyvárosi településegyüttes központja besorolást kapott, így természetes vonzásközpontja további hét (Ágasegyháza, Ballószög, Fülöpjakab, Helvécia, Jakabszállás, Kerekegyháza, Kunszállás) településnek (1. ábra).

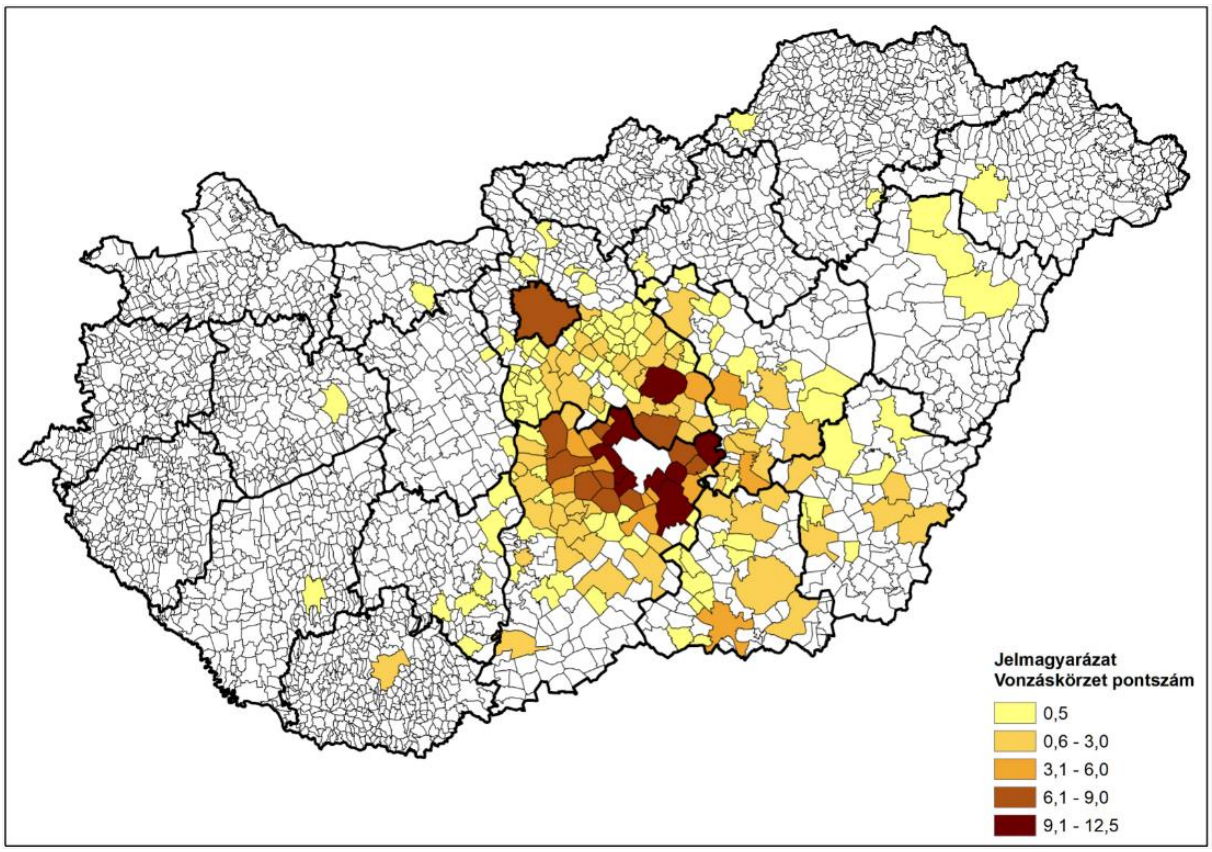
1. ábra: *Agglomerációk, agglomerálódó térségek, nagyvárosi településegyüttesek*

Forrás: KSH 2014.

A város növekvő gazdasági erejét jól szemlélteti, hogy – a belföldi ingázási adatok alapján – mind kiterjedtebb munkaerőpiaci vonzáskörzete is, amely már a vármegye északi és középső részén túl, kiterjed Pest déli, Jász-Nagykun-Szolnok keleti-dél-keleti, valamint Csongrád-Csanád vármegye északi és középső részén elhelyezkedő településeire is (2. ábra).

2. ábra: Kecskemét jellemző vonzáskörzeti viszonyai

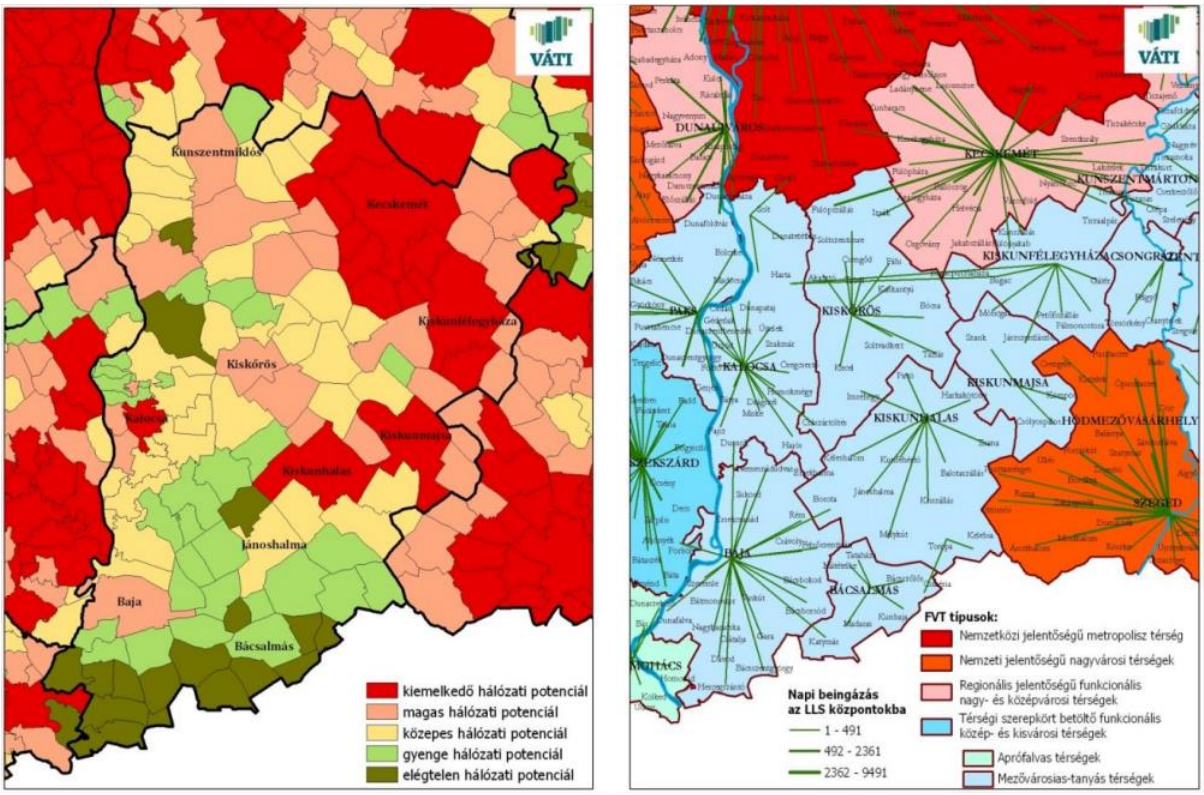
Adatok forrása: Neumann János Egyetem 2020, Megyei Kórház 2020, Közműszolgáltatók, Kecskeméti Tankerületi Központ 2020, 40 fő fölötti munkaadók körében elvégzett felmérés 2017., Helyközi buszjáratok 2020

Kecskemét vonzásviszonyait és településhálózati szerepkörét alapvetően öt tényező befolyásolja:

- A város funkcionális sokszínűsége, intézményeinek, szervezeteinek, vállalkozásainak szakmai teljesítménye, minősége és kapcsolati hálója;
- Nagy multinacionális cégek jelenléte, beszállítói hálózatuk kiterjedtsége és a munkahelyek magas száma (2022-es népszámlálás idejében: ~76.500 db);
- A város kedvező közlekedésföldrajzi helyzete, valamint az egyre jobban kiépülő és mind komplexebb közlekedési hálózata (közúti, vasúti, légi);
- A régión és a vármegyén belüli periférikus elhelyezkedése;
- A fővárostól Budapesttől és Szegedtől, mint a Dél-alföldi régió központjától való egyenlő, s viszonylag kis távolság (kb. 85 km).

A különböző hatásrendszereknek köszönhetően, az alábbi települési, térségi potenciálok és vonzáskapcsolatok jellemezték Kecskemétet az elmúlt másfél évtizedben (3. ábra).

3. ábra: Kecskemét településhálózati potenciálja és vonzásviszonyai

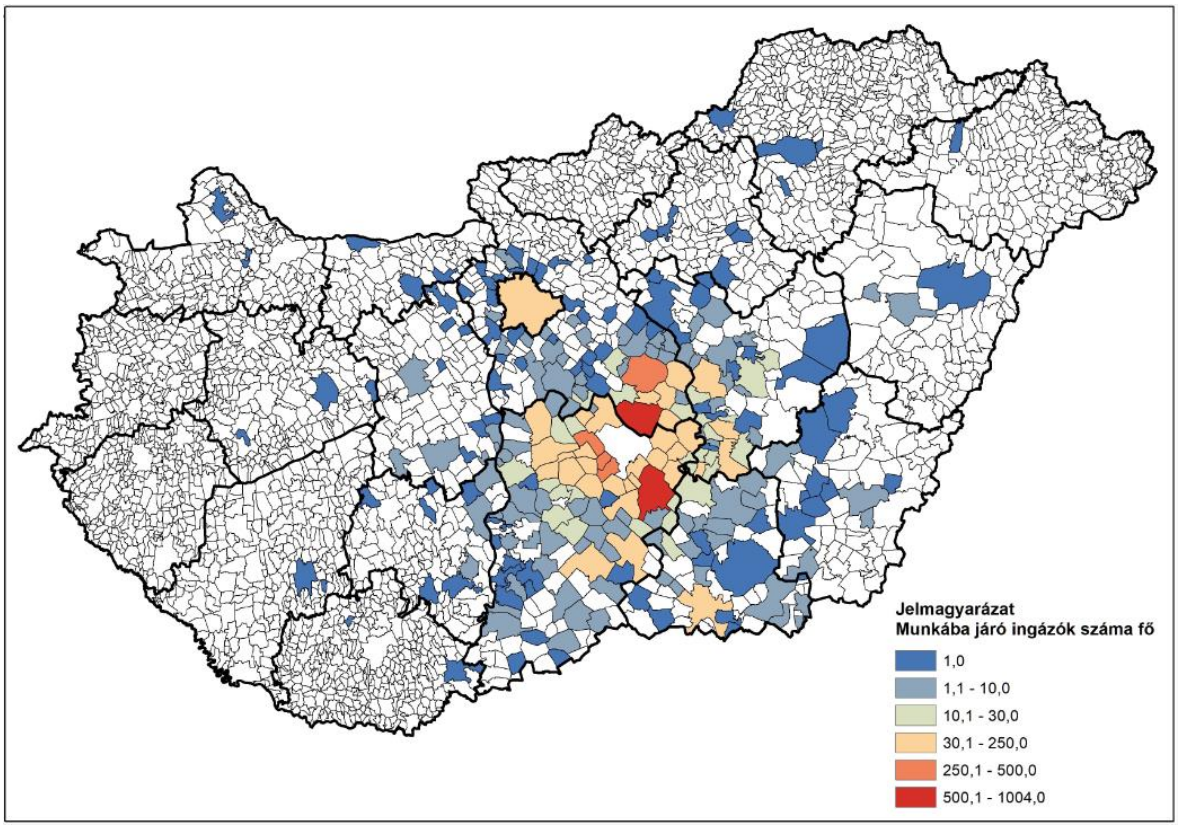
Forrás: VÁTI 2009

A fentiekből fakadóan **Kecskemét térségi kapcsolatait gazdasági-logisztikai, foglalkoztatási, intézményi-ellátási, illetve közigazgatási és irányítási központi szerepköre határozza meg**. Legjelentősebbek a munkaerőpiaci, a kereskedelmi, a közigazgatási, az oktatási / felsőoktatási, valamint az egészségügyi ellátás területén megfigyelhető térségi kapcsolatok.

Az elmúlt évek **napi ingázással** kapcsolatos városi felmérései rámutattak arra, hogy a környező települések lakosainak Kecskemétre történő utazásában, a kecskeméti munkalehetőségek és ezzel kapcsolatban a napi hivatásforgalmi ingázás, továbbá az oktatás, a kereskedelem, az egészségügyi ellátás, valamint a hivatali ügyintézés van a legnagyobb hatással. Ez az ingázási körzet napjainkban körülbelül egy 35-40 km sugarú körrel határolható le, ezen a távolságon belül a legintenzívebb a **munkavállalási célú ingázás** is (4. ábra).

A Mercedes gyár megépülését (2012), beszállítóik megjelenését és a kedvező gazdasági környezetet kihasználó egyéb munkahelyteremtő beruházásokat követően, **a munkavállalási célú bejárók száma gyorsan növekedett a városban, ami napjainkra megközelíti a 30 ezer főt** (2022-ben: 28.639 fő). Ezen belül, Kecskemét szűkebb max. 20 km-es belső várostérségi körzetéből (Ágasegyháza, Ballószög, Helvécia, Kerekegyháza, Kunszállás, Lajosmizse, Nagykőrös, Nyárlőrinc, Városföld) bejárók száma meghaladja a 10 ezer főt.

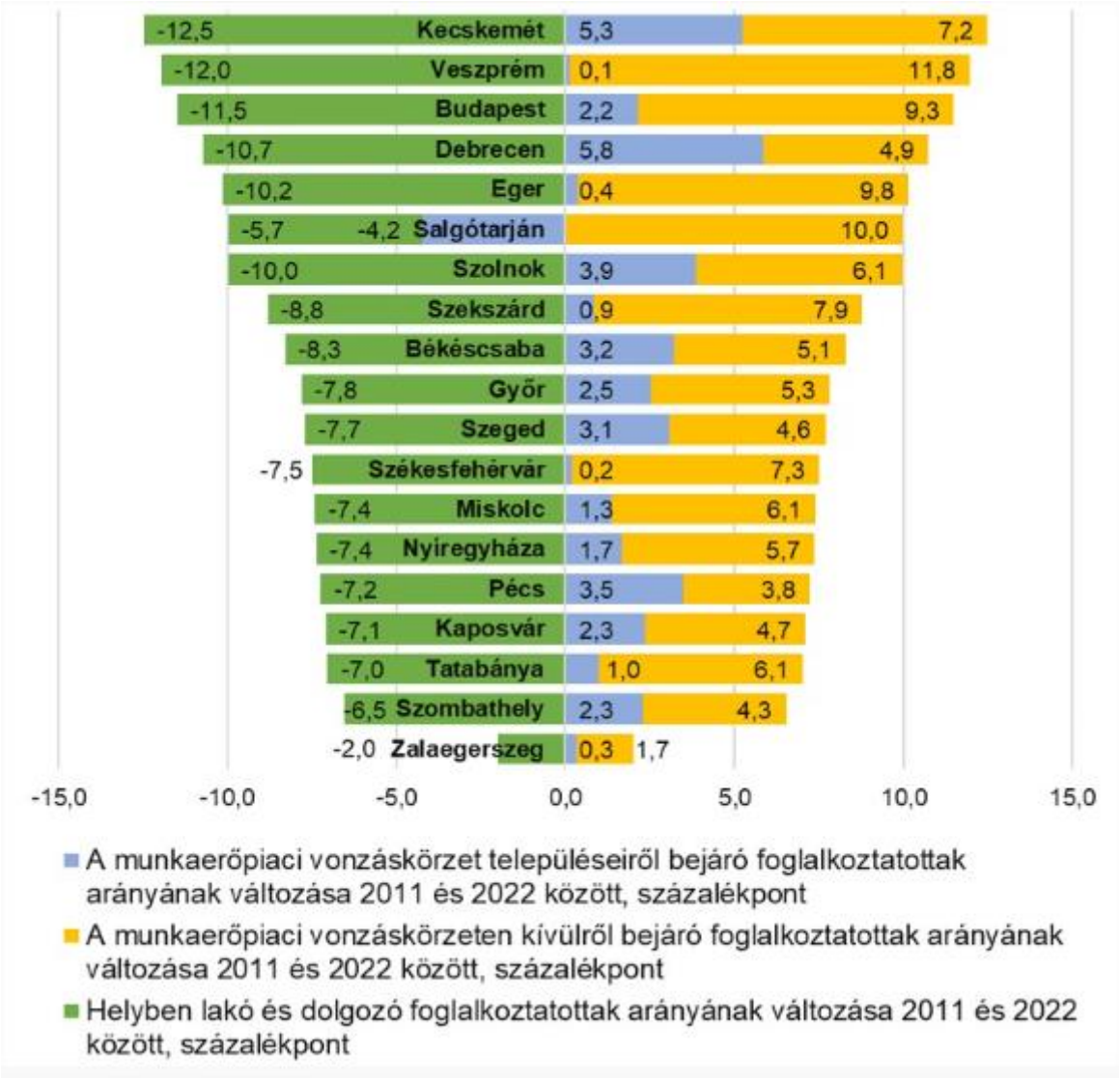
4. ábra: A Kecskemétre történő napi munkavállalási célú ingázás jellemző értékei és a kibocsátó települések

Adatok forrása: Munkáltatói felmérés a 40 fő feletti kecskeméti vállalkozások körében (2017) alapján saját szerkesztés

A 2017-ben 58 db, 40 fő fölötti kecskeméti foglalkoztatotti létszámmal rendelkező vállalkozás körében elvégzett felmérés alapján megállapítható, hogy **több mint 200 településről járnak be** (napi és heti ingázók) **munkavállalási céllal Kecskemétre**. Ebből közel 30 település bocsájtott ki több mint 30 munkavállalót, de találhatunk további négy olyan települést, ahonnan több mint 250 fő, valamint 1 település esetében, több mint 500 fő., további 1 település esetében 1 000 főt meghaladó munkavállaló jár be a vármegyeszékhelyre. **Az elmúlt évek gazdasági és munkavállalási folyamatai rávilágítottak arra, hogy ha a jövőben sikerül a város gazdasági dinamikáját fenntartani, esetleg növelni** (ld. Mercedes gyár bővítése, új beszállítók és egyéb termelőegységek megjelenése), **még tovább emelkedhet a várostérségből ingázók száma**. Ezt látszanak alátámasztani a legutóbbi népszámlálások (2011 és 2022) adatai is. Ezek rávilágítottak arra, hogy Kecskeméten **a helyben lakó és helyben foglalkoztatottak száma ugyan növekedett** (a 2011-ben regisztrált 42 978 főről 2022-ben rögzített 47 838 főre), **de arányuk** – a dinamikusan bővülő munkahelyek számának (~19 200 db), illetve a városba történő beköltözések elmaradásának (vélhetően, részben a magas és egyre emelkedő ingatlanárak hatásaként) köszönhetően – **jelentősen csökkent, melyet azonban pótolt a munkaerőpiaci vonzáskörzetből ingázók száma** (5. ábra).

5. ábra: A munkaerőpiaci központként meghatározott városokban foglalkoztatottak arányának változása 2011 és 2022 között

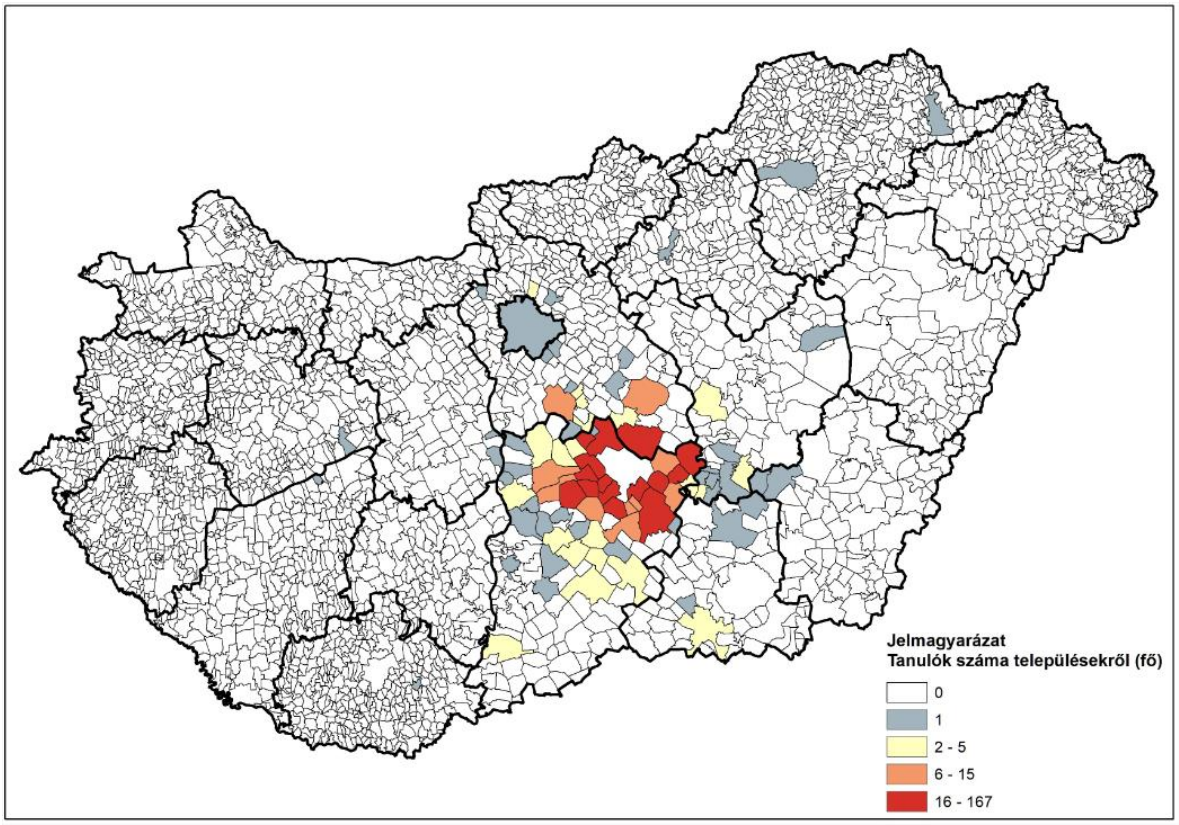
Adatok forrása: KSH, népszámlálás (2011 és 2022)

A vonzáskörzeti vizsgálatok során **fontos kiemelni a város egyre erősödő térségi oktatási funkcióját**. Ezt a szerepkört részben az egyházi iskolák (református, piarista és katolikus) térségi hatókörű beiskolázási gyakorlatának, a város széleskörű középiskolai szakmakínálatnak, illetve a felsőfokú oktatási intézmények (Neumann János Egyetem, Károli Gáspár Református Egyetem, Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet) – reményeink szerint egyre erősödő és szélesedő – képzési palettájának köszönheti Kecskemét.

A település közoktatási kapacitására jellemző, hogy a város 36 általános iskolai, 3 szakiskolai, 8 szakképző, 8 technikumi, valamint 12 gimnáziumi/szakgimnáziumi feladatellátási hellyel és 7 középiskolai kollégiummal rendelkezett 2024-ben. Az oktatási intézmények sokszínű képzési kínálatot biztosítanak mind a sport, mind a humán, mind pedig a műszaki és természettudományos érdeklődésű fiatalok számára.

Kecskemét közoktatási intézményeibe napjainkban közel 18 000 tanuló jár, közülük több mint 3 500 diák más településekről veszi igénybe Kecskemét egyre szélesedő – valamint új képzési formákat (pl. középiskolai duális képzés, kéttannyelvű képzés) is biztosító – közoktatási szolgáltatásait. A vonzáskörzet kiterjedésére jellemző, hogy csak az állami fenntartású kecskeméti oktatási intézményekbe a diákok 150 településről járnak be, közülük nem egy, több száz kilométeres távolságból (6. ábra).

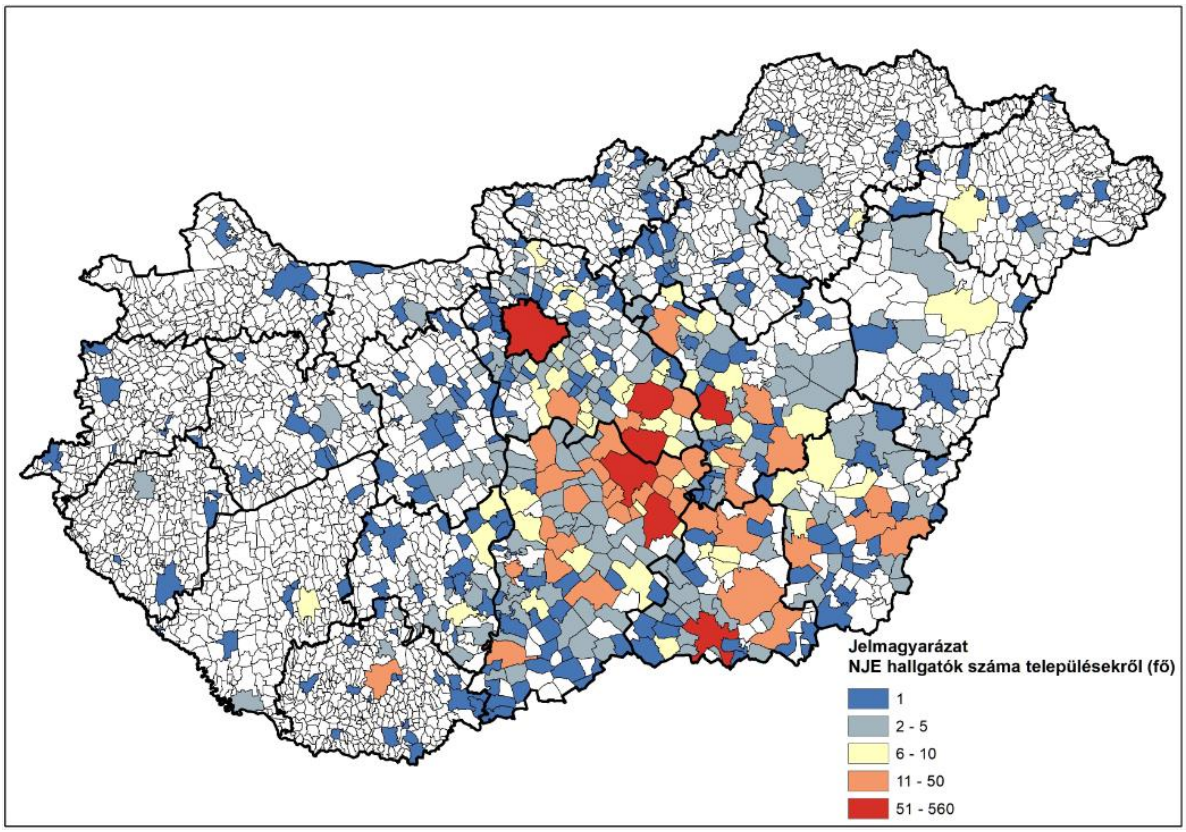
6. ábra: A Kecskeméti állami fenntartású iskolák vonzáskörzete a városban tanulók állandó lakóhelye alapján

Az adatok forrása: Kecskeméti Tankerületi Központ 2020.

A felsőfokú oktatás esetében a bejárók aránya még magasabb értéket mutat (84,5%), mint a közoktatás esetében. A Neumann János Egyetem közel 4 600 hallgatójából 3 888 fő más hazai településről, további több mint 230 fő külföldről jár Kecskemétre. Az oktatási intézmény vonzásviszonyaira jellemző, hogy a 2024/2025-ös tanévben 648 településről érkeznek a diákok az egyetem három karára. A szülők lakhelye alapján történt vizsgálat eredményeként megállapítható, hogy a városban legmeghatározóbb felsőfokú oktatási intézmény, a Neumann János Egyetem vonzása jelentősen túlmutat a vármegye települési körén, hiszen a vármegye területéről az összes bejáró hallgató hozzávetőlegesen 23,57%-a érkezik, melyből a járás települései (Kecskemét nélkül) a diákok 6,2%-át adják. Látható tehát, hogy Kecskemét felsőoktatási funkciója jelentős nagytérségi hatókörrel rendelkezik. A legtöbb bejáró hallgatót Budapest (271 fő), Cegléd (123 fő), Kiskunfélegyháza (105) Nagykőrös (104 fő), Szolnok (98 fő), Szeged (94 fő) adja az egyetemnek (7. ábra).

7. ábra: A Neumann János Egyetem vonzáskörzete, a hallgatói jogviszonnyal rendelkező diákok állandó lakhelye alapján

Adatok forrása: Neumann János Egyetem 2024.

Az egészségügyi ellátás területén is jelentős területi szerepkört tölt be Kecskemét, különösen a 2012-es egészségügyi szervezeti átalakításokat követően. A szervezeti modellben történt változásnak köszönhetően 2013. január 1-től a Kecskeméti Megyei Kórházhoz csatolták Kiskunfélegyházi Városi Kórházat és Kalocsai Szent Kereszt Kórházat, így a szervezeti egység immár 3 város 5 telephelyén, 1 785 ágyon lát el gyógyító feladatokat. ***A Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház területi ellátó szerepe kiterjedt, a kecskeméti telephelyek mintegy 500 000 fő egészségügyi szakellátását biztosítják***. A Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház 33 fekvőbeteg osztálya, valamint több mint 130 járóbeteg szakellátása napi szinten mintegy 6 000-7 000 fő ellátását biztosítja. Az Onkoradiológiai Központ, az orthopédia, a haematológia, az endocrinológia, az anyagcsere és diabetológia, a gastroenterológia, az idegsebészet, a stroke, a PIC, a nephrológia, a kardiológia, a kéz- és szájsebészet a fekvőbetegek ellátásában vármegyei területi ellátó szerepkörrel rendelkezik. Az intézmény területi illetékességből adódóan, teljes körű kórházi ellátást nyújt: *Kecskemét, Ágasegyháza, Ballószög, Fülöpháza, Helvécia, Jakabszállás, Kerekegyháza, Kunbaracs, Ladánybene, Lajosmizse, Orgovány, Városföld, Felsőlajos, Izsák, Tiszakécske, Lakitelek, Szentkirály, Nyárlőrinc, Kunszentmiklós, Kunadacs, Kunpeszér, Tiszaug, Szabadszállás, Fülöpszállás* lakosai részére.

Speciális térségi egészségügyi szerep jelenik meg még a Kecskeméti Repülőkorházban is, ahol a katonai pilótajelöltek, a kiképzett repülőállomány, valamint a repülést kiszolgáló földi személyzet (műszakiak, repülésirányitók) alkalmassági és szűrővizsgálatait végzik. Továbbá külön megállapodás alapján 2025 januárjáig *Ballószög, Kunszentmiklós és Kecskemét 8 háziorvosi körzete* – Széchenyiváros – lakóinak járóbeteg ellátását belgyógyászat, sebészet, traumatológia, nőgyógyászat, fül-orr-gégészet, szemészet, bőrgyógyászat, ideggyógyászat, pszichiátria, reumatológia, gasztroenterológia területén is ellátta.

Kiemelendő a város közigazgatási és irányítási szerepköre is. Ez a funkció nem csak a vármegyei szinten újraformált Kormányhivatalnak, s ehhez kapcsolódóan a területi közigazgatási feladatok vármegyei és járási szinten történő ellátásának köszönhető, hanem a vármegyei szintű, illetve 2021-től a funkcionális várostérség szintjén történő területi tervezés erősödésének, továbbá az európai uniós programozás (Versenyképes Magyarország Operatív Program) várostérségi és vármegyei szinten történő szakmai ellátásának is.

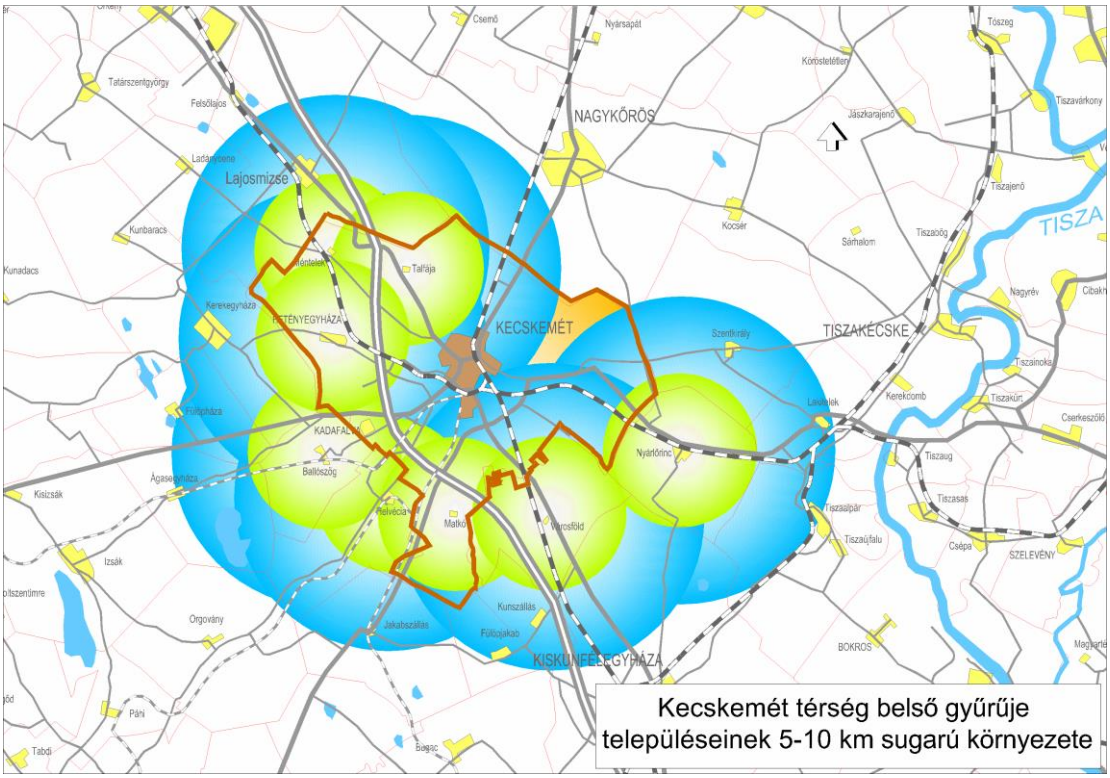
A kecskeméti székhelyű Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal olyan hatósági, felügyeleti, jogorvoslati, ellenőrzési, koordinációs, tájékozódási, javaslattevő és véleményezési jogkörökkel rendelkezik, amely elősegíti a – területi közigazgatás jellemzőire, sajátos igényeire figyelemmel lévő – központi döntések kidolgozását és végrehajtását.

Ugyancsak Kecskeméten található a Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatala, melynek alapfeladata a hatáskörükbe utalt elsőfokú államigazgatási ügyek intézése (vármegyei szint alatt). Az állampolgárok és a vállalkozások részére nyújtott közszolgáltatások hatékonyabb ellátása érdekében a járási hivatal integrált kormányzati ügyfélszolgálatot, úgynevezett Kormányablakot működtet. Közel száz ügykörben biztosítják az állampolgárok és vállalkozások részére a helyben történő ügyintézést, továbbá mintegy 1 500 féle ügyben kaphatnak tájékoztatást az adott eljárással, az ügyintézéshez szükséges dokumentumokkal kapcsolatban. A különböző hatósági feladatok, közigazgatási ügyek Kecskeméten történő intézése, felértékeli a város ilyen típusú funkcionális vonzásviszonyait. A kecskeméti járás illetékességi területe kiterjed *Ágasegyháza, Ballószög, Felsőlajos, Fülöpháza, Fülöpjakab, Helvécia, Jakabszállás, Kecskemét, Kerekegyháza, Kunbaracs, Kunszállás, Ladánybene, Lajosmizse, Nyárlőrinc, Orgovány, Városföld* településekre.

A felsorolt tényezők, ellátórendszerek és szolgáltatások mellett, a város környezetéhez képest magas szintű szolgáltató és kereskedelmi funkciókkal is rendelkezik, amely Kecskemét ellátó szerepkörét erősíti a város mintegy 25-30 km-es környezetében.

Az elvégzett vonzáskörzet vizsgálatok alapján ugyanakkor megállapítható, hogy a legerősebb településközi kapcsolatok a kecskeméti település-együttes érintett települései között figyelhetők meg a központi városmagtól számított maximum 20 km-es körzeten belül, ahol egyszerre érvényesülnek a munkaerőpiaci, kereskedelmi, közigazgatási és ellátási funkciók (8 ábra).

8. ábra: Kecskemét belső várostérségi vonzáskörzete

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Közlekedési Koncepciójának aktualizálása (munkaanyag) 2011.

1.1.2 A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Koncepcióval és a területileg releváns vármegyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata

1.1.2.1 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

Az **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** (továbbiakban: OFTK) illeszkedik a kiemelt nemzeti stratégiai tervdokumentumokhoz, fejlesztéspolitikai és területfejlesztési szempontból közös irányt határoz meg a szakpolitikák számára. A koncepció kapcsolódik továbbá a szakpolitikai stratégiai tervdokumentumokhoz és megalapozza a kiemelt nemzeti célkitűzések megvalósítását szolgáló – fejlesztéspolitikai célú – szakpolitikai programok tervezését és végrehajtását. Az OFTK részletesen foglalkozik a hazánk előtt álló külső és belső kihívásokkal, illetve Magyarország fejlődési lehetőségeit meghatározó folyamatokkal, trendekkel. A koncepció átfogó módon feltárja az ország geopolitikai helyzetét, a gazdaság, a társadalom, a környezet és a térszerkezeti folyamatok legfőbb sajátosságait, s megfogalmazza a legfontosabb ágazatstratégiai és területpolitikai üzeneteit, melyeket a kecskeméti területi stratégiai dokumentumok összeállítása során is alapul kell venni.

Az átfogó célok elérése érdekében az OFTK **tizenhárom specifikus célt** tűz ki, köztük **hét szakpolitikai** jellegű célt és **hat területi** célt. A specifikus célok nemzeti jelentőségű ágazati és területi tématerületeket ölelnek fel. A célok – az OFTK hosszú távú teljes tervezési

szemléletének megfelelően – **a társadalom és a gazdaság egészének, valamint minden ágazatnak, térségi és helyi szereplőknek szólnak**, továbbá kirajzolják azokat a fejlesztési súlypontokat is, amelyekre a középtávú – fókuszált – fejlesztési feladatok épülhetnek. **Kecskemét számára kiemelkedően fontos, hogy az OFTK-ban megfogalmazott átfogó és specifikus célkitűzések maradéktalanul megvalósuljanak**, hiszen ez biztosíthatja egy olyan egészséges és fenntartható környezeti, társadalmi és gazdasági rendszer kialakulását, amely alapját képezheti a város további fejlődésének.

Az ágazat-, vagy szakpolitikai célok mellett, **Kecskemét Településtervének és Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának kialakítása során, figyelembe kell vennie az OFTK-ban megfogalmazott területpolitikai célokat**, melyek közül több is olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, melyek nélkül nem képzelhető el kiegyensúlyozott, fenntartható és felelős településfejlesztés.

A területi specifikus célok közül **az ország makroregionális szerepének erősítése** nem csak a térszerkezet funkcionális fejlesztése miatt fontos a város számára, hanem a kulturális és gazdasági lehetőségek bővítése szempontjából is. **A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat** fejlesztése, a városhálózati kapcsolatrendszer javítása új lehetőségeket nyit meg a város számára, így érdekelt a városhálózat területi kiegyenlítését szolgáló fejlesztések megvalósításában, a funkciómegosztásban és a város-vidék kapcsolatok erősítésében.

Kecskemét alapvető érdeke és szükséglete a **vidéki térségek népességeltartó képességének növelése**, ezen belül is a kialakult **város-vidék kapcsolatok erősítése, az integrált vidékfejlesztés, a tanyás térségének fejlesztése, valamint a klímaváltozás hatásai által különösen érintett Duna-Tisza közi Homokhátság alkalmazkodóképességének erősítése**.

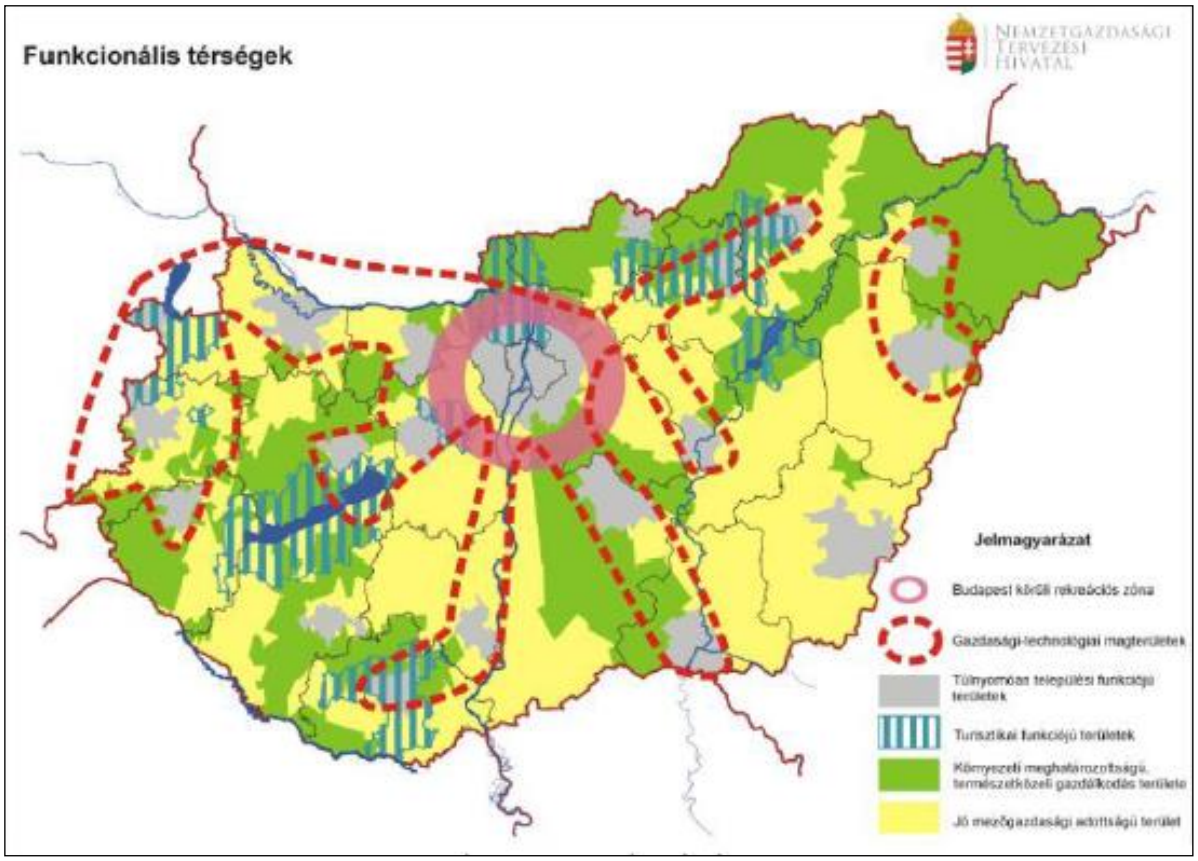
Kecskemét tervezett fejlesztési elképzelései jól illeszkednek **a kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése** kapcsán megfogalmazott célokhoz és beavatkozásokhoz, különösen a táji értékekre és a tájkarakterre alapozott térségfejlesztéshez, vagy a térségek sajátos gazdasági profillal történő fejlesztéséhez.

A város érdekelt **a területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés céljainak megvalósulásában**. Ezen belül is elsődlegesen a perifériák, leszakadó vidéki térségek az ország gazdasági és társadalmi vérkeringésébe történő bekapcsolásában, továbbá a szabad vállalkozási zónák, speciális gazdasági övezetek kialakításában és alkalmazásában, valamint a nagyvárosok körül tudásintenzív, innováció-orientált befektetési zónák megteremtésében.

Mindezen elképzelésekhez nélkülözhetetlen fontosságú **az elérhetőség és a mobilitás biztosítása**, kiemelten a városon belüli közlekedés fejlesztése, a város és vonzáskörzete közötti mobilitás biztosítása, továbbá Kecskemét, mint foglalkoztatási központ, térségi szintű elérhetőségének fejlesztése.

Az OFTK meghatározza a területpolitikai irányokat és teendőket is, továbbá **kirajzolja a tervezett térszerkezeti jövőképet és funkcionális térségeket** (9. ábra), melyek körében meghatározó – vagy szándékoltan azzá válhat – egy-egy nemzeti szinten is jelentős gazdasági, társadalmi vagy környezeti fejlesztéssel kapcsolatos feladat ellátása.

9. ábra: *Funkcionális térségek Magyarországon*

Forrás: Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal, OFTK 2014.

Kecskemét és térsége, mint az ábrából is látható, részét képezi nem csak a **gazdasági-technológiai magterületnek**, de a **túlnyomóan települési funkciójú területek**nek és a környezeti meghatározottságú, **természetközeli gazdálkodás területének** is. Mint ahogyan az OFTK fogalmaz, ezek nem kizárólagos és semmiképpen nem szabályozási jellegű térségek, ugyanakkor a kijelölt térségekben a nevesített funkciók kiemelt fontosságúak.

Az OFTK kiemeli, hogy a területfejlesztés központi célját képező, a gazdasági és társadalmi fejlettségben megmutatkozó **területi különbségek csökkentése, kiegyenlítése mellett új szempontok érvényesítése szükséges**. A hatékonyabb, a hazai sajátosságokra épülő fejlődést szolgáló térszerkezet kialakítása az alábbi fő elvekre épül:

- Makroregionális térkapcsolatok feltárása;
- Többközpontú fejlődés;
- Város-vidék együttműködés;
- Természeti erőforrásainkat védő térszerkezet;

- Beruházásösztönző térszerkezet;
- Periférikus térségek becsatolása az ország társadalmi-gazdasági vérkeringésébe;
- Autonóm térségek;
- Új középszint: új megyei szerepek;
- Város és vonzáskörzete, mint funkcionális alapegység.

Kecskemét számára elsősorban a többközpontú, decentralizált fejlesztés, a város-vidék együttműködés erősítése, a beruházásösztönző térszerkezet kialakítása eredményezhet új lehetőségeket, ugyanakkor a megfogalmazott új elvek (mint például természeti erőforrásainkat védő térszerkezet, vagy az autonóm térség működési modelljének adaptálása, illetve a város és vonzáskörzete kapcsolatainak erősítése) érvényesítése, tartalommal történő megtöltése számos feladatot ró a jövőben a városra.

Az OFTK Budapestet körülölelő belső városgyűrű részeként említi meg Kecskemétet, s mint dinamikus fejlődést felmutató gazdasági központnak szükségesnek tartja a meghatározott prioritások és a meglevő gazdasági lehetőségek alapján megfelelő városprofil kialakítását, melynek megvalósulását támogatni kívánja.

Az OFTK Kecskemét számára az alábbi városprofilt és kitörési pontokat fogalmazta meg:

> *„Kecskemét megújuló mezővárosként az iparát, mező- és élelmiszergazdaságát megújító modern, szolgáltató alföldi centrum pozícióját kívánja elérni húzóágazataira támaszkodva (autóipar, élelmiszeripar, elektronika) és olyan kitörési pontokkal, mint az innovatív iparágak, gép- és járműipar („Daimler City"), élelmiszeripar, logisztika, kulturális ipar. A térség kiterjed a közvetlen városi vonzáskörzeten túl is, pl. a Nagykőrös és Cegléd agrár-élelmiszeripari és közlekedési csomóponti potenciális logisztikai térségére."*

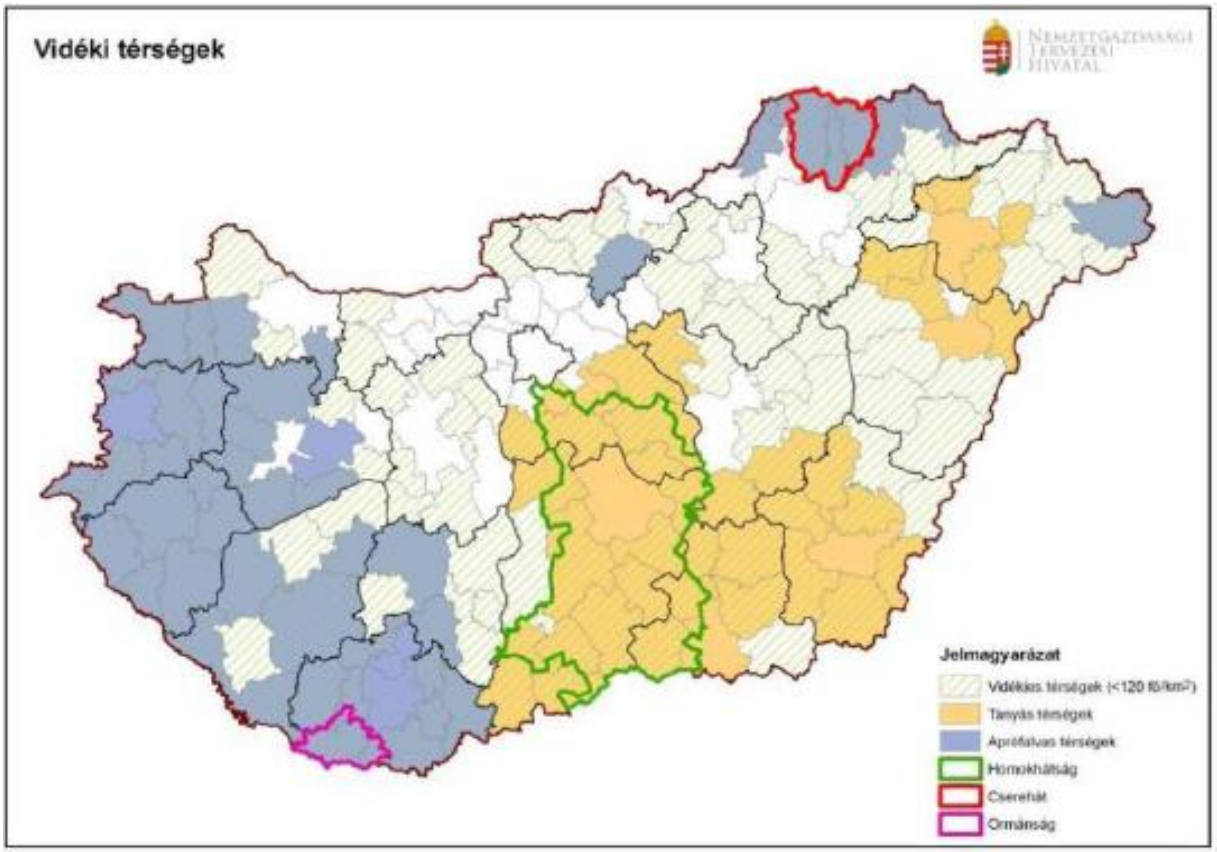
További lehetőségként jelenik meg, hogy Budapesttől nagyjából 40-100 km-re húzódó települési gyűrű egyik dinamikusan fejlődő városaként, a kedvező közlekedésföldrajzi elhelyezkedésének és az eleve meglevő ipari/logisztikai potenciáljának köszönhetően, Kecskemét a termelés és a logisztika terén feladatokat vegyen át a fővárostól.

A felsorolt funkciókon kívül Kecskemétnek meghatározó szerepet kell játszania a környezetében elhelyezkedő vidékies és tanyás térségek fejlesztésében, ezen belül is kiemelt szervező és koordináló szerepet kell betöltenie a Homokhátság komplex fejlesztésében (10. ábra). A Homokhátság komplex fejlesztésével kapcsolatban az OFTK-ban megfogalmazott *fejlesztéspolitikai feladatok a következők*:

- *A 2001-2008 között működő Homokhátsági Speciális Célprogram folytatása, kiemelten a szárazságtűrő és alternatív növények termesztésbe vonása, az erre vonatkozó termesztési és fajtakísérletek, modellértékű tájgazdálkodási projektek megvalósítása, a vízgazdálkodás, a tájhasználat és a gazdálkodás összhangját megteremtő gazdálkodási rendszerek, agrotechnikai módszerek terjesztése;*

- *A megváltozott éghajlati feltételekhez alkalmazkodó gazdálkodási formák elterjesztése;*
- *A Duna és a Tisza vízgazdálkodási jellegű programjaihoz, beavatkozásaihoz illeszkedve a Homokhátság vízgazdálkodási problémáinak átfogó rendezése, a táj- és környezetgazdálkodási szempontokkal összhangban;*
- *A belvízrendszerek felülvizsgálata, belvízelvezetés, a táji fenntarthatóságot veszélyeztető mértékben vízigényes kultúrák és ipari tevékenységek visszaszorítása;*
- *A területhasználat, a gazdálkodás és a vízgazdálkodás összehangolása, szükséges esetekben a terület- és gazdálkodási forma váltásának elősegítése;*
- *A népességmegtartást és a tájfenntartást biztosító agrár- és élelmiszergazdaság működésének biztosítása, bővítése, a speciális táji körülményeknek megfelelő korszerű technológiák használatának elősegítése;*
- *A tanyai gazdaságok fennmaradásának, piacra jutásának segítése, annak érdekében, hogy tájfenntartó és megélhetést biztosító szerepüket betölthessék.*

10. ábra: Vidéki térségek Magyarországon

Forrás: Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal, OFTK 2014.

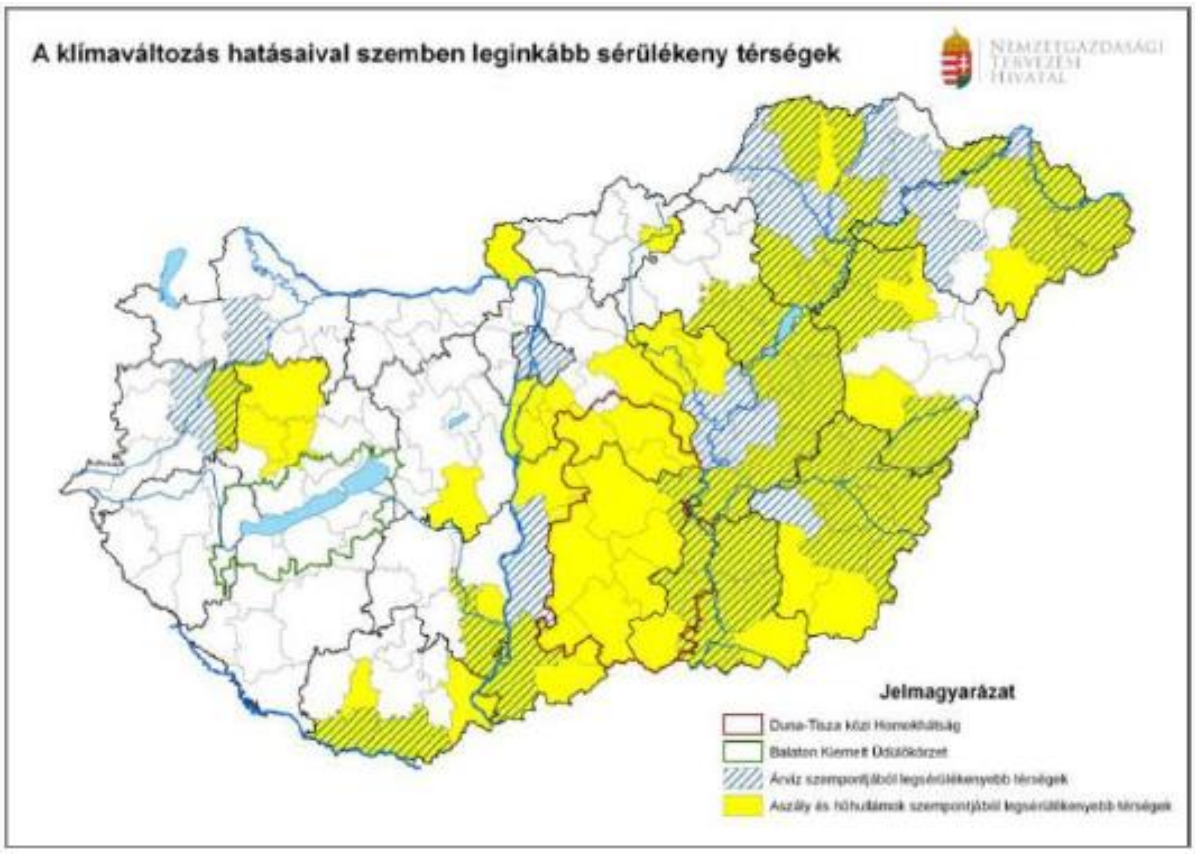
Miután **Kecskemét kiterjedt tanyás térséggel rendelkezik**, ezért e sajátos települési, gazdálkodási és létformát megtestesítő térbeli egység fejlesztésével kapcsolatban is számos feladatot fogalmaztak meg az OFTK-ban.

Fejlesztéspolitikai feladatok:

- *A Tanyafejlesztési Program kiterjesztése;*
- *A tanyás térségek átfogó fejlesztési programjának és cselekvési tervének megvalósítása;*
- *A tanyás térségek, tanyás külterülettel rendelkező önkormányzatok, illetve a tanyai gazdálkodók, lakosok számára érdemi és közvetlen fejlesztési forrás biztosítása, a meglévő tanyák megőrzése, a gazdasági termelésbe való visszaintegrálása;*
- *Hosszú távú tanyaprogram keretében a tanyákra vonatkozó jogi szabályozás szükséges alakítása, melynek szempontjai: a tanyai lakosság önkormányzati képviselete, a tanyás külterületre vonatkozó településfejlesztési és -rendezési tervezés, szabályozás megújítása, a közbiztonság javítása, a szolgáltatások elérhetőségének javítása (pl. tanyabusz szolgáltatás), az infrastrukturális fejlesztés (a környezeti szempontok figyelembevételével), a tanyai birtokrendezés;*
- *A tanyák tevékenység diverzifikációjának segítése: az önellátást szolgáló termelés mellett, a termékek és szolgáltatások piacán való megjelenésének támogatása, a „több lábon állás" ösztönzése.*

Az OFTK külön nevesítette **a klímaváltozás hatásai** (aszály, hőhullámok) **által legerősebben érintett övezetek** sorában a **Duna-Tisza közi Homokhátságot** (11. ábra).

11. ábra: *A klímaváltozás hatásainak leginkább kitett térségek*

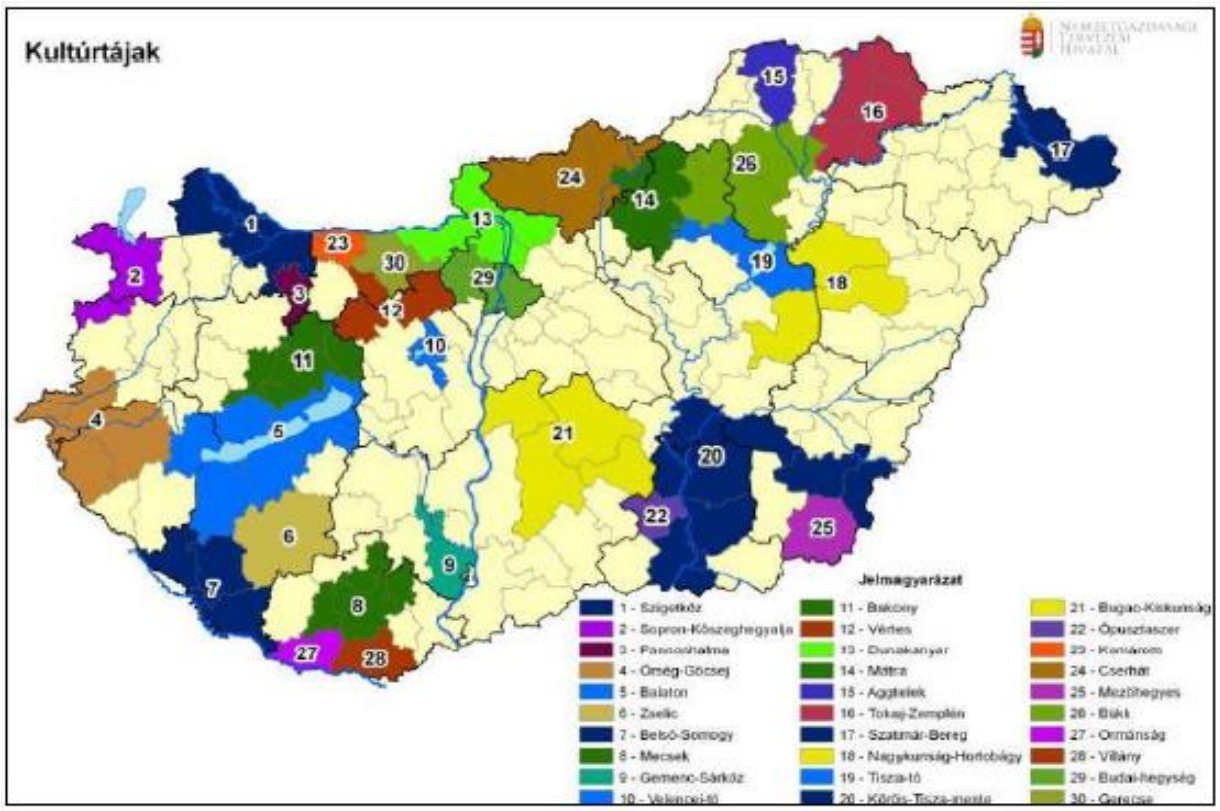
Forrás: Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal, OFTK 2014.

Az OFTK külön kiemelte, hogy a várható hatások elsősorban az agráriumot érintik, de az energiaellátás, a műszaki infrastruktúra, az egészségügyi és a szociális ellátórendszer számára

is egyre több feladatot jelentenek. A dokumentum megállapítja, hogy „különösen sérülékenyek" az elöregedő lakosságú tanyás települések, aprófalvak, de a városokban is jelentős, bár más jellegű intézkedésekre, fejlesztésekre van szükség az alkalmazkodás érdekében (pl. klímabarát városok, idősbarát települések kialakítása). A Homokhátság már most kritikus vízellátási helyzete miatt, integrált térségi programra/programokra van szükség.

Kecskemét ezeken kívül a különleges táji értékekkel, rekreációs funkciókkal bíró Bugac-Kiskunsági kultúrtájnak a részét is képezi (12. ábra), így fejlesztései során figyelembe kell vennie e különleges övezetre vonatkozó fejlesztéspolitikai feladatokat.

12. ábra: Az OFTK-ban nevesített kultúrtájak

Forrás: Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal, OFTK 2014.

Fejlesztéspolitikai feladatok:

- *A jellegzetes táji környezethez alkalmazkodó, hagyományőrző és a tájképet megőrző gazdálkodás támogatása (szőlők, legelők, kisparcellás gazdálkodás);*
- *A kulturális örökség megőrzése. Az épített örökség mellett a településszerkezet és településkép is megőrzendő érték ezekben a térségekben;*
- *Az épített örökség és a tájhasználat megőrzését támogatja a térségre jellemző hagyományos mesterségek és iparágak védelme, fenntartható fejlesztése;*
- *A helyi közösségek, helyi identitástudat fejlesztése, erősítése;*

- *A jellegzetes táji sajátosságokra épülő fenntartható turizmus fejlesztése, a helyi értékek bemutatása, a lokális adottságokhoz alkalmazkodó idegenforgalmi infrastruktúra, szálláshelyek, desztináció menedzsment kialakítása;*
- *Az idegenforgalom igényei szerint alakuló, koncentrált területhasználat kialakulásának megelőzése vagy tudatos irányítása; a túlzott mértékű, a táj- és településképet romboló beépítés megakadályozása;*
- *Az időben és térben koncentrált vendégforgalom szétterítése, a szezon meghosszabbításával, sokoldalú turisztikai kínálattal;*
- *Több lábon álló gazdasági szerkezet fejlesztése, az idegenforgalomtól való túlzott függés legalább szezonális csökkentése a turizmus igényeivel, érdekeivel összhangban;*
- *A "Silver economy" lehetőségeinek kihasználása;*
- *A kellemes környezetben alkotóhelyek és távmunka lehetőségek biztosításával a kvaterner és K+F szektorbeli munkahelyek teremtése;*
- *A fokozott környezeti terhelés megelőzése, illetve környezettechnológiai fejlesztésekkel annak kezelése, a vízellátás, a hulladékgazdálkodás, a szennyvízkezelés, a zajvédelem, a levegőminőség-védelem fejlesztése fokozott prioritás ezekben a térségekben;*
- *A helyi lakosság számára is hosszútávon élhető, vonzó lakóhelyként kell megőrizni a frekventált településeket, amit célirányos ingatlanpolitikával, szabályozással, képzésekkel, a fiatalok munkahelyhez és lakáshoz jutásának támogatásával, családbarát települések kialakításával lehet segíteni;*
- *A turisztikailag frekventált térségekben a vízparti turizmus esetében árnyékolási fejlesztések megvalósítása.*

Kecskemét kiemelt járműipari térség funkciójával kapcsolódik az OFTK-ban azonosított speciális gazdasági övezetek sorába. Létrehozásának célja: az ország adott térségének gazdasági fejlődése érdekében a helyi sajátosságokkal és hasznosítható erőforrásokkal összhangban álló, vállalkozásbarát környezet kialakítása, a befektetések ösztönzése, a foglalkoztatási lehetőségek bővítése.

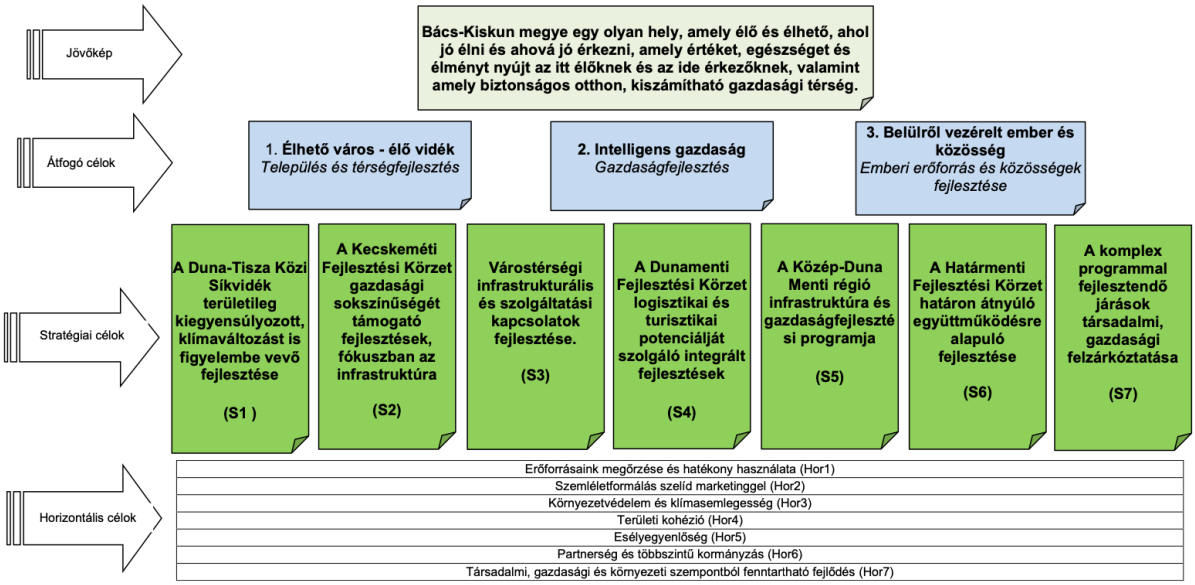
Az OFTK fontos területpolitikai célként jelölte meg továbbá a centralizáltság oldása érdekében, a vidéki nagyvárosok erősítését, a nagyvárosok bekapcsolását az európai közlekedési hálózatokba, a Budapestet kikerülő közvetlen közlekedési transzverzálisok kialakítását (pl. Kecskemét számára fontos M8 és M44 autóutak kiépítése), a funkcionális és foglalkoztatási központok elérhetőségének javítását, a hatékony és fenntartható helyi, illetve agglomerációs mobilitás fejlesztését, melynek mindegyikében érdekelt Kecskemét.

1.1.2.2 Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Koncepció

Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési koncepciója a jövőbeli vármegyét olyan helyként vizionálja, amely élő és élhető, ahol jó élni és ahová jó érkezni, amely értéket, egészséget és élményt nyújt az itt élőknek és az ide érkezőknek, valamint amely biztonságos otthon, kiszámítható gazdasági térség.

A koncepció célrendszere (13. ábra) három átfogó célt határoz meg.

13. ábra: *Bács-Kiskun Megye területfejlesztési célrendszere*

Forrás: Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Koncepciója 2021.

A. Élhető város - élő vidék - *Település és térségfejlesztés:*

- A környezet és az emberi tevékenység kölcsönhatásainak fenntartható irányba történő fejlesztése olyan módon, hogy az javulást eredményezzen a klímaváltozásra ható negatív tényezők ellenében. A célokhoz kapcsolódó eszközöket a tartósan leszakadó vidéki és városi perifériák, városközponti leszakadó területek és a tanyás térségek problémáira kívánjuk fókuszálni.
- Tiszta, zöld, egységes arculatú, értékeket megőrző épített és természeti környezet, többfunkciós terekkel, parkokkal.
- Az élhetőség egyik kulcsa a helyi igényekre épülő fenntartható városfejlesztés, a saját lakosság és a környező kistelepülések számára jobb és elérhetőbb szolgáltatások nyújtása, okos megoldások alkalmazásával az önkormányzati, állami szolgáltatások könnyebben elérhetővé tétele, a versenyszféra szolgáltatói és a lakosság közötti szolgáltatási platformok és együttműködések kialakítása, a szolgáltatási területek kiterjesztése a vidéki településekre.

- A várostérségekbe tartozó szolgáltatási központ városok és a falvak közötti feladatmegosztás kialakítása, hatékony együttműködés a több települést lefedő szolgáltatások, közszolgáltatások közös fejlesztésében és nyújtásában.
- A vidéki lakosság mobilitásának javítása infrastruktúrafejlesztéssel, szolgáltatásfejlesztéssel, fenntartható közlekedéssel, költséghatékony innovatív megoldásokkal.
- Infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatási pontok, digitális készségfejlesztés közvetlen elérhetősége minden településen

B. Intelligens gazdaság – *Gazdaságfejlesztés*

- A megye gazdasági szerkezetének átalakításával a megye termelékenységének növelése fenntartható módon, a digitalizáció erősítésével, az elérhető legjobb, tiszta technológiák terjedésének támogatásával.
- Az átfogó cél a megye Kárpát-medence közepén való kedvező földrajzi és logisztikai elhelyezkedéséből fakadó erősségre és kedvező természeti, kulturális adottságaira épít, mint kitörési pontra. Erre alapozottan a beruházások növekedését, az innováció két meglévő centrumból történő további terjedését, a KKV-szektor megerősödését, és a munkaerő utánpótlás biztosítását célozza meg 2030-ra úgy, hogy a fejlődés során a megyében élő különböző társadalmi csoportok a változás haszonélvezői lehessenek.
- Kiemelt cél a kiépült iparterületi és ipari park infrastruktúra és a megépült 7 inkubátorház megtöltése innovatív vállalkozásokkal, a már működő kis- és középvállalkozások megerősítése, a turizmus gazdasági szerepének növelése.
- A változás pozitív elemeinek esélyteremtő jellegét akkor lehet kihasználni, ha a munkaerő-piaci integrációból eddig mobilitásuk, vagy egyéb hátrányaik miatt kimaradt emberek felzárkóztatásával segítjük a helyi gazdaság, közszolgáltatások, szolgáltatások fejlődését.
- A szektorok közötti partnerség megfelelő közeg a társadalmi tőke növekedéséhez és ennek pozitív hozadékainak (iskolázottság, egészségi állapot, bűnmegelőzés stb.) megjelenéséhez a fejlesztéspolitika által generált beavatkozások mellett.

C. Belülről vezérelt ember és közösség - *Emberi erőforrás és közösségek fejlesztése*

- A cél két területi szintet érint: egyrészt a megye Európai Közösség NUTS 3 térségeinek átlagához történő közeledését kívánja elérni, másrészt a megyén belüli leszakadó térségek, társadalmi csoportok integrációját a megye társadalmi-gazdasági kapcsolatrendszerébe.
- A cél elérését szolgáló beavatkozások a vidéki térségek népességmegtartó-képességének javulását és az elvándorlás, valamint az elöregedés csökkenését eredményezik a várostérségek könnyebben elérhető szolgáltatásaival megtámogatva.

- A célkitűzés a társadalom mentális egészségének és fizikai állapotának javítására irányul annak érdekében, hogy az aktív korú népesség foglalkoztathatósága javuljon, a szociális és egészségügyi ellátórendszer képes legyen preventív és védőháló funkciót is betölteni a problémák következményeinek kezelése mellett.
- A szociális, gyermekjóléti, oktatási, egészségügyi, kulturális és sport ellátórendszer fejlesztésével biztosítani kell a területileg kiegyenlített, minden társadalmi csoport számára egyenlő hozzáférést e szolgáltatásokhoz. A társadalmi befogadás, a készségfejlesztés és a nagy ellátórendszerekhez egyenlő hozzáférés révén meg kell akadályozni a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek leszakadását, segíteni kell a felzárkóztatásukat, biztosítva számukra a minőségi élet és az annak alapfeltételét képező minőségi foglalkoztatás és a szociális ellátórendszerek lehetőségét. A munkaerő-piaci helyzet javítását a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolását segítő intézmények férőhely-számának növelésével (bölcsődei és idősek nappali és bentlakásos otthonainak férőhelyei) is támogatni kell. A foglalkoztatás feltételeinek javítása érdekében a cél a rugalmas munkavégzési formák támogatása, amely hozzájárul a munka és a magánélet megfelelőbb egyensúlyához, növelve a munkáltatók és a munkavállalók alkalmazkodóképességét. Támogatandó az atipikus foglalkoztatást elősegítő intézkedések bevezetése a kisgyermekes szülők számára.
- A megújuló társadalom a megye jól kiépült alap-és középfokú oktatási bázisán, és a bővülő és minőségi képzést nyújtó felsőoktatás kereteihez illeszkedően az élethosszig tartó tanulás formális, informális és non-formális alkalmai révén képes a társadalmi-gazdasági kihívásoknak megfelelni, a modernizálódó gazdaság foglalkoztatási igényeit teljesítve.
- A megújuló társadalom egyik ismérve, hogy a hagyományos területi struktúrákra, gazdasági és kommunikációs modellekre irányuló kihívásokra új készségekre alapozottan képes reagálni (pl. hálózatos együttműködések megvalósítása, formálódó térségi modellekben való gondolkodás és cselekvés).
- A civil társadalom fokmérője az önszerveződés képessége és az alulról jövő kezdeményezések megvalósításának képessége. Ennek kialakítását a közösségi művelődés intézményrendszerében működő szakemberek közösségfejlesztési módszerei is segítik. E kezdeményezések összekötik az ágazati típusú fejlesztéseket az integrált lokális és térségi fejlesztésekkel, és közvetlenül elérhető fejlesztési szakértelmet, technikai segítségnyújtást, fejlesztő intézményi struktúrát kívánnak.
- A megyei Marketing Stratégia céljainak megvalósításával a megyei identitás és a „Bács-Kiskun megye”, mint márka kialakítása, erősítése, fejlesztése a megyén belül a lakosság, a vállalkozások, intézmények, civil szervezetek, önszerveződő közösségek révén. További cél, hogy mint egységes márka és identitási fogalom jelenjen meg országosan és nemzetközi szinten, legyen ismert és elismert.

A koncepcióban megfogalmazott stratégia célok közül Kecskemét számára a legnagyobb feladatot a ***„Kecskeméti fejlesztési körzet gazdasági sokszínűségét támogató fejlesztések, fókuszban a városi szolgáltatások minőségi emelését és a fenntartható fejlődést támogató infrastruktúra”*** célkitűzés teljesítése jelenti.

Bács-Kiskun vármegye mutatóival összevetésben a város térségének helyzete kedvező képet mutat, ugyanakkor az infrastruktúra (pl. úthálózat, vasúthálózat, kerékpárúthálózat, villamosenergia-hálózat, víziközművek), valamint a szolgáltatások/ellátórendszerek fejlesztése iránti igény jelentős, így beavatkozások szükségesek a város hatékony működtetése és versenyképességének erősítése érdekében.

Kihívást jelent az életminőség javítását célzó jóléti és a – megfelelő színvonalú munkaerő biztosítását szolgáló – folyamatos ellátási fejlesztési igények kielégítése. Kecskemét kiemelt figyelmet fordít a város és a térség gazdasági szereplőinek összefogására, a gazdasági élet, a gazdasági szereplők facilitására, melynek fókuszában a térség termelő kapacitásának növelése, a munkahelyteremtés és ebből eredően élhető, gazdaságilag prosperatív város kialakítása a cél.

Emellett hangsúlyos feladata hátrányos helyzetű társadalmi csoportok leszakadásának megakadályozása, integrációjának elősegítése. Ez a lakhatás, valamint az integrációs programok, az oktatás és szakképzés terén változatos megoldásokat, beavatkozásokat kíván. A város és környéke kapcsolatrendszere funkcionális együttműködések révén formálódik (pl. az agglomerációra kiterjedő közlekedésfejlesztés, környezet- és klímavédelem, cirkuláris gazdaság, ellátás).

Az OFTK funkcionális térségi lehatárolásától eltérően Kecskemét és környéke turisztikai (üzleti, egészségügyi, rekreációs) és kulturális (zene, animáció, kerámia, zománc, népi iparművészet szecessziós építészet) funkciói és lehetőségei is kiemelésre érdemesek, különös tekintettel pl. a szecessziós éptett örökség megőrzésére és turisztikai hasznosítására.

Az országos jelentőségű központ (OFTK) szerepkör vonatkozásában erőteljesebb súlypontok (pl. logisztikai, oktatási-innovációs, foglalkoztatási) kiépítésére módot kínáló vármegyehatárokon átnyúló együttműködés kiaknázása is hozzájárul a cél eléréséhez.

Kecskemét és környéke tradicionális mezőgazdasági és kertkultúráját, az élelmiszeripar beszállítói hátterének megerősítését megcélozva – az ágazati-szakmai célok mellett – az együttműködési készség (termelési és ellátási szövetségek) megerősítése oldaláról is támogatni kell.

A város a természeti környezet védelmét és a környezettudatos szemlélet együttes érvényesülését, a megújuló energiát hasznosító, az energiahatékonyságot és energiatakarékosságot biztosító, valamint az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkenését elősegítő – előkészített – intézkedésekkel és fejlesztésekkel, „okos” alkalmazásokkal és „zöldfelület gazdálkodás” fejlesztésének megvalósításával kívánja demonstrálni.

A fenti stratégia cél keretében a koncepció az alábbi beavatkozási célokat fogalmazta meg:

Fenntartható mobilitás, a várostérség megyehatáron túli településeinek integrálása, elővárosi közlekedés, parkolás	• A térségi elérhetőséget szolgáló közút- és közlekedésfejlesztés, a város megközelíthetőségét, az elővárosi közlekedési kapcsolatokat javító beruházások, ideértve a vasúti közlekedés fejlesztését is, hiányzó térségi kerékpárutak megvalósítását továbbá a még hiányzó városszerkezeti jelentőségű közúti és kerékpárúti kapcsolatok kiépítése. • Kecskemét belvárosában a gépkocsiforgalom visszaszorításával a gyalogos és kerékpáros közlekedés előtérbe helyezése. • Kecskeméten a parkolási rendszer „zöldítése”, a Belváros felszíni parkolásának visszaszorítása, új parkolási módozatok bevezetésével (mélyszíni parkolók, parkolóházak és automata parkolási rendszerek hálózatának ütemezett kialakítása). • Közösségi közlekedés minőségének javítása (a közösségi közlekedés előnyben részesítése, az intermodalitás feltételeinek javítása, dinamikus buszsávok kialakítása, illetve feltételeinek biztosítása, városszerkezeti úthiányok megszüntetésével korszerűbb útvonal- és menetrendek tervezése, intelligens forgalomirányítás, P+R, B+R rendszerek telepítése, elektromobilitás). • Kecskemét Megyei Jogú Város foglalkoztatási és ellátási szerepköréhez illeszkedő fenntartható járási közlekedésfejlesztés.
Klímavédelem, környezetvédelem, vízmegtartás	• Az éghajlatváltozás kihívásaihoz történő alkalmazkodás erősítése (pl. klímabarát közterületfejlesztés, klímabarát építészeti megoldások, városökológiai alkalmazott kutatások, a kritikus infrastruktúrák modernizációja, intézményi intézkedési tervek készítése). • Környezet-, erőforrás- és energiatudatos gondolkodás terjesztése (lakossági szemléletformálás, vállalati, önkormányzati és intézményi innovatív kezdeményezések, valamint szerepvállalás a jó gyakorlatok terjesztésében). • A környezetbarát eszközök, technológiák, s megújuló energiaforrások széleskörű alkalmazása, ezek támogatásának, ösztönző rendszereinek kidolgozása. • A zöldfelület- és vízgazdálkodásban példamutató megoldások (pl. zöld térfalak, zöldtetők, zöldítési és erdősítési programok, esőkertek, egyéb szikkasztási megoldások, csapadékvíz gyűjtési technológiák) városi és térségi szintű terjesztése (városi mintaprogramok elindítása, városi csapadékvíz menedzsment rendszer kialakítása, a csapadékvíz gyűjtés, tárolás és hasznosítás rendszerének újragondolása) mind a közterületek, mind a magánterületek vonatkozásában. • Zöldfelület-gazdálkodási infrastruktúra tudatos kialakítása, fejlesztése (koncepció/terv elkészítése, megvalósítási tervek és üzemeltetési tervek készítése). • Erdősítési feladatok és közterületi növényállomány szerepének erősítése a városi klíma javítása érdekében. • A szennyvíztisztítás során keletkező tiszta víz megtartása és öntözéses hasznosítására irányuló szemléletformálás a lakossági és gazdasági szereplők körében. • Klímastratégiában és SECAP-ban rögzített CO_2 egyenérték csökkentést célzó intézkedések megvalósítása. • Környezetvédelmi Programhoz kapcsolódó Cselekvési tervben szereplő fejlesztési elképzelések ütemezett megvalósítása.

	• Lakossági szilárd tüzelés arányának csökkentése, modern tüzelőberendezések használatának ösztönzése (VTP), légterhelési díj bevezetésének kidolgozása. • Távhővel ellátott területek nagyságának növelése, távhő-használat ösztönzése. • Energiafogyasztást dokumentáló monitoring rendszer kidolgozása, adatok feldolgozása, szűrése. Légszennyezés méréséhez mobil, illetve fix mérőállomások telepítése. • Önkormányzati tulajdonban lévő közmű- és energiaszolgáltató cégek fejlesztési projektjeinek támogatása.
Okos város, okos térség	Valamennyi közszolgáltatás és a városüzemeltetés minőségi és innovatív fejlesztése: • A munkaerő-piaci igényekhez illeszkedő, gyakorlatorientált oktatás-képzési rendszer kialakítása, az infrastrukturális háttérfeltételek javítása, a kutatás-fejlesztési és innovációs kapacitások bővítése, az innováció háttérfeltételeinek városi szintű javítása (pl. innovációs és technológiai transzfer központ létrehozása) az egyetemi szintű oktatás további fejlesztése új karokkal, létszámbővítéssel, a képzési paletta szélesítése. • A munkavállalást, a társadalmi befogadást, a szegénység elleni küzdelmet, az egészségmegőrzést, a családok támogatását, a helyi kötődést elősegítő, a gyermek- és fiatalkort, valamint az aktív idősödést támogató szolgáltatások és infrastruktúrák fejlesztése, a közszolgáltatások erősítése. • A kulturális és társadalmi sokszínűségre nyitott, befogadó, értékeire és hagyományaira büszke, azt ápoló és folyamatosan fejlesztő, művészetileg pezsgő légkörű, élhető és kreatív, „tanuló” város kialakítása. • Kecskemét térségi szerepvállalásának, központi szerepköreinek és funkcióinak erősítése, a város kapcsolatrendszerének és marketing tevékenységének bővítése, a város és térsége együttműködésének kiterjesztése, új gazdaság és térségfejlesztési szövetségek létrehozása. • Az okos város szemlélet és ezt megvalósító eszköztár tudatos kialakításához városi adattár és monitoring rendszer kialakítása. • Okos településfejlesztési alkalmazások a városüzemeltetésben és a városi szolgáltatásokban.
A környezetterhelés csökkentése, energiahatékonyság, energiabiztonság	• Az épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények energiahatékonyságának javítása a lakosság, vállalkozások, közintézmények, közszolgáltatások széles körénél. • A járművek, gépek energiahatékonyabbra cserélésének ösztönzése. • Környezeti alapú intelligens forgalomirányítási rendszer városi szintű kialakítása. • A megújuló energiatermelés fejlesztése, energiaközösségek terjesztése. • Innovatív energiatárolási megoldások és innovatív, hálózat alapú energia menedzsment fejlesztése és elterjesztése, amely képes a megújuló energiatermelés növelésére a meglévő elektromos hálózat adta keretek között is, kiegyenlítve az energiatermelés és fogyasztás időbeli elkülönüléséből eredő problémákat (városi „smartgrid” kialakítása, városi szintű professzionális energiamenedzsment rendszer kialakítása, önkormányzati tulajdonú intézmények épületüzemeltetési rendszerének kialakítása).

	• Megújuló energia arányának növelése a városi energiatermelésében és felhasználásában. • Tiszta technológiák terjedésének támogatása. • A szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése. • Zöldfelületek fejlesztése, fenntartása, kialakítása a CO_2 egyenérték szerinti ragsorolás figyelembevételével.
Körforgásos gazdaság	• A helyi adottságokat figyelembe vevő gazdaságfejlesztés ösztönzése, a beszállítói láncok lerövidítése. • A helyi élelmiszeripar alapanyagbázisának a városban, illetve annak környezetében történő biztosítása. • A települési hulladék szelektív gyűjtésének fokozása, az újrafeldolgozás és újrahasználat arányának növelése. • A termékek életciklusának növelése érdekében a termékek javítását szolgáló kisipar erősítése, feltételrendszerének javítása (pl. kisiparos szolgáltatóház létesítése). • A helyi turizmus területén, a térségre jellemző élelmiszerek használata, a helyi termelők bevonása, a helyi szolgáltatások és szolgáltatók kiajánlása, az ezt szolgáló szervező rendszer kialakítása. • A termelői piacok rendszerének fejlesztése. • A város helyi energiatermelésének és felhasználási arányának növelése, feltételrendszerének kialakítása. • Energiahatékony, illetve növekvő számban zéró emissziós önkormányzati intézmény és bérlakásállomány.
Egészséges, magas hozzáadott értékű helyi élelmiszer előállítás	A megyeszékhely és környezete előzményeken alapuló munkamegosztás révén erősítheti meg élelmiszergazdasági pozícióit a beavatkozások eredményeképpen: • Várostérségi termelői integráció támogatása. • Feldolgozó-kapacitás fejlesztése. • Fogyasztói tudatosság növelése.
Design, alkotótevékenység, épített örökség országos és nemzetközi vonzerőinek fejlesztése (animáció, kerámia, zománc, népi iparművészet, szecesszió)	A várostérség gazdag egyedi értékekben, ezek bemutatása a helyben lakók és az idelátogató közönség számára jelentős vonzerőt jelent. • Kiállítóhelyek, alkotóműhelyek fejlesztése, interaktív kiállítások. • Műemlékek, közgyűjtemények fejlesztése, felújítása.
Igények és kapacitások összehangolása az oktatási, gyermekjóléti, egészségügyi és szociális ellátórendszerekben, továbbá a sport, a szabadidő és rekreáció, illetve a kultúra területén.	A letelepedett gazdasági szereplők révén, a térségbe vonzott munkaerő megtartása és a helyi lakosok ellátása az igények és a kapacitások közötti eltérések további összehangolását kívánja meg a beavatkozások révén: • Minőségi intézmény- és szolgáltatásfejlesztés. • Lakhatás feltételeinek javítása, a lakókörnyezet közösségi funkcióinak fejlesztése. • Barnamezős és a rozsdaövezeti akcióterületek hasznosításának előnyben részesítésével a fenti igények kiszolgálása.
A Dél-Alföldi Gazdaságfejlesztési Zóna céljainak érintettjei közötti együttműködések ösztönzése	Megyehatárokon átnyúló komplex programok és integrált területi beruházás(ok) megvalósítása.

1.1.2.3 BÁCSKISKUN2030 Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja

Az FVS célrendszerének, prioritásainak és programjainak illeszkedésvizsgálata során, indokolt lehet nem csak a megyei koncepcionális, hanem programozási dokumentumainak áttekintése is. Ezek sorában ki kell emelni Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programjához kapcsolódó két dokumentumot („Stratégiai programrész" és az „Operatív programrész [javaslattevő fázis]"), melyek keretében számos terület, cél, prioritás és program foglalkozik Kecskemét lehetséges fejlesztési céljaival, irányaival és jövőbeli feladataival.

Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programjának Stratégiai Programrésze az átfogó célok keretében kiemelte az **élhető város - élhető vidék** fontosságát. Megállapította, hogy az élhetőség egyik kulcsa a helyi igényekre épülő fenntartható városfejlesztés, a saját lakosság és a környező kistelepülések számára jobb és élhetőbb szolgáltatások nyújtása, okos megoldások alkalmazásával az önkormányzati, állami szolgáltatások könnyebben elérhetővé tétele, a versenyszféra szolgáltatói és a lakosság közötti szolgáltatási platformok és együttműködések kialakítása, a szolgáltatási területek kiterjesztése a vidéki településekre. A várostérségbe tartozó szolgáltatási központ városok és a falvak közötti feladatmegosztásának kialakítása, hatékony együttműködés a több települést lefedő szolgáltatások, közszolgáltatások fejlesztésében és nyújtásában. Az átfogó cél teljesülésében Kecskemét városának is kiemelt szerepet kell játszania az elkövetkező időszakban.

A programdokumentum átfogó célként rögzíti az **intelligens gazdaság** kialakítását, ezen belül a **gazdaságfejlesztést**, melyet a gazdasági szerkezet átalakításával, a megye termelékenységének fenntartható növelésével és a digitalizáció erősítésével kíván megvalósítani a megye. Bár az átfogó cél teljesítése kapcsán nem nevesítik Kecskemét szerepét, ugyanakkor gazdasági erejénél fogva a megyei jogú városnak a folyamatban kiemelt szerepe lesz.

Hasonló megállapítás tehető az **emberi erőforrás és közösségek fejlesztése** („Belülről vezérelt ember és közösség") átfogó cél kapcsán. A vidéki térségek népességmegtartó képességének javításában és az elvándorlás csökkentésében Kecskemétnek kiemelt szerepet kell játszania a jövőben is. Ennek érdekében előre kell lépni a népesség foglalkoztathatóságában, a szociális és egészségügyi ellátórendszer erősítésében ugyanúgy, mint a preventív területek, funkciók fejlesztésében. A jelzett célkitűzés a társadalom mentális egészségének és fizikai állapotának javítására irányul, így kiemelt feladat hárul a területileg kiegyenlített, minden társadalmi csoport számára elérhető szolgáltatások (pl. szociális, gyermekjóléti, oktatási, egészségügyi, kulturális, sport) biztosítására.

A területfejlesztési program stratégiai céljainak elérésében is kiemelkedő szerep hárul Kecskemétre. A stratégiai célok közül a város érintett a **Duna-Tisza Közi Síkvidék területileg kiegyensúlyozott, klímaváltozást is figyelembe vevő fejlesztésében**. Ezen belül is kitüntetett szerepe lehet a térségi vízgazdálkodás fejlesztésében (vízmegtartás, vízfelhasználás racionalizálása, felszíni és felszín alatti vizek minőségének javítása), a vízügyi beavatkozásokban.

Érintett lehet továbbá az energiahatékonysági fejlesztésekben, a megújuló energiák hasznosításában, a Homokhátság problémáinak kezelését szolgáló együttműködések ösztönzésében, a szemléletformáló akciók megvalósításában, a kutatás-fejlesztés és innovációs programok kezdeményezésében és megvalósításában.

A területfejlesztési program külön stratégiai célt fogalmazott meg a kecskeméti fejlesztési körzet sokszínű gazdasági fejlesztése érdekében. A „Kecskeméti fejlesztési körzet gazdasági sokszínűségét támogató fejlesztések, fókuszban az infrastruktúra" című stratégiai cél, a város szerepkörének erősítését és kiegyensúlyozott fejlődését célozza, s ennek érdekében 9 db beavatkozási területet azonosított.

1. Fenntartható mobilitás, a várostérség megyehatáron túli településeinek integrálása, elővárosi közlekedés, parkolás;
2. Klímavédelem, környezetvédelem, vízmegtartás;
3. Okos város, okos térség;
4. A környezetterhelés csökkentése, energiahatékonyság, energiabiztonság;
5. Körkörös gazdaság;
6. Egészséges, magas hozzáadott értékű helyi élelmiszer előállítás;
7. Design, alkotótevékenység, épített örökség országos és nemzetközi vonzerőinek fejlesztése (animáció, kerámia, zománc, népi iparművészet, szecesszió);
8. Igények és kapacitások összehangolása az oktatási, gyermekjóléti, egészségügyi és szociális ellátórendszereiben, továbbá a sport, a szabadidő és rekreáció, illetve a kultúra területén;
9. A Dél-Alföldi Gazdaságfejlesztési Zóna céljainak érintettjei közötti együttműködések ösztönzése.

A beavatkozási területek sokféleségéből is látható, hogy Kecskemét előtt komplex fejlesztési feladatok és kihívások állnak, melyek megvalósítása széleskörű összefogást kíván meg a térség különböző intézményeitől, szervezeteitől, vállalkozásaitól és a város irányítóitól.

Még egy stratégiai cél megvalósításában lehet meghatározó szerepe Kecskemétnek. „A várostérségi infrastrukturális és szolgáltatási kapcsolatok fejlesztése" című stratégiai cél megvalósításának keretében közvetlen és közvetett szerepe egyaránt lehet a vármegyeszékhelynek. Funkcionális központi szerepkörénél fogva elő kell segítenie közvetlen környezetének megfelelő szolgáltatási ellátását, intézményi struktúrájának korszerűsítését, másrészt közigazgatási és szervező központként elő kell segítenie a város-vidék kapcsolatok erősödését, a szervezési és kommunikációs lehetőségeinek kiszolgálását és erősítését.

Habár a megyei területfejlesztési program a prioritások megfogalmazása során Kecskemétet, illetve a Kecskeméti fejlesztési körzetet csak a P1 Gazdaság- és foglalkoztatás-élénkítés tekintetében nevesíti, ugyanakkor biztosan szerepet kell játszania (közvetlen, vagy közvetett módon) a többi prioritás megvalósításában is:

- P2. A vidék fejlesztése és a népességmegtartó-képesség erősítése
- P3 Térségi elérhetőség és mobilitás
- P4 Erőforrásaink megőrzése, fejlesztése és hatékony használata
- Ember, család, közösség
- Digitális és kreatív megye
- Térségmarketing

A megye stratégiai térstruktúráján belül Kecskemét két fejlesztési körzetben (Kecskeméti fejlesztési körzet, Duna-Tisza közi síkvidék (Homokhátság) fejlesztési körzet) is érintett, így az ezekre a területekre megfogalmazott programok megvalósításában aktívan részt vesz.

A BÁCSKISKUN2030 – Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja – Operatív programrész (javaslattevő fázis) című dokumentum kiemelte, hogy Bács-Kiskun Megye Önkormányzata kizárólag Kecskemétet jelölte meg a VMOP (napjainkban már TOP Plusz) fenntartható városfejlesztési felhívásrendszerének kedvezményezettjeként a megyei tervezés során, tekintettel arra, hogy a megyén belül Kecskemét rendelkezik az integrált tervezéshez, projektelőkészítéshez, megvalósításhoz szükséges kapacitásokkal és tapasztalattal (azóta Baja is FVS várossá vált).

A megyei fejlesztési források áttekintésénél a dokumentum kiemeli, hogy „a Modern Városok Program a megyén belül Kecskemétet érinti. A megyeszékhelyen megvalósuló uniós és Modern Városok Programba tartozó fejlesztések lehatárolása Kecskemét Megyei Jogú Város ITS-ének és a később kidolgozandó fejlesztési dokumentumok feladata”. Miután Kecskeméten a megyei területfejlesztési programmal párhuzamosan készült a város integrált településfejlesztési stratégiája[1], ezért a Bács-Kiskun megyei Operatív Programban a prioritásokra bontott fejlesztési elképzelések forrástáblázatai nem tartalmazták Kecskemét Megyei Jogú Város fenntartható város projektjeinek nagy részét, illetve azok forrásigényét.

Néhány tétel esetében azonban így is láthatunk Kecskemétet is érintő nevesített fejlesztési elképzeléseket, mind a prioritások között (ld. P3 Térségi elérhetőség és mobilitás 1. Közösségi közlekedés fejlesztése: Kecskemét-Jakabszállás-Bugac-Kiskunmajsa kisvasút felújítása-kiépítése), mind pedig a prioritásokon átívelő zászlóshajó projektek között (ld. III.10.5. Kecskeméti Járás Zászlóshajó: Kecskemét MJV járásközpont szerepéhez kapcsolódó mobilitás).

A kecskeméti járásra kidolgozott zászlóshajó projekt a megyei jogú város agglomerációjából a városba ingázás környezeti hatásait kívánja enyhíteni, amely a levegő- és zajszennyezést és a parkolási problémákat is csökkenti. A dokumentum kiemeli, hogy a Kecskeméten megvalósuló projektek forrása a TOP Plusz programon belül a fenntartható városfejlesztés keret lesz, amelynek a vármegyén belül Kecskemét és Baja a címzettje.

[1] *Kecskemét Megyei Jogú Város lehetőségeivel élve, a hatályban lévő ITS-ének felülvizsgálata helyett új Fenntartható Városfejlesztési Stratégiát készített.*

1.1.2.4 Bács-Kiskun Vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027 (6.0)

A vármegyei ITP 6.0 a vármegyei területfejlesztési program célrendszerének bemutatásán és a TOP Plusz intézkedések kapcsolatain kívül részletezte a vármegyei területfejlesztési program prioritásait, valamint a TOP Plusz prioritásait, intézkedéseinek kapcsolódásait. Az ITP 6.0 kitért továbbá a vármegyei ITP 2021-2027 tervezési körülményeinek rövid bemutatására (bevont szervezetek, módszertan, partnerségi folyamatok). Emellett külön fejezet keretében vizsgálta a vármegye külső és belső területi kapcsolatrendszerét, valamint az ITP 2021-2027 fejlesztési célterületeinek kijelölését, melyek közül a földrajzi célterületen belül, Kecskemét városa a **„Fenntartható városfejlesztés”** esetében érintett.

A dokumentumban rögzítették, hogy a fenntartható városfejlesztési eszköz almalmazására 2 település – **Kecskemét és Baja** megyei jogú város – került kijelölésre. Kecskemét Megyei Jogú Városnak **a fenntartható városfejlesztés keretében a TOP Plusz forráskerete**: **19 382 086 000 Ft** (16 382 086 000 Ft ERFA, 3 000 000 000 Ft ESZA), melynek prioritásonkénti és intézkedésenkénti megbontását is bemutatja a vármegyei ITP 6.0 változata.

Kecskemét esetében a források egy része dedikált:

- A város a TOP_Plusz-3.4.1-21 a fenntartható humán infrastruktúra felhívásra 3 780 972 761 Ft-ot különít el. A tankerületi központ részére nem különített el forrást, ugyanakkor az összeg tartalmazza a Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat telephelyének fejlesztésére fordítható 350 000 000 Ft-ot, amelyet a területi szereplő a TOP-Plusz-3.3.3 konstrukcióról történő forrásátcsoportosítással biztosít az MJV számára, többletforrás terhére.

1.1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A hazai területrendezési tervek hierarchiája a következő módon épül fel:

Területi szint	Terv megnevezése	Jogszabályi háttér
Országos	Országos Területrendezési Terv (OTrT)	Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló **2018. évi CXXXIX. törvény**
Országos	Az országos övezeti terv részét képező országos övezetek	A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló **9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet**
Vármegyei	Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Terve (BKVmTrT)	A Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata Közgyűlésének **2/2024. (II. 26.) önkormányzati rendelete**

Forrás: Saját szerkesztés 2025

1.1.3.1 Országos Területrendezési Terv

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény rendelkezik az Országos Területrendezési Tervről (továbbiakban: OTrT), meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. A hatékony és korszerű területrendezés ennek érdekében folyamatos, rendszeresen megújuló, összehangolt rendszert alkot az ország területi képét megalkotó fejlesztési stratégiákkal.

Az OTrT rendelkezéseit alkalmazni kell a vármegyei területrendezési terv, a Településfejlesztési Terv, a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS), a településrendezési eszközök és a településképi rendelet készítése és elfogadása során. Fontos kiemelni, hogy a vármegyei területrendezési terv, valamint a településrendezési eszközök e törvényben meghatározott előírásoknál szigorúbb területfelhasználási követelményeket is megállapíthatnak. Ha a településrendezési eszköz adott tárgykörben nem szabályoz, akkor az OTrT és a vármegyei területrendezési terv rendelkezéseit kell alkalmazni. Az OTrT Kecskemétre vonatkozó előírásait a 14. ábra mutatja be.

Az OTrT 2019. január 02-án lépett hatályba. A tervdokumentum négy országos területfelhasználási kategóriát határoz meg: *mezőgazdasági térség*, *sajátos területfelhasználású térség, vízgazdálkodási térség*, valamint *települési térség*.

A településrendezési eszközök készítése során új szempontként jelent meg az a szabályozási elem, amely a településrendezési eszközben az ***„új beépítésre szánt terület”*** kijelölésének szempontjait határozza meg. Ezek alapján az új beépítésre szánt terület a következő szempontok mérlegelése alapján jelölhető ki:

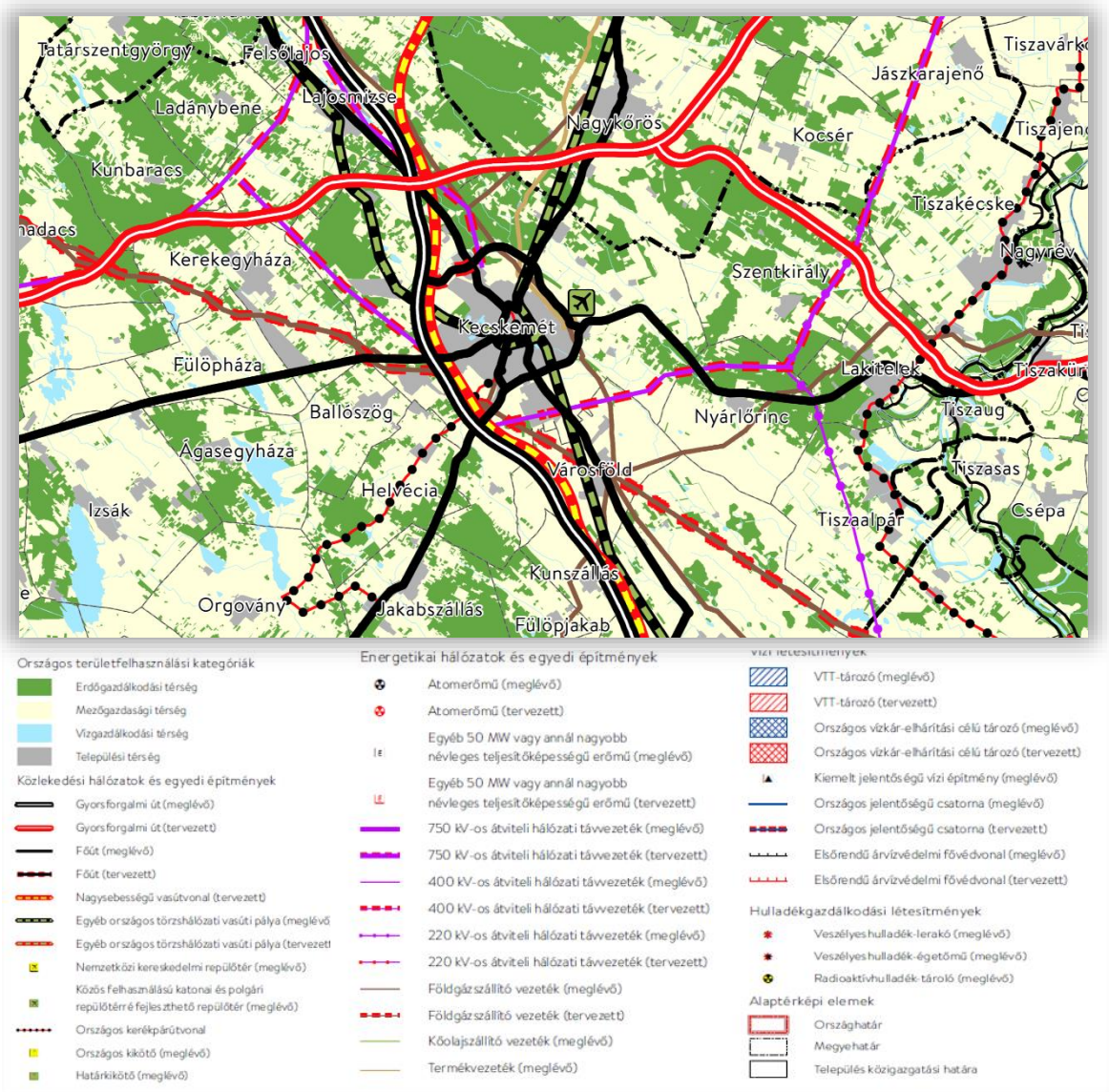
1) az új beépítésre szánt terület a település közigazgatási határához 250 méternél közelebb nem jelölhető ki,
2) ha az új beépítésre szánt terület kijelölése zöldterület vagy erdőterület átsorolásával jár, csereterületként a megszűnő zöldterület vagy erdőterület kiterjedésével megegyező kiterjedésű zöldterületet vagy erdőterületet kell kijelölni, továbbá az új beépítésre szánt területnövekmény legkevesebb 25%-ának megfelelő kiterjedésű további új zöldterületet vagy erdőterületet is ki kell jelölni,
3) a zöldterületen és az erdőterületen kívüli egyéb beépítésre nem szánt – jellemzően mezőgazdasági – területet csak abban az esetben lehet újonnan beépítésre szánt területbe sorolni, ha
    a) *az új beépítésre szánt terület kijelölésével egyidejűleg a korábban beépítésre szánt területként kijelölt, de még be nem épített területet csereterületként a településrendezési terv zöldterület, erdőterület, mezőgazdasági terület, vízgazdálkodási terület vagy természetközeli terület övezetbe sorolja vissza*

azzal, hogy a visszasorolt terület nagysága eléri vagy meghaladja az újonnan kijelölt terület kiterjedését, vagy

b) *az a) pont szerinti csereterület nem áll rendelkezésre, de a településrendezési tervben az új beépítésre szánt terület kijelölésével egyidejűleg a területnövekmény legkevesebb 25%-ának megfelelő kiterjedésű, új zöldterületet vagy erdőterületet is egyidejűleg kijelölnek azzal, hogy gazdasági terület övezet kijelölése esetén ez a szabály nem alkalmazható,*

4) az *új beépítésre szánt területtel* egyidejűleg kijelölésre kerülő zöldterületnek a települési önkormányzat tulajdonában kell állnia, vagy a települési önkormányzati tulajdonba adásról az önkormányzat képviselő-testületének településrendezési szerződést kell kötnie azzal, hogy a településrendezési szerződésnek a településrendezési terv elfogadásával egy időben kell hatályba lépnie.

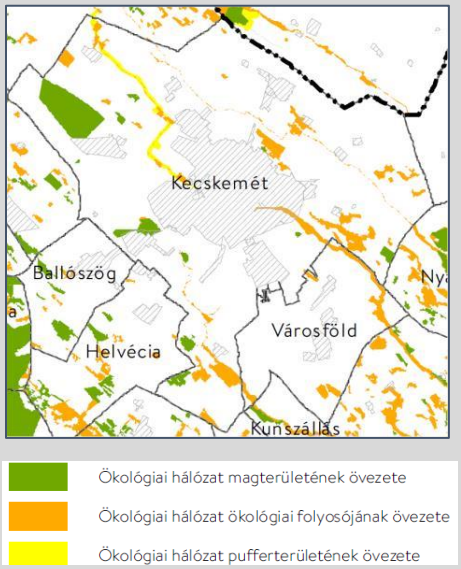
14. ábra: *Az OTrT (2. sz. melléklete) Kecskemét Megyei Jogú Városra vonatkozó kivonata*

Forrás: Országos Területrendezési Terv 2018.

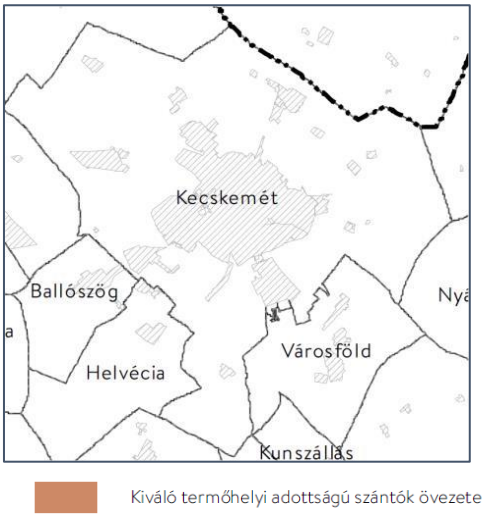
A fentieken túl az OTrT az alábbi országos övezeteket definiálja (Az Országos Övezeti Terv tervlapjait az OTrT 3. melléklete tartalmazza):

a) ***ökológiai hálózat magterületének övezete, ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat pufferterületének övezete*** *(3/1. számú melléklet részlete az országos ökológiai hálózat övezete)*

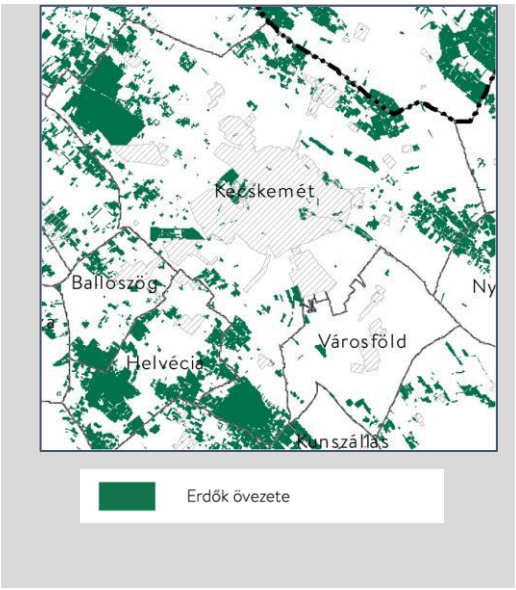
Kecskemét közigazgatási területét mindhárom övezet érinti. Az OTrT előírásai alapján a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete, ökológiai folyosója és pufferterülete övezetek természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti. Az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó, vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körülzárja, továbbá a kijelölést más jogszabály nem tiltja. A kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítészi hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése. Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében a településszerkezeti terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteti.

b) ***Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete*** *(3/2. számú melléklet részlete)*

Kecskemét közigazgatási területét nem érinti a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete.

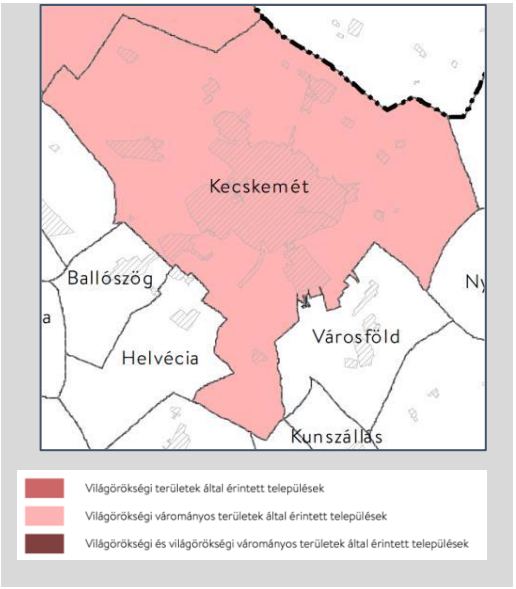
c) *Erdők övezete* *(3/3. számú melléklet részlete)*

A törvény vonatkozó előírásai szerint az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési eszközében legalább 95%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolnia. *A törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni.*

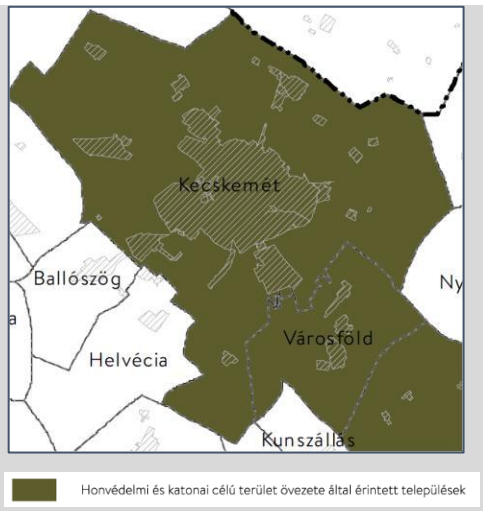
A város az erdők övezete által érintett, az erdőterületeket a Településrendezési Terv a Lechner Tudásközpont digitális adatszolgáltatása szerint tartalmazza.

d) *Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete* *(3/5. számú melléklet részlete)*

Kecskemétet, mint világörökségi várományos települést érinti az övezet, melyet a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni. Az övezeten belül a területfelhasználás módjának és mértékének összhangban kell lennie a világörökségről szóló törvényben, valamint a világörökségi kezelési tervben meghatározott célokkal.

e) Honvédelmi és katonai célú terület övezete (3/6. számú melléklet részlete)

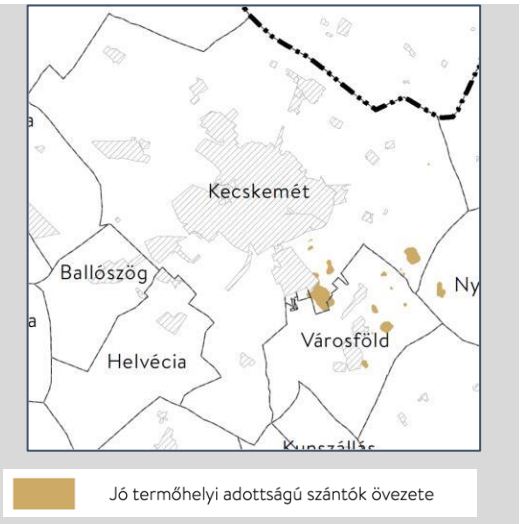

Kecskemétet érinti a honvédelmi és katonai célú terület övezete, melyet a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni. A lehatárolt területeket a településrendezési eszközökben minden területfelhasználási kategóriában - beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület területfelhasználási egységbe kell sorolni. Amennyiben adott terület az erdők övezete által is érintett, abban esetben a zárt bekerített objektumok kivételével honvédelmi célú erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni a területeket. A területfelhasználási egység kijelölésének módosítása csak a honvédelemért felelős miniszter hozzájárulásával lehetséges.

Az országos övezeti terv részét képező, rendeleti szintű országos övezetek

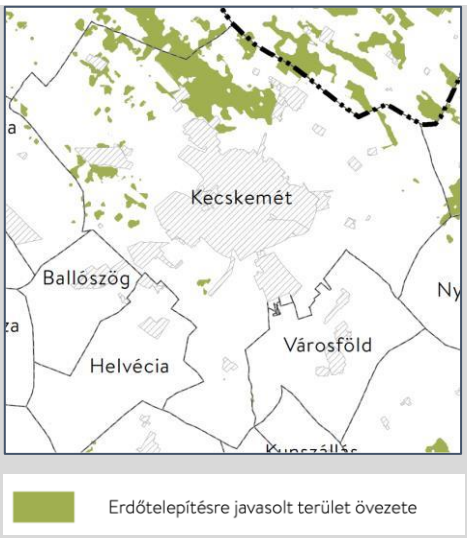
A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 19. § (4) bekezdésével összhangban, az Országos Övezeti Terv részét képező országos övezeteket a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet (továbbiakban: MvM rendelet) állapította meg.

a) Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete (MvM r. 1. számú melléklet részlete)

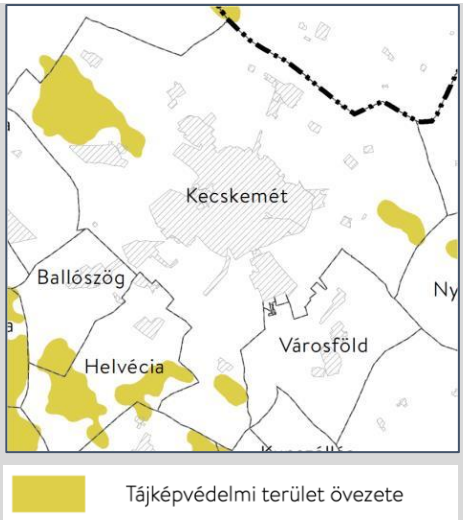
Kecskemét városföldi és nyárlőrinci határában vannak jó termőhelyi adottságú szántóterületek. A településrendezési eszközök készítése során a mezőgazdasági terület területfelhasználási egység területét elsősorban a jó termőhelyi adottságú szántók övezetén javasolt kijelölni.

b) *Erdőtelepítésre javasolt terület övezete* *(MvM r. 2. számú melléklet részlete)*

Kecskemét közigazgatási területén – elsősorban az északi és nyugati területeken – számos erdőtelepítésre javasolt terület került meghatározásra. A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban – a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül – az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni. Az erdőtelepítés megvalósulásáig csak az erdőtelepítés lehetőségét megőrző területhasználat folytatható, valamint erdőtelepítést elsődlegesen az élőhelynek megfelelő, természetesen kialakult őshonos fafajokból álló erdőfoltok megőrzésével kell végezni.

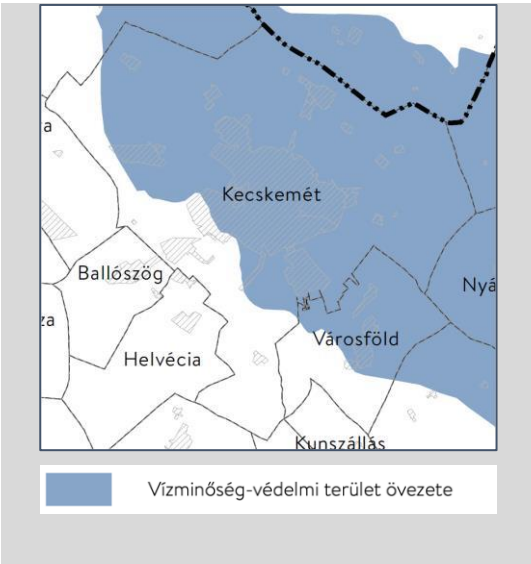
c) *Tájképvédelmi terület övezete* *(MvM r. 3. számú melléklet részlete)*

Kecskemét közigazgatási területét három területen is érinti a tájképvédelmi terület övezete. Ezen területeken a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit. A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében meg kell határozni:

a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,
b) a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket.

d) Vízminőség-védelmi terület övezete (MvM r. 4. számú melléklet részlete)

Kecskemét közigazgatási területének közel kétharmada a vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozik. A vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédelemmel érintett területeket. A kijelölt vízvédelemmel érintett területekre vonatkozó egyedi szabályokat a helyi építési szabályzatban kell megállapítani.

e) Nagyvízi meder övezete (MvM r. 5. számú melléklet részlete)

Kecskemét közigazgatási területét nem érinti a nagyvízi meder övezete

f) VTT-tározók övezete (MvM r. 6. számú melléklet részlete)

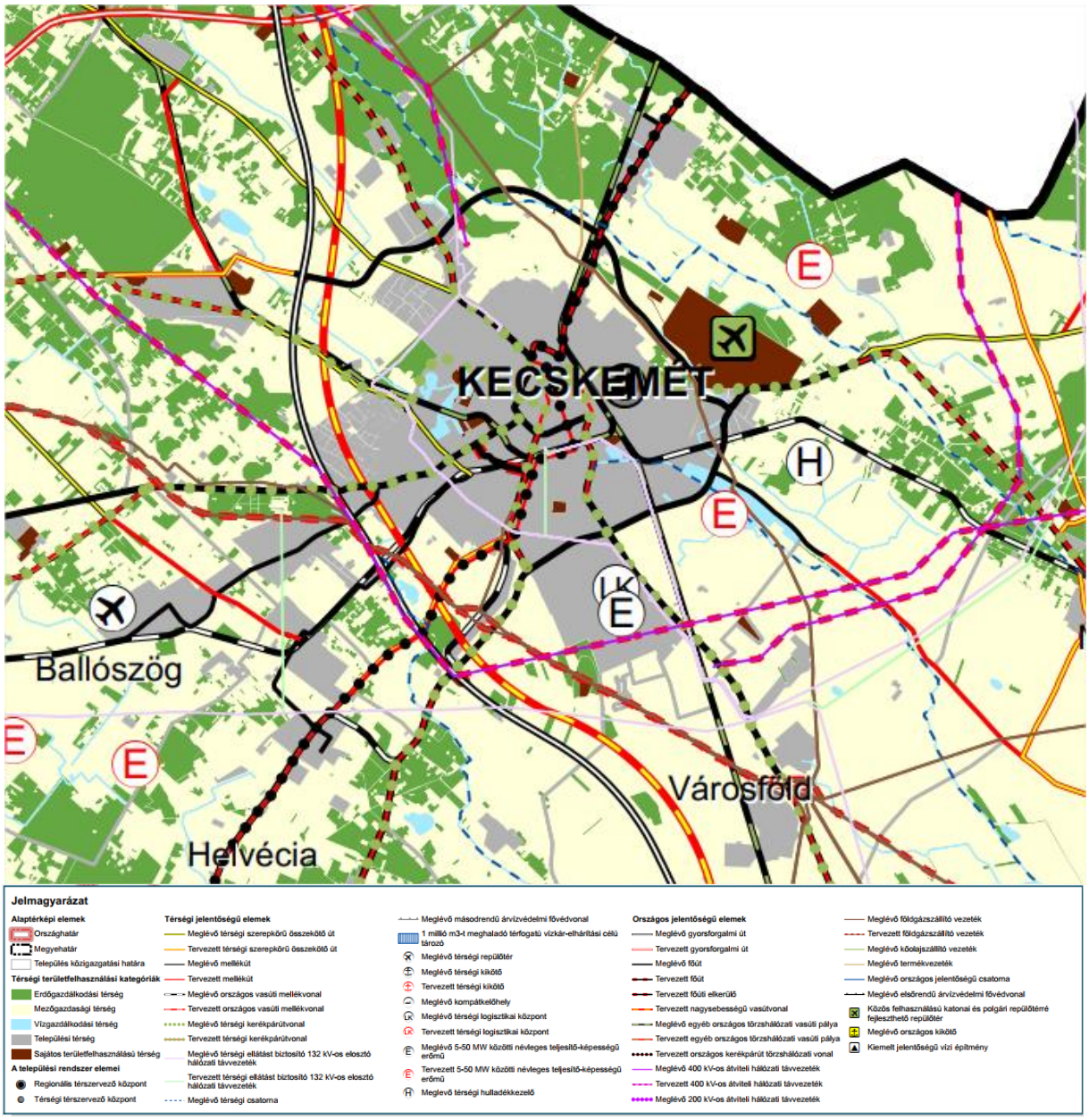
Kecskemét közigazgatási területét nem érinti a VTT-tározók övezete

1.1.3.2 Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Terve

Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Tervének (továbbiakban: BKVmTrT) célja az, hogy a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény második részében foglalt Országos Területrendezési Terv (a továbbiakban: OTrT), a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet – és más hatályos jogszabályok alapján – meghatározza Bács-Kiskun vármegye egyes térségei területfelhasználásának feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok és egyedi építmények összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve az erőforrások védelmére.

A vármegyei területrendezési terv a vármegye térségi szerkezeti tervét, a vármegye térségi övezeteit és az ezekre vonatkozó szabályokat tartalmazó területrendezési szabályzatot foglalja magában (15. ábra).

15. ábra: *BKVmTrT (2. sz. melléklete) Kecskemét Megyei Jogú Városra vonatkozó kivonat*

Forrás: Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Terve 2024.

A BKVmTrT 2024. február 27-én lépett hatályba. **A vármegyei tervdokumentum öt vármegyei területfelhasználási kategóriát határoz meg**. Ezen belül a területi korlát nélkül ábrázolt térségek: *erdőgazdálkodási térség, mezőgazdasági térség, vízgazdálkodási térség, települési térség*, valamint a *legalább 5 ha nagyságú sajátos területfelhasználású térség*.

A fentieken túl BKVmTrT térségi övezeteket is meghatároz. Ezek három fő csoportra oszthatók: BKVmTrT-ben alkalmazott országos övezetek, a BKVmTrT-ben alkalmazott – egyedileg meghatározott vármegyei övezeteken kívüli – vármegyei övezetek, valamint a BKVmTrT-ben alkalmazott egyedileg meghatározott vármegyei övezetek.

A BKVmTrT **Kecskemét Megyei Jogú Várost regionális térszervező központként jelöli** és az alábbi gazdasági fejlesztési területek vármegyei övezetei közé sorolja: **gépjárműgyártási beszállítói terület**, **kötöttpályás gazdasági terület**. A turisztikai fejlesztési területek egyedileg meghatározott vármegyei övezetei között a BKVmTrT **Kecskemét Megyei Jogú Várost** – az általános turisztikai fejlesztés övezete mellett – a **gyógyhelyek és gyógyfürdők övezetébe sorolja**.

Emellett fontos kiemelni, hogy a klímaváltozás elleni küzdelem részeként a BKVmTrT az egyedileg meghatározott vármegyei övezetei között **Kecskemét Megyei Jogú Város érintett napelempark elhelyezésére vizsgálat alá vonható települések, a geotermikus energia hasznosítását szolgáló, valamint a klímaváltozással fokozottan érintett térség övezeteivel**.

A BKVmTrT Kecskemét közigazgatási területét érintően az alábbi tervezett, a térszerkezetet meghatározó elemeket nevesíti:

Távlati gyorsforgalmi utak:
M8 - Balatonfőkajár (M7) - Sárbogárd - Baracs, Apostag - Kecskemét - Szolnok (M4)

Főutak tervezett településelkerülő szakaszai:
541. sz. főút: Kecskemét

Tervezett egyéb mellékutak:
Kecskemét (Hetényegyháza) – Kecskemét (Méntelek)
5303 j. Kecskemét – Kiskőrös
Kecskemét – (Csongrád)

Tervezett országos kerékpárútvonalak:
32. Jászok, kiskunok földje kerékpárútvonal (Jászberény – Cegléd – Nagykőrös) – Kecskemét – Bugacpuszta

Tervezett térségi kerékpárútvonalak:
Velence–Gyula kerékpáros túraútvonal (Dunaújváros) – Dunavecse – (6.A sz. Alsó-Dunamente kerékpárútvonal Dunavecse és Szalkszentmárton közötti szakasza) – Szalkszentmárton – Szabadszállás – Kerekegyháza – Kecskemét (32.) – Nyárlőrinc – Lakitelek – (4. sz. Tiszamente kerékpárútvonal Lakitelek és Csongrád közötti szakasza)

Egyéb kerékpárútvonalak
Kecskemét (32.) – Városföld – Kunszállás – Fülöpjakab – Bugac – (51. Csongrádi kerékpárútvonal Bugac és Kiskunmajsa közötti szakasza) – Kiskunmajsa – Kömpöc – (Kistelek – Ópusztaszer)
Kiskőrös (61.) – Páhi – Izsák – Ágasegyháza – Kecskemét (Szarkás) – Kecskemét (32.)

Tervezett nagysebességű vasútvonal:
(Ausztria és Szlovákia - Hegyeshalom térsége és Rajka térsége - Budapest [XI. kerület, Kelenföld] - Budapest
[Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér]) – (Röszke és Kübekháza - Szerbia és Románia)

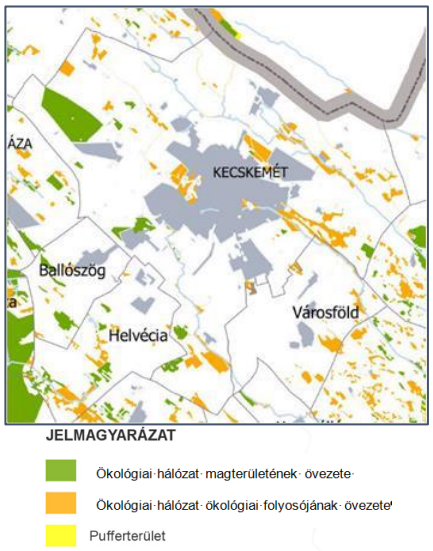
Közös felhasználású katonai és polgári repülőtérré fejleszthető repülőtér
Kecskemét

Tervezett 400 kV-os átviteli hálózat távvezetékek
Albertirsa - Mikebuda - Cegléd - Csemő - Nyársapát - Nagykőrös - Városföld - Kecskemét
Kecskemét - Nyárlőrinc

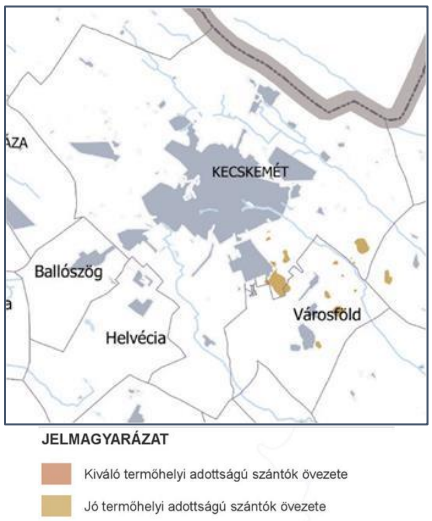
Tervezett nemzetközi és hazai földgázszállító vezeték
Nabucco: (Románia) - Nagylak - Hódmezővásárhely - Kecskemét - Adony - Székesfehérvár - Mór - Tét -Rajka - (Ausztria)

A BKVmTrT 3/1-3/8. mellékleten feltüntetett országos övezetek lehatárolását és az azokra **vonatkozó szabályokat az OTrT, illetve a** területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) **MvM rendelet határozza meg**,

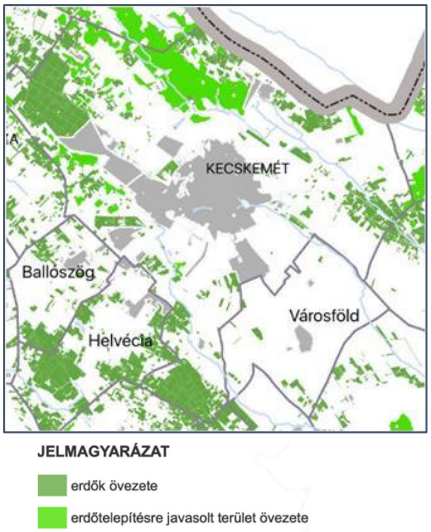
3/1. melléklet - ökológiai hálózat övezetei

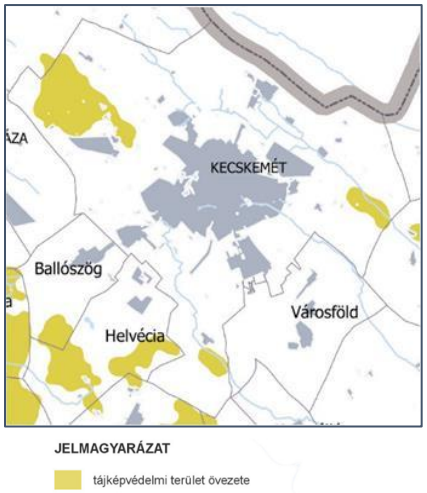
3/2. melléklet - Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetei

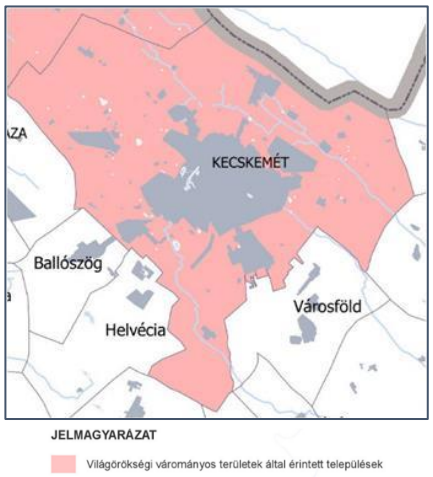
3/3. melléklet - erdők övezetei

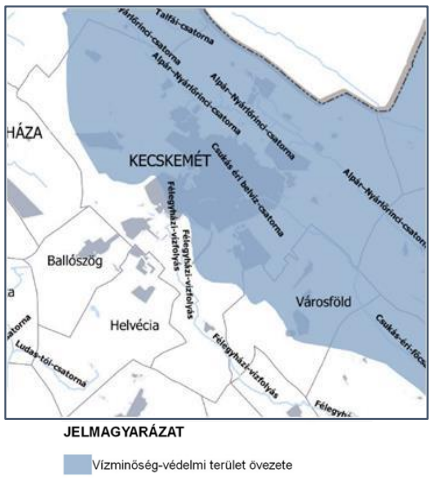
3/4. melléklet - tájképvédelmi terület övezete

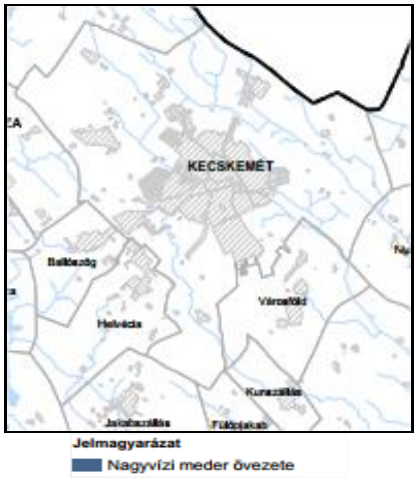
3/5. melléklet - világörökség és világörökségi várományos területek övezete

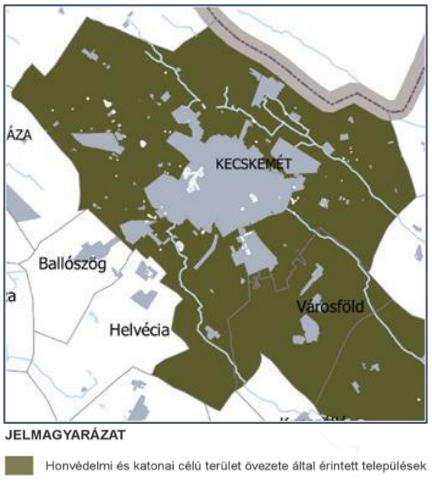
3/6. melléklet - vízminőség-védelmi terület övezete

3/7. melléklet - Nagyvízi meder övezete

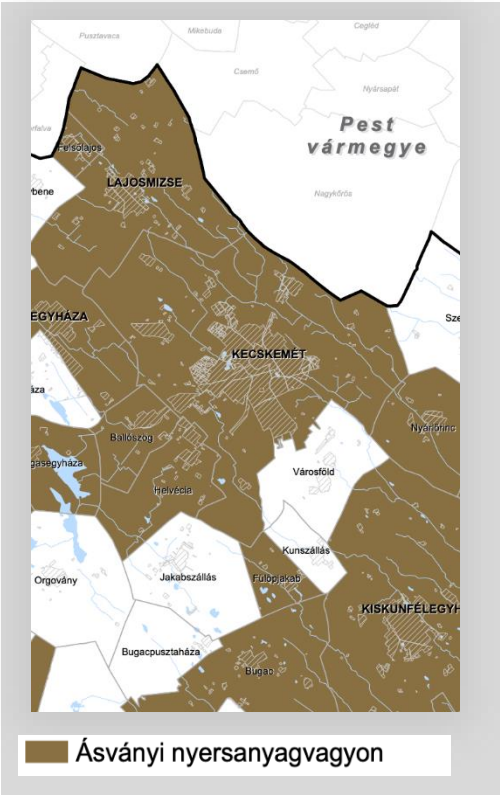

3/8.melléklet - Honvédelmi és katonai célú terület övezete

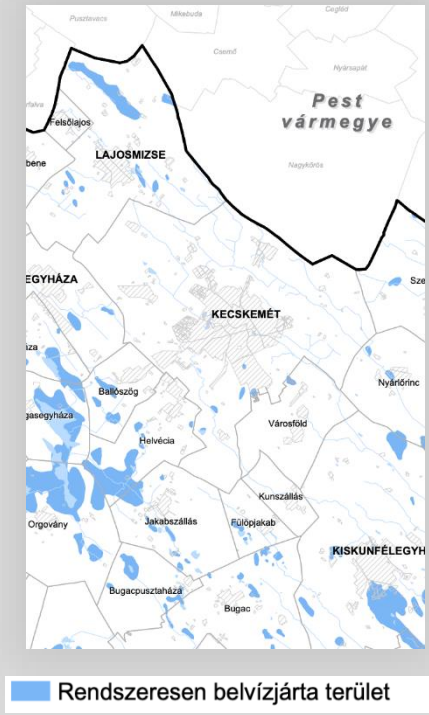
A BKMTrT 3/9-3/12. mellékleteiben területileg lehatárolt **megyei övezetek**re vonatkozó szabályokat az **MvM rendelet** tartalmazza.

a) Ásványi nyersanyagvagyon övezete (3/9. melléklet)

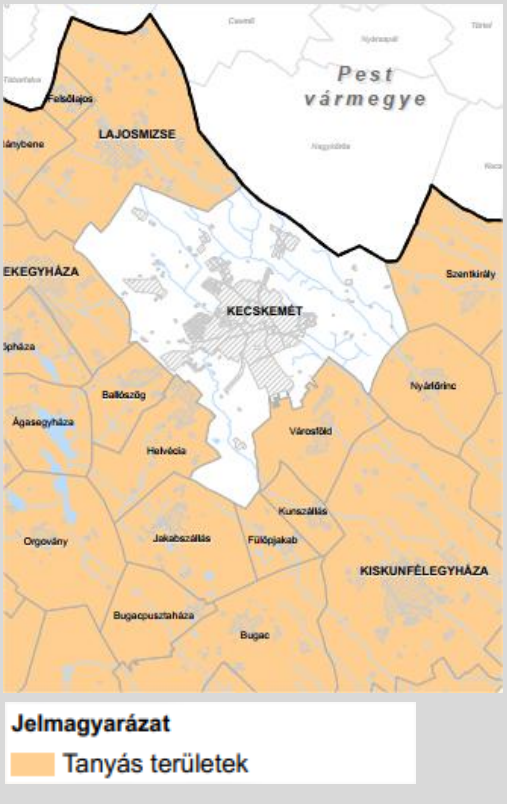
Kecskemét teljes közigazgatási területe az ásványi nyersanyagvagyon övezetébe tartozik. Az övezetet a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni. A településrendezési eszközökben csak olyan területfelhasználási egység, építési övezet vagy övezet jelölhető ki, amely az ásványi nyersanyagvagyon távlati kitermelését nem lehetetleníti el.

b) Rendszeresen belvízjárta terület övezete (3/10. melléklet)

Rendszeresen belvízjárta területek Kecskemét közigazgatási területének déli részén elszórtan, összességében kis területen helyezkednek el. Az övezetben új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a működési területével érintett vízügyi igazgatási szerv a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása során adott véleményében hozzájárul.

c) Tanyás területek övezete (3/11. melléklet)

A vármegyei területrendezési tervben megállapított övezet, amelybe jellemzően a települések külterületén lévő mezőgazdasági termelés, a növénytermesztés, az állattartás és állattenyésztés, továbbá az ezekkel kapcsolatos, a saját termék feldolgozása, tárolása és árusítása, valamint ökológiai és biotermesztés, illetve a falusi és ökoturizmus céljára létesített lakó- és gazdasági épület, épületcsoport, térbelileg hozzá kapcsolódó, jellemzően 1 ha területű föld együttesei tartoznak.

Bár Kecskemét nem érintett a tanyás területek övezetével, a tájfenntartó tanyai gazdálkodás és életmód fennmaradásának elősegítése, valamint tájkarakter megőrzése érdekében, figyelembe kell venni a közigazgatási területen belül nagy számban található tanyákat

A HÉSZ-ben az országos jogszabályokban foglaltaknak megfelelően kell kezelni a tanyák kérdéskörét.

d) Földtani veszélyforrás terület övezete (3/12. melléklet)

Kecskemét közigazgatási területét a földtani veszélyforrás terület övezete nem érinti.

Az **egyedileg meghatározott vármegyei övezetek**re vonatkozó szabályokat a BKVmTrT határozza meg, azok térbeli viszonyait a 3/13-3/27. melléklet tünteti fel.

e) Városkörnyéki településegyüttesek övezete (3/13. melléklet)

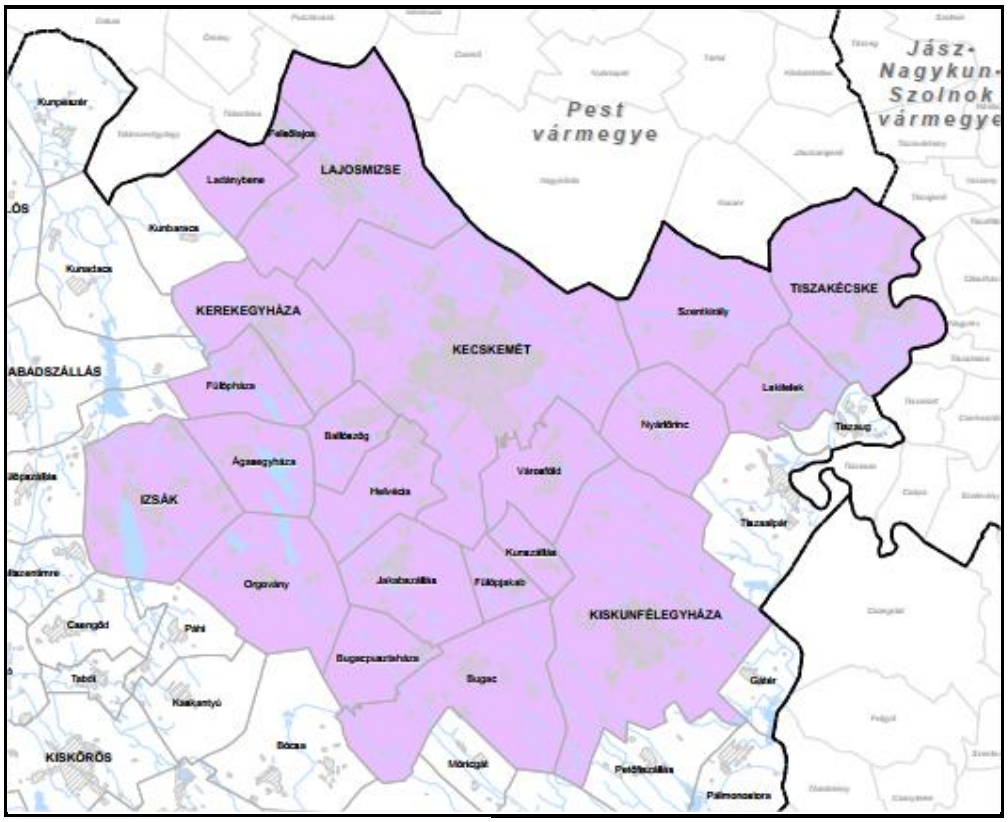

A BKVmTrT-ben feltüntetett városkörnyéki településegyüttesek övezetéhez tartozó települések településfejlesztési koncepciója, településfejlesztési terve és integrált településfejlesztési stratégiája készítése során – a hatályos jogszabályban előírt fejezeteken túl – olyan fejezetet is készíteni kell, amely a terv típusának megfelelően, az érintett településekkel való egyeztetések alapján azt tartalmazza, hogy a város és a vonzáskörzetéhez tartozó települések milyen módon tervezik fejleszteni a vonzáskörzet számára nyújtott szolgáltatásokat, legalább a középfokú oktatási és egészségügyi létesítmények, a munkahelyek, és a rekreációs és szabadidőeltöltési lehetőségek, továbbá a várostérség belső közlekedési infrastruktúrája tekintetében.

f) Különleges eszközökkel fejlesztendő területek övezete (3/14. melléklet)

Az övezet nem érint Kecskemét közigazgatási területét.

g) Gépjárműgyártási beszállítói terület övezete (3/15. melléklet)

Az övezethez sorolt települések településrendezési terveiben a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területegységeken, olyan építési övezetek alkalmazhatók, amelyekben a környék lakosságának, intézményeinek zavarása nélkül az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 2. mellékletében[2] meghatározottnál az építési telek legnagyobb beépítettsége legfeljebb 10%-kal nagyobb, az építési telek legkisebb zöldfelülete pedig legfeljebb 5%-kal kisebb lehet. Az érintett önkormányzatnak a településfejlesztési koncepció/terv és az ITS/FVS készítése és módosítása során kell megjelölniük azokat a helyi sajátosságoknak megfelelő feltételeket és beavatkozásokat, amelyek nyomán biztosítható az így kijelölt területek gazdasági szempontból megfelelő hasznosítása. A gépjárműgyártási beszállítást szolgáló létesítmények kialakítása olyan, lehetőség szerint barnamezős területeken valósítható meg, amelyek nem terhelik a település lakókörnyezetét, és a környék településeiről közösségi közlekedéssel is jól elérhetők.

h) Híd gazdaságfejlesztési körzet övezete (3/16. melléklet)

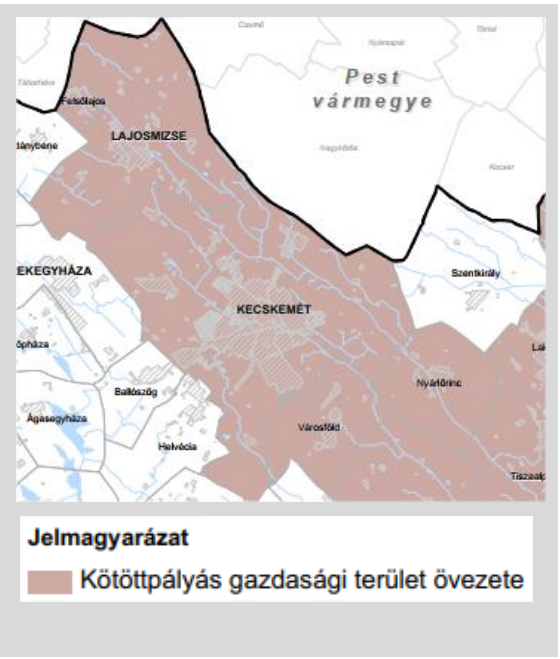
Az övezet nem érinti Kecskemét közigazgatási területét.

[2] *Az idézett jogszabályt időközben hatályon kívül helyezte a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló 280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet.*

i) Az együtt élő négy város térségének övezete (3/17. melléklet)

Az övezet nem érinti Kecskemét közigazgatási területét.

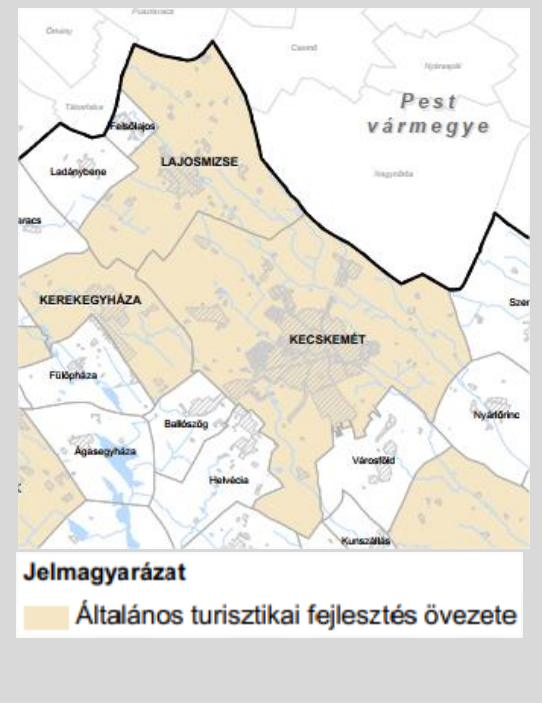
j) Kötött pályás gazdasági terület övezete (3/18. melléklet)

Az övezetben a BKMTrT-ben lefektetett feltételek figyelembevételével, a közigazgatási területen belül barnamezős, vagy a település beépített területéhez csatlakozó területrészén alkalmazhatók, a működő vasútállomás felvételi épületének kijáratától a telek bejáratáig a legrövidebb gyalogos megközelítési úton mérve legfeljebb 500 m- es távolságon belül.

Ennek megfelelően, Kecskemét TrT-jében Kecskemét-Alsó vasútállomás környezetében lévő gazdasági terület kerülhet besorolásra a kötöttpályás gazdasági terület övezetébe.

k) Általános turisztikai fejlesztés övezete (3/19. melléklet)

A turisztikai fejlesztés céljából egyedileg meghatározott megyei övezetekhez sorolt települések településrendezési terveiben a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területegységeken olyan építési övezetek jelölhetők ki, amelyekben a környék lakosságainak, intézményeinek zavarása nélkül az OTÉK 2. mellékletében[3] meghatározottnál az építési telek legnagyobb beépítettsége legfeljebb 10%-kal nagyobb, legkisebb zöldfelülete pedig legfeljebb 5%-kal kisebb lehet, ha azokon a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev.2 rendszerének létrehozásáról és a 3037/90/EGK tanácsi rendelet, valamint egyes meghatározott statisztikai területekre vonatkozó EK-rendeletek módosításáról szóló, 2006. december 20-i 1893/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelete által létrehozott TEÁOR ’08

[3] *Az idézett jogszabályt időközben hatályon kívül helyezte a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló 280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet.*

rendszerében az „5510 Szállodai szolgáltatás” kategóriájába tartozó tevékenység céljára szolgáló, illetve a vendéglátást és gyógyturizmust, a turisztikai infrastruktúra fejlesztését szolgáló más kereskedelmi, vagy szolgáltató építmény kerül elhelyezésre.
Az általános turisztikai fejlesztés övezete a 3/19. mellékleten feltüntetett területrészeken belül fekvő barnamezős területen alkalmazható.

l) Pusztai turisztikai fejlesztés övezete (3/20. melléklet)
Az övezet nem érinti Kecskemét közigazgatási területét.

m) Pincefalvak övezete (3/21. melléklet)
Az övezet nem érinti Kecskemét közigazgatási területét.

n) Gyógyhelyek és gyógyfürdők övezete (3/22. melléklet)

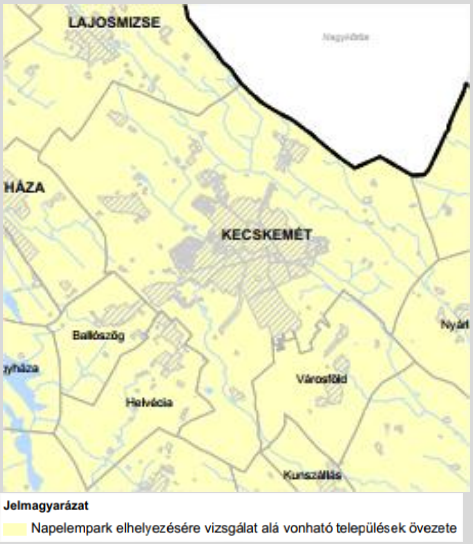

A turisztikai fejlesztésekre vonatkozó előírások mellett a gyógyhelyek és gyógyfürdők a 3/22. mellékleten feltüntetett területrészeken belül a település barnamezős területén valósíthatók meg.

o) Duna menti térség övezete (3/23. melléklet)
Az övezet nem érinti Kecskemét közigazgatási területét.

p) Natúrpark terület övezete (3/24. melléklet)
Az övezet nem érinti Kecskemét közigazgatási területét.

q) Napelempark elhelyezésére vizsgálat alá vonható települések övezete (3/25. melléklet)

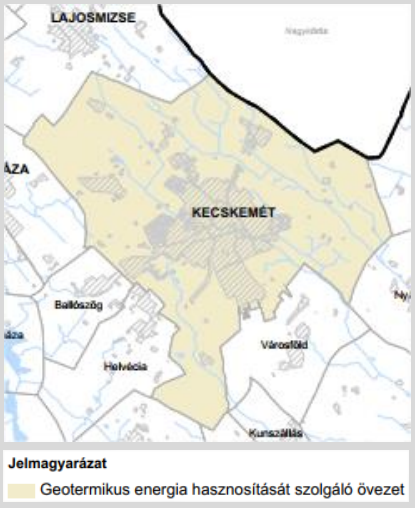

A napelempark elhelyezésére vizsgálat alá vonható övezet a vármegye településeinek a településrendezési tervében a 3/25. mellékleten kijelölt területrészen belül fekvő területegységeken alkalmazható. Akkor jelölhető ki napenergia hasznosítása érdekében különleges beépítésre szánt, vagy különleges beépítésre nem szánt megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület, ha az alábbi feltételeket együttesen teljesíti:

a) a kijelölés legfeljebb 10AK/ha értékű mezőgazdasági, ide nem értve a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX törvény 9.§ (2) bekezdésében szereplő esetet, vagy felhagyott külterületi korábban beépített területen történik,
b) védett természeti területet, valamint NATURA 2000 területet nem érint,
c) a kijelölést más jogszabály nem tiltja és
d) a térségi tervekkel való összhang fennáll

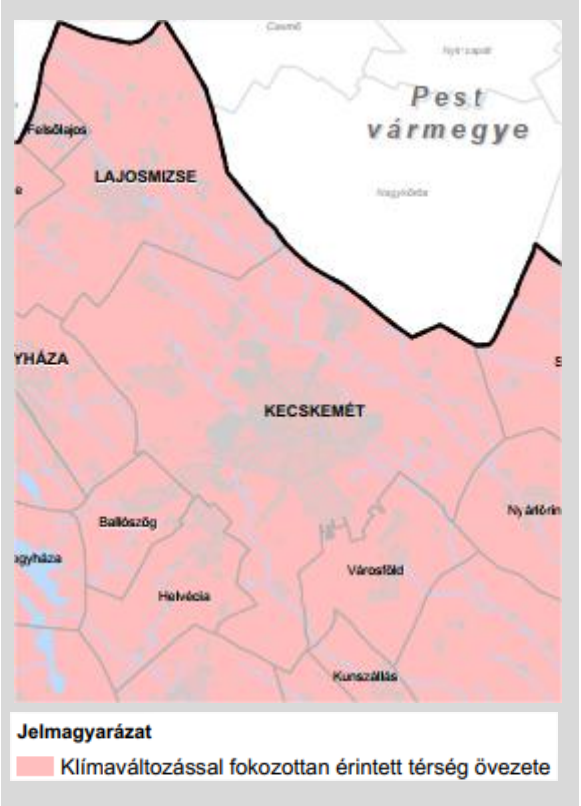
Az övezetre vonatkozó előírások figyelembevételével a város Szabályozási Tervének önálló mellékleteként külön térkép készült, melyen kijelölésre került a napelempark elhelyezésére szolgáló övezet területe.

r) Geotermikus energia hasznosítását szolgáló övezete (3/26. melléklet)

A BKVmTrT hatályos rendeletében a 3/26. mellékleten feltüntetett geotermikus energia hasznosítását szolgáló övezet ott alkalmazható, ahol a településrendezési eszközökben, településtervben a településen meglévő, kihasználatlan melegvíz gazdaságos és környezettudatos hasznosításacéljából építési övezet, illetve övezet jelölhető ki. Ennek megfelelően Kecskemét Településtervében meghatározásra került a geotermikus energia hasznosításának területe (övezete).

s) Klímaváltozással fokozottan érintett térség övezete (3/27. melléklet)

Kecskemét Településterve a – BKVmTrT rendelet 2.§. 8. pontja szerinti indokok alapján – kiemelt figyelmet biztosít a vízmegtartó vízgazdálkodás és a víztakarékos mezőgazdaság elterjesztésére és ehhez kapcsolódó rendezési és szabályozási keretrendszer kialakítására.

1.1.3.3 Területrendezési tervek és a településrendezési eszközök közötti összhang

A területrendezési tervek közötti összhangot, illetve a településrendezési tervek ezekhez való illeszkedését, egyrészt az egyes lehatárolt térségek százalékban kifejezett területi átfedésével, másrészt a vonalas létesítmények azonos helyen való megjelenítésével (azaz területbiztosításával), harmadrészt bizonyos övezetek adott – védett – területen való kijelölésének tilalmával kell biztosítani.

A településrendezési tervek készítésekor ezeket az illeszkedési követelményeket kell bizonyítani, területi mérlegek számításával és alátámasztó térképekkel.

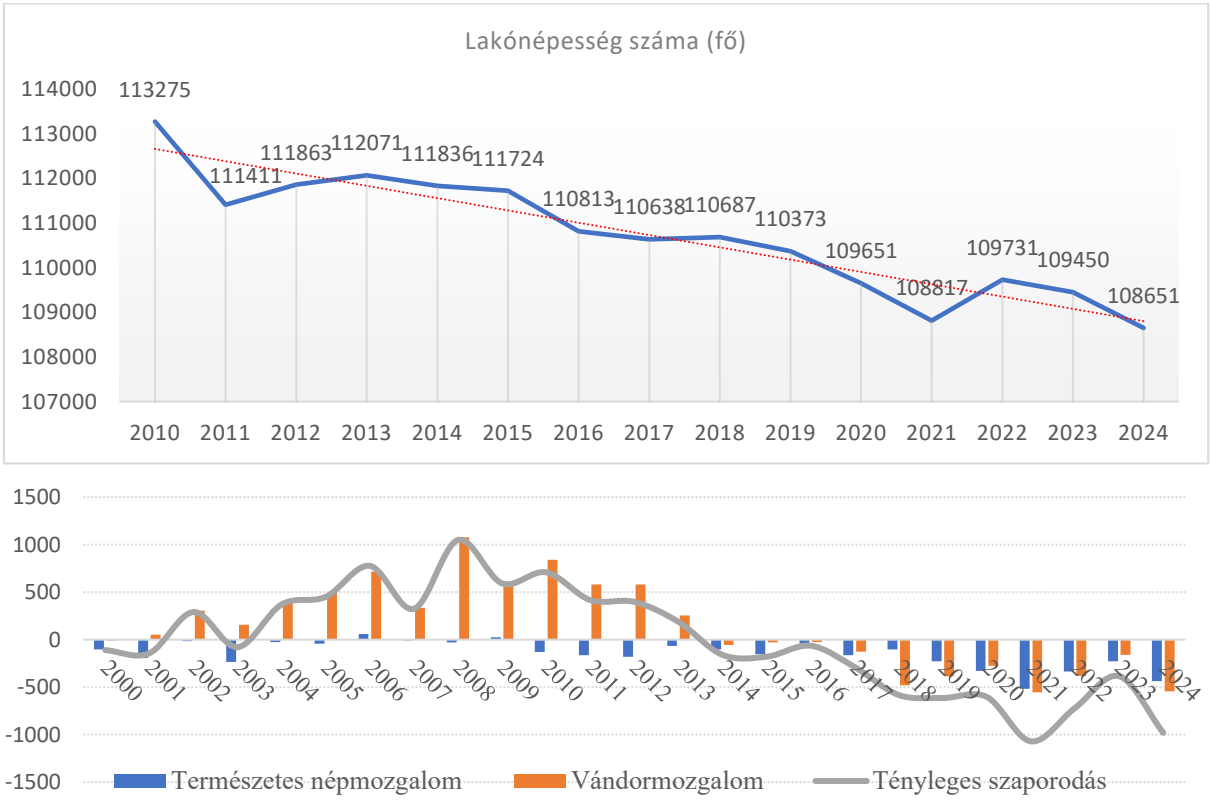
Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény alapvetően átrendezte a hazai területrendezés elveit, tervezési és egyeztetési folyamatait. Ennek a megújításnak célja az ország és a kiemelt térségek tervei összhangjának erősítése, a vármegyék területrendezési terveinek egy időben történő készítése a törvényben meghatározott és felülvizsgált keretek szerint, továbbá az alaptérképek és az egyeztetési folyamatok egységesítése. Ennek a folyamatnak a részeként készült el Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Terve is, melyet – az OTrT-vel egyetemben – figyelembe vett/vesz Kecskemét Megyei Jogú Város Településtervének készítése során és ezekkel a területrendezési tervekkel összhangban készíti el Településrendezési Tervét és rendezési eszközeit.

1.1.4 A település társadalma

1.1.4.1 Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

Kecskemét lakónépessége 2024. év végén 108.651 főt tett ki, ezzel az ország nyolcadik legnépesebb települése volt Budapest, Debrecen, Szeged, Miskolc, Pécs, Győr és Nyíregyháza után. **Kecskemét Bács-Kiskun vármegye demográfiai centruma**, a megye lakosságának egyre nagyobb százaléka (2000-ben 19,63%, 2010-ben 21,58%, 2016-ban 21,81%, 2024-ben 22,24%) élt a megyeszékhely határain belül, ez azonban nem a város népességszám növekedésének, sokkal inkább a vármegye gyorsuló népességszám veszteségének következménye. A városnak a kecskeméti járáson belül is meghatározó a népességkoncentráló szerepe, a járás lakóinak 69,87%-a élt Kecskeméten 2024. év végén. Ez az arányszám 2013-ig növekedett (71,62%), azt követően azonban csökkenést figyelhetünk meg, melynek hátterében leginkább a jelentősen emelkedő kecskeméti ingatlanárak (2014 és 2025 között az ingatlan.com adatbázis lakóingatlan átlagára alapján 4,25-szörös növekedés) következtében történő kiköltözések, illetve a városba történő beköltözések elmaradása áll. A város népessége 2013-ig bővült, azonban ezt követően folyamatos lakónépesség fogyás volt megfigyelhető napjainkig (16. ábra). Ennek oka, az immár bő egy évtizede tartó természetes szaporulat csökkenése és a vándorlási nyereség 2014-et követő elmaradása volt.

16. ábra: *Kecskemét lakónépességének változása és népmozgalmi adatai*

Forrás: KSH adatai alapján, saját szerkesztés 2025.

Míg korábban Kecskemét lakossága a természetes szaporodás következtében is bővült (még 1990-2001 között is, amikor a megyei jogú városok közül ezzel már csak Nyíregyháza, Szekszárd, Veszprém és Dunaújváros büszkélkedhetett), és stabil demográfiai folyamatok jellemezték (1. táblázat), addig 2001 és 2009 közötti időszakra az enyhe természetes növekedés, illetve fogyás váltakozása volt jellemző (1. táblázat).

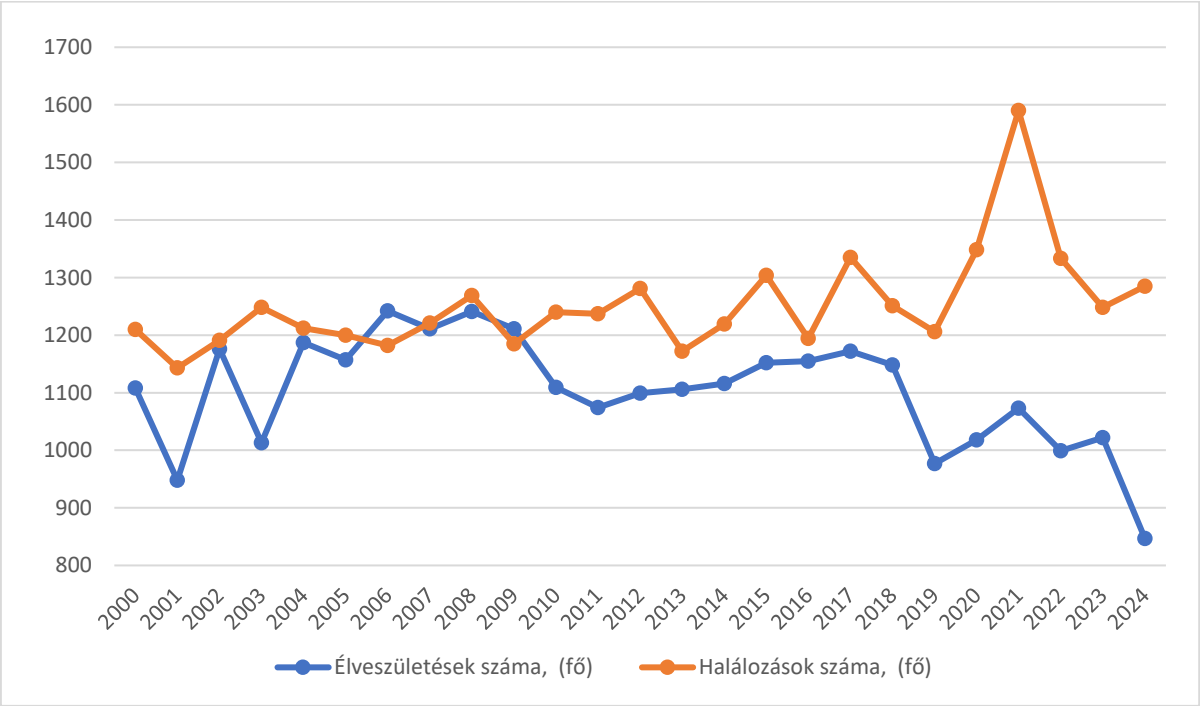
1. táblázat: Kecskemét népszámlálásokhoz kötött demográfiai folyamatai (1970-2022)

Időszak	Élveszületések száma (fő)	Halálozások száma (fő)	Vándorlási egyenleg (fő)	Népességváltozás (fő)
1970-1979	16.649	9.829	5.580	12.400
1980-1989	14.441	11.753	2.946	5.634
1990-2001	13.904	13.788	5.117	5.233
2001-2011	12.262	12.962	4.362	3.662
2011-2022	13.089	15.470	-1.952	-4.256

Forrás: KSH Népszámlálási adatok 1970, 1980, 1990, 2001, 2011, 2022 alapján, saját szerkesztés 2025.

Ez a tendencia 2010-től változott meg gyökeresen, ettől az időponttól figyelhető meg a természetes szaporulat folyamatos csökkenése. Ezen az sem változtatott, hogy 2011-től lassan elkezdett növekedni (2011-ben 1 074 fő; 2017-ben 1 172 fő) a születések száma, ami azonban 2018-tól ismét csökkenni kezdett, s jelentős hullámzásokkal az 1 000 és 1 100 fő közötti tartományban állandósult. Ugyanakkor a halálozások száma viszonylag magas értéken 1 200-1 300 fő/év stabilizálódott (kiugrást csak a COVID-hoz kötődő 2021-es év hozott 1 600 fővel), ezért a demográfiai olló – figyelembevéve a 2024-es adatokat is – nyílni kezdett (17. ábra).

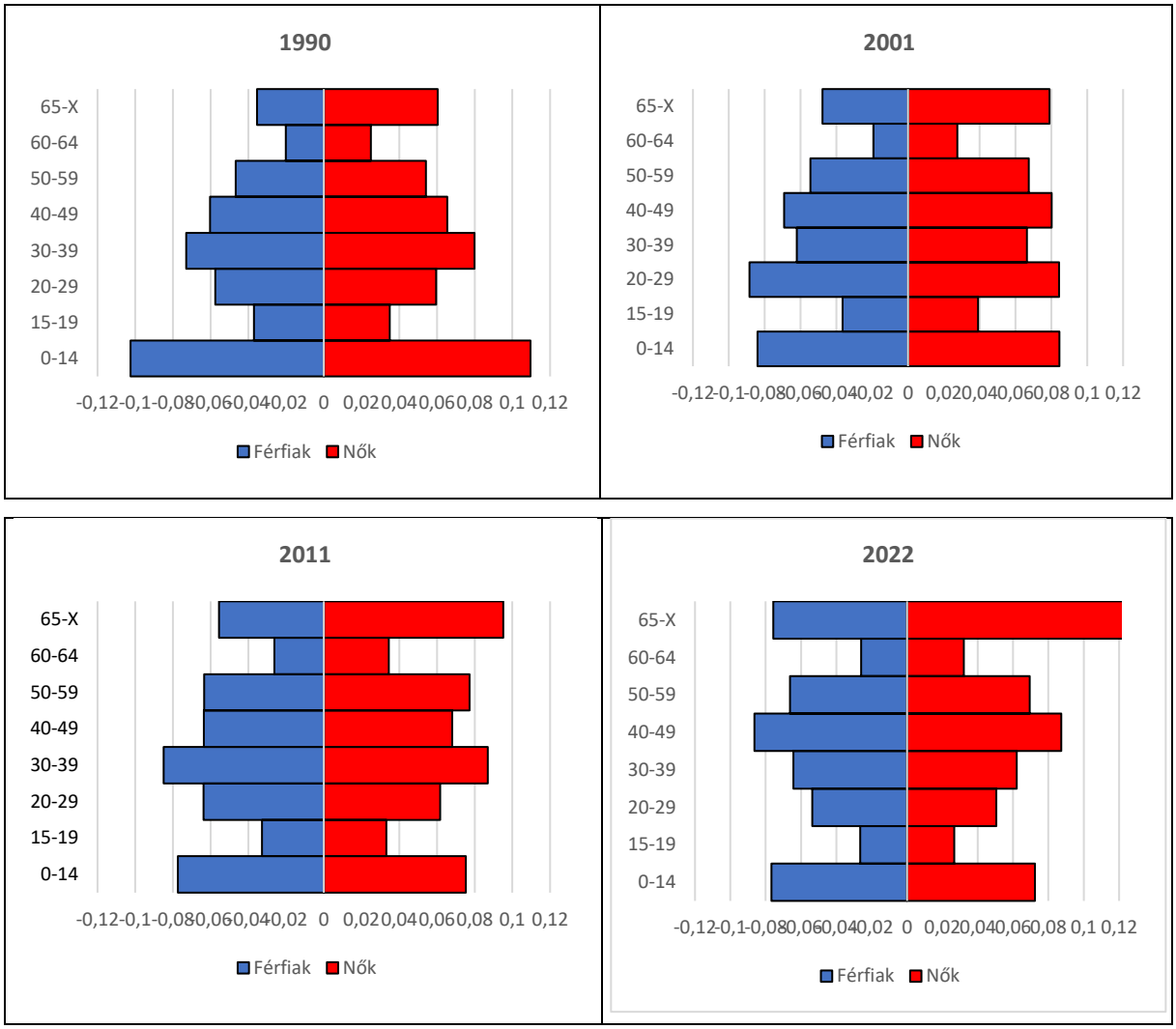
17. ábra: Az élveszületések és halálozások alakulása Kecskeméten (2000-2024)

Forrás: KSH Területi Statisztika alapján, saját szerkesztés 2025.

A változások végig követhetők Kecskemét korfájának alakváltozásán is (18. ábra). A születések számának csökkenésével a város korfája 2001-től egy elöregedő társadalmakra jellemző „urna" alakot mutatott, amely 2022-re még karakteresebbé vált, jelezve a kedvezőtlen tendenciát.

18. ábra: *Kecskemét demográfiai korfájának változása 1990-2022*

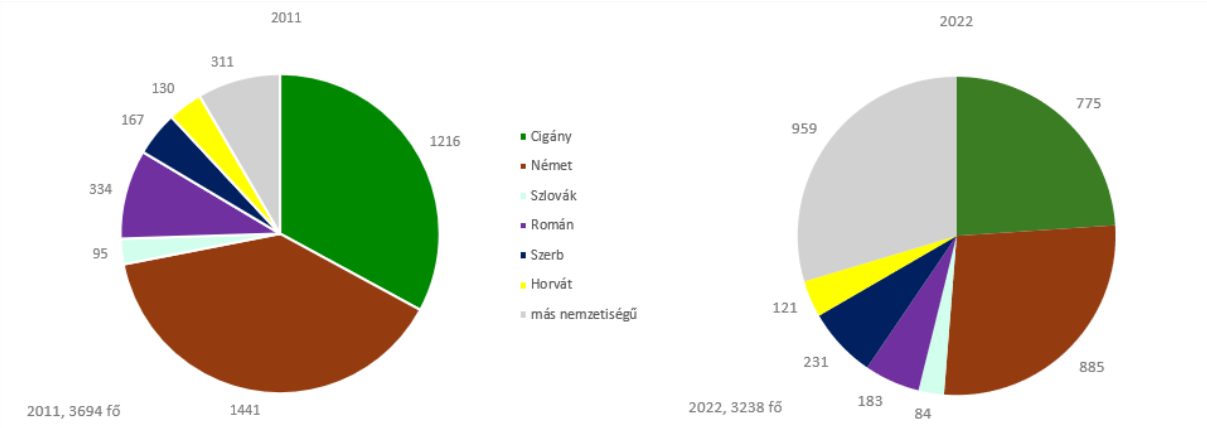
Forrás: KSH Népszámlálás 1990, 2001, 2011, 2022 adatai alapján, saját szerkesztés 2024.

Az elmúlt 30 év népszámlálási adatai két fontos trendre hívják fel a figyelmet. Egyrészt jelentősen csökkent a fiatalabb korosztályok (0-14, 15-19, 20-29) aránya a népességen belül, míg az idősebb korosztályok (65-X) száma és aránya dinamikusan bővül. Miközben a gyermekvállalás egyre inkább a magasabb életkorok felé tolódik, és a harmincas-negyvenes korosztályból is egyre többen vállalnak gyermeket, a születésszám alakulásában nem következett be pozitív irányú fordulat. Ez hosszabb távon a munkaképes korú népesség létszámának és arányának mérséklődéséhez, ezzel együtt pedig a munkaerőhiány fokozódásához vezethet. Ezzel a folyamattal párhuzamosan város népessége számottevően öregszik; az idősebb lakosok (65-X) száma (1990-ben: 10 549 fő, 2022-ben 21 553 fő) és aránya (1990-ben: 9,5%, 2022-ben 19,9%) az elmúlt bő harminc évben megduplázódott.

A népesség elöregedése várhatóan növeli a városi szociális, egészségügyi és időskori ellátás iránti igényt, hatással lesz a település demográfiai-, gazdasági- és versenyképességi fenntarthatóságára, továbbá a nyugdíjrendszer változtatásával kapcsolatos szakmai átalakítási igényekre egyaránt.

Sok más környékbeli településsel ellentétben **Kecskemét népessége** a történelem során **etnikailag alapvetően homogén** maradt. A döntően magyarlakta településen a 2001-es népszámláláson még csak 2 040 fő vallotta magát a nemzetiségi kisebbséghez tartozónak[4], amely szám 2011-re 3 694 főre növekedett, majd 2022-re 3 228 főre csökkent (19. ábra).

19. ábra: *Kecskemét etnikai és nemzeti kisebbségei*

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 és 2022 adatai alapján, saját szerkesztés 2024.

A legutóbbi két népszámlálás (2011 és 2022) között a két legnagyobb számú kisebbséget a cigányok (romani, beás), valamint a németek alkották. Mindkét etnikai csoport száma a vizsgált időszakban csökkent, csakúgy, mint a többi nagyobb etnikai csoporté (kivételt csak a szerb kisebbség képviselt). **A legnagyobb lélekszámú kisebbséget a megyeszékhelyen a német nemzetiségűek alkották 2022-ben** (0,8%), őket követték a cigányok (0,7%) és a szerbek (0,2%). Érdemes kiemelni, hogy a multinacionális cégek megjelenésével és a városi munkahelyek számának bővülésével párhuzamosan, jelentősen növekedett – a hagyományosan jelenlévő kisebbségek mellett – a más nemzetiségűek száma (959 fő), amely mintegy háromszoros növekedést jelent 2011-hez képest. Kecskeméten napjainkban 7 nemzetiségi önkormányzat működik, így a bolgár, a roma, a horvát, a német, az örmény, a görög és az ukrán.

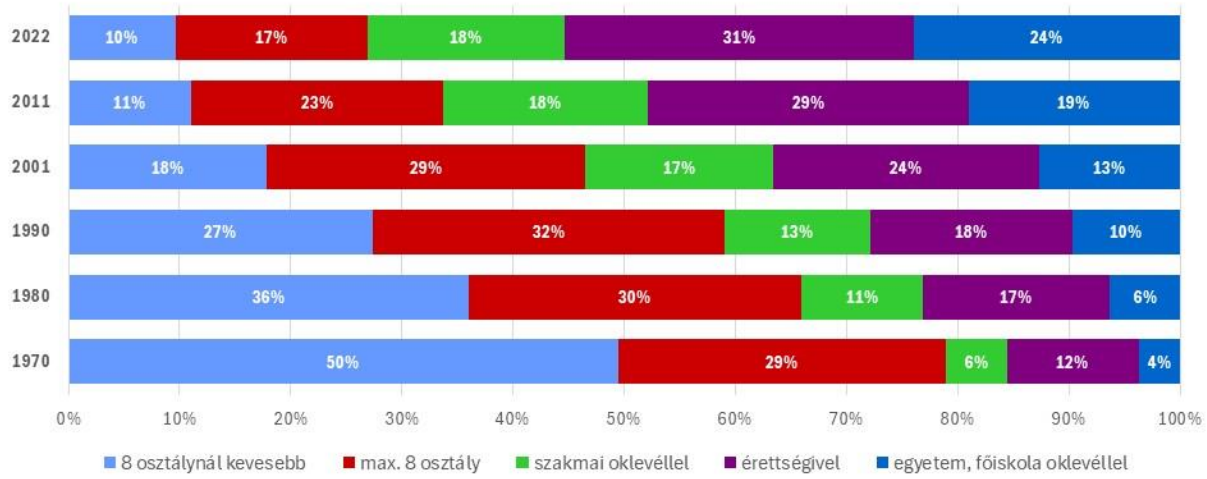
A megyeszékhely vallási megoszlása – az etnikai viszonyokhoz hasonlóan – színes képet mutat. Megállapítható ugyanakkor, hogy míg a 2001-es népszámlálás időpontjában a lakosság mintegy 75,12%-a tartotta magát valamely vallási felekezethez tartozónak, ez az arány 2011-ben már csak 53,12%, 2022-ben pedig 42,86% volt. A 2022-es népszámlálás összeírása során 32 254 fő római katolikusnak, 9 073 fő reformátusnak, 1 651 fő más keresztény felekezethez tartozónak, míg 1 223 fő evangélikusnak vallotta magát. A vallási identitás vonatkozásában 14 773 válaszadó

[4] *A nemzetiség, a kulturális értékekhez, hagyományokhoz kötődés, az anyanyelv, a családi, baráti közösségben beszélt nyelv válaszlehetőségek legalább egyike szerint*

vallási közösséghez, felekezethez nem tartozónak vallotta magát, míg 47 004 fő erre a kérdésre nem válaszolt.

Kecskemét lakosságának legmagasabb **iskolai végzettség** szerinti megoszlása – az országos trendeknek megfelelően – továbbra is jelentős fejlődést mutat (20. ábra).

20. ábra: A 7 éves és idősebb népesség iskolai végzettség szerint megoszlásának változása Kecskeméten

Forrás: KSH Népszámlálás 1970-2022. adatai alapján, saját szerkesztés 2024.

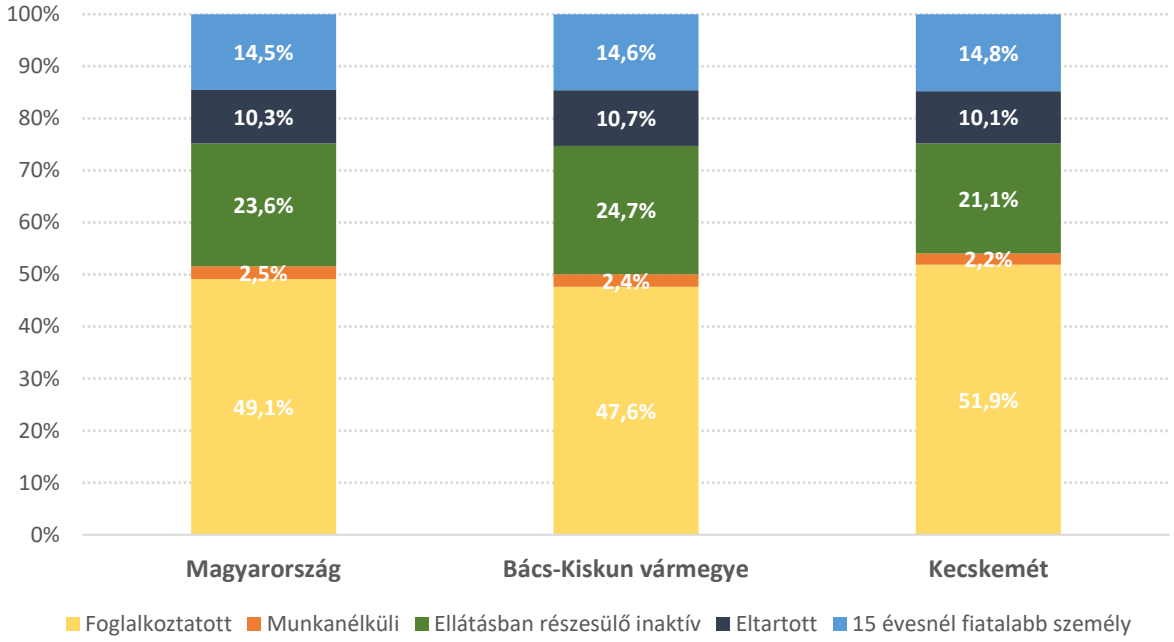
Azon 7 éves, vagy idősebb lakosok száma, akik kevesebb, mint 8 osztályt végeztek el, az 1970-es és a 2022-es népszámlások közötti időszakban drasztikusan (50%-ról 10%-ra) visszaesett. A csak általános iskolai végzettséggel rendelkezők esetében 1970 és 1990 között enyhe emelkedés volt megfigyelhető, de 1990 után a tendencia megfordult és 2022-re ez az arány 32%-ról 17%-ra esett vissza. A szakmai oklevéllel rendelkezők aránya ezzel szemben a vizsgált időszakban emelkedő tendenciát mutatott, bár ennek a dinamikája kifulladt az elmúlt két évtizedben. A modernizációs folyamatokkal párhuzamosan az érettségivel rendelkezők és a diplomások aránya ugyanakkor jelentősen növekedett az elmúlt 50 évben. Igaz 2011 és 2022 között az érettségivel rendelkezők aránya már csak enyhe emelkedést mutatott, azonban a legképzettebb egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezők aránya továbbra is jelentősen (5%) növekedett. Megállapítható tehát, hogy Kecskeméten az iskolai végzettség ugyan folyamatosan javult, de a helyi lakosság iskolázottsága a megyei jogú városok rangsorában még mindig csak átlagosnak[5] mondható, mely adottság így csak korlátozottan tudja szolgálni a város innovációs és modernizációs törekvéseit.

Kecskemét lakónépességének gazdasági aktivitás szerinti megoszlása az országos és megyei viszonyokhoz képest kedvezőbb képet mutat (21. ábra). A 2022-es népszámlálás adatai alapján a foglalkoztatottak aránya magasabb (51,9%), az álláskeresők aránya (2,2%) és az ellátásban

[5] *Az 1000 főre jutó nappali középiskolai tanulók számában Kecskemét a 9. helyet foglalja el a megyei jogú városok rangsorában, míg a teljes lakosságból a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya alapján, a város a 13. pozíciót mutatja az említett rangsorban.*

részesülő inaktív lakosság aránya alacsonyabb (2,2%) mind a megyei, mind pedig az országos átlagnál. Problémát jelent ugyanakkor, hogy a munkavállalási korú népesség (a 15 és 64 év közöttiek) száma 2014 és 2024 között 78 433 főről 71 969 főre csökkent.

21. ábra: A lakónépesség megoszlása gazdasági aktivitás szerint, 2022.

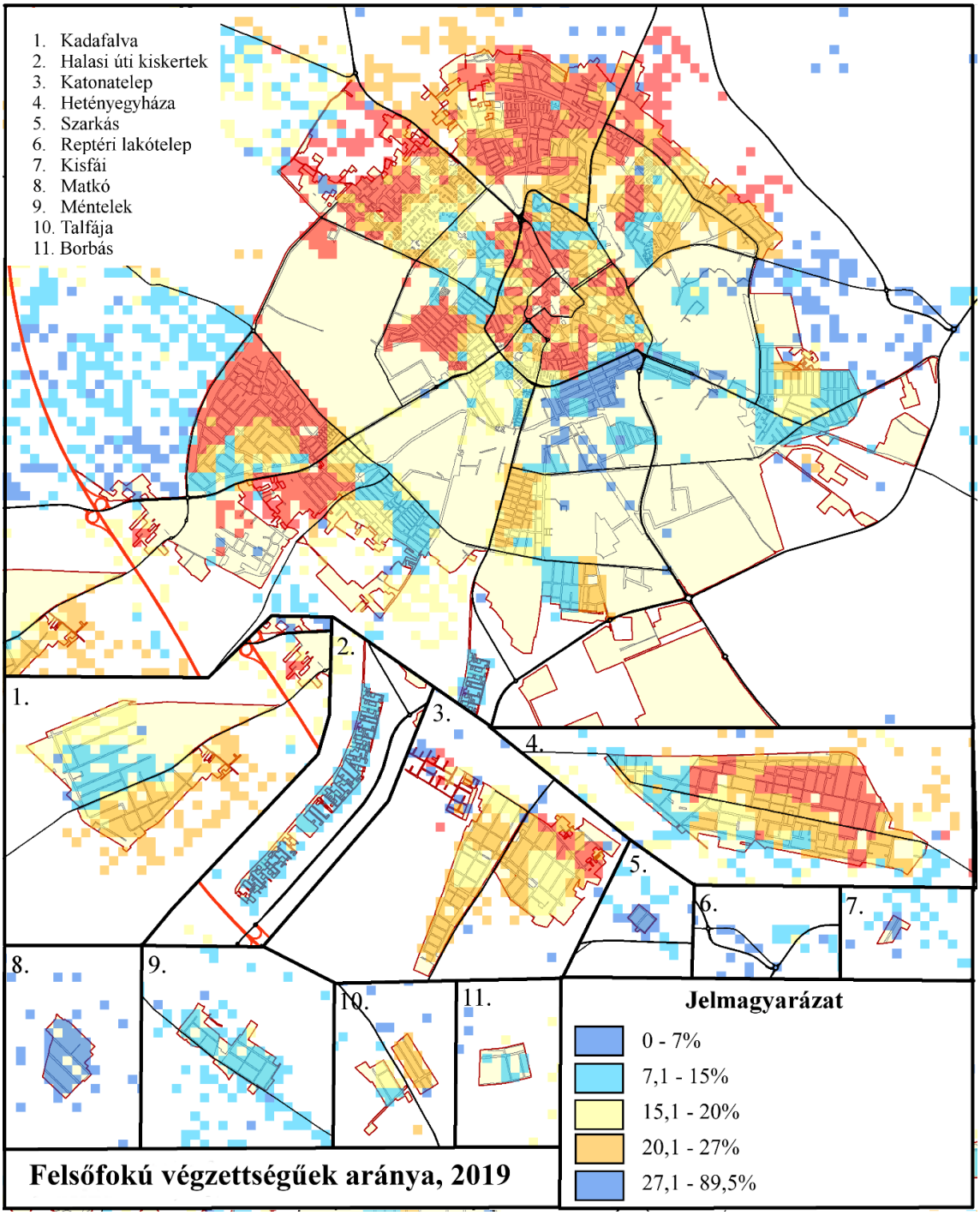

Forrás: KSH Népszámlálás 2022 adatai alapján, saját szerkesztés 2024.

Külön vizsgálva **a felsőfokú végzettséggel rendelkezők területi eloszlását**, az állapítható meg, hogy számuk – a közelmúltban – jellemzően a város peremén kialakuló, új beépítésű (Petőfiváros É-i része, Alsószéktó Ny-i része, Széchenyiváros É-i része, Miklovics-, Székely- és Dárdaitelep), illetve a hagyományos, belsőbb városrészek (pl: Máriaváros Ny-i része, Kossuthváros belső része, Belváros, különösen a Jókai utca környéke, Petőfiváros északi része, Alsószéktó) magas presztízsű területeire koncentrálódott (22. ábra).

Kecskemét egyéb belterületi egységei (külsőbb településrészei) közül e tekintetben egyértelműen Hetényegyháza és Katonatelep, valamint Kadafalva új telekosztásai emelhetők ki. Az új telekosztások kapcsán kiemelhető a CSOK hatása is, melynek következtében a fiatalabb, magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők jelentek meg nagyobb számban a város külsőbb övezeteiben.

22. ábra: Felsőfokú végzettségűek területi eloszlása

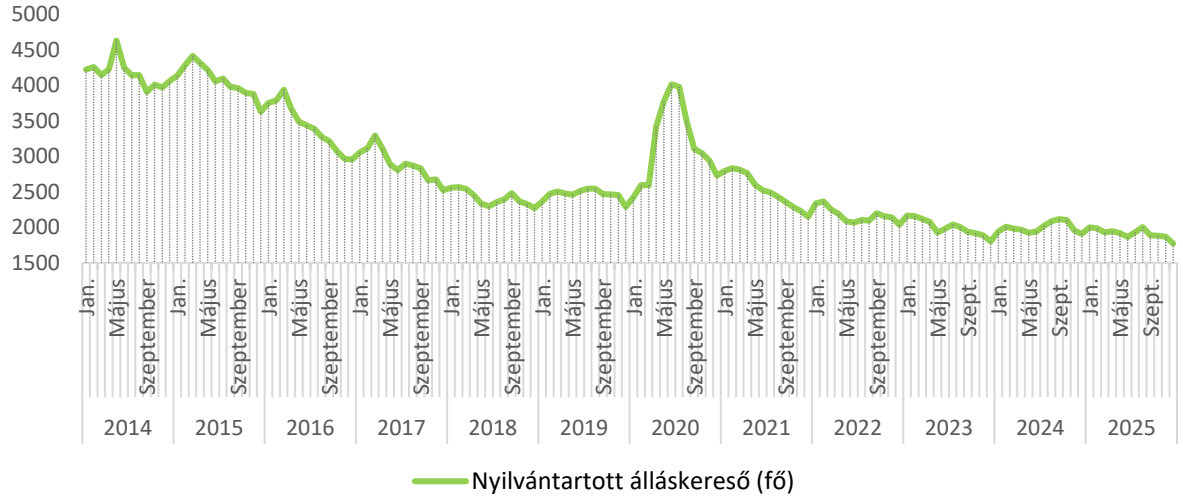

Forrás: GeoX adatbázis, 2021.

A **nyilvántartott álláskeresők** számában az elmúlt évtized második fele az országos tendenciához hasonlóan, a településen is kedvező változásokat hozott (23. ábra). A 2008-2012-es pénzügyi válság idején a regisztrált munkanélküliek száma még 5 500-6 000 fő között mozgott, ezen belül is a válság által leginkább sújtott évben (2009-ben), 6 257 főnél tetőzött. Ezt követően a nyilvántartott álláskeresők számának változása lassan csökkenő tendenciát mutatott, majd a Mercedes gyár és beszállítóik kecskeméti megjelenésével, illetve a gazdasági

helyzet általános javulásával a munkanélküliség csökkenése még dinamikusabbá vált, így 2019. év végére már csak 2 287 fő regisztrált álláskereső volt Kecskeméten. Ugyanakkor látható, hogy a pandémiás helyzet okozta gazdasági visszaesés városunkban is jól nyomon követhető volt, mivel 2020 nyarán az álláskeresők száma (a korábbi év azonos időszakához képest) mintegy 75%-kal emelkedett (4 014 fő). Az ezt követő időszak kedvezőbb gazdasági folyamatai ismételt javulást hoztak 2023. év végéig (1 799 fő), majd az adatok az 1 800-2 100 fő közötti álláskeresői szinten stabilizálódtak napjainkig.

23. ábra: A nyilvántartott álláskeresők száma, 2014-2025.

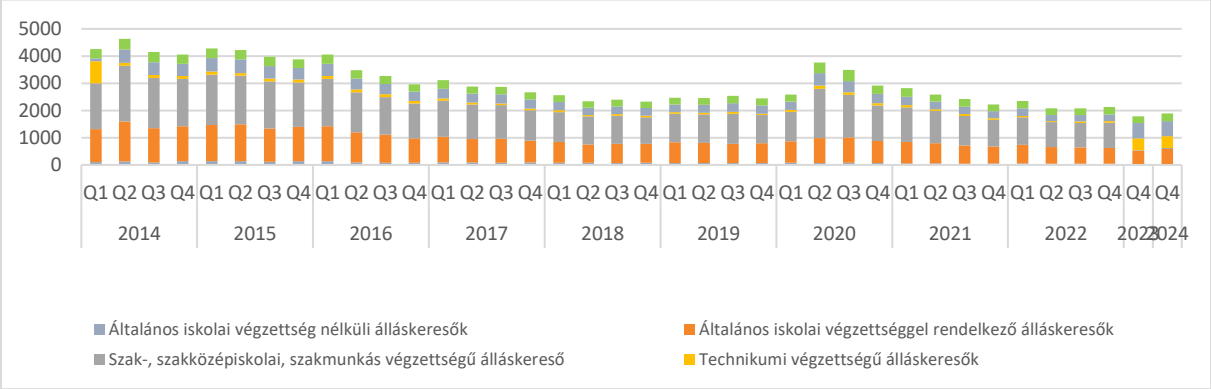

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai alapján, saját szerkesztés 2026.

Az **álláskeresők képzettség szerinti megoszlása** is az országos viszonyokat tükrözi: a legfeljebb általános iskolát végzettek, valamint a szakiskolai és szakmunkás végzettségű álláskeresők felülreprezentáltak a csoporton belül (a munkaképes korú 15-64 éves korosztályon belüli számarányukhoz képest átlagban ők adták együttesen az összes munkanélküli közel 60%-át), míg a diplomások aránya (8-10%) jóval alacsonyabb volt 2014 és 2022 között (24. ábra). Érdemes kiemelni, hogy az ezt követő időszakban megugrott a diplomás álláskeresők aránya (2024-ben már elérte a 15%-ot), ugyanakkor az elmúlt években csökkent az alacsony végzettségűek (kb. 2 százalékponttal), valamint az érettségivel rendelkezők álláskeresőkön belüli aránya (~3 százalékponttal).

Az adatsorból megfigyelhető, hogy **a pandémia miatt bekövetkezett gazdasági visszaesés elsősorban a szakközépiskolai, a szakiskolai és szakmunkás végzettségűeket érintette**, mivel 2020 második negyedévében az álláskeresők közel felét (48%) ők tették ki. Ezen belül is a személyi szolgáltatások, a kis- és nagykereskedelem, az ingatlanértékesítés és a biztosítási tevékenységek területén figyelhettünk meg a munkahelyek számának csökkenését. A gazdaság beindulásával, az elmúlt években viszont ez volt az a képzettségi csoport, amely – az érettségivel rendelkező munkavállalók mellett – arányait tekintve (az álláskeresők körében 32%-os és 35%-os csökkenés) a legkönnyebben talált magának munkát.

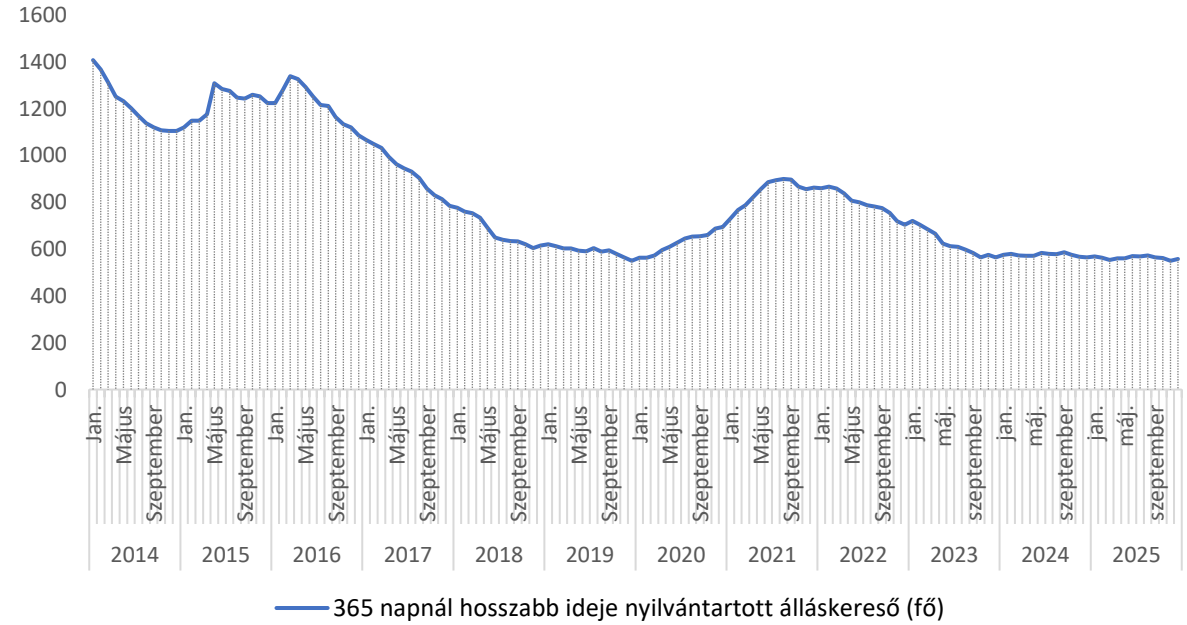
24. ábra: A nyilvántartott álláskeresők képzettség szerinti megoszlása 2014-2024 között

Forrás: KSH TSTAR adatai alapján, saját szerkesztés 2024.

A **tartósan álláskeresők számának alakulása** követte mind az országos, mind a megyei trendeket, azaz 2016 második negyedév óta számuk egyenletesen csökkent, majd 2019. év végétől a gazdasági nehézségek és a pandémiás helyzet hatására növekedés volt megfigyelhető egészen 2021. év augusztusáig. Ezt követően pedig lassú, fokozatos csökkenés volt tapasztalható, amely 2025. novemberére (550 fő) elérte a 2019. év végén eddig regisztrált történelmi mélypontot (550 fő) (25. ábra).

25. ábra: A kecskeméti tartósan álláskeresők számának változása 2014 -2025 között

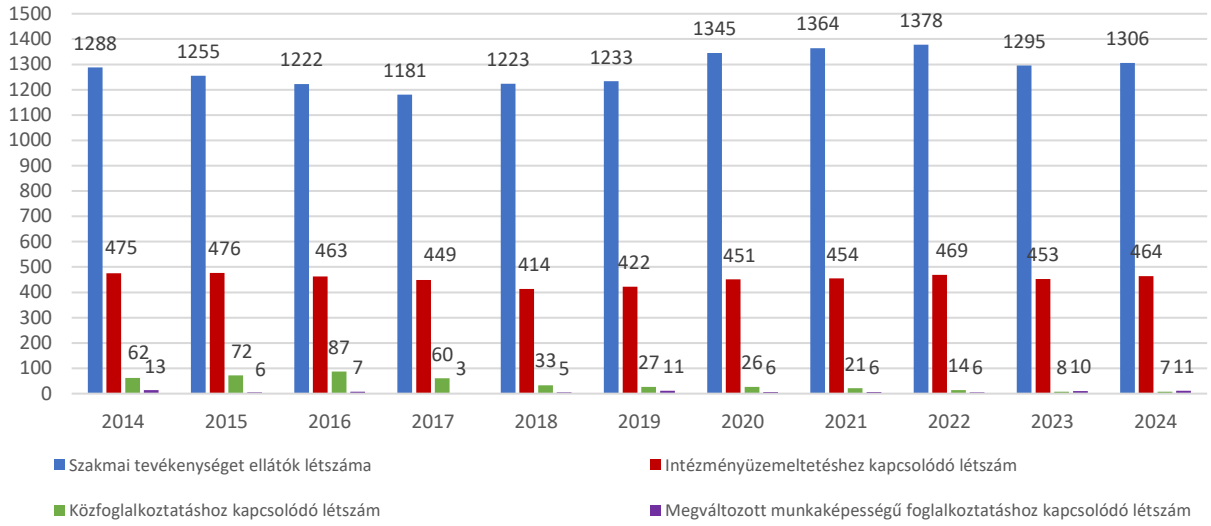
Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai alapján, saját szerkesztés 2026.

Mint minden nagyobb település, így Kecskemét számára is részben **közvetett eszközök** (pl. közmunka, vagy más munkahelyteremtést biztosító pályázatokon való részvétel, helyi adópolitika, a helyi vállalkozások pályázati aktivitása, képzés-szakképzés támogatása), részben pedig **direkt eszközök** (pl. önkormányzati intézményi fejlesztésekhez kötődő foglalkoztatás bővítés, az önkormányzati gazdasági tevékenységének bővítése, beruházások, pályázati

tevékenységek munkahelyteremtő hatásai) **álltak rendelkezésre a foglalkoztatás befolyásolására**. Az önkormányzat megfelelő gazdálkodással kiterjedt intézményrendszert, valamint – jól átgondolt gazdaságpolitikával – széleskörű vállalkozási tevékenységet (a többségi tulajdonban lévő gazdasági társaságain keresztül) tart fent, amely jelentős mértékben hozzá tud járulni a helyi foglalkoztatási szint növeléséhez.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának szerepe a városi foglalkoztatás területén meghatározó, hiszen irányítása alá tartozó költségvetési intézményeknél, szervezeteknél 2014 és 2024 között – éves szinten – mintegy 1 700-1 800 fő foglakoztatását biztosította (26. ábra).

26. ábra: *Az önkormányzat által irányított költségvetési szervek engedélyezett létszámának, valamint az általuk foglalkoztatott közfoglalkoztatottak számának alakulása 2014 és 2024 között (fő)*

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Zárszámadásainak adatai alapján, saját szerkesztés 2025.

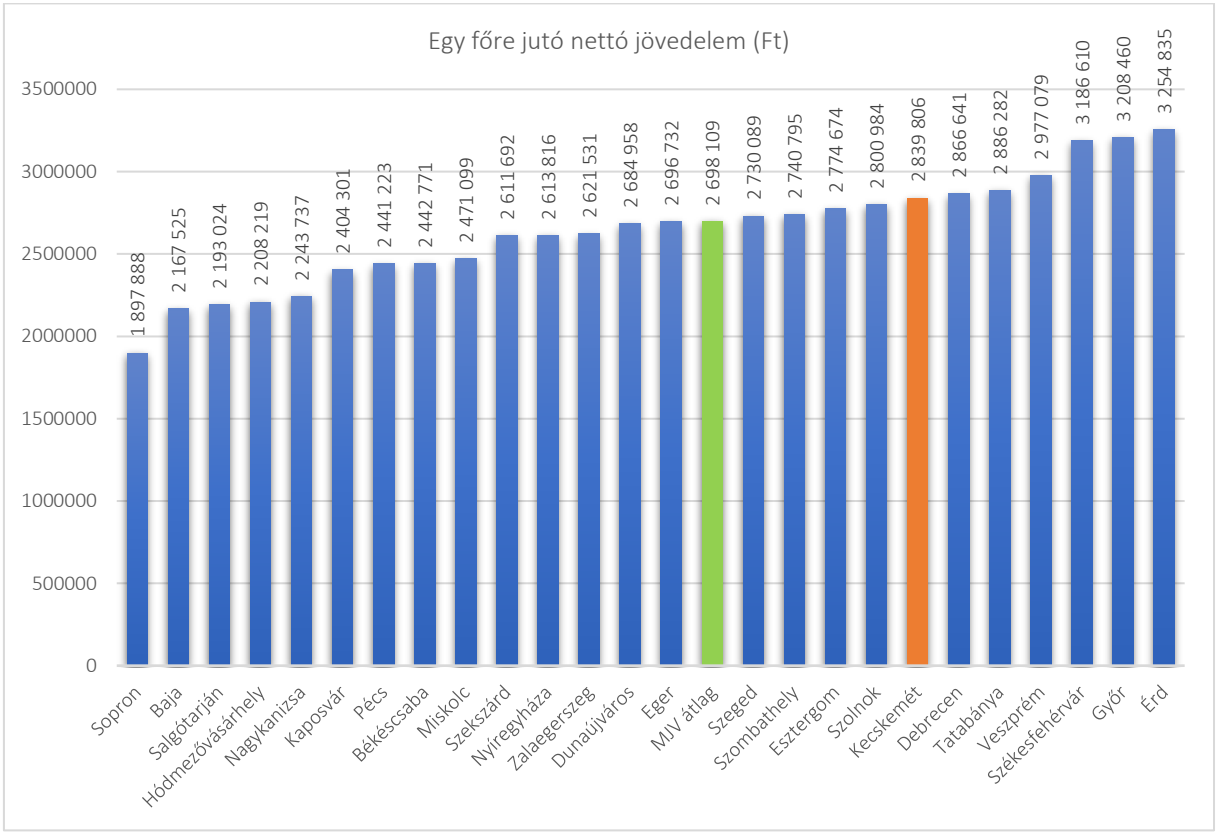
2015-ben indult a „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” program, amely a közfoglalkoztatottakat ösztönözte a versenyszférában történő elhelyezkedésre oly módon, hogy a közfoglalkoztatási jogviszony időtartamának lejártát megelőzően a versenyszférában történő elhelyezkedés esetén, elhelyezkedési juttatásban (egyfajta bónuszban) részesült a munkavállaló. Minél hamarabb lépett ki az egyén a közfoglalkoztatásból, annál több támogatásra volt jogosult, mivel a közfoglalkoztatásából hátralévő időre havi rendszerességgel kapta – utólag – a támogatást. Ezen program hatása Kecskeméten 2016-tól követhető nyomon. A közfoglalkoztatottak száma 2016 és 2024 között, több mint 90%-kal csökkent, ami egyben azt is jelzi, hogy a közfoglalkoztatottak érdekeltek abban, hogy minél kevesebb időt töltsenek el a közfoglalkoztatási programban és a jobb fizetési feltételeknek köszönhetően, inkább a versenyszférában helyezkedjenek el.

Talán ezeknek az intézkedéseknek, valamint a kedvező városi gazdasági és foglalkoztatási helyzetnek is köszönhetően, jelentősen javult (2014 és 2024 között 3,25-szoros növekedés)

Kecskemét munkavállalóinak jövedelmi helyzete az elmúlt bő évtizedben. **A megyeszékhely állandó népességének jövedelmi viszonyai** tekintetében a TEIR keretében a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) által közölt 2024-re vonatkozó személyi jövedelemadó adatok engednek betekintést (27. ábra).

Kecskeméten az **adófizetők aránya az állandó népességhez viszonyítva 53,35 %**, amellyel 2024-ben a megyei jogú városok között a 7. helyen állt. Ez egyben azt is jelenti, hogy 2014 óta a város, 7 pozíciót tudott javítani, és a korábbi 3,74 százalékpontos lemaradáshoz képest, már csak 1,69 százalékponttal van elmaradva a megyei jogú városok rangsorában az első helyen álló Veszprém mögött (51,04%). Az adófizetők számának (2024-ben 57 334 fő) elmúlt évtizedben bekövetkezett emelkedése (7,91%) jól tükrözi Kecskemét foglalkoztatási szerepkörének erősödését és a munkalehetőségek folyamatos rendelkezésre állását.

27. ábra: *Az 1 főre jutó nettó jövedelem értéke a megyei jogú városokban, 2024*

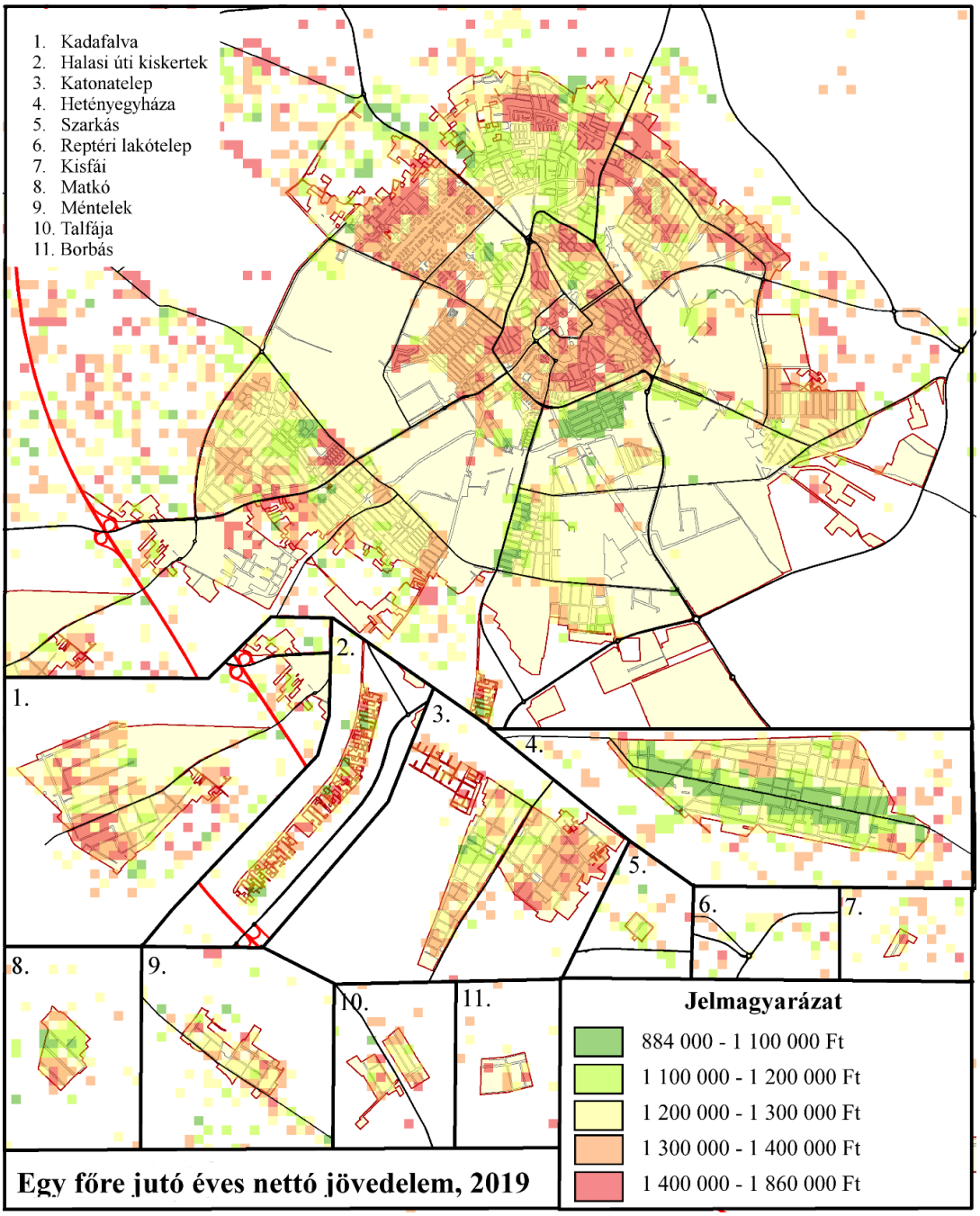

Forrás: TEIR -NAV adatbázis adatai alapján, saját szerkesztés 2026.

Megyeszékhelyünkön az egy főre jutó nettó átlagjövedelem 2,839 millió Ft volt 2024-ben, ez mintegy 1,966 millió Ft-tal volt magasabb összeg, mint a 2014. évi városi érték. A listavezető Érdhez képest ez a nettó kecskeméti átlagjövedelem 2024-ben mintegy 415 eFt-tal volt kevesebb, ugyanakkor 141 eFt-tal volt több a megyei jogú városok átlagánál. Az egy adózóra jutó nettó jövedelem tekintetében is jelentős előrelépés következett be 2014 és 2024 között, így a megyei jogú városok rangsorában Kecskemét (5,323 millió Ft-os értékével) 2014-hez képest 2 helyet javítva, a 8. helyen állt a 2024. évi adatok alapján.

A város jövedelmi viszonyainak térbeli eloszlásáról a 2019-es GeoX adatbázis alapján nyerhetünk betekintést, s bár a területi feldolgozás 5 évvel korábbi adatokon nyugszik, a bevallott jövedelem területi eloszlásban jelentősebb átrendeződések a vizsgált időszak vonatkozásában vélhetően nem mentek végbe. Az ábrát vizsgálva megállapítható, hogy a magasabb jövedelmű, nagyobb vásárlóerővel bíró lakosság elsősorban a Belváros magasabb presztízsű területeire, a város belterületének határzónáira, az egyes városrészi alközpontokra koncentrálódik, továbbá a nagyobb telkekkel rendelkező, kellemesebb természeti környezetben elhelyezkedő külterületeken elszórtan található (28. ábra).

28. ábra: *Egy főre jutó éves nettó jövedelem (2019)*

Forrás: GeoX adatbázis, 2019.

Az ábrán az is jól látható, hogy a városban hol alakultak ki olyan területek, ahol koncentráltan jelenik meg a legalacsonyabb jövedelemmel rendelkező lakosság. Ezek közül kiemelendő a település belterületén belül Kossuth- és Erzsébetváros, Ürgés, a Rendőrfalu keleti részei és a Vacsihegy belső területei, valamint Kecskemét egyéb belterületi egységei közül Hetényegyháza, Katonatelep és Matkó legrégebbi településrészei. Ide tartozik még számos külterületi településrész (pl. Belső Máriahegy, Szarkás, Felsőcsalános) is.

Az általános jövedelmi helyzet mellett, foglalkozni kell a rossz anyagi körülmények között élő, szociálisan rászoruló népesség települési helyzetével is. Az általános helyzet feltárását indokolják a szociális ellátáshoz kapcsolódó kötelezően ellátandó önkormányzati feladatok, melyek mind a célcsoportok (pl. gyermekek, fiatalok, idősek, sérültek), mind az ellátandó szakterületek tekintetében rendkívül összetettek. A város szociális helyzetének és a rászorultság mértékének nagyságrendjére leginkább az önkormányzati pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számának alakulásából következtethetünk (2. táblázat).

2. táblázat: Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számának változása 2014-2024

Év/fő	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Időskorúak járadékában részesítettek száma	89	86	89	80	69	72	71	61	57	60	65
Ápolási díjban részesítettek száma (alanyi jogon megállapított)	422	431	386	368	362	206	200	189	175	157	151
Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek száma		92	110	124	124	115	112	104	103	102	100
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma	1539	1661	1316	937	660	531	551	605	486	280	292
Települési támogatásban részesítettek száma		4076	4437	3571	2679	2381	2672	2074	1825	1698	1673
Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	2460	2832	2428	2328	2178	2146	1988	1719	1912	1979	1806
Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeli)	618	262	100	75	81	77	89	62	62	150	246
Rendszeres gy.védelmi kedvezményben részesítettek száma	3473	2979	2530	2059	1624	1240	1104	1050	821	752	667
Köztemetések száma	104	143	134	133	92	139	118	105	93	87	91
Gyermekek otthongondozási díjában részesítettek száma						202	234	270	304	325	374

Forrás: KSH TSTAR 2025.

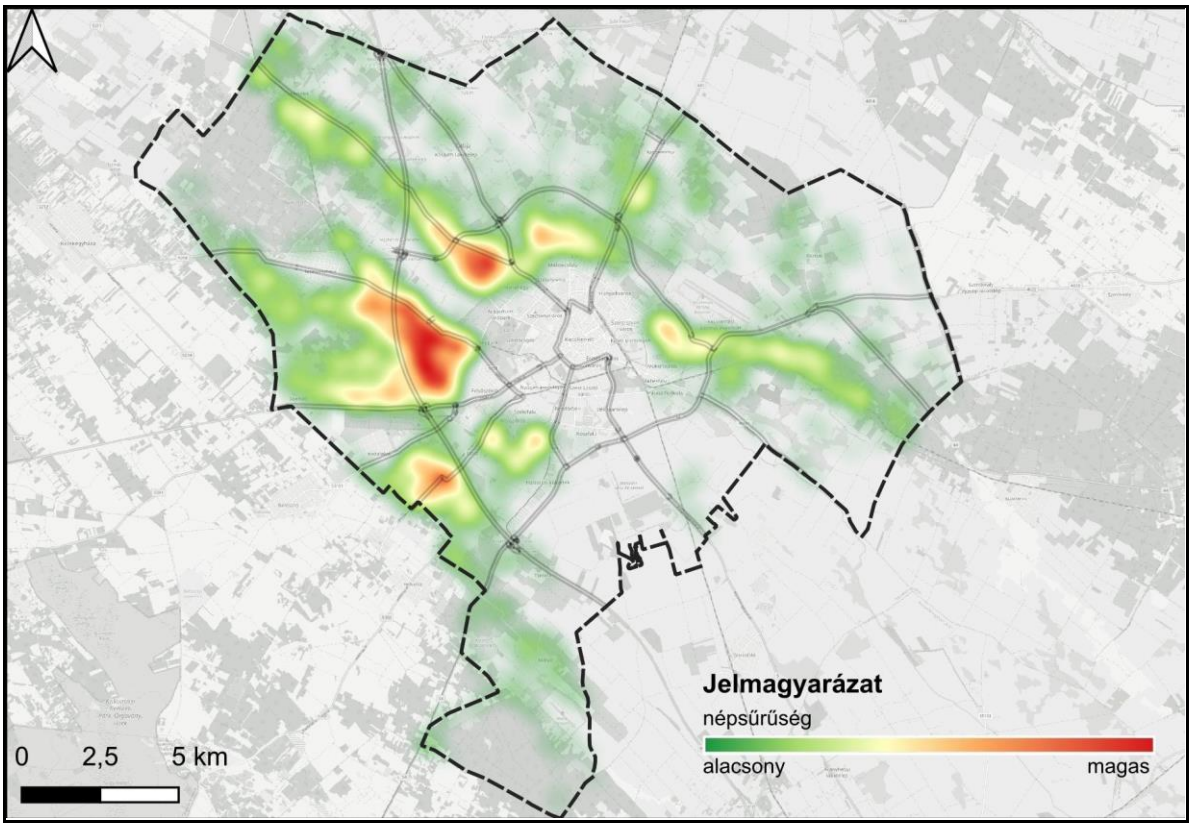
A szociálisan rászorulók, illetve a pénzbeli és természetbeni ellátásban részesítettek aránya 2024-ben Kecskemét állandó népességéből 1,57%-ot tett ki, ami alatta marad mind az országos (8,99%), mind pedig a megyei jogú városok átlagnak (7,16%), emellett rászorultsági szempontból kedvezőbb a legtöbb megyei jogú városhoz képest (8. hely a rangsorban). A

rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy az ellátásra jogosultak száma a legtöbb támogatási forma esetében csökkenő számot mutat a vizsgált időszak kezdetéhez (2014) képest, ami részben az általános életszínvonal emelkedésével, a város kedvező munkavállalási lehetőségeivel, illetve a szociális ellátórendszer és támogatási gyakorlat átalakulásával egyaránt magyarázható. A társadalmi problémák mélységét és összetettségét azonban nem tudják megfelelően érzékeltetni a bemutatott adatok, ezek részletesebb feltárása csak a városi szakdokumentumok (ld. Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, Helyi Esélyegyenlőségi Koncepció), valamint részletesebb települési szociológiai felmérések keretében történhet meg.

1.1.4.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Kecskeméten – a város sajátos történelmi fejlődésének is köszönhetően – **a népesség egy jelentős része** (31 886 fő) **a központi belterületen kívül lakik** (29. ábra).

29. ábra: *A népesség eloszlása Kecskemét külterületén, 2025.*

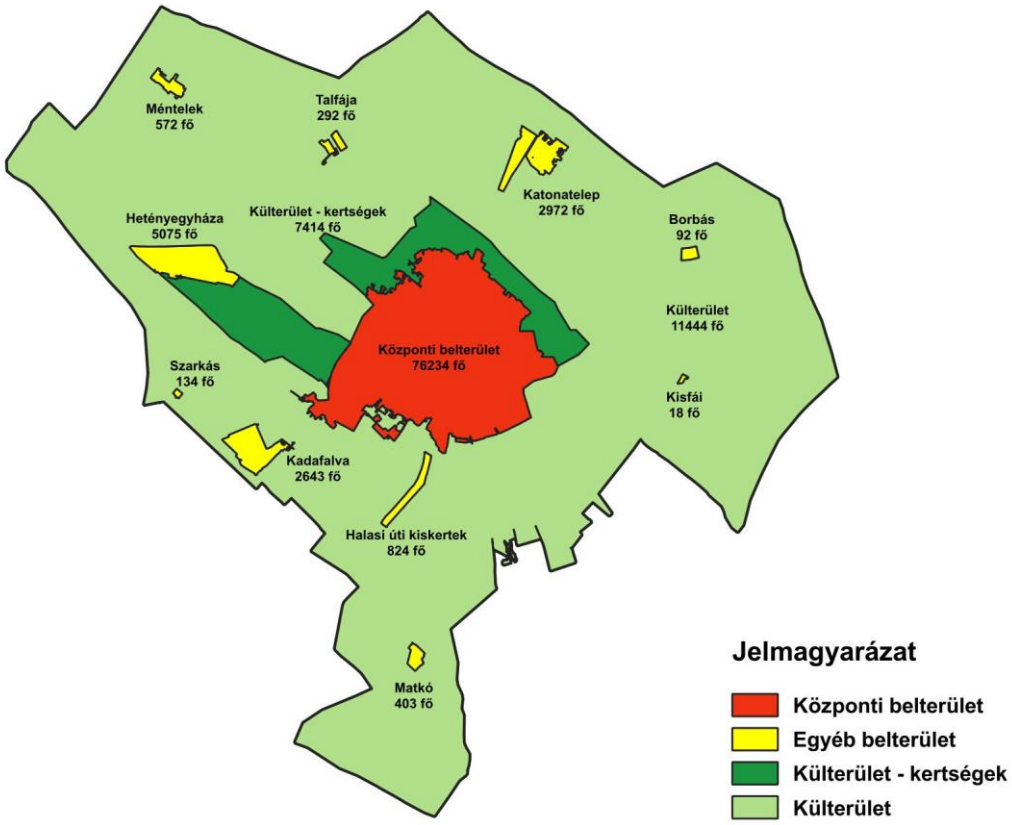

Forrás: KMJV Népességnyilvántartó 2025 januári adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés 2026.

A 2001-es népszámlálás adatai szerint 13 732 fő, a lakosság 12,4%-a élt külterületen, így hazánk települései közül Kecskemét rendelkezett a legnagyobb összlakosságszámú külterületi népességgel. Az ezredforduló utáni évtizedben a külterületi népesség száma tovább nőtt, és a 2011-es népszámlálás szerint 17 281 fő (15,43%) élt a település közigazgatási területének e részén. A külterületre történő kitelepülés folyamata azonban az elmúlt évtizedben is folytatódott, hiszen a 2022-es népszámlálási adatbázis már 18 861 főt (17,44%) tartott nyilván.

A külterületi lakók egyre növekvő része (7 414 fő) a belterülethez kapcsolódó sűrűn benépesült élt kertségekben (Felsőszéktói tanyák, Úrihegy, Máriahegy, Budaihegy, Vacsihegy, Kőrösihegy, Szolnokihegy), míg nagyobb hányaduk (1 144 fő) a megfelelő úthálózati kapcsolattal rendelkező, vagy akár a belterületektől nagyobb távolságra eső tanyás körzetekben lakott. A 2022-es népszámlálás adatai alapján, **Kecskemét népességének mindössze 70,51%-a, 76 234 fő élt a központi belterületen** (30. ábra).

30. ábra: *Kecskemét lakónépességének területi megoszlása a 2022-es népszámlálás adatai alapján*

Forrás: Magyarország helységnévtára 2024. alapján, saját szerkesztés.

A 2022-es népszámlálás eszmei időpontjában, **a város lakónépességének mintegy 12%-a, 13˚025 fő élt a településhez tartozó 10 egyéb belterületi egységekben** (azóta már a Halasi úti kiskertek a központi belterület részét képezi). Az egyéb belterületek közül 3 településrész népessége is meghaladta a 2 500 főt (Hetényegyháza 5 075 fő, Katonatelep 2 972 fő, Kadafalva 2 643 fő). Érdemes kiemelni, hogy a 10 egyéb belterületi egység közül 7 esetében is növekedett a lakosságszám 2011 és 2022 között, ami nem meglepő, hiszen a város új telekosztásainak egy jelentős része is ezekre a területekre (pl. Kadafalva, Katonatelep, Halasi úti kiskertek, Méntelek) koncentrálódott. Ennek is köszönhetően, a két legutóbbi népszámlálás közötti időszakban a legdinamikusabb lakosságszám növekedést Kadafalván (920 fő), a Halasi úti kiskertekben (474 fő) és Katonatelepen (428 fő) figyelhettük meg. Hetényegyháza belterületének lakosságszám

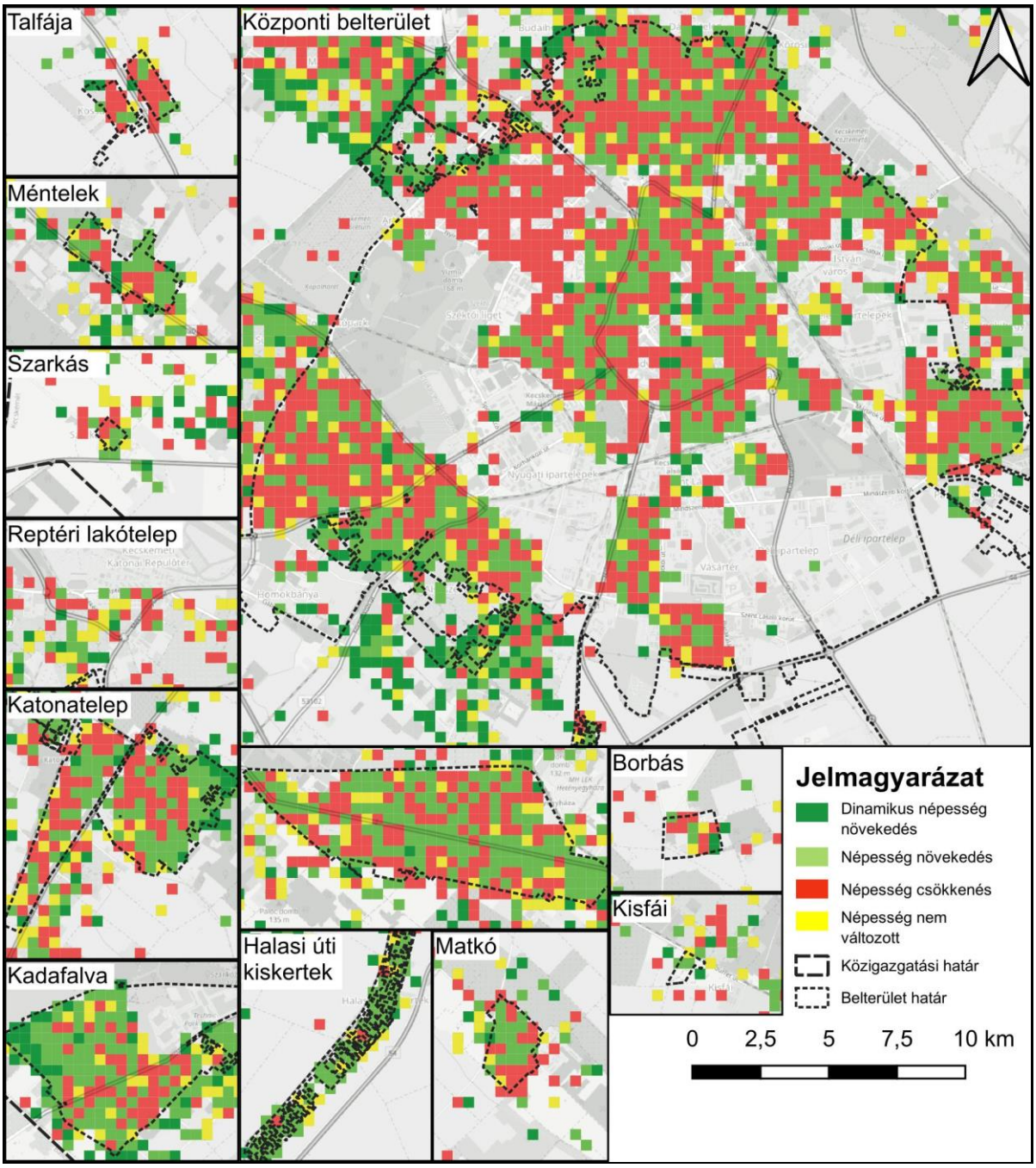
bővülése a legutóbbi két népszámlálás között megállt, sőt kismértékben még csökkent is (-12 fő), így 2022-ben már „csak" 5 075 főt tartott nyilván a statisztika, de még így is a legnagyobb lakosságszámú egyéb belterületi egysége Kecskemétnek. Talfája (292 fő), Szarkás (134 fő) és Kisfái (18 fő) lakosságszáma szintén visszaesést mutatott. Amennyiben a jövőben is folytatódik a központi belterületről a külterületek irányába történő lakossági kiköltözés, illetve az egyéb belterületi egységek és a külsőbb városrészek népességszámának gyors bővülése, ez a folyamat számos területen (pl. városüzemeltetés, közműszolgáltatás, közszolgáltatástervezés, közlekedésszervezés) kihívások elé fogja állítani a város szakembereit és döntéshozóit.

A városi népességszám teljes közigazgatási területre vonatkozó változása mellett, érdemes vizsgálni annak területi jellemzőit is. Mint már a fentiekben utaltunk rá, az elmúlt évtizedben a város központi belterületén belül általános népességcsökkenés figyelhető meg. Kivételt képez néhány, a belterület peremén lévő városrész (pl. Vacsiköz, Máriahegy, Petőfiváros, Széchenyiváros DNY-i és ÉNY-i része), illetve a Belvárosban egy-két – tömbrehabilitációval, illetve társasház építéssel érintett – telektömb (31. ábra).

A központi belterület lakosságszámának csökkenése, részben a természetes fogyással, részben az egyes településrészek alacsony presztizsével (pl. rossz műszaki színvonalú épületállomány és közterületek, társadalmi problémák, a közszolgáltatások nem megfelelő kiépítettsége), nagyobb részt azonban a dinamikusan emelkedő belterületi ingatlanárakkal magyarázható. Ennek következtében megfigyelhető a munkaképes korosztályok központi belterületre történő beköltözésének elmaradása, illetve azok kiköltözése a központi belterületről, vagy legrosszabb esetben elköltözése a településről. A megfizethető árú lakhatás hiányában, a városba történő beköltözés sok esetben elmarad, illetve az esetleges beköltözés célterülete sem feltétlenül a központi belterületen keresendő. Ezt a folyamatot erősítették az otthonteremtés ösztönzésére meghozott kormányzati intézkedések (5%-os ÁFA, CSOK, Otthon Start Program) is, melyek a kedvezőbb árú telkekkel rendelkező (kedvezményes önkormányzati telekosztások, olcsóbb külterületi ingatlanok) külsőbb városrészek irányába terelték a lakosságot.

Azokon a központi belterületi részeken, ahol – a kedvezőtlen demográfiai folyamatok ellenére – a lakosságszám növekedését figyelhettük meg, ott ez leginkább az új telekosztásoknak és a nagyléptékű lakóingatlan fejlesztéseknek volt köszönhető (pl. Széktó lakópark, Domb lakópark, Arborétum lakópark, Erzsébet lakópark, Balaton utcai lakótömb, Homokbánya, Széchenyiváros É-Nyugati körzetének fejlesztései, belvárosi tömbrehabilitációk, társasház építések). Az egyéb, nem központi belterületi településrészek esetében megállapítható, hogy amíg Méntelek, Kadafalva DK-i és nyugati része, Katonatelep É-i része, vagy a Halasi úti kiskertek (Kiskertváros) területén egyértelműen népességnövekedésről beszélhetünk, addig a nagyobb múlttal rendelkező Hetényegyháza és Katonatelep régebbi építésű részein, már erős népességcsökkenést figyelhetünk meg.

31. ábra: *A lakosságszám változása belterületen belül 2019-2025 között*

Forrás: KMJV. Népességnyilvántartó adatai alapján, saját szerkesztés 2026.

Látható tehát, hogy a nagyobb népességszámmal rendelkező egyéb belterületi településrészek (pl. Hetényegyháza, Katonatelep, Kadafalva) esetében sokkal összetettebb, mozaikosabb a kép, hiszen keverednek a régi, korszerűtlenebb épületállománnyal és elöregedő népességgel jellemezhető telektömbök az új kialakítású, magasabb műszaki színvonalú és presztízsű fiatalosabb településrészekkel.

Kecskeméten belül, több olyan városrészt is elkülöníthetünk, melyekre hangsúlyozottan igaz az az állítás, hogy különböző társadalmi csoportok közötti konfliktusok (pl. Ürgés, Erzsébetváros

déli része, Szarkás, Szeleifalu néhány telektömbje), érdekütközések színterei, szlömösödő, komplex, műszaki és társadalmi problémákkal sújtott területek. Ezekre a – több szempontból (pl. műszaki, jövedelmi, iskolázottsági, társadalmi-kulturális) is – szegregált, vagy szegregáció által veszélyeztetett térségekre javasolt a jövőben a szociális városrehabilitációs beavatkozásoknak és társadalmi felzárkóztató programoknak koncentrálniuk.

Központi belterületen kívüli egyéb belterületi egységek

Mint a fentiekben már bemutattuk, a 2022-es népszámlálás adatai szerint 13 025 fő élt a Kecskemét közigazgatási területéhez tartozó egyéb belterületi egységekben (Borbás, Halasi úti kiskertek, Hetényegyháza, Kadafalva, Katonatelep, Kisfái, Matkó, Méntelek, Szarkás, Talfája), ez a népességszám az előző népszámlálás óta közel 2 000 fővel növekedett. Ezen „szatellit" településrészek fejlesztési prioritásai, lakossági igényei sok esetben különböztek/különböznek a központi belterület fejlesztési célkitűzéseitől.

Ezt a megállapítást támasztotta alá az FVS készítésének keretében elvégzett lakossági kérdőívezés (melyet 1 704 fő töltött ki) is, melynek során a válaszadó meghatározhatta a saját városrészének legfontosabb fejlesztési teendőit. A kitöltők jelentős része prioritásként fogalmazta meg az adott településrészt a központi belterülettel összekötő alsóbbrendű utak fejlesztését, a közlekedés korszerűsítését (pl. kerékpárutak fejlesztése, járdák felújítása, közösségi közlekedés javítása), a köztisztaság és hulladékhelyzet javítását, a közbiztonság erősítését, valamint a különböző közszolgáltatások (pl. orvosi rendelő, bölcsőde, kulturális fejlesztések) helyi kialakítását. A jelentkező igények jól mutatják az eddigi fejlesztések komplexitásának alacsony szintjét és esetlegességét, valamint a magasabb szintű városi közszolgáltatások iránti igényt. Az itt élők a központi belterületen zajló fejlesztéseket kevésbé érzik magukénak, így körükben hátrébb sorolódtak olyan témák, mint a zöldfelületek növelése, a környezetvédelem erősítése, a klímabarát városépítészet és közterület fejlesztés, a megújuló energetikai fejlesztések fokozása, vagy éppen a bérlakásépítés erősítése.

A legfeszítőbb probléma a szatellit településrészek központi belterülettel történő közúti összeköttetéseinek nem megfelelő minősége, így a gépkocsival ingázók csúcsforgalmi órákban jelentősen megterhelik *(2012 és 2022 között a Hetényegyházi úton 40%-kal, a 441. sz. főút katonatelepi szakaszánál 37,4%-kal, Méntelek felől a Ladánybenei úton több mint 64%-kal, míg a Kadafalvi úton 59,7%-kal növekedett a közúti forgalom)* a város belsőbb övezeteinek úthálózatát, ami rontja a központi belterület lakóinak közlekedési komfortját és életminőségét. Ezek a városrészek egyúttal településrészen belüli konfliktusokkal is terheltek, hiszen régóta kedvelt színterei a település közigazgatási határain belüli kiköltözésnek. A kitelepülő lakosok státusza, viselkedésformái, életstílusuk, helyi közösségbe való integrálódási hajlandóságuk eltérhet a régóta itt lakóktól, ami nézeteltérésekhez vezethet, erre utalhatnak a kérdőívben a köztisztaságra, a hulladékkezelésre és közbiztonság erősítésére vonatkozó fejlesztési igények.

Belső-Máriahegy

A Széchenyivárostól északra fekvő, tanyás-kertségi beépítésű külterületi városrészben figyelhetők meg legkoncentráltabban a kecskeméti külterületeken jelenlevő érdekütközések, konfliktusok. A terület déli felére, a 120 hektáros Belső-Máriahegyre évtizedek óta a Széchenyiváros fejlesztési tartalékterületeként tekintenek, hosszú távú célként a belterületbe vonást kitűzve. Bár a terület rendezett formában történő integrációja a városban lassan halad, mégis az elmúlt évtizedekben a városközpontból kitelepülők népszerű célterületévé vált. A felső osztály nagyértékű, villaszerű ingatlanjai és a régi, gyakran még mezőgazdasági termelést folytató lakosság, vagy a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok közvetlen szomszédsága folyamatos konfliktusforrás. A régi lakók és az újonnan betelepülők számára egyaránt fontos lenne az infrastruktúra kiépítése, az illegális hulladéklerakás felszámolása, a kaotikus közterületi állapotok rendezése, illetve a rendezett telekstruktúra kialakítása, ám ezt pont az építkezések szervezetlen jellege hátráltatja.

Kertségek, tanyás külterületek

Míg e kertségi és külterületi részek jó megközelíthetőséggel rendelkező részein máshol is megjelennek – a Belső-Máriahegynél már említett – magas presztízsű beköltözők, és ezzel együtt a régi és új lakosság keveredéséből adódó konfliktusok (pl. gazdálkodási, hulladékkezelési, fűtési, életmódbeli, úthasználati-közlekedési), addig a rosszabb elérhetőségű, periférikus fekvésű részek alacsony értékű ingatlanjainál, a szociálisan rászoruló, kis jövedelmű rétegek megjelenése jelenthet problémát. A központi belterület szegregálódott, szocializmusban kiépült barakklakásainak felszámolásakor a volt lakosok a kézhez kapott kivásárlási díjból igen gyakran külterületen vásároltak (pl. Szarkás, Alsószéktói tanyák) maguknak ingatlant. A 2010 előtt jellemző alacsony külterületi ingatlanárak az ország hátrányos helyzetű északkeleti részéből is nagy számban vonzották a munkalehetőséget remélő betelepülőket. Az alacsony státuszú, eltérő szociokulturális örökségű, részben roma betelepülők és az eredeti lakosok egymásmellettisége potenciális konfliktusforrás (erre utalnak a külterületi városrészek közbiztonsági fejlesztéseire vonatkozó lakossági igények).

A külterületek lakóinak beruházási igényei is eltérőek a központi belterületiekétől. A külterületi lakóknak az alapvető infrastruktúra (pl. víz, áram, út, közvilágítás) kiépítése lenne az elsődleges, más területeken más problémák jelentkeztek. Például az M5-ös autópálya megjelenésével, s a dűlők kettévágásával a területen lakók voltak kénytelenek megváltoztatni hagyományos gazdálkodási módjukat, s veszítették el a város belsőbb területeivel a közvetlen kapcsolatukat. Az északi elkerülő út (445. sz. út) megépülése is hasonló változásokat, konfliktus helyzeteket idézett elő, amely jelentkezett a területhasználat változásában (amely a hagyományos gazdálkodást folytatók és az újonnan betelepülő kereskedelmi cégek, szolgáltatók között alakulhat ki), a terület lakófunkciójának erősödésében és a különböző státuszú és értékrenddel rendelkező társadalmi csoportok keveredésében.

Erzsébet- és Kossuthváros déli része, Ürgés

Kossuth és Erzsébet körúttól délre, található alacsony presztízsű lakóterületen a városi átlagnál magasabb a roma lakosság aránya, a rendszerváltás utáni barakkfelszámolásokat követően már csak itt, leginkább a Gödröstemető, Zsinór, Epreskert és Kórház utcában találhatók nagy számban romák által lakott csoportos ingatlan-együttesek, szegregátumok. Bár az elmúlt években több szervezet (pl. önkormányzat, társadalomfejlesztő, egyházi és karitatív) is indított különböző szociális lakhatási, városrehabilitációs és társadalomfejlesztési programot az érintett területen, azonban ezek hatása nem bizonyult tartósnak (vélhetően a program időtartama, komplexitása és a megfelelő társadalmi támogatottság hiánya miatt). A társadalmi integrációs folyamatok elmaradása, a társadalmi és jövedelmi különbségek folyamatos növekedése, az itt lakók egyre erősödő frusztrációjához vezetnek. Ez nem jelenti azt, hogy a helyi lakosság és a romák között kifejezett etnikai konfliktusok lennének, de a deviáns viselkedésformák (pl. drogozás, alkoholizmus, agresszív viselkedésformák, vagyon elleni bűncselekmények) erősödésével az érintett társadalmi csoportok és a környezetük, vagy például a különböző eredetű romacsoportok között érezhető feszültség alakult ki. Ezt a kedvezőtlen folyamatot mélyíti a természeti és épített környezet rossz állapota (pl. illegális hulladéklerakók, pusztuló, lelakott ingatlanok, elhanyagolt közterületek és általános higiénés viszonyok), amely folyamatos feszültségforrás, és a tágabb térség ingatlanjainak elértéktelenedéséhez vezethetnek.

1.1.4.3 Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)

Kecskemét **kulturális és építészeti örökség**e hozzájárul ahhoz, hogy a kecskemétiek ne csak lakóhelyként, hanem szűkebb hazájukként tekintsenek városukra, és ahhoz szoros szálakkal kötődjenek. Ennek további erősítése fontos feladat, hiszen a város lakosságának egyre jelentősebb hányada nem kecskeméti származású, hanem nagyon különböző földrajzi távolságokból folyamatosan költözött a településünkre.

Kecskemét **vallási sokszínűség**e mai napig élő örökséget jelent. A különböző felekezetek több évszázados békés együttélésének bizonyítéka a város szívét alkotó főtérrendszeren és közvetlen környékén felépült hét templom (Szent-Miklós templom, református templom, katolikus nagytemplom, görögkeleti templom, evangélikus templom, piarista templom és a Zsinagóga). Az egyházak a kulturális és építészeti öröksége megőrzése és fenntartása mellett fontos szerepet vállalnak az alsó- és középfokú oktatásban, valamint a szociális ellátásban, így jelentős társadalomszervező erőként is megjelennek a város életében. Kecskemét építészeti örökségének a vallási épületek mellett, fontos eleme a **gazdag szecessziós építészet**, amely meghatározza a városközpont egyedi építészeti arculatát, aminek országos viszonylatban kiemelkedő alkotása a népdalba is foglalt Cifrapalota. Az épített értékek megőrzésével több civil szervezet is foglalkozik a városban, mint például a Kecskeméti Városszépítő Egyesület, a

Kecskemét Köztereiért és Köztéri Alkotásaiért Alapítvány, valamint a Kecskeméti Lokálpatrióták Egyesülete, illetve számos városrészi szintű szerveződés.

Kecskemét városában jelentős identitásképző erőt képeznek a település agrárhagyományai, melyek leginkább a zöldség-gyümölcs ágazathoz köthetőek. Ezeket a város gazdasági szerkezetének átalakulása mellett is – ha csak részben is, de – sikerült megőrizni, így a korábbi kertkultúrához, a szőlőnemesítéshez-borászathoz kapcsolódó örökséget a ZKI Zöldségtermesztési Kutatóintézet Zrt., a Szőlészeti és Borászati Intézet Kecskeméti Kutató Állomás, a Neumann János Egyetem Kertészeti és Vidékfejlesztési Kara, az Aranyhomok Kistérségfejlesztési Egyesület, valamint a Hírös Kertészek Egyesülete, mint civil szervezet viszi tovább. A gyümölcs vonalon a Kecskeméti Magyar Kajszibarack, a sárgabarackból készült – és hungarikumnak számító – Kecskeméti Barackpálinka őrizte meg a több száz évre visszanyúló hagyományokat.

Kecskeméten a kultúra közvetítéséhez szükséges intézményi háttér kiterjedt és sokelemű. A város kulturális intézményei közül nem egy országos hírű és szakmailag elismert. Ezek közül mindenképpen ki kell emelni a több díjjal is elismert kecskeméti Katona József Könyvtárat, a Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központot, a Tudomány és Technika Házát, az Ifjúsági Otthont, a Planetáriumot, melyek aktívan szerepet vállalnak a kecskeméti hagyományok ápolásában és a helyi kultúra szervezésében. Kecskemét országos jelentőségű kiállításokkal és bemutatóhelyekkel is rendelkezik, mint például a kecskeméti Katona József Múzeum Cifrapalota Kiállítóhelye, a Magyar Fotográfiai Múzeum, a Magyar Naiv Művészek Gyűjteménye, a Bozsó Gyűjtemény, a Ráday Múzeum vagy éppen a Szórakaténusz Játékmúzeum.

A város azonban nem csak a kiállító és kultúra közvetítő intézményeiről híres, hanem a művészeti alkotóműhelyeiről is, melynek kiemelkedő központjai a Nemzetközi Kerámiastúdió, a Nemzetközi Zománcművészeti Alkotóműhely, illetve a magyar animáció egyik vezető műhelyeként számontartott Kecskemétfilm Kft.

A város híres szülötteinek, Katona Józsefnek és Kodály Zoltánnak emlékét a közösség aktívan ápolja. Örökségüket a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház, a Katona József Megyei Könyvtár, a Kecskeméti Katona József Múzeum, továbbá a Kodály Zoltán Ének-Zenei Általános Iskola, Gimnázium és Zenei Alapfokú Művészeti Iskola, valamint a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézete viszi tovább. A széles kulturális kínálatából a városnak a legnagyobb ismertséget a Kodály-életműhöz és módszerhez kapcsolódó tudás gondozása, közvetítése és a zene szeretete hozta, illetve a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézetének mestertanfolyamai, szemináriumai és koncertjei, melyek méltán világhíresek.

A magyar nemzet más kiemelkedő alakjai is eltöltöttek hosszabb-rövidebb időt Kecskeméten, köztük Petőfi Sándor. A forradalmár-költő nevezte versében „hírös városnak” Kecskemétet, ami mára a megyeszékhely állandó jelzőjévé (mai szóhasználattal brand-jévé) vált, és napjainkban

a Hírös előtagú termékeken (pl.: a Zwack Unicum Nyrt. Hírös Kecskeméti termékei) és rendezvényeken (pl. Hírös Hét Fesztivál) keresztül próbálja erősíteni a város ismertségét és a helyi identitást. Ugyanakkor a város, a „Kecskemét" név és annak toldalékos használatát, illetve a város jelképeinek magán-, vagy kereskedelmi célú használatát engedélyhez köti, mellyel egyrészt a hagyományokat, értékeket kívánja őrizni, másrészt azok méltó alkalmazását biztosítani.

A város színházi és zenei életét a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház, valamint annak keretén belül működő Kecskeméti City Balett, a Kelemen László Kamaraszínház és a Ruszt József Stúdiószínház művészei és előadásai határozzák meg. A városi színjátszás értékes színfoltját képezi a fiatalabb korosztályokat megszólító Ciróka Bábszínház. A zenei élet meghatározó szereplői a Kecskeméti Szimfonikus Zenekar, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Intézete, valamint a város méltán elismert énekkarai (pl. Kecskeméti Cantus Nobilis Kórus, Kecskeméti Kodály Zoltán Vegyeskar, Aurin Nőikar, Kecskeméti Fesztiválkórus, Kecskeméti Énekeskör).

Külön kell szólnunk a civil szervezetek társadalomszervező jelentőségéről. A város lakosai által létrehozott és működtetett civil szervezetek is fontos szerepet játszanak Kecskemét élhető, fejleszthető környezetének, társadalmi tőkéjének gyarapításában. Ez különösen jól érzékelhető a kulturális, a sport és szociális ágazatokban, melyek jelentős társadalom- és közösségfejlesztő értéket hordoznak. Kecskeméten jelenleg 150-200 alapítvány, egyesület, szervezet, klub működik, amelyek igen széles skálán fedik le a város aktív közösségi életét. A tevékenységi körök szerint találunk közöttük ifjúsági, segítségnyújtó, jótékonysági, kisebbségi, természet- és környezetvédelmi, helyi gazdaságot támogató, ismeretterjesztő, sport és szabadidős, lokálpatrióta, városvédő-szépítő, kulturális, valamint egyházi szerveződéseket. A civil szervezetek a városi közélet megteremtésében, a helyi közösség formálásban, valamint a szabadidő tartalmas eltöltésének elősegítése révén a közérzet és a településhez való kötődés javításában játszanak meghatározó szerepet. A civil kezdeményezések és együttműködések színes palettája nélkül a „hely szelleme", a helyi identitás és alkotó akarat is csorbát szenvedne. Ezek a szervezetek alapot adnak a különböző társadalmi csoportokat magukba foglaló közösségi létnek, az önkormányzat és a nonprofit szektor együttműködésének és együtt gondolkodásának. Erre az együttműködésre egyre komolyabban támaszkodik az önkormányzat is, hiszen a különböző szerveződések számos területen kiegészítik, erősítik, sőt részben átvállalják (szociális, környezetvédelmi, településfejlesztési, sport) az önkormányzat által ellátandó feladatokat. A különböző civil szervezetek munkájának összehangolása érdekében 2007 óta Városi Civil Kerekasztal működik Kecskeméten, amely hozzávetőlegesen 120 szervezetet fog össze – 2020 márciusától – immár 13 szakmai kerekasztal mentén. A tagok tevékenysége az egészségügytől, a gyermek-, ifjúságvédelemtől, a hagyományőrzésen, sport- és szabadidő szervezésen keresztül egészen a műszaki-tudományos és innovációs tevékenységek elősegítéséig terjed.

Fontosnak tartja a város, hogy a fiatalok társadalmi szerepvállalását, közösségi életét is ösztönözze, s ezzel is hozzájáruljon a településükhöz történő kötődés erősítéséhez. Ennek érdekében az önkormányzat nem csak ifjúságkutatási programot indított, de 2016-ban elfogadott egy ifjúsági cselekvési tervet is, majd döntést hozott egy új 2019-2024-es időszakra szóló **Ifjúsági Koncepció** elkészítéséről, melyet 2018-ban fogadott el Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése. Emellett az önkormányzat ösztöndíjprogram segítségével is igyekszik a városhoz kötni, például a helyi középiskolákban és a kecskeméti felsőoktatásban tanuló fiatalokat.

1.1.5 A település humán infrastruktúrája

1.1.5.1 Humán közszolgáltatások

Kecskemét humán közszolgáltatási intézményrendszere kiterjedt és sokelemű, amely a helyi identitás erősítésének fontos bástyáit képezik a településen. Ezt is figyelembe véve, a város jelentős erőfeszítéseket tett az elmúlt évtizedben a rendszer működésének további javítása és a szakmai színvonalának megőrzése, illetve növelése érdekében.

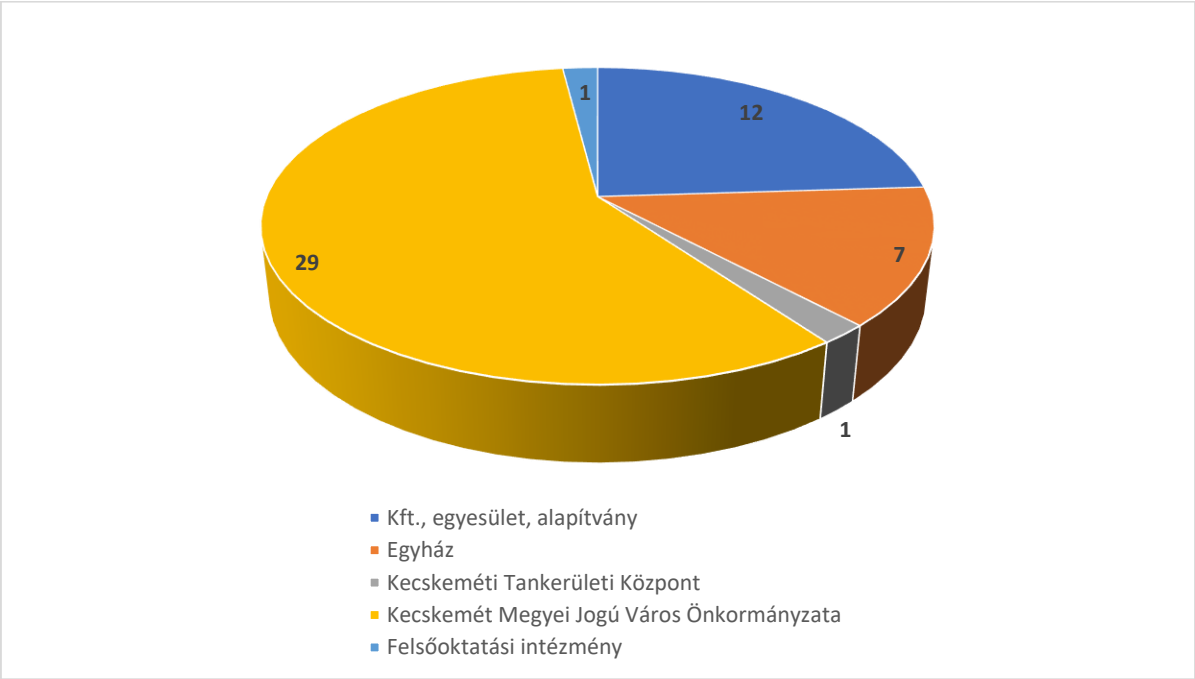
1.1.5.1.1. Kecskemét közoktatása

Óvodai ellátás

Kecskemét városában napjainkban 18 intézmény 50 feladat-ellátási helyen biztosít óvodai ellátást a lakosság számára. Az óvodai oktatási nevelési szolgáltatást számos szervezet biztosít a városban, így az óvodai fenntartók között megtalálható a Kecskeméti Tankerületi Központ, Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata, a különböző egyházak (Református, Evangélikus, Piarista, Katolikus, Baptista, Hit Gyülekezete), a Károli Gáspár Református Egyetem, továbbá a magánszférát képviselő alapítványok, egyesületek és Kft./Nkft-k egyaránt (32. ábra).

Míg az alapítványok, egyesületek, kft-k összesen 12 feladat-ellátási helyen végeznek óvodai ellátási feladatokat, addig a kecskeméti önkormányzat fenntartásában levő nagyszámú feladatellátási hely koncentrált intézményhálózatba (3 szervezeti egysége Corvina Óvoda, Kálmán Lajos Óvoda, Ferenczy Ida Óvoda) szerveződik, melyek (Corvina Óvoda 10, a Kálmán Lajos Óvoda 10, a Ferenczy Ida Óvoda pedig 9) összesen 29 telephelyen látják el az óvodai oktatási-nevelési tevékenységet.

32. ábra: Az óvodai feladatellátási helyek száma a fenntartók szerint 2024.

Adatok forrása: Oktatási Hivatal, Köznevelés Információs Rendszere és KSH 2024.

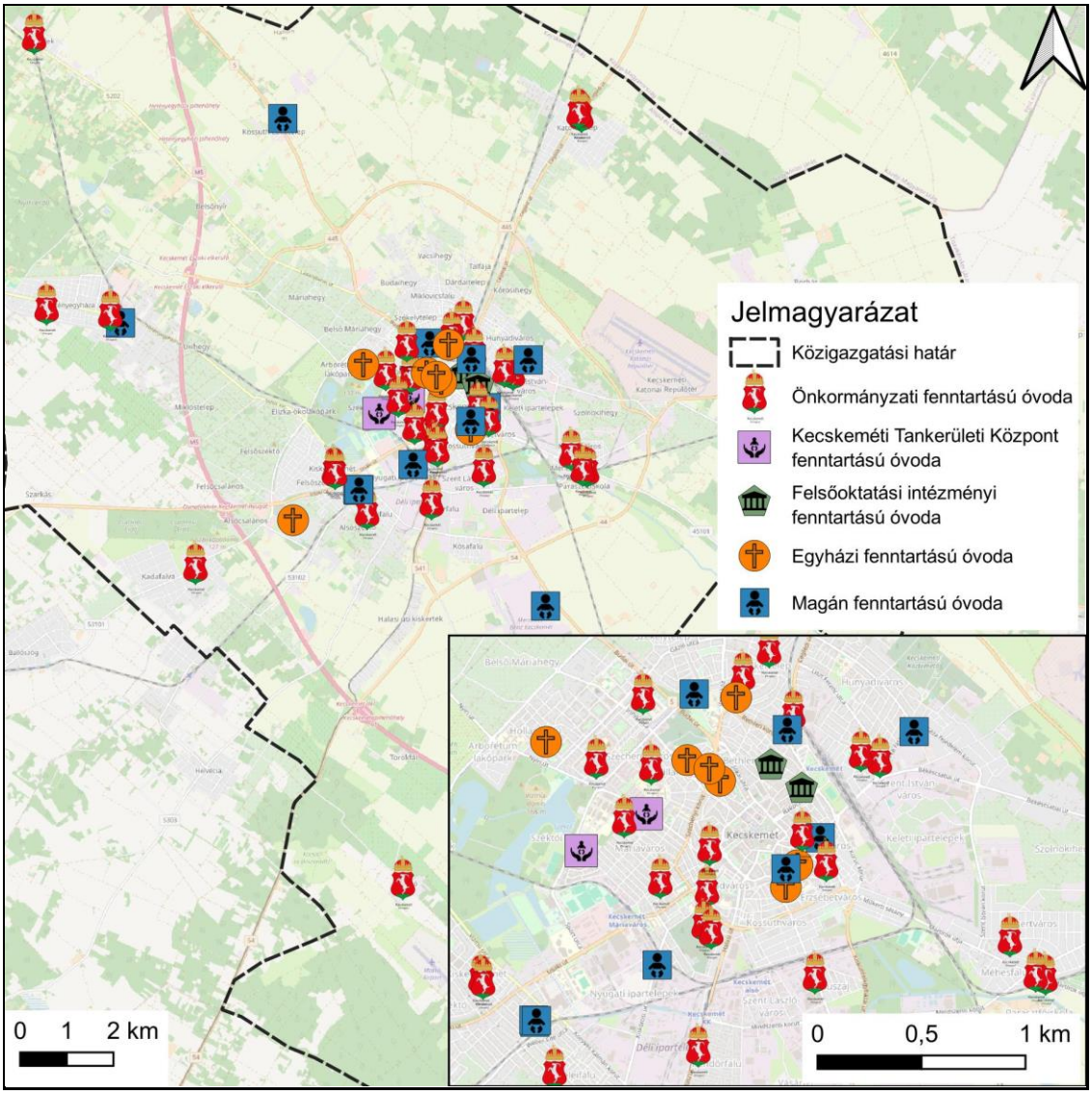
Az óvodai feladatellátási helyek területi lefedettsége kapcsán megállapítható, hogy a város központi belterületén belül, elsősorban a Nagykörúton belül, s annak közvetlen környezetében, a nagyobb bevezető utak közelében a legnagyobb a lefedettség (33. ábra).

Ez nem meglepő, hiszen nem csak a jelentős történelemmel rendelkező önkormányzati és felsőoktatási fenntartású intézmények találhatók itt, hanem a lakossági igényekre (pl. munkahelyek közelsége, gyűjtőutak) reagáló egyházi és magán óvodák egy része is.

A külsőbb, sűrűn lakott vagy az elmúlt évtizedekben fejlődésnek indult városrészek önkormányzati óvodákkal történő ellátottsága (így pl. Széchenyiváros É-Ny-i része, Petőfiváros Ny-i része, vagy Bogovicsfalu, Miklovicstelep, Dárdaitelep, Halasi úti Kiskertek, Homokbánya) gyengébb, így csak részben tudja kielégíteni a helyi igényeket, nagy gépjárműforgalmat generálva az intézményekkel jobban ellátott városrészek irányába. Figyelemreméltó, hogy a 10 egyéb belterületi egységből 7 esetében (Katonatelep 2 telephely, Hetényegyháza 2 telephely, Méntelek, Matkó, Talfája, Kadafalva, Szarkás) helyben biztosítanak a különböző fenntartók óvodai szolgáltatást.

Kecskemét óvodáiban 2005 óta (ekkor a férőhelyek száma: 3 518 fő, beírt gyermekek száma: 3 568 fő) minden évben 100% alatti a kihasználtság, ami az elmúlt közel 20 év fejlesztéseinek köszönhető (az óvodai férőhelyek száma 2005 és 2024 között mintegy 23%-kal növekedett), így a rendelkezésre álló kapacitás (2024-ben 4 323 fő) már meghaladja a jelentkezők számát (2024-ben 3 874 fő). Az óvodai intézmények azonban a településen belül térben egyenlőtlenül helyezkednek el, ami kapacitásproblémákat idéz elő néhány népszerűbb, illetve gyorsan fejlődő városrész intézményeinek esetében.

33. ábra: *A kecskeméti óvodák telephelyeinek területi képe 2024-ben a fenntartók szerint*

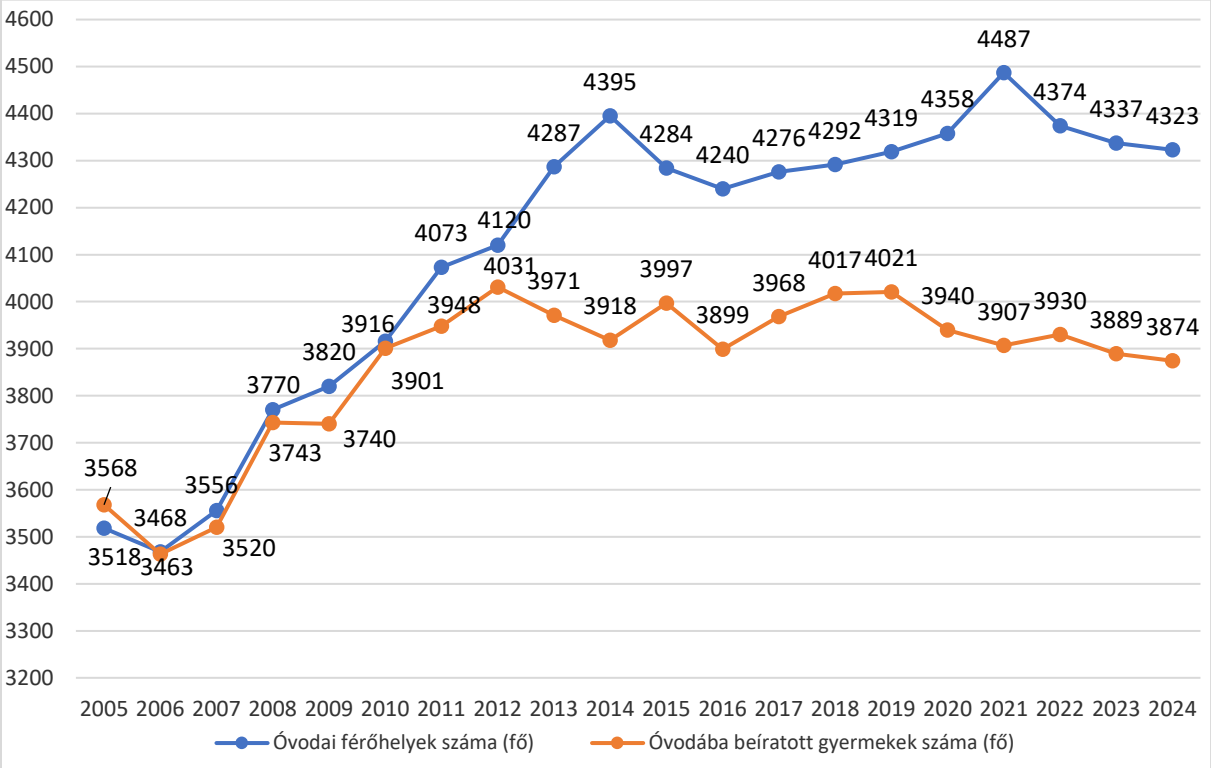
Forrás: Oktatási Hivatal, Köznevelés Információs Rendszer adatai alapján, saját szerkesztés 2024.

Az önkormányzati óvodai intézményekbe felvehető gyermekek száma 2 829 fő, ami magasabb, mint a beíratott gyermekek száma (2024. május 31.: 2 639 fő). Ugyanakkor látható, hogy az óvodába jelentkező gyermekek száma városi szinten ennél lényegesen nagyobb. Ezért is fontos a felsőoktatási (300 férőhely), egyházi (480 fő) és magánóvodák (504 fő) jelenléte a városban, melyek együttesen 1 284 férőhelyet biztosítanak az óvodáskorú gyermekek részére. A különböző társadalmi szinteken, a magánóvodai ellátás iránt mutatkozó igényeket jól jelzi, hogy a jelentős havi térítési díjak (70.000-150.000 Ft/fő/hó) ellenére, az alapítványi, egyesületi, vagy gazdasági társaságok által fenntartott intézmények, s speciális pedagógiai programok iránt nagy kereslet mutatkozik Kecskeméten.

Érdemes kiemelni, hogy az óvodába beíratott gyermekek száma a 2000-es évek elején tapasztalható stagnáláshoz képest 2007-től 2012-ig emelkedett, majd az elmúlt évtizedben –

kisebb hullámzások mellett – 3 900 és 4 000 fő körül stabilizálódott. A 34. ábra alapján látható, hogy a kiépülő és az intézményeknél engedélyezett gyerekszám az elmúlt tíz évben jelentősen meghaladta a jelentkező társadalmi igényeket.

34. ábra: *Az óvodai ellátási adatok változásának jellemzői Kecskeméten*

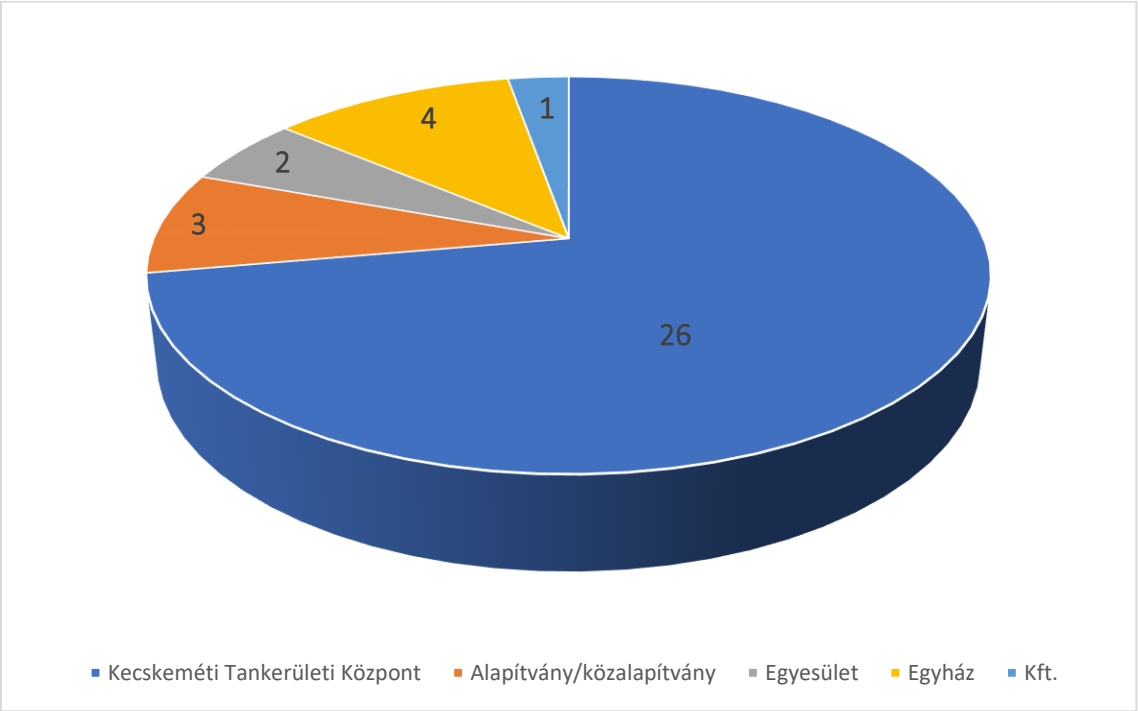
Forrás: KSH Területi Statisztika 2025.

Problémát elsősorban a jelentkező társadalmi igények és kiépült intézményi kapacitások térbeli eltérései okoznak, amely egyszerre jelez fölös kapacitásokat, s a dinamikusan növekvő külső városrészek esetében új ellátási szükségleteket. A lakónépesség térbeli expanziójának folytatódásával a jövőben komoly finanszírozási, szolgáltatástervezési és üzemeltetési kérdések vetődhetnek fel a város területén.

Általános iskolai ellátás

Kecskeméten az általános iskolai feladatok ellátása – az óvodainál koncentráltabban – 11 fenntartó 19 intézményének 36 feladatellátási helyén történik, ahova 2024-ben 9 168 tanuló járt. Az általános iskolai ellátás infrastruktúrája az elmúlt években folyamatosan fejlődött Kecskeméten. A feladatellátási helyek száma a KSH nyilvántartása szerint az elmúlt 10 évben 30-ról 36-ra, míg az iskolai osztálytermek száma 439-ről 503-re növekedett, ugyanakkor a tanulók száma kismértékű csökkenést mutatott (2014-ben: 9 462 fő 2024-ben 9 168 fő). Változatos képet mutatnak az iskolák a fenntartóik alapján, melyek között találhatunk alapítványokat, egyesületeket, egy kft-t, egyházi szervezeteket (katolikus, piarista, református) és a Kecskeméti Tankerületi Központot (35. ábra).

35. ábra: A kecskeméti általános iskolai feladatellátás, fenntartók szerint 2024.

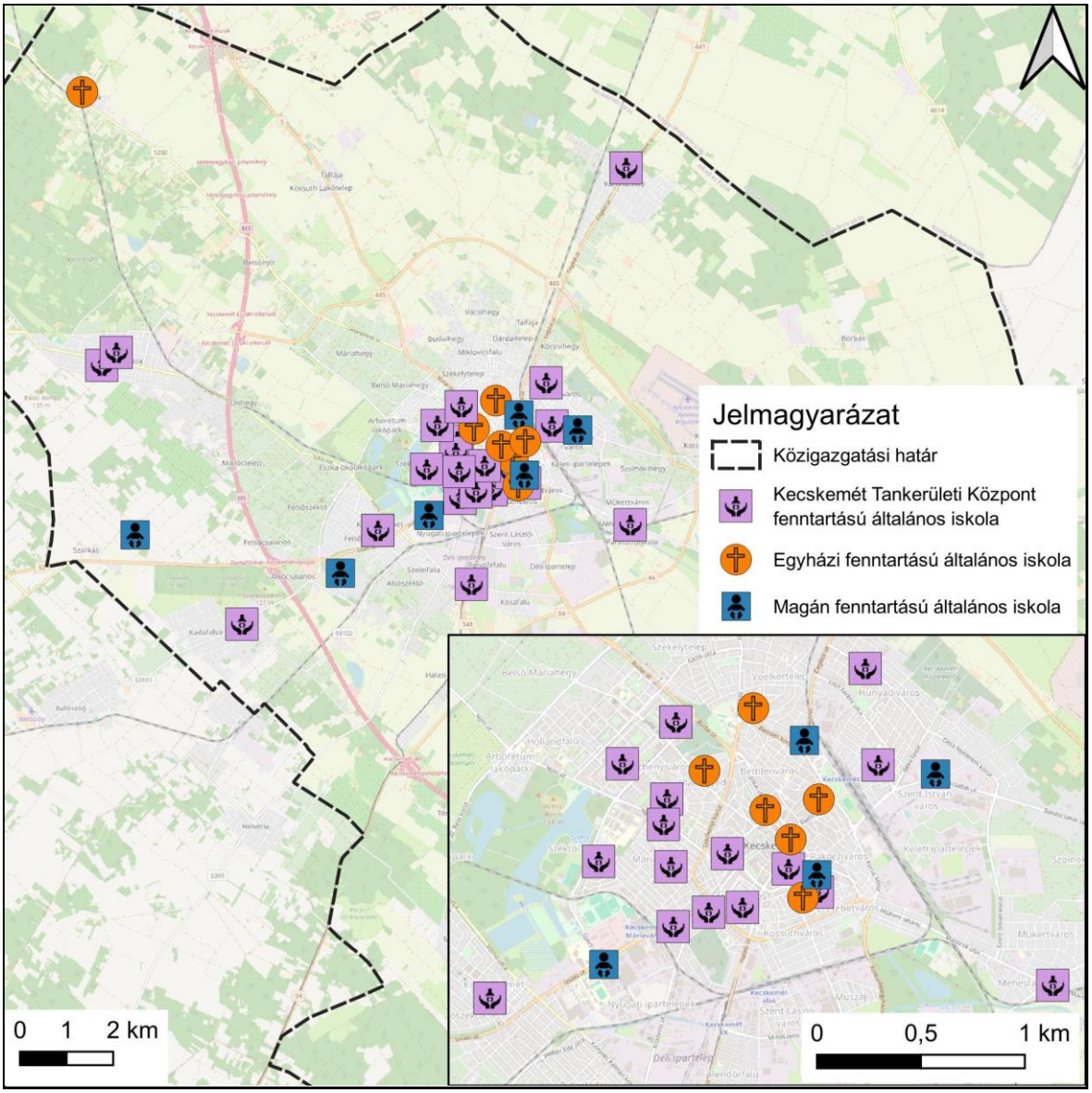
Adatok forrása: Oktatási Hivatal, Köznevelés Információs Rendszere 2025.

A városi intézmények által kínált változatos pedagógiai programok széleskörű lehetőségeket biztosítanak a szülők és gyermekeik számára – a hagyományos képzések mellett – az idegennyelvi, a művészeti, a környezeti, a hitéleti és a természettudományos szemlélet és ismeretek elsajátítására.

Az általános iskolai intézményhálózat területi lefedettsége kapcsán elmondható, hogy a városrészek tekintetében egyenletes az eloszlásuk, telepítésüknél fontos szempont volt a kedvező elérhetőség, illetve a városrészek népességszámához történő kapacitáskiépítés. (36. ábra). A 10 lakott egyéb belterületi egységből ötben (Katonatelep, Hetényegyháza, Méntelek, Kadafalva, Szarkás) működik általános iskola, míg a külterületen az Úrihegyben találhatunk speciális nevelési programú, Waldorf Általános Iskolai telephelyet.

Érdemes kiemelni, hogy a város gazdasági szerepkörének erősödésével párhuzamosan, a kecskeméti általános iskolák térségi vonzása, jelentősége is meghatározó. Ezt látszanak alátámasztani az általános iskolai nappali oktatásban résztvevő bejáró tanulók létszámadatai (2024-ben 987 fő). Az adatok alapján megállapítható, hogy az elmúlt tíz évben a tanulói létszám csökkenése ellenére a bejárók száma szinte minden évben 850 fő fölött alakult és részarányuk meghaladta a 9%-ot (2024-ben 10,76%) a nappali képzésen belül. A kecskeméti általános iskolák vonzóképességét jól mutatja, hogy a bejárók mintegy 100 településről érkeznek a város intézményeibe.

36. ábra: A kecskeméti általános iskolai intézmények területi képe a fenntartók szerint

Adatok forrása: Oktatási Hivatal, Köznevelés Információs Rendszere 2024.

Középfokú oktatás

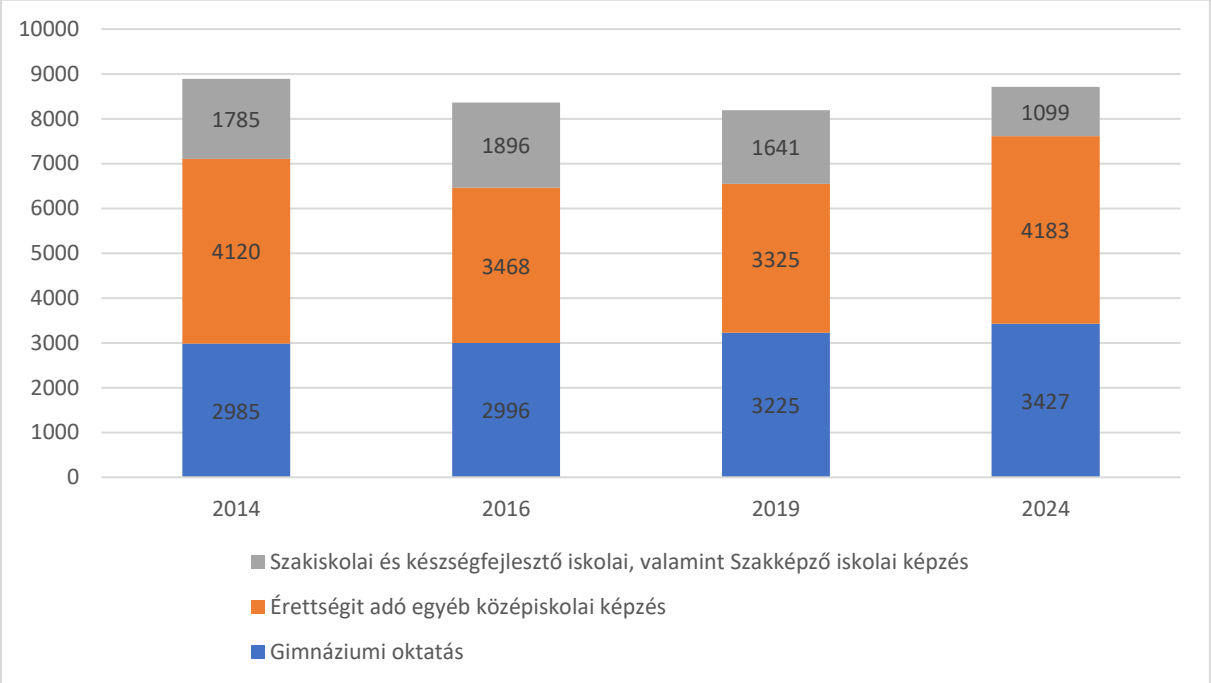
Kecskeméten 2024-ben 36 intézmény látott el középfokú oktatási feladatokat, ebből 12 gimnáziumi, 13 technikumi és szakgimnáziumi, további 8 intézményben foglalkoztak szakképzéssel és 3 intézményben pedig szakiskolai- és készségfejlesztő oktatással. **A nappali középfokú oktatás struktúrája hazánkban az elmúlt években átalakuláson ment át**[6]. Ennek lényege, hogy a szakközépiskolák szakgimnáziummá és technikummá, a szakiskolák szakképző

[6] *A szakképző intézmények képzési szerkezetének strukturális változásai a 2016/2017-es tanévtől indultak el. A szakközépiskolák szakgimnáziummá, a szakiskolák szakképzőkké alakultak át. Így lehetőséggé vált az, hogy a szakgimnáziumi, valamint a szakközépiskolai képzés érettségi végzettséget és szakmai képzettséget egyaránt nyújtson. A szakiskolák szakképző iskolákká alakulnak, amelyben lényeges tartalmi újdonság az, hogy a szakközépiskola a hároméves szakmai képzést és a komplex szakmai vizsgát követően automatikus továbblépési (továbbtanulási) lehetőséget nyújt az érettségi megszerzéséhez egy kétéves, érettségire felkészítő képzés keretében.*

iskolákká alakultak át, míg a szakiskolákat a sajátos nevelési igényű / fogyatékos diákok számára tartották fenn. **A nappali rendszerű középfokú oktatás belső struktúráját vizsgálva megállapítható, hogy a gimnáziumok szerepe és a képzési forma iránt mutatkozó társadalmi igény tovább növekedett** az elmúlt évtizedben (2014-ben: 2 985 fő; 2024-ben: 3 427 fő), mint ahogy az is jól látható, hogy az érettségit adó szakgimnáziumok és technikumok iránti kereslet is erősödött az elmúlt években (2020-ban: 3 442 fő; 2024-ben: 4 183 fő). Ugyanakkor a szakiskolák szerepe átalakult, így értelemszerűen csökkent – a vizsgált időszakban (2014-2024) – mind a feladatellátási helyek (Szakiskolai és speciális szakiskolai feladatellátási helyek száma 16-ról 12-re, amely magában foglalja a szakképző iskolai és a szakiskolai és készségfejlesztő iskolai feladatellátási helyeket), mind pedig a tanulók száma (1 785 főről 1 099-főre) is.

A település középfokú oktatásának mennyiségi mutatói (pl. feladatellátási helyek száma, osztálytermek száma, tanulók száma, pedagógusok száma, számítógépet használók diákok száma) – az átalakulásból és a demográfiai folyamatokból is adódóan – a vizsgált időszakban (2014-2024) enyhe visszaesést mutatnak. Ugyanakkor a számok változásából jól látható, hogy **a Mercedes gyár termelésének beindulása** (2012) **és a város dinamikus gazdasági fejlődésének beindulása óta** – a középfokú oktatás tekintetében – **a társadalmi igények az érettségit adó képzési formák irányába tolódtak el**, ezen belül is a gimnáziumi, valamint technikumi, szakgimnáziumi képzések váltak mind népszerűbbé. Ez a folyamat jól nyomon követhető a nappali oktatásban a különböző középfokú oktatási intézményekbe járó tanulók számának alakulásából. (37. ábra).

37. ábra: *A kecskeméti középfokú oktatásban részt vevő nappali tanulók számának alakulása intézményi formák szerint*

Adatok forrása: KSH Területi statisztika 2025.

Az ábra adatai alapján látható, hogy a nappali rendszerű középfokú oktatásban részvevők száma 2014 óta mindössze 2%-kal csökkent, ezen belül a legnagyobb visszaesést (38,5%-os) – a középiskolák strukturális átalakításának is köszönhetően – az érettségit nem adó szakiskolai, készségfejlesztő és szakképzőiskolai képzések tanulói létszámában láthatjuk. Megfigyelhető továbbá, hogy a gimnáziumi és a középiskolai (technikum, szakgimnázium) oktatás esetében növekedett a tanulók száma, az előbbinél 14,8%-kal, míg utóbbinál 1,5%-kal. A 2024-es adatok alapján a kecskeméti diákok 39,35%-a gimnáziumban, 48,03%-a technikumban, szakgimnáziumban, 11,49%-a szakképző iskolában, míg 1,13%-a pedig szakiskolai és készségfejlesztő iskolában tanult. Az 1 000 lakosra jutó nappali tagozatos középiskolai tanulók számát (80,15 fő) tekintve Kecskemét nem tudott pozíciójavulást elérni az elmúlt negyedszázad alatt a megyei jogú városok rangsorában (1999-ben 17. helyezés; 2024-ben 19. helyezés). Kecskemét növekvő vármegyei és térségi oktatási szerepkörét mégis jól mutatja, hogy napjainkra a középfokú oktatásban résztvevők teljes körében jelentőssé vált a más településekről bejárók aránya (29,1%), így 2024-ben az összes középiskolás diák közül 2 531 fő más településekről érkezett a város középfokú oktatási intézményeibe. A városban található 7 db középiskolai kollégiumban, 2024-ben 906 középiskolás és szakiskolai tanuló részesült elhelyezésben.

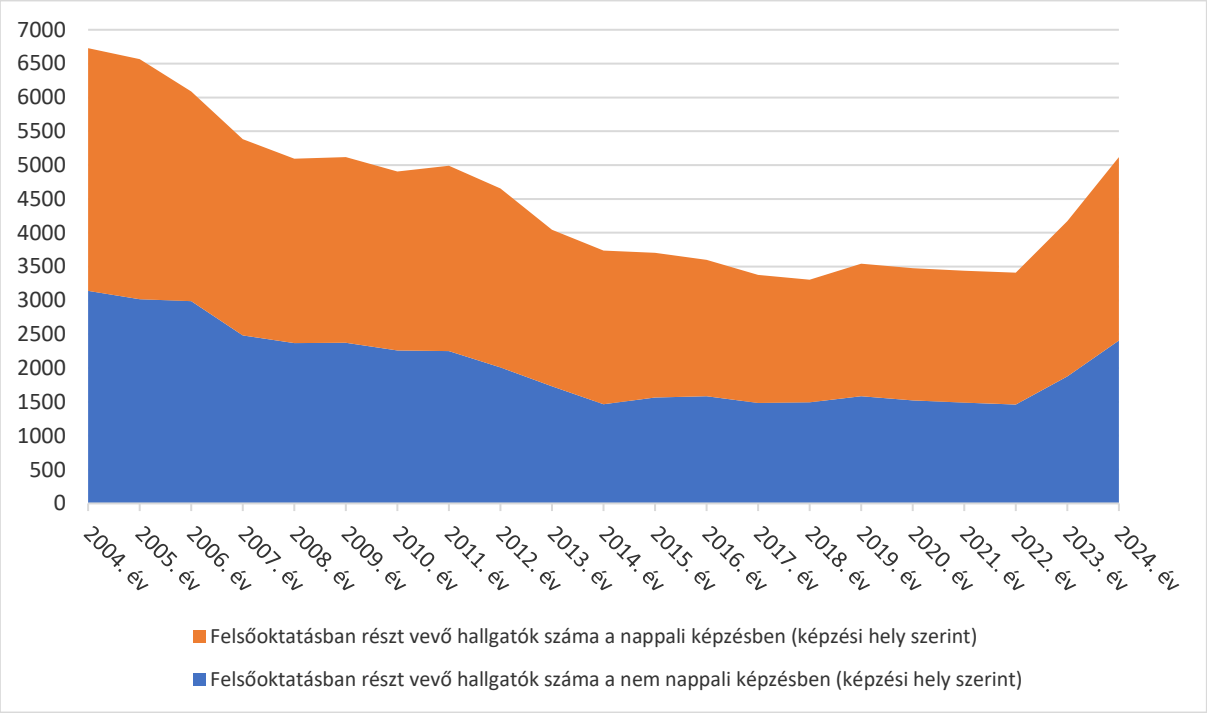
A város oktatási szerepkörének erősödését jelentős módon segítette a középfokú intézmények képzési kínálatának munkaerőpiaci igényekhez történő közelítése, a szervezeti és infrastrukturális korszerűsítés, valamint a – városban megtelepedett német vállalkozások hathatós közreműködésével támogatott – duális képzés bevezetése. Ez utóbbi a 2011/12-es tanévtől több szakma esetében is (mechatronikus karbantartó; járműgépészeti szerelő, javító, karbantartó; gépjárműkarosszéria-készítő, javító; gépjármű-mechatronikus) lehetőséget biztosított a 10. és 11. évfolyamos tanulóknak az új típusú, duális képzésben történő részvételre, amely azóta is folyamatosan bővül. A kecskeméti középfokú oktatási intézményekben gimnáziumi, technikusi, szakképzési, szakgimnáziumi és szakiskolai képzés keretében lehet elsajátítani különböző tantárgyak és ágazati területek ismereteit. A kecskeméti középiskolai (szakgimnázium, szakközépiskola) intézményekben mintegy 20 szakágazat, több mint 40 szakterületén lehet technikusi szakképesítést, illetve a szakiskolákban még ennél is több szakterületen szakmát szerezni.

A középfokú oktatási hálózaton belül, Kecskemét nagy figyelmet fordított a képzés-átképzés, valamint felnőttképzés rendszerének fejlesztésére, a képzés minőségének és tárgyi feltételeinek javítására, valamint a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő képzések kialakítására is. Jelenleg a városban, a középfokú felnőttképzés keretében 4 alapkompetencia és felzárkóztató képzés, valamint hozzávetőlegesen 30 szakma közül választhatnak a jelentkezők. Az élethosszig tartó tanulás jegyében Kecskeméten 2014 és 2024 között összességében 17 692 fő (ebből 2024-ben 2 535 fő) vett részt valamilyen középfokú végzettséget biztosító felnőttoktatási képzésen.

Felsőoktatás

Bár **Kecskemét Megyei Jogú Város egyre bővülő felsőoktatási képzési kínálattal rendelkezik**, felsőoktatási szerepköre összességében elmarad a nagy egyetemi vidéki központokétól (pl. Szeged, Pécs, Debrecen, Miskolc), melynek jelentősége az ezredforduló utáni évtizedben még tovább csökkent: 2004-ben még 6 728 hallgató tanult a városban, ezt követően 2018-ban azonban már csak 3 305 fő (38. ábra). A negatív trendben változást a 2019-es év, majd még inkább a 2024-es év hozott, amikor a hallgatói szám ismét 5 000 fő fölé emelkedett. A kedvező trend várhatóan fennmarad, hiszen a város meghatározó felsőfokú oktatási intézményénél (Neumann János Egyetem) a 2024. októberében a 2024/2025-ös tanévben már 4 594 hallgatót tartottak nyilván.

38. ábra: *A felsőoktatásban részt vevő hallgatók számának változása Kecskeméten*

Adatok forrása: KSH Területi statisztika 2025.

A felsőoktatási rendszer, s annak kínálata az ezredforduló óta folyamatos átalakulásban van. A városban különböző fenntartók által működtetett felsőoktatási intézményeket, illetve azok képzési kínálatát találhatjuk meg, melyek több tudományterületen (pl. pedagógiai, műszaki, kertészeti, gazdasági) is biztosítanak felsőfokú képzéseket a Kecskemétre jelentkezett hallgatók számára.

A településen működik 2000. szeptember 1-től a ***Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Repülő- és Űrorvosi Tanszéke***, ahol a magas színvonalú repülőorvosi diagnosztikai, kutató- és oktatói tevékenység megalapozta az egyetemi szintre történő emelést, s lehetővé tette a már végzett általános orvosok számára – ötven hónapos felkészülés után – hogy e tárgyból szakvizsgázhassanak. A ***Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem - Kodály Zoltán***

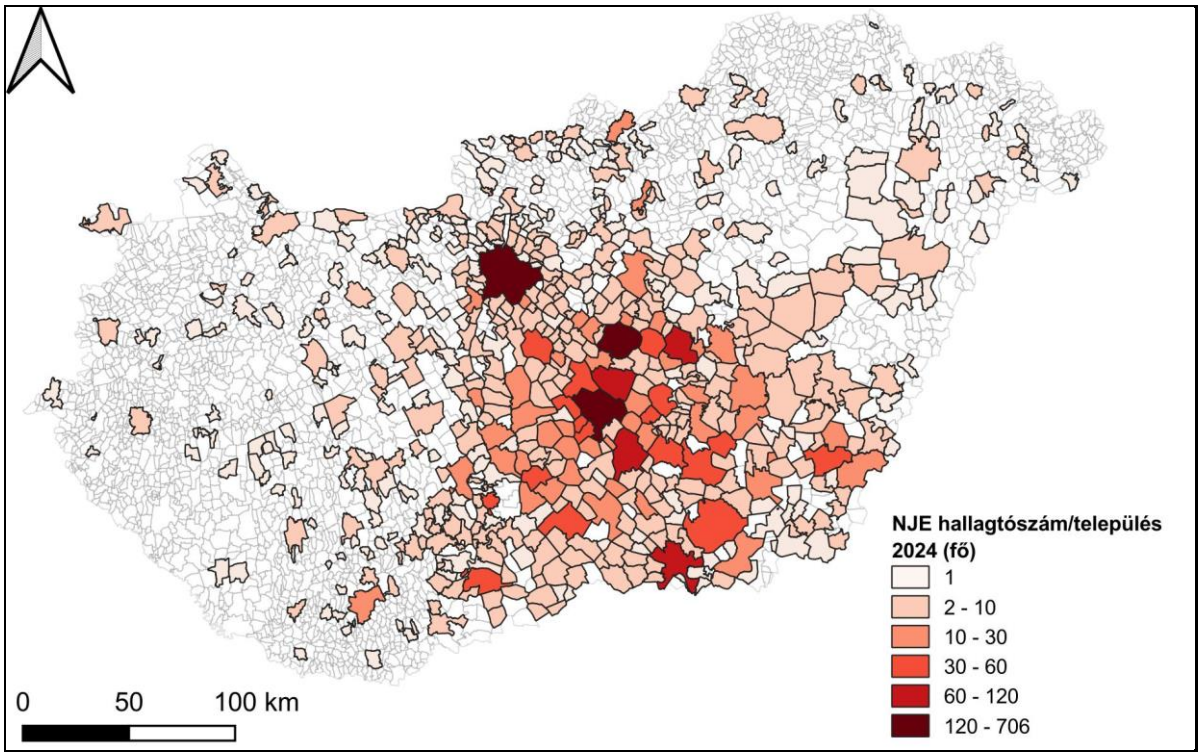
Zenepedagógiai Intézete kecskeméti oktatási telephelyén 2005. január 1. óta biztosít külföldi és hazai hallgatóknak felsőfokú zenepedagógiai képzéseket. A gazdaságtudományi képzések a *Tomori Pál Főiskola* szervezésében, 2010-től érhetők el a kecskeméti oktatási egységében, ahol gazdálkodási és menedzsment, pénzügy és számvitel, valamint nemzetközi gazdálkodás alapszakokon lehet tanulmányokat folytatni, költségtérítéses formában.

A Neumann János Egyetem (NJE) 2020-as szervezeti átalakításának eredményeként, ismét megtalálhatók a *Károli Gáspár Református Egyetem* képzései a városban. Az átalakítás eredményeként az NJE Pedagógusképző Kara 2020. július 31. napján átkerült Károli Gáspár Református Egyetem szervezeti rendszerébe. A változások következtében újabb kar és képzési formák jelentek meg Kecskemét felsőoktatási struktúrájában. A Károli Gáspár Református Egyetem napjainkban összesen öt szakkal (diakónia, szociális munka, szociálpedagógia, csecsemő- és kisgyermeknevelő, óvodapedagógus) van jelen Kecskeméten. A Pedagógiai Karon kívül új karként jelent meg a városban a Gazdaságtudományi, Egészségtudományi és Szociális Kar, ahol nappali és levelezőformában is elérhető alapszakként található a képzési kínálatban a szociális munka és a szociálpedagógia, míg a diakónia képzés levelező rendszerben érhető el. Emellett a Pedagógiai Karon mind a csecsemő- és kisgyermeknevelő, mind pedig az óvodapedagógus alapszak esetében nappali és levelező képzésre is lehet jelentkezni.

A város felsőoktatási életében a legfontosabb szerepet a 2000 óta folyamatos átalakuláson áteső, kecskeméti székhelyű, s ma már alkalmazott tudományok egyeteme besorolást viselő *Neumann János Egyetem* tölti be. Az Egyetemen a 2024/2025-ös tanévben 4 594 diák rendelkezett hallgatói jogviszonnyal, ezek közül 3 888 fő érkezett Kecskemét közigazgatási határán kívülről. Az egyetem növekvő térségi szerepét mutatja, hogy a hallgatók már mintegy 500 településről, ezen belül is legnagyobb számban Bács-Kiskun, Pest, Jász-Nagykun-Szolnok, Csongrád és Békés megyék területéről érkeztek (39. ábra). Növekvő számot mutat a külföldi hallgatók száma is, amely a 2024/2025-ös tanévben meghaladta a 230 főt.

Az elmúlt évtizedben a Neumann János Egyetem a munkaerőpiaci igények minél teljesebb körű kielégítése érdekében, új szakirányokat (pl. gépészmérnöki, járműmérnöki, logisztikai mérnöki, üzemmérnök informatikus, gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki, turizmus-vendéglátás) vezetett be, melyekkel együtt jelenleg a három karon (Gazdaságtudományi, GAMF Műszaki és Informatikai, Kertészeti és Vidékfejlesztési) összesen 16 alapszak és 5 mesterszak (Regionális és környezeti gazdaságtan, MBA, Gépészmérnöki, Kertészmérnöki, Vidékfejlesztési agrármérnöki) kínálatából választhatnak a jelentkezők. Az egyetem doktori iskolával is rendelkezik, a doktori képzés a sikeres MAB akkreditáció (2023/6/XVII MAB határozat) után, 2023. őszén indult az NJE Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskolája keretében, a társadalomtudományok tudományterületen, gazdálkodás- és szervezéstudományok tudományágban.

39. ábra: *A Neumann János Egyetemre járó hallgatók állandó lakhelyük alapján (2024)*

Adatok forrása: Neumann János Egyetem 2024. október 7.

2012 óta lehetőség van az egyetemen **duális képzési rendszer**ben is tanulmányokat folytatni, melynek keretében a hallgatók, a hagyományos felsőoktatási képzési rendszertől eltérő, gyakorlatorientált képzésen vehetnek részt. A gyakorlati képzés – a képzési időnek közel a felében – az egyetemi karokon kívül a szerződött partnereknél zajlik. A hallgatók jelenleg 15 alapszak és egy mesterképzés (gépészmérnöki) területén tanulhatnak duális rendszerben, ahol a Gazdaságtudományi Kar alapszakjain keresztül összességében 30 db, GAMF Műszaki és Informatikai Karon 49, míg a Kertészeti és Vidékfejlesztési Kar képzéseinek keretében 19 gyakorlati képzőhely áll a hallgatók rendelkezésére.

Az alap- és mesterképzéseken túl, jelentős a **felsőfokú szakképzés** (a három karon összesen 7 területen) és a **szakirányú továbbképzés** (a három karon összesen 15 szakirány) is, melyek meghatározó mértékben bővítik az egyetem oktatási kínálatát.

1.1.5.1.2. Kecskemét egészségügyi ellátó-hálózata

Háziorvosi alapellátás

Kecskemét 2024. év végén 44 felnőtt háziorvosi praxissal (jelenleg 42 db) és 19 felnőtt háziorvosi feladat-ellátási hellyel, valamint 20 házi gyermekorvosi körzettel (jelenleg 21 db) és 16 házi gyermekorvosi feladat-ellátási hellyel rendelkezett, ezek közül 10 olyan feladatellátási hely található a városban, ahol egyszerre vehető igénybe felnőtt háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátás. A szatellit települések közül Heténygyháza, Kadafalva és Katonatelep is

rendelkezett egy-egy orvosi rendelővel, ahol mind a felnőtt, mind pedig a gyermekorvosi ellátás igénybe vehető. Kecskeméten az elmúlt 10 évben az egy háziorvosra jutó lakosság száma folyamatosan emelkedett (2014-ben 2 163 fő/háziorvos; 2024-ben 2 469 fő/háziorvos), ami a háziorvosi leterheltség szempontjából kedvezőtlenebb mind az országos (2 263 fő/háziorvos), mind pedig a Bács-Kiskun vármegyei (2 152 fő/háziorvos) átlagnál. Hasonló megállapítás tehető az orvos-beteg találkozások számának városi alakulása területén, ahol a háziorvosi ellátásban megjelentek és meglátogatottak esetszáma 2014 és 2024 között mintegy 7%-kal növekedett (571 859 db-ról 611 943 db-ra), ami jóval magasabb az országos (3,9%) és a Bács-Kiskun vármegyei növekménynél (0,8%) is. Tendenciáját tekintve a házi gyermekorvosi ellátásban megjelentek és meglátogatottak esetszáma is jelentősen (14,48%-kal, ami 2024-ben 199 741 esetszámot jelentett) növekedett az elmúlt 10 évben, ugyanakkor ez a növekmény elmarad mind az országos (21,45,8%), mind pedig a Bács-Kiskun vármegyei értéktől (20,4%).

A háziorvosi ellátásban az utóbbi évtizedben egyre nagyobb városi kihívásként jelentkezett a megfelelő szolgáltatási környezet megújításának és optimális üzemeltethetőségének kérdése, a betöltetlen praxisok (háziorvosi rendszerben jelenleg 6 db) feltöltésének megoldása, az egyre idősödő háziorvosi munkavállalói/vállalkozói réteg utánpótlásának biztosítása, valamint a gyengébben ellátott, illetve a dinamikusan fejlődő városrészek megfelelő háziorvosi rendelővel és szolgáltatással történő ellátásának (ld. növekvő betegforgalmat) kihívása.

Fogorvosi alapellátás

A fogorvosi alapellátás keretében a vármegyeszékhelyen egy telephelyen (Piaristák tere 7.) 18 fogorvosi praxis található, amely a jelentkező városi igényeket látja el. Emellett egy telephelyen (Csongrádi utca 13.) az önkormányzat 3 fogorvos közreműködésével látja el az iskolafogászati feladatokat, valamint egy telephelyen biztosít fogászati röntgen szolgáltatást, valamint fogászati ügyeleti ellátást.

Ügyeleti ellátás

A kecskeméti ügyeleti ellátás 2013. június 30. után a Kecskemét és Térsége Ügyeleti Társulás megszűnését követően, az érintett környező települések (13 db) ügyeleti ellátására az ESZII-vel kötött külön szerződés alapján jogosult. A város területén a felnőtt háziorvosi és a házi gyermekorvosi ügyeleti ellátást a Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház Nyíri úti telephelyén biztosítják. A fogorvosi ügyeleti ellátás az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága Piaristák terén található rendelőintézetében történik.

Vérvételi helyek és anyatejgyűjtő állomás

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata az egészségügyi ellátórendszere keretében a városban öt telephelyen működtet (a kórházakon kívül) még vérvételi helyeket, valamint egy telephelyen anyatejgyűjtő állomást üzemeltet.

Védőnői tevékenység

A védőnői tevékenység szakmai rendszere 2023. július 1-től megváltozott. Az önkormányzat által működtetett alapellátásból a vármegyei kórházak foglalkoztatotti körébe és szakmai irányítása alá kerültek a védőnők. A városon belül a védőnői körzetek száma 34 db, melynek keretében 34 védőnő az önkormányzat által biztosított 17 telephelyen látja el a feladatokat a vármegyei kórház szakmai támogatása mellett.

Gyógyszertárak száma

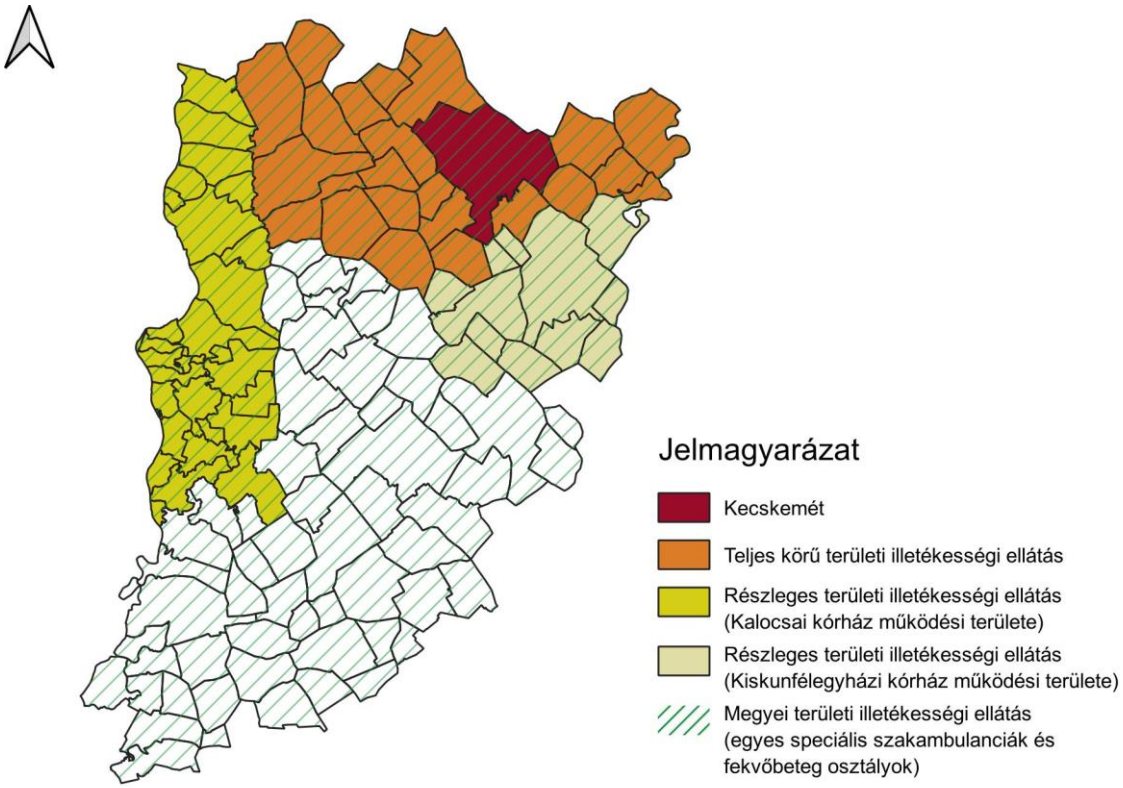
Kecskemét 2024-ben 36 gyógyszertárral és 2 fiókgyógyszertárral rendelkezett, a településen 1 000 főre átlagosan 2,86 gyógyszertár jutott, ami hasonló ellátottsági szintet mutat mind a vármegyei (2,81 db), mind pedig az országos (3,22 db) átlaghoz képest.

Kórházi ellátás

Kecskeméten két kórház is foglalkozik egészségügyi ellátással. A Magyar Honvédség Egészségügyi Központ Repülőorvosi, -Alkalmasságvizsgáló és Gyógyító Intézet 2013. június 1-től a Magyar Honvédség, Egészségügyi Központ szervezeti elemeként végzi működését, amely az elsődleges katonai egészségügyi és alkalmasságvizsgáló feladata mellett, külön megállapodás alapján Ballószög, Kunszentmiklós és Kecskemét 8 háziorvosi körzete – Széchenyiváros – lakóinak járóbeteg ellátását is biztosítja a belgyógyászat, sebészet, traumatológia, nőgyógyászat, fül-orr-gégészet, szemészet, bőrgyógyászat, ideggyógyászat, pszichiátria, reumatológia, gasztroenterológia járóbeteg szakrendelések tekintetében. 2025. január 1-vel számos járóbeteg szakrendelés, illetve diagnosztikai szolgáltatás Ultrahang, Röntgen, EEG, ENG, EMG, BERA, Endoszkópia), valamint az egynapos sebészeti beavatkozás (sebészet, szemészet, bőrgyógyászat, fül-orr-gégészet) megszűnt az intézményben, s ezek átkerültek a Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház nyíri úti telephelyére

A Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház jelentősége messze túlmutat a település közigazgatási területén. A kórház kecskeméti Nyíri úti telephelye ***számos fekvőbeteg ellátási formában*** (Onkoradiológiai Központ, orthopédia, haematológia, endocrinológia, anyagcsere és diabetológia, gastroenterológia, idegsebészet, stroke, PIC, nephrológia, kardiológia, kézsebészet és szájsebészet) ***megyei területi ellátási hatókörrel rendelkezik***. ***Területi illetékességből adódóan, teljes körű kórházi ellátást nyújt 24 település*** közel 200 000 fős ***lakossága számára***, valamint ***további 38 településen*** – a kalocsai és kiskunfélegyházi kórházak működési területén – ***is rendelkezik bizonyos ellátási feladatok tekintetében területi illetékességgel*** (40. ábra). A kecskeméti kórházi telephelyen a járóbeteg szakellátás területén 16 betegfelvételi ponton 38 szakrendelés, 10 diagnosztikai osztály és 26 fekvőbeteg osztály található, ahol közel 140 szakellátási terület gyógyító szolgáltatásai állnak a lakosság rendelkezésére. A járóbeteg szakellátás területén (2014-től 2024-ig) a megjelenési esetek száma 1,35 millió és 1,81 millió között volt (2024-ben 1,41 millió eset), melynek során a beavatkozások száma 5,96 millió és 8,38 millió db között mozgott (2024-ben 8,13 millió db).

40. ábra: A Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház kecskeméti telephelyének területi illetékességi ellátó körzete

Adatok forrása: Bács-Kiskun Megyei Kórház 2025.

Az egynapos ellátási esetek száma Kecskeméten 6 533 napot tett ki 2024-ben. A fekvőbeteg ellátás terén a 2014 és 2024 közötti időszakban a kecskeméti kórházi ágyak száma alig változott (2014-ben 1 766, míg 2024-ben 1 745 db). Ezzel az értékkel az országos átlaghoz képest (2024-ben az 1 000 főre jutó kórházi ágyak száma 6,43 db) Kecskemét kiemelkedően kedvező pozícióban volt (2024-ben az 1 000 főre jutó kórházi ágyak száma 16,06 db). Érdemes megfigyelni az ágykihasználtságot is, ami (a kórházakban ténylegesen teljesített és a teljesíthető ápolási napok hányadosa) Kecskeméten kedvezőbb (66,12%) képet mutat országos átlaghoz képest (64,89%).

1.1.5.1.3. Szociális és gyermekjóléti ellátóhálózat

Kecskemét városának szociális alapszolgáltatásait és szakosított feladatait, valamint gyermekjóléti ellátását a 2007. július 1-jétől integrált intézményként működő Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága (ESZII), továbbá a 2010. április 1-től működő Őszirózsa Időskorúak Gondozóháza látja el (41. ábra). Az ábra alapján is látható, hogy a városi szociális ellátóhálózat kiterjedt és sokelemű, amely alap- és szakosított ellátási formák széles spektrumát biztosítja a város lakossága és a rászorulók számára.

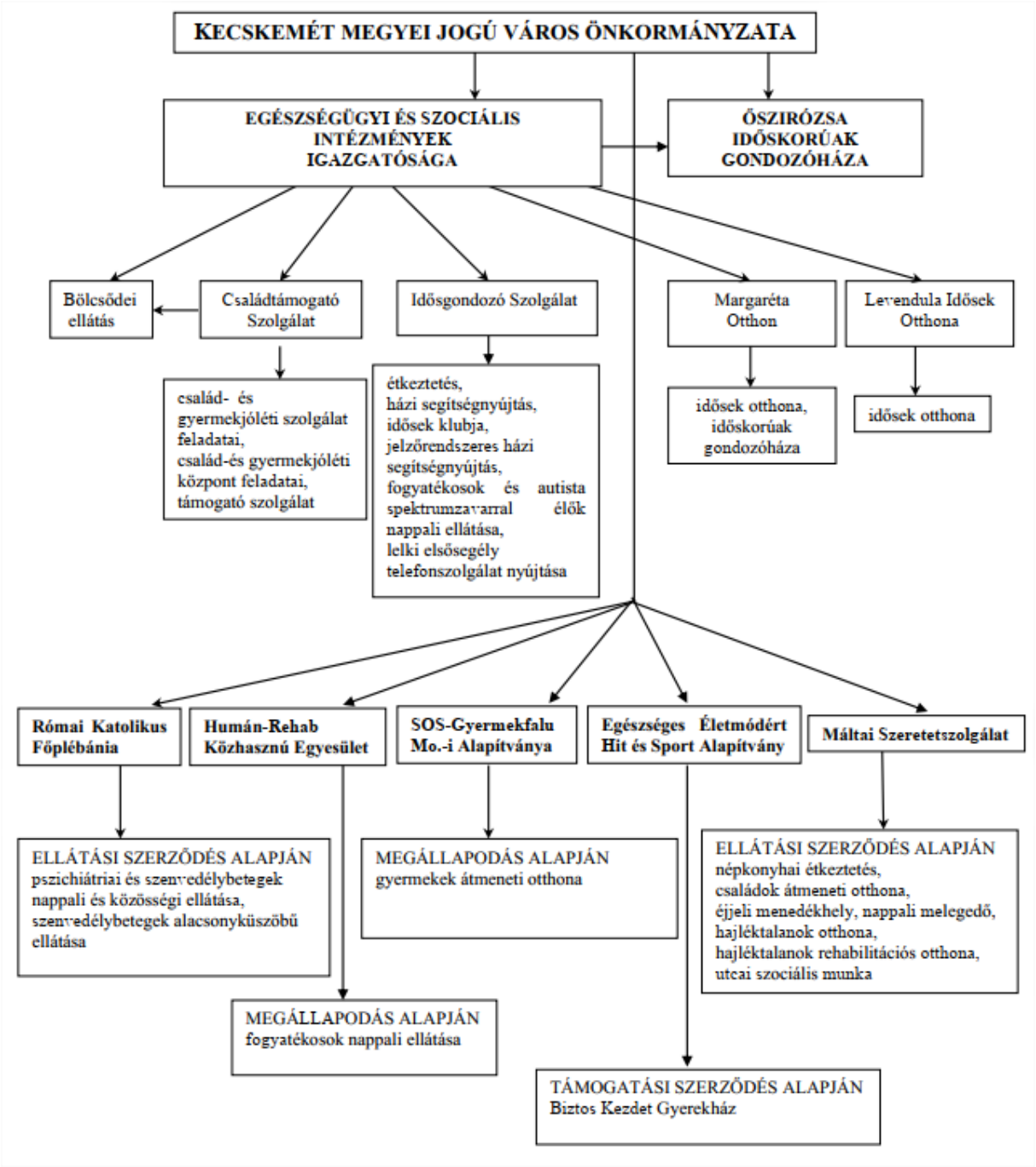
Egyes szociális feladatok ellátásában (pl. gyermekvédelem, hajléktalan ellátás) más, civil és egyházi szervezetek is részt vesznek (pl. Magyar Máltai Szeretetszolgálat, SOS-Gyermekfalu

Magyarországi Alapítványa, Római Katolikus Főplébánia, Egészséges Életmódért Hit és Sport Alapítvány, Humán-Rehab Közhasznú Egyesület).

A szociális alapszolgáltatások

- a szociálisan rászorultaknak, rossz egészségi állapotúaknak és időseknek biztosított ***étkeztetés***,
- ***házi segítségnyújtás*** és ***jelzőrendszeres házi segítségnyújtás*** az önmaguk ellátására képtelen idősek és az egészségi állapotuk miatt rászorulók részére (1999 óta működik a városban jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, ennek biztosítása 2013. július 1-től kötelező állami feladat, melyet az önkormányzat működtet a fenntartóval kötött szerződés alapján),
- ***családsegítés*** (az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz és a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás szervezése, továbbá szociális segítőmunkával a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldása),
- ***támogató szolgálat***, ami a fogyatékos személyek lakókörnyezetükben való ellátását teszi lehetővé (Állami feladat, önkormányzati működtetésben)
- ***időskorúak nappali ellátása***, amely a szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak napközbeni gondozására szolgál,
- ***értelmi fogyatékosok nappali ellátása*** (a harmadik életévüket betöltött, önellátásra részben képes vagy önellátásra nem képes, felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére),
- ***fogyatékkal élők nappali ellátása*** (együttműködési megállapodás keretében a feladatellátást a HUMÁN-REHAB Közhasznú Egyesület biztosítja),
- ***szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek nappali és közösségi ellátása,*** *valamint* ***a szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása*** (az önkormányzat 2015. január 1-jétől kezdődően kötött ellátási szerződést a Római Katolikus Főplébániával, mely szolgáltatás a RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat keretében működik),
- ***népkonyhai étkeztetés*** (a szolgáltatást 2004. január 1-je óta a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület biztosítja, ellátási szerződés alapján),
- ***hajléktalanok részére biztosított alapszolgáltatások,*** mint például az utcai szociális munka, a nappali melegedő (a jelzett szolgáltatásokat 2011. június 1-jétől szintén a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület biztosítja, ellátási szerződés alapján).

41. ábra: *Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának fenntartásában működő szociális alap- és szakosított ellátásainak szervezeti ábrája*

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója, 2024.

Kecskemét város területén az ESZII által nyújtott alapszolgáltatások, az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a családsegítés, a támogató szolgálat, az idősek nappali ellátása és az értelmi fogyatékosok nappali ellátása.

Az ***étkeztetés*** keretében az ESZII gondoskodik azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább egyszeri meleg étkezéséről, akik azt önmaguk és eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Étkeztetésben részesül az az igénylő is, aki kora vagy

egészségi állapota miatt nem képes az étkeztetésről más módon gondoskodni (2025-ben helyben fogyasztott vagy elvitt formában étkeztetésben részesült 64 fő, lakásra szállított formában 725 fő).

A ***házi segítségnyújtás*** keretében az ESZII gondoskodik azokról az időskorú személyekről, akik önmaguk ellátására nem képesek, illetve azokról, akik az egészségi állapotuk miatt erre rászorulnak, ezt az ellátási formát igénylik és gondozási szükségletüket az intézményvezető megállapította (2025-ben 527 fő részesült ellátásban). A ***jelzőrendszeres házi segítségnyújtás*** 1999. óta működik a városban. A szolgáltatást 2025-ben 81 készülékkel működtette az intézmény. E rendszer segítségével fenntarthatók a biztonságos életvitel feltételei, krízishelyzetben lehetőséget nyújt az ellátást igénybe vevő személynél történő gyors megjelenésre és segítségnyújtásra. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 2013. július 1-jétől az állam kötelező feladatai közé tartozik, viszont működtetését továbbra is az önkormányzatunk látja el, az állami fenntartóval kötött szerződés alapján.

A ***családsegítés*** olyan személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, családok, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz. E feladatot a család-és gyermekjóléti szolgálat keretein belül az ESZII egy központi telephelyen (a család- és gyermekjóléti központ járási és egyéb más szintű feladataival együtt, kihelyezett ügyfélfogadást is tartva), az Szt. és a Gyvt. rendelkezései alapján a Család-és Gyermekjóléti Központban biztosítja (A családsegítők által gondozott személyek száma 2025-ben: 3558 fő, melyből együttműködési megállapodás alapján 2638 fő, míg megállapodás nélkül [védelembe vétel, eseti, klasszikus családsegítés] 920 fő ellátása történt meg).

A ***támogató szolgálat*** speciális alapellátási feladat, mely a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátására jött létre. A szolgálat célja a fogyatékos személy önrendelkezésén alapuló önálló életvitelének megkönnyítése, elsődlegesen a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítésével, valamint önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosításával. A 2016. évtől a támogató szolgálat finanszírozása újra közvetlen állami támogatás révén valósul meg (2025-ben 89 fő ellátása történt meg).

A ***nappali ellátást nyújtó intézmények*** tekintetében szintén jelentős szerepet vállal az ESZII. *Az idősek nappali ellátása* a szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak napközbeni gondozására szolgál. A szolgáltatást az intézmény 2025-ben 4 telephelyen, összesen 539 fő ellátásával biztosította.

Az ***értelmi fogyatékosok nappali ellátása*** a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátásra nem képes, felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. 2019-ig a fogyatékosok nappali ellátását – az önkormányzat részéről – az Ipoly u. 1. szám alatti egyetlen telephelyen biztosította

az ESZII (MOSOLYSZIGET Értelmi Fogyatékosok Nappali Intézménye). A szociális ellátórendszer bővítése kapcsán második telephelyként megépült a CSODABOGÁR Autizmussal és Fogyatékkal Élő Személyek Nappali Intézménye, amely lehetővé teszi az autizmus spektrumzavarral élők nappali ellátását. Emellett az önkormányzati feladatellátást segíti a HUMÁN-REHAB Közhasznú Egyesület is, amely telephelyén 40 férőhelyen biztosítja a fogyatékkal élő személyek nappali ellátását. Ezen a területen segít a RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat is (az önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében), mely szervezet *szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek nappali és közösségi ellátását*, valamint a *szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátását* biztosítja a városban (2025-ben a fogyatékosok nappali ellátásában 73 fő volt érintett).

A ***népkonyhai étkeztetést*** – ellátási szerződés keretében – 2004. január 1-je óta a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület biztosítja a Kecskemét, Hoffmann J. u. 11. szám alatti telephelyén. A hajléktalan személyek részére biztosítandó alapszolgáltatások közül az ***utcai szociális munkát***, valamint a ***nappali melegedő ellátást*** ugyancsak ellátási szerződéssel, 2011. június 1-jétől szintén a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület biztosítja.

Kecskeméten a szociális alapszolgáltatásokat igénybevevők számának a vizsgált időszakban történő alakulását az 3. táblázat mutatja be.

3. táblázat: *Az egyes szociális alapellátásokban részesülők számának időbeli alakulása*

Év	Étkeztetésben részesül		Házi segítség-nyújtásban részesül	Jelzőrendszeres házi segítség-nyújtásban részesül	Támogató szolgálat	Idősek nappali ellátása	Fogyatékosok nappali ellátása
	helyben vagy elviszi	lakásra szállítják					
2014	195	782	431	108	54	485	30
2015	180	798	380	111	50	495	31
2016	169	754	391	110	53	516	31
2017	150	790	414	120	54	558	31
2018	156	756	416	120	53	525	31
2019	157	729	446	118	61	521	60
2020	127	780	471	120	63	456	56
2021	102	750	458	120	67	447	62
2022	71	752	492	117	75	444	71
2023	69	816	517	98	85	576	73
2024	68	889	531	89	91	546	76
2025	64	725	527	81	89	539	73

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója, 2024.

Szociális szakosított ellátások

Kecskeméten a szociális szakosított ellátások olyan egyének számára kerültek kialakításra, akik a társadalomba való be-, illetve visszailleszkedés érdekében segítségre szorulnak, akik bármilyen oknál fogva (életkori sajátosság, betegség, fogyatékosság, munkaképesség megváltozása, munkanélküliség, családi körülmények vagy a család hiánya, szenvedélybetegségek stb.) beilleszkedési zavarokkal küzdenek. A városban az alábbi szociális szakosított ellátások vehetők igénybe:

- önmagukról otthonukban időlegesen gondoskodni képtelen ***idősek átmeneti elhelyezése***,
- ***hajléktalanok éjjeli menedékhelye***, ***hajléktalanok átmeneti szállása***, az ellátást a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület 2011. június 1-től ellátási szerződés keretében biztosítja,
- ***ápolást-gondozást nyújtó intézményi szolgáltatások,*** az önkormányzat a szakosított ellátást az ESZII-n keresztül két telephelyen, a Margaréta Otthonban és a Hetényi Idősek Otthonában biztosítja,
- ***fogyatékosok otthona***, a fogyatékosok bentlakásos ellátásának kötelezettsége 2013-tól kezdődően az államot terhelte, melyet külön megállapodásban az ESZII működtetett 2016. szeptember 1-ig, majd a feladatot ellátó Platán Otthon 2016. szeptember 1-től állami fenntartásba került,
- ***hajléktalanok otthona***, melyet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület működtet 2011. június 1-től, ellátási szerződés keretében,
- ***hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye***, melyet ugyancsak a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület az általa fenntartott Komplex Hajléktalanellátó Központban működtet, az önkormányzattal kötött ellátási szerződésben foglaltak szerint.

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények

Időskorúak átmeneti elhelyezését biztosító szolgáltatásokat két önkormányzati intézmény is működtet Kecskeméten: az ESZII a Margaréta Otthonban, illetve az Őszirózsa Időskorúak Gondozóháza a Kecskemét, Nyíri út 77/A. szám alatti telephelyen (ugyancsak a Margaréta Otthon épületében). A két intézmény összesen 28 férőhelyen biztosítja az ellátást azon időskorú személyek részére, akik önmagukról betegségük miatt, vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület ellátási szerződéssel 2011. június 1-jétől további átmeneti ellátásként ***hajléktalanok éjjeli menedékhelyét*** (39 férőhely) és ***hajléktalanok átmeneti szállását*** (13 férőhely) működtet. Az éjjeli menedékhely az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenését, valamint krízishelyzetben éjszakai szállás biztosítását lehetővé tevő szolgáltatás. A hajléktalan személyek átmeneti szállása azoknak a hajléktalan személyeknek az elhelyezését biztosítja, akik az életvitelszerű szálláshasználat és a szociális munka segítségével képesek az önellátásra.

Ápolást-gondozást nyújtó intézmények

Ápolást-gondozást nyújtó intézményi szolgáltatásokat biztosít az ESZII a Margaréta Otthonban (240 férőhely), valamint a Hetényi Idősek Otthonában (25 férőhely).

Az idősek otthonában elsősorban azoknak a nyugdíjkorhatárt betöltött személyeknek az ápolását, gondozását végzik, akiknek a gondozási szükséglete a napi négy órát meghaladja, egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel, de az a napi négy órát meghaladó gondozási szükséglettel rendelkező, 18. életévét betöltött személy is felvehető, aki betegsége miatt nem tud önmagáról gondoskodni. Ezen intézményekben a demens személyek elhelyezéséről külön gondozási csoportban kell gondoskodni, amely mindkét telephelyen biztosított.

A ***fogyatékosok bentlakásos ellátásának*** kötelezettsége 2013-tól kezdődően az államot terheli, így ettől az évtől az ESZII Kecskemét, Szent László város 1. szám alatti telephelyén működő fogyatékos részleg működését az állam külön megállapodásban rögzített 2016. szeptember 1. napjáig finanszírozta. A Platán Otthon (idősek otthona 120 férőhely, fogyatékosok otthona 100 férőhely) 2016. szeptember 1. napjával állami fenntartásba került.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat ápolást-gondozást nyújtó intézményi szolgáltatásként – ellátási szerződéssel 2011. június 1-jétől – hajléktalanok otthonát működtet 28 férőhellyel. A hajléktalanok otthonában olyan hajléktalan személy gondozását kell biztosítani, akinek az ellátása átmeneti szálláshelyen, rehabilitációs intézményben nem biztosítható és kora, egészségi állapota miatt tartós ápolást, gondozást igényel.

Rehabilitációs intézmények

Hajléktalan személyek rehabilitációs intézményét működtet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat az általa fenntartott Komplex Hajléktalanellátó Központban, 21 férőhellyel. Ez a tevékenység szintén része az önkormányzattal kötött ellátási szerződésnek.

Egyéb civil és egyházi szervezetek részvétele az intézményi ellátásokban

Az önkormányzati fenntartású szociális intézmények mellett jelentős szerepet töltenek be a működési engedéllyel rendelkező egyházi és nem állami fenntartású szociális szolgáltatók (5. táblázat), melyek ugyancsak a kecskeméti szociális ellátórendszer részét képezik.

4. táblázat: *Nem állami fenntartású szociális szolgáltatók és tevékenységeik Kecskeméten*

Fenntartó/Szolgáltató	Nyújtott szolgáltatás/férőhely
SOS-Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa SOS Gyermekfalu Program Kecskemét Nevelőszülői Hálózata Kecskemét, Vízmű u. 22.	otthont nyújtó ellátás – lakásotthon: 10 fő, utógondozás – lakásotthon, utógondozói ellátás – lakásotthon, utógondozói ellátás – lakásotthon által működtetett külső férőhelyek: 44 fő
SOS-Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa SOS Gyermekfalu Program Kecskemét Gyermekek Átmenti Otthona	Gyermekek átmeneti otthona: 24 férőhely

Kecskemét, Vízmű u. 22.	
HUMÁN-REHAB Közhasznú Egyesület Fogyatékos Személyek Gondozóháza és Napközi Otthona Kecskemét, Mikszáth K. krt. 1.	Fogyatékos személyek gondozóháza: 30 férőhely Fogyatékos személyek nappali ellátása: 25 férőhely Fejlesztő foglalkozás: 35 férőhely
HUMÁN-REHAB Közhasznú Egyesület Fogyatékos Személyek Rehabilitációs Lakóotthona Kecskemét, Semmelweis Ignác u. 35.	Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona: 8 férőhely
Szeged-Csanád Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató Napsugár Gyermekotthon Kecskemét, Lórántffy Zs. u. 1.	Otthont nyújtó ellátás: különleges ellátást igénylő, gyermekek integrált ellátásával – 18 férőhely
Szeged-Csanád Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató Bács-Kiskun Vármegyei Területi Igazgatóság Nevelőszülői Hálózata Kecskemét, Szlemenics u. 3.	Otthont nyújtó ellátás-nevelőszülői hálózat: 1228 férőhely Utógondozói ellátás - nevelőszülői hálózat Utógondozói ellátás - nevelőszülői hálózat által működtetett külső férőhelyek: 7 férőhely
Kecskeméti Református Egyházközség SION Nyugdíjasház és Gondozási Központ Kecskemét, Budai u. 8-10.	Időskorúak nappali ellátása: 60 férőhely Házi segítségnyújtás 90 férőhely Szociális étkeztetés – szociális konyha
Kecskeméti Református Egyházközség SION Nyugdíjasház és Gondozási Központ 2. Kecskemét, Szarvas u. 3.	Időskorúak nappali ellátása: 60 fő Szociális étkeztetés – szociális konyha
Kecskeméti Református Egyházközség SION Nyugdíjasház és Gondozási Központ 3. Kecskemét, Fráter György u. 2.	Időskorúak nappali ellátása: 40 fő
Baptista Szeretetszolgálat Adományozási és Szociális Segítő Központ Kecskeméti Telephelye 6000 Kecskemét, Bercsényi utca 3. fszt.1.	Szociális étkeztetés – szociális konyha
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Kecskeméti Csoport Gondviselés Háza Kecskemét, Hoffmann J. u. 11.	Családok átmeneti otthona: 21 férőhely, Nappali melegedő: 70 férőhely, Szociális étkeztetés - népkonyha Utcai szociális munka
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dél-Alföldi Régió Komplex Hajléktalanellátó és Rehabilitációs Központ Kecskemét, Matkói út 20.	Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye: 21 férőhely, Hajléktalanok otthona: 28 férőhely, Hajléktalanok átmeneti szállása: 13 férőhely, Éjjeli menedékhely: 59 férőhely Nappali melegedő: 45 férőhely,
Mozgássérült Fiatalokért Alapítvány MoFa Segítő Ház- Házi Segítségnyújtó Szolgálat Kecskemét, Mária krt. 1.	Házi segítségnyújtás: 20 fő
Római Katolikus Főplébánia RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat Kecskemét, Fecske u. 20.	Pszichiátriai betegek nappali ellátása: 45 férőhely Szenvedélybetegek nappali ellátása: 30 fő Pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás Szenvedélybetegek közösségi alapellátása Szenvedélybetegek részére nyújtott alacsony küszöbű ellátása
Kecskeméti Pro Homine Közhasznú Alapítvány	Támogató szolgáltatás

Kecskeméti Támogató Szolgálat Kecskemét, Nyíri út 21.	
Wojtyla Ház Szociális Ellátó és Szolgáltató Nonprofit Kft. **Wojtyla Barátság Központ és Népkonyha** Kecskemét, Egressy u. 5/B.	Szociális étkeztetés-népkonyha
Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió Segítő Szolgálat Kecskemét, Klapka u. 9-11. fszt. 6/B.	Szociális étkeztetés-szociális konyha Házi segítségnyújtás
„Silencio" Hitközösség „Silencio" Szociális Ellátó Központ Kecskemét, Jókai u. 33.	- Hajléktalan személyek nappali ellátása: 72 férőhely - Hajléktalan személyek átmeneti szállása: 36 férőhely - Éjjeli menedékhely: 50 férőhely (krízis időszakban +10 férőhely) - Utcai szociális munka
Homedika Kft. Kecskemét, Tatár sor 21/A	Házi segítségnyújtás: 20 fő
Egészséges Életmódért Hit és Sport Alapítvány Biztos Kezdet Gyerekház Kecskemét, Mezei utca 34.	Biztos Kezdet Gyerekház

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója, 2023.

Szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni támogatások

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata anyagi erejéhez mérten kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetben lévő társadalmi rétegek szociális alapú támogatására, életlehetőségeik javítására, az elesettek támogatására.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szt.), valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) meghatározott anyagi támogatások rendszere 2015. március 1-jétől jelentősen átalakult. Az Szt.-ben az állami szabályozási hatáskörben nyújtott és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai elválasztásra kerültek, így az Szt. 2015. március 1-jétől csak a kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza. E körbe tartozik az időskorúak járadéka, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, az alanyi jogon nyújtott ápolási díj, az alanyi és normatív közgyógyellátás, valamint az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság. E támogatások közül az időskorúak járadéka, az alanyi jogon nyújtott ápolási díj, az alanyi és normatív közgyógyellátás, valamint az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság már 2013. január 1-je óta a járási hivatalok hatáskörébe tartozik. Ezekhez csatlakozott 2015. március 1-jétől a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (ez a támogatás váltotta fel a korábbi rendszeres szociális segélyt), így ezeket a támogatásokat az önkormányzat a helyi rendeletében nem szabályozta.

A kötelező segélyeken túl (amelyeket a járási hivatal állapít meg) nyújtott további ellátásokról és a jogosultsági feltételekről az önkormányzat szabadon dönthet. A települési támogatás egyes típusait és jogosultsági feltételeit az önkormányzat rendeletében állapítja meg. Ennek megfelelően a méltányossági ápolási díjra, a méltányossági közgyógyellátásra, a lakásfenntartási támogatásra, az adósságkezelési szolgáltatásra, valamint az önkormányzati segélyre vonatkozó szabályozást az Szt. 2015. március 1-jétől nem tartalmazza. Az Szt. változásait követve került megalkotásra Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a szociális támogatásokról szóló 3/2015. (II.19.) önkormányzati rendelete, amely a pénzbeli és természetbeni támogatások jogosultsági feltételeit tartalmazza. Az elmúlt évek ellátásban részesülők számának alakulásáról az 5. táblázat számol be.

5. *táblázat: Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számának változása (fő)*

Év/fő	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Időskorúak járadékában részesítettek száma	89	86	89	80	69	72	71	61	57	60	65
Ápolási díjban részesítettek száma (alanyi jogon megállapított)	422	431	386	368	362	206	200	189	175	157	151
Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek száma		92	110	124	124	115	112	104	103	102	100
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma	1539	1661	1316	937	660	531	551	605	486	280	292
Települési támogatásban részesítettek száma		4076	4437	3571	2679	2381	2672	2074	1825	1698	1673
Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	2460	2832	2428	2328	2178	2146	1988	1719	1912	1979	1806
Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeli)	618	262	100	75	81	77	89	62	62	150	246
Rendszeres gy.védelmi kedvezményben részesítettek száma	3473	2979	2530	2059	1624	1240	1104	1050	821	752	667
Köztemetések száma	104	143	134	133	92	139	118	105	93	87	91
Gyermekek otthongondozási díjában részesítettek száma						202	234	270	304	325	374

Forrás: KSH TSRAR 2025.

A fentebb leírtakból is jól látható, hogy a szociális ellátások területén Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának – a bemutatott jogszabályok által meghatározott – jelentős és költségigényes feladatai, ellátási kötelezettségei vannak (6. táblázat), melyek a helyi demográfiai és társadalmi folyamatok, illetve szükségletek változásával folyamatosan módosulhatnak, új fejlesztési igényeket generálva.

6. táblázat: Kecskemét Megyei Jogú Várossal szemben fennálló szociális ellátási kötelezettségek és azok teljesülése

GYERMEKJÓLÉTI ELLÁTÁSOK

Ellátások	Teljesítés
Gyermekvédelmi alapellátás	
- család- és gyermekjóléti szolgálat	biztosított
- család- és gyermekjóléti központ	biztosított
- gyermekek napközbeni ellátása	
• bölcsőde	biztosított
- gyermekek átmeneti gondozása	
• gyermekek átmeneti otthona	biztosított***
• családok átmeneti otthona	biztosított

SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK

Ellátások	Teljesítés
Szociális alapszolgáltatások	
- étkeztetés	biztosított
- házi segítségnyújtás	biztosított
- családsegítés	biztosított
- nappali ellátási formák	
• idősek nappali ellátása	biztosított
• nappali melegedő	biztosított*
• fogyatékosok nappali intézménye	biztosított**
• szenvedélybetegek nappali int.	biztosított*
• pszichiátriai betegek nappali int.	biztosított*
Szociális szakosított ellátás	
- átmeneti elhelyezést biztosító ellátási formák	biztosított
• idősek gondozóháza	biztosított*
• hajléktalanok átmeneti szállása	biztosított**
• hajléktalanok éjjeli menedékhelye	biztosított*
- ápolást-gondozást nyújtó, illetve rehab. otthonok	biztosított*
• idősek otthona	biztosított
• hajléktalanok otthona	biztosított*
• hajléktalanok rehabilitációs intézménye	biztosított*

**Civil szervezet ellátási szerződéssel biztosítja.*
***Támogatott civil szervezet tevékenysége kiegészíti az intézményi ellátást*
****Támogatott civil szervezet nyújtja az ellátást*

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója, 2023.

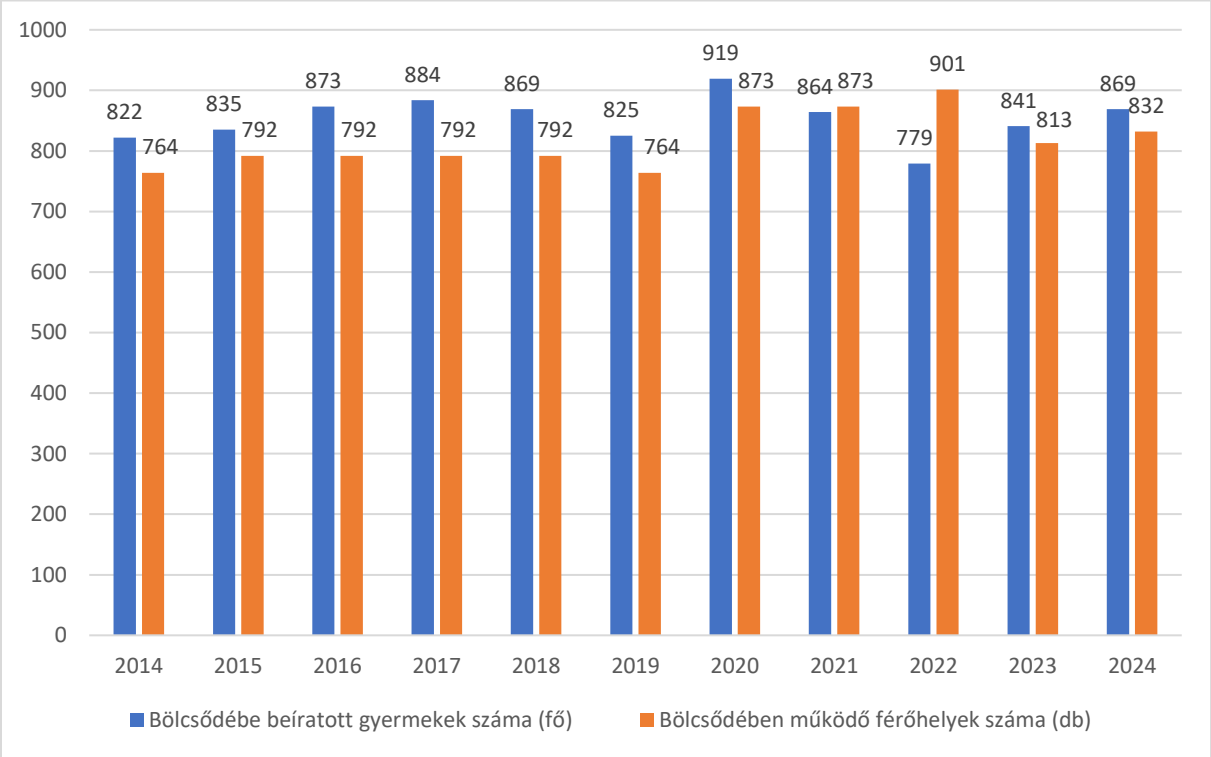
Gyermekjóléti ellátások

A gyermekek napközbeni ellátását Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata napjainkban 11 feladatellátási helyen biztosítja, ezek az intézmények azonban még jelenleg is csak részben tudják kielégíteni a bölcsődei férőhelyek iránt mutatkozó egyre nagyobb helyi társadalmi igényt. Bár az elmúlt évtizedben (2014 és 2025 között) jelentősen bővült mind az önkormányzati intézményi egységek száma (7 intézményről 11 intézményre), mind csoportszobák száma (53 darabról 65 darabra), mind pedig a férőhelykapacitás (716-főről 838-főre), de még ez a növekedés sem tudta kielégíteni a folyamatosan jelentkező társadalmi igényeket (pl. 2024-ben a 818 önkormányzati bölcsődei férőhelyre 854 gyermeket vettek fel,

majd 2025-ben a 838 férőhelyre 790 főt[7]). Az egyre nagyobb számban megjelenő munkahelyek, a munkaerőpiacra történő gyorsabb visszatérés, illetve a változó jogszabályi háttér[8] következtében szükség mutatkozott egyéb (pl. családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet, egyéb egyházi, alapítványi bölcsődék) bölcsődei szolgáltatásokra is a városban.

A kiépülő kapacitásokkal párhuzamosan és a fent említett okok következtében, a bölcsődébe beíratott gyermekek száma is emelkedett, így a vizsgált időszakban végig magas szinten volt a bölcsődék kihasználtsága (42. ábra).

42. ábra: *Bölcsődébe beíratott gyermekek és a bölcsődei férőhelyek számának időbeli alakulása Kecskeméten*

Adatok forrása: KSH TSTAR 2025.

A 2010-es évek közepétől tapasztalható zsúfoltság (2017-ben a kihasználtság 111,6%-os volt) az önkormányzati beruházásoknak és még inkább az egyéb – a piaci igényekre gyorsan reagáló – üzemeltetők jóvoltából a 2021. év végéig folyamatosan csökkent. Ebben az évben, de különösen 2022-ben már a bölcsődei férőhelyek száma jelentősen meghaladta (mintegy 15,7%-kal) az intézményekbe beíratott gyermekek számát. Az ezt követő években stabilizálódni

[7] A 2025-ös adatok esetében, a felvett gyermekek számának csökkenése hátterében jogszabályi előírások állnak, melynek értelmében, a jelentkezők életkorától és SNI státuszától függően az önkormányzat a rendelkezésre álló 838 férőhelyre – a jelentkezők életkori és sajátos nevelési igényei alapján – csak 790-810 gyermeket tud felvenni.
[8] A GYES (gyermekgondozást segítő ellátás) mellett a szülő a gyermek féléves korától korlátozás nélkül dolgozhat, akár teljes munkaidőben is, a támogatás megtartása mellett, a jelenleg hatályos jogszabályok alapján.

látszott a kereslet és a kínálat viszonya, s 2024-re érzékelhető módon ismét növekedni kezdett az intézmények túlterheltsége.

Az elmúlt időszakban az önkormányzat is törekedett a lakossági igények kiszolgálására és a minőségi nevelési körülmények biztosítására a bölcsődék folyamatos fejlesztésével. Ennek keretében az elmúlt években fejújításra került a Hunyadivárosi Bölcsőde, megvalósulhattak az Árpádvárosi Bölcsőde magastető ráépítési munkálatai, valamint EU-s pályázati forrásokból a Lánchíd Utcai Bölcsődében és a Forradalom Utcai Bölcsődében is történtek infrastrukturális fejlesztések, illetve energiatakarékos módon történő teljes átépítések (Pöttyös bölcsőde – 56 férőhely). A felsoroltak mellett új intézmények is kialakításra kerültek, mint a 4 csoportszobás homokbányai Katica Bölcsőde 52 fő engedélyezett létszámmal (2019), a katonatelepi Fürtöcske bölcsőde 26 fős létszámmal (2022), a 26 férőhelyes hetényegyházi Bóbita bölcsőde (2023), valamint a 28 férőhelyes kadafalvai Őzgidácska bölcsőde (2024). Kiemelendő, hogy több önkormányzati intézmény az eddig ellátatlan városrészekben (Kadafalva, Katonatelep, Hetényegyháza, Homokbánya) jött létre, így segítve elő az ottani lakosság életkörülményeinek és a helyben elérhető szolgáltatási színvonal javítását. Az elmúlt évtized férőhelykapacitás bővítésének köszönhetően, napjainkra az önkormányzati intézmények már a bölcsődei ellátás tekintetében is jobban ki tudják elégíteni – a mind több városi munkahely által gerjesztett – a helyi társadalmi igényeket.

A teljeskörű ellátás, a térségi és speciális társadalmi igények minél teljesebb kiszolgálása érdekében, azonban szükség mutatkozik a felekezeti („Silenció” Hitközség) és alapítványi (Zsebibaba Német Nemzetiségi Óvoda Alapítvány - Csillag Bölcsőde) bölcsődékre is, melyek tovább színesítik a városi bölcsődei kínálatot, csakúgy, mint az alapítványok és egyesületek által működtetett családi bölcsődék (2024-ben: 21 db), melyek engedélyezett létszáma 2024-ben 126 fő volt. A meglévő társadalmi igényeket jól jelzi, hogy a családi bölcsődékben gondozott gyermekek száma 131 fő, amely teljes mértékben kihasználja a rendelkezésre álló engedélyezett kapacitásokat.

A bölcsődei szolgáltatások mellett az egyéb család- és gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat Kecskeméten az ESZII működteti a Család- és Gyermekjóléti Központon keresztül. Az intézmény keretén belül 2016. január 1. napjától hatályos jogszabályi változás következtében ***a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás*** integráltan működik. A központ feladata a fenti időponttól kibővült, így a Kecskeméti járás területén hatósági intézkedéssel kapcsolatos feladatokat is ellát, illetve biztosítja a jogszabályban meghatározott speciális szolgáltatásokat is. Ugyancsak járási szinten látja el 2018. szeptember 1. napjától az óvodai és iskolai segítő tevékenységet. A járási feladatok körében, az általános szolgáltatási feladatain túl, jogszabályban meghatározott feladata a központnak a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló, egyéni és csoportos speciális szolgáltatások, programok nyújtása. A központ a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermek védelmére irányuló tevékenységet

(pl. a gyermek védelembe vétele, a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezése, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítása, a gyermek pártfogása, a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése, a család gyermeknevelési körülményeinek javításának előmozdítása, utógondozás, gondozási-nevelési terv készítése) is ellát (7. táblázat).

7. táblázat: Hatósági intézkedéssel érintett kiskorúak száma kecskeméti járás településein 2022-ben

Település	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás, szakellátásból kikerült	Összesen
Kecskemét	**453**	**4051**	**397**	**6**	**907**
Ágasegyháza	4	0	0	0	**4**
Ballószög	9	0	8	0	**17**
Felsőlajos	0	0	0	0	**0**
Fülöpháza	0	0	0	0	**0**
Fülöpjakab	1	0	0	1	**2**
Helvécia	3	0	7	5	**15**
Jakabszállás	8	1	9	0	**18**
Kerekegyháza	37	2	11	1	**51**
Kunbaracs	1	0	0	0	**1**
Kunszállás	1	0	8	0	**9**
Ladánybene	7	0	2	0	**9**
Lajosmizse	110	12	89	3	**214**
Nyárlőrinc	4	1	4	0	**9**
Orgovány	25	2	41	0	**68**
Városföld	6	0	1	0	**7**
Összesen	**669**	**69**	**577**	**16**	**1331**

Forrás: ESZII intézményi beszámoló 2023.

A család- és gyermekjóléti feladatok magas szakmai szinten történő ellátására és modern családfókuszú szociális munka szakmai követelményeinek teljesítésére 2023-ban a Rudolf-laktanya területén átadásra került egy új Család- és Gyermekjóléti Központ, melynek jogszabályban rögzített feladatai között találhatjuk az alábbiakat: kórházi szociális munka, készenléti szolgálat, kapcsolattartási ügyelet, utcai-lakótelepi szociális munka, jogi tanácsadás, pszichológiai tanácsadás, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység, szociális diagnózis. A szolgáltatást igénybe vevő családok száma 2025-ben 789 db volt, míg a szolgálatban megjelenő szakmai tevékenységek száma meghaladta a 19 000-et.

További, nem hatósági jellegű járási feladatkör az ***óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység***, amely 2018. szeptemberétől kötelező feladatként jelent meg a szolgáltatási tevékenységek között. Ennek keretében Kecskemét járás területén hozzávetőlegesen 25 000 gyermek szociális segítő tevékenységét kell ellátnia a központnak. Ez a humán erőforrás biztosítása szempontjából jelentős kihívást jelent Kecskemét számára.

A ***gyermekek átmeneti gondozását*** ellátási szerződés keretében a Magyar Máltai Szeretetszolgálat végzi, amely működteti az általa létrehozott 21 férőhelyes családok átmeneti otthonát, ahol a gyermek és szülője együttesen helyezhető el. Ugyancsak ellátási szerződés

alapján az SOS-Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa 4 főnek biztosít helyettes szülői ellátást. Emellett az SOS-Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa a 12 férőhelyes gyermekek átmeneti otthona működtetését kezdte meg 2015. júliusától, melynek szolgáltatásait (a már meglévő kapacitásokon kívül: Gyermekek átmeneti otthona: 24 férőhely, Otthontalanná vált szülő befogadására alkalmas férőhelyszám: 8 férőhely, Otthont nyújtó ellátás - Nevelőszülői hálózat: 156 férőhely) az önkormányzat együttműködési megállapodás keretében veszi igénybe.

A jelzett gyermekvédelmi feladatok ellátását számos civil (SOS-Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa, Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület) és egyházi szervezet (pl. Szeged-Csanád Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató) segíti a városon belül, így növelve Kecskemét gyermekjóléti szolgáltatásainak színvonalát.

1.1.5.2 Esélyegyenlőség biztosítása

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2023-2028-as időszakra szóló, a Közgyűlés által 2023. december 7-én (259/2023. (XII.7.) számú Közgyűlési Határozat) elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programmal rendelkezik. A programban foglaltak elfogadásával az önkormányzat érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata számára fontos, hogy a különböző jogszabályokban nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban levő célcsoportok (pl. gyermekek, idősek, fogyatékosok, nők, romák, mélyszegénységben élők) helyzetét feltárják a településen, s szakmailag megalapozott válaszok szülessenek az esélyegyenlőségük és a szolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférésük biztosítása érdekében. Az elmúlt tíz évben megtörtént a fentebb nevesített társadalmi csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatok és beavatkozási területek azonosítása, valamint a városban található szegregátumok vagy szegregációval veszélyeztetett területek fejlesztését szolgáló komplex városfejlesztési programok megfogalmazása. Ennek keretében társadalmi programok indultak a szegregációs folyamatok (pl. jövedelmi, iskolázottsági, foglalkoztatási, etnikai, lakókörnyezeti) megfékezésére, a beavatkozási területek infrastrukturális és társadalmi felzárkóztatására, illetve az ott élők hatékony integrációjára.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata – lehetőségeihez mérten – működési és fejlesztési forrásokat biztosít az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód biztosítása érdekében. Több programmal és intézkedéssel (pedagógiai módszertani programok,

beiskolázási körzethatárok módosítása, hátránycsökkentő és esélyteremtő programok) törekszik az esélyegyenlőség biztosítására köznevelési intézményeiben. A városban az állami gondoskodásban nevelkedő gyermekek esetében megvalósul az ingyenes tankönyv ellátás és iskolai étkeztetés, melynek eredményeként a gyermekek ellátására szolgáló ellátmány összegéből több fordítható más területek, igények kielégítésére.

Kecskemét szociális ellátórendszere biztosítja az idősek, fogyatékos személyek, hajléktalanok és gyermekek kielégítő szociális ellátását. A város az önkormányzati intézmények felújítása során minden esetben kialakítja a jogszabályi előírásoknak megfelelő akadálymentesített környezetet. Vannak azonban még olyan középületek a városban, amelyek akadálymentesítését a szükséges források hiánya, vagy a középületek műemléki védettsége miatt egyelőre nem sikerült megoldani.

Ugyanakkor az esélyegyenlőség erősítését szolgálták azok a beruházások, melyek a bölcsődei (pl. Széchenyi sétányi bölcsőde fejlesztése, Árpádvárosi bölcsőde fejlesztése, új 4 csoportos bölcsőde építése Homokbányán) és óvodai ellátás (pl. Csokor utcai óvoda, Egyetértés utcai óvoda, Árpádvárosi óvoda, Bíró Lajos utcai óvoda, Klapka utcai óvoda) szolgáltatási színvonalát emelték, egyben hozzájárultak a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvének érvényesítéséhez. A beruházások elősegítették a különböző társadalmi hátterű és sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását. Támogatták a szülők – ezen belül is különösen a nők – munka világába történő gyors visszatérését, munkaerőpiaci integrációjuk elősegítését, a női munkavállalók városi arányának szinten tartását, illetve lehetőség szerinti növelését.

Hasonlóan fontos beruházások történtek a szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése területén (pl. Időskorúak és fogyatékkal élők szociális alapszolgáltatásainak fejlesztése, több telephelyen, Új család és gyermekvédelmi központ létrehozása). A fejlesztések eredményeként létrejött egy új nappali ellátást biztosító telephely is a Homokbánya városrészben**,** ahol egy új, eddig hiányzó szociális ellátási szolgáltatás kialakítása történt meg (fiatal felnőtt autisták nappali ellátása 24 férőhelyen), másrészt pedig a nem autizmussal élő, elsősorban enyhe és középsúlyos értelmi fogyatékosok nappali ellátásának – a növekvő társadalmi igényből adódó – kapacitásbővítése is megvalósult további 24 férőhely létesítésével.

Emellett uniós finanszírozás segítségével a szociális városrehabilitációs beavatkozások részeként a társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok is elindulhattak, melyek a hátrányos helyzetben élő társadalmi csoportok foglalkoztatási integrációját, életesélyeik javítását, iskolai végzettségük növelését és mentálhigiéniás állapotuk javítását célozták. Ugyancsak az esélyegyenlőség erősítését és a társadalmi integráció gyorsítását szolgálták azok a helyi közösségi, települési identitást erősítő akciók, társadalmi kohéziót erősítő programok, melyekre több mint fél milliárd Ft-ot fordított az önkormányzat az elmúlt években. A jelzett programok fenntartása és erősítése a jövőben is kiemelt fontosságú feladatként jelentkezik, az egyre markánsabban mutatkozó társadalmi különbségek és szegregációs folyamatok mérséklése, valamint az esélyegyenlőség növelése érdekében.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a 2023-2028-as időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programjában megfogalmazta a helyi esélyegyenlőséggel kapcsolatos jövőképét és intézkedési tervét.

A jövőkép tekintetében, Kecskemét a szociális ellátórendszert előtérbe helyező, újító, innovatív módszereket befogadó, gondoskodó város kíván lenni a jövőben.

Ennek érdekében:

- Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák életvitelük, életmódjuk javításával a közösségen belül megtalálják a helyüket.
- Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége folyamatosan javuljon, mindenki számára hasonló feltételekkel elérhetők legyenek a közszolgáltatások.
- Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek testi-lelki fejlődésének biztosítását.
- Folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális- és egészségügyi szolgáltatásainak biztosítására, az elmagányosodás megakadályozására, a nemzedékek közötti szolidaritásra.
- Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a családban és munkahelyen végzett feladatok optimális megosztását, a foglalkoztatás területén az egyenlő munkáért egyenlő bérezés elv megvalósítását, a kapcsolati erőszak áldozatainak támogatását.
- Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására és az akadálymentesítésekre.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve összefoglalóan mutatja be azokat a tervezett beavatkozásokat és intézkedéseket, amelyeket a program keretében az egyes esélyegyenlőségi célcsoportok érdekében kíván megvalósítani.

A tervezett intézkedések az egyes esélyegyenlőségi célcsoportok szerint:

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

- Települési ösztönző rendszer kidolgozása, alkalmazása. Motivációs mentori program
- A Társadalmi Felzárkózási Stratégia és a Közösségi Beavatkozási Terv végrehajtása.
- Rászorultak részére történő információ szolgáltatás.
- Társadalmi befogadás, integráció erősítése.
- Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területet érintő komplex városfejlesztési program végrehajtása.
- Roma nemzetiségi kultúra, identitás, hagyományőrzés.
- Egészséges életmódra ösztönzés.
- Fenntartható humán fejlesztések Kecskeméten.
- Társadalmi integráció erősítése Kecskeméten.
- Szociális célú városrehabilitáció Kecskeméten.

II. A gyermekek esélyegyenlősége

- A bölcsődei infrastruktúra fejlesztése.
- Az óvodai infrastruktúra fejlesztése.
- Társadalmi befogadás erősítése.
- Szünidő alatti gyermekfelügyelet megszervezése.
- ART-ravaló bűnmegelőzési program (a hátrányos helyzetű fiatalok képzése, ART-ravaló; bűnmegelőzése).
- Felvilágosító órák megszervezése (az egészségfejlesztés és egészségügyi prevenciós programok szervezése, a programokra való eljutás segítése, a mentálhigiénés egészségfejlesztés, felkészítés, az iskola pszichológusok számának növelése).
- Egészséges életmódra ösztönzés (esetmenedzserek alkalmazása, védőnői, szociális segítők, pszichológusok munkájának megerősítése, szupervízió).
- Kálmán Lajos Óvoda ménteleki óvodájának bővítése.
- Kálmán Lajos Óvoda kadafalvi óvodájának férőhelybővítése.
- Juhász utcai óvoda fejlesztése.
- Szociális és nevelési intézmények fejlesztése, valamint IKT eszközök beszerzése.
- Fenntartható humán fejlesztések (a célcsoport hasznos szabadidős tevékenységét szolgáló programok fejlesztése.) Kecskeméten.
- Játszóterek kialakítása és közterületek rekonstrukciója (az eddig el nem látott területeken).
- Rudolf laktanya rehabilitációs fejlesztése (benne komplex közösségi területekkel).

III. A nők esélyegyenlősége

- A nők munkaerőpiaci integrációjának elősegítése, alternatív és atipikus foglalkoztatási formák támogatása.
- Megfizethető, szociális alapon elérhető nyári táborozások szervezése, munkahelyi gyermektáborok szervezése.
- Fenntartható humán fejlesztések (a célcsoport társadalmi befogadásának elősegítése, munkaerőpiaci kompetenciák fejlesztése, egészségfejlesztés, prevenció, szemléletformáló tevékenység erősítése) Kecskeméten.

IV. Az idősek esélyegyenlősége

- Demensbarát település koncepciójának kidolgozása és megvalósítása.
- A helyi, komplex, szenior tudáshasznosítási modellprogram folytatása.
- Digitális eszközfejlesztés az idős és demens ellátásban, mellyel lehetővé válik az idős-és demens társadalmi csoportok mindennapi (önálló) életének biztonságosabbá tétele.
- Idősek alapszolgáltatásainak és nappali ellátásának fejlesztése (az időskorúak egyre növekvő száma szükségesség teszi az alapszolgáltatások és a nappali ellátás fejlesztését) Kecskeméten.
- Fenntartható humán fejlesztések (a célcsoport társadalmi befogadásának elősegítése, munkaerőpiaci kompetenciák fejlesztése, egészségfejlesztés, prevenció, szemléletformáló tevékenység.) Kecskeméten.
- Kada Elek Egészségügyi, Szociális és Közösségi Tér (Kadafalva városrészben) létrehozása.

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

- Középületek, járdák, parkok, akadálymentesítése.
- Tanácsadói pont létrehozása a Család- és Gyermekjóléti Központ keretében (a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása információnyújtással és új szolgáltatások kialakításával).
- Foglalkoztatás elősegítése (a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása támogatásának elősegítése, tájékoztatás a cégek részére az igénybe vehető kedvezményekről).
- Autizmussal élő személyek számára nyújtott ellátó rendszer bővítése (a szociális ellátórendszer bővítése egyházi és civil szervezetek együttműködésével).
- Fogyatékkal élők hozzátartozóinak képzése, oktatása, mentális segítése (közösségépítés, tapasztalatcsere, szabadidős, rekreációs programok szervezése, egészségügyi, köznevelési, kulturális intézményekkel további együttműködések kialakítása).
- Társadalmi érzékenyítés (társadalmi érzékenyítő, közösségfejlesztő programok, megküzdési stratégiák, tapasztalatok, tréningek szervezése a szolgáltatást igénybe vevők számára, munkaadók tájékoztatása a megváltozott munkaképességűek alkalmazásával kapcsolatban).
- Fenntartható humán fejlesztések (a célcsoport társadalmi befogadásának elősegítése, munkaerőpiaci kompetenciák fejlesztése, egészségfejlesztés, prevenció, szemléletformáló tevékenység) Kecskeméten.

1.1.6 A település gazdasága

1.1.6.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

A gazdasági szervezetek különböző mutatóinak tekintetében a város – a lakosságszámához képest – meglehetősen kedvező helyezést ért el a megyei jogú városok összehasonlításában (8. táblázat).

8. táblázat: *A kecskeméti gazdasági szervezetek számának változása a megyei jogú városokhoz viszonyítva 2014 és 2024 között.*

Megnevezés	Kecskemét (db)		Megyei jogú városok összesen (db)		Kecskemét a MJV-k %-ban		Kecskemét rangsorszáma	
	2014	2024	2014	2024	2014	2024	2014	2024
Jogi személyiségű társas vállalkozás	**7338**	**6081**	**115659**	**99481**	**6,34%**	**6,11%**	**7**	**7**
Ebből:								
korlátolt felelősségű vállalkozások	5136	4767	79857	77632	6,43%	6,14%	7	7
részvénytársaság	69	85	1001	1252	6,89%	6,79%	7	7
szövetkezet	70	48	810	371	8,64%	12,94%	3	2
betéti társaság	1958	1097	31889	18545	6,14%	5,92%	6	6
közkereseti társaság	29	16	910	446	3,19%	3,59%	16	13
Jogi személyiség nélküli társas vállalkozás	**9**	**13**	**284**	**219**	**3,17%**	**5,94%**	**12**	**6**
Társas vállalkozások összesen	**7347**	**6094**	**121 503**	**99 700**	**6,04%**	**6,11%**	**7**	**7**
Egyéni vállalkozók összesen	**5419**	**8113**	**101 666**	**143160**	**5,33%**	**5,67%**	**7**	**7**
Ebből:								
főfoglalkozású	2601	4260	47932	74975	5,43%	5,68%	7	7
mellékfoglalkozású	2336	3446	42830	60603	5,45%	5,69%	7	7
nyugdíjas	482	407	10904	7582	4,42%	5,37%	8	7
Őstermelő	**1854**	**3156**	**27629**	**42451**	**6,71%**	**7,43%**	**5**	**3**
Regisztrált vállalkozás összesen	**19598**	**21171**	**344919**	**358251**	**5,68%**	**5,91%**	**7**	**6**
Ebből:								
Mikrovállalkozások (10 fő alatti)	19066	20573	336930	349482	5,66%	5,89%	8	6
Kisvállalkozások (10-49 fő között)	450	493	6729	7363	6,69%	6,70%	5	5
Középvállalkozások (50-249 fő között)	66	83	1003	1137	6,58%	7,30%	5	4
Nagyvállalkozások (250 fős és afeletti)	16	12	257	269	6,23%	8,18%	6	4
1000 lakosra jutó regisztrált vállalkozás	**174,2**	**194,9**	**165,24**	**181,21**	**105,42%**	**107,55%**	**10**	**8**
Költségvetési szerv	**41**	**35**	**908**	**939**	**4,52%**	**3,73%**	**10**	**14**
Nonprofit szervezet	**1527**	**1576**	**34998**	**35977**	**4,36%**	**4,38%**	**8**	**8**
Gazdasági szervezet összesen	**21189**	**22825**	**381431**	**395818**	**5,56%**	**5,77%**	**7**	**7**

Forrás: KSH Területi Statisztika adatai alapján, saját szerkesztés 2025.

Érdemes kiemelni, hogy a 2014 és 2024 közötti időszakban a mutatók többségénél nem történt a megyei jogú városok viszonylatában rangsorbeli változás, vagy ha igen, akkor – egy mutató kivételével (költségvetési szerv) – javított pozícióján a város. Ez egyben azt is jelenti, hogy a települések között egyre fokozódó gazdasági versenyben Kecskemét meg tudta tartani kedvező helyezését a megyei jogú városok rangsorában, sőt több mutató *(pl. jogi személyiség nélküli társas vállalkozások, az őstermelők, a regisztrált vállalkozások száma, a mikro- és nagyvállalkozások számában, az 1 000 lakosra jutó regisztrált vállalkozások számában és az MJV-k átlagához viszonyított arányában)* tekintetében még javítani is tudott pozícióján.

Továbbra is kiemelendőnek mondható a Kecskeméten tevékenykedő vállalkozások – munkavállalói létszám alapján vizsgált – mérete, a közép- és nagyvállalatok magas száma és súlya a gazdasági szerkezeten belül, ami jelentős mértékben elősegíti a város foglalkoztatási szerepkörének bővülését, árutermelő szerepének erősödését és exportképességének növekedését. A városban letelepedett nagyfoglalkoztatók elsősorban a gép- és járműgyártás, az élelmiszeripar, a fémszerkezetgyártás, a raktározás és a kereskedelem területén tevékenykednek. Különösen kedvező, hogy a stabilabb pénzügyi háttérrel, értékesítési piacokkal és magasabb technológiai színvonallal rendelkező 250 fő feletti nagyvállalkozások tekintetében, a város folyamatos pozíciójavulásának köszönhetően 2024-ben már a negyedik helyet foglalta el a megyei jogú városok rangsorában.

A vállalkozások gazdasági szerkezetében is megmutatkozik Kecskemét mezővárosi jellegéből és történelméből adódó sajátossága, hiszen a számos feldolgozóipari cég megjelenése ellenére, az átlagosnál még mindig jelentősebb a település mezőgazdasági súlya és szerepe a megyei jogú városok összehasonlításában (mind a működő vállalkozások száma, mind a gazdasági szerkezeten belüli aránya tekintetében). Ágazati értelemben még az építőipar, az információ és kommunikáció, az ingatlanügyletek, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, az adminisztratív szolgáltatás és az oktatás ágazati területén volt jelentősebb fejlődési dinamika Kecskeméten a vizsgált időszakban. A legtöbb felsorolt ágazatban nem csak önmagához képest, de a megyei jogú városok rendsorában is előre tudott lépni a város, az elmúlt évtizedben (9. táblázat).

A város kedvező közlekedésföldrajzi helyzetét és az országos közutak találkozásából adódó logisztikai lehetőségeit jól hasznosítja, ez tükröződik a szállítás és raktározás ágazatának fejlődési dinamikájában, ahol a város önmagához képest jelentős előrelépést könyvelhet el mind a vállalkozások számának növekedése, mind pedig a nettó árbevétel tekintetében is.

Kecskemét gazdasági súlyának meghatározása, ezen belül a gazdasági szerkezetének jövedelem előállító képessége, a városban előállított bruttó hozzáadott érték (Gross Value Added – GVA) számszerűsítésével mutatható be a legszemléletesebben (mivel települési szinten ez a mutató a gazdasági teljesítmény nemzetközileg leginkább elfogadott indikátora).

9. táblázat: *A regisztrált vállalkozások ágazati összetételének összehasonlító adatai, mutatói*

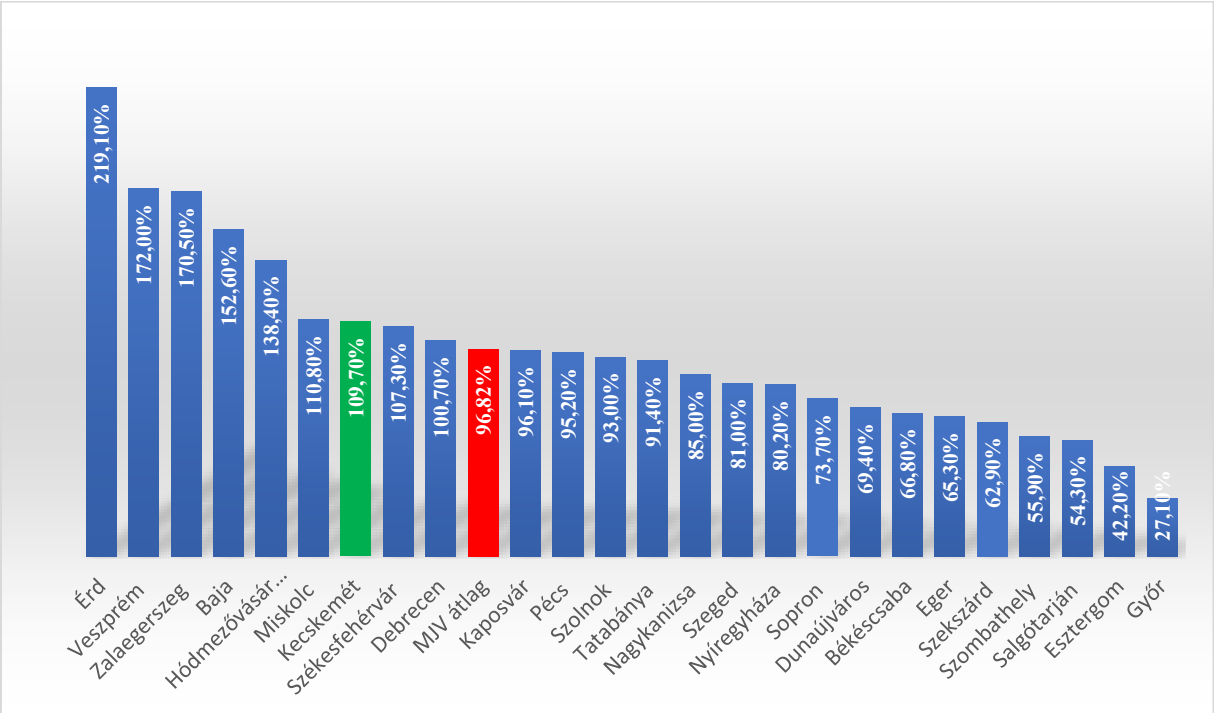
Ágazat	Kecskemét				Megyei jogú városok összesen				Kecskemét rangsorszáma	
	2014		2024		2014		2024			
	db	%	db	%	db	%	db	%	2014	2024
Mezőgazdaság	3 009	17,09%	3 047	16,46%	45 731	14,82%	44 561	14,42%	4	3
Ipar	973	5,53%	935	5,05%	16 699	5,41%	16 317	5,28%	8	7
Építőipar	1 095	6,22%	1 634	8,83%	18 698	6,06%	26 767	8,66%	7	6
Kereskedelem	2 692	15,29%	2 246	12,13%	43 370	14,06%	36 198	11,71%	7	6
Szállítás és raktározás	488	2,77%	676	3,65%	7 932	2,57%	11 933	3,86%	7	7
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	569	3,23%	545	2,94%	13 112	4,25%	12 518	4,05%	11	11
Információ és kommunikáció	621	3,53%	757	4,09%	10 879	3,53%	12 301	3,98%	7	5
Pénzügyi szolgáltatás	577	3,28%	359	1,94%	10 885	3,53%	7 516	2,43%	7	8
Ingatlanügyletek	3 366	19,12%	3 550	19,17%	60 057	19,47%	57 086	18,47%	7	6
Tudományos és műszaki tevékenység	2 522	14,32%	2 795	15,10%	47 299	15,33%	49 282	15,95%	8	7
Adminisztratív szolgáltatás	819	4,65%	1 007	5,44%	15 787	5,12%	16 244	5,26%	8	5
Közigazgatás, védelem	0	0,00%	1	0,01%	22	0,01%	61	0,02%	12	14
Oktatás	877	4,98%	962	5,20%	18 039	5,85%	18 252	5,91%	7	7
Összesen:	**17 608**	**100%**	**18 514**	**100%**	**308 510**	**100%**	**309 036**	**100%**	**7**	**6**

Forrás: KSH TSTAR Megyei jogú városok, 2025.

Gazdasági teljesítményét tekintve Kecskemét a településen előállított GVA tekintetében a megye jogú városok rangsorában a 2015 és 2024 közötti időszakban stabilan tartotta a negyedik helyét. Ugyanakkor, ha az elmúlt 10 éves időszakban történt fejlődési dinamikát vizsgáljuk megállapítható, hogy Kecskemét az 109,7%-os növekedésével ugyanebben a rangsorban már csak a hetedik helyen található (43. ábra).

A növekedés dinamikája a 2019 és 2021 között nagyon alacsony volt, amely összefüggésbe hozható az európai gazdaság megtorpanásával (Covid, beszállítói láncok megszakadása, élesedő világgazdasági versenyhelyzet, dráguló energiahordozók, háborús konfliktusok hatásai), ezen belül a járműipar teljesítményének csökkenésével, amely hatást gyakorolt a városban található járműipari vállalkozásokra és beszállítóikra is. Ezt látszik alátámasztani a hagyományosan erős járműipari és gépipari központok (pl. Győr, Esztergom, Szombathely) lassabb növekedési üteme is. Megfigyelhető, hogy a vizsgált időszakban a növekedés ütemét figyelembe véve olyan gazdaságilag erős települési vetélytársak, mint Győr, Esztergom, Tatabánya vagy éppen Székesfehérvár Kecskemét mögött helyezkedtek el. A növekedés tekintetében leginkább csak az alacsonyabb bázisértékről induló (pl. Hódmezővásárhely, Baja, Érd), vagy a diverzifikáltabb gazdasági szerkezettel rendelkező települések (pl. Veszprém, Zalaegerszeg, Miskolc) előzték meg Kecskemétet.

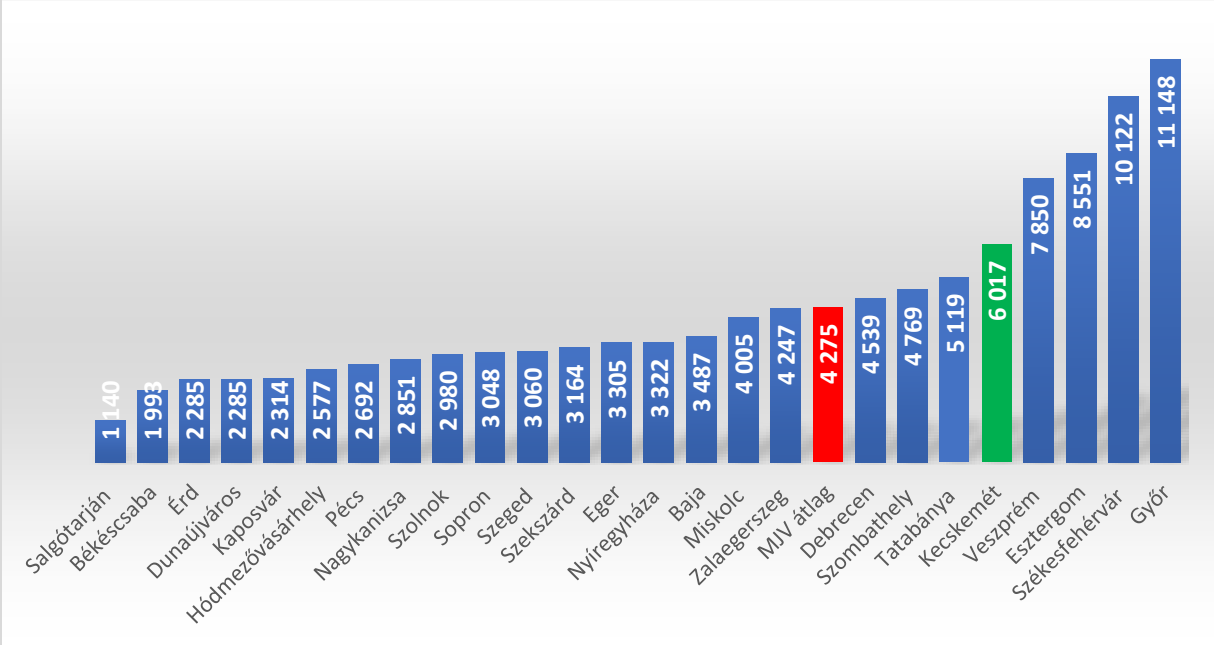
43. ábra: *GVA növekedésének mértéke az MJV-k körében 2015 és 2024 között (%)*

Forrás: TAO bevallás adatai. NAV, 2026.

Az egy főre jutó GVA (44. ábra) esetében 2024-ben Kecskemét teljesítménye (6,017 millió Ft/fő) szignifikánsnak mondható, Győr, Székesfehérvár, Esztergom és Veszprém mögött az ötödik helyet foglalja el a rangsorban. Ez az eredmény jobb, mint az MJV-k átlag értéke, vagy a régiós települési versenytársak (pl. Debrecen, Szeged, Baja, Békéscsaba) teljesítménye.

44. ábra: *1 főre jutó GVA (2024)*

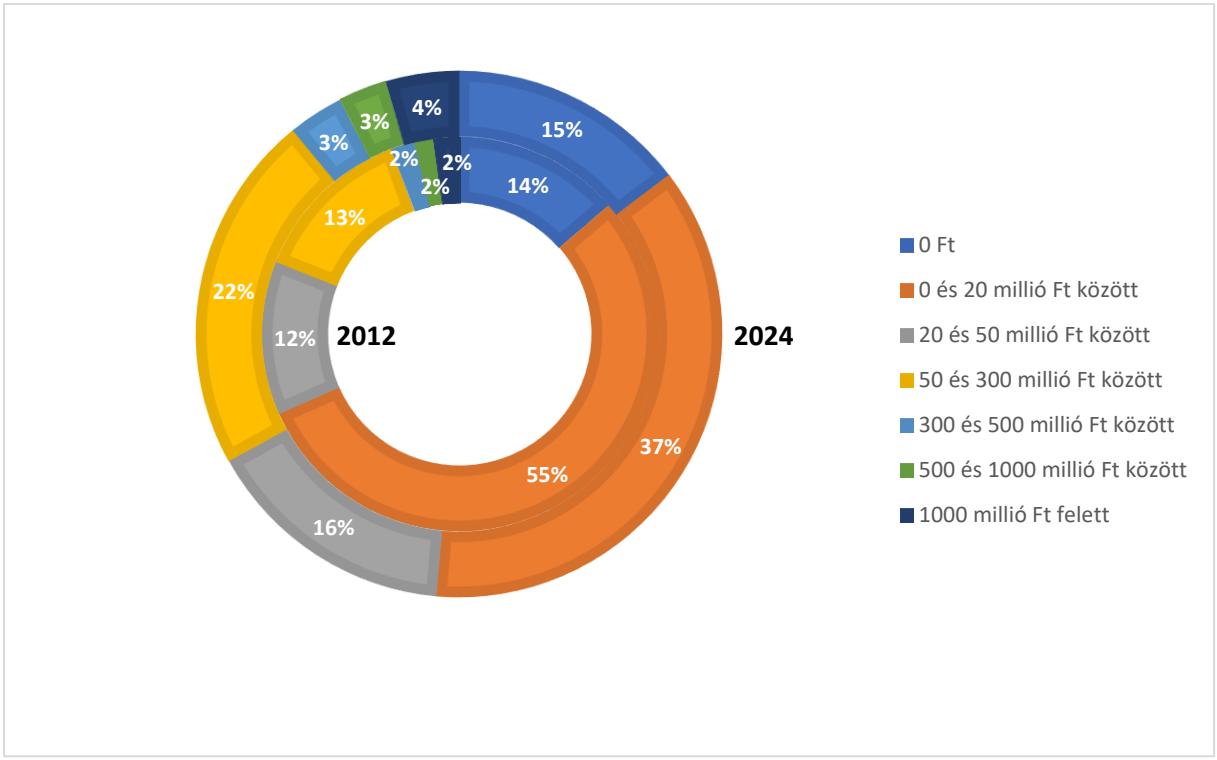
Forrás: TAO bevallás adatai. NAV, 2026.

1.1.6.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

Kecskemét gazdasági teljesítményét az egyes nemzetgazdasági ágazatokban tevékenykedő vállalkozások eredményei határozzák meg. Kecskeméten szinte minden nemzetgazdasági ágazat vállalkozásai megtalálhatók, mint például a hagyományosnak mondható mezőgazdaság, élelmiszeripar, gépgyártás és műszeripar, de ezek mellett új, korszerűbb tevékenységek, szolgáltatások egyre dominánsabbá váltak (pl. K+F, tudományos és műszaki tevékenység, információs és kommunikációs ágazat vállalkozásai járműgyártás, logisztika, pénzügyi szolgáltatások), melyek a város gazdasági szerkezetének folyamatos átalakulását mutatják.

A 2008-2012-es gazdasági válságot követően, **a kecskeméti székhelyű, működő vállalkozások körében** a 20 millió Ft-nál kevesebb nettó árbevétellel rendelkező cégek dominanciáját mutatta a városban (az összes vállalkozás 69%-a). A másik végletet azon vállalkozási kör jelentette, melyek nettó árbevétele meghaladta az 1 milliárd Ft-ot. Ekkora árbevételt 2012-ben a cégek mindössze 2,1%-a (102 db vállalkozás) tudott realizálni. **A 2024-es adatok jól szemléltetik az elmúlt bő tíz év változásait** (45. ábra).

45. ábra: *Kecskeméti vállalkozások megoszlása árbevétel-kategóriánként*
a 2012-es és a 2024-es években

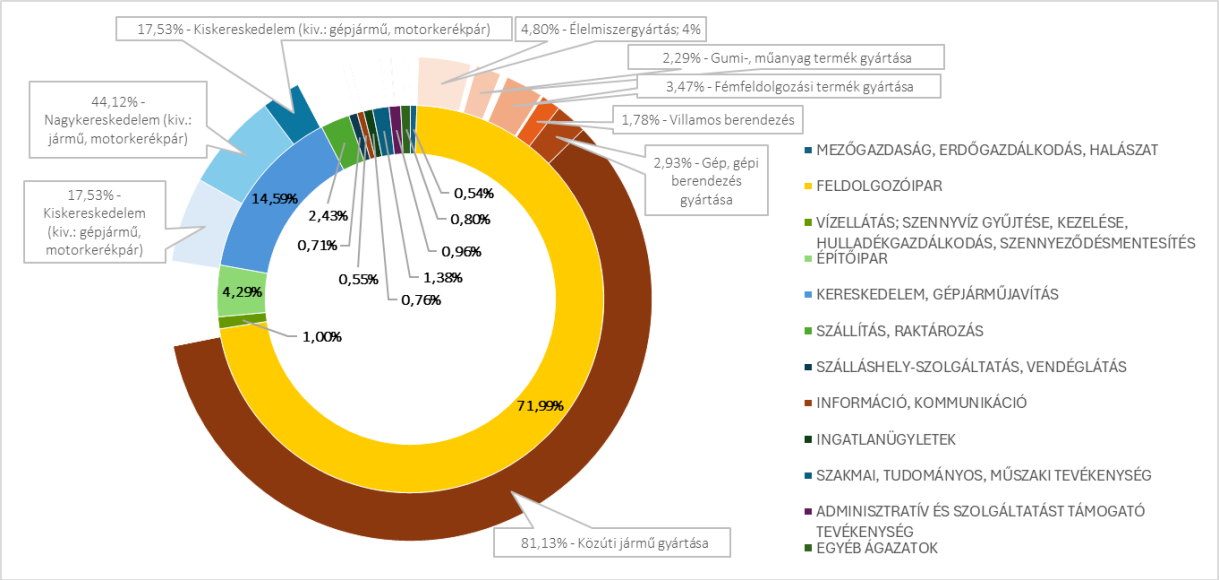
Forrás: Opten Kft. 2025.

Látható ugyan, hogy arányait tekintve **jelentősen csökkent (69%-ról 52%-ra) a 20 millió Ft-nál kisebb árbevételű kecskeméti cégek aránya,** ami azonban még mindig nagyon magas, különösen akkor, ha figyelembe vesszük a vizsgált időszak kummulált inflációját (74,2%). Így az alacsonyabb bevételi árkategóriáűba tartozó vállalkozások tőkeellátottsága és piaci kitettsége érdemben nem javult. Másrészről az adatok rávilágítanak arra, hogy jelentős számbeli és

aránybeli növekedés játszódott le a 300 millió Ft nettó árbevételt elérő vállalkozások körében (a 2012-es 273 db vállalkozásról 2024-re 580 db-ra). Különösen kedvező változások következtek be az 1000 millió Ft felett teljesítő, tőkeerősebb, a foglalkoztatás és a fejlesztések tekintetében is meghatározóbb vállalkozások körében, melyek száma 2,34-szeresére bővült (239 db vállalkozás), így arányuk az összes működő, kecskeméti székhelyű vállalkozás körében elérte az 4,5%-ot.

A vizsgált adatok is jól mutatják, hogy **a város gazdasági szerkezete eltolódott a nagyobb árbevételt produkáló technológiaintenzívebb, magasabb hozzáadott értéket termelő, innovatívabb és ezáltal nagyobb árbevételt realizáló vállalkozások irányába**. Ezt támasztja alá a városi gazdaság ágazati szerkezetének átalakulása is. **Különösen három ágazat esetében láthatunk jelentős előretörést, ez pedig a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás, az építőipar és a kereskedelem, gépjárműjavítás**. A nettó árbevétel szerinti vizsgálat alapján egyértelműen kirajzolódik, hogy a Kecskeméten a feldolgozóipar (71,9%) egyre dominánsabb nemzetgazdasági ágazatként jelenik meg. Ez komoly kitettséget jelenthet a város számára, figyelembe véve az autóiparban az utóbbi években tapasztalható átalakulási folyamatokat, s a nyomában járó bizonytalanságokat. A város másik meghatározó ágazata a kereskedelem, gépjárműjavítás a maga 14,5%-os arányával. Ez egyben azt is jelenti, hogy ez a két ágazat összesen 86,4%-os arányt képvisel Kecskemét gazdaságában, ugyanakkor a többi 18 nemzetgazdasági ágazat teljesítménye mindössze 13,6%-ban járul hozzá Kecskemét gazdasági teljesítményéhez. Ez a nettó árbevétel alapján erősen koncentrált gazdasági szerkezetet jelez, és jelentős kitettséget eredményezhet különösen a feldolgozóipar, azon belül a járműipar konjunkturális és technológiai változásaival szemben (46. ábra).

46. ábra: *Kecskeméti székhelyű vállalkozások nettó árbevételének ágazati megoszlása*

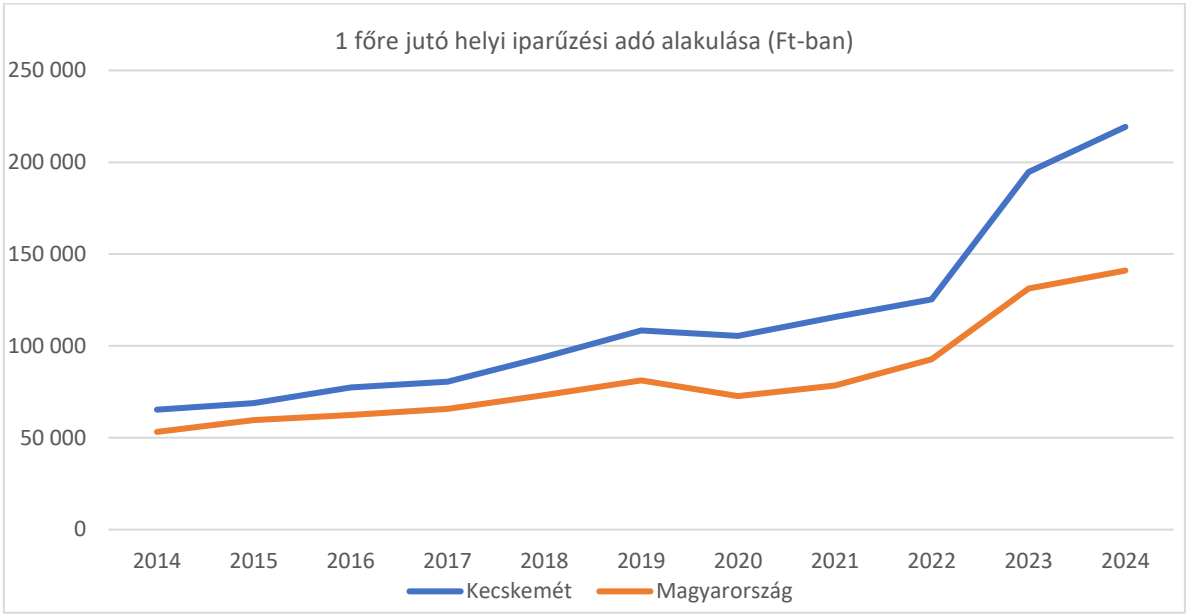

Forrás: Opten Kft. 2024.

Ezt a következtetést támasztják alá az önkormányzat egyes adónemekből származó adóbevételei is. A helyi iparűzési adó (HIPA) és az idegenforgalmi adó (IFA) adatait elemezve egyértelműen látszik Kecskemét ipari dominanciája, valamint az, hogy a város szempontjából az iparűzési adóból származó bevétel az, amelyik a települési költségvetés szempontjából meghatározó erővel bír.

Az egyes adónemeket 1 fő lakosra vetítve az is megállapítható, hogy az iparűzési adó egy főre vetített bevétele meghaladja az országos átlagot (47. ábra), és a különbség az országos értékhez képest 2022 és 2024 közötti években egyre markánsabban növekszik.

47. ábra: *Az 1 főre jutó helyi iparűzési adó bevétel alakulása Kecskemét és Magyarország összevetésében 2014-2024 között*

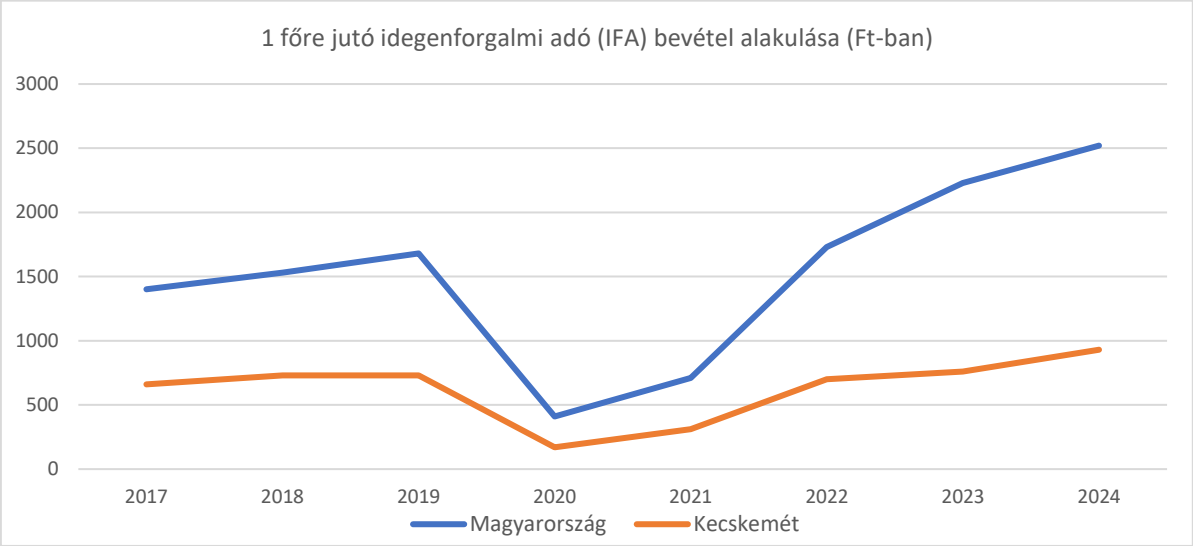

Forrás: KSH TStar. 2025.

Az idegenforgalmi adó esetében ugyanakkor ez a kép fordított. Kecskemét IFA bevételei jelentősen elmaradnak az országos átlagtól (48. ábra).

Az országos átlag 2020 utáni dinamikus emelkedésétől elmaradnak a kecskeméti értékek, ugyanakkor – a 2020-as mélypontot követően – érzékelhető a bevételek egyenletes emelkedése. A kecskeméti IFA bevételek országos átlagtól történő jelentős elmaradása rámutat arra, hogy a város turisztikai vonzereje további fejlesztésekre szorul.

48. ábra: *1 főre jutó idegenforgalmi adó bevétel alakulása Kecskemét és Magyarország összevetésében 2017-2024 között*

Forrás: KSH TStar. 2025.

A fő ágazati szektorokban tevékenykedő cégeket vizsgálva egy összesítést készítettünk az öt-öt legnagyobb nettó árbevételt elérő cégről. Az összesítés alapján jól látható, hogy az egyes szektorok, valamint szektorokon belüli alágazatok mekkora súllyal vannak jelen a város gazdasági vérkeringésében (10. táblázat).

10. táblázat: *Az ágazati szektorok kiemelkedő nettó árbevételt termelő vállalkozásai (2023)*

Szektor	Cégnév	Az értékesítés nettó árbevétele (eFt)
Primer szektor (TEÁOR 08 A; mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat)	KEFAG	9 600 906
	EEBA Kft.	2 144 647
	Olasz-Kustár Kft.	1 286 513
	Felsőcikolai No. 2 Kft.	794 701
	KING WOODS FAM Kft.	733 306
Szekunder szektor (TEÁOR 08 B+C+D+E+F; Bányászat, kőfejtés, feldolgozóipar, villamosenergia, vízellátás, építőipar)	Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft.	1 942 909 749
	KNORR-BREMSE Fékrendszerek Kft.	108 471 691
	ACPS Automotive Kft.	89 490 086
	FORNETTI Kft.	54 171 822
	Univer-Product Zrt.	46 769 690
Tercier szektor (TEÁOR 08 G+H+I+L+N+Q+R+S+T+U)	ALFÖLD PRO-COOP Zrt.	47 573 605
	Hovány Prémium Automotive Kft.	42 778 799
	HOVÁNY Kft.	30 040 344
	UNIVER-COOP Zrt.	19 899 480
	BRILL KFT	19 778 469
Kvaterner szektor (TEÁOR 08 J+K+M+O+P)	DR BATA Zrt.	8 994 252
	KÉSZ Consulting Kft.	3 813 213
	KÉSZ Holding Zrt.	2 978 620
	MEDRES Kft.	2 418 427
	ADATKÖZPONT Kft.	2 034 926

Forrás: Opten Kft. 2024.

A város történelmi hagyományainak ellenére a primer szektor az egyik legkisebb súlyú gazdasági szegmens a városban. A város meghatározó primer szektorba tartozó vállalata a KEFAG Zrt. mely erdészeti és egyéb erdőgazdálkodási tevékenységet folytat. A másik kétmilliárd fölötti nettó árbevétellel rendelkező cég az EEBA Kft., amelynek a sertéstenyésztés a fő termelési ága. Ebbe a termelési ágba tartozik a FAMILY-COOP Kft. és a Felsőcikolai No. 2 Kft. is.

A szekunder szektor a város legmeghatározóbb szektora, itt tömörülnek Kecskemét legnagyobb nettó árbevételt termelő cégei. Az ötödik helyezett nettó árbevétele is meghaladja a 46 milliárd Ft-ot, mellyel csak a Tercier szektor legnagyobb árbevételű kereskedelmi vállalkozása (ALFÖLD PRO-COOP Zrt.) mérhető össze. A második szektor képzeletbeli dobogójának első helyén a Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. áll, országos léptékben is kimagasló 1 942 milliárd forintos nettó árbevétellel. Kiemelendő, hogy az öt cég közül az első három (Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft., KNORR-BREMSE Fékrendszerek Kft., ACPS Automotive Kft.) is a gépjárműiparban érdekelt. A szektor másik két termelővállalkozása (FORNETTI Kft., Univer-Product Zrt.), a városban ugyancsak meghatározó élelmiszergyártás területén tevékenykedik.

A kereskedelmet, a gépjárműjavítást és egyéb különböző szolgáltatásokat is magába foglaló tercier szektor napjainkban is meghatározó gazdasági ereje Kecskemétnek. Nem meglepő módon, a szektor öt legjelentősebb szereplője közül három is személygépjármű kereskedelemmel foglalkozik (Hovány Prémium Automotive Kft., Hovány Kft., BRILL Kft.), ugyanakkor a szektor legnagyobb árbevételű vállalkozása (ALFÖLD PRO-COOP Zrt.) az élelmiszer nagykereskedelemben érintett, a szektor negyedik helyén található cég (UNIVER-COOP Zrt.) pedig az élelmiszer kiskereskedelmet képviseli.

Világszintem az egyik legdinamikusabban növekvő szektor, a magas hozzáadott értékű ágazatokat (pl. oktatási, tudományos, kutatás-fejlesztési, pénzügyi, infokommunikációs, tervezési, szaktanácsadási) magába foglaló kvaterner szektor. Ugyanakkor Kecskeméten a szektor helyi gazdaságban betöltött súlya, szerepe még nem meghatározó, s a szektor vállalkozásainak növekedési üteme is elmarad más ágazatokétól. Ennek ellenére az öt legjelentősebb vállalkozás nettó árbevétele mindegyik esetben meghaladja az egymilliárd forintot. Az első öt vállalat tevékenysége igen változatos, közülük található olyan, amely a biotechnológiai kutatásokban (Dr. BATA Zrt.), más vállalkozás a számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység (KÉSZ Consulting Kft.), vagy éppen a vagyonkezelés területén (KÉSZ Holding Zrt.) tevékenykedik. Emellett jelentős bevételt ért el a MEDRES Kft. az egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység ágazatában, illetve az ADATKÖZPONT Kft. az Információ-technológiai szaktanácsadás területén.

1.1.6.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelései

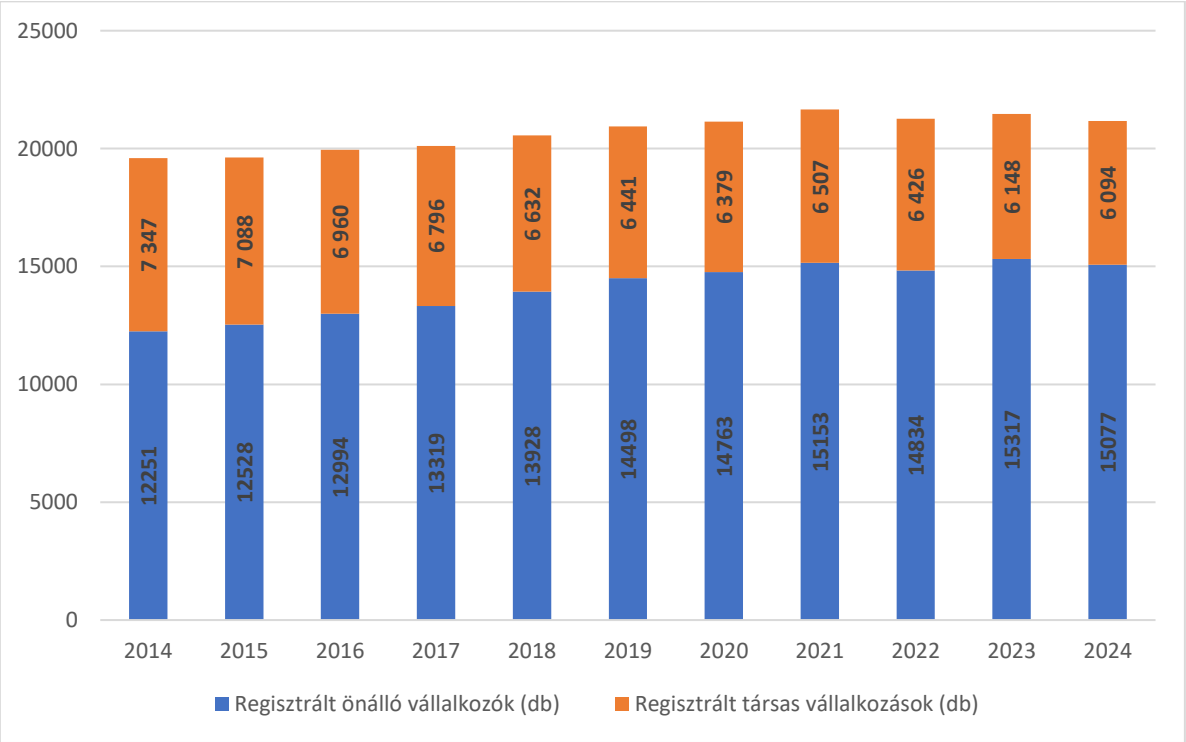
Kecskeméten a 2014 és 2024 közötti időszakban – ha csak lassan is, de – folyamatosan emelkedett a **regisztrált vállalkozások száma** egészen 2022-ig, ezt követően kisebb csökkenést tapasztalhattunk a vállalkozások körében. A teljes vizsgált időszak tekintetében azonban még így is növekedett (19 598 db-ról 21 171 db-ra, mintegy 8%-kal) a regisztrált vállalkozások száma Kecskeméten.

Az új Ptk. bevezetésével és a Gtv. kivezetésével az eddig jogi személyiség nélküli társas vállalkozásként rögzített betéti társaságok és közkereseti társaságok, napjainkban már jogi személyiségű vállalkozásoknak számítanak. A vállalkozások gazdasági szerkezetében a megváltozott jogszabályi környezetnek köszönhetően enyhe átrendeződés figyelhető meg.

A 2014 és 2024 közötti vizsgált időszakban jelentősen, mintegy 17,2%-kal csökkent (7 338 db-ról 6081) a regisztrált jogi személyiségű vállalkozások száma. A regisztrált jogi személyiségű vállalkozásokon belül a betéti társaságok és a korlátolt felelősségű társaságok képviselték a domináns szervezeti formát, melyek együttesen a vállalkozások közel 96,4%-át adták 2024-ben. A két szervezeti forma viszonylatában ugyanakkor jelentős, mintegy 9 százalékpontos eltolódás volt megfigyelhető – a vizsgált időszakban – a korlátolt felelősségű társaságok javára a betéti társaságokkal szemben.

Az városi trendekkel összhangban a regisztrált önálló vállalkozások és a regisztrált társas vállalkozások arányában is átrendeződés volt megfigyelhető az elmúlt 10 évben (49. ábra).

49. ábra: *A regisztrált vállalkozások számának alakulása Kecskeméten, 2014-2024*

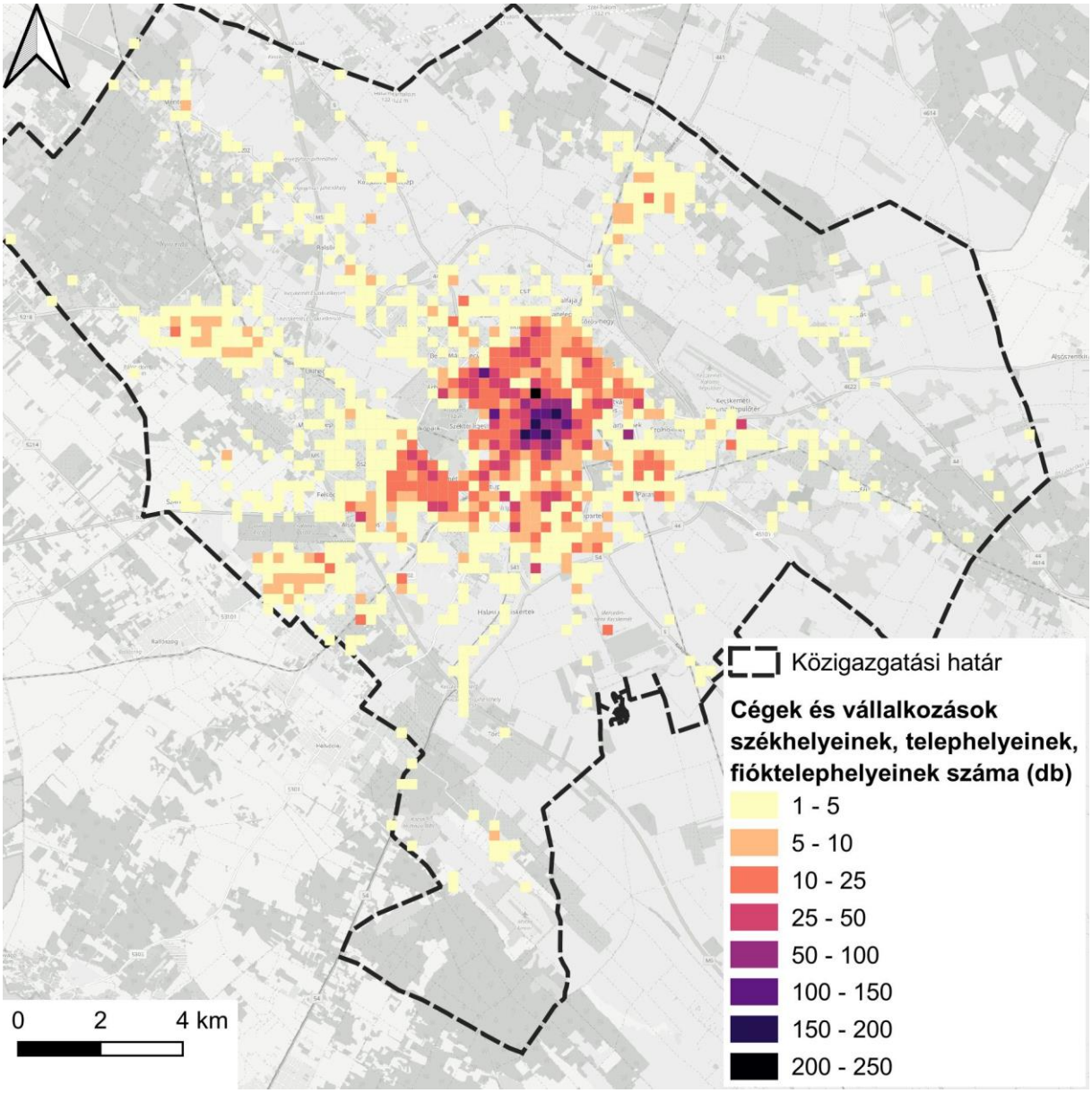

Forrás: KSH T-Star 2019.

2014-ben a két vállalkozási forma aránya 71,2% - 28,8% volt, az önálló vállalkozások nagyobb aránya mellett. Addig ez az arány 2024-re jelentősen 62,5% - 37,5% módosult. Azaz az elmúlt tíz évben a vállalkozások alapítása során, a hangsúly inkább a biztonságosabb hátteret adó és nagyobb tőkeerővel rendelkező regisztrált társas vállalkozások felé tolódott el.

A kecskeméti székhellyel rendelkező működő vállalkozások városon belüli elhelyezkedése erőteljes koncentrálódást mutat (50. ábra). A vállalkozások körülbelül felének található a székhelye a Belvárosban, a Széchenyivárosban és az északi kertvárosi övezetben. Ez érthető is, hiszen a különböző szolgáltatást nyújtó (pl. a fodrásztól kezdve az ügyvédig, az orvostól az ingatlanközvetítőig, a könyvelőtől a cipőjavítóig) – jellemzően néhány fős vállalkozások – igyekeztek a legjobban elérhető központi, illetve sűrűn lakott városrészeket megtalálni.

50. ábra: *Kecskeméti székhellyel rendelkező működő vállalkozások elhelyezkedésének területi képe*

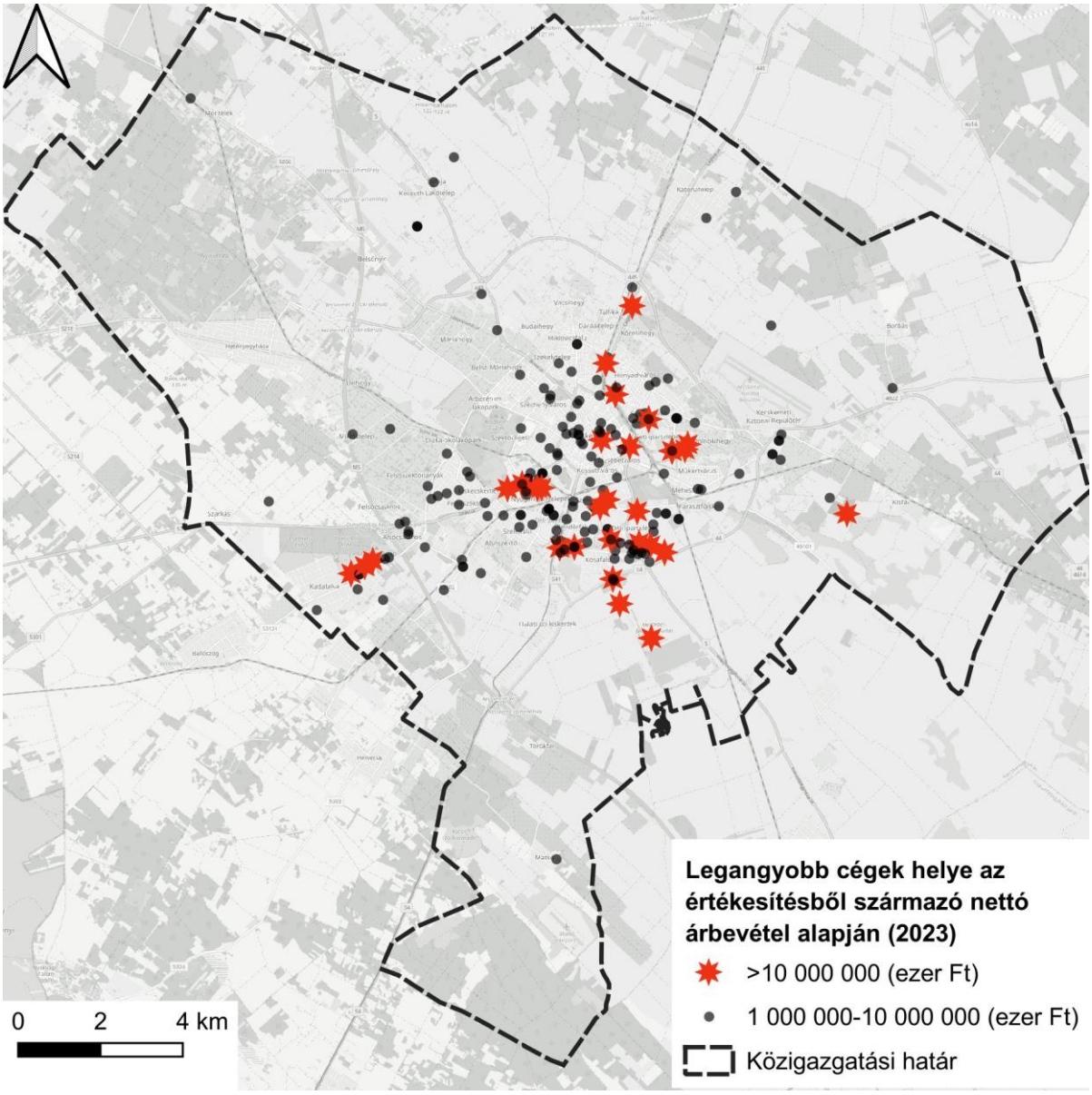

Adatok forrása: Opten 2024. alapján saját szerkesztés

Kecskeméten az ipari övezetekben (pl. déli iparterület, keleti iparterület, Technik-Heliport Ipari Park) darabszám tekintetében kevesebb cég található. Ez érthető is, mert itt összpontosulnak a nagyobb alapterületű termelőipari vállalkozások, melyek gazdasági és foglalkoztatottsági súlya kiemelkedő.

A vállalkozások számában a legdinamikusabb bővülést a déli iparterületen és a belvárosban tapasztalhatjuk, de általánosságban elmondható, hogy minden városrész esetében – ha csak kis mértékben is, de – növekedett a vállalkozások száma, különösen kedvező, hogy a stabilabb, nagyobb árbevételű (10 milliárd Ft-nál nagyobb), jogi személyiséggel rendelkező vállalkozások száma bővült legnagyobb mértékben, melyek elszórtan jelennek meg a város teljes területén (51. ábra).

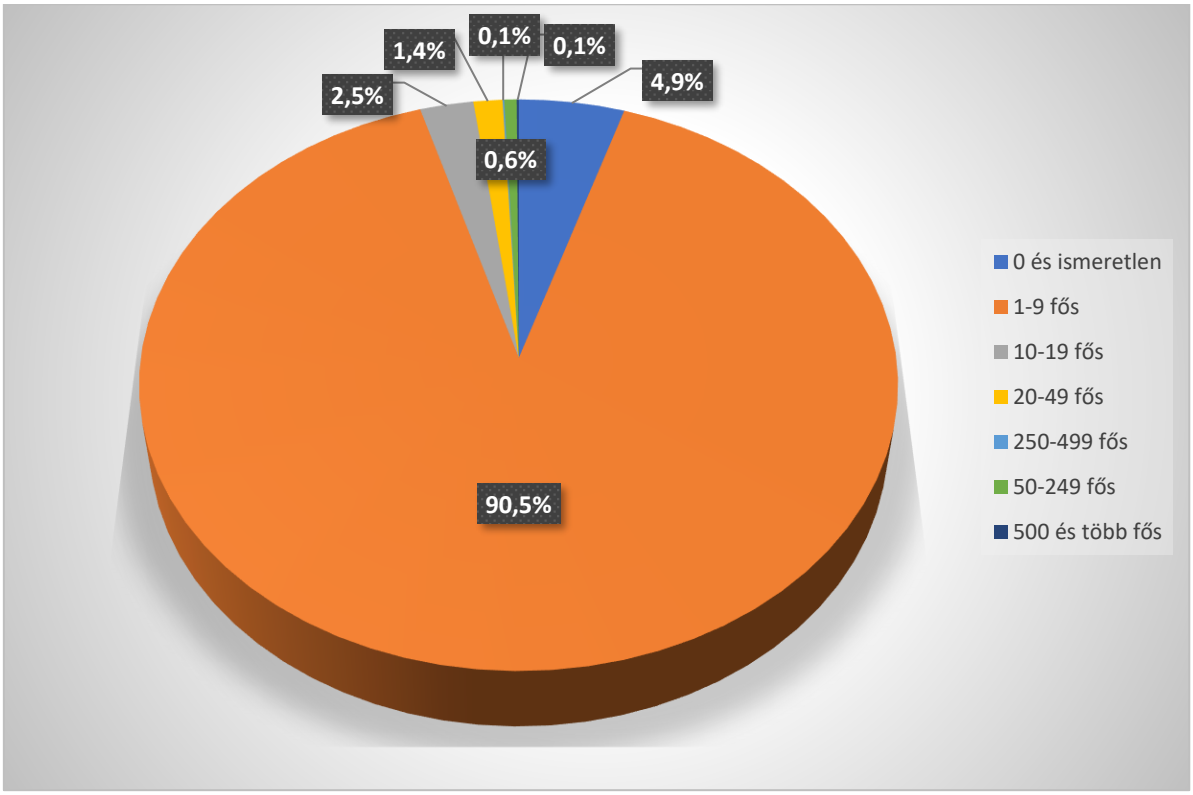
51. ábra: *Az 1 milliárd forint feletti árbevétellel rendelkező Kecskeméti székhelyű vállalkozások területi elhelyezkedése*

Adatok forrása: Opten 2024. alapján saját szerkesztés

A létszámkategória alapján vizsgálva a működő vállalkozásokat (2024-ben: 12 385 db), megállapíthatjuk, hogy a **kecskeméti vállalkozások döntő többsége** – az országos helyzethez hasonlóan – igen **kis létszámmal működik**, hosszú ideje 95%-uk 10 főnél kevesebbet munkavállalót foglalkoztat. Az őket követő 10-19 fős társaságok már csak 2,49%-ot képviselnek, míg a 20-49 fős társaságok 1,35%-ot, a többi kategória esetében már csak igen csekély, egy százalék alatti arányról beszélhetünk (52. ábra).

52. ábra: *A működő vállalkozások számának alakulása létszám-kategóriánként (2024)*

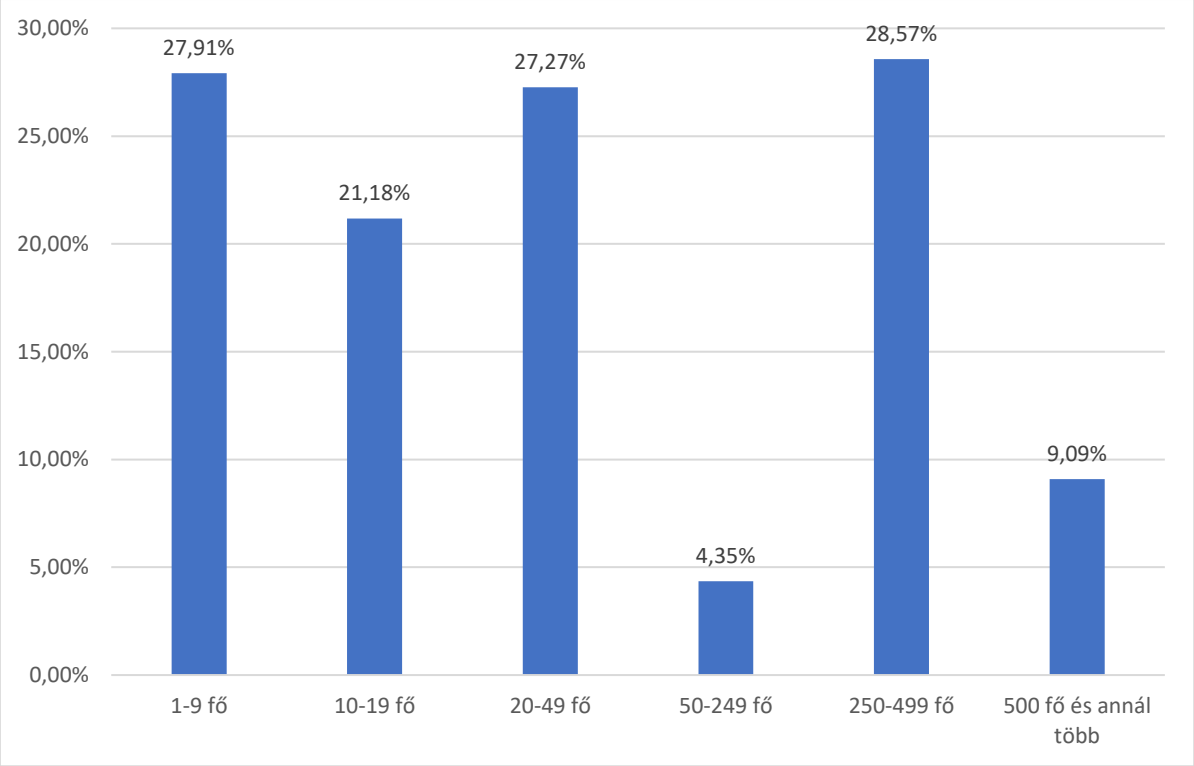
Forrás: KSH T-Star, 2026.

Az 1-9 fős vállalkozások túlsúlya ellenére, a kecskeméti működő vállalkozások létszám-kategóriánként mért számában 2014 és 2024 közötti időszakban jelentősebb módosulások is végbe mentek (53. ábra). Általánosan megállapítható, hogy minden létszámkategóriában növekedett a működő vállalkozások száma. Több létszámkategóriában 25% fölötti növekedést láthatunk, ilyenek az 1-9 fős, a 20-49 fős, valamint a 250-499 fős vállalkozások, míg ennél kisebb emelkedés (21,18%) detektálható az 10-19 fős az 50-249 fős (4,35%) és az 500 fő és annál több (9,09%) létszámkategóriában. Nagyon előremutató tendencia a jelentősebb tőkeerővel és technológiai háttérrel rendelkező 250-499 fős és az 500 fő és annál több munkavállalót foglalkoztató vállalkozások számának növekedése (az előbbiben 7-ről 9-re, míg a 500 fő vagy a fölötti munkavállalóval rendelkező cégek esetében 11-ről 12-re nőtt a cégek száma).

Az egyes méretkategóriákban foglalkoztatottak számáról, s annak változásairól az OPTEN adatbázisai szolgáltatnak információt. Ezek alapján a vizsgált időszakban minden

létszámkategóriában létszámbővülés volt mérhető. Különösen a 250-499 fős létszámkategória esetében volt kiugró a több mint 60,72%-os növekedés, melynek keretében a korábbi 1 978 fő munkavállalói létszám 3 179 főre növekedett. Jelentős volt még a 20-49 fős létszámkategória 22,23%-os létszámbővülése, a 10-19 fős létszámkategória 16,47%-os növekedése, valamint az 500 főnél több munkavállalót foglalkoztató cégek esetében a 14,22%-os növekedés, amely mintegy 1 546 fős növekedés mellett, 2024-ben már12 416 főnek biztosított munkát.

53. ábra: *A működő vállalkozások számának változása létszám-kategóriánként 2014 és 2024 között*

Forrás: KSH T-Star 2026.

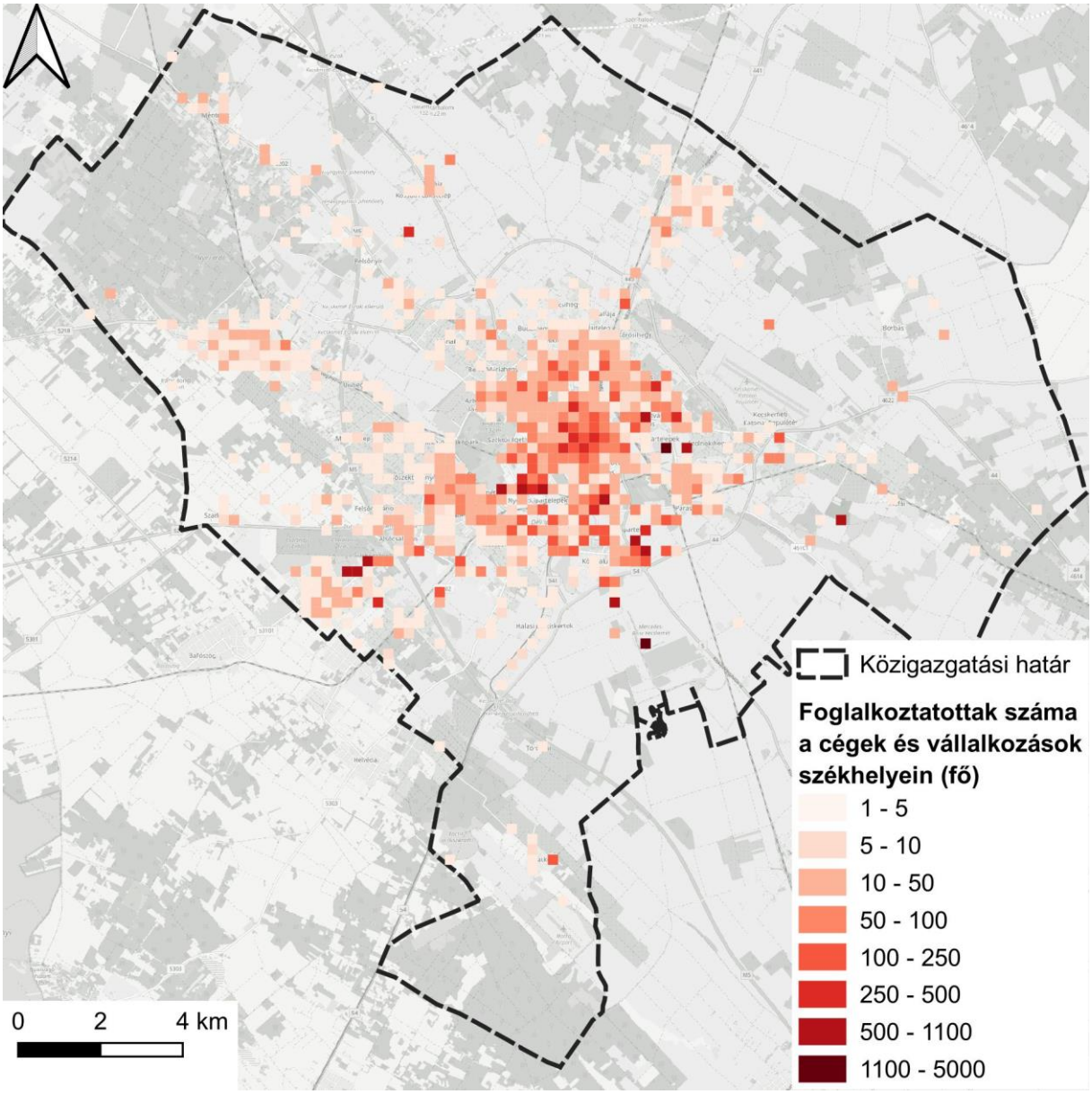
A vállalkozások foglalkoztatotti létszámadatok alapján történő **városon belüli elhelyezkedését** vizsgálva, részben hasonló képet kapunk a vállalkozások számszerű megjelenését mutató ábrához.

A Belváros és környékének sok-sok vállalkozása, még egy-két fő alkalmazása esetén is, kumuláltan jelentős létszámot képvisel, így a Nagykörút által körbezárt területen a kecskeméti székhelyű működő vállalkozások körében 2024-ben mintegy 4 400 munkahelyet találhatunk[9]. Ugyanakkor a déli iparterület viszonylag kis vállalkozási száma a foglalkoztatás tekintetében már nem annyira szembetűnő, ez alól talán az önálló területegységként kezelt Mercedes telephely közel 4 700 fős állománya (2025-ben 4 680 fő), valamint környezetében elhelyezkedő beszállítói

[9] *Amennyiben nem csak a kecskeméti székhelyű vállalkozások munkavállalóit vesszük figyelembe (pl. intézmények, hivatalok, nem kecskeméti székhelyű kiskereskedelmi egységek, pénzügyi szervezetek, biztosító társaságok, állami cégek telephelyei), akkor a Nagykörúton belüli munkahelyek száma meghaladja a 10 000 főt.*

park szintén több ezres munkavállalói tömege kivétel. Érdemes még megemlíteni a város nyugati (Technik-Park Heliport Ipari Park, valamint gazdasági környezetének) és keleti iparterületének (Phoenix Mecano, Zarges, CabTec, HILTI), továbbá az Izsáki út környezetének jelentős foglalkoztatási szerepkörét, melyben a KÉSZ Ipari Park területén elhelyezkedő feldolgozóipar mellett, nagy szerepet játszik a szolgáltatások széles spektrumát kínáló vállalkozási háttér, a változatos kiskereskedelmi kínálat, valamint részben a vendéglátás is. Az említett foglalkoztatási körzeteken kívül a munkahelyek további 30-40%-a, a városban elszórtan, az egyéb belterületi egységekben (pl. Hetényegyháza, Kadafalva, Katonatelep, Talfája), illetve az azokat is érintő nagyobb közlekedési tengelyek mentén szerveződik (54. ábra).

54. ábra: *A kecskeméti székhelyű működő vállalkozások területi elhelyezkedésének képe a foglalkoztatottak száma alapján*

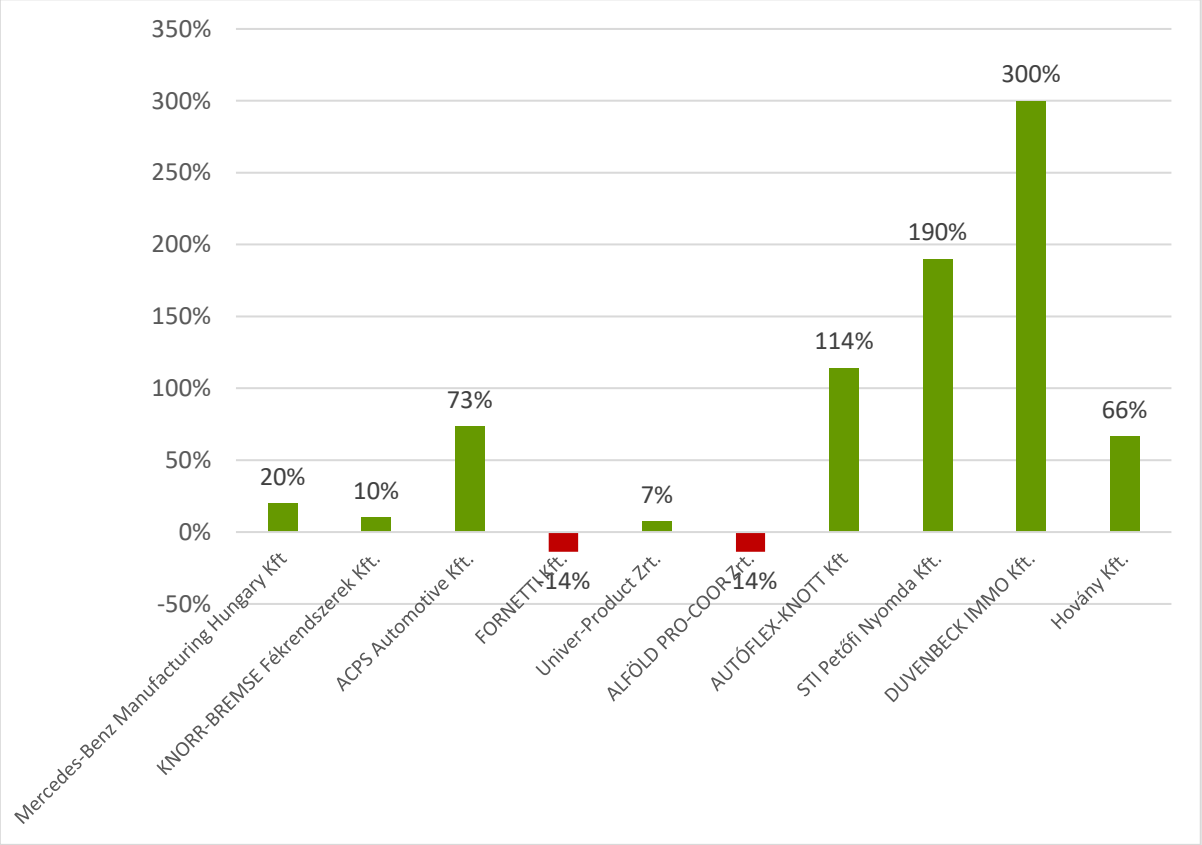

Adatok forrása: Opten 2024. alapján saját szerkesztés

A város legnagyobb **munkáltatója** (a közszférán kívül) – a kecskeméti székhelyű vállalkozások körében – a Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft., amely 2025. év végén már több mint 5 000 embernek adott munkát. Jelentős foglalkoztatónak számítanak a 900 fő foglalkoztatotti létszámot meghaladó vállalatok körében a Knorr-Bremse Fékrendszerek Kft. (933 fő) és az ACPS Automative Kft. (906 fő). Ötszáz és ezer közötti létszámúak körében többféle ágazat képviselteti magát, mint például a gépjárműalkatrész gyártás (pl. Knorr-Bremse Fékrendszerek Kft.), a gép- és szerelvénygyártás (pl. ACPS Automative Kft., Freudenberg Sealing Technologies Kft., a CabTec Kft.), a raktározás (DUVENBECK IMMO Kft.), az élelmiszeripar (pl. Fornetti Kft., Univer-Product Zrt., Nissin Foods Kft.), a csomagolóeszköz gyártás (STI Petőfi Nyomda Kft.) a hulladékgazdálkodás (DTKH Nonprofit Kft), vagy éppen a víztermelés (BÁCSVÍZ Zrt.). Emellett, további 14 vállalkozást találhatunk a 250-499 főt foglalkoztató munkaadók körében, olyan meghatározó, régóta a városban székelő cégekkel, mint a Phoenix Mecano Kft., az UNIVER-COOP Zrt., a KEFAG Zrt, a HILTI Kft., vagy éppen a Kecskeméti Konzerv Kft.

Kecskemét TOP10 vállalkozásának 2014 és 2024 közötti létszám adatait elemezve látható (55. ábra), hogy a vállalatok többségében folyamatos, átlagosan 75% körüli létszámbővülés történt. Ezek közül is kiemelkedik a DUVENBECK IMMO Kft. (300%-os bővülés), az STI Petőfi Nyomda Kft. (190%-os bővülés) és az Autoflex-Knott Kft. (114%-os bővülés), ahol jelentős foglalkoztatotti létszámnövekedéseket láthatunk.

55. ábra: *Kecskemét TOP 10 vállalatának munkavállalói létszámának változása, 2014-2024*

Forrás: Bács-Kiskun vármegye gazdasága 2016-2025, BKMKI

A másik oldalról érdemes kiemelni, hogy 14-14%-os létszámcsökkenést láthatunk az élelmiszeripari ágazathoz kapcsolódó Fornetti Kft., illetve az élelmiszer nagykereskedelemben érdekelt Alföld Pro-Coop Kft. esetében. Ki kell azonban emelni, hogy a létszámcsökkenés – a vizsgált időszakban – jelentős technológiai korszerűsítés, valamint mindkét cég esetében meghatározó bevételnövekedés (Alföld Pro-Coop Kft. 82,2%; Fornetti Kft. 279,8%) mellett következett be. **A kecskeméti székhelyű működő vállalkozások** esetében elmondható, hogy 2012 és 2024 között a tulajdonosok **8 886 darab új munkahelyet hoztak létre**[10].

Ezek mellett több olyan cég is működik a városban, melyeknek **csak telephelye, fióktelephelye** található itt, ugyanakkor ezek is jelentős szerepet töltenek be a helyi munkaerőpiacon, valamint hozzájárulnak az „anya" vállalkozás sikeréhez. Ezek között találhatunk bankokat (*pl. OTP, Raiffeisen, K&H, Erste, Budapest Bank, MKB, CIB*); biztosító társaságokat (*pl. Union, Allianz, Ing, Groupama*); távközlési társaságokat (*pl. ONE, Telekom, Yettel*); kiskereskedelemben érdekelt multinacionális cégeket (*pl. Spar, Metro, Auchan, Penny-Market, Tesco, Lidl, Aldi*), illetve más állami és magán társaságokat is (*pl. Posta, MÁV, Volánbusz, Szerencsjáték Zrt., ADECCO Kft.*). A város gazdasági növekedésére jellemző, hogy a legutóbbi két népszámlálás (2011 és 2022) közötti időszakban – minden munkaadót figyelembe véve – több mint 19 200 új munkahely jött létre Kecskeméten.

A városi gazdasági együttműködés hatékony formáinak kialakításában jelentős szerepük volt a 2010-es évek végéig a helyi **Klaszterszervezetek**nek (AI3PA Smart Klaszter, 3P Klaszter, Hírös Beszállító Klaszter, Kiskun Környezet-Tecnológiai Klaszter). Ezek közül is érdemes kiemelni az AIPA Alföldi Regionális Iparfejlesztési Klaszter megalapítását, amely már nem csak egy ágazat belső összefogása érdekében jött létre, hanem az integráció egy magasabb szintjét igyekezett megvalósítani, többek között céljainak megfogalmazásában is. Ezek között megjelent már az Alföld és ezen belül a Dél-Alföld régió szerepének erősítése, a térség kis- és középvállalatainak megerősítése, az innovációs és a kutatási együttműködések regionális szintű támogatása, a térség kutatási eredményeinek közös piaci hasznosítása, új termékek és szolgáltatások együttes kialakítása, valamint a humán erőforrások szakmai és oktatási fejlesztése. A hatékonyság növelése érdekében 2012 októberében a három legnagyobb kecskeméti klaszter együttműködési megállapodást írt alá, ahol az egyes tagok autonómiájukat megtartva, de közösen léptek fel Kecskemét és gazdasági térségének versenyképességét javító és fejlesztő program megvalósítására. A klaszterek 3 nagy közös (járműipari versenyképességet növelő, beszállító képességeket fejlesztő-integrátori, mentor) programban, továbbá 10-15 db, a klasztertagok közös kooperációját igénylő projektben kívántak együttműködni. Az integráció még magasabb szintjét jelentette 2017-ben, amikor az AIPA Klaszter és a 3P Klaszter összeolvadt, létrehozva az „AI3PA Smart Klasztert". Az integráció a klaszter vállalatok közötti kohézió, partnerség és együttműködés erősítését célozta, ahol előtérbe kerül a vállalkozások

[10] Ez a számérték azonban nem tartalmazza a Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. 2012-ben már alkalmazásban álló 3.128 fő munkavállalóját.

közötti párbeszéd erősítése (pl. oktatási kérdések, termékportfoliók kialakítása, közös projektek indítása), az ágazatok közötti együttműködésből adódó szinergiák kihasználása, valamint az innovációs és export lehetőségek közös kiaknázása.

Ez a megállapodás igen előremutató volt, hiszen az együttműködés 11 különböző gazdasági ágazatot (pl. járműipar, csomagolóipar, nyomdaipar, műanyagipar, élelmiszeripar, vegyipar, hulladékfeldolgozás, infokommunikációs technológia) és külön az oktatás szféráját nevesítette, s minden további ágazat szereplőinek megjelenésére nyitott, amely segíti a klaszter céljainak megvalósulását. A 2020-as évektől a gazdaság átalakulásával folyamatosan keresik az új együttműködési lehetőségeket, s a kooperációk hatékonyabb formáit.

Vállalatok által végrehajtott beruházások

A 2010-es évek közepéhez érve, még a Mercedes gyár beindulását követő évek kedvező gazdasági környezetét kihasználva, számos vállalat döntött a városba, vagy környezetébe történő betelepülésről (Antolin Hungary Kft., Argus Artur Kft., AXON, Risk Capital Kft., SMP), illetve már a városban meglévő kapacitásai bővítéséről (Bosal Hungary Kft., Graboplast Zrt., KÉSZ Ipari Gyártó Kft., Knorr-Bremse Fékrendszerek Kft., Ritz Mérőtranszformátor Kft., Univer Product Zrt.).

A helyi gazdasági fejlesztések következő hullámát, ugyancsak a Daimler AG. bejelentései indították el. Először a járműipari cég 2016 áprilisában egy 185 milliárd Ft értékű technológia-fejlesztési és karosszériaüzem (99 ezer m2-es üzemcsarnok) építési program megvalósításáról döntött, majd 2016. július 29-én, a meglévő kecskeméti telephelyen egy új – 1 milliárd EUR összegből megvalósítandó – gyár építését jelentette be (melynek megvalósítását később bizonytalan időre ugyan elhalasztották, de a megvalósítás szerencsére nem állt le). A folyamatos invesztíció eredményeként – a vállalat kommunikációja alapján – mintegy 3 000 új munkavállalót foglalkoztató, csúcstechnológiával rendelkező, az ipar 4.0 szellemiségében épülő, úgynevezett „Flex-Werk" létesítése kezdődött el (illetve fejeződött be azóta). Az új gyárkomplexum présüzemből, karosszéria-, felületkezelő-, akkumulátorbeszerelő üzemből és összeszerelő gyártócsarnokból, valamint egy beszállítói ipari parkból áll. Emellett megtörtént a meglévő festőüzem átfogó korszerűsítése, az új üzemorvosi rendelő és tűzoltósági épületek üzembe helyezése, kutatás-fejlesztési központ átadása, valamint 2026. tavaszán átadásra került egy 35,5 MWp-teljesítményű napelempark is.

A német multinacionális vállalat bejelentései hatására, újabb beruházási hullám indult el a városban (ABRAZIV Mérnöki Iroda és Gépgyártó Kft., Kecskeméti Konzerv Kft., KITE Zrt., Knorr-Bremse Fékrendszerek Kft., Freudenberg Sealing Technologies Kft., ElringKlinger Hungary Kft., Flisom Hungary Kft., Schedl Hungária Kft., NISSIN Food Kft.), amely várhatóan még újabb befektetőkkel is bővülhet az elkövetkezendő években.

Kedvező folyamatként értékelhető, hogy a multinacionális cégek és a hazai nagyvállalatok mellett – többek között az uniós forrásoknak is köszönhetően – a KKV szektor is jelentős fejlesztéseket hajtott végre az elmúlt években. Csak a Gazdaságfejlesztési és Innovációs

Operatív Program (GINOP) keretében a vállalkozások Kecskeméten megvalósuló fejlesztéseikre a 2023-ban zárult előző (2014-2020) uniós ciklusban több mint 39 milliárd Ft-os támogatást nyertek el, melynek segítségével, több mint 64 milliárd forintnyi beruházást valósíthattak meg. A jelen európai uniós költségvetési ciklusban (2021-2027) csak a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP_PLUSZ) keretében 2026. augusztusáig 200-nál is több sikeres pályázat több mint 9,1 milliárd Ft-nyi támogatásban részesült, melynek felhasználásával több mint 15 milliárd Ft-nyi beruházás valósulhat meg Kecskeméten.

Néhány jelentősebb (1 milliárd Ft feletti) kecskeméti gazdasági beruházás 2014-től:

- Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. Logisztikai csarnok építése (15 millió Euró)
- Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. 99 ezer négyzetméter alapterületű új, csúcstechnológiával felszerelt karosszériaüzem felépítése (80 milliárd Ft);
- Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. technológia fejlesztési és gyártási kapacitás fejlesztés (105 milliárd Ft);
- Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. mintegy 23 ezer négyzetméteres új présüzemének építése (50 milliárd Ft);
- Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. csúcstechnológiával rendelkező, az ipar 4.0 szellemiségében épülő – úgynevezett „Flex-Werk" – létesítése (~1 milliárd Euró);
- a Knorr Bremse Fékrendszerek Kft. zöldmezős beruházással épült új, 20 ezer m^2-es gyártó- és fejlesztési bázisa (20 millió Euró);
- ZF Chassis Modules Hungary Kft. gyártócsarnok létesítése Kecskeméten (18,3 ezer négyzetméter) és Debrecenben (24 milliárd Ft);
- Risk Capital Kft. MetLog Logisztikai Központ 5 ezer m2-es csarnokának kialakítása (1,1 milliárd Ft);
- Antolin Hungary Kft. új gyártócsarnokának építése (5,6 milliárd Ft);
- Freudenberg Sealing Technologies Kft. új üzemcsarnok építése (3,9 milliárd Ft),
- Samvardhana Motherson Group (SMP) új, zöldmezős, 44 ezer négyzetméteres gyártóegységének kialakítása (31 milliárd Ft);
- ElringKlinger Hungary Kft. új 10 ezer négyzetméteres gyárának megépítése (21 millió Euró);
- AXON Kábelgyártó Kft. új, zöldmezős 5 500 négyzetméter alapterületű gyár építése;
- Ritz Mérőtranszformátor Kft. új 7 500 négyzetméteres gyártócsarnok építése (1,5 milliárd Ft);
- NISSIN Foods Kft. új zöldmezős gyárának építése (33 millió Euró);
- Univer Product Zrt. új paradicsomfeldolgozó üzemének építése (4,3 milliárd Ft);
- KÉSZ Ipari Gyártó Kft. új acélszerkezet gyártó csarnokának építése (1,17 milliárd Ft);
- KITE Zrt. új értékesítési központjának építése (1,2 milliárd Ft);
- Flisom Hungary Kft. új napelemgyárának építése (12,5 milliárd Ft);
- HILTI Szerszám Kft. új gyárának építése (7,2 milliárd Ft);
- Schedl Hungária Kft. új kecskeméti zöldmezős gyárának felépítése 15.500 négyzetméteren (Debreceni beruházással együtt 101 millió Euró))

- ABB gyár- és gyártási kapacitás bővítése mintegy 5 milliárd Ft értékben (több mint 15 millió dollár)
- ZF Foxconn Chassis Modules autóipari beruházás keretében, több mint 16 ezer négyzetméteres új gyártócsarnok kivitelezése 5,8 milliárd Ft értékben.

Európa Uniós források felhasználása

A végrehajtott helyi fejlesztések, beruházások forrását a saját pénzügyi keretek mellett, az uniós pályázatok biztosították legnagyobb arányban. Az **európai uniós pályázatok** számos területen nyújtottak támogatást a város szervezetei, intézményei és vállalkozói számára, melyek jelentős mértékben járultak hozzá a helyi ellátási színvonal, az életkörülmények és a gazdasági versenyképesség javításához.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv 2007 és 2013 között már sokkal több pályázati forrást hozott Kecskemétre, mint az azt megelőző Nemzeti Fejlesztési Terv még csonka 2004-2006-költségvetési időszaka (7,1 milliárd Ft). Magyarország első teljes uniós tervezési és költségvetési ciklusában, 2013 végéig közel 2 400 pályázatot nyújtottak be Kecskemétről, ebből 1 416-nak ítéltek támogatást. A 116,9 milliárd Ft-os összegre a legtöbb pályázatot a Gazdaságfejlesztési OP-hoz adták be, ezen a területen volt a legmagasabb a támogatott projektek száma is (874 db), s ezen program keretében jutottak a legnagyobb támogatási összeghez a pályázók. Jelentős forrás került a városi szervezetekhez, intézményekhez és vállalkozásokhoz a Közlekedési OP és a Társadalmi Infrastruktúra OP keretében is (11. táblázat).

11. táblázat: *Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében támogatott kecskeméti pályázatainak megoszlása operatív programonként*

Operatív program	Támogatott pályázatok száma		Támogatási összeg	
	darab	%	Ft	%
ÁROP	7	0,51	292 696 192	0,25
DAOP	95	6,93	14 010 110 732	11,98
GOP	874	63,75	28 653 296 009	24,51
KEOP	59	4,30	14 714 909 074	12,59
KÖZOP	9	0,66	25 358 166 468	21,69
TÁMOP	345	21,88	11 333 184 408	9,69
TIOP	27	1,97	22 536 574 615	19,28
Összesen:	***1 416***	***100,00***	***116 898 937 498***	***100,00***

Forrás: Széchenyi 2020 Támogatott projektek, Letöltés időpontja: 2026. szeptember 21.

A 2014-ben elindult új uniós költségvetési ciklusban (2014-2020) a Széchenyi 2020 Program keretében összeségében 793 db kecskeméti pályázat részesült több mint 135,8 milliárd Ft támogatásban (12. táblázat). Az előző programozási ciklushoz hasonlóan a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program volt a legsikeresebb mind a nyertesek száma (615 db), mind pedig a kiosztott támogatási összeg (40,48 milliárd Ft) tekintetében. Hasonlóan sikeresnek

tekinthető mindkét időszakban a környezetvédelmet és energiahatékonyságot segítő program (KEHOP) megvalósítása, különösen a lehívott források alapján. Megállapítható, hogy bár a támogatott projektek száma – az előző költségvetési időszakhoz képest – kevesebb mint felére csökkent a 2014-2020-as időszakban, de a projektek léptéke és komplexitása növekedett, amit jól mutat az elnyert pályázati források összege (36,86 milliárd Ft). Az időszakot olyan környezetvédelmi beruházások jellemzik, mint a hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése, a biomassza-tüzelésű fűtőmű megvalósítása, Kecskemét északkeleti részén, a repülőtér közelében megvalósított 23,8 MWp beépített teljesítményű napelemes erőmű létesítése, vagy éppen a vízveszteség csökkentését, a víziközműszolgáltatás energiahatékonyságának növelését, valamint az ivóvízminőséget-javító programok megvalósítása, melyek mind-mind milliárdos nagyságrendben mozogtak.

12. táblázat: A Széchenyi 2020 program keretében támogatott kecskeméti pályázatainak megoszlása operatív programonként

Operatív program	Támogatott pályázatok száma		Támogatási összeg	
	darab	%	Ft	%
EFOP	67	8,45	26 030 896 105	19,17
GINOP	615	77,55	40 488 880 984	29,81
IKOP	2	0,25	973 411 486	0,72
KEHOP	24	3,03	36 864 158 398	27,14
KÖFOP	1	0,13	9 000 000	0,01
MAHOP	1	0,13	1 148 986 475	0,85
TOP	83	10,47	30 308 689 064	22,31
Összesen:	***793***	***100,00***	***135 824 022 512***	***100,00***

Forrás: Széchényi 2020, Letöltés időpontja: 2026. szeptember 21.

Emellett érdemes kiemelni, hogy jól teljesítettek a társadalmi és humánerőforrás fejlesztését szolgáló programok (EFOP) is, melyek leginkább az egészségügyi, az oktatási-képzési, a kutatás-fejlesztési, a szociális és közösségfejlesztési területeken járultak hozzá a város fejlődéséhez. A 2014-2020-as ciklusban a 67 db pályázat keretében 26 milliárd forintot meghaladó támogatás került kiosztásra. A terület- és településfejlesztést támogató operatív program (TOP) esetében is sikeresnek tekinthető a 2014-2020-as időszak, hiszen a korábbi ciklushoz képest (DAOP), több mint kétszer annyi forrást sikerült elnyerni (hozzávetőlegesen 30,3 milliárd Ft). Ezek legnagyobb részt útépítési, közlekedésfejlesztési, intézménykorszerűsítési és energetikai, illetve társadalomfejlesztési célokat szolgáltak. Visszaesés elsősorban a közlekedésfejlesztés (KÖZOP, IKOP) területén jelentkezett: a 2014–2020-as időszakban a korábbi programozási időszakhoz képest jelentősen csökkentek a város számára rendelkezésre álló források, és több, korábban előkészített és megtervezett nagy közúti és közlekedési beruházás megvalósítása elmaradt.

Kecskemét gazdasági teljesítményének felfutásához, a helyi vállalkozások megerősödéséhez, valamint versenyképességük megerősödéséhez nagyban hozzájárultak a GINOP keretében elnyert támogatások. A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program projektjeinek

kétharmadában mikro- és kisvállalkozások érintettek, emellett a kecskeméti egyetem, különböző non-profit szervezetek és nagyvállalatok is segítséget kaptak elképzeléseik megvalósításához. A hatékony forrásfelhasználást igazolja az a tény, hogy sok esetben a pályázók több nyertes projektet is elő tudtak készíteni. Érdemes kiemelni, hogy a több mint 40 milliárd Ft-nyi uniós támogatás közel 65 milliárd Ft-os beruházást indított el a városban a vizsgált időszakban. Kedvező folyamatként értékelhető, hogy a legnagyobb gazdaságfejlesztési beruházások jelentős része a K+F+I területhez kötődött. A GINOP keretén belül a 10 legnagyobb támogatásban részesülő projekt közül 7 kutatásban, innovációban vagy termékfejlesztésben volt érdekelt (13. táblázat).

13. táblázat: *GINOP keretében a legnagyobb összeget nyert kecskeméti projektek*

Pályázó neve	Projekt címe	Megítélt összes támogatás (Ft)
Pallasz Athéné Egyetem	Globális jelentőségű járműipari kutatás-fejlesztési központ létrehozása Magyarországon a Kecskeméti Főiskola és az AVL AUTÓKUT Kft. együttműködésében	5 770 743 689
BOSAL Hungary Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	Beszállítói lánc fejlesztése a Bosal Hungary Kft-nél	1 894 789 803
VARINEX Informatikai Zártkörűen Működő Részvénytársaság	Implantátumok osteoszintézisének kutatása és trabekuláris szerkezet kifejlesztése Additive Manufacturing alkalmazásával	1 670 000 000
UTB Envirotec Környezettechnológiai Zrt.	Kommunális szennyvizek és szennyvíziszapok energia- és nyersanyag-tartalmának innovatív hasznosítása	1 540 799 705
PROFIGRAM Automatika Tervező, Vállalkozási és Kereskedelmi Kft.	Vegyipari folyamatokban keletkező szennyezett kénsav regenerálási technológiájának kidolgozása és optimalizálása	1 073 055 703
Kereken-Pálya Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Szerszámüregnyomás-mérési technológia fejlesztése fröccsöntött és extrúziós elasztomer termékek gyártásának felügyeletéhez, és szerszám konstrukciós megoldások fejlesztése	641 799 354
PCI Ipari Automatizálási Fővállalkozó és Kivitelező Zártkörűen Működő Részvénytársaság	Telítetlen zsírsav monoglicerid és propilén glikol észterek, mint élelmiszeripari adalékanyagok előállítási lehetőségeinek kutatása, és technológiai megvalósítása	624 274 934
Általános Fogyasztási Szövetkezetek és Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége /ÁFEOSZ-COOP Szövetség/	Dél-Alföldi Jogpontok	576 911 300
VITAL MANAGEMENT Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság	Forenzikus célú hordozható emberi szagdetektor és nanotechnológiai alapú szagmaradvány rögzítő eszközök fejlesztése - FORNANODET-5D+-	569 596 040
PROFIGRAM Automatika Tervező, Vállalkozási és Kereskedelmi Kft.	Ergo+LeoVISION: Interaktív 3D virtuális valóság alapú látás, koordináció- és munkahatékonyság-fejlesztő és terápiás célú eszközcsalád	533 660 900

Forrás: Széchényi 2020, Letöltés időpontja: 2026. szeptember 21.

Emellett a különböző szervezetek Kecskemét területén, a különböző uniós operatív programok segítségével jelentős (1 milliárd Ft feletti) beruházásokat is megvalósítottak, melyek meghatározó módon segítették a város szolgáltatási és ellátási színvonalának emelését (14. táblázat).

14. táblázat: *A Széchenyi 2020 Program keretében a legnagyobb összeget nyert kecskeméti projektek*

Alintézkedés	Pályázó neve	Projekt megnevezése	Megítélt támogatás, Ft
KEHOP-3.2.1-15-Az előkezelés, a hasznosítás és az ártalmatlanítás alrendszereinek fejlesztése a települési hulladék vonatkozásába	NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Komplex hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése a Duna-Tisza közi régióban, különös tekintettel az elkülönített hulladékgyűjtési, szállítási és előkezelő rendszerre	16 116 252 174
EFOP-2.2.0-16 A minőségi egészségügyi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosításának fejlesztése	Állami Egészségügyi Ellátó Központ	Aktív fekvő betegellátás forma kiváltása az egynapos sebészeti ellátás rendszerének fejlesztésével	15 565 653 151
KEHOP-5.3.4-21 Távhőszolgáltatók megújuló alapú helyi hőigény fejlesztéseinek kielégítése	NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Biomassza-tüzelésű fűtőmű megvalósítása és a kecskeméti távhőrendszerbe integrálása	10 534 803 145
GINOP-2.3.4-15-Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ - Kutatási infrastruktúra fejlesztése	Pallasz Athéné Egyetem / Neumann János Egyetem	Globális jelentőségű járműipari kutatás-fejlesztési központ létrehozása Magyarországon a Kecskeméti Főiskola és az AVL AUTÓKUT Kft.	5 770 743 689
KEHOP-5.3.4-21 Megújuló alapú zöldáram-termelés elősegítése 4 MW beépített teljesítményt meghaladó villamosenergia termelő rendszerek telepítésével	MVM Zöld Generáció Korlátolt Felelősségű Társaság	Napelemes erőmű létesítése Kecskeméten	3 983 987 458
TOP-6.1.5-16-KE1-Gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata	Károly Róbert krt. II. ütemének megvalósítása	3 314 937 660
TOP-6.1.5-16-KE1-Gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata	Hetényegyháza bekötése az M5 autópályába	2 713 681 818
GINOP-1.3.3-16-Beszállító mikro-, kis- és középvállalkozások és beszállítói integrátorok támogatása	BOSAL Hungary Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság	Beszállítói lánc fejlesztése a Bosal Hungary Kft-nél	1 894 789 803
TOP-6.3.1-15-KE1-Barnamezős területek rehabilitációja	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata	A Rudolf-kert építészeti és közterületi fejlesztése, szinergiában a város gazdaságilag fenntartható célkitűzéseivel	1 784 881 152
TOP-6.8.2-15-KE1-Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és várostérségében	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata	Foglalkoztatási paktum Kecskeméten	1 772 066 600

Forrás: Széchenyi 2020, és Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2024.

Mint látható, a legnagyobb projektek a környezetvédelmi, energetikai, az egészségügyi és az útfejlesztési projektekhez kötődtek, de megjelentek ezek körében a gazdaság- és városfejlesztési, valamint a foglalkoztatási projektek is.

Modern Városok Program

A Kormány a Modern Városok Program keretében 2016. február 9. napján együttműködési megállapodást kötött Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatával a város további fejlődése és megújulása érdekében. A program Kecskemét gazdaságfejlesztése és infrastrukturális hátterének modernizációja mellett, oktatási és kulturális célok megvalósítását is szolgálta, a fejlesztések jelentős része napjainkra lezárult (15. táblázat).

15. táblázat: *Modern Városok Programhoz kapcsolódó, Kecskeméten megvalósult jelentősebb fejlesztési eredmények*

	Projekt megnevezése	Főbb eredmények és városfejlesztési jelentőség
1.	Kecskemét Fejlődésért Alap létrehozása	A 2017-ben létrejött Kecskemét Fejlődéséért Alap létrehozásával, majd a konstrukció továbbfejlesztésével új, visszatérítendő forrásokra épülő helyi finanszírozási eszközrendszer jött létre. A Kecskemét Vállalkozásfejlesztési Alap a helyi kis- és középvállalkozások, a Kecskemét Városfejlesztési Alap pedig városfejlesztési beruházások finanszírozására biztosít lehetőséget.
2.	445. sz. Kecskemét elkerülő út továbbfejlesztése (M5 és 5.sz. főút között)	2018. lvben került átadásra az északi elkerülő 5. sz. főút és M5 autópálya közötti, mintegy 3,35 km hosszú új szakasza és az M5-höz kapcsolódó különszintű csomópont. A fejlesztés teljessé tette a várost északról elkerülő közúti kapcsolatot, javította a térségi elérhetőséget és lehetőséget teremtett a tranzitforgalom belterülettől történő távoltartására.
3.	52. sz. főút, M5-ös autópálya és Kecskemét, Nagykörút közötti szakasz négysávossá történő kapacitásbővítése	A 2022-2024. között megvalósult fejlesztéssel az Izsáki út érintett szakaszán megtörtént az útpálya kapacitásbővítése és korszerűsítése, több csomópont – köztük turbókörforgalmak – átépítése, valamint a gyalogos és kerékpáros infrastruktúra fejlesztése. A beruházás javította a nyugati városkapu, az egyetemi és intézményi területek, valamint a kapcsolódó városrészek elérhetőségét.
4.	Kecskemét Déli iparterületen elhelyezkedő Barényi Béla út, valamint a Szent László körút fejlesztése	A Déli Iparterület megközelítését szolgáló Barényi Béla út kiépítése mellett gyalog- és kerékpárút, közvilágítás és jelentős zöldfelületi fejlesztés valósult meg. Ezt egészítette ki a Szent László körút érintett szakaszának felújítása. A fejlesztések javították a nagy foglalkoztatási koncentrációjú Déli Iparterület közúti és közösségi közlekedési elérhetőségét.
5.	Kodály Zoltán Nemzetközi Képzési és Módszertani Központ Létrehozása	A nagyobb léptékű eredeti fejlesztési koncepció első ütemeként 2024. szeptemberében adták át a teljeskörűen megújított és korszerűsített XVIII. századi egykori kolostorépületet. A beruházás a műemléki érték megőrzése mellett javította a nemzetközi jelentőségű Kodály Intézet oktatási és működési feltételeit, erősítve Kecskemét kulturális szerepkörét.
6.	Kecskeméti Városháza felújítása	A 2019–2023. évek között megvalósult a műemléki épület átfogó szerkezeti, építészeti, gépészeti és energetikai korszerűsítése, a történeti értékek helyreállítása, valamint új turisztikai funkcióként a Városháza Látogatóközpont kialakítása. A beruházás egyszerre szolgálta az épített örökség megőrzését, a közintézményi funkció korszerűsítését és Kecskemét turisztikai vonzerejének erősítését.

7.	Kada Elek Közgazdasági Szakgimnázium fejlesztése	A Modern Városok Program keretében biztosított támogatásból 2023-ig megvalósult az egykori Rudolf-laktanya területén található törzsépület, tiszti és altiszti épület teljes felújítása, a három volt legénységi épület állagmegóvása, valamint több kapcsolódó közmű- és infrastruktúra-fejlesztés. A beruházás teljes körű befejezése állami támogatással folytatódik: a második szakaszban a három legénységi épület teljes rekonstrukciója, összekapcsolása és az oktatási funkciók végleges kialakítása történik meg. A fejlesztés a város szakképzési infrastruktúrájának jelentős, hosszú távú bővítését és korszerűsítését szolgálja.
8.	Kecskemét városi iparterületek villamosenergiaellátásának fejlesztése	A Déli Iarterület elektromos kapacitásigényének kielégítése érdekében – a gazdasági szereplők folyamatos növekedésére tekintettel – több beruházási fázisban megtörtént a 132 KV-os hálózatok fejlesztése (Kecskemét Városföld - Kecskemét Kósafalu 132kV-os távvezeték szabványosítása 80°C-ra, Kecskemét Autógyár – Kecskemét Városföld 132kV-os távvezeték terhelhetőség növelése HTLS (magas hőmérsékletű sodronyok) alkalmazásával), valamint a Sándorfalva-Kistelek-Kiskunfélegyháza-Kecskemét 132 KV-os hálózat bővítési munkálatai.

Forrás: Magyar Közlöny, Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata

Egyes projektek megvalósítása még folyamatban van – pl. Kada Elek Közgazdasági Szakgimnázium fejlesztése – míg más projektek előkészítése az eredeti elképzeléshez képest megváltozott tartalommal folytatódott. Ez utóbbiak közé tartozik „Kecskemét elővárosi közlekedésének fejlesztése", amelyre a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium elrendelésére a NIF Zrt. az önkormányzat és gazdasági szereplők bevonásával stratégiai elemzést és döntési javaslatot dolgoztatott ki „Kecskemét kötöttpályás közlekedési rendszer fejlesztési lehetőségeinek a vizsgálata" címmel. A szakdokumentum vizsgálta Kecskemét és a környező települések közötti vasúti összeköttetést, az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztési lehetőségeit, és megoldási javaslatokat fogalmazott meg a fejlesztések megvalósítására. Az elkészült anyag megállapításai a 142-es számú Budapest-Lajosmizse-Kecskemét vasútvonal műszaki terveztetéséhez és felújításához is szakmai alapot nyújtanak. Szintén előkészítési szakaszban lévő projekt, „A kecskeméti főpályaudvar fejlesztése", amelynek keretében a kecskeméti főpályaudvar fejlesztésének és P+R parkolók kialakításának lehetősége került előzetesen vizsgálatra.

1.1.6.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

<u>A közlekedési infrastruktúra fejlettsége</u>

A vállalkozások versenyképességét sokféle tényező segítheti. Ezek közül az egyik meghatározó elem a közlekedési infrastruktúra fejlettsége, annak mennyiségi és minőségi jellemzői.

Kecskemét közlekedés-földrajzi helyzete kiemelkedő, így a város a kiépített **közlekedési infrastruktúrájának köszönhetően megfelelő elérhetőséggel rendelkezik mind a K-NY-i, mind pedig az É-D-i közlekedési viszonylatokban**. Az M5-ös autópálya révén gyorsan megközelíthető a főváros, illetve a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér. Az M0-ás körgyűrű pedig közvetlen kapcsolatot biztosít a tovább vezető autópályák (M1, M2, M3, M6, M7) irányába, amely a

távolabbi országrészekbe történő viszonylag gyors eljutást teszi lehetővé. Az M5 autópálya, valamint az 5. sz. főút Budapest és Szeged közötti települések elérhetőségét, illetve déli irányban a szerb határ felé biztosítja a közúti kapcsolatokat. A kelet-nyugati irányú forgalom a Dunaföldvárt Kecskeméttel összekötő 52-es úton bonyolódik, amely a város belsőbb közúthálózatát, illetve közvetlen a déli elkerülőt felhasználva (54. sz. főút és 44. sz. főút) biztosít kelet felé kapcsolatot az M44 gyorsforgalmi úton keresztül Békéscsaba és a román határ irányába. Az ÉK-DNy-i forgalmi tengelyt Cegléd és Nagykőrös irányából a 441-es sz. főút biztosítja, melynek déli közúthálózati folytatása az 541. sz. úton keresztül kapcsolódik az 54. sz. főútba, amely Soltvadkerten keresztül a megye déli területeit tárja fel.

A távlati tervekben a város számolhat még az M8-as gyorsforgalmi út kiépülésével, amely a szintén tervezett M200-as autóúton keresztül teremt kapcsolatot Székesfehérvárral és Komárommal, illetve a már meglévő M8 autóút tengelyében Veszprémen keresztül elérhetővé válik az ország nyugati térsége, illetve Ausztria déli régiói és az adriai kikötők. A város növekvő gazdasági és kereskedelmi potenciálja, árutermelő képessége, erősödő logisztikai tevékenysége, valamint foglalkoztatási szerepköre jelentős közúti forgalomnövekedést eredményezett az elmúlt években, amely indokolttá tette a meglévő közúti kapacitások növelését, a város térségi elérhetőségének javítását. Ennek érdekében jelentős közúthálózati beruházás keretében valósult meg az elmúlt években az M44 autóút, a 445-ös jelű északi elkerülő út építése, valamint a 54. számú főút 5. sz. főút és M5 autópálya közötti szakaszának 2x2 sávos bővítése, továbbá a 44. számú főút 445. sz. út és az 5. sz. főút közötti szakaszának 2x2 sávosra történő áttervezése.

A közúti hálózati kapcsolatok mellett, jelentős vasúti vonalak is érintik a várost. Kecskeméten megy át a 140-es Cegléd-Szeged vasútvonal, amely nem csak a személyszállítás, de a teherfuvarozás meghatározó viszonylata is. Fontosak továbbá azok a mellékvonalak is (142-es Budapest-Dabas-Lajosmizse-Kecskemét, a 145-ös Szolnok-Tiszakécske-Lakitelek-Kecskemét, vagy a 152-es Kecskemét-Fülöpszállás), melyek a jövőben a térség ellátásában és a hivatásforgalmi ingázásban tölthetnek be a mainál lényegesen nagyobb szerepet. A személyszállítás mellett az áruszállítást is segíti a vasúti hálózat, a városon belül több iparvágány köti össze a fővonalat a különböző termelőüzemekkel (pl: Mercedes gyár, illetve a kecskeméti repülőtér iparvágányai). Tervezett ezen kívül a V0 vasútvonal műszaki tervezése és építése, amely Budapest elkerülésével teremtene kapcsolatot az ország nyugati és keleti régiói között, érintve Kecskemétet, hozzájárulva a város közúthálózatának tehermentesítéséhez, illetve a helyi közlekedési rendszer környezetbarát jellegének erősítéséhez.

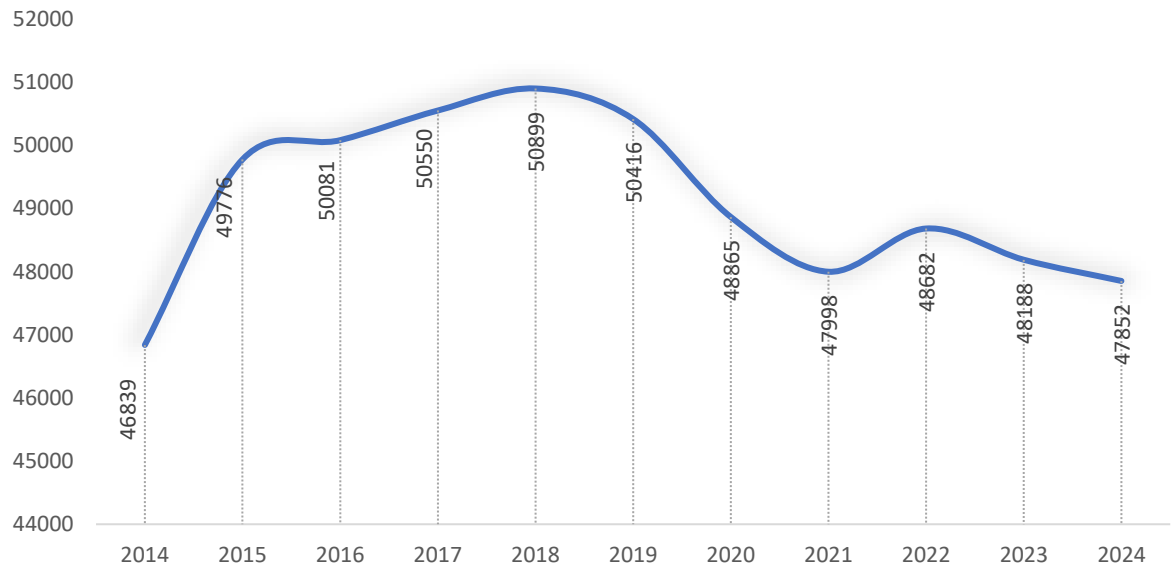
A többi műszaki infrastrukturális elem (pl. villamosenergia-, víz-, szennyvíz-, gázhálózat, termékvezetékek) tekintetében megfelelő az ellátottság, ugyanakkor az ipari parkokban és az egyéb iparterületeken (pl. Déli Iparterület, Északi Iparterület) történő folyamatos fejlesztések szükségessé teszik a közüzemi kapacitások (pl. villamosenergia-hálózat, vízhálózat) bővítését, amely jelentős költségeket igényel.

A város infokommunikációs helyzete is kedvezőnek mondható, a nagy sávszélességű internetes hálózat Kecskeméten megy keresztül, így városban biztosított a gyors internetkapcsolat. A vezetékes és a mobil telefonszolgáltatások is jó minőségben elérhetőek, alapját képezve a jövőbeli digitális átállási folyamatoknak.

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

A versenyképességet befolyásoló másik tényező a **munkaerő-piac helyzete**, a helyi munkaképes korú lakosság száma, a kereslet-kínálat alakulása, valamint a munkaerő képzettsége. Kecskeméten az új cégek megjelenése, valamint a meglévők vállalkozások növekvő teljesítménye és létszám-gazdálkodása eredményeként, a vizsgált időszakban mintegy 2,2 százalékponttal emelkedett a foglalkoztatottak száma. Fontos kiemelni ugyanakkor, hogy a kecskeméti lakosok körében nyilvántartott foglalkoztatottak száma – 2013-as mélypontot követően – csak 2018-ig tudott növekedni, ezt követően viszont a trend megfordult, s a vizsgálati időszak végére (2024) mintegy 6 százalékkal csökkent (56. ábra).

56. ábra: *Foglalkoztatottság alakulása Kecskeméten*

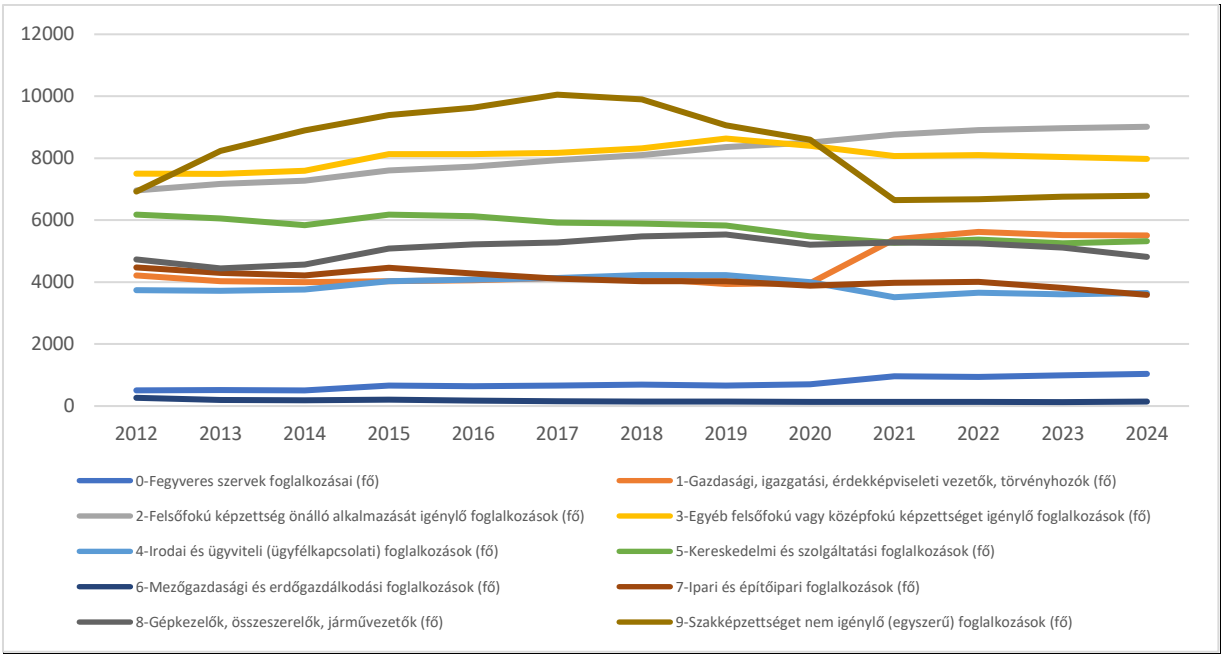
Forrás: KSH TEIR, 2025.

Megállapítható, hogy a folyamatok hátterében nem a munkahelyek számának csökkenése áll (hiszen a 2011-es és 2022-es népszámlálás időszaka között mintegy 19 200 új munkahely létesült Kecskeméten), hanem a munkaképes korú lakosság számának jelentős visszaesése, valamint a Kecskeméten lakó, de más településre járó munkavállalók növekvő száma (2011-ben: 4 801 fő 2022-ben: 8 261 fő). A jelzett folyamatok mélyebb okainak feltárása részletesebb vizsgálatokat igényelne.

A foglalkoztatottság, foglalkozási ágak szerinti vizsgálata (57. ábra) megerősíti azt a feltevést, hogy **a város gazdasági szerkezetének átalakulása, a feldolgozóipar erősödése befolyásolta a**

munkaerőpiac keresleti oldalát. Ezt támasztja alá az a tény, hogy a Mercedes-Benz gyár és az azt kiszolgáló beszállítók Kecskemétre való településével jelentősen megemelkedett a szakképzetséget nem igénylő, betanított munkaerő iránti kereslet. Emiatt a 2012 és 2018 közötti időszakban, ebben a foglalkoztatási ágban 43%-os emelkedés volt tapasztalható. A foglalkoztatotti ágakban ugyanebben az időszakban – néhány kivétellel (pl. mezőgazdasági, építőipari, igazgatási, kereskedelmi-szolgáltatási) – átlagosan 15% körüli létszám növekedés ment végbe. Ugyanakkor érdemes kiemelni, hogy a vizsgált időszakban a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások esetében közel 46%-os visszaesés történt, míg az ipari és építőipari foglalkozások esetében közel 10%-kal esett vissza az alkalmazottak száma.

57. ábra: *Foglalkoztatottság megoszlása foglalkoztatási ágak szerint (2012-2024)*

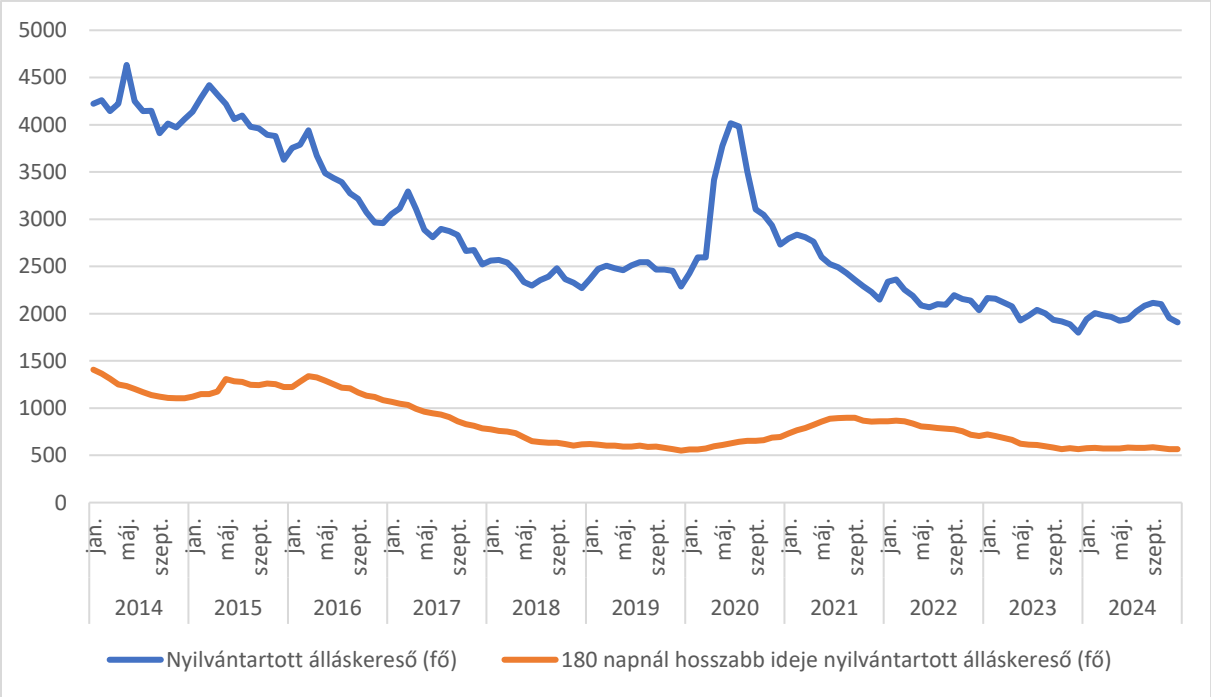

Forrás: KSH TEIR, 2025.

Még érdekesebb képet kapunk, ha a 2018. év óta lejátszódott munkaerőpiaci folyamatokat vizsgáljuk. Bár összességében mintegy 6%-kal csökkent a kecskeméti lakóhellyel rendelkező foglalkoztatottak száma 2018 és 2024 között, **a foglalkoztatás szerkezetében azonban olyan arányeltolódások játszódtak le, amely a helyi gazdaság átalakulását, modernizációját tükrözi**. A kecskeméti lakosok körében tapasztalható alkalmazotti szám általános csökkenése ellenére, egyes foglalkoztatási ágakban jelentős növekedést (fegyveres szervek foglalkozásai: 50,22%; gazdasági, igazgatási, érdekképviseleti vezetők, törvényhozók: 33,62%; felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások: 11,31%) detektálhatunk. Ugyanakkor a korábban jelentős növekedést mutató szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások (-31,44%), az irodai és ügyviteli (ügyfélkapcsolati) foglalkozások (-13,69%), a gépkezelők, összeszerelők, járművezetők (-12,08%), valamint az ipari és építőipari foglalkozások (-10,94%) esetében határozott foglalkoztatotti létszámcsökkenéseket láthatunk.

A munkaerő-piac kínálati oldalát alkotják az álláskeresők. A 2014-2024 közötti időszakban az álláskeresők száma fokozatosan csökkent, köszönhetően a bőségesen rendelkezésre álló munkahelyi kínálatnak (58. ábra). 2019 év végére a nyilvántartott álláskeresők száma közel a felére csökkent a 2014. januárban nyilvántartott számhoz képest. A 2020. évben kialakul pandémia azonban igen negatívan hatott a keresleti oldalra, számos munkáltató csökkentette munkavállalóinak számát. Ennek következtében 2020. júniusában a nyilvántartott álláskeresők száma (4 014 fő) visszaemelkedett a 2015. júniusi szintre. Az ezt követő időszakban az adatok tendenciája ismét az álláskeresők számának csökkenését mutatta, melynek köszönhetően 2023. év végére a rendszerváltást követő történelmi mélypontra süllyedt (1 799 fő) az álláskeresők száma.

58. ábra: *Nyilvántartott és a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők számának alakulása Kecskeméten (2014-2024)*

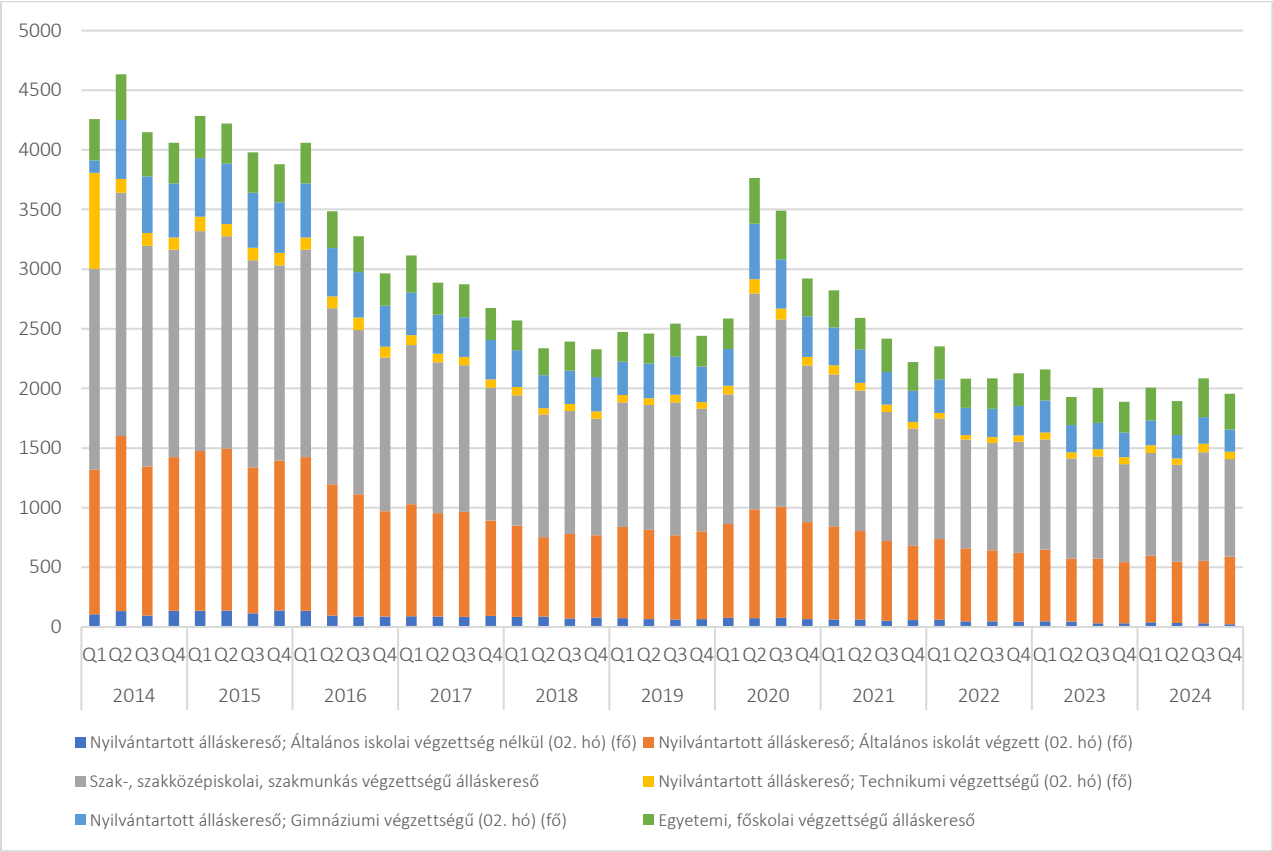

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat 2025.

A nyilvántartott álláskeresők számának alakulásához hasonló tendenciákat figyelhetünk meg a **180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők** számának alakulásában. Általánosságban megállapítható, hogy 2014 eleje és 2016 áprilisa között kisebb-nagyobb hullámzások mellett 1 200 és 1 300 fő között alakult a munkanélküliek száma. Az ezt követő időszak 2020 januárjáig egy fokozatos csökkenést mutatott a tartósan álláskeresők körében, majd a pandémiás időszak alatt ismét emelkedést figyelhettünk meg 2021. augusztusáig. Az ezt követő időszakot a gazdasági helyzet stabilizálódásával párhuzamosan javulás jellemezte 2023. év végéig, majd az adatokban kismértékű elmozdulás mellett, a vizsgált időszak végéig 580 és 565 fő közötti értékkel stagnálást figyelhetünk meg.

Az álláskeresők iskolai végzettség szerinti adatait elemezve megállapítható, hogy a munkanélküliség elsősorban az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező munkavállalók körében valószínűbb, s ezeket a társadalmi csoportokat sújtja jobban (59. ábra). Különösen a válsággal jellemezhető időszakokban figyelhetjük meg az alacsonyabb iskolázottságú munkavállalók kitettségét az összes munkanélkülin belül.

59. ábra: *Munkanélküli álláskeresők végzettség szerinti megoszlása Kecskeméten (2014-2024)*

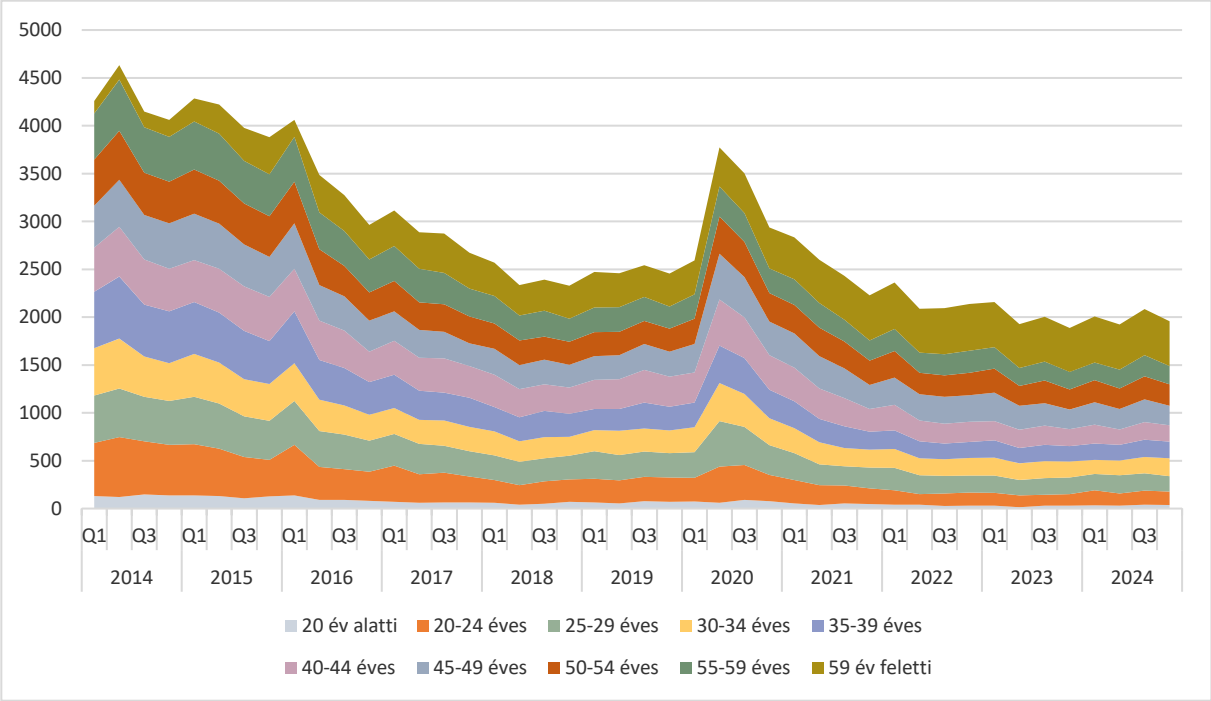

Forrás: KSH TEIR, 2025

A 2014 és 2019 közötti kedvezőbb gazdasági helyzetben, a munkaerőpiacot élénkítő beruházások és változások a szakmával rendelkező rétegeket érintették kedvezőbben, de javult a végzettség nélküliek munkához jutási lehetősége is, így az ő körükben csökkent legnagyobb arányban a munkanélküliség. Ugyanakkor a pandémiás időszak rávilágított arra, hogy a gazdasági nehézségek megjelenését követő időszakban a kereslet szűkülése és a munkahelyek megszűnése – érdekes módon – arányaiban leginkább a szakmával, illetve diplomával rendelkezőket sújtotta. A szak-, szakközépiskolai és szakmunkás végzettséggel rendelkezők körében a pandémia kezdetétől a csúcsáig terjedő időszakban mintegy 76%-kal növekedett az álláskeresők száma, míg a technikusok körében ez a szám 66,6%-kal bővült, de még az egyetemi, főiskolai végzettségűek körében is 59,2%-os volt az emelkedés. Ugyanakkor az általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők körében szinte nem is láthattunk változást (1,3%), míg csak általános iskolát végzettek körében az aránynövekedés is csak 18,1% volt.

A korcsoportok megoszlása tekintetében az álláskeresők aránya gyakorlatilag kiegyenlítettnek tekinthető a 2014-2024 közötti időszakban (60. ábra). Egyedül a 20 év alatti álláskeresők aránya tér el jelentősen az átlagtól, ami azzal magyarázható, hogy részben a munkaerőpiacon jelentősen kisebb a 20 évi alatti munkavállalók létszáma, másrészt pedig az alkalmazásuk az alacsonyabb munkabér vagy a különböző támogatások (pl. SZOCHO kedvezmény, bértámogatások) miatt előnyösebbnek mutatkozik.

60. ábra: Munkanélküli álláskeresők korcsoportok szerinti megoszlása Kecskeméten (2014-2024)

Forrás: Munkanélküliségi adatok, ITM, 2014-2020

Kiemelendő, hogy a munkaerőpiaci változások a különböző korosztályokat alapvetően ugyan úgy érintik, a 2014-2019 közötti időszakban egyik korosztálynál sem voltak kiugró értékek. A pandémia megjelenését követő időszakban a korosztályok közötti kiegyensúlyozottság azonban megváltozott. A gazdasági bizonytalanságok, a piacok szűkülése, valamint a növekvő költségek következtében történő munkahely megszűnések elsősorban a 25-29 éves (77,52%), a 45-49 éves (61,35%), a 40-44 (54,14%), valamint a 30-34 éves (52,69%) korosztályokat érintette legérzékenyebben, 2020. év első és második negyedéve között az ő körükben volt a legjelentősebb mértékű az állások elvesztése. Ugyanakkor az abszolút számok tekintetében, a pandémiát követő években az – egyébként is legnépesebb – 59 évnél idősebb korosztály körében volt a legmagasabb a munkanélküliség (2021 és 2024 között éves átlagban 468 fő).

Kutatás, fejlesztés

Kecskeméten több **kutatóintézet** is működik: a Eötvös Lóránd Kutatási Hálózat Regionális Kutatások Intézete Alföldi Tudományos Osztálya, a ZKI Zöldségtermesztési Kutató Intézet Zrt, a

Neumann János Egyetem Szőlészeti és Borászati Intézetének Kutató Állomása. A Neumann János Egyetem Tudásközpontjai és Kari Tudományos Műhelyei, a város egyes kutatás-fejlesztéssel foglalkozó intézményei, szervezetei, illetve érintett gazdasági társaságai, valamint a Kiskunsági Nemzeti Park számtalan kutatásnak bázisa és helyszíne, melyek nemzetközi szinten is elismert eredményekkel büszkélkedhetnek. A múzeumokban a kiállítások és ismeretterjesztés mellett, például történelmi, hely- és kultúrtörténeti, néprajzi kutatások is zajlanak. A Kecskeméti Planetárium, a levéltár, a művészeti műhelyek szintén sokféle kutatás, elemzés, kísérletezés színtere. A városban működnek kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységgel foglalkozó kisebb-nagyobb vállalkozások is, de a jelentősebb termelő cégek is kiemelt figyelmet fordítanak a kutatás-fejlesztési és innovációs részlegeik eredményes működésére.

1.1.6.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

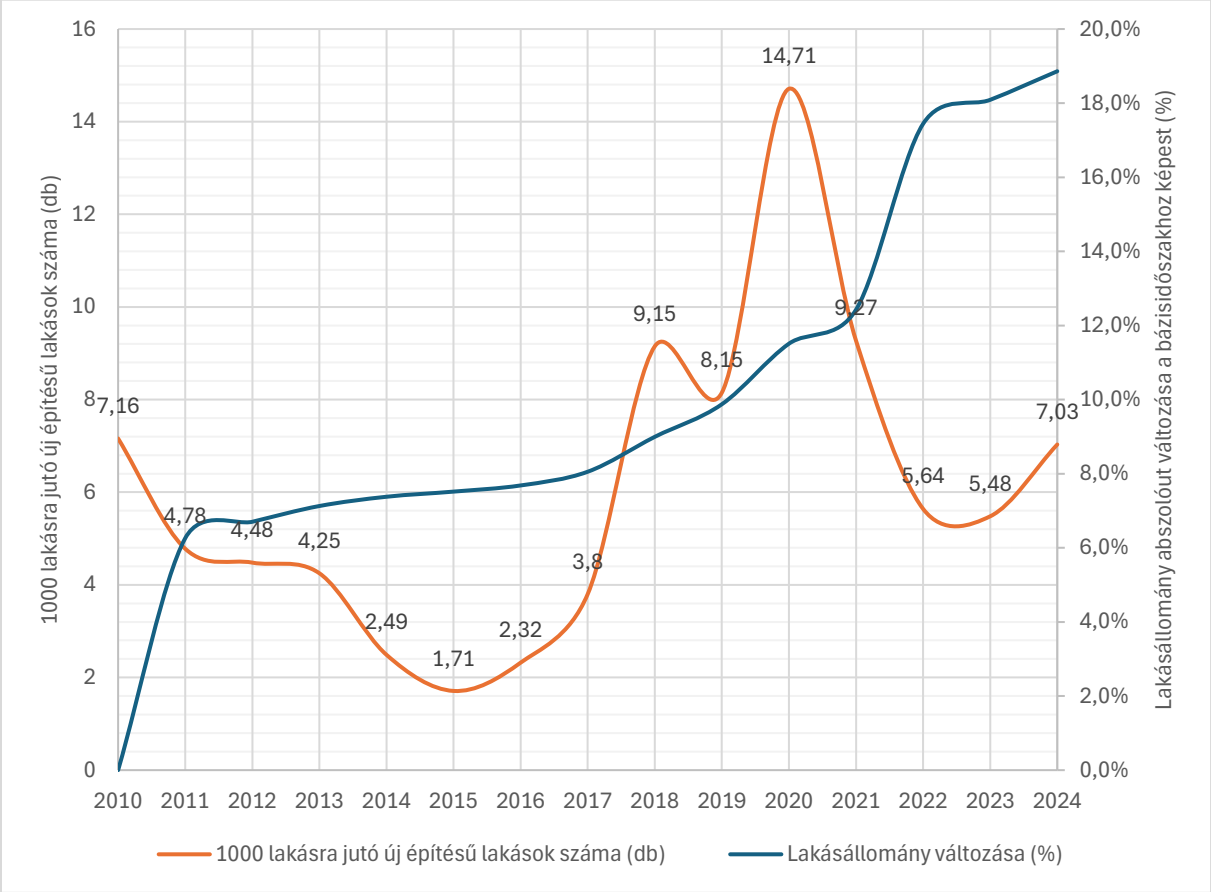
A vizsgált időszakban Kecskemét ingatlanpiacának kínálati oldalát az alábbi elemek határozzák meg: a meglévő lakásállomány nagysága, egy adott évben épített új lakóingatlanok száma, valamint az adott évben kiadott építési engedélyek, illetve az egyszerű bejelentések számossága.

A meglévő lakásállományt és az adott évben épített lakóingatlanok számát vizsgálva megállapítható, hogy lakásállomány növekedése 2010-ig stabil, éves szinten átlagosan 1 százalékpontos emelkedés mellett bővült. A 2011. évi népszámlálás során a lakások száma feltehetően korrigálásra került, ezzel közel 6 százalékpontos, elsősorban technikai növekményt okozva a lakásállomány számában. 2011-től a lakásállomány növekedése egészen 2017-ig sokkal kisebb ütemben, 0,5 százalékpont alatti emelkedés mellett folytatódott. A 2016-ban meghozott kormányzati intézkedések következtében megnövekedett építési beruházásoknak köszönhetően – egészen 2021-ig – a lakásállomány átlagos növekedési üteme visszatért az 1 százalékpontos értékhez (61. ábra). Ezt követően – vélhetően a 2022-es népszámlálás adatkorrekciójának következtében – ismételten egy technikai növekedést láthatunk, majd az elmúlt években évi mintegy 300–350 lakásos tényleges bővülés következett. A lakásállomány jövőbeli növekedési ütemét számos, egymással összefüggő tényező – így az építési költségek, a lakáspiaci kereslet, a finanszírozási feltételek és az állami otthonteremtési programok – együttesen alakítják. A 2025-ben bevezetett, államilag támogatott FIX 3%-os Otthon Start hitelprogram a lakáskereslet élénkítésén keresztül hozzájárulhat az új lakásépítések ösztönzéséhez is, ennek kecskeméti lakásállományra gyakorolt tartós hatása azonban jelenleg még nem ítélhető meg.

Az új lakásépítések intenzitását vizsgálva látható, hogy az 1 000 lakásra jutó új lakások száma 2015-ig nem csökkenő tendenciát mutatott, ami összefüggésbe hozható a lakossági és beruházói finanszírozás korlátaival, valamint a korábbi gazdasági válság elhúzódó hatásaival. A 2015-ben bevezetett, majd 2016-ban kibővített otthonteremtési támogatások időszakában ez a trend megváltozott, és az 1 000 lakásra jutó új lakások száma 3 év alatt dinamikusan

emelkedett, amit 2019-ben az országos ingatlanpiaci folyamatoknak megfelelő enyhe csökkenés követett. Az ezt követő évek váltakozó folyamataiban egyaránt szerepet játszhatott a korábban megkezdett beruházások eltérő ütemének befejezése, a változó makrogazdasági és finanszírozási környezet, valamint az otthonteremtési támogatások feltételrendszerének módosulásai.

61. ábra: *A lakásállomány és az 1000 lakásra jutó új építésű lakások számának alakulása 2010-2024 között*

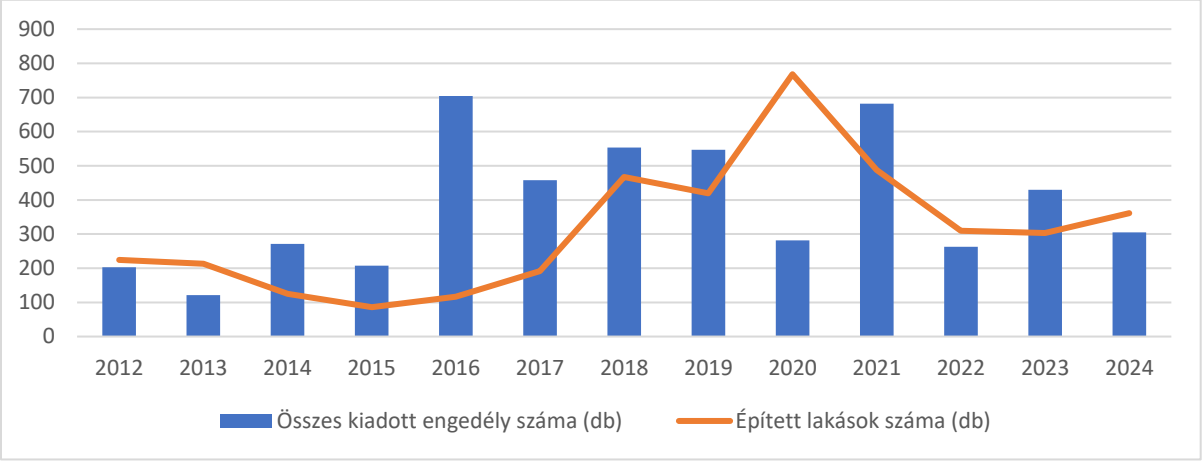

Forrás: KSH Területi Statisztika 2025.

A kínálati oldal tekintetében a korábbi 2014 és 2019 közötti időszakban a lakásállomány 2,32%-kal növekedett, ami öt év távlatában visszafogott bővülést jelent. Ez elsődlegesen a gazdasági válság és az azt követő időszak (2010-2015 közötti) mérsékelt építési kedvével magyarázható (62. ábra). Az építést támogató új jogszabályi környezet kialakítását követően, a következő öt év (2019-2024) már 8,17%-os növekedést hozott az összes épített lakások számában. Ugyanakkor látható, hogy mind a kiadott építési engedélyek és egyszerű bejelentések alapján tervezett, mind pedig az újonnan épített lakások számában jelentős éves ingadozás tapasztalható. E folyamatok értékelésekor az általános gazdasági helyzet, a hitelkamatok és az építési költségek alakulása mellett az otthonteremtési támogatások és a lakásépítést érintő adószabályok változásait is figyelembe kell venni. Ezek közé tartozik az új építésű ingatlanokra vonatkozó kedvezményes, 5%-os ÁFA első bevezetése 2016-ban, majd a 2019. évi végi,

átmeneti rendelkezésekkel kiegészített kivezetése, majd 2021-es ismételt bevezetése. A lakáspiaci környezetet a 2024-ben indult CSOK Plusz, majd a 2025. szeptemberétől elérhető kamattámogatott, fix 3%-os kamatozású Otthon Start hitelprogram is érzékelhető módon alakítja.

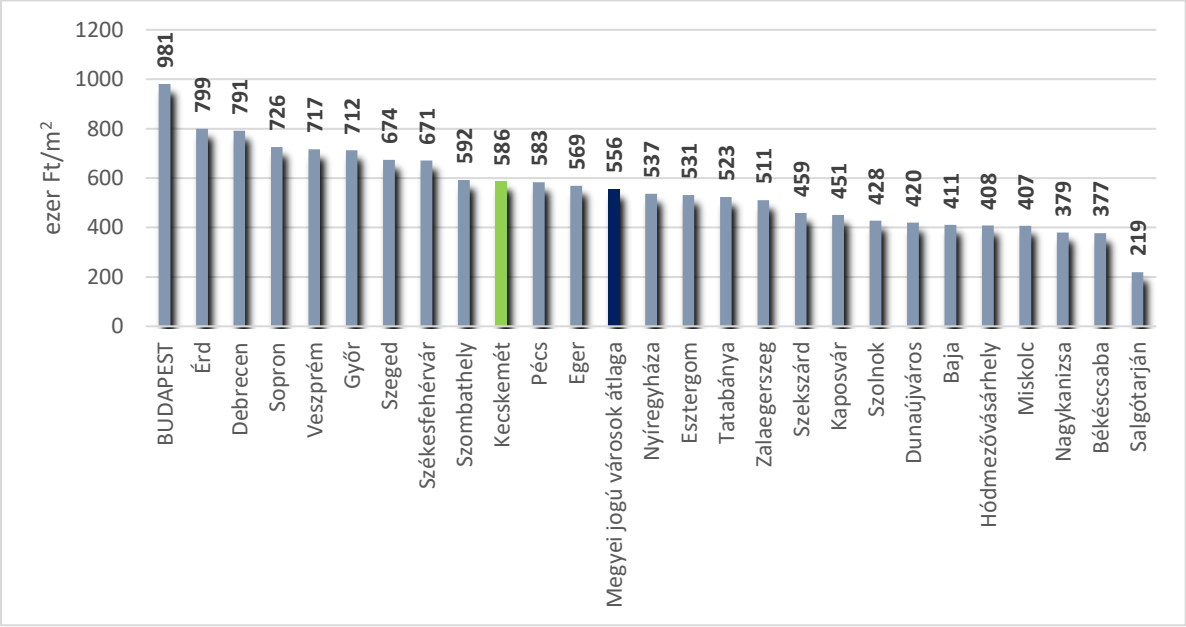
62. ábra: Kecskeméten kiadott építési engedélyek és épített lakások száma (2012-2024)

Forrás: KSH Területi statisztika alapján, saját szerkesztés

Az ingatlanpiacon zajló építkezéseket az elmúlt évtizedben nagyban meghatározta a használt lakóingatlanok árának alakulása. A vizsgált adatokból jól látható, hogy kecskeméti árszínvonal a többi megyei jogú várossal való összevetésben a sorrend első harmadának végén foglal helyett, s mintegy 5,4%-kal meghaladta a megyei jogú városok átlagát (63. ábra).

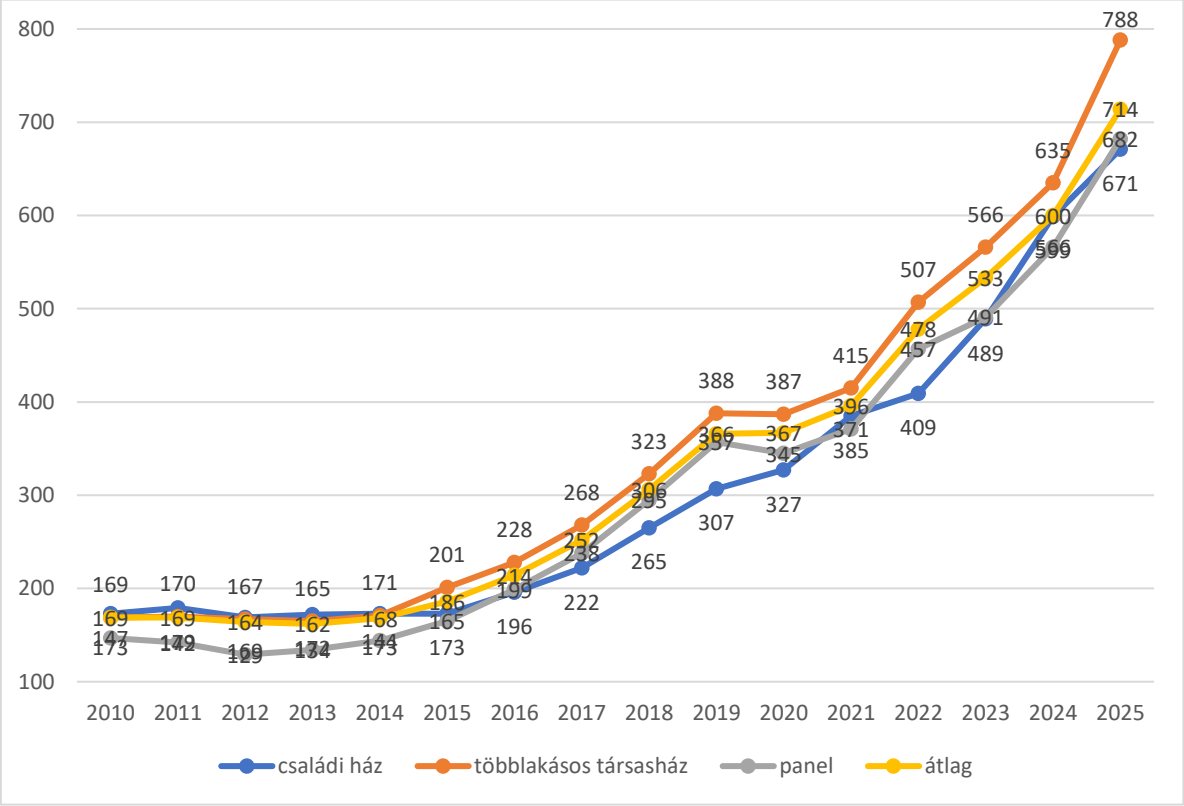
63. ábra: Főváros és megyei jogú városok átlagos ingatlanárai (2024)

Forrás: KSH Ingatlan adattár alapján, saját szerkesztés, 2025.

Az ingatlanpiac keresleti oldalát vizsgálva, az elmúlt bő 15 év viszonylatában látható, hogy az átlagos ingatlanárak és az egyes ingatlantípusok árainak alakulása tekintetében az időszak négy részre osztható. A 2010 és 2014 közötti években a piaci kereslet-kínálat egyensúlyának következtében az ingatlanárak stagnáltak, s az egyes ingatlantípusok (pl. családi ház, többlakásos társasház, panel) tekintetében egymáshoz képest nagyobb elmozdulások, felértékelődések nem láthatók, melyekre hatással volt a fizetőképes kereslet hiánya is. Jelentős változást és átrendeződést a 2014 és 2019 közötti időszak hozott, mind az ingatlanok átlagos négyzetméter ára (117,8%-os növekedés), mind pedig az egyes ingatlantípusok egymáshoz viszonyított ármozgásainak tekintetében (a családiházakhoz képest felértékelődtek a többlakásos társasházak és a panelek). Míg a téglaépítésű házak és a panelek esetében a piaci kereslet folyamatosan növelte az ingatlanok árát (köszönhetően részben a városban megjelenő nagyszámú ipari munkavállalónak), addig a korábban keresettnek számító családi házak piacán a 2014-2019 közötti időszakban a tranzakciók száma gyakorlatilag stagnált, aminek eredményeként a családi házak négyzetméter árának növekedése elmaradt a többi háztípushoz képest (64. ábra).

64. ábra: *Kecskemét lakásárainak változása 2010 -2025 között (ezer Ft/m²)*

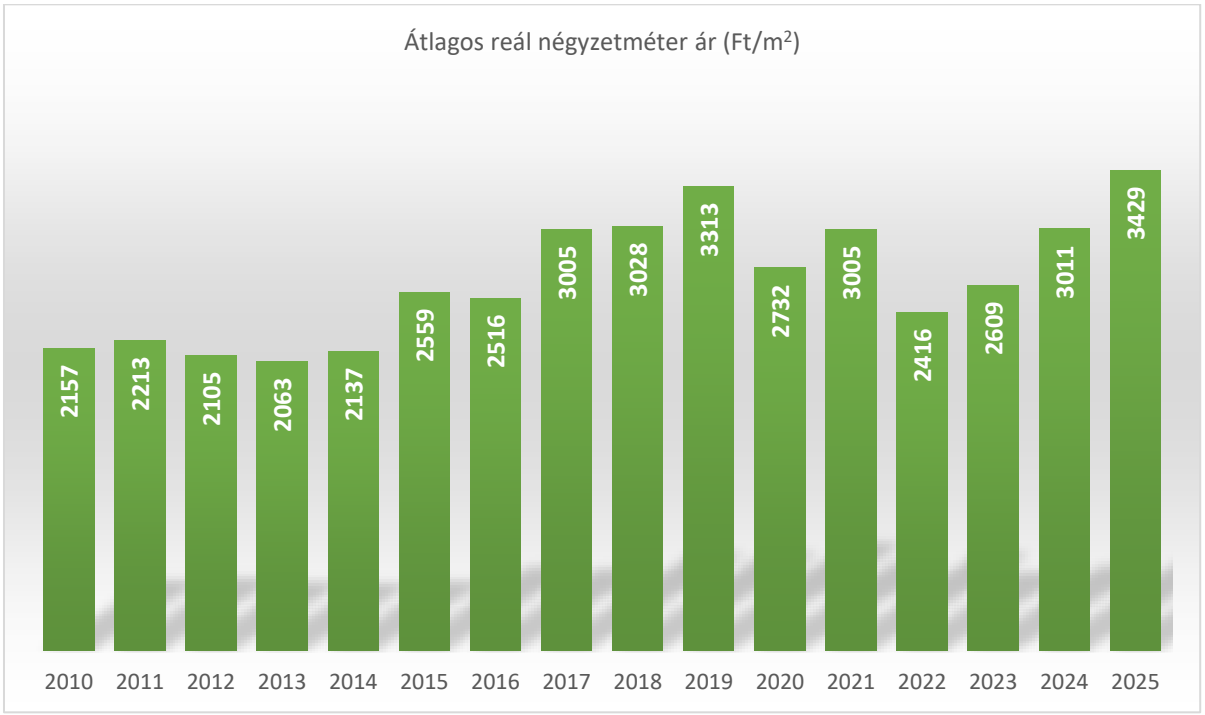
Forrás: ingatlan.com adatai alapján, saját szerkesztés (2026)

A harmadik szakaszt a 2019 és 2020 közötti időszak képezi, amikor a COVID hatására az ingatlanárak befagytak, s a kereslet jelentősen visszaesett. Az 5%-os általános forgalmi adó kivezetése, valamint az új építésű lakások volumenének csökkenése a piac átalakulását idézte

elő, így Kecskeméten is mind a vevői, mind az eladói oldal részéről ebben az időszakban kivárás volt érzékelhető. A szerény kereslet következménye, hogy az ingatlanok értékesítési ideje jelentősen megnövekedett. Ugyanakkor, a nagyobb mozgásteret és szabadságot biztosító családi házak piacán lassú élénkülés volt tapasztalható. A negyedik szakasz 2020. év végétől indult, s napjainkig tart (2025), melyet az ingatlanárak drasztikus, az adott időszakra vonatkozó összesített inflációt is mintegy 10 százalékponttal meghaladó mértékű emelkedése jellemez (átlagos ingatlanár növekedés: 94,55%). A kereslet leginkább az olcsóbban üzemeltethető téglaépítésű ingatlanok iránt növekedett meg, melyet jól mutat az ingatlantípus árának az átlanál is magasabb (103,6%) emelkedése. Ezt feltételezhetően jelentős mértékben hajtották a megjelenő kormányzati támogatási programok (pl. CSOK Plusz, Otthon Start Program, Babaváró támogatás) is.

A változás nem csak az eladásra szánt ingatlanok piacát érintette, hanem hasonló hatást gyakorolt a kecskeméti bérleti piacra is (65. ábra). Az elmúlt 15 év első harmadában (2010-2014) a bérleti piacra a stagnálás volt jellemző, a bérleti díjak átlagos reál négyzetméter ára 2 100 Ft körül alakult. Az időszak második harmadát (2015-2019) az árak jelentős (29,5%) emelkedése jellemezte. A ciklus harmadik harmadában először hullámzást, majd 2022-től egyenletes növekedést figyelhettünk meg, melynek során a bérleti díjak mintegy 42%-os emelkedése következett be.

65. ábra: *Kecskemét ingatlanbérleti piacának árváltozása 2007 -2025 között*

Forrás: ingatlan.com adatai alapján, saját szerkesztés (2026)

Figyelembe véve a vizsgált időszakban a városban létrejövő munkahelyek számának jelentős növekedését (2011 és 2022 között több mint 19 200 db), a városba történő beköltözések

számának elmaradása feltehetően összefüggésbe hozható a lakóingatlanok – a lakásárak területén, illetve az ingatlanbérleti piacon tapasztalható jelentős áremelkedésből adódó – egyre nehezebb megfizethetőségével. A beköltözések elmaradásának másik oka lehet, hogy a relatíve magas ingatlan árak, illetve bérleti díjak mellett, a kecskeméti ingatlanok átlagéletkora és műszaki állapota nem minden esetben felel meg a társadalmi kereslet által támasztott követelményeknek. A 2022-es népszámlálási adatok alapján, a meglévő lakásállomány (2022-ben 46 688 db) mintegy 50%-a 50 éves, vagy annál régebbi (ezen belül 13% 60 évnél is idősebb), melyek műszaki és energetikai állapota, illetve fűtési módjai (a teljes lakásállományon belül fatüzelés: 8,18%, vegyes fűtési mód esetében fa- és gáztüzelés: 8,8%) egyre kevésbé felel meg a mai kor követelményeinek és társadalmi elvárásainak. Érdekes adalék, hogy a 2022-es népszámlálási adatok alapján, a nem lakott lakások száma Kecskeméten 8.114 db volt. Emellett a környező települések ingatlanárai 10-15%-kal alacsonyabb (Városföld, Helvécia, Ballószög, Lajosmizse), vagy akár még ennél is kedvezőbb (30-35%-kal alacsonyabb ingatlanárak: Kerekegyháza, Szentkirály, Nagykőrös, Kiskunfélegyháza) képet mutatnak a KSH ingatlan adattárának adatai alapján.

1.1.7 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata számára kiemelt fontosságú feladat, **hogy a** mindig változó külső **jogszabályi, gazdasági-, környezeti- és társadalompolitikai helyzetet értékelve** – az elmúlt években Európára, s ezen belül Magyarországra nehezedő hosszú távú kihívásokat (pl. elöregedés, munkaerőhiány, az erőforrásokra nehezedő nyomás, növekvő energiaárak, digitalizáció és technológiai kihívások, környezetszennyezés, klímaváltozás, SARS-CoV-2 koronavírus hatásai, háborús konfliktusok), s napjaink gazdasági-társadalmi folyamatait figyelembe véve – **felelős önkormányzati gazdálkodást, költségvetési és fejlesztési politikát fogalmazzon meg**. Az önkormányzat gazdálkodásának és a mindenkori éves költségvetésének kidolgozása, továbbá a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszerének kialakítása során, igyekszik körültekintően, a jogszabályi előírásoknak megfelelően eljárni, szem előtt tartva a helyi adottságokat és lehetőségeket.

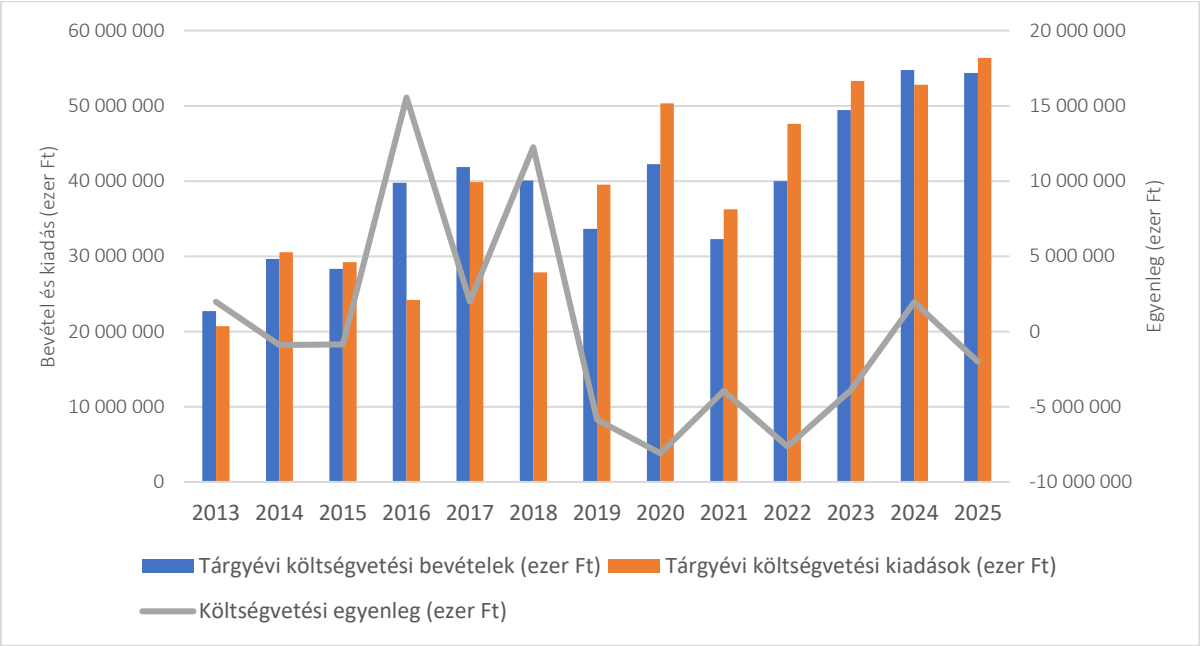
1.1.7.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

<u>Költségvetés alakulása</u>

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata az elmúlt évtizedben kiegyensúlyozott gazdálkodást folytatott, **amit szigorú költségvetési politikájának köszönhetett**. A városi költségvetés főösszegének alakulására jelentős hatással volt, hogy a – 2013-ban bevezetett, megváltozott önkormányzati feladatellátáshoz igazodó – feladatalapú központi támogatás 2014-től átalakult. A finanszírozási struktúra alapjaiban ugyan nem tért el a 2013-ban kialakított és alkalmazott feladatalapú forrásallokációtól, de Kecskemét esetében – mint magas helyi adóbevételi potenciállal rendelkező települést – az őt megillető központi általános működési

támogatásokat csökkentette az ún. „beszámítás” rendszere. Ennek lényege, hogy Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának az új önkormányzati törvényben (2011. évi CLXXXIX. törvény) meghatározott, célzott támogatással nem szubvencionált feladataihoz kapcsolódó elismerhető kiadása csökkentésre került a helyi bevételekkel (a gépjárműadó önkormányzati része, az iparűzési adó esetében az elvárt összeg, valamint az egyéb helyi adók összegének fele). Az ezt követően fennmaradó különbözethez biztosított a központi költségvetés támogatást, amely összegszerűen már kisebb volt az előző évieknél. Ugyanakkor a város költségvetési bevételeinek és kiadásainak összegében ez a csökkenés nem volt észrevehető (66. ábra).

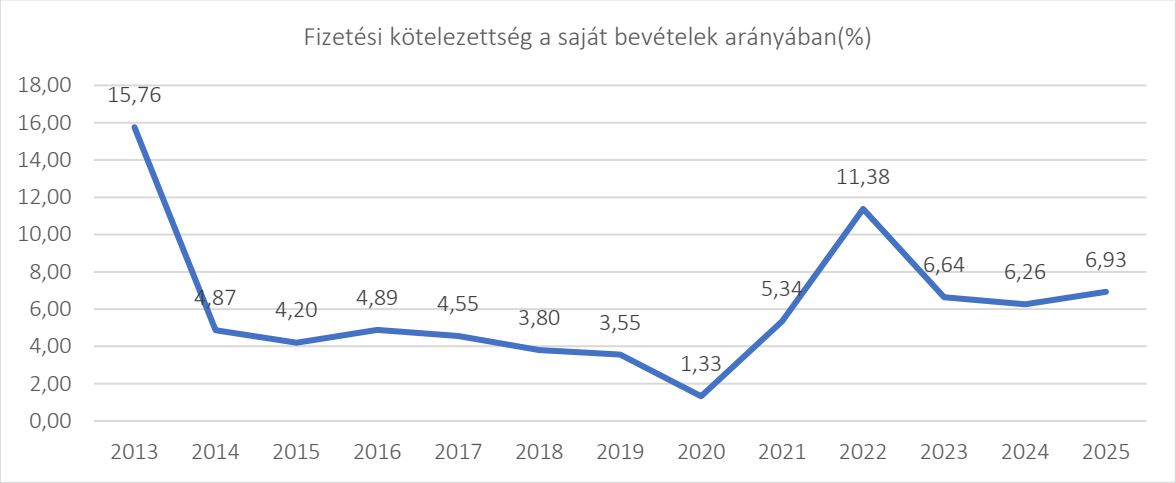
66. ábra: *Kecskemét Megyei Jogú Város költségvetési bevételeinek és kiadásainak alakulása*

Adatok forrása: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Zárszámadásai, 2013-2025

A feladatalapú központi támogatás átalakulása mellett, az önkormányzat pénzügyi gazdálkodását, továbbá a 2014-2020-as költségvetési ciklus finanszírozási és fejlesztési lehetőségeit alapvetően formálta át Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény, valamint Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény, melyek lehetővé tették az önkormányzati adósságállomány két részletben történő átvállalását (adósságkonszolidáció). Ennek köszönhetően az önkormányzat korábbi adósságot keletkeztető ügyleteiből eredő fizetési kötelezettségei 2014-től jelentősen csökkentek, az eladósodottsági mutatója (egyéni adósságkorlátja) folyamatosan csökkent, így 2020-ban már csak 1,33% volt (67. ábra).

67. ábra: *Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata adósságot keletkeztető ügyleteiből származó fizetési kötelezettségeinek és saját bevételei arányának alakulása (2013-2025)*

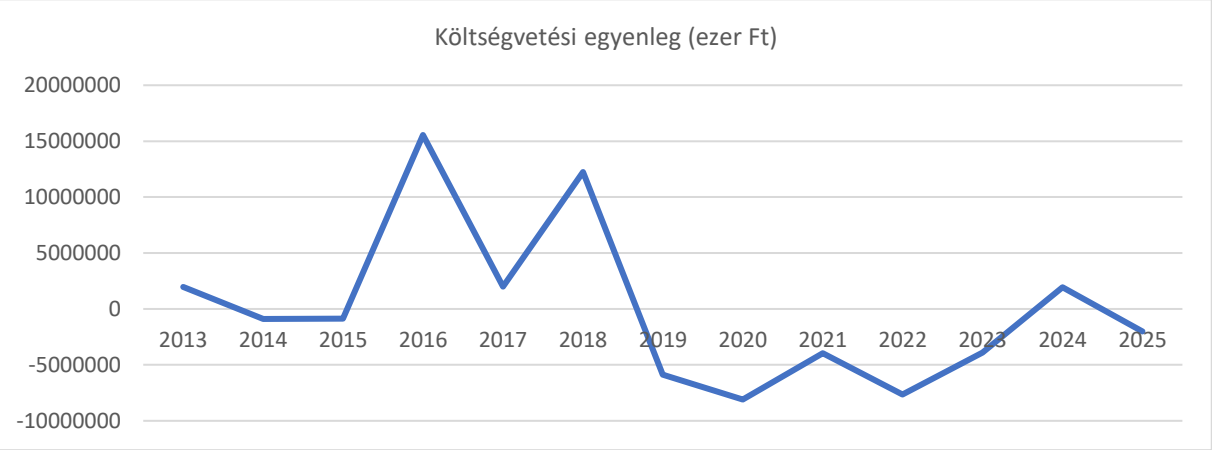
Adatok forrása: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Zárszámadásai 2013-2025.

Az ezt követő években az önkormányzat kezességvállalási tételei mellett megjelentek az önkormányzat által felvett beruházási célú hitelek is (mintegy 8,1 milliárd Ft értékben). A 2019 és 2021 közötti hitelfelvételek célja a támogatásból finanszírozott projektek önkormányzatra eső önerő részének fedezése volt, amely egyaránt szolgált útfejlesztési, a munkaerő mobilitását elősegítő szállásfejlesztési és szociális szolgáltatásfejlesztési célokat. Ebből adódóan az éves adósságszolgálat 2022-ben közelítette a 2 milliárd Ft-ot, míg az önkormányzat adósságot keletkeztető ügyleteiből származó fizetési kötelezettségeinek és saját bevételeinek az aránya meghaladta a 10%-ot. A következő években a ráta értékének csökkenését láthatjuk, amely 6,2 és 7% között stabilizálódott.

A zárszámadások adatait vizsgálva megállapítható, hogy az önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó új központi támogatás kezdetétől (2014-től) 2025-ig **Kecskemét költségvetési bevételei 83,49%-kal** (*29,62 milliárd Ft-ról 54,35 milliárd Ft-ra*) növekedtek, a **költségvetési kiadásai ugyanakkor ezt meghaladó mértékben, 90,28%-kal** (*30,52 milliárd Ft-ról 56,36 milliárd Ft-ra*) **emelkedtek**. A vizsgált időszakban a költségvetési bevételek növekményhez leginkább az önkormányzatok államháztartáson belülről történő működési támogatásainak mintegy 120%-os bővülése (*5,4 mrd Ft-ról 15,91 mrd Ft-ra*), valamint a közhatalmi bevételek megháromszorozódása (*9,17 mrd Ft-ról 28,17 mrd Ft-ra*) járult hozzá. Ebből adódóan **a működési költségvetés bevételi és kiadási egyenlege** 2019-ig végig minden évben jelentős többletet mutatott. A kiegyensúlyozott költségvetési tervezés a 2020-as évben is folytatódott, bár a SARS-CoV-2 koronavírus járvány kedvezőtlen hatásai már érzékelhetők voltak, amely szükségessé tette a szigorú költségvetési politika elveinek alkalmazását. A működési költségvetés egyenlege a 2022-es évet leszámítva a vizsgált időszak egészében pozitív volt. Ezzel szemben a felhalmozási költségvetési bevételek és kiadások egyenlege jelentősebb ingadozást mutatott, amelyet számottevően befolyásolt a beruházások megvalósításának, valamint az azokhoz kapcsolódó pályázati támogatások és támogatási előlegek beérkezésének időbeli

eltérése. Elsősorban ennek következtében a működési és felhalmozási költségvetést együttesen kezelő városi költségvetési egyenleg 2019-et követően – 2024 kivételével – negatív tartományban alakult (68. ábra). **A negatív egyenleg ugyanakkor önmagában nem jelenti a város pénzügyi egyensúlyának romlását, mivel annak alakulását a korábbi években beérkezett támogatási előlegek terhére megvalósított beruházások kiadásai is befolyásolták.**

68. ábra: *Kecskemét megyei jogú város működési és felhalmozási költségvetési együttes egyenlegének alakulása (2013-2025)*

Adatok forrása: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Zárszámadásai 2013-2025.

A kormányzat által 2013-ban és 2014-ben végrehajtott adósságkonszolidáció megteremtette azt a mozgásteret, amely hozzájárult a helyi gazdaság dinamikus fejlődéséhez, a foglalkoztatás bővítéséhez. A város helyi adó bevételeinek bővülését elősegítették a beinduló 2014-2020-as, majd a 2021-2027-es uniós költségvetési időszak pályázati forrásai, illetve a rendelkezésre álló egyéb hazai fejlesztési források (pl. Modern Városok Programja, TAO, egyéb állami források), továbbá a piaci befektetői döntések, melyek következtében a beruházások – a 2020-as COVID időszak megtorpanását nem számítva – folyamatosan bővültek (16. táblázat).

16. táblázat: *A helyi adóbevételek és az iparűzési adó alakulása Kecskeméten*

Megnevezés	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Közhatalmi bevételek (e Ft-ban)	9.098.798	9.503.405	10.519.822	10.933.702	12.609.686	14.924.431
Helyi iparűzési adó (e Ft-ban)	7.345.988	7.759.126	8.692.306	9.001.267	10.501.144	12.755.025
Megnevezés	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Közhatalmi bevételek (e Ft-ban)	13.339.009	14.481.600	15.465.619	24.143.457	27.293.566	28.169.464
Helyi iparűzési adó (e Ft-ban)	11.742.778	12.800.527	13.770.578	21.330.755	24.389.093	24.463.031

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Zárszámadásai

Az önkormányzat helyi közhatalmi bevételei 2014 és 2025 viszonylatában több mint megháromszorozódtak, ezen belül a helyi iparűzési adó bevételek még dinamikusabban (3,3 szeresére) növekedtek, így az összes helyi adóbevételen belül az iparűzési adó egyre nagyobb arányt képviselt. A növekedés hátterében mindenekelőtt a feldolgozóipari termelés bővülése, a nagyvállalati beruházások, a helyi beszállítói kör erősödése, valamint az új vállalkozások letelepedése állt, így többek között a Mercedes-Benz gyár kiemelkedő eredményeinek, a városban már jelenlévő cégek (Abraziv, Antolin, Autoflex-knott, Bosal/ACPS Automotive, CabTec, Fornetti, Hilti, Graboplast, Kecskeméti Konzerv, KÉSZ Ipari Gyártó, KITE, Knorr-Bremse, Univer Product,) kapacitásbővítéseinek, továbbá – a 2010 évek második felétől mind kedvezőbbé váló üzleti környezetnek köszönhetően – új termelési egységek, üzemek városban történő letelepedésének (Duvenbeck Immo, ElringKlinger, Freudenberg Sealing Technologies, Nissin Food, SMP) és felfutó termelésüknek volt köszönhető.

A helyi adóbevételek növekedése nem csak jelentős költségvetési mozgásteret biztosított az önkormányzat számára a jóléti és városüzemeltetési források növeléséhez, hanem jelentősen megemelte a beruházásokra, felújításokra fordítható források nagyságát is. Emellett lehetőséget biztosít arra is, hogy a város vezetése a fejlesztések felgyorsítása érdekében 2019-ben, 2020-ban és 2021-ben újabb felhalmozási típusú hitelfelvételről döntsön, melyek az uniós forrásokhoz kötődő fejlesztések megvalósítását szolgálták.

Az elmúlt évtized gazdasági folyamatai jelentősen befolyásolták az önkormányzati bevételek szerkezetét. A helyi adóbevételek dinamikus növekedésével párhuzamosan 2014 és 2017 között az államháztartáson belülről kapott támogatások összege és a teljes költségvetési bevételeken belüli aránya is emelkedett, elsősorban a felhalmozási célú támogatások jelentős növekedésének köszönhetően. Ezzel szemben a működési célú támogatások összege ebben az időszakban ingadozott, 2017-ben elmaradt a 2014. évi értéktől, miközben a teljes költségvetési bevételeken belüli aránya csökkent. A helyi adóbevételek bővülése ugyanakkor érdemben erősítette a város saját bevételi bázisát, növelve az önkormányzati működés és a fejlesztések finanszírozásának mozgásterét.

A felhalmozási célú támogatások 2016–2018 között kiemelkedően magas szintet értek el – tekintettel arra, hogy erre az időre a legtöbb támogatási szerződés aláírásra és a támogatási előleg lehívásra került –, majd 2019-től számottevően visszaestek, ezt követően pedig jelentős ingadozást mutattak. A működési célú támogatások összege ezzel szemben 2019-et követően folyamatosan, bár eltérő ütemben növekedett (17. táblázat). Az önkormányzat teljes költségvetési bevételei a vizsgált időszakban jelentős éves ingadozások mellett összességében emelkedtek: a 2019. évi visszaesést követően 2020-ban ismét meghaladták a korábbi években elért szintet. A helyi adóbevételek hosszabb távú növekedése és az államháztartáson belülről érkező támogatások változó összetétele következtében az önkormányzati bevételek szerkezete is átalakult, amelynek során 2017 után mérséklődött az államháztartási támogatások teljes költségvetési bevételeken belüli részaránya.

17. táblázat: Állami támogatások arányának változása az önkormányzati költségvetési bevételeken belül (2014-2025)

Megnevezés	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Költségvetési bevételek összesen (e Ft)	29 621 720	28 339 583	39 757 973	41 841 412	40 081 364	33 652 869
Támogatások államháztartáson belülről (e Ft)	15 647 662	14 020 032	22 760 724	25 286 309	21 224 445	13 901 253
Ebből működési támogatás áht-n belülről (e Ft)	7 365 310	6 751 767	7 704 347	6 763 344	7 951 865	7 965 645
Ebből felhalmozási támogatás áht-n belülről (e Ft)	8 282 352	7 268 265	15 056 377	18 522 965	13 272 580	5 935 608
A teljes állami támogatás aránya (%)	**52,82**	**49,47**	**57,25**	**60,43**	**52,95**	**41,31**
Működésre szánt állami támogatás aránya (%)	**24,86**	**23,82**	**19,38**	**16,16**	**19,84**	**23,67**
Megnevezés	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Költségvetési bevételek összesen (e Ft)	42 234 309	32 367 417	39 969 811	49 427 833	54 740 840	54 353 614
Támogatások államháztartáson belülről (e Ft)	14 741 682	13 072 480	17 323 927	15 976 180	19 586 328	18 185 614
Ebből működési támogatás áht-n belülről (e Ft)	8 966 291	10 270 779	13 107 333	13 997 003	14 981 124	15 907 237
Ebből felhalmozási támogatás áht-n belülről (e Ft)	5 775 391	2 801 701	4 216 594	1 979 177	4 605 204	2 278 377
A teljes állami támogatás aránya (%)	**34,90**	**40,39**	**43,34**	**32,32**	**35,78**	**33,46**
Működésre szánt állami támogatás aránya (%)	**21,23**	**31,73**	**32,79**	**28,32**	**27,37**	**29,27**

Adatok forrása: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Zárszámadásai (2014-2024)

A 17. táblázat adatai alapján megállapítható, hogy az államháztartáson belülről kapott támogatások teljes költségvetési bevételeken belüli részaránya a 2016–2018 közötti, jellemzően 50% feletti szintről jelentősen mérséklődött. A 2020. évi visszaesést követően 2022-ig ismét emelkedett, majd a következő években alacsonyabb szinten, 32–36% között ingadozott, 2025-ben 33,46%-ot tett ki. Fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy a központi költségvetésből és az államháztartáson belülről érkező támogatások részarányának

mérséklődése önmagában nem jelenti az önkormányzat állami döntésektől való függőségének arányos csökkenését. A város gazdálkodási mozgásterét továbbra is jelentősen befolyásolják a központi költségvetési kapcsolatok, a szolidaritási hozzájárulás, a helyi adóztatás jogszabályi feltételei, az önkormányzati bevételeket érintő központi intézkedések, valamint a fejlesztések állami és európai uniós támogatási forrásoktól való függősége.

A zárszámadási adatok alapján Kecskemét működési költségvetése a vizsgált időszak döntő részében kedvező egyenleget mutatott: 2014 és 2021 között a működési költségvetési bevételek meghaladták a működési kiadásokat. A működési költségvetés egyenlege 2022-ben átmenetileg negatívvá vált, majd a következő években ismételten pozitív tartományba került.

Az önkormányzati költségvetés kialakítása és végrehajtása során Kecskeméten prioritást élvez a kötelező feladatok ellátása, a város működőképességének fenntartása, az önkormányzati intézmények biztonságos működtetése, a városüzemeltetéssel kapcsolatos feladatok ellátása, valamint a város számára fontos – pl. munkahelyteremtő, gazdaságélénkítő, az ellátottsági szintet és élhetőséget javító, működtetési költségeket csökkentő – beruházások megvalósítása.

A szigorú költségvetési politika (pl. a kiadások észszerű optimalizálása, a gazdasági bizonytalanságokat figyelembe vevő, emiatt reálisan és óvatosan tervezett saját bevételek, a felhalmozási célú hitelfelvétel mértékének átgondolt meghatározása) alapját képezheti a kiszámítható önkormányzati gazdálkodásnak és a szükséges fejlesztési források rendelkezésre állásának. Érdemes kiemelni, hogy a 2014–2025 közötti zárszámadási adatok alapján az önkormányzat felhalmozási kiadásainak volumene jelentős, ugyanakkor évről évre számottevő ingadozást mutatott (ld. a projektekhez kapcsolódó támogatási előlegek beérkezésének és felhasználásának időbeli eltérése[11]). Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata felhalmozási célú kiadásai az említett időszakban – éves átlagban – elérték a 11,68 md Ft-ot, ezen belül a beruházásokra fordított összegek éves átlaga meghaladta a 8,2 milliárd Ft-ot, míg a felújítási összegek éves átlaga elérte az 2,1 md Ft-ot. A helyi közhatalmi bevételek nominális növekedése jelentősen javította az önkormányzat bevételi pozícióját, a fejlesztések finanszírozásában ennek előnyeit ugyanakkor a beruházási költségek jelentős emelkedése számottevően mérsékelte. A KSH adatai alapján az építőipari termelői árak 2014 és 2025 között mintegy 157%-kal, ezen belül az épületek építésének ára közel 179%-kal emelkedett, így a bevételnövekedés jelentős részét a beruházási költségek emelkedése erodálta.

[11] Az uniós és hazai pályázatokhoz kapcsolódó támogatások egy része előlegként, a projektkiadások tényleges felmerülését megelőzően érkezett meg az önkormányzathoz. A támogatási előlegek a beérkezés évében költségvetési bevételként kerülnek elszámolásra, míg a kapcsolódó kiadások a megvalósítás éveiben jelentkeznek. Az adott évben fel nem használt források a következő évre költségvetési maradványként kerülnek át, amelynek igénybevétele már finanszírozási bevételnek, nem pedig tárgyévi költségvetési bevételnek minősül. Ennek következtében a költségvetési egyenleg negatív lehet olyan években is, amikor a beruházások pénzügyi fedezete a korábban beérkezett támogatásokból rendelkezésre áll.

Az önkormányzat hosszú távú fejlesztési mozgástere ugyanakkor nem vezethető le a korábbi évek átlagos felhalmozási kiadási szintjéből. A többéves fejlesztési programok tervezhetőségét és megvalósíthatóságát az önkormányzat saját bevételeinek alakulása, a központi feladatfinanszírozás, az önkormányzatokat érintő befizetési és elvonási kötelezettségek, a hazai és európai uniós fejlesztési források hozzáférhetősége, a helyi fejlesztési célú pénzügyi eszközök rendelkezésre állása, valamint az adósságfinanszírozás fenntartható mértéke együttesen határozza meg. Érdemi, több évre előre tervezhető városfejlesztési program ezért olyan önkormányzati finanszírozási környezetben alakítható ki, amelyben e források és kötelezettségek rendszere átlátható, arányos és hosszú távon kiszámítható, és amely a fejlesztési forrásigény biztosítása mellett nem veszélyezteti a kötelező feladatellátás és az önkormányzati intézményrendszer fenntartható működését.

Vagyongazdálkodás

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a vagyonával történő gazdálkodását a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (továbbiakban: Nvtv.), valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) előírásainak megfelelően az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodásáról szóló 19/2013. (VI.27.) önkormányzati rendelete alapján végzi.

Az önkormányzat vagyona az önkormányzat tulajdonában lévő nemzeti vagyonból áll, beleértve a vagyoni értékű jogot, az önkormányzatot megillető követelést, valamint az önkormányzatot terhelő tartozást. Az önkormányzat nevében a tulajdonosi jogokat hatáskörtől függően a közgyűlés, a feladat- és hatáskörrel rendelkező bizottság és a polgármester gyakorolja. A vagyon használója az önkormányzati költségvetési szerv, a vagyonkezelő, a használatra törvény alapján jogosult állami szerv, valamint a vagyontárgyat polgári jogi szerződés alapján hasznosító átlátható szervezet vagy természetes személy.

Az önkormányzat vagyona a törzsvagyonból és az üzleti vagyonból tevődik össze. A törzsvagyonba – az Nvtv-ben meghatározottakon túl - a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű vagyontárgyak (a helyi védettségű és a védett természeti terület, valamint a közterületen elhelyezett műalkotás) tartoznak, melyek forgalomképtelenek. A törzsvagyonba tartoznak továbbá a korlátozottan forgalomképes vagyonelemek, mint például a közvilágítási berendezés, a köztemető és a sportlétesítmény.

Az önkormányzat üzleti vagyona a törzsvagyon tárgyai közé nem tartozó vagyonból áll. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata helyi közügyként közfeladatának tekinti az üzleti vagyonába tartozó ingatlanokkal való hatékony gazdálkodást – mint az önkormányzati feladatok ellátása anyagi feltételeinek egyik biztosítékát – összhangban a mindenkor hatályos Településtervben (Településfejlesztési Terv, Településrendezési Terv), valamint a gazdasági programban meghatározott célokkal. A vagyonkezelési tevékenység a közgyűlés által jóváhagyott éves vagyongazdálkodási koncepció és vagyongazdálkodási terv, továbbá a vonatkozó tulajdonosi döntések alapján folytatható. A vagyongazdálkodási terv tartalmazza az

önkormányzat vagyonának kezelésére, hasznosítására, átruházására és gyarapítására vonatkozó közép- és hosszú távú célkitűzéseket. Az önkormányzat vagyonának kezelésére, hasznosítására, átruházására és gyarapítására a vagyongazdálkodási tervvel összhangban kerülhet sor.

Az önkormányzatnak kiemelt üzletpolitikai és városfejlesztési érdeke fűződik a közszolgáltatások minél magasabb műszaki színvonalon történő ellátásához, melynek kiemelt eszköze a műszaki infrastruktúra gyarapítása, fejlesztése. A műszaki infrastruktúra elhelyezésére szolgáló területek biztosítása az önkormányzati vagyongazdálkodás feladata. Az üzleti vagyon értékesítése, hasznosítása az önkormányzati saját bevételek egyik forrása, amely a kötelező és önként vállalt feladatok ellátásának finanszírozását szolgálja. A vállalkozói vagyon értékesítése, hasznosítása – Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási terve (2021-2027) alapján – nem eredményezheti az önkormányzati vagyon felélését.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonában lévő ingatlanok forgalomképesség szerinti megoszlását, darabszámát és becsült forgalmi értékét az önkormányzat ingatlanvagyon-összesítője alapján tekinthetjük át. Az adatbázis szerint a város önkormányzata 2025. december 31-én 7 037 önálló helyrajzi szám alatt nyilvántartott ingatlannal rendelkezett (Ez 5,7%-kal magasabb darabszámot jelent a 2014-ben nyilvántartott értéknél), melyek területi kiterjedése mintegy 30 ha-ral csökkent, az összes becsült forgalmi értéke pedig 218,6 milliárd forint volt (amely 54,4 milliárd Ft-tal magasabb érték, mint a 2014. évi) (18. táblázat).

A 2014-es adatokkal összehasonlítva megállapítható, hogy a legnagyobb változások az elmúlt évtizedben a – gazdasági növekedéssel összefüggésben – termőföld kiterjedésének csökkenésében (70 ha-os visszaesés), aranykorona értékének jelentős elvesztésében (a 2014-es 4 014 AK helyett 2025-ben 2 449 AK), a művelés alól kivett ingatlanok számának (a 2014-es 64 db-bal szemben 2025-ös 134 db földrészlet kivonása) valamint kiterjedésének (a 2014-es 87 ha-ral szemben 2025-ben 108 ha) növekedésében, a beépítési szándék erősödésében voltak kimutathatók. Emellett kedvezőtlen folyamatként azonosítható a zöldfelületek kiterjedésének csökkenése (több mint 16 ha), amely legnagyobb léptékben a közparkokat érintette (mintegy 10 ha-ral), de az önkormányzati közkertek és a közjóléti erdők is veszítettek kiterjedésükből (3-3 hektár). A zöldfelületek csökkenése mellett, a másik jellemző tendencia az önkormányzati tulajdonban lévő földrészletek kiterjedésének zsugorodása, amely a beépített területeken – az ingatlanok számának 3%-os növekedése mellett – 14 ha-os, míg a beépítetlen területeken – az ingatlanok számának 10%-os növekedése mellett – mintegy 17 ha-os léptéket mutatott. Az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok esetében megállapítható, hogy az elmúlt bő egy évtized folyamatai az ingatlanvagyon területének csökkenését és elaprózódását mutatta. Ugyanakkor a forgalomképtelen ingatlanok száma növekedett, ami egyértelműen a „közlekedési területek” ingatlan számának kiemelkedő (1 522 darabos) bővülésében jelentkezett.

18. táblázat: Az önkormányzat tulajdonában álló ingatlanok főbb jellemzői (2025)

Megnevezés	Az ingatlanok száma (db)	Terület nagysága (m2)	Becsült értéke (eFt)
Forgalomképtelen törzsvagyon			
Zöldterület	324	1 568 652	1 432 491
Közlekedési területek (utak, kerékpárút, járda, kiépített parkoló- és pihenőhely) kiépített és kiépítetlen együtt	4 872	10 708 832	46 253 988
Vízelvezető árok	136	49 694 fm	284 952
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon			
Csapadékcsatorna (gerinc- és bekötővezeték)	196	20 623 fm	2 362 231
Vízvezetékek (főnyomóvezetékek, elosztóvezetékek, bekötővezetékek)	-	515 517 m	157 932 954
Elválasztó rendszerű szennyvízcsatorna	-	492 847 m	141 538 010
Köznevelési intézményi épületek (óvodák, iskolák, kollégiumok, egyéb kapcsolódó épületek)	67	675 455	30 753 889
Kulturális intézmények	24	211 027	12 805 854
Szociális intézmények (pl. idősek ellátása, bölcsőde, gyermek- és lakóotthon, hajléktalanok átmeneti szállása)	21	144 323	5 478 830
Egészségügyi intézmények	12	15 421	1 570 313
Erdő	51	1 230 373	7 221 216
Temető (10 működő, 3 lezárt)	10	424 838	875 604
Forgalomképes ingatlanok			
Beépítetlen terület	4 458	15 961 497	92 371 000
Termőföld	351	2 598 933	507 775
Kereskedelmi, szolgáltatói, igazgatási és szálló jellegű intézmények épületei	21	131 035	12 288 880
Összesen	***7 037***	***23 512 604***	***218 629 009***

Forrás: Önkormányzati Ingatlanvagyon-összesítő 2026.

A város dinamikus gazdasági fejlődésével összefüggő fejlesztéseknek köszönhetően – a közutak kiépítésével párhuzamosan – jelentősen **bővült a korlátozottan forgalomképes törzsvagyonon belül, a műszaki infrastruktúrához köthető vagyonelemek száma** (csapadékcsatorna + bekötővezeték, vízvezetékek, szennyvízcsatorna), **illetve ezzel együtt az értékük is** (2014-hez képest több mint 235 milliárd Ft-tal), amely 2025 év végén meghaladta a 300 milliárd Ft-ot.

Az intézményállomány területén 2014-hez képest csak a köznevelési intézmények ingatlanszámában láthatunk csökkenést (-6 db), ugyanakkor növekedett a kulturális (+6 db), a szociális (+ 3 db) és az egészségügyi (+7 db) ellátóhálózat ingatlanjainak a száma. Kedvező tendencia figyelhető meg az önkormányzati vagyonkezelésben lévő épületek számában is. Itt a csökkenő ingatlanszám ellenére, növekedett a köznevelési épületek száma (+32 db), köszönhetően elsősorban az óvodák (+15 db) az általános iskolák (+9), középiskolák (+2 db)

bővítéseinek, valamint az intézmények területén megjelenő egyéb épületek (pl. tornaterem, tornacsarnok, tanuszoda) megjelenésének. Emellett gyarapodott a kulturális (+6 db) és a szociális (+2) szférában fenntartott épületek száma, és csak az egészségügyi intézményi épületek esetében detektálhattunk kisebb csökkenést (-2 db).

A forgalomképes ingatlanok körében megállapítható, hogy azok értéke növekedett az elmúlt bő tíz év folyamán (50 milliárd Ft), ugyanakkor az értékesíthető területek száma és kiterjedése folyamatosan zsugorodott, különösen a város fejlődése szempontjából értékes és meghatározó fejlesztési területei közelében, amely felveti a vagyongazdálkodási tevékenység irányainak átgondolását, különösen a fenntartható városfejlesztés szempontjából.

Az önkormányzat vagyonkezelésében lévő ingatlanok mellett érdemes külön is elemezni az önkormányzat vagyonkimutatását, amely az elmúlt bő 10 év zárszámadásainak feldolgozása alapján történt meg (19. táblázat).

19. táblázat: *Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának vagyonkimutatása*

	2014	2019	2020	2021	2022	2023	2024
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK (ezer Ft)	**113 540 608**	**184 411 151**	**191 054 186**	**192 093 197**	**199 299 397**	**204 901 559**	**207 763 131**
I. Immateriális javak (bruttó)	94 236	634 262	419 763	209 775	226 002	204 294	301 705
II. Tárgyi eszközök	106 932 972	157 918 361	160 901 538	162 425 013	168 827 677	174 493 350	176 468 296
1. Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	97 603 568	144 919 702	146 921 790	146 646 317	148 273 490	158 786 827	161 547 542
2. Gépek, berendezések, felszerelések, járművek	5 345 560	8 697 863	8 224 554	7 750 463	7 505 739	7 597 690	7 373 698
3. Tenyészállatok	-	-	-	-	-	-	-
4. Beruházások, felújítások	3 983 844	4 300 796	5 755 194	8 028 232	13 048 448	8 108 833	7 547 056
5. Tárgyi eszközök értékhelyesbítése	-	-	-	-	-	-	-
III. Befektetett pénzügyi eszközök	3 997 828	25 089 970	28 981 263	28 733 326	29 547 632	29 543 578	30 243 710
IV. Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök	2 515 572	768 588	751 621	725 084	698 085	660 338	749 420
FORGÓESZKÖZÖK (ezer Ft)	**31 037**	**40 039**	**147 407**	**1 636 413**	**139 084**	**139 211**	**2 147 772**
I. Készletek	31 037	40 039	147 407	136 523	139 084	139 211	147 772
II. Értékpapírok	-	-	-	1 499 890	-	-	2 000 000
KÖVETELÉSEK (ezer Ft)	**1 719 146**	**9 130 181**	**14 264 069**	**10 992 995**	**12 252 224**	**10 703 269**	**13 880 159**
Költségvetési évben esedékes követelések	1 159 414	2 315 161	474 031	208 022	395 308	477 046	444 013
Költségvetési évet követően esedékes követelések	176 922	5 513 437	12 771 742	9 615 368	8 567 878	10 035 606	13 221 762
Követelés jellegű sajátos elszámolások	382 810	1 301 583	1 018 296	1 169 605	3 289 038	190 617	214 384
PÉNZESZKÖZÖK (ezer Ft)	**3 014 999**	**28 139 814**	**23 889 944**	**21 284 183**	**12 739 511**	**11 074 780**	**10 181 677**
EGYÉB SAJÁTOS ESZKÖZOLDALI ELSZÁMOLÁSOK (ezer Ft)	**285 305**	**470 558**	**-137 910**	**-224 035**	**-17 499**	**187 562**	**183 391**
AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK (ezer Ft)	**26 212**	**463 339**	**930 340**	**1 250 270**	**1 125 573**	**918 836**	**763 945**
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN (ezer Ft)	**118 617 307**	**222 655 082**	**230 148 036**	**227 033 023**	**225 538 288**	**227 925 216**	**234 920 075**

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának zárszámadásai 2014-2024.

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy az önkormányzat vagyongazdálkodása az elmúlt években kiegyensúlyozott és eredményes volt. Jelentős vagyonnövekedés mutatható ki mind a befektetett eszközök, mind pedig összes eszköz pénzbeli értéke tekintetében. 2014 és 2024

között a befektetett eszközök tekintetében 83%-os, míg a teljes vagyon tekintetében – még ennél is nagyobb – 98%-os növekedés volt kimutatható.

A vagyon hasznosításában részt vevők között kiemelt szerepet tölt be a Polgármesteri Hivatal, hiszen önkormányzati költségvetési szervként egyrészről gazdálkodik a használatában álló vagyonnal, másrészről az önkormányzat munkaszervezeteként előkészíti és végrehajtja a tulajdonosi joggyakorlók döntéseit. Az üzleti/vállalkozói vagyon körébe tartozó ingatlanokkal kapcsolatban a vagyonkezelést a KIK-FOR Ingatlankezelő és Forgalmazó Kft. látja el az önkormányzattal kötött vagyonkezelési szerződés, a mindenkori éves vagyongazdálkodási koncepciója (melynek összhangban kell állnia a közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervvel) és a tulajdonosi döntések alapján.

Az önkormányzati költségvetési szervek az alapító okiratukban meghatározott alapfeladataik ellátása, továbbá – amennyiben alapító okiratuk lehetővé teszi – a jogszabályokban és alapító okiratukban meghatározott feltételekkel vállalkozási tevékenység folytatása érdekében a használatukban lévő vagyont hasznosítják.

Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok Magyarország Alaptörvényének 38. cikk (5) bekezdése alapján, törvényben meghatározott módon, önállóan és felelősen kötelesek gazdálkodni a törvényesség, célszerűség és az eredményesség követelményei szerint. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának gazdasági társaságokban nyilvántartott részesedésének nettó értéke a 2014-es 3,99 milliárd Ft-os értékről 2025-re több mint 5,9 milliárd Ft-ra növekedett.

A vagyon hasznosításában részt vevő önkormányzati szervek a használatukban lévő vagyon hasznosítására vonatkozóan jogosultak a versenyeztetésre az önkormányzati vagyongazdálkodási szabályai szerint. Az önkormányzati részvétellel működő alapítványok és közalapítványok az önkormányzat által rendelkezésükre bocsátott vagyonnal gazdálkodva látják el alapító okiratukban meghatározott közhasznú-, illetve közfeladataikat.

Gazdasági program

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 2025 április 3-ai ülésén 26/2025. (IV.3.) határozatával fogadta el Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2025-2030. évekre vonatkozó Gazdasági Programját. A program vitája kapcsán Kecskemét döntéshozói felismerték, hogy a túlsúlyosan intézményfenntartó és finanszírozási rendszerét illetően, a központi költségvetéstől függő magyar önkormányzati rendszerben – a közgyűlési ciklus időtartamára – ki kell jelölnie azokat a kulcsfontosságú gazdaság- és városfejlesztési területeket, illetve ellátandó feladatokat, amelyek mentén a város versenyképessége, fenntarthatósága és élhetősége tovább erősíthető, fejlődése pedig harmonikussá tehető. Ennek megfelelően Kecskemét 2025-2030 közötti időszakra szóló gazdasági programja tartalmazza különösen, az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket. Emellett meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek -

a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban – a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével **a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják**.

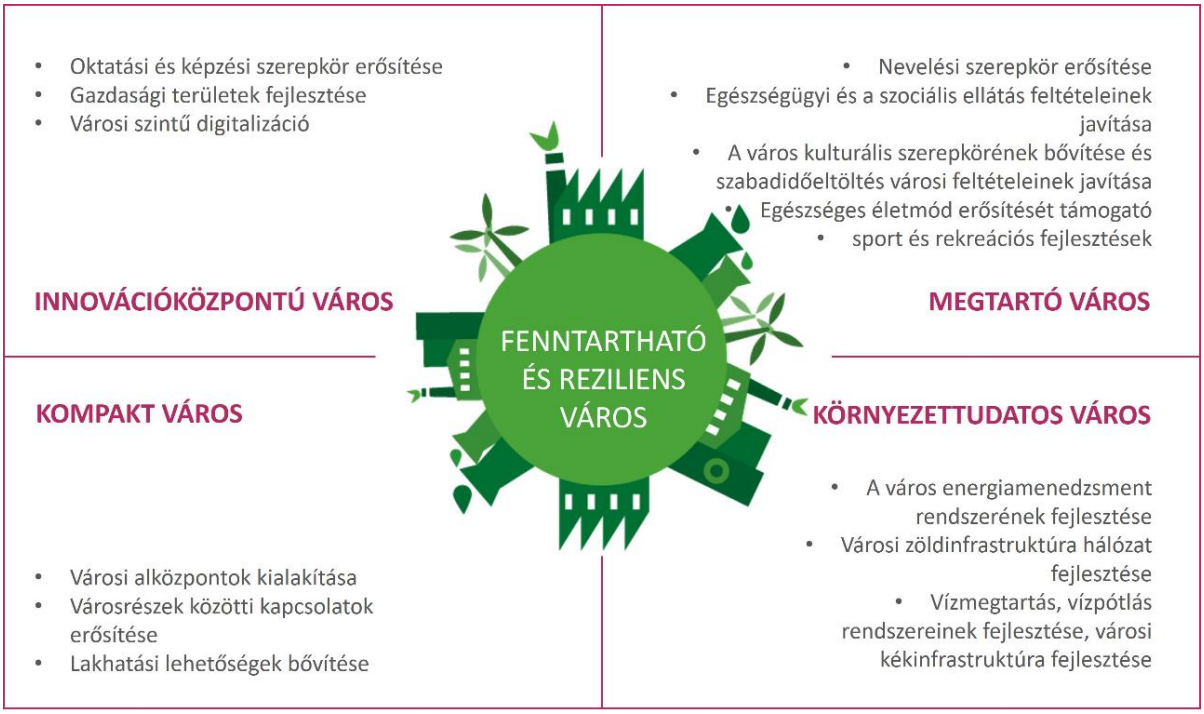
Az Önkormányzat célja, hogy a szabályozási környezet és az operatív beavatkozások összehangolásával, olyan innovatív és fenntartható fejlődési pályát biztosítson a város számára, amely hosszú távon erősíti gazdasági és társadalmi pozícióját.

A Gazdasági Program jövőképében kiemeli:

„Kecskemét egy olyan kiegyensúlyozottan fejlődő, klímatudatos és „reziliens" településsé kíván válni, amely intelligens és innovatív megoldásai révén, széleskörű minőségi szolgáltatásokat nyújt szűkebb és tágabb környezetének, továbbá szem előtt tartja a fenntarthatóság követelményét gazdasági, társadalmi és környezeti fejlesztései során."

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Gazdasági Programja stratégiai céljainak rögzítése során figyelembe vette mindazon törekvéseket, melyek fontosak a város minőségi fejlődéséhez, hosszú távú fenntarthatóságához, valamint térségi irányító, ellátó és szervező szerepköréből adódó feladatainak ellátásához. Ennek megfelelően Kecskemét törekszik meghatározó települési és térségi funkcióinak (pl. igazgatási, oktatási, szociális, egészségügyi, foglalkoztatási, innovációs, logisztikai) bővítésére, szolgáltatási és ellátó hálózata fejlesztésére, vonzó befektetési környezet kialakítására, továbbá az innovációs és digitalizációs folyamatok felgyorsítására. Mindezeket figyelembe véve, Kecskemét megfogalmazta az alábbi átfogó, stratégiai és tematikus céljait (69. ábra).

69. ábra: Kecskemét Gazdasági Programjának célrendszere

Forrás: Kecskemét Gazdasági Program 2025-2030

Átfogó cél:

Társadalmi és gazdasági téren kiegyensúlyozottan fejlődő, intelligens, fenntartható és reziliens várossá válás.

A megfogalmazott négy stratégiai cél keretében rögzítette a kompakt város kialakítását, az innovációközpontú fejlődést, a város megtartóképességének fokozását, valamint Kecskemét környezettudatossá válását, az alábbi megfogalmazások szerint:

I. KOMPAKT VÁROS

Kecskemét célja a közeljövőben egy kompakt város megvalósítása, amely a sűrűbb, jól szervezett településszerkezet révén biztosítja a különböző funkciók — vállalkozások, szolgáltatások, közlekedés és rekreáció — térbeli közelségét. A cél, hogy a város életterei könnyen elérhetőek legyenek, erősítve a helyi gazdaságot, növelve az életszínvonalat, miközben védi a természeti környezetet és támogatja a kulturális fejlődést. A kompakt város elve a fenntarthatóságot, a hatékony infrastruktúrát és az élhető városi környezetet helyezi előtérbe.

Kapcsolódó tematikus célok:

1. *Városi alközpontok kialakítása;*
2. *Városrészek közötti kapcsolatok erősítése;*
3. *A lakhatási lehetőségek bővítése.*

II. INNOVÁCIÓKÖZPONTÚ VÁROS

Kecskemét célja, hogy a jövő városává váljon, ahol az innováció a fejlődés motorja. A város gazdasági ökoszisztémájának fenntartható fejlesztése a tudásalapú társadalom építésére, a modern infrastruktúra kialakítására és az intelligens technológiák befogadására épül. Kiemelt törekvés a digitális átállás előmozdítása és az emberközpontú, innovatív várostervezés megvalósítása, amely egyszerre szolgálja a gazdasági dinamizmust, a közösségi jólétet és a fenntartható jövőt.

Kapcsolódó tematikus célok:

1. *Tudásalapú társadalom építése, az oktatási és képzési szerepkör erősítése;*
2. *A gazdasági területek fejlesztése;*
3. *Városi szintű digitalizáció.*

III. MEGTARTÓ VÁROS

Kecskemét célja, hogy olyan városi környezetet alakítson ki, amely magas színvonalú szolgáltatásaival hozzájárul a helyi közösségek jólétéhez és a város megtartóképességének erősítéséhez. A város fejleszti nevelési és oktatási rendszerét, támogatja a helyi identitást erősítő civil kezdeményezéseket, és biztosítja a különböző társadalmi rétegek, csoportok, illetve korosztályok harmonikus együttélését, az elesettek, betegek és segítségre szorulók megfelelő egészségügyi és szociális ellátását, a

társadalmi szolidaritás és esélyegyenlőség megteremtését, továbbá biztosítani kívánja az egészséges életmód kialakításához szükséges szabadidős, sport és rekreációs tevékenységek széleskörű városi elérhetőségét.

Kapcsolódó tematikus célok:

1. *A nevelési szerepkör erősítése;*
2. *Egészségügyi és a szociális ellátás feltételeinek javítása;*
3. *A város kulturális szerepkörének bővítése és szabadidőeltöltés városi feltételeinek javítása;*
4. *Egészséges életmód erősítését támogató sport és rekreációs fejlesztések.*

IV. KÖRNYEZETTUDATOS VÁROS

Kecskemét felelősen gondolkodik természeti környezetéről, alkalmazkodik a sajátos táji és településkörnyezeti adottságokhoz, fejlesztései során figyelembe veszi természeti környezete teherbíró képességét, éppen ezért a jövőben az erőforrásokkal és energiahordozókkal hatékonyan és takarékosan kíván bánni. Figyel az értékes épített és természeti környezetének megóvására, a jó termőhelyi adottságú mezőgazdasági területeinek, vízbázisainak és zöldfelületeinek védelmére. A gazdaság- és településfejlesztése során pedig célul tűzi ki, hogy egyre nagyobb arányban vegye igénybe a megújuló erőforrásokat.

Kapcsolódó tematikus célok:

1. *A város energiamenedzsment rendszerének fejlesztése;*
2. *Városi zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztése;*
3. *Vízmegtartás, vízpótlás rendszereinek fejlesztése, városi kékinfrastruktúra fejlesztése.*

Kecskemét a Gazdasági Programjában megfogalmazott jövőképének formálását, valamint a jelzett stratégiai és tematikus céljait egy fenntartható, széles társadalmi elfogadottsággal rendelkező városfejlesztési folyamat mellett, az alábbi horizontális célok érvényesítésével kívánja elérni:

- Az esélyegyenlőség, a társadalmi integráció elősegítése, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása;
- Egészséges, élhető, klímabarát és fenntartható városi környezet kialakítása;
- Értékalapú és értékőrző, intelligens fejlődés feltételeinek megteremtése (oktatással, szemléletformálással);
- A foglalkoztatás és munkahelyteremtés lehetőségeinek biztosítása, bővítése;
- Együttműködő tervezés, partnerség és monitoring biztosítása.

A megfogalmazott célrendszer elérése, valamint Kecskemét harmonikus, fenntartható és reziliens fejlesztése érdekében a városi döntéshozók az alábbi fejlesztési prioritásokat kívánják szem előtt tartani:

1. Befektetőbarát, vonzó gazdasági környezet fejlesztése.
2. A városon belüli területi- és társadalmi kohézió erősítése.
3. Hatékony városfejlesztési, -tervezési és -üzemeltetési rendszer kialakítása.
4. A fejlesztési források rendelkezésre állásának biztosítása.
5. Felkészülés a klímaváltozásból eredő kockázatok kezelésére és a város rezilienciájának növelésére.

A Gazdasági Program kiemelte, hogy *„a város működése és folyamatai az elmúlt évtizedekben mind összetettebbé és bonyolultabbá váltak, így napjainkra felértékelődött az adatalapú tervezés és döntéshozatal. Éppen ezért kiemelten fontos, hogy a városi irányítási rendszer számára rendelkezésére álljanak a városi (pl. társadalmi-demográfiai, területi, gazdasági, műszaki, környezeti) folyamatok megfelelő megértéséhez/értékeléséhez szükséges adatalapú információk. Ezek biztosításához szükség van a város által elérhető adatok és információk rendszerezett gyűjtésére, elemzésére és értékelésére, hogy képessé váljon az Önkormányzat a települést érintő változásokhoz történő gyors reagálásra, melynek alapfeltétele a megfelelő humán erőforrás, a professzionális szakmai munka szervezeti és intézményi hátterének biztosítása mellett, egy városi adattár és monitoring rendszer felállítása.”*

A dokumentum kiemelt figyelmet fordít a város kooperatív együttműködési modelljének kialakítására, melynek során kiemeli: *„A város gazdasági ökoszisztémájának fejlesztése fontos horizontális célként jelenik meg, melynek során a város széleskörű együttműködés kialakítására törekszik a gazdaság, az oktatási intézmények, a K+F+I szervezetek, valamint az egyéb közigazgatási és civil szervezetekkel, a gazdasági területek megfelelő kialakítása, a humán erőforrás biztosítása, továbbá az infrastrukturális, digitalizációs, városfejlesztési és fenntarthatósági kérdések vonatkozásában.*

Kecskemét eddigi sikereinek egyik mozgatórugója az a városvezetői felismerés, hogy a városban rejlő gazdasági potenciál kihasználásának kulcsa nem az egyes aktorok egyéni szerepvállalásán múlik, hanem a város gazdaságának és működésének/működtetésének szempontjából meghatározó szereplők közötti együttműködéseken.

A helyi gazdaság fejlődésére és a magasabb hozzáadott értékű foglalkoztatás előmozdítására a belső erőforrásokra történő építkezés, a helyi kormányzás és modern vezetési kultúra jelentős hatást gyakorol. Ennek alapja a kapcsolódási pontként működő, együttműködő és emberközpontú szemlélet, amely ösztönzi a kooperációt, figyelembe veszi a sokféleséget, nyitott a párbeszédre, és központi értéke az empátia.”

1.1.7.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Településfejlesztési tevékenység

Kecskeméten a 2014 óta eltelt időszakban a beruházások nagyobb része **uniós források** felhasználásával valósult meg, de jelentős **állami és önkormányzati források** is segítették a város településfejlesztési tevékenységét, majd 2020 óta a Kecskeméti Városfejlesztési Alap 15 milliárd Ft-os kerete is rendelkezésre áll településfejlesztéshez kötődő projektek finanszírozására, visszatérítendő formában.

Uniós források bevonásával megvalósult fejlesztések

A 2014 óta uniós támogatásból (ebbe bele kell érteni a 2007-2013-as programozási ciklus áthúzódó projektjeit is) megvalósult fejlesztések közül kiemelhetjük **a városrehabilitációs tevékenységek**et (pl. Szabadság tér és környezetének funkcióbővítő városrehabilitációja, Mezeiváros és Ürgés integrált szociális jellegű városrehabilitációja, Zöld város kialakítása a Homokbányán, Rudolf-kert barnamezős rehabilitáció), melyek nem csak a városkép jelentős javulását eredményezték, de új funkciók és szolgáltatások megjelenését is elősegítették, valamint hozzájárultak új munkahelyek kialakításához, illetve a társadalmi felzárkóztató programokon keresztül a hátrányos helyzetű csoportok integrációjához is.

Az elmúlt bő egy évtizedben jelentős erőfeszítések történtek **a közút-, kerékpárút- és közlekedésfejlesztés** *(pl. Elővárosi közlekedésfejlesztés, intermodális csomópont előkészítése, közösségi közlekedés fejlesztése, átalakítása (új hibridhajtású autóbuszok beszerzése és a szolgáltatási színvonal emelése), gazdasági területekhez kapcsolódó útfejlesztések (Daimler, Barényi, Búzakalász), -felújítások, Homokbánya déli feltáró út építése, Szolnoki út felújítása, Hetényegyháza bekötése az M5 autópályába, 54. sz. főút négynyomúsítása és körforgalmak fejlesztése, Károly Róbert körút kiépítése, Izsáki út 2x2 sávos kiépítése a Vízmű utca és a Nagykörút között, Margaréta buszforduló építése, új városi busztelephely kialakítása, Bem u. - Kuruc krt. kereszteződésében körforgalom kiépítése, térségi kerékpárút fejlesztés, városi kerékpárút és kerékpárosbarát fejlesztések)* területén, melyek az átfogó tervezés és előkészítést követően az elmúlt évtized folyamán már konkrét beruházásokban is formát öltöttek. Ezek a beruházások elsődlegesen a hiányzó közúthálózati szakaszok pótlását, az egyre bővülő déli iparterület jobb megközelítését, a szűk közúthálózati keresztmetszetek bővítését, a közlekedésbiztonság erősítését, a lágy közlekedési formák lehetőségeinek bővítését, a közösségi közlekedés színvonalának javítását, valamint a közúti csomópontok kiépítésével a közúti forgalom városon belüli jobb levezetését szolgálták több mint 11 milliárd Ft értékben.

Mind a projektek száma, mind pedig a projektek összköltségvetése alapján, meghatározóak voltak **az épületenergetikai korszerűsítéseket célzó beruházások** (pl. Margaréta Otthon, a Táncsics kollégium, a Gyógypedagógiai intézmény energetikai korszerűsítései, valamint iskolai, óvodai és bölcsődei intézmények felújításai), melyek csak a 2014-2020-as programozási időszakban közel 6 milliárd Ft értékben valósultak meg. Hasonlóan jelentősek voltak az **intézményi fejlesztések** (jellemzően bölcsődei és óvodai intézmények, illetve szociális

létesítmények és közösségi házak épülhettek, illetve újulhattak meg) is, melyek új épületek kialakításában, illetve felújításában, valamint a kapcsolódó alapszolgáltatások minőségi fejlesztésében öltöttek testet mintegy 7,7 milliárd Ft értékben (20. táblázat).

20. táblázat: A 2014-2020-as programozási időszak nyertes pályázataiból finanszírozott önkormányzati településfejlesztési projektek funkcionális bontásban

Beavatkozás	Projektek száma (db)	Megítélt támogatás (Ft)	Saját erő (Ft)
Közútfejlesztés	8	6 328 377 880	4 022 199 000
Városrehabilitáció	5	3 564 059 859	869 913 000
Infrastruktúra, informatikai fejlesztés	4	903 053 000	199 738 000
Intézményfejlesztés	16	5 256 447 325	2 425 652 000
Közlekedésfejlesztés	4	8 918 555 019	2 084 092 000
Kerékpárút és kerékpáros fejlesztés	2	296 831 212	31 726 000
Energetikai korszerűsítés	23	4 593 369 700	1 244 758 000
Társadalomfejlesztés	10	1 311 169 018	63 952 882
Zöldterület fejlesztés, környezet és klímavédelem	5	1 228 404 000	599 022 000
Összesen	77	32 400 267 013	11 541 052 882

Forrás: Széchenyi 2020 és Önkormányzati adatszolgáltatás 2025.

Fontosak voltak a városban az elmúlt évtizedben megvalósított **környezetvédelmi beavatkozások**, melyek egyaránt szolgálták az ivóvízminőség javítását („Kék-víz'' – Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Program”), a szennyvíztechnológia fejlesztését (Waste 2 Value projekt), a hulladékgazdálkodás fejlesztését (Komplex hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése a Duna-Tisza közi régióban, különös tekintettel az elkülönített hulladékgyűjtési, szállítási és előkezelő rendszerre), emellett elindult a klímaváltozás elleni küzdelem is, melynek keretében elkészült Kecskemét Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterve, valamint a Klímavédelmi Stratégia.

Sikeres pályázati tevékenység valósult meg a **települési szintű társadalomfejlesztés** (pl. oktatásfejlesztési projektek, környezettudatos szemléletformálás, klímastratégia készítés, társadalmi együttműködés, helyi identitás és kohézió erősítése, foglalkoztatási paktum, közösségépítés), valamint az **intézményfejlesztés** (Platán Otthon, Hírös Agóra, bölcsőde és óvoda fejlesztések, bölcsőde építések, autisták számára új nappali ellátást biztosító telephely, új család és gyermekjóléti központ létrehozása, szociális alapellátó telephelyek fejlesztése, közösségi házak építése Hunyadi- és Széchenyivárosban) területén is.

Az említetteken kívül számos egyéb **játszótér- és zöldfelületfejlesztési**, **közigazgatási** (Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata ASP központhoz való csatlakozása), **egészségügyi** (Egészségügyi alapellátás innovációs célú infrastrukturális fejlesztése, praxisközösség kialakítása) és **kulturális** (Természettudományos tudástár és élményközpont kialakítása) projekt indult a városban.

Állami és önkormányzati forrásból megvalósult fejlesztések

Az uniós pályázati források mellett, jelentős állami szintű fejlesztések kezdődtek a Modern Városok Program (MVP) keretén belül is. Magyarország Kormánya az MVP keretében 2016. február 9. napján együttműködési megállapodást kötött Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatával[12].

A megállapodás részeként Kecskemét városa olyan programokat igyekezett megfogalmazni, amelyek a gazdaság versenyképességének erősítését, annak kiszolgálását, a humán erőforrás fejlesztését, továbbá a turisztikai lehetőségeinek bővítését szolgálják, figyelve arra, hogy a beruházások jelentős hozzáadott értéket teremtsenek, ugyanakkor a városüzemeltetés költségeit ne növeljék.

A gazdaságfejlesztés részeként, Kecskemét és térsége gazdasági növekedésének elősegítése érdekében *a Kormány támogatta Kecskemét Fejlődéséért Alap létrehozását*, amely kockázati tőkealapként a város számára fontos, megtérülő fejlesztési projektek (pl. gazdasági, innovációs, város- és ingatlanfejlesztési, energetikai) finanszírozására jött létre.

Az infrastruktúra fejlesztése keretében *a Kormány támogatta a városi iparterületek biztonságos és folyamatos villamos-energia ellátása érdekében tervezett fejlesztéseket,* (az új tervek szerint: Városföld – Kecskemét Kósafalu 132kV-os távvezeték szabványosítása 80°C-ra; Kecskemét Autógyár – Kecskemét Városföld 132kV-os távvezeték terhelhetőség növelése; Kecskemét Törökfái 400/132 kV hálózatba illesztése; Kecskemét Városföld KECS 132 kV kapcsoló állomás bővítése alállomássá, Kecskemét Városföld – Ballószög naperőmű (BSZG) 132kV-os távvezeték terhelhetőség növelése), melyek azóta megvalósultak.

Emellett hangsúlyos szerepet kaptak a közút- és közlekedésfejlesztési beruházások:

- *445. sz. főút Kecskemét északi elkerülő (II/2) ütem M5 autópálya és az 5. sz. főút között.*
- *52. sz. főút M5 autópálya és Kecskemét, Nagykörút közötti szakasz négysávossá történő kapacitásbővítése;*
- *Kecskemét Déli Iparterületen elhelyezkedő Barényi Béla út fejlesztése.*

A kulturális és turisztikai vonzerő fejlesztése érdekében két belvárosi beruházás valósult meg:

- *Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem kecskeméti Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézetének fejlesztése és bővítése;*
- *A Kecskeméti Városháza (műemléki) felújítása és turisztikai fejlesztése.*

A város és térsége humán infrastruktúrájának fejlesztése érdekében megvalósul *a Kecskeméti Szakképzési Centrum Kada Elek Közgazdasági Szakgimnáziumának modernizációja*, melynek részeként már megtörtént a Rudolf-laktanya keleti területén található műemléki épületek közül

[12] *A megállapodás részleteit Magyarország Kormánya és Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata közötti együttműködési megállapodás végrehajtásával összefüggő feladatokról szóló 1131/2016. (III. 10.) Korm. határozat rögzítette.*

az egykori tiszti, altiszti és törzsépület felújítása, és folyamatban van a legénységi épületek felújítás és összekötése. A foylamat zárásaként megtörténik majd az intézmény jelenlegi belvárosi helyéről történő átköltöztetése a felújított épületekbe.

A Modern Városok Program mellett Kecskemét városa sikeres volt a különböző **nemzetközi és hazai pályázati lehetőségek** kihasználása terén is. Egy nemzetközi pályázat keretében a város **vizsgálta a kecskeméti távhő rendszer gáz alapú ellátásának geotermális alapra történő átállásának,** illetve a jövőbeni beruházás előkészítésének **lehetőségeit** (a projekt költségvetése: 379,3 e EUR). Ezen tanulmány műszaki alapjain valósult meg a Kecskeméti Termostar Kft. 25 MW teljesítményű biomassza-fűtőművének kivitelezése és rendszerbe állítása.

Előrelépés következett be **a víziközművek rekonstrukciója** területén is. A fejlesztések elsődleges célja a hálózati vízveszteség csökkentése (amely Kecskeméten történelmileg 15-16% körül mozgott), az ellátásbiztonság garantálása (főnyomóvezeték-rekonstrukció) és a déli ipari övezet megnövekedett kapacitásigényének kiszolgálása (kapacitásbővítés és korszerűsítés az ipari zónában) volt, emellett ivóvízminőség-javító projektek (pl. Ballószög-Kecskemét) és infrastruktúra kiváltások is folyamatosak voltak 3,6 milliárd forint értékben. Előrelépés történt a szennyvízkezelés és hasznosítás területén is, amely érintette a szennyvíztelep korszerűsítését, a technológiai optimalizálást, a komposztálást és zöldenergia előállítását, valamint a főgyűjtő csatornák felújítását.

A jelzett közműberuházások mellett, több pályázati és saját forrás (mintegy 4,5 milliárd Ft értékben) is segítette az **önkormányzati kerékpárutak és közutak** korszerűsítését. A teljesség igénye nélkül, ennek a fejlesztési folyamatnak a keretében valósult meg a „Nyíri úti (Juhar utca – Széchenyi körút között), valamint a Budai úti (Március 15. utca – Akadémia körút között) járda és kerékpárút szakaszok javítása” 150 millió Ft értékben. Megtörtént emellett Pozsonyi utca aszfaltburkolatú kiépítése (Kecskemét, 9362, 9183 hrsz.), a Tóth László sétány Batthyányi utca és Reile Géza utca közötti szakaszának rekonstrukciója (Kecskemét, 17/57 hrsz.), valamint az Újvidék tér – közpark fejlesztése (Kecskemét, 9325/2 hrsz.), mintegy 75,5 millió Ft-os támogatással. Ugyancsak állami támogatással (287 millió Ft) valósulhattak meg a Hetény vezér utca (Helikon utca és Huszka Lajos utca között), a Kada Elek utca útburkolat és járda felújítási kivitelezési munkái (207,5 millió Ft), a Lánchíd utca útburkolat és parkolók felújítása kivitelezési munkái (57,7 millió Ft), a 441. számú főút Kecskemét belterületi szakasza melletti járda egy részének (1 345 m) 80 millió Ft-os összköltségvetésű felújítása.

Több hazai pályázati lehetőség segítette Kecskemét **elektromobilitásra történő felkészülését és az elektromobilitás feltételeinek javítását** („Jedlik Ányos Terv” Elektromos töltőállomás alprogram keretében három helyszínen 2x22 kW teljesítményű töltőoszlopok kialakítása, két pályázati program segítségével az önkormányzat összesen 3 db tisztán elektromos üzemű gépjárművet szerzett be).

A jelentősebb **kulturális fejlesztések előkészítésének** sorából kiemelkedik a **Katona József Színház, valamint a Ruszt József Stúdiószínház** épületei komplex felújításának (korszerűsítése, átalakítása, bővítése), továbbá a kapcsolódó fejlesztéseknek (környezetrendezés,

parkolóépítés) műszaki előkészítése és tervezése, melynek támogatási összege meghaladja a 238 millió Ft-ot.

A **szociális fejlesztések** sorából kiemelkedett a **Szent László városi** (8354/4 hrsz-ú) **idősotthon** létesítése, melynek során 26 férőhelyes idősotthon kialakítása, az ingatlan környezetrendezése és a szükséges bútorok, eszközök beszerzése valósult meg több mint 395 millió Ft-ból.

A vizsgált időszakban Kecskemét jelentős **sportszakmai és infrastrukturális fejlődés**en ment keresztül. A beruházások fókuszában az új sportközpontok kialakítása, multifunkcionális terek építése, az iskolai sportinfrastruktúra korszerűsítése és a szabadidős létesítmények fejlesztése állt. A legjelentősebb beruházások közül ki kell emelni a **Mercedes-Benz Gyár Kosárlabda Akadémia** átadását 2017-ben (791 millió Ft), a Széktói sportkomplexum területén 2019 tavaszán átadott **Kecskeméti Atlétikai Centrum**ot (705 millió Ft), **a Széktói Stadion és edzőpályák több ütemben történő fejlesztését** (kb. 2 milliárd Ft). Megtörtént továbbá a Bóbis Gyula Edzőcsarnok felújítása, Kecskeméti Katona József Gimnázium új sportcsarnokának építése, valamint a Széchenyivárosi és egyéb városi sportparkok, futókörök és az MLSZ támogatásával műfüves labdarúgópályák (pl. Katonatelep, Tóth László sétány, Műkertvárosi Sportcentrum, KTE utánpótlás központ, Táncsics Mihály Kollégium, valamint több intézményi pálya [Bocskai utcai óvoda, Kecskeméti Lánchíd Utcai Sport Általános Iskola, Czollner téri, Irinyi utcai, Hermann Ottó téri]) megépítése.

Az önkormányzat **munkaerő mobilitását segítő szállásfejlesztés**i projektet valósított meg Homokbánya városrészben (hrsz: 21934/2), ahol egy használaton kívüli épületegyüttesben az „A" épület felújításával történt meg a helyi munkavállalók korszerű lakhatási feltételeinek kialakítása, mintegy 1,2 milliárd Ft értékben.

Jelentősnek tekinthetők **Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának magánerős infrastrukturális beruházásai** is, melyek nagyságrendje 2014 és 2024 között meghaladta a 15 milliárd Ft-ot.

Az önkormányzat **infrastrukturális beruházásai** érintették az állagmegőrzési, útrekonstrukciós, a járda-felújítási, járda- és parkoló-építési, kerékpárút építési és felújítási, közterületfejlesztési, valamint csapadékvíz elvezetési és egyéb víziközmű beruházási munkálatokat, továbbá a közvilágítás-fejlesztési, tervezési és magasépítési munkálatokat. Ez utóbbi tevékenység részeként valósult meg a Homokbánya városrészben 2 db egykori laktanya épület bontását követően egy 12 lakásos bérlakás építése (1,4 milliárd Ft saját forrásból). A beruházások eredményeként a városban mintegy 45 kilométer új közút, 8,3 km kerékpárút épült, a város víziközművekkel való lefedettsége pedig megközelítette a 100 %-ot.

A **kerékpárforgalmi létesítmények** (kerékpárutak, kerékpáros nyomok, sávok felfestései) fejlesztése keretében megépülhetett például a Búzakalász utcai és Kaffka Margit utcai kerékpárút, valamint felújításra került a Budai úti, a Halasi úti, a Nyíri úti, a Szolnoki úti gyalog- és kerékpárút és a Hetényi kerékpárút.

A város út- és közműellátottságának fejlesztéséhez nagymértékben hozzájárultak még a lakossági önerős fejlesztések is, melynek során a vizsgált időszakban lakossági útépítésekre mintegy 4,3 milliárd Ft került felhasználásra. Ennek keretében több mint 80 helyszín burkolt útfelületének kialakítása történt meg.

Meghatározóak voltak még az egyéb közterületi fejlesztések, benne forgalmi csomópont fejlesztések (pl. Március 15 – Nyíri út, Március 15 – Irinyi út, Klebersberg K. út – Mártírok útja, Könyves Kálmán krt. – Halasi út, Piszekút tér, Benkó Zoltán szabadidőközpont sport- és szabadidős létesítményeinek fejlesztése – Integrált játszótér ("Dombjátszótér") kivitelezése, Főbejárat környezetének rendezése, Mezei utca parkosítás, Guba park fejlesztése, Szabad utcai játszótér kialakítása), a gyalogátkelőhely és járdafejlesztések (pl. Szent István krt, Wéber Ede utca, Bagi László utcában a Dobó krt. kereszteződésében, Katona József és a Deák Ferenc téren, Csabay Géza és Olimpia u. között, valamint a Tó Hotelnél, Könyves Kálmán körút és Kiskőrösi út csomópontjában).

Településfejlesztés városi intézményrendszere

Kecskemét Megyei Jogú Város településfejlesztési döntéseiben és a feladatok végrehajtásában az Önkormányzat Közgyűlésén kívül, annak Bizottságai, a Polgármesteri Hivatal szervezeti egységei és az önkormányzati tulajdonú vállalkozások egyaránt érdekeltek és érintettek.

A városfejlesztés önkormányzati szervezetrendszere

Kecskemét Megyei Jogú Város szervezeti hierarchiájában a Településfejlesztési Koncepcióban (TfK), a Településtervben, ezen belül is a Településfejlesztési Tervben (TfT), valamint a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiában (FVS) foglaltak koordinálásában és megvalósításában fontos szerepe van a Polgármesternek, aki saját jogkörében szervezi a településfejlesztést és a közszolgáltatásokat. Felelős a Közgyűlés döntéseinek végrehajtásáért, ennek során a TfK, illetve a TfT, valamint az FVS által meghatározott feladatokat ellátni, valamint döntésre előkészíteni a szükséges ügyeket.

A Közgyűlés Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján látja el a feladat- és hatáskörébe tartozó helyi közügyeket és helyben biztosítható közfeladatokat. Ezek közé tartozik különösen: a város – természeti és épített környezetének – tervszerű fejlesztésével és védelmével, a településrendezéssel és üzemeltetéssel, valamint a lakossági közszolgáltatások biztosításával és fejlesztésével kapcsolatos feladatok. Ennek megfelelően a városfejlesztés általános keretfeltételeinek és fő irányainak a meghatározása (pl. különböző fejlesztési tervek és koncepciók elfogadása) a Közgyűlés feladata.

A Közgyűlés a képzési és vármegyei területfejlesztéssel kapcsolatos egyeztetés, koordinációs ügyek, a városüzemeltetési ügyek, a civil szervezetekkel, valamint a települési nemzetiségi önkormányzatokkal való kapcsolattartási és hitéleti ügyek, a közbiztonsággal összefüggő ügyek, továbbá a családokat érintő szociálpolitikai ügyek felügyeletére öt tanácsnokot választ.

A képzési és vármegyei területfejlesztéssel kapcsolatos egyeztetésért, koordinációs ügyekért felelős tanácsnok felügyeli az oktatási- és képzési intézményekkel való kapcsolattartást, a vármegyei területfejlesztéssel kapcsolatos egyeztetési és koordinációs feladatok ellátását, továbbá kapcsolatot tart a járáshoz tartozó településekkel.

A városüzemeltetésért felelős tanácsnok felügyeli a köztisztasággal, települési környezet tisztaságával, közterület-fenntartással, a temetőfenntartással és a temetőüzemeltetéssel kapcsolatos feladatok ellátását, továbbá a vízrendezéssel, víziközművel és egyéb közművel, a közparkok és egyéb közterületek rendjével, a közterületek fellobogózásával kapcsolatos tevékenységeket.

A civil szervezetekkel, valamint a települési nemzetiségi önkormányzatokkal való kapcsolattartásért és hitéleti ügyekért felelős tanácsnok kapcsolatot tart a települési nemzetiségi önkormányzatokkal, valamint a civil és az egyházi szervezetekkel.

A közbiztonságért felelős tanácsnok felügyeli a közbiztonsággal összefüggő feladatok ellátását.

A családokat érintő szociálpolitikai területért felelős tanácsnok felügyeli a családok szociális biztonságát célzó feladatok ellátását, az e területet érintő támogatási rendszer működését.

Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlésén kívül a településfejlesztési feladatok ellátásában, a Településfejlesztési Tervben és a Fentartható Városfejlesztési Stratégiában foglaltak megvalósításában kiemelt szerepet töltenek be állandó bizottságai. Ezen belül is meghatározó feladata van a Fejlődő Város Bizottságnak, amely dönt – a településfejlesztés kapcsán fontos és – az önkormányzati rendeletben meghatározott gazdasági fejlesztéssel, innovációval, várostervezéssel, környezetvédelemmel kapcsolatos, valamint az európai uniós ügyekben.

Emellett az FVB közgyűlési döntésre előkészíti a feladatkörébe tartozó rendelet alkotására és módosítására vonatkozó előterjesztést, egyéb előterjesztést. A településszerkezeti tervet, a helyi építési szabályzatot és a szabályozási tervet. A várost érintő országos és vármegyei területrendezési- és fejlesztési tervekkel, koncepciókkal kapcsolatos önkormányzati vélemény kialakítására vonatkozó előterjesztéseket. A településfejlesztési tervezéssel kapcsolatos előterjesztéseket. A településrendezéssel kapcsolatos előterjesztéseket. A zöldinfrastruktúra-fejlesztéssel előterjesztéseket. Véleményezi továbbá a Településfejlesztési Tervet, illetve a szakterületeihez tartozó közgyűlési és bizottsági döntés végrehajtását.

Emellett az Aktív Város Bizottság, a Gazdálkodó Város Bizottság, a Gondoskodó Város Bizottság, a Működő Város Bizottság és a Szabályozási Bizottság is véleményezi a Közgyűlés elé kerülő Településfejlesztési Tervet.

A Fejlődő Város Bizottság mellett ugyanakkor az állandó bizottságok többsége is rendelkezik városfejlesztéshez kötődő jogkörökkel, feladatokkal. Ennek keretében a saját szakterületükön részt vesznek a tervezést megalapozó dokumentumok elkészítésében, véleményezik az előterjesztéseket, figyelemmel kísérik a fejlesztések megvalósítását, és ezzel összefüggésben felügyelik az önkormányzat különböző intézményeit.

A Polgármesteri Hivatal városfejlesztési feladatainak megvalósításával több szervezeti egység is foglalkozik, így a Fejlesztéspolitikai Iroda irányítása alatt működő osztályok (*Projektkoordinációs Osztály, Pályázati és Közbeszerzési Osztály*), a Gazdálkodási és Intézményüzemeltetési Iroda (*Pénzügyi Osztály, Költségvetési és Intézményüzemeltetési Osztály*), a Mérnöki Iroda és kapcsolódó osztályai (*Várostervezési Osztály, Közszolgáltatásszervezési és Környezetvédelmi Osztály, Közterületfenntartási és Beruházási Osztály, Biztonságos Működés Szervezési Osztály*), valamint a Szervezési és Jogi Iroda és kapcsolódó szervezeti egységei (Jogi Osztály, Vagyongazdálkodási Csoport, Társaságirányítási és Tőkebefektetési Csoport).

A Fejlesztéspolitikai Iroda feladata a város fejlesztéspolitikai programjainak előkészítése, a fejlesztések rendszerbe szervezése, folyamatos ellenőrzése, a szükséges intézkedések kidolgozása az irodához tartozó osztályok közreműködésével. A Fejlesztéspolitikai Iroda szakmai kapcsolatot tart a várospolitika, városstratégia kialakításáért, megvalósításáért felelős vezetők, képviselők és a közgyűlés bizottságai között. Az Iroda koordinálja a hazai, valamint a 2021-2027 közötti időszak európai uniós projektjeinek tervezésével, előkészítésével és menedzselésével kapcsolatos közbeszerzési, műszaki, pénzügyi feladatokat. Együttműködik a városstratégia elméleti kérdéseivel foglalkozó tudományos műhelyekkel, civil szervezetekkel, valamint gazdasági társaságokkal. A Fejlesztéspolitikai Iroda osztályai közreműködésével ellátja az önkormányzat pályázatai, projektjei tervezésével és megvalósításával kapcsolatos projektmenedzseri feladatokat. Figyelemmel kíséri az éves költségvetésben jóváhagyott feladatokkal összefüggő pályázatokat, s azok eredményéről, illetve nyertes pályázat esetén annak végrehajtásáról tájékoztatja a közgyűlést. Közreműködik az önkormányzat által benyújtandó pályázatok előkészítésében, általános adatszolgáltatásban, ide nem értve a pályázatok szakmai tartalmának meghatározását, amely a pályázat tárgya szerinti szakosztály feladata.

A Fejlesztéspolitikai Irodán belül működő Pályázati és Közbeszerzési Osztály az iroda feladatkörében felmerülő pályázatkezelési feladatoknak megfelelően ellátja a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokhoz kapcsolódó projektek megvalósításával összefüggő feladatokat. Figyelemmel kíséri az európai uniós és egyéb hazai és nemzetközi pályázati kiírásokat, a pályázati lehetőségekről tájékoztatja a hivatal belső szervezeti egységeit és az intézményeket. Az osztály tartja nyilván az önkormányzat és intézményei által benyújtott pályázatokat, azokról szükség esetén tájékoztatja a közgyűlést, illetve ellátja az önkormányzati támogatási programmal kapcsolatos feladatokat. A szervezeti egység feladatkörébe tartozik a vállalkozásoknak nyújtott önkormányzati támogatásokról az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Kormányrendelet szerinti nyilvántartás vezetése, továbbá a vállalkozásoknak nyújtott önkormányzati támogatás-tervezetek bejelentése a Támogatásokat Vizsgáló Irodához.

A Fejlesztéspolitikai Irodán belül működő Projektkoordinációs Osztály az iroda feladatkörében felmerülő pályázatkezelési feladatoknak megfelelően ellátja a helyi gazdaságot és turizmust

ösztönző, fejlesztési célú projektek koordinálását, melyek közvetlenül vagy közvetve hozzájárulnak a település gazdaságának élénkítéséhez. Támogatja a projektek tervezésével és végrehajtásával összefüggő feladatok ellátását, ennek keretében figyelemmel kíséri az előkészítéssel összefüggő elemzések, hatásvizsgálatok, dokumentumok megalapozottságát és végrehajtását. Közreműködik az osztály feladatkörében végrehajtásra kerülő projektek pénzügyi feladatainak ellátásában, az éves költségvetés tervezésében, ellenőrzi a projektekhez kapcsolódó kötelezettségvállalásokat.

A szervezeti egység ellátja a szerződés-tervezetek pénzügyi előkészítésével összefüggő feladatokat, közreműködik a projektek végrehajtása során felmerülő pénzügyi, költségvetési kérdések tisztázásában. Közreműködik a projektek likviditásmenedzsmentje, a támogatásból megvalósuló projektek elszámolásai, kifizetési igénylései kapcsán felmerülő feladatok ellátásában. Folyamatosan monitorozza, ellenőrzi a projektekhez kapcsolódó költségvetési előirányzatok felhasználását, szükség esetén gondoskodik az előirányzatok módosításával kapcsolatos feladatokról. Az osztály felügyeli az Integrált Területi Programban (ITP) foglalt stratégia végrehajtását, ellenőrzi a megvalósult eredményeket, szükség esetén intézkedési javaslatot készít a szükséges beavatkozásokról.

A Mérnöki Iroda ellátja a településrendezést és településüzemeltetést érintő mérnöki típusú feladatokat, valamint ellátja a főépítész ügyviteli, adminisztrációs feladatait és szakmailag segíti a tevékenységét. Közreműködik az önkormányzat terület fejlesztéssel és -rendezéssel, a településfejlesztéssel és -rendezéssel, az épített környezet alakításával és védelmével, a településkép védelmével, továbbá a települési zöldinfrastruktúra alakításával és védelmével összefüggő települési önkormányzati és jegyzői feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében Végzi az egységes települési és önkormányzati táj-, környezet- és zöldfelület (zöld- és kék infrastruktúra hálózat) gazdálkodás szakmai megalapozását és módszertani irányítását, valamint az e tárgykörben jelentkező településüzemeltetési feladatokat. Közreműködik a közterületfenntartással, beruházásokkal, a tömegközlekedéssel, távhőszolgáltatással, kegyeleti közszolgáltatással, a kommunális, vízügyi igazgatással, természetvédelemmel, környezetvédelemmel, közbiztonsággal kapcsolatos önkormányzati és jegyzői feladatok ellátásában. Részt vesz az önkormányzati fejlesztések során a várostervezési, városfejlesztési, városüzemeltetési szempontok érvényesítésében. Szakmai véleményével segíti – az előzőekben bemutatott területeken – az önkormányzat döntéseinek előkészítését, állásfoglalásainak kialakítását.

A Várostervezési Osztály közreműködik többek között az önkormányzati főépítészi feladatok ellátásában, a területfejlesztéssel és -rendezéssel, a településfejlesztéssel és -rendezéssel, továbbá az épített környezet alakításával és védelmével összefüggő települési önkormányzati feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Az önkormányzati főépítész szakmai irányítása mellett előkészíti a településfejlesztési terv elkészítésének és felülvizsgálati munkáit, továbbá a döntéselőkészítést a társosztályok bevonásával és közreműködésével. Előkészíti a településrendezési terv (helyi építési szabályzat és szabályozási terv) szükséges módosítását,

felülvizsgálatát, döntések előkészítését, nyilvántartás vezetését. Előkészíti a településfejlesztési és településrendezési tervek megvalósulását szolgáló önkormányzati döntések előkészítését (belterületbe vonások, településrendezési szerződések). A főtájépítészi feladatok ellátásával végzi az önkormányzat egységes zöldfelület-gazdálkodás feladatainak szakmai megalapozását és módszertani irányítását. Véleményt nyílvánít a közterület-, közút- és közműfejlesztések településrendezési tervi megfelelőségéről és javaslatot tesz a város közigazgatási területén belül a fejlesztendő területek sorrendjére. Tájékoztatást ad a hatályos településrendezési tervmódosítások folyamatáról, annak tartalmáról. Előkészíti a településrendezési terv (helyi építési szabályzat és szabályozási terv) szükséges módosítását, felülvizsgálatát, döntések előkészítését, nyilvántartás vezetését. Ennek keretében: a településrendezési terv módosítására irányuló kérelmeket nyilvántartja, döntésre előkészíti. A településrendezési tervmódosítás előkészítési és egyeztetési folyamatait a jogszabályi keretek között előkészíti, koordinálja, a döntéselőkészítő anyagokat előkészíti. Gondoskodik a jogszabályban előírt döntések elektronikus rendszerben való feltöltéséről (E-TÉR). Előkészíti a településfejlesztési terv szükséges módosítását, felülvizsgálatát, döntések előkészítését, nyilvántartás vezetését. A településfejlesztési tervmódosítás előkészítési és egyeztetési folyamatait a jogszabályi keretek között előkészíti, koordinálja, a döntéselőkészítő anyagokat előkészíti. Gondoskodik a jogszabályban előírt döntések elektronikus rendszerben való feltöltéséről (E-TÉR).

A főtájépítész a feladatainak ellátása körében végzi az egységes települési és önkormányzati tájkörnyezet- és zöldfelület (zöld- és kék infrastruktúra hálózat) gazdálkodás feladatainak szakmai megalapozását, tervezését és módszertani irányítását, különösen: közreműködik a város rövid-, közép-, és hosszútávú, a települési zöldinfrastruktúra hálózatra vonatkozó fejlesztési koncepciónak, elképzeléseinek kidolgozásában, kiemelten a tömbös beépítésű területek esetén a nem használható zöldfelületek parkolóhely építésére vagy egyéb célra történő hasznosítására vonatkozóan. Előkészíti a koncepcionális tervek alapján a zöldfelületgazdálkodási önkormányzati szabályozást. Részt vesz a településterv (településfejlesztési és településrendezési terv), az arculati kézikönyv és a településképi rendelet előkészítésében, felülvizsgálatában

A Közszolgáltatásszervezési és Környezetvédelmi Osztály közreműködik a közösségi közlekedéssel, távhőszolgáltatással, kegyeleti közszolgáltatással, távhőszolgáltatással, kéményseprő-ipari közszolgáltatással, gyepmesteri feladatok ellátásával, vadaskert működtetésével, közvilágításfejlesztéssel és egyes vízgazdálkodással, környezetvédelemmel és lakcímmegállapítással összefüggő önkormányzati és jegyzői feladatok ellátásában a lakossági közszolgáltatások fejlesztésére irányuló koncepciók, stratégiai tervek elkészítésében. Részt vesz a helyi közösségi közlekedés megújítására vonatkozó koncepciók és intézkedések kidolgozásában. Részt vesz a hulladékgazdálkodási rendszerelemek fejlesztésére irányuló beruházások, beszerzések lefolytatásában, valamint részt vesz a hulladékgazdálkodási és környezetvédelmi szemléletformálásra, kommunikációra vonatkozó feladatokban. Közreműködik a környezetvédelmi témájú tervdokumentációk kidolgozásában (füst-köd riadóterv, zajtérkép, levegőminőségi terv). Ellátja a települési környezetvédelmi stratégiával

kapcsolatos feladatokat (környezetvédelmi program, környezetállapot értékelés, lakosság tájékoztatása). Ellátja továbbá az Önkormányzati Környezetvédelmi Alap működtetésével kapcsolatos feladatokat (nyilvántartások vezetése, környezetvédelmi pályázatok meghirdetése, lebonyolítása). Közreműködik monitorállomások helykijelölési eljárásában. Kezeli az állomásokon keletkező adatokat. Közreműködik a fenntartható energia- és klímaakciótervet (SECAP) érintő feladatok ellátásában. Feladatkörébe tartozik a projektekhez/fejlesztéspolitikai dokumentumokhoz kapcsolódó környezetvédelmi dokumentációk elkészítése, illetve szükség esetén szakértő kiválasztásához szükséges műszakiszakmai tartalom összeállítása, a kapcsolódó kiválasztási eljárásban tárgy szerinti szakértelem biztosítása, továbbá a környezetvédelmi projektekhez kapcsolódó szakértői feladatok ellátása, szakmai teljesítések ellenőrzése. Emellett a projektek előkészítéséhez, végrehajtásához és fenntartásához kapcsolódó környezet- és klímavédelmi szempontú információ- és adatszolgáltatást nyújt.

A Közterületfenntartási és Beruházási Osztály előkészíti a közterületek és közművek fenntartásával, fejlesztésével kapcsolatos döntéseket, szerződéseket, részt vesz azok végrehajtásában. Közreműködik a vízügyi igazgatással kapcsolatos önkormányzati és jegyzői feladatok ellátásában, valamint a más feladatkörébe nem tartozó önkormányzati beruházásokkal kapcsolatos feladatok ellátásában. Az önkormányzati magasépítési, mélyépítési és közműépítési beruházásokkal összefüggésben az osztály feladata különösen a beruházási tervek, programok, javaslatok összeállítása, véleményeztetése várostervezési, főtájépítészi, közútkezelői gazdaságossági, vagyonhasznosítási és üzemeltetési szempontok érvényesítése érdekében, beruházási költségvetések elkészítése, felülvizsgálata, javítása, az önkormányzati intézmények és közművek karbantartási feladatainak ellátására irányuló kivitelezések nyomonkövetése, ellenőrzése, műszaki felülvizsgálatok elvégezése, közreműködés az átadás-átvételi eljárásokban. Az osztály feladata az engedélyező hatóságoknál, közműszolgáltatóknál engedélyezési, ügyintézési tevékenységek koordinálása, a beruházással érintett ingatlanok jogi helyzetének rendezésében való közreműködés. A szervezeti egység részt vesz a kivitelezés folyamatos ellenőrzésében, a munkaterület átadás-átvételi, műszaki átadás-átvételi, üzembehelyezési eljárásainak koordinálásában, valamint a garanciális és szavatossági felülvizsgálatok koordinálásában. Részt vesz továbbá a közterület kialakítási tervek egyeztetésében, véleményezésében.

A Biztonságos Működés Szervezési Osztály feladata a meglévő helyi és országos közúthálózat és a jövőbeli fejlesztések és beruházások összehangolásával és folyamatos felülvizsgálatával a közúti közlekedés dinamikájának és a helyi közutak biztonságos használatának javítása. Az önkormányzati közvilágítási és közlekedési jelzőlámpákkal kapcsolatos beruházásokkal összefüggésben: beruházási tervek, programok, javaslatok összeállítása, véleményeztetése várostervezési, főtájépítészi, közútkezelői, gazdaságossági, vagyonhasznosítási és üzemeltetési szempontok érvényesítése, valamint beruházási költségvetések elkészítése, felülvizsgálata, javítása, továbbá tanulmányok, szakvélemények, tervezési diszpozíciók, tervek, dokumentációk elkészíttetése, az engedélyező hatóságoknál, közműszolgáltatóknál engedélyezési, ügyintézési tevékenységek koordinálása, a beruházással érintett ingatlanok jogi helyzetének rendezésében

való közreműködés, a felújítási, engedélyezési, illetve kivitelezési tervdokumentációk vizsgálata, tervezési programmal, diszpozíciókkal való összevetése, engedélyeztetés lefolytatása. Az említetteken kívül feladatkörébe tartozik a beruházásokhoz kapcsolódó építési tevékenység és járulékos tevékenységek lefolytatásának koordinálásában, a kivitelezés folyamatos ellenőrzésében, a munkaterület átadás-átvételi, műszaki átadás-átvételi, üzembehelyezési eljárások koordinálásában történő közreműködés.

A Gazdálkodási és Intézményüzemeltetési Iroda feladata többek között a város- és gazdaságfejlesztési feladatok végrehajtása és folyamatos ellenőrzése, a szükséges intézkedések kidolgozása az irodához tartozó osztályok közreműködésével. A Gazdálkodási és Intézményüzemeltetési Iroda szakmai kapcsolatot tart a várospolitika, városstratégia kialakításáért, megvalósításáért felelős vezetők, képviselők és a közgyűlés bizottságai között, valamint koordinálja az európai uniós projektekkel kapcsolatos költségvetési, pénzügyi feladatokat.

A városfejlesztéshez kötődő feladatokat lát még el a Humánszolgáltatási Iroda, amely ellátja az önkormányzat városmarketinggel kapcsolatos, nemzetközi kapcsolatait érintő, protokolláris, turisztikai, kulturális, köznevelési, sport, társadalompolitikai és szociálpolitikai feladatait. Koordinálja a társadalompolitikai és közösségi kapcsolatokat érintő feladatok végrehajtását, összehangolja az irodához tartozó osztályok tevékenységét, biztosítja a megfelelő információáramlást. A várospolitikai érdekek előmozdításához, a város fejlődéséhez szükséges külső források feltárása érdekében részt vesz a döntések előkésztésében, koordinálja azok végrehajtását. Részt vesz a Mercedes-Benz gyár működésével kapcsolatos, az önkormányzatot érintő feladatok ellátásában, koordinálja az ahhoz kapcsolódó önkormányzati döntések végrehajtását.

A felsorolt szervezeti egységek mellett, tekintettel a megnövekedett városfejlesztési feladatokra, illetve a – mindenkor hatályos városfejlesztési stratégiai dokumentumokban nevesített – városfejlesztési feladatok méretére, összetettségére és legfőképpen a városrehabilitációs pályázatok által előírt speciális feltételekre, az Önkormányzat a feladatok megfelelő színvonalú előkészítése és lebonyolítása érdekében Városfejlesztő Társaságot hozott létre. A Kecskeméti Városfejlesztő Korlátolt Felelősségű Társaság (továbbiakban városfejlesztő társaság) az önkormányzat – kizárólagos tulajdonában lévő, önálló, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társasága – szervezeti eszköze, a komplex városfejlesztési elképzelések megvalósítására. A városfejlesztő társaság tevékenysége során szorosan együttműködik az Önkormányzattal a megfogalmazott városfejlesztési célok, programok és projektek megvalósításában.

A városfejlesztő társaság tevékenységét és ellátandó feladatait Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének „a városfejlesztéshez és városrehabilitációhoz kapcsolódó feladatok ellátásáról” szóló 34/2009. (V. 29.) rendelete részletezi. Ennek megfelelően a városfejlesztő társaság legfontosabb feladata többek közt Kecskemét Integrált Településfejlesztési Stratégiájában (ITS) meghatározott fejlesztési elképzelések gondozása, a szükséges előzetes tervek (tanulmánytervek, megvalósíthatósági tanulmányok) elkészítése, a

városrehabilitációs feladatok keretében az Akcióterületi Tervek komplex előkészítése és megvalósítása, valamint a város fejlődését elősegítő pályázati és projektlehetőségek feltárása, illetve azok lehetséges összehangolása.

A városfejlesztő társaság tevékenységi körét képezi a felsoroltak mellett, Kecskemét stratégiai és szakágazati dokumentumainak elkészítése és egyéb, a város fejlődését elősegítő területi innovációs és kutatás-fejlesztési tevékenység, továbbá pályázati- és projektlehetőségek feltárása, azok generálása, a megvalósítást szolgáló komplex műszaki szolgáltatás, a fejlesztési területek előkészítésével, ingatlanfejlesztéssel, értékbecsléssel, megvalósíthatósági tanulmányok készítésével, műszaki tervezéssel és ellenőrzéssel, építési szakhatósági és közműszolgáltatói ügyintézéssel, valamint beruházás-lebonyolítói feladatok ellátásával.

A fentiekben vázolt feladatok mellett mind erőteljesebben jelenik meg a városfejlesztő társaság életében a településrendezési és -tervezési tevékenység, amely a fejlesztésalapú tervezés gyakorlatának erősítését szolgálja, s a jövőbeli fejlesztési területek szakmai-műszaki előkészítésében vállal szerepet.

A városfejlesztéssel összefüggő feladatellátás Kecskeméten több önkormányzati és hivatali szereplő között oszlik meg. A Fejlesztéspolitikai Iroda elsősorban a fejlesztéspolitikai programok, pályázatok és projektek koordinációjában, a Mérnöki Iroda és az önkormányzati főépítész a településtervezési, műszaki, környezeti és beruházási feladatokban, a Gazdálkodási és Intézményüzemeltetési Iroda a pénzügyi és költségvetési feltételek biztosításában, míg a Szervezési és Jogi Iroda a vagyongazdálkodási, társaságirányítási és tőkebefektetési feladatok ellátásában vesz részt. A szakági fejlesztések tartalmi megalapozása az érintett szakmai szervezeti egységek feladata. Ezt a rendszert egészíti ki a Kecskeméti Városfejlesztő Kft. projektelőkészítési, stratégiai, műszaki és projektmegvalósítási kapacitása. A több szereplőre épülő szervezeti modell működésének meghatározó feltétele ezért a feladat- és felelősségi határok egyértelmű meghatározása, az információáramlás és a szervezetek közötti koordináció biztosítása, valamint a stratégiai tervezéstől a projektgeneráláson és előkészítésen keresztül a megvalósításig és fenntartásig terjedő folyamatok összehangolása.

1.1.7.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata az elmúlt években számos gazdaságösztönző lépést valósított meg, s alkalmazott sikeresen. Ezek közül kiemelkedik az a széles körű együttműködési hálózat, melyet az **ipar- és gazdaságfejlesztés** területén, a kapcsolódó feladatok *(pl. a városban tevékenykedő gazdasági társaságok eredményes működéséhez szükséges háttérfeltételek megteremtése, munkaerő és beszállítók biztosítása, duális oktatási rendszer kialakítása, a képzés színvonalának emelése, a közlekedés feltételeinek biztosítása, közszolgáltatások és üzleti környezet fejlesztése, stb.)* és problémák *(pl. munkaerőhiány, jelentős közúti forgalombővülés, energiaellátás és energiabiztonság, olcsó lakhatási lehetőségek biztosítása)* kezelése érdekében alakított ki.

Az önkormányzat az elmúlt évtizedben kiemelt figyelmet fordított helyi gazdaságfejlesztési feladatok összehangolására, koordinálására, melyben az alapítása óta (2009) fontos szerepet tölt be az **AIPA Nonprofit Közhasznú Kft.** (a társaság alapítói között találhatjuk Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatát [Kreatív Tudásközpont Közalapítványon keresztül], a Kecskeméti Főiskolát, a Bács-Kiskun Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítványt, a Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamarát és a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségét). **A szervezet kiemelt feladata, hogy egységes szervezeti keretet biztosítson Kecskemét és térsége gazdaságfejlesztési tevékenységének koordinálásában**. A feladat ellátása érdekében az AIPA Kft. koordinációs testületeket (vállalati, felsőoktatási, fejlesztési, önkormányzati) hozott létre, s megalakította munkacsoportjait (Infrastruktúra, HR, Beszállítói környezet, K+F, Társadalmi környezet, Logisztika). A régiós szintű gazdaságfejlesztési program megvalósítása során széleskörű kapcsolatrendszert épített ki a államigazgatási szervezetekkel, szakmai szövetségekkel, az önkormányzatokkal, szakmai érdekvédelmi szervezetekkel, egyetemekkel, kutató-intézetekkel, a programban érintett cégekkel (Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft., Knorr-Bremse Fékrendszerek Kft, helyi KKV-k), különböző közszolgáltatást végző vállalatokkal (MÁV Csoport, Volánbusz Zrt., KEKO Kft., BÁCSVÍZ Zrt., MVM DÉMÁSZ Áramhálózati Kft., MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt.).

A megvalósított szervezet- és gazdaságfejlesztési beavatkozások hozzájárultak Kecskemét és térsége gazdasági szereplőinek hatékony együttműködéséhez, a szemléletformáláshoz és számos program (pl. Integrátori Beszállító Fejlesztési Program, Mentori Pilot Program, Innovációs és Benchmarking klubsorozat, „Ötletből jövő" Program), valamint szolgáltatás (pl. klasztertagok innovációs tevékenységének koordinálása, finanszírozás-menedzsmenti szolgáltatás) elindulásához.

A helyi gazdaság- és szervezetfejlesztés terén, jelentős szerepük volt az elmúlt években a helyi **Klaszterszervezetek**nek (AIPA Klaszter, 3P Klaszter, Hírös Beszállító Klaszter). Ezek közül is érdemes kiemelni az AIPA Alföldi Regionális Iparfejlesztési Klaszter megalapítását, amely már nem csak egy ágazat belső összefogása érdekében jött létre, hanem az integráció egy magasabb szintjét igyekezett megvalósítani, többek között céljainak megfogalmazásában is. Ezek között megjelent az Alföld és ezen belül a Dél-Alföld régió szerepének erősítése, a térség kis- és középvállalatainak megerősítése, az innovációs és a kutatási együttműködések regionális szintű támogatása, a térség kutatási eredményeinek közös piaci hasznosítása, új termékek és szolgáltatások együttes kialakítása, valamint a humán erőforrások szakmai- és oktatási fejlesztése. Nagy visszhangot keltett, amikor 2012 októberében a három legnagyobb kecskeméti klaszter együttműködési megállapodást írt alá, ahol az egyes tagok még autonómiájukat megtartva, de közösen léptek fel Kecskemét és gazdasági térségének versenyképességét javító és fejlesztő program megvalósítására. A klaszterek 3 nagy közös (járműipari versenyképességet növelő, beszállító képességeket fejlesztő-integrátori, mentor) programban, továbbá 10-15 db a klasztertagok közös kooperációját igénylő projektben kívántak

együttműködni. Az integráció még magasabb szintjét jelentette 2017-ben, amikor az AIPA Klaszter és a 3P Klaszter összeolvadt, létrehozva az „AI3PA Smart Klasztert". Az integráció a klaszter vállalatok közötti kohézió, partnerség és együttműködés erősítését célozta, ahol előtérbe kerül a vállalkozások közötti párbeszéd erősítése (pl. oktatási kérdések, termékportfoliók kialakítása, közös projektek indítása), az ágazatok közötti együttműködésből adódó szinergiák kihasználása, valamint az innovációs és export lehetőségek közös kiaknázása. Ez a megállapodás igen előremutató volt, hiszen az együttműködés 11 különböző gazdasági ágazatot (pl. járműipar, csomagolóipar, nyomdaipar, műanyagipar, élelmiszeripar, vegyipar, hulladékfeldolgozás, infokommunikációs technológia) és külön az oktatás szféráját nevesítette, s minden további ágazat szereplőinek megjelenésére nyitott volt és segítette a klaszter céljainak megvalósulását. Napkjainkban a Kecskeméten működő és a térséghez köthető klaszterek elsősorban a gazdasági kapcsolatok erősítésére, a nemzetközi piacra lépésre, a digitális transzformációra, valamint az ellátási láncok megerősítésére fókuszálnak.

A helyi gazdasági együttműködések szélesítésében meghatározó szerepet játszanak Kecskeméten a kamarák. Ezek közül is kiemelt szerep tölt be a Bács-Kiskun Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara, melynek célja, hogy a tagjai között közvetlen gazdasági, társadalmi kapcsolatokat szervezzen és az együttműködési lehetőségeket előre mozdítsa, továbbá segítse a gazdaság fejlődését és önszerveződését. A Kamara fő tevékenysége a vállalkozói, munkaadói érdekképviselet, amelynek keretében a várost érintő kérdésekben is állást foglalnak. Ebből a szempontból a kamarákkal való együttműködés, igényeik és javaslataik megismerése és beépítése a fejlesztési elképzelésekbe a város jövőjének szempontjából elengedhetetlen. Miután az eltelt évszázadok hagyományai, a mezőgazdasághoz kötődő múlt és a jelenlegi agrár-környezet legalább annyira meghatározzák a várost, mint új keletű ipari létesítményei. Éppen ezért a meghatározó érdekképviseleti szervek között nem lehet megfeledkezni a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Bács-Kiskun megyei szervezetéről, amely a még mindig meghatározó agrár- és élelmiszeripari ágazat szereplőinek szervezésében, érdekképviseletében játszik kulcsszerepet.

Kecskemét napjainkban talán a legmeghatározóbb gazdasági együttműködési fóruma a Kecskemét 4.0 Programhoz kapcsolódó szervezeti keret, s az általa biztosított munkacsoporti platform, valamint a Kecskeméti Regionális Gazdaságfejlesztési Fórum. A Kecskemét 4.0 Program annak érdekében jött létre, hogy a város erőteljes gazdasági fejlődésből, a Mercedes beruházásokból, valamint a jelentkező gazdasági, társadalmi, városüzemeltetési és környezeti kihívásokból adódó feladatokat a szakemberek közösen megvitatva tárják fel, és javasoljanak releváns megoldásokat.

A város és a gazdasági szféra közötti szoros együttműködés több mint egy évtizedes múltra tekint vissza, de a gazdasági környezet és a városi igények változására reagálva Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a partneri együttműködés tartalmi és szervezeti kereteinek megújítása felé tett lépéseket, ezért Kecskemét 5.0 néven új gazdasági ökoszisztémafejlesztési

programot indított el, melynek segítségével új alapokra helyezné, ill. modernizálná az együttműködés formáit. A rövid távú megoldandó feladatokról fokozatosan a középtávú, illetve hosszútávú kezdeményezések kerülnének előtérbe, ami megváltoztatja a Kecskemét 4.0 program fókuszát és időhorizontját is. A megújult, Kecskemét 5.0 nevet képviselő program egyre inkább egy természeti ökoszisztémához hasonló rendszerként tekint a város gazdaságára. Ebből fakadóan a megújult program a társadalmi és környezeti tudatosságra épülő gazdaságfejlesztést szeretne megvalósítani. Célja a városi szereplők (nagyvállalatok, KKV-k, tudásátadó intézmények, kutatóhelyek, közigazgatási és államigazgatási intézmények, civil szervezetek, városban és az agglomerációban élő lakosok) közötti kapcsolatok és együttműködések minőségének és intenzitásának fokozása, hiszen a szereplők tevékenységén túl ezen együttműködések értékteremtő ereje határozza meg a gazdasági ökoszisztéma érettségét. A program három alprogramot foglal magába: Gazdasági tudatosság, Társadalmi tudatosság és Környezeti tudatosság.

A kooperatív együttműködési modell tehát túlmutat a hagyományos gazdaságfejlesztési stratégiákon: Kecskemét jövője az együttműködéseken, a gazdaság különböző aktorai közötti kapcsolatokon és a közös értékteremtésen alapul, egyensúlyt teremtve a gazdasági, társadalmi és környezeti szempontok között. Ennek egyik jó városi példája a Kecskemét Városi Környezetvédelmi Karta keretében történő együttműködés, melyhez 16 vállalkozás kapcsolódott 2023 áprilisában. Céljuk, hogy részt vegyenek a Kecskemét Megyei Jogú Város Klímastratégiájában foglalt stratégiai célok elérésében, s vállalják, hogy a:

- *„tevékenységük ellátása során dolgozóik munkába járásával, termékeik előállításával és telephelyeik fenntartásával kapcsolatosan kibocsájtott üvegházhatású gázok fajlagos értékét csökkentik, annak érdekében, hogy a város 2017. bázisévhez viszonyított CO_2 kibocsátása 2030-ra 40%-kal csökkenjen, amely cél eléréséhez vagyoni ösztönző elemeket dolgoznak ki,*
- *szervezetük energiafelhasználásában növelik a megújuló energiaforrások felhasználását,*
- *dolgozóik munkába járása során előnyben részesítik és ösztönzik a kerékpáros és a közösségi közlekedés igénybevételét,*
- *telephelyeik fejlesztése, átalakítása során előnyben részesítik a hatékonyabb energiafelhasználási megoldásokat,*
- *telephelyeik fejlesztése, üzemeltetése során előnyben részesítik a légszennyező anyagok kibocsájtását megakadályozó, csökkentő technológiák beépítését,*
- *tevékenységük során növelik a szelektíven gyűjtött hulladékok arányát,*
- *tevékenységük során törekszenek a rövid ellátási láncok kialakítására,*
- *telephelyeiken fokozzák a klímaváltozás hatását mérséklő kék-zöld infrastruktúra rendszer kialakítását és fenntartását,*
- *telephelyeiken a csapadékvizek helyben történő szikkasztására, elpárologtatására, egyéb felhasználására irányuló fejlesztéseket végeznek,*

- *csökkentik telephelyük hősziget hatását,*
- *munkatársaik irányában szemléletformálási akciókat szerveznek a keletkező hulladék csökkentése, a vízvisszatartás, a közösségi közlekedés és a kerékpáros közlekedés népszerűsítése érdekében,*
- *vállalják, hogy munkatársaik környezetvédelmi törekvéseinek elősegítésére a munkatársak szervezeten belüli környezetvédelmi fejlesztési javaslatait figyelembe veszik és a legjobb javaslatokat benyújtó munkatársaikat jutalmazzák."*

Ezt az új szemléletet képviseli Kecskemét Megyei Jogú Város új Gazdasági Programja (2025-2030) is, amelyben a település ellátandó kötelező feladataival kapcsolatos elképzeléseit öt prioritás keretében, az adott prioritásokhoz tartozó beavatkozási programokon és kiemelt projekteken keresztül kívánja megvalósítani.

A Gazdasági Program öt prioritása:

1. „Befektetőbarát, vonzó gazdasági környezet fejlesztése";
2. „A városon belüli területi- és társadalmi kohézió erősítése";
3. „Hatékony városfejlesztési, -tervezési és -üzemeltetési rendszer kialakítása";
4. „A fejlesztési források rendelkezésre állásának biztosítása";
5. „Felkészülés a klímaváltozásból eredő kockázatok kezelésére és a város rezilienciájának növelésére".

1. Egy versenyképes, innovatív város kialakítása nem képzelhető el befektetőbarát, vonzó gazdasági környezet megteremtése nélkül. Ennek érdekében Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata mindent elkövet a kedvező helyi adórendszer eredményeinek fenntartásáért, a város fejlődéséhez szükséges infrastrukturális rendszer korszerűsítéséért, a munkaerőpiac jelzéseit is figyelembe vevő oktatási-képzési rendszer kialakításáért, a már meglévő kutatás-fejlesztési és innovációs kapacitások megerősítéséért, az üzleti szolgáltatások körének bővítéséért, illetve a szolgáltató- és befektetőbarát hivatali, ügyintézési rendszer fejlesztéséért.
2. Kecskemét egészének fejlődése csak abban az esetben lehet harmonikus, kiegyensúlyozott és fenntartható, ha a településen belül nincsenek nagy fejlettségbeli, funkcionális és társadalmi különbségek, ennek érdekében a városnak fejlesztései során erősítenie kell a területi (városrészek közötti) és társadalmi kohéziót, illetve támogatnia kell a közösségfejlesztést.
3. Egy hatékony városfejlesztési, -tervezési és -üzemeltetési rendszer kialakítása, szervezeti kereteinek újragondolása és szakmai alapjainak megerősítése, mely jelentős mértékben segítheti a város településfejlesztési és területhasználati elveinek érvényesítését, a megfogalmazott városfejlesztési célok teljesülését, a funkcionális területhasználat kialakulását, valamint a városüzemeltetés feladatainak optimalizációját és szervezettségének növekedését.
4. A Gazdasági Program megfogalmazott céljainak elérése szükségessé teszi a város fejlesztéseihez szükséges források eredményes felhalmozását, melynek három

legfontosabb eszköze: a befektetők vonzása, a vagyongazdálkodási rendszer működtetésének professzionalizálása, valamint a fejlesztési források (pl. uniós, hazai, Városi Alapkezelő Zrt. kezelésében lévő források) hatékony lehívása és felhasználása. Ennek érdekében fontos a városfejlesztéssel, -tervezéssel, illetve projektgenerálással, pályázatkészítéssel és projektmenedzseléssel foglalkozó szervezeti egységek fejlesztése.

5. A városnak a megfogalmazott céljainak elérése és a hosszútávon fenntartható, élhető és „reziliens" város kialakítása érdekében a fejlesztései során szem előtt kell tartania a környezet-, és klímatudatos szemlélet erősítését, s annak előtérbe helyezését, továbbá fel kell készülnie a környezeti-, klimatikus-, energetikai-, gazdasági- és társadalmi változásokból eredő kihívásokra, s arra megfelelő válaszokat kell adnia. Ennek érdekében növelni kell a város ellenálló képességét a települést érő negatív hatásokkal szemben, ezt azonban csak a város folyamatainak figyelésével, elemzésével és értékelésével, valamint a szakmai együttműködések során kiérlelt válaszok (együttműködő tervezés) segítségével érhetjük el.

1.1.7.4 Foglalkoztatáspolitika

Egy város életének és fejlődésének egyik kulcskérdése – általában és konkrétan Kecskemét esetében is – népességének gazdasági aktivitásának szintje, a foglalkoztatás mértéke és szerkezete. Az önkormányzat legfontosabb feladata a városban és környezetében élők kiszámítható jövedelmének és jólétének megteremtése, ezt pedig csak stabil és vonzó munkahelyek létrehozásával, valamint a foglalkoztatást támogató háttérrendszer fejlesztésével lehet hatékonyan biztosítani.

Mint minden nagyobb település, így **Kecskemét számára** is részben **közvetett eszközök** *(pl. közmunka, vagy más munkahelyteremtést biztosító pályázatokon való részvétel, helyi adó- és ösztönzési politika, szoros együttműködési rendszer kialakítása, a helyi vállalkozások megrendelésekkel történő ellátása, képzés-szakképzés támogatása)*, részben pedig **direkt eszközök** *(pl. önkormányzati intézményi fejlesztésekhez kötődő foglalkoztatás bővítés, az önkormányzati gazdasági tevékenység fejlesztése, beruházási programok indítása, aktív pályázati tevékenység)* **állnak rendelkezésre a foglalkoztatás befolyásolására**. Az önkormányzat megfelelő gazdálkodással kiterjedt intézményrendszert, valamint – jól átgondolt gazdaságpolitikával – széleskörű vállalkozási tevékenységet (a többségi tulajdonban lévő gazdasági társaságaikon keresztül) tart fent, amely jelentős mértékben hozzá tud járulni a helyi foglalkoztatási szint növeléséhez.

A közigazgatás átalakítása, az ellátandó feladatok átszervezése (pl. közoktatás, szakképzés, hatósági feladatok) és az önkormányzattól elkerülő feladatok ellenére, 2014 és 2025 között csak kismértékben csökkent (1 838 főről 1 806 főre) az alkalmazottak száma, így a több mint **1 800 munkavállalójával**, **Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata** még mindig **a város egyik legnagyobb foglalkoztatója**, ennek következtében szerepe ezen a területen megkerülhetetlen.

A munkanélküliségi szint alacsonyan tartása, illetve a jellemzően a szerkezeti munkanélküliség jegyeit (*a munkanélküliek száma 2024-2025-ös években már csak 1 700 és 2 000 fő körüli értéket mutatott, ugyanakkor a bejelentett betöltetlen álláshelyek havi mérlege jelenleg a piacvezető toborzási csatornák adatai alapján átlagosan 1 000–1 200 fő körüli volt*) mutató kecskeméti helyzet (a munkanélküliségről szóló részt lásd részletesebben 1.1.6.4. fejezetben) javítása érdekében számos programot indított. Részben a magas színvonalú infrastruktúra biztosításával, képzés-szakképzés rendszerének modernizálásával (pl. duális szakképzés), a pályázati tevékenységének bővítésével, a beruházók településre vonzásával és a gazdasági társaságok befektetését segítő egyablakos ügyintézésének fejlesztésével igyekezett elősegíteni a kedvező vállalkozási környezet kialakítását, illetve a növekvő foglalkoztatást. Másrészt az önkormányzat szerepet vállalt az országos közmunkaprogramokban, továbbá különböző szervezetekkel együttműködve, képzési, átképzési programokat is indított és széleskörű összefogást alakított ki, mind a Kecskemét 4.0 és 5.0 Programban érdekelt szervezetekkel, mind pedig egy Foglalkoztatási Paktum keretében több térségi településsel (pl. Fülöpháza, Jakabszállás, Kunszállás és Városföld) is.

A **Foglalkoztatási paktum** Kecskeméten című, TOP-6.8.2-15-KE1-2016-00001 azonosító számú projekt keretében Kecskemét 2023. év végéig részt vállalt Kecskemét térségi foglalkoztatási partnerség létrehozásában, működtetésében, a térségi társadalom és gazdaság fejlődése érdekében. A foglalkoztatási partnerség kiemelt célja a hátrányos helyzetű álláskeresők térségi munkavállalásának biztosítása, a térség lakosságmegtartó erejének erősítése, demokratikus állampolgári jogok hozzáférhetőségének biztosítása, képzésekben, képességfejlesztésekben való részvétel biztosítása által. Továbbá az önfoglalkoztatóvá válás elősegítése, foglalkoztatás elősegítése a különféle foglalkoztatáshoz kapcsolódó szolgáltatások és kedvezmények által. Ezzel összhangban gazdaságfejlesztési céllal, a helyi, térségi vállalatok, vállalkozások versenyképességének támogatása a megfelelő képzettségű, képességű munkavállalók biztosításával, információs rendszer kialakításával és foglalkoztatáshoz kapcsolódó szakmai rendezvények szervezésével.

Az elmúlt évek globális kihívásai (pl. koronavírus pandémia, háborús konfliktusok, energiaválság) **rávilágítottak a munkaerőpiaci helyzet gyors változásának veszélyeire, illetve egyes gazdasági ágazatok sebezhetőségére**. Éppen ezért a foglalkoztatási helyzet további javítása és a munkanélküliség csökkentése érdekében, az önkormányzat napjainkban is kiemelt figyelmet fordít a munkaerőpiac jelzéseire, az igényekhez, elvárásokhoz illeszkedő képzési (felsőfokú-, szak-, tovább- és átképzési) rendszerek fejlesztésének támogatására, továbbá a fiatal munkavállalók (pl. diplomások, szakképesítéssel rendelkezők) városban tartására, illetve számukra megfelelő minőségi munkahelyek biztosítására.

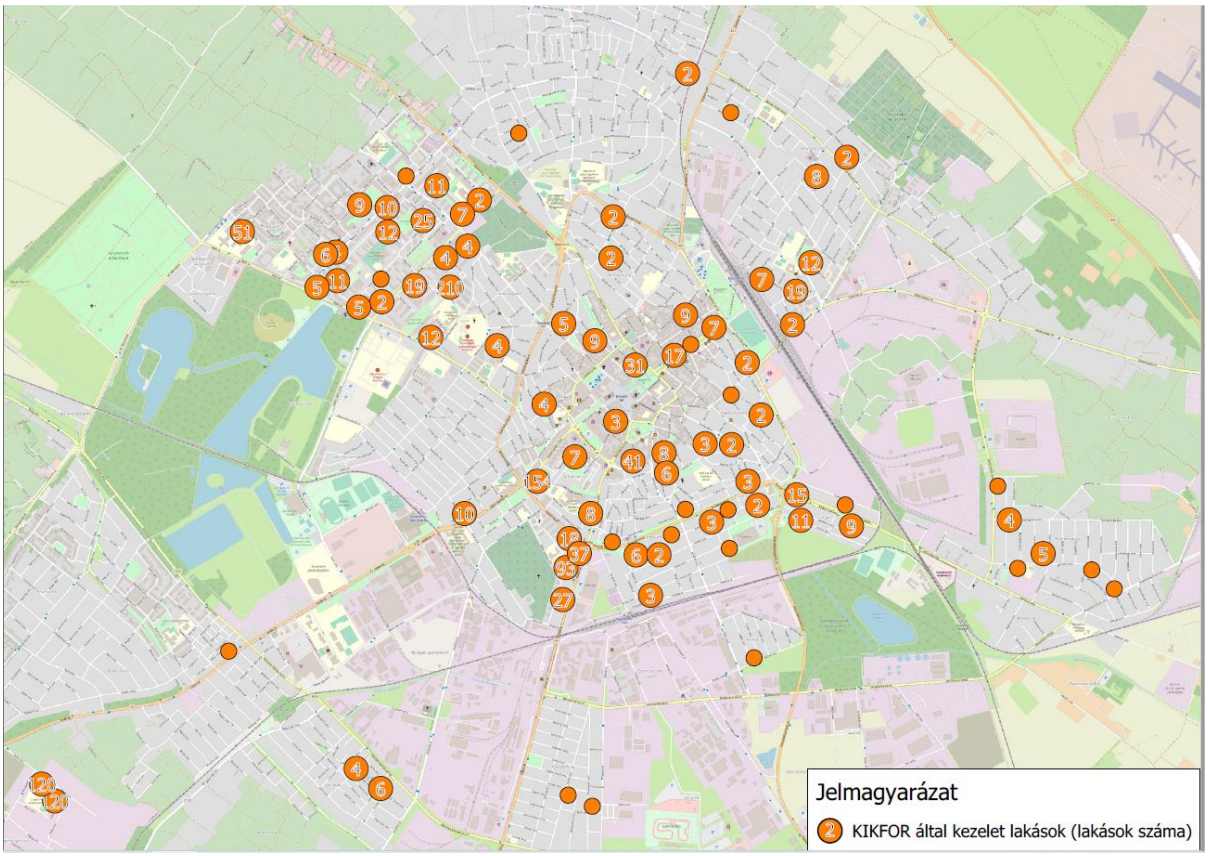
1.1.7.5 Lakás- és helyiséggazdálkodás

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata jelentős bérlakásállománnyal rendelkezik, melyek kezelését 2025. november 1-jéig az önkormányzati tulajdonban lévő **KIK-FOR**

Ingatlankezelő és Forgalmazó Kft. látta el, majd a cég tevékenységét érintő profiltisztítását követően, a bérlakásállomány kezelését a KIK-FOR Kft. többségi és a Kecskemét Városfejlesztési Alap kisebbségi tulajdonában álló **Kecskeméti Lakásmenedzsment Kft.** vette át. Az adatok 2024-es vonatkozási éve miatt kerül hivatkozásra – a jelen fejezetben – a bérlakáskezelés kapcsán a KIK-FOR Kft. neve.

Kecskemét több mint ötvenötezres (2024-ben 55 648 db) lakásállományának mintegy 2,26%-a (2024-ben 1 260 lakás) az önkormányzat tulajdonában volt. A lakások a város különböző részén találhatók, így a legváltozatosabb társadalmi igényeket is ki tudják elégíteni (71. ábra).

70. ábra: *Az önkormányzati bérlakások területi elhelyezkedése*

Adatok forrása: E-KATA 2025.

Napjainkban a bérlakások mintegy 47,5%-a 1 szobás vagy kisebb, emellett jellemző lakásméret még az 1+1/2 és az 1+2 félszobás szobás lakás (23,6%), valamint a 2 szobás lakás (23,4%). Az ennél nagyobb lakások teszik ki az állomány maradék 5,5%-át (65 db lakás. Az önkormányzati tulajdonú lakások műszaki állapotáról, komfortfokozatáról elmondható, hogy mintegy 76%-a összkomfortos, hozzávetőlegesen 20,4%-a komfortos, de akadnak még a – belvárosban is – félkomfortos, illetve komfort nélküli és szükséglakások is (kb. 3,6%). Az önkormányzati tulajdonú lakóépületek valamivel több mint fele (53,8%) távfűtéses, 21%-uk egyedi központi fűtéssel, további 21%-a egyedi fűtéssel rendelkezett. A Fűtéskorszerűsített lakások aránya 28%.

Az 1 260 lakás 203 épületben volt található 2024. év végén. Az épületek átlagéletkora meghaladja az 55 évet, melyen belül az ingatlanállomány, mintegy 32%-a 1945 előtt épült, míg

az 1989 után épült házak aránya nem éri el a 3%-ot sem (21. táblázat). A bérlakás-állomány karbantartása, felújítása ezért is kiemelt fontosságú, amit nehezít, hogy több ingatlan is műemléki védettséget élvez.

Az önkormányzati tulajdonú lakások bérbeadásához fűződő jogokat és kötelezettséget az elmúlt évtizedben közszolgáltatási szerződés alapján gyakorolta és teljesítette a mindenkori ingatlankezelő. Jelenleg a Kecskeméti Lakásmenedzsment Kft. az önkormányzati bérlakás-állomány hasznosítása során, nem csak optimális szerkezetű állomány kialakítására törekszik, hanem szem előtt tartja az egyes célcsoportok eltérő igényeit, valamint az önkormányzat tulajdonában lévő lakásállomány egészére vonatkozó gazdaságos üzemeltethetőség kérdését is.

21. táblázat: *Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek kormegoszlása*

Az építés időpontja	Darab	%
1900 előtt	26	12,81
1901-1945	39	19,21
1946-1959	20	9,85
1960-1969	44	21,67
1970-1979	31	15,27
1980-1989	38	18,73
1989 után	5	2,46
Összesen	***203***	***100,00***

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, 2025.

A hasznosítási javaslat készítésénél figyelembe veszik, hogy elsősorban a szociális helyzetük alapján rászorulók lakhatását kell biztosítani. A megüresedő lakások hasznosításáról évente döntenek, az új lakókat pedig pályázatok útján választják ki. **A bérlakások mintegy 36%-át szociális alapon hirdeti meg az önkormányzat** a rászorulók körében, a többi ingatlant költségelven fiatal házasoknak, szobabérlőknek, rászorulóknak (pályázat útján) vagy művészeknek adják bérbe (22. táblázat).

A fennmaradó lakásállomány közel 12,62%-át bérlőkijelölési jog alapján hasznosította a KIK-FOR Kft. Napjainkban 11 szervezettel (*Neumann János Egyetem, Károli Gáspár Református Egyetem, Nemzeti Adó – és Vámhivatal, Kecskeméti Törvényszék, Magyar Honvédség, Bács-Kiskun Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, Bács-Kiskun Vármegyei Rendőr-főkapitányság, Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház, Bács-Kiskun Vármegyei BV Intézet, SOS Gyermekfalu, Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága*) 159 db lakás vonatkozásában van érvényben bérlőkijelölési jog.

A bérlemények számában az elmúlt években jelentős változások következtek be. **2014 óta 159 ingatlannal csökkent a KIK-FOR Kft. kezelésében lévő bérlemények száma**. A legnagyobb

csökkenés a szociális alapon bérbe adható lakások számában következett be, ahol 2014-ben a még – 480 db ingatlan szolgálta a hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportokat, ezek száma 2024-re 397 db-ra csökkent. A társadalmi jólét növekedésével és a bérlemények iránt mutatkozó piaci keresletnek köszönhetően, emelkedett viszont a költségelven és a piaci alapon bérbeadott lakások száma.

22. táblázat: *A KIK-FOR Kft. által kezelt bérlakások típusai és száma 2024-ben*

A bérlakások típusai	A bérlemények száma (db)
Szociális alapon bérbe adható lakás összesen	***397***
Ebből: Nyugdíjasok Háza	89
Költségelven bérbeadható lakások száma összesen	***800***
Ebből: Bérlőkijelöléssel érintett lakások száma	159
Ebből: Szolgálati lakás (a Lakásrendelet 25.§ (1) bekezdésében meghatározott személyek vehetik bérbe	302
Ebből: Művészvillák, műteremlakás	15
Ebből: korábban pályázat útján költségelven hasznosított lakás, (jelenleg lakásbérleti szerződéssel vehető igénybe)	231
Ebből: korábban kecskeméti székhelyű vagy telephelyű munkáltatóval létesített foglalkoztatásra irányuló jogviszony alapján bérbeadott lakás, (jelenleg lakásbérleti szerződéssel vehető igénybe)	93
Piaci alapon bérbeadott lakás összesen	***63***
Ebből: fiatal munkavállalók részére történő bérbeadási lehetőséggel piaci pályázat útján	11
Ebből: Közérdekű feladatellátáshoz kapcsolódó bérbeadás	6
Ebből: Piaci alapon pályázat útján történő bérbeadás	46
Mindösszesen	***1 260***

Forrás: 2025. évi lakáshasznosítási javaslat.

A városban még a 2010-es évek elején két Fiatal Házasok Otthona is működött, az elmúlt évtizedben azonban csökkent ezek iránt az igény, így azóta ezt az ingatlantípust már költségtérítéses formában működtetik. **A lakosság elöregedésével nőtt a nyugdíjas lakások iránti igény**, így felmerült új nyugdíjas-ház építésének a terve ugyanúgy, mint a piaci alapú bérlakások építése. Ez utóbbi döntést támasztja alá az a tény, hogy az utóbbi évtizedben folyamatosan növekszik a kecskeméti munkahelyek száma, így mind nagyobb számban jelentek meg a városban a heti és időszakos ingázók, akik jelentős keresletet indukáltak a bérbe vehető ingatlanok iránt.

Az önkormányzat azonban nem csak új lakások építésében gondolkodott az elmúlt években, hanem – az anyagi lehetőségeinek függvényében – **törekedett a tulajdonában lévő bérlakás-állomány folyamatos megújítására** is (pl. energia-megtakarítást eredményező felújítások, szociális városrehabilitációs program keretén belül szociális bérlakások felújítása, homokbányai

ingatlanok felújítása), annak érdekében, hogy minél jobb körülményeket tudjanak biztosítani a bérlőknek. Ezen belül is komoly és kiemelt feladatot jelentenek az önkormányzati tulajdonú műemlék épületek (Szabadság tér 3., Rákóczi út 2., Rákóczi út 3.), amelyek felújítása különös gondosságot – és az átlagosnál nagyobb költséget – kíván.

Az önkormányzat épületeinek, illetve lakásállományának felújítása során, eddig nem jelent meg szempontként azok tervezésénél és üzemeltetésénél az „okos", illetve digitális rendeszerek alkalmazása. Az utóbbi évek egyre terjedő technológiai és digitális megoldásai, valamint az épületek teljes életciklusára kiterjedő, a hatékonyságot és az optimalizációt erősítő megoldásainak elterjedése, ugyanakkor indokolttá teszi a belső célok és folyamatok újragondolását és a digitális átállás erősítését ezen a téren is.

Az önkormányzat a bérlakások mellett, mintegy 110 üzlethelységgel is rendelkezik, ezeket többnyire a Belvárosban a Rákóczi úton, a Kossuth téren, az Arany János utcában és a Kéttemplom közben találhatjuk. Az üzlethelyiségek számos funkciónak biztosítanak helyet, az önkormányzati bérleményekben találhatunk többek között rendezvénytermet, bankot, gyógyszertárat, irodát, cukrászdát, éttermet, virágboltot, utazási irodát és vendéglátó létesítményt. A bérleti díjakból befolyó összeget a KIK-FOR Kft. az elmúlt években nagyobb részt a bérlakások és üzlethelyiségek felújítására fordította. Jó példa erre a Rákóczi úti, vagy a Kéttemplom közi revitalizációs folyamat is, amelynek eredményeként megújult a város két sétálóutcája és hozzá kapcsolódóan több üzlethelyiség, melyben sorra nyitottak új üzletek és vendéglátóhelyek, így a korábban kiadhatatlan üzlethelyiségek bérleti jogára napjainkban már sorban állás alakult ki. Ez a folyamat is rávilágít arra, hogy a városrehabilitációs beavatkozások miképpen tudják támogatni az önkormányzati tulajdon gyarapodását, értékének növelését.

Az önkormányzatnak 2025-ben voltak bel- és külterületen lévő földterületei is (összesen 552 db földrészlet), ezek egy kisebb része (3,1%, 17 db telek) lakások építésére alkalmas, másik része egyéb építési telek (9,1%, 50 db építési telek), gyakran teljes közmű-ellátottsággal. Ezeket általában pályázatok útján próbálja hasznosítani az önkormányzat. Emellett a város rendelkezik mezőgazdasági földterületekkel is (351 db földrészlet), ezek összes kiterjedése megközelíti a 260 ha-t, szerkezetük azonban mozaikos, a területek döntően nem egy tagban találhatók, s minőségi jellemzői is kedvezőtlenek. Az egy hektárra jutó átlagos aranykorona érték az összes terület vonatkozásában 9,42 AK/ha, ami jelentősen alatta marad az országos átlagnak (17 AK/ha). Művelési ágakat vizsgálva megállapítható, hogy a földterületek már csak 37,66%-a szántó (ez a 2013-as értékhez képest 18 százalékpontos csökkenést jelent), 29,21%-a legelő, 26,17%-a erdő, 2,8%-a gyümölcsös, 1,51%-a kert, míg 0,8%-a szőlő.

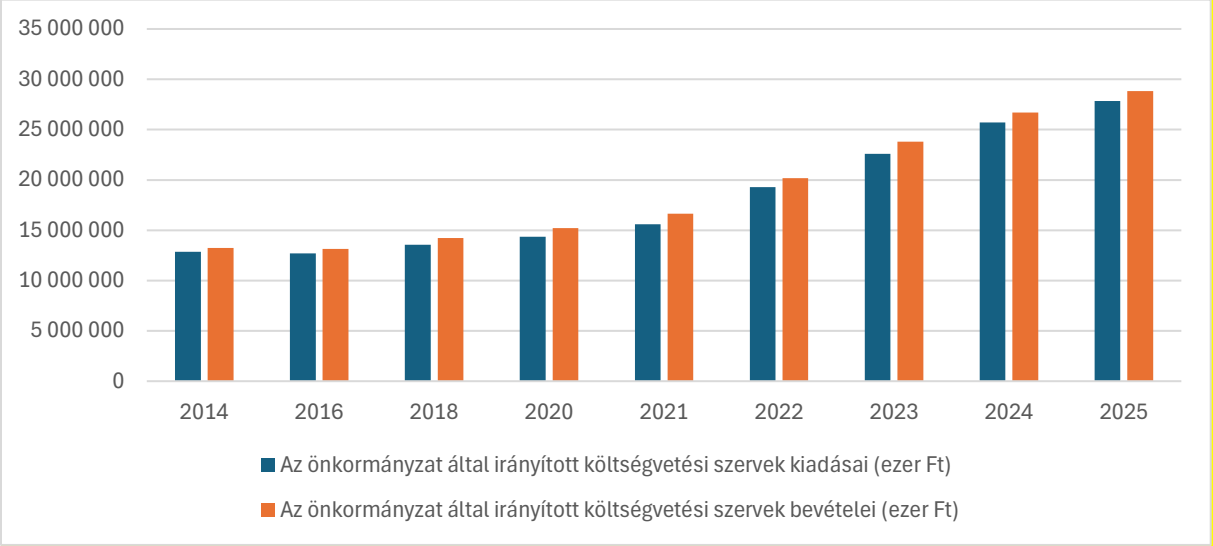
1.1.7.6 Intézményfenntartás

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának széleskörű egészségügyi, szociális, kulturális, oktatási és gazdasági feladatköreinek ellátása során kiterjedt intézményhálózatot kell fenntartania. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata összesen 15 költségvetési szervet irányít, melyek közül **6 saját gazdasági szervezettel működik**. Ezek közé tartozik Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága (ESZII) Szegedi Tudományegyetem Háziorvosi Oktató Központja, a Ferenczy Ida Óvoda, a Katona József Könyvtár, a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház és az Intézmény- és Piacfenntartó Szervezet. További **9** olyan **költségvetési szerv** található a városban, melyek ugyancsak hozzájárulnak az önkormányzati intézményi feladatok ellátásához (az Egészségügyi Alapellátás, az Egészségfejlesztési Iroda, az Őszirózsa Időskorúak Gondozóháza, a Corvina Óvoda, a Kálmán Lajos Óvoda, a Kecskeméti Planetárium Művelődési Ház, a Ciróka Bábszínház, a Kecskeméti Katona József Múzeum és a Kecskeméti Városrendészet), és amelyek gazdálkodási feladatait az önkormányzat által kijelölt más, gazdasági szervezettel rendelkező intézmény végzi.

A bemutatott költségvetési szervek alá tartozó **intézményegységek száma** 68 db, ide tartoznak intézményi központok, a bölcsődék, az óvodai feladatellátási helyek, egyéb kulturális és szakágazati intézmények. A fentebb bemutatott intézményi rendszerben, **Kecskemét városa** (2025-ben) **összességében mintegy 140 telephelyen látta el a kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatait**. Az intézményhálózat tekintetében kisebb átalakulások voltak a 2014 óta eltelt időszakban, ezek azonban nem voltak hatással a feladatellátásra.

Ennek a 140 feladatellátási helyet magába foglaló önkormányzati intézményhálózatnak a fenntartása, körültekintő tervezést és gazdálkodást kíván meg az önkormányzattól. Az elmúlt évek adatait vizsgálva megállapíthatjuk, hogy 2014 és 2025 között az intézményfenntartó folyamatosan emelkedő költségvetési összegből gazdálkodhatott, melynek nagyságrendje az elmúlt hat év átlagát tekintve mintegy 22 milliárd Ft volt. (71. ábra).

71. ábra: *Az önkormányzat által irányított költségvetési szervek bevételi és kiadási adatai (2014-2025)*

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának zárszámadásai (2014-2025)

A 2017-2018-tól tapasztalható jelentős bevétel és kiadás növekmény elsősorban a növekvő személyi juttatásoknak és a munkaadót terhelő járulékoknak, kisebb részt pedig a pályázati forrásból megvalósuló fejlesztéseknek (pl. Polgármesteri Hivatal, ESZII, kulturális ágazat) volt köszönhető.

Az önkormányzatok finanszírozási rendszere 2013-tól – a költségvetési törvény hatálybalépésével – alapjaiban megváltozott. Ennek hátterében az államháztartáson belüli feladatmegosztás átalakítása, az ellátási felelősségek telepítésének újjászervezése állt, melynek keretében az állam egyrészt feladatokat vett át az önkormányzatoktól, mind az igazgatási, mind az oktatási, mind a szociális ellátási területen, másrészt pedig a kulturális területen feladatokat (múzeumok és könyvtárak fenntartása) adott át. Ezzel párhuzamosan az önkormányzati finanszírozás rendszerében is megerősödött a feladatalapú megközelítés. Kecskemét intézményrendszerében 2015-ben további jelentős szervezeti változások történtek: átalakult az óvodai intézménystruktúra, megszűnt a Kecskeméti Ifjúsági Otthon és a HELPI, feladataik a Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ Nonprofit Kft.-hez kerültek, továbbá egyes költségvetési szervek gazdasági feladatainak ellátása is átszerveződött[14]. A 2015 közepén végrehajtott változások következtében a 2015–2016. évi aggregált intézményi bevételi és kiadási adatok a korábbi időszakkal csak korlátozottan hasonlíthatók össze.

[14] *Lásd Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 57/2015.(III.26.) határozata, 58/2015.(III. 26.) határozata, 59/2015.(III.26.) határozata.*

1.1.7.7 Energiagazdálkodás

A város önkormányzati intézményeinek energiaellátása az egyéb fenntartású intézményekhez, illetve a lakó-, a kereskedelmi, szolgáltató és az ipari gazdasági létesítményekhez hasonlóan döntően a közüzemi energia-közmű szolgáltatás (villamos energia, földgáz, jelenleg földgázüzemű fűtőművekből származó távhő) igénybevételével történik. Ugyanakkor az épületenergetikai beruházásoknak köszönhetően, **lassan növekszik a megújuló energia használata a város intézményhálózatában és energetikai rendszerében**: 2018-2023 között 21 különböző projekt keretében (ezek között: iskolák, óvodák, bölcsődék, nappali ellátó, családsegítő, idősek otthona, illetve közösségi házak fejlesztésével) létesült, összesen több mint 230 kW névleges teljesítménnyel napelemes energiatermelő rendszer.

Az elmúlt évtizedben pályázati forrásokból különböző **energiahatékonysági és energiatakarékossági** (pl. világításkorszerűsítés, távhőrendszer korszerűsítése, fűtésrekonstrukció, komplex energetikai beavatkozások [több mint 20 városi intézményben]) **beruházások** történtek az önkormányzati intézmények egy részében, melyeket a jövőben is folytatni, illetve fokozni kíván az önkormányzat. Elindult az előkészítése egy városi szintű energiatakarékossági és energiahatékonysági, valamint a megújuló energiák mind nagyobb használatát célzó **energetikai koncepció** kialakítására, valamint egy **egységes települési energiamenedzsment rendszer** felállítására. Erre azért van szükség, mert a vizsgált időszakban (2014-2024) – a város dinamikus fejlődéséből adódóan – tovább növekedett a város energiaigénye. Azonban a vizsgált időszakot két részre kell bontani, hiszen a növekedés a 2014 és 2019 közötti időszakban volt jelentős (ekkor a villamosenergia felhasználás 21,38%-kal, míg a vezetékes földgáz-használat 8,3%-kal emelkedett). Ezt követően az energia egyre dráguló ára, illetve a gazdasági társaságok mind környezettudatosabb magatartása következtében (pl. energiatakarékossági beavatkozások, megújuló energiatermelés növekedése), a villamosenergia fogyasztás mintegy 3%-os, a vezetékes földgáz felhasználás tekintetében több mint 30%-os fogyasztás csökkenést regisztrálhattunk. A villamosenergia iránti igény növekedését azonban jól mutatja a fogyasztók számának növekedése (2014-ben: 64 790 db 2024-ben: 69 812 db, ezen belül a háztartási villamosenergiafogyasztók száma 2014-ben 59 559 db, míg 2024-ben 64 412 db), éppen ezért a város energiaigényének biztosítása, a hatékony energiafelhasználás, valamint a települési szintű energiatakarékosság erősítése, illetve a CO_2 kibocsátás csökkentése koncepcionális gondolkodást és tervszerű cselekvést igényel.

Ennek részeként jelentős **villamosenergetikai hálózatfejlesztések** valósultak meg az elmúlt évtizedben Kecskeméten. A vizsgált időszak egyik legjelentősebb beruházása a 2016-ban elkészült Szultán u.-i alállomás bővítése, amely az akkor prognosztizált villamosenergia igény növekedést (egyre növekvő ipari fogyasztó és növekvő háztartási igények) tudja kielégíteni. A másik jelentős beruházás pedig a 2017-ben elkészült Kecskemét Kósafalu 120/20 kV-os (40 MW) új állomás, amely a déli iparterület jelentősen növekvő villamosenergia ellátását biztosítja. Ebben az időszakban épültek a déli iparterület gyártóbázisainak (2016-ban az SMR gyár, míg 2017-ben az ElringKlinger Hungary Kft.) villamosenergia ellátó vezetékei is, továbbá a különböző

útépítési beruházásokhoz kapcsolódó vezeték kiváltások. A Kecskemét-Kecskemét Észak II. 120 kV-s távvezeték közös kétrendszerű szakasza került felhasításra és beforgatásra az alállomásba. 2017 tavaszán elindult egy 5 éves közvilágítás fejlesztési program, melynek keretében megépült egy 18 km hosszú kapcsolószál, illetve több száz újabb lámpatest. Folytatódtak a lakossági kezdeményezésre indult villamosenergia ellátó hálózat bővítések. A fejlesztések sora azonban itt nem állt meg, hiszen az új Mercedes gyár építése új igényeket támasztott a villamosenergiaellátó rendszerrel szemben. 2024-ben három szakaszban megtörtént a Kecskemétet Sándorfalvával összekötő, 132 kilovoltos távvezeték felújítása, míg 2025-ben Kecskemét Városföld és Kecskemét Kósafalu között húzódó távvezeték három szakaszának kapacitásnövelő sodronycseréje. Emellett folyamatban van a 0778/8 és 0778/4 hrsz.-ú ingatlanon az új Kecskemét Törökfái 400 kV/132kV-os alállomás kialakítása egy 400/128 kV-os 2 x 250/75 MVA transzformátorral, valamint 132 kV-os kapcsolóberendezéssel. A Kecskemét-Szultán u. I-II. és a Kecskemét-Kecskemét Észak II. két kétrendszerű 120 kV-os nagyfeszültségű villamos főelosztó hálózat (távvezeték) felhasításra és beforgatásra kerül az új alállomásba. Megvalósult a Kecskemét Autógyár alállomásba csatlakozó 132 kV-os vezetékek téli/nyári terhelhetőségének növelése 860/710 A-re.

A villamoshálózati fejlesztések mellett, **a város növekvő energiaigényének biztosítása, energiabiztonságának és energiafüggetlenségének növelése érdekében, az elmúlt években több beruházás is megvalósult, amely a megújuló energiahordozók hasznosítását célozta**. Ezt a célt szolgálja a 2023-ban elkészült biomassza fűtőmű is, amely 20+5 MW-os kapacitásával segíti a város megújuló energiaforrásainak növelését. Emellett több napelemes energiatermelő rendszer is született a városban, melyek többek között a Rendőrség, az Aranyhomok szálloda és a BÁCSVÍZ Zrt. területein megvalósult beruházások. Ezen – döntően épület tetőfelületekre telepített – rendszerek a néhány kW-tól a néhány tucat kW-os csúcsteljesítményű villamos energiatermelő rendszerekig terjednek, melyek nagyrészt az üzemeltető saját villamosenergia felhasználását biztosítják.

A város közigazgatási területén folyamatosan növekszik a **fotovoltaikus energiatermelő rendszerek** (napelemes kiserőművek) beruházásainak a száma. Ezen létesítmények a város külterületén – döntően mezőgazdasági területeken – találhatóak, illetve létesülnek jelenleg Kadafalva, Szarkás, Talfája, Méntelek, Borbás térségében különböző vállalkozások beruházásaiban. Ezen egyenként általában 0,5 MW-nál kisebb teljesítményű kiserőművek egyenként 1-1,5 ha területen valósultak, valósulnak meg, így 2024-re több mint egy tucatnyi helyszínen, mintegy 59,78 ha területen telepítettek napelemparkokat. Emellett jelentős volt még a gazdasági telephelyek épületeire (17,71 ha) telepített napelemes rendszerek kiterjedése is. A rendelkezésre álló adatok alapján 2014 és 2024 között a naperőművek teljesítménye közel 10-szeresére növekedett Kecskeméten, melyek összkapacitása 60 MW körül alakul. A rendszerek száma, valamint teljesítménye a közeljövőben várhatóan jelentősen növekedni fog.

Az energiahatékonyság és energiatakarékosság fokozásának, valamint a megújuló energiák részarányának növelésére irányuló hazai célkitűzéseket a Nemzeti Energiastratégia 2030,

kitekintéssel 2040-ig, illetve a felülvizsgált Nemzeti Energia és Klíma Terv (NEKT) rögzíti. A hazai klímapolitika hosszabb távú stratégiai kereteit a 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, illetve a 2050-ig tartó időszakra kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (ld. NÉS-2) rögzíti, amelyet az Országgyűlés határozatban (23/2018. (X. 31.) OGY) fogadott el. A NÉS-2 részét képezi a Hazai Dekarbonizációs Útiterv, ugyanakkor a stratégia a kibocsátáscsökkentés mellett az éghajlatváltozás hatásaihoz történő alkalmazkodást és a sérülékenység csökkentését is önálló feladatként kezeli. Ezek a dokumentumok fontos országos szakpolitikai keretet biztosítanak Kecskemét energia- és klímapolitikai tervezéséhez. A helyi energia- és klímastratégiai célok és beavatkozások meghatározása során azonban szükséges figyelembe venni az időközben módosult európai és hazai célkitűzéseket, valamint a klímaváltozás helyben tapasztalható és várható hatásaira vonatkozó aktuális adatokat és vizsgálati eredményeket is. A városi beruházásoknak és egyéb intézkedéseknek elsősorban Kecskemét energiabiztonságát, energiatakarékosságát és megújuló energia előállítását, s annak hatékony felhasználását kell szolgálnia, ami azonban folyamatos tervezést, monitoringot és a beavatkozások rendszeres felülvizsgálatát igényli.

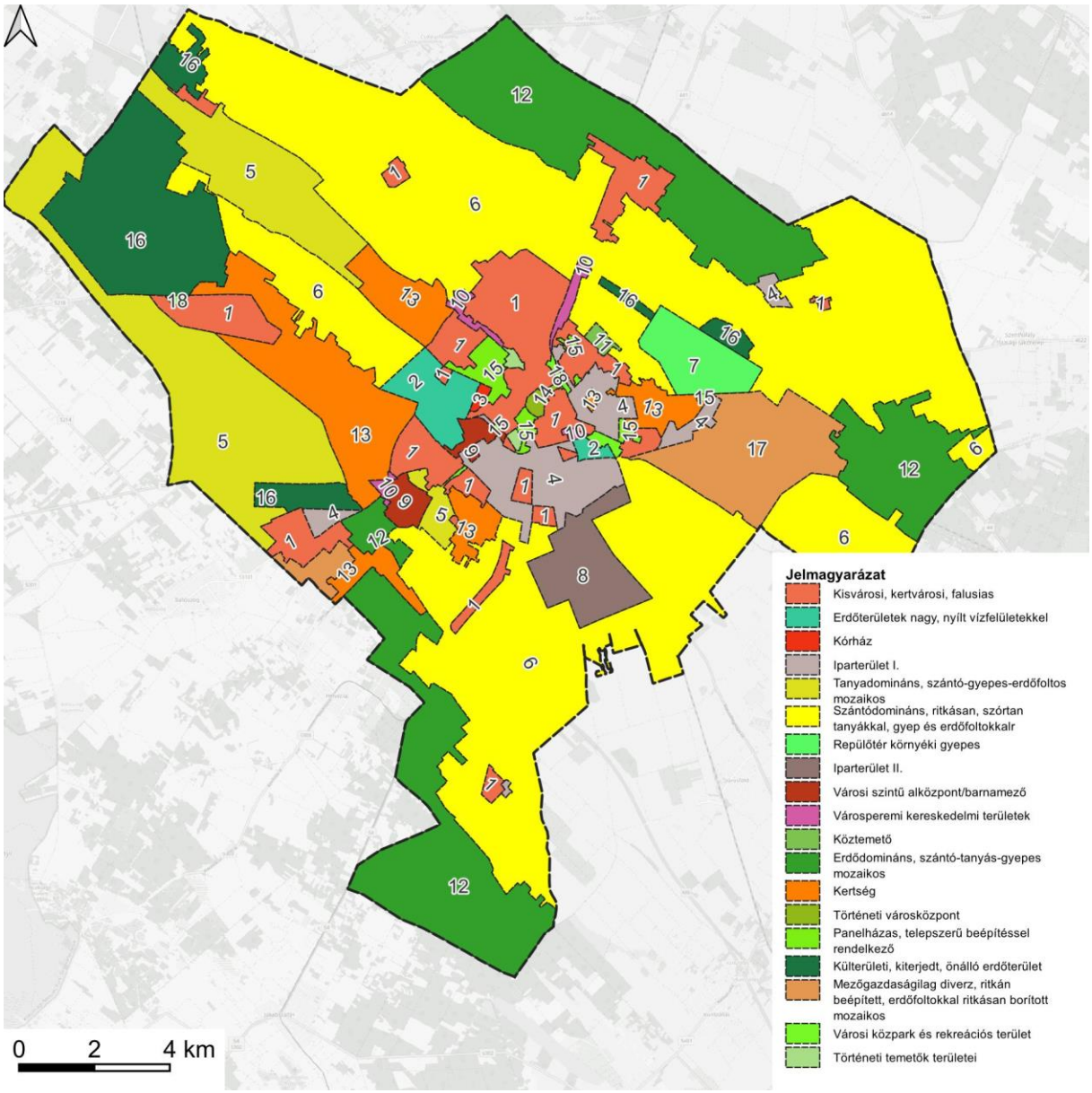
1.1.8 Zöldinfrastruktúra vizsgálata

A települési zöldinfrastruktúra – vagy más néven zöldfelületi rendszer – döntően a természeti alkotó elemek együttese, amelyet a tágabb táji-természeti adottságoktól való függés, valamint a települési környezet természeti elemei együttesen határoznak meg (ez megkülönbözteti a település többi, döntően művi részrendszereitől). A zöldinfrastruktúra elemek és a környező táji adottságok, továbbá az egyes környezeti elemek közötti szoros ökológiai kapcsolatok és hatásrendszereik teszik szükségessé a zöldfelületek összességének egységes és önálló rendszerként való kezelését. Települési szinten a zöldinfrastruktúra fenntartása – függően annak főbb jellemzőitől – több tevékenységre osztható úgy, mint erdőgazdálkodás, gyepgazdálkodás, közterületi zöldfelület vagy közcélt szolgáló létesítmények (pl. intézmények, temetők, sportlétesítmények) zöldfelületeinek fenntartása, természetvédelmi területek fenntartása, magánterületi zöldfelületek fenntartása.

1.1.8.1 A települési zöldinfrastruktúra elemei

A város területe 81 db zöldinfrastruktúra karakterterületre osztható, amelyek 19 karaktertípusba tartoznak függően a jellemző karakterképző elemektől és tulajdonságoktól (72. ábra). **A zöldinfrastruktúra elemei többféle rendszerezési elv szerint csoportosíthatók**: Kiterjedés és alakzat szempontjából megkülönböztethetünk: területi, vonalas vagy speciális esetben pontszerű elemeket; Használati szempontból lehet térben és időben korlátlan, illetve korlátozott használatú, és közhasználat elől elzárt zöldfelület. A **zöldinfrastruktúra elemek funkcionalitása** is több szempontból értékelhető. A természeti oldalról a különböző ökoszisztéma szolgáltatások biztosításaként (pl.: lokális mikroklíma szabályozó szerep, pormegkötés, árnyékolás és talajvédelem, esztétikai funkció), míg emberi oldalról a használat módjaként (pl.: sport, rekreáció, oktatás, közlekedés, díszítés, élelem termelés).

72. ábra: Kecskemét zöldinfrastruktúra karakterterületei és típusai

Forrás: KMJV ZIFFA 2025.

A zöldinfrastruktúra részei tartósan vagy időszakosan fedett, biológiailag aktív felületek, rendeltetésük szerint elsődlegesen termesztési, illetve kondicionáló célú zöldfelületekként különíthetők el. A termesztésiekhez az erdők és a mezőgazdasági művelés alatt álló területek (pl. szántó, szőlő- és gyümölcsös, rétek, legelők) tartoznak. Kondicionáló zöldfelület minden olyan zöldfelületi elem, ahol az élővilág természetes funkciói és folyamatai kedvezően befolyásolják a környezetet. Éles határokat húzni közöttük nem lehet, mert a mindegyik funkciójú zöldfelület kifejt környezetvédelmi, tájökológiai és tájképi hatásokat is. A belterületi zöldfelületek (közparkok, közkertek, a zöldfelületi intézmények, a közjóléti erdők, egyes létesítmények kertjei) ökológiai szerepük mellett használati értékük miatt – társadalmi szempontból – jelentősek.

Kecskemét zöldinfrastruktúra hálózatát alkotó jellemző elemek területi kiterjedését és arányát az alábbi földnyilvántartási adatok mutatják (23. táblázat). Ezek alapján látható, hogy a kiemelt értékkel bíró zöldfelületek (Önkormányzati korlátlan közhasználatú zöldvagyon – közparkok, közkertek, telepszerű beépítés zöldfelületei; a zöldfelületi jellegű különleges területek és a természeti, természetvédelmi területek) összterületének aránya a közigazgatási területhez képest nagyon alacsony (11,95%).

23. táblázat: *Kecskemét zöldinfrastruktúra hálózatának jellemzői, karakterét meghatározó adottságok*

	terület megnevezése	terület mérete (ha)	terület aránya a közigazgatási területhez viszonyítva	terület aránya a külterülethez viszonyítva
	Közigazgatási terület	**32257,62**		
Művelési ágak	szántó	12832,31	39,78%	
	rét	358,96	1,11%	
	szőlő	760,43	2,36%	
	kert	269,94	0,84%	
	gyümölcsös	1275,83	3,96%	
	legelő	2252,68	6,98%	
	nádas	33,81	0,10%	
	erdő	5918,57	18,35%	
	kivett	8496,69	26,34%	
	halastó	15,57	0,05%	
	fásított terület	141,65	0,44%	
Földminőség	Átlagos és annál jobb minőségű termőföld	6922,00	21,46%	
	Átlagosnál gyengébb minőségű termőföld	11003,60	34,11%	
Zöldfelületek	Természeti terület	2555,10	7,92%	
	védett és nem védett természeti terület	2413,45	7,48%	8,7%
	exlege láp	5,17	0,02%	0,0%
	exlege szikes	136,48	0,42%	0,5%
	Önkormányzati korlátlan közhasználatú zöldvagyon	137,65	0,43%	
	közpark	33,06	0,10%	
	egyéb	104,59	0,32%	
	Zöldfelületi jellegű különleges terület	1160,43	3,60%	

Forrás: Lechner Tudásközpont adatszolgáltatás (2026) és KMJV TrT alapján saját szerkesztés (a közkertek és közparkok, valamint a telepszerű beépítés zöldfelületeinek kiterjedése a Kecskemét Megyei Jogú Város Zöldinfrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akcióterve elemzései alapján kerültek kimutatásra).

A zöldinfrastruktúra hálózathoz elválaszthatatlanul kapcsolódik a felszíni és felszín alatti természetes és mesterséges (nem csőhálózatos) vizek rendszere, azaz a kékinfrastruktúra, amely a zöldhálózat mindenkori fejleszthetőségének is alapfeltétele. A zöldinfrastruktúra ezért mindig szorosan együtt értelmezendő és kezelendő a kékinfrastruktúrával.

Egyes városi zöldfelületek digitális nyilvántartását a Városüzemeltetési Nonprofit Kft. végzi. A térinformatikai alapú nyilvántartásban a zöldfelületek területi elhelyezkedés, nagysága, valamit – a vállalatirányitási rendszerrel összekapcsolva – azok karbantartására, gondozására vonatkozó adatok kerülnek megjelenítésre. Ezen kívül a nyilvántartás tartalmazza a város belterületén lévő fákra vonatkozó alapvető információkat (lombhullató, vagy örökzöld, törzsátmérő, lomkorona átmérő, magasság) is. Megjegyzendő, hogy Kecskemét Megyei Jogú Város Zöldinfrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akcióterve (ZIFFA) szisztematikusan osztályozott adatbázist tartalmaz a kecskeméti zöld- és kékinfrastruktúrát illetően.

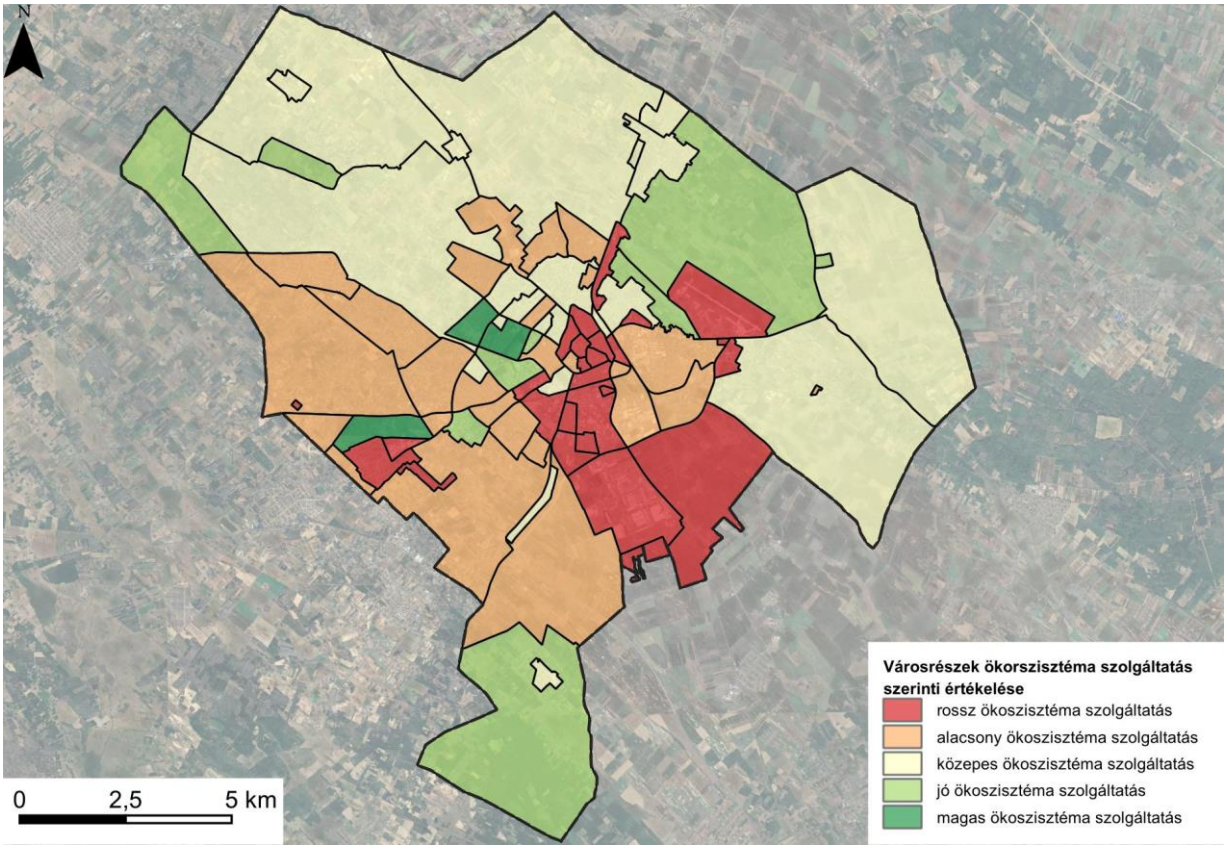
1.1.8.1.1 Szerkezeti-, multifunkcionalitás, valamint kondicionáló szempontból lényeges, meghatározó elemek

Kecskemét zöldinfrastruktúra hálózata mozaikos szerkezetű, a sugaras – gyűrűs városszerkezetet követve szigetszerűen elhelyezkedő zöldfelületi elemekkel, amelyek kapcsolódását, hálózattá szerveződését a vonalas elemek, a fasorok, útmenti zöldfelületek, facsoportok segítik elő. A ZIFFA átfogó vizsgálati és stratégiai tervezési dokumentációval rendelkezik Kecskemét zöldinfrastruktúráját illetően. Ezen okból a lépcsőzetes, átgondolt és rendszerszintű zöldinfrastruktúra fejlesztés és fenntartás tekintetében az adott szakterület vonatkozásában a ZIFFA az elsődleges iránymutató szakdokumentum a városban.

A ZIFFA-ban nyolc (pl. ökológiai, társadalmi, hálózati) indikátoron keresztül került település léptékű értékelésre a zöldinfrastruktúra, amelyek egy kompozittérképen lettek összesítve (73. ábra).

A magas ökoszisztéma-szolgáltatás szinttel (mennyiségi és minőségi szempontokból fejlett zöldinfrastruktúra) jellemezhető két, egymással szomszédos városi terület, a Benkó Zoltán Park és a Kecskeméti Arborétum szigetszerűen helyezkedik el a központi belterület nyugati oldalán. Ezek azonban nem lakóterületi, vagy településközponti vegyes funkciójúak. Amíg a közepes szinttel rendelkező városrészi területek a település É-i részén fekvő külterületeken és szatelit településeken, valamint a városközpont északi oldalán, addig a rossz ökoszisztéma szolgáltatási szinttel rendelkezők a nagykörút által határolt területen és tőle délre, a jellemzően ipari rendeltetésű településrészeken koncentrálódnak. A központi belterület településközponti vegyes funkciójú és lakóterületi rendeltetésű területeinek túlnyomó többsége rossz vagy alacsony ökoszisztéma-szolgáltatási szinttel rendelkezik. A lakóterületek közül a legkedvezőbb helyzetű néhány településrész jellemzően a Nagykörúthoz nyugatról, északról és keletről csatlakozó karéjban veszi körül a városközpont északi felét. Ugyanakkor ez sem alkot folytonos területet, mivel megszakítja a 441-es számú út mentén kétoldalt elhelyezkedő rossz ökoszisztéma-szolgáltatású terület.

73. ábra: A kecskeméti zöldinfrastruktúra értékelése

Forrás: KMJV ZIFFA

Az alábbi fejezetekben a multifunkcionalitás és társadalmi szempontokból legfőbb elemek kerülnek kifejtésre. **Kecskemét zöldinfrastruktúra hálózatának multifunkcionalitás szempontjából legfőbb elemei** a 24. táblázatban kerültek összefoglalásra.

24. táblázat: Kecskemét zöldinfrastruktúra hálózatának főbb területi elemei

Típus	Típus Zöldinfrastruktúra elem	Terület (ha)
Közhasználatú rekreációs erdők, gyepek	Csalánosi parkerdő	67,1
	Egymilliomodik parkerdő	3,8
	Kápolna rét	19,6
	Kápolna rét melletti parkerdő	13,9
közparkok, közkertek, lakótelepi zöldfelületek	Városi, városrész szintű közparkok (külön táblázatban részletezve)	27,7
	Széchenyiváros lakótelep közterületei	52,9
	Műkertváros lakótelep közterületei	3,2
	Árpádváros lakótelep közterületei	16,3
	Hunyadiváros lakótelep közterületei	5,6
	Homokbánya közterületei	2,8

Típus	Típus Zöldinfrastruktúra elem	Terület (ha)
Jelentős zöldfelületi intézmények és intézménykertek	Arborétum a Mária kápolnával	61,6
	Benkó Zoltán Szabadidőközpont	95,8
	Csalánosi erdő	136
	Nyíri erdő - Mogyorós tölgyes	750,0
	Botanikus kert	1,1
	Kecskeméti Vadaskert	2,3
	Széktói stadion	6,1
	Uszoda és élményfürdő	6,03
	Műkerti sporttelep	12,7
	Golfpálya	35,6
	Köztemető	32,4
	Református temető	7,9
	Izraelita temető	0,6
	Kegyeleti temetők (Szentháromság, Evangélikus, Szovjet)	12,3
Közhasz-nálatra nem szánt erdők	Vízmű véderdők	71,1
	Nyíri erdő	698,6
	Matkói erdő	639,1

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város ZIFFA 2025.

Belterületi zöldinfrastruktúra elemek:

Közparkok, közkertek, közterek

Korlátlan használatú, egy (közkert) vagy több (közpark) funkciót szolgáló közösségi célú, zöldfelülettel fedett területek, amelyek a környező lakóterületeket szolgálják ki. A ***közpark****ok* rendeltetése az, hogy a lakosság számára szabadon elérhető módon biztosítsa a napi és a hétvégi szabadidő szabadban való eltöltésének kedvező feltételeit a településen belül, a lakóhelyektől rövid időn belül elérhető területen. Az 280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet, vagyis a *TÉKA* meghatározása szerint közpark a bárki által használható, több funkcióval rendelkező, közhasználatú közterületi zöldterület. A ***közkert*** pedig szintén bárki által használható, egy fő funkciót szolgáló, közhasználatú közterületi zöldterület.

Közpark vagy közkert funkciónak ténylegesen megfelelő, jelentős méretű és minőségű zöldterület Kecskemét belterületén csak kevés számban, és csekély kiterjedéssel található, az ellátandó települési terület méretéhez és lakosszámához viszonyítva (25. táblázat). A városrészek ellátottsága eltérő, elsősorban a központi belterület külsőbb részein, valamint a szatellit településrészeken vannak olyan területek, ahol a lakosság 500 m-es gyalogos távolságon belül nem fér hozzá közkerthez vagy közparkhoz. A parkok egy részének kiépítettsége, állapota nem éri el a lakosság által igényelt mértéket, hasznosíthatóságuk

növeléséhez szükséges a fejlesztésük, felújításuk (pl.: Czollner tér, Aradi vértanúk tere, Szimferopol tér, Műkerti közpark, Hunyadi János tér).

A közparkok, közkertek állapotának javítását az Önkormányzat folyamatosan napirenden tartja, de a felújítások mértéke az anyagi források előteremtése ütemében lassan halad. A projektek kivitelezési munkáiba a civil szervezetek és a lakósság bevonása (pl.: „Fogadj örökbe egy parkot" program keretében, 10 millió Fa - Kecskemét Egyesület) jó kezdeményezésnek bizonyult.

Több park rekonstrukciós terve és kivitelezése már elkészült (Kristály tér, Irinyi – Forradalom utcai tömbbelső, Magyar Népmese tematikus játszótér [Hankovszky Zs. liget], Pablo Casals tér), más esetekben a megvalósítás előtti fázisban tart az önkormányzat (pl. Guba park, Rávágy tér, Mária utca felújításának generál engedélyezési, kivitelezésre alkalmas, egyesített tervdokumentációja, Küküllő utca - Mátis u. sarok tömb környezetrendezésének generál tervkészítése).

25. táblázat: *Városrészek közpark és közkert ellátottsága*

Városrész	*Városrész szintű közpark*	*Méret (m^2)*	*Nagyobb közkert*
Belváros		6766	Katona József tér
		4137	Széchenyi tér
		3195	Kisfaludy utcai közpark
Bethlenváros	Kodály Zoltán tér (Vasútkert)	31375	
Rákócziváros		6504	Rákóczi út
Vacsiköz		8698	Nádasdy utcai park
		4056	Guba park
		1722	Pablo Casals tér
Máriaváros		3465	Honvéd park
		300	Juhar utcai játszótér
		1159	Apponyi Albert tér
		2414	Kiskert tér
Erzsébetváros	Czollner tér	6825	
		1970	Latabár Kálmán tér
Kossuthváros		1190	Tizedes utcai közpark
		2607	Rávágy tér
Szent László város		5295	Újvidék tér
		3443	Nagyvárad tér
		2182	Szövetség utcai játszótér
Széchenyiváros	Gyenes Mihály tér	8679	
		989	Végh Mihály tér
	Aradi vértanúk tere	15721	
	Szimferopol tér	13202	

Városrész	*Városrész szintű közpark*	*Méret (m²)*	*Nagyobb közkert*
	Széchenyi sétány	25284	
	Rüsselsheimi játszótér	7562	
		3535	Kristály tér
		7969	Klauzál Gábor tér
		3966	Mészáros Lázár tér
		2199	Illyés Gyula utcai közpark
		5373	Forradalom utcai közpark
		6174	Vajda János utcai közpark
		7154	Szarvas tér
		5981	Radnóti Miklós utcai közkertek
		12671	Fáklya utcai közkertek
		2334	Fazekas Mihály utcai közkert
Árpádváros	Boldogasszony tér	10401	
		2119	Temes tér
		4733	Bagi László utcai közkert
		5284	Aomori park
Homokbánya	Bringapark	15390	
Alsószéktó	Melinda utcai közpark	6821	
Műkertváros	Műkerti közpark	16867	
		3463	Gizella tér
Hunyadiváros	Hunyadi János téri közpark	8466	
		1553	Hankovszky liget
		1340	Hermann Ottó tér
		1385	Szilágyi Erzsébet utcai közkert
Petőfiváros		6060	Petőfi park
		4309	Moha-Sás utcai közkert (Sás-liget)
Hetényegyháza		4406	Petrovics István utcai park
Méntelek		9414	Körtefa utcai park
Kadafalva		798	Cinege utcai kondipark
Katonatelep		6772	Lombos utcai közpark (Katona Zsigmond tér)
Borbáspuszta		7769	Borbási játszótér
Kisfái		7350	Kisfái közösségi tér

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2025.

2015-2025 időszakban kiemelt jelentőségű minőségi zöldfelület fejlesztés történt:

Komplex közterület rehabilitáció: A Széchenyivárosban a Nyíri út – Akadémia krt. – Lánchíd utcai tömbbelsőben, Katonatelepen a Lombos utcai közparkban, Kristály tér zöldfelület fejlesztése, parkosítás a Kristály téren, Irinyi-Forradalom utca belső udvar fejlesztésének I. megvalósítási üteme – közösségi kertépítés.

Játszó- és sporteszközök, köztéri berendezések kihelyezése, játszótérfelújítás: A Műkertvárosban a Gizella téren és a Vadaskert előtt, Hetényegyházán a Petrovics utcai közparkban, a Széchenyivárosban a Széchenyi sétányon, a Felsőkomárnoki úti játszótéren és a Czollner téren, a Nádasdy utcai és a Guba parki játszótéren, Csilléri telepi (Pázmány Péter utca) játszótéren, Temes téren, Széchenyi sétány – Fürkész játszótér, Borbási játszótér, Benkó Z. szabadidőközpont – Kölyökdomb, Rudolf-kert, Halasi úti hobbik – Citromfű játszótér, Darázs utcai játszótér.

Közterület- és zöldfelület rendezések, fejlesztések: Magyar népmese tematikus játszótér kialakítása a Hankovszky Zsigmond ligetben, a Csalánosi erdőben közösségi tér fejlesztés, a Mercedes-Benz Sportakadémia közterületi környezetrendezése, Bringapark és pihenőpark létesítés Homokbányán, Szabadság tér ÉK-i részének komplex zöldfelületi fejlesztése, Mogyorós liget zöldfelületi fejlesztés, Reile Géza utca menti zöldfelület rekonstrukció, kilenc körforgalom középszigetének növénytelepítése.

Városi klímavédelmi fásítások: Budai út (a Református Temető mellett), Lombos u., Katona Zsigmond Emlékpark, Vajda János u., Petrovics utcai sporttelep, valamint a KÖPPEL Kft. által a Mindszenti körúton. Szintén a klímavédelmet és adaptációt szolgáló zöldfelületfejlesztés az esőkertek telepítése (pl.: Sosztakovics utca, Gerlice utca, Homokbányán több helyen; magánterületen: Kondenz Kft. telephelye, Külső Mezei utcai telephely, D-Elektromos Kft. telephelye).

Városi, lakossági növénytelepítések, faültetések keretében 2015-ben 220 db, 2016-ban: 59 db, 2017-ben: 178 db, 2018-ban: 487 db, 2019-ben: 656 db fa elültetése, 2020-ban: 261 db fa elültetése, 2021-ben: 481 db fa elültetése, 2022-ben: 61 db fa elültetése, 2023-ban: n.a., 2024-ben: n.a.

Jelenleg (2026) folyamatban lévő, jelentős zöldfelületfejlesztési tervezések: a Főtér által alkotott térrendszer rekonstrukciójának tervezése; Erdőpark kialakítása (civil szervezeti-lakossági); „*Csukás-éri-főcsatorna és kapcsolódó területek vízvisszatartó kapacitásának növelése*” c. kecskeméti KEHOP Plusz pályázat 10 beavatkozási területe kapcsán (Méntelekiicsatorna, Nyíri-csatorna, Felső-záportározó, Nagybani Piac, Szennyvíztisztító telep erdő, Alsó-záportározó, Csukás-ér alsó szakasza, Aranykalász (Pákai)-csatorna, Csalánosi záportározó, Félegyházi főcsatorna) ökológiai és vízmegtartási koncepció, valamint tájépítészeti koncepciótervek kidolgozása).

A közpark- és közkert-ellátottság Kecskeméten területileg egyenetlen; több városrészben vannak olyan lakóterületek, amelyekről megfelelő közhasználatú zöldterület gyalogosan csak nagyobb távolságon belül érhető el. A sűrűn beépített városi területeken új, nagyobb kiterjedésű közparkok kialakításának területi lehetőségei korlátozottak, a zöldterületi ellátottság javítását ezért a meglévő közparkok és közkertek minőségi fejlesztése és hálózatba kapcsolása mellett az új zöldterületek kialakítására alkalmas területek feltárásával, továbbá az alulhasznosított, barnamezős és egyéb potenciálisan zöldfelületi célra hasznosítható területek vizsgálatával szükséges elősegíteni. A települést ölelő külső gyűrűben, és az egyre sűrűbben belakott „kertségek" (pl. Felsőszéktó, Felsőcsalános, Úrihegy, Belső- és Külső-Máriahegy) területén, valamint a város nyugati és déli részében az érvényben lévő településrendezési terv több jelentős méretű közpark (Felsőszéktó, Belső-Máriahegy, Homokbánya, Déli iparterület közelében) létesítését irányozza elő.

További kisebb, funkcionális értékkel bíró zöldterületek, közkertek találhatók elszórtan a városban, melyek mérete 1 000-8 000 m^2 között változik. Több esetében is játszótér került kialakításra, és bár kiépítettségük, – a kerti berendezések, sétautak, pihenőhelyek, játszóeszközök hiánya miatt – funkcionális szerepük csekély, ugyanakkor a zöldfelületi hálózat kialakításához nélkülözhetetlenek. A meglévő közkertek minőségi fejlesztése és hálózatba kapcsolása a fenntartható városfejlesztésnek, és azon belül a belterületi zöldfelületi rendszer fejlesztésének egyik fontos iránya.

A közcélú zöldfelületek számát gazdagítják a telepszerű beépítésű lakóterületek közhasználatú zöldfelületei is. Mivel létesítésük óta komplex felújításukra nem került sor, a közkertek burkolatai, berendezései elhasználódottak, rossz állapotúak. A zöldfelületek nagy százalékában a túl sűrű térállásba telepített növényzet az alulra szorulás miatt kezd elértéktelenedni, a növényállomány elöregedett, cserére, ifjításra szorul.

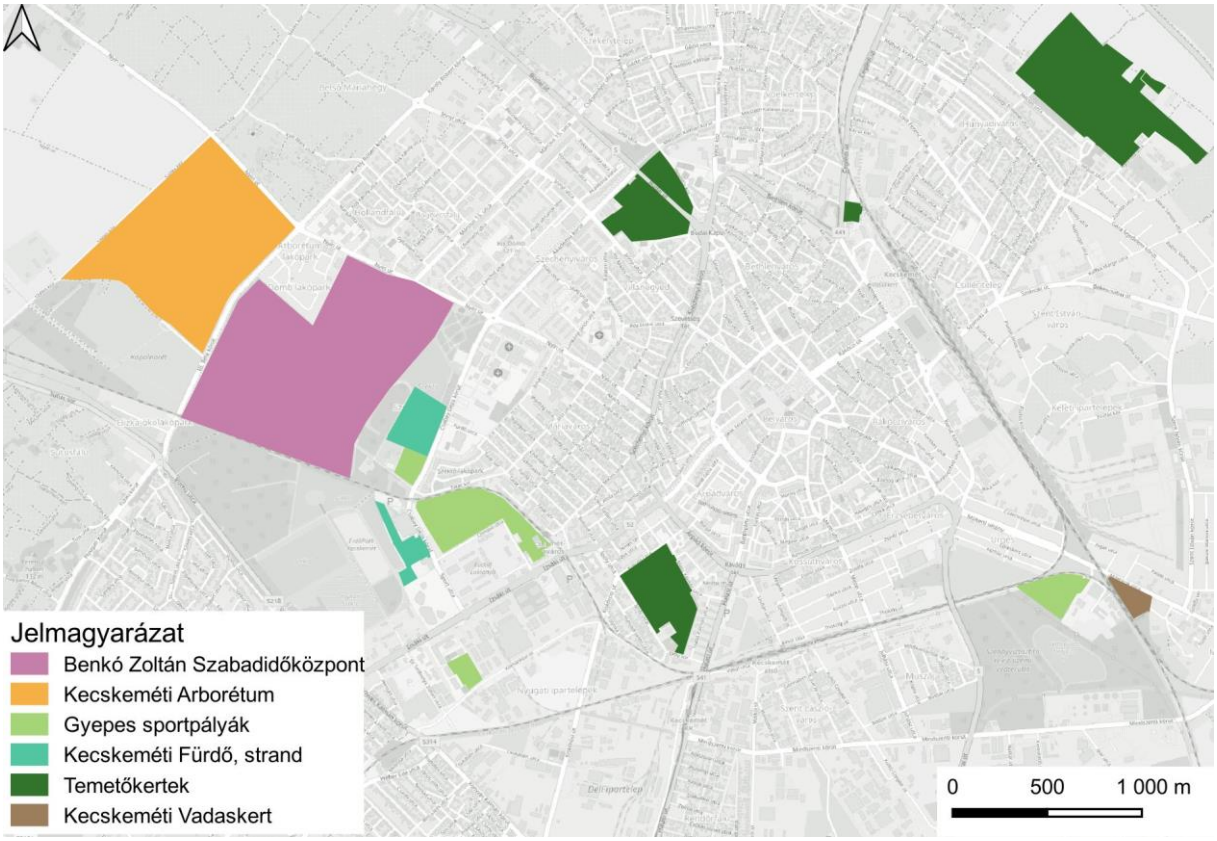
A városi terek esetén a díszítő funkció az elsődleges, a használati jelentőségük nem olyan összetett, mint a közparkoké. E közösségi szabadterek közösségi találkozási pontokként is szolgálnak. Kecskemét zöldfelületi rendszerében jelentős szerepet tölt be a városközponti gyalogos tér, a világörökségi várományos helyszín reprezentatív megjelenésű, fásított és burkolt köztér-együttese. A növényekkel, szobrokkal, kutakkal, közterületi berendezésekkel díszített, intenzíven fenntartott városi tér a településközponthoz méltó, nívós megjelenésű. A tér idős növényegyedei dendrológiai szempontból is értékesek, de a növényállomány egészségi állapota nagyfokú romlást mutat.

Fásított és burkolt közterek nagyobb, összefüggő hálózatai a lakótelepek sáv-és pontházai közötti, szervezetlen térrendszereken alakultak ki a nagyrészt burkolt, gyalogos felületek. A fásítás, a növényzet, a viszonylag kevés zöldfelület szerepe – csekély mennyisége ellenére – jelentősen megnő a nagyvárosi épített környezetben.

Zöldfelületi intézmények

A zöldfelületi jellegű intézmények közé tartoznak a temetők, sportterületek, rekreációs és speciális funkciójú területek (74. ábra). Különböző rendeltetésű, korlátozott közhasználatú létesítmények, melyek működéséhez, funkciójuk betöltéséhez zöldfelülettel beültetett területre, keretre van szükség. Használati funkciójukon kívül jelentős kondicionáló és esztétikai szerepkörük is van.

74. ábra: Zöldfelületi intézmények Kecskemét központi belterületén

Forrás: saját szerkesztés

Kecskeméten városi jelentőségű, többfunkciós közparkból mindössze egy található, amely rekreációs, szabadidős, sportolási és közösségi funkcióival nemcsak a város, hanem a térség lakosságát is kiszolgálja., A **Benkó Zoltán Park** 95,8 ha-os méretével, dús növényborítottságával – melynek egy része helyi természetvédelmi oltalom alatt áll – a kistáj legnagyobb vízfelületével rendelkező rekreációs, korlátozott közhasználatú zöldfelülete, egyben a város egyik legkarakteresebb zöldfelületi egysége, amely a településszerkezet alakításában is domináns szerephez jut. Ehhez a szerkezeti egységhez kapcsolódik térben az **Uszoda- és Élményfürdő** területe.

Az 1990-es években létesült a KEFAG Zrt. kezelésében álló, 10 ha-os **Arborétum**, amely a Föld különféle tájegységeiről származó növényeken kívül a Duna-Tisza közi Homokhátság jellegzetes növényvilágát mutatja be. Az Arborétum a város vonzáskörzetében igen jelentős élőhelye

számos védett madárfajnak. Környezetvédelmi szerepén túl az Arborétum az ismeretterjesztő, rekreációs és esztétikai szolgáltatásokat is nyújt. A **Botanikus kert** 1,1 ha-os gyűjteményének karbantartásán, látogathatóságán, feltárásán javítani szükséges. A 2,3 ha nagyságú **Vadaskert** egyedi funkcióval rendelkezik, s részét képezi a Kecskemét keleti felén kialakult, sportterületet, közparkot, véderdőt is magába foglaló masszív zöld tömbnek.

Sportterületek: A városban két nagyobb szabadtéri sportterület található: a Széktói Stadion a hozzá kapcsolódó Sportakadémia területével és a Műkerti Sporttelep.

Zöldfelületi intézmények közé tartoznak a **temetők**, melyek megfelelő növényborítottság esetén jelentős szerepet töltenek be a település zöldfelületi rendszerében. A kultikus célon felül kondicionáló felületként, továbbá pihenőparkként is funkcionálhatnak. A Köztemető kevés tartalékterülettel rendelkezik, bővítésével számolni kell. A református temető még használatban van, zajlik benne temetkezés. A többi temető kegyeleti jellegű, temetkezés elől lezárt terület. A Szentháromság és az Evangélikus temetőt idős növényállománya, nagy területe és központi elhelyezkedése teszi zöldfelületi szempontból értékessé, új belterületi közparkok létrehozásának potenciális helyszínévé. A temetők összesen 53,2 ha zöldfelületet nyújtanak Kecskemétnek.

Közhasználatú erdők, gyepek

Ezek sorában kiemelendő a Csalánosi Parkerdő, a Nyíri erdő Mogyorós tölgyes területrésze, a Kápolna-rét és mellette a parkerdő melyek külterületen helyezkednek el, s részben természetvédelmi területek is. A város belterületén belül, a Széchenyiváros nyugati részén, a Nyíri út és Csabai Géza krt. találkozásánál helyezkedik el a magyarországi erdősítési program részeként létesült „Egymilliomodik" Hektár parkerdő, amely a Szabadidőközpont területéhez kapcsolódik.

Közhasználatra nem szánt erdők

A Vízmű területének véderdői, valamint a Nagynyíri és Matkói erdők – a város közigazgatási területén belül ugyan elkülönülő, de – külön-külön összefüggő tömbjeik nagyban hozzájárulnak Kecskemét erdős karakterű területeinek megjelenéséhez. Ugyanakkor megemlítendő, a közigazgatási terület É-ÉK-K-i területein elhelyezkedő három nagyobb erdőterület, amelyek – kiterjedésük révén – szintén karakterképző elemekként jelennek meg.

Intézménykertek

Az oktatási, egészségügyi, szociális, rekreációs, közigazgatási létesítmények, templomok kertjei korlátozott használatú zöldfelületek közé tartoznak, de használati jelentőségük, és a használói kör nagysága miatt kiemelendő a szerepük. Növényállományuk változó minőségű és mennyiségű. A közelmúltban pályázatok keretében sor került több oktatási intézmény felújítása kapcsán a kertjüknek újjáépítésére, korszerűsítésére is, illetve új létesítmények is átadásra kerültek.

Közhasználat elől elzárt lakókertek

A lakó- és egyéb területfelhasználási egységek kertjeinek növényborítottsága a város zöldinfrastruktúra-hálózatának számottevő részét adják, így jelentős szerephez jutnak a lokális mikroklíma alakításában.

Vonalas zöldinfrastruktúra elemek

A zöldinfrastruktúra egyik sarkalatos minőségi mutatója/tulajdonsága, annak hálózatossága, vagyis az egyes elemek rendszerben való összeköttetése, összeköttetésének mértéke. A fasorok, a közlekedési létesítmények melletti zöldsávok, fásítások a települési zöldinfrastruktúra-hálózat összekötő elemei, melyeknek jelentős szerepe van a szigetszerűen elhelyezkedő zöldinfrastruktúra elemek összekötésében, összefüggő hálózat kialakításában, az esztétikus utcakép megjelenítésében.

Kecskemét harmonikus mezővárosi arculatához hozzájárul az egységes városi út- és utcafásítások, betelepített zöldsávok, fásított gyalogos sétányok, terek megléte is. Különösen szép utcakép jön létre ott, ahol egységes, azonos korú és fajú egyedekből áll a fasor, így kiemelendő a Rákóczi út, Nagykőrösi út, Ady E. u., Műkerti sétány. A központi belterület 50-55.000 db fájából fasor, illetve fasor maradvány csak kisszámú közterületen található (pl.: Nagykörút, Kápolna u., Csokonai u., Klapka u., Batthyány u., Petőfi S. u., Dózsa Gy. út, Nyíri út, Akadémia krt., Március 15. u., Budai út, Kerkápoly u., Csabai G. krt., III. Béla krt.). A város ennek az adottságnak a megőrzésére kiemelt hangsúlyt fektet, a fasorok megújítása, újak létesítése folyamatosan zajlik. A frissen telepített fák megmaradási arányát erősen befolyásolják a klímaváltozásból eredő hatások, valamint a fenntartási munkálatok esetleges hiánya. A legtöbb utcában vagy hiányoznak a fasorok, vagy csak néhány, szórtan elhelyezkedő, különböző típusú faegyed található, így a zöldfelületi elemek rendszerré szerveződése nehezen valósul meg.

Az utóbbi évek dinamikusan növekvő gépjármű száma és a közúti forgalom növekedése, valamint a – szabálytalan – zöldfelületen történő parkolás jelensége, erősen lerontotta az utak menti zöldsávok minőségét. Az intenzívebb beépítésekkel, a jelentős zöldsáv-leburkolások miatt csökkenő tendenciát mutat az utak melletti zöldfelületek mennyisége és minősége, ezzel együtt a területek csapadékvíz szikkasztó képessége.

1.1.8.1.2. Zöldterületi ellátottság értékelése

Kecskemét belterületi zöldfelületi rendszerén belül jellemző az apró, mozaikos elrendeződésű közparkok, közkertek megjelenése. Nagyobb, összefüggő tömbökben elhelyezkedő zöldfelület jellegű különleges területek azon közjóléti erdők, melyek a belterület ÉNy-i részén találhatók (az ún. „zöld ék”), emellett kisebb mértékben a DK-i határnál (a Vízmű és a Vadaskert melletti erdők). A zöldfelületek városon belüli eloszlása eléggé egyenlőtlen. A közparkok, közkertek mind mennyiségükben, mind elhelyezkedésükben, mind pedig

potenciáljuk kihasználásában (ld. minőség) nem érik el a kívánt szintet. A városi zöldinfrastruktúra hálózatban hiányosságok tapasztalhatók.

A Kecskeméten élő 108.651 fő (KSH 2024) lakossal számolva, a városi zöldterületi ellátottság (a számításhoz a ZIFFA-ban leválogatott, valóságban ténylegesen is közkertként, közparkként funkcionáló területeket vettük alapul – 33,057 ha) 3,0 m^2/fő – alacsony. A WHO ajánlása (*Russo A, Cirella GT 2018*)[16] az egy főre eső zöldterület nagyságának minimumaként a 9,0 m^2 /főt, ideálisként az 50 m^2 /főt határozott meg.

A településen vizsgált közhasználatú közparkok, közkertek, közterek tekintetében elmondható, hogy számuk kevés és még a meglévőknél is – a legtöbb esetben – hiányzik a szakszerű kialakítás, hiányos a kiépítettségük és növényfedettségük. Az említett problémák akadályozzák, hogy a települési közparkok, közkertek és közterek biztosítsák minden városrész lakosai számára a mindennapi felfrissüléshez, szabadidős tevékenység eltöltéséhez szükséges megfelelő helyszínt, így nem tudnak hozzájárulni sem a közösségi találkozóhelyek biztosításához, sem pedig a szükséges ökoszisztéma szolgáltatásokhoz. Ezért fejlesztésük javasolt.

A városban az egyöntetű összefüggő fasorok rendszerében általánosak a hálózati megszakadások, a zöldsávok mennyiségi (elsősorban szélesség, és hosszbeli folyamatosság) és minőségi (növényfedettség, vízszikkasztó potenciál – pl.: burkolatlan árok) jellemzői is széles skálán mozognak és erősen függenek a használat intenzitásától (pl.: forgalom nagysága, elburkolások). A fasorok és zöldsávok hiánya következtében hatékony, közvetlen kapcsolat nem biztosított a tömbszerű zöldfelületi létesítmények és a pontszerűen elhelyezkedő belterületi zöldfelületi egységek között, tágabb értelemben pedig a környező erdők, természeti területek és egyéb kondicionáló zöldfelületekkel való kapcsolat sem folyamatos. A vonalas zöldfelületi elemek hiányainak pótlása, fejlesztése szükséges a zöldfelületi elemek rendszerré fejlődése, ezáltal rugalmas reagálóképességének és működésének hatékonyságának növelése érdekében. Az utcafásításra ajánlható fajok listája – amely már figyelembe veszi a klímaváltozás várható hatásait is – elkészült, amely a Kecskemét Megyei Jogú Város településképének védelméről szóló 16/2017. (IX.21.) önkormányzati rendelet 6. mellékletében közzétételre került.

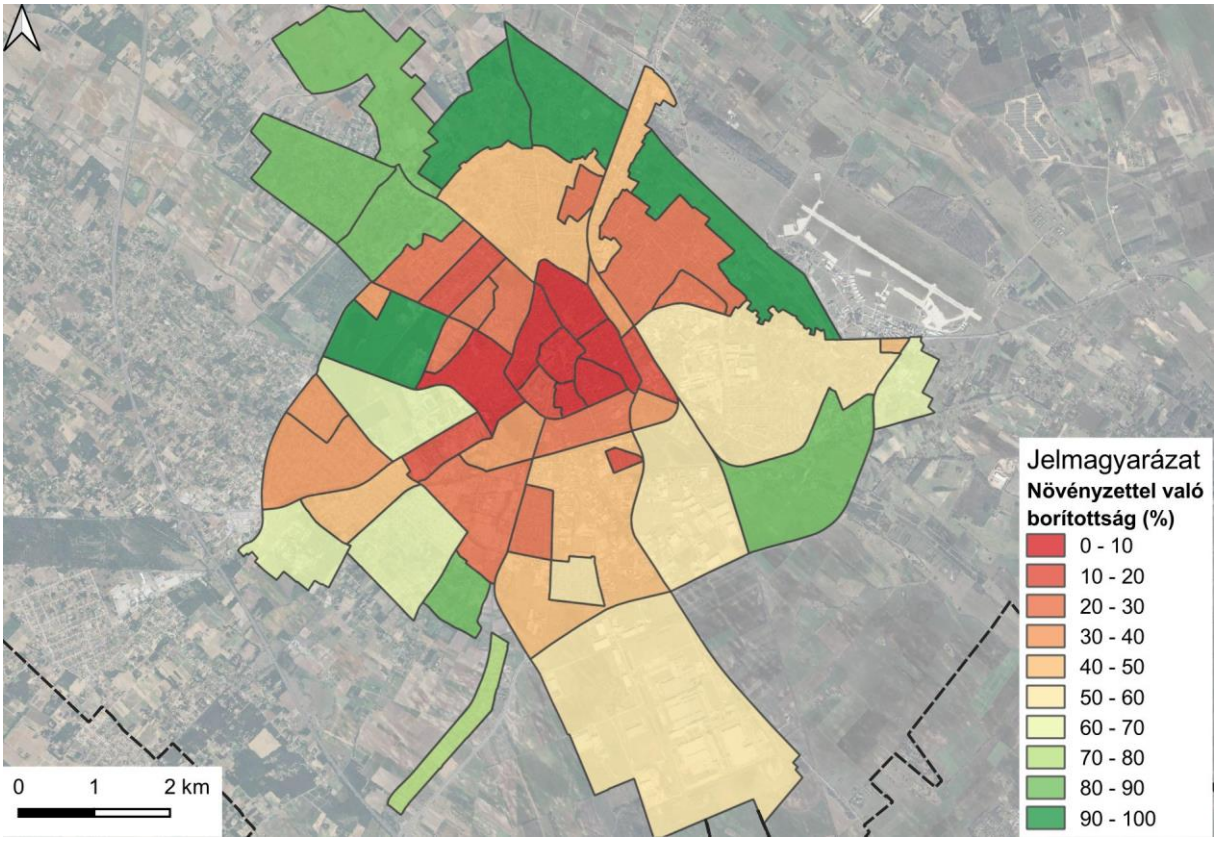
A központi belterületen belül megfigyelhető, hogy az egyes városrészek zöldfelületi ellátottsága eltérő (75. ábra). A zöldfelületek használati és esztétikai értéke is jelentős eltéréseket mutat városrészenként.

A városközpont közterei révén, valamint a telepszerű beépítésű lakóterületek a közcélú zöldfelületek mennyisége révén a Belváros és a Széchenyiváros, Árpádváros a legjobban ellátott közhasználatú zöldfelületekkel. Az intenzíven fenntartott zöldfelületi elemekben a

[16] *Russo, A., & Cirella, G. T. (2018). Modern Compact Cities: How Much Greenery Do We Need? International Journal of Environmental Research and Public Health, 15(10), 2180. https://doi.org/10.3390/ijerph15102180*

Városközpont a leggazdagabb, itt a legmagasabb a zöldfelületek esztétikai megjelenése, gondozottsága. A díszítő értéket növelő és a változatosságot fokozó egynyáriak, cserjék aránya is itt, a turisták által leginkább látogatott városrészben a legnagyobb, a növényzettel való borítottság azonban a legalacsonyabb arányú (0-10%) kategóriába tartozik.

75. ábra: Kecskemét központi belterület zöldfelületi ellátottsága

Forrás: A Nemzeti Nagyfelbontású Felszínborítás-réteg (National High Resolution Land Cover, NHRL) adatbázis felhasználásával saját szerkesztés

A lakótelepek zöldfelületei extenzív fenntartásúak, a folyamatos karbantartás, ifjítás hiánya már megmutatkozik, megjelenésükben kevésbé változatosak. A Máriaváros és Felsőszéktó zöldterületben szegény – valódi közparkkal nem rendelkeznek -, de itt találhatók a legnagyobb területű zöldterület jellegű különleges területek, a „Zöld ék" sport- és speciális területei, a Szabadidőpark, amely hozzájárul a városrészek zöldfelületi ellátásához. A város DK-i részén (Kossuthváros, Rákócziváros, Szent László város) szinte teljesen hiányoznak zöldterületek, más városrészek pedig részben ellátottak (Hetényegyháza, Petőfiváros, Kadafalva).

A külterületen a mezőgazdasági területek, gyepterületek, valamint az erdőterületek, amelyek elsődleges karakterképző elemekként jelennek meg. A természetközeli területek szórtan jelennek meg, a település egészéhez viszonyítva kis arányban, védett természeti területekkel kismértékben rendelkezik a város. A kecskeméti táj sajátos adottsága a részben gyenge termőhelyi adottságú területeken, részben a belterület szélein finom mikro-domborzatú

területeken kialakult kertségek megléte, megmaradása. Ezek a kertségi területek különböző mértékben műveltek, de mindenképpen különös zöldfelületi arculatai a városnak, még akkor is, ha számos városépítészeti, tájesztétikai és településüzemeltetési kérdést vetnek fel, de zöldfelületi karakterük feltétlenül értékes és védendő.

A külterület 56%-án mező-, 18%-án erdőgazdálkodás folyik. A kompakt város kialakításának igénye és elve ellenére, Kecskeméten a beépített területek évről évre növekednek (2020-2025 között 14,56%-kal), amely beépítés gyakran jobb minőségű termőtalajt érint. Ezzel is összefüggésben, továbbá a jellemző gazdálkodási technológia és a klímaváltozás hatására napjainkra a művelt mezőgazdasági táj és termőtalaj is fokozódó védelemre szorul.

1.1.8.2 A zöldinfrastruktúra konfliktusai és problémái

Mennyiségi problémák:

- A közcélú és nem közcélú városi zöldfelület, illetve a zöldterület (közpark és közkert) ellátottság alacsony szintje, valamint hálózatosságának alulfejlettsége.
- Az erdősítésre javasolt területek (OTrT-ben előírt arányú) megvalósíthatóságának területi, telepíthetőségi korlátjai.
- A közparkok és közkertek területi eloszlása Kecskeméten egyenetlen, egyes városrészekben a közhasználatú zöldterületek elérhetősége nem megfelelő. A zöldterületként nyilvántartott területek egy része kis kiterjedésű, illetve egyes Zkp és Zkk besorolású terület tényleges közparki vagy közkerti kialakítása még nem történt meg, ezért a településrendezési terv szerinti zöldterületi kijelölés és a tényleges zöldterületi ellátottság között eltérés mutatkozik.
- A sűrűn beépített városrészekben új, nagyobb kiterjedésű, többfunkciós közparkok kialakításának területi lehetőségei korlátozottabbak. Ez azonban nem zárja ki új, kisebb léptékű közkertek és egyéb közhasználatú zöldfelületek létrehozását, illetve meglévő vagy alulhasznosított területek zöldfelületi célú átalakítását. A zöldinfrastruktúra fejlesztése a meglévő közparkok és közkertek minőségi fejlesztése mellett új területek feltárását, a barnamezős és alulhasznosított területek zöldfelületi hasznosításának vizsgálatát, a túlburkolt közterületek zöldítését, valamint olyan kisebb területigényű, innovatív megoldások alkalmazását is igényli, mint pl. vertikális kertek, zöldfalak, extenzív zöldtetők, esőkertek kialakítása. A jelzett – új típusú – zöldfelületi megoldások közterületeken és köztulajdonú ingatlanokon kívül történő elterjesztéséhez a városnak elsősorban szabályozási elképzelések, illetve az ösztönzést segítő (a lakosság, a vállalkozók és a lehetséges beruházók érdekeltté tétele) és a szemléletformálást célzó ajánlások állnak rendelkezésre.

- A meglévő gazdasági és az új kialakítású lakóterületeknek alacsony a zöldfelületi intenzitása.
- A városnak nincs jelentős, magas ökológiai értéket képező természeti környezete, amely a belterületi zöldfelületek kondicionáló hatását nagymértékben erősítené.
- A zöldfelületi beruházásokra csak pontszerűen kerül sor; koncepciózus, hosszabb távra tervezett, ütemezett, következetesen végrehajtott nagyléptékű és rendszerszintű zöldfelületi beruházás anyagi források hiányában napjainkig nem történt.
- A burkolt felületek (pl. felszíni gépjármű parkolók) folyamatosan növekvő helyigényével a zöldfelületek tendenciózus elépítése, megszűnése járt együtt. Egyes városrészekben, utcákban az útmenti zöldsávok szinte megszűntek az illegális, parkolási célú burkolatépítések, fakivágások, vagy csak a zöldfelületen történő parkolás következtében. A közlekedési területek zöldsávjainak csökkenése a csapadékvíz elhelyezési, -szikkasztási gondok növekedésével is jár.
- Egyes városrészekben a magas gépjármű szám és a parkolási igények növekedése okán a zöldfelületek elparkolása okoz problémát, azok komoly minőség romlását előidézve.
- A település egészét tekintve a zöldinfrastruktúra térbeli struktúrájának csökkenő alkalmassága a klímaváltozás hatásainak kompenzálása terén
- Nagy kiterjedésű mezőgazdasági területek alacsony zöldinfrastruktúra ellátottsága

<u>*Minőségi problémák*</u>:

- Hiányzik a teljes közigazgatási terület minden zöldfelületi elemét érintő *zöldfelületi kataszter,* illetve ezen belül a részletes kertészeti szakmai felmérésen alapuló *közterületi fakataszter*, amely a vizsgálati, értékelési, javaslati, fejlesztési tervek alapját szolgáltatná.
- *A zöldfelületgazdálkodás gyakorlatai reformot igényelnek* fenntarthatósági szempontból, továbbá a szervezeti és erőforrásbeli fejlesztésre is szükség van annak erősítésére.
- *A zöldterületek jelentős része* – különösen a kevésbé frekventált területeken – *alulhasznosított vagy leromlott állapotú* (kerti berendezések elavultak vagy hiányoznak, a sétautak hiányoznak, az ivókutak hiányoznak, a növényzet leromlott állapotú).
- Egyes közhasználatú zöldfelületek gondozása nem megfelelő, *a gyér növényborítottság esztétikai, városképi és használati szempontból is kedvezőtlen*. A frissen telepített fák túl nagyarányú elhalása is jelzi a közterületi zöldfelületek megfelelő előkészítési és fenntartásának hiányosságait (kapacitáshiány, ill. az anyagi források korlátozott volta miatt).
- A *zöldfelületek öregedése* általános probléma, a város egyes közparkjainak, fasorainak növényállománya elöregedett, azaz ökológiai és kondicionáló képessége csökkent. A

felszín alatt vezetett közművek iránti szükséglet növekedésével a közterületeken a növényzet – elsősorban a fák – élettere egyre csökken. A történeti Főtér térrendszerének növényzete is romló állapotban van, amelyhez hozzájárul a rendszeresen fellépő túlzott igénybevétel (pl. fesztiválok) is.

- Hiányzik a városi, városrészi, illetve akár táji léptékű *zöldfelületfejlesztések önkormányzati forrásalapja*.
- A helyi építési szabályzatban, illetve a helyi településképvédelmi rendeletben meghatározott *zöldfelületekre vonatkozó, előírások* (zöldfelületi arány és szintezettség, a parkolóhelyenként kötelező fatelepítések stb.) *betartatása, ellenőrzése, a tervezési, létesítési és fenntartási hiányosságok büntetése nem történik meg*.
- *A város és térségének természeti környezeti problémái* (pl. természetes vízfelület hiánya, kiporzás, csökkenő talajvízszint, a talajok tápanyagvesztése) *a klímaváltozás, szárazodás kedvezőtlen hatásaival tovább nőttek*. Ezek csökkentése, vagy az ezekhez történő alkalmazkodás a zöldfelületeken a növénytelepítéshez jól megválasztott fajok alkalmazásával lehetséges, és vízvisszatartó megoldások kialakításával (esőkertek), a csapadék helyben történő hasznosulását elősegítő módon történő burkolatépítéssel, mezőgazdasági területeken a környezettudatos, ökológiailag fenntartható termesztéstechnológia elterjesztésével.
- A már kidolgozásra került a Településképi rendeletben a változó klimatikus viszonyokhoz jobban alkalmazkodó, azt jobban toleráló fafajok, -fajták javasolt listájának alkalmazása még nem teljeskörű.
- Az OTrT-ben kijelölt erdősítésre javasolt területek (pl. Talfájában) talajminősége közepes, megfelelő. A kialakuló erdőöv szerkezeti elhelyezkedése kedvező: ÉNy-ról (az uralkodó szélirány felől) védi a lakott területeket. A konfliktus a tervezett erdősítés fafaj alkalmazásában rejlik. A Szegedi Tudomány Egyetem kutatásai kimutatták, hogy a nagytömegű erdők (főleg a nyarasok) nagymértékű talajvíz kivételre és párologtatásra képesek, amellyel tovább csökkentik a talajvízszintet, miközben a szárazodó éghajlati körülmények között inkább a csapadék helyben- és talajban tartása lenne a kedvező. A Nemzeti Erdőtelepítési Program keretében a pályázók inkább a gyorsnövekedésű, s nagyobb megtérülést hozó nyárfák és akácok telepítését választják a jobb ökológiai hatású, honos keményfa-fajokkal szemben.

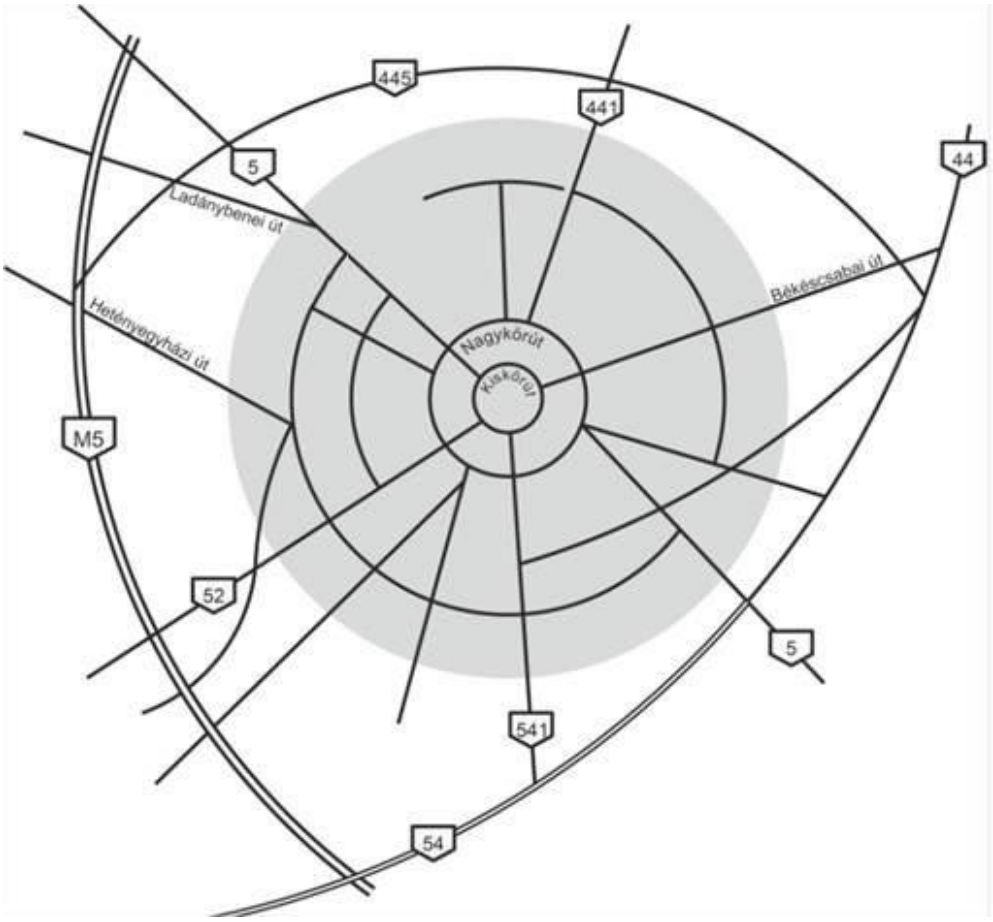
1.1.9 Közlekedés

1.1.9.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

A város térszerkezeti vázát képező úthálózat gyűrűs-sugaras szerkezetű (76. ábra). Ennek részeként **a hálózat legfontosabb sugárirányú elemeit az országos főutak alkotják** (5. sz., 52. sz., 541. sz., 44. sz. és 441. sz.).

- 5-ös számú elsőrendű főút, amely ÉNY-DK irányban metszi keresztül a várost a Nagykörút érintésével (Budai út – Nagykörút – Szegedi és Külső Szegedi út)
- 44-es számú elsőrendű főút (Békéscsabai út – Szolnoki út)
    - 1998 óta: a 44-es számú főút része a Déli elkerülő útnak,
- 441-es számú másodrendű út: (Ceglédi út – Bethlen krt.);
- 52-es számú másodrendű főút: (Dunaföldvári út – Izsáki út –Dózsa György út);
- 54-es számú (az idei évben az M5-ös autópálya és az 5. sz. főút között 2x2 sávosra bővített) másodrendű főút;
    - 1998 óta: az 54-es főút része a Déli elkerülő útnak.
- 541-es számú országos közút (Halasi út).

76. ábra: Kecskemét úthálózatának sematikus ábrája

Forrás: Saját szerkesztés 2024.

Ezeket egészíti ki – az elővárosi forgalomban jelentős szerepet játszó – néhány alsóbb rendű út, mint például az 5202. j. (Dabas, Ladánybene), az 5218. j. (Kerekegyháza), az 5301. j. (Izsák, Ágasegyháza) és 53101-es (Ballószög), valamint az 53102-es út (Helvécia).

A városba vezető sugárirányú országos főutak között hagyományosan **a Nagykörút** teremti meg a kapcsolatot (154. ábra). A 445-ös északi elkerülő megépüléséig – a Kiskörút vitatott motorizált közlekedési szerepköre mellett – a Nagykörút jelentette a város egyetlen olyan körútját, amely ténylegesen gyűrűszerűen záródott, bár a Bethlen körúti szakaszának beszűkülő keresztmetszete (2x1 sáv) és minősége miatt, már napjainkban is egyre nehezebben tudja kielégíteni a jelentkező (2019-ben 21.179 E/nap) forgalmi igényeket, illetve a jövőbeli hálózat-kapcsolati (pl. közösségi közlekedés fejlesztéséhez szükséges 2x2 sávos egyenkeresztmetszet) szükségleteket.

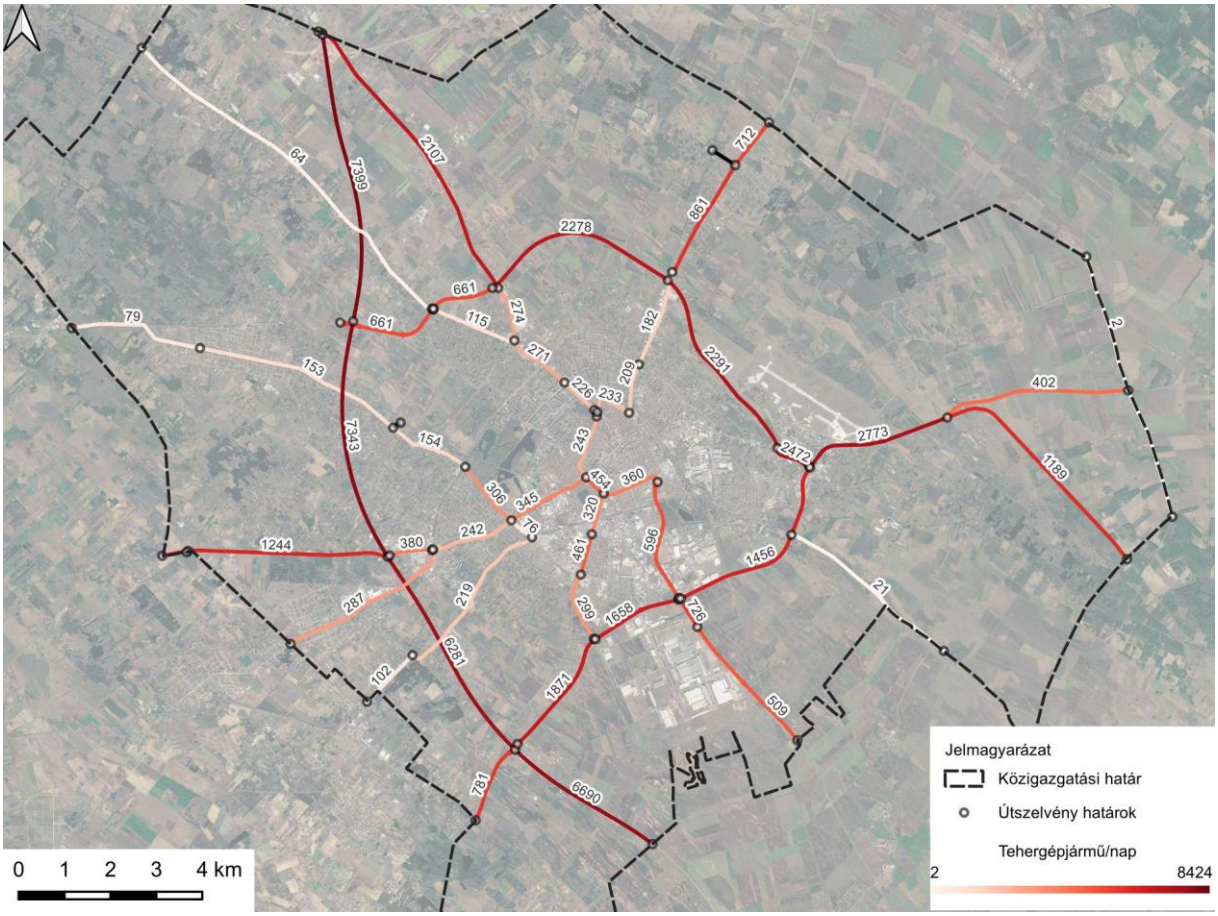
A Nagykörút mellett, már a 20. század elején megfogalmazódott egy újabb körgyűrű megvalósításának gondolata. Ennek a **„harmadik körútgyűrűnek”** azonban csak a nyugati (Akadémia körút – Csabay Géza körút) és északi (Mikszáth Kálmán körút) darabjai, illetve a déli része (Mindszenti körút – Klebelsberg Kunó út) készült el. Mivel az Akadémia és Mikszáth Kálmán körút, valamint az Izsáki és Halasi út között hiányzik az összeköttetés, így a körútszakasz szerepe elsősorban a szomszédos városrészek közötti kapcsolat megteremtésére korlátozódik, hálózati közlekedési szerepköre jelenleg alárendelt. Ezen a helyzeten változtathatna az Akadémia körút és a Mikszáth Kálmán körút, valamint az Izsáki és Halasi út között kiszabályozott körúthálózati szakaszok kiépítése, amely valódi hálózati szerepkört biztosíthatna a hivatkozott körútnak, elősegítve a közösségi közlekedés és a városi szolgáltatástervezés (ld. intézmények elérhetősége) optimális kialakítását.

A negyedik körútgyűrű („Királyok körútja”) a város külső negyedeit lenne hivatott összekapcsolni (Mátyás király körút, Nagy Lajos király körút, Károly Róbert körút, III. Béla körút, Csalánosi út, illetve Vízmű út, Könyves Kálmán körút, Szent László körút). A körútgyűrű forgalmi jelentősége mind meghatározóbb, amely jelentős lakó-, ipari (Keleti- és Déli Ipartelep, Technik Park-Heliport), valamint kereskedelmi és szolgáltatási egységeket, illetve fejlődő városrészeket (pl. Széchenyiváros, Belső Máriahegy, Alsószéktó, Homokbánya) köt össze. A körút sugárirányú közúthálózati szakaszok tehermentesítő és – városrészek közötti – kapcsolaterősítő szerepkörének használhatóságát azonban rontja, hogy az északi és a nyugati része között (Miklovics-telep és Bogovicsfalu) hiányzik a hálózati kapcsolat (Nagy Lajos király körút és a Károly Róbert körút között). Nincs megoldva továbbá az összeköttetés a Mátyás király körút és a Nagy Lajos király körút között (a Cegléd-Szeged 140-es vasútvonal alatt). A hiányzó szakaszok kiépülésével közvetlen kapcsolat létesülhetne a Szent István város, a Vacsi-köz, a Széchenyiváros, – valamint a Csalánosi útnak köszönhetően – a Petőfiváros és a Homokbánya között, illetve a Vízmű út - Könyves Kálmán krt. - Szent László krt., vagy annak tehermentesítő útjaként – a tervek szerint a jövőben megépülő – Alsószéktói átkötő úton (52. sz. és az 541 sz. utak között) keresztül a déli iparterület irányába. Az új „szakadásmentes” körútgyűrű

összességében 15-20 ezer ember mindennapos közlekedésében biztosíthatná a felsorolt városrészek közötti kapcsolatot, tehermentesítve számos nagy forgalmú sugár irányú (pl. Ceglédi út, Vacsi köz, Budai út, Izsáki út, Nyíri út), valamint haránt irányú (Gázló utca, Csíksomlyói utca, Március 15. utca) városi útvonalat.

Évtizedek óta húzódó probléma megoldására tett pontot az **Északi elkerülő** (445-ös) **út** 2018. év végi átadása, amely a 44. sz főút és az M5 autópálya között biztosít kapcsolatot, s ezzel elsősorban az ÉNY-DK irányú tranzitforgalom levezetésében játszik kiemelt szerepet, megszabadítva a város belső területeit (pl. Budai út, Nagykörút, Szolnoki út, Izsáki út, Halasi út) a jelentős (2024-ben napi szinten mintegy 2 000-2 500 tehergépjármű) teherforgalomtól (77. ábra).

77. ábra: A tehergépjármű forgalom napi adatainak alakulása Kecskeméten 2024-ben

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt. adatai alapján, saját szerkesztés, 2025.

A **gyűrűs közúthálózati hiányosságok** mellett, a – város megközelíthetőségében és az elővárosi közlekedésben kitüntetett szerepet játszó – **sugárirányú országos közutak változó keresztmetszete, áteresztő képessége, csomóponti kapcsolatai és minősége** van legnagyobb hatással Kecskemét forgalmi viszonyaira. Különösen az Izsáki út (52. sz. főút), a Ceglédi út 2x1 sávos (441. sz. főút), a 44. sz. főút, az 5. sz. főút déli szakasza, valamint a Kerekegyházi (5218. j.) út keresztmetszete bizonyul szűkösnek a jelenlegi forgalmi adatok alapján.

A hálózati hiányokkal és a szűkös közúti keresztmetszeti kapacitásokkal és az utak műszaki állapotával szinte egyenrangú probléma **a csomópontok átereszt-képességének kérdése**, amely a legfontosabb kereszteződések esetében jelentős modernizációs folyamaton ment keresztül az elmúlt években. Számos körforgalmi csomópont *(északi elkerülő út csomópontjai, 54. sz. főút csomópontjai, 5. sz. főút körforgalmi kialakításai, Szolnoki út - Bem utca – Kuruc krt körforgalom, Arborétum körforgalom, Csabay Géza krt. – Izsáki út,)* épült meg a városban, s további közúti forgalmi csomópontok *(pl. Könyves Kálmán krt. – Halasi út, Klebersberg K. út – Mártírok útja, Március 15. u. – Irinyi út, Március 15. u. – Nyíri út, Vízmű út – Izsáki út)* korszerűsítése történt meg. **Az eddig elért eredmények is rávilágítottak arra, hogy** a folyamatos gépjárműáramlás biztosítása, a közlekedésbiztonság erősítése, valamint a környezet- és klímavédelmi célok biztosítása érdekében, **további közúti csomóponti beavatkozásokra és forgalomtechnikai korszerűsítésekre van szükség a város több területén** *(pl. Budai Kapu, Bethlen krt. – Ceglédi út, Nagykörút – Rákóczi út, Mátyás király krt. – Ceglédi út, Március 15. utca – Budai út, Március 15. utca – Nyíri út, Erzsébet krt. – Szegedi út, 5. sz. főút – Mindszenti krt., Gábor Dénes utca – Korhánközi utca)*.

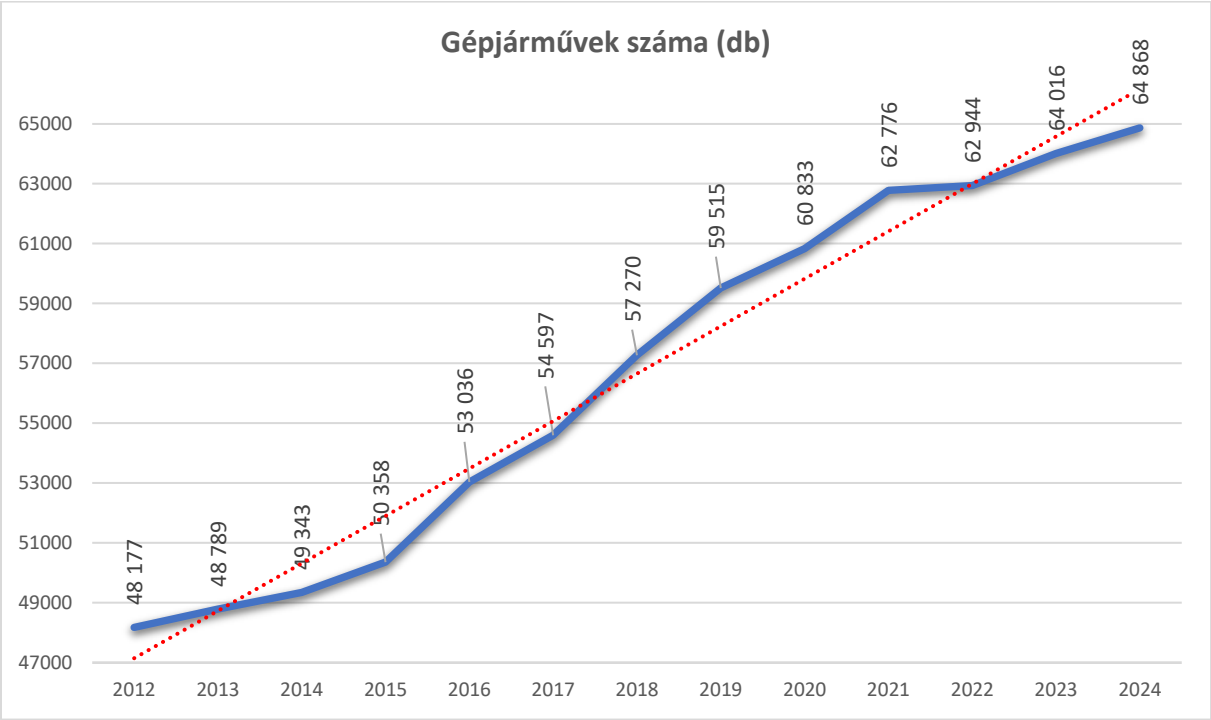
1.1.9.2 Közúti közlekedés

A kecskeméti közúti forgalom nagysága az elmúlt évtizedekben folyamatosan emelkedett, különösen a Mercedes gyár megépülése és a termelés beindulása óta figyelhettünk meg dinamikus növekedést (2012 és 2024 között a Magyar Közút Kecskemét közigazgatási területén elhelyezett mérőpontjain éves szinten mintegy 32,64%-kal). Ebben szerepet játszott Kecskemét gazdasági, logisztikai és foglalkoztatási szerepkörének erősödése, a város vonzáskörzetének kiterjedése, az ingázók számának növekedése (2011 és 2022 között 93,52%-kal), valamint – az általános jólét emelkedésével és a város testének szétterjedésével – a helyi mobilizációs igény robbanásszerű bővülése.

Az egyre emelkedő foglalkoztatás (2011 és 2022 között mintegy 19 200 új munkahely jött létre Kecskeméten) **és a növekvő ingázás mellett, az ipari termelés árualapjának bővülése következtében megugró szállítási igény is fokozott kihívás elé állította a város közúti infrastruktúráját**. A településen regisztrált gépjárművek számának növekedése (78. ábra) a vizsgált időszakban megközelítette a 35%-ot, míg a forgalombővülés az országos közúthálózati elemeken a vizsgált időszakban (2012 és 2024 között) éves szinten 2,5%-os, mellyel csak részben tudtak lépést tartani a városi közúti infrastrukturális fejlesztések.

Örvendetes tény, hogy a vizsgált időszakban Kecskeméten a hagyományos üzemanyaggal hajtott személygépkocsik és tehergépkocsik állományán belül erőteljesen emelkedett a környezetbarátabb meghajtással rendelkező járművek aránya (2012-ben: 0,57%; 2024-ben 8,57%), ugyanakkor a gépjárműállomány számának növekedésével párhuzamosan, annak öregedését és ezzel együtt a műszaki állományuk romlását is megfigyelhetjük.

78. ábra: A Kecskeméten regisztrált gépjárművek számának változása 2012 és 2024 között

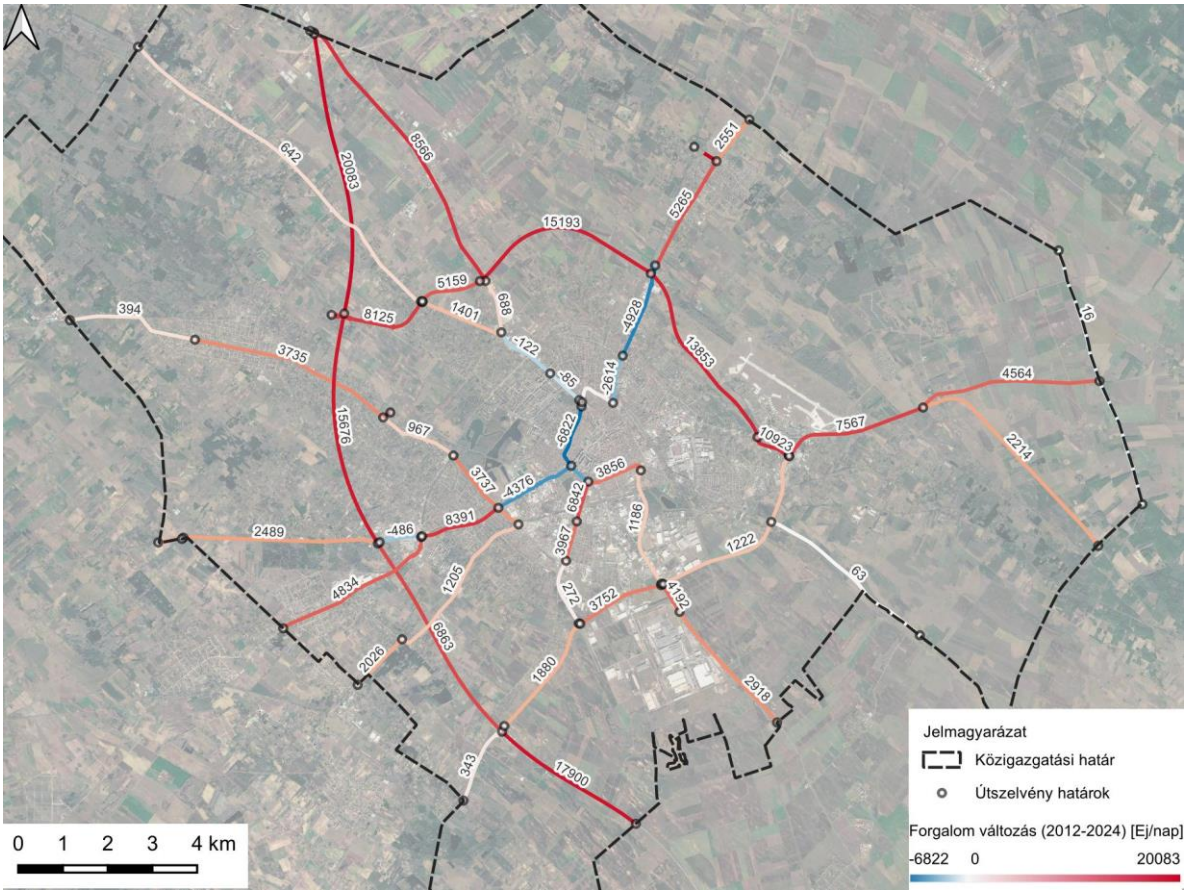
Adatok forrása: KSH TSTAR 2025.

A kecskeméti közúti forgalmi terhelés területi jellemzőinek vizsgálata alapján látható, hogy **2012 és 2024 között számos közúti viszonylatban kiemelkedő mértékben növekedett a forgalom**. A legnagyobb forgalmi növekményt a meghatározó K-Ny-i irányú tranzit útvonalak és a nagyobb munkaerőkibocsátó települések irányából tapasztalhattunk, így jelentős közúti forgalmi bővülés volt megfigyelhető a 4622. j. út és a 44. sz. főút (76,2%), az 5. sz. főút (56%) és az 52. sz. főút (37,2%), valamint az 5. sz. főút kiskunfélegyházi (30,8%) irányában, valamint a ladánybenei (28,2%) és a kerekegyházi (29,2%) utak viszonylatában (79. ábra).

A térkép adatai alapján is megfigyelhető, hogy **a városon belül jelentős szerkezeti, forgalmi eltolódások következtek be**. A korábbi erőteljes észak-dél irányú közúti terhelés, egyre inkább átalakult, módosult, s formálódik egy mind határozottabb K-Ny-i és egy ÉNY-DK irányú közúti forgalmi tengely, melynek kitüntetett elemei a Halasi út és a Nagykörút déli szakaszai (Árpád, Kossuth és Erzsébet körút, valamint az ehhez kapcsolódó önkormányzati fenntartású utak), a Szegedi út és a Külső Szegedi út, valamint a Heténygyházi út (és a kapcsolódó önkormányzati útszakaszok, mint a Vízmű út, a Könyves Kálmán Krt. és a Szent László krt.). Meghatározóvá vált továbbá a városi külső elkerülő közúthálózati elemek (M5, 54. sz. főút, 44. sz. főút és a 445. sz. út) szerepe a napi gépjárműforgalom levezetésében. A napi térpályák ilyen irányú eltolódása jól mutatja a külső iparterületek – és ezen belül is a déli iparterület – egyre erősödő foglalkoztatási és áruszállítási szerepét. A térkép alapján látható az is, hogy bizonyos útszakaszok (Ceglédi út, Bethlen körút, Széchenyi körút, Budai út külső szakasza) forgalma viszont csökkent az elmúlt években. Ennek hátterében az Északi elkerülő út megépítését, illetve a nehézgépjárművek belsőbb övezetekből történő kitiltását azonosíthatjuk, amely jelentős K-

Ny-i irányú tranzitforgalomtól mentesíti a város belsőbb – és az előbb nevesített – úthálózati szakaszait. Emellett az Izsáki út esetében figyelhetünk meg jelentős csökkenést, amely összefüggésbe hozható az Izsáki út 2x2 sávos bővítésével és az abból adódó forgalomkorlátozással, hiszen az átépített szakaszt csak 2024 augusztusában adták a forgalomnak.

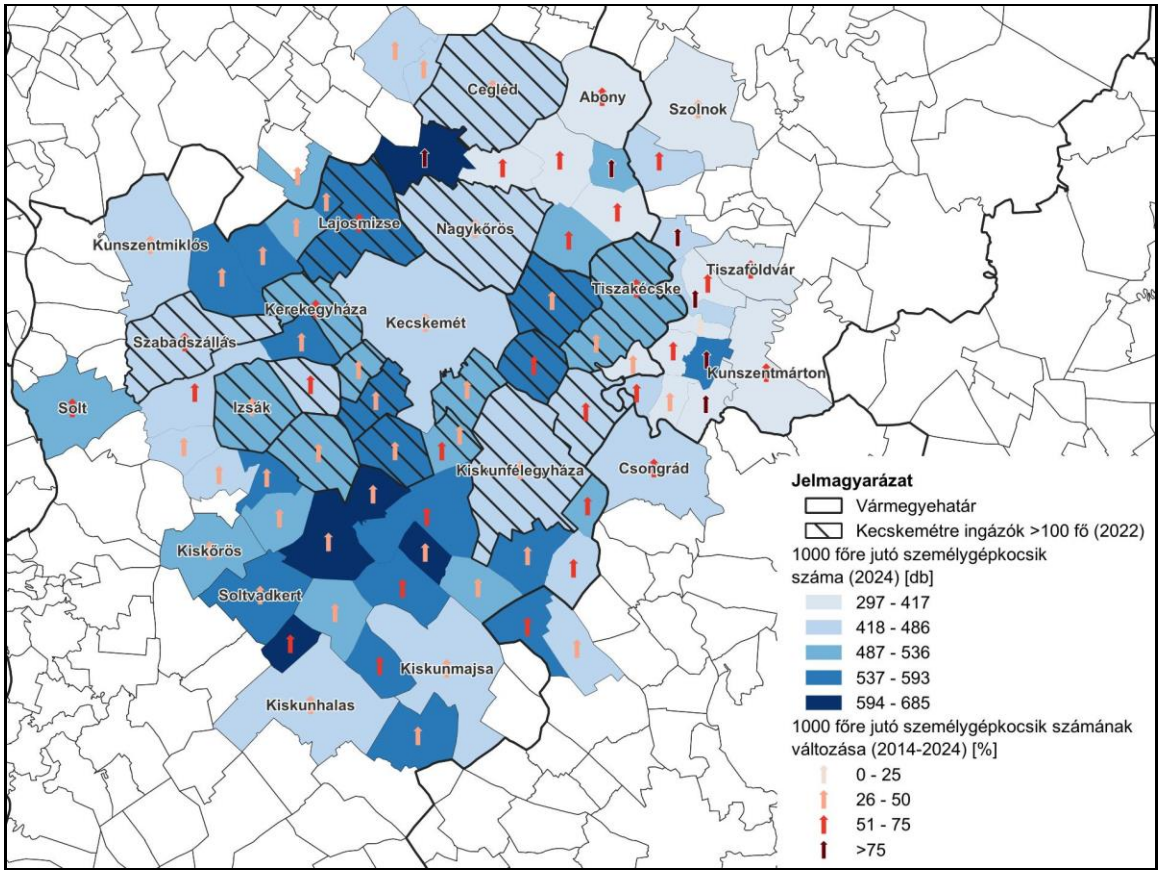
79. ábra: Az állami kezelésű utak forgalmi adatainak változása Kecskeméten 2012 és 2024 között

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt. adatai alapján 2023, saját szerkesztés

Kecskemét közúti forgalmi terhelésének növekedése összefüggésbe hozható a város vonzáskörzetének folyamatos bővülésével, a jelentősebb városi lakó- és munkahelyek térbeli távolodásával, a közösségi közlekedés lehetőségeinek korlátjaival, valamint a lakosság közlekedési szokásaival. Ezek a tényezők is hozzájárultak ahhoz, hogy napjainkban Kecskemét – a megyei jogú városok összehasonlításában is *(2024-ben az 1 000 főre jutó személygépkocsik száma 482,2 db volt, ezzel az értékkel településünk a megyei jogú városok rangsorában a 4. helyet foglalta el)* – magas személygépkocsi ellátottsággal rendelkezik. Érdemes kiemelni, hogy nem csak Kecskeméten, hanem annak tágabb vonzáskörzetében is igen magas az 1 000 főre jutó személygépkocsik száma (számos településen lényegesen meghaladja a kecskeméti értéket), ami az érintett települések esetében a viszonylag magas ingázási hányaddal, s a közösségi közlekedés alacsony versenyképességével magyarázható (80. ábra).

80. ábra: Személygépkocsi ellátottság Kecskemét vonzáskörzetében (2024)

Adatok forrása: KSH Területi statisztika alapján saját szerkesztés 2026.

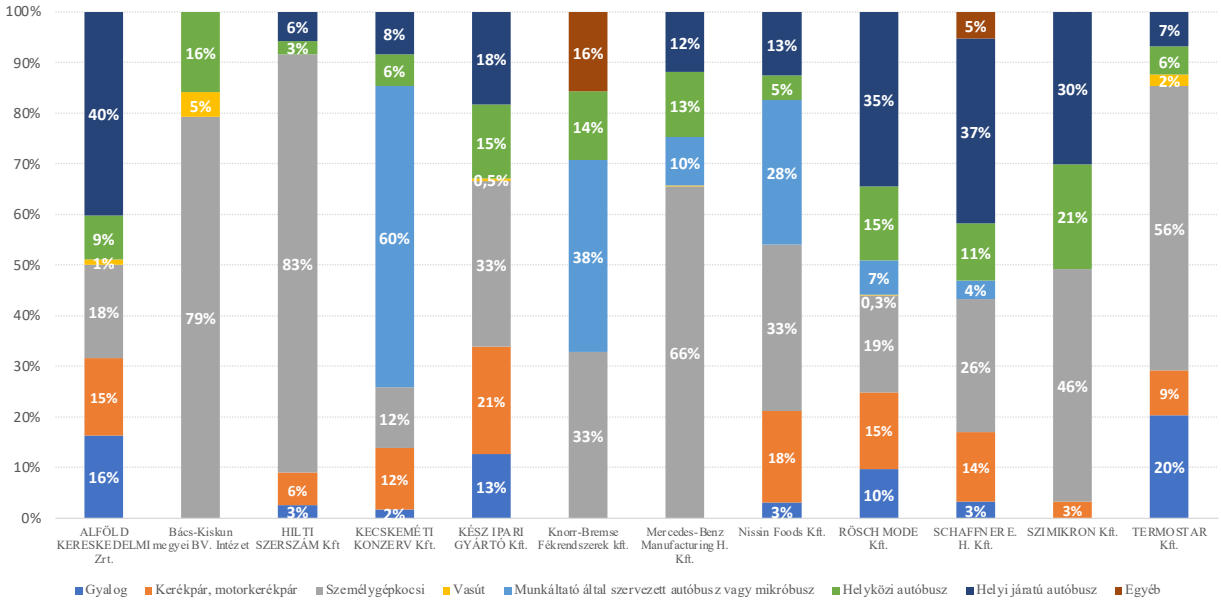
A 2022-es Népszámlálás háztartás-felvételi vizsgálatai is rávilágítottak arra, hogy az aktív korosztály esetében a kecskeméti közlekedők viszonylag magas hányada (43%-a) választja a személygépkocsival történő közlekedést. Az előző 2011-es népszámlálás óta ez az arány mintegy 2% ponttal növekedett. Érdekes képet kapunk, ha a kecskeméti lakóhellyel rendelkező eljáró munkavállalókat vizsgáljuk, akik körében már 63% a személygépkocsival közlekedők aránya. Hasonló képet kapunk, ha a környező településen lakó, de Kecskeméten dolgozó bejárók közlekedési szokásait nézzük. Ebben a csoportban a 10 legnagyobb kibocsátó település (Nagykőrös, Kiskunfélegyháza, Helvécia, Ballószög, Kerekegyháza, Lajosmizse, Tiszakécske, Városföld, Cegléd) munkavállalói körében volt a legmagasabb a személygépkocsival közlekedők aránya (63,2%). Érdemes megfigyelni, hogy ezen települések többségének körében magasabb volt az 1 000 lakosra jutó személygépkocsik száma, mint Kecskeméten.

Az ingázók közlekedési módjainak kérdőíves feltárása is az egyéni motorizált közlekedés dominanciáját mutatja, a 40 fő fölötti létszámkategóriába tartozó cégek mintegy 14 689 munkavállalójának kikérdezése alapján, az érintett vállalkozások munkavállalóinak mintegy 64,9%-a (9 544 fő) a közigazgatási határon túlról érkezett városunkba, és közel 70%-uk személygépkocsival közelítette meg munkahelyét. Ha az összes – így a kecskeméti lakhellyel

rendelkező – munkavállalót bevonjuk a vizsgálatba, akkor a személygépkocsival munkahelyükre közlekedők aránya valamivel alacsonyabb, de még így is meghaladja az 56%-ot.

A válaszadók közül kiválasztott 12 városi munkaadó vállalkozás, illetve szervezet munkába járási közlekedési szokásokat bemutató adatai (81. ábra) is azt tükrözik, hogy **a munkavállalóik a munkába járáshoz nagyobb arányban** (53%) **a személygépkocsit részesítik előnyben**. Természetesen jelentős különbségek mutatkozhatnak az egyes munkaadók között is, annak függvényében, hogy a városon belül hol található a vállalkozás telephelye (megközelíthetőség, parkolási lehetőségek), mekkora a kecskeméti munkavállalók aránya (minél magasabb, annál sokszínűbb a közlekedési mód), vagy milyen a közösségi közlekedési elérhetősége a munkahelynek. Ezen tényezők alapján látható, hogy az egyes vállalkozások esetében a közlekedési módok teljesen eltérőek lehetnek, s jelentős szórást mutathatnak.

81. ábra: *A munkavállalók közlekedési módválasztásai Kecskemét néhány nagy foglalkoztatójánál*

Adatok forrása: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata. Munkába járási felmérés a 40 főnél több munkavállalót foglalkoztató cégek körében 2017.

Az elmúlt években a város közúti közlekedési rendszerében tapasztalható folyamatok, ezen belül a **növekvő gépjármű forgalom**, a **parkolási nehézségek**, a **közlekedési balesetek** viszonylag **magas száma** (2016-ban: 980 db; 2017-ben: 961 db; 2018-ban: 969 db, 2019-ben: 962 db, 2020-ban: 739 db, 2021-ben: 814 db, 2022-ben: 896, 2023-ban: 884 db), valamint a gépjárműforgalommal is összefüggésbe hozható **levegőszennyezés** hatására, **a Belvárosban forgalomcsillapító és a közösségi közlekedésre jobban építő, a forgalmi optimalizációt célzó megoldások alkalmazása vált szükségessé**. Ennek néhány meghatározó eleme, a sebességkorlátozások bevezetése a Belváros több pontján, a közösségi közlekedés feltételrendszerének fejlesztése, új átmérős buszhálózat és az intermodális központ terveinek

elkészítése, a módváltási zónák kialakításának előkészítése, intelligens parkolási rendszer pilot programjának megvalósítása (Kálvin téri parkoló), a P+R hálózat kiterjesztésének vizsgálata, az autóbusz állomány megújítása (*amely magában foglalja a 2020-ban megvalósult 45 db EURO 6-os dízel autóbusz beszerzését, a 2014-ben beszerzett 25 db soros hibrid autóbusz cseréjét, melynek részeként 2025-ben megvalósult 5 db, majd 2026-ban további 6 db EURO 6-os dízel autóbusz forgalomba helyezése, illetve még az idei évben további 2 db hidrogén üzemű autóbusz forgalomba állítása*), továbbá a helyi közösségi közlekedés fejlesztéséért és irányításáért felelős Kecskeméti Közlekedési Központ Kft. (KEKO Kft.) 2019-es létrehozása volt.

1.1.9.3 Közösségi közlekedés

Közúti közlekedés

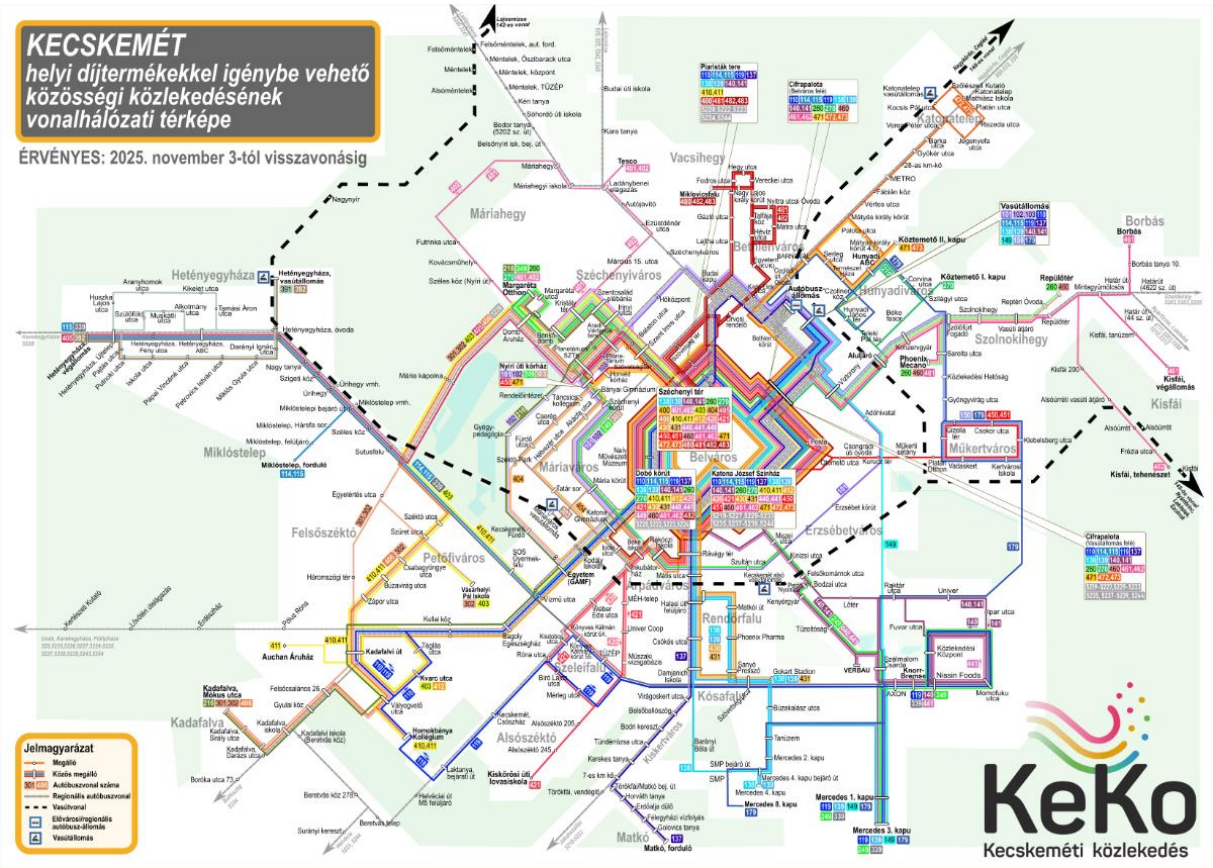
A helyi autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatást a **Kecskeméti Közlekedési Központ Kft.** (személyszállítási szolgáltatás tervezése, szervezése és megrendelése, valamint a szolgáltatáshoz kapcsolódó kereskedelmi feladatok ellátása) és az együttműködő **Inter Tan-Ker Zrt.** (menetrend szerinti autóbuszos személyszállítási szolgáltatás) – az Önkormányzattal kötött közszolgáltatási szerződés keretében – látja el. A Kecskeméti Közlekedési Központ Kft. és az Inter Tan-Ker Zrt. napjainkban 74 darab autóbusszal 54 vonalon biztosítja a városban a helyi személyszállítási szolgáltatást.

A helyi buszhálózat kialakítása (82. ábra), a közepes nagyságú városokban szokásos rendszert követi, a járatok jelentős része (41 autóbuszvonal) eléri a városközpontot (kiskörút övezete), illetve az ott lévő **Széchenyi téri autóbusz végállomás**t (29 autóbuszvonal végállomása). Ez egyrészről célszerű, mert a városközpont átszállás nélkül elérhető és a járatok közötti közvetlen átszállás is megoldott. Másrészről kérdések merülnek fel a Belváros egyik legfrekventáltabb részén (Széchenyi tér) elhelyezkedő, nagy helyigényű (5 000 m²), zajos és a városképet zavaró végállomás fenntartása kapcsán. Emellett szakmai viták folytak az elmúlt években a vonalhálózat optimális kialakítása kapcsán is, hiszen sok járat használja az egyirányú kiskörutat, ahol a járatok a Széchenyi téri végállomás eléréséhez minden alkalommal végigjárják a Kiskörút vonalát vagy annak egy részét, amely környezeti szempontból (pl. zaj, rezgés, légterhelés) sem ideális.

A Nagykörút mellett, a **Noszlopy Gáspár park**ban kapott helyet a város másik helyi autóbusz végállomása. E végállomás kialakítása olyan, hogy a helyi és helyközi autóbuszállomások közvetlenül egymás mellett helyezkednek el, jól szolgálva a helyi és helyközi kapcsolatok biztosítását. A vasútállomás innen kb. 400 m-re található, amely a közeljövőben remek helyszínt biztosíthat – a megfelelő úthálózati és csomóponti kapcsolatok kialakítását követően – egy új intermodális közlekedési csomópont kialakításához. A Noszlopy parki helyi autóbuszállomáson jelenleg 15 vonal végállomása található, ezek a járatok elsődlegesen a külsőbb városrészeket

(pl. Homokbánya, Miklóstelep, Műkertváros), az egyéb belterületi egységeket (pl. Hetényegyháza, Matkó) és a déli iparterületet szolgálják ki.

***82. ábra**: Kecskemét helyi autóbusz-hálózati struktúrája*

Forrás: Kecskeméti Közlekedési Központ Kft. 2026.

A helyi autóbusz-hálózat területileg kiterjedt: a vonalak jelentős része érinti a központi belterületet, és a hálózat a külsőbb városrészek, valamint több egyéb belterületi településrész és ipari terület kiszolgálását is biztosítja.

Fontos ugyanakkor, hogy különösen a külsőbb és kertvárosias lakóterületek, valamint a jelentős ipari foglalkoztatási területek közötti kapcsolatok esetében mutatkoznak olyan relációk, ahol a közösségi közlekedés elérési ideje és/vagy átszállási igénye a személygépkocsihoz képest jelentős hátrányban van, ezért indokolt a főbb lakóterület–munkahely, valamint lakóterület–városközpont relációk utazási idejének és szolgáltatási gyakoriságának célzott vizsgálata.

Az elmúlt évek gazdasági-társadalmi folyamatai, a környezet- és klímavédelem erősítésének igénye, valamint az egyre gyakoribb forgalmi torlódások rámutattak arra, hogy **a kecskeméti közösségi közlekedés szerepét növelni szükséges**, az ehhez nélkülözhetetlen feltételrendszer (pl. megfelelő közlekedési keresztmetszetek biztosítása, dinamikus buszsávok kialakítása, kompakt város elvének előtérbe helyezése, a beruházások térbeli helyének irányítása) javítása időszerű feladatként jelentkezik. A közösségi közlekedés iránti társadalmi igény növekedését jól

mutatják az autóbusszal végzett helyi személyszállítási szolgáltatások jellemző idősoros adatai is (26. táblázat).

26. táblázat: *A helyi autóbuszos közösségi közlekedés adatai Kecskeméten*

Mutatók	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Indított járatok száma (db)	357.977	354.532	349.415	341.925	294.915	329.009	322.333	323.102	330.628
Utasszám (ezer fő)	16.045	15.384	15.477	14.584	8.982	9.091	11.511	14.606	20.101
Helyi utas km (ezer km)	57.976	55.691	56.055	52.785	32.515	32.911	41.670	52.872	72.766
Értékesítés nettó ár-bevétele (eFt)	1.000.737	975.906	981.102	942.961	780.261	817.153	932.380	1.085.531	1.075.979

Adatok forrása: DAKK Zrt. és KEKO Kft. éves beszámolók 2016-2025.

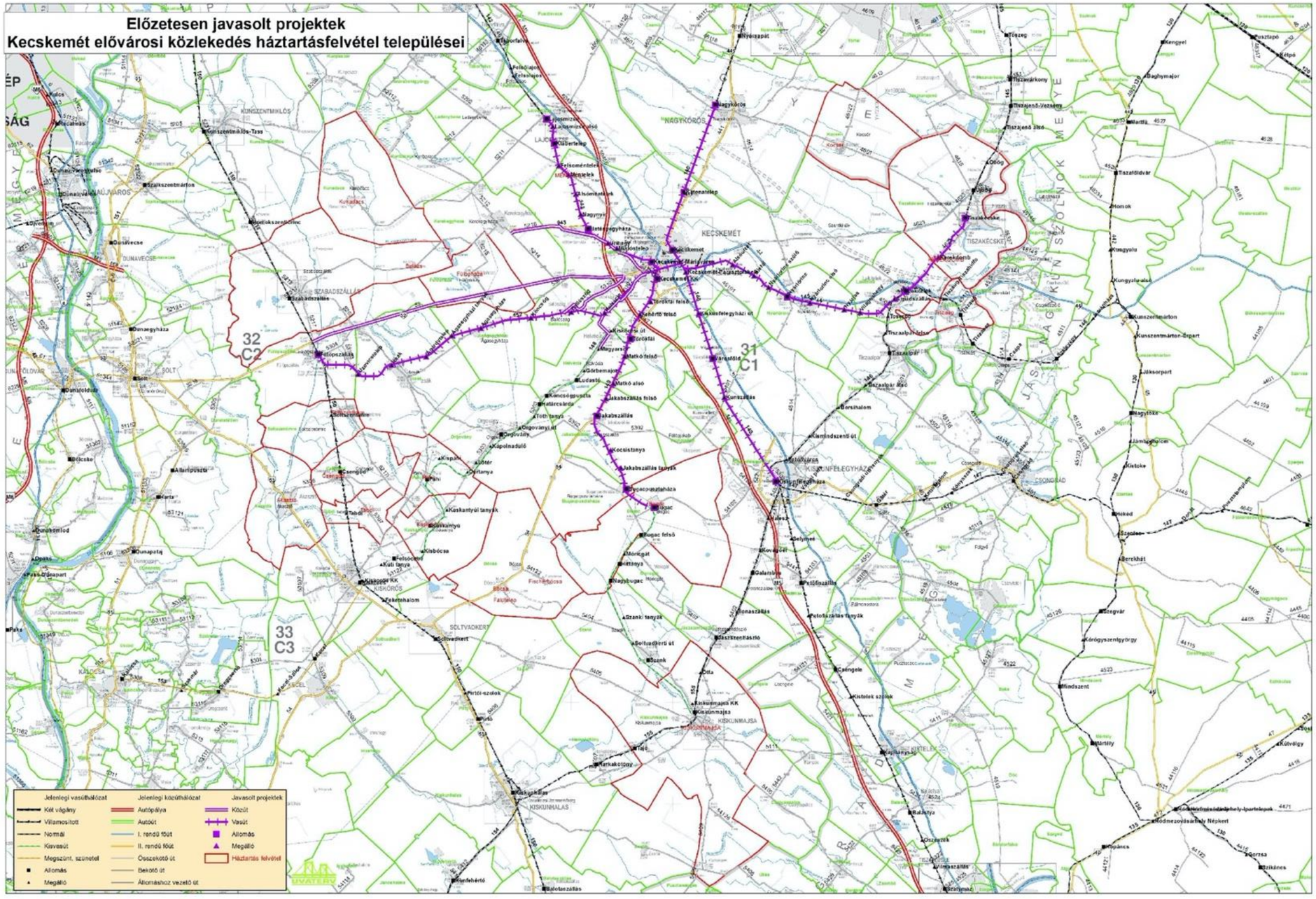
Kötöttpályás közösségi közlekedés

A közúti kapcsolatokon kívül Kecskemét jelentős vasúti hálózattal is rendelkezik, mivel a városon halad keresztül a Cegléd-Szeged vasúti fővonal (140-es), valamint ide fut be több mellékvonal is, mint a Budapest-Lajosmizse-Kecskemét (142-es), a Szolnok-Lakitelek-Kecskemét (145-ös), vagy a Fülöpszállás-Kecskemét (152-es) vasútvonal (84. ábra). Egyes vonalak esetében (pl. 148-as [Kecskemét-Kiskőrös KK] és a 149-es [Kecskemét-Kiskunmajsa KK], 152-es [Kecskemét-Fülöpszállás]) bár a pályatest rendelkezésre áll, a vonalak alacsony kihasználtsága, valamint a műszaki és pályaállapotok miatt a személyforgalom szünetel.

A vasútvonalak a várost félkör alakban veszik körül és a közúthálózatot számos helyen keresztezik. A kereszteződések közül 8 kivételével (egy alul- és hét felüljáró) valamennyi szintbeli, és ez utóbbiak több mint tucatnyi helyen akadályozzák a közúti közlekedés folyamatosságát, illetve a városi közlekedés biztonságát. Az elmúlt években számos tanulmány született a közigazgatási területen belül elhelyezkedő, alulhasznosított vasúti pályák közösségi közlekedésbe történő bekapcsolásának lehetőségeiről[17]. Ezek megvalósítása azonban napjainkig, a részletes tervek és a beruházáshoz, illetve az üzemeltetéshez szükséges források miatt, nem következett be.

[17] *KÖZOP-5.5.0-09-2009-0010 Kecskemét város intermodális pályaudvar és kapcsolódó közösségi közlekedési fejlesztések - Megvalósíthatósági Tanulmány kidolgozása és megalapozó tevékenységek végzése 2011.*
Kecskemét Megyei Jogú Város Közlekedési Koncepciójának aktualizálása 2011.
KÖZOP-5.5.0-09-11-2011-0002 „Kecskemét Megyei Jogú Város elővárosi közlekedési rendszereinek fejlesztése" Megvalósíthatósági Tanulmány kidolgozása és megalapozó tevékenységek végzése 2013.
Kecskemét Megyei Jogú Város közlekedési koncepciójának felülvizsgálata a gazdaságfejlesztési irányoknak megfelelően 2015.
Hári Ernő: Kecskemét városi és elővárosi vasúti közlekedésének fejlesztési lehetőségei a meglévő infrastrukturális elemek bevonásával 2016.
Kecskemét Fenntartható Városi Mobilitási Terve 2016.
Kecskemét kötöttpályás közlekedési rendszer fejlesztési lehetőségeinek a vizsgálata - Fejlesztési Stratégia 2018.

83. ábra: *Kecskemét és környékének vasúthálózati kapcsolatai*

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város elővárosi közlekedési rendszereinek fejlesztése

A 140-es vonal (Cegléd-Szeged) a transz-európai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő, országos törzshálózati vasúti pálya. A vasútvonal villamosított és – a kétvágányú Városföld-Kiskunfélegyháza szakaszt kivéve – egyvágányú. A megengedett sebesség Cegléd-Kiskunfélegyháza között 120 km/h, Városföld-Kiskunfélegyháza közötti második vágányon 100 km/h. A vonal forgalmát alapvetően befolyásolja a szinte végig egyvágányú pálya, amely döntő hatással van a vonal kapacitására. Városföld és Kiskunfélegyháza között 2005-ben megépült a második sínpár, a vonal további részén a hiányzó második vágány számára a hely szinte mindenhol biztosított. A 140-es vasútvonal két vágányú kialakítását és a korszerűsítését célzó tervezési folyamat az elmúlt években megkezdődött.

Általánosságban jó állapotú peronok változó hosszal, viacolor vagy aszfalt burkolattal jól ellátottak. A peronmagasság sk+15 cm vagy sk+30 cm, az esélyegyenlőség rámpával biztosított, a peronok megközelítése szintben történik.

A kecskeméti felvételi épület állapota ugyan megfelelő, de korszerűtlen, az utasok időjárás elleni védelme a peronok környezetében nem biztosított. Az állomásokon, megállóhelyeken az utasforgalmi létesítmények állapota, színvonala, valamint a közösségi közlekedési kapcsolat ellátottsága többségében kielégítő és megoldott, ugyanakkor ez a XXI. sz. szolgáltatási igényszintjétől jelentősen elmarad.

A 142-es vasútvonal (Budapest-Lajosmizse-Kecskemét) „B” (II.) kategóriás, amely egyéb országos törzshálózati vasúti pálya besorolású, egyszerűsített (mellékvonali) üzemmel, dízel vontatással üzemel. A vonalon jelentősebb felújítási munkák nem történtek. A pályahibák kialakulása és tartóssá válása alapvetően a másodfekvésű felépítményi anyag korosságára (előző fekvési helyén 20 év vagy azt meghaladó időtartam), a vékony, elszennyeződött, rugalmasságát vesztett zúzottkő ágyazatra, a megoldatlan vízelvezetési problémákra, és az időszakosan jelentkező belvizek lazító hatására, valamint a pályafenntartási szakszolgálatnak a forrás és létszámhiány miatti karbantartási hiányosságaira vezethető vissza.

A vonalon a megengedett sebesség 60 km/h, Miklóstelep és Úrihegy között egy 200 méteres szakaszon van érvényben 20 km/h sebességkorlátozás.

Vegyes állapotú peronok változó hosszal, általában sk+15 cm magassággal, esélyegyenlőség nem biztosított, megközelítésük szintben történik. A felvételi épületek állapota nem megfelelő, sok esetben kritikus. Az utasok időjárás elleni védelme általában nem biztosított. Az állomásokon, megállóhelyeken az utasforgalmi létesítmények állapota, színvonala nem megfelelő. Közösségi közlekedési kapcsolat ellátottsága általában nem megfelelő, az elővárosi szakaszon az autóbuszos ráhordás helyett a párhuzamos közlekedés jellemző. Az érintett településeken, illetve a Kecskeméten belüli megállók esetében P+R parkolók, illetve kerékpártárolók nincsenek.

A Kecskemét-alsó állomás – Lajosmizse szakaszon állomástávolságú közlekedés van érvényben, az egyes vonalszakaszokon biztosító-berendezés nem működik.

A 142-es vasútvonal villamosítására és korszerűsítésére vonatkozó kialakítását célzó tervezési folyamat az elmúlt években megkezdődött az *IKOP_PLUSZ-1.2.0-23 - Tiszta üzemű városi-elővárosi közlekedés erősítése a fővároson és a budapesti agglomeráción kívüli településeken* című projekt keretében.

A 145. sz. vonal (Kecskemét-Lakitelek-Szolnok) egyvágányú, nem villamosított regionális mellékvonal. Az 1961-1962-ben felújított Kecskemét-Lakitelek szakaszba a felújítás során lágyvasbetétes-fatiplis U jelű betonaljakat építettek be. Ezek az aljak mára elöregedtek, megrepedtek, a cseréjük és újra tiplizésük (időtálló műanyag tiplivel) folyamatos. A sínek egy része már építéskor is használtan került a vonalba, így találhatóak régi, 1892-1893-as sínszálak is a pályában.

Vegyes állapotú peronok változó hosszal, általában sk+15 cm magassággal, esélyegyenlőség nem biztosított, megközelítésük szintben történik. A felvételi épületek állapota nem megfelelő, sok esetben kritikus. Az utasok időjárás elleni védelme általában nem biztosított, az állomásokon, megállóhelyeken az utasforgalmi létesítmények állapota, színvonala nem megfelelő. P+R parkolók, kerékpártárolók általában nincsenek, a meglévők műszaki színvonala alacsony, kialakítása nem megfelelő.

A Kecskemét – Lakitelek vonalon állomástávolságú közlekedés van érvényben, az egyes vonalszakaszokon biztosító-berendezés nem működik.

A vonalon a megengedett sebesség 60 km/h, azonban Kecskemét és Nyárlőrinc között, egy 4 km-es szakaszon 50 km/h sebességkorlátozással tartható fenn a forgalom. A vonalszakasz felújítása egyelőre nem tervezett.

A 148-as (Kecskemét-Kiskőrös KK) és a 149-es (Kecskemét-Kiskunmajsa KK) vasútvonal 2009 decembere, míg a 152-es (Kecskemét-Fülöpszállás) számú vasútvonalon 2007 márciusa óta szünetel a személyforgalom, a vonalak alacsony kihasználtsága, valamint a műszaki és pályaállapotok miatt. A 152-es vonalon csak teherforgalom zajlik, a másik két vonalon egyáltalán nincs forgalom. Mindhárom vonal besorolása a 168/2010 (V.11.) Korm. rend alapján egyéb vasúti pálya.

A 148-as (Kecskemét – Kiskőrös) és a 149-es (Kecskemét – Kiskunmajsa) nem villamosított, keskeny (760mm) nyomtávú (kisvasúti) vonalak. A vonalak maximális engedélyezett pályasebessége 35 km/h volt, de mindkét vonal kb. 50 %-án 20 km/h sebességkorlátozás volt érvényben az utolsó közlekedési évben.

A 152-es (Kecskemét – Fülöpszállás) nem villamosított, normál (1435 mm) nyomtávú, egyvágányú egyéb vasúti pálya besorolású mellékvonal, a maximális engedélyezett pályasebesség 60 km/h volt az utolsó közlekedési évben. A pályán jelenleg Kecskemét és Helvécia között teherforgalom üzemel, 20 km/h engedélyezett pályasebességgel

A Kecskemét térségében fizikailag rendelkezésre álló vasúti infrastruktúra várostérségi közösségi közlekedési szerep szempontjából erősen differenciált képet mutat. A 140. számú Cegléd–Szeged vasútvonal jelenlegi műszaki paraméterei és működő személyszállítása alapján már ma is alkalmas térségi közösségi közlekedési funkció betöltésére; e szerep erősítését elsősorban a szolgáltatási kínálat, a ráhordó kapcsolatok, valamint a P+R és B+R infrastruktúra fejlesztése segítheti. A 142. számú Budapest–Lajosmizse–Kecskemét és a 145. számú Kecskemét–Lakitelek–Szolnok vonalakon szintén működik személyforgalom, azonban a pálya és az utasforgalmi infrastruktúra jelenlegi műszaki állapota, valamint az alacsonyabb engedélyezett sebesség korlátozza e vonalak várostérségi versenyképességét.

A 148., 149. és 152. számú, fizikailag részben továbbra is rendelkezésre álló vasútvonalakon ugyanakkor a személyforgalom hosszabb ideje szünetel, a pályák műszaki jellemzői és engedélyezett sebessége pedig jelenlegi állapotukban nem teszik lehetővé, hogy jelentősebb fejlesztés nélkül a várostérségi közösségi közlekedési rendszer reális elemeiként lehessen számolni velük. E vonalak esetleges jövőbeni szerepének meghatározása ezért csak a szükséges beruházási igény, az elérhető menetidő, a várható utasforgalom és az alternatív közlekedési módokkal való összevetés alapján történhet meg.

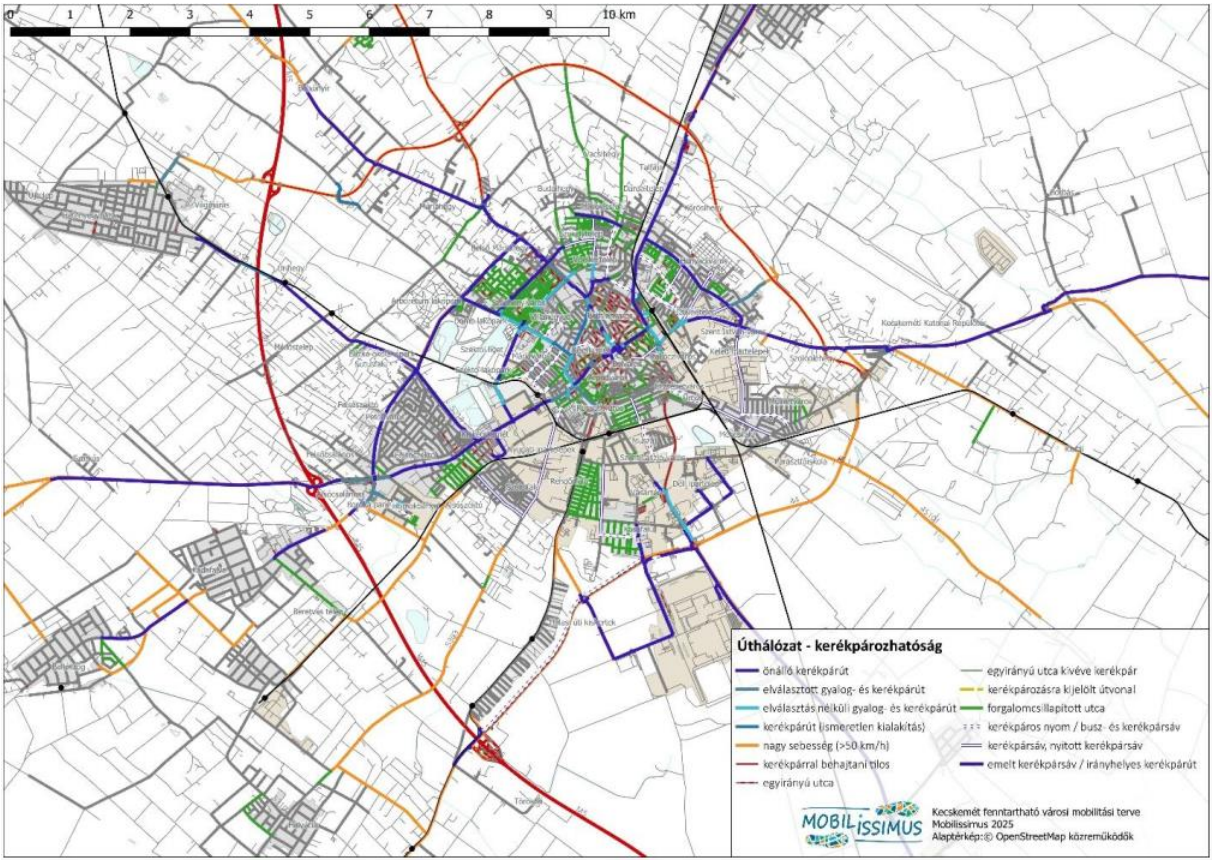
Kerékpáros és gyalogos közlekedés

Kerékpáros közlekedés

A város jelenlegi épített kerékpárút-hálózata, követve a közúthálózat mintáját gyűrűs-sugaras szerkezetű, kiegészülve a kevésbé forgalmas, éppen ezért biztonságosan kerékpározható utcákkal, lakóutakkal (84. ábra). Sajnos a zömében főutak mellett kialakított kerékpárutak sok helyen megszakadnak, így valós, összefüggő hálózatról egyelőre nem beszélhetünk. Ez különösen szembeötlő a város déli, délnyugati és keleti városrészeiben.

A város kerékpárforgalmi létesítményeinek hossza az elmúlt évtizedben folyamatosan növekedett. A város közigazgatási területén 2024-ben **96,21 km hosszú kerékpárforgalmi-hálózat** (ebből: Kerékpárút: 79,9 km, Kerékpáros nyom: 12,2 km, Nyitott kerékpársáv: 4,1 km, Zárt kerékpársáv: 1 km) volt található, amelyet leginkább önálló kerékpárút, valamint gyalog- és kerékpárút, illetve gyalogos-kerékpáros főtéri zóna (28.000 m^2) jellemez. Újabb kerékpárforgalmi létesítmények közül az elmúlt években leginkább kerékpárutak épültek ki, illetve újultak meg (pl. Károly Róbert Krt. gyalog-kerékpárút építése, Daimler úti kerékpárút építése, Barényi Béla úton elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút építése, 54. sz. főúti körforgalmi csomópont és a Külső-Szegedi út között gyalog-kerékpárút építése, Szolnoki úti gyalog- és kerékpárút burkolat felújítása). A bevezető főutak mentén szinte mindenhol rendelkezésre áll a kerékpárút, ezek minősége azonban változó.

84. ábra: *Kecskemét meglévő kerékpárút hálózata*

Forrás: Kecskemét Fenntartható Városi Mobilitási Terve, Mobilissimus Kft. 2025.

A város meglévő kerékpárút-hálózata a fő járműközlekedési útvonalakat követi. A hálózat ennek megfelelően lefedi a fő sugárirányú utak (Budai út, Ceglédi út, Szolnoki út, Izsáki út, Nyíri út) többségét, valamint Hetényegyháza, Katonatelep, Kadafalva (bár a felüljárón történő átvezetés hiányzik) összeköttetése is biztosított. A város észak-nyugati, nyugati és dél-nyugati területei (Széchenyiváros, Máriaváros, Petőfiváros) kerékpáros közlekedés szempontjából a legjobban ellátottak. Az északi és keleti, a Szolnoki és Ceglédi úton haladó kerékpárutak hálózatilag csak egy ponton, a Kerkápoly utcán keresztül vannak kapcsolatban a nyugati kerékpárutakkal, annak ellenére, hogy a Kiskörúton belül kerékpáros és gyalogos zóna, a Rákóczi úton kerékpárút van. A város északi, déli és dél-keleti részei kerékpárút szempontjából rosszul ellátottak. A meglévő kecskeméti kerékpárút hálózat több szempontból sem megfelelő, s számos problémával terhelt. A hálózat kiterjedése – a város területéhez, lakosságszámához és kedvező kerékpáros adottságaihoz képest – viszonylag alacsony szintű és aszimmetrikus. A kerékpáros hálózati infrastruktúra az Izsáki és a Szolnoki utak által határolt északi és nyugati területeket fedi le, az Izsáki – Szolnoki úti tengelytől délre eső területeken hiányos. Eközben jelentős ingaforgalommal rendelkező ipari foglalkoztatók, valamint olyan szabadidős létesítmények találhatók a város ezen területén, mint a Műkertvárosi sportcentrum, a Vadaspark, vagy éppen a műkerti zöldövezet.

Hiányosak a haránt irányú kapcsolatok is. Egyes városrészek között, mint pl. Széchényiváros–Bethlenváros, Bethlenváros-Hunyadiváros, Hunyadiváros-Rákócziváros, Szent István város-Szent László város, Szent László város-Alsószéktó az átjárás nehézkes, vagy csak jelentős kerülő árán lehetséges.

A városon belül meglévő kerékpárforgalmi létesítmények burkolati minősége változó, az elmúlt évtizedben megvalósított kerékpárút építéseknek (pl. Búzakalász utca, Kecskemét-Városföld, Csalánosi út, Georg Knorr utca, Kaffka Margit utca, 5. sz. főút melletti kerékpárút, Izsáki út melletti kerékpárút, 54. sz. főút melletti kerékpárút, Daimler és Barényi Béla út menti kerékpárutak, M5-54. sz. főút csomópontjában lévő kerékpárút, Károly Róbert Krt. gyalog-kerékpárút) és felújításoknak (Nyíri út, Izsáki út, Csabay Géza krt., Budai út) köszönhetően, jelentős előrelépés valósult meg a hálózat minőségének javítása területén. Ugyanakkor a hálózat helyenként még mindig rossz minőségű, több esetben balesetveszélyes úthibák jellemzik, így a kerékpáros nyomok és sávok sem mindenhol biztonságosak. A hálózat egyes elemei gyalogos és közúti konfliktuspontokkal terheltek.

A fejlesztések ellenére, 2024-ben a kecskeméti állami és önkormányzati burkolt közutak hálózati hosszához képest (511 km), még mindig kevés az önálló kerékpárutak száma és hossza (79,9 km) a városban[18]. A kerékpárutak többsége útburkolati jellel elválasztott (pl. Nyíri út, Nagy Lajos király körút, Budai út, Dózsa György út), illetve közös gyalog- és kerékpárút (hosszuk közel 50 km) (pl. Nagykörút, Csabai Géza Krt., Március 15. utca, Károly Róbert Krt, Barényi Béla út, 5. sz. főút menti). Ezen szakaszok esetében a burkolati jelek sok helyen hiányosak, kopottak. Néhány önálló kerékpárút esetében a gyalogos utak kerültek átminősítésre, azonban a gyalogosok számára nem épült külön út, így kénytelenek a kerékpárúton közlekedni (ez a kiépítés leginkább a Csabay Géza krt-on, a III. Béla krt-on és a Csalánosi úton, a Ceglédi út kivezető szakaszán figyelhető meg). A gyalogos és kerékpáros forgalom közös felületen történő vezetése egyes, különösen nagyobb forgalmú vagy nem megfelelő keresztmetszetű szakaszokon közlekedésbiztonsági és használati konfliktusokat eredményezhet. Külön problémát jelentenek azok a helyszínek, ahol – a korábbi gyalogos felületek kerékpáros létesítménnyé történő átalakítása mellett – a gyalogos közlekedés számára nem alakult ki megfelelő, elkülönített kapcsolat. Azokon a szakaszokon, ahol a gyalogos és kerékpáros forgalom nagysága vagy a rendelkezésre álló keresztmetszet miatt a közös használat rendszeres konfliktusokat okoz, a két közlekedési mód elkülönítésének lehetőségét a hálózat fejlesztése és felújítása során vizsgálni szükséges.

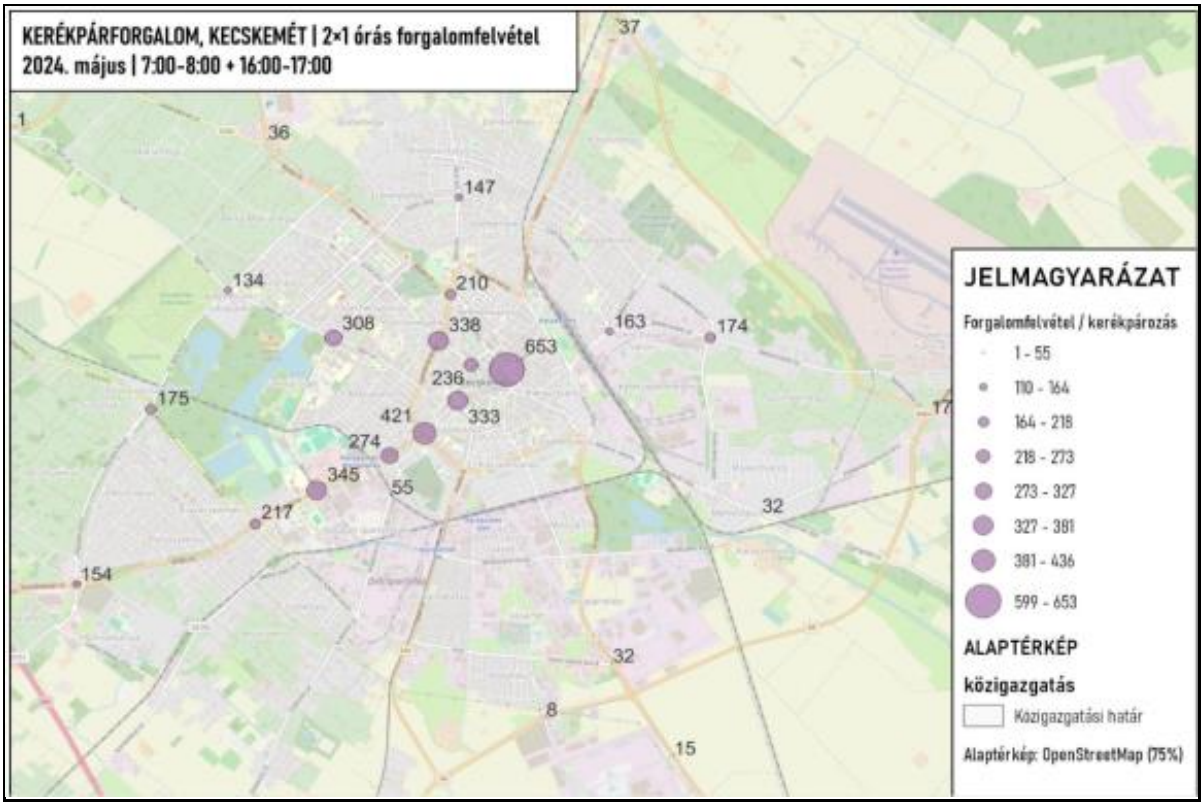
Az egyre növekvő kerékpárforgalom hatására – valamint az erősödő társadalmi igényeknek köszönhetően – a polgármesteri hivatal szakemberei a közigazgatási határon belül

[18] *A közlekedésfejlesztési beavatkozások során biztosítani kell minden közlekedési módozat (pl. kerékpáros, gyalogos) egyenlő feltételű használatát. Így az útfejlesztésekhez, -felújításokhoz kapcsolódóan biztosítani szükséges a kerékpáros és gyalogos közlekedés feltételeinek javítását is.*

megvizsgálták **az egyirányú utcákban az út forgalmi irányával szemben, az úttesten kijelölt kerékpársávon történő közlekedés lehetőségeit** és kijelölték azokat az utcákat, melyek mind a jogszabályi követelményeknek, mind pedig a közlekedési feltételeknek megfelelnek. Ugyancsak megtörtént azoknak az utcáknak a meghatározása, melyek alkalmasak lehetnek **kerékpársáv, nyitott kerékpársáv és kerékpáros nyom** kijelölésére, segítve ezzel is a hálózati hiányok oldását.

A kerékpáros forgalom döntő hányada a külső lakóterületek (pl. Hunyadiváros, Petőfiváros, Alsószéktó), valamint a lakótelepek (pl. Széchenyiváros, Műkertváros) és a belváros között bonyolódik, tehát a sugár irányú közlekedés jelentős, a forgalom mértéke a centrumba vezető utakon a legszámottevőbb (85. ábra). Emellett élénk forgalmat figyelhetünk még meg a közlekedési csomópontok, az oktatási intézmények, a szabadidőközpontok és sportlétesítmények, a bevásárlóközpontok, valamint a nagyobb ipari parkok környékén.

85. ábra: A kecskeméti kerékpáros közlekedés forgalmi terhelésének képe

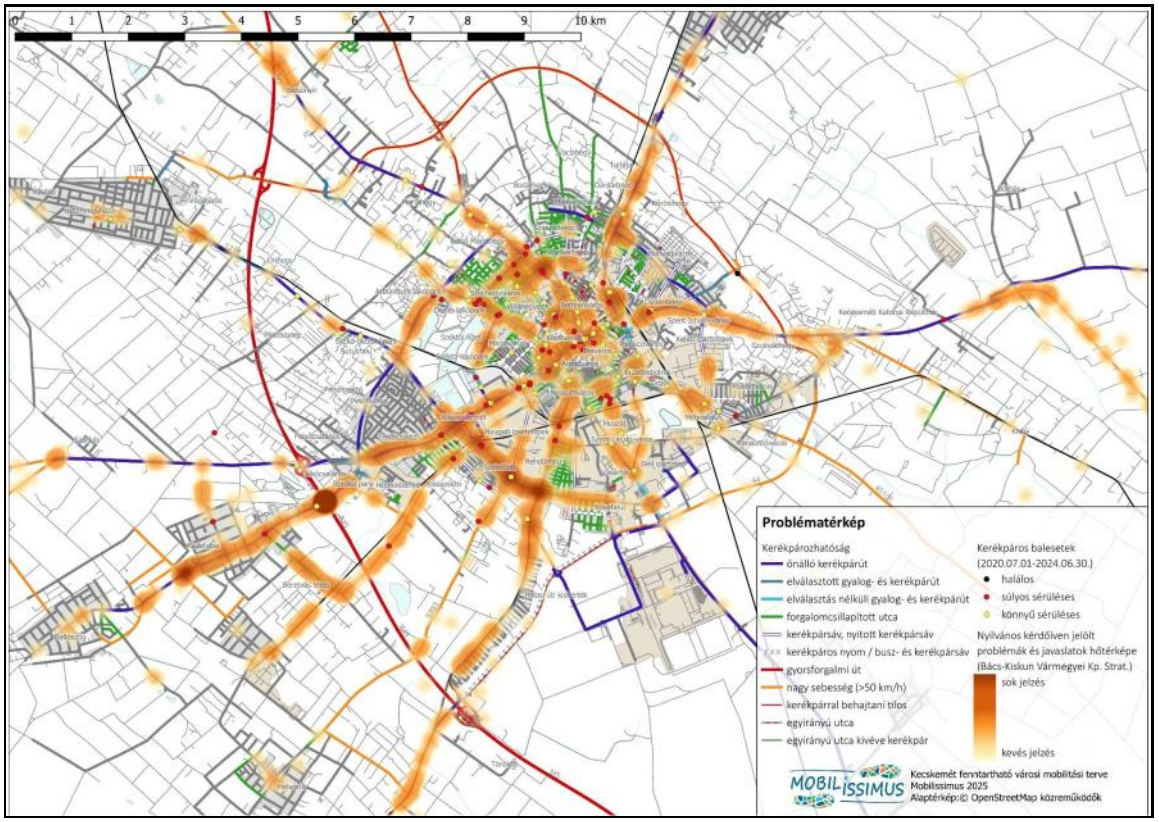
Forrás: Kecskemét MJV. Közlekedési Koncepciója 2025.

A meglévő **városi kerékpárút hálózat legfőbb problémáit** az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- A hálózat kiterjedése aszimmetrikus és hálózati hiányokkal terhelt. A hálózat az Izsáki és a Szolnoki utak által kijelölt területtől északra és nyugatra helyezkedik el, amely azonban töredezett, minősége nem egységes. Az ettől a tengelytől délre eső területeken hiányzik a kiépített kerékpáros infrastruktúra, miközben fontos iparterületek, jelentős ingázó forgalommal ezen a területen találhatók;

- Hiányosak a haránt irányú kapcsolatok. Egyes városrészek között, mint pl. Széchenyiváros-Bethlenváros, Bethlenváros-Hunyadiváros, Hunyadiváros-Rákócziváros, az átjárás nehézkes, vagy csak jelentős kerülő árán lehetséges. Ennek oka egyrészt a vasút elvágó hatása, másrészt a hiányzó gyűrű irányú útszakaszok;
- A Kiskörút térsége és a település központja, a déli városrészek irányából csak nehezen, sokszor kerülővel érhető csak el;
- A Kiskörúton a gyalogosoktól különálló kerékpáros átvezetés sok helyen nem megoldott;
- A forgalomvonzó létesítmények elérhetősége nem megfelelő, sokszor csak jelentős kerülőút megtétele után lehetséges;
- A meglévő kerékpáros útvonalak többsége balesetveszélyes járda, kerékpárút vagy közös, elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút;
- Nincs kiépítve a B+R parkoló sem a vasútállomás, sem a helyközi buszállomás területén;
- A kerékpárutak átvezetése a csomópontokon általánosságban nem megoldott, sok helyen hiányoznak a kerékpárosok számára a jelzőlámpák, illetve a burkolati átvezetés. Jellemzően a csomópont vagy kereszteződés előtt kerékpárút vége tábla, a csomópont vagy kereszteződés után pedig kerékpárút tábla került elhelyezésre. Jellemzően az útpálya szélén vezetett kerékpárutak esetén sok a beláthatatlan kereszteződés, ami jelentős probléma és balesetforrás (86. ábra).

86. ábra: Kecskemét kerékpáros baleseti térképe

Adatok forrása: Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály 2020-2024, Kecskemét Kerékpárforgalmi Hálózati Terve 2026..

Térségi kerékpárút hálózat

Kecskemét térségében a kerékpárutak minősége jobb, mint a város legtöbb szakaszán. A többségük az elmúlt években épült. Azonban a térségi kapcsolatok hiányosak, kiépített kerékpárutak csak Nagykőrös, Városföld és Kerekegyháza közigazgatási területét érik el. A térségi kerékpárút hálózat szakadásmentes elérését a Ny-i és ÉNy-i irányokban nehezíti az M5-ös autópálya felüljáróin hiányzó kerékpáros átvezetés. Ez nem csak a szomszédos települések (pl. Ballószög, Lajosmizse, Helvécia) szakadásmentes elérhetőségét teszi lehetetlenné, hanem a jelentős munkavállalói réteggel rendelkező egyéb belterületi egységek, szatelliták (pl. Kadafalva, Méntelek, Hetényegyháza) elérhetőségét is.

A nagy kiterjedés és az alföldi településstruktúra eredménye, hogy a legközelebbi agglomerációs települések (Ballószög, Helvécia, Városföld) egyaránt 10 km feletti távolságra vannak Kecskemét belvárosától. Ez a távolság a napi kerékpáros munkába járás szempontjából már számottevő utazási és fizikai terhelést jelent, melyet a nyári hőhullámok tovább növelnek. A szélsőségesen meleg időszakokban, illetve hőhullámok idején – különösen a nap legmelegebb óráiban –, a hosszabb távú kerékpározás komfortja és biztonságos végezhetősége jelentősen romlik a város és az említett agglomerációs települések között. A klímaváltozás következtében az Alföldön a hőhullámos napok gyakoriságának és tartósságának további növekedésével kell számolni, ami a hosszabb távú kerékpáros ingázás időjárási kitettségét is fokozza. A kerékpáros közlekedés ezért a várostérségi munkába járásban fontos kiegészítő szerepet tölthet be, azonban – különösen a nagyobb távolságú relációkban – önmagában nem tekinthető valamennyi évszakban és időjárási helyzetben általánosan alkalmazható alternatívának. Az elektromos rásegítésű kerékpárok mérsékelhetik a távolságból és a fizikai terhelésből fakadó korlátokat, ugyanakkor a szélsőséges hőterhelést nem szüntetik meg, szélesebb körű alkalmazhatóságuk értékelésénél pedig a beszerzési költséget és a társadalmi hozzáférhetőséget is figyelembe kell venni.

A következő, egyébként Kecskeméthez szorosan kötődő agglomerációs gyűrű (Nyárlőrinc, Nagykőrös, Lajosmizse) már inkább 20 km-es távolságra van, ami már túl nagy távolság a napi kerékpáros ingázáshoz a klímaváltozás, és a hőhullámok hosszának, gyakoriságának és erejének növekedése nélkül is. Néhány szatelittelepüléstől (pl. Helvécia, Ballószög, illetve Városföld közelebbi részei) és külső városrésztől (Hetényegyháza, Kadafalva) eltekintve a város és környéke távolsági viszonyai alapvetően nem kedveznek a napi kerékpározásnak a túl nagy távolságok miatt. A Kiskunság homokos talaja miatt a földutak ezen a területen száraz időben (nyáron) kerékpárral jellemzően nem, vagy kevéssé járhatók.

Kecskemét városi kerékpárút-hálózatához hasonlóan, a várostérség északi és nyugati területe ellátottabb kerékpáros infrastruktúra szempontjából. A déli területeken csak Kecskemét és Városföld között épült kerékpárút (melynek megközelíthetősége azonban nem megfelelő a város belsőbb körzeteiből) keleten pedig csak a 44-es főút mentén biztosított kerékpáros kapcsolat, ami azonban véget ér Nyárlőrinc előtt.

A hálózati hiányok mellett, további problémát jelent az egyéb kerékpárforgalmi létesítmények kiépítetlensége. Kevés például a B+R parkoló Kecskemét várostérségében elhelyezkedő települések vasútvonalai mentén. A 142-es vonal mentén teljesen hiányzik a B+R hálózat. A 145-ös vonalon is csak Lakitelken van kialakítva egyszerű, fedetlen kerékpártárolási lehetőség. A legjobban ellátott vasútvonal B+R szempontból a 140-es. Nagykőrösön és Kiskunfélegyházán komoly kihasználtsággal üzemelnek a parkolók, s Városföldön is található kiépített kapacitás.

Turisztikai szempontból Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló *2018. évi CXXXIX.* törvény (OTrT) nevesíti az országos jelentőségű turisztikai célpontokat érintő, a hálózatban összekötött EuroVelo és országos kerékpáros útvonalakat. Az országos kerékpárút-törzshálózat Kecskemétet érintő eleme a 32. Jászok, kiskunok földje kerékpárútvonal: Jászberény – Cegléd – Nagykőrös – Kecskemét – Bugacpusztaháza vonal. Az OTrT az országos jelentőségű közlekedési infrastruktúra elemek (így az országos kerékpárút-törzshálózat) kapcsolatrendszerét folyosószinten határozza meg, így az OTrT szerkezeti tervében meghatározott nyomvonalfolyosó a részletes nyomvonalat elvileg nem jelöli ki, az jelentős rugalmassággal tervezhető, melyet kihasználva Bács-Kiskun vármegyei Kerékpáros Stratégia – Vármegyei Kerékpárforgalmi Főhálózati Terv 6.1.1.6 fejezete tartalmazza az OTrT-ben definiált országos kerékpárút-törzshálózat elemeinek módosítási javaslatait. Emellett a hatályos vármegyei területrendezési terv a következő térségi kerékpáros nyomvonalakat jelöli ki tervezett útvonalként:

<u>Velence–Gyula kerékpáros túraútvonal</u>:

- (Dunaújváros) – Dunavecse – (6.A sz. Alsó-Dunamente kerékpárútvonal Dunavecse és Szalkszentmárton közötti szakasza) – Szalkszentmárton – Szabadszállás – Kerekegyháza – Kecskemét (32.) – Nyárlőrinc – Lakitelek – (4. sz. Tiszamente kerékpárútvonal Lakitelek és Csongrád közötti szakasza)

<u>Egyéb kerékpárútvonalak</u>:

- Kecskemét (32.) – Városföld – Kunszállás – Fülöpjakab – Bugac – (51. Csongrádi kerékpárútvonal Bugac és Kiskunmajsa közötti szakasza) – Kiskunmajsa – Kömpöc – (Kistelek – Ópusztaszer)
- Kiskőrös (61.) – Páhi – Izsák – Ágasegyháza – Kecskemét (Szarkás) – Kecskemét (32.)

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 18/2020. (VI.26.) számú határozata a Bács-Kiskun megye területrendezési tervével összefüggő intézkedésekről leírja, hogy *„a Bács-Kiskun megyei közlekedési hálózat fejlesztése érdekében a 2021-2027 közötti út- és vasúthálózati, illetve kerékpárút-hálózati fejlesztések közül a Magyarország és az egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. Törvényben meghatározott országos területrendezési tervben (a továbbiakban OTrT-ben) szereplők közül és azok mellett a következők az elsődlegesek, amelyek mielőbbi megvalósulását az Önkormányzat folyamatosan szorgalmazza az illetékes önkormányzati szerveknél: […]*

Kerékpárutak, a megye turisztikai fejlődése szemszögéből:

I. (Velence) – Dunavecse – Szalkszentmárton – Szabadszállás – Kerekegyháza – Kecskemét – Lakitelek – Tiszaug – (Gyula) országos és megyei jelentőségű,

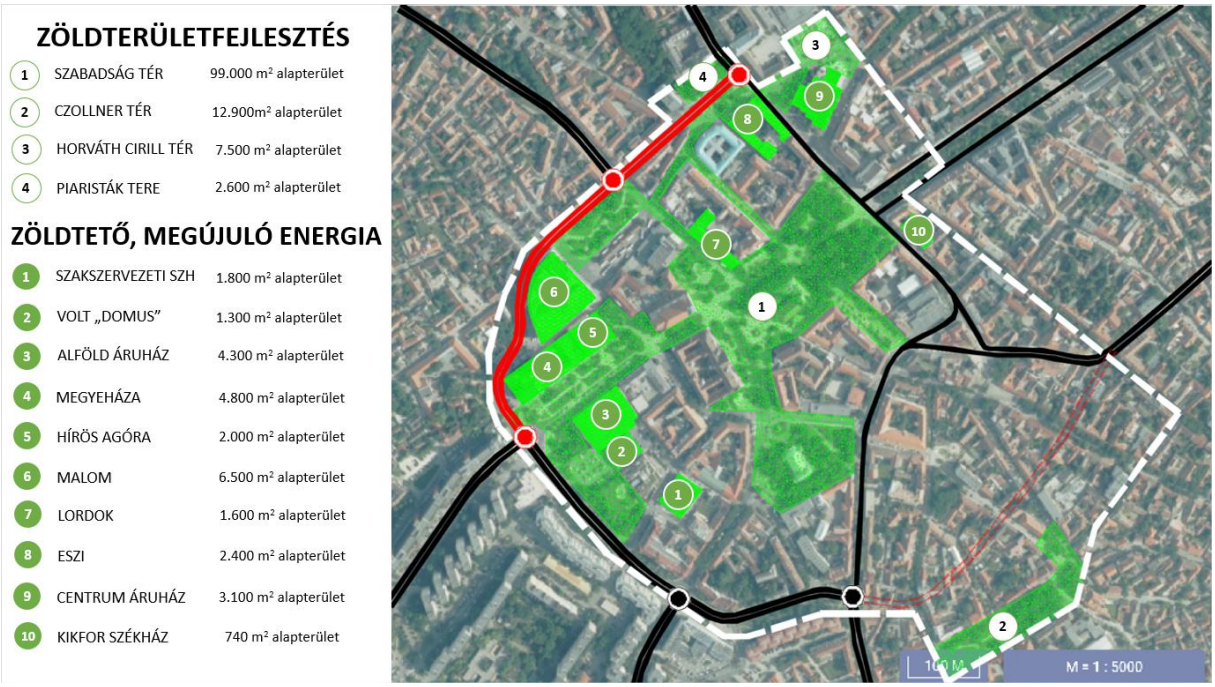
II. Kecskemét – Bugac – Kiskunmajsa – (Ópusztaszer) / Kiskunhalas országos és megyei jelentőségű."

Gyalogos közlekedés

Kecskemét városa hazai összehasonlításban viszonylag hamar és nagy területen alakított ki a belvárosában gyalogos- (kerékpáros) zónát. A terület látványosan jól működik, a gépjármű-közlekedésben zavart nem okoz. A gépjárműmentes Főtér és környezete hamar az itt élők kedvenc találkozóhelyévé, közösségi terévé vált. A funkcionálisan túlterhelt belváros kiterjesztésével a belvárosi gyalogos és közösségi célú közterületek hálózatának további bővítése indokolttá vált, ebből a szempontból ugyanakkor meghatározó tényező a Kiskörút jelenlegi közlekedési szerepe. A Belvárost körülölelő, teljes gyűrűt alkotó Kiskörút egyirányú, jelentős részben többsávos kialakítása az 1970-es években elsősorban a Főtér gépjárműforgalmának kiváltását és elvezetését szolgálta. Funkciója azóta átalakult: a célforgalom mellett jelentős átmenő, rövidítő és parkolóhely-kereső forgalmat is lebonyolít. A jelenlegi forgalmi rend egyúttal a helyi autóbusz-közlekedés számára is kerülő útvonalakat és csúcsidőben hosszabb eljutási időt eredményez. A Kiskörút forgalmi szerepe és kialakítása ezért a belvárosi közterületi, gyalogos, kerékpáros és közösségi közlekedési kapcsolatok fejlesztésének egyik meghatározó kérdése. A Főtérhez funkcionálisan kapcsolódó, de a Kiskörúton kívül elhelyezkedő jelentős intézmények és városi célpontok – így többek között a Piaccsarnok térsége, a Rákóczi út, a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház és a Piaristák tere – gyalogos és kerékpáros kapcsolatainak javítása indokolja a Kiskörút jövőbeni közlekedési és közterületi szerepének felülvizsgálatát. A felülvizsgált SUMP ennek keretében a Kiskörút közúti szerepének mérséklésével és a fenntarthatóbb közlekedési módok feltételeinek javításával számol.

Az elmúlt évek és napjaink lakossági kérdőíves felmérései rávilágítottak arra, hogy jelentős társadalmi igény mutatkozik Kecskeméten a szabadtéri közösségi terek és rekreációs célú zöldfelületek, klímabarát parkok növelésére, a kerékpáros és gyalogos közlekedés feltételeinek javítására. Éppen ezért a már befejezett (Rákóczi út – Vasútkert revitalizációja, Szabadság tér és környezete), illetve még a megvalósítás előtt álló tervezett projektekkel (pl. Széchenyi tér funkcióváltó hasznosítása, az Arany János és a Görögtemplom utca klímabarát átalakítása,, a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház felújítása, a Kodály Intézet fejlesztése, a volt Tűzoltó Laktanya tömbjének revitalizációja, a Belváros parkolási rendszerének fejlesztése a felszíni parkolás visszaszorításával) összhangban, a gyalogos felületek bővítése – első ütemben – a Belvárostól déli és nyugati irányban, illetve északi irányban indulhat meg (87. ábra).

87. ábra: Belvárosi gyalogos- és zöldfelületek kiterjesztésének lehetőségei

Forrás: Kecskeméti Városfejlesztő Kft. 2020.

Hosszú ideje húzódó kérdés, a volt KTE pálya funkcióváltása, illetve a Noszlopy Gáspár parki intermodális csomópont kiépítése és környezetének rendezése (Vasútkert II. ütem), melyek újabb lehetőséget teremthetnek a nyitott és zöld közösségi terek kialakítása előtt, ezeket azonban a konkrét beavatkozási területen tervezett, illetve a belvárosi közúti forgalomszervezési és parkolási intézkedéseknek is támogatniuk kell.

A Rákóczi úti, a Szabadság- és Kálvin téri, valamint a Kéttemplom köz területén megvalósított városrehabilitációs beavatkozás mellett, az elmúlt évtizedben több koncepcióterv is napvilágot látott a Belváros gyalogos megközelíthetőségének fejlesztéséről, illetve annak kiterjesztéséről (pl. Széchenyi tér fejlesztése, Görögtemplom utca revitalizációja, Arany János utca és a Luther köz közterületi fejlesztése, a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház környezete), emellett konkrét fejlesztések is megvalósultak a volt Centrum áruház környezetének közterületi felújításával.

A Belvároson kívül is több közterület-, játszótér- és parkfejlesztés valósult meg az elmúlt 10 évben. Ennek köszönhetően 2014 és 2024 között mintegy 25,5%-kal növekedett az önkormányzati kiépített utak és közterületek területe Kecskeméten, amely 2024-re meghaladta a 2 millió 111 ezer m^2-t.

A legjelentősebb beavatkozások közül ki kell emelni a **Homokbánya városrész „Zöldváros”** beruházását, melynek keretében a korábban elhanyagolt és alulhasznosított, több mint 1 ha-os területen létrejött egy kerékpáros élménypark, hozzá tartozó pihenő és játszóparkkal, valamint kerékpáros és gyalogos sétánnyal. Emellett meghatározó közterületfejlesztési programként

valósult meg a Rudolf-kert építészeti és közterületi fejlesztése, melynek keretében megtörtént többek között a közel 10 hektáros egykori Rudolf laktanya környezeti szennyezéssel érintett területének tehermentesítése, valamint a Rudolf laktanya nyugati részének zöldterületi rehabilitációja. A területen több mint 35 000 m^2-es zöldfelület kapott helyet, amely magában foglal egy aktív rekreációs zónát és egy új játszóteret is.

A kiemelt projekteken kívül a város több pontján (*pl. Katonatelep-Lombos utcai közpark komplex közterületi rehabilitációja, Mercedes-Benz Sportakadémia közterületi környezetrendezése, Vacsi köz-Guba park, Kristály tér, Pisze kút tér, Magyar népmese tematikus játszótér kialakítása a Hankovszky Zsigmond ligetben, Rávágy tér, a Széchenyivárosi Szarvas tér zöldfelületi megújítása*) jelentős közterületi, park- és játszótér fejlesztési beruházások valósultak meg, több ezek közül a Kecskemét 4.0 Program keretében meghirdetett „Fogadj örökbe egy parkot" program keretében (*Temes tér, Petrovics utcai közpark, Czollner tér, Széchenyi sétány-Fürkész játszótér*). A konkrét fejlesztéseken kívül számos városrész területeire (*Rávágy tér közterületi fejlesztése, Mária utca felújítása, Csalánosi erdő, Sás-Hínár utcai játszótér közösségi tér fejlesztés, Katona Zsigmond tér [Lombos utcai közpark] főtérré alakítása, Halasi úti hobbiknál közösség tér tervezési munkái*) készültek el közterületi, kertépítészeti és környezetrendezési koncepciótervek, illetve tervdokumentációk, melyek a jövőben folytatódhatnak Kecskemét Zöldfelületi Infrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akciótervében (ZIFFA) nevesített és javasolt zöldfelületi projektekkel.

A gyalogos közlekedés helyzetének értékelése alapján Kecskeméten jelentős különbségek mutatkoznak az egyes városrészek között. Míg a Belváros gyalogoszónája és a lakótelepek egyes belső gyalogos kapcsolatai kedvező adottságúak, addig a járdahálózat több területen hiányos, keskeny vagy rossz műszaki állapotú, az újonnan beépülő és ipari területeken pedig a gyalogos infrastruktúra kiépítettsége is elmarad a szükségestől. A gyalogos közlekedés fejlesztése ezért elsősorban a hálózati hiányok feltárását és pótlását, a meglévő járdák minőségi és akadálymentes megújítását, valamint a gyalogos kapcsolatok és átkelőhelyek biztonságának javítását igényli.

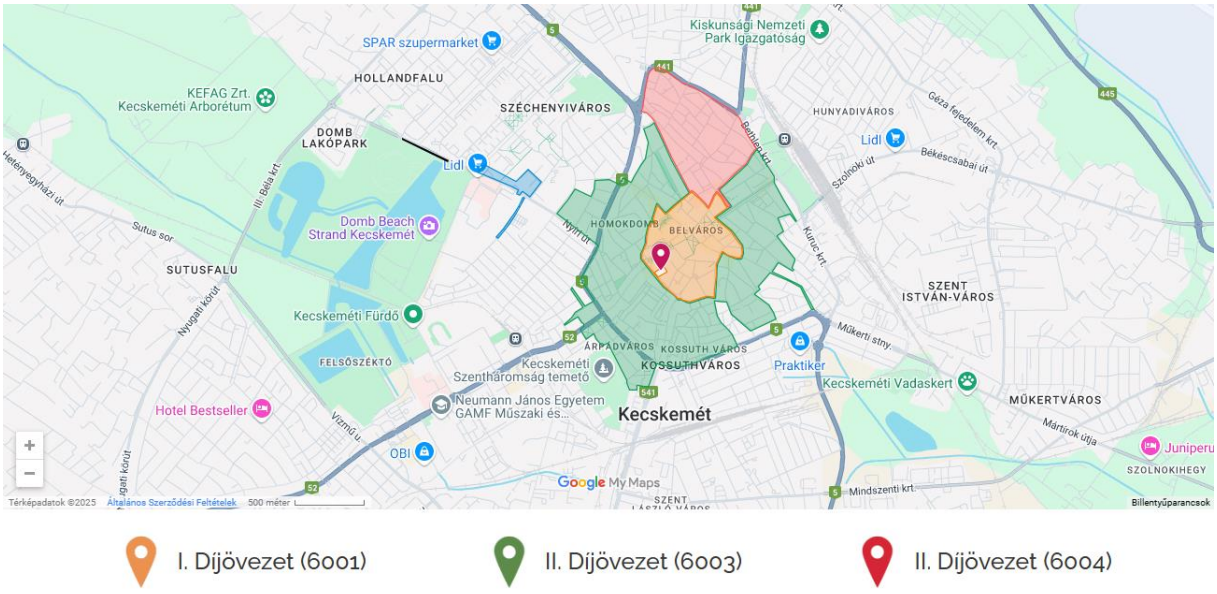
1.1.9.4 Parkolás

Kecskemét parkolási keresletét az elmúlt évtizedben jelentősen növelte a motorizáció és a városba irányuló ingázás erősödése. A Kecskemétre naponta ingázók száma 2011 és 2022 között 14 267 főről 28 639 főre emelkedett, miközben a város személygépkocsi-ellátottsága is számottevően, 32%-kal növekedett 2014 és 2024 között; a város kedvező gazdasági helyzetének, illetve az általános jólétnek köszönhetően a Kecskeméten regisztrált személygépjárművek száma 2024-ben 52 392 db volt. A parkolási igények területileg különösen a Belvárosban, a nagyobb foglalkoztatási és intézményi központok környezetében, valamint a sűrűn lakott társasházi és lakótelepi területeken koncentrálódnak, jelentős parkolással

kapcsolatos kihívásokat okozva (pl. szűkülő parkolókapacitás, zöldfelületek terhére kialakított felszíni parkolók, zöldfelületeken történő parkolás, hiányzó városszéli P+R parkolók és lakótelepi parkolóházak) azok környezetében.

Bár az elmúlt években a gépjárművek száma jelentős mértékben bővült Kecskeméten, ezt a növekedést nem tudta lekövetni a parkolási infrastruktúra fejlesztése. Kecskeméten 2025-ben 7 426 darab díjfizetős parkolóhely állt rendelkezésre, döntő többségük a Nagykörúton belüli díjfizetési kötelezettség alá tartozó várakozási terület (88. ábra).

***88. ábra**: Kecskemét parkolási övezetei*

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2025.

A fizető-várakozóhelyek üzemeltetését 2015. július 1-től Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata ellenőrzése alá tartozó Kecskeméti Városrendészet látja el. A fizető-várakozóhelyek a városban 2 díjövezeti besorolásban (I. díjövezet, II. díjövezet) 6 zónában vehetők igénybe. A fizetős parkolóhelyek üzemeltetése jegykiadó automatával, átalánydíjas bérlettel és mobiltelefonos díjfizetési rendszer használatával történik.

Egyes kecskeméti közlekedésfejlesztési és közterület-rehabilitációs beavatkozások (*pl. Intermodális központ kialakítása, Noszlopy Gáspár Park fejlesztése, Széchenyi tér rehabilitációja, városi módváltási zónák, városszéli, illetve a vonzáskörzet településeinek P+R parkolókapacitásának bővítése a kötöttpályás elővárosi közlekedési rendszer fejlesztéséhez kapcsolódóan*) előkészítésének elhúzódása, valamint egyes ingatlanfejlesztések elmaradása miatt (pl. a volt KTE pálya területének vagy a vasútállomás térségének fejlesztése), a fejlesztésekhez kapcsolódó parkolási és módváltási kapacitások egy része nem került kialakításra. Az elmúlt években ugyanakkor több lokális parkolási fejlesztés és szabályozási beavatkozás történt, (*pl. Intelligens parkolásirányítási rendszer kiépítése a Kálvin téren és a Lordok passzázs előtti parkolómezőben, Kórházi parkolóház átadása (385+32 db parkoló),*

Kórházi parkolómezők kialakítása, Benkó Zoltán Szabadidőközpont Nyíri úti bejárata előtt kialakított parkolók, Homokbánya városrészben megvalósított közterületi fejlesztések). Ezek mellett azonban továbbra is hiányzik a város egészére kiterjedő, rendszeres adatgyűjtésre és keresletvizsgálatra épülő integrált parkolásgazdálkodási rendszer, és ezzel együtt más rendszerszintű beavatkozások is.

A belvárosi parkolás helyzetével érdemes külön is foglalkozni, amely az elmúlt években egyre kevésbé tudta/tudja kielégíteni a növekvő társadalmi igényeket. A belvárosi parkolási probléma megértéséhez figyelembe kell venni Kecskemét egyközpontú városszerkezetét, amely jelentős számú munkahelyet (~10 -12 000 db) koncentrál a Nagykörúton belüli területre, így ma is jelentős a munkavállalási célú parkolási igény. Ezt növeli a belváros átépülése és a lakóegységek, illetve a személygépjárművek számának dinamikus emelkedése. Komoly parkolási igény jelentkezik tehát a Nagykörúton belül, amit az ott lakók, az ott dolgozók, valamint az ügyfelek változó – s a városban eddig részletesen nem vizsgált, így kevésbé ismert – igényei idéznek elő.

A város társasházi övezeteinek és lakótelepeinek parkolási helyzete szintén kedvezőtlenebbé vált. A rendelkezésre álló tapasztalati adatok szerint, az egyes lakótelepi területeken az esti órákban a parkolóhelyek telítettsége megközelíti a 100%-ot, miközben napközben ennél lényegesen alacsonyabb kihasználtság jellemző. A parkolási igények és a rendelkezésre álló kapacitások közötti területi és időbeli eltérések egyes helyeken szabálytalan, illetve járdákat és zöldfelületeket igénybe vevő parkolást is eredményeznek. A probléma pontos mértéke és területi differenciáltsága ugyanakkor részletes felmérés eredményeként kerülhet meghatározásra.

A parkolási helyzet részletes értékelését korlátozza, hogy rendszeres, egységes módszertan szerinti parkolóhely-foglaltsági és parkolási keresleti adatgyűjtés jelenleg nem működik, a felülvizsgált SUMP ezért Városi Parkolási Koncepció és Audit elkészítését irányozza elő. A fenntartható városfejlesztés megalapozása és a hiányzó ismeretek pótlása érdekében nélkülözhetetlen a városközponti parkolási igények megismerése, a parkolási rendszer adatalapú értékeléséhez pedig szükséges a parkolókapacitások városi szintű felmérése és térinformatikai nyilvántartása, továbbá a parkolási szempontból érzékeny területeken – különösen a Belvárosban, a lakótelepeken, valamint a jelentős intézményi és foglalkoztatási központok környezetében – részletes, napszakos kereslet-kínálati vizsgálatok és parkolási mérlegek készítése. Ennek keretében indokolt a parkolási kereslet és kínálat területi vizsgálata, a díj- és engedélyezési rendszer keresletszabályozó hatásának értékelése, a felszíni parkolás és a közterületi funkciók közötti konfliktusok feltárása, továbbá a parkolóházak és felszín alatti parkolók kialakíthatóságának és működtethetőségének vizsgálata. A módváltási lehetőségek fejlesztését a helyi és elővárosi közösségi közlekedéssel összehangoltan, az egyes helyszínek adottságaihoz igazodó P+R és B+R megoldások alkalmazásával szükséges értékelni.

A parkolási problémák kezelésében tehát nem indokolt előzetesen kizárólag kapacitásbővítési vagy kizárólag keresletszabályozási megközelítés mellett állást foglalni. A szükséges beavatkozásokat területenként, a lakossági, munkavállalói, intézményi és rövid idejű parkolási igények elkülönítésével kell meghatározni, vizsgálva többek között a szabályozási és díjpolitikai eszközök, a meglévő kapacitások hatékonyabb használata, valamint indokolt esetben parkolóházak és felszín alatti parkolók kialakításának lehetőségét.

1.1.10 Közművesítés

Kecskemét számára az elmúlt évtizedekben az egyik legnagyobb kihívást a ***közműhálózat, közműellátottság*** – a város fejlődésével lépést tartó – fejlesztése jelentette. A közmű- és infrastrukturális ellátottság tekintetében Kecskemét a megyei jogú városok körében az utolsó helyek egyikét foglalta el egészen a 2000-es évek elejéig. Az 1990-es évek végétől elinduló fejlesztéseknek, majd a 2000-es évek középső, illetve második felében lezajlott ISPA programok („Kecskemét Város Agglomeráció Szennyvízelvezetési és Tisztítási Rendszerének Fejlesztése") keretében megvalósított fejlesztéseknek köszönhetően, jelentős változások következtek be az ellátottsági mutatók tekintetében, így Kecskemét a leszakadó városok csoportjából a 2010-es, s még inkább a 2020-as években a felzárkózók körébe került, ugyanakkor még mindig elmaradás tapasztalható a régiós települési versenytársaihoz képest, mind a közüzemi ivóvíz ellátottság, de még inkább a közüzemi szennyvízhálózatra történő csatlakozás és a (másodlagos) közműolló tekintetében (27. táblázat).

27. táblázat: *Kecskemét közmű-ellátottsági mutatóinak változása a megyei jogú városok összevetésében*

Megnevezés	Kecskemét			Békéscsaba			Szeged			Hódmezővásárhely			Baja		
	2012	2018	2024	2012	2018	2024	2012	2018	2024	2012	2018	2024	2012	2018	2024
Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	95,4	98,6	93,4	95,2	94,1	94,1	97,5	99,6	94,8	92,5	99,4	97,5	92,9	93,6	100
Közüzemi szennyvízgyűjtő hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	68	70,9	69,7	77,5	88,5	89,2	92,3	94,1	89,8	81,8	91,1	90,2	84,8	83,7	96,1
Vezetékes gázzal fűtött lakások aránya (%)	61,9	64,9	60,5	76,9	82,4	82,0	62,4	64,8	59,7	71	68,8	67,6	66,5	76,5	76,7

Forrás: KSH TEIR 2026.

1.1.10.1 Víziközművek

A város lakónépességének száma az elmúlt bő egy évtized folyamán – a 2010. évi csúcs, majd az azt követő néhány évnyi ingadozás után 2013 óta, ha csak kis mértékben is, de – folyamatosan csökken, ugyanakkor a lakásállomány állandó, trendszerű növekedése figyelhető meg. Az új lakások számottevő része, a központi belterület külső részein, az egyéb belterületi településrészeken (pl. Hetényegyháza, Katonatelep, Kadafalva, Méntelek), illetve külterületen épült. A lakásállomány ilyen irányú térbeli bővülése a korábban alacsonyabb beépítettségű területeken a műszaki infrastruktúra, ezen belül a víziközmű-hálózatok fejlesztési igényét is növeli (28. táblázat).

28. táblázat: *Kecskemét víziközmű ellátottságának változása (2000-2024)*

Megnevezés	2000	2008	2014	2020	2022	2023	2024
Általános adatok							
Lakónépesség az év végén (fő)	107 615	111 428	111 836	109 651	109 731	109 450	108 651
Lakásállomány az év végén (db)	43 443	46 329	50 272	52 206	54 984	55 287	55 648
Víziközmű ellátás							
Közüzemi ivóvízvezeték hálózat hossza (km)	347,5	594,3	633,6	618,5	622,6	624,3	627,9
Ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	38 888	46 329	48 048	51 193	51 780	51 764	51 990
Év közben a vízhálózatba bekapcsolt lakás (db)	627	294	291	410	319	-	226
Az ivóvízhálózatra kötött lakások aránya a lakásállományon belül (%)	89,5	100,0	95,6	98,1	94,2	93,6	93,4
Háztartásoknak szolgáltatott víz (1000 m^3)	3476,0	3664,7	3482,5	3809,9	4001,2	3911,8	4052,9
Összes szolgáltatott víz (1000 m^3)	6244,8	5772,2	5728,1	5958,3	6360,5	6220,4	6421,3
Szennyvízelvezetés							
Közüzemi szennyvízgyűjtő hálózat hossza (km)	135,0	340,1	388,5	415,9	418,5	420,0	421,0
Szennyvízgyűjtő hálózatba bekapcs. lakás (db)	21 599	31 641	34 369	37 701	38 399	38 565	38 780
Év közben a hálózatba bekapcsolt lakás (db)	204	5462	123	325	444	166	215
Szennyvízgyűjtő hálózatra kötött lakás (%)	49,7	68,3	68,4	65,5	69,8	69,8	69,7
Háztartásokból elvezetett szennyvíz (1000 m^3)	2378,7	2956,2	2985,0	3189,6	3260,5	3184,8	3284,2
Összes elvezetett szennyvíz (1000 m^3)	6670,7	6253,4	7138,9	6721,1	6352,3	6531,9	6478,7
Tisztítás nélkül elvezetett szennyvíz (1000 m^3)	555,5	52,2	-	-	-	-	-
A szállított folyékony hulladék (1000 m^3)	-	26,3	20,3	34,28	38,5	40,6	42,1
1 km közüzemi vízhálózatra jutó közüzemi szennyvízcsatorna hálózat (m)	388,5	572,3	613,2	672,4	672,2	672,8	670,5

Forrás: KSH 2024

Érdemes kiemelni, hogy a népesség kiköltözése a központi belterületről magával hozta a víziközművekkel kevésbé ellátott lakások arányának növekedését, ami jól tükröződik az ivóvízhálózatra kötött lakások arányának csökkenésében (2014 és 2024 között több mint 2 százalékpontos). Bár a szennyvízgyűjtő hálózatra kötött lakások száma az elmúlt negyedszázadban folyamatosan növekedett (ez részben köszönhető volt az igen alacsony

bázisértéknek), ugyanakkor 2020-tól már csak lassú emelkedést láthatunk (2,86%). Ez a növekedési ütem messze elmaradt a 2020-2024 közötti lakásállomány bővülésétől (6,6%), ami arra enged következtetni, hogy a külterületeken épített/átépített lakások egy része nem rendelkezik sem vezetékes vízzel, sem pedig szennyvízhálózati bekötéssel. Ez a tény önmagában is sokféle kérdést vethet fel, például a lakosság ivóvíz ellátásával, a talajvízkutak létesítésével és a szennyvizek megfelelő elhelyezésével, valamint ezzel is összefüggésben talajvíz szennyezésével, a környezetvédelmi kockázatok megjelenésével és kezelésével kapcsolatban. Másik oldalról a tanyás településszerkezeti adottságok mellett külön vizsgálatot igényel, hogy a tanyákon, nagyon alacsony intenzitással beépített külterületeken milyen korszerű műszaki megoldással biztosítható hosszú távon a megfelelő minőségű és közegészségügyi szempontból biztonságos ivóvízellátás, továbbá mi lehet a vezetékes szennyvízelvezetés – környezetvédelmi szempontból – biztonságos technológiai alternatívája. A hagyományos hálózatos közműellátás fajlagos infrastruktúra-igénye az alacsony fogyasztósűrűségű területeken magasabb lehet, ezért indokolt annak vizsgálata is, hogy a hálózatfejlesztés mellett, mely területeken és milyen feltételekkel alkalmazhatók jogszerű és gazdaságilag fenntartható decentralizált megoldások.

A városszerkezet változásának víziközmű-ellátásra gyakorolt hatását jól jelzik az egy lakosra vetített hosszú idősoros adatok. A városi lakónépesség 2000 és 2024 között mindössze mintegy 1%-kal változott, eközben a lakásállomány közel 28%-al növekedett, a közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza pedig közel 81%-kal nőtt, ugyanezen időszak alatt. Ez törvényszerűen azzal járt, hogy az ezredforduló megyei jogú városi átlagának közelében levő kezdeti 2,48 lakos/lakás mértékű lakásfoglaltság, már 2022-ben a 2 lakos/lakás szint alá süllyedt, azóta pedig további markáns csökkenés tapasztalható. Ezzel együtt az egy lakosra jutó közüzemi ivóvízvezeték hossza mintegy 3,2 méterről 5,8 méterre, közel 79%-kal emelkedett, és valamelyest nőtt szolgáltatott összes vízmennyiség egy lakosra vetített mértéke is. A változásban egyaránt szerepet játszott a korábbi hálózati hiányok pótlása, a lakásállomány bővülése, valamint a beépítés és a népesség térbeli szétterülése. A folyamat arra utal, hogy a város területi terjeszkedése növeli az egy lakosra jutó közmű-infrastruktúra mennyiségét, ami a beruházási, fenntartási és rekonstrukciós igények szempontjából hosszú távú városüzemeltetési kihívást jelent.

1.1.10.1.1. Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)

Közműves vízellátás

Kecskemét vízellátása a város vízbázisának mélyfúrású kútjairól 2 db vízmű telepen keresztül biztosított. Kecskemétről vízátadás történik Ballószög és Helvécia településekre, valamint ágvezetékeken jut el a víz a külső településrészekre (Katonatelep, Kadafalva, Méntelek, Kossuth és Törekvés Tsz lakótelepek, Hetényegyháza, Matkó, Borbás).

A vízellátó rendszer üzemeltetője a BÁCSVÍZ Zrt. A társaság, illetve jogelődje az Észak-Bács-Kiskun Megyei Vízmű Vállalat 1950 óta végez közműves ivóvíz- és csatornaszolgáltatást. A BÁCSVÍZ Zrt. jelenleg 59 településen lát el víziközmű szolgáltatást, Bács-Kiskun vármegyén kívül Jász-Nagykun Szolnok és Pest vármegye D-i részének néhány településén is.

A város vízvezeték hálózatát a 89. ábra mutatja.

89. ábra: A város vízvezeték (gerincvezeték) hálózata

Forrás: Az e-közmű rendszer adatbázisa, BÁCSVÍZ Zrt.

Kecskemét, valamint a környező két település (Ballószög és Helvécia) vízellátása 2 db vízmű telepről történik:

I. sz. telep: A cég székhelye mellett található az Izsáki út – Vízmű u. – III. Béla krt. közötti területen (10214/15 hrsz.).
Kutak száma: 19 db
Vízadó kutak mélysége: Az „A" jelű kutak a 182,5 – 267,0 m, míg a „B" jelűek a 106,6 – 215,0 m mélységközben települt vízadó rétegeket termeltetik.
Kapacitása: 16 500 m^3/nap.

II. sz. telep: A Műkertváros DK – i részén a Csongrádi út mellett található (0753 hrsz.).
Kutak száma: 26 db
A kutak a 163,0-425,5 m mélységközben települt vízadó rétegeket termeltetik.
Kapacitása: 24 000 m^3/nap.

A III. sz. telep Nyárlőrinc közigazgatási területén található a 44. sz. főút mellett, a korábbi évtizedek tervezett fejlesztéseinek és vízigényeinek okán épült, azonban Kecskemétre víztermelés innen nem történik, jelenleg 1 kútcsoporttal üzemel és Nyárlőrinc község vízellátását biztosítja. Szükség esetén bekapcsolható Kecskemét vízellátásába a II. sz. telepen keresztül.

Termelt ivóvíz éves összege (2024): 8 245 166 m^3/év
Maximális napi ivóvíz termelés (2024): 30 599 m^3/nap
Maximális napi vízfogyasztás (2024): 27 539 m^3/nap
Minimum napi vízfogyasztás (2024): 18 453 m^3/nap
Termelt ivóvíz napi átlaga (2024): 22 528 m^3/nap
Az éves lekötött vízigény: 8 200 000 m^3/év

Az I. és II. telep jelenlegi összes víztermelő kapacitása mintegy kétszerese a fogyasztásnak, amely kellő tartalékot biztosít az esetleges üzemzavarok kezelésére.

A teljes vízfogyasztásból a lakossági vízfogyasztás mintegy 62-64 %-ot tett ki az utóbbi években. A városban szolgáltatott vezetékes vízmennyiség 2000 óta stabilan 5,5 millió és 6,2 millió m^3 között volt évente, ami csak az elmúlt három évben mutatott magasabb fogyasztási értékeket (2024-ben 6,42 millió m^3/év). Ezen belül a lakossági vízfogyasztás esetében – a (statisztikai nyilvántartás szerint) csökkenő lakónépesség ellenére – a javuló társadalmi életkörülményeknek és anyagi helyzetnek köszönhetően a 2010-es évek második felétől folyamatos vízfogyasztás növekedést figyelhetünk meg (2024-ben 4,05 millió m^3/év).

Az 1 főre jutó ivóvíz felhasználás az utóbbi években Kecskemét területén 133,1-158,5 l/fő/nap között volt, enyhe növekedést mutat.

A kecskeméti vízmű termelési adatai (I. és II. telep összesen) az utóbbi 5 évben 7 millió 980 ezer, illetve 8 millió 245 ezer m^3/év között változott, enyhe növekedést mutat. A víztermelés egy éven belül viszonylag folyamatos. A termelés és az értékesítés adatai között mérhető különbség, ami a technológiai folyamatokból, illetve a vízveszteségből (pl. víztisztító telepi, hálózati) adódik. Ez utóbbi vízveszteség az elmúlt évtizedben megvalósított ütemezett tisztító telepi és hálózati fejlesztéseknek köszönhetően csökkenő mértékű (2025-ben 10,82%).

A vízelosztó hálózat létesítményei:

A vízelosztó hálózat 1 db nyomászónából áll, a vízelosztó rendszeren nincsenek nyomásfokozó állomások. A vízhálózati rendszer kiépítése vegyes kialakítású: „körvezetékesített”, illetve „ágrendszerű”. Kecskeméten az ivóvíz szolgáltatást biztosító gerinc- és elosztóhálózat teljes hossza 623,078 km. A gerinc- és elosztó hálózatra összesen 27 573 db vízbekötés csatlakozik fel (amely csatlakozó vezetékek teljes hossza 218,143 km).

A gerinc- és elosztó hálózat teljes hosszának 47,3%-a KPE anyagú csőből, 37,7%-a pedig azbesztcement anyagú csőből áll. A többi cső anyaga KM-PVC, PVC, acél, DUKTIL vagy gömbgrafitos öntöttvas. A folyamatos hálózat korszerűsítéseknek köszönhetően csökkent az ac, illetve nőtt a műanyag és a göv (gömbgrafitos öntöttvas) csövek aránya a hálózatban. Az azbesztcement anyagú csövek elsősorban a központi belterület közterületei alatt találhatók, főleg a Nagykörúton kívüli városrészekben. Továbbá jelentős hosszban vannak még jelen Katonatelep, Hetényegyháza és Kadafalva településrészeken is. Ezen a ponton megjegyzendő, hogy az azbesztcement anyagú csövek általánosan rossz állapotban vannak, amelynek egyik következménye a Kecskemét területére jellemző 10,86%-os hálózati vízveszteség. A KPE anyagú csövek elsősorban a Nagykörúton belüli területeken, valamint az elmúlt néhány évtizedben beépítésre került városrészekben (Kadafalva Ny-i része, Felsőszéktó, Úrihegy, Szarkás, Külső-Máriahegy, Katonatelep É-i része, Ballószög) helyezkednek el.

Kecskemét közigazgatási területén összesen 2 132 föld feletti tűzcsap, valamint 427 föld alatti tűzcsap található. A tűzcsapok az esetleges tűzoltóvíz biztosításon túli legfontosabb feladata a hálózat öblítésében van, illetve szükség szerint a nyomásmentesítés, leürítés, valamint a helyi fertőtlenítés lehetőségének biztosítása. Kecskemét közigazgatási területén összesen 137 közkifolyó található.

A város belterületén, az Ipoly utcában (2214/4 hrsz.), kerítéssel körülkerített, zárt védterületen található 1 db két vízterű, 3 000 m^3 térfogatú vasbeton víztorony, amely a hálózati nyomás biztosítását és a víz tárolását szolgálja.

Az ivó-, ipari, illetve tűzivíz-, valamint öntözővíz ellátás a vezetékes vízhálózatról biztosított és a későbbiekben is biztosítható.

Kecskemét legjelentősebb ipari, közületi és egyéb fogyasztói:

Kecskeméti Termostar Kft. (279 638 m^3), FBZ Invest Kft. (231 773 m^3) Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. (225 115 m^3), Univer-Product Zrt. (131 911 m^3), SMR Automotive Mirror Technology Kft. (71 110 m^3), Nissin Foods Kft. (69 244 m^3), Kecskeméti Városüzemeltetési Nonprofit Kft. (48 620 m^3), Kecskeméti Tankerületi Központ (48 193 m^3), Orphic Hungary Kft. (42 923 m^3), Fornetti Kft. (36 976 m^3), Egészségügyi és Sociális Intézmények Igazgatósága (33 286 m^3), Neumann János Egyetem (30 388 m^3), Szegedi Fegyház és Börtön (26 257 m^3).

A vízkezelés létesítményei:

A nyersvíz minősége[20] miatt mindkét vízmű telepen üzemel vízkezelő technológia, melyek felépítése és üzemelése is hasonló egymáshoz: gáztalanítás, vas-, mangán-, arzén-, ammóniummentesítés, fertőtlenítés klórozással. A II. sz. vízműtelepen a vízkezelési technológia az I. sz. vízműtelepivel analóg, eltérés csak a technológia kapacitásában, illetve a műtárgyak, berendezések méretében, darabszámában van.

A nyersvíz a gyűjtőhálózaton, majd a légtelenítő tartályokon keresztül a technológiaközi nyomásfokozó szivattyúk szívómedencéjébe jut, ahonnan a szivattyúk juttatják a vizet a szűrőházba. A szűrőház két hosszanti oldalán elhelyezkedő tartályok két párhuzamos, egyenértékű, hidraulikailag függetleníthető részrendszert alkotnak, megvalósítva a biotechnológiai ammónium-mentesítést, az UV-fertőtlenítést és a gyorsszűrést. A kettős szűrőtartályok felső tere a nitrifikáló reaktor, az alsó hagyományos gyorsszűrő. A gyorsszűrés után a víz állványcsövön át, fertőtlenítést követően kerül a tisztavíz tároló medencékbe, majd a hálózati nyomásfokozó szivattyúk segítségével jut a hálózatba.

A telepek kihasználtsága kb. 50%-os, így a vízellátó rendszer (vízbázis, illetve vízmű) szabad kapacitással rendelkezik, vízigény növekedést ki tud elégíteni.

A szolgáltatott ivóvíz minőségi paramétereit az üzemeltető akkreditált laboratóriuma rendszeresen ellenőrzi. Az ivóvíz minősége a jelenleg hatályos jogszabály előírásainak minden tekintetben (kémiai és bakteriológiai szempontból) 100%-ban megfelel.

Ivóvízminőség-javítás (2014-2025 között megvalósult beruházások, fejlesztések):

A Dél-Alföldi regionális Ivóvízminőség-javító Program megvalósítására létrehozott „Kék-víz" Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás keretében Kecskeméten az alábbi fejlesztések valósultak meg napjainkig:

- 5 db kút szűrőcserés felújítása és a kapcsolódó építmények és gépészeti szerelvények rekonstrukciója;
- Vízkezelési technológia fejlesztése (légkiválasztó tartályok beépítése, szűrőtartályok és -töltetek cseréje), gépészeti szerelvények rekonstrukciója;
- az I. számú vízműtelepen üzemelő 3/A. és 12/A. jelű kutak mellefúrásos felújítása, mely a „Kék-Víz" kiegészítés elneve zésű ivóvízminőség-javító projekt keretében valósult meg 2 db kút szűrőcserés felújítása, valamint 6 db rossz műszaki állapotú kút megszüntetése eltömedékeléssel;

[20] *Mindkét vízmű telepre érkező nyersvíz általában a hatályos többször módosított 201/2001. (X. 25.) Korm. rendeletben meghatározott határérték feletti ammóniumion- (0,5 mg/l), vas- (0,2 mg/l) és mangán (0,05 mg/l) tartalmú, emiatt vízkezelést igényel.*

- Klór-dioxidos fertőtlenítés (BelloZon) kiépítése és üzembe helyezése mindkét vízmű telepen;
- Ivóvízminőség-javító program II. ütemének kivitelezése, valamint üzemhatékonyságot növelő beruházások;
- II. számú vízműtelepen aggregátor kiépítés;
- Hálózatbővítés (Budai-hegy, Hegedüs köz, Talfája);
- Vízhálózat-rekonstrukciós munkák (pl. Horváth Cirill tér, Szent László Krt., Hetényegyháza Hetényvezér utca, Nyíri út-Akadémia Krt. vízvezeték kiváltás, Pázmány Péter utca hálózat rekonstrukció)
- I. és II. számú vízműtelep víztermelő kútjaiban üzemelő búvárszivattyúk cseréje magas hatásfokú berendezésekre;
- KEHOP -2.1.11-21,-2022-00015 kódszámú „Vízveszteség csökkentés, víziközműszolgáltatás energiahatékonyságának növelése Kecskemét és Ballószög településeken” tárgyú projekt, melyben 4 szakaszban hálózatrekonstrukció, valamint ener gia hatékonyság növelése, a jobb vízminőség biztosítása érdekében arzénmentesítés javítása, valamint hálózat online monitoring rendszer felépítése valósult meg;
- Az I. sz. vízműtelep 2/A jelű kútjának szűrőcserés felújítása, a Kecskemét I-II. sz. vízműtelep klór dioxid előállító rendszer felújítása, a Kecskemét Ipoly utcai Víztorony alumínium tokozott szekrény cseréje, továbbá a kecskeméti vízhálózaton 50 db nyomásmérési pont felújítása;
- Kecskeméten megvalósult az I. számú Vízműtelep energetikai és irányítástechnikai korszerűsítése, amely jelentősen hozzájárul az üzembiztonság és energetikai hatékonyság növeléséhez;
- Az I. számú Vízműtelepen megvalósult a 2/A kút szűrőcserés felújítása;
- Több víztermelő kút esetében magas hatásfokú búvárszivattyú beszerzésére és beépítésére került sor;
- Kecskeméten a Nyíri út és Lőcsei utca vízvezeték-rekonstrukciója révén több mint 1200 méter ivóvíz gerincvezeték újult meg;
- Felhasználói igények alapján Kecskeméten mintegy 5000 méter új víz-gerincvezeték létesült a Kőrösihegy, Külső-Szegedi út, Külsőnyír és Felsőcsalános városrészekben;
- A Szent István körúti iparterületen megvalósított körvezeték kiépítése számottevően növelte az iparterület ellátásbiztonságát.

Vízbázis védelem

Üzemelő vízbázis:

Kecskemét, I. és II. sz. vízmű telep kútjainak védőterülete, védőidoma a 35600/2919-13/2016.ált. számú határozattal került kijelölésre.

Az engedély 2027. augusztus 31-ig érvényes.

Az engedély határozatban foglaltak szerint az AQUIFER Kft. (1041 Budapest, Károlyi István u. 21-23. A ép. I/8.) modellezési vizsgálatainak eredményeként Kecskemét I. sz. vízbázisának 21 db kútja és II. sz. vízbázisának 26 db kútja védőterületének belső védőövezete került kijelölésre.

A vizsgálatokról készült dokumentációban foglaltak szerint: „*A kecskeméti vízmű termelő kútjai* hosszú távon felszíni szennyeződésekkel szemben *védett ivóvíz termelésére alkalmasak*. A kutaknak a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet előírásainak értelmében *felszíni védőterülete nincs, így különösebb biztonságba helyezési intézkedésekre nincs szükség*."

A vízmű kutak 5 és 50 éves elérési idejű áramvonalai nem érik el a felszínt, tehát csak rétegbeli védőidom (a felszín alatti térben lehatárolható térrész) kijelölése szükséges. Az 5 éves elérési idejű hidrogeológiai „A" és az 50 éves elérési idejű hidrogeológiai „B" védőidom legmagasabb pontjai a felszín alatt az I. sz. vízműtelep kutjai esetében -96 m-re, míg a II. sz. vízműtelep kútjai esetében -123 m-re, a legmélyebb pontjai a felszín alatt pedig az I. sz. vízműtelep kútjai esetében -261 m-re, míg a II. sz. vízműtelep kutjai esetében -425 m-re találhatóak.

A 16/2016. (V. 12.) BM rendelet szerint, ha az igénybe vett vízkészletből kitermelt vízben mért trícium koncentráció kisebb mint 0,06 Bq/l (0,5 TU), akkor az *védett felszín alatti vízbázisra telepített vízkivételi műnek számít*.

A kecskeméti vízmű területek kutjainak trícium vizsgálatát elvégezték és az eredmények szerint minden esetben a trícium koncentráció 0,06 Bq/l alatti volt, vagyis Kecskemét vízbázisain található kutak összessége mindegyik esetben védett felszín alatti vízkivételi műnek számít ezen vizsgálatok szerint is, melyek a fentebbi modellezés eredményeit is alátámasztják.

Az ivóvíztermelő kutak *belső védőövezete (közegészségügyi védőterülete*) minden esetben kialakított. A kutaktól min. 10 m-es távolságban húzódik a kerítés. Továbbá ezen területek körül minden esetben vízmű (véd)területek találhatóak. A védőterületek gondozása, karbantartása megoldott, nem történik rajtuk vízkészletet veszélyeztető (pl.: mezőgazdasági) tevékenység – az üzemeltető adatszolgáltatása szerint. Az 50 éves elérési időhöz tartozó *hidrogeológiai "B" védőövezet rétegbeli védőidoma függőleges vetületének* felszíni metszete az I. sz. vízműtelep esetében egy ~4,2-4,3 km átmérőjű szabálytalan kör, míg a II. sz. vízműtelep esetében egy ~6 km hosszú és ~2 km széles ÉNy-DK-i irányú ovális alak.

A belső védőövezetben csak a vízkivétel létesítményei helyezhetők el és csak a vízilétesítmény üzemeltetésével kapcsolatos tevékenység végezhető.

A védőidom felszíni vetületén belül bányászat, fúrás, új kút létesítése, valamint a fedő, vagy vízvezető réteget érintő egyéb tevékenység környezeti hatásvizsgálat, illetve környezetvédelmi felülvizsgálat, valamint az ezeknek megfelelő tartalmú egyedi vizsgálat eredményétől függően végezhető.

Egyedi kutas vízellátás

A vezetékes vízzel el nem látott (Kecskemét lakosságának kevesebb mint 1%-át érintő) külterületi ingatlanokon *a vízellátás egyedi kutakból történik*, ahol jelentős problémát okoz ezen lakosság megfelelő minőségű ivóvízellátása. Az ITVT megállapításai szerint Kecskemét területén a talajvíz természetes és antropogén eredetű szennyezők jelenléte miatt közvetlen ivóvízként nem tekinthető megfelelőnek, az egyedi – különösen a kis mélységű – kutak vízminősége pedig sok esetben nem ismert. A külterületi lakosság biztonságos ivóvízellátásának biztosítása ezért komplex beavatkozást igényel.

Első lépésként szükséges az egyedi vízellátás módjának és a használt kutak vízminőségének területi felmérése, a felszín alatti vizek monitoringjának és a kapcsolódó laboratóriumi vizsgálati kapacitásoknak a fejlesztése, valamint a lakosság célzott tájékoztatása. Az eredmények alapján területenként szükséges meghatározni a biztonságos ivóvízellátás megfelelő műszaki megoldását, amely – a helyi adottságoktól függően – a közüzemi hálózathoz történő csatlakozás, megfelelő minőségű egyedi vagy közösségi vízellátás, illetve szükség esetén megfelelő vízkezelési technológia alkalmazása lehet. A külterületi vízellátás rendezését az egyedi szennyvízkezelés ellenőrzésével és fejlesztésével, valamint a felszín alatti vízkészletek védelmével összehangoltan szükséges kezelni.

Öntözővíz igény a vezetékes vízen kívül – a felszín alatti vizek közül – csak a talajvízből elégíthető ki a VITUKI ajánlásai szerint az öntözött növénykultúra víznormája alapján a meghatározott vízkontingensen belül. A Kecskemét közigazgatási területén kitermelhető talajvíz kontingens (mintegy 20 éve) 528.000 m^3/év. A kitermelhető talajvíz kontingens lekötési aránya az utóbbi 5 évben 41-60 % között változott, mely a korábbi évek arányaihoz képest növekedés.

A fentiek oka, hogy a Kiskunsági löszös hát ezen részén a talajvízszint süllyedési problémák miatt a nem ivóvízellátásra történő hidegvíz feltárás, felhasználás az OVF utasítása alapján korlátozás alá esik. Ennek értelmében ilyen célra (pl.: öntözés) csak maximum 50 m mélységű kutak létesíthetők (az első vízzáró réteg feletti vízkészlet igénybevételével) korlátozott számban és korlátozott időtartammal.

Ami a mezőgazdasági aktív (nem csapadékból származó) öntözést illeti, a települési öntözött terület kiterjedését nem lehet pontosan meghatározni, leginkább az ellenőrizetlenül fúrt kutakból (beméretlen kutak, bejelentéssel nem rendelkező kutak) történő öntözés kiterjedése és a területhasználat gyors változásai miatt. Nincs továbbá pontos információnk a felhasznált talajvízkivétel mennyiségéről sem (egyes becslések szerint, éves szinten a kivett víz mennyisége hektáronként elérheti, sőt meghaladhatja már az 1 000 m^3-t is). Sajnos az egyes adatszolgáltatók (KSH, AKI) által nyilvántartott öntözött területek kiterjedése és az öntözővíz mennyisége is jelentősen eltér (amely adódhat módszertani különbségekből, vagy az

adatszolgáltatás nem teljeskörűségéből, esetleg a területhasználat és az időjárási körülmények gyors változásaiból).

A múltban 1988-tól 1995-ig a Kecskeméti Főiskola Kertészeti Főiskolai Kara Tangazdaságának a területén Kisfáiban 110 ha-s öntözőtelep üzemelt 520 000 m^3/év lekötött vízkontingenssel, majd 1995 után a lekötött vízkontingens 38 000 m^3/év-re csökkent. Emellett jelentős volt a városban a technológiai szennyvíz hasznosítása is.

A Kecskeméti Konzerv Kft. (6000 Kecskemét, Szolnoki út 35.) üzeméből származó technológiai mosóvíz (borsó és kukorica mosó és szállító víz) olyan magas koncentrációban tartalmaz szerves anyagokat, hogy szennyvízként közcsatornába nem bocsátható (2003-tól a BÁCSVÍZ Zrt. megtiltotta a bevezetést) és előtisztítása is igen költséges lenne, ezért a cég a belterülettől D-re a Mercedes gyártól Ny-ra lévő *öntöző telep* területén hasznosítja azt, mezőgazdasági haszonnövények öntözésére 2003 óta.

Az öntözőrendszer üzemeltetője a Kecskeméti Öntöző Szövetkezet (6000 Kecskemét, Teleki L. u. 8.). Ez a szennyvízelhelyező és -hasznosító rendszer 1976-tól – a települési biológiai szennyvíztisztító telep megépüléséig – 1993-1994-ig fogadta a város mechanikailag előtisztított szennyvizeit a mintegy 700 ha mezőgazdasági területen történő hasznosításra (öntözésre), valamint vegetációs időszakon kívül a tervezési terület DNy-i határában lévő nyárfás elhelyező területen és az ahhoz kapcsolódó szűrőmezőn történt a szennyvizek elhelyezése. (Az öntözőtelepet a Magyar-Szovjet Barátság MgTSz. alakította ki és üzemeltette.)

A Mercedes gyár Kecskemétre költözése előtt 2007-2008-ban a teljes öntözött terület nagysága mintegy 160 ha volt, melyre kijuttatott vízmennyiség mintegy 300 000 m^3/év. Az utóbbi években az öntözött terület kissé változott. A területre a Konzervgyártól nyomóvezetéken érkezik a szennyvíz az öntöző telep zsilipaknáján keresztül az öntözőrendszer szivattyúira. Havária esetén egy 8 500 m^3-es szigetelt nyílt felszínű tározó is rendelkezésre áll átmenetileg a vizek fogadására. Az öntöző rendszer zárt összefüggő földalatti öntözővezeték hálózat, melyre helyenként hidránsok kerültek. Ezekre csatlakoztatva dobos, szórófejes öntöző berendezésekkel végezhető a területek öntözése.

A fentebb bemutatott egyedi öntözési rendszerek mellett, a VGT3 3.9. melléklete Kecskemét közigazgatási területén 58 darab mezőgazdasági öntözési funkciójú fúrt kutat tart nyilván, amelyből – az adatok alapján – 21 darab az, ami rendszeresen használatban van. Ezen kutak elsősorban a közigazgatási terület ÉK-i és D-i mezőgazdasági területein lokalizálódnak (gyümölcsösök és más jellegű mezőgazdasági területeken).

Mivel Kecskeméten nincs szivattyúzására alkalmas természetes eredetű állóvíz vagy állandóvizű nagyobb vízfolyás, így a mezőgazdasági területek öntözése jelenleg leginkább – fúrt kutakon keresztül – felszín alatti vizekből biztosítható.

Közjóléti-, rekreációs-, termál-és ásványvíz hasznosítás

Közjóléti, rekreációs szolgáltatásként jelenleg is elérhető termálvíz hasznosítás (felsőpannon vízadó rétegek) **a Kecskeméti Fürdőben** – amely egy egész évben üzemelő létesítmény –, valamint a közvetlen szomszédságában található Kecskeméti Élményfürdő és Csúszdaparkban – szezonálisan üzemelő létesítmény (június közepétől augusztus végéig) – (a kettő együtt ezentúl röviden Fürdő). A Fürdő a központi belterület DNy-i részén helyezkedik el (6000 Kecskemét, Csabay Géza krt. 5.), a Benkó Zoltán Park szomszédságában. A Fürdő Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának 100%-os tulajdonában lévő gazdasági társaság, a Hírös Sport Szabadidő Létesítményeket Működtető és Szolgáltató Nonprofit Kft. (Hírös Sport NKft.) kezelésében áll.

A komplexumban mind a beltérben, mind pedig a szabadban vannak medencék, amelyek a legfőbb vízfogyasztók a Fürdőben. A Kecskeméti Fürdőben összesen 2 900 m^2 vízfelülettel 17 medence, míg a Kecskeméti Élményfürdő és Csúszdaparkban 3 249 m^2 vízfelülettel hat medence áll rendelkezésre.

Ami a felhasznált vizek forrását illeti, a **Fürdőt összesen három kút látja el vízzel** (29. táblázat), amelyből kettő termálvizet kitermelő kút, ami azt jelenti, hogy a kitermelt víz hőmérséklete eléri vagy meghaladja a 30 C°-ot.

29. táblázat: *A Kecskeméti Fürdőben működő kutak/termálkutak főbb adatai*

Kút megnevezése	Vízügyi objektum rendszám és [VIFIR kód]	Talpmély-ség (m)	Üzemi vízszint (m) [maximális hozam mellett]	Hozam (l/perc)	Vízhőmérsék-let (°C)	Kémiai jelleg
Strandfürdő III. sz. kút	AOG177 [k020130932]	971,0	-33,40	600	46,0	Na(Cl,HCO_3)
Uszodakút	AOF959 [k020130969]	250,6	-29,60	1 380	18,0	Na(Cl,HCO_3)
1. sz. kút	AOG178 [k020130971]	1 001,0	-64,02	500	46,8	Na(Cl,HCO_3)

Forrás: Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal adatai[21], valamint a VGT3 2.1. és 3.9. mellékletei alapján saját szerkesztés

Az említett két aktívan üzemelő termálkúton kívül további öt termálkút található Kecskeméten. Ezek közül három már lezárt kút, további kettő eltömedékelt kút, melyek a központi belterület alatt találhatók.

A város termálkútjaiból döntően fürdési, illetve gyógyászati célú termálvíz hasznosítás történik. **Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal** az OTH-GYOGYF 221-10/2012 számú határozatával a **Kecskeméti Fürdőben található Hévízkút vizét gyógyvízzé nyilvánította**, – **ami a Hírös Gyógyvíz nevet kapta** – amely a kopásos jellegű ízületi és gerincbetegségek; izomfájdalmak, idült

[21] *Országos Tisztifőorvosi Hivatal által elismert gyógyvizek jegyzéke a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ hivatalos honlapján közzé téve*

ideggyulladások; Bechterew betegség; idült nőgyógyászati gyulladások és ortopédiai műtétek utáni kezelésére javasolt. Az 1. sz. kútból kitermelt Hírös Gyógyvíz részletes vízkémiai összetételét a 30. táblázat mutatja be.

30. táblázat: *A Kecskeméti Fürdőben működő kutak/termálkutak főbb adatai*

Vízkémiai összetevők	Mennyiség (mg/l)	Alkotó anyag	Mennyiség (mg/l)	Alkotó anyag	Mennyiség (mg/l)
Nátrium	1 616,00	Vas	2,96	Szulfid	0,05
Kálium	9,60	Mangán	0,06	Bór	4,66
Ammónium	17,50	Arzén	5,00	Kötött széndioxid	732,60
Kálcium	10,30	Klorid	1 210,00	Orto-foszfát	0,47
Magnézium	10,20	Bromid	5,7	Huminsav	6,80
Hidrokarbonát	2 031,00	Fluorid	2,53	Szilícium dioxid	37,80
Szabad széndioxid	58,30	Jodid	1,9		

Forrás: A Kecskeméti Fürdő hivatalos honlapja[22] és a Magyarországi hévízkútjai VII. kötet kiegészítése javításokkal kiadvány[23] adatai alapján saját szerkesztés

A kecskeméti volt sportuszoda területén található *B-783 OKK számú, 1 000 m talpmélységű termálkút* az uszoda bezárásáig (2010-ig) az uszoda termálmedencéinek fürdővíz igényét biztosította, valamint – a tervek szerint – a Csabay Géza krt. 10211/1 hrsz. alatt megépült Versenyuszoda és Élményfürdő termálvízigényét biztosította volna, itt azonban új termál kutat fúrtak, így a B-783 jelű kút jelenleg nem üzemel.

A kút vízminőségének minősítése a Vízkutató Vízkémia Kft. dokumentációja alapján:
„Kecskemét, Sportuszoda, B-783 jelű, 1000 m talpmélységű termálkút vize sok oldott ásványi anyagot tartalmazó, nátrium-hidrogén-karbonátos-kloridos jellegű, igen lágy, jodidos fluoridos termálvíz, melynek jelentős a bromid tartalma. A víz a természetes gyógytényezőkről szóló 74/1999. (XII.25.) EüM rendelet 2. sz. melléklet az „Elismert természetes ásványvíz jellemzői” 1. pont követelményei alapján „külsőleg történő felhasználásban” (fürdővízként) ásványvíznek minősül.

A *Széktói Strand (Kecskeméti Élményfürdő és Csúszdapark)* termálvíz igényét a 2002-ben fúrt *K-932 OKK számú 971 m talpmélységű termálkútból* biztosítják gáztalanítást követően. A kút a 10988 hrsz.-ú ingatlanon található. A kút üzemi vízhozama 450 l/p, vízhőmérséklete 47,0 °C, az éves lekötött vízmennyiség megközelíti a 75 ezer m^3/év mennyiséget. A vízfelhasználás idényjellegű, május 1-től augusztus 31-ig terjed. A kút vize minősített gyógyvíz.

A *Kecskeméti Versenyuszoda és Élményfürdő* termálvíz ellátása a 10211/1 hrsz.-ú ingatlanon 2011-ben fúrt *K-971 OKK számú 1001 m talpmélységű termálkútból* történik gáztalanítást követően. A kút üzemi vízhozama 500 l/p, vízhőmérséklete 46,8 °C, az éves lekötött

[22] *Kecskeméti Fürdő hivatalos honlapja; https://kecskemetifurdo.hu/szolgaltatasok/gyogymedencek/*
[23] *13.2 Kútkataszteri kiadványok; Magyarország hévízkútjai VII. kötet kiegészítése javításokkal (2015); szerk.: Dr. Gál Nóra Edit; Magyar Földtani és Geofizikai Intézet; Budapest; https://sztfh.hu/downloads/foldtan/nyilvantartasok/hevizkut_kataszter/hevizkutkataszter_viikiegeszites2015mfgi.pdf*

vízmennyiség megközelíti a 185 ezer m^3/év mennyiséget. A kút vize minősített gyógyvíz. A K-932 és a K-971 termálkút összekötésre került termálvíz vezetékkel.

Mindhárom kút (B-783, K-932, KK-971) ugyanarra a hévíztároló homokos összletre települt. A kutak vizének kémiai jellege azonos, gyógyhatásaik hasonlóak.

A kutakból nyert víz megkapta a forgatás alóli mentességet többek között gyógyvízzé minősítésük miatt, így az ezen kutakból nyert vízzel töltött termálvizes medencék töltő-ürítő rendszerben üzemeltethetők.

A termálkutak vízbázisa nem sérülékeny és földtanilag védettnek tekinthető, jelenleg szennyeződése nem tapasztalható. Ezen kutak védőidom, védőterület kijelölése nem történt meg. A kutak és a fürdők üzemeltetője 2008 augusztusa óta a Hírös Sport Nonprofit Kft. (6000 Kecskemét, Olimpia u. 1/a.).

Emellett még Kecskemét városa rendelkezik – a VGT3 nyilvántartása alapján – egy ivási célú ásványvíz kúttal (Kútkataszteri szám: K-785), „Hírös ásványvíz” elnevezéssel, melynek vízkémiai jellege (Ca,Mg)HCO3.

12.1.10.1.2. Szennyvízelvezetés és tiszítás

Kecskemét szennyvízelvezetése és szennyvíztisztítása a kiépített csatornahálózaton keresztül, illetve a városi szennyvíztisztító telep működtetésével megoldott. Kecskeméten a szennyvízelvezető és -tisztító rendszer üzemeltetője a BÁCSVÍZ Zrt, (amely Kecskeméten kívül további 40 településen végez szennyvízelvezetési szolgáltatást, melynek keretében 28 szennyvíztisztító telepen tisztítja meg az elvezetett szennyvizet).

Kecskemét szennyvízelvezető hálózatának túlnyomó része a város belterületi egységeinek területén belül található. A központi belterület mellett Kecskemét külső településrészein (Katonatelep, Kadafalva, Méntelek, Kossuth és Törekvés Tsz lakótelepek, Hetényegyháza, Matkó, Borbás) is üzemel szennyvízcsatorna hálózat.

A közüzemi szennyvízcsatorna-hálózatot érintő fejlesztések az elmúlt negyedszázad folyamán folyamatosak voltak, különösen az ISPA program időszaka alatt (2003-2008), melynek keretében mintegy 130 km szennyvízgyűjtő gerinchálózat és mintegy 70 km bekötővezeték épült. A vezetékhálózat hossza 2019 és 2024 között már csak 12,8 km-rel bővült, jellemzően a lakossági rákötéseknek köszönhetően. A teljes hálózat 2024-ben a hivatalos KSH statisztikák szerint 421 km volt. A nyomott szennyvíz-gerincvezetékek teljes hossza (bekötővezetékek nélkül) 68,743 km, míg a gravitációs szennyvíz-gerincvezetékek teljes hossza (bekötővezetékek nélkül) 352,069 km. A rendszerre összesen 22 240 darab szennyvízbekötés csatlakozik rá. A város területén összesen 49 db szennyvízátemelő működik.

Kecskeméten a beépítésre szánt területek közüzemi szennyvízcsatornával ellátottak, mint ahogyan az azokhoz közeli, sűrű tanyás beépítésű, beépítésre nem szánt területek kis része is.

Az 1 km közüzemi vízhálózatra jutó közüzemi szennyvízcsatorna hálózat hossza a jelentős fejlesztéseknek köszönhetően a 2000. évi 388,5 m-hez képest 2024-re 670,49 m-re, azaz közel 73%-kal bővült.

A szennyvízcsatorna-hálózatra történő lakossági rákötések aránya 2000 és 2024 között 49,7 %-ról 69,69%-ra növekedett, ami közel 17 000 darab új rákötést jelentett. Az utóbbi években is megfigyelhető rákötési arány (31. táblázat) ingadozása elsősorban a kiterjedt közigazgatási határral, valamint a külterületi építkezések nagy számával, illetve a szennyvízelvezető hálózat – méretgazdasági és üzemeltetési okokból érthető – külterületi hiányával, másrészt a belterületen megvalósuló nagy társasházi építkezések évről-évre jelentősen eltérő lakásszámával magyarázható.

A kecskeméti szennyvíz-gerinchálózat legnagyobb részt KG csőből (56,7%), azbesztcement csőből (23,7%), valamint KPE csőből (15%) épül fel. A folyamatos hálózat korszerűsítéseknek (pl. Platter u. – Kurucz krt. közötti szennyvíz gerinccsatorna felújítása) köszönhetően csökken az ac, illetve nő a műanyag csövek aránya a hálózatban.

A kecskeméti szennyvízelvezető hálózatra csatlakozik Helvécia, Kerekegyháza és Ballószög települések szennyvízelvezető hálózata is, így a kecskeméti szennyvíztisztító telep összesen négy település szennyvizének tisztítását látja el.

31. táblázat: Kecskemét szennyvízelvezetésére vonatkozó főbb adatok

Vizsgált időszak (év)	Település összes lakás száma (db)	Szennyvíz-bekötéssel rendelkező lakásszámok (db)	Rákötési arány (%)	Településen elvezetett szennyvíz mennyisége (m^3/év)	Háztartásokból elvezetett szennyvíz mennyisége (m^3/év)	Intézményi, gazdasági, egyéb jellegű elvezetett szennyvíz mennyisége (m^3/év)
2020	52 206	37 701	72,21	6 721 050	3 189 620	3 531 430
2021	52 636	37 955	72,11	6 654 670	3 202 230	3 452 440
2022	54 984	38 399	69,83	6 352 290	3 260 480	3 091 810
2023	55 287	38 565	69,75	6 531 860	3 184 840	3 347 020
2024	55 648	38 780	69,69	6 478 700	3 284 190	3 194 510

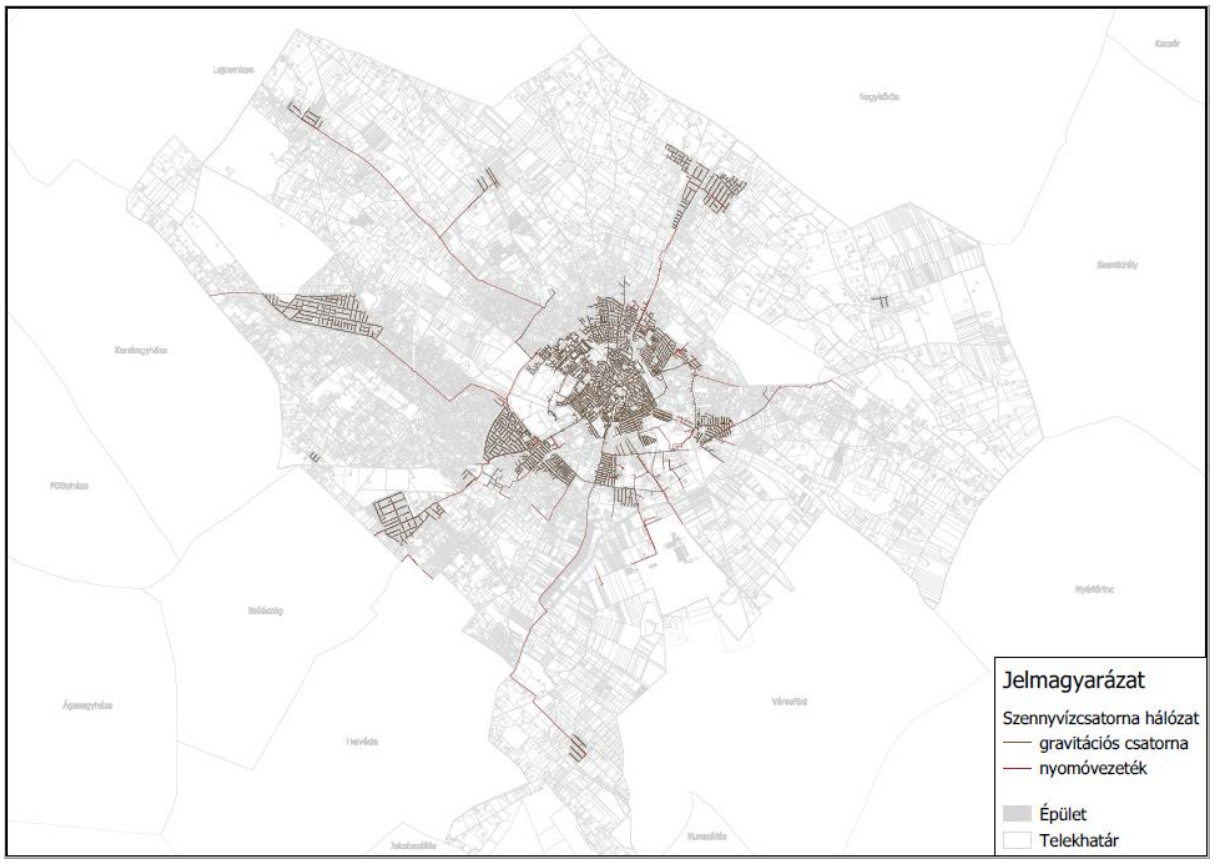
Forrás: KSH tájékoztatási adatbázis

Szennyvízelvezetés és szennyvíztisztítás

A kecskeméti szennyvízcsatorna hálózaton gyűjtött és a városi szennyvíztisztító telepre vezetett átlagos napi szennyvízmennyiség 2000-2024 között eltelt időszak alatt 15 682 és 21925 m^3/nap között változott. Az elvezetett szennyvízmennyiség napi átlaga a legutóbbi években csökkenést mutat (2024-ben 17701 m^3/nap). A teljes elvezetett szennyvízmennyiségből a lakossági szektor részaránya – a lassan növekvő szennyvízelőállítás mellett – emelkedett, így a korábbi 45%-os értékhez képest, mintegy 47,5-51,3 %-t tett ki az elmúlt években.

A szennyvízcsatornával ellátott lakások aránya Kecskeméten (a teljes közigazgatási területre számítva) jelenleg közel 69,7%, ugyanakkor a csatornával ellátott területeken a rákötések aránya ~95%. Közüzemi szennyvízcsatornával ellátottak a beépítésre szánt területek, továbbá az azokhoz közeli sűrű tanyás beépítésű beépítésre nem szánt területek kis része is (90. ábra).

***90. ábra**: A város szennyvízcsatorna hálózata*

Forrás: Az e-közmű rendszer adatbázisa, BÁCSVÍZ Zrt.

A külterületek nagyobb részén azonban nem jelenik meg a szennyvízcsatorna-hálózat, így ezeken a területeken egyedi rendszerekkel oldják meg a szennyvíz tárolását és kezelését, amit jól mutat, hogy a szennyvíztisztító telepre szállított folyékony hulladék mennyisége 2014 és 2024 között megduplázódott (20,3 ezer m^3-ről 42,09 ezer m^3-re).

Az utóbbi néhány évben – szolgáltatott vízmennyiséghez hasonlóan – a közüzemi hálózaton elvezetett szennyvízmennyiség nem változott számottevően. Hosszabb időtávon ugyanakkor a hálózatra kapcsolt lakások számának jelentős növekedése mellett a háztartási vízfelhasználás és szennyvízkibocsátás fajlagos értékei csökkentek. Az egy ivóvízhálózatra kapcsolt lakásra jutó éves vízfelhasználás 2000 és 2024 között mintegy 89,4 m³-ről 78,0 m³-re, míg az egy szennyvízhálózatra kapcsolt lakásra jutó elvezetett szennyvíz mennyisége 110,1 m³-ről 84,7 m³-re mérséklődött. Ez hosszú távon a háztartások fajlagos vízfelhasználásának és szennyvízkibocsátásának csökkenését jelzi, bár az elmúlt néhány év adatai már inkább stagnálást mutatnak.

Szennyvíztisztítási és hálózatfejlesztési beruházások, felújítások (2019-2025 között megvalósult beruházások, fejlesztések):

- Gépi tisztítású rács beépítése a kecskeméti szennyvíztisztító telepen lévő tartálymosóhoz;
- Aprító berendezés beszerzése és beépítése Kecskemét Halasi úti szennyvízátemelőhöz;
- Izsáki út alatt, 530 fm hosszban béleléses módszerrel a szennyvízcsatorna felújítása;
- Mechanikai tisztítási fokozat felújítása, keverők pótlása, felújítása, aprító szivattyúk és egyéb gépészeti elemek felújítása, pótlása, ill. villamos és irányí tástechnikai berendezések felújítása, pótlása;
- Mezei utca kitakarás nélküli, Hornyik udvar szennyvízcsatorna felújítás, Arany János utca csapadékvíz-csatorna felújítása, Platter u. – Kurucz krt. közötti szennyvíz gerinccsatorna felújítása, Árpád Krt. - Mátis K - Batthyányi u. közötti terület, valamint a Mindszenti krt.-i szennyvíz-gerinccsatorna;
- Halasi úti szennyvízátemelő, Tatár sori átemelő és Kecskemét-Méntelek közbenső átemelő felújítása;
- Kecskeméti szennyvízátemelők villamos fogyasztásmérő bejelzése;
- Különböző technológiai egységek felújítása (pl. iszapkihordó csiga).

Kecskemét legjelentősebb ipari, közületi és egyéb szennyvíztermelői:

Kecskemét megyei jogú város közigazgatási és gazdasági szerepköreiből is adódóan számos nagy fogyasztó és szennyvízkibocsátó szervezettel és vállalkozással rendelkezik. A helyi közműszolgáltató kiemelt intézményi, ipari szennyvízkibocsátóinak jellemző adatait a 32. táblázat tartalmazza. Az adatok alapján látható, hogy a legnagyobb intézményi szennyvízkibocsátók elsősorban a központosított intézményüzemeltetők (kormányzati, közigazgatási, egészségügyi, oktatási, nevelési, büntetésvégrehajtási) köréből kerültek ki. A gazdasági szférából elsődlegesen az élelmiszeripari, energetikai, központosított létesítményüzemeltetési, illetve a járműipari területeken tevékenykedő társaságok a legnagyobb szennyvízkibocsátók, mely érthető módon a legjelentősebb intézményi és ipari vízfogyasztók körével egyezik meg.

A szennyvízcsatornába vezetett szociális (kommunális) szennyvizek minősége megfelel a vonatkozó jogszabályok által előírt minőségi kritériumoknak, melyeknek azonban egyes technológiai szennyvizek nem felelnek meg. Ezen szennyvizek települési szennyvízcsatornába vezetése csak előtisztítást követően történhet.

Az egyes szennyvíz előkezelést igénylő technológiák és a jellemző szennyező anyagok:

- Húsfeldolgozó üzemek, konyhák, sütő- és édesipari, valamint egyéb élelmiszeripari üzemek (SZOE: zsír, olaj)
- Felületkezelő üzemek (pl. kromátozás, eloxálás, foszfátozás, nehézfémek használata)

32. táblázat: *Kecskemét kiemelt intézményi és ipari szennyvízkibocsátói (2024)*

Ssz.	Szennyvízkibocsátó megnevezése	Szennyvízkibocsátás 2024		
		éves össz. (m^3)	napi átlag (m^3/nap)	éves lekötött (m^3/év)
Intézményi				
1.	KECSKEMÉTI TERMOSTAR HŐSZOLGÁLTATÓ KFT.	284 681	779,9	925,2
2.	KÖZBESZERZÉSI ÉS ELLÁTÁSI FŐIGAZGATÓSÁG	110 006	301,4	0,0
3.	KECSKEMÉTI TANKERÜLETI KÖZPONT	48 221	132,1	0,0
4.	EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOC. INT. IG.	31 949	87,5	0,0
5.	SZEGEDI FEGYHÁZ ÉS BÖRTÖN	26 257	71,9	21,0
6.	KECSKEMÉTI KIK-FOR KFT.	22 480	61,6	6,2
7.	NEUMANN JÁNOS EGYETEM	17 675	48,4	0,0
8.	KECSKEMÉTI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM	17 179	47,1	0,0
9.	KECSKEMÉTI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG	10 492	28,7	0,0
10.	FERENCZY IDA ÓVODA	6 646	18,2	0,0
Ipari, termelői, egyéb nagy kibocsátó				
1.	UNIVER PRODUCT ZRT.	593 180	1 625,2	3 200,0
2.	FBZ INVESTMENT KFT	231 773	635,0	714,0
3.	MERCEDES-BENZ MANUFACTURING HUNGARY KFT.	173 047	474,1	815,2
4.	KLH-MASTERS KFT.	49 113	134,6	13,1
5.	SMR AUTOMOTIVE MIRROR TECHNOLOGY	47 004	128,8	137,0
6.	NISSIN FOODS KFT.	40 779	111,7	109,5
7.	ORPHIC HUNGARY KFT.	35 978	98,6	111,0
8.	FORNETTI KFT.	29 100	79,7	78,2
9.	KNORR BREMSE FÉKRENDSZEREK KFT.	18 456	50,6	215,0
10.	KECSKEMÉTI NYUGATI IPARI PARK KFT.	18 282	50,1	73,8

Forrás: BÁCSVÍZ Zrt. 2025-ös adatszolgáltatása alapján saját szerkesztés

Szennyvíztisztítás és annak technológiája

Kecskemét város szennyvíztisztító telepe a belterület DK-i részén a Mindszenti krt. 36. sz. (8360/3 hrsz.) alatti ingatlanon található.

A szennyvíztisztító telepen mechanikai tisztítás, majd eleveniszapos, mélylégbefúvásos résznitrifikációs biológiai tisztítás történik, a tisztított szennyvíz fertőtleníthetőségének a biztosításával, a keletkező szennyvíziszap sűrítésével, rothasztásával, centrifugás víztelenítéssel és a biogáz gázmotoros hasznosításával. Ezen túlmenően a tisztítótelepen lehetőség van szippantott szennyvíz fogadására is.

A szennyvíztisztító telep mértékadó hidraulikai kapacitása (2018):	*48.000 m^3/d.*
ebből nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz kapacitás:	*400 m^3/d*
Biológiai tisztító kapacitás:	*240.000 LE*
Átlagos terhelés:	*21.364 m^3/d*

A szennyvíztisztító telep hidraulikai terhelése a tervezett értéknél jóval alacsonyabb (*telep jelenlegi átlagos hidraulikai kihasználtsága* ~43-46 %-os), ezért csak az egyik 22 m átmérőjű és a 2 db 25 m átmérőjű medence szükséges az előülepítéshez az optimális tartózkodási idő tartása érdekében. Az előülepítőkben leülepedő iszap a nyers iszap, mely a rothasztási technológiába kerül. A biológiai fokozat első eleme a 4 db párhuzamos elrendezésű eleveniszapos levegőztető medence, melyben a szerves anyagok lebontása történik aerob körülmények között. A medencékben a szennyvíz-eleveniszap elegy lebegésben tartását, körbeáramlását Flygt kompakt keverők biztosítják. A szerves anyag lebontásához szükséges oxigénbevitelt a medence fenekén elhelyezett Flygt Sanitaire rendszerű gumimembrános levegőztető elemek végzik. A biológiai szennyvíztisztítás során a szennyezőanyag beépül a tisztítás végző baktériumok testébe. Ahhoz, hogy a baktériumok ne szaporodjanak túl – általában naponta – fölös iszap formájában a „baktériumtömeg" a rothasztóba kerül hulladékhasznosításra. A levegőztetést követően az iszap elválasztása 4 db utóülepítő műtárgyban történik. Mindegyik levegőztető medencéhez tartozik egy-egy utóülepítő. A kibocsátott, tisztított szennyvíz befogadója a Csukás-éri-főcsatorna 44+677 km szelvénye (EOVX: 172360; EOVY: 700810). A befogadó üzemeltetője az ATIVIZIG. A telepen kialakított fogadóállomáson biztosított a tengelyen beszállított nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz fogadása is. A BÁCSVÍZ Zrt. adatai alapján 2023-ban mintegy 7,19 millió m³, 2024-ben pedig mintegy 7,15 millió m³ tisztított szennyvíz került kibocsátásra. E vízmennyiség a város vízgazdálkodása szempontjából jelentős potenciális másodlagos vízforrást jelent: nagyságrendje meghaladja a Kecskeméten jelenleg helyben visszatartott éves csapadékvíz becsült mennyiségét (4,24 millió m³).

A tisztított szennyvíz nem ivóvíz célú újrahasznosítása ezért Kecskemét körforgásos vízgazdálkodásának egyik vizsgálandó fejlesztési iránya. Az ITVT és a ZIFFA egyaránt számol a

tisztított szennyvíz, illetve egyéb másodlagos vízforrások visszatartását és hasznosítását biztosító rendszerek fejlesztésével, többek között városi öntözési és vízpótlási célokra. A ténylegesen hasznosítható mennyiség meghatározásához ugyanakkor szükséges a tisztított víz felhasználási cél szerinti minőségi követelményeinek, az esetleges további kezelési igénynek, a tározási és elosztási infrastruktúrának, a szezonális vízigényeknek, valamint a beruházási és üzemeltetési költségeknek az együttes vizsgálata.

Biogáz termelés és hasznosítás

A tisztítási technológiában keletkező fölös (szennyvíz)iszap a 3 db anaerob iszaprothasztóba kerül, ahol megtörténik a szerves anyag lebontása, melynek eredményeképpen biogáz és stabilizált iszap keletkezik. A rothasztókban növényi eredetű hulladékokat is fogadnak, melyekből a szennyvíziszappal keverve szintén biogázt termelnek.

A stabilizált iszapot víztelenítik, majd a víztelenített iszap egy csiga segítségével zárt rendszeren keresztül a komposztáló üzemrész 250 m2-es fedett, szilárd burkolatú iszaptároló térrészére kerül. A kecskeméti szennyvíztisztító üzem IPPC környezethasználati engedélye alapján a biogáz üzem számára évente 105 000 t biogáz[24] előállítására engedélyezett. A rothasztó tornyokban keletkező biogázt kavicsszűrőn való előszűrést követően 2 db gázmotorban hasznosítják. A gázmotorok hulladék hőjével felmelegített vízzel hőcserélőn keresztül fűtik az iszapot a rothasztóban, valamint a technológiai épületek fűtését biztosítják, továbbá a gázmotor generátorral termelt elektromos áramot a telep részbeni villamos energia ellátására használják. Az összes termelt villamos energia a szennyvíztisztító telep saját igényének mintegy 80%-át fedezte az utóbbi években.

Szennyvíziszap komposztálás

A rothasztott (stabilizált), víztelenített szennyvíziszapot a városi szennyvíztisztító telep mellett, a teleppel azonos 8360/3 hrsz.-ú ingatlanon megépült zárt, kamrás komposztáló telepen komposztálják. A komposztált szennyvíziszapot néhány évvel ezelőttig az értékesítés mellett mezőgazdasági területekre juttatták ki, jelenleg azonban már kizárólag termékként értékesítik.

A komposztálási technológia zárt és GORE™ COVER PLS féligáteresztő fóliával fedett, aerob gyorsérlelésű.

Előkezelés: A rothasztásból származó szennyvíziszap zárt, csigás szállítórendszeren, míg a BÁCSVÍZ Zrt. által beszállított iszap tengelyen keresztül az előkezelő csarnok 250 m^2-es fedett, szilárd burkolatú iszaptároló térrészre kerül. A telephelyre beszállított struktúraanyagokat, biohulladékot szükség esetén kalapácsos aprítógéppel előkészítik. A szennyvíziszapot és a

[24] *A biogáz összetétele: CH_4 = 70 %, CO_2 = 29 %, egyéb gáz = 1%.*

segédanyagot egy speciális keverőgépben az aerob viszonyok kialakítása érdekében térfogatarányosan (1 m^3 szennyvíziszap, 4 m^3 faapríték) keverik össze.

Komposztálás: A komposztálás kétfázisú, intenzív 21 napos előérlelésből, majd szintén 21 napos utóérlelési ciklusból áll. Az intenzív szakaszban megtörténik a komposzt higiénizációja, vagyis a lebomlás hatására a komposzt hőmérséklete egy héten keresztül meghaladja a 60 °C-ot. Az intenzív szakaszban – négy silóban – 4x745 m^3 szerves hulladék komposztálása oldható meg. A 21 napos intenzív érés után kerül sor a komposzt kitárolására és áthelyezésére 4 db egyenként 240 m^2-es utóérlelő silókba. Az utóérlelés során befejeződnek az átalakulási folyamatok, a lebomlott szerves anyagok nagyobb humusz molekulákká állnak össze.

A komposztálás teljes időtartama 2x21 nap, melynek során forgalomba hozatali engedéllyel rendelkező, ún. „Hírös Komposzt" keletkezik, forgalomba hozatala a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság által 04.2/1960-6/2011 határozatszámon kiadott forgalomba hozatali engedély alapján történik. A kecskeméti szennyvíztisztító üzem IPPC környezethasználati engedélye alapján a komposztáló üzem feldolgozó kapacitása évente 39 000 t, vagyis ekkora az évente a technológiába bevihető hulladék/anyag mennyisége.

1.1.10.2 Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

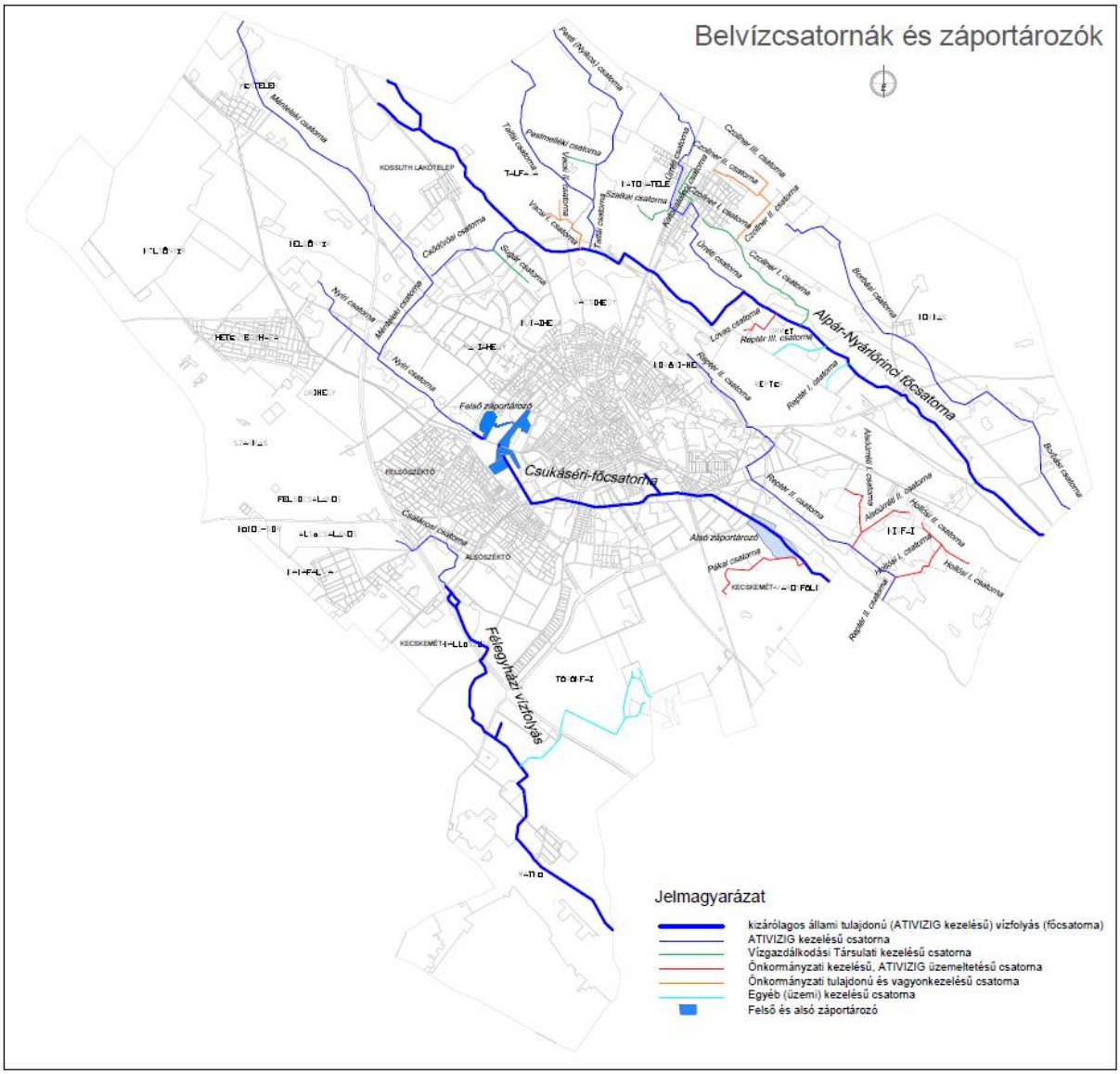
Kecskemét Megyei Jogú Város **belterületi csapadékvíz elvezetése részben megoldott**. A többszintes (nagyvárosias) lakóövezetekben és a sűrű beépítésű belvárosi és egyéb területeken a zárt csapadékvíz-csatorna hálózat nagyobb részt kiépült (további fejlesztésre leginkább a Bethlen körúti szakaszon lenne szükség a Budai kapuig), míg a családi házas (kertvárosias, kisvárosias lakóterületi) övezetekben általában nincs kiépített zárt csapadékvíz-csatorna (a klímaváltozást is figyelembe véve nem is tervezett), helyenként azonban szikkasztó árkok kerültek kialakításra. A belterületi csapadékvizek fő befogadója a Csukáséri-főcsatorna (91. ábra).

Kecskeméten a zárt csapadékvízelvezető-hálózat és a szennyvízelvezető-hálózat elválasztott rendszerben épült ki. Fennálló problémát jelentenek ugyanakkor az esetenként előforduló illegális csapadékvíz-rákötések a városi szennyvízelvezető-hálózatra. A belterületi csapadékvízelvezető-hálózat két „alrendszerét" a felszín alatti zárt csapadékvíz-csatornák, valamint a felszíni nyílt csapadékvíz-elvezető (és/vagy szikkasztó) árkok adják, melyek jellemző adatait a 33. táblázat mutatja be.

A csapadékvíz-csatorna hálózat és a záportározók üzemeltetője a BÁCSVÍZ Zrt. (6000 Kecskemét, Izsáki út 13.). A zárt csapadékvíz-csatornák részben Önkormányzati részben üzemeltetői (BÁCSVÍZ Zrt.) tulajdonban vannak. Azonban, ha a teljes képet vesszük alapul és a felszíni csapadékvíz-elvezető és -szikkasztó hálózatot nézzük (nyílt burkolt vagy burkolatlan

árkok), ez esetben a fenntartó a Kecskeméti Városüzemeltetési Nonprofit Kft. (KVÜ NKft. 6000 Kecskemét, Béke fasor 71/A).

***91. ábra**: A különböző kezelők által működtetett belvízcsatornák és a záportározók*

Adatok forrása: ATIVIZIG, Tisza-Kunsági Vízgazdálkodási Társulat, Önkormányzat

A zárt csapadékvíz-csatornák kizárólag a központi belterület alatt van kiépítve, elsősorban a belvárosi és az É-i területeken. **A hálózat teljes hossza 226,327 km**, amelynek 99,4%-a gravitációs csatorna, míg a többi nyomott vezeték. A rendszeren összesen nyolc csapadékvíz-átemelő működik. **A csapadékvíz-elvezető rendszer főgyűjtő hálózatának kiépítettsége 90%-os.** A csövek anyagát tekintve a hálózat elemei túlnyomórészt betonból készültek (76,2%), ezentúl még számottevő arányban vannak jelen KG anyagú csövek (10,5%), valamint ROCLA technológiával készült vasbetoncsövek (5,9%), emellett közel 2 % az azbesztcement (ac), illetve közel 1 % a tégla csövek aránya.

33. táblázat: *Kecskemét csapadékvízelvezető rendszerére vonatkozó főbb adatok (2024)*

A csapadékvízelvezető rendszer elemei	Jellemző értékek
Zárt csapadékvíz-elvezető rendszer hossza (m)	226 327
Zárt csapadékvíz-elvezető rendszerhez tartozó vízgyűjtőterület (ha)	2 611
Nyílt csapadékvíz-elvezető és szikkasztó rendszer hossza (m)	104 442
Nyílt csapadékvíz-elvezető és szikkasztó rendszer által lefedett területe [árkok területe] (m^2)	232 532
Nem rendezett vízelvezetésű terület (ha)	n.a.
Csapadékvíz-tározók száma (db)	2
Kecskemét I. számú záportározó (Felső záportározó – Csónakázó tó a kapcsolódó teljes tórendszerrel) átlagos tározási térfogata (m^3) [Nyári maximális tározási térfogat m^3]	1 480 000 [1 660 000]
Alsó záportározó térfogata (m^3)	339 360
Csapadékvíztározók összes átlagos tározási térfogata (m^3) [Csapadékvíztározók összes nyári maximális tározási térfogata (m^3)]	1 819 360 [1 999 360]

Forrás: BÁCSVÍZ Zrt, és KVÜ NKft. adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés 2025

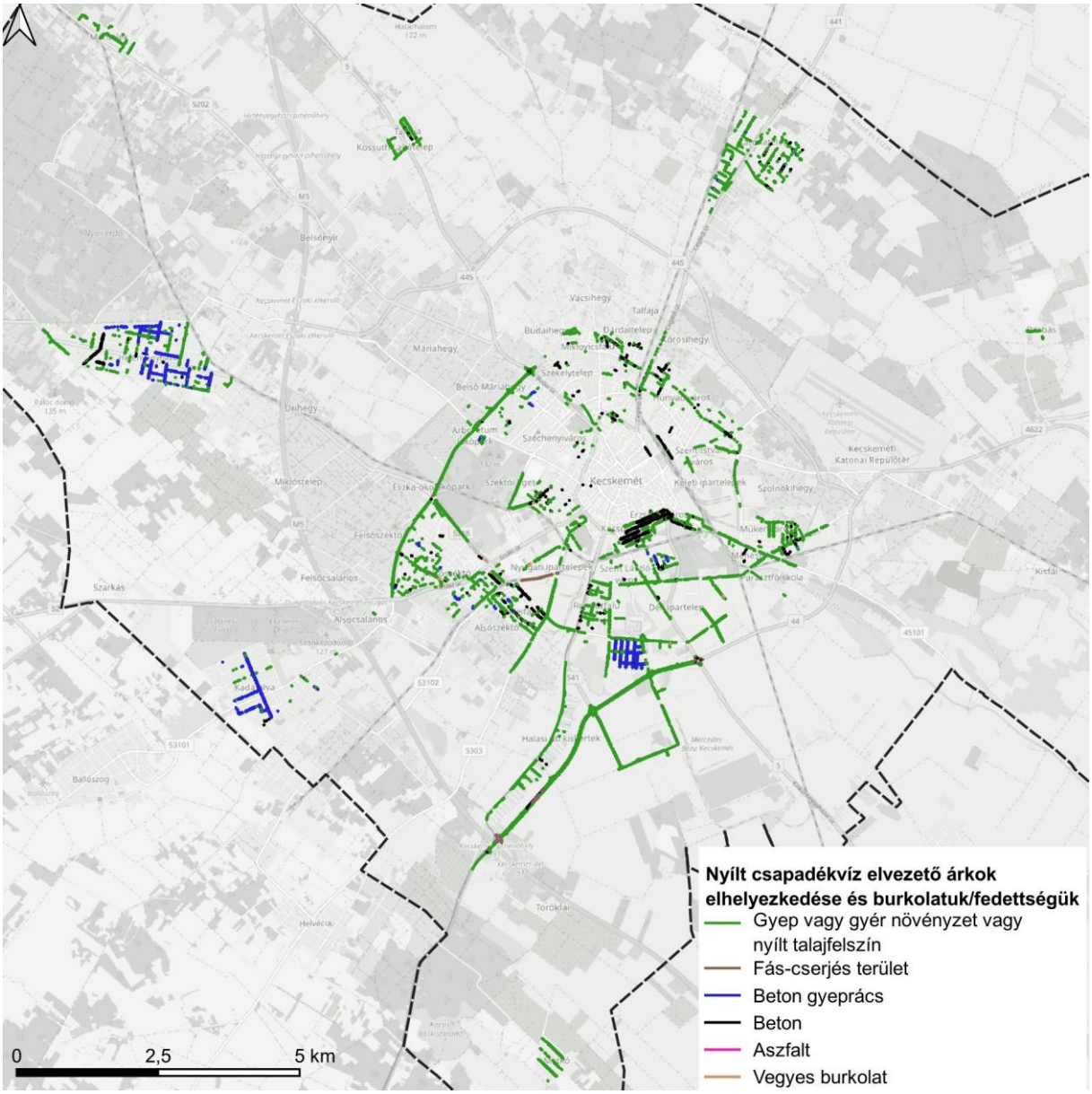
Nyílt csapadékvíz-elvezető árkok[25] mind a központi belterületen, mind pedig a szatellit településrészeken ki vannak építve, a rendszer teljes hossza 104,442 km, az általuk lefedett terület 232 532 m^2-t tesz ki, amely folyamatos fenntartást igényel (92. ábra).

Kisfái és Szarkás településrészeken sem felszíni, sem felszín alatti csapadékvíz-elvezetés nem került kiépítésre. Mindkét településrész igen kis kiterjedésű, valamint a zöldfelületi arányuk igen magas, amely részben annak is köszönhető, hogy a közterületi utak burkolatlanok (nyílt talajfelszín van jelen). A nyílt csapadékvíz-elvezető árkok a központi belterület esetében elsősorban a külső, kertvárosias és kisvárosias beépítéssel rendelkező területeken vannak kiépítve. A sűrű beépítéssel és erősen limitált közterületi/közúti keresztmetszetekkel rendelkező Nagykörúton belüli területen szinte egyáltalán nincs (kivételt csak az Erzsébet körút, Kanyar u., Mátyás tér, Rávágy tér menti néhány száz méteres szakaszok képeznek) nyílt csapadékvíz elvezető árok. Ami a nyílt árkok „burkoló anyagát” / felszínét illeti elmondható, hogy az árokrendszer teljes hosszának 55,9%-a gyepes borítással, 22,7%-a burkolatlan – gyér vagy nem létező vegetációval – talajfelszíni borítással, 10,1%-a beton gyeprács borítással, 9%-a pedig beton borítással, a fennmaradó 2,3%-a egyéb vagy vegyes borítással rendelkezik. Talfája, Méntelek, Katonatelep, Borbás, Matkó településrészek esetében az árkok szinte kizárólag

[25] *A nyílt csapadékvíz-elvezető hálózat adatait és térinformatikai állományát a Kecskeméti Városüzemeltetési NKft. 2024-es adatszolgáltatása biztosította.*

gyepes borítással rendelkeznek. Kadafalván nagyobb részt beton gyepráccsal burkolt vagy nyílt talajfelszínnel rendelkező árokrendszer van. Hetényegyházán pedig szintén túlnyomórészt gyepes vagy beton gyeprácsos (kb. 50-50% megoszlásban) borítású árkok vannak jelen, de előfordulnak betonborítású és nyílt talajfelszínű árkok is. A központi belterületen is többnyire gyepes borítású árkok (elsősorban a D-i és Ny-i területeken), gyér növényzettel vagy nyílt talajfelszínnel rendelkező árkok (elsősorban a K-i és É-i területeken), valamint kisebb arányban beton borítású árkok (főleg Mezeiváros és Ürgés városrészekben) vannak jelen.

92. ábra: A nyílt csapadékelvezető árkok területi elhelyezkedése Kecskeméten

Forrás: Kecskeméti Városüzemeltetési Nonprofit Kft. adatszolgáltatása alapján saját szerkesztés

A belterület és környezete felszíni vizei fő befogadóinak egyéb adatai

A *Csukás-éri főcsatorna* a belterület mintegy 95%-nak felszíni víz befogadója, amely a belterület DNy- i oldalán húzódik és ÉNy-DK- i irányban vezeti le a csapadékvizeket.

A főcsatorna 0+00-37+596 km szelvények közötti szakasz az ATIZIVIG, még a 37+596 (Városföld közigazgatási területén) – 50+524 km (a Nyíri csatorna csatlakozásánál) szelvények közötti szakasz az Önkormányzat és a BÁCSVÍZ Zrt. tulajdonában és a BÁCSVÍZ Zrt. kezelésében van. Az 50+524 km szelvény feletti Csukás-ér (Nyíri csatorna) az ATIVIZIG kezelésében van.

A főcsatorna vízszállító képessége a belterület fölött (50+524 cskm) 2,5 m^3/sec, míg az alsó záportározó alatti (40+953 cskm) szelvényében 3,5 m^3/sec, azaz a város területéről csak 1,0 m^3/sec többlet csapadékvizet tud fogadni a csatorna.

A *Reptér II. csatorna* a város K – i, DK – i külterület, valamint a Műkertváros K – i rész felszíni vizeinek befogadója. A csatorna 5+740-6+817 km szelvények közötti zárt szakasz a repülőtéri lakótelep csapadékvizeinek befogadója is. Befogadója a Csukáséri-főcsatorna alsó záportározó alatti szakasza Városföld területén. A csatorna vízszállító képessége a torkolatnál csekély (0,65 m^3/sec).

A *Csalánosi csatorna* a belterület DNy – i szélén lévő Alsószéktó (Homokbányai volt laktanya térség) és Kadafalva K – i (iparterület) rész felszíni vizeinek befogadója. Vízszállító képessége igen csekély (0,25 m^3/sec), többlet csapadékvizet – késleltetés, illetve intenzitás csökkentés nélkül – gyakorlatilag nem tud befogadni.

A *Félegyházi vízfolyás* a város D – i külterületi rész felszíni vizeinek befogadója, valamint végszelvénye fölött csatlakozik bele a Csalánosi csatorna. Vízszállító képessége igen csekély (45+563 km szelvényben 0,56 m^3/sec).

Az *Alpár-Nyárlőrinci főcsatorna* a belterülettől K – re húzódik, a város K – i külterületi rész felszíni vizeinek befogadója. Ugyancsak befogadója a METRO áruház csapadékvizeinek is. Vízszállító képessége jelentős (24+512 km szelvényben 3,0 m^3/sec), többlet csapadékvizet be tud fogadni. Probléma, hogy a belterületektől viszonylag távol húzódik.

A belterületi csapadékvíz elvezető rendszer

Kecskemét Megyei Jogú Város belterületi csapadékvíz elvezetése a település természetes mélyvonulatain alakult ki. A város csapadékvíz csatornázása az 1800-as évek második felében kezdődött el a Dellő-tó lecsapolásával, de zömmel az első világháború utáni években épült. A gerinccsatornák a régi nyílt csatornák nyomvonalán, az árkok lefedésével épültek át. A csatornák kis fektetési mélységgel, tégla vagy monolit beton szerkezettel, kör- vagy békaszáj keresztmetszettel kerültek kialakításra.

A város intenzív fejlesztése az 1970-es évektől kezdődően történt, amely a belterület kiterjesztésével és a terület intenzív beépítésével járt. A beépített területek növekedésével a lefolyó csapadékvíz mennyisége is megnövekedett, ezért egyes csatornaszakaszok – melyek az

1920-as években épültek – az állaguk és keresztmetszetük miatt nem tudják zavartalanul levezetni nagyobb zápor esetén a csapadékvizet. A központi belterület sűrűn beépített területei, a szinte teljesen sík terep, a felszíni és felszín alatti csapadékvíz-elvezető hálózat mennyiségi és minőségi hiányosságai, valamint a szükségletektől jelentősen elmaradó zöldfelületi kiterjedés miatt, Kecskemét teljes központi belterületi része (extrém csapadékhullás esetén) elöntés által veszélyeztetett területnek tekinthető, ezért ezeken a hálózati szakaszokon a meglvévő zárt, felszín alatti csapadékvíz elvezető hálózat fejlesztése, rekonstrukciója szükséges.

A város belterületére az 1960-as és az 1980-as években készült csapadékvíz elvezetési tanulmányterv. A Csukáséri-főcsatorna rendezésére – mely a belterület mintegy 95%-nak a vízgyűjtője – az 1970-es évektől készültek tanulmány-, majd kiviteli tervek, illetve ekkor kezdődött a város csapadékvíz elvezető főgyűjtő csatornájának az építése, átépítése (pl. Csukáséri-főcsatorna, CS 1-0-0 jelű főgyűjtő, alsó záportározó).

A hálózat létesítményei

A Csukáséri-főcsatorna, mint a belterület csapadékvíz főgyűjtő csatornája vízgyűjtő területe 2.121 ha.

A tanulmánytervek alapján, a város belterületén 20 vízgyűjtő terület alakult ki, melyből az 1-16. főgyűjtő közvetlenül a Csukáséri-főcsatornába, míg a 17-20. főgyűjtő a felső záportározóba vezeti a csapadékvizet (93. ábra).

A zárt csapadékvíz-elvezető rendszeren gyűjtött és továbbított csapadékvíz befogadója a Csukás-éri-főcsatorna és a városban található két záportározó[26]. A Csukás-éri-főcsatorna szakaszai:

- 37+554 km (üzemeltetési határ) és 40+953 km szelvények között, nyílt, földmedrű csatorna (befogadója a Reptér II. a Hollósi és a Kisfái csatornáknak) Vízszállító képessége: 16,4 m^3/s;
- 42+400 km és 45+320 km között nyílt csatorna, részben burkolt, földmedrű. Befogadója a Cs 1-0-0 és Cs 2-0-0 jelű csapadék főgyűjtőknek;
- 45+320 és 46+970 km szelvények között zárt (NA 2200 mm ROCLA) Befogadója a Cs 10-0-0, Cs 11-0-0, Cs 5-0-0, Cs 9-0-0 és Cs 12-0-0 jelű csapadék főgyűjtőknek;
- 46+970 – 48+170 km nyílt földmedrű Befogadója a Cs 15-0-0 jelű csapadék főgyűjtőnek 48+170 – 48+900 km szelvények között zárt csatorna (NA 1400 mm ROCLA) Befogadója a Cs 7-0-0 jelű csapadék főgyűjtőnek;
- 48+900 – 49+540 km szelvények között nyílt burkolt árok.

[26] *Kecskemét csapadékvízcsatorna hálózatának Üzemeltetési Utasítása (2020), BÁCSVÍZ Zrt.*

93. ábra: A város csapadékvíz-csatorna hálózata

Forrás: Az e-közmű rendszer adatbázisa, BÁCSVÍZ Zrt.

Záportározók:

- Az Alsó záportározó 1974-1975-ben épült, 58 ha kiterjedésű és a Csukáséri-főcsatorna 40+953 – 42+400 km szelvényei között található a belterülettől DK-re. A vízgyűjtő terület nagysága: 2 121 ha, tározókapacitás: 339 360 m^3. A záportározóból a vízátadás a főcsatornába 2 x 1,40 x 1,60 m belső méretű tiltós áteresszel történik. Az átadható vízmennyiség 3,5 m^3/sec.
- A Felső záportározó („tó-együttes") Kecskemét központi belterületének Ny-i határán a Széchenyivárosban, a Vízmű területen az 1980-as években épült a többcélú hasznosítású. Kecskemét I. számú záportározó (Felső záportározó) különleges abból a szempontból, hogy a csapadékvíz-tározás és a belterületi nyílt vízfelület biztosítása mellett rekreációs és turisztikai jelentőséggel is bír, mivel a Benkó Zoltán Park területén (56,3 ha) van. A záportározó vízgyűjtő területe: 352,3 ha, a záportározó vízfelületének területe: 37 ha, átlagos tározási térfogata átlagos vízmélység (4 m) mellett: 1 480 000 m^3, (tározási térfogata 30 cm-s duzzasztás esetén további: 111 000 m^3, amely száraz meleg nyári időszakban az intenzív párolgás és a vízkivétel miatt akár 180 000 m^3 is lehet, tehát a maximális tározási térfogat: 1 660 000 m^3) befogadója a Cs 17-0-0 – 20-0-0 főgyűjtő csatornáknak, valamint a Csukás-ér (Nyíri csatorna) felső szakaszának. A

többcélú (víztározó, sport- és horgásztó, fürdővíz) hasznosítás miatt, a felső záportározóba bekötő zárt csatornákra a tóba való bekötés előtt homok- és uszadékfogó műtárgyak épültek, illetve a későbbiekben is épülnek a tározó tó vízminőségének megtartása céljából. A vízgyűjtő területről lefolyó csapadékvizet a tározó tó – tározási tartaléka miatt – biztonsággal tudja tározni, majd késleltetve a Csukáséri-főcsatornán levezetni. A tóban a tározási szint szabályozása a Vízmű területén lévő elfolyó burkolt nyílt árokba épített elzáró szerkezettel szabályozható. A felső záportározóból ipari vízkivétel is történik kiépített vízkivételi művön keresztül. Innen történik a tározó körüli szabadidő park öntözése öntözővíz hálózaton keresztül, valamint a locsolóautók töltése.

A zárt csapadékvíz-elvezető hálózat állapotát tekintve a Nagykörúton belüli hálózati szakasz van a legkritikusabb állapotban. A területet kiszolgáló csatornák 90%-a 80-100 éve épült. A legrégebbi csatornák téglafalazatúak, míg a később épült csatornák vékonyfalú azbesztcementből vagy betonból épültek. Az úttest alatti régi betoncsövek a koruknál fogva, valamint a megnövekedett forgalmi terhelés hatására megrepedtek, a közeli növényzet gyökérzete a csőkötéseknél, téglafalazatú víznyelőknél benőtt. A 80-100 éve épült csapadékcsatornák 80%-a felújításra szorul, a nagyszilárdságú téglából épült csatornák kivételével, amelyek még jó állapotúak (pl. Gyenes tér-Luther udvar-Kis körút – László Károly utca CS 1-0-0). A közterületi csapadékvíz-csatornák felújításának tervezése során azok kapacitásának felülvizsgálatát is el kell végezni. A meglévő csapadékvíz-főgyűjtő csatornák cseréjére, kapacitásbővítésére is szükség lenne azokon a területeken, ahol nincs lehetőség a csapadékvizek helyben tartására, hasznosítására. Ilyen a CS 2-0-0 jelű főgyűjtő, amely a Kuruc körúton már átépült a Bem utcáig, de a további Bethlen körúti szakasz átépítésére is szükség lenne a Budai kapuig.

Kecskemét, mint nagy közigazgatási területtel és jelentős kiterjedésű központi belterülettel rendelkező település speciális helyzetben van, hiszen Kecskemét a klímaváltozás hatásainak az egyik legjobban kitett magyarországi település. Ez az utóbbi években mindinkább felerősödő extremitásokban is megjelenik úgy, mint a száraz időszakok hossza és átlaghőmérsékletük növekedése, az extrém csapadékesemények számának és intenzitásának növekedése, a csapadék térben és időben való eloszlásának gyors változása. A csapadékvíz-visszatartás és a helyben történő szikkasztás, illetve tározás elterjesztése kulcsfontosságú feladatként és fejlesztési célként jelenik meg Kecskemét bel- és külterületein egyaránt. Kiemelendő, hogy Kecskeméten a csapadékvíz visszatartásához kapcsolódóan több jó példa/gyakorlat is megvalósult az elmúlt néhány évben – a csapadékvíz-szikkasztás szempontjából legfontosabb fókuszterületen – a központi belterület több városrészében is (pl. Gerlice utcai és Sosztakovics utcai esőkertek, Szarvas tér és a Budai utca)

1.1.10.3 Energiaellátás

Kecskemét energiaellátása jelenleg döntően a villamos energiára, a földgázra, továbbá egy **20+5 MW teljesítményű biomassza-tüzelésű fűtőmű**vel történő távhőszolgáltatásra épül (34. táblázat).

***34. táblázat**: Kecskemét energia közmű ellátottságának változása 2008 és 2024 között*

Megnevezés	2008	2014	2020	2021	2022	2023	2024
Általános adatok							
Lakónépesség az év végén (fő)	111 428	111 836	109 651	108 817	109 731	109 450	108 651
Lakásállomány az év végén (db)	46 329	50 272	52 206	52 636	54 984	55 287	55 648
Villamosenergia ellátás							
Háztartási villamosenergia-fogyasztók (db)	58 934	59 559	62 566	62 959	62 116	63 471	64 412
Háztartásoknak szolgáltatott villamos energia (1000 kWh)	114 386	108 748	126 359	129 070	125 561	121 578	124 946
Összes villamosenergia-fogyasztó (db)	63 097	64 790	69 082	69 656	68 744	69 110	69 812
Összes szolgáltatott villamos energia (1000 kWh)	377 355	470 661	542 633	560 886	548 119	527 864	554 722
Gázellátás							
Háztartási gázfogyasztók száma (db)	40 693	41 514	42 262	42 580	42 443	42 294	42 416
Háztartásoknak szolgáltatott földgáz (1000 m^3)	41 567	32 457	38 588	42 884	38 556	29 517	29 466
Összes gázfogyasztó (db)	43 078	43 955	45 512	45 702	45 710	45 518	45 605
Összes szolgáltatott vezetékes gáz (1000 m^3)	107 503	89 198	95 777	102 108	89 473	70 093	66 565
Összes gázvezeték-hálózat hossza (km)	765,3	788,8	834,5	844,9	850,8	861,1	867,2
Távfűtés							
Távfűtésbe bekapcsolt lakások száma (db)	11 194	11 645	11 657	11 656	11 655	11 654	11 627
Nem lakossági távhőfelhasználók száma (db)	736	213	224	227	232	240	237
Lakosság számára értékesített hőmennyiség (fűtési és vízmelegítésre használt hő) (GJ)	356 781	319 506	332 331	353 400	322 820	317 512	302 374
Egyéb felhasználók számára értékesített hő (GJ)	60 518	57 715	74 934	81 672	61 761	44 173	69 483
A Távhőszolgáltató által felhasznált összes energia mennyisége (GJ)	798 073	523 113	506 981	543 367	475 735	316 622	156 768
Távhőszolgáltató által előállított hő mennyisége összesen (GJ)	529 017	430 716	477 659	507 255	442 654	421 370	469 788
A fentisoron belül: egyéb forrásból származó saját termelésű hő (pl. geotermikus, biomassza) (GJ)	0	0	0	0	0	111 589	319 263
Ebből saját tulajdonú berendezésekkel kapcsoltan termelt hő (GJ)	161 034	57 482	36 898	57 139	65 237	682	1 635

Forrás: KSH Területi statisztika 2025 és Termostar Kft. éves beszámolók

A villamosenergia tekintetében a város ellátottsága – jelenleg – a folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően megfelelő, ugyanakkor a helyi villamosenergia-szolgáltató egyre nehezebben tudja kielégíteni a jelentkező társadalmi-gazdasági igényeket. Ez könnyen belátható, ha megnézzük az elmúlt bő 15 év jellemző adatait. A villamosenergia-fogyasztók száma és a részükre szolgáltatott villamos energia mennyisége 2008-2024 között folyamatosan emelkedett, az előbbi esetben 10,6%-os, míg a villamosenergia-fogyasztás tekintetében 47%-os növekedést figyelhettünk meg. Megállapítható, hogy a villamosenergia-fogyasztás növekedésének döntő részét a közületi (pl. ipari, kereskedelmi, szolgáltató és intézményi) fogyasztásnövekedés adta, melyet jól mutat, hogy a vizsgált időszak elején a közületi fogyasztók használták fel az összes szolgáltatott villamos energia mennyiségének mintegy 70%-át. Ez az arány 2024-re 77,5%-ra növekedett. Ezt támasztja alá a szolgáltatott villamosenergia növekedésének egy fogyasztóra vetített aránya is. A háztartási fogyasztók számának 9,3%-os növekedése ellenére a szolgáltatott energia 1 fogyasztóra vetített mennyisége nem változott, sőt egy kicsit még csökkent is (2008-ban 1,94 MWh, addig 2024-ben 1,93 MWh), ugyanakkor az ipari, kereskedelmi szolgáltató és intézményi fogyasztók számának 29,7%-os emelkedése mellett, az egy fogyasztóra eső szolgáltatott energiamennyiség közel 33%-kal emelkedett (2008-ban: 5,98 MWh; 2024-ben: 7,95 MWh).

A fentebb bemutatott fajlagos adatok is alátámasztják, hogy a települési villamosenergia-fogyasztás ilyen mértékű növekedése csak részben magyarázható a fogyasztók számának emelkedésével, ennél lényegesen meghatározóbb volt az energiaigényes ipari üzemek városi megjelenése.

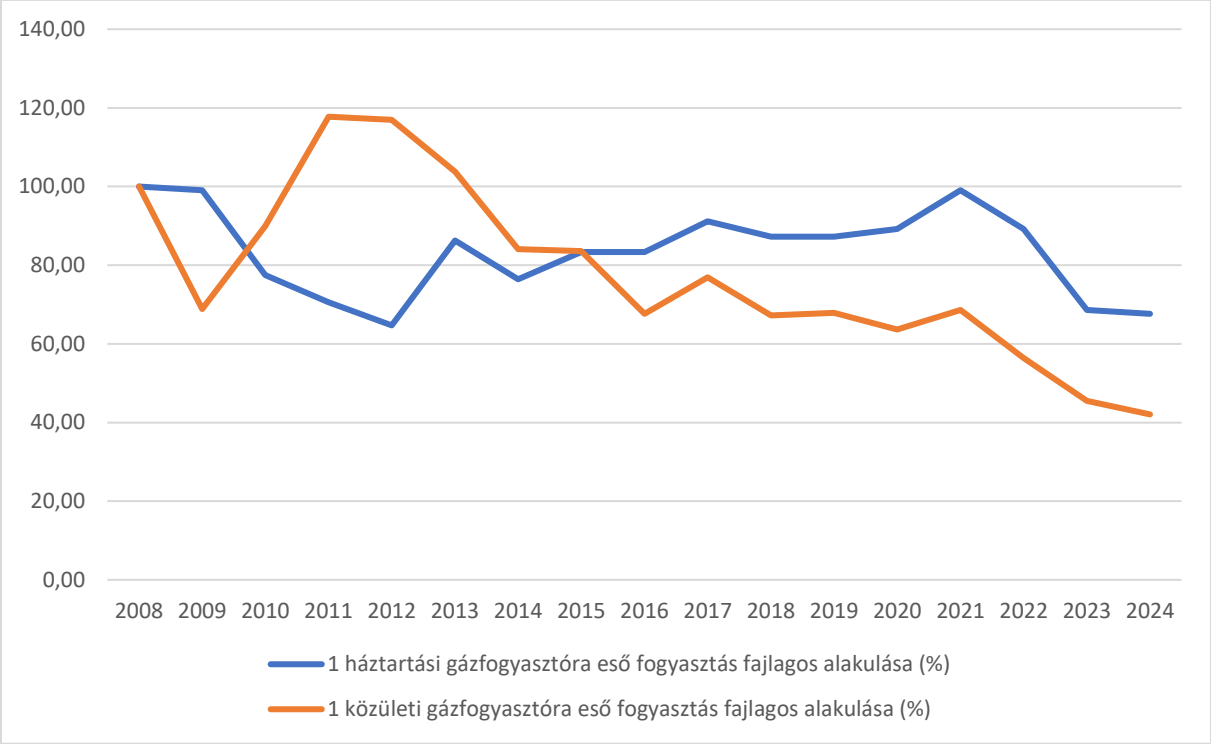
A kecskeméti lakossági villamosenergia-fogyasztás növekedése az utóbbi évek igen jelentős lakás és lakóház építési hullámának (2008 és 2024 között 20,1%), továbbá az új építésű épületek modernizálódó gépészeti megoldásainak, valamint a meglévő épületek fűtéskorszerűsítésének és a villamosenergia alapú megoldások (pl. levegő-levegő, levegő-víz hőszivattyúk, hűtő-fűtő klímák) növekedésének tudható be (az alábbiakban részletezett földgázfelhasználás csökkenésével párhuzamosan) leginkább. A fajlagos energiafelhasználás változatlansága, illetve kismértékű csökkenése viszont arra hívja fel a figyelmet, hogy az „árérzékeny” lakosság energiatudatossága (pl. épületenergetikai korszerűsítések, megújuló energiaforrások alkalmazása, energiahatékonyabb fogyasztási cikkek használata) jelentős mértékben fejlődött a vizsgált időszakban.

A város földgázellátása csaknem teljesnek mondható, a jelentkező társadalmi és gazdasági igények teljeskörűen kielégíthetők voltak a vizsgált időszakban, amit jól mutat a gázvezeték-hálózat folyamatos (2008 és 2024 között 13,3%-os) bővülése is. A fogyasztási adatokat vizsgálva megállapítható, hogy – a villamosenergia fogyasztásnál megfigyelhető trenddel szemben – a vezetékes gázfogyasztás esetében jelentős hullámzások voltak tapasztalhatók a jelzett időszakban. Ugyanakkor 2021 óta tendenciózus és jelentős visszaesést (több mint 45%-os

csökkenés) tapasztalhatunk az összes vezetékes gázfogyasztás esetében, amelyet nem lehet pusztán a fűtési időszak átlaghőmérsékletének emelkedésével magyarázni. Egyértelműen az energiaár drágulását, valamint a mind kiterjedtebb energetikai korszerűsítéseket és hatékonyságot fokozó beruházásokat fedezhetjük fel a folyamatok mögött. Ezt látszanak alátámasztani a fajlagos fogyasztási adatok is.

A háztartások esetében, a gazdaság általános állapota és a lakossági jövedelmek alakulása alapvetően meghatározta a fogyasztást, ami jól látható a vízsgált időszak folyamataiban. A 2008 és 2012 közötti időszakban (ld. gazdasági válság) történt visszaesést követően, a lakossági jövedelmek és a lakásépítések számának növekedésével párhuzamosan (2012 és 2021 között) közel 35%-os lakossági vezetékes gázfogyasztás emelkedés történt, ami a COVID idejének homeoffice-os időszakában csúcsosodott ki (94. ábra).

***94. ábra**: 1 fogyasztóra eső átlagos vezetékes gázfogyasztás mennyiségének változása*

Forrás: KSH Területi statisztika 2025 adatai alapján, saját szerkesztés

Majd – az energia árának rohamos növekedésével párhuzamosan – az épületenergetikai korszerűsítések, az új építésű épületeknél a fűtés és használati melegvíz előállítás technológiájában terjedő megújuló energia megoldások, valamint a lakóházak fűtésénél – a gazdasági bizonytalanság és a jövedelmek errodálódásával arányosan – egyre gyakrabban alkalmazott vegyes, valamint szilárd tüzelőanyagok általános használata hatására, az 1 fogyasztóra vetített átlagos gázfogyasztás 2021-től több mint 30%-os zuhanást mutatott be a vizsgált időszak végéig.

A közületi fogyasztók esetében a fogyasztás visszaesése 2011-től egyértelmű tendenciát mutat, amely jól érzékelteti az intémények és vállalkozások tudatos felkészülését – a globális verseny erősödéséből adódó – a termelési hatékonyság növelésére, a költségeik csökkentésére, valamint – a társadalmilag elvárt – klímaváltozás elleni küzdelem fokozására. Az energiahatékonyság fokozásának hatására az egy közületi fogyasztóra vetített fogyasztás mértéke közel 80%-kal esett vissza a 2012 és 2024 közötti időszakban.

A 2021 óta Kecskeméten tapasztalható fogyasztás-visszaesés ugyan nem tekinthető teljes egészében a zöld energetikai átállás eredményének, hiszen abban az energiaárak változása, az energiahatékonysági beruházások és a megújuló energiaforrásokra történő átállás mellett más energiahordozókkal történő helyettesítés is szerepet játszott, a földgázfelhasználás hosszabb távú mérséklése illeszkedik a gazdaság dekarbonizációjához és a fosszilis energiahordozóktól való függőség csökkentéséhez. Az Európai Unió és Magyarország jogszabályban rögzített célja 2050-re a klímasemlegesség, vagyis az üvegházhatásúgáz-kibocsátások és az elnyelések egyensúlyának elérése. E cél teljesítése a fosszilis földgáz felhasználásának drasztikus csökkentését és egyes felhasználási területeken a kiváltását teszi szükségessé, ezért Kecskemét energetikai tervezésében indokolt ágazatonként meghatározni a földgáz kiváltásának reális ütemét, technológiai alternatíváit és az ehhez szükséges villamosenergia-, távhő- és megújulóenergia-infrastruktúra fejlesztési igényeit.

A távfűtésbe bekapcsolt lakások (~11 600 db), valamint a nem lakossági felhasználók száma 2014 óta gyakorlatilag nem változott (213 db és 240 db között mozog). A távhőszolgáltató által előállított és értékesített hőmennyiség változó képet mutat, de egyértelmű korreláció figyelhető meg a fűtési szezon hosszával és az időszak átlaghőmérsékletének alakulásával. A 2021-es évtől látható a lakosság számára értékesített hőmennyiség (fűtési és vízmelegítésre használt hő) folyamatos csökkenése, az összképhez azonban az is hozzátartozik, hogy a csökkenő tendenciához hozzájárulnak az elmúlt években végrehajtott panelházas fűtéskorszerűsítési programok és épületenergetikai felújítások is. Ki kell emelni, hogy a helyi távhőszolgáltató (Termostar Kft.) által felhasznált összes energia mennyisége 2008 és 2024 között közel 800 ezer GJ-ról 160 ezer GJ alá esett, amely jól mutatja a szolgáltatás jelentős technológiai fejlődését, s az energia előállítás hatékonyságának javulását, melyet az egyéb forrásból származó saját termelésű hő (pl. biomassza) mennyiségének és arányának alakulása is alátámaszt.

Kecskeméten a megújuló energia előállításhoz kapcsolódó éghajlati (magas a napsütéses órák száma, éves átlagos középhőmérséklet) és geotermális feltételek (a geotermikus gradiens hazai értéke 44 ºC/km, ez az érték a világátlagnál hozzávetőlegesen 60-65%-kal magasabb) is kedvezőek. A város növekvő energiaigényének biztosítása, energiabiztonságának és energiafüggetlenségének növelése érdekében, az elmúlt években több beruházás is megvalósult, amely a megújuló energiahordozók hasznosítását célozta. Ennek ellenére a város

területén megtermelt és a közcélú hálózatba betáplált megújuló energiahordozóból származó villamosenergia mennyisége – a szolgáltatott összes villamosenergia arányában – még mindig meglehetősen alacsony (6,9%). A megújuló energiahordozók (pl. napenergia, geotermikus energia, talajhő, biomassza) részarányát a jövőben növelni kívánja az önkormányzat az intézményeinek energiaellátásában is. Ezt a célt szolgálja a 2023. októberében elkészült biomassza fűtőmű is, amely 20+5 MW-os kapacitásával segíti a város energiaellátását, illetve hőszolgáltatását. Emellett több napelemes energiatermelő rendszer is működésbe állt a városban (többek között a Rendőrség, az Aranyhomok szálloda, a BÁCSVÍZ Zrt., a Vármegyei Kórház területein). Ezen – döntően épület tetőfelületekre telepített – rendszerek a néhány kW-tól a néhány tucat kW-s csúcsteljesítményű villamos energiatermelő rendszerekig terjednek, melyek nagyrészt az üzemeltető saját villamosenergia felhasználását biztosítják.

Az épületenergetikai beruházásoknak köszönhetően, lassan növekszik a megújuló energia használata az önkormányzati intézményhálózat villamosenergia fogyasztásában: 2018-2025 között közel 30 különböző projekt keretében (ezek között: iskolák, óvodák, bölcsődék, nappali ellátó, idősek otthona, illetve közösségi házak fejlesztésével) létesült napelemes rendszer, összesen több mint 270 kW névleges teljesítménnyel.

A város közigazgatási területén folyamatosan növekszik a fotovoltaikus energiatermelő rendszerek (napelemes kiserőművek, illetve naperőművek) beruházásainak száma. Ezen létesítmények a város külterületén – döntően mezőgazdasági területeken – találhatók, illetve létesülnek jelenleg Kadafalva, Szarkás, Talfája, Méntelek, Borbás térségében különböző vállalkozások beruházásaiban. Ezen egyenként általában 0,5 MW-nál kisebb teljesítményű kiserőművek egyenként 1-1,5 ha területen valósultak, valósulnak meg, így 2024-re több mint egy tucatnyi helyszínen, hozzávetőlegesen 59,78 ha területen telepítettek napelemparkokat. Emellett jelentős volt még a gazdasági telephelyek épületeire (17,71 ha) telepített napelemes rendszerek kiterjedése is. A rendelkezésre álló adatok alapján 2014 és 2024 között a naperőművek teljesítménye 6-szorosára növekedett Kecskeméten, 2024-ben az összkapacitás meghaladta a 57,75 MW-ot.

1.1.10.3.1. Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)

A város energiaellátása az elmúlt évtizedben egyre komplexebbé vált. A kecskeméti épületállomány üzemeltetése és használata során – a fosszilis energiahordozók közvetlen felhasználásán belül – a földgáz felhasználás volt a leginkább meghatározó. A kilencvenes években a belterülethez közeli zártkerti, illetve sűrű tanyás térségekben, valamint a kapcsolódó településrészeken is kiépült a vezetékes gázhálózat.

Az utóbbi években azonban a földgáz árának emelkedése és a kandallók, cserépkályhák, vegyes tüzelésű kazánok terjedése miatt egyre nagyobb arányban térnek vissza a lakóházakban részben, vagy egészben a vegyes szén-, illetve fa tüzelésre, ami a széndioxid-, szálló por és dioxin kibocsátás, valamint a levegőszennyezés miatt kedvezőtlen folyamatot jelent.

Villamosenergia ellátás, közvilágítás

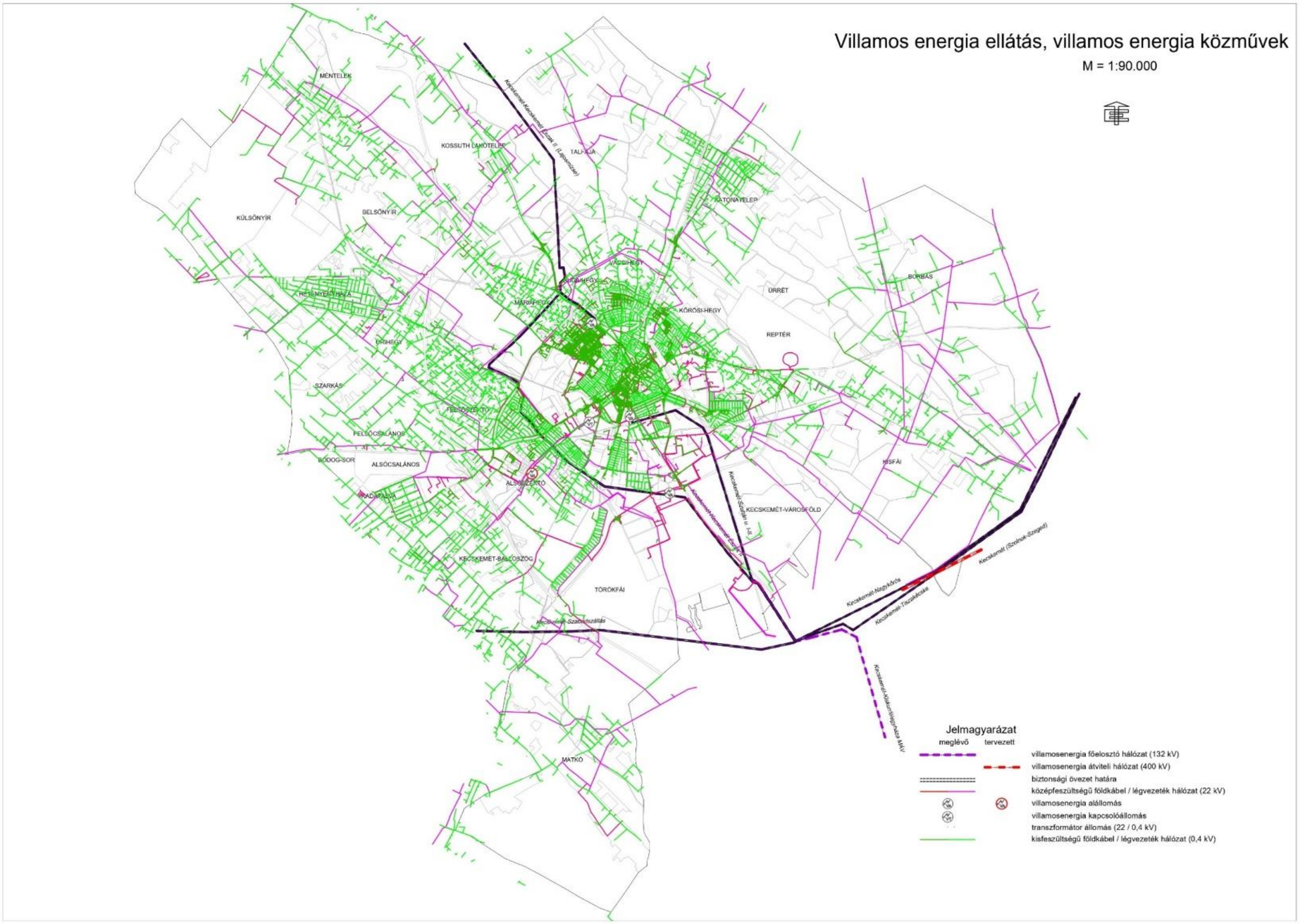
A város villamosenergia-ellátását a 132 kV-os alaphálózat biztosítja, a középfeszültségű, illetve kisfeszültségű hálózatokon keresztül.

Alaphálózat

Kecskemét város főelosztó hálózati táppontja a Városföld 132/22 kV-os kapcsoló állomás. Az innen kiinduló két 132 kV-os *nagyfeszültségű* villamos főelosztó hálózat (Kecskemét-Szultán u. I-II., továbbá a Kecskemét-Kecskemét Észak II., ez utóbbi kétrendszerű) táplálja a város három alállomását (95. ábra).

Kecskemét város főelosztó hálózati táppontja a Városföld 132/22 kV-os kapcsoló állomás. Az innen kiinduló két 132 kV-os nagyfeszültségű villamos főelosztó hálózat táplálja a város három alállomását (Kecskemét Észak 132/11 kV-os (2x40 MW) szabadtéri kivitelű állomás, Kecskemét Szultán utcai 132/22/11 kV-os (2x50 MW) állomás és Kecskemét Kósafalu 132/22 kV-os (40 MW) új állomás [2017]). Ennek közelében üzemel a Kecskemét Dél 132/22 kV-os kapcsolóállomás a 9990 hrsz.-ú ingatlanon. A nagyfeszültségű villamos főelosztó hálózat üzemeltetője az MVM Démász Áramhálózati Kft.

***95. ábra**: A város nagyfeszültségű villamos főelosztó hálózata*

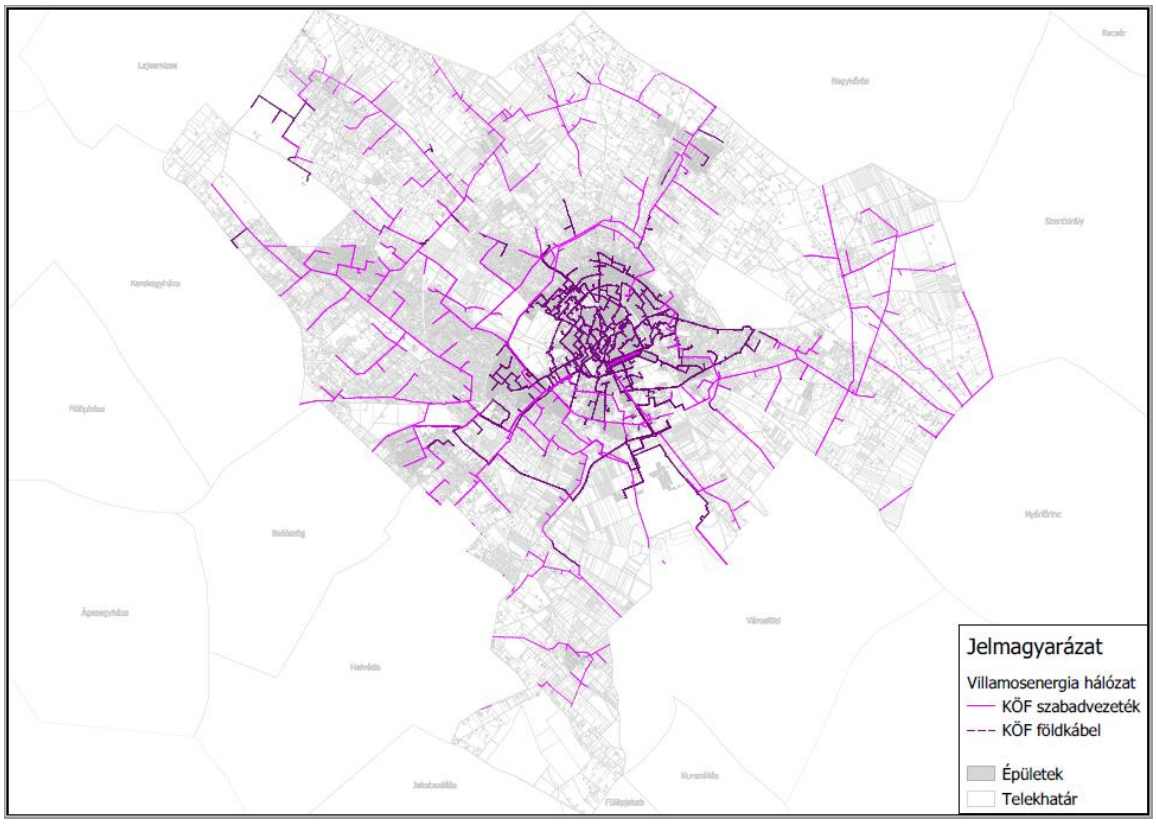
Forrás: Az e-közmű rendszer adatbázisa

Középfeszültségű hálózat

A belterületi városrészek villamos energia ellátását íves-gyűrűs kialakítású 10 kV-os kábelhálózat biztosítja az alállomásokból. A külterület villamosenergia ellátása, valamint az ipari fogyasztók energiaellátása 20 kV-os légvezeték hálózaton keresztül történik a Szultán u.-i táppontról. A középfeszültségű villamosenergia hálózat üzemeltetője az MVM Démász Áramhálózati Kft.

A középfeszültségű hálózatokról leágazva épültek az általában épített házas, egyes helyeken pedig oszloptranszformátorok, ahonnan 0,4 kV-s kisfeszültségű hálózatok létesültek. A középfeszültségű hálózat összességében korszerű, a város igényeit kielégíti. A fogyasztási energiaigénynek megfelelően a hálózat folyamatos fejlesztés alatt áll, a terhelés növekedésének ütemének megfelelően változik (96. ábra).

96. ábra: A város középfeszültségű villamosenergia-hálózata

Forrás: Az e-közmű rendszer adatbázisa

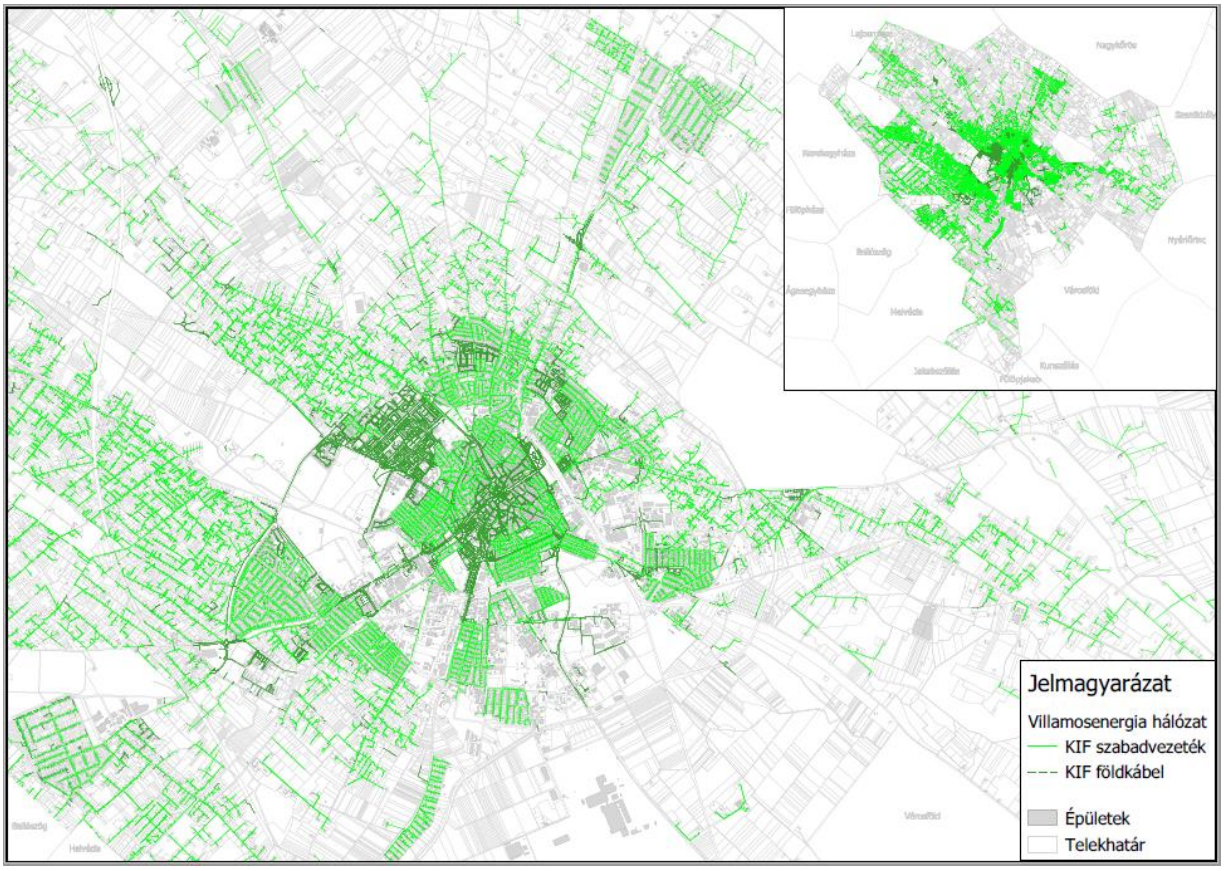
A 10 kV-os beépíthető teljesítményű legnagyobb fogyasztók a szolgáltató adatai szerint:
Malom Center, KÉSZ Kft., TESCO áruház, Szilády nyomda, repülőtér, gabonaipar, erőmű, konzervgyár II., kiskőrösi úti pincegazdaság.

A 20 kV-os beépíthető teljesítményű legnagyobb fogyasztók a szolgáltató adatai szerint:
Ecotech Kft. (volt reszelőgyár), Vízmű II., Auchan áruház, Phoenix Mecano Kft. II., Goessler borítékgyár, Fornetti, Bertrans II.

Kisfeszültségű és közvilágítási hálózat

A 0,4 kV-os hálózat, mely a kommunális energiaigényeket közvetlenül elégíti ki, általában vegyes, kábeles, illetve légvezetékes hálózat. A kisfeszültségű hálózatot 10/0,4 és 20/0,4 kV-os transzformátor állomások táplálják. A belterületen (a 10 kV-os területen) több a földkábeles szakasz, külterületen pedig a légvezetékes hálózat (97. ábra). A város kisfeszültségű villamosenergia-hálózatának üzemeltetője az MVM Démász Áramhálózati Kft.

97. ábra: A város kisfeszültségű villamos energia hálózata

Forrás: Az e-közmű rendszer adatbázisa

A KSH adatai szerint **a kisfeszültségű villamosenergiaelosztó-hálózat hossza** a 2012 évi 940 km-ről 2024-re 1 021,8 km-re, mintegy 8,7%-kal növekedett, amely jól mutatja nem csak a lakásállomány növekedését, de a város folyamatos terjeszkedését is.

Újabb fogyasztói igények kiszolgálására a rendszer kapacitástartalékának erejéig tovább bővíthető. Ugyanakkor látható, hogy a városi villamosenergia-rendszer túlterhelésének elkerülését és a dél iparterület – várhatóan dinamikusan növekvő – villamosenergia igényét a város csak a szükséges és ütemezett hálózati és kapcsolóállomási fejlesztések mellett tudja majd biztosítani. A meglévő rendszerelemek kapacitásánál nagyobb igényeket új transzformátor állomások telepítésével és hálózat bővítésekkel lehet biztosítani. Ugyancsak fejlesztési cél a kisfeszültségű hálózat rekonstrukciója. A belső városrészeken és a sűrű

beépítésű lakóterületeken mindenképpen a földkábelhálózat terjedése a kedvezőbb üzembiztonsági és városképi szempontból.

A város közvilágítási rendszere 2000 körül átépült. Az új hálózat pörgetett betonoszlopokkal, vagy acéloszlopokkal készült. A lámpatestek az egész város területén nagynyomású Na lámpák, vagy kompakt fénycsövek. Higanygőz lámpák sehol sem találhatók. A főtéren a régi korok hangulatát idéző nosztalgia lámpák találhatók. A főútvonalakon, valamint a belvárosban a közvilágítás energiaellátó rendszere kábeles, a város régebbi családiházas övezeteiben jellemzően légvezetékes, illetve vegyes.

A közvilágítás átfogó korszerűsítése 2013-ban kezdődött Kecskeméten. Az időszak legjelentősebb projektjeként, 2014-ben elindult a közvilágítás energiatakarékos átalakítása, korszerűsítése, melynek során a város 11 909 közterületi lámpájából 5 350 darabot cseréltek le modern, energiatakarékos fényforrásokra. A lámpatestek cseréje két ütemben történt meg a KEOP-2012-5.5.0/A/12-2013-0186 és a KEOP-2012-5.5.0/A/12-2013-0186 azonosítószámú projektek keretében, melyek érintették az Árpádvárost, Belvárost, Nagykörúton belüli területeket, Homokbányát, Hunyadivárost, Kisfáit, Ürgést, Talfáját, Bethlenvárost, az Ipari Parkot, Katonatelepet, Máriavárost, Szent István várost és az E 75-ös út menti területeket. A cserélt világítótestek tekintetében a beépített teljesítmény 49%-kal, illetve 47%-kal csökken – 200%-os fényerő növekedés mellett.

A tervezett beruházások ezt követően sem álltak le. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2017 szeptemberében megállapodást kötött az NKM Áramhálózati Kft.-vel. Ennek értelmében egy 2022-ig tartó közvilágítás-fejlesztési program indult el, melynek keretében folyamatos ütemezéssel valósult meg egyes városrészek közvilágításának kiépítése. A DÉMÁSZ hálózati elosztó társasága vállalta, hogy 2017-ben saját költségén 18 km hosszan megépíti a közvilágítási kapcsolószálat, amely mentén már a jelzett évben 148 db lámpát szereltek fel. 2018-ban aztán újabb megállapodást kötött az önkormányzat az NKM Áramhálózati Kft.-vel. Ebben a felek rögzítették, hogy a lakossági igényeken túl az újonnan beépítésre szánt és közvilágítással el nem látott területeken is fejlesztenek. Ennek részeként az önkormányzat évente 200 darab lámpa felszerelését tervezte. Lakossági igények alapján 2024. májusára befejeződött négy városrész közvilágításának fejlesztése, melynek során 98 új közvilágítási lámpatestet helyeztek el a közlekedés- és közbiztonság növelése érdekében. Ezt követően 2024-ben is született döntés a közvilágítás további átfogó fejlesztéséről, amely magában foglalja az összes, még hagyományos technológiával működő fényforrás korszerű, LED technológiára való cseréjét. A tervek előkészítése 2024-ben is zajlott, majd megtörtént a még hagyományos közterületi fényforrások (5 665 db), valamint 102 kijelölt gyalogos átkelőhely környezetében lévő lámpatestek felmérése. A felmérések birtokában 2025 év végén döntés is született a városban található összes lámpatest hálózati vezérlővel szerelt megújítására

Földgázellátás, földgázhálózat

A város földgázellátása csaknem teljes, melyet a 2 db (25.000 + 15.000 és a 25.000 m^3/nap) kapacitású gázátadó állomásról (Halasi úti: Kecskemét I-1. és Kecskemét I-2., illetve a Békéscsabai úti: Kecskemét II.) biztosít a szolgáltató. A gázátadó állomások ellátása nagynyomású szénhidrogén-szállító távvezetékekről történik.

A földgáz fűtési célra történő felhasználása a városban elterjedt, a gázzal fűtött lakások aránya a teljes lakásállományon belül már csak 60,5%. (2024)[28], amely jelentős visszaesés a 2022-es csúcsév 77,2%-ához képest. Éves települési gázfogyasztás a 2012-es év óta (104 888,1 ezer m^3) jelentős csökkenést (57,6%) mutatva 2024-ben már csak 66 565,1 ezer m^3.

Nagynyomású szénhidrogén-szállító távvezetékek:

A belterületet kelet felől elkerülő Algyő-Vecsés NA 600 gázvezeték táplálja a Békéscsabai út melletti Kecskemét-II. gázátadó állomást, mely a város K-i felének gázellátását biztosítja. A város nagynyomású szénhidrogén- szállító távvezeték hálózatát a 98. ábra mutatja.

A Városföld-Adony NÁ 600 és a Kardoskút-Városföld-Adony NÁ 400 gázvezetékről leágazó NÁ 100 és NÁ 150 vezetékek látják el a Kecskemét Ny-i felének gázellátását biztosító Halasi úti Kecskemét-I. gázátadó állomást.

A közigazgatási területen halad továbbá az Algyő-Vecsés vezetékről leágazó, Nagykőrös város gázátadójának (NA 150) és a Nagykőrösi Konzervgyárnak (NA 100) az ellátását biztosító vezeték.

A Vecsés-Városföld NA 700 és az Algyő-Vecsés NA 600 gázvezetékek védősávján belül üzemel az NÁ 300 Algyő-Százhalombatta olajvezeték. A nagynyomású szállítóvezetékeket bányaüzemi hírközlőkábel kíséri és ezeknek a szénhidrogéneknek a vezetéksávjában halad a Cegléd-Kecskemét DN 200 termékvezeték a MOL Nyrt. bázistelepéig, valamint a bázisteleptől épült ki a DN 150 Kecskemét repülőtéri betároló termékvezeték is.

A gázvezetékek (szénhidrogén-szállító távvezeték) acél nagynyomású (60 bar) vezetékek.

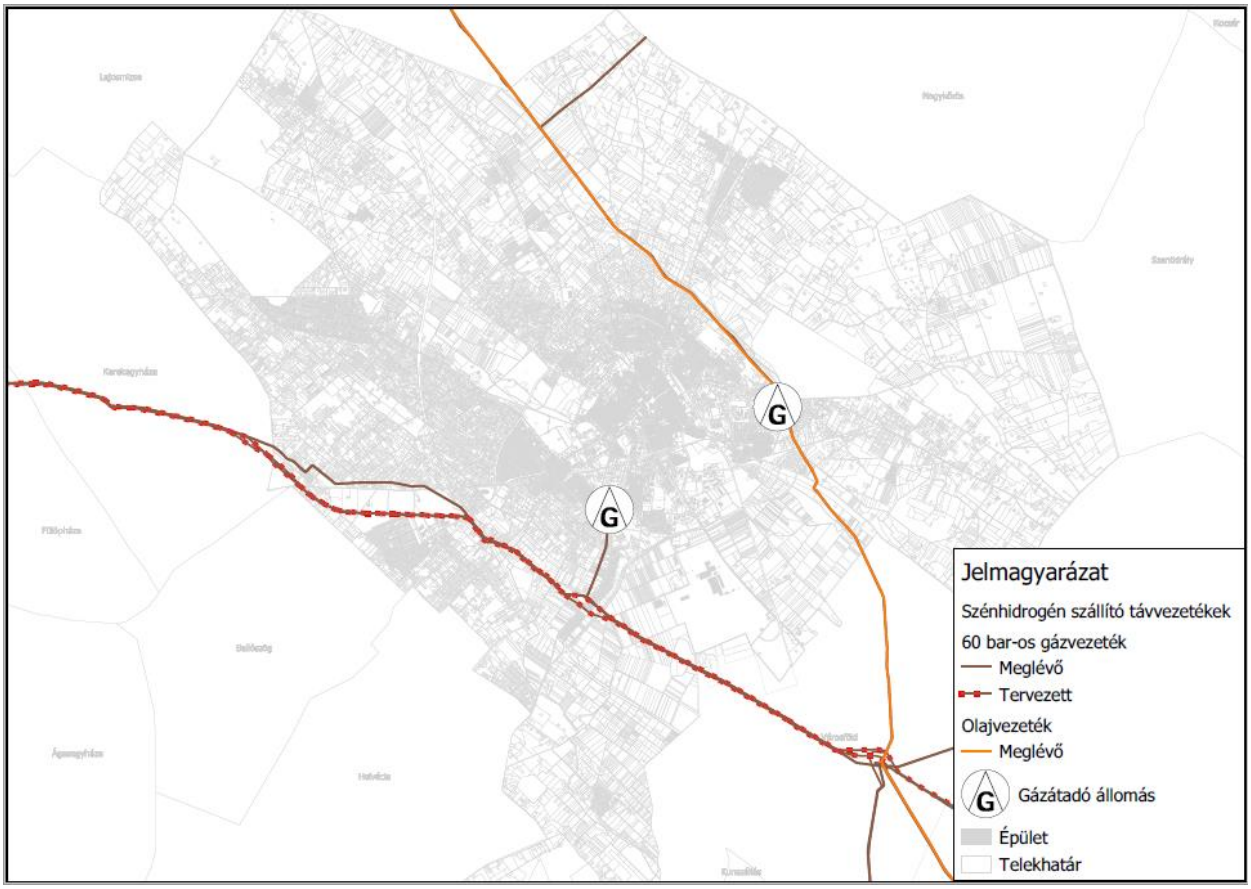
A létesítmények biztonsági övezeteinek beépítésére és használatára vonatkozó tiltásokat és korlátozásokat a jelenleg hatályos a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. tv. és a végrehajtására kiadott 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet 19/A. §-ban, valamint a Kőolaj- és Földgázbányászati Biztonsági Szabályzatról szóló 16/2022. (I. 28.) SZTFH rendelet 14. és 15. §-ban rögzítettek szabályozzák.

Kecskeméten a nagyközép-, közép- és kisnyomású gázvezetékek, valamint a hozzájuk tartozó bányaüzemi hírközlő kábel üzemeltetője az FGSZ Földgázszállító Zrt. (8600 Siófok, Tanácsház u. 5.). A földgázelosztó hálózatot a végfelhasználók számára az MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati

[28] *KSH, 2025*

Zrt. üzemelteti, Helyi képviselő: Kecskeméti Földgázszállító üzem (6000 Kecskemét, Szolnoki hegy 232.). A kőolaj és termékvezetékek üzemeltetője a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.

98. ábra: A város nagynyomású szénhidrogén-szállító távvezeték hálózata

Forrás: Az e-közmű rendszer adatbázisa

Nagyközép-, közép- és kisnyomású hálózat:

A gázátadóktól kiépített 6 bar nagyközép-nyomású gázvezeték hálózat (311 196,3 m) fűzi fel a város nagyközép/középnyomású (6/3 bar) szabályzóit, melyekből mintegy 40 db van a területen. A megépített nagyközép- (*Gerinc vezeték: 276 653,0 m – Leágazó vezeték: 34 543,3 m – Csatlakozó vezeték: 4 427 m*), közép- (*Gerinc vezeték: 266 381,3 m – Leágazó vezeték: 64 114,1 m – Csatlakozó vezeték: 9 184 m*) és kisnyomású hálózat (*Gerinc vezeték: 154 582,4 m - Leágazó vezeték: 55 118,6 m - Csatlakozó vezeték: 7 709 m*) ágvezetékes rendszerű (99. ábra).

A hálózat a lakótelepeken és a műemléki városrészekben, valamint a Hunyadiváros lakóterületein, a Máriavárosban, Műkertvárosban, Rendőrfaluban, továbbá a Petőfiváros és Alsószéktó ÉK-i részén kisnyomáson (0,03 bar) üzemel. A lakótelepeken – az Árpádvárosban és egy tömb kivételével a Széchenyivárosban is – a panelos épületekbe bevezették a földgázt, melynek hasznosítása főzési célból történik. Kadafalván és Katonatelepen az elosztó hálózat nagyközép-nyomással épült. Az egyéb területeken 3 bar (esetleg 1 bar) középnyomású

gázvezeték hálózat (330 495,4 m) került kialakításra. A fogyasztók kisnyomású gázellátását ingatlanonként épített 3/0,03 bar nyomásszabályozók beépítésével biztosítják.

Kecskemét területén az összes szolgáltatott gázmennyiség az elmúlt bő 15 év távlatában 66,5-107,5 millió m^3 volt, amely erőteljes gázfogyasztás-csökkenést mutat az elmúlt években (2024-ben 66,5 millió m^3)

Kecskemét legjelentősebb vezetékes gázfogyasztói:

- Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft.
- Kecskeméti Termostar Kft. (Akadémia krt. és Szultán u.)
- Univer-Product Zrt. (Szolnoki út)
- Kecskeméti Konzerv Kft. Konzervgyár (Szolnoki út)
- Nissin Foods Kft. (Momofuku u.)

A város gázvezeték-hálózatának hossza 2024-ben 867,2 km, melyből a gerincvezeték-hálózat ~711 km, míg a leágazó vezetékek hossza ~156 km-t tett ki (a csatlakozó vezetékek hossza ~25 km). A teljes hálózaton belül közel 24,6% a kisnyomású (0,03 bar), több mint 38,8% a középnyomású (1-3 bar) és több mint 36,5% a nagyközép-nyomású hálózat (6-8 bar) aránya.

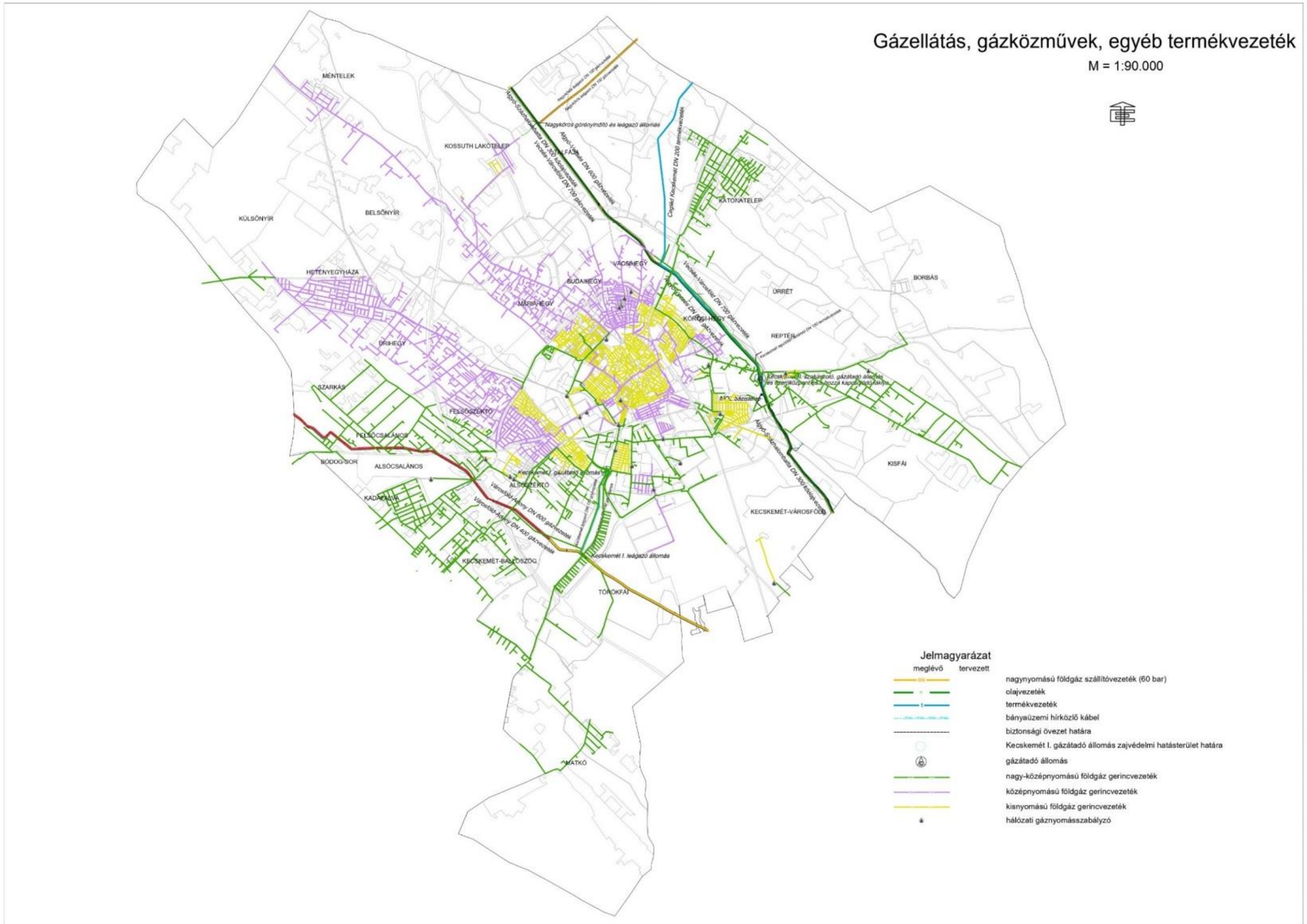
A gázvezeték hálózatban több mint 97%-ot tesz ki a KPE, míg mintegy 2,5% az acél csövek aránya. A folyamatos hálózatkorszerűsítéseknek köszönhetően csökken az acél, illetve nő a KPE csövek aránya a hálózatban.

Kecskemét közigazgatási területén, üzemelő gázelosztó vezetékek az MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt. (6724 Szeged, Pulcz u. 44.) kezelésében vannak.

2024. évben Kecskemét közigazgatási területén található összes gázfogyasztó száma: 45 605 db, amelyből lakossági ügyfél 42 416 fő volt.

Újabb fogyasztói igények kiszolgálására a rendszer tovább bővíthető. A meglévő rendszerelemek kapacitásánál nagyobb igényeket a nyomásszabályozók kapacitásának növelésével, új nyomásszabályzók létesítésével, illetve a hálózat bővítésével lehet biztosítani. A tervezett lazább beépítésű kertvárosi lakó- és egyéb területeket a középnyomású, míg a nagyobb ipari fogyasztókat – igény esetén – a nagyközép-nyomású gázhálózat továbbfejlesztésével célszerű ellátni.

***99. ábra**: A város nagyközép-, közép- és kisnyomású gázvezeték hálózata*

Forrás: Az e-közmű rendszer adatbázisa

Távhőellátás

Kecskemét fűtési rendszerének földgáz melletti másik energiahordozója a távhő, ami az utóbbi évtized fejlesztéseinek köszönhetően már több városrészben is (Belváros, Széchenyiváros, Árpádváros, Homokbánya, Rudolf-kert) elérhető. Az erre a célra szolgáló távhőrendszer 2023 októberétől a Mindszenti krt-i fűtőmű üzembe helyezésével megújuló alapú (szilárd biomassza) hőenergiával is táplálható (Homokbánya kivételével). A Széchenyivárosi és az Árpádvárosi ellátási körzeteket 2013-tól távhővezetékkel összekötötték, így az egyesített rendszerrel a kapacitások optimalizálására van lehetőség. A homokbányai körzetben a Kvarc utca 2. sz. alatti Mercedes Benz Iskola kazánházának üzemeltetését és az iskola hőellátását 2018. december 3-ától végezi a Termostar Kft. A városrészben további két intézmény, valamint egy szállásépület számára biztosítják a hőszolgáltatást. Jelenleg 3 db földgázüzemű melegvíz-kazán áll rendelkezésre hőforrásként. Az összes beépített hőteljesítmény 1030 kW, melyből 340 kW tartalékkapacitás. A körzetben 1 db saját és 3 db idegen tulajdonú hőközpont biztosítja a hőszolgáltatást. A legfiatalabb fűtőkörzetben a Rudolf-kertben – a város kiemelt fejlesztési területén – 2021-ben kezdődött meg a távhőrendszer kiépítésének előkészítése, amely 2023. októberétől elinduló – az Akadémia krt-i fűtőműből az Olimpia utcáig kiépített ~3,7 km nyomvonalhosszúságú – távhő gerincvezeték kiépítésével biztosította a hőellátást a Család- és Gyermekjóléti Központ, a Hírös Sport Nonprofit Kft. Olimpia utcai létesítményei, valamint 3 db egyéb – felújítás alatt lévő – épület részére.

A hőtermelés fűtőművekben két helyszínen (Akadémia körút és Szultán utca) gázkazánokkal és gázmotorokkal, emellett a Mindszenti körúti telephelyen egy 25 MW összteljesítményű biomassza fűtőmű felhasználásával történik.

A fűtőművek adatai:

A Széchenyivárosi (Akadémia krt.-i) fűtőműben jelenleg 7 db földgázüzemű forróvíz kazán (ebből 2 db kondenzációs füstgázhő-hasznosító hőcserélővel van ellátva, 2 db pedig hagyományos füstgáz-hőcserélővel), valamint 3 db JMS 612 típusú gázmotoros blokk áll rendelkezésre. Az összes beépített hőteljesítmény 67,52 MW.

A 3 db gázmotor 5,02 MW hő és 4,73 MW villamos összteljesítménnyel rendelkezik. A gázmotorok üzemeltetésével kapcsoltan termelt villamos energiát a Termostar Kft. az MVM Partner Zrt. virtuális erőmű részére értékesíti.

A fűtőműből négy gerincvezeték páron, 54 db saját és 9 db idegen tulajdonú hőközponton keresztül jut el a hő és a melegvíz a fogyasztói hőfogadókba, és innen a lakásokba, egyéb helyiségekbe.

Az Árpádvárosi (Szultán u.-i) fűtőműben a rendelkezésre álló beépített hőteljesítmény 26,97 MW (3 db kazán + 1 db gázmotor). A hőellátást 3 db forróvíz üzemű kazán biztosítja, ebből füstgáz-hőhasznosító hőcserélővel 1 db forróvíz-kazán rendelkezik.

A telepen 1 db JMS 612 típusú 1,57 MW hő- és 1,46 MW villamos teljesítményű gázmotor blokk van beépítve. A telephelyen a gázmotor, az értékesítési szerződés feltételei alapján folyamatosan – a karbantartások miatti üzemszünet kivételével – rendelkezésre állt az MVM Partner Zrt. részére.

A fűtőműből két gerincvezeték páron 63 db saját és 22 db idegen tulajdonú hőközponton keresztül jut el a hő és a melegvíz a fogyasztói hőfogadókba, és innen a lakásokba, egyéb helyiségekbe.

A kiserőmű parkok villamosenergia-kapacitása Kecskemét város villamosenergia-igényének 25-30 %-át képes lenne biztosítani. A jelenlegi jogi-gazdasági szabályozás a közvetlen értékesítést nem teszi lehetővé, a gazdaságos üzemeltetés a szekunder villamosenergia-szabályozásban történik.

Mindszenti körúti fűtőmű 2023 évben került kialakításra egy 25 MW összteljesítményű biomassza-tüzelésű fűtőmű a kiszolgáló létesítményekkel (pl. hídmérleg, rakodógép, labor, tüzelőanyag tároló, tüzelőanyag feladás, füstgáztisztítás, kémény, hőkiadás, keringető rendszer, illetve az irodaépület a szociális létesítményekkel) együtt.

A beépített egy db 5 MW és egy db 20 MW teljesítményű biomassza tüzelésű forróvíz kazán szolgál a megújuló hőenergia előállítására. A berendezésekkel a távhőrendszer teljes hőigényének ~2/3 része biztosítható. A távhőrendszeri csatlakozás egy ~2,1 km nyomvonalhosszúságú, a Mindszenti krt.-i telephelyet a Szultán utcai fűtőművel összekötő távvezeték szakasszal történik. A Szultán utcai fűtőműben a biomassza kazánok által termelt hő fogadása és keringtetése, pufferelése és a meglévő távhőrendszerbe táplálásának kialakítása történik.

A távhő vezetékek:

A hőenergia, távhővezeték-hálózaton keresztül jut el a hőközpontokhoz. A primer elosztó hálózat nyomvonala 27,3 km hosszú, beleértve ebbe a Fűtőműveket összekötő kooperációs vezetékeket és a Nyugati városkapuhoz kiépült gerincvezetéket is. A távhőellátó rendszer primer menetrendjét fűtési idényben a fogyasztók fűtési és használati melegvíz igénye, fűtési idényen kívül a használati melegvízfogyasztás csúcsigénye határozza meg. A szekunder fűtési elosztó hálózat nyomvonala ~10,0 km, míg a szekunder használati melegvíz elosztóhálózat nyomvonala 9,5 km.

A két fűtőműhöz kapcsolódóan 5 távhővezeték körzet (Széchenyiváros, Árpádváros I., Árpádváros II., Homokbánya, Rudolf Laktanya) épült ki.

A Széchenyivárost és az Árpádvárost összekötő kooperációs távhővezeték 2024-ben készült el, azóta nem változtak a vezetékhosszok. A város távhővezeték-hálózatát az 100. ábra mutatja.

A város távhőszolgáltató rendszerének előnye környezetvédelmi szempontból vitathatatlan (kapcsolt erőműként elektromos áramot és hőt termel), hiszen az energiahatékonysági és környezetszennyezési mutatói lényegesen jobbak más fűtési módoknál. A gázmotor működtetése különösen a fűtési szezonon kívüli időszakban előnyös, mert kevesebb kazánt kell működtetni, ahhoz, hogy a fogyasztók részére szolgáltatni tudják a használati melegvizet és a termelt többlet hő hasznosul a kapcsolt energiatermelés során.

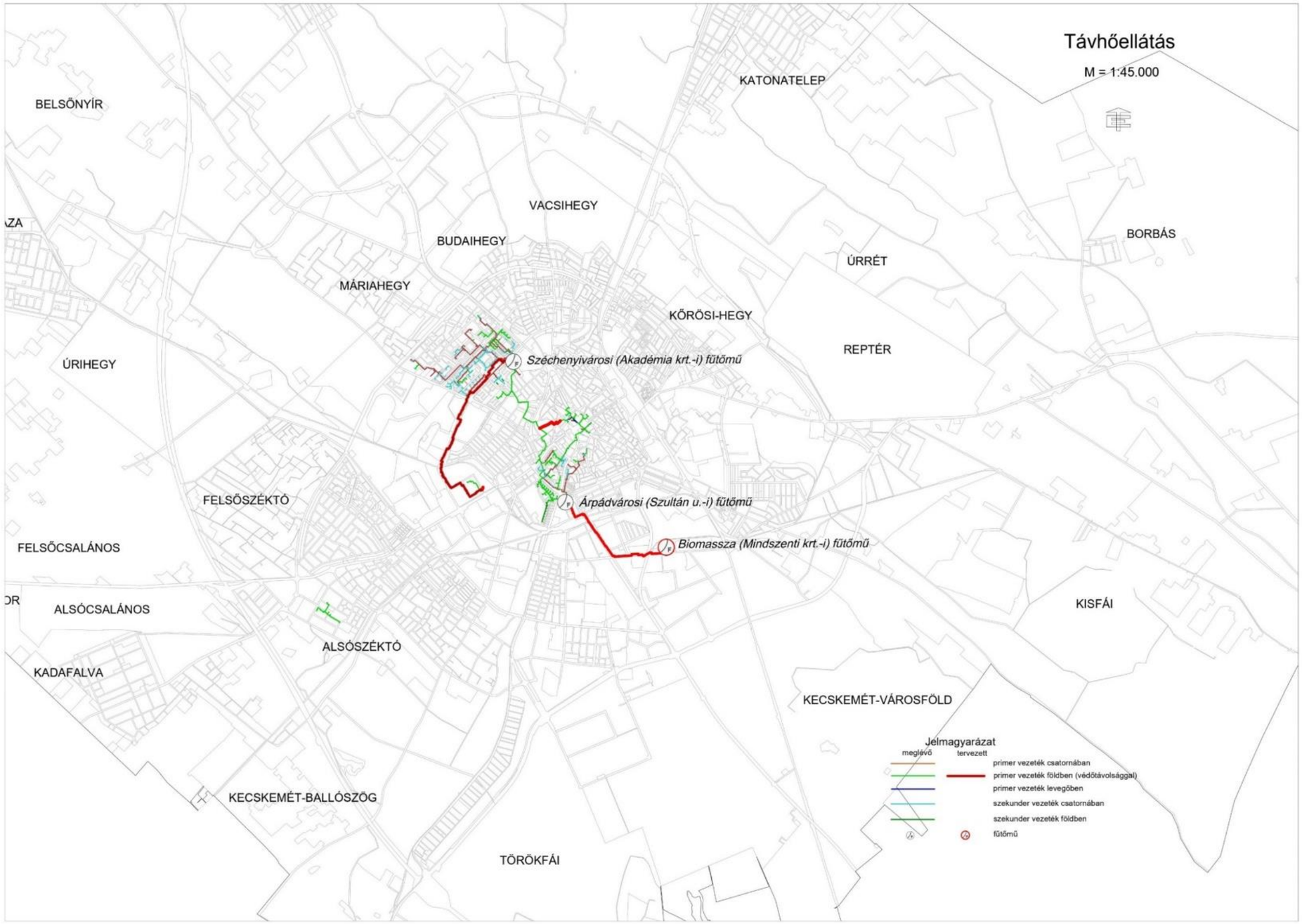
Napjainkban, amikor a városok levegőtisztasága és a megújuló energiák szélesebb körben történő felhasználása különösen fontos az EU elvárásai és a hazai cselekvési tervek elvárásai alapján is, fontos, hogy a távfűtéssel ellátott területeket növeljük. A távfűtés környezetvédelmi jelentősége egyértelmű, mivel a legszélesebb körben képes a különböző energiahordozók felhasználását integrálni, többféle megújuló energia hasznosítására lehet alkalmas.

A távhő szolgáltató rendszer üzemeltetője a KECSKEMÉTI TERMOSTAR Hőszolgáltató Kft. (6000 Kecskemét, Akadémia krt. 4.).

A távhőszolgáltatás adatai:

Kecskeméten az általános közüzemi szerződés keretében ellátott lakossági díjfizetők száma az elmúlt bő egy évtized alatt alig változott 2024-ben a teljes lakásállomány mintegy 20,9%-a választotta a távfűtést. A közületi felhasználók száma azonban növekedett a vizsgált időszakban mintegy 11,3%-kal. Kedvező folyamat, hogy a számos környezetvédelmi és energiahatékonysági tulajdonsággal rendelkező távhőszolgáltatás Kecskeméten erősödni látszik, ezt támasztják alá mind a beépített távhő teljesítmény igény növekedését (2014 és 2024 között 12,3%-kal), mind pedig a távhőhálózat hosszát tükröző mutatók (a vizsgált időszak alatt 57,3%-os növekedés). Az értékesített hőmennyiség adatai pedig azt mutatják, hogy a rendszernek van tartaléka (35. táblázat). A város meglévő fűtőművei újabb fogyasztók kiszolgálását tudják biztosítani akár már rövid távon is.

100. ábra: *Távhőellátás infrastruktúrája Kecskeméten*

Forrás: A Termostar Kft. adatszolgáltatása alapján, saját szerkesztés

35. táblázat: A kecskeméti hőszolgáltatás jellemző adatai (2014-2024)

Megnevezés	Mérték-egység	2014	2016	2018	2020	2021	2022	2023	2024
Az általános közüzemi szerződés keretében ellátott lakossági díjfizetők száma	db	11 645	11 682	11 574	11 657	11 656	11 655	11 654	11 627
Az ellátott nem lakossági felhasználók száma	db	213	214	218	224	227	232	240	237
Az üzemeltetett távhővezetékek hossza	km	24,2	29,1	30,1	30,8	31,49	31,53	37,38	38,07
Maximális távhőteljesítmény igény	MW	57	57	57	57	59	60	60	64
A fűtési időszak átlaghőmérséklete	°C	4,03	5,41	5,53	6,06	5,19	6,37	7,23	7,28
Lakossági felhasználók számára értékesített fűtési célú hő	GJ	212 947	249 862	263 540	267 890	290 734	263 686	257 625	229 242
Lakossági felhasználók számára értékesített használati melegvíz felmelegítésére felhasznált hő	GJ	83 681	81 591	71 740	64 441	62 666	59 134	59 887	73 132
Egyéb felhasználók számára értékesített hő	GJ	57 715	68 198	72 862	74 934	81 672	61 761	44 173	69 483
Távhőszolgáltató által előállított hő mennyisége összesen	GJ	430 716	479 806	494 836	477 659	507 255	442 654	421 370	469 788

Forrás: Kecskeméti Termostar Hőszolgáltató Kft.

A város távhőszolgáltató rendszerének előnye környezetvédelmi szempontból vitathatatlan (kapcsolt erőműként elektromos áramot és hőt termel), hiszen az energiahatékonysági, klímavédelmi és környezetszennyezési mutatói lényegesen jobbak más fűtési módoknál. Ez leginkább a rendszer rugalmasságának köszönhető, mivel a legszélesebb körben képes a különböző energiahordozók felhasználását integrálni a távfűtés rendszerébe, többféle megújuló energia (pl. napenergia, biomassza, biogáz, geotermia) hasznosítására lehet alkalmas.

A gázmotorok működtetése különösen a fűtési szezonon kívüli időszakban előnyös, mert kevesebb kazánt kell működtetni, ahhoz, hogy a fogyasztók részére szolgáltatni tudják a használati melegvizet és a termelt többlet hő hasznosul a kapcsolt energiatermelés során.

Napjainkban, amikor a városok levegőtisztasága és a megújuló energiák szélesebb körben történő felhasználása különösen fontos az EU iránymutatásai és a hazai cselekvési tervek elvárásai alapján is, különösen fontos lehet a távfűtéssel ellátott területek növelésének lehetősége, amely jelentős potenciállal bír Kecskeméten.

Egyéb ellátórendszerek

Jelentősebb decentralizált energia-ellátórendszerek a településen nem üzemelnek. A lakások mintegy 15-20 %-a alkalmaz hagyományos tüzelőanyagokat főzés, fűtés és használati melegvíz előállításához (vezeték nélküli hőenergia forrásként). A gáz árának, illetve az inflációnak a növekedésével egyre nagyobb arányban tértek vissza a lakóházakban a vegyes tüzelésre, illetve az új építésű lakóházakban nagy arányban létesítettek szilárd tüzelésre alkalmas berendezéseket is (pl. kandallók, cserépkályhák, kazánok), általában kiegészítőként.

A vezetékes energiahordozókkal korlátozottan ellátott területeken a hagyományos tüzelőanyagok közül elsősorban a fa, kisebb mértékben a szén és a PB-gáz használata jellemző. A 2022. évi népszámlálási adatok szerint Kecskeméten 8 789 lakásban alkalmaztak fát, míg 201 lakásban szenet vagy lignitet fűtési célra. A szilárd tüzelőanyagok lakossági használata – különösen korszerűtlen tüzelőberendezések, nem megfelelő tüzelési gyakorlat vagy nem megfelelő minőségű tüzelőanyag alkalmazása esetén – számottevő szállópor- és egyéb légszennyezőanyag-kibocsátással járhat, ezért visszaszorítása a városi levegőminőség javításának egyik fontos területe.

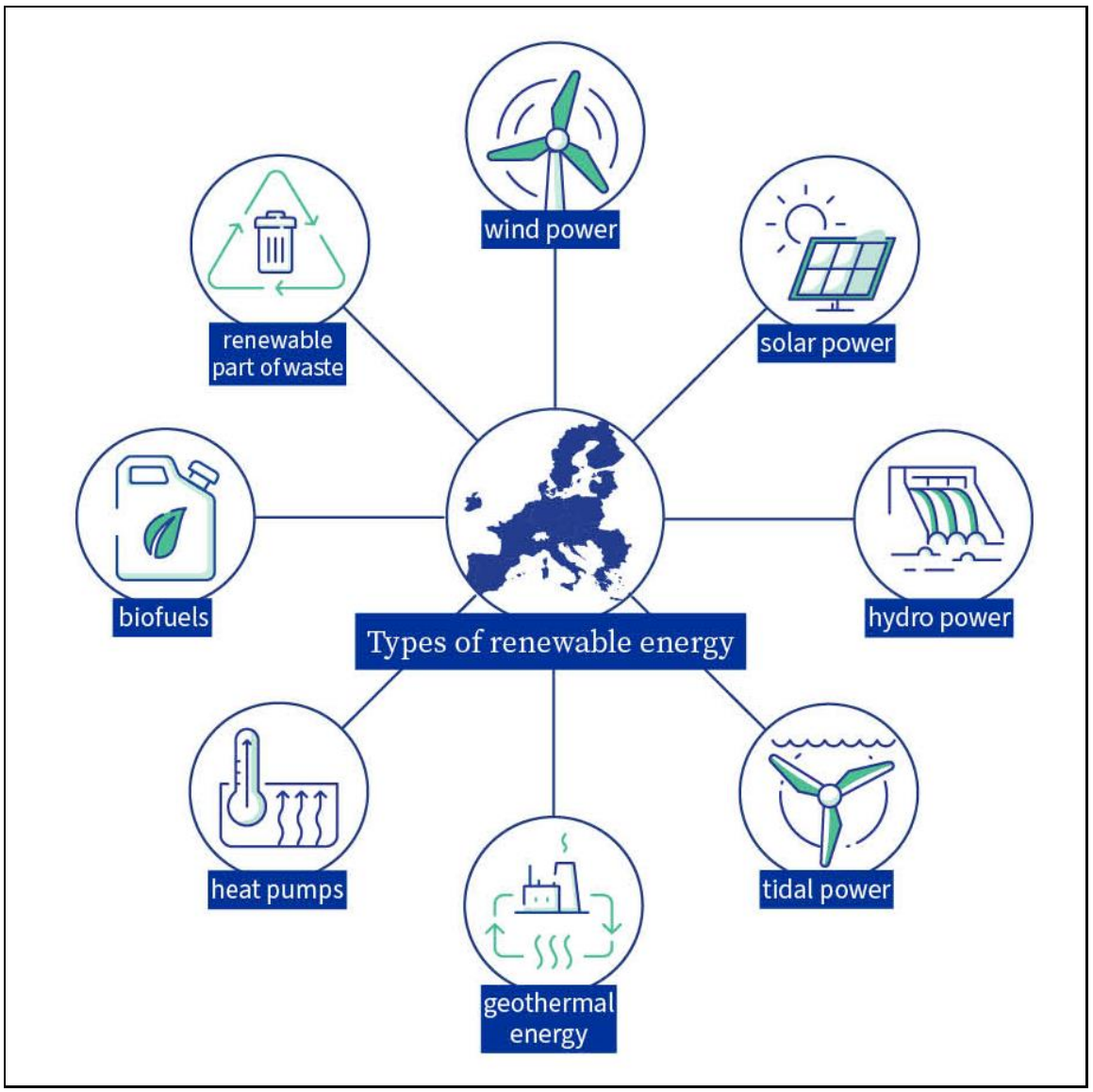
A hosszú távú energetikai átállás során ezért a tanyás térségekben, a külterületi és kertvárosi családi házas területeken is elő kell segíteni az épületek energiaigényének csökkentését, valamint a korszerű, alacsony helyi légszennyezőanyag- és üvegházhatásúgáz-kibocsátással működő hőellátási megoldások elterjedését. A megfelelő technológia területenként és épülettípusonként eltérhet, ezért a megújuló villamos energiára épülő hőszivattyús rendszerek, egyéb korszerű megújulóenergia-megoldások, valamint indokolt esetben a fenntarthatósági és levegőminőségi követelményeknek megfelelő korszerű biomassza-hasznosítás egyaránt vizsgálandó. A fejlesztési irány meghatározása során az energiahatékonysági, hálózati, megfizethetőségi és energiaszegénységi szempontokat együttesen szükséges figyelembe venni..

1.1.10.3.2. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Az egyes megújuló energiaforrások jellemzői, valamint alkalmazásuk

A megújuló energiaforrások (a szélenergia, a napenergia, a vízenergia, a geotermikus energia, a biomassza és a bioüzemanyagok) a fosszilis tüzelőanyagok alternatívái, amelyek segítséget nyújtanak az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentéséhez, diverzifikálják az energiaellátást, valamint csökkentik a fosszilis tüzelőanyagok (különösen a kőolaj és a földgáz) megbízhatatlan és változékony piacaitól való függést (101. ábra).

***101. ábra**: A megújuló energia fajtái*

Forrás: https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/fit-for-55-how-the-eu-plans-to-boost-renewable-energy/ (2024.12.01.)

A megújuló energiaforrások használatának előmozdítására irányuló uniós és hazai jogszabályi keretrendszer jelentős mértékű fejlődésen ment át az elmúlt évtizedekben, a megújulóenergia-részarány növelését célzó szakpolitikából egyre inkább a teljes energiarendszer 2050-ig történő dekarbonizációját szolgáló integrált keretrendszerré vált. Az Európai Klímarendelet 2050-re klímasemlegességet, 2030-ra pedig az 1990. évi szinthez képest legalább 55%-os nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás-csökkentést ír elő. Ehhez kapcsolódóan a felülvizsgált Megújulóenergia-irányelv (RED III) 2030-ra legalább 42,5%-os uniós megújulóenergia-részarányt határoz meg, 45%-os közös törekvési szint mellett, miközben az energiahatékonysági és épületenergetikai szabályozás is jelentősen szigorodott. Magyarország 2050-es klímasemlegességi célját törvény rögzíti, a 2024-ben felülvizsgált Nemzeti Energia- és Klímaterv pedig 2030-ra legalább 30%-os megújulóenergia-részarány elérésével számol.

E keretek Kecskemét számára a megújulóenergia-termelés bővítése mellett az energiaigény csökkentését, az épületállomány energetikai korszerűsítését, a fosszilis energiahordozók fokozatos kiváltását, az elektrifikációt, valamint az ehhez szükséges villamosenergia-hálózati és energiatárolási kapacitások fejlesztését is szükségessé teszik.

Kecskeméten az elmúlt évtizedben számottevően bővült a megújulóenergia-termelő kapacitás, ugyanakkor a város energetikai átállása további jelentős fejlesztéseket igényel (102. ábra). A helyi megújuló energiaforrások – különösen a napenergia, továbbá a hőtermelésben a geotermikus energia és más megújuló források – nagyobb arányú hasznosítása hozzájárulhat a fosszilis energiahordozóktól való függőség és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséhez, valamint a város energiabiztonságának erősítéséhez.

A város gazdasági, társadalmi, és környezeti szempontból fenntartható fejlődése döntő mértékben függ attól, hogy az Önkormányzat hogyan tudja kihasználni a megújulóenergia-termelés területén történő fejlesztéseket. Ezt ugyanakkor fontos az energiaigény csökkentésével, az épületállomány és a gazdaság fokozódó elektrifikációjával, a villamosenergia-hálózat szükséges fejlesztésével, az energiatárolási lehetőségek bővítésével és a helyben termelt energia helyi felhasználását elősegítő energiaközösségi és energiamenedzsment-megoldások kialakításával összehangoltan tervezni. Az önkormányzat e folyamatban saját energetikai beruházásai mellett elsősorban kezdeményező, koordináló és partnerségépítő szerepet tölthet be.

A vízenergia hasznosítása

Kecskeméten a vízenergia hasznosításának lehetőségei a gyakorlatban igen korlátozottak. Folyó, illetve állandó vízfolyás a település területén, illetve környezetében nem található. A terepfelszínhez hasonlóan a belvízcsatornák (nem állandó vízfolyások) esése is igen csekély, így energiatermelő turbinák telepítése nem lehetséges, illetve nem gazdaságos.

A szélenergia

A szélenergia környezetbarát korszerű energiaforrás. Hátránya, hogy nem szabályozható, időjárásfüggő technológia, ezért terjedésének az energiatárolás gazdaságos biztosításáig, a villamosenergia-rendszer szabályozhatósága, befogadó képessége szab korlátot.

A térség szélenergia potenciálja adott. Ennek ellenére szélerőmű park nincs a város közigazgatási területén. Csak kisebb (néhány kW teljesítményű) szélkerék, esetleg háztartási méretű kiserőművek üzemelnek a területen, általában a megtermelt villamos energia saját célra történő hasznosításával, nem jelentős összteljesítménnyel.

A szélerőművek építményeinek elhelyezésére vonatkozó előírások beépítésre kerültek 2013 tavaszán a helyi építési szabályzatba. Az ebben foglaltak szerint honvédelmi, természetvédelmi, valamint műszaki biztonsági szempontból a település közigazgatási területének jelentős részén szélerőművek nem létesíthetők.

A Nemzeti Energia- és Klímaterv Magyarországra a 2050-ig szóló időszakra nem határoz meg célértékeket, hivatalos, számszerűsített szélenergia beépített kapacitás előrejelzése a jelenlegi nemzeti stratégiákban nem érhető el nyilvánosan. A szélenergiából előállított villamos energia beépített kapacitása a 2010 évi 330 MWe-ról 2023-ra 400-430 MWe-ra növekedett, melyet a villamosenergia-hálózat be tud fogadni.

***102. ábra**: Meglévő és tervezett megújuló energia termelő rendszerek Kecskeméten*

Forrás: E-közmű adatok alapján, saját szerkesztés

Napenergia

Kecskemét napenergia-hasznosítási adottságai országos összevetésben kedvezőek: a térségben a napsütéses órák száma az elmúlt években elérte a 2 400 órát. A fotovoltaikus energiatermelés az elmúlt évtizedben már nem potenciális, hanem jelentős mértékben kiépült helyi energiaforrássá vált. A város közigazgatási területén lakossági, intézményi, vállalkozási és erőművi léptékű napelemes rendszerek egyaránt működnek.

A további fejlődés meghatározó kérdése – az új termelőkapacitások létesítésén túl – a napenergia városi energiarendszerbe történő hatékony integrációja. Ennek része a helyben megtermelt villamos energia helyi felhasználási arányának növelése, a termelési és fogyasztási profilok jobb összehangolása, az energiatárolás és más rugalmassági megoldások alkalmazása, az energiaközösségi és energiamenedzsment-rendszerek fejlesztése, valamint a villamosenergia-hálózat szükséges kapacitásbővítése és korszerűsítése. A további elektrifikáció – különösen az épületfűtés, a közlekedés és a gazdasági tevékenységek területén – e helyben előállított megújuló villamos energia iránti keresletet is növelheti.

Új fotovoltaikus kapacitások kialakításánál a már beépített vagy más módon igénybe vett területek hasznosítása előtérbe helyezhető. Ennek keretében vizsgálandó az önkormányzati és közintézményi épületek, gazdasági és logisztikai létesítmények nagy tetőfelületeinek, parkolók árnyékolóval kombinált napelemes lefedésének, továbbá barnamezős és rekultiválandó területeknek a hasznosítása. A külterületi napelemparkok további terjedését a villamosenergia-hálózati adottságok mellett, a termőföld- és tájvédelmi, valamint egyéb területhasználati szempontokkal összehangoltan szükséges kezelni.

A termikus napenergia-hasznosítás (napkollektorok) elsősorban olyan létesítmények esetében lehet indokolt, ahol tartós és jelentős használatimelegvíz- vagy alacsony hőmérsékletű hőigény jelentkezik; alkalmazhatóságát ezért épület- és fogyasztásprofil alapján célszerű vizsgálni legyen szó családi házakról, közintézményekről és önkormányzati létesítmények melegvíz-ellátásáról, illetve fűtés-rásegítéséről. A fotovoltaikus napelem-rendszerek tekintetében a kettős hasznosítás fog leginkább előnyt élvezni, azaz a legfontosabb cél a saját villamosenergia-termelés, amelyet a többlet zöldenergia értékesítése egészíthet ki.

A hálózati ellátással nem, vagy csak gazdaságtalanul elérhető tanyás és egyéb külterületi ingatlanok esetében a napelemes termelés energiatárolással kombinált, részben vagy teljesen autonóm rendszerek részeként külön fejlesztési lehetőséget jelenthet, részben a a hálózati csatlakozás kiépítésének gazdasági oldala miatt is. .

A Nemzeti Energia- és Klímatervben foglaltak szerint a napenergiából előállított villamos energia beépített kapacitása országos szinten a 2019-es 1 GW feletti értékről 2030-ra 12 GW-ra nő, amely a 2050-es évekre is fennmarad. Kecskemét esetében a 2014-es 0,55 MW-os beépített napenergia teljesítmény 2024-re 57,75 MW-ra növekedett, melynek további jelentős növekedése várható a 2030-ig terjedő időszakban.

Napenergia kecskeméti hasznosítása:

Több *napelemes energiatermelő rendszer* is létrejött az elmúlt évtizedben a városban. Ezek a – döntően épület tetőfelületekre telepített – rendszerek a néhány kW-tól a néhány tucat kW-s csúcsteljesítményű villamosenergia-termelő rendszerekig terjednek, melyek nagyrészt az üzemeltető saját villamosenergia-felhasználását biztosítják. Ezeknek a rendszereknek a további kiépítése is várható, nem csak a városi közintézményi hálózat tekintetében, hanem a lakossági felhasználók és gazdasági társaságok körében is.

A KECSKEMÉTI TERMOSTAR Hőszolgáltató Kft. a középtávú tervei között szerepel, hogy hőközpontjai vonatkozásában mintaprojektben megvizsgálja a napelemes villamos energia felhasználásának lehetőségeit. Hasonló beruházások várhatók a BÁCSVÍZ Zrt.-nél is, ahol a meglévő napelemes kapacitásokat (165 kWp) kiegészítendő az I-es (450 kWp) és II-es (350 kWp) vízműtelepén is – az energiahatékonyság növelése és a természeti erőforrások fenntarthatóbb igénybevétele érdekében – napelemes rendszerek kiépítését tervezik.

A város közigazgatási területén folyamatosan növekszik a *fotovoltaikus energiatermelő rendszerek (napelemes kiserőművek)* beruházásainak a száma. Ezen létesítmények a város külterületén – döntően mezőgazdasági területeken – találhatóak, illetve létesülnek jelenleg Kadafalva, Szarkás, Talfája, Méntelek, Borbás térségében különböző vállalkozások beruházásaiban. Ezen egyenként jellemzően 0,5 MW-nál kisebb teljesítményű kiserőművek (egyenként 1-1,5 ha területen) valósultak, valósulnak meg, nem egyediek az 1 MW feletti egységek sem, melyek 2-4 ha közötti területet foglalnak el, illetve találatunk 20 MW körüli teljesítményű egységet is, amely ~41 ha-os területen terül el (ld. Borbás).

A fotovoltaikus energiatermelő rendszerek száma és teljesítménye a közeljövőben várhatóan növekedni fog a város területén. A hagyományos napelemfarmok telepítések mellett – az elkövetkező években – ezek az energfiatermelő rendszerek megjelennek a nagyobb termelő vállalkozásokhoz kötődően (pl. Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft.), a regionális hulladéklerakó környezetében, nagy kiterjedésű kereskedelmi létesítményeken, logisztikai csarnokokon, vagy akár közlekedési területek mentén. A jövőben városi szinten vizsgálni szükséges a barnamezős rekultiválandó területeket, a közlekedési (elsősorban vasúti) területek, valamint a nagy alapterületű parkolók napelemes hasznosításának lehetőségeit is, figyelembe véve a taxonómiai elveket és a mezőgazdasági területek rendezési tervben is rögzített kiemelt védelmét. Kecskemét megyei jogú város az új települési rendezési tervének készítése során lehatárolta a napelempark létesítésére alkalmas területeit, amely figyelembe vette a jogszabályi előírásokat és az EU taxonómiai elveit egyaránt (103. ábra).

Geotermikus energia

A geotermikus gradiens értéke Kecskeméten több mint másfélszerese a világátlagnak, ami jelentős természeti erőforrás, egyben környezet- és klímabarát energiahordozó.

A fenntartható erőforrás-gazdálkodással összhangban az új geotermikus, illetve termálkutak kialakítása során különös figyelmet kell fordítani e természeti kincsünk megőrzésére, fenntartható használatára, ami a földhő megfelelő hasznosítását (pl. fűtés, esetleg áramtermelés) követően, kötelező visszasajtolást vagy a megfelelő célú továbbhasznosítást (pl. ivóvízellátás, gyógyászat, turizmus) tesz szükségessé azok megfelelő rangsorolásával.

Jelentős potenciál létezik a geotermikus energia – elsősorban – hőellátásban történő szerepének növelésében (pl. távfűtés, közintézmények, önkormányzatok tulajdonában lévő lakóépületek fűtése és használati melegvíz ellátása, kertészetek hőellátása). Egy-egy beruházásnál a minél komplexebb hőhasznosítás kívánatos. A célok között az épületek és közintézmények hőellátása, illetve a kapcsolódó közúthálózati elemek jégtelenítése is kiemelt feladat lehet.

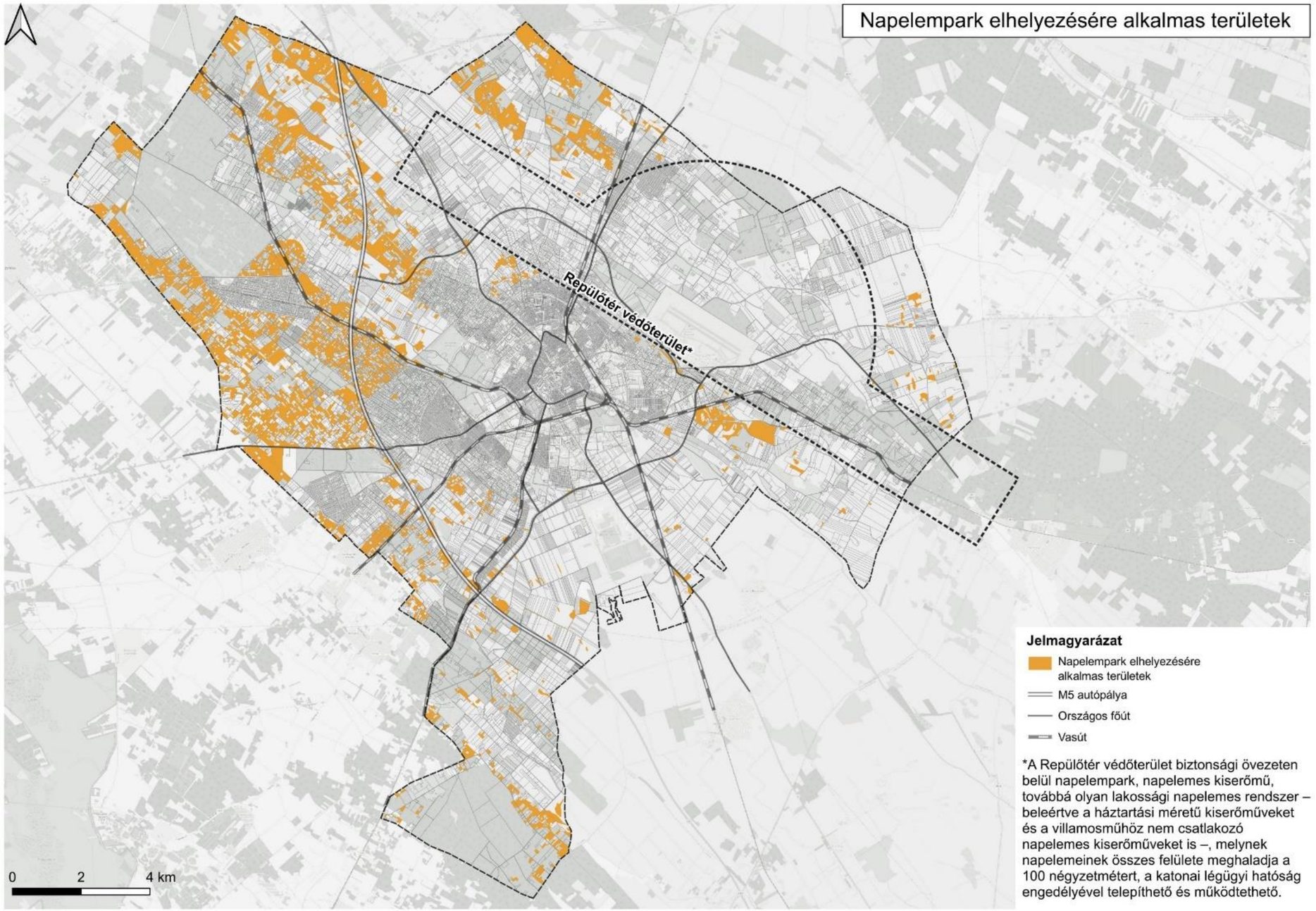
Kecskemét térségében 1 db 2 500 m talpmélységű, ~130 ºC kútfej hőmérsékletű, ~1º000 l/p hozamú kút mintegy 1 000 db átlagos háztartás nem fűtési célú elektromosenergia-igényét és mintegy 240 db közelben lévő átlagos háztartás fűtési hőigényét tudná biztosítani az elkészült kutatási eredmények szerint.

A hőszivattyúk Magyarországon az egyik legszélesebb körben alkalmazható döntően megújuló energiaforrásokat felhasználó energiatermelő berendezések. Egyrészt univerzálisan hasznosíthatók fűtésre és hűtésre, másrészt beépített, urbanizált területeken is jól alkalmazhatók, így Kecskemét számára is potenciális lehetőségként alkalmazandó akár az intézményi beruházások, akár a lakásépítési projektek esetén.

A hőszivattyú alkalmas eszköz a földhő (talajhő, vagy geotermikus energia, hidrotermikus energia és légtermikus energia) hasznosítására, ami az országban szinte mindenhol, bár alacsony hőmérsékleten, de rendelkezésre áll. A földhő hasznosítása jelentősen bővíthető decentralizáltan, különösen családi házas környezetben, a természeti adottságokból adódó korlátok nélkül. Ebből adódóan a hőszivattyúk területén Kecskeméten is gyors fejlődés várható.

Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Terve szerint Kecskemét közigazgatási területe a geotermikus energia hasznosítását szolgáló övezetbe sorolt terület.

103. ábra: *Meglévő és tervezett megújuló energia termelő rendszerek Kecskeméten*

Forrás: Önkormányzati adatok felhasználásával, saját szerkesztés

Geotermikus energiahasznosító rendszerek alkalmazása:

Korábban a Kecskeméti Termálrendszer Kft. Kecskemét megyei jogú város megbízásából foglalkozott a geotermális energia távhőellátásban történő felhasználhatóságával, amely program financiális okok miatt, a próbafúrások előtt abbamaradt. Ehhez kapcsolódóan a város, mint tulajdonos közreműködésével a KECSKEMÉTI TERMOSTAR Hőszolgáltató Kft. adatokat szolgáltatott a projekthez.

A Kecskeméti Termálrendszer Kft. adatszolgáltatása szerint a geotermikus rendszer 1-1 db 2º400, illetve 2º200 m mély termelő és visszasajtoló kútja a 0980/119 hrsz-ú (termelő), illetve a 0958/48-49 hrsz.-ú (visszasajtoló) ingatlanokon létesülnek. A tervezett geotermális rendszer (2º160 m^3/nap átlagos kapacitással) évi 788º400 m^3 vízmennyiség kitermelésével 6,3 MW hőenergia előállítására alkalmas. A hőenergia a Homokbánya területén – lehetőség szerint – megvalósítandó geotermikus hőközponton keresztül kerülhet átadásra a távfűtőrendszer (primer kör) újonnan kialakítandó ágába. A primer kör a geotermikus energiát a geotermikus hőközponttól az Árpádvárosi fűtőműbe szállítja. A kitermelt és energetikai célokra felhasznált termálvíz – a tervek szerint – visszasajtolásra kerülne.

A tervek alapján, a kitermelő kút és a geotermikus hőközpont között termálvíz vezetékpár, míg a geotermikus hőközpont és a visszasajtoló kút között visszasajtoló vezetékpár épül 355-450 mm-es külső átmérővel döntően meglévő (föld)utak területén.

Ehhez kapcsolódóan a Homokbánya térségében, ha a próbafúrások sikeresnek bizonyulnának, akkor geotermikus megújulóenergia-alapú távhőkörzet kialakítása is tervezett alacsony hőmérsékletű fűtéssel.

A KECSKEMÉTI TERMOSTAR Hőszolgáltató Kft. általánosságban is vizsgálta a geotermikus energia hasznosítási lehetőségeit, de az eredmények alapján gazdaságosabb volt a biomassza alkalmazása Kecskeméten, illetve a viszonylag nagy mélységben elérhető geotermikus energia paraméterei mennyiségi és hőfok szempontjából sem biztattak közvetlen primer távhőként történő felhasználásra. A társaság jelenleg nem tervezi a geotermikus energia távhőrendszerbe integrálását.

A BÁCSVÍZ Víz- és Csatornaszolgáltató Zrt. 2006-ban elsőként a kecskeméti I. sz. vízmű telepén vezette be azt a geotermikus energiát hasznosító hőszivattyús rendszert, amely a kitermelt nyersvízből a hőt kinyerve alkalmas az üzemviteli épület hűtésére és fűtésére. Azóta a Zrt. több telephelyén került kiépítésre ez a műszaki megoldás. Kecskemét – a megfelelő finanszírozás rendelkezésre állása esetén – jelentős lépéseket tehet a jövőben a termálvíz fűtési célú hasznosítása felé is, ezzel biztosítva a Hírös Sport Nkft. kezelésében lévő Kecskeméti Fürdő, valamint a széktói sportcentrum létesítményei, vagy éppen a Rudolf-kert területén található közintézmények fenntarthatóbb és környezetbarátabb fűtési célú energiaellátását.

A fentieken túl egyre elterjedtebb a városban elsősorban lakóházak, társasházak esetében a *geotermikus energiát hasznosító hőszivattyúkkal történő energiatermelés*. melynek további erőteljes elterjedése várható.

Biomassza

Kecskemét és térsége kiváló természetföldrajzi adottságokkal rendelkezik a szilárd biomassza biztosítására, illetve versenyképes (az élelmezési és takarmány szükségletet meghaladó mennyiségű) előállítására, amely mellett jelentős a biogáz előállítási potenciált is hordozhat. A biomassza az egyik legkönnyebben elérhető, olcsó energiaforrás. A bioenergia alapú villamosenergia-termelés előre jól tervezhető és szabályozható.

A biomassza begyűjtése esetében indokolt a legfeljebb 40-50 km-es távolságon belüli beszerzés, melynek eredményeként a helyi foglalkoztatás nő, a szállítási távolságok (és emisszió) csökkenése mellett.

A biológiai eredetű energiaforrások (bioenergia) elvi potenciálja meghaladja a jelenlegi energiahordozó igény akár 10-15%-át is.

A bioenergiának elsősorban a helyi fűtési igények (ld. helyi távhőrendszer) kielégítésében lehet a jövőben nagyobb szerepe, de a kis- és közepes kapacitású kapcsolt villamos- és hőenergia termelési rendszerek terjedése szolgálhatja leginkább a kitűzött célokat.

A biomassza alapanyagok arányaiban elmozdulás várható a célirányosan termesztett (fás- és lágyszárú) energianövények, de különösen a melléktermékek és hulladékok irányába is. Utóbbiak részaránya a biomassza mixen belül 2030-ra elérheti akár a 40%-ot is. Az energetikai biomassza biztosítása során kiemelten kell kezelni a környezet- és természetvédelmi szempontokat.

Biomassza hasznosítása:

• *A rothasztott (stabilizált), víztelenített szennyvíziszapot* a városi szennyvíztisztító telep mellett megépült zárt, kamrás komposztáló telepen komposztálják, majd termékként értékesítik hasznosítás céljából a szennyvíztisztítás fejezetben részletezettek szerint.

• *A Kecskeméti Termostar Hőszolgáltat Kft.* a Mindszenti krt.-on a városi szennyvíztisztító telep Ny-i szomszédságában lévő területen *25 MW teljesítményű faapríték és városi zöld biomassza tüzelésére alkalmas fűtőművet* telepített 2023-ban a megújuló energiaforrások minél nagyobb arányú alkalmazásának érdekében, amely biomassza fűtőmű összekötésre került a meglévő távhőrendszerrel.

• *A BÁCSVÍZ Víz- és Csatornaszolgáltató Zrt.* 2010 és 2013 között (elsőként a régióban) indította meg öntözési lehetőséggel egybekötött *energiacélú növénytermesztési pilot-projektjét*, mellyel a globális problémákra („energiaválság és klímaváltozás”) helyi megoldást keresett. Az általuk

kiválasztott fás szárú növényekkel (energianyár és energiafűz) végzett kísérletek, bár nem hozták az elvárt hozamokat és nem sikerült igazolni a rendszer gazdaságosságát, a kísérlet rengeteg tapasztalatot hozott a kecskeméti talaj és éghajlati adottságok mellett, s újabb lehetőségek mutatkoznak más növényi kultúrák kapcsán, melyek termesztése az alulhasznosított mezőgazdasági és ipari területeken akár eredményeket is mutathat a jövőben. Új lehetőségek mutatkozhatnak a csapadékvíz visszatartással érintett területeken is, melyek jelentős szerepet játszhatnak a jövőbeli fásítási és zöldfelület-kialakítási programokban, melyek ugyancsak jelentős zöldhulladék potenciált jeleníthetnek meg a jövőben

Biogáz

A biogáz-előállítás a termelési hulladékok, mezőgazdasági melléktermékek és egyéb szerves anyagok kezelésével – az energetikai szempontokon túl hozzájárul a környezetvédelmi célok teljesítéséhez, a metángáz-kibocsátás csökkentésével fontos klímavédelmi eszköz.

A biogáz üzemekben előállított, a földgázzal egyenértékű biogáz a gázvezeték hálózatba táplálható, valamint a közlekedési célú felhasználást is lehetővé teszi, továbbá biogázból gázmotorokkal hő- és villamos energia állítható elő.

A biogáztermelés a városban növekvő tendenciát mutat. Környezetbarát és fenntarthatósági feltétele, hogy az alapanyagot és az abból előállított energiát döntően hulladékból biztosítsuk (pl. települési kommunális, mezőgazdasági és élelmiszeripari eredetű melléktermékek), egyben nagy mennyiségű hulladék ártalmatlanítását is megoldjuk. Kedvező továbbá, hogy a ma ismert biogáz-előállító technológiák a lokális környezetet egyáltalán nem szennyezik.

A közeljövőben egyre inkább a kettős hasznosítás irányába lenne szükséges elindulni, ugyanis az így előállított zöldáram mellett, a közvetlen felhasználásra, vagy értékesítésre előállított zöldhő is prioritást fog élvezni. Ezzel közvetlenül javulhat a gazdaságosság, kapcsolódó iparágak kerülhetnek felfűzésre és a melléktermék felhasználásán, valamint a hulladék ártalmatlanításán túl új munkahelyek jöhetnének létre.

Biogáz előállítás és hasznosítás:

• *A BÁCSVÍZ Zrt. szennyvíztisztító telepén* lévő 3 db anaerob iszaprothasztóban történik meg a szennyvíztisztítási technológiában keletkező szennyvíziszapban lévő szerves anyag lebontása, melynek eredményeképpen biogáz és stabilizált iszap keletkezik.

A rothasztó tornyokban keletkező biogázt 3 db gázmotorban hasznosítják. A gázmotorok hulladékhőjével felmelegített vízzel (hőcserélőn keresztül) fűtik az iszapot a rothasztóban, valamint télen a technológiai épületek fűtésére használják, továbbá a gázmotor generátorral termelt elektromos áramot a szennyvíztisztító telep részbeni villamos energia ellátására használják. Ugyanakkor jelentős potenciál áll rendelkezésre a biogáz jelentősebb energetikai

felhasználása előtt a Bácsvíz szennyvíztelepén, melyhez szükség lenne a legrégebbi (1996-os) gázmotor cseréjére, a biogáz-előállítás technológiájának javítására, a biogáz csővezeték kapacitásának, valamint a biogáz tárolási kapacitásának jelentős növelésére (új 6000 m^3-es tároló telepítése) is. A források rendelkezésre állása esetén a fejlesztéseket követően, a jelenlegi 1,8 millió m^3-es biogáz-kapacitás jelentősen növelhető.

• *A regionális szilárdhulladék-lerakó telepen* üzemel egy biogáz üzem, amely a hulladéklerakó II./AB üteméből, illetve a jelenleg feltöltés alatt álló II/C-D ütem egy részénél kinyert biogázt hasznosítja gázmotorokkal. A depóniagáz kinyerése a hulladéktestbe épített gázkutakkal (17 db) lehetséges. Az előállított hőt teljes egészében, míg a villamos energiát döntően a hulladékkezelő telepen hasznosítják. A 2022-ben kinyert, illetve ártalmatlanított biogáz mennyisége meghaladta az 1,3 millió m^3 mennyiséget. A hulladéklerakó üzemeltetése során folyamatosan új kutak kerülnek kialakításra a gáz megfelelő mértékű elvezetésének biztosítása érdekében. A hulladéklerakó bővítésével, komplexitásának kiterjesztésével és a biológiailag bomló, komposztálható hulladék gyűjtésével, valamint az új biogáz üzem kialakításával (fermentorokkal, gáztartályokkal, gázfáklyával, gázmotorokkal), az ártalmatlanított biogáz és az előállított villamos energia mennyisége is folyamatosan növekszik.

• *Az Agrowatt Kft. biogáz üzeme* a regionális szilárdhulladék lerakótól É-ra mintegy 200 m-re lévő 0730/141 hrsz.-ú ingatlanon található, ahol mezőgazdasági és élelmiszeripari melléktermékek, hulladékok fermentálásával előállított biogázból gázmotorral elektromos energiát állítanak elő, melyet a villamos hálózatba táplálnak vissza, a termelt hőenergia nagy része egyelőre nincs hasznosítva. Az üzem biogáz előállító kapacitása 2,2 millió m^3/év.

• *A Pilze-Nagy Kft. gombatermesztő telepéhez kapcsolódó* biogáz üzeme a közigazgatási terület É-i részén a 0238/14 hrsz.-ú ingatlanon üzemel.

A megújuló energiaforrások használati lehetőségeinek bővítése

A KECSKEMÉTI TERMOSTAR Kft. a továbblépést az egyéb napelemes, illetve hőszivattyús energiatermelő rendszerek által előállított energia hasznosításában látja. Hosszabb távon a geotermiában lévő lehetőségek nagyobb arányú kihasználása is lehetőségként vetődik fel.

A BÁCSVÍZ Zrt. megalakította a cégnél a Megújuló Energiaforrások Team (MET) elnevezésű projektszervezetet, melynek feladata a témával való foglalkozás, a kapcsolódó technológiák megismerése, konkrét stratégia és tervek elkészítése, valamint a lehető legtöbb információval ellátni a fogyasztókat és munkatársakat a különböző információs csatornákon a megújuló energiaforrások háztartásokban is jól alkalmazható technikai megoldásairól.

A BÁCSVÍZ Zrt. a jövőben tovább kívánja növelni a megújuló energiaforrások részarányát energiaigényének kielégítésében. Megfelelő pályázati források esetén további napelemes kiserőművek telepítése, használati melegvíz előállítására alkalmas hőszivattyúk beszerzése is tervezett. A nagyobb energiatartalmú növényi alapú élelmiszer hulladékok befogadása esetén a biogáztermelés további növelése lehetséges, technológiai okokból azonban nagyságrendi előrelépés itt már nem várható. A biogáz hasznosítás során előállított hőenergia távhőszolgáltatásban történő felhasználását tervezik a Kecskeméti Termostar Hőszolgáltató Kft.-vel közösen, amely a kapcsolt energiatermelés és a körforgásos gazdaság elvének jó példája lehet. Ugyancsak jelentős biogázfelhasználás-növekedés prognosztizálható a hulladékgazdálkodás területén is, amely kiegészülhet a jövőben egyéb pirolízisre épülő technológiákkal.

Jelentős fejlődési lehetőség előtt állhat a városban a zöld hidrogén előállítása is, amely a jövőben a keletkező szennyvízből kerülhetne – elektrolízissel – előállításra, megújuló energiaforrások (pl. napenergia, biogáz, hulladékhő) felhasználásával, melynek hasznosítása a közlekedési eszközökben történhetne meg.

1.1.10.4 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése során a hazai energiapolitika céljainak eléréséhez, a megújuló energiák részarányának növelése mellett, az önkormányzatnak igen fontos törekvése az energiatakarékosság és energiahatékonyság növelése. A fentebb részletezett vállalások és célok érdekében különböző támogatási forrásokból folyamatosak – a lakossági korszerűsítések mellett – a különböző önkormányzati intézmények energiatakarékossági, energiahatékonysági beruházásai.

Az elmúlt bő másfél évtizedben számos önkormányzati intézményben történt meg a régi korszerűtlen világítóberendezések cseréje korszerű energiatakarékos világítóberendezésekre, továbbá végeztek fűtéskorszerűsítési beruházásokat, melynek keretében több helyen kicserélték a régi korszerűtlen kazánokat korszerű berendezésekre, végeztek fűtési rendszer rekonstrukciókat a fűtőtestek cseréjével, szabályozó szelepek felszerelésével, minden intézményben a szükséges mértékben. Ezen túlmenően – döntően oktatási, nevelési, szociális és egészségügyi – intézményekben (mintegy 30 intézményben, több mint 40 telephelyen) az energetikai korszerűsítés keretében megtörténtek a nyílászáró cserék és a külső homlokzatok szigetelése, melyek gyakran kiegészültek napkollektoros használati melegvíz ellátó rendszer kiépítésével, illetve napelemes villamosenergia termelő rendszerekkel, így ezen projektek kombinálták az energiahatékonysági korszerűsítést, valamint a megújuló energia felhasználását eredményező tevékenységeket.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata számos intézmény, illetve épület fenntartásáért felelős, amelyek sokféle funkciót látnak el – óvodák, iskolák, szociális intézmények, sportlétesítmények, irodák, művelődési házak és egyéb középületek tartoznak ebbe a körbe. Az ilyen nagyszámú és szerteágazó tevékenységű (pl. köznevelési, kulturális, sport, szociális, egészségügyi, kereskedelmi, igazgatási, szolgáltatási) intézmény-, illetve épületállomány átfogó energetikai vizsgálata kétségtelenül fontos lépés a városi fenntarthatósági célkitűzések, az energiahatékonysági törekvések, valamint a klímavédelmi vállalások megvalósítása szempontjából. Figyelembe véve az önkormányzati tulajdonban lévő intézményi épületek nagy számát (2025-ben az ingatlanvagyon összesítő alapján: mintegy 250 db), illetve ezek műszaki, épületenergetikai állapotát, szükségesnek mutatkozik ezek telejeskörű energetikai felmérése, épületenergetikai tanúsítása. A felmérések hozzájárulhatnak a megalapozott műszaki és pénzügyi döntéshozatalhoz, így célzott és költséghatékony beavatkozások tervezhetők, elkerülhetők a felesleges vagy nem megtérülő beruházások.

Az elmúlt évtizedben elvégzett beruházások rámutattak arra, hogy jelentős megtakarítások érhetőek el komplex (pl. homlokzati és födém hőszigetelés, nyílászárók cseréje, épületgépészeti korszerűsítés, megújuló energia alkalmazása, világításkorszerűsítés, klimatizálás, megfelelő árnyékolás) épületenergetikai beavatkozásokkal.

Az ezidáig megvalósított épületenergetikai felmérések rávilágítottak arra, hogy az önkormányzati épületek jelentős része nem felel meg a korszerű épületenergetikai előírásoknak. Éppen ezért, a jövőben szükséges folytatni – az EU által előírt, illetve a magyar vállalások teljesíthetőségével összhangban – azokat energiahatékonyság növelő programokat, melyek nem csak a jogszabályi előírásokat teljesítik, hanem hozzájárulnak az intézményüzemeltetés optimalizációjához, valamint a megújuló energiák részarányának a növeléséhez és a prioritást élvező decentralizált energiatermelési lehetőségek bővítéséhez.

A globális felmelegedéssel és klímaváltozással párhuzamosan egyre jelentősebb kihívás az önkormányzati tulajdonú épületek klimatizálása is, a város épületállományának egészéhez hasonlóan. A gépi klimatizálás energiaigényének és a környezetébe kibocsátott hőmennyiségnek a csökkentése érdekében célszerű a zöldfelületi rendszer fejlesztésének (pl. faültetések, zöldfalak, zöldtetők) és az épületek átalakításának minden lehetséges eszközével (pl. árnyékolástechnológiai megoldások) elősegíteni az önkormányzati épületek lehető legnagyobb mértékű természetes klimatizálását. A klímaváltozás és a levegő átlaghőmérsékletének emelkedésével, valamint a hőhullámok gyakoriságának, tartósságának és intenzitásának további növekedésével számolni kell a következő évtizedekben is. Ennek megfelelően a passzív hővédelem és hűtés mellett a gépi épületklimatizálás egyre szélesebb körű, a jelenlegit jelentősen meghaladó mértékű alkalmazásának szükségességére is figyelemmel kell lenni mind az önkormányzati tulajdonú, mind az egyéb városi épületállomány tekintetében. Ennek a kihívásnak a megválaszolásában az önkormányzatnak kiemelkedő

fontosságú szerepe van. Ez a szerep döntő jelentőségű egyrészt abban az értelemben is, hogy az energiahatékonysági fejlesztések során az önkormányzat olyan megoldásokat alakítson ki, amelynek eredényeiből a releváns területeken (például a klimatizáláshoz szükséges fotovoltaikus elektromos energia helyi, önkormányzati kézben tartott termelése és elosztása) a város társadalma és gazdasága is részesedhet, másrészt abban az értelemben is, hogy az energiahatékonysági fejlesztés tárgyát képező épületen és környezetén végrehajtott beavatkozások olyan példamutató műszaki színvonalon és eredményekkel valósuljanak meg, amelyek a lakosság, illetve a gazdasági szereplők számára is mintát adhatnak a magánberuházások keretében megvalósuló energiahatékonysági fejlesztések klimatizálási szempontból is kedvező végrehajtásához.

Ezért az önkormányzati épületek energiahatékonysági értékelésének eddigi szempontjait újabbakkal kell kiegészíteni a klimatizálás szempontjainak érvényesítésével. Például a gépi klimatizálás energgiaigényének meghatározásával, és annak a vizsgálatával, hogy az épület meglévő kialakításán milyen változtatásokat kell végrehajtani ahhoz, hogy a gépi klimatizálás energiaigénye csökkenthető legyen. Mennyire ellenálló a meglévő műszaki és funkcionális kialakítás a nyári hőhullámok hőterhelésének, hogyan tehető ellenállóbbá, például a hőszigetelés külső hőterhelésre méretezett, illetve specifikált kialakításával, az árnyékoló szerkezetekkel, a belső terek átalakításával, zöldfalakkal, zöldtetőkkel, valamint az épület mikro- vagy tágabb környezetében a zöldfelületi rendszer fejlesztésével, vagyis a természetes klimatizálás fejlesztésével. Ennek megfelelően, az épületek energiahatékonysági fejlesztéseinek tervezése és megvalósítása során a nyári túlmelegedés mérséklését és a hűtési energiaigény csökkentését a fűtési energiaigény mérséklése mellett önálló, alapvető tervezési szempontként szükséges kezelni.

Az épületek energiahatékonysági fejlesztése során az épületek fűtéséhez és hűtéséhez szükséges energia csökkentése mellett alapvető cél az is, hogy a felhasznált elektromos energia lehető legnagyobb hányada megújuló energiaforrásból származzon. A méretgazdaságossági szempontból jelentkező gazdasági előnyök, a kedvezőbb műszaki színvonal elérhetősége és a hatékonyság, valamint a fejlesztési eredményeknek a helyi társadalommal és gazdasággal való megoszthatósága szempontjából érdemes a különböző műszaki megoldásokat előzetesen megvizsgálni. Ennek megfelelően a megújuló villamosenergia-igény kielégítésére az egyedi, épülethez kapcsolódó fotovoltaikus rendszerek mellett indokolt vizsgálni nagyobb, önkormányzati vagy energiaközösségi termelőkapacitások, valamint energiatárolási és energiamegosztási megoldások kialakításának lehetőségét is. Az optimális rendszer meghatározását a rendelkezésre álló tető- és területi kapacitások, a fogyasztási és termelési profilok, a hálózati adottságok, az önfogyasztás növelésének lehetősége, valamint a beruházási és üzemeltetési költségek együttes vizsgálatára szükséges alapozni.

Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése nem csak azért kíván új megközelítést, mert a klimatizálás szempontjait is figyelembe kell venni, hanem azért is, mert a fűtést is új alapokra kell helyezni. A globális felmelegedés mérséklését szolgáló emissziócsökkentés és a 2050-es nettó zéró cél valóra váltása érdekében a fosszilis energiahordozókra, ezen belül a földgázra épülő helyszíni hőtermelés szerepét fokozatosan csökkenteni szükséges. Az önkormányzati épületfelújítások tervezése során ezért már jelenleg is vizsgálni kell a fosszilis hőtermelés kiváltásának lehetőségét megújuló energiaforrásokra, hőszivattyús rendszerekre, geotermikus energiára, illetve – ahol rendelkezésre áll – hatékony, alacsony karbonintenzitású távhőellátásra épülő megoldásokkal.

Az egyes épületek fosszilis hőtermelésének kiváltása ugyanakkor eltérő műszaki, hálózati és gazdaságossági feltételekkel valósítható meg, ezért az önkormányzati beruházások fontos mintát és tapasztalatot adhatnak a különböző épülettípusokon alkalmazható megoldások kiválasztásához, a lakosság által is széles körben alkalmazható legjobb gyakorlatok megkeresésében és megtalálásában. Az épületenergetikai beruházások hosszú műszaki élettartama miatt, a 2050-es dekarbonizációs célok szempontjait már a jelenlegi felújítási ciklusokban érvényesíteni szükséges, elkerülve olyan fosszilis technológiák tartós beépítését, amelyek idő előtti ismételt cserét tehetnek szükségessé.

1.1.10.5 Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények) és információtechnológiai hálózatok

Az egyik legdinamikusabban fejlődő közműfajta az elektronikus hírközlés és annak létesítményei, valamint az információtechnológiai hálózatok, a nagyteljesítményű internetes hálózatok (pl. vezetékes, mobil, műholdas) a közművek legdinamikusabban fejlődő fajtái.

A digitális átállás előretörése, a mesterséges intelligencia, és a „social-media” térnyerése, az egyre nagyobb adatmennyiség egyre gyorsabb továbbításának társadalmi és gazdasági igénye, a „social-media”, jelentős kihívás elé állította nem csak a technológiát biztosító iparági szereplőket, hanem az elektronikus hírközlési szektor szolgáltatóit, az információtechnológiai, illetve internet hálózatok üzemeltetőit is. A ágazatra jellemzőKSH ehhez kapcsolódó adatállományából elérhető, nyilvános mutatókat a 36. táblázat foglalja össze, ami ebben a megközelítésben is az átalakulást jelzi.

Az adatok alapján jól látható, hogy az ágazat átalakulása és modernizációja folyamatos a városban.

36. táblázat: Kecskemét elektronikus hírközlési közmű ellátottságának változása

Megnevezés	2008	2014	2020	2021	2022	2023	2024
Általános adatok							
Lakónépesség az év végén (fő)	111 428	111 836	109 651	108 817	109 731	109 450	108 651
Lakásállomány az év végén (db)	46 329	50 272	52 206	52 636	54 984	55 287	55 648
Távbeszélő fővonalak							
Bekapcsolt fővonalak száma (db)	34 463	37 597	37 708	37 368	36 199	34 711	31 784
Egyéni fővonalak száma (db)		-	31 919	31 707	30 849	29 629	27 490
Üzleti fővonalak száma (db)	-	-	5 542	5 314	5 180	4 928	4 151
Kábeltelevízió hálózat							
Helyhez kötött televíziószolgáltatás előfizetéseinek száma (db)	-	-	42 889	41 267	42 292	40 476	38 972
Internet előfizetések							
Összes internet előfizetések száma (db)	-	31 542	38 920	40 312	41 545	41 329	43 682
Internet előfizetések száma xDSL hálózaton (db)	-	11 532	11 071	10 603	10 143	9 688	8 945
Internet előfizetések száma kábeltelevízió-hálózaton (db)	-	6 985	5 763	4 919	4 604	3 048	2 637
Internet előfizetések száma optikai hálózaton (db)	-	-	18 909	20 231	22 505	23 326	24 262
Internet előfizetések száma egyéb kapcsolaton keresztül (LAN, bérelt vonal, modemes, vezeték nélküli (mobilinternet nélkül), stb.) (db)	-	-	3 177	4 559	4 293	5 267	7 838

Forrás: KSH 2025

Az elektronikus hírközlés az analóg és hagyományos rézvezetékes rendszerek felől egyre inkább a nagy sávszélességet biztosító digitális, ezen belül optikai hálózatok irányába tolódik el, miközben folyamatosan növekszik a nagy kapacitású vezeték nélküli rendszerek és szolgáltatások iránti igény is. A következő időszak meghatározó feladata a gigabites és nagyon nagy kapacitású vezetékes hálózatok (VHCN – very high-capacity network) területi lefedettségének további növelése, valamint a nagy teljesítményű mobilhálózatok fejlesztése, különösen a lakossági, gazdasági és intézményi felhasználók, továbbá az ipari, okosváros- és IoT-alkalmazások növekvő adatátviteli igényeinek kiszolgálása érdekében.

A városi digitális átállás szempontjából nem kizárólag az elérhető névleges sávszélesség, hanem a hálózatok területi hozzáférhetősége, megbízhatósága, redundanciája, alacsony késleltetése és biztonsága is egyre fontosabb infrastruktúra-minőségi tényező.

Az ***összes távbeszélő fővonalak száma*** 2000 óta folyamatosan csökkent 2008-ig, majd ezt követően enyhe emelkedés mutatkozott 2020-ig, melynek hátterében feltételezhetően – a mobiltelefon technológia fejlődése mellett – a vezetékes fővonalakra biztosított kedvezőbb díjszabás húzódhatott. Ugyanakkor a a vezetékes és mobil tecnológia versenye azonban eldőlni látszik, ha figyelembe vesszük a 2020 utáni időszak vezetékes előfizetői számainak alakulását, amely tendenciózusan csökken mind az egyéni, mind pedig az üzleti fővonalak száma tekintetében.
A médiafogyasztási szokások változására jellemző, hogy az új generációk piaci megjelenésével párhuzamosan 2020-tól egyre inkább csökken ***a helyhez kötött televíziószolgáltatás*** előfizetéseinek száma is.

Jelentős a bővülés az ***internet előfizetések számában*** 2014 és 2024 viszonylatában. Az elmúlt bő egy évtized alatt az előfizetések száma 38,5%-kal növekedett. Ezen belül is a legnagyobb emelkedést az optikai hálózatok és az egyéb internet (LAN, bérelt és vezeték nélküli) előfizetések terén detektálhattuk, míg az xDSL és kábeltelevíziós hálózatok előfizetőinek száma az elmúlt 10 évben folyamatos csökkenést mutat.

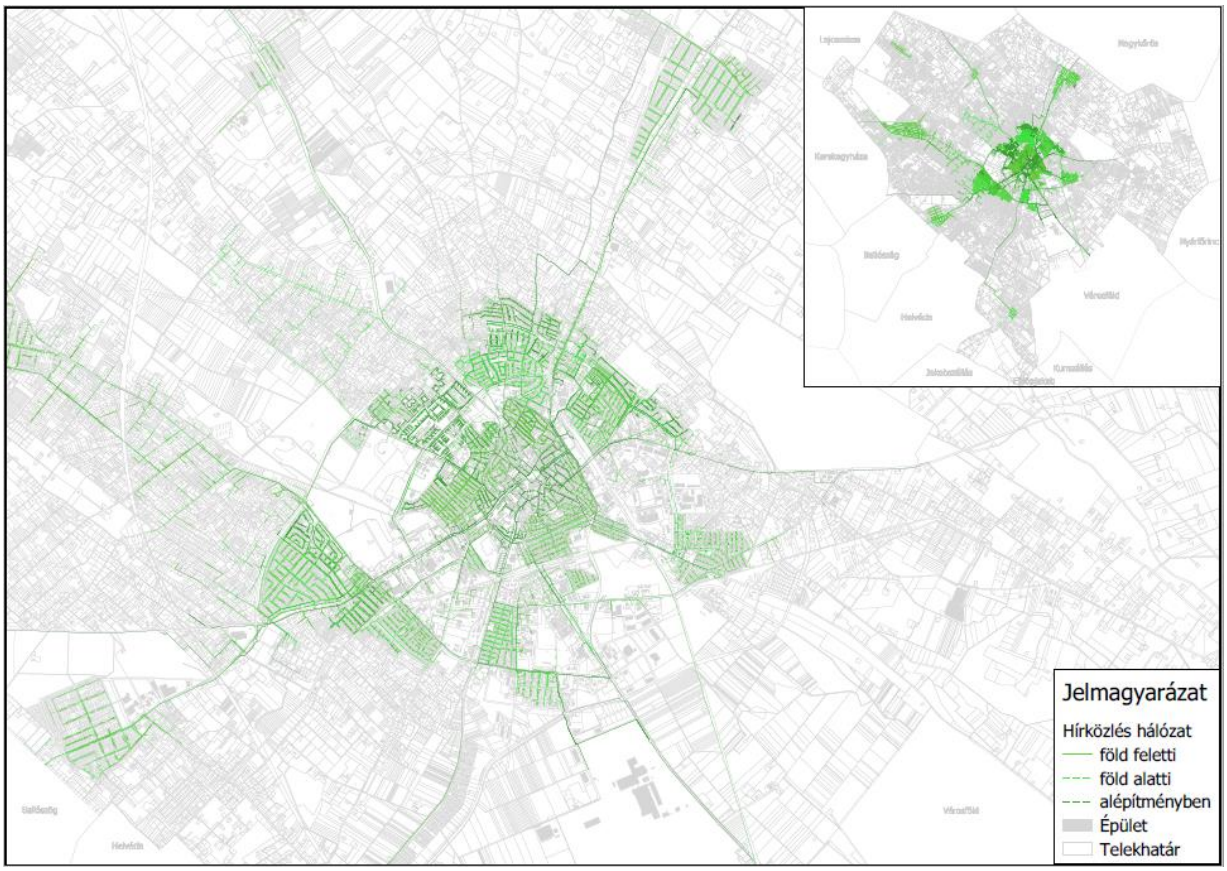
Elektronikus hírközlési létesítmények, szolgáltatók

A kiépített vezetékes, illetve vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatók a város teljes közigazgatási területét lefedik. A központi belterületen, valamint az egyéb belterületeken kiépültek a vezetékes elektronikus hírközlési hálózatok, míg az egyéb külterületi létesítmények területén a szolgáltatás vezeték nélküli rendszerekkel biztosított.

A város minden főútja mentén, valamint az alközpontok között a Magyar Telekom Nyrt. üzemeltetésében lévő *gerinchálózatok (fényvezető kábel hálózatok és körzeti kábel hálózatok)* üzemelnek (104. ábra).

A város telefonhálózata évek óta teljesen kiépült. A ***telefonhálózat*** *a belvárosban és a város belső területein döntően alépítmény és kábel, míg a külsőbb városrészekben döntően légvezeték* kialakítással épült. A városi, analóg vezetékes telefonközpontok fizikai központjai mára szinte teljesen megszűntek, helyette a digitalizációs és optikai hálózatfejlesztési programok keretében a helyi központok a szolgáltatók virtuális vagy modern, gépesített csomópontjaiban működnek. A vezetékes telefonhálózat jövőbeli fejlesztése nem várható Kecskeméten. Helyette az 5G rendszerű mobilhálózat térnyerése prognosztizálható, amely jobban megfelel a nagy közigazgatási határral és jelentősebb – vezetékes hálózati kiépítéssel nem rendelkező – külterületekkel jellemezhető település kommunikációs igényeinek.

104. ábra: Vezetékes elektronikus hírközlő hálózatok

Forrás: Az e-közmű rendszer adatbázisa

A város közigazgatási területén ***kábel TV és internet*** *gerincvezetékek (optikai kábelek), valamint kábel TV légvezeték és földkábel hálózatok* üzemelnek, melyek a város sűrűbben beépített belterületeit döntően lefedik, más városrészek esetében (pl. Vacsiköz, Bethlenváros, Máriaváros, Hollandfalu, Máriahegy egy része) pedig folyamatosak a Gigabit/s-os optikai hálózatfejlesztések. Emellett 2026-tól pedig újabb területek nagysebességű, optikai internethálózat kiépítése valósulhat meg:

- Hetényegyházán, Kadafalván, Ménteleken, Petőfiváros Felsőszéktón földalatti és földfeletti;
- Szelei falun, Petőfiváros Kullai közben, a belváros városközpontban, Bethlenváros – Vacsiköz egy részén, a Békéscsabai út I. és II. ütemében földfeletti;
- a Déli iparterületen pedig földalatti optikai hálózat kiépítését kezdik meg.

Ezzel párhuzamosan 2026-ban megkezdi az Úrihegy, Belsőnyír, Máriahegy, a Ladánybenei út, a Kiskőrösi út egyes területeinek, illetve a Green lakópark területén optikai lefedő hálózatának tervezését az egyik nagy távközlési szolgáltató.

A telekomunikációs hálózatok a belvárosban és a város belső területein nagyobb részt alépítmény és földkábel, míg a külsőbb városrészekben döntően légvezeték kialakítással épültek önálló oszlopsoron, vagy az áramszolgáltató kisfeszültségű légvezeték oszlopain.

A vezetékes kábeltévé hálózatok a jövőben jelentkező esetleges igényeket is biztonsággal kielégíthetik. Ahol a meglévő vezetékek kapacitása jelentősebb bővítést és fogyasztó rákötést nem tesz lehetővé, illetve azon külterületi tanyás térségekben, ahol nem üzemel kábel TV hálózat, ott vezeték nélküli rendszerekkel (pl. műholdas vevőegység) biztosítható az ellátás.

A nagyobb szolgáltatók döntően a saját hálózatukat használják, míg a kisebb szolgáltatók általában a nagyobb szolgáltatók hálózatait igénybe véve szolgáltatnak.

A tervezett vezetékes telefon, kábel TV és internet hálózatokat a belváros, illetve azon városrészek területén, ahol a villamos hálózatok is földkábelben, vagy alépítményben épültek, a telefon, kábel TV és internet hálózatok bővítésénél is előnyben kell részesíteni a földkábeles, alépítményes technológiákat.

Kecskemét mobilhálózati 3G/4G/5G lefedettsége a vármegyeszékhelyen és a környező agglomerációban kiválónak mondható. A város sűrűbben lakott területein (így a belvárosban, a nagyobb lakótelepeken és a főbb közlekedési csomópontokban) a lefedettség teljeskörű. Kecskemét közigazgatási területén a szolgáltatók (Telekom, One, Yettel) csaknem teljes lefedettséggel rendelkeznek már a szélessávú 5G rendszerek tekintetében is, illetve az eddig kevésbé ellátott, külsőbb és ritkábban lakott településrészek tekintetében a hálózat kiépítése folyamatban van.

A vonatkozó előírások szerint a településfejlesztés és településrendezés keretei és eszközrendszerei nem befolyásolhatják (nem korlátozhatják) a szolgáltatásnyújtás szabadságát, a szolgáltatások szabad áramlását, a szabad szolgáltató- és szolgáltatásválasztás, az esélyegyenlőség, az egyetemes szolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítását, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, új technológiák elterjedési lehetőségét. A különböző fejlesztések nem befolyásolhatják a „Digitális Nemzet Fejlesztési Program” megvalósítását.

Helyi rádió és TV szolgáltatók

A ***Gong Rádió*** 1996 óta a város rádiója. A folyamatos fejlődésnek és terjeszkedésnek köszönhetően ma már Kecskemét mellett Kecel, Baja, Solt, Gyömrő, Nagykőrös, Csongrád adókörzetében is fogható, így Bács-Kiskun vármegye nagy része mellett Csongrád, Békés, Pest és Jász-Nagykun Szolnok vármegye területén is elérhető 24 órás körzeti rádióvá vált. Hallgatottsága jelentős, a rádió saját felmérése szerint a vizsgált célcsoport tekintetében közel 40 %-os.

A ***Kecskeméti Televízió*** mintegy négy évtizede a város televíziója. Jelenlegi formájában (Kecskeméti Televízió Nonprofit Kft.) pedig 17 éve működik. Saját készítésű helyi napi és magazin jellegű műsorokkal (pl. híradó, sport, kulturális, politikai, közéleti, gazdasági, kereskedelmi), filmekkel, a város és térsége legfontosabb televíziós szolgáltatója.

1.1.11 Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

1.1.11.1 Talaj

Kecskemét térsége – a hazai tájkataszter szerint – ***a Duna-Tisza közi síkvidék középső részén***, ezen belül a ***Kiskunsági löszös hát és a Kiskunsági-homokvidék középső É-i határán***, a Kiskunsági-homokhát középső ÉK-i szélét képező tájegységén ***helyezkedik el*** a 103-131 mBf.-i tengerszint feletti magasságon.

A domborzatot az ÉNy-DK-i irányú hátak és völgyek váltakozása jellemzi, a terület enyhe lejtésű az ÉNy-DK-i folyásirányú belvízcsatornák felé mutató, fő lejtésviszonya É-ÉNy-ról D-DK-i irányú. Az alacsonyabb területek a közigazgatási terület DK-i részein találhatóak, míg a központi belterület alatti területek a 110-123 mBf.-i középmagas részen települtek.

Földtani jellemzők

Földtani és mérnökgeológiai szempontból a jellemző talajképző kőzet és talajtípus a közigazgatási terület É-i, ÉNy-i, Ny-i, valamint középső DK-i részein a futóhomok, míg ÉK-i és D-i, DK-i területein a lösz, lejtőlösz, löszös üledék.

Genetikai talajtérképek alapján a közigazgatási terület É-i részén a humuszos homoktalaj, egy ÉNy-i foltban, mélyben sós réti csernozjomok, távolabb futóhomok, DNy-on és Ny-on ugyancsak a futóhomok található. A belterület környezetében az alföldi mészlepedékes csernozjom, ettől D-re a humuszos homok, futóhomok jellemző, míg a terület K-i, DK-i részein a csernozjom jellegű homoktalajok, ÉK-en alföldi mészlepedékes csernozjomok, távolabb pedig humuszos homoktalajok fordulnak elő.

FAO talajtérképek szerint a terület középső, ÉNy-i és DK-i részein meghatározó módon csernozjom jellegű homoktalajok, míg az ÉK-i és DNy-i szélső területeken mészlepedékes csernozjomok találhatóak.

A fentiek alapján az alábbi tájtípusok különíthetők el a település közigazgatási területén:

A város térsége *„a mérsékelten kontinentális síkság, uralkodóan mezőgazdaságilag hasznosított”* tájtípusba tartozik.

- A közigazgatási terület középső ÉNy-i és DK-i része a „medencebeli löszös síkság mezőségi talajú kultúrsztyepp” tájtípusba sorolható, melyen belül a vizsgált terület tájtípusa: „Mély talajvizű löszös síkság csernozjommal.”
- A közigazgatási terület Ny-i és ÉK-i része, valamint az É-ÉK-i sarok a „futóhomokos hordalékkúp síkság, szőlő – gyümölcsös és erdőmozaikos kultúrsztyepp, közepes és mély talajvízállással” típusba sorolható, melyen belül:

- a Ny-i területek tájtípusa: „Kötött homokos síkság, mozaikos homokpuszta-réttel, akác- és nyárerdővel, szőlő- és gyümölcsös kultúrákkal.”
- Az ÉK-i területek tájtípusa: "Csernozjomos homoksíkság, kertészeti és szántóföldi hasznosítással.”
- Az É-ÉK-i sarok tájtípusa: „Félig kötött buckás homokvidék telepített erdőkkel és homokpusztarét–maradványokkal.”

Környezetföldtani jellemzők

Környezetföldtani szempontból a térség talajai egyöntetűen felszíni szennyeződésre erősen érzékeny porózus képződmények, melyet fokoznak a talaj vízföldtani, vízgazdálkodási tulajdonságai. Ezek mellett a kecskeméti talajok szerves anyag tartalma közepes, illetve alacsony, amely kedvezőtlenül befolyásolja a talaj káros környezeti hatásokkal szembeni puffer kapacitását.

Talajlepusztulás szempontjából a település közigazgatási területének É-i, ÉK-i, valamint D-i, DNy-i része *foltokban széleróziónak (deflációnak) kitett terület*. Döntően ez okozza a levegő szilárd anyag (ülepedő por) szennyezettségét. A szélerózió csökkentését célzó intézkedések kedvező hatása a város levegőminőségében, valamint egyes környezet-egészségügyi területeken is érzékelhető.

Vízföldtani jellemzők

A Kecskemét térségi ***talajok vízgazdálkodási tulajdonságai*** a terület ÉNy-i, É-i részén a nagy víznyelésű és vízvezető képességű, közepes vízraktározó képességű, gyengén víztartó talajok, az egész szelvényben viszonylag egyenletes mechanikai összetétel mellett, míg a terület DNy-i, K-i és DK-i részein az igen nagy víznyelésű és vízvezető képességű, gyenge vízraktározó képességű, igen gyengén víztartó talajok, a D-i és távolabbi K-i területeken pedig a jó víznyelésű és vízvezető képességű, jó vízraktározó képességű, jó víztartó talajok a jellemzőek az egész szelvényben viszonylag egyenletes mechanikai összetétel mellett.

Vízföldtani szempontból *a rétegvíztároló kőzetek* a területen a pleisztocén fluvioeolikus homok, kavicsrétegek, míg a *talajvíztárolók* a holocén homokos rétegek.

Kecskemét közigazgatási területének ***talajai a következő vízháztartás típusokba*** sorolhatóak:

- A közigazgatási terület középső, K-i részeinek talajai a szélsőséges vízháztartás típusába tartoznak.
- A D-i és ÉNy-i területeken az egyensúlyi vízmérleg a jellemző.
- Az ÉK-i, DNy-i szélső területek talajai az „áteresztő” típusba tartoznak.

Termőföld jellemzők

Az Uniós irányelvek és különböző programok, valamint az erre vonatkozó jogszabályok egyik legfontosabb alapelve az egyre csökkenő ***mezőgazdasági termőterületek, termőföldek*** védelme. Ezen belül az átlagosnál jobb minőségű termőföldek védelme (művelési ágának megfelelő hasznosítása) kiemelt prioritást képez. A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. tv. értelmében termőföldet más célra csak kivételesen – elsősorban a gyengébb minőségű termőföld igénybevételével – lehet használni. Külterületen termőföld igénybevételekor a takarékos területfelhasználást kell megvalósítani.

Kecskemét közigazgatási területén az átlagos aranykorona érték (2013. májusában, 2020. augusztusában és 2026. januárjában) művelési áganként:

Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztálya adatközlése és a Lechner Tudásközpont NKft. adatszolgáltatás (2025) és a földminősítés részletes szabályairól szóló 47/2017. (IX. 29.) FM rendelet alapján alapján:

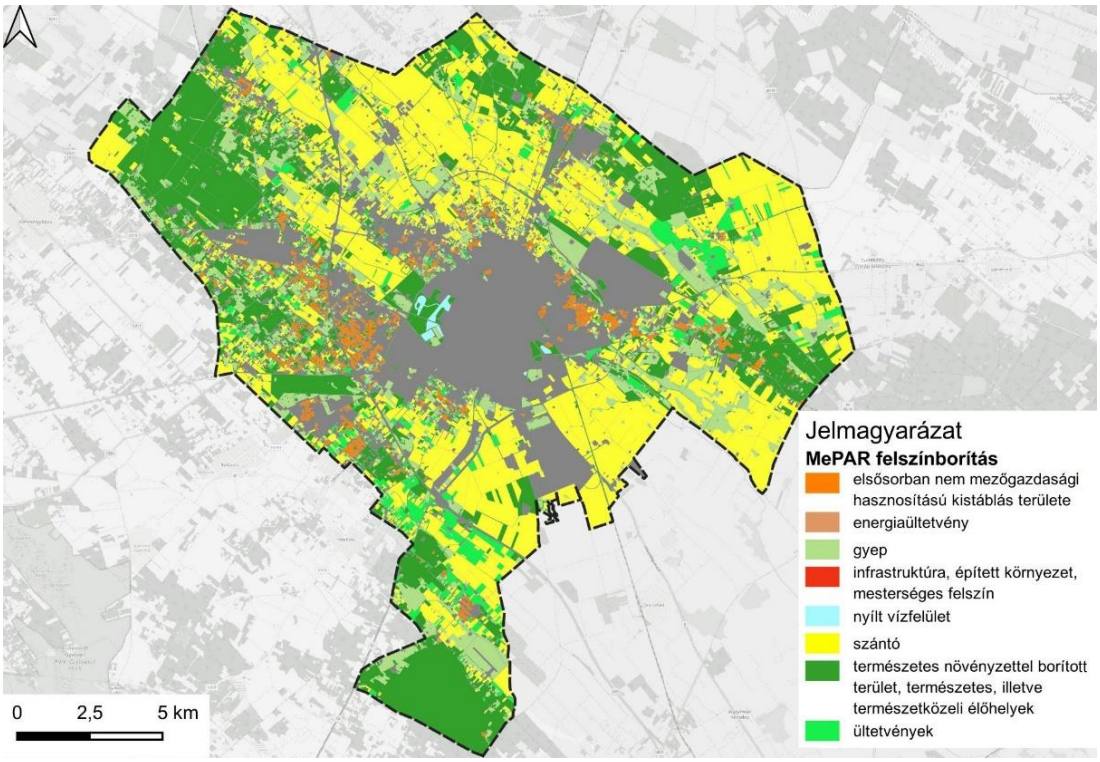
	2013. május	*2020. augusztus*	*2026. január*
Gyümölcsös:	43,41 AK	43,64 AK	43,58 AK
Kert:	37,13 AK	37,05 AK	36,93 AK
Szántó:	17,00 AK	17,19 AK	17,28 AK
Szőlő:	38,89 AK	38,44 AK	38,68 AK
Legelő:	9,22 AK	8,98 AK	9,04 AK
Rét:	12,04 AK	12,02 AK	12,01 AK
Nádas:	13,69 AK	13,80 AK	14,29 AK
Fásított terület:	7,02 AK	6,89 AK	6,98 AK
Erdő	-	6,08 AK	-

(Átlagos minőségű termőföld: az adott település azonos művelési ágú termőföldjeinek 1 hektárra vetített aranykorona értékeinek átlaga.)

Kecskemét közigazgatási területének agrárgazdasági művelésbe vont területeit felszínborítottsági adatok alapján a mellékelt 105. ábra mutatja.

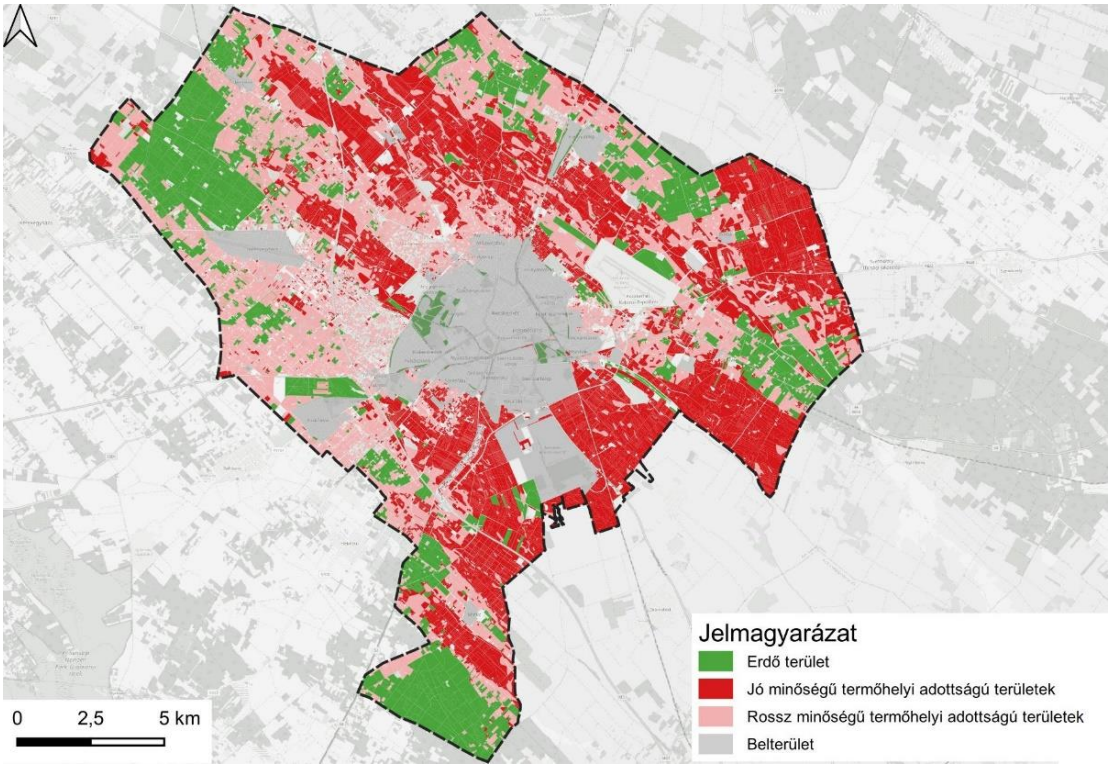
Kecskemét közigazgatási területén az átlagosnál jobb, illetve gyengébb minőségű termőterületek elhelyezkedését, valamint a művelési ágból kivett területeket művelési osztály, illetve aranykorona szerint a 106. és 107. ábra mutatja.

105. ábra: Kecskemét agrárgazdasági művelésbe vont területei a felszínborítottság alapján

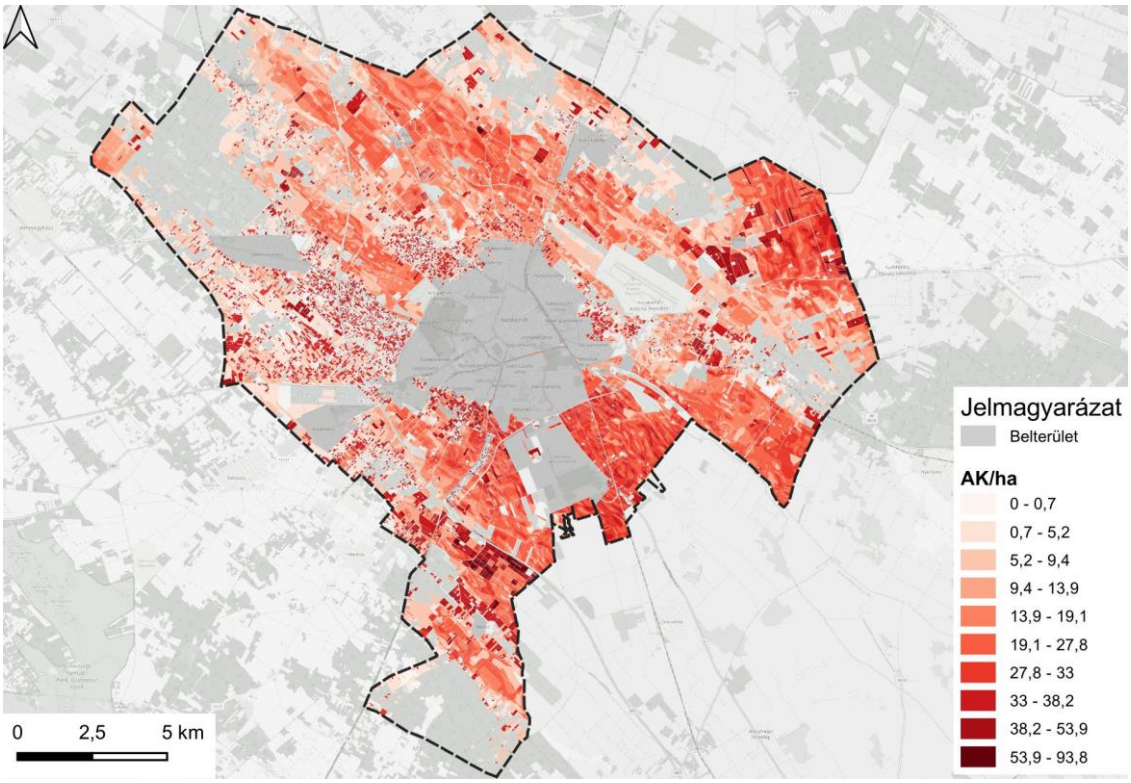
Forrás: MePAR rendszer adatbázisa 2025.

106. ábra: Kecskemét átlagosnál jobb és gyengébb minőségű termőterületei művelési osztály szerint

Forrás: Földhivatal adatbázisa 2025.

107. ábra: Kecskemét termőterületei aranykorona szerint

Forrás: Földhivatal adatbázisa 2025.

A hivatkozott ábrák alapján látható, hogy az átlagosnál jobb minőségű termőterületek a belterülettől D-re, DK-re, É-ra, valamint a közigazgatási terület K-i részén találhatóak, melyek döntően szántó művelési ágba tartoznak.

A kecskeméti művelési ágak jellemző kiterjedéséről a 37. táblázat tudósít, amelyből jól látható, hogy a „szántó" művelési ág mellett, a legjelentősebb kiterjedése a „legelő", a „gyümölcsös" és a „szőlő" művelési ágaknak van a településen.

37. táblázat: A művelési ágak települési kiterjedése és az AK értékek művelési áganként

Művelési ág	Művelési ág települési kiterjedése (ha)	Átlag AK érték	Települési összes AK érték
Szántó	12.832,31	17,28	221.752,13
Rét	358,96	12,01	4.311,34
Szőlő	760,43	38,68	29.415,44
Kert	269,94	36,93	9.969,95
Gyümölcsös	1.275,83	43,58	55.599,62
Legelő	2.252,68	9,04	20.370,21
Nádas	33,81	14,29	483,22
Fásított terület	141,65	6,98	988,98

Forrás: Lechner Tudásközpont NKft. adatszolgáltatás (2025) és a földminősítés részletes szabályairól szóló 47/2017. (IX. 29.) FM rendelet alapján saját szerkesztés

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy míg ezen szántóterületek *Bács-Kiskun Megye 2011. évi Területrendezési Tervében foglaltak szerint a kiváló termőhelyi adottságú szántóterület*

övezetbe voltak sorolva, addig *Bács-Kiskun Vármegye 2024. évi Területrendezési Tervében* (hatályos) *kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete Kecskemét közigazgatási területén nem is található* és *jó termőhelyi adottságú szántóterület övezetbe* sorolt területek is csak a közigazgatási terület *DK-i részén kis foltokban találhatók*!

1.1.11.2 Felszíni és a felszín alatti vizek

Kecskemét a főbb éghajlati paraméterei alapján, az ország mérsékelten meleg-száraz éghajlati körzetbe tartozik. A kistáj éghajlatának legfőbb vonása a nagyfokú változékonyság és a szélsőségekre való hajlam. Viszonylag kevés (sokévi átlag 521 mm, vegetációs időszakban kb. 300-320 mm) és egyenlőtlen eloszlású csapadék határozza meg a térség a vízrajzi jellemzőit, illetve a város és környezetének vízgazdálkodási feltételeit. Kecskemét vízrajza alapvetően szegényes, a meglévő vízrajzi elemek szinte kizárólag mesterséges eredetűek úgy, mint belvízelvezető csatornák, záportározók, önkormányzati vagy – többségében – magántulajdonban és kezelésben lévő felszíni víztestek (pl. halastavak).

Felszíni vizek

Kecskemét és térsége a Tisza vízgyűjtőjén a Kiskunsági löszös hát és a Kiskunsági-homokvidék középső, É-i, enyhe lejtésű, gyér lefolyású határán helyezkedik el. A terület felszíni vizeinek mennyiségét döntően az éghajlati, az időjárási és ezen belül is leginkább a csapadékviszonyok, valamint a talaj vízháztartási jellemzői, továbbá a felszíni, lefolyási viszonyok határozzák meg. Kecskemét felszíni vizeinek minőségét a települési infrastruktúra, a csatornázottság színvonala, illetve a működő ipar befolyásolja. Hatással van még a vízminőségre a mezőgazdasági művelés alatt álló területekről bejutó diffúz szennyezés, a települési hulladékgazdálkodás, valamint a lakossági eredetű szennyezés is.

A felszíni vizek mennyisége:

A város és környéke felszíni vizekben szegény. Érdemes azonban kiemelni, hogy a Duna-Tisza-közti Homokhátságra jellemző tagolt ÉNy-DK irányú homokbucka vonulatok eróziós deflációs mélyedéseiben, még **a XX. század első harmadában is időszakos szikes tavak és mocsarak sokasága volt**, amely nem csak az itt élő társadalom gazdálkodásának jellegét, de a táj karakterét és sajátos mikroklímáját is alapvetően meghatározta. A felszíni víztestek számának csökkenése – részben már elkezdődött a folyószabályozások következtében, majd – az erdőtelepítések és az 1940-es évek végétől – az államosítás időszakában – elinduló termőföld kollektivizálás, a mezőgazdasági művelésbe vonható területek kiterjedésének növelésével, valamint a vízjárta területek lecsapolásával és a melioráció erősödésével, továbbá az erőltetett iparosítással és a város testének növekedésével teljesedett ki.

Napjainkban a belvíz kezelését 3 belvízcsatorna (időszakos vízfolyás) biztosítja. A közigazgatási terület ÉK-i részén DK-i irányban húzódik az ***Alpár-Nyárlőrinci csatorna*** *(vízgyűjtő területe: 328,48 km^2)*. A közigazgatási terület DNy-i részén található a ***Félegyházi vízfolyás*** *(vízgyűjtő területe: 305,43 km^2)*, míg a városon keresztül halad a Felső záportározótól kiinduló és az előzőekhez hasonlóan DK-i folyási irányú ***Csukáséri-főcsatorna felső*** *(vízgyűjtő területe: 160,56 km^2)*, melynek befogadója a Dongéri főcsatorna, azt követően pedig a Tisza. A település közigazgatási területén nincs állandó vízfolyás, a Csukás-érben található víz is a BÁCSVÍZ Zrt. technológiai tevékenységéből, a városi csapadékvizek összegyűjtéséből és a településen található szennyvíztisztító telep tisztított szennyvizéből táplálkozik.

A város területén található legjelentősebb állóvíz a Csukáséri-főcsatorna mentén kialakított, s mintegy 50 ha kiterjedésű (ebből 37 ha-os vízfelülettel rendelkező) ún. Csónakázó-tó (Felső záportározó tórendszer 5 db víztest), amely a Benkó Zoltán Park intézményi területén található. A tározó tórendszer tulajdonképen három különálló vízfelületre tagolódik, továbbá É-ra – a Benkó Zoltán Park területén – található még kettő, nagyobb tó, melyeket egy csatorna köt össze egymással. A három D-i (Kecskemét I. számú záportározó) és a kettő É-i (Kecskemét Széktó; Kecskemét II. számú záportározó) tavak között a 142. sz. vasútvonal vasúti töltése húzódik keresztül. A tavak mesterségesen lettek kialakítva az 1980-as években, viszont történeti léptéket tekintve ezen a területen egykor ténylegesen egy tó, vizenyős terület foglalt helyet. A Felső záportározó együttes 56,3 ha-os területéből, a tavak vízfelületének teljes kiterjedése ~37 ha. A tavak összesített tározási térfogata 1 480 000 m^3, amely a tórendszer 114,36 mBf.-i túlfolyó szintjéhez képest, további mintegy 30 cm-es duzzasztás esetén 111 000 m^3, vagy a nyári intenzívebb párolgás esetén akár 180 000 m^3 is lehet.

Kecskemét csapadékvízcsatorna-hálózatának üzemeltetési utasítása szerint ugyanakkor ebből a tározási térfogatból a Kecskemét I. számú záportározó területén lévő 3 db, összesen 19,3 ha területű tó (amely befogadója a CS 17-0-0 és a CS 18-0-0 jelű főgyűjtő csatornáknak) 46 000 m^3-t tehet ki. A tavakban a tározási szint szabályozása a BÁCSVÍZ Zrt. vízmű területén lévő elfolyó burkolt nyílt árokba épített elzáró szerkezettel szabályozható. Mivel a Benkó Zoltán Park alapvetően egy rekreációs célt szolgáló intézmény, így a területén található tavak a csapadékvíz tározásán kívül kikapcsolódást és sportokat szolgáló funkcióval (horgászat, vízi sportok, strand) is rendelkeznek (A Kecskemét I. számú záportározó is rendelkezik horgászati funkcióval – Szepi horgásztó). A Felső záportározó szabad strandja jelenleg engedélyezett természetes fürdőhelyként és fürdésre alkalmas természetes vízként nyilvántartott.

A Felső záportározóval ellentétben az Alsó záportározó a – központi belterülettől DK-re, a 44. sz. főút közvetlen szomszédságában – Csukás-éri-főcsatorna 40+953 és 42+400 km szelvényei között helyezkedik el, ideiglenes állóvíztestként. A vízgyűjtő területének nagysága 2 121 ha, tározókapacitása pedig 339 360 m^3. Az Alsó záportározó a BÁCSVÍZ Zrt. tulajdonában és kezelésében áll. Az Alsó záportározó a belterületről levezetett csapadékvíz és a kecskeméti

szennyvíztisztító telep által kibocsátott tisztított szennyvíz ideiglenes tározására szolgáló létesítmény, amelyből a Csukás-éri-főcsatornán keresztül távozik (melynek vízelvezető képessége 3,5 m/sec) a víz, tehát az Alsó záportározó – a körülményektől függően – egy nem állandó vizű állóvíztestnek tekintendő. A vízjogi engedéllyel összefüggésben a legfőbb problémát a záportározó évtizedek alatt történő feliszapolódása és benövényesedése okozza, ugyanis ennek következtében a tározókapacitása nagyban csökkent, amely üzemi vízszinten jelenleg ~160 000 m^3, túlfolyó szinten pedig ~300 000 m^3.

A fentebb bemutatott két vízi létesítmény mellett, **további 31 db állóvíztest** (ezek közül 10 db halászati és/vagy horgászati célú) **található a település területén**, melyek az Alsó- és Felső záportározóknál méretükben jóval kisebbek és többségük mesterséges eredetű, állandó vizű állóvíztest, melyek szórtan helyezkednek el a közigazgatási területen. Ezen víztestek területe 5,26-0,14 hektár között változik, többségük magánterületen található, ugyanakkor található több olyan tó is, amely rekreációs célt is szolgál, ezek közül van amelyik magánterületen, s van amelyik a BÁCSVÍZ Zrt. kezelésében lévő területen található.

A felszíni vizek minősége:

Magyarország Vízgyűjtő-Gazdálkodási Terve 2021 (VGT3) az általa számontartott vízfolyásokra és felszíni víztestekre vonatkozóan is tartalmazza az állapotértékelések eredményeit, valamint a kitűzött célok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A kecskeméti állóvíztestekre, felszíni vízfolyásokra és felszín víztestekre vonatkozó állapotértékelés eredményeit a 38. és 39. táblázatok mutatják be.

38. táblázat: *Kecskemét közigazgatási területén található állóvíztest jellemzői*

Víztest neve	*Víztest kategóriája*	*Típus kódja*	*Ökológiai állapot*	*Hidrológiai minősítés*	*Kémiai állapot*	*Ökológiai célkitűzés/ elérése*	*Kémiai célkitűzés/ elérése*
Csónakázó-tó (Felső záportározó)	mesterséges	5	mérsékelt	kiváló	nem jó	a jó potenciál elérendő 2027+	a jó állapot elérendő 2027

Forrás: Magyarország Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervének második felülvizsgálata (2022)

A VGT3-ban az érintett víztestekre meghatározott célkitűzések megadott határidőre történő eléréséhez és megőrzéséhez biztosítani kell felszíni vizek esetén a 10/2010. (VIII. 18.) VM rendeletben rögzített vízszennyezettségi határértékek betartását.

A VGT3 6-1. számú melléklete alapján az Alpár–Nyárlőrinci-főcsatornában az arzén (oldott), a Félegyházi-főcsatornában a króm (oldott), a Csukás-éri-főcsatornában pedig az arzén (oldott) és a króm (oldott) is megjelenik, mint specifikus szennyezőanyag. A Csónakázó-tóban pedig a króm (oldott) jelenik meg, mint specifikus szennyezőanyag, valamint a nem jó kémiai állapotot a nikkel és vegyületei okozzák.

39. táblázat: Kecskemét közigazgatási területén található vízfolyás víztest jellemzői

Víztest neve	*Víztest kategóriája*	*Típus kódja*	*Ökológiai állapot*	*Hidrológiai minősítés*	*Kémiai állapot*	*Ökológiai célkitűzés elérése*	*Kémiai célkitűzés elérése*
Alpár-Nyárlőrinci-főcsatorna	erősen módosított	6M	mérsékelt	kiváló	jó	a jó potenciál elérendő 2027+	a jó állapot fenntartandó
Csukás-éri-főcsatorna felső	erősen módosított	6M	mérsékelt	kiváló	nem jó	a jó potenciál elérendő 2027+	a jó állapot elérendő 2027
Félegyházi-főcsatorna	erősen módosított	6M	mérsékelt	kiváló	nem jó	a jó potenciál elérendő 2027+	a jó állapot fenntartandó/kevésbé szigorú célkitűzés

Forrás: Magyarország Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervének második felülvizsgálata (2022)

A táblázatok adatai alapján látható, hogy a felszíni víztestek vízminősége hidrológiai szempontból kiváló, ugyanakkor kémiai állapotuk – egy kivételével (Alpár-Nyárlőrinci-főcsatorna kémiai állapota: jó) – nem jó. Megállapítható, hogy **a kecskeméti felszíni víztestek esetében javítandó azok vízminősége.**

Kecskeméten a **Benkó Zoltán Park területén természetes fürdőhely van nyilvántartva**, amely egy működő (homokos parttal és mederanyaggal rendelkező) strandként funkcionál (Domb Beach Strand Kecskemét; rövid név: Kecskeméti Strand; cím: 6000 Kecskemét, Csabay Géza krt.7.). A természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről szóló 78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet az irányadó az ilyen jellegű vizek minőségi követelményei terén. A természetes fürdővizek minősítése négy év (a legutolsó négy fürdési idény) eredményei alapján történik. Minden évben négy mintát vesznek az üzemeltetők által megbízott laboratóriumok, egyet a fürdési idény megkezdése előtt, majd havonta. A mintákban szennyvíz eredetű szennyezést jelző baktériumok (*E. coli* és *Enterococcus*) számát vizsgálják. A minősítés statisztikai módszerrel történik, amely nem csak a baktériumok számát, hanem az ingadozás mértékét (szórás) is figyelembe veszi. A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ Közegészségügyi Főosztályának éves összesítő adatai alapján a Kecskeméti Strand vízminősége 2019-ben és 2020-ban kiváló, míg 2021-2023 években jó minősítést kapott[29].

[29] *Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ Közegészségügyi Főosztály; Hazai természetes fürdővizek éves minősítésének kiadványa 2019-2023; https://www.nnk.gov.hu/index.php/kozegeszsegugyi-hatosagi-ugyek/telepules-egeszsegugyi-klimavaltozas-es-kornyezeti-egeszseghatas-elemzo-osztaly/temaink/termeszetes-furdoviz/1057-termeszetes-furdovizek-minosege.html (letöltés dátuma: 2025.07.22.)*

Felszín alatti vizek

A felszín alatti vizek minőségi és mennyiségi szempontból is veszélyeztetettek.

A talajvízkészletek a térségben a 20-30 m vastag holocén és pleisztocén korú homokos rétegekben találhatóak.

Talajvízjárás:

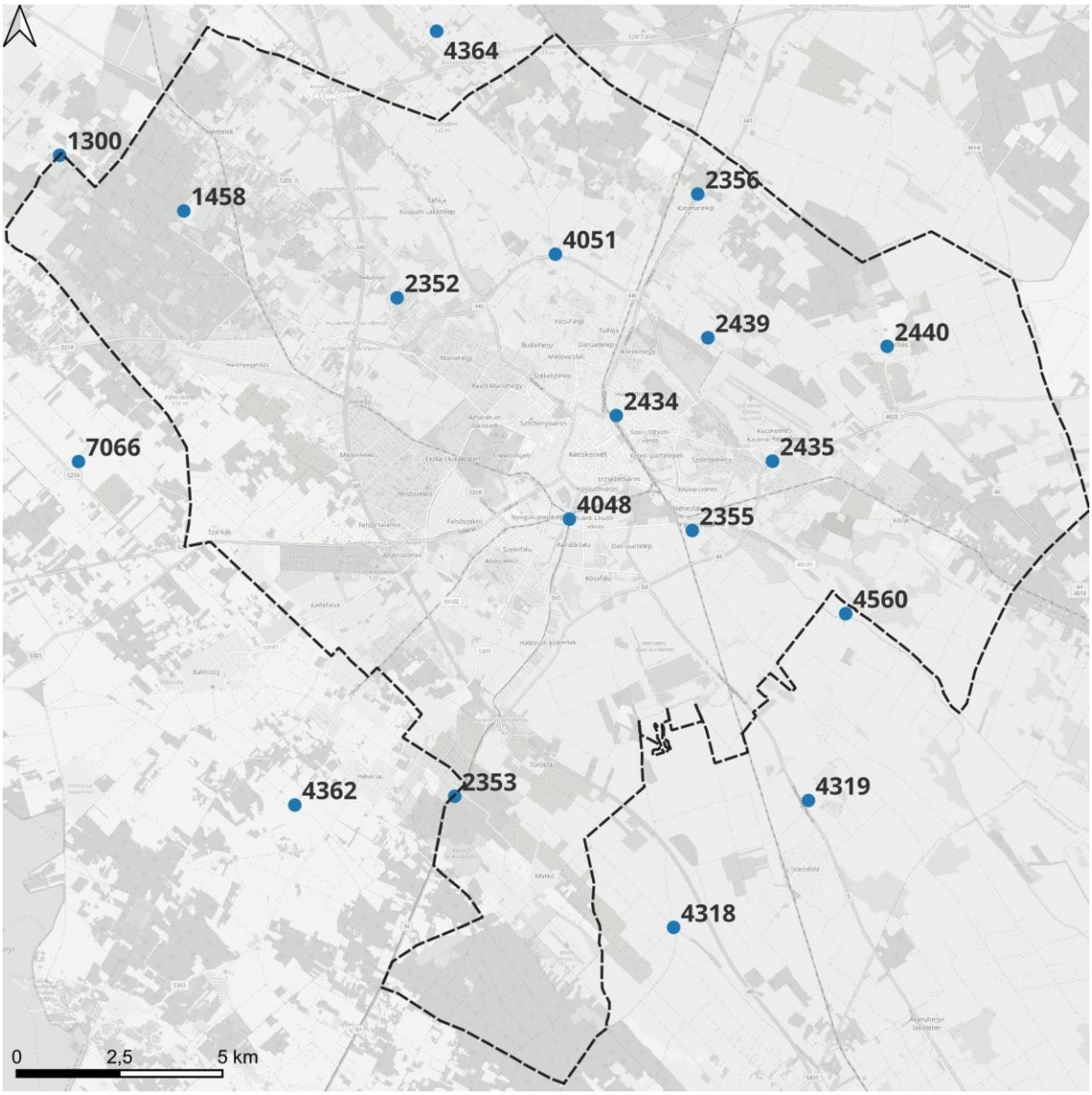
A térségben *a talajvizek áramlásának fő iránya* ismereteink szerint ÉNy-DK-i irányú. A terület vízföldtani adottságai a kinyerhető víz mennyisége szempontjából kedvezőek. A talajvíz kontingens lekötési aránya az elmúlt években számottevően nem változott (41-60% közötti – a 60% közeli értékek az utóbbi 5-6 évben jelentkeztek). (2006-2011 között a kontingens lekötési arány 28-40% között volt.) A Kecskemét közigazgatási területén kitermelhető talajvíz kontingens (mintegy 20 éve): 528 000 m^3/év.

A megfigyelő kutak környezetében a talajvízszint az 1980-1990-es években a korábbi évtizedekhez képest jelentős mértékben lecsökkent. A 2010-es évben tapasztalt rendkívüli csapadékok gyorsan és nagymértékben pótolták a korábban kialakult vízhiányt. A csapadékos időszak során 1-2 m-rel emelkedett meg a kutak vízszintje, azonban a 2011-2012-ben jelentkező súlyos aszályok következtében a megfigyelő kutak vízszintje 2012 végére kb. 0,5-1,0 m-rel csökkent. 2013-ban a nyár folyamán erőteljes (0,6-1,0 m-es) vízállás emelkedés volt megfigyelhető, mely 2014 elejére a sokéves átlaghoz közeli, illetve azt meghaladó szintre hozta a talajvíz szintjét. A talajvízállás 2015-ben az 1981-2010-es sokéves átlagoktól kis mértékben tért el (egész évben körülbelül 70-80 cm-rel a sokéves átlag fölött volt).

A 2015-ös évtől kezdve a talajvízszint folyamatos csökkenése tapasztalható, ráadásul Kecskemét közigazgatási területén működő **13 talajvíz monitoringkútból** (108. ábra) **9 esetében mutatható ki** – a hosszú idősoros adatok alapján – **a talajvízszint jelentős csökkenése** (1300, 1485, 2352, 4051, 4048, 2439, 2355, 2435, 2440 sz. kutak). További két kút esetében (2356, 2436 sz. kutak) a hosszú idősor alapján csökken a talajvízszint. Ez az éveken át tartó talajvízszint-csökkenés a klimatikus változásokkal és a növekvő lakossági talajvíz-kiemeléssel összefüggésben jelentős kihívásokat okozhat a közeljövőben, mind a természeti környezet, mind pedig az agrárgazdálkodók számára.

Jelenleg nem rendelkezünk pontos ismeretekkel Kecskemét közigazgatási területén az engedély nélkül üzemelő fúrt kutak számáról és az azokból kitermelt vízmennyiségekről. Feltételezések szerint azonban a lakóterületeken, tanyákon, hobbikertekben üzemelő fúrt kutakból kitermelt és döntően locsolásra használt vízmennyiség számottevő lehet, amely éves szinten meghaladhatja hektáronként az 1 000 m^3-t is.

108. ábra: Kecskemét termőterületei aranykorona szerint

Forrás: https://data.vizugy.hu/ adatai alapján, saját szerkesztés

A kutak vízjárásából megállapítható, hogy belterületen a vízszint ingadozása (talajvízjárás) közepes (kb. 2,5 m). A Duna-Tisza közi hátságon, a hosszan tartó aszályos időjárás következtében kialakult jelentős talajvízszint süllyedések Kecskemétre is hatással voltak, különösen a település külterületén jelentős, napjainkra – a sokéves átlagokhoz viszonyítva – 2,5-3,5 m körüli vízszint-süllyedés következett be (40. táblázat). A település közigazgatási területén a talajvíz-tükör terep alatti becsült átlagos mélysége más források (a korábban végzett talajmechanikai fúrások) alapján – a magasabb területeken -3,00 – -6,00 m, míg a mélyebb területeken -0,50 – -1,50 m (nyugalmi talajvízszint).

40. táblázat: *A talajvízszint-észlelő kutakban mért minimális, átlagos és maximális talajvízszintek*

A kút száma	Eddig mért legkisebb vízállás: mBf. [-cm] (előfordulás éve)	Sokévi átlagos vízállás: mBf. [-cm] (időszak)	Eddig mért legnagyobb vízállás: mBf. [-cm] (előfordulás éve)
2352 (külterület)	115,52 [-612 cm] (2023)	118,14 [-349 cm] (1943-2024)	121,05 [-58 cm] (1989)
2353 (külterület)	113,94 [-573 cm] (1991; 1992)	115,48 [-419 cm] (1960-2024)	118,55 [-112 cm] (1970)
2355 (külterület)	108,51 [-613 cm] (2009)	110,21 [-443 cm] (1935-2024)	112,44 [-220 cm] (1940; 1941)
2356 (külterület)	116,02 [-724 cm] (2023)	118,67 [-459 cm] (1954-2024)	121,77 [-149 cm] (1966)
2435 (külterület)	109,36 [-433 cm] (2022)	111,12 [-257 cm] (1948-2024)	113,03 [-66 cm] (1966)
2436 (külterület)	109,24 [-350 cm] (1993)	110,66 [-208 cm] (1948-2024)	112,72 [-2 cm] (2024)
2440 (belterület)	107,69 [-587 cm] (2024)	109,74 [-382 cm] (1943-2024)	112,46 [-110 cm] (1966)

Forrás: Országos Vízügyi Főigazgatóság, https://data.vizugy.hu/

A talajvizek minősége:

A település területén található talajvíz-megfigyelő (monitoring) kutakból rendszeresen vett vízminták alapján megállapítható, hogy a vas, mangán és arzén határértéket meghaladó koncentrációja valószínűleg természetes, földtani eredetű szennyezőként fordul elő, míg az ammónium, a nitrát, a klorid, a szulfát, a nátrium és a fajlagos elektromos vezetőképesség magas értéke egyértelműen emberi tevékenységből eredő szennyezésre utal.

A talajvíz a település területén tehát sehol sem alkalmas közvetlen ivóvízként való felhasználásra a természetes és az emberi eredetű szennyezők jelenléte miatt.

A rétegvizek Kecskemét közigazgatási területén a 20-30 m alatt kezdődő mintegy 200-250 m vastagságú pleisztocén fluvioeolikus homok, kavics, illetve Felső-pannon rétegekben találhatóak.

A rétegvíztárolók vízvezető képessége a terület jelentős részén igen jó, míg az ÉK-i szélén jó.

A térségben a rétegvizek áramlásának fő iránya – a talajvízhez hasonlóan – ÉNy-ról DK felé mutat. A városban - az I. és II. sz. vízműtelepről – kitermelt rétegvizek esetében elmondható, hogy geológiai tekintetben védett környezetből származnak.

A kitermelhető *rétegvizek minősége* vas-, mangán-, ammónia- és arzéntartalma, illetve helyenként metán tartalma – általában – meghaladja az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 5/2023. (I. 12.) Korm. rendeletben előírt ivóvízminőségi határértékeket. A felszín alatti vizek szennyező forrásai a felszíni vizeknél – az ismertetetteken

túl – a házi szennyvizek és az állati trágya helytelen gyűjtése, szakszerűtlen szikkasztása, valamint a nem megfelelően létesített csőkutak. A települési vízbázis védelmének érdekében előre kell lépni mind a települési szintű szabályozás, mind az ellenőrzések, mind pedig a szabálytalan szennyvízkezelés szankcionálása területén.

Szennyeződésérzékenységi besorolás:

Kecskemét teljes közigazgatási területe a felszín alatti víz állapota szempontjából – érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján – érzékeny területnek számít.

Nitrátérzékenységi besorolás:

A vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet, illetve a nitrátérzékeny területeknek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről szóló 43/2007. (VI.1.) FVM rendelet 1. mellékletének – 2013. szeptember 1-től hatályos – kijelölése alapján Kecskemét közigazgatási területének jelentős része (1 252 db fizikai blokk) nitrát-érzékeny.

Kecskemét közigazgatási területét 7 db felszín alatti víztest érinti:

- Duna-Tisza közi hátság – Tisza-vízgyűjtő É-i rész (sekély porózus)
- Duna-Tisza közi hátság – Tisza-vízgyűjtő É-i rész (porózus)
- Duna-Tisza közi hátság – Duna-vízgyűjtő É-i rész (sekély porózus)
- Duna-Tisza közi hátság – Duna-vízgyűjtő É-i rész (porózus)
- Nyugat-Alföld (porózus és hasadékos termál)
- Dél-Alföld (porózus és hasadékos termál)
- Észak-Alföld (porózus termál)

A sekély porózus és a porózus víztest területek határa gyakorlatilag megegyezik egymással. Duna-Tisza közi hátság – Duna-vízgyűjtő É-i rész sekély porózus és porózus víztestek a közigazgatási terület Ny-i, ÉNy-i mintegy tizedét, míg a Duna-Tisza közi hátság – Tisza-vízgyűjtő É-i rész sekély porózus és porózus víztestek a közigazgatási terület egyéb döntő részét (a belterületeket is beleértve) érintik. A Nyugat-Alföld porózus és hasadékos termál víztest a közigazgatási terület Ny-i harmadát, a Dél-Alföld porózus és hasadékos termál víztest a közigazgatási terület belterület szélétől DK-re eső szintén mintegy harmadát, míg az Észak-Alföld porózus termál víztest a maradék középső, ÉK-i területeket érinti. Az alegység felszín alatti víztesteinek mindegyike jelentős mértékben átnyúlik másik tervezési alegység területére is. Az egyes felszín alatti víztestek mennyiségi és minőségi állapotáról, valamint a célkitűzések eléréséről a 41. táblázat tudósít.

***41. táblázat**: Kecskemét közigazgatási területén található felszín alatti víztestek jellemzői*

Víztest neve	*Víztest jele*	*Víztest típusa*	*Mennyiségi állapot*	*Kémiai állapot*	*Mennyiségi állapot célkitűzés / elérése*	*Kémiai állapot célkitűzés / elérése*
Duna-Tisza közi hátság – Tisza-vízgyűjtő északi rész	sp.2.10.1	sekély porózus	jó	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (NO3)	a jó állapot fenntartandó	a jó állapot fenntartandó, kockázat csökkentendő 2027
Duna-Tisza közi hátság – Tisza-vízgyűjtő északi rész	p.2.10.1	porózus	jó	jó	a jó állapot fenntartandó	a jó állapot fenntartandó
Duna-Tisza közi hátság – Duna-vízgyűjtő északi rész	sp.1.14.1	sekély porózus	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (FAVÖKO)	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (NH4)	a jó állapot fenntartandó, kockázat csökkentendő / 2027	a jó állapot fenntartandó, kockázat csökkentendő 2027
Duna-Tisza közi hátság – Duna-vízgyűjtő északi rész	p.1.14.1	porózus	jó	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (NO3)	a jó állapot fenntartandó	a jó állapot fenntartandó, kockázat csökkentendő 2027
Nyugat-Alföld	pt.1.2	porózus és hasadékos termál	jó	jó	a jó állapot fenntartandó	a jó állapot fenntartandó
Dél-Alföld	pt.2.1	porózus és hasadékos termál	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (süllyedés, FAVÖKO)	jó	a jó állapot fenntartandó, kockázat csökkentendő /2027	a jó állapot fenntartandó
Észak-Alföld	pt.2.2	porózus termál	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (süllyedés)	jó	a jó állapot fenntartandó, kockázat csökkentendő /2027	a jó állapot fenntartandó

Forrás: Magyarország felülvizsgált Vízgyűjtő-gazdálkodási Terve (VGT3) 2021.

A felszín alatti vizek védelmével kapcsolatos feladatok

A települési vízbázis védelmének érdekében, előre kell lépni mind a hatékony és takarékos vízfelhasználás, a települési szintű szabályozás, az ellenőrzések, mind pedig a szabálytalan szennyvízkezelés szankcionálása területén. A lakosság részéről – a nem bejelentett módon – létesített talajvízkutak használata, humánegészségügyi szempontból is megoldandó probléma, ugyanis az egyedi kutak vízminősége sok esetben nem ismert, illetve a kis mélységű kutak valószínűsíthetően több szennyező komponens tekintetében kifogásolhatóak. Kecskeméten feladatként jelentkezik a felszín alatti vizek folyamatos szennyezésének csökkentése és minőségellenőrzése (monitorozás), a jó minőségű ivóvíz biztosítása érdekében.

1.1.11.3 Levegőtisztaság és védelme

A város és térsége síkvidéki jellegéből és felszínborítottságából adódóan egyöntetűen jó átszellőzésű terület. Az uralkodó szélirány Ny-i, ÉNy-i, ÉK-i, míg az átlagos szélsebesség 2,5-3,0 m/s.

Légszennyezettségi zóna besorolás

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló többször módosított 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. számú melléklete szerint **Kecskemét közigazgatási területe olyan légszennyezettségi zónába esik, ahol** a kén-dioxid, a benzol és a szilárd légszennyező anyagok (PM_{10}) kadmium, nikkel és ólom tartalma tekintetében a levegőterheltség nem haladja meg az alsó vizsgálati küszöböt („F"), a nitrogén-dioxid, szén-monoxid és a szilárd légszennyező anyagok (PM_{10}) arzén tartalma tekintetében a levegőterheltség a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van („E"), a policiklikus aromás szénhidrogének (benz(a)pirén) esetében a levegőterheltség a felső vizsgálati küszöb és a légszennyezettségi határérték között van („D"), **a szilárd légszennyező anyagok (PM_{10}) esetében pedig, a levegőterheltség a légszennyezettségi határértéket és a tűréshatárt is meghaladja, így a** („B") szennyezett kategóriába tartozik.

Kecskemét a szilárd légszennyező anyagok magas koncentrációja miatt a rendeletben a 11. „kijelölt városok" levegőminőségi zónába tartozik. Kecskemét levegőterheltségi besorolása a nitrogén-dioxid légszennyező komponens szempontjából általában kedvezőbb, míg a szén-monoxid, illetve a szálló por (PM_{10}) komponensek tekintetében általában kedvezőtlenebb a hasonló méretű, illetve térségbeli települések levegőterheltségi besorolásához képest.

A levegőminőség mérése és eredményei

A levegőminőség értékelése Magyarországon manuális és automata mérőállomások adatai alapján történik. Kecskemét levegőminőségét az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) keretében korábban a környezetvédelmi, majd a közegészségügyi hatóság (ezt követően 2024 július 1-ig Csongrád Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi és Élelmiszerlánc-biztonsági Főosztály Laboratóriumi Osztálya), majd 2024 július 1-jétől a HungaroMet Nonprofit Zrt. Levegőtisztaság-védelmi Referencia Központjának akkreditált vizsgálólaboratóriuma méri és értékeli. Kecskemét területén 2024. július 1-je óta egy automata mérőállomás, valamint egy manuális mintavételi pont működik, amely a levegő szálló por- és nehézfém-tartalmát méri.

Az értékelés alapját meghatározó jogszabályok

A levegőminőség 2014-2018 évi értékelése a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról szóló 6/2011. (I. 14.) VM rendelet által előírt módszerek szerint, a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet által meghatározott egészségügyi határértékek alapján, valamint a „Légszennyezettségi Index" figyelembevételével történt.

A RIV mérőhálózat eredményei

A NO_2 szennyezettség szempontjából 2014-2016 időszakban jó, míg 2017-2018 években megfelelő minősítésű volt a levegőminőség Kecskemét belvárosában. 2019-2023 időszakban viszont szennyezettnek minősült a levegőminőség, valamint 2024-ben megfelelő volt. Megállapítható, hogy 2018-tól kezdődően folyamatosan romlott, továbbá 2019 óta szinte minden évben szennyezettnek minősült Kecskemét belvárosában a levegő az NO_2 éves átlag koncentrációja alapján. Itt azonban megjegyzendő, hogy 2019-ben csak az év első felében volt rendszeres mérés, amely azután megszűnt. A 2019-2024 időszakban a 2021-es év bizonyult a legszennyezettebbnek éves szinten, ami a 24 órás határérték átlépések számában is tükröződik (42. táblázat).

***42. táblázat**: A RIV mérőhálózaton mért NO_2 statisztikai mutatói (2019-2024)*

Mutató	2019	2020	2021	2022	2023	2024
*Éves átlag (µg/m^3)	43,3	43,4	47,65	41,6	40,1	38,05
**24 órás határérték átlépések száma (nap)	29	24	30	16	18	11
A két állomáson méréssel töltött napok átlaga (nap)	337	322	302	303	283	169
Minősítés (éves átlag érték és a légszennyezettségi index alapján)	***szennyezett***	***szennyezett***	***szennyezett***	***szennyezett***	***szennyezett***	***megfelelő***

Forrás: RIV mérőhálózat adatai alapján saját szerkesztés

**szennyezett minősítés alsóhatárértéke 40 µg/m^3; ** a két állomáson mért napok összege (határérték: 85 µg/m^3)*

A szállópor (PM_{10}) koncentrációja szempontjából Kecskemét belvárosában a 2019-2024 időszakban rendszeresen az éves határérték alatt alakultak az átlagértékek, valamint a 24 órás határérték túllépések száma is alacsony volt (43. táblázat). **A szállóporhoz kötődő nehézfém és egyéb szennyezők** közül az arzén (As), az ólom (Pb), a nikkel (Ni) és a kadmium (Cd) tekintetében rendszeresen az éves határérték alatt voltak a mért átlagértékek. Ezen szennyezőanyagokra 24 órás határértékek nincsenek megállapítva. A BaP szennyezőanyag esetében szintén az éves határérték alatt alakultak a mért értékek, továbbá a 24 órás határérték túllépések száma 4-22 között alakultak a 2019-2024 időszakban. Megjegyzendő, hogy a szállóporhoz kötődő mérések 56 mérés eredményeiből (a mérések négyszer 2 hetet fedtek le) álltak össze minden évben, amely eredmények inkább tekintendők közelítő jellegűnek, a mérések számából és eloszlásából fakadóan részlegesen tükrözik az éven belüli vagy évszakokon belüli szennyezettség összképét, időszakos alakulását.

***43. táblázat**: A RIV mérőhálózaton mért szálló por (PM10) és PM10-hez köthető nehézfémek (As, Ni, Cd, Pb) és BaP statisztikai mutatói 24 órás átlagok alapján (2019-2024)*

Mutató	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PM_{10} (éves határérték: 40 µg/m³, 24 órás határérték: 50 µg/m³)						
Éves átlag koncentráció (µg/m³)	26,30	19,10	20,7	24,20	21,3	20,35
24 órás határérték túllépések száma (nap)	4	1	1	9	5	1
Maximum koncentráció (µg/m³)	83,10	51,50	77,10	76,00	104,10	51,55
PM_{10}As (éves határérték: 10 ng/m³, 24 órás határérték: -)						
Éves átlag koncentráció (ng/m³)	0,60-0,71	0,38-0,55	0,50-1,00	0,36-1,20	0,12-0,42	0,36
Maximum koncentráció (ng/m³)	3,60	4,00	3,20	3,10	0,74	1,75
PM_{10}Ni (éves határérték: 25 ng/m³, 24 órás határérték: -)						
Éves átlag koncentráció (ng/m³)	0,79-0,99	0,70-0,89	0,62-2,10	0,38-1,10	0,66-3,10	2,59
Maximum koncentráció (ng/m³)	6,50	6,10	7,70	3,50	15,00	14,91
PM_{10}Pb (éves határérték: 300 ng/m³, 24 órás határérték: -)						
Éves átlag koncentráció (ng/m³)	6,40	4,40	6,00	3,00	2,40-2,50	2,87
Maximum koncentráció (ng/m³)	42,00	17,00	34,00	17,00	9,70	12,84
PM_{10}Cd (éves határérték: 5 ng/m³, 24 órás határérték: -)						
Éves átlag koncentráció (ng/m³)	0,19	0,12-0,13	0,17-0,20	0,06-0,09	0,06-0,08	0,10
Maximum koncentráció (ng/m³)	0,84	0,83	1,80	0,28	0,47	0,39
PM_{10}BaP (éves határérték: 40 ng/m³, 24 órás határérték: 1 ng/m³)						
Éves átlag koncentráció (ng/m³)	1,12-1,19	0,78-1,50	1,00-1,60	0,63-1,30	0,27-0,66	0,69
24 órás határérték túllépések száma (nap)	22	18	18	14	4	10
Maximum koncentráció (ng/m³)	7,20	4,20	7,10	4,10	1,90	5,87

Forrás: Tóth László sétányon lévő automata mérőállomásnál történt mérések (2019-2024 között évente 56 napon történt mérés), a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály adatai és a Kecskemét Megyei Jogú Város éves környezeti állapot értékelése 2019-2024 összesítése alapján saját szerkesztés

Az automata mérőállomás eredményei

Az OLM honlapján jelenleg CO, NO, NO_2, NOx, O3, SO2, PM_{10}, $PM_{2,5}$ és benzol komponensekre érhetőek el mérési eredmények. A napi adatok mennyisége a teljes évre vetítve általatalában 90% feletti, azonban a 2025-ös évben az SO_2 és CO komponensekre nagyon kevés, benzolra pedig egyáltalán nem áll rendelkezésre adat, ezért éves szinten nem értékelhetők.

A PM_{10} esetében az éves átlagos koncentráció értékek a határérték alatt alakultak a 2019-2025 időszakban, valamint a 24 órás határérték túllépések száma 2023-ig csökkenő, míg 2023-tól növekvő tendenciát mutat (44. táblázat). 2019-ben, 2020-ban és 2025-ben egyszer-egyszer kellett elrendelni füstköd-riadó tájékoztatási fokozatát február-márciusi időszakban. A város az ülepedő porral legjelentősebben terhelt települések között szerepel az országos levegőminőségi értékelésekben. Az elmúlt néhány évben bár az ülepedő por éves koncentrációja – az egy mérőállomás adatai alapján – határérték alatti szintet mutat. Ugyanakkor a maximum koncentrációk és a napi határérték túllépések magas száma részben rámutat a „fűtési félévek" lakossági fűtési rendszereinek problémájára, valamint a „nem fűtési" félévek átlagszennyezettségének és maximális szennyezőanyag koncentrációjának mértéke a

térség környezeti adottságaira. A por ugyanis döntően talajfelszín eredetű, koncentrációja jelentős mértékben függ például a térség talajainak minőségétől (deflációra való érzékenységétől), az időjárástól (csapadék, szél) a burkolatlan közlekedési felületek arányától, a közúti forgalomtól, a burkolt felületek és a zöldfelületek karbantartásától, a külterületi mezőgazdasági területek művelésétől, a parlagon vagy az aratás után fedetlenül hagyott területek arányától. A kedvezőtlenebb értékek jó egyezést mutatnak az aszályosabb évek megjelenésével.

***44. táblázat**: Az automata mérőállomáson mért átlagkoncentrációk és határérték túllépések száma (2019-2025)*

Mutató	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
PM_{10} (éves határérték: 40 µg/m³, 24 órás határérték: 50 µg/m³ - a naptári év alatt 35-nél többször nem léphető túl)							
Éves átlag koncentráció (µg/m³)	28,40	23,96	23,91	24,17	21,42	*23,89	23,07
24 órás határérték túllépések száma (nap)	31	14	16	8	5	*17	21
NO_2 (éves határérték: 40 µg/m³, 24 órás határérték: 85 µg/m³, 1 órás határérték: 100 µg/m³ a naptári év alatt 18-nál többször nem léphető túl)							
Éves átlag koncentráció (µg/m³)	*19,25	14,20	14,77	*12,62	*14,86	11,41	*13,49
24 órás határérték túllépések száma (nap)	*0	0	0	*0	*0	0	*0
1 órás határérték túllépések száma (nap)	28	2	0	14	2	0	*5
SO_2 (éves határérték: 50 µg/m³, 24 órás határérték: 125 µg/m³ - a naptári év alatt 3-nál többször nem léphető túl, 1 órás határérték: 250 µg/m³ - a naptári év alatt 24-nél többször nem léphető túl)							
Éves átlag koncentráció (µg/m³)	5,31	8,71	*7,45	5,01	4,00	5,15	**n.a.
24 órás határérték túllépések száma (nap)	0	0	*0	0	0	0	**n.a.
1 órás határérték túllépések száma (nap)	0	0	0	0	0	0	**n.a.
CO (éves határérték: 3.000 µg/m³, 24 órás határérték [8 órás mozgó átlagok napi maximuma]: 5.000 µg/m³, 1 órás határérték: 10.000 µg/m³)							
Éves átlag koncentráció (µg/m³)	*596,62	674,40	651,53	*636,74	834,18	1319,44	**n.a.
24 órás határérték túllépések száma (nap)	*0	0	0	*0	0	0	**n.a.
1 órás határérték túllépések száma (nap)	0	0	0	0	0	0	**n.a.
O_3 (a 24 órás átlépések száma a 8 órás mozgó átlagok napi maximumából kertült kiszámításra; célértékként három év átlagában a 25 határérték túllépés/év értéket nem haladhatja meg)							
Éves átlag koncentráció (µg/m³)	52,60	57,03	57,72	58,15	54,79	57,91	55,11
24 órás határérték túllépések száma (nap)	11	23	38	34	18	32	31
Benzol (éves határérték: 5 µg/m³, 24 órás határérték: 10 µg/m³)							
Éves átlag koncentráció (µg/m³)	*1,42	*1,70	*0,96	1,03	0,93	*1,08	n.a.
24 órás határérték túllépések száma (nap)	*0	*0	*0	0	0	*0	n.a.

Forrás: Automata mérőállomás adatai (https://legszennyezettseg.met.hu/) alapján saját szerkesztés
*a napi adatok aránya <90% a teljes évhez viszonyítva; **kevesebb, mint 100 a napi adatok mennyisége

A NO_2 esetében szintén az éves átlagos koncentráció értékek a határérték alatt alakultak a 2019-2025 időszakban. Az évek során 24 órás határérték túllépés nem történt az adatok alapján, azonban 2019-ben az 1 órás határérték túllépések száma meghaladta a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet által előírt mértéket, 2022-ben pedig megközelítette azt.

Az SO_2, a CO és a benzol esetében is megállapítható, hogy az éves átlagos koncentráció értékek rendszeresen az éves határértékek alatt voltak a 2019-2024 időszakban.

A rendelkezésre álló adatok alapján, a város kén-dioxid (SO_2) szennyezettsége alacsony szintű, a korábbi évek adatai alapján, valamint a kibocsátásokból megállapítható, hogy a szennyezettség mértéke enyhén csökkenő tendenciájú. Az átlagkoncentrációk az év teljes időszakában lényegesen határérték alattiak, a rövid idejű maximális értékek az átlagkoncentrációk többszörösei, azonban minden esetben a 24 órás határértéken belül kerültek regisztrálásra. A „fűtési" féléveknek a „nem fűtési" félévekhez viszonyított magasabb átlagértékei a szennyező anyag döntően fűtési (pl. szén, egyéb vegyes) eredetét igazolja.

A szén-monoxid (CO) esetében megállapíthatjuk, hogy bár a kibocsátási értékek mind a napi, mind pedig az éves határérték alatt alakultak, az éves koncetráció mégis emelkedő értéket mutat, amely összefüggésbe hozható a városi forgalom növekedésével, valamint az elöregedő – és kevésbé karbantartott – gépjárműpark emelkedő számával. A lakossági vezetékes gázhasználat csökkenése, illetve a szilárd tüzelésű (szén, tűzifa) kályhák és kazánok növekvő száma, továbbá rosszul karbantartott vagy elavult fűtőberendezések még mindig magas aránya lehet leginkább a felelős a jelenlegi kibocsátási értékekért.

A városi benzol (C_6H_6) koncentrációja mind a napi, mind pedig az éves koncentráció esetében határérték alatti, s az elmúlt évek átlagai alapján stagáló értéket mutat. A légszennyező anyag legfőbb forrása elsősorban a közúti közlekedés, az ipari kibocsátás és a lakossági fűtés. A közúti közlekedés esetében, a belsőégésű motorok kipufogógázai, valamint az üzemanyag elpárolgása jelenti a legfőbb légszennyezőanyag forrást, amely a forgalmas utak és csomópontok környezetében emiatt lényegesen magasabb a koncentráció. Emellett a szilárd tüzelőanyagok (különösen a fa és a szén) égése, valamint az avar- és kerti hulladék égetése során keletkezik leginkább benzol, emiatt is fontos lenne a kerti szerves hulladékok égetésének visszaszorítása a településen.

Az O_3 éves átlagos koncentrációja 50 $\mu g/m^3$ felett alakult a 2019-2025 időszakban. A 24 órás határérték túllépések száma hullámzó képet mutat. A 4/2011. (I. 14.) VM rendelet előírja, hogy célértékként három év átlagában a 25 db határérték túllépés/év értéket nem haladhatja meg a 24 órás határérték túllépések száma[30].
A célértékként megengedett 25 db határérték átlépés száma 2019-ben és a 2022-2025 években nem teljesült, tehát ennek a kritériumnak a tükrében az O_3 napi koncentrációinak időszakos

[30] *Ha adott évre nézzük akkor az adott év és az azt megelőző kettő év által képzett átlag vonatkozik az adott év értékének (tehát 2019-es évre számolt átlag érték az a 2019-2017 évek évenkénti átlagos 24 órás határérték átlépések számát jelenti.*

határérték túllépései tekintetében Kecskemét belvárosában a levegő nagyobb mértékben terhelt éves szinten, mint az előírt maximum. A 24 órás határérték túllépések száma zömmel a – nyári – június-július-augusztusi időszakban fordulnak elő, kisebb arányban pedig az április, május és szeptember hónapokban. Látható, hogy Kecskeméten a nyári időszakban komoly egészségügyi kockázatot jelent a felszín közeli ózon kialakulása, főleg az NO2, az O3 és a klímaváltozásból eredő időjárási mintázat eltolódások közötti fizikai-kémiai interakciók[31] függvényében.

Az magyar levegőminőségi index osztályozása[32] és az említett légszennyező anyagok éves koncentrációi alapján Kecskemét belvárosának éves átlagolt levegőminősége – az egy automata mérőállomás adatai alapján – többségében jó vagy kiváló állapotú (45. táblázat).

45. táblázat: *Kecskemét légszennyezettségi indexe az éves átlag osztályozás alapján (2019-2025)*

Légszennyezettségi index (éves átlag)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
PM_{10}	megfelelő (3)	jó (2)	jó (2)	jó (2)	jó (2)	*jó (2)	jó (2)
NO_2	*jó (2)	kiváló (1)	kiváló (1)	*kiváló (1)	*kiváló (1)	kiváló (1)	kiváló (1)
SO_2	kiváló (1)	kiváló (1)	*kiváló (1)	kiváló (1)	kiváló (1)	kiváló (1)	**n.a.
CO	*kiváló (1)	kiváló (1)	kiváló (1)	*kiváló (1)	kiváló (1)	jó (2)	**n.a.
O_3	jó (2)	jó (2)	jó (2)	jó (2)	jó (2)	jó (2)	jó (2)
Benzol	*kiváló (1)	*kiváló (1)	*kiváló (1)	kiváló (1)	kiváló (1)	*kiváló (1)	n.a.

Forrás: Automata mérőállomás adatai (https://legszennyezettseg.met.hu/) alapján saját szerkesztés
*a napi adatok aránya <90% a teljes évhez viszonyítva; **kevesebb, mint 100 a napi adatok mennyisége

Kecskemét pollenterhelésének értékelése

Kecskeméten az üzemeltetett pollencsapda a Fecske u. 25. sz. (Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály) alatti épület tetején, kb. 14 m magasságban található.

A különböző növényfajok pollenje tél végétől október közepéig van jelen a légkörünkben. A hazai flóra mintegy két és félezer faja közül azonban csak azoknak van allergológiai jelentősége, amelyeknek pollenfehérjéi allergének, nagy mennyiségű pollent termelnek, szél beporzásúak és gyakoriak. Egészségügyi hatásait tekintve hazánkban a kültéri biológiai légszennyezettség legfontosabb tényezője a parlagfű. A pollen felszínére tapadhatnak a légkör egyéb szennyezőanyagai, és a pollen allergén molekuláival egyidejűleg azokkal együttes hatást is kiválthatnak.

Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatala Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály gyomfelvételezéséből megállapítható, hogy Kecskemét és

[31] https://legszennyezettseg.met.hu/en/news/az-ozon-nyaron *(letöltés: 2026.05.21.)*
[32] https://legszennyezettseg.met.hu/levegominoseg/informacio/aq-index-tajekoztato *(letöltés: 2026.05.21.)*

térsége Magyarország parlagfűvel legerősebben fertőzött területei közé tartozik. A tüneteket okozó napi koncentráció értékek határértékei eltérőek a különböző típusú allergének esetében, az egyes kategóriák viszont egységesek a tünetek kiváltásának szempontjából.

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály az allergológiai jelentőségük alapján kiválasztott 32 növényi pollen és 2 gombaspóra légköri koncentrációját monitorozta az elmúlt években rendszeresen. Megemlítendő, hogy a pollencsapda 2021-ben elromlott *(a monitorozott növényfajokra vonatkozóan 2019-re és 2020-ra állnak csak rendelkezésre adatok, 2021-ben adathiány következtében becslés alapú adatok kerültek publikálásra, 2022-től pedig nem állnak rendelkezésre adatok)* ezért az elmúlt évek vonatkozásában a pollenterhelés esetében nem áll rendelkezésünkre értékelhető adatsor.

Egyedül a parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*) monitorozása volt biztosított 2019-2024 időszakban minden évben. Azonban információink szerint jelenleg már semmilyen pollen mérés nem biztosított a településen, a pollencsapda végleges meghibásodása okából. Ez okból jelen dokumentumban csak a parlagfű került részletes értékelés alá a 2019-2024 időszakra.

A parlagfű pollenterhelés részletes vizsgálata

Kecskeméten az éves összes parlagfű pollenterhelés 2021-ben és 2022-ben 10.000 db/m^3 alatt alakult (így enyhébb éveknek bizonyultak), míg 2019-2020, valamint 2023-2024-ben 10.000 db/m^3 felett, 2024-ben az érték már meghaladta a 14.000-et is (46. táblázat). 2021 óta egy emelkedő trend mutatkozik az adatokban. A parlagfű maximális napi pollenkoncentrációja 2021-ben volt a legkisebb, míg 2024-ben pedig a legmagasabb a 2019-2024 időszakban. A parlagfű pollenszezon hossza jellemzően 60 nap felett alakult.

46. táblázat: *Parlagfű szezon általános statisztikai adatai (2019-2024)*

Mutató	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Parlagfű évi összes pollenterhelés (db/m^3)	10 590	10 320	9 181	9 973	11 545	14 163
Parlagfű maximális napi pollenkoncentráció (db/m^3)	741	655	563	629	744	836
Parlagfű pollenszezon hossza (nap)	61	68	73	101	78	n.a.

Forrás: TEIR (Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ – NNGYK)

Budapest és a többi megyeszékhely összehasonlításában Kecskemét 2020-ban és 2023-ban a három legterheltebb város közé tartozott az éves összes parlagfű pollenterhelés szempontjából. 2020-ban Kecskemét a három legterheltebb megyeszékhely közé tartozott a maximális napi pollenkoncentráció szempontjából. Továbbá 2020-ban, 2022-ben és 2024-ben is Kecskemét a három legterheltebb megyeszékhely közé tartozott a parlagfű pollenszezon hossza szempontjából. Összességében a parlagfű pollenterhelése a városnak országos viszonylatban is magas, amely allergológiai szempontból igényel komoly odafigyelést köz- és magánterületen egyaránt.

Az allergiások szempontjából fontos egy szezonnál az, hogy a pollenterhelés hogyan oszlik meg – kisebb időszakra korlátozódik, de nagyon magas értékkel, vagy kissé alacsonyabb napi koncentrációt mértek, viszont hosszabb ideig elhúzódott a tüneteket okozó időszak. Erről tájékoztat a különböző kategóriákba tartozó napi koncentráció értékekkel rendelkező napok száma. A szezon, tüneteket okozó első napja jellemzően július végére, augusztus elejére datálható, az utolsó nap pedig október vége tájékára. A magas terhelésű napok (31-100 db pollenszem/m^3) már minden allergiásnál tüneteket okoz. 2019-2022 között folyamatosan emelkedet az éves számuk, 2023-2024-ben pedig 20 és 10 alatt alakult ezen napok száma (47. táblázat). A nagyon magas terhelésű napok száma (101-500 db pollenszem/ m^3, minden allergiásnál heves tüneteket okoz) hullámzó trendet mutat 2019-2024 időszakban, azonban figyelemre méltó, hogy rendszerint 20-30 nap körül alakul az éves számuk. Végül pedig az extrém magas terhelésű napok száma (>500 db pollenszem/ m^3, minden allergiásnál különösen heves tüneteket okoz) éves szinten jellemzően 5 vagy az alatt alakult a 2019-2024 időszakban, viszont 2024-ben kiugróan magas volt a számuk az átlaghoz képest.

47. táblázat: *Parlagfű szezon allergológiai szempontú statisztikai adatai (2019-2024)*

Mutató	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Szezon első napja (tüneteket okozó napok)	VII.26.	VIII.03.	VIII.08.	VII.29.	VII.26.	VII.18.
Szezon utolsó napja (tüneteket okozó napok)	*n.a.	XI.03.	X.28	X.28.	X.30.	XI.04.
Legmagasabb parlagfű koncentrációjú nap	VIII.24.	VIII.31.	IX.06.	VIII.26.	VIII.24.	IX.01.
Parlagfű maximális napi pollenkoncentráció (db/m^3)	741	655	563	629	744	836
Alacsony terhelésű napok száma	*n.a.	61	58	39	48	54
Közepes terhelésű napok száma	*n.a.	11	16	32	17	23
Magas terhelésű napok száma	10	18	21	26	19	8
Nagyon magas terhelésű napok száma	33	32	28	25	29	23
Extrém magas terhelésű napok száma	5	2	1	2	5	12

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város éves környezeti állapot értékelése 2019-2024 (Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ – NNGYK) alapján saját szerkesztés

**2019-ben a pollencsapdát október 6-ig működtették, a későbbi adatok nem kerültek meghatározásra*

Az időjárás nagyban befolyásolja a pollenek koncentrációját a levegőben: száraz, meleg időben napközben általában magasabb, míg reggel, illetve esős időben alacsonyabb az érték, ennek megfelelően a szénanátha tünetei erősödnek, illetve enyhülnek.

A parlagfű mentesítés kapcsán Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, valamint a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztálya, mint növény- és talajvédelmi hatóság közötti együttműködés az elmúlt években is megfelelő és folyamatos volt.

Összességében, a megyeszékhelyek összehasonlításában Kecskemét rendszeresen a parlagfű pollen által legterheltebb városai közé tartozik. A nagyon magas terhelésű napok száma éves szinten általában több tucat, azonban a magas és extrém magas terhelésű napok együttes össz száma is jellemzően 20 vagy afeletti. Továbbá nem elhanyagolandó körülmény a település

méretéből és tulajdonságaiból fakadó mintavételezés több ponton szükséges megvalósítása és mielőbbi aktív pollencsapdák telepítése (mivel az egyetlen pollencsapda jelenleg meghibásodás miatt üzemen kívül van).

A városban a parlagfű elterjedtségének visszaszorítása, a megbetegedési mutatók javítása érdekében továbbra is rendkívül sok a tennivaló. A pollenterhelés csökkentése a parlagfű visszaszorításával (hatékony irtásával) érhető el, mely csak összehangolt tervek alapján, kitartó munkával hozhat eredményeket. A rendkívül igénytelen növény több tízezer magot is termel tövenként, melyek a talajba kerülve 30 évig is életképesek maradnak, a pollenjüket pedig a szél akár 100 km-re is elviszi. Legjelentősebb előfordulási helyük a parlagon hagyott gondozatlan földterületek, mezőgazdasági területek, a nyomvonalas létesítmények (pl. utak, vasutak) területe. A pollenkoncentráció egyébként leginkább az időjárás (pl. csapadék, szél) függvénye.

A levegőminőség védelmének városi dokumentumai

A 2017 januári igen magas PM_{10} koncentrációk okán 2017-ben elkészült és a 24/2017. (XI. 22.) Ök. rendelettel elfogadásra került ***Kecskemét Megyei Jogú Város füstköd-riadó terve,*** mely 2018. január 1-én lépett hatályba. Elkészítését az indokolta, hogy a PM_{10}, és $PM_{2,5}$ légszennyező komponens esetében a riasztási küszöbérték túllépésének a veszélye fennállt. Legutóbb 2025 február 22-én rendelte el Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármestere a füstköd-riadó tájékoztatási fokozatát, mivel Kecskemét megyei jogú város közigazgatási területén a levegő szálló por (PM10) napi koncentrációjának átlaga 2025. február 20-án, valamint 2025. február 21-án meghaladta a 75 µg/m3 tájékoztatási küszöbértéket a Kecskemét, Tóth László sétány területén elhelyezkedő levegőminőséget vizsgáló automata monitorállomás mérési adatai alapján

A város rendelkezik ***Levegőminőségi tervvel***, a 2013-ban készült eredeti dokumentum felülvizsgálata 2020-ban került elfogadásra, amely 2020-2025 időszakra fogalmazza meg a település előtt álló feladatokat. Elkészítését a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet 14. §-a indokolta, azaz mivel Kecskemét légszennyezettségi zónájában a PM_{10} szintje az éves levegőminőségi értékelés alapján meghaladja a határértéket. A Levegőminőségi Terv **átfogó célja** Kecskemét város levegőminőségének javítása, a kedvező állapot fenntartása, a levegőszennyezés csökkentése és a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló *4/2011. (I. 14.) VM rendelet*ben meghatározott határértékek betartása, különös tekintettel a szálló porra (PM_{10}) vonatkozóan.

A tervben meghatározott intézkedések célja, hogy végrehajtásával a légszennyezettségi határértékek betartása a lehető legrövidebb időn belül biztosítható legyen.

1.1.11.4 Zaj- és rezgésterhelés

A város lakóinak nyugalmára – számos más környezeti zavaróhatás (pl. légszennyezés, bűz, fényszennyezés, extrém időjárási helyzetek) mellett – a monoton zajterhelés, vagy az impulzusszerűen jelentkező erős zajhatás és rezgés lehet a legnagyobb hatással. A zajnak, mint környezeti hatótényezőnek elsősorban az ember pszichés egészségére van hatása, amelynek folyamatos fennállása esetén, az egyes embereknél különböző módon jelentkező (testi-lelki) állapotokban nyilvánulhat meg (pl.: kialvatlanság, csökkent koncentrációs képesség, zavartság, rossz közérzet).

A kibocsátó tevékenységek szerint a zajforrások: ipari, üzemi tevékenység, közlekedés (közúti, vasúti, légi), szabadidős tevékenységek (vendéglátás, szórakoztatás). A negyedik kategória pedig az építési kivitelezési tevékenységből származó zajterhelés.

Ezen különböző létesítményektől és tevékenységektől származó zaj védendő területeken érvényes terhelési határértékeit a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVMEüM együttes rendelet mellékletei tartalmazzák.

Zaj- és rezgésvédelmi szempontú övezetek, területek

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet szerinti – a rendeltetése miatt fokozott védelmet igénylő létesítmény (egészségügyi, oktatási, művelődési, stb.) körül kialakítható – ***csendes övezetek***, valamint ***zajvédelmi szempontból fokozottan védett területek*** –, azaz a zajvédelmi zónáknál megadott zajterhelési határértékeknél szigorúbb határértékekkel védett területek – Kecskemét közigazgatási területén ***nem találhatóak***, illetve kialakítása a továbbiakban sem javasolt az önkormányzat szándékaival összhangban, ugyanis az egyéb zajterhelési határértékek is elegendően szigorúak és betartásuk jelenleg is egyes helyeken nehézséget okoz. (Az üzemi, szabadidős vagy építési tevékenységből fakadó zajhatásra 2019-2025 időszakban évente 16-24 panasztételre került sor).

A közigazgatási területen olyan közüzemi létesítmény, ahol a zajszint nem csökkenthető határértékre, azaz ***fokozottan zajos terület nem található***, illetve a környezetvédelmi hatóság ilyet nem jelölt ki, illetve folyamatban lévő kijelölésről sincs tudomásunk.

Üzemi zaj

Kecskeméten olyan *termelő, szolgáltató tevékenységet folytató üzemi zajforrások*, amelyek környezetüket nagymértékű határérték túllépéssel terhelik jelenleg nincsenek, azaz az üzemi zaj lokális és koncentrált volta miatt általában elmondható, hogy a város méreteihez és a forgalmi zajhoz képest üzemektől származó zaj szempontjából nem jelentősen terhelt. A korábban jelentős zajt kibocsátó üzemek megszűntek, vagy termelésük csökkent, illetve a zajvédelem két évtizede alatt zajcsökkentésük sikeres volt. Az új telephelyek engedélyezése

zajvédelmi szempontból jól ellenőrzött, illetve lakossági panasz esetén megfelelően kezelt. A lakókörnyezetben működő ipari létesítmények zajkibocsátása ugyancsak nem jelentős, ellenőrzésük ütemezett terv szerint történik évtizedek óta.

A város zajhelyzetét kedvezően befolyásolja, hogy az iparterületek, ipari parkok a lakóterületektől általában megfelelő távolságra találhatóak, illetve az új gyártó üzemek a lakóterületektől távol létesültek (pl. Mercedes autógyár, Knorr-Bremse Kft. Axon Kábelgyártó Kft., ElringKlinger Hungary Kft.).

Problémát általában az a tény jelenti, hogy az iparterületekre több helyen ránőttek a lakóterületek (pl. Szolnokihegy), illetve az iparterületek között beékelődve is találhatóak nem elhanyagolható kiterjedésű lakóterületek (Rendőrfalu, Muszáj, Kósafalu). Az ipari üzemek, kereskedelmi, szolgáltató létesítmények jellemzően iparterületeken történő koncentrálódásából adódóan a lakóterületeken lévő üzemi létesítményektől származó zaj miatti határérték túllépés jellemzően nem fordul elő a város területén, ugyanakkor figyelni kell arra, hogy az ipari és a lakóterületi megengedett zajterhelési határérték között 10 dB a különbség, így az iparterületeken betartott határértékek esetén a szomszédos lakóterületen már határérték túllépést regisztrálhatunk.

Az egyéb területi funkciók közvetlen szomszédsága esetében üzemi létesítményektől származó zajhoz kapcsolódó probléma nem jellemző, a település területén, ugyanis egészségügyi területtel szomszédos lakóterületeken jelentős üzemi létesítmények nem üzemelnek.

Szabadidős tevékenységtől származó zaj

A város területén számos szabadidős jellegű (kulturális, szórakoztató, vendéglátó és sport) zajforrás üzemel, amelyek túlnyomó többségben szezonálisan, vagy állandó jelleggel működő vendéglátó egységeket jelentenek.

Az elmúlt években ezen zajforrásoktól származó lakossági panaszok csökkentek, amelynek oka egyrészt a zenés-, táncos rendezvényeket bonyolító vendéglátó egységek számának csökkenése, másrészt ez a szigorodó környezetvédelmi hatósági engedélyezési és ellenőrzési gyakorlatnak köszönhető. Problémát időszakonként a belváros lakóépületekkel sűrűn beépített részein hétvégén éjjel üzemelő szórakozóhelyek működése jelent azok környezetében.

A külön jogszabályban foglalt határértékeken túlmenően a zajkibocsátással járó, közterületi rendezvényre, mobil hangreklám üzemeltetésére, sport és szabadidős létesítmények területén a szabadtéri rendezvény hangosító berendezésére, vendéglátó egység teraszán, kerthelyiségében és vendéglátóipari előkertjében üzemeltetett hangosító berendezésre, magánszemélyek háztartási igényeit kielégítő tevékenységre, pirotechnikai termék alkalmazására vonatkozó szabályokat a 2013. június 15-étől hatályos ***a zajvédelem helyi szabályozásáról szóló 17/2013. (V. 30.) önkormányzati rendelete*** tartalmazza.

A rendelet – az elmúlt évek ezzel kapcsolatos tapasztalatai alapján – részletesen szabályozza a közterületi rendezvények hangosító berendezéseinek engedélyezési, üzemelési feltételeit, a város számára gasztronómiai, kulturális, sport, társadalmi, turisztikai, szempontból jelentős, a Kecskeméti Hírös Agóra Nonprofit Kft. által szervezett rendezvények, a Kecskeméti Animációs Filmfesztivál, az Európa Jövője Nemzetközi Gyermek és Ifjúsági Találkozó, valamint az önkormányzat által támogatott rendezvények hangosító berendezései üzemeltetésére vonatkozó időbeli korlátokat, tartalmazza továbbá a mobil hangreklámok működtetésének szabályait, valamint az egyéb helyen működtetett hangosító berendezésekre és tevékenységekre vonatkozó szabályokat.

Közlekedéstől származó zaj

Közúti közlekedési zaj

A környezeti zajforrások közül a közúti közlekedés az, amely a legnagyobb mértékben és a legnagyobb területet terhel zajjal. Ez elsősorban a településen áthaladó országos jelentőségű főutakra vonatkozik, de hasonló zajterhelés tapasztalható a sűrű beépítésű és nagy lakósűrűséggel rendelkező városrészek esetében is (pl.: Széchenyiváros, Nagykörúton belüli terület).

A város az országot átszelő közlekedési főútvonalak szempontjából É–D-i, ÉK–DNy-i és K–Ny-i irányú tranzitforgalmú csomópont. Igen jelentős a közúti közlekedésből származó zaj a település közigazgatási területén áthaladó főutak (5., 52., 54., 44., 441., 445.) mentén, különös tekintettel a lakóterületek melletti szakaszokra, amely forgalomszervezési intézkedések nélkül, a forgalom növekedésével várhatóan tovább fog nőni a későbbiekben. Némi javulást hozott ezen tekintetben az M5 autópálya elkerülő szakaszának elkészülte, valamint a 44. sz. főutat az 52. sz. főúttal összekötő D-i elkerülő út (44. és 54. sz. főút) és É-i elkerülő út (445. sz. főút). Érzékelhető hatása az átmenő és ezen belül is a nehézgépjármű forgalomra volt. Ugyanakkor az új útszakaszok kiépülése az adott területen, mint új, állandó jellegű zajforrásként azonosítható. Bár ezen területek lakósűrűsége jóval ritkább, mint a belvárosi területeké. A 2019-2024 időszakban az M5 autópályán, a 445. és a 44. sz. főutak, az 54. sz. főút egyes szakaszain, az Izsáki út és a Boróka utca (Kadafalva), a Vízmű utcán és az 5218. sz úton (Hetényegyháza és Felsőszéktó) nőtt meg jelentősen a forgalom (109. ábra). Ebből fakadóan a zajhatás mértéke is emelkedett, amely az utak közvetlen környezetében lakókra van a legnagyobb hatással. A különböző forgalmi zajmérési, illetve a forgalomszámlálási adatok alapján végzett számítási adatokból megállapítható, hogy a főútvonalak és a belterületi körutak, gyűjtő utak mentén időszakosan (döntően éjszaka) határérték túllépések adódtak/adódnak, melyek egyes esetekben, igen jelentősek.

Ennek legfőbb oka, hogy a városban regisztrált gépjárművek száma 2014-2024 között 31,5%-kal emelkedett, valamint növekedett a személygépjárművel ingázók száma is, így a város közúti gépjárműforgalma a vizsgált időszakban mintegy 30%-kal növekedett.

109. ábra: *Az országos közúthálózati szakaszok forgalmi terhelésének változása Kecskeméten [jármű/nap] (2019-2024)*

Forrás: Magyar Közút NZrt. alapján saját szerkesztés, 2025.

A város közlekedésfejlesztési koncepciójában foglalt javaslatok jövőbeli megvalósulása, valamint a településrendezési terv egyes beépítési előírásainak következetes betartatása a város döntő részén – várhatóan – csökkenteni fogja a mért zajterhelési értékeket.

Ezen utóbbiak: a lakóépületek beépítési síkjának minél távolabb építése az úttól, a védendő helyiségek megfelelő tájolása, illetve a védendő helyiségek passzív zajvédelmének a biztosítása megfelelő hanggátlású homlokzati nyílászárókkal és homlokzati falakkal. Új lakóövezet kijelölése ezen utak irányában hatásterületen belül, illetve védő zöldsávok, véderdősávok védelme nélkül nem történhet. A közigazgatási területet érintő közutak mentén a zajvédelmi funkciójuk mellett levegő- és talajvédelmi okokból is ajánlott védő zöldsávok, fasorok kialakítása és fenntartása a tájesztétikai szempontokra is figyelemmel.

Az egyéb kisebb belterületi utakon a közlekedés csekély, így zajhatárérték túllépés nincs és a későbbiekben sem várható.

Vasúti közlekedési zaj:

A települést érintő négy normál nyomtávú és egy keskeny nyomtávú vasútvonal általában a védendő lakóépületektől távol halad a település belterületén és a forgalmuk sem számottevő,

illetve egyre csökkenő mértékű, a nagy forgalmú Cegléd-Szeged vonal pedig villamosított, így ebből adódóan jelentős zajterhelés nem keletkezik a területen. Ugyanakkor megjegyzendő, hogy az erre a vonalra „felfűződő" ipari fejlesztések (Kecskemét, Szeged, Budapest) várhatóan további vasúti teherforgalmat generálnak a jövőben, amellyel a velejáró zajhatás is növekedni fog.

A vasúti közlekedés okozta zajhatás főleg éjszaka és a pályaudvarok közelében (árurakodás, tolatás, rendezés), valamint az állomások közötti vasúti pálya közvetlen közelében zavaró mértékű. A pályaudvaroknál legtöbbször éjszaka a hangosbemondón történő közlések miatt érkezett lakossági panasz.

Légi közlekedési zaj:

A *Kecskeméti katonai repülőtér (MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis)* használatához kapcsolódó zajterhelés igen jelentős a reptér és a fel- és leszállási repülési irány környezetében, míg a *Matkópusztai IV. osztályú repülőtér* használatához kapcsolódó zajterhelés a repülőtér, illetve a fel- és leszállási irányok közvetlen környezetében számottevő.

A repülőterek környezetében létesítendő zajgátló védőövezetek kijelölésének, hasznosításának és megszüntetésének szabályairól szóló 176/1997. (X. 11.) Korm. rendelet és a részletes műszaki szabályokról szóló 18/1997. (X. 11.) KHVM-KTM együttes és a 43/2002. (VIII. 12.) HM-KvVM együttes rendelet értelmében zajgátló védőövezetet kell kijelölni és fenntartani. A kecskeméti katonai repülőtér üzemeléséhez kapcsolódó légi közlekedési zaj jelentős zajterhelésű területei nagy mértékben érintik a belterületi lakóterületek K-ÉK-i részét, ezért indokolt volt a jogszabályi előírások szerinti zajgátló védőövezet kijelölése, amely Kecskemét Településrendezési Tervében elmúlt években megtörtént. Ebben a számított mértékadó 60-75 dBA zajterhelésű sávok (zajzónák) határai kerültek megadásra. A probléma ezzel kapcsolatosan az, hogy a jelentős zajterhelésű területeken is találhatóak a belterülethez kapcsolódva lakóépületek és létesültek is ilyen épületek az utóbbi időben ezen területeken.

Az 1992 óta működő Kecskemét-Matkópusztai repülőtér – a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 37. § (1) bekezdésében szereplő meghatározás szerint – polgári célú, nem nyilvános, nem kereskedelmi repülőtér. A repülőtér füves futópályáján általában március végétől szeptember végéig elsősorban sporttevékenység, ejtőernyőzés, vitorlázó és motoros repülés, valamint műrepülés folyik.

A Matkópusztai repülőtér „C" jelű zajgátló védőövezete a Nemzeti Közlekedési Hatóság Légügyi Hivatalának LR/RK/NS/A/2394/0/2013. számú határozatával kijelölésre került. A 65 dB-s mértékadó zajterhelésű isophon mellett a 60 dB-s mértékadó zajterhelésű isophon („D" jelű védőövezet határa) is meghatározásra került. A kijelölt „C" jelű zajgátló védőövezet a 35314 hrsz.-ú lakóingatlant érinti csak.

Zajtérkép

A környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet 1. § (1) és 2. § (1) bekezdései alapján – többek között – a 100.000-nél több lakosú városok esetében *stratégiai* zajtérképet *és intézkedési* tervet kell készíteni. Továbbá a rendelet 8. § (1) bekezdése előírja, hogy „A véglegesített stratégiai zajtérképet ötévente felül kell vizsgálni, és szükség szerint módosítani kell".

Kecskemét Város Stratégiai Zajtérképét és Zajcsökkentési Intézkedési Tervét 2012-ben a Vibrocomp-GEOlevel konzorcium elkészítette KEOP-6.3.0/Z/10 pályázati források segítségével, majd 2017-ben mindkét dokumentum felülvizsgálatra került, melyeket az Akusztika Mérnöki Iroda Kft. készített a KTI Nonprofit Kft. munkatársainak a bevonásával, amelyet a Közgyűlés a 254/2017. (XI.22.) számú határozatával fogadott el.

A zajtérképek és a zajcsökkentési intézkedési tervek alapján megállapítható, hogy *Kecskeméten a közúti közlekedés forgalmából eredő zaj a legjelentősebb*. A vasúti közlekedésből származó zajterhelés jóval kisebb területet és kevesebb lakost érint.

Mivel a forgalmi adatok 2017 év után is dinamikusan növekedtek, így *mára valószínűsíthetően még tovább növekedett a kritikus útszakaszok és érintettség száma,* annak ellenére, hogy időközben megépült az É-i elkerülő út (445. sz. főút), amely döntően az átmenő forgalomtól mentesítette a belterületi gyűjtőutakat. A Közlekedési Koncepciónak a forgalmi modellezési ráterheléses ábráiból egyértelműen kivehető az éjszakai zajterheléses konfliktussal érintett utak és a (reggeli és délutáni csúcsidőben) legforgalmasabb utak azonossága[33.] Ugyan a belvárosban elhelyezkedő országos jelentőségű főutak forgalma csökkent 2019 és 2024 évek között, de a forgalmi terhelés még így is 10-20 ezer jármű/nap, amely konstans zajterheléssel jár (elsősorban a nappali órákban). Mivel Kecskemét központi belterületének centrális része (Nagykörúton belüli terület és a környező településrészek) egy sűrűn beépített és sűrű úthálózattal rendelkező településrész, ahol – több tízezer munkahely lokalizálódik valamint ismeretes a nagyszámú napi munkavállalási célú személygépjármű közlekedés – 2019-2025 között tovább nőtt a Kecskeméten nyilvántartott (és feltehetően túlnyomó többségük rendszeresen használt) gépjárművek száma, a belváros közúti közlekedési zajterhelési helyzete valószínűleg nem javulhatott szignifikánsan a 2017-es állapothoz képest.

Kecskeméten számos, a közúthálózatot érintő fejlesztés valósult meg az elmúlt 10 évben (ld. 1.1.9.1. fejezetet), amelyek közül több is nevesítésre került a 2017-es zajcsökkentési intézkedési tervben (pl.: Mindszenti krt. felújítása, Szent László krt. felújítása, Gábor Dénes utca kiépítése, Bem u. – Kuruc krt. keretszerződésében körforgalom kiépítése, kerékpárhálózat

[33] Megjegyzés: Ugyan a zajcsökkentési intézkedési terv és a Közlekedési Koncepció elemzései eltérő napszakokra készültek, az eredmények átfedése és az ismert „egyértelmű" környezeti tényezők (főutak forgalmasabbak, mint a környező utak, így zajosabbak is) okán az eredmények időben kiterjesztve is nagyon hasonlóknak tekinthetők.

bővítése, buszos közösségi közlekedés fejlesztése). Ezen fejlesztések hozzájárultak a településen belüli forgalmi viszonyok részbeni átalakulásához, s azon keresztül a zajterhelés mérsékléséhez.

Rezgésterhelés

A város területén a rezgéshatásokra érkező panaszok száma elhanyagolható. Az elvégzett rezgésmérések alapján megállapítható, hogy a panaszra okot adó rezgéshatások műszeres méréssel bizonyíthatóan nem lépik túl az előírt határértékeket.

1.1.11.5 Sugárzás védelem

A város közigazgatási területén sugárzásveszélyes létesítmények, tevékenységek (meddőhányó, bánya, zagytározó, stb.) nincsenek.

Kecskemét közigazgatási területének a döntő része a Paksi Atomerőmű nukleáris veszélyeztetettségének 80 km-es zónájába esik.

1.1.11.6 Hulladékkezelés

Kecskemét városa az önállóan kezelt környezeti hatótényezőkön belül kiemelt figyelmet fordít a hulladékgazdálkodási kérdések kezelésére.

2017-ig volt hatályos Kecskemét Megyei Jogú Város *Helyi Hulladékgazdálkodási Terve*, melyben foglalt tervezett intézkedések részben teljesültek, részben pedig az új szabályozás következtében el is évültek. Ezen tervfajta készítésének kötelezettsége 2013-tól megszűnt.

A *hulladékgazdálkodás szabályozási környezete 2013. január 1-től jelentősen megváltozott* a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény és a végrehajtására kiadott rendeletek előírásai alapján. Jelenleg az új Országos Hulladékgazdálkodási Terv és Országos Megelőzési Program, valamint a Közszolgáltatói Hulladékgazdálkodási Tervek adják meg a keretét a települési hulladékgazdálkodásnak.

2017 őszén teljesen átalakult Kecskemét települési hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszerének felépítése. A 2017. október 1. óta ***a települési hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenységeket*** a Kecskeméti Városgazdasági Nonprofit Kft.-től, a Kecskeméti Regionális Hulladéklerakó Közszolgáltató Kft.-től és a Hírös Hulladékgazdálkodási Kft.-től ***a DTkH Duna-Tisza közi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.*** *(továbbiakban: DTkH)* ***vette át***. 2023. július 1-től újabb átalakulást figyelhettünk meg a települési hulladékgazdálkodás közszolgáltatási rendszerében, hiszen a hulladékgazdálkodás állami közfeladattá vált. A feladatok ellátásáért koncessziós szerződés megkötése útján a MOL Nyrt. felel, amely erre a célra MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. elnevezéssel koncessziós társaságot hozott létre, amely ***a hulladékgazdálkodási feladatokat ellátó szervezetté lépett elő az ország teljes területén***. A koncessziós társaság a közszolgáltatási feladatokat saját maga, illetve koncesszori alvállalkozók

bevonásával biztosítja. Ezzel összefüggésben a 2021. évi II. törvény 22. § a) pontja 2023. július 1 napjával hatályon kívül helyezte a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 19. pontját, melynek értelmében a hatálybalépéssel megszűnt az önkormányzatok hulladékgazdálkodási feladatköre. A kecskeméti hulladékgazdálkodási tevékenységet – mint területi szolgáltató – jelenleg a DTkH NKft. látja el a MOL-MOHU Zrt-vel kötött szerződése alapján.

Az új rendszer a hulladékgazdálkodási feladatokat 4 fő résztevékenységre osztja:

1. gyűjtés-szállítási tevékenység megszervezése,
2. létesítmény üzemeltetés,
3. intézményi hulladék begyűjtés, szállítás,
4. kötelező visszaváltási rendszer alá kerülő hulladékok begyűjtése, szállítása.

Települési hulladékszállítás

A szervezett hulladékszállításba bekapcsolt területek és ingatlanok száma tovább bővült Kecskeméten a 2019-2024 időszakban (48. táblázat).

A 2014-2018 időszakhoz hasonlóan a hulladékszállításba bekötött kertes ingatlanok és társasházi lakások száma is növekvő tendenciát mutat a 2019-2024 időszakban. A 2014-2018 időszakban a hulladékgyűjtésbe bevont ingatlanok aránya 80-90% között volt, míg az utóbbi években ez tartósan 90% felett alakult. Ugyan a hulladékszállításba bekötött ingatlanok száma bővült, azonban a lakosságtól elszállított kommunális hulladék mennyisége viszonylag állandó mennyiségű, ~25-26 ezer tonna évente. A lakosságtól lomtalanítással elszállított hulladék mennyisége a vizsgált időszakban hullámzó értéket, míg az elkülönített gyűjtéssel elszállított települési hulladék alapvetően növekvő tendenciát mutatott, sőt 2024-ben az eddigi legnagyobb mennyiség került regisztrálásra.

48. táblázat: *A kecskeméti lakossági hulladékgyűjtés, -szállítás általános adatai (2019-2024)*

Mutató	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lakosságtól elszállított kommunális hulladék (t/év)	25 493,4	25 929,3	25 723,1	25 085,4	24 798,4	25 046,4
*Lakosságtól lomtalanítással elszállított hulladék mennyisége (t/év)	691,5	672,6	910,9	490,5	566,1	838,1
*Lakosságtól elkülönített gyűjtéssel elszállított települési hulladék (t/év)	4 730,8	5 007,6	5 039,0	5 807,0	4 972,0	7 394,7
Hulladékszállításba bekötött kertes ingatlanok száma (db)	20 856	21 299	22 008	22 158	22 391	24 377
Hulladékszállításba bekötött társasházi lakások száma (db)	23 948	24 957	24 289	25 441	25 552	25 441
Összes ingatlan száma (db)	44 804	46 256	46 297	47 599	47 943	49 818
Hulladékgyűjtésbe bevont összes ingatlanok aránya (%)	91,71	91,71	91,71	91,71	91,97	91,71

*Forrás: Kecskemét MJV. Polgármesteri Hivatalának éves beszámolója 2019-2024 (DTkH NKft.); *KSH*

Tágabban értelmezve, a településen elszállított összes települési hulladék mennyiségét vizsgálva, a korábbi (2014-2018) időszak növekvő tendenciáját követően, a folyamat megállt és a vizsgált időszakban az érték 36-38 ezer tonna közötti tartományban tetőzni látszik. A hulladéklerakóra szállított hulladék szintén hullámzó képet mutat (49. táblázat), bár 2021-ben és 2022-ben nagyobb volt a mennyiség, mint a 2014-2018 időszak legnagyobb értéke. (Megjegyzendő, hogy a lerakóra szállított hulladék az Kecskemét, Kerekegyháza, Lajosmizse, Helvécia, Nyárlőrinc és Városföld településekről származik.)

49. táblázat: *A város területéről elszállított összes települési hulladék mennyisége (2019-2024)*

Mutató	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Összes elszállított települési hulladék (t/év)	36.706,0	37.904,3	37.699,5	36.983,1	35.892,0	37.774,6
*Lerakóra szállított hulladék (t/év)	31.910,5	48.909,5	63.319,2	60.634,4	28.641,9	54.270,3

*Forrás: Kecskemét MJV. Polgármesteri Hivatalának éves beszámolója 2019-2024 (DTkH NKft.); *KSH*

A szelektív hulladékgyűjtés

A szelektív hulladékgyűjtés a város területén 2004. év folyamán indult meg, ekkor a Városgazdasági Kft. az általa kihelyezett szelektív gyűjtő edényzetekben papír, műanyag, üveg szelektív gyűjtését kezdte el. A szelektív hulladékgyűjtőkben elhelyezett hulladékok növekvő mennyisége, jól tükrözi a lakossági igények jelentkezését.

A 2025-ben átadott **új regionális hulladékkezelő központ** (mechanikai-biológiai hulladékválogató) egy szelektív hulladékválogató-műből (Kisfái) és két hulladékudvarból (Kecskemét, Zöldike utca 13422/1 hrsz., Kecskemét, Felsőcsalános 01069/108 hrsz.), valamint szelektív hulladékgyűjtő szigetekből áll, melyek segítették, segítik a hulladék válogatott gyűjtését. A központ és az eszközök üzemeltetését és a szelektív hulladékgyűjtést 2017 őszétől a DTkH Nonprofit Kft. végzi, elsősorban kétheti rendszerességű, házhoz menő rendszerben.
A szelektív hulladékgyűjtés 2011 júniusától indult el, melynek célja a lakossági szelektív hulladékgyűjtés erősítése és a külső városrészek bevonása volt, ami azóta a város teljes területére kiterjesztésre került. **Az új szelektív hulladékgyűjtő rendszer lényege**, **hogy a háztartási hulladékból az újrahasznosítható (csomagoló) anyagokat** – papír, műanyag, fém-hulladékokat, tejes és gyümölcsleves kartondobozok (tetrapak) és a bio-hulladékot (pl. lomb, fűnyesedék, gyom, gallyak) – **a lakosoknak, a szolgáltató és kereskedelmi egységeknek kötelező szelektíven gyűjteni.** A csomagolási hulladékokat a DTkH Nonprofit Kft. által biztosított sárga fedeles kukákban, sárga zsákokban vagy bármilyen egyéb átlátszó zsákban kell kihelyezni. Éves szinten a lakosságtól ~5-7 ezer tonna hulladék kerül elszállításra szelektív gyűjtéssel.

A hulladékudvarokban leadott hulladékok között csomagolási papír és karton mennyisége évek óta 0 kg, míg a csomagolási műanyag is elenyésző mennyiségben van jelen a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszer kiépítettségének köszönhetően. A hulladékudvarokban

leadott lom mennyisége a legmagasabb a leadott hulladéktípusok között, valamint hullámzó képet mutatott az évek során, a mennyisége pedig széles skálán mozgott. Továbbá a leadott csomagolási üveghulladék mennyisége csökkenő tendenciát mutatott, a leadott elektromos berendezések és a leadott étolaj és zsír mennyisége hullámzó képet mutatott. A tovább nem hasznosítható gumiabroncsok éves mennyisége pedig egy viszonylag állandó szinten mozog (50. táblázat).

50. táblázat: *Kecskeméti hulladékudvarokban begyűjtött, Kecskemét közigazgatási területéről származó, nem veszélyes hulladékok mennyisége (2019-2024)*

Mutató	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Csomagolási papír és karton (kg/év)	0	0	0	0	0	0
Csomagolási műanyag (kg/év)	0	0	0	0	6	44
Csomagolási üveg (t/év)	31,34	33,10	29,64	20,38	23,08	18,54
Termékként tovább nem hasznosítható gumiabroncsok (t/év)	36,87	41,13	46,60	39,36	40,23	40,95
Étolaj és zsír (kg/év)	692	1317	1232	381	812	1012
Kiselejtezett elektromos, elektronikus berendezések (t/év)	65,47	62,51	34,88	19,73	39,45	35,68
Lom (t/év)	265,29	177,37	244,66	139,37	99,51	209,05

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának éves beszámolója 2019-2024 (DTkH NKft.)

A DTkH Nonprofit Kft. ezen felül valamennyi ingatlanhasználó számára évi kétszeri ***házhoz menő lomtalanítás lehetőségét biztosítja*** egyedi egyeztetés alapján.

Veszélyes hulladékok

A település területén jelentős mennyiségben keletkeznek egészségügyi, lakossági és termelőipari cégek által termelt veszélyes hulladékok, melyeket a DESIGN Kft. gyűjt be és szállít a dorogi veszélyes hulladékégetőbe. Az egészségügyi eredetű veszélyes hulladékok a kórházakban, a különböző szak- és magánorvosi rendelőintézetekben, a szociális intézményekben, valamint a különböző gondozóintézetekben keletkeznek, melyek közül Kecskeméten tüdőbeteg-, bőr- és nemibeteg-, onkológiai, addiktológiai és pszichiátriai területek egyaránt találhatók.

Az egészségügyi eredetű veszélyes hulladékok mennyisége 2014-2019 között folyamatosan, majd a COVID éveiben megugró módon növekedett, csökkenést csak az elmúlt évektől figyelhettünk meg. A lakosságtól átvett veszélyes hulladékok mennyisége kisebb hullámzással, de szintén növekvő tendenciát mutatott egészen 2023-ig. Kecskeméten a legtöbb veszélyes hulladék mégis a termelő cégeknél keletkezett. Ennek mennyisége folyamatosan 2 000 tonna/év felett alakult a vizsgált években, sőt 2021-ben kimagasló, ~4 122 tonna veszélyes hulladék került leadásra, ami azóta csökkenő mértéket mutat (51. táblázat).

51. táblázat: A DESIGN Kft. által begyűjtött veszélyes hulladékok mennyisége (2019-2024)

Mutató	2019	2020	2021	2022	2023	2024
KMJV Önk. járóbeteg alapellátás, szociális intézmények és magánorvosi rendelők [t/év]	8,23	9,58	25,31	37,97	26,77	18,24
BKM-i Kórház [t/év]	271,81	267,07	323,61	222,18	201,98	199,25
Honvéd Kórház [t/év]	0,00	2,98	4,01	9,80	6,67	5,17
Lakosságtól átvett [t/év]	11,74	9,22	10,20	21,97	30,73	25,66
Termelő cégektől átvett [t/év]	2 451,35	2 395,61	4 122,07	2 783,72	2 214,49	1 871,38

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának éves beszámolója 2019-2024 (DESIGN Kft.)

A kecskeméti hulladékudvarokban eltérő típusú veszélyes hulladék leadására is van lehetőség. Az egyes veszélyes hulladéktípusokat tekintve évente változó a mennyiség, ami 2019-2024 között széles skálán mozogott. Látható, hogy a begyűjtött veszélyes hulladékok közül, a „fénycsövek és egyéb higany tartalmú hulladék”-okból 2024-ben, míg a „veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó, vagy azokkal szennyezett csomagolás” pedig 2021-ben volt a legnagyobb mennyiségű (52. táblázat).

52. táblázat: A kecskeméti hulladékudvarokban begyűjtött, Kecskemét közigazgatási területéről származó veszélyes hulladékok mennyisége (2019-2024)

Mutató	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Fénycsövek és egyéb higanytartalmú hulladék (HAK kód: 200121) [kg/év]	363	655	575	138	846	1237
Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó, vagy azokkal szennyezett csomagolás (HAK kód: 150110) [kg/év]	207	400	1180	612	171	35
Elem és akkumulátor (HAK kód: 200133) [kg/év]	369	152	60	198	405	291

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának éves beszámolója 2019-2024 (DTkH Kft.)

Emellett éves szinten még számottevő mennyiségű veszélyes hulladék kerül leadásra az ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolajokból; valamint a veszélyes anyagokat tartalmazó festékekből, tintákból, ragasztókból és gyantákból.

Kiselejtezett gépjárművek:

A kiselejtezett gépjárműveket autóbontónak kell átadni, mert a forgalomból történő kivonás feltétele annak igazolása, hogy erre a tevékenységre engedéllyel rendelkező bontónak került átadásra.

Hulladékolajok:

A benzinkutaknál és a gépjármű szervizekben az átvételi kötelezettség bevezetésével, másrészt a hulladékudvarokban történő leadási lehetőségek megteremtése országosan, központi feladat. Kecskeméten a lakosság a hulladék olajat a településen lévő hulladékudvarokban – Halasi úti és a Felsőcsalánosi – adhatja le ingyenesen.

Kecskemét területén hulladékkezelési tevékenységet folytató jelentősebb vállalkozások és tevékenységük

53. táblázat: *Kecskemét területén 2025-ben hulladékgazdálkodási tevékenységet folytató jelentősebb vállalkozások és tevékenységük*

Engedélyes neve	Tevékenység
"Körös-Kör" Környezetvédelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Veszélyes és nem veszélyes hulladék gyűjtése
Acélcsillag Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Veszélyes és nem veszélyes hulladék hasznosítása, Veszélyes és nem veszélyes hulladék előkezelése
AGROWATT Kft.	Nem veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása
Alcufer Kft.	Veszélyes és nem veszélyes hulladék gyűjtése, Nem veszélyes hulladék gyűjtése
Autóflex-Knott Közlekedési Eszközöket Gyártó Szolgáltató És Kereskedelmi Kft	Nem veszélyes hulladék gyűjtése
BÁCSVÍZ Víz- és Csatornaszolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság	Nem veszélyes hulladék gyűjtése és előkezelése
Demolation-Forsale Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.	Nem veszélyes hulladék gyűjtése
Design Hulladékgazdálkodási Kft.	Veszélyes és nem veszélyes hulladék gyűjtése és hasznosítása és kereskedelme, Veszélyes és nem veszélyes hulladékkal végzett egyéb hulladékgazdálkodási tevékenység
DTKH Duna-Tisza közi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.	Veszélyes és nem veszélyes hulladék gyűjtése és előkezelése
DUGULÁS 2011. Kft	Szennyeződésmentesítés, egyéb hulladékkezelés
EL-SZABÓ Elektronikai Bontó, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Veszélyes és nem veszélyes hulladék gyűjtése, Nem veszélyes hulladék hasznosítása
Fémker Fémkereskedelmi és Másodlagos Anyagokat Hasznosító Kft.	Veszélyes és nem veszélyes hulladék gyűjtése, nem veszélyes hulladék gyűjtése és előkezelése
FORM Kft.	Nem veszélyes hulladék gyűjtése
Gömöri Szállítmányozási Kft.	Nem veszélyes hulladék előkezelése
Helios-Gastro Kereskedelmi és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság	Nem veszélyes hulladék gyűjtése
HŐPLUSZ RENDSZER Építőipari, Keresekedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Nem veszélyes hulladék gyűjtése
HUNTEX RECYCLING Korlátolt Felelősségű Társaság	Nem veszélyes hulladékkal végzett egyéb hulladékgazdálkodási tevékenység, Nem veszélyes hulladék kereskedelme
KALO-MÉH TRANS Kereskedelmi és Szállítmányozó Korlátolt Felelősségű Társaság	Veszélyes hulladék gyűjtése és előkezelése, Nem veszélyes hulladék gyűjtése, előkezelése és hasznosítása
KEFAG Zrt.	Nem veszélyes hulladék gyűjtése
KKMO Regionális Létesítményüzemeltető Korlátolt Felelősségű Társaság	Veszélyes és nem veszélyes hulladék gyűjtése
Magas- És Mélyépitö Kft /Mm Kft/	Nem veszélyes hulladék gyűjtése
MAJOROS Kft.	Veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása
OTTIMA PLASTIC Korlátolt Felelősségű Társaság	Nem veszélyes hulladék gyűjtése
PILZE-NAGY Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Nem veszélyes hulladék hasznosítása
Pipo-Parts Kereskedelmi És Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Veszélyes és nem veszélyes hulladék gyűjtése és előkezelése
Rimai Útépítő Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Nem veszélyes hulladék előkezelése

Saubermacher-Magyarország Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Veszélyes és nem veszélyes hulladék gyűjtése
SKRÉPER Korlátolt Felelősségű Társaság	Nem veszélyes hulladék gyűjtése
SÓDER-KER Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság	Nem veszélyes hulladék előkezelése
SOMLAI BAU Építőipari és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Nem veszélyes hulladék előkezelése
STERCOR KFT.	Veszélyes hulladék gyűjtése
Strabag Általános Építő Kft.	Nem veszélyes hulladék gyűjtése
Szente Nemzetközi Fuvarozó Korlátolt Felelősségű Társaság	Nem veszélyes hulladék előkezelése
TÉRBURKOLAT KFT.	Nem veszélyes hulladék előkezelése
Veszelszki János	Veszélyes és nem veszélyes hulladék kereskedelme
WASTE1 Kft.	Hulladék-nagykereskedelem

Forrás: OKIR, OPTEN alapján, saját szerkesztés

Hulladékkezelő, -hasznosító telepek, létesítmények

Települési szilárd hulladéklerakó

Kecskemét Regionális hulladéklerakó telepe a közigazgatási terület DK-i részén, a belterületi lakóterület szélétől DK-re mintegy 2800 m-re a Kisfái 248. sz. (0737/12, 0737/13 és 0737/14 hrsz.) alatti ingatlanon található.

A 0737/12 hrsz-en lévő hulladéklerakó térfogata 1.388.508 m^3. Az Üzemeltető jelenleg a II/C-D ütemű depóniát műveli aktívan, jellemzően dombépítéssel. A telephelyen folytatott hulladékkezelési technológia: települési hulladék rendezett lerakása, tömörítése folyamatos takarással. A hulladékterítést és tömörítést 2 db kompaktor végzi a depónián. A lerakott hulladék rézsűit és felszínét folyamatosan takarják a szél általi hulladék széthordás és az öngyulladás lehetőségének kizárása érdekében.

A telep csapadékvízgyűjtő és elvezető rendszere megfelelően kialakított. A lerakó megfelelő aljzatszigeteléssel és csurgalékvíz elvezető, gyűjtő és visszaforgató rendszerrel rendelkezik. A 2 db csurgalékvíz tároló medencéből (3 000 + 3 700 m^3) a hulladékdepóniára kerül visszalocsolásra a csurgalékvíz.

A lerakó monitoring rendszere 7 db 10 m talpmélységű talajvízfigyelő kútból és egy 45 m talpmélységű rétegvíz megfigyelő kútból áll.

A lerakó II/A. és B ütemben kialakított biogáz gyűjtő kutak száma 20 db. A keletkező gázmennyiség optimális esetben 300 m3 /500 kW. Ugyanilyen rendszer kerül kiépítésre a C-D ütem-nél is. A biogázt a telepen hasznosítják. A két gázmotor által termelt elektromos energiát részben a telep villamosenergia igényének fedezésére használják, részben a villamos hálózatba táplálják vissza, a termelt hőenergia döntő része egyelőre nincs hasznosítva. A biogáz üzem üzemeltetője az ENER-G Kft.

2018-ban nyílt téri MBH (mechanikai-biológiai hulladékkezelő) technológia indult el a kecskeméti regionális hulladéklerakón, majd 2019-ben a nagykőrösi komposztáló telepen is. Ezzel a vegyes hulladékból leválasztható hasznosítható frakció mennyisége eléri a bemenő anyagáram 30 %-át. Ehhez kapcsolódóan további fejlesztések (új MBH technológia, energetikai hasznosító technológia) is megvalósultak (ld. alább). Az új, automatizált válógatómű lett az elsődlegesen üzemelő technológia, az MBH technológia pedig csak üzemzavar esetén kerül működtetés alá.

A DTkH Nkft. 2022-ben kapott egységes környezethasználati engedélyt (BK/KTF/00881-12/2022.) a 0737/14 hrsz ingatlanon egy újabb B3 típusú hulladéklerakó tér kiépítésére. Az új lerakó négy kialakítandó depóniatérre oszlik, amelyek kialakítása 2023-ban megkezdődött. az új hulladéklerakó teljes befogadó kapacitása 522 437 m^3, ami 626 924 t hulladéknak felel meg.

A lerakón lerakással ártalmatlanítható nem veszélyes hulladékok mennyisége: 80 000 t/év. A lerakón technológiai céllal hasznosítható nem veszélyes hulladékok mennyisége: 20 000 t/év.

A DTkH Nkft. 2024-ben kapott egységes környezethasználati engedélyt (BK/KTF/00003-7/2024.) a 0737/13 hrsz ingatlanon egy új válogatómű és biológiai kezelő telep létesítésére, ami egy automatizált rendszerként került kialakításra 2024 év végére. A kiépített válogatómű a következő technológiai paraméterekkel rendelkezik:

- 5.804 m² alapterületű válogatómű (válogató csarnok), mely 3 különálló, de egybe épített
- részből áll:
    - hulladékfogadó csarnokrész
    - feldolgozó üzemi csarnokrész,
    - RDF tároló csarnokrész;
- 10.000 m² alapterületű biológiai kezelőtér, mely 3 technológiai egységre oszlik:
    - alapanyag tároló/előkészítő tér
    - prizmás érlelő tér,
    - utóérlelő tér;
- csurgalékvíz tároló medence (1.500 m^3);
- tűzivíz tároló (400 m^3);
- szikkasztó árokrendszer;
- véderdő (4.584 m², a telephely Ny-i oldalán);
- 60 tonna méréshatárú hídmérleg a telephelyre beérkező hulladék mérlegelésére;
- 60 tonna méréshatárú hídmérleg a telephelyről elszállítandó hulladék mérlegelésére;
- üzemi gyűjtőhely (zárható bejárattal rendelkező fémkonténer a veszélyes hulladékok
- tárolására);
- szilárd burkolatú belső közlekedő utak.

A válogatómű műszaki kialakítása alkalmas a vegyesen gyűjtött települési szilárd hulladékból magas fűtőértékű RDF előállítására, illetve anyagában is hasznosítható műanyag csomagolási hulladékok és fémhulladékok leválasztására.

A válogató csarnoképület teljesen zárt, az épületben 18 db ipari kapu van. Természetes szellőzését a tetőbe épített nyitható, zárható bevilágító kupolák látják el. A csarnoképület keleti oldalán történik a hulladékok fogadása, illetve a feldolgozásáig történő ideiglenes (be)tárolása, a középső részében kap helyet a válogatósor, míg a nyugati oldalán, a válogatósor végén kikerülő frakció ideiglenes szállításig történő tárolását (RDF tároló tér) végzik. A válogatómű kapacitása évente 120.000 tonna, mely mennyiségből a feldolgozást, válogatást követően a telephelyre beszállított hulladék 35-40%-át anyagában, vagy termikusan hasznosítható, a beérkező anyag összetételének függvényében. Az anyagában nem hasznosítható hulladékot (hasznosítási lehetőség hiányában) lerakással kerül ártalmatlanításra. A telephelyre beszállított hulladékot a hulladékfogadó csarnokrészben helyezik el.

A vegyesen gyűjtött kommunális hulladékból leválogatott szerves anyagok biológiai stabilizálását a csarnoktól D-i irányban elhelyezkedő stabilizáló téren végzik. A biológiai stabilizálás légáteresztő, ugyanakkor vízzáró szemipermeábilis membrán takarással történik. A stabilizáló tér évente 60.000 tonna szerves anyag feldolgozására alkalmas. A stabilizált szerves hulladékot lerakással ártalmatlanítják, vagy hulladéklerakó takarására használják fel.

A regionális hulladéklerakó területén a regionális hulladékkezelő központ részeként építésibontási törmelékkezelő és hasznosító telep, illetve hulladék válogatómű üzemel

A nem veszélyes építési-bontási hulladék feldolgozó gép 2008 ősze óta működik. Az üzembe állított gépsor mintegy 30 önkormányzat területén keletkező építési-bontási hulladékok (pl. beton, tégla, cserép, kerámia) törését, aprítását végzi, az így kinyert másodnyersanyag út, illetve útalapok építése során kerül felhasználásra (többek között a telephelyen belüli utakban), illetve közvetve környezetvédelmi szerepe abban van, hogy az illegálisan lerakott törmelékhalmazok mennyisége csökken. A technológia lépései: rostálás – törés – osztályozás. 2019-2024 években a beszállított építési-bontási hulladék mennyisége 2019-ről 2020-ra megduplázódott, majd 2022-ig csökkent a mennyiségük, végül 2023-2024-ben igen nagy mértékeben lecsökkent, 2020-as szinthez képest 90%-kal (54. táblázat).

Az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló 45/2004. (VII. 26.) BMKvVM együttes rendelet értelmében az építési-bontási hulladékok elhelyezésével az építtetőnek kell elszámolnia. Az ilyen típusú hulladékokat engedéllyel rendelkező kezelőnek kell átadni és ezt a használatbavétel során igazolni kell.

54. táblázat: *Az építési törmelékkezelő- és hasznosító telepre beszállított, kezelt és hasznosított hulladék fajtája, mennyisége (2019-2024)*

Mutató	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beton (t/év)	57,12	3.126,86	2.552,78	1.823,84	13,82	26,48
Téglák (t/év)	2,62	2,94	0,34	1,62	0,90	0,00
Cserép és kerámiák (t/év)	42,5	9,90	11,92	13,40	0,00	0,00
Beton, tégla cserép és kerámia frakció vagy azok keveréke (veszélyes anyagokat nem tartalmaz) (t/év)	12.456,81	15.016,20	18.494,64	16.028,12	2.644,24	1.609,78
Föld és kövek (veszélyes anyagokat nem tartalmaz) (t/év)	2.243,32	13.797,45	8.814,58	6.502,06	15,12	137,70
Kevert építkezési és bontási hulladékok (higanyt, PCB-t, veszélyes anyagokat nem tartalmaz) (t/év)	1.909,95	1.821,40	1.500,52	2.074,22	622,74	402,34
Összesen (t/év)	16.712,32	33.774,76	31.374,78	26.444,26	3.296,82	2.149,85

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának éves beszámolója 2019-2024 (DTkH NKft.)

A Duna-Tisza közi Nagytérségi Regionális Szilárd Hulladékgazdálkodási Rendszer ISPA projekt keretében épült meg ugyancsak a regionális hulladéklerakó telep területén a hulladék válogatómű.

A hulladéklerakó telepre beérkező szelektíven gyűjtött hulladékok válogatása, illetve tovább feldolgozásra történő elszállítása előtti szelektív tárolása történik a válogatómű épületben. A válogatóműben a különböző frakciók válogatása szállítószalag mellett történik kézzel és géppel, majd megtörténik a hulladék tömörítése, bálázása.

A papír frakció válogatása két felé – hullámpapír és vegyes papír – történik, továbbá a társított italos kartonok is külön leválasztásra kerülnek. A műanyagokat PET (színre válogatva), PPHDPE, PE fólia (színes és víztiszta külön) anyagáramokra válogatják. A fémek szétválasztása alumínium italos doboz és ónozott vas konzerv frakciókra történik. A válogatókban leválogatott és hasznosítóhoz eljuttatott hulladék idegen anyag tartalma nem haladja meg az 5%-ot.

A hulladék válogatóműben 2019-2024 években jellemzően ~6-7 ezer tonna között alakult a feldolgozott hulladékok mennyisége, ettől jelentősen eltért a 2024-es év, amikor a kezelt hulladék mennyisége jelentősen csökkent (ennek okairól nem áll rendelkezésünkre megfelelő információ) (55. táblázat).

55. táblázat: *Az építési törmelékkezelő- és hasznosító telepre beszállított, kezelt és hasznosított hulladék fajtája, mennyisége (2019-2024)*

Mutató		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Papír és karton (t/év)		448,98	15,24	1,16	26,78	307,98	14,76
Csomagolási	Fa (t/év)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	103,38	234,22
	Papír és karton (t/év)	228,46	680,66	218,42	31,72	265,80	231,58
	Műanyag (t/év)	8,10	12,54	8,64	4,82	59,96	37,68
	Egyéb, kevert (t/év)	4 741,53	5 409,90	5 639,60	5 065,10	5 158,40	2 164,48
	Üveg (t/év)	966,05	984,77	1 104,10	970,83	844,90	620,66
Összesen (t/év)		6 393,12	7 103,10	6 971,92	6 099,25	6 740,42	3 303,38

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának éves beszámolója 2019-2024 (DTkH NKft.)

Hulladékudvarok

Hulladékudvarok elhelyezkedése:

- Kecskemét, Felsőcsalános 01069/108 hrsz.
- Kecskemét, Zöldike utca 13422/1 hrsz.

Az udvarban elhelyezett konténerekbe a lakosság szállítja be a különböző szelektált hulladékokat.

Veszélyes hulladéktároló konténer 36m^3, háztartási hulladéktároló konténer 36 m^3, fémhulladék-tároló konténer 1 100 l-es, üveghulladék tároló és a műanyag hulladéktároló konténer 1 100 l-es, továbbá a papírhulladék tároló konténer 1 100 l-es. A zöldhulladék tároló 2 db 5 m^3-es szimmetrikus kialakítású konténer és az építési és bontási hulladéktároló konténer 1 db 13,8 m^{2}x1400 mm görgős konténer.

Csapadékvíz kezelő rendszer, víznyelők, a szikkasztóárok rendszer és a Bárczy olajfogók elkészültek.

Hulladékgyűjtő szigetek

Kecskeméten jelenleg aránylag kevés hulladékgyűjtő sziget üzemel, amelynek oka a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés rendszerének (és egyéb hulladékleadást szolgáló helyek) kiépítettsége.

A Branyiszló közben (Piac mellett), az Aradi Vértanúk terén és a Rávágy téren kihelyezett konténerekben üveg, míg az Arborétum lakóparkban és a Kisfái tanya 248. (Kecskeméti Hulladéklerakó) címen üveg, műanyag, papír gyűjtés is lehetséges.

A DTkH Nonprofit Kft. ezen felül valamennyi ingatlanhasználó számára évi kétszeri házhoz menő lomtalanítás lehetőségét biztosítja egyedi egyeztetés alapján.

Egyidejűleg 3 m3 hulladék helyezhető ki, azaz évente 6 m3, mely lehetővé teszi és meg is a haladja a 10 kg/fő/év mennyiségű lomhulladék begyűjtését.

A házhoz menő lomtalanítással megakadályozható a korábbi városrészenkénti lomtalanítás során az utcára egyszerre kitett lomhulladék nem hulladékkezelő általi elhordása, stb.

Komposztáló telep

A Duna-Tisza közi Nagytérségi Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer részeként létesült a térségi feladatot ellátó Nagykőrösi Komposztáló Telep, amely a rendszer területén képződő zöldhulladék (fanyesedék, lomb, avar, lágyszárú növények, lenyírt fű) és a háztartások bio-hulladékai, szerves hulladékok komposztálására alkalmas.

A városi szennyvíztisztító telepen keletkezett rothasztott (stabilizált), víztelenített *szennyvíziszapot* a teleppel azonos ingatlanon megépült zárt, kamrás komposztáló telepen komposztálják kereskedelmi forgalmazás előtt, ahová kerül beszállításra a település területéről zöldhulladék is, mely együtt kerül komposztálásra a szennyvíziszappal.

A fenti hulladékgazdálkodási létesítmények (rendszer elemek) szolgálják a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 92. §-ban – alább részletezettek – foglaltak elérését:

(1) 2020. december 31-ig a háztartási, valamint a háztartásihoz hasonló hulladék részét képező papír-, fém-, műanyag- és üveghulladék újrahasználatra való előkészítésének és újrafeldolgozásának együttes mértékét a képződött mennyiséghez viszonyítva tömegében országos szinten legalább 50%-ra kell növelni.

(2) A települési hulladék részeként lerakásra kerülő biológiailag lebomló szervesanyag-mennyiséget – a települési hulladéklerakóban évente lerakott hulladék mért összetételét és az összetevők tömeg szerinti megoszlását alapul véve – az 1995-ben országos szinten képződött, a települési hulladék részét képező biológiailag lebomló szervesanyag-mennyiséghez képest 2016. július 1-jéig 35%-ra, azaz 820 000 tonna alá kell csökkenteni.

(2a) A hulladéklerakókban lerakásra kerülő települési hulladék mennyiségét, a tárgyévben országos szinten képződött települési hulladék mennyiségéhez képest 10 tömegszázalékra vagy az alá kell csökkenteni, legkésőbb a 2035. évtől.

(3) 2020. december 31-ig a nem veszélyes építési-bontási hulladék – a föld és a kő kivételével – újrahasználatra való előkészítésének, újrafeldolgozásának és egyéb, anyagában történő hasznosításának – ideértve a feltöltési műveleteknél más anyagok helyettesítésére használt hulladékot – együttes mértékét a képződött mennyiséghez viszonyítva tömegében országos szinten legalább 70%-ra kell növelni.

(5) A települési hulladék újrahasználatra előkészített és újrafeldolgozott mennyiségét a tárgyévben országos szinten képződött települési hulladék mennyiségéhez képest legalább 55 tömegszázalékra kell növelni 2025. december 31-ig.

(6) A települési hulladék újrahasználatra előkészített és újrafeldolgozott mennyiségét a tárgyévben országos szinten képződött települési hulladék mennyiségéhez képest legalább 60 tömegszázalékra kell növelni 2030. december 31-ig.

(7) A települési hulladék újrahasználatra előkészített és újrafeldolgozott mennyiségét a tárgyévben országos szinten képződött települési hulladék mennyiségéhez képest legalább 65 tömegszázalékra kell növelni 2035. december 31-ig.

Kijelölt települési állati melléktermék gyűjtőhely

A város *gyepmesteri telepe* a belterületi lakóterületek szélétől K-re mintegy 1500 m-re található a Menhely az Állatokért Környezetvédelmi és Állatvédelmi Kiemelkedően Közhasznú Alapítvány, valamint a Mentsvár az Állatokért és Környezetünkért Kiemelkedően Közhasznú Alapítvány Kisfái 211. sz. (0622/2 hrsz.-ú) ingatlanán (a kutyamenhely mellett) került kialakításra.

A gyűjtőhelyen a város területén elhullott és begyűjtött állati tetemek hűtőkben történő átmeneti tárolására van mód.

Az állati eredetű melléktermékeket időszakosan az ATEV Zrt. Solti kezelő, feldolgozó üzeme szállítja el.

A kedvtelésből tartott állatok kegyeleti temetője, valamint a 45/2012. (V. 8.) VM rendelet szerinti állati melléktermék gyűjtő-átrakó telep, valamint állati melléktermékeket kezelő és feldolgozó üzem Kecskemét közigazgatási területén nem került kialakításra ismereteink szerint.

Veszélyes hulladék kezelő telep

A belterület DK-i szélén az Ipar u. 6. sz. (8364/18 hrsz.) alatti ingatlanon működik a DESIGN Kft. veszélyes hulladék begyűjtő és kezelő telepe, amely a térség legnagyobb ilyen jellegű telepe). A telepen a térség mintegy 2000 üzeméből, telephelyéről származó szinte mindenfajta veszélyes hulladék begyűjtését, átmeneti tárolását és egyes hulladékok kezelését is végzik a vonatkozó előírásoknak megfelelően.

Az egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól szóló 246/2014. (IX. 29.) Korm. rendeletben, valamint a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény és kapcsolódó rendeleteiben foglalt előírásokat kell figyelembe venni ezen, illetve a további esetlegesen kialakítandó hulladékkezelő létesítmények létesítésével, kialakításával és üzemeltetésével kapcsolatosan.

Kisebb léptékben, de még veszélyes hulladék kezelésével és ártalmatlanításával foglalkozó vállalkozás a központi belterület D-i részén, a Halasi úton működő MAJOROS Kft.

1.1.11.7 Vizuális Környezetterhelés

A város vizuális környezetterhelését *leginkább a különböző méretű, elhelyezkedésű és tartalmú reklámtáblák* okozzák. Legjelentősebben érintett területek a város lazább beépítésű bekötőútjai menti (városkapu) térségek. Nem elhanyagolhatóak továbbá, a belső városrészekben a kereskedelmi, szolgáltató létesítmények portáljain, illetve a tűzfalakon megjelenő, időnként a város táji, településképi harmóniáját megzavaró reklámtáblák sem.

A vizuális környezetterhelés második csoportját, *a leromlott állapotú, illetve a félbehagyott épületek, építmények* (pl. Ürgés egyes épületei, a foghíj telkek, a Mária krt. - Csaba u. kereszteződésében félbehagyott társasház), továbbá *a városképbe nem illeszkedő színvilágú és formájú homlokzatok és épületszerkezetek* látványa jelenti.

A vizuális környezetterhelés harmadik csoportját a főként szegregált területeken, illetve a vasútvonalak melletti területeken időszakonként megjelenő *falfirkák, graffitik*, továbbá – a szervezett hulladékszállítás ellenére időszakonként egyes területeken megjelenő – *illegális hulladéklerakás, illetve szemétkupacok* alkotják.

A problémát részben a város Helyi Építési Szabályzatáról (HÉSZ) szóló 33/2015. (XII. 17.) önkormányzati rendelete, valamint a város településképének védelméről szóló 16/2017. (IX. 21.) önkormányzati rendelete kezeli. A vizuális környezetterhelés elleni harcot másrészt a város által a város épített környezetével kapcsolatos értékvédelem és a településképi véleményezési eljárás keretében működtetett Helyi Építészeti-Műszaki Tervtanács működése biztosítja.

Az illegális lerakóhelyek felderítése és a felderített területekről a hulladékok elszállítása folyamatosan történik az önkormányzat, a Kecskeméti Városüzemeltetési Kft. és a DTkH Nonprofit Kft. együttműködésével a bejelentések, illetve a felderítések üteméhez igazodóan. Ezt a folyamatot segítik elő a lakossáűgi és civil kezdeményezések, a közterületek rendszeres ellenőrzése. Az összegyűjtött hulladékok összetételétől függően történik azok kezelése/ártalmatlanítása. Az építési/bontási törmeléket az építési-bontási hulladék feldolgozóra szállítják, míg a vegyes kommunális hulladékokat indokolt esetben a válogatóműben válogatják, vagy a lerakón helyezik el.

A vizuális környezetterhelés témakörbe sorolható a fényszennyezés is, melynek fogalmát az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) 2012 évi módosítása definiálta, valamint megalkotta a fényszennyezés kivédésére szolgáló építési szabályrendszert. Az élhetőbb és egészségesebb környezet megteremtése érdekében a város tervezi a fényszennyező létesítmények és források felmérését és azok, az új szabályozásnak megfelelő, korszerűbb és hatékonyabb eszközökkel való kiváltását, egyúttal a fényszennyezés kiváltó okainak a megszüntetését.

1.1.11.8 Árvízvédelem

Kecskemét közigazgatási területe és térsége árvízzel nem veszélyeztetett terület. A település területét a folyók mértékadó árvízszintjeiről szóló 74/2014. (XII. 23.) BM rendeletben felsorolt folyószakaszok mértékadó árvízszintjéhez rendelt nagyvízi meder nem érinti.

Mivel Kecskemét területét árvízvédelmi szakasz nem érinti, így a 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet szerinti árvízvédekezési terv készítésére a város nem kötelezett.

1.1.11.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák a környezetterhelő hatásuk mellett jelentősen befolyásolják a városban élők életminőségét, komfortérzetét, illetve egészségi állapotát, ezért különösen fontos átgondolt intézkedésekkel ezen konfliktusok, problémák megelőzése, csökkentése, illetve azok kedvezőtlen hatásainak mérséklése, kiküszöbölése.

A város környezeti konfliktusai egy részének a hátterében a települési funkciók (lakó, gazdasági, környezeti, intézményi) térbeli keveredése, az átgondolatlan területhasználat következetlenségei, problémái, illetve egyes településszerkezeti, -fejlesztési és -rendezési kérdések tisztázatlanságai vagy éppen a környezetvédelem érdekérvényesítőképességének gyengeségei állnak. Ehhez kapcsolódnak a kommunális ellátás és település-fenntartás, -üzemeltetés további hiányosságai, problémái, illetve az egyéb környezeti és lakossági és/vagy gazdasági érdekkülönbségek, a következetes környezetvédelem alkalmazásának, ellenőrzésének és a szabálytalanságok szankcionálásának hiánya *(pl. lakó- és gazdasági területek keveredése, egymásra növése, veszélyes és zavaró gazdasági tevékenységek nem megfelelő helyeken történő megjelenése, zöldfelületek elépítése, közművek zöldfelületi sávban történő elvezetése, közúti közlekedés levegő-, zaj- és rezgésterhelése, nem megfelelő lakossági fűtésből adódó légszennyezés, zöldhulladék égetés, illegális hulladéklerakás, engedély nélküli vízkitermelés, lakossági és gazdasági vízszennyezés)*.

Az egészséget befolyásoló környezetszennyezés, környezeti konfliktusok egyes tényezői csökkentek, míg mások növekedtek, összességében azonban továbbra is számottevő terhelést, illetve problémahalmazt jelentenek.

Talaj- és talajvízszennyezés

A település területének egyes részein várhatóan – már csökkenő mértékben, de továbbra is – örökölt talaj- és talajvízszennyezéssel kell számolni a jövőben is. Ezek a volt szovjet katonai objektumok területeihez, egyes felhagyott ipari üzemi területekhez, illetve régi üzemanyagtöltő állomások területeihez, valamint egyes állattartó telepek, illetve a külterületi gazdasági és lakófunkciókhoz kapcsolódó szennyvízszikkasztási, -kezelési problémákhoz kapcsolódnak.

A Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium felkérése alapján a Környezetgazdálkodási Intézet Környezetfejlesztési-, Technológiai és Mérnökgeológiai Intézete (KGI-KMI) 1994-ben elvégezte *az összes elhagyott szovjet katonai objektum környezetvédelmi állapotfelmérését*, melyről 1995 júniusában értékelő dokumentáció készült. Kármentesítésre a Rudolf-laktanya területén, a 10208/27 (a kármentesítés idején még 10208/5) és 10208/4 hrsz.-ú önkormányzati, továbbá a 10208/10 hrsz.-ú magántulajdonban lévő ingatlanon került sor.

Emellett a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény előírásai alapján a talajvédelmi hatóság a talajok minőségi változásainak, környezeti állapotának folyamatos figyelemmel kísérése céljából Talajvédelmi Információs és Monitoring (TIM) rendszert működtet. Kecskemét közigazgatási területén 4 db TIM pont található – a volt KÖBAL Kft. mellett a Déli iparterületen (speciális), Katonatelep (Szőlészeti- és Borászati Kutató Intézet területén) (törzshálózati), Szarkás (Gyümölcstermesztési Kutató Intézet, Génbank területén) (törzshálózati), Méntelek K-puszta (erdészeti területen a háttér légszennyezettség mérő állomáson.)

A TIM pontok környezetében évente egy alkalommal, meghatározott módszertan szerint talajmintavételezés történik, majd a talajok főbb fizikai és kémiai paramétereinek laboratóriumi meghatározása. A kecskeméti TIM pontok esetében a talaj pH értéke, mész tartalma, Arany-féle kötöttségi száma, só tartalma, valamint a nitrit-nitrát nitrogén tartalom kerül rendszeresen, évente meghatározásra. 2019-ben és 2022-ben pedig egy-egy alkalommal tápanyag és/vagy szennyezőanyag (fémek: réz, cink) tartalom kiértékelés is történt. A földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM–EüM–FVM együttes rendelet 1. melléklete alapján a TIM pontok környéki talajok réz és cink szennyezettsége nem lépi át az egészségügyi határértékeket. Az adatok közül, ami még megemlítendő, hogy mind a négy TIM pont környéki talajok esetében a feltalaj (0-30 cm) nitrit-nitrát nitrogén tartalma csökkenő tendenciát mutat 2019-2024 időszakban. Az altalaj (30-90 cm) nitrit-nitrát nitrogén tartalma alacsonyabb, mint a feltalajé, valamint stagnáló szintet mutat a 2019-2024 időszakban. (2025-re nem rendelkezünk adatokkal.)[34]

Környezetföldtani szempontból a térség talajai egyöntetűen felszíni szennyeződésre erősen érzékeny porózus képződmények, melyet fokoznak a talaj vízföldtani, vízgazdálkodási tulajdonságai.

Az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR) adatai alapján **Kecskeméten 11 talajszennyezés került tényfeltárásra** és kettő műszaki beavatkozással járó kármentesítés történt a 2019-2025 időszakban:

- Magyar Zeelandia Kft. Matkói úti parkoló területén szénhidrogén szennyezés;

[34] *A bekezdés tartalmához a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBiH) biztosította az adatokat.*

- HM VGH MH ARB Heténygyháza üzemanyagtartályparkban szénhidrogén szennyezés
- MOL Nyrt. Kelbersberg Kuno úti telepén szénhidrogén szennyezés;
- MOL Nyrt. Izsáki úti üzemanyagtöltő telephelyén szénhidrogén szennyezés;
- HM VGH Kecskemét D1 melletti volt üzemanyagkút környezetében szénhidrogén szennyezés;
- SumIDEA Kft. zománc üzem telephelyén nehézfém szennyezés;
- HM VGH fejlesztési területen a kerozintároló telep környezetében szénhidrogén szennyezés;
- HM VGH (Városföld) HTO tároló, tartálypark, hordós tároló, gépkocsimosó, konyha környezetében szénhidrogén szennyezés;
- MÁV Zrt. (Kecskeméti vasútállomás) AGF - gázolaj tartályok, feladókút környezetében szénhidrogén szennyezés;
- MNV Zrt. Kecskemét egykori Reszelőgyár cianid szennyezés;
- HM VGH Kecskemét, Savközömbösítő területén klórozott aromás szénhidrogén szennyezés.
- Magyar Közút Nonprofit Zrt. C1 Kecskemét mérnökség szénhidrogén szennyezés (műszaki beavatkozással felszámolt szennyezés)
- HM VGH (Városföld) szénhidrogén szennyezés (műszaki beavatkozással felszámolt szennyezés)

A legnagyobb szennyezőanyag mennyiségeket a heténygyházai üzemanyagtartálypark (92.782 m^3), a Kecskemét vasútállomás (24.780 m^3), valamint a MOL Nyrt. Klebersberg Kuno út menti telepén (5.000 m^3) mérték. A szennyezések túlnyomó többségénél a földtani közeg és felszínalatti víz egyaránt szennyezéssel érintettnek bizonyult.

Az elmúlt időszakban elsősorban szénhidrogén szennyezések kerültek feltárásra, valamint eseti jelleggel nehézfém és cianid szennyezés is azonosításra került Kecskemét területén. Ezen vegyületek közül mindegyik karcinogén hatással bír, a cianid pedig erősen mérgező hatású vegyület. A feltárt szennyezéseknek a földtani közegből és a talajvizekből való mielőbbi és szakszerű eltávolítása javasolt az emberi egészség és az élővilág védelme érdekében.

További potenciális talaj-, illetve talajvízszennyezők lehetnek a település területén lévő nagyobb mennyiségű vegyi anyag tárolásával, kereskedelmével, termelésével foglalkozó régebbi ipari, mezőgazdasági üzemek, üzemelésük ilyen szempontból figyelemmel kísérendő.

Települési szilárd hulladék, illegális lerakóhelyek

Örvendetes tendencia, hogy a szervezett hulladékszállításba bekapcsolt területek és ingatlanok száma tovább bővült az elmúlt években. A hulladékszállításba bekötött kertes ingatlanok és társasházi lakások száma is növekvő tendenciát mutatott a 2019-2024 közötti időszakban. Míg a kertes ingatlanok esetében a 16,9%-os növekedés eredményeként 2024-ben 24 377 ingatlan rendelkezett szolgáltatási szerződéssel, addig a hulladékelszállításba bekötött társasházi lakások száma 6,2%-os növekedést mutva 25 441 ingatlant érintett, így összességében a hulladékszállításba bevont lakások aránya 91,71%-ot mutatott 2024-ben. Sajnos ez az arányszám az elmúlt 5 évben nem változott, ez azt jelenti, hogy mintegy 5 800 kecskeméti ingatlan hulladékelszállítása hosszú évek, évtizedek óta nem megoldott, illetve nem ismert annak jellege.

A város mérete, a külterületi lakosság és a külterületi ingatlanok magas száma, valamint a nagy távolságok és az ingatlanok nehéz megközelíthetősége (keskeny és aszfaltozatlan utak) miatt a szolgáltatás bővítése nem lehetséges. Talán ebből is következik, hogy sokszor a város szélén elhelyezkedő lakóövezetek hulladékgyűjtő edényzetei gyorsan megteltek, illetve körülöttük többször jelentek meg hulladékgyűjtő zsákok.

Az önkormányzat civil szervezetekkel együttműködve jelentős erőfeszítéseket tesz a városban még fellelhető illegális hulladéklerakók felszámolására, azonban a lakossági bejelentések és a közterület-felügyelők fokozott ellenőrzése ellenére az utóbbi években az illegálisan lerakott hulladékok mennyiségenövekedett és az illegális lerakóhelyek száma sem változott. Feltűnő jelenség, hogy az illegális hulladéklerakásokból származó begyűjtött hulladék mennyisége a 2020-as 295 tonnához képest 2024-ben már megközelítette a 490 tonnát (forrás: KVÜ Nkft.).

A leggyakrabban visszatérő települési szilárd hulladék illegális lerakóhelyek, a Belső-Szegedi út végén, Kinizsi utca, Zöldfa utca, Szultán utca végén, Epreskert utcában, Kórház utca, Déli elkerülő mentén, Mártírok útja, Párkány utca, Csongrádi út, Hunyadi János utca, Szolnoki hegy, Vasút utca, Matkói út, volt Köbal Könnyűfém Kft. mögötti terület, Hanusz István utca, Irinyi út vége, Arborétum mögötti terület, Juhász utca, Széles köz hulladékudvar környéke, Nyomási iskolától induló földút mentén, Vacsi hegy, Czollner tér, Hunyadi J. utca térsége, Bodzai utca környéke, Matkói út, Mezei utca, Csáktornyai utca területén találhatók.

Levegőterhelés

A város légterébe kerülő légszennyező anyagok döntően a közlekedésből, a fűtésből és az üzemi, technológiai tevékenységekből erednek.

A közlekedési eredetű légszennyezés feltételezhetően tovább emelkedett Kecskeméten az elmúlt években. A Kecskeméten regisztrált gépjárművek száma a 2015. évi 50 515 db-ról 2024-re 64 868 db-ra emelkedett. Ezzel párhuzamosan, a vizsgált időszakban Kecskemét

közigazgatási területén belül a Magyar Közút Nonprofit Zrt. kezelésében lévő országos közúthálózatán elhelyezett forgalomszámláló mérőpontok alatt elhaladó gépjárművek száma 15,66%-kal emelkedett. Ez 2024-ben mintegy 816 000 Egységjármű/nap forgalmi terhelést jelentett Kecskeméten, melyből mintegy 68 000 tehergépjármű volt. Ez a forgalmi terhelés önmagában is jelentős légszennyező forrásként jelentkezik, bár ennek mértékét a közlekedési eredetű légszennyező anyagok (nitrogén-oxidok [NO_X], szén-monoxid [CO], kén-dioxid [SO_2], az illékony szerves vegyületek, valamint a gumi- és fékpor kopásából származó szálló por [PM_{10}] és [$PM_{2,5}$]) tekintetében – a város területén telepített – mérőállomások adatai nem feltétlenül tudják érzékeltetni. A közúti közlekedésből származó légszennyezőanyagok mennyiségét számos tényező befolyásolja, melyek közül kiemelhető a jármű kora, a motor teljesítménye és műszaki állapota, az üzemanyag típusa (benzin, dízel, gáz, elektromos, hibrid), kibocsátást mérséklő berendezések hatékonysága (katalizátor), a forgalom nagysága, a haladási sebesség, a gépjármű terhelése stb. A közlekedésből származó légszennyező gázok jelentős mértékű csökkenése az elektromobilitás terjedésétől várható.

Lakossági fűtés kapcsán ki kell emelni, hogy Kecskeméten a gázzal fűtött lakások aránya a régió megyei jogú városaihoz képest a legalacsonyabb érték, ezzel összefüggésben a vezetékes gázzal fűtött lakások aránya a 2018. évi 64,9%-ról 2024-re 60,5%-ra csökkent. Az utóbbi évekre jelentősen megemelkedett energiahordozó árak miatt, 2021-től a lakosság részére szolgáltatott vezetékes gázfogyasztás mintegy 45%-kal, az egy háztartási gázfogyasztóra eső gázfogyasztás pedig 30%-kal mérséklődött. Ezzel párhuzamosan az egyes kecskeméti háztartásokban a – takarékosság jegyében – kezdték visszaállítani a szilárd tüzelésre alkalmas kazánokat, kályhákat, amit jól mutat, hogy napjainkban több mint 13 000 szilárd égéstermék elvezető (kémény) található a városban. Jelentős problémát okoz, hogy visszaállított – régi kályhákban a *tüzelésre alkalmasnak vélt anyagokat, hulladékokat (műanyag, textil, kezelt fa, gumi) is elégetik*. Ezen anyagok égetésekor keletkező légszennyező anyagok egyes összetevői (pl. irritáló, maró hatású, rákkeltő anyagok, toxikus fémek) igen jelentősen egészségkárosítók is lehetnek.

Az említett jelenség mellett meghatározó légszennyező anyag kibocsátással jár a korszerű tüzelőberendezésekben, de *magas nedvességtartalmú fával történő tüzelés* is. Sőt a nedves fa fűtőértéke is kisebb a száraz fához képest (a tüzeléstechnikai szakirodalom alapján a kivágás után minimum 1 évig kell a fának természetes körülmények között száradni, hogy a tüzelés szempontjából optimális legyen, azaz a nedvességtartalma a kezdeti 40-50 %-ról lecsökkenjen 15-20 %-ra), melyet nem feltétlen vesznek figyelembe a lakossági felhasználók.

Megjegyezzük, hogy a megfelelő minőségű száraz fával, megfelelő háztartási tüzelőberendezésben történő tüzelés is számottevő szilárd légszennyező anyag kibocsátási forrás, melyből és az egyéb szilárd tüzelőanyagokból származó fűtési félévi szálló por (PM_{10}) terhelést az előző fejezetben részletezett immissziós mérési eredmények is jól mutatják.

Tavasszal és ősszel a kertes területeken jelentős levegőterhelő forrás az *avar és a kerti hulladékok égetése*. Ezen hulladékok ártalmatlanítására vonatkozó szabályokról a környezetvédelmem helyi szabályairól szóló 8/2002. (II. 11.) önkormányzati rendelet 4. §-a rendelkezik, melyben foglaltak szerint ezen anyagok ártalmatlanítása elsősorban komposztálással történhet, ahol ez nem oldható meg és égetése is tilos, az avart és kerti hulladékot a szelektív hulladékgyűjtés bevezetéséig háztartási hulladékgyűjtő edénybe kell elhelyezni. Az ingatlan előtti közterületen összegyűjtött avart emblémával ellátott, ingyenesen beszerezhető hulladékgyűjtő zsákba kell elhelyezni.

Légszennyező anyagok kibocsátása szempontjából jelentős ipari üzemek, illetve termelő, vagy szolgáltató tevékenységet végző létesítmények találhatóak Kecskemét közigazgatási területén belül. Ezen üzemek, telephelyek a város iparterületein, illetve kereskedelmi szolgáltató gazdasági területein húzódnak döntően. A település iparterületei az uralkodó szélirány szempontjából kedvező elhelyezkedéssel a város DNy-i, D-i és K-i részein találhatóak.

Jelenleg az iparterületeken üzemelő jelentősebb levegőterhelést okozó üzemek a következők:

Keleti ipartelep: asztalos üzemek, acél- és alumíniumipari üzemek, Kecskeméti Konzervgyár telephelye (Univer-Product Zrt., Kecskeméti Konzerv Kft. élelmiszeripari üzemei), a Phoenix Macano Kecskemét Kft., BRAMAC Kft., MAG Hungary Kft, Graboplast Zrt, illetve az egyéb termelőtevékenységet folytató kisebb vállalkozások felületkezelő technológiák, betonszerkezet gyártó, illetve faipari üzemek.

Déli ipartelep: Graboparkett Kft., Petőfi Nyomda, asztalos- és bútorüzemek (DUFA Kft.), Konzervgyár I. telep, Aluszöv, Nordenia Hungary Kft. (volt KÖBAL KFT), acélszerkezet gyártó telephelyek, aszfalt- és betongyártó telephely, veszélyes hulladék tároló és ártalmatlanító telep, stb.

Nyugati ipartelep: KÉSZ Kft. acélszerkezet gyártó üzem (gázmotor füstgáz kibocsátás), Kündig Food konzervgyár, építőipari üzemek telephelyei, betonüzemei (felületi források porkibocsátása), Viktória Rt. gabona-takarmánygyára (porkibocsátás), asztalos és faipari üzemek (porkibocsátás), stb.

Technik-Park Heliport: Kecskemét-Kadafalva belterületétől K-ÉK-re lévő Kecskeméti Nyugati Ipari Park, ahol különböző gépipari, fémmegmunkáló, fémszerkezet gyártó, fémfelület kezelő, műanyag fröccsöntő, gumiipari, illetve elektronikai alkatrész és különböző járműipari szerelvénygyártó üzemek működnek, és a korábbi üres telkek is beépültek.

Mercedes gyár területe: energia központ (kazánok, gázmotorok füstgáz kibocsátása), festő-fényező üzem (szerves oldószer kibocsátás).

Egyéb az iparterületeken kívül üzemelő jelentősebb levegőterhelést okozó tevékenységek

3 db fűtőmű (Akadémia krt. 4., Szultán u. 1., Mindszenti krt. 8360/7 hrsz), különböző aszfalt- és betonkeverő telepek a Mészöly Gyula út mellett, illetve a Szolnoki hegyben, valamint a kommunális létesítmények és a külterületi állattartó telepek időszakonkénti bűzösséggel.

Egységes környezethasználati engedéllyel (IPPC) rendelkező (jelentős környezethasználó) vállalkozások és telephelyeik:

- DTkH Nonprofit Kft. (hulladéklerakó; 0737/12 hrsz.)
- KKMO Regionális Létesítményüzemeltető Kft. (hulladéklerakó; 0737/14 hrsz.)
- Saubermacher-Magyarország Szolgáltató kft. (hulladékkezelés; 0897/8, 0894/19 hrsz.)
- ACPS Automotive Kft. (korábban Bosal Hungary Kft.) (fém felületkezelés; Kadafalva Heliport, 11751/43 hrsz.)
- Kecskeméti Termostar Hőszolgáltató Kft. (Akadémi krt.-i fűtőmű; 3822/1 hrsz.)
- Kecskeméti Konzerv Kft. (konzervgyártás; 7416/17 hrsz.)
- Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. (energiaközpont, festés-felületkezelés; 26500 hrsz.)
- DESIGN Kft. (hulladékkezelés; 8364/18 hrsz.)
- BÁCSVÍZ Zrt. (hulladékkezelés; 8360/3, /4 hrsz.)
- Agrowatt Kft. (biogáz üzem hulladékkezelés; 0730/141 hrsz.)

Kecskemét közigazgatási területén üzemelő tevékenységek esetében a korábbi (a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet, amely a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelettel hatályát vesztette) jogszabály szerinti védelmi övezet egy létesítmény esetében került kijelölésre még 2002-ben, melyet az ingatlan nyilvántartásba is bejegyeztek. Ezen létesítmény a PRINT 2000 Kft. Nyomda u. 11. sz. alatt lévő nyomdájának légszennyező pontforrása, amely körül 50 m sugarú védelmi övezet került kijelölésre. Ezen belül lakóépület, üdülőépület, oktatási, nevelési, egészségügyi, szociális és igazgatási épület nincs és továbbra sem lehet. Az ingatlan nyilvántartásban foglaltak alapján a védelmi övezet a nyomda 0413/209 hrsz.-ú ingatlanát és a szomszédos 0413/146 hrsz.-ú ingatlant érinti.

Egyéb levegőterhelést okozó tevékenységek

Az állattartó telepek nem meghatározóak Kecskemét közigazgatási területén. Kisebb üzemek találhatóak a belterülettől távol, így az állattartó telepek üzemelésével járó bűzterhelés a belterületi lakóterületeken nem jelentős. Emellett a belterületi háztáji állattartás sem számottevő a városban.

A parlagfű, mint a legjelentősebb biológiai allergén elleni védelem területén a városban és térségében széleskörű összefogással megvalósított mentesítési akciók zajlottak, ennek ellenére

2021 óta egy emelkedő trend (2021-ben 9 181 db/m^3; 2022-ben 9 973 db/m^3; 2023-ban 11 545 db/m^3; 2024-ben 14 163 db/m^3) mutatkozik az éves adatokban. Kecskemét 2024-ben a három legterheltebb megyeszékhely közé tartozott a parlagfű pollenszezon hossza szempontjából. Összességében a város parlagfű pollenterhelése országos viszonylatban is magas. Éppen ezért az egy szezonban regisztrált parlagfű-pollen koncentrációk napi maximum értékei miatt, illetve az ehhez kapcsolódó megbetegedési mutatók javítása érdekében, a munka komoly odafigyelést igényel köz- és magánterületen egyaránt.

A város levegője a *szálló por (PM_{10}) koncentráció* tekintetében jelentősen terhelt. Ezt támasztja alá, hogy a 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. számú melléklete szerint Kecskemét közigazgatási területe olyan levegőterheltségi zónába esik, ahol a szilárd légszennyező anyagok (PM_{10}) tekintetében a levegőterheltség a légszennyezettségi határértéket és a tűréshatárt is meghaladja. A kecskeméti automata mérőállomás adatai alapján, a PM_{10} esetében az éves átlagos koncentráció értékek, határérték alatt alakultak a 2019-2025 időszakban. Emellett a 24 órás határérték túllépések száma 2023-ig csökkenő, míg 2023-tól növekvő tendenciát mutat (2023-ban 5 nap; 2024-ben 17 nap; 2025-ben 21 nap). A légszennyezettségből következő egészségügyi problémákért legnagyobb mértékben felelős komponens a szálló por (PM_{10}, $PM_{2,5}$). A szálló por fő forrásai a szilárd tüzelőanyagok használata, a közlekedés (dízel üzemű gépjárművek), illetve egyes ipari eredetű kibocsátások.

Ezért kiemelten fontos a folyamatos mérőhálózat bővítése és üzemeltetése. Ezen túlmenően a levegőminőség javítása érdekében szükséges a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet 14. §-a szerint a város Levegőminőségi Tervének a felülvizsgálata, valamint az ebben foglalt intézkedési programok, továbbá a közlekedésfejlesztési koncepcióban részletezett feladatok ütemezett végrehajtása, illetve füstköd-riadó terv rendszeres felülvizsgálata.

Zaj- és rezgésterhelés

Közlekedési zajterhelés:

Az egyik legjelentősebb környezetvédelmi probléma, illetve konfliktusforrás *a közlekedés*, ezen belül is leginkább a *közúti közlekedés*, amely egyre nagyobb területen és egyre növekvő mértékben érinti a helyi lakosságot a zajhatáson, illetve rezgésen keresztül, melyet a város mindenkor hatályban lévő stratégiai zajtérképe is jól szemléltet. Az általános és a jogszabályokban küszöbértékeket meghaladó zajterhelést a települési stratégiai zajtérképek intézkedési tervében, valamint a közlekedésfejlesztési koncepcióban részletezett feladatok ütemezett végrehajtása csökkentheti leginkább. Az elmúlt évtizedben a növekvő közúti forgalomból és az egyre növekvő beépítettségből adódóan, szinte minden zajszinttartományban növekedhetett az érintett lakosok és a lakóépületek száma (sajnos a konkrét mérési eredmények hozzáférési nehézségei miatt, [a stratégiai zajtérképek készítése sajnos nem önkormányzati szinten történik] az elmúlt évtized pontos zajszint változásai nem

ismertek). Az érintettség növekedésének másik oka lehet, hogy – a különböző forgalomszervezési-szabályozási intézkedések következtében – a forgalom azokon az utakon növekedett meg, vagy azokra a közutakra tevődött át, ahol sűrűbb a beépítettség (a forgalom növekedésének területi jellemzői az 1.1.9.2. fejezetben olvashatók). Az érintettség növekedett abból adódóan is, hogy az utakhoz közelebb helyezkednek el a lakóházak, illetve az elmúlt években több lakót magába foglaló társasházak, tömbházak, lakóparkok épültek fel. A növekvő érintettségre hasonló hatással bírnak az elmúlt évtizedben megjelenő új ipari létesítmények és gyártóegységek is, ugyanis az oda vezető útszakaszok addigi járműforgalmát megemelik az új munkavállalók, beszállítók és logisztikai cégek.

A **vasúti közlekedés** által okozott zajhatás és konfliktus a nagyobb forgalmú pályaszakaszok (140-es és 142-es vasútvonal) menti lakóterületeken jellemző, ott, ahol a lakóépületek közel fekszenek a vasúti pályához.

A **Matkópusztai repülőtér**, illetőleg a légi folyosók környezetében lévő lakóépületeknél L_{den}-re vonatkozóan a légi forgalomtól eredő konfliktus nem található (éjszaka a repülőtér nem üzemel). 2017-ben két lakóépület az 55-60 dB és három lakóépület a 60-65 dB zajterhelésű tartományba esett, a sportrepülőtér működése jelentősebb zajterheléssel nem jár. A **kecskeméti** katonai repülőtér üzemeléséhez kapcsolódó légi közlekedési zaj jelentős zajterhelésű területei nagy mértékben érintik a belterületi lakóterületek K-ÉK-i részét, ezért indokolt volt a jogszabályi előírások szerinti zajgátló védőövezet kijelölése, amely az elmúlt években megtörtént.

Üzemi zajterhelés:

Az **üzemi létesítmények** működéséből származó zajterhelés – az elmúlt tíz év folyamán – az ipari területek beépülésével vélhetően növekedett (pontos mérési eredmények nem állnak rendelkezésünkre). Ez jellemzően a Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. üzembővítésének, illetve a termelés felfutásának következménye.

Az üzemi tevékenységekből származó zajterhelés ott okoz jelentős problémát, ahol az iparterületekre rátelepültek/ránőttek a lakóterületek (Keleti iparterület - Szolnokihegy), illetve ott, ahol a gyűjtőutak egyik oldalán iparterület, másik oldalán pedig lakóterület található védő zöldsávok megléte nélkül (pl. Béke fasor melletti területek, Könyves Kálmán körút menti területek, Halasi út menti területek, Szent László krt. - Kósafalu). Problémát okoznak még az iparterületek közé beékelődött nagy kiterjedésű lakóterületek (pl. Déli iparterület - Rendőrfalu, Muszáj), ebben az esetben az iparterületek bővülése eredményezte a kialakult helyzetet.

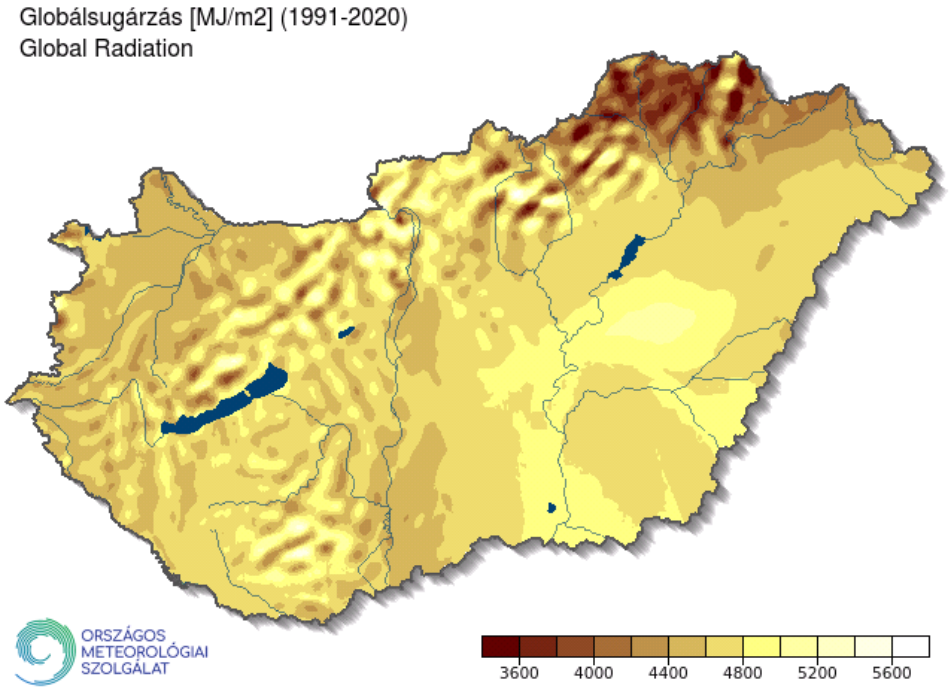
1.1.12 Városi klíma

Kecskemét városklímájának mélyreható elemzéséhez nem áll rendelkezésünkre olyan mérőhálózat, illetve részletes, a város egészét lefedő részletes (és auditált) meteorológiai adatok, valamint városökológiai és mikroklíma vizsgálatok, amelyek segítségével reálisan tudnánk értékelni a város térszerkezetéből, beépítettségéből és különböző területhasználatából adódó mikroklimatikus eltéréseket és helyi hatásokat. Ezek azok az időjárásmódosító tényezők, melyeket alapvetően befolyásolnak – az időjárási adatok mellett – a város természetföldrajzi adottságai, a város térszerkezete, sajátos területhasználata, valamint az épített környezetének beépítettsége és annak jellege.

Kecskemét tágabb térsége földrajzi helyzetének köszönhetően, **változó erősségű és időtartalmú szárazföldi és tengeri befolyás alatt áll**. A rendelkezésre álló térségi éghajlati elemzések és az országos klímatérképek alapján[35] **Kecskemét városának** és tágabb környezetének (Kiskunsági löszöshát kistáj) **meleg-száraz éghajlata van**, **melyet** folytonos és a mikroklímájára ható állandó változások, illetve **egyre gyakoribbá váló időjárási szélsőségek jellemeznek**.

Az éves átlagos besugárzás országos térképe alapján (110. ábra) Kecskemét térségében az átlagos évi sugárzás összege meghaladja a 4 700 MJ/m^2 értéket.

110. ábra: *A globálsugárzás (MJ/m^2) átlagos évi összege Magyarországon (1991-2020)*

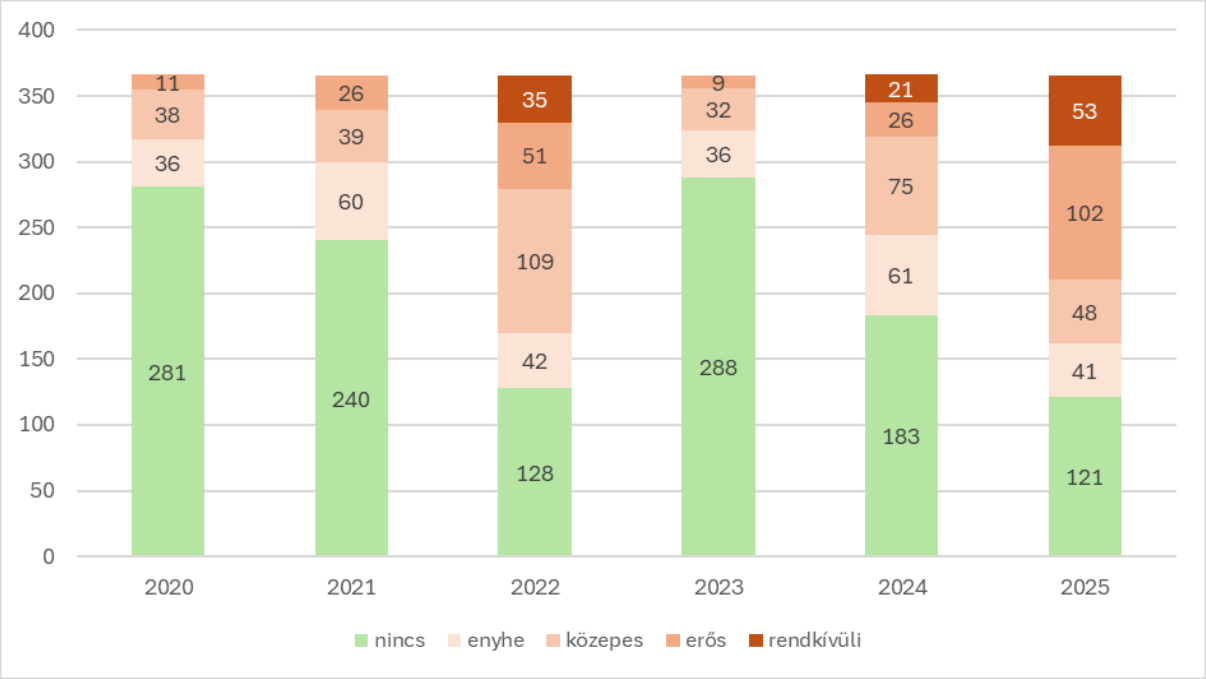
Forrás: Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.

[35] *Magyarország kistájkatasztere…*
Magyarország éghajlata a XX. században

A város környezetében **a napfénytartam** évi összegének területi, sokévi átlaga 2 100 óra (az elmúlt 10 év átlagában már 2 341 óra), ami az agrártermelés, a turisztikai potenciál és a napenergia-hasznosítás szempontjából is kedvező. A jelzett magas napfénytartam, alapvetően összefügg a **felhőborítottság** alakulásával, ami Kecskemét térségében viszonylag alacsony, az évi középérték alig haladja meg az 50%-ot.

A város területén meglévő két meteorológiai állomás (2002.01.01. óta működő K-puszta állomás, valamint a 2012.01.01. óta működő reptéri állomás a MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázison) adatai alapján megállapítható, hogy az éves minimum, maximum és átlag hőmérsékletek is növekedtek. Látható, hogy a potenciális párolgás átlagértéke szintén növekedett, hiszen az emelkedő hőmérséklet velejárója a potenciális párolgás mértékének fokozódása is, vagyis növekszik a nyílt vízfelszínekről, a talajból és a zöldfelületekről a légkörbe kerülő víz mennyisége. **A csapadék éves mennyiségét tekintve** – a sokévi átlaghoz (521 mm) viszonyítva – **az elmúlt 10 évben kisfokú csökkenés látható**, **amely** a tartósan csapadékmentes időszakok emelkedő száma, valamint a növekvő éves besugárzott hőmennyiség, illetve az ennek következtében kialakuló magasabb hőmérséklet **hatással van a térség aszályhajlamának növekedésére is** (111. ábra).

111. ábra: *Az aszályos napok számának [db/év] alakulása és mértéke (2020-2025)*

Forrás: Operatív Vízhiány Értékelő és Előrejelző Rendszer adatai alapján saját szerkesztés

Az évi középhőmérséklet sokévi átlaga (1931-2015) 10,6°C, ami az elmúlt tíz évben (2016-2025) **jelentős** – a magyarországi átlagos emelkedésnél is magasabb – **1,6 °C átlagos növekedést mutatott** (12,2°C). A térségben mind az évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga, mind pedig az abszolút minimumoké – az elmúlt tíz évben – melegedést mutat a hosszú idősorok átlagaihoz képest (56. táblázat).

56. táblázat: Kecskemét jellemző meteorológiai adatai különböző időtávlatokban

Vizsgált meteorológiai tényező	Érték
a levegő évi középhőmérsékletének területi, sokévi átlaga:	10,6°C (1931-2015)
a levegő évi középhőmérsékletének területi átlaga az elmúlt 10 évben	12,2°C (2016-2025)
a vegetációs időszak átlaghőmérséklete:	17,5 °C
az eddigi leghidegebb év középhőmérséklete:	8,1°C (1940)
az eddigi legmelegebb év középhőmérséklete:	13,2°C (2024)
az évi közepes hőingás sokévi átlagértéke:	22,0°C (1931-2015)
az évi közepes hőingás elmúlt 10 év átlagértéke:	23,6°C (2016-2025)
az évi abszolút hőmérsékleti maximumok sokévi átlaga:	34,0°C (1931-2015)
az évi abszolút hőmérsékleti maximumok elmúlt 10 évi átlaga:	36,8°C (2016-2025)
az évi abszolút hőmérsékleti minimumok sokévi átlaga:	-16,5°C (1931-2015)
az évi abszolút hőmérsékleti minimumok elmúlt 10 évi átlaga	-12,4°C (2016-2025)
a hőhullámos napok számának 24 éves átlaga (K-puszta)	7,63 nap (2002-2025)
a hőhullámos napok számának 10 éves átlaga (K-puszta)	8,53 nap (2016-2025)
a hőhullámos napok számának éves maximuma (K-puszta)	69 nap (2024)
a potenciális párolgás sokévi átlaga:	1 036 mm (1970-2015)
a potenciális párolgás elmúlt 10 évi átlaga:	1 160 mm (2016-2025)
a napsütéses órák évi összegének ~20 éves területi átlaga:	2 041 óra (1985-2003)
a napsütéses órák évi összegének az elmúlt 10 évi átlaga:	2 341 óra (2016-2025)
a csapadék évi összegének sokévi átlaga:	521 mm (1931-2015)
a csapadék évi összegének az utóbbi 10 évének átlaga	508 mm (2016-2025)
a csapadék évi összegének eddigi legkisebb értéke:	315 mm (2025)
a csapadék évi összegének eddigi legnagyobb értéke:	1 085 mm (2010)
a csapadékösszeg rövid idejű (0-3 óra közötti) maximuma (2016-2025)	63,9 mm (Kecskemét repülőtér mérőállomás) 59,1 mm (K-puszta mérőállomás)
a leggyakoribb szélirányok:	Ny-ÉNy-i, (KÉK-i)
az átlagos szélsebesség:	2,5-3,0 m/s
a szeles napok számának ~20 éves átlaga:	132 nap (1993-2015)
a szeles napok számának elmúlt 10 évi átlaga:	137 nap (2016-2025)

Forrás: KSH és a HungaroMet adatai alapján saját szerkesztés

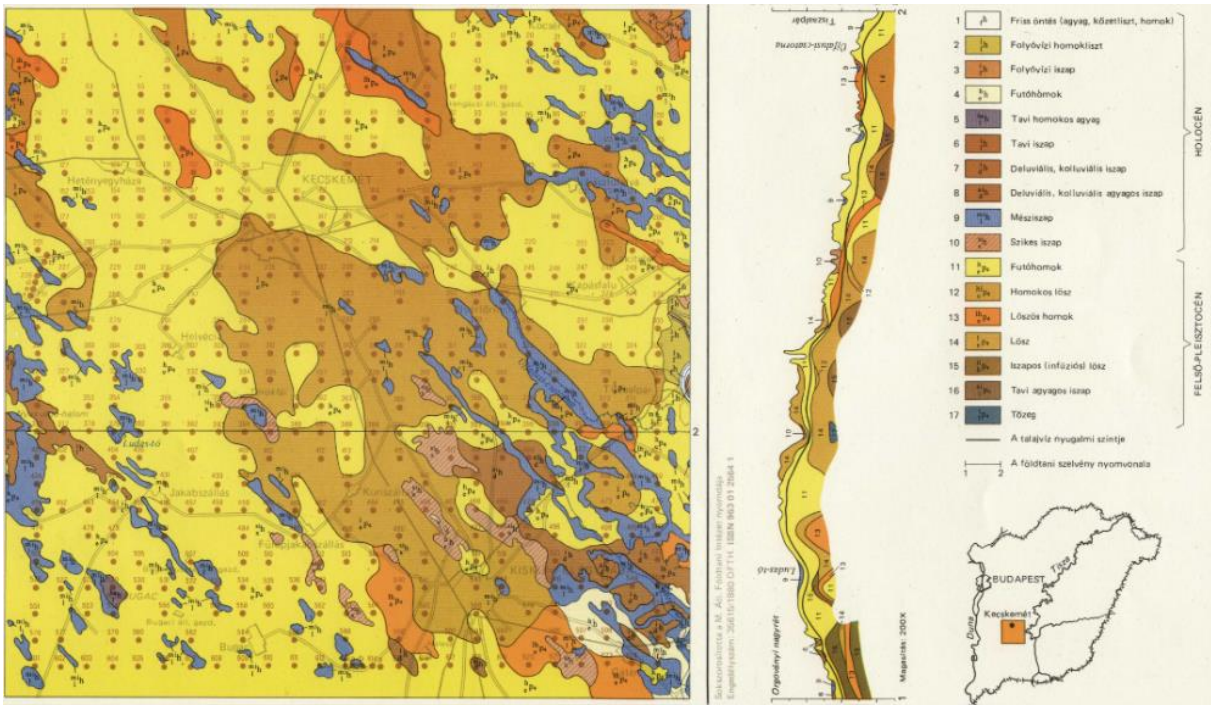
A hőhullámos napok számának éves összege az elmúlt 24 év átlagában Kecskemét K-pusztai meteorológia mérőállomásának adatai alapján 7,63 nap volt. Ez az elmúlt 10 év átlagában 8,53 napra növekedett. Még szembetűnőbb a változás, ha csak az elmúlt 5 év adatait vizsgáljuk, ahol az átlag már 12,66 nap volt. Érdemes kiemelni, hogy a legtöbb hőhullámos nap az elmúlt 5 évben volt regisztrálható, ebből is kiemelkedett a 2024-es év (69 nap), ami a városi hősziget és hőstressz kialakulási kockázatának fokozódására mutat.

A csapadék évi összege az Alföld középső részén átlagosan 520-540 mm körül alakul, vegetációs időszakban 300-320 mm. Kecskemét térségében a csapadék összegének sokévi (1931-2015) átlaga 521 mm, **a Dél-Alföld meteorológiai állomásai közül a legkevesebb**, és az elmúlt tíz év átlagában további kismértékű csökkenés mutatható ki.

A kistáj ariditási indexe 1,26-1,30 közötti. Miután az érték magasabb 1,0-nél, ez azt jelenti, hogy a párolgásra rendelkezésre álló energia több, mint amennyit a lehullott csapadék elpárologtatásához fel lehetne használni, ezért **a terület szárazodásra hajlamos**. Figyelembe véve a potenciális párolgás sokévi átlagához (1 036 mm) képest az elmúlt tíz év párolgási értékét (1 160 mm), megállapítható, hogy **a város szárazodási folyamata potenciális és reális veszélyként jelentkezik**. Kecskemét földrajzi és egyéb környezeti adottságai – pl. rossz víztartó tulajdonsággal rendelkező homoktalajok, csökkenő talajvízszint, emelkedő átlaghőmérséklet, csapadékmentes időszakok hosszának növekedése mind az akkumulációs téli, mind pedig a vegetációs időszakban – tükrében nemcsak a közepes vagy súlyos, hanem már az enyhe aszályos napok magas száma és éven belüli eloszlása is kihívást jelent.

Ez hatással van nem csak a növényállományra, de a térség jellemző talajaira, s azok minőségére is. A térség talajtani térképén jól elkülönül a homok- és a löszhátság (112. ábra).

112. ábra: *Kecskemét térségére jellemző talajtípusok*

Forrás: Az Alföld Földtani Atlasza – Kecskemét, 1981.

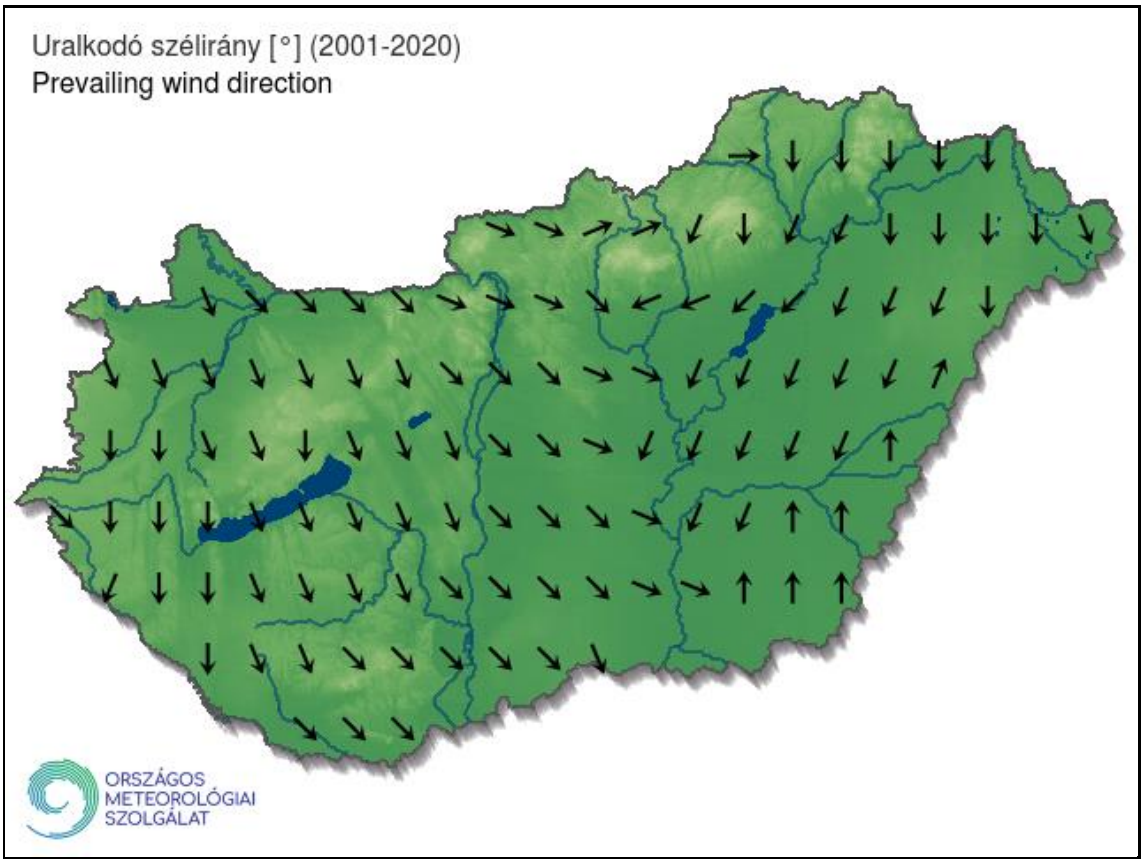
Kecskemét jellemző talajképző kőzete és talajtípusa a közigazgatási terület É-i, ÉNy-i, Ny-i, valamint középső DK-i részein a **futóhomok**, míg ÉK-i és D-i, DK-i területein **a lösz, lejtőlösz, löszös üledék**. A város tágabb térségének jelentős részét is a futóhomok uralja, benne ÉNy-DK-i csapású hosszanti foltok formájában lápos réti talaj, szoloncsák, réti talajok jelzik a

mélyedéseket. Az ÉK-i területrészben az alföldi mészlepedékes csernozjom dominál, melyben szintén ÉNy-DK-i irányultságú sávokban változatos talajtípusok fordulnak elő.

A löszön képződött csernozjom talajok közül a jó termékenységi besorolású alföldi mészlepedékes csernozjom és a csernozjom jellegű homok kiterjedése meghatározó**. A terület talajai kiszáradásra és kiporzásra hajlamosak**, így a szálló por mennyisége a besugárzás, a csapadékviszonyok és a növényborítottság mellett, leginkább a szélviszonyok függvénye.

A térség földrajzi helyzetéből adódóan, **Kecskeméten a Ny-i, de méginkább az ÉNY-i szelek az uralkodóak**, de a kistáj területén a D-i szélirány is jelentős (113. ábra). Az átlagos szélsebesség 2,5-3,0 m/sec, **a szeles napok számának évi átlaga** a sokéves átlaghoz képest (132 nap) az elmúlt 10 évben lassú **emelkedést mutat** (137 nap).

113. ábra: *Az uralkodó szélirányok Magyarországon (2001-2020)*

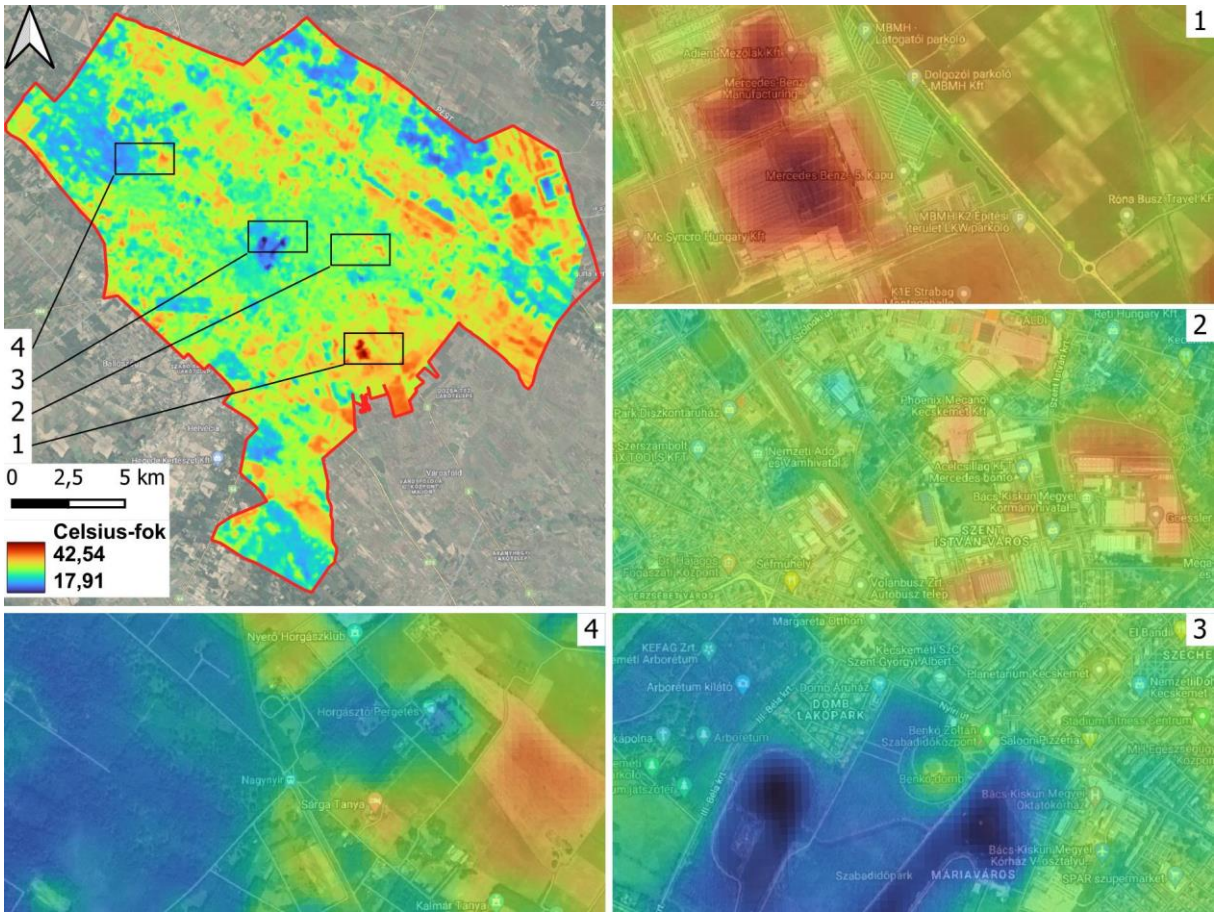
Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat
https://www.met.hu/eghajlat/magyarorszag_eghajlata/altalanos_eghajlati_jellemzes/szel/index.php

A fentebb bemutatott időjárási jellemzők mellett a városklímát számos más tényező *(pl. beépítettség, burkolt felületek kiterjedése, az építkezés módja, átszellőzés, zöld- és vízfelület alkalmazása, csapadékvizek helyben tartása, szikkasztófelületek növelése, fásítás, klímabarát utcák kialakítása, zöld térfalak és árnyékolástechnikai megoldások alkalmazása)* is befolyásolja, mint például az adott település beépítettségének mértéke, melyek hőmérséklet-módosulást eredményeznek – különösen a nyári hónapokban – a város beépített területei és külterületei

között, ez **a városi hősziget**. Ennek **hatásai mérsékelhetők a természet alapú városökológiai beavatkozásokkal és a kék-, illetve zöldinfrastruktúra megoldások** (pl. párologtatás, párologtató felületek kialakítása, árnyékolás, fásítás, csapadékvíz-gyűjtés) **alkalmazásával** [36].

Kecskemét felszíni hőmérséklet térképéről (114. ábra) is egyértelműen megállapítható, hogy a zöld- és vízfelületeknél a burkolt és beépített területek, valamint a fedetlen talajú mezőgazdasági területek sokkal nagyobb mértékben képesek felmelegedni: a nyári hónapokban akár 25-30°C különbségek is kialakulhatnak az említett eltérő felületi hőmérsékletek között. A városban kialakuló hőszigetek hatással vannak nem csak az épített infrastruktúrára (pl. hűtési, locsolási igény), hanem a társadalom egészségügyi helyzetére és a zöldfelületek állapotára is. **Az elmúlt évek települési beépítettségének növekedésével és a zöldfelületek csökkenésével párhuzamosan, a városi hősziget jelenség erősödését detektálhattuk**, melynek kezelése, a város élhetősége szempontjából kulcsfontosságú.

114. ábra: *Kecskemét felszíni hőmérséklet térképe, 2022. július 23. 11:33 (9:33 GMT).*

*Forrás: Landsat 9 műholdfelvétel (*https://doi.org/10.5066/P975CC9B*) alapján saját szerkesztés*

[36] *Ld. részletesebben: A városi hőszigethatás mérséklése a párolgás növelésével. Báder L., Ungvári G. Tájökológiai Lapok Journal of Landscape Ecology 20(1) pp. 5-22, 2022.*

A változó klimatikus feltételekhez történő alkalmazkodás előtérbe helyezi a klímabarát építészet kialakítását, a város zöldítésének és átszellőztetésének megoldását. Az 57. táblázat átlagos mérsékeltövi (európai) városok térszerkezeti mikroklimatikus különbségeit mutatja a települési beépítettségi kategóriák szerint, a középhőmérséklet és relatív páratartalom alakulása alapján, az átszellőzés mértékének figyelembevételével. A táblázat adatai alapján jól látható, hogy a beépítettség és a mesterséges burkolatok használata alapvetően befolyásolja (növeli) a hőmérsékletet és (csökkenti) a relatív páratartalmat, így a település átszellőztetése, hűtése, páratartalmának növelése és a burkolt területek – lehetőség szerinti – csökkentése alapvetően megoldandó feladat.

***57. táblázat**: A levegő hőmérséklete és relatív páratartalma különböző térszerkezeti típusokban és átszellőzési körülményeknek megfelelően*

Középhőmérséklet°C (átlagértékek)							
Relatív páratartalom %-ban (átlagértékek)							
Településforma	I	II	III	IV	V	VI	VII
Az átszellőzés mértéke							
Gyenge	14,7	14,3	14,1	13,7	12,7	12	11,4
	65,3	*65,7*	*66,6*	*68,5*	*69,7*	*72,7*	*74,3*
Mérsékelten gyenge	15,8	15,4	15,5	15,1	14,8	14,3	14,2
	69,8	*71,2*	*70,8*	*73,6*	*75,7*	*78,8*	*79,0*
Mérsékelt	15,2	15,1	14,9	14,9	14,8	14,3	14,3
	48,5	*48,8*	*49,5*	*49,1*	*51,5*	*53,6*	*54,2*
Erős	10,2	10,3	10,3	10,2	10,2	10,1	10,1
	54,2	*52,9*	*54,2*	*52,8*	*54,3*	*54,5*	*54,8*

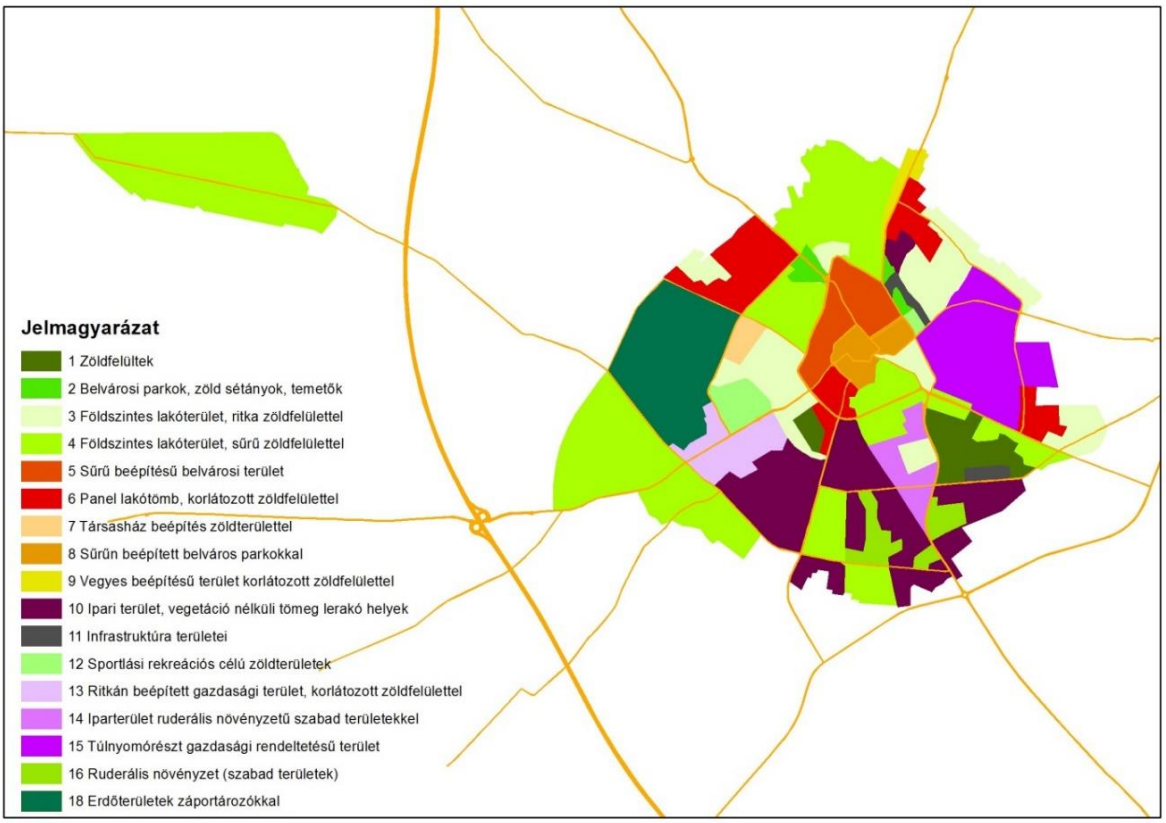
Forrás: Horbert-Blume-Sukopp, 1980.

I: sűrű, belvárosi terület
II: sűrű, belvárosi terület, korlátozott nagyságú zöldfelülettel
III: beépített terület, ipari körzet, vegetáció nélküli tömeglerakóhelyek
IV: nyílt építkezési forma, nagy zöldterületekkel
V: nagy zöldterületek (széles utak, parkok), kevés épülettel
VI: túlnyomóan erdős zöldterület, cserjecsoportokkal
VII: túlnyomóan nyílt zöldterületek, kisebb facsoportokkal.

A fenti táblázat ismeretanyagának alapján és a város térszerkezetének figyelembevételével (Kecskemét légifotója/Google Maps alapján) **megtörtént a város lehetséges mikroklimatikus zónáinak azonosítása**, különbségeinek differenciálása (115. ábra). A zöld felületekkel jellemezhető térszerkezeti kategóriákba (pl. erdők, parkok, kertek, magánterületek udvarainak értékes zöldfelületei) tartozó területek, kedvezőbb mikroklíma kialakulását teszik lehetővé nyári hőségek idején, mint a zöldfelülettől mentes sűrűn beépített övezetek, burkolt felületek.

A város mikroklímájának szempontjából kedvező tényező, hogy az északnyugati szelek friss levegő áramlását biztosíthatják a város nyugati peremén kialakított (hűvösebb) **erdő- és záportározók felületének irányából**. A jövőbeli települési fejlesztések megfogalmazásakor, valamint a fejlesztési területek és jellemző területhasználatok kialakításakor ezeket a tényezőket figyelembe kell venniük, illetve előtérbe kell helyezniük mind a tervezőknek, mind pedig a városi döntéshozóknak.

115. ábra: *Kecskemét mikroklímáját befolyásoló térszerkezeti típusok*

Forrás: MTA KRTK 2013.

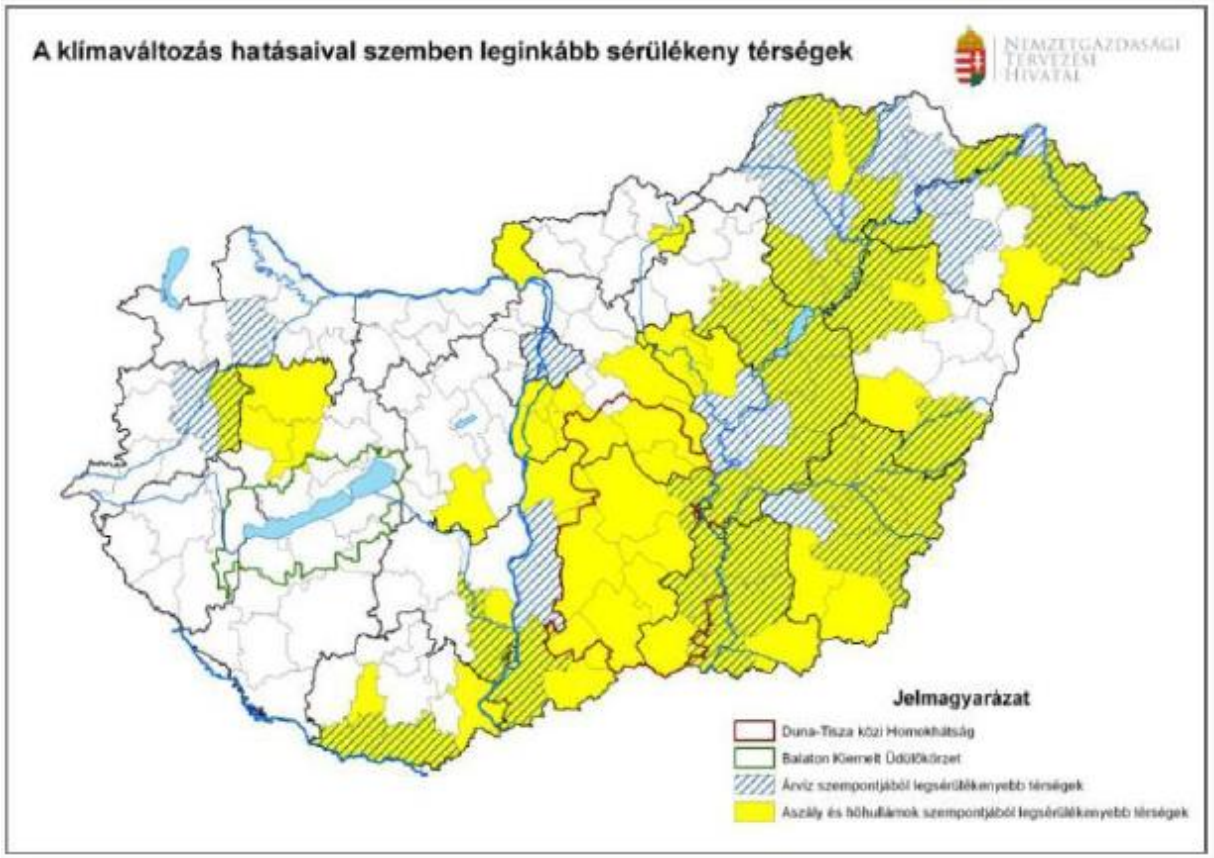
A klímaváltozás kecskeméti vonatkozásai

A különböző klímaváltozási jelentésekből (pl. VAHAVA, IPCC, WMO-CCI/CLIVAR), továbbá a NÉS Duna-Tisza közi Homokhátságra vonatkozó összefoglalójából tudjuk, hogy **Kecskemét és térsége a klímaváltozás és szárazodás hatásainak az országon belül az egyik leginkább kitett területe** (116. ábra).

Kecskemét időjárási folyamataiban és jellemzőiben – a korábbi évtizedekhez képest – már napjainkban is észlelhetünk módosulásokat, de a jövőben várható még **nagyobb léptékű klimatikus és környezeti változások**, **valamint szélsőséges időjárási helyzetek** *(pl. extrém csapadékhullások, szélsőséges hőmérséklet ingadozások, mind gyakoribb hőhullámok, csapadékmentes időszakok hosszának emelkedése)* komoly **hatással lehetnek a térség, ezen**

belül is Kecskemét agrárgazdasági, vízgazdálkodási, termelésbiztonsági, energetikai, zöldfelület-gazdálkodási, humán-egészségügyi helyzetére, illetve ezeken keresztül a város hosszú távú élhetőségére.

116. ábra: A klímaváltozás hatásainak leginkább kitett területek Magyarországon

Forrás: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció 2013.

A klímaváltozáshoz köthető, a fentebb tárgyalt mutatók átlagértékeinek néhány évtized alatt bekövetkező trendbeli változása mellett, az extrém (tehát a hosszú és közelmúltbeli idősoron is kiugrónak számító) jelleggel bíró értékek megjelenése, mint például a hőhullámmal érintett napok számának növekedése, olyan tényező, amely további figyelemre, vizsgálatokra és cselekvésre ad okot. Az extrémnek minősülő klimatikus állapotokra való reagáló képesség külön fókuszt igényel, mivel igen rövid időn belül (pl. egy-két év) szükséges kezelni a hirtelen fellépő lehetséges következményeket/károkat, amelyeknek akár tovább gyűrűző közép- vagy hosszú távú hatásaik is lehetnek. Különösen másod- és harmadfokú hőhullámos napok[37] számának változása hordoz jelentős kokázatokat.

[37] *Másodfokú hőhullámmal érintett napnak tekintjük azokat a napokat, melynek a napi átlaghőmérséklet >= 25°C három vagy több, egymást követő napon keresztül vagy a napi átlaghőmérséklet >= 27°C egy napon keresztül. Harmadfokú hőhullámmal érintett napon a napi átlaghőmérséklet >= 27°C három vagy több, egymást követő napon keresztül.*

A hőhullámos napok következményeként fellépő és tartósan jelentkező hőstressz széleskörű hatásrendszere (pl. humánegészségügyi [testi és pszichikai terhelés], növényegészségügyi [súlyos kiszáradás, elszáradás], tájökológiai [természeti rendszerek és a talaj hőterhelése és kiszáradása], energetikai [épületek belső tereinek hűtése], épített környezet minőségi [épületek és utak hőstresszből fakadó állagromlása], valamint településüzemeltetési [zöldfelületek öntözése, utak vízzel való hűtése, fizikai munka mértékének korlátozása]) miatt kiemelt figyelmet érdemel és felkészülést követel meg a város részéről.

A kutatók véleménye szerint a vízháztartás kedvezőtlen alakulásában a természeti tényezők – köztük elsőként a klímaváltozás következtében jelentkező változások – mellett jelentős mértékben felelőssé tehető a nem kellően átgondolt *(pl. növekvő energiahasználat, levegőszennyezés, illegális talajvíz kivétel, zöldfelületek beépítése, a csapadékvíz beszivárgási viszonyainak megváltoztatása, a csapadékvíz és tisztított szennyvíz a területről történő gyors levezetése)* emberi tevékenység is. Az eddigi gyakorlat megváltoztatása széleskörű szemléletformálást, edukációt és a jó gyakorlatok terjesztését, valamint ezek támogatását igénylik az önkormányzat részéről, a szabályozási és ellenőrzési feladatok mellett.

Az éghajlati modellszámítások alapján, az átlaghőmérséklet a Duna-Tisza közén, a globális értékeknél is nagyobb mértékben fog növekedni, így a Homokhátság, s azon belül is Kecskemét – klimatikus és környezeti értelemben – az ország egyik legsérülékenyebb, a változásoknak leginkább kitett térségévé, illetve településévé válhat (58. táblázat).

Az éghajlati modellszámítások alapján, az átlaghőmérséklet a Duna-Tisza közén, a globális értékeknél is nagyobb mértékben fog növekedni, így a Homokhátság, s azon belül is Kecskemét – klimatikus és környezeti értelemben – az ország egyik legsérülékenyebb, a változásoknak leginkább kitett térségévé, illetve településévé válhat.

A következő 30 év során, a Duna-Tisza közén az évi középhőmérséklet a kedvezőbb értéket mutató (Reg CM) klímamodell alapján 1-1,5°C-kal, míg a másik modell (ALADIN-Climate) szerint 1,5-2°C-kal növekedhet. Ezzel párhuzamosan a csapadék évi mennyisége várhatóan 5-10%-kal csökkenni fog, illetve jellemző lesz a szélsőséges csapadékesemények (egyre hosszabb csapadékmentes periódusok, illetve a 30 mm-t meghaladó csapadékos napok számának növekedése) gyakoribb előfordulása, valamint a téli félév csapadékmennyiségének egyértelmű csökkenése. A hőmérséklet emelkedésével, a hőségnapok és a szeles napok számának növekedésével, valamint a szélerősség fokozódásával, továbbá a szélsőséges csapadékeloszlás alakulásával a térség aszályhajlama várhatóan fokozódni fog.

Az utóbbi évtizedek hidrometeorológiai adatai azt mutatják, hogy a lassú évi átlagos középhőmérséklet növekedéssel párhuzamosan, egyre gyakrabban fordulnak elő szélsőségesen aszályos és ezzel együtt a szélsőségesen belvizes évek is, azaz emelkedik ezen események előfordulási gyakorisága, továbbá növekszik azok szélsőségessége *(egyre hosszabb*

csapadékmentes periódusok, max. hőmérsékletek emelkedése, hőségnapok számának növekedése, szélsőséges csapadékeloszlás, nagy intenzitású csapadékok gyakoriságának növekedése, stb.) térségünkben is – az egyéb hasonló elhelyezkedésű térségek adataihoz hasonlóan. Ezeket a folyamatokat támasztják alá a különböző klímamodellek által végzett modellszámítások is.

58. táblázat: Kecskemét területére, klímamodellek alapján prognosztizált éghajlatváltozási következmények, tendenciák 2021-2050

Éghajlatváltozás következménye (2021-2050)	Kecskemét (Duna-Tisza közi Homokhátság)			
Várható éves átlaghőmérséklet változás (lassú növekedés)	1 - 1,5	RegCM klímamodell alapján (°C)	1,5 - 2	ALADIN-Climate klímamodell alapján (°C)
Várható téli átlaghőmérséklet változás	1 - 1,5	RegCM klímamodell alapján (°C)	1 - 1,5	ALADIN-Climate klímamodell alapján (°C)
Várható nyári átlaghőmérséklet változás	0,5 - 1	RegCM klímamodell alapján (°C)	2 - 2,5	ALADIN-Climate klímamodell alapján (°C)
A forró napok számának várható változása	0 - 5	RegCM klímamodell alapján (napok száma)	10 - 15	ALADIN-Climate klímamodell alapján (napok száma)
Hőhullámos napok számának növekedése (napi középhőmérséklet > 25 °C)	0 - 5	RegCM klímamodell alapján (napok száma)	20 - 25	ALADIN-Climate klímamodell alapján (napok száma)
Tavaszi fagyos napok számának csökkenése (napi min. < 0 °C)	-2 - 0	RegCM klímamodell alapján (napok száma)	-8 - -6	ALADIN-Climate klímamodell alapján (napok száma)
Hirtelen hőmérsékleteséssel (10°C 3 óra alatt) érintett napok éves átlagos számának növekedése	-0,2	RCA4/EC-EARTH/RCP4.5 klímamodell alapján (napok száma)	-0,07	RCA4/EC-EARTH/RCP8.5 klímamodell alapján (napok száma)
Szélvész, heves szélvész, orkán (85 km/h-t meghaladó széllökések) jelenséggel érintett napok éves átlagos számának növekedése	0,13	RCA4/EC-EARTH/RCP4.5 klímamodell alapján (napok száma)	0,05	RCA4/EC-EARTH/RCP8.5 klímamodell alapján (napok száma)
A csapadék várható változása	- 50 - -25	RegCM klímamodell alapján (mm)	- 50 - -25	ALADIN-Climate klímamodell alapján (mm)
Csapadék évszakok közti eloszlásának változása	a tavaszi és nyári csapadékmennyiség éves arányának növekedése, továbbá a téli és az őszi csapadékmennyiség éves arányának csökkenése várható	-	-	-
A száraz időszakok maximális hosszának növekedése (leghosszabb időszak, amikor a napi csapadékösszeg < 1 mm, nap)	tél: 0-1, 1-2; tavasz: 1-2; nyár: 1-2; ősz: 2-3	RegCM klímamodell alapján (napok száma)	tél: 5-6, 6-7; tavasz: -2--1; nyár: 0-1; ősz: -1-0, 0-1	ALADIN-Climate klímamodell alapján (napok száma)
A 30 mm-t meghaladó csapadékos (napok száma, amikor a napi csapadékösszeg ≥ 30 mm) napok számának növekedése	0-0,5	RegCM klímamodell alapján (napok száma)	0-0,5	ALADIN-Climate klímamodell alapján (napok száma)
Belterületi csapadékvíz-elöntések gyakoriságának és intenzitásának növekedése	az elöntések gyakorisága és azok intenzitása várhatólag növekedni fog	-	-	-
Belvíz gyakoriságának növekedése	a belvizek gyakorisága várhatóan csökkeni fog az őszi és téli csapadékmennyiség csökkenésével	-	-	-
Erdőtüzek gyakoriságának növekedése	az erdőtüzek gyakoriságának valószínűsége várhatóan növekedni fog az egyéb klimatikus paraméter várható alakulásával kapcsoltan	-	-	-
A klímaváltozás várható hatása a földtani veszélyforrások aktiválódására a 44 mm-t meghaladó csapadékos napok gyakorisága alapján	mérsékelt várható hatás	RCA4/EC-EARTH/RCP4.5 klímamodell alapján (napok száma)	mérsékelt várható hatás	RCA4/EC-EARTH/RCP8.5 klímamodell alapján (napok száma)

Forrás: Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer adatai alapján saját szerkesztés

A fentiekben vázolt **változó klimatikus hatások legközvetlenebbül a mezőgazdaságot sújtják majd**, azonban **a kedvezőtlen hatások „vis maior" helyzeteket idézhetnek elő** (erdő- és bozóttüzek, vízhiányos helyzetek, városi elöntések), de **hatással lehetnek a településüzemeltetés területére** (csökkenő vízkészletek, növekvő hűtési igény és energiafelhasználás), **a kritikus infrastruktúrákra** (pl. energiaellátórendszerek, víziközművek, közúti és vasúti infrastruktúra), továbbá **nehezíthetik a helyi gazdaság működését**, illetve **az egészségügyi ellátórendszer teljes egészét** (gyakoribb megbetegedések, növekvő járványveszély, az idősebb, a fiatalabb korosztályok, valamint a krónikus betegek nagyobb kitettsége). **A változó klimatikus és környezeti feltételek komoly hatással lehetnek a helyi biodiverzitásra, a mezőgazdasági termőterületekre, a városi zöldfelületek és vízbázisaink állapotára, ezen keresztül pedig a város hosszú távú élhetőségére**.

A kutatók véleménye szerint a térség települései – s ezen belül is **Kecskemét – klímaváltozáshoz való alkalmazkodóképességének növelése nem képzelhető el a környezeti elemek** (pl. talaj, vízbázis, levegőminőség, élővilág, táj) **túlhasználatának mérséklése, a természeti tényezők nagyobb arányú védelme, a klímaváltozás következtében jelentkező változások mérséklése nélkül**. Az emberi tevékenység, a politikai és gazdasági döntések jelentős mértékben felelőssé tehetők a növekvő energiahasználatért, a levegőszennyezésért, az illegális vagy ellenőrizetlen talajvíz kivételért (nem bejelentett és/vagy beméretlen), a zöldfelületek beépítéséért, a csapadékvíz beszivárgási viszonyainak megváltoztatásáért, a technológiai vizek, a csapadékvíz és a tisztított szennyvíz területről történő gyors levezetéséért.

A fentebb jelzett szakági területeken a korábbi fejlesztési gyakorlatok áttekintésére és értékelésére, valamint a tervezett klíma- és környezetvédelmi beavatkozások gyors megfogalmazására, társadalmi elfogadtatására és megvalósítására lenne szükség!

1.2 Területi lehatárolás

1.2.1 A várostérség lehatárolása, bemutatása

Kecskemét várostérségének lehatárolása több szempont figyelembevételével történt: egyrészt a közigazgatási szerkezetből, illetve jogszabályi kötelezettségekből adódó kötött formában, másrészt a funkcionalitás alapján rugalmas módon (59. táblázat).

***59. táblázat**: Kecskemét várostérségének lehatárolásai*

	tényező	város szerepe	települések köre	települések száma és/vagy felsorolása
A.) Kötött	közigazgatási egység	megyeszékhely	megye települései	119 település
		járásközpont	járás települési	Ágasegyháza, Ballószög, Felsőlajos, Fülöpháza, Fülöpjakab, Helvécia, Jakabszállás, **KECSKEMÉT**, Kerekegyháza, Kunbaracs, Kunszállás, Ladánybene, Lajosmizse, Nyárlőrinc, Orgovány, Városföld
	rendeleti lehatárolás	városkörnyéki településegyüttes központja	a BKMTrT által, a város vonzáskörzetéhez tartozó települések, melyekkel együtt tervezendők a középfokú oktatási és egészségügyi létesítmények, a munkahelyek, és a rekreációs és szabadidőeltöltési lehetőségek, továbbá a várostérség belső közlekedési infrastruktúrájának fejlesztései.	Ágasegyháza, Ballószög, Fülöpháza, Helvécia, Izsák, Jakabszállás, **KECSKEMÉT**, Nyárlőrinc, Orgovány, Városföld
B.) Rugalmas	agglomerálódás	agglomerációs központ	azon települések köre, ahová a városból jellemzően kiköltöznek a helyi lakosok, akik munkavégzés és szolgáltatások igénybevétele céljából továbbra is a városhoz kötődnek	Ágasegyháza, Ballószög, Fülöpjakab, Helvécia, Jakabszállás, **KECSKEMÉT**, Kerekegyháza, Kunszállás
	foglalkoztatás	vonzásközpont	az adott városba irányuló munkavégzési célú ingázás kibocsátó településeinek köre	68 település
	funkcionális	ellátási-, szolgáltató központ	a város által nyújtott alap, és középszintű köz- és piaci szolgáltatásokat napi szinten igénybe vevő térségi lakosok települései	31 település
	funkcionális fejlesztési cél alapon	szolgáltatói hálózati központok	térségi szinten szervezett (köz) szolgáltatásokban résztvevő települések köre	124 település
		a térségi fejlesztéseket koordináló önkormányzat	közmű, turisztikai fejlesztések és szolgáltatások, beszállítói hálózatok (jellemzően csak az agráriumban, hagyományos város-vidék kapcsolat-rendszer)	-

Forrás: Saját szerkesztés

Kötött lehatárolású térségek

Vármegye

Kecskemét, mint megyei jogú város és vármegyeszékhely, meghatározó szereppel és feladatokkal bír a teljes vármegye közigazgatási területére vonatkozóan. Egyrészt működteti a területi közigazgatás legnagyobb egységét, a Kormányhivatalt, amely az általános hatáskörű területi kormányzati igazgatás szerve. Másrészt Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben (Mötv) foglaltaknak megfelelően biztosítja azokat a közszolgáltatásokat, melyek saját területén túl a vármegye egészére vagy nagy részére kiterjednek.

Járás

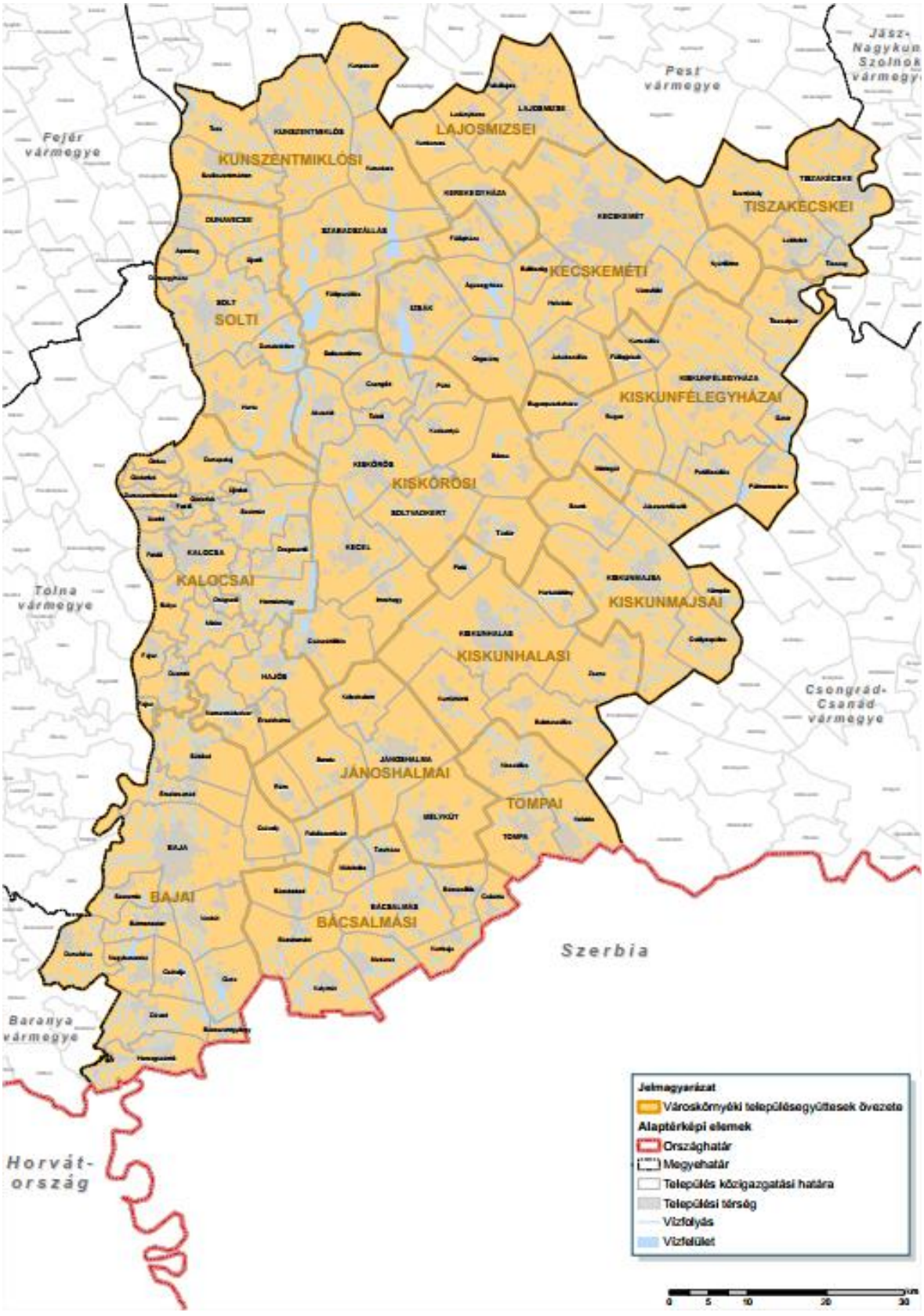
Járási székhelyként Kecskemét számos, járási telepített területi léptékű, alsószintű államigazgatási feladatot lát el. Emellett a 2011. évi CLXXXIX. törvényben (Mötv) meghatározottak szerint olyan közszolgáltatásokat lát el, melyeket saját területén és vonzáskörzetében, vagy a járás egész területén gazdaságosan, hatékonyan és a szakmai szabályok előírásainak megfelelően képes biztosítani.

Városkörnyéki településegyüttes

Kecskemét városkörnyéke Bács-Kiskun Vármegyei Önkormányzat Közgyűlésének Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Tervéről (továbbiakban: BKVmTrT) szóló 2/2024. (II. 26.) önkormányzati rendeletének 3/13 mellékletében került lehatárolásra (117. ábra).

A BKVmTrT-ben nevesített ***„várostérségi településegyüttes”*** a vármegye városainak és a városok térségeihez tartozó olyan településeknek az együttese, amely központi városának, esetenként a településegyüttes más településeinek intézményeit, közlekedési és közműhálózatait, valamint kereskedelmi és szolgáltató létesítményeit, munkahelyeit más, a településegyütteshez tartozó település lakossága is használja. A rendelet 9.§. (1) bekezdésének értelmében a városkörnyéki településegyüttesek övezetéhez tartozó települések településfejlesztési koncepciója, integrált településfejlesztési stratégiája készítése során – a hatályos jogszabályban előírt fejezeteken túl – olyan fejezetet is készíteni kell, amely a terv típusának megfelelően, az érintett településekkel való egyeztetések alapján azt tartalmazza, hogy a város és a vonzáskörzetéhez tartozó települések milyen módon tervezik fejleszteni a vonzáskörzet számára nyújtott szolgáltatásokat, legalább a középfokú oktatási és egészségügyi létesítmények, a munkahelyek, és a rekreációs és szabadidőeltöltési lehetőségek, továbbá a várostérség belső közlekedési infrastruktúrája tekintetében.

117. ábra: Kecskeméti városkörnyéki településegyüttes lehatárolása

Forrás: Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Terve, 3. melléklet 13. tervlap, 2024.

Rugalmasan alakuló térségek

Agglomerálódó térség

A nagyvárosok körüli agglomerálódási folyamatokkal a KSH 2014. évi, Magyarország településhálózatával foglalkozó „Agglomerációk, településegyüttesek" című kötete foglalkozik behatóan. A tanulmány ***„agglomerálódó térségek"***-nek azokat a településstruktúrákat (településegyütteseket) nevezi, amelyekben már egyértelműen felismerhetők az agglomerálódási folyamat ismérvei, de a folyamat még nem tekinthető befejezettnek. Az agglomerálódó térségekben fekvő településekre – a központ kivételével – is jellemző a népességszám gyarapodása, és ennek következményeként a felgyorsuló lakásépítési tevékenység. Az agglomerálódó térségek települési szerkezetének kialakulását döntő mértékben a hálózati infrastruktúra-rendszerek kiépítettsége, felgyorsuló fejlődése és a természetföldrajzi adottságok határozzák meg. Kecskemét formálódó agglomerációjában is megfigyelhető a mezőgazdasági hasznosítású területek gyorsuló igénybevétele más jellegű hasznosítás céljaira, ezzel növelve az adott területek beépítési sűrűségét, és az épületek átlagos magasságát.

A népszámlálásokat követően készülő KSH tanulmány Kecskemét nagyvárosi településegyüttesébe 8 települést (ebből 2 db város) sorol (lakosságszáma a 2024. január 1. szerinti álapot alapán: 132 572 fő). A lehatárolás az alábbi, a fenti definíciókat legjobban kifejező mutatok vizsgálatával történt:

- lakónépesség-változás, 2001–2011
- az 2001–2012. években épített lakások aránya a 2012-es lakásállomány
- népsűrűség, 2011. január 1.
- az egy állandó lakosra jutó szja-alapot képező jövedelem, 2012
- ezer lakosra jutó személygépkocsi, 2012
- ingázók aránya a lakónépességhez viszonyítva, 2011
- az aktív kereső népesség aránya, 2011. október 1.
- az iparban, építőiparban és a szolgáltatásban dolgozók aránya, 2011. október 1.
- naponta a központi településekre eljárók aránya,
- a vándorlási különbözet, 2001–2011, az időszak elejei népesség százalékában

Foglalkoztatási térség

Kecskemét foglalkoztatási térsége a korábbi évekhez képest jelentősen kibővült. 2017-ben 58 db, 40 fő fölötti kecskeméti foglalkoztatotti létszámmal rendelkező vállalkozás körében elvégzett felmérés alapján megállapítható, hogy több mint 200 településről járnak be (napi és heti ingázók) munkavállalási céllal Kecskemétre. Ebből közel 62 település bocsájt ki több mint 10 munkavállalót, de találhatunk további négy olyan települést, ahonnan több mint 250 fő, valamint 1 település esetében több mint 500 és 1 település esetében több mint 1 000

munkavállaló jár be a vármegyeszékhelyre. Az elmúlt évek adatait vizsgálva meállapítható, hogy az ingázók száma tendenciózusan bővül, ezt támasztják alá a népszámlálási adatok is. Kecskemét esetében a 2011-es népszámlálás idejében „a naponta bejáró foglalkoztatottak száma" még csak 14 267 főt tett ki, míg „a más településre dolgozni járó foglalkoztatottak száma" 4 801 fő volt. A 2022-es népszámlálás időpontjában ezek a számok már 28 639 főt, illetve 8 261 főt mutattak, ennek megfelelően bő 10 év leforgása alatt az ingázók száma megduplázódott. Figyelembe véve a folyamatban lévő Mercedes gyárbővítést és a hozzá kapcsolódó gazdasági folyamatokat, a jövőben tovább bővülhet az ingázók száma, így Kecskemét foglalkoztatási körzete még tovább fog növekedni.

Funkcionális térség

A foglalkoztatási, közigazgatási, oktatási, egészségügyi, valamint kereskedelmi-szolgáltatási ellátási funkciókat, valamint a város helyközi buszjáratokkal történő elérhetőségét is magába foglaló vonzáskörzeti felmérés azt igazolta, hogy **Kecskemét elsődleges vonzáskörzete, egy K-Ny-i irányú, s mintegy 1 000 km^2-es területre terjed ki, ami 31 települést foglal magába** (118. ábra). **A jelzett elsődleges vonzáskörzeten belül meghatározhatunk még egy magterületet is, amely 18 települést, s annak közel 118 000 lakosát érinti** (60. táblázat).

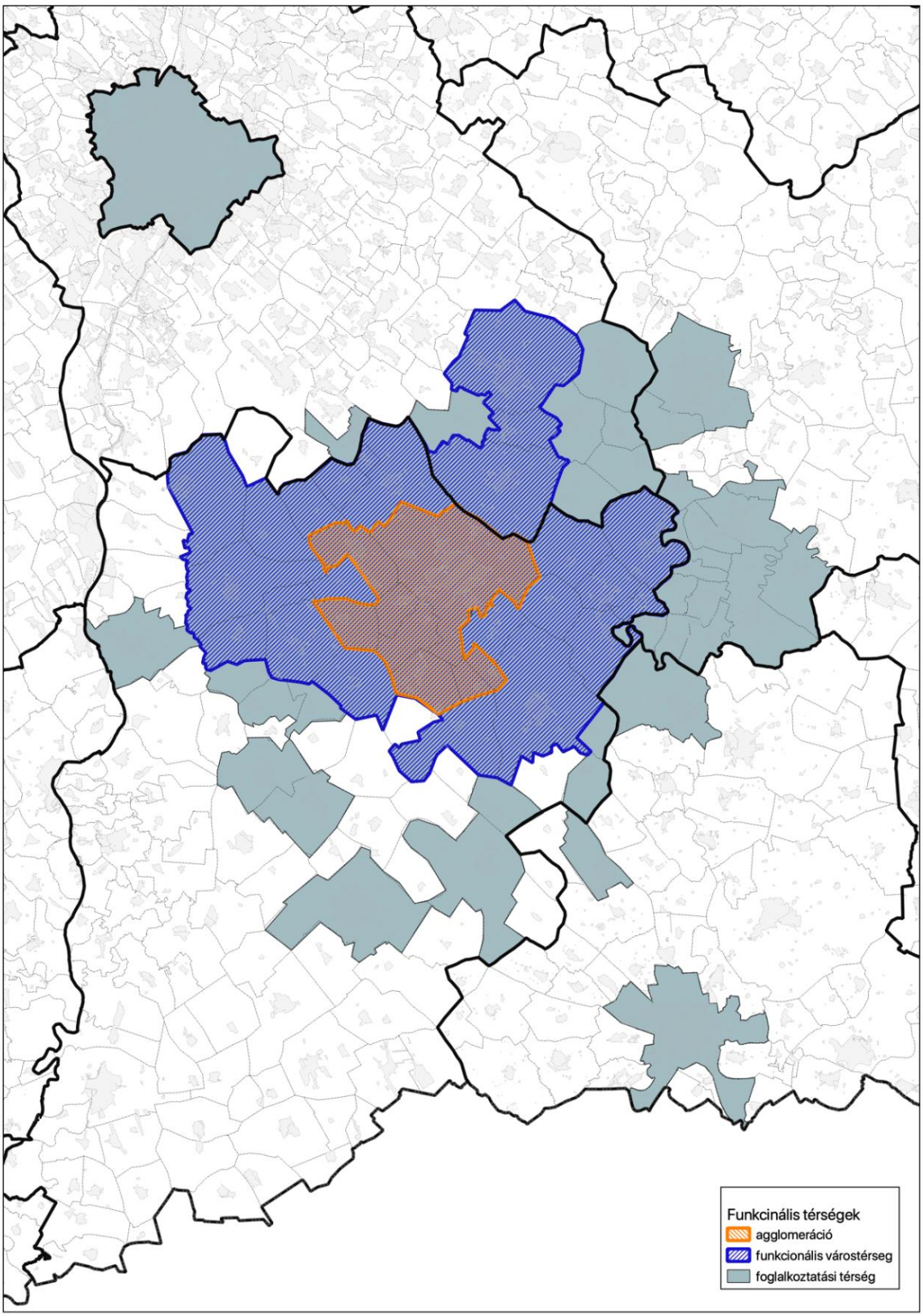
***60. táblázat**: Kecskemét vonzáskörzetének magtelepülései és lakosságszámuk 2024-ben*

Lajosmizse: 11 662 fő	Kerekegyháza: 6 396 fő	Jakabszállás: 2 666 fő	Tiszakécske: 11 654 fő	Kunszállás: 1 732 fő
Városföld: 2 136 fő	Ballószög: 4 399 fő	Szentkirály: 1 877 fő	Ladánybene: 1 712 fő	Fülöpháza: 857 fő
Helvécia: 5 070 fő	Orgovány: 3 261 fő	Nyárlőrinc: 2 257 fő	Lakitelek: 4 886 fő	Kunbaracs: 670 fő
Kiskunfélegyháza: 28 382 fő	Nagykőrös: 22 940 fő	Tiszaalpár: 4 767 fő		

Adatok forrása: KSH Területi statisztika 2026.

A vizsgálatok alapján megállapítható, hogy **Kecskemét funkcionális szerepköre** (pl. gazdasági, foglalkoztatási, logisztikai, kereskedelmi, egészségügyi és oktatási) **az elmúlt évtized során folyamatosan erősödött, így térségi vonzásköre kiterjedtebbé vált**. **A legerősebb kapcsolatok egy 30-35 km sugarú körön belül mutathatók ki**. Ezen körön belül a legerőteljesebb a napi munkavállalási, oktatási (hivatásforgalmi), valamint a kereskedelmi és szolgáltatási célú ingázás. Emellett a vonzáskörzet távolabbi területei felöl megjelenik az egészségügyi és közigazgatási szolgáltatások igénybevétele is. A kapott vonzáskörzeti adatok alapján, a térképen lehatárolt településekkel indokolt a szorosabb várostérségi kapcsolatok kialakítása, közös fejlesztési elképzelések (pl. az elővárosi-közlekedési, ellátási, környezet- és klímavédelmi, vízgazdálkodási, turisztikai, természetvédelmi, funkciómegosztási) megfogalmazása.

118. ábra: Kecskemét rugalmasan alakuló funkcionális térségeinek lehatárolása

Forrás: saját szerkesztés 2025.

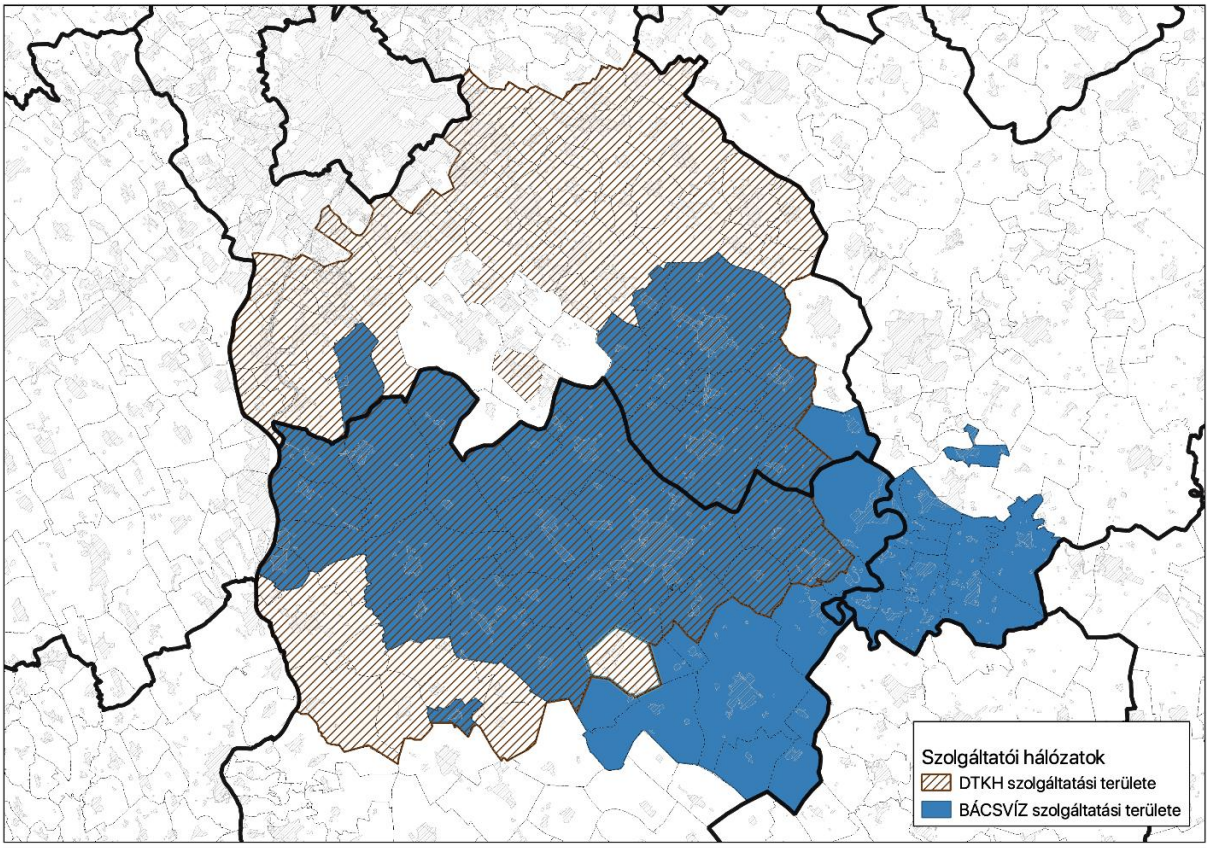
Funkcionális fejlesztési cél alapon szerveződő térségek

Szolgáltatói hálózati központ

Kecskemét két, regionális jelentőségű közszolgáltató vállalat a Bácsvíz Víz- és Csatornaszolgáltató Zrt.-nek, valamint Duna-Tisza közi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. székhelye.

A **BÁCSVÍZ Zrt.** napjainkra az ország 10 legnagyobb víziközmű-üzemeltetőinek egyike. Alapszolgáltatásai a vízszolgáltatás és csatornaszolgáltatás, melyek mellett kiegészítő szolgáltatásokat (vízminőség-ellenőrzéssel, vízmérő- és szivattyújavítással, vízhálózat-vizsgálattal, csatornahálózat-vizsgálattal, térinformatikai adatszolgáltatással, műszaki tervezéssel, mélyépítéssel, szállítással és gépjármű-javítással, kertészeti tevékenységgel, komposzt értékesítéssel) is biztosít 58 település fogyasztói részére. A **DTKH Nonprofit Kft.** 99 település hulladékgazdálkodási feladatait látja el (119. ábra).

119. ábra: Kecskemét központú közszolgáltatási hálózatok ellátási területe

Forrás: DTKH és BÁCSVÍZ adata alapjáni, saját szerkesztés 2025.

1.3 Helyzetértékelés, szintézis

1.3.1 Prosperáló város

Kecskemétnek a már meglévő széleskörű funkcionalitásából és (gazdasági, kereskedelmi, intézményi döntéshozatali) lehetőségeiből adódóan, **a szűkebb térség településeinek kiszolgálása és ellátása mellett** – mind a közigazgatási szerepköréből adódó, mind pedig az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióban (OFTK) nevesített – **térségi feladatokat** *(pl. vidéki és tanyás térségek felzárkóztatása, klímaváltozás hatásaira történő felkészülés, tájképvédelem, kulturális örökség megőrzése, a mezőgazdasági potenciáljának, termelési hagyományainak és élelmiszer-önellátó képességének megőrzése, fenntartható tájgazdálkodás)* **is el kell látnia**. **Kecskemétnek** – a hazai területi politika elvárásainak megfelelően – **szerepet kell vállalnia a területi különbségek kiegyenlítésében, a természeti környezet megőrzésében, a környező területek gazdasági és társadalmi felzárkóztatásában, az új innovációk terjesztésében**, bővülő munkahelyei révén **a térség foglalkoztatásában**, továbbá **a térségi elérhetőség javításában**.

A város és térsége gazdasága

Az elmúlt évtizedben a multinacionális cégek egyre erősödő jelenléte Kecskemétnek nem csak a termelési központ szerepét erősítette, hanem ezek a vállalatok hozzájárultak kutatás-fejlesztési és innovációs teljesítményének, valamint **hazai és nemzetközi gazdasági kapcsolatainak** *(pl. több kecskeméti telephellyel rendelkező cég is multinacionális cégek beszállítójává vált, a megalakított klaszterszervezeteken keresztül új gazdasági kapcsolatok alakultak és ennek is köszönhetően formálódik egy közép-alföldi gazdasági, logisztikai térség)* **bővítéséhez, erősítéséhez is**. Olyan magas hozzáadott értéket képviselő gazdasági ágazatok erősödtek meg a városban, mint például a gép- és járműipar, az elektronikai ipar, a logisztika, a kutatás-fejlesztés, amelyek akár már középtávon is, újabb – immár – innovációs fejlődési potenciált és még tovább erősödő térségi pozíciót hordozhatnak magukban.

Kecskeméten az elmúlt másfél évtized dinamikus gazdasági fejlődése, különösen a Mercedes gyár letelepedése, működése és folyamatos beruházásai számos új jelenséget indukált *(pl. a zöldmezős beruházások fokozódása, a meglévő iparterületek telítődése, a város termelési, szolgáltató és foglalkoztatási központ szerepének erősödése, a gazdasági szerkezet eltolódása, közmű és energetikai igények, közút- és közlekedésfejlesztési szükségletek, munkavállalói lakhatási kérdések kezelése, a város ellátó és intézményi hálózatának minőségi biztosítása és fejlesztése, megjelenő munkaerőhiány, a bérverseny elindulása, az ingatlanárak jelentős emelkedése, s ezzel is összefüggésben a település vonzáskörzetének kiterjedése, a természeti környezet egyre nagyobb igénybevétele),***melyek kihívások elé állították a települést** és új

kérdéseket fogalmaztak meg a város jövőbeli területi folyamataival, térhasználatával, fejlesztési irányaival és fejlődésével kapcsolatban.

Napjainkban a városvezetésnek egyszerre kell biztosítania a meglévő infrastrukturális hiányok és rekonstrukciós szükségletek kezelését, a város dinamikus fejlődéséből adódó gazdasági-társadalmi és környezeti szükségletek kielégítését, a klímaváltozással és a fenntarthatósággal kapcsolatos élhetőségi feltételek javítását, valamint a modernizációs, digitalizációs kihívásoknak történő megfelelést.

Kecskemétnek – az átalakuló világgazdasági folyamatok közepette és a mindinkább élesedő regionális városversenyben – kiemelt figyelmet kell fordítania a település versenyképességének megőrzésére, a helyi gazdaság minőségi fejlesztésére, a lakossági jövedelem tartós növelésére, valamint a település vonzóképességének erősítésére, másrészről a település és térsége természeti viszonyainak, továbbá a környezeti elemek állapotának megfelelő védelmére, a klímaváltozáshoz történő hatékony alkalmazkodásra és a városi életminőség javítására.

A Mercedes gyár és beszállítóinak megjelenése gyökeres változásokat indított el a város gazdasági életében. Ez nem csak a település gazdasági szerkezetét, annak méretét és jellegét érintette, de új igényeket fogalmazott meg a város társadalmával, a munkavállalóival szemben *(pl. magasabb iskolázottság, speciális készségek, képességek [digitális írástudás, magas szintű adaptációs és innovációs képesség] elsajátítása, idegen nyelvek ismerete, új munkakultúra, élethossziglan történő tanulás)* is.

A város kedvező gazdasági klímáját és dinamikus fejlődését jól szemlélteti, hogy a Mercedes gyár beindulását követő években számos vállalat döntött a városba, vagy környezetébe történő betelepülésről, illetve a városban már meglévő kapacitásainak bővítéséről. Ezt követően a Daimler AG. 2016. áprilisi 185 milliárd Ft értékű technológia-fejlesztési és karosszériaüzem (99 ezer m2-es üzemcsarnok) építési program, illetve a 2016. július 29-én, a meglévő kecskeméti telephelyen tervezett új – 1 milliárd EUR összegből megvalósítandó – gyár építésének bejelentése hatására, újabb beruházási hullám indult a városban. Az említett döntések mellett, a helyi KKV-k fejlesztései is hozzájárultak ahhoz, hogy napjainkra Kecskemét majd minden gazdasági mutató tekintetében (pl. működő vállalkozások száma, közép- és nagyvállalkozások száma, bruttó hozzáadott érték termelés) – nem csak önmagához, de a megyei jogú városokhoz képest is – előrelépett.

A vizsgált időszakban növekedett a városban mind a regisztrált (2014-ben: 19 598 db; 2024-ben: 21 171 db), mind a működő összes vállalkozások (2014-ben: 9 233 db; 2024-ben: 12 385 db), száma. A város gazdasági szerkezete eltolódott a nagyobb árbevételt realizáló, technológiaintenzívebb, magasabb hozzáadott értéket termelő, innovatívabb és több munkavállalót foglalkoztató vállalkozások irányába.

Ugyanakkor látni kell a **kecskeméti vállalkozások döntő többsége** – az országos helyzethez hasonlóan – még mindig **igen kis létszámmal működik**, hosszú ideje 95%-uk 10 főnél kevesebbet munkavállalót foglalkoztat. Az őket követő 10-19 fős társaságok már csak 2,55%-ot képviselnek, míg a 20-49 fős társaságok 1,37%-ot, a többi kategória esetében már csak igen csekély, egy százalék alatti arányról beszélhetünk.

A kecskeméti székhelyű működő vállalkozások árbevétel szerinti megoszlásában a vizsgált időszakban jelentős átrendeződés figyelhető meg. A nettó 20 millió Ft alatti árbevétellel rendelkező vállalkozások száma 2024-ben 2 753 db volt, ami az összes vizsgált vállalkozás 51,4%-át jelentette. Ezzel párhuzamosan jelentősen növekedett az 500 millió és 1 milliárd Ft közötti, valamint az 1 milliárd Ft feletti éves nettó árbevételt realizáló vállalkozások száma, amelyek együttesen a vállalkozások mintegy 7,5%-át képviselték.

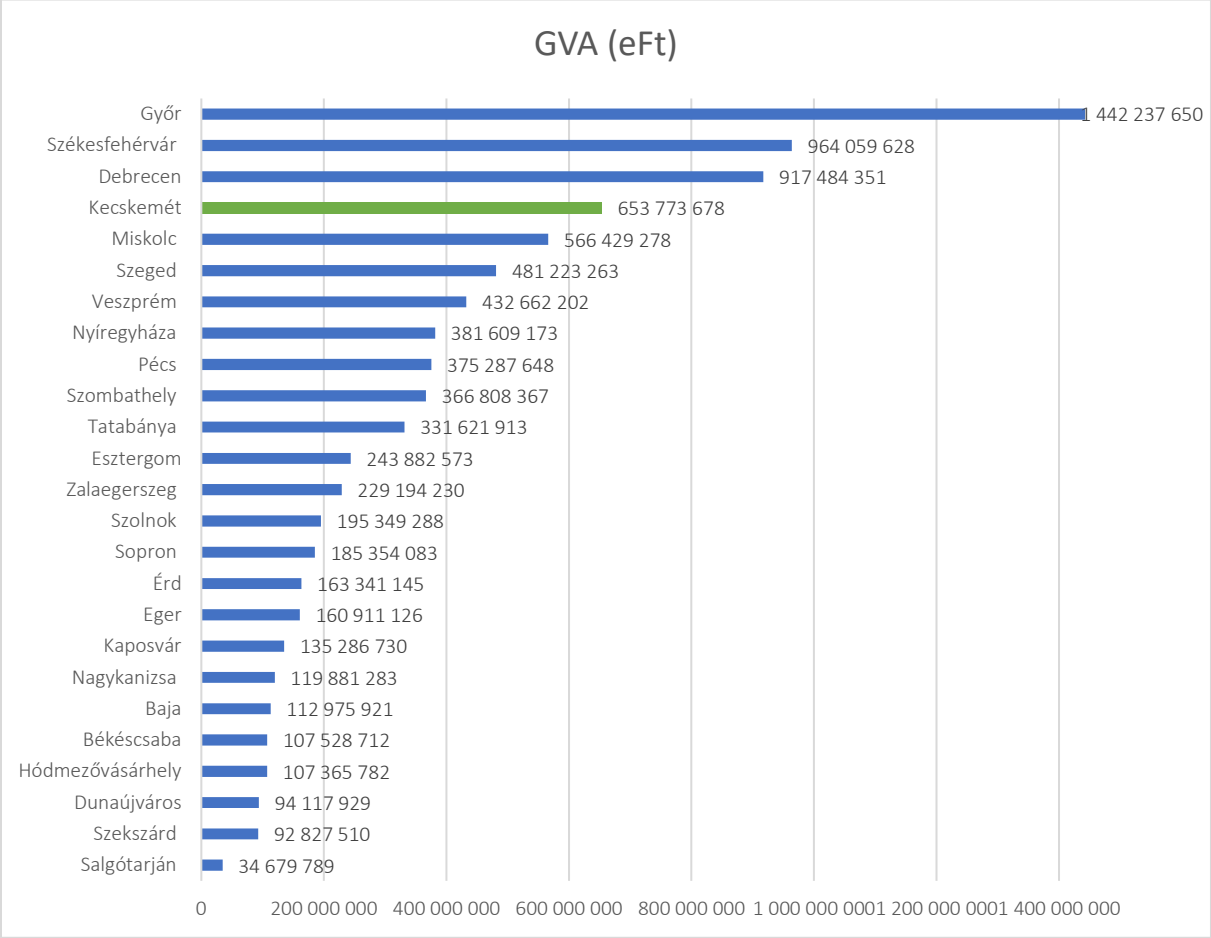
Az adatok értelmezése során ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy a vizsgált árbevételi kategóriák nominális értékhatárokon alapulnak, ezért az árszínvonal változása a vállalkozások tényleges gazdasági teljesítményének növekedése nélkül is befolyásolhatja a kategóriák közötti megoszlást. Másrészt viszont az alacsony (20 millió Ft alatti) árbevételi kategóriában található vállalkozások magas száma és aránya, alapvetően rámutathat a város gazdaságának egyik kockázati szegmensére, hiszen ezen vállalkozások piaci kitettsége, hitelképessége, rugalmas alkalmazkodóképessége meglehetősen alacsony, így a helyi gazdaság sérülékenysége viszont magas lehet. A vállalkozások versenyképességének, tőkeellátottságának és innovációs képességének, valamint a gazdasági koncentráció alakulásának megítéléséhez további gazdasági és pénzügyi mutatók vizsgálata szükséges.

A város gazdasági szerkezetét vizsgálva megállapítható, hogy **a nettó árbevétel alapján** különösen **három ágazat esetében láthatunk jelentős előrelépést**, ez pedig **a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás**, **az építőipar**, valamint **a kereskedelem és gépjárműjavítás**. Ugyanakkor **az összes vállalkozás mindössze 5%-át képviselő feldolgozóipari ágazat a nettó árbevétel közel 72%-ával rendelkezik, így egyre dominánsabb nemzetgazdasági ágazatként jelenik meg a település gazdaságán belül**. **Ez komoly kitettséget jelenthet a város számára**, figyelembe véve az autóiparban az utóbbi években tapasztalható átalakulási folyamatokat, illetve a nyomában járó bizonytalanságokat.

A város másik meghatározó ágazata a kereskedelem, gépjárműjavítás a maga 14,5%-os arányával. Ez egyben azt is jelenti, hogy ez a két ágazat összesen 86,4%-os arányt képvisel Kecskemét gazdaságában, ugyanakkor a többi 18 nemzetgazdasági ágazat teljesítménye mindössze 13,6%-ban járul hozzá Kecskemét gazdasági teljesítményéhez. Ez a nettó árbevétel alapján erősen koncentrált gazdasági szerkezetet jelez, és jelentős kitettséget eredményezhet különösen a feldolgozóipar, azon belül a járműipar konjunkturális és technológiai változásaival szemben.

A vállalkozások árbevételének gyarapodásával párhuzamosan, **növekedett a város vállalatainak bruttó hozzáadott érték termelése (GVA**) is, amely 2014 és 2024 között mintegy 129%-os bővülés mellett, a ciklus végére 653,7 milliárd Ft-nyi értéket mutatott, amellyel Kecskemét a megyei jogú városok rangsorrendjében a 4. helyet foglalta el (120. ábra). A Mercedes gyár bővítésével és termelésének felfuttatásával, illetve beszállítóik teljesítményének emelkedésével, továbbá a kedvező gazdasági klímát kihasználva a helyi vállalkozások fejlődésével párhuzamosan, várható a GVA további jelentős növekedése az elkövetkező években.

***120. ábra**: Kecskemét GVA termelése a megyei jogú városok összevetésében (2024)*

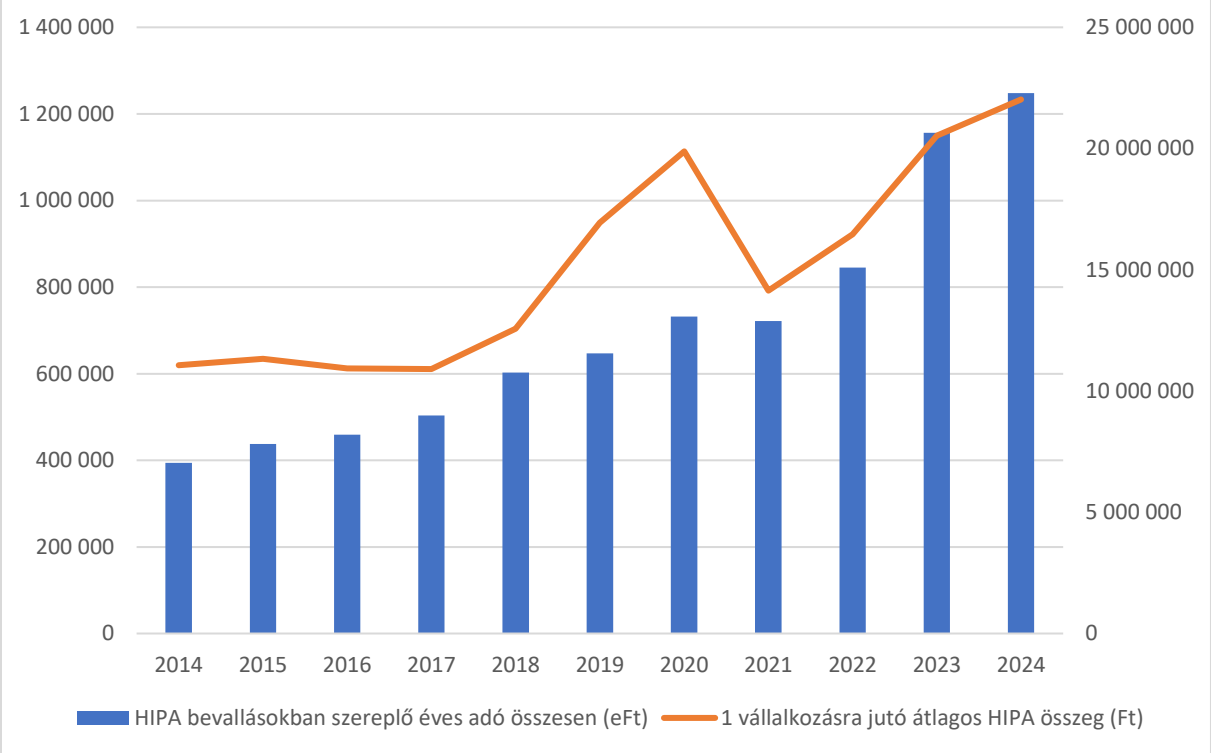

Forrás: KSH TEIR adatai alapján, saját szerkesztés, 2026.

A vizsgált időszak alapvetően imponáló gazdasági mutatói ellenére, **a megváltozó világgazdasági folyamatok és a globális gazdasági kihívások** (SARS-CoV-2 koronavírus járványhelyzet, a világgazdaság átrendeződése, majd a háborús konfliktusok hatására kialakult energiaár növekedés, külkereskedelmi háborúk) **is rávilágítottak a kecskeméti gazdaság alapvető problémáira**. Ezek közül az egyik, **a tőkeszegény** – a gazdaság változásainak kitett, alacsony digitalizáltságot és innovációs hajlandóságot mutató – **mikrovállalkozások dominanciája**, valamint **a KKV szektor alacsony teljesítménymutatói** (pl. nettó árbevétel, K+F+I

költések, export árbevétel). Ez különösen a COVID idejében volt jól megfigyelhető, amikor az egy vállalkozásra jutó átlagos HIPA összeg jelentős csökkenést mutatott (121. ábra). Az ágazati vizsgálatok jelezték, hogy több tucat tevékenységi kör esetében jelentősen visszaestek a bevételek. A feldolgozóiparon belül elsősorban a könnyűipar, a textília és ruházati termék gyártása és az egyéb feldolgozóipari tevékenység területen volt megfigyelhető jelentősebb visszaesés, de még inkább látványos volt a kiskereskedelmi, raktározási, ingatlanügyletek és különböző szolgáltatási területeken (pl. szálláshely szolgáltatás, kiadói tevékenység, tudományos kutatás, fejlesztés, mérnöki és építészmérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés, egyéb személyi szolgáltatás) bekövetkezett jövedelemcsökkenés.

***121. ábra**: Kecskemét HIPA bevallásában szereplő összegek és az egy vállalkozásra jutó átlagos HIPA összeg alakulása*

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal adatszolgáltatása alapján, saját szerkesztés 2026.

A másik, **a város belső gazdasági szerkezetének** (árbevétel alapú) **aránytalansága, egypólusúvá vállása** a feldolgozóipar, s azon belül is **a járműipari túlsúlyának és kitettségének erősödése**. A harmadik **a helyi lakosság elöregedéséből adódó munkaerőpiaci tartalékok kimerülése**, a munkaerőhiányból adódó további fejlesztések elmaradása, illetve **a bérverseny kedvezőtlen hatásai a helyi KKV-k munkaerő megtartó képességére**. A negyedik, **a minőségi, kreatív munkahelyek alacsony számából adódóan, a jól képzett szakemberek helyben tartása** (erre utalhat a Kecskemétről elingázók egyre magasabb száma, 2022-ben 8 261 fő), **illetve városba csábítása**. Végül **a szükséges közlekedésfejlesztési** (várostérségi közösségi közlekedési

kapcsolatok és módváltás) beruházások elmaradásával, illetve elhúzódásával, valamint a városverseny erősödésével (a regionális versenytársak munkaerőelszívó hatása) a város fejlődéséhez szükséges térségi munkaerőtartalékok elvesztése.

Kecskemét jövőbeli gazdasági törekvéseit *(pl. karbonsemleges gazdaság, komplementer ágazatok erősítése, minőségi városi szolgáltatási környezet fejlesztése, hazai KKV-k támogatása, a K+F+I tevékenység erősítése, valamint az erre építő magasabb hozzáadott értékű termelés arányának növelése, digitalizáció elterjesztése)*, valamint a gazdasági szerkezetének diverzifikálását segíthetné elő, ha a feldolgozóiparon belül nagyobb szerepet kaphatna a városban nagy hagyományokkal rendelkező – és a jövőben mindinkább stratégiai ágazattá váló – mezőgazdaságra épülő élelmiszeripar (ld. körkörös gazdaság), valamint a kisebb környezeti erőforrásigénnyel rendelkező ágazatok (pl. elektronikai ipar, környezetipar, egészségipar, biotechnológia, IKT szektor) támogatása és letelepítése.

A termelőipari diverzifikáció mellett javasolható a – napjainkban is jelentős gazdasági erőt képviselő – helyi szolgáltatási szektor (a kereskedelem, gépjárműjavítást most nem beleértve) szerepének erősítése. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy ebben a szektorban (ideértve a tercier és kvaterner szektort is) található a kecskeméti székhelyű működő (adóbevallást benyújtó) vállalkozások 62,1%-a, valamint az összes foglalkoztatott közel 30%-a, ugyanakkor a teljes szektor hozzájárulása a nettó árbevételhez igen alacsony (8%), így a – növekvő lakossági béreket is figyelembe véve – szektor előtt határozott növekedési potenciál állhat. Ezt bizonyítja az az összehasonlító elemzés is, melyben Kecskemét vállalkozásainak ágazati összetételét vetettük össze a megyei jogú városok hasonló mutatóival. Megállapítható, hogy számos szolgáltatási területen (pl. oktatási, pénzügyi, egészségügyi, szálláshely és vendéglátás, ingatlanügyletek) – a vállalkozások száma alapján – a kecskeméti gazdaság alulreprezentált. Ennek oka lehet, hogy ezekben a szolgáltatási ágazatokban az adott vállalkozások központjai nem Kecskeméten találhatók, így a döntések sem Kecskeméten születnek az adott fejlesztésekről. Különösen a magas szintű üzleti szolgáltatások (pl. pénzügyi, biztosítási és könyvelési, logisztikai, ingatlanügyletek, oktatási, piackutatási, diagnosztikai, egészségügyi) a kvaterner szektorhoz (pl. kutatás-fejlesztés-innováció, információtechnológia, média, IT szektor) tartozó vállalkozások nagyobb jelenléte lenne kívánatos Kecskeméten, hiszen ezek azok az ágazatok, melyek nem csak kvalifikáltabb munkaerőt kívánnak, de lényegesen innovatívabbak, valamint nagyobb hozzáadott érték termelésre képesek.

Kecskemét jövőbeli gazdasági fejlődését alapvetően meghatározza, a munkaképes korú lakosság – munkaerőpiaci elvárásait kielégítő – számbeli és megfelelő minőségben történő rendelkezésre állása. Az elmúlt bő egy évtized alapvetően kedvező helyi gazdasági folyamatai ellenére a város népességszáma 2013-tól folyamatosan csökkent, demográfiai folyamatai pedig egy lassan elöregedő város képét mutatja. Ezek a folyamatok sajnos hatással vannak a házasságkötések számára és a születésszámra egyaránt, melyek a vándorlási különbözet

kedvezőtlen irányú folyamataival együtt, a város további népességcsökkenését, illetve munkaerőtartalékainak lassú kimerülését vetíti előre. A rendelkezésre álló statisztikai adatok alapján **szembetűnő a 65-X korosztály számának és arányának növekedése** is (2011-től 2022-ig 4,9 százalékponttal növekedett a vizsgált korosztály aránya a teljes lakosságból, ami közel 5 000 fős növekményt jelent), **amely a város szociális ellátórendszerét helyezi egyre nagyobb nyomás alá**, akár már a közeljövőben is. A demográfiai folyamatokkal párhuzamosan, a munkaképes korú népesség száma (a vizsgált időszakban közel 10%-kal) és aránya (a 2014-es 70,1%-ról 2025-ös 65,6%-ra) is csökkent a lakónépességen belül a vizsgált időszakban (61. táblázat). Ezen belül is **különösen kedvezőtlen a fiatal, szülőképes korú** (15-39 év közötti) **korosztályok számának gyors csökkenése** (több mint 10 ezer fő) a legutóbbi két népszámlálás közötti időszakban, amiben egyaránt szerepet játszhat a térségen kívüli elvándorlás és a Kecskemét környéki településekre irányuló kiköltözés. Utóbbi folyamatra a lakhatási költségek és a lakóhelyválasztás egyéb szempontjai egyaránt hatással lehetnek, és a családok ezzel együtt sokszor felvállalják azt is, hogy gyermekeiket a – megfelelő intézményi infrastruktúrával rendelkező –kecskeméti bölcsődei, óvodai, iskolai ellátórendszerbe kell járatniuk.

***61. táblázat**: Kecskemét álláskeresési és foglalkoztatási adatai (2014-2025)*

Év	Álláskeresők száma (fő)	Relatív mutató* (%)	Munkaképes korú népesség** (fő)
2014	4164	5,31%	78 433
2015	4073	5,22%	78 009
2016	3454	4,10%	77 218
2017	2893	3,78%	76 345
2018	2437	3,23%	75 399
2019	2287	3,05%	74 899
2020	2730	3,74%	73 087
2021	2147	2,97%	72 263
2022	2036	2,86%	71 244
2023	1799	2,56%	70 383
2024	1908	2,65%	71 969
2025	1772	2,48%	71 334

** Relatív mutató - a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ában*
*** Munkav. korú népes. fő - a KSH népszámlási ill. népességnyilvántartási adatai az előző év január 1-i állapot szerint. (15-64 éves férfiak és 15-64 éves nők száma)*

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, 2026.

A városban – az elmúlt bő egy évtizedben – nagy számban (2011-es és a 2022-es népszámlálások között több mint 19 200 db) létrejött új munkahelyek, valamint **napjainkban és a közeljövőben jelentkező munkaerőpiaci szükségletek kérdéseket vetetnek fel a munkaerő**

létszámának biztosításával és a humán erőforrás felkészültségével és szaktudásával kapcsolatban. Míg 2011-ben még az összes kecskeméti munkahely 75%-ában helyi lakosok dolgoztak, addig 2022-ben (a népszámlálás adatai alapján) az összes kecskeméti munkahely már csak 62,5%-át töltötték be a helyben lakók.

A fenti táblázat adataiból megállapítható, hogy a városi munkaerőtartalékok kimerülőben vannak, a kecskeméti álláskeresési arány 2025-ben rekord alacsony szinten volt, a munkaképes korú népesség számát pedig csak megfizethető árú ingatlanok, illetve bérlakásállomány biztosításával lehetne érdemben emelni a településen. Az elmúlt évtizedek munkaerőpiaci folyamatai igazolták, hogy Kecskeméten létrejövő új munkahelyeket mind nagyobb arányban – már csak külső forrásokból, leginkább – az egyre bővülő vonzáskörzet munkavállalóival lehet feltölteni, ami felértékeli az elővárosi közlekedési rendszer modernizációjának szükségességét. A változást jól jelzi, hogy 2001-ben még csak 8 973 fő munkavállalási célú bejárót tartott nyilván a statisztika, 2011-re ez a szám felemelkedett 14 267 főre (a hozzá tartozó ingázási körzet átlagos távolsága nem érte el a 20 km-t és mindössze 23 települést foglalt magába). A 2022-es népszámlálás során a munkavállalási célú ingázók száma már elérte a 28 639 főt, az ingázási körzet pedig jelentősen kiterjedt (30-40 km), így Bács-Kiskun vármegyén kívül érintette Pest, Jász-Nagykun-Szolnok és Csongrád-Csanád vármegyék településeit is (ekkor már mintegy 70 település bocsátott ki legalább 10 főt, akik Kecskeméten vállaltak munkát).

Kecskemét társadalmának iskolázottsági jellemzői– a 7 évesnél idősebb korosztály körében – az elmúlt évtizedek folyamán jelentős javulást mutattak. A 2000-es év utáni folyamatokat vizsgálva, megállapítható, hogy – a megyei jogú városokban tapasztalható tendenciáknak megfelelően – Kecskeméten is növekedett az egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezők aránya (2001-ben 13%, 2011-ben 19%, 2022-ben 24%) az össznépességen belül. Hasonlóan kedvező folyamatokat figyelhetünk meg az érettségi bizonyítvánnyal rendelkezők arányának növekedésében (2001-ben 24%, 2011-ben 29%, míg 2022-ben 31%), valamint az alacsony végzettségűek (legfeljebb 8 osztállyal rendelkezők) számának és arányának (2001-ben 47%, 2022-ben 27%) csökkenésében. Érdekes módon a vizsgált időszakban a szakmai oklevéllel rendelkezők aránya (2001-ben 17%, majd 2011-ben és 2022-ben is 18%), a különböző ösztönző programok (pl. át- és továbbképzések, ösztöndíjak) ellenére sem növekedett érdemben, ami mind a gyáripar, mind az építőipar, mind pedig a kisipari szolgáltatások esetében – már rövid- és középtávon is – feszítő munkaerőhiányt eredményezhet a városban. Különösen a faipari (pl. ács, asztalos, faipari technikus), az építőipari (pl. lakatosok, hegesztők, kőművesek, villanyszerelők) és az ipari gyártásban nélkülözhetetlen szakmák (pl. gyártástechnológus, hegesztő, gépész, elektroműszerész, szerszámkészítő, gépi forgácsoló és egyéb járműipari) esetében mutatkozik komoly munkaerőhiány, melynek kezelése alapvetően meghatározhatja a város jövőbeli fejlődési lehetőségeit az adott gazdasági ágazatokban.

Gondot jelent a városban az alacsonyan képzettek viszonylag magas száma (2022-ben a 7 évesnél idősebb korosztály keretében 19 776 fő) és aránya (19,6%) is. A 2022-es Népszámlálás adatai alapján Kecskeméten a 7 évesnél idősebb korosztály körében, a még 8 befejezett osztállyal sem rendelkezők száma közel 2 359 fő, további mintegy 17 400 főt találunk, akik legfeljebb általános iskolát végeztek. Ez lehet az a társadalmi réteg, amely potenciális munkaerőpiaci tartalékot jelenthet a városban, továbbá alanya lehet a különböző szakképzési, integrációs és közfoglalkoztatási programoknak. Esetükben a megfelelő motivációs szint kialakítása érdekében – a szociológiai és munkaerőpiaci jelzéseknek megfelelően – különböző felzárkóztatási, életvezetési tanácsadási programokba történő bevonás is szükséges lehet.

Kecskemét versenyképességének, innovációs képességének és a magasabb szintű szolgáltatások (pl. kvaterner szektor ágazatai) letelepítésének ösztönzése érdekében, erősíteni szükséges mind az érettségit, mind pedig a felsőfokú végzettséget adó képzési formákat is. Erre hívták fel a figyelmet a megyei jogú városok összehasonlító fejlettségi vizsgálatai *(a megyei jogú városok sorrendjében az 1 000 lakosra jutó középiskolai nappali tanulók számában a 19. helyet, az 1 000 lakosra jutó felsőoktatási hallgatók számában a 9. helyet, míg a teljes népességből a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya tekintetében a 14. helyet foglalja el Kecskemét)*, valamint az országos „várossiker" kutatások is. Emellett a magasabb hozzáadott értéket előállító ágazatokban (pl. pénzügyi, logisztikai, oktatási, IKT, K+F+I) létrehozott munkahelyekkel és a megfizethető lakhatással kell ösztönözni a diplomával rendelkező munkavállalók városba tartását, illetve vonzását.

A jellemző globális folyamatok, mint a digitalizáció, az elektronikus kereskedelem és a területiséghez már nem kötődő globális „üzleti támogató szolgáltató központok" terjedésének időszakában, továbbá a város bővülő nemzetközi termelési, oktatási, kutatás-fejlesztési és kereskedelmi kapcsolatai idején – az iskolázottság növelése mellett – fel kell hívni arra is a figyelmet, hogy a kecskeméti lakosság idegennyelv ismeretét tovább kell javítani. Ennek hiánya korlátozza a városban magasabb hozzáadott értékű, nemzetközileg integrált tevékenységek fejlődését, a város lehetőségei beszűkülnek, így települési versenyképessége veszélybe kerülhet.

A városi lakosság iskolázottságának növekedése hatással van a befektetői aktivitásra, s ezen keresztül a jövedelmi viszonyok változására is. A 2008-2012-es pénzügyi válság vége és a Mercedes gyár termelésének beindulása (2012) óta, Kecskeméten az egy főre jutó nettó átlagjövedelem jelentős mértékű (272%-os) növekedését figyelhettük meg 2024-ig. A helyi gazdaság erősödésének köszönhető, hogy a versenytársakénál dinamikusabban növekedett az egy főre jutó nettó átlagjövedelem, így Kecskemét a megyei jogú városok rangsorában a 2012-es 11. helyről a 7. helyre tudott előrelépni, az 2,84 millió Ft-os értékével.

A munkahelyek számának növekedéséből is adódóan az adófizetők száma Kecskeméten a 2012-es 51 785 főről 2024-re 57 334 főre emelkedett. Kedvezően alakult az egy adófizetőre jutó

jövedelem is, amely a vizsgált időszakban 222%-os növekedést mutatott, így 2024-ben a 5,32 millió Ft-os érték, a megyei jogú városok sorában az 8. legmagasabb átlagjövedelmet jelentette. Jellemző az országon belüli jövedelmi különbségekre, hogy amíg az egy adófizetőre jutó kecskeméti jövedelem mintegy 200 ezer Ft-tal meghaladta a megyei jogú városok átlagát, addig városunkban elérhető egy adófizetőre eső éves nettó átlagjövedelem, mintegy 747 ezer Ft-tal maradt el az első helyen található érdi és 604 ezer Ft-tal a második helyen álló győri nettó éves átlagjövedelemtől. Kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az elmúlt években az alföldi városi versenytársak (Debrecen, Szeged) jövedelmi viszonyai is kedvezőbbé váltak a kecskemétinél, amely a fiatalok és a jól képzett szakemberek megtartásában lehet majd kihívás a közeljövőben.

A kecskeméti gazdaság fejlődésével kapcsolatban az elkövetkező időszak legnagyobb kérdése: miképpen lesz képes a város a hagyományokkal rendelkező (pl. mezőgazdasági, élelmiszeripari, műanyag- nyomda- és papíripari, szerszám- és gépgyártó) termelési struktúráinak megőrzésére, illetve fejlesztésére, valamint a XXI. századot meghatározó új gazdasági ágazatok (pl. környezetipar, robotika, digitalizáció, IKT szektor) vonzására, befogadására. Hasonlóan fontos és lényegbevágó kérdésként fogalmazható meg, hogy hogyan tud majd egyensúlyt teremteni a város gazdasági érdekei (pl. a település gazdasági bevételeinek bővítése, a munkahelyek számának növelése), valamint a település környezeti teherbíróképessége és klímavédelmi törekvései között. Figyelembe véve Kecskemét környezeti adottságait, és a klímaváltozásból eredő növekvő kihívásokat, a gazdaság további fejlesztése során indokolt a korábbi, elsősorban a termelőkapacitások és gazdasági területek bővítésére épülő növekedés után egyre nagyobb hangsúlyt helyezni a magasabb hozzáadott értéket előállító, tudás- és innovációintenzív termelő és szolgáltató tevékenységek fejlesztésére, valamint a helyi gazdaság innovációs teljesítményének ösztönzésére.

A város gazdasági fejlődését meghatározó háttérfeltételek, szolgáltatási mix

Egy versenyképes, innovatív város kialakítása nem képzelhető el befektetőbarát, vonzó gazdasági környezet megteremtése nélkül. Ennek érdekében Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata mindent elkövet a kedvező helyi adórendszer eredményeinek fenntartásáért, a város fejlődéséhez szükséges közmű- és közlekedési rendszer korszerűsítéséért, a munkaerőpiac jelzéseit is figyelembe vevő oktatási-képzési rendszer kialakításáért, a már meglévő kutatás-fejlesztési és innovációs kapacitások megerősítéséért, az üzleti szolgáltatások körének bővítéséért, illetve a szolgáltató- és befektetőbarát hivatali, ügyintézési rendszer fejlesztéséért, továbbá – város vonzóképességét és megítélését javító – megfizethető lakhatás, illetve élhető lakó- és szolgáltatási környezet kialakításáért.

Kecskemétnek, mint régiós közlekedési központnak a város elérhetőségének javítása, valamint közlekedési rendszereinek és kapcsolatainak minőségi fejlesztése kiemelten jelentek meg az elmúlt évtized beruházási programjaiban. Kecskemét elérhetősége az elmúlt évtizedben

jelentősen javult, így egyre vonzóbb célpont a világszinten is jegyzett vállalatok számára. Az M44 gyorsforgalmi út kiépítése Békéscsaba és Kecskemét között, az 54. sz. főút kapacitásbővítése, a városi északi elkerülőút (445. sz. út) teljes szakaszon történő kiépítése, vagy az éppen készülő (M44-M5-M8 csomópont, 52. sz. főút felújítása) vagy tervezési szakaszban lévő útfejlesztések (5. sz. főút négynyomusítása, 44. sz. főút 2x2 sávra történő bővítése az 5. sz. főút és 445. sz. főút közötti szakaszon, az alsószéktói átkötőút tervezése) érzékelhető hatást gyakoroltak vagy gyakorolnak a közeljövőben a város elérhetőségére, illetve a – már elkészült utak esetében – a város belső úthálózatának tehermentesítésére. Az elmúlt öt évben a fókusz már a városon belüli úthálózat fejlesztésén volt: az országos főutak belterületi szakaszainak kapacitásbővítésén, a városrészek közötti új útkapcsolatok kiépítésén, valamint a város iparterületeinek elérhetőségének minőségi javításán és gyorsításán, továbbá a helyi közösségi közlekedés fejlesztésén, modernizálásán. Ezek a fejlesztések a jövőben folytatódnak, valamint tervezetten kiegészülnek a vasúti fejlesztésekkel (140-es és 142-es sz. vasútvonalak), illetve a kapcsolódó közlekedési módváltási beruházásokkal, melyek tovább szélesíthetik a város vonzáskörzetét és foglalkoztatási szerepkörét.

Kecskemét városa a Mercedes beruházást követő időszakban **jelentős figyelmet fordított a vállalkozások munkaerőigény-kielégítésének vizsgálatára és a témában érdekelt szervezetekkel** (pl. munkaügyi központ, kamarák, oktatási intézmények, vállalkozások, Főiskola/Egyetem, AIPA Kft., egyéb szakértők) **történő összefogás szélesítésére**. Ennek a munkának részeként indulhatott el a fentebb jelzett szervezetek széleskörű együttműködése keretében a kecskeméti duális képzés modellértékű rendszerének kidolgozása, valamint a TOP-6.8.2-15-KE1-2016-00001 kódszámú „Foglalkoztatási paktum Kecskeméten” című projekt előkészítése és megvalósítása. Ennek köszönhetően sikerült előrelépni a hátrányos helyzetű álláskeresők térségi munkavállalásának elősegítésében, a térség lakosságmegtartó erejének erősítésében, a képzési rendszer megerősítésében, a készség- és képességfejlesztésekben való részvétel biztosításában.

Az Önkormányzat az előző időszakban is **fontos szerepet vállalt az oktatási-képzési rendszer fejlesztésében** (infrastrukturális és energetikai felújítások, oktatási-képzési-átképzési programok támogatása). **Aktív szerepet vállalt** a városban megtelepedett vállalkozások és a középiskolai intézmények közötti kapcsolatok megerősítésében, **a duális középiskolai és felsőoktatási programok elindításában**, a képzési-, átképzési rendszer támogatásában, a helyi gazdaság munkaerő szükségleteinek feltárásában, valamint az új képzési igények megfogalmazásában. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata felismerte, hogy a társadalom iskolázottsági viszonyai nem csak egyfajta „válságállóságot”, innovációs és adaptációs szintet feltételeznek, de tükrözhetik egy adott közösség változásokkal szembeni rugalmasságát és alkalmazkodóképességét. Ebből adódóan **a város elkötelezett az iskolázottsági színvonalának emelésében és az ehhez szükséges közoktatási** (általános és

középiskolai) **és felsőoktatási hálózatának fejlesztésében, a fenntartókkal történő együttműködés formáinak kibővítésében és elmélyítésében.**

A helyi foglalkoztatási együttműködésekhez kapcsolódóan, az önkormányzati lakosságmegtartó szolgáltatások egyik meghatározó eleme a **megfizethető árú, változatos lakhatási lehetőségek bővítése**. Kecskemét regionális gazdasági központként akkor lehet sikeres, ha a javítani tudja a lakhatási lehetőségek minőségét, változatosságát és elérhetőségét. A legfontosabb cél, hogy Kecskeméten a különböző társadalmi rétegek számára elérhető és megfizethető lakhatási lehetőségek álljanak rendelkezésre. Ez különösen a fiatalok, a középosztály és az alacsony jövedelmű rétegek számára jelentene fontos előrelépést. Ennek érdekében kiemelten fontos a városi tulajdonban lévő meglévő bérlakásállomány hasznosítása, illetve annak folyamatos korszerűsítése és építése. A városban megtelepedett cégek és a város ellátórendszerében meghatározó intézmények munkaerő biztosítása érdekében **az önkormányzat lehetőséget biztosít megfizethető bérlakások bérlőkijelölési jogának megszerzésére**. Napjainkban 11 szervezettel (*Neumann János Egyetem, Károli Gáspár Református Egyetem, Nemzeti Adó – és Vámhivatal, Kecskeméti Törvényszék, Magyar Honvédség, Bács-Kiskun Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, Bács-Kiskun Vármegyei Rendőr-főkapitányság, Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház, Bács-Kiskun Vármegyei BV Intézet, SOS Gyermekfalu, Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága*) 159 db lakás vonatkozásában van érvényben bérlőkijelölési jog.

A városi adaptív és rugalmas alkalmazkodóképességének növelése érdekében, igyekezett erősíteni a stratégiai-, valamint a tudatos településtervezési és városfejlesztési szakmai háttérfeltételeit. Ezen a területen fontos szerepet játszik az Önkormányzat kizárólagos tulajdonában lévő Kecskeméti Városfejlesztő Kft., amely az elmúlt években számos stratégiai dokumentum és ágazati koncepció (pl. Klímastratégia, Településfejlesztési Koncepció, Közlekedési Koncepció, Településterv, Településrendezési Terv, FVS, Gazdasági Program, Zöldfelületi Infrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akcióterv, Integrált Vízgazdálkodási Terv, Adatgazdálkodási Koncepció, Környezetvédelmi Program) készítésében vett részt. Ezek az anyagok egyrészt feltárták a város előtt álló szakterületi kihívásokat és problémákat, másrészt megoldásokat adtak ezek kezelésére, illetve célokat fogalmaztak meg a város fejlődése érdekében. A megfelelő szakmai előkészítettség biztosítása érdekében széleskörű együttműködést kezdeményezett a fejlesztésekben érdekelt szakmai és civil szervezetekkel, intézményekkel és a helyi vállalkozásokkal.

A tudatos városfejlesztés mellett, a város gazdasági ökoszisztémájának fejlesztése is fontos általános célként jelenik meg, melynek során **a város széleskörű együttműködés kialakítására törekszik a gazdaság, az oktatási intézmények, a K+F+I szervezetek, valamint az egyéb közigazgatási és civil szervezetekkel**, a gazdasági területek megfelelő kialakítása, a humán

erőforrás biztosítása, továbbá az infrastrukturális, digitalizációs, városfejlesztési és fenntarthatósági kérdések vonatkozásában.

Kecskeméten a legszélesebb körű és legmarkánsabb együttműködési hálózat az ipar- és gazdaságfejlesztés területén, a kapcsolódó feladatok (a DAIMLER-BENZ eredményes működéséhez szükséges háttérfeltételek megteremtése, munkaerő és beszállítók biztosítása, duális oktatási rendszer kialakítása, a képzés színvonalának emelése, a közlekedés feltételeinek biztosítása, közszolgáltatások és üzleti környezet fejlesztése, stb.) és problémák (pl. munkaerőhiány, növekvő közúti forgalom, környezetszennyezés, energiaellátás és energiabiztonság, olcsó lakhatási lehetőségek biztosítása) kezelése érdekében alakult ki az elmúlt évtizedben. A feladat ellátása érdekében az AIPA Nonprofit Közhasznú Kft. koordinációs testületeket (vállalati, felsőoktatási, fejlesztési, önkormányzati) hozott létre, s megalakította munkacsoportjait (Infrastruktúra, HR, Beszállítói környezet, K+F, Társadalmi környezet, Logisztika). A régiós szintű gazdaságfejlesztési program megvalósítása során széleskörű kapcsolatrendszert épített ki a kormányzati szervezetekkel, szakmai szövetségekkel, az önkormányzatokkal, szakmai szervezetekkel, egyetemekkel, kutató-intézetekkel, a programban érintett cégekkel (Mercedes, Bosal, Knorr-Bremse, KKV-k), különböző közszolgáltatást végző vállalatokkal (DAKK Zrt. Bácsvíz, DÉMÁSZ, MVM, DÉGÁZ).

A gazdasági környezet és a városi igények változására reagálva az Önkormányzat a partneri együttműködés tartalmi és szervezeti kereteinek megújítása felé kíván lépéseket tenni az elkövetkező években, ezért Kecskemét 5.0 néven új gazdasági ökoszisztémafejlesztési programot indított el, melynek segítségével új alapokra helyezi (modernizálja), az együttműködés formáit. A rövid távú megoldandó feladatokról fokozatosan a középtávú, illetve hosszútávú kezdeményezések kerülnek fókuszba. A megújult, Kecskemét 5.0 program egyre inkább egy természeti ökoszisztémához hasonló rendszerként tekint a város gazdaságára. Ebből fakadóan a program a társadalmi és környezeti tudatosságra épülő gazdaságfejlesztést szeretne megvalósítani. Célja a városi szereplők (nagyvállalatok, KKV-k, tudásátadó intézmények, kutatóhelyek, közigazgatási és államigazgatási intézmények, civil szervezetek, városban és az agglomerációban élő lakosok) közötti kapcsolatok és együttműködések minőségének és intenzitásának fokozása, hiszen a szereplők tevékenységén túl ezen együttműködések értékteremtő ereje határozza meg a gazdasági ökoszisztéma érettségét. A program három alprogramot foglal magába: Gazdasági tudatosság, Társadalmi tudatosság és Környezeti tudatosság alprogramok.

A helyi gazdaságfejlesztés egyik fontos alapeleme a gazdasági területek fejlesztése, amely hozzájárul a munkahelyteremtéshez, a vállalkozások növekedéséhez és az innováció ösztönzéséhez. A megfelelő tervezéssel, előkészítéssel és beruházásokkal ezek a területek jelentős mértékben javíthatják Kecskemét gazdasági versenyképességét és fenntarthatóságát.

A gazdasági területek fejlesztése több célt is szolgálhat. A nagyobb méretű területeket magukba foglaló ipari parkok elsősorban termelési tevékenységek számára biztosítanak helyet, megfelelő infrastruktúrával és logisztikai lehetőségekkel.

A kisebb területeken, gyakran a városi lakókörnyezet szomszédságában kialakuló vállalkozási övezetek a KKV-k és startupok számára nyújthatnak megfelelő működési területet. Az innovációs és technológiai parkok pedig egyetemek és kutatóintézetek közelében létrehozott központok, amelyek az új technológiák fejlesztését és piacra jutását segítik.

Kecskemét kiemelten kezeli gazdasági területeinek fejlesztését, legnagyobb léptékű beavatkozásként a Déli iparterület infrastrukturális fejlesztése (víziközmű- és útfejlesztés) említhető. A kecskeméti Déli iparterület átalakulása 2008-tól kezdődően fokozatosan zajlik, összhangban a Mercedes-Benz gyár beruházásaival. A fejlesztések célja az iparterület infrastruktúrájának modernizálása és bővítése annak érdekében, hogy megfeleljen a betelepülő gyárak igényeinek és támogassa a beszállítói lánc kialakítását, ill. bővülését.

Kecskemét célja, hogy a kialakított és folyamatosan fejlesztendő gazdasági környezetében az évtizedek óta itt működő hazai és külföldi befektetőknek, illetve a jövőben betelepülő cégeknek egyaránt megfelelő feltételeket biztosítson a sikeres működéshez. Ennek érdekében Kecskemét egységes koncepció mentén, elsősorban alulhasznosított és barnamezős városi területeken jelöli ki gazdaságfejlesztési övezeteit. A fejlesztési területek kijelölése során cél volt, hogy megfelelő szintű, jól megközelíthető és gazdaságosan fejleszthető terület álljon rendelkezésre nemcsak nagyberuházások, hanem KKV-k és kutatási, innovációs központok számára is.

Az önkormányzat gazdálkodása

A központi költségvetéstől függő magyar önkormányzati rendszerben a települések fejlődését, versenyképességét leginkább gazdasági szerkezetük, vállalkozási hajlandóságuk, tőke- és lobbierejük, valamint pályázati aktivitásuk határozza meg.

Kecskeméten az elmúlt közel két évtizedben a beruházások nagyobb része uniós források felhasználásával valósult meg, de jelentős állami (pl. Modern Városok Programja, minisztériumi programok, pályázati lehetőségek) és önkormányzati források is segítették a város település- és gazdaságfejlesztési tevékenységét.

A helyi gazdaság bővülésével párhuzamosan az önkormányzat helyi közhatalmi bevételei 2014 és 2025 viszonylatában több mint megháromszorozódtak, ezen belül a helyi iparűzési adó bevételek még dinamikusabban (3,3-szeresükre) növekedtek. A helyi közhatalmi bevételek nominális növekedése jelentősen javította az önkormányzat bevételi pozícióját, a fejlesztések finanszírozásában ennek előnyeit ugyanakkor a beruházási költségek jelentős emelkedése számottevően mérsékelte. A KSH adatai alapján az építőipari termelői árak 2014 és 2025 között mintegy 157%-kal, ezen belül az épületépítési árak közel 179%-kal emelkedtek, így a

bevételnövekedés jelentős részét a beruházási költségek emelkedése erodálta. A 2014 és 2025 közötti időszakban a beruházási összegek tekintetében az éves átlag meghaladta a 8,2 milliárd Ft-ot, míg a felújítási összegek éves átlaga elérte az 2,1 md Ft-ot,

A vizsgált időszakban rendelkezésre álló éves beruházási, fejlesztési források azonban messze elmaradtak a valós társadalmi-gazdasági szükségletektől. A kötelező és önként vállalt közfeladatok ellátása, az intézményrendszer és a városi infrastruktúra biztonságos működtetése, az eszközállomány fenntartási és rekonstrukciós igényei, valamint a fejlesztésekhez kapcsolódó saját forrásigények együttesen jelentős terhet rónak a költségvetésre, amely által az önkormányzat sem a városüzemeltetéssel kapcsolatos feladatok ellátása, sem pedig a város számára fontos – pl. munkahelyteremtő, gazdaságélénkítő, az ellátottsági szintet és élhetőséget javító, működtetési költségeket csökkentő – beruházások megvalósítása kapcsán nem tudott reálértelemben jelentős többletforrásokat biztosítani. A jövőbeni önkormányzati működés és fejlesztési mozgástér szempontjából meghatározó kérdés az önkormányzati feladatellátás finanszírozási rendszerének, valamint az állami és helyi önkormányzati szerepvállalás arányainak hosszú távon kiszámítható és egyértelmű rendezése. A stabil tervezhetőség érdekében olyan finanszírozási környezet szükséges, amely a feladatokhoz és felelősségi körökhöz igazodóan biztosítja a működéshez és a fejlesztések előkészítéséhez szükséges forrásokat, és egyúttal megfelelő teret hagy a helyi saját bevételekre épülő önkormányzati döntéshozatalnak.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 100%-os tulajdonában álló gazdasági társasága, a Városi Alapkezelő Zrt. 2017-es megalapítása ezért is volt fontos, amely jelentős szerepet vállalt a létrehozása óta a tervezett gazdaság- és városfejlesztési beruházások finanszírozásában. Az Alapkezelő jelenleg két alapot kezel (Vállakozásfejlesztési Alap és Városfejlesztési Alap), összesen 25 milliárd forint értékben.

A Vállakozásfejlesztési Alap célja a mikro- és kis vállalkozások támogatása, elsősorban termékgyártásban és -fejlesztésben, szolgáltatásbővítésben és -fejlesztésben. Ehhez kapcsolódóan támogatja a gyártógépek és berendezések vásárlását, illetve telephely-fejlesztést és ingatlanvásárlást. Emellett nagy hangsúlyt kap a hatékonyság növelés és az innováció is, mivel a támogatás kiterjed az energiahatékonyság növelésére, a digitalizációt támogató informatikai fejlesztésekre, ISO minősítés megszerzésére, valamint a piaci részesedés megtárására, illetve növelésére. A közép- és nagyvállalatok esetében a támogatási kör kibővül az Ipar 4.0 stratégiához kapcsolódó megoldások fejlesztésének és alkalmazásának támogatásával.

A Városfejlesztési Alap célja pedig olyan, Kecskemét számára fontos jövedelemtermelő városfejlesztési projektek és befektetések támogatása, amelyek normál piaci alapon nem finanszírozhatók (pl. magasabb kockázattal, alacsonyabb jövedelmezőséggel vagy lassabb megtérülési rátával rendelkeznek, mint a bankok, piaci befektetők elvárásai), illetve

megvalósításuk alapvető fontosságú a város dinamikus növekedése és a helyi gazdaság fejlődése szempontjából.

A koronavírus hatásainak enyhítésére a Városi Alapkezelő Zrt. 2020-ban meghirdette a RESTART programot, amely a vállalatok stabilizációját, újraindulási feltételek javítását célozza. Ennek keretében lehetőség nyílik működési költségek finanszírozására, munkaerő megtartását célzó intézkedések megvalósítására, telephelyek fejlesztésére, ingatlanok. gyártógépek és berendezések vásárlására, valamint pályázati önerő biztosítására.

A város sikerességét, verseny- és vonzóképességét tehát alapvetően tervezett programok, projektek megvalósítása/megvalósíthatósága és azok ütemezése a város számára rendelkezésre álló fejlesztési források függvénye. A város 2030-ig szóló szükségletalapú fejlesztési igénye Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának anyagi lehetőségein messze túlmutat, s lényegesen meghaladja a 2021-2027-es uniós költségvetési ciklusban a TOP Plusz keretében a város részére dedikált 19,382 Mrd Ft-os keretet.

A város hosszú távú fejlesztési programjának finanszírozása a jövőben a különböző források és pénzügyi eszközök tudatos kombinációját igényli. A hagyományos önkormányzati saját források és a vissza nem térítendő európai uniós támogatások – így a 2021-2027-es uniós költségvetési ciklus ágazati operatív programjai (pl. KEHOP Plusz, DIMOP Plusz, IKOP Plusz, EFOP Plusz) keretében megjelenő felhívások, a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF), illetve az unió egyéb közvetlenül elérhető pályázati forrásai – , valamint a központi költségvetési támogatások mellett egyre nagyobb szerepet kaphatnak a visszatérítendő és piaci alapú finanszírozási formák. Különös figyelemmel kell lenni az elérhető hitel- és kötvényfinanszírozás, valamint a zöld beruházásokhoz kapcsolódó speciális pénzügyi konstrukciók alkalmazására, míg a bevételtermelő vagy megtakarítást eredményező fejlesztések esetében indokolt vizsgálni a magántőke, az ESCO- és egyéb projektfinanszírozási konstrukciók bevonásának lehetőségét is. A város Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszere emellett megteremti annak szakmai alapját, hogy a környezeti célokat szolgáló beruházások finanszírozásában a jövőben zöld hitel, zöld kötvény vagy elkülönített zöld finanszírozási konstrukciók is alkalmazhatók legyenek.

1.3.2 Zöldülő város

Kecskemét, mint a környezetileg érzékeny és a klímaváltozás hatásainak rendkívül kitett Duna-Tisza-közi Homokhátság legnagyobb **települési központja**, a város fenntartható fejlődése és hosszú távú élhetőségének biztosítása érdekében **elkötelezett a zöld átállás megvalósításában**, az azzal kapcsolatos feladatok kimunkálásában, annak megvalósításában és fenntartásában. A klímaváltozás Kecskeméten már jelenleg érzékelhető, és a következő évtizedekben várhatóan tovább erősödő környezeti, társadalmi és gazdasági hatásokkal jár. Ez olyan **összetett városfejlesztési megközelítést** kíván, amely egyszerre szolgálja az **üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentését**, a **fosszilis energiahordozóktól való függőség mérséklését** és a klímaváltozás következményeihez történő **alkalmazkodást**, továbbá a **természeti erőforrások fenntartható használatát** és a városi **ökoszisztémák állapotának javítását**. Ennek meghatározó területe az energetikai átállás, a zöld- és kékinfrastruktúra, valamint a vízgazdálkodás fejlesztése, a fenntartható mobilitás, a körforgásos gazdaság, az épületállomány korszerűsítése, továbbá a biodiverzitás és a környezeti elemek védelme.

Kecskemét stratégiai és szakági dokumentummaiban (pl. Településfejlesztési Terv, Klímastratégia, Környezetvédelmi Program, FVS, ZIFFA, ITVT) rögzített fejlesztési **célrendszerei és területhasználati elvei nagy hangsúlyt fektetnek az egészséges, élhető, klímabarát és fenntartható környezet kialakítására**. Emellett a dokumentumok felhívják a figyelmet **a gazdasági-ipari fejlesztés jellegének** (pl. energia és erőforrásigényes, árutermelő, vagy környezetbarát, innovatív) és **léptékének, valamint a természeti környezet teherbíró képességének, a környezeti elemek használata közötti egyensúly keresésének fontosságára**. Ennek a kényes egyensúlynak a megtalálása és az ezekhez szükséges beavatkozások megvalósítása döntheti el, hogy Kecskeméten a tervezett fejlesztések milyen irányú környezeti folyamatokat, hatásokat eredményezhetnek a jövőben.

Kecskeméten a természeti adottságok, klimatikus és környezeti folyamatok (pl. deflációra érzékeny homoktalajok, felszíni vízfolyások hiánya, szárazodás, az aszályhajlam növekedése, talajvízszint-süllyedés, jelentős por- és pollenszennyezettség, növekvő időjárási szélsőségek, csökkenő biodiverzitás) **alakulását jelentősen veszélyeztetheti az ipari, termelő tevékenység erősödése, területigényének növekedése és a város fejlődéséből adódó erőforrás és mobilizációs szükséglet**. A feltárt környezeti és klimatikus kihívások kezelése integrált beavatkozásokat igényel. Ennek meghatározó területe a kék- és zöldinfrastruktúra fejlesztése, a fenntartható víz- és hulladékgazdálkodás, a körforgásos gazdaság, a fenntartható városi mobilitás, az energiahatékonyság és a megújulóenergiahasznosítás fejlesztése, valamint a termőföldek és a természeti értékek védelme. E beavatkozások eredményessége nemcsak az egyes projektek megvalósításától, hanem azok összehangolásától, területi célzottságától, megfelelő finanszírozásától és hosszú távú fenntartásától, valamint a lakossági és gazdasági szereplők együttműködésétől is függ.

A város szolgáltatási mixe

A kecskeméti ipari termelés felfutásával párhuzamosan, 2009 és 2024 között erőteljesen, 56,21%-kal növekedett a városban a villamosenergia-felhasználás, 2024-ben elérve az 554 722 MWh-t. A növekvő igények kiszolgálására és a biztonságos energiaellátás érdekében az elmúlt évtizedben jelentős villamosenergia-hálózati és alállomási fejlesztések valósultak meg, illetve további kapacitásbővítések vannak folyamatban, különösen a déli gazdasági-ipari területek ellátásának biztosítása érdekében. A város további gazdasági fejlődése és az elektrifikáció erősödése ezért a villamosenergia-hálózat fejlesztési igényét tartósan napirenden tartja.

Ezzel párhuzamosan a helyi megújulóenergia-termelés is számottevően bővült. Növekedett a megújuló energiatermelés, a hálózatra kiadott megújuló energia mennyisége 2024-ben elérte a 38 235 MWh-át, ami az összes felhasználás 6,9%-át tette ki. A város területén a fotovoltaikus rendszerek beépített teljesítménye az elmúlt évtizedben nagyságrendileg növekedett, és a távhőellátásban is jelentős megújulóenergia-kapacitás jelent meg a biomassza-fűtőmű üzembe helyezésével. A megújulóenergia-termelés növekedése ugyanakkor önmagában nem biztosítja az energetikai átállást.

A következő időszak meghatározó feladata a növekvő villamosenergia-igény, a helyi megújulóenergia-termelés és a hálózati kapacitások összehangolt fejlesztése. Ennek része a hálózati infrastruktúra szükséges bővítése, az energiahatékonyság javítása, a helyben termelt energia helyi felhasználási arányának növelése, az energiatárolási és egyéb rugalmassági megoldások kialakítása, valamint az energiamenedzsment és az energiaközösségi lehetőségek fejlesztése. Különösen fontos hiányosság, hogy a város jelenleg nem rendelkezik meghatározó energiatároló kapacitással.

Kecskemét zöldinfrastruktúra hálózata mozaikos szerkezetű, a gyűrűs-sugaras városszerkezetet követve, szigetszerűen elhelyezkedő zöldfelületi elemekkel, amelyek kapcsolódását, hálózattá szerveződését a vonalas elemek (pl. fasorok, útmenti zöldfelületek, facsoportok) segítik elő.

A településen vizsgált közhasználatú közparkok, közkertek, közterek tekintetében elmondható, hogy számuk és kiterjedésük (137,6 ha, a teljes közigazgatási terület mindössze 0,43%-a) kevés és még a meglévőknél is – a legtöbb esetben – hiányzik a szakszerű kialakítás, hiányos a kiépítettségük és növényfedettségük. Az említett problémák akadályozzák, hogy a települési közparkok, közkertek és közterek megfelelő módon biztosítsák minden városrész lakosai számára a mindennapi felfrissüléshez, szabadidős tevékenység eltöltéséhez szükséges megfelelő helyszínt, így nem tudnak hozzájárulni sem a közösségi találkozóhelyek biztosításához, sem pedig a szükséges ökoszisztéma szolgáltatásokhoz, ezért fejlesztésük kiemelt fontosságú.

További problémaként jelentkezik, hogy a városban az összefüggő fasorok rendszerében általánosak a hálózati megszakadások, a zöldsávok mennyiségi (elsősorban szélesség, és hosszbeli folyamatosság) és minőségi (növényfedettség, vízszikkasztó potenciál – pl.:

burkolatlan árok) jellemző is széles skálán mozognak és erősen függ a használat intenzitásától (pl.: forgalom nagysága, elburkolások). A fasorok és zöldsávok hiánya, illetve nem megfelelő minősége következtében hatékony, közvetlen kapcsolat nem biztosítható a tömbszerű zöldfelületi létesítmények (erdők, természeti területek) és a pontszerűen elhelyezkedő belterületi zöldfelületi egységek között. A vonalas zöldfelületi elemek hiányainak pótlása, fejlesztése szükséges a zöldfelületi elemek rendszerré fejlődése, ezáltal rugalmas reagálóképességének és működésének hatékonyságának növelése érdekében.

A lépcsőzetes, átgondolt és rendszerszintű zöldinfrastruktúra fejlesztés – beleértve a meglévő növényállománynak a klímaváltozással kialakuló romló körülmények között életképes növényfajtákra történő tervszerű, fokozatos lecserélését is –, valamint a fenntartás tekintetében az adott szakterület vonatkozásában a ZIFFA az elsődleges iránymutató szakdokumentum a városban.

A zöldinfrastruktúra hálózathoz elválaszthatatlanul kapcsolódik a felszíni és felszín alatti természetes és mesterséges (nem csőhálózatos) vizek rendszere, azaz a kékinfrastruktúra, amely a zöldhálózat mindenkori fejleszthetőségének is alapfeltétele.

A külterületen a mezőgazdasági területek, gyepterületek, valamint az erdőterületek, amelyek elsődleges zöldterületi karakterképző elemekként jelennek meg. A természetközeli területek (2 555 ha) szórtan jelennek meg, a település egészéhez viszonyítva kis arányban (7,9%), védett természeti területekkel (az ex lege védett területek kiterjedése a teljes közigazgatási területen belül: 0,44%) kismértékben rendelkezik a város. A kecskeméti táj sajátos adottsága a részben gyenge termőhelyi adottságú területeken, részben a belterület szélein finom mikro-domborzatú területeken kialakult kertségek megléte, megmaradása. Ezek a kertségi területek különböző mértékben műveltek, de mindenképpen különös zöldfelületi arculatai a városnak, még akkor is, ha számos városépítészeti, tájesztétikai és településüzemeltetési kérdést vetnek fel, de zöldfelületi karakterük feltétlenül értékes és védendő.

A külterület 56%-án mező-, 18%-án erdőgazdálkodás folyik. A kompakt város kialakításának igénye és elve ellenére, Kecskeméten a beépített területek évről évre növekednek (2020-2025 között összesen 14,56%-kal), amely beépítés gyakran jobb minőségű termőföldeket érint. Ezzel is összefüggésben, továbbá a jellemző gazdálkodási technológia és a klímaváltozás hatására napjainkra a művelt mezőgazdasági táj és termőtalaj is fokozódó védelemre szorul.

A mezőgazdasági területek védelme összefüggésbe hozható a város elmúlt bő egy évtizedében tapasztalható erőteljes iparosításával, melynek hatására a gazdasági területek (Gip és Gksz) kiterjedése a 2005. évi 856 ha-ról napjainkra 2 188 ha-ra növekedett (ebből az ipari területek kiterjedése: Gip: 903 ha).

A körforgásos gazdaság élénkítése érdekében Kecskemét több területen is előrelépett az elmúlt évtizedben. Legjelentősebb volt ezek közül a városi szintű hulladékgazdálkodási rendszer

fejlesztése, a szelektív gyűjtés és újrahasznosítás szerepének bővítése, valamint a visszamaradó (bio) hulladék energetikai hasznosítása.

2018-ban nyílt téri MBH (mechanikai-biológiai hulladékkezelő) technológia indult el a kecskeméti regionális hulladéklerakón, majd 2019-ben a nagykőrösi komposztáló telepen is. Ezzel a vegyes hulladékból leválasztható hasznosítható frakció mennyisége eléri a bemenő anyagáram 30%-át. Ehhez kapcsolódóan további fejlesztések (új MBH technológia, energetikai hasznosító technológia) is megvalósultak. A lerakó II/A. és B ütemben kialakított biogáz gyűjtő kutak száma 20 db. A keletkező gázmennyiség optimális esetben 300 m^3/500 kW. Ugyanilyen rendszer kerül kiépítésre a C-D ütem-nél is. A biogázt a telepen hasznosítják. A két gázmotor által termelt elektromos energiát részben a telep villamosenergia igényének fedezésére használják, részben a villamos hálózatba táplálják vissza, a termelt hőenergia döntő része egyelőre nincs hasznosítva.

A DTkH Nkft. 2022-ben kapott egységes környezethasználati engedélyt (BK/KTF/00881-12/2022.) a 0737/14 hrsz ingatlanon egy újabb B3 típusú hulladéklerakó tér kiépítésére. Az új lerakó négy kialakítandó depóniatérre oszlik, amelyek kialakítása 2023-ban megkezdődött. az új hulladéklerakó teljes befogadó kapacitása 522.437 m3, ami 626.924 t hulladéknak felel meg. A lerakón lerakással ártalmatlanítható nem veszélyes hulladékok mennyisége: 80.000 t/év. A lerakón technológiai céllal hasznosítható nem veszélyes hulladékok mennyisége: 20.000 t/év.

A fejlesztési folyamat következő fázisában a DTkH Nkft. 2024-ben kapott egységes környezethasználati engedélyt (BK/KTF/00003-7/2024.) a 0737/13 hrsz ingatlanon egy új válogatómű és biológiai kezelő telep létesítésére, ami egy automatizált rendszerként került kialakításra 2024 év végére. A válogatómű műszaki kialakítása alkalmas a vegyesen gyűjtött települési szilárd hulladékból magas fűtőértékű RDF előállítására, illetve anyagában is hasznosítható műanyag csomagolási hulladékok és fémhulladékok leválasztására. Az anyagában nem hasznosítható hulladékot (hasznosítási lehetőség hiányában) lerakással kerül ártalmatlanításra.

A válogatómű kapacitása évente 120 000 tonna, amely mennyiségből a feldolgozást, válogatást követően a telephelyre beszállított hulladék 35-40%-át anyagában, vagy termikusan hasznosítható, a beérkező anyag összetételének függvényében. A válogatómű műszaki kialakítása alkalmas a vegyesen gyűjtött települési szilárd hulladékból magas fűtőértékű RDF előállítására, illetve anyagában is hasznosítható műanyag csomagolási

A hulladék válogatóműben 2019-2024 években jellemzően ~6-7 ezer tonna között alakult a feldolgozott hulladékok mennyisége, 2024-ben volt az időszak átlagához képest alacsonyabb a mennyiség.

A zöldfelület fenntartás során Kecskeméten jellemzően több, mint 2 000 tonna biológiailag lebomló növényi származék keletkezik éves szinten. Emellett folyamatosan emelkedik a

hulladéklerakóra kerülő szerves hulladékok mennyisége, amely a 2019-es 189,44 t/év értékről 2024-re felemelkedett 674,62 t/évre.

A város emellett rendelkezik rothasztási hulladékhasznosítási technológiával (Biogáz üzem), valamint a város szennyvíztisztító telepe melletti komposztáló teleppel is.

A szennyvíz tisztítása során keletkező biogáz a szennyvíztisztító telepen energiatermelésre kerül felhasználásra. A 2019 és 2024 közötti években ~1 450-2 330 ezer m^3 között változott az előállított biogáz mennyisége, amellyel jellemzően együtt mozgott a biogáz elégetéséből származó hő és villamos energia. Sőt 2024-ben mindhárom erőforrásból (a szennyvíztisztító telep biogáz termelése 2024-ben: 2 330 ezer m^3, a biogázból termelt villamos energia mennyisége 4 200 MWh/év, míg a biogázból termelt hőenergia mennyisége 5 040 MWh/év) rekord mennyiség került előállításra és felhasználásra.

A 2019-2024 időszakban minden évben több, mint 10 ezer t/év szennyvíziszap került komposztálásra, amely komposzt minősége megfelelt a termésnövelő anyagokra vonatkozó előírásoknak, így az előállító BÁCSVÍZ Zrt. megkapta a termék korlátozás nélküli forgalomba hozatali engedélyét. Tápanyag tartalom tekintetében szintén megfelel a forgalmazás követelményeinek.

Kecskemét számára fontos a helyi beszállítói programok erősítése a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a városi húzóágazatok területén egyaránt. Az elmúltévtized folyamán jelentős kihívást jelentett, hogy a hagyományos kertségi és gyümölcstermesztési területek felhagyottá váltak, emellett a legjobb talaj- és termőhelyi adottságú, magas aranykorona értékű, déli külterületi szántók egy részét napjainkra már iparterület foglalja el. A még megmaradt kertgazdálkodási és gyümölcstermesztési, valamint a növénytermesztésre alkalmas „feketeföldek” (Városföldi tanyák, Törökfái és Kisfái határos részei) védelmét szabályozási eszközökkel is igyekszik erősíteni a város, hogy a városban jelentős hagyományokkal rendelkező élelmiszeripar alapanyagellátását biztosító rövid ellátási láncok a jövőben ne sérüljenek. Ezt a célt szolgálja az alulhasznosított barnamezős területek városi kijelölése, a jövőbeli fejlesztési területek lehatárolása és fejlesztési feltételeinek leszabályozása, illetve a megjelenő vállalkozások, beszállítók ezen területre történő irányítása

Kecskemét városa a körkörös gazdaság kiépítésére való törekvése mellett hangsúlyosan foglalkozik az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást ösztönző tevékenységek megvalósításával is.

Kecskemét városi hőszigethatásának mérséklése érdekében számos beavatkozást valósított meg már eddig is. A városi hőszigethatás Kecskemét központi és intenzíven beépített területein már jelenleg is kimutatható, és a hőhullámok gyakoribbá és intenzívebbé válásával várhatóan tovább erősödik. A magas burkoltságú, alacsony zöldfelületi arányú és kedvezőtlenül átszellőző területek ezért a város klímaalkalmazkodásának kiemelt beavatkozási térségei. A probléma kezelése nem egyetlen eszközt, hanem a zöldfelületek és árnyékolás növelését, a csapadékvíz

helyben tartását és párologtatását, a burkolt felületek mérséklését, az épületállomány nyári hővédelmének javítását és a városszerkezeti átszellőzés feltételeinek megőrzését együttesen igényli.

A város jobb átszellőzése érdekében igyekezett növelni a zöld ék területén a zöldfelületek kiterjedését (pl. arborétum környezetében jelentős zöldítési folyamat, Erdőpark kialakítása, településfásítási és zöldítési programok), valamint a város beépített területein elindultak a parkfelújítási és közösségi kertek kialakítását célzó programok. A klímaváltozáshoz történő alkalmazkodást szolgálják azok a programok projektek is, melyek a város több pontján vízáteresztő burkolatok és párakapuk telepítésével, valamint esőkertek létrehozásával (pl. Gerlice utca, Sosztakovics utca, Csabagyöngye utca, Homokbánya) kívánnak hatást gyakorolni a kedvezőbb mikroklíma kialakítására. A zöldfelületek javítása érdekében öntözőrendszerek rekonstrukcuiója vagy telepítése történt meg több városrészben (Szarvas tér, Rudolf Kert, Rákóczi út, Szabadság tér, Főtér). Emellett elindult a városi csapadékvíz visszatartási program tervezése, a Csukás ér menti területeket érintően.

Az említett eredményeket számos tájékoztató, népszerűsítő és szemléletformáló program mutatta be az elmúlt időszakban, amely a helyi lakosság figyelmét kívánták felhívni a jó gyakorlatok átvételére és terjesztésére.

Az alkalmazkodást segítő programok mellett, a város jelentős eredményeket ért el az emissziócsökkentés területén is, melynek olyan kézzelfogható eredményei jöttek létre az elmúlt években, mint a Termostar Kft. 25 MW-os biomassza fűtőműve, a KEKO Kft. autóbuszállomány korszerűsítő programjai, benne a hidrogénüzemű autóbuszok beszerzése (első fázisban 2 db, majd az erdmények függvényében további környezetbarát gépjárművek beszerzése), a közintézmények energetikai korszerűsítési projektjei (2014-től mintegy 30 db), vagy éppen a világításkorszerűsítési programok (céljuk az elavult fényforrások energiatakarékos LED-technológiára való cseréje, valamint a hálózat üzemeltetésének digitalizálása), melynek keretében már több mint 5 500 köztéri világítási lámpa cseréje valósult meg, míg az új fázisban további 6 000 lámpatest cseréje kezdődhet el Kecskeméten.

A város gazdasága

Kecskemét gazdasági szerkezetének – elmúlt évtizedekben tapasztalható – átalakulásával, az árutermelő képességének növekedésével, valamint az erősödő foglalkoztatási- és ellátóközpont szerepkörével, jelentős hatást gyakorolt a természeti környezetére és a térség környezeti elemeinek (pl. talaj, víz, levegő) használatára. A város alapvető célja az, hogy a fenntarthatóság és az egészséges városi környezet biztosítása érdekében minden lehetséges eszközzel megelőzze vagy minimális szintre csökkentse a levegő, talaj, felszíni és felszín alatti vízek terhelését, a különböző gazdasági típusú tevékenységek során keletkező zaj mértékét és az újra nem hasznosítható hulladék mennyiségét.

Levegőszennyezés

A város légterébe kerülő légszennyező anyagok döntően a közlekedésből, a fűtésből és az üzemi, technológiai tevékenységekből erednek.

Légszennyező anyag kibocsátás szempontjából jelentős ipari üzemek, illetve termelő, vagy szolgáltató tevékenységet végző létesítmények találhatóak Kecskemét közigazgatási területén belül. Ezen üzemek, telephelyek a város iparterületein, illetve kereskedelmi szolgáltató-gazdasági területein helyezkednek el döntően. A település iparterületei és ipari eredetű légszennyező területei – az uralkodó szélirány szempontjából kedvező elhelyezkedéssel – a város DNy-i, D-i részein találhatóak. Kisebb arányban pedig a központi belterület K-i területein, ez abból a szempontból kevésbé kedvező, hogy a második leggyakoribb szélirány az a K-ÉK-i.

A városfejlődés sajátos adottságaként kezelendő az a tény, hogy az iparterületek több helyen lakóterületek közé ékelődnek be (gazdasági és lakó funkciók keveredése), illetve bizonyos utak egyik oldalán iparterület, másik oldalán lakóterület találhatók mindenféle védő zöldsávok megléte nélkül. A levegőszennyezés ebben az esetben a lakó- és ipari területek egymásra növése, közelsége, valamint a nagyobb számban jelen lévő lakosság légszennyező anyagokkal való érintettsége, illetve az abból adódó egészségügyi kockázatok miatt kap nagyobb figyelmet. A városban található nagy kiterjedésű iparterültekről elmondható, hogy a korábbi (1990 előtti) szennyező ipari nagyüzemek jelentős része megszűnt, átalakult, vagy kisebb kapacitással és kevésbé szennyező technológiával üzemel. Más esetekben új ipari kapacitások épületk ki, jellemzően zöldmezős beruházások keretében.

Jelenleg az iparterületeken üzemelő jelentősebb levegőterhelést okozó üzemek – a gazdasági területekhez kötődően – az egész város területén megtalálhatók (122. ábra).

Az ipari és lakóterületek közvetlen érintkezési zónáiban ezért indokolt a területhasználati konfliktusok mérséklését szolgáló elválasztó és védőelemek fejlesztése. Ahol ennek területi és műszaki feltételei biztosíthatók, a hiányzó vagy nem megfelelő védő zöldsávok kialakítása, illetve megerősítése hozzájárulhat a környezeti terhelések mérsékléséhez és a lakóterületek kedvezőbb elhatárolásához.

Ipartelepek: Kecskeméti Konzervgyár telephelye (Univer-Product Zrt., Kecskeméti Konzerv Kft. élelmiszeripari üzemei), Phoenix Macano Kecskemét Kft., BRAMAC Kft., MAG Hungary Kft, Graboplast Zrt, UNIVER-COOP Zrt, Univer-Product Zrt, egyéb termelőtevékenységet folytató kisebb vállalkozások

Mercedes gyár területe: energia központ (kazánok, gázmotorok füstgáz kibocsátása), festő-fényező üzem (szerves oldószer kibocsátás).

Egyéb, az iparterületeken kívül üzemelő jelentősebb levegőterhelést okozó tevékenységek: 3 db fűtőmű (Akadémia krt. 4., Szultán u. 1., Mindszenti krt. 8360/7 hrsz.), áruházak az 5. sz. főút és a Ceglédi út mentén, valamint a kommunális létesítmények.

122. ábra: A kecskeméti (adatszolgáltatásra kötelezett) légszennyező tevékenységet folytató cégek, intézmények elhelyezkedése

Forrás: OKIR LAIR alapján saját szerkesztés

Ipari parkok:

- A Kecskemét-Kadafalva belterületétől K-ÉK-re lévő Kecskeméti Nyugati Ipari Park, ahol különböző gépipari, fémmegmunkáló, fémszerkezet gyártó, fémfelület kezelő, műanyag fröccsöntő, gumiipari, illetve elektronikai alkatrész és különböző járműipari szerelvénygyártó üzemek működnek, és a korábbi üres telkek is beépültek;
- A Fuvar utca – Kereskedő utca – Ipar utca – Mindszenti krt. közötti Kecskeméti Ipari Park a szélirány szempontjából kedvező elhelyezkedéssel;

(A KÉSZ Kft. területe egyéb hasznosítási cél miatt településközpont vegyes terület övezetbe került átsorolásra az elmúlt években.)

Egységes környezethasználati engedéllyel (IPPC) rendelkező (jelentős környezethasználó) vállalkozások, telephelyei:

- DTkH Nonprofit Kft. (hulladéklerakó; 0737/12 hrsz.)
- KKMO Regionális Létesítményüzemeltető Kft. (hulladéklerakó; 0737/14 hrsz.)
- Saubermacher-Magyarország Szolgáltató Kft. (hulladékkezelés; 0897/8, 0894/19 hrsz.)
- ACPS Automotive Kft. (korábban Bosal Hungary Kft.) (fém felületkezelés; Kadafalva Heliport, 11751/43 hrsz.)

- Kecskeméti Termostar Hőszolgáltató Kft. (Akadémi krt.-i fűtőmű; 3822/1 hrsz.)
- Kecskeméti Konzerv Kft. (konzervgyártás; 7416/17 hrsz.)
- Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. (energiaközpont, festés-felületkezelés; 26500 hrsz.)
- DESIGN Kft. (hulladékkezelés; 8364/18 hrsz.)
- BÁCSVÍZ Zrt. (hulladékkezelés; 8360/3, /4 hrsz.)
- Agrowatt Kft. (biogáz üzem hulladékkezelés; 0730/141 hrsz.)

Kecskemét közigazgatási területén üzemelő tevékenységek esetében a korábbi (a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet) jogszabály szerinti védelmi övezet egy létesítmény esetében került kijelölésre 2002-ben, melyet az ingatlan nyilvántartásba is bejegyeztek. Ezen létesítmény a PRINT 2000 Kft. Nyomda u. 11. sz. alatt lévő nyomdájának légszennyező pontforrása, mely körül 50 m sugarú körön belül lakóépület, üdülőépület, oktatási, nevelési, egészségügyi, szociális és igazgatási épület nem kerülhet elhelyezésre.

A gazdasági célú állattartó telepek nem meghatározóak Kecskemét közigazgatási területén. Kisebb üzemek találhatók a belterülettől távol, így az állattartó telepek üzemelésével járó bűzterhelés a belterületi lakóterületeken nem jelentős. Ezt segíti az a tény is, hogy a belterületi háztáji állattartás sem számottevő a városban. Az uralkodó szélirány és a távolságok, valamint a majorok, állattartó telepek területe és az állatlétszámok szempontjából ezen majorok elhelyezkedése általában kedvező.

Felszíni és felszín alatti vizek terhelése

A felszíni vizek minőségét döntően a települési infrastruktúra, a csatornázottság színvonala, illetve a működő ipar befolyásolja. Hatással van a vízminőségre a mezőgazdasági művelés alatt álló területekről bejutó diffúz szennyezés, a lakossági tevékenység, illetve a települési hulladékgazdálkodás is.

A város és környéke felszíni vizekben szegény, a belvízelvezetést három belvízcsatorna (időszakos vízfolyás) biztosítja. A közigazgatási terület ÉK-i részén DK-i irányban húzódik az *Alpár-Nyárlőrinci csatorna*. A közigazgatási terület DNy-i részén található a *Félegyházi vízfolyás*, míg a városon keresztül halad a Miklósteleptől É-ra kiinduló és az előzőekhez hasonlóan DK-i folyási irányú *Csukás-éri-főcsatorna*, befogadója a Dong-éri főcsatorna, azt követően pedig a Tisza.

A települési tisztított szennyvíz és a levezetett csapadékvizek fő befogadója a Csukáséri-főcsatorna. A nagy településméretből, az ipari üzemek számából és a levezetett csapadékvizek minőségéből adódóan a település felszíni vizeinek minősége veszélyeztetett.

A felszíni vizek terhelésének mérséklése érdekében szükséges a szennyvízelvezetés és -kezelés további fejlesztése, a mezőgazdasági eredetű diffúz szennyezések csökkentése, a szennyezett

csapadékvíz-bevezetések mérséklése, valamint a környezettudatos vízhasználati és gazdálkodási gyakorlatok elterjesztése. Ezt megfelelő monitoringgal, szabályozással és hatósági ellenőrzéssel is támogatni szükséges.

A felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet mellékletében foglaltak alapján Kecskemét közigazgatási területe a felszín alatti vizek szempontjából érzékeny terület. A vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet 2013. szeptember 1.-én hatályba lépett módosítása értelmében Kecskemét közigazgatási területének jelentős része (1232 db fizikai blokk) nitrát-érzékeny.

A felszín alatti vizek szennyező forrásai – a felszíni vizeknél ismertetetteken túl – a házi szennyvizek és az állati trágya helytelen gyűjtése, szakszerűtlen szikkasztása, valamint a nem megfelelően létesített csőkutak.

A település területén található talajvíz-megfigyelő (monitoring) kutakból rendszeresen vett vízminták alapján megállapítható, hogy a vas, mangán és arzén határértéket meghaladó koncentrációja valószínűleg természetes, földtani eredetű szennyezőként fordul elő, míg az ammónium, a nitrát, a klorid, a szulfát, a nátrium és a fajlagos elektromos vezetőképesség magas értéke egyértelműen emberi tevékenységből eredő szennyezésre utal. A talajvíz a település területén tehát sehol sem alkalmas közvetlen ivóvízként való felhasználásra a természetes és az emberi eredetű szennyezők jelenléte miatt.

Talajszennyezés

A térség talajai egyöntetűen felszíni szennyeződésre erősen érzékeny porózus képződmények, szervesanyag tartalmuk közepes, illetve alacsony, amely kedvezőtlenül befolyásolja a káros környezeti hatásokkal szembeni pufferkapacitásukat.

A település területének egyes részein – ha csökkenő mértékben is, de – örökölt talajszennyezéssel kell számolni. Ezek a volt szovjet katonai objektumok területei, egyes régen üzemelő ipari üzemi területek, illetve régi üzemanyagtöltő állomások, valamint egyes állattartó telepek területei.

Jelenleg nyilvántartott szennyezett területek az alábbiak:

- *A Törökfái nyárfás 0834 hrsz.-ú területén, a kárpótlás útján azóta magántulajdonban lévő, volt szennyvízleürítő telepen a galvánüzemi szennyvíz kísérletek miatt bekövetkezett szennyezés – amelyet a figyelőkutak vizsgálata során tárt fel a környezetvédelmi hatóság – felszámolása még nem történt meg;*
- *A Matkói úti volt szeméttelep 0809/23 hrsz.-ú területe;*
- *Téglagyári anyaggödör 19506 hrsz.-ú területe;*

- *A volt szovjet laktanyák közül néhány terület: 9995, 10012, 2291/3, 10208, 2291/1 hrsz.-ú területek;*
- *Csalánosi Parkerdő 0963/1 hrsz.- ú területe;*
- *Cegléd-Szeged vasútvonal mellett (280-320. sz.), 6150 hrsz.-ú terület.*

A korábban feltárt talajszennyezések döntő részének ártalmatlanítása megtörtént, míg egyes esetekben folyamatban van. További potenciális talajszennyezők lehetnek a település területén lévő nagyobb mennyiségű vegyi anyag tárolásával, kereskedelmével, termelésével foglalkozó régebbi ipari, mezőgazdasági üzemek, üzemelésük ilyen szempontból figyelemmel kísérendő.

Zaj- és rezgésterhelés

Kecskeméten olyan termelő, szolgáltató üzemi zajforrások, amelyek környezetüket nagymértékű határérték túllépéssel terhelik, jelenleg nincsenek, azaz az üzemi zaj lokális és koncentrált volta miatt általában elmondható, hogy a város méreteihez és a forgalmi zajhoz képest a terület üzemektől származó zaj szempontjából jelentősen nem terhelt. A korábban jelentős zajt kibocsátó üzemek megszűntek, vagy termelésük csökkent, illetve a zajvédelem két évtizede alatt zajcsökkentésük sikeres volt. Az új telepek engedélyezése zajvédelmi szempontból jól ellenőrzött, illetve lakossági panasz esetén megfelelően kezelt. A lakókörnyezetben működő ipari létesítmények zajkibocsátása ugyancsak nem jelentős, ellenőrzésük ütemezett terv szerint történik.

A város zajhelyzetét kedvezően befolyásolja, hogy az iparterületek a lakóterületektől általában megfelelő távolságra találhatók, illetve az új gyártó üzemek a lakóterületekől távol létesültek (pl. Mercedes autógyár, Knorr-Bremse Kft. Axon Kábelgyártó Kft., ElringKlinger Hungary Kft., stb.). Az üzemi tevékenységekből származó zajterhelés ott okoz jelentős problémát, ahol az iparterületekre ránőtek a lakóterületek, illetve bizonyos utak egyik oldalán iparterület, másik oldalán lakóterület található védő zöldsávok megléte nélkül. Jellemző folyamatnak tekinthetjük az elmúlt évtizedekben a lakóterületek köré települt iparterületeket is, melyek mind markánsabban jelennek meg a város déli övezetében. A lakó- és ipari területek keveredéséből több konfliktusterület is kialakult a városban, mint pl.: Konzervgyár Központi telep és Szent István városi lakóépületek, Muszáj városrészben lévő lakóterületekhez közeli ipari üzemek, Matkói út, Szent László krt., Halasi út bizonyos szakaszai lakóterületet és iparterületet választanak el. Az ipari eredetű zajhatás csökkentése érdekében ezeken a területeken a szükséges lenne a jövőbeli védőfásítások megvalósítása.

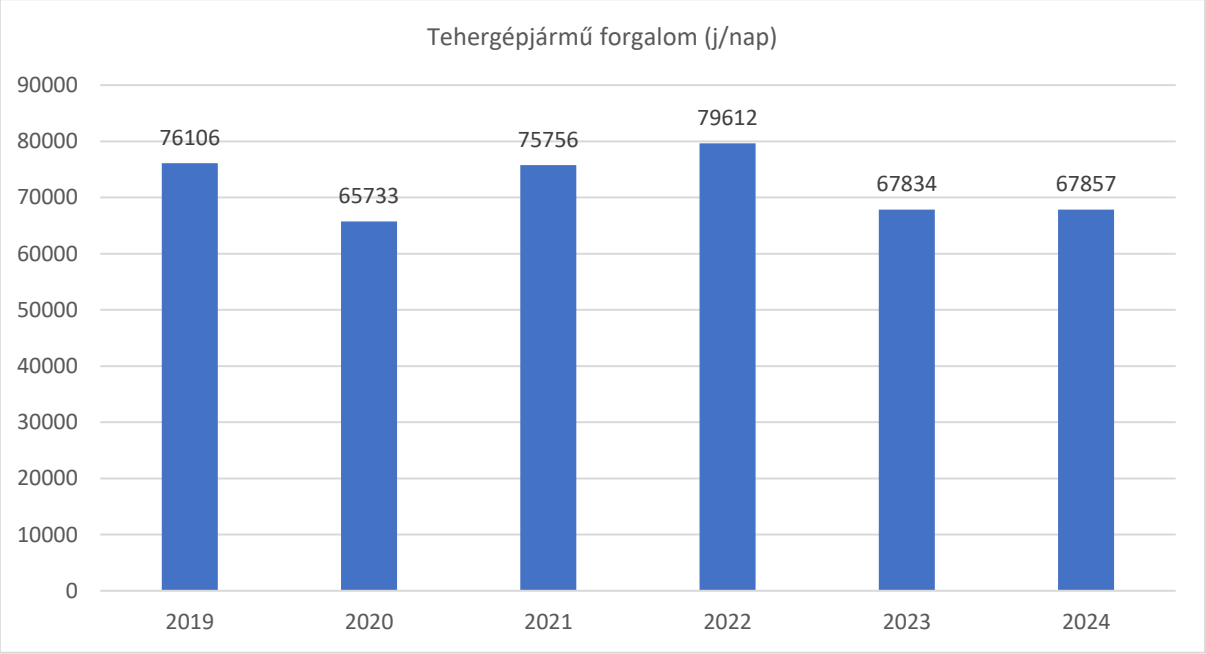
Az egyéb területi funkciók közvetlen szomszédsága esetében üzemi létesítményektől származó zajhoz kapcsolódó probléma nem jellemző a település területén. Az ipari üzemek, kereskedelmi, szolgáltató létesítmények jellemzően iparterületeken történő koncentrálódásából adódóan a lakóterületeken lévő üzemi létesítményektől származó zaj miatti határérték túllépés jellemzően nem fordul elő a város területén.

Teherforgalom

A közlekedési ágazat egészén belül, a városi környezetnek a levegő- és zajterheléséért, az üvegházhatású légszennyező anyagok kibocsátásáért, a rezgés és zajhatások számottevő növekedéséért, valamint az ezekből következő közegészségügyi és épületek állagromlási problémáiért minden nagyobb településen, így Kecskeméten is a közúti közlekedés, s ezen belül – jelentős részben – a közúti teherforgalom a felelős.

A város dinamikus gazdasági fejlődésével, árutermelő képességének és logisztikai potenciáljának növekedésével párhuzamosan 2014 és 2024 között bővült (30,15%-kal) a városban regisztrált tehergépjárművek száma (2024-ben: 8 219 db). Még ennél is nagyobb hatást gyakorolt a város közúti forgalmi terhelésére a termelőüzemek növekvő anyag- és készáruáramának logisztikai kiszolgálása, valamint a város kedvező közlekedésföldrajzi helyzetéből adódó tranzitforgalom növekedése, amely jelentős közúti forgalomnövekedést eredményezett Kecskeméten. A város közigazgatási területén belül, a Magyar Közút Zrt. fenntartásában található közúthálózati szakaszokon – a 2014 és 2024 közötti időszakban – a forgalom nagysága mintegy 23,6%-kal növekedet. Ezen belül a tehergépjármű forgalom lekövette a gazdasági folyamatok minden rezdülését és a járműipari ágazat termelési volumen változását. Ennek hatására 2019 és 2024 között a teherforgalom jelentős ingadozását figyelhettük meg (123. ábra).

***123. ábra**: A tehergépjármű forgalom alakulása Kecskeméten a Magyar Közút mérőpontjain mért értékek alapján*

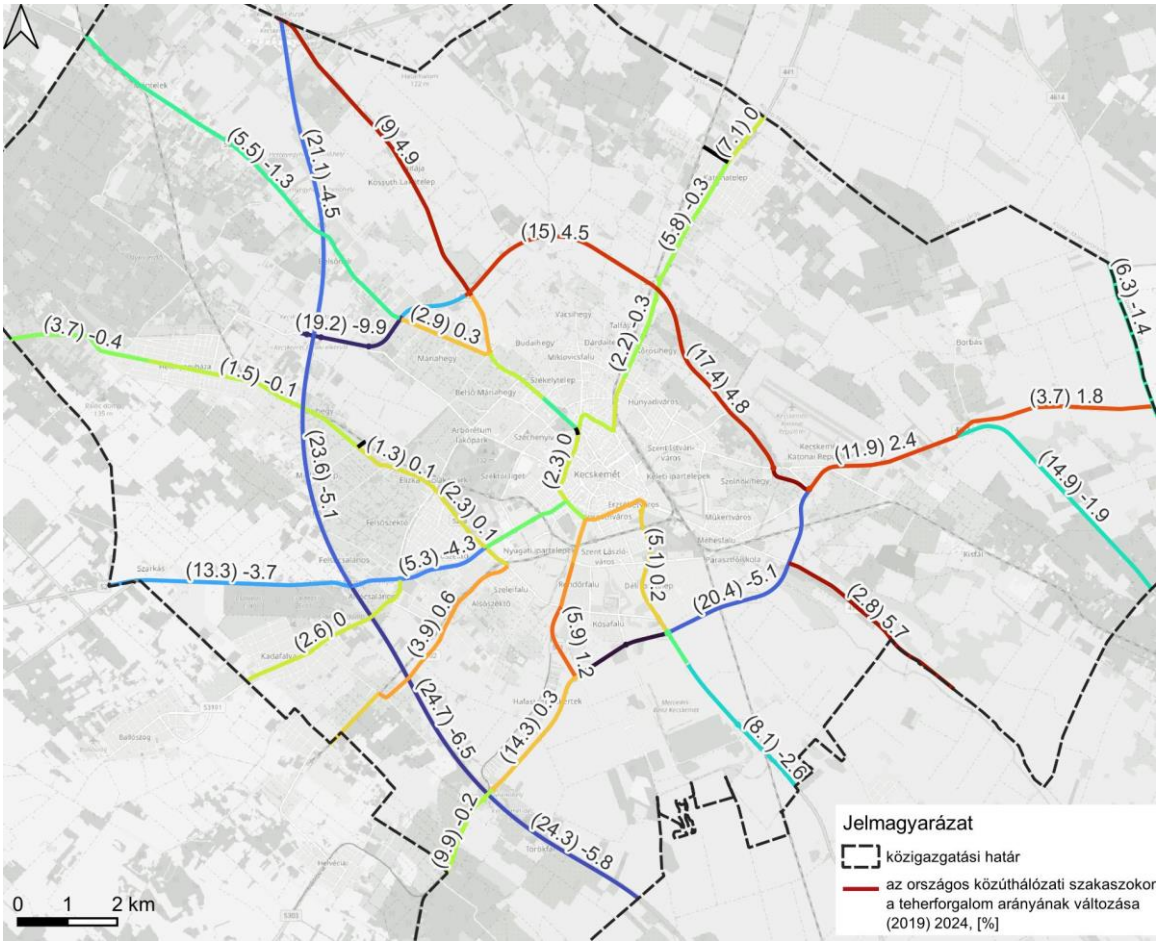

Forrás: Magyar Közút adatai alapján, saját szerkesztés, 2026.

Az adatok alapján jól látható, hogy a kedvező gazdasági időszakokban akár egy év leforgása alatt, mintegy 15%-kal is növekedhet a tehergépjárművek száma, ami napi szinten a városban megközelítheti a 80 000-es darabszámot. Ez a forgalmi terhelés pedig a leginkább túlterhelt városi közúthálózati szakaszok (pl. 44. sz. főút, 5. sz. főút, 541. sz. főút, 54. sz. főút, 53102 j. út) környezetében (124. ábra) jelentős környezetvédelmi kockázatokkal is járhat a jövőben.

A város fenntartható mobilitásának biztosítása és a környezeti elemek védelme érdekében, a városnak mindent el kellene követnie a teherforgalom egyre nagyobb részének vasútra történő átterelésééért. Az ehhez szükséges háttérfeltételek biztosítása érdekében, prioritást kellene élveznie a jövőben a vasúti ágazat fejlesztésének.

124. ábra: Az országos közúthálózati szakaszokon a teherforgalom arányának változása [%] (2019-2024)

Forrás: Magyar Közút NZrt. alapján saját szerkesztés

Az önkormányzat gazdálkodása

Kecskemét önkormányzati intézményeinek energiagazdálkodása jelenleg – nagyobb részt – távvezetéken szállított villamosenergiára és földgázra, továbbá a földgázüzemű hőközpontokkal történő távhőszolgáltatásra épül. Kedvező folyamatnak tekinthető, hogy közel 20 intézményi épület esetében már alternatív, megújuló energiatermelés és használat is beazonosítható.

Az elmúlt másfél évtizedben számos önkormányzati intézményben történt meg a régi korszerűtlen világítóberendezések cseréje korszerű energiatakarékos világítóberendezésekre (Szemünk Fénye iskola világítási és fűtéskorszerűsítési program), továbbá végeztek fűtéskorszerűsítési beruházásokat, melynek keretében több helyen kicserélték a régi korszerűtlen kazánokat korszerű berendezésekre, végeztek fűtési rendszer rekonstrukciókat (pl. a fűtőtestek cseréjével, szabályozó szelepek felszerelésével) minden intézményben a szükséges mértékben. Ezen túlmenően – döntően oktatási, nevelési és szociális – intézményekben (mintegy 30 db) az energetikai korszerűsítés keretében megtörténtek a nyílászárócserék és megvalósult a külső homlokzatok szigetelése, melyek gyakran kiegészültek napkollektoros használati melegvízellátó-rendszer kiépítésével, illetve napelemes villamosenergia-termelő rendszerekkel, így ezen projektek kombinálták az energiahatékonysági korszerűsítést, valamint a megújuló energia felhasználását (pl. napelemek, napkollektorok, hőszivattyúk, táhőszolgáltatásra való rákötés) eredményező tevékenységeket.

2025. év folyamán Kecskeméten megtörtént az önkormányzati fenntartású intézmények 96 épületet érintő energetikai áttekintése, amely az önkormányzat számára releváns kiindulópontként szolgálhat a későbbi átfogó felmérésekhez, fejlesztési tervekhez, pályázatokhoz vagy stratégiai döntésekhez. Sajnos átfogó jellegű, részletes, valamennyi épületre egyenként kiterjedő diagnosztika – amely minden egyes létesítmény esetén teljes körű energetikai auditot, helyszíni vizsgálatot, mérést, és épületgépészeti feltárást jelentene – nem készült még a városban. A felmérés három kulcsténye zőre épült: az épületek funkciójára, a rendelkezésre álló energiafogyasztási adatokra, valamint az energetikai tanúsítványok tartalmára.

Az elmúlt évek energetikai korszerűsítéseinek köszönhetően, csökkent az érintett önkormányzati épületek energiafogyasztása és mintegy 2 400 tonna CO_{2e} megtakarítást érnek el évente a korábbi évekhez képest. A felújított épületek között leginkább óvodákat, bölcsődéket és iskolákat találhatunk, de ezek mellett megjelent még kollégiumi épület, szociális létesítmény és gyógypedagógiai intézmény is.

Az eddigi épületenergetikai vizsgálatok rámutattak arra, hogy az energiahatékonyság növelő programok nem csak a jogszabályi előírásokat teljesítik, hanem hozzájárulnak az intézményüzemeltetés optimalizációjához, valamint a megújuló energiák részarányának a növeléséhez és a prioritást élvező decentralizált energiatermelési lehetőségek bővítéséhez is,

melyek hozzájárulnak a hatékonyabb települési üzemeltetéshez. Ezt a célt szolgálják a már megvalósított és tervezett közvilágításkorszerűsítési programok, melynek keretében közel 12 000 világítótest rendelkezik majd LED-es fényforrással és korszerű irányítással.

Az önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok által megvalósított vagy tervezett energiahatékonysági projektek már eddig is jelentős eredményeket hoztak a városüzemeltetés területén. Ezek közül is kielemkedik az a projekt, melynek keretében a Kecskeméti Termostar Hőszolgáltat Kft. a Mindszenti krt.-on a városi szennyvíztisztító telep Ny-i szomszédságában lévő területen **25 MW teljesítményű faapríték és városi zöld biomassza tüzelésére alkalmas fűtőmű**vet telepített 2023-ban a megújuló energiaforrások minél nagyobb arányú felhasználásának, valamint a biomassza fűtőműnek a meglévő távhőrendszerrel történő összekötésének érdekében.

Kiemelt figyelem fordult az elmúlt évtizedben a **hulladékgazdálkodás** (DTkH Nkft.) **és a szennyvíztisztítás területén** (BÁCSVÍZ Zrt.) **a biogáz felhasználás** (szennyvíziszapban lévő szerves anyag lebontása) **növelésére** is, melynek során részben az előállított hőenergia távhőszolgáltatásban történő felhasználását tervezik a Kecskeméti Termostar Hőszolgáltató Kft.-vel közösen. A biogáz mennyiségének növelése lehetőséget biztosít arra, hogy a közműszolgáltatók saját telephelyeik energiaellátását is biztosítsák, amely a kapcsolt energiatermelés és a körforgásos gazdaság elvének jó példája lehet.

Előremutató kezdeményezés BÁCSVÍZ Zrt. által megalakított **Megújuló Energiaforrások Team** (MET) elnevezésű projektszervezet, melynek feladata megújuló energiaforrásokban rejlő lehetőségek (pl. biomassza, biogáz, geotermia, napenergia) vizsgálata, a konkrét stratégia és tervek elkészítése, a kapcsolódó technológiák megismerése, valamint a munkatársak és fogyasztók tájékoztatása, szemléletformálása a különböző információs csatornákon a megújuló energiaforrások háztartásokban is jól alkalmazható technikai megoldásairól.

Indult pilot projekt az **öntözési lehetőséggel egybekötött energiacélú növénytermesztés** érdekében, melynek keretében fás szárú növényekkel (energianyár és energiafűz) végzett kísérleteket, melyek rengeteg tapasztalatot hoztak a kecskeméti talaj és éghajlati adottságok mellett történő termesztéssel kapcsolatban. Ezek megteremtették az újabb lehetőségeket más növényi kultúrák alkalmazása kapcsán, melyek termesztése az alulhasznosított mezőgazdasági és ipari területeken akár eredményeket is mutathat a jövőben.

Elkészültek a tervek a Hírös Sport NKft-nél a termálvízből történő hulladékhő-hasznosítás érdekében, melynek során a már használt meleg víz hőtartalmának további energetikai célú kinyerése történik meg, amely hozzájárul a Kecskeméti Fürdő energiahatékonyságának növeléséhez.

A városi közművek

Kecskemét számára az elmúlt évtizedekben az egyik legnagyobb kihívást a közüzemi infrastruktúra ellátottság – a város fejlődésével lépést tartó – fejlesztése jelentette. Az utóbbi évtizedekben végrehajtott fejlesztéseknek köszönhetően jelentős változások következtek be az ellátottsági mutatók tekintetében, így Kecskemét a leszakadó városok csoportjából a felzárkózók körébe került.

Az elmúlt bő másfél évtized jelentős változást hozott a villamos energiahálózat fejlesztése területén. A város gazdasági fejlődésével párhuzamosan egyre növekvő energiaigény keletkezett. Ennek léptékét jól mutatja, hogy a Mercedes gyár indulásától (2012) a COVID-ot megelőző időszakig (2019) a városban szolgáltatott összes energia mennyisége 29,4%-kal növekedett, az ezt követő időszak gazdasági megtorpanása és az energiaárak megugrása következtében némi fogyasztáscsökkenést (3%-os visszaesés) eredményezett 2024-ig. Az energiafogyasztás csökkenésében azonban már jelentős szerepet játszott a város területén, a legnagyobb fogyasztók által megvalósított, számos energiahatékonysági beruházás, a megújuló energiaforrások egyre növekvő léptékű telepítése, valamint a bevezetett energiatakarékossági intézkedések.

A közép- és hosszú távon tervezett városi energiaigények kielégítése, az energiabiztonság növelése, valamint az energetikai rendszer modernizálása miatt, a vizsgált időszakban jelentős fejlesztéseket hajtott végre a rendszerirányító MAVIR és a térség villamosenergia-hálózatának üzemeltetője (MVM Démász Áramhálózati Kft.).

A korábbi 120 kV-os városi alaphálózatot felváltotta egy 132 kV-os alaphálózat, új alállomások (Szultán utcai alállomás, 2016; Kósafalu 120/20 kV-os (40 MW) új állomás) és kapcsolóközpontok létesültek. A Kecskemét-Kecskemét Észak II. 120 kV-s távvezeték közös kétrendszerű szakasza került felhasításra és beforgatásra az alállomásba. Folytatódtak a lakossági kezdeményezésre indult villamosenergia ellátó hálózat bővítések. A fejlesztések sora azonban itt nem állt meg, hiszen a Mercedes gyár bővítése új igényeket támasztott a villamosenergiaellátó rendszerrel szemben. 2024-ben három szakaszban megtörtént a Kecskemétet Sándorfalvával összekötő, 132 kilovoltos távvezeték felújítása, míg 2025-ben Kecskemét Városföld és Kecskemét Kósafalu között húzódó távvezeték három szakaszának kapacitásnövelő sodronycseréje. Emellett folyamatban van a 0778/8 és 0778/4 hrsz.-ú ingatlanon az új Kecskemét Törökfái 400 kV/132kV-os alállomás kialakítása egy 400/128 kV-os 2 x 250/75 MVA transzformátorral, valamint 132 kV-os kapcsolóberendezéssel. A Kecskemét-Szultán u. I-II. és a Kecskemét-Kecskemét Észak II. két kétrendszerű 120 kV-os nagyfeszültségű villamos főelosztó hálózat (távvezeték) felhasításra és beforgatásra kerül az új alállomásba. Megvalósult a Kecskemét Autógyár alállomásba csatlakozó 132 kV-os vezetékek téli/nyári terhelhetőségének növelése 860/710 A-re.

A város középfeszültségű hálózata összességében korszerű, a város igényeit kielégíti. A belterületi városrészek villamos energia ellátását íves-gyűrűs kialakítású 10 kV-os kábelhálózat biztosítja az alállomásokból. A külterület villamosenergia-ellátása, valamint az ipari fogyasztók energiaellátása 20 kV-os légvezeték hálózaton keresztül történik a Szultán utcai táppontról.

A középfeszültségű hálózatokról leágazva épültek az általában épített házas, egyes helyeken pedig oszloptranszformátorok, ahonnan 0,4 kV-s kisfeszültségű hálózatok létesültek. A fogyasztási energiaigénynek megfelelően a hálózat folyamatos fejlesztés alatt áll.

A kisfeszültségű hálózatot 10/0,4 és 20/0,4 kV-os transzformátorállomások táplálják. A belterületen (a 10 kV-os területen) több a földkábeles szakasz, külterületen pedig a légvezetékes hálózat. A KSH adatai szerint a kisfeszültségű villamosenergiaelosztó-hálózat hossza a 2012 évi 940 km-ről 2024-re 1 021,8 km-re, mintegy 8,7%-kal növekedett, amely jól mutatja nem csak a lakásállomány növekedését, de a város folyamatos terjeszkedését is.

Újabb fogyasztói igények kiszolgálására a rendszer kapacitástartalékának erejéig tovább bővíthető. Ugyanakkor látható, hogy a városi villamosenergia-rendszer túlterhelésének elkerülését és a dél iparterület – várhatóan dinamikusan növekvő – villamosenergia igényét a város csak a szükséges és ütemezett hálózati és kapcsolóállomási fejlesztések mellett tudja majd biztosítani.

A meglévő rendszerelemek kapacitásánál nagyobb igényeket új transzformátor állomások telepítésével, illetve a később részletezett hálózat bővítésekkel lehet biztosítani. Ugyancsak fejlesztési cél a kisfeszültségű hálózat rekonstrukciója. A belső városrészeken és a sűrű beépítésű lakóterületeken mindenképpen a földkábelhálózat terjedése a kedvezőbb üzembiztonsági és városképi szempontból.

A villamoshálózati fejlesztések mellett, a város növekvő energiaigényének biztosítása, energiabiztonságának és energiafüggetlenségének növelése érdekében, az elmúlt években több beruházás is megvalósult, amely a megújuló energiahordozók hasznosítását célozta. Ezen a területen Kecskemét jelentős potenciállal rendelkezik, hiszen az éghajlati és geotermális feltételek a térségben kedvezőek.

Ezen a területen a város legjelentősebb beruházása, a 2023-ban elkészült biomassza fűtőmű volt, amely 20+5 MW-os kapacitásával segíti a város megújuló energiaforrásainak növelését. Emellett több napelemes energiatermelő rendszer is létesült a városban különböző vállalkozásokhoz, kereskedelmi épületekhez és intézményekhez kötődően. Ennek is köszönhetően a város közigazgatási területén folyamatosan növekszik a fotovoltaikus energiatermelő rendszerek (napelemes kiserőművek) beruházásainak a száma. Ezen létesítmények a város külterületén – döntően mezőgazdasági területeken – találhatóak, illetve létesülnek jelenleg Kadafalva, Szarkás, Talfája, Méntelek, Borbás térségében különböző vállalkozások beruházásaiban. Ezen egyenként általában 0,5 MW-nál kisebb teljesítményű kiserőművek egyenként 1-1,5 ha területen valósultak, valósulnak meg, így 2024-re több mint

egy tucatnyi helyszínen, több mint 59,78 ha területen telepítettek napelemparkokat. Emellett jelentős volt még a gazdasági telephelyek épületeire (17,71 ha) telepített napelemes rendszerek kiterjedése is. A rendelkezésre álló adatok alapján 2014 és 2024 között a naperőművek teljesítménye közel 10-szeresére növekedett Kecskeméten, melyek összkapacitása 60 MW körül alakult. A 2025 és 2026-os évekről nincsenek pontos adataink, ugyanakkor a rendszerek száma, valamint teljesítménye a napjainkban is folyamatban lévő beruházásoknak köszönhetően, a közeljövőben várhatóan jelentősen növekedni fog. Ennek megfelelően – a villamos energia szerepének további növekedése miatt – a helyi megújulóenergia-termelés bővítése a város energetikai átállásának egyik fontos eleme.

A város földgázellátása csaknem teljes, melyet 2 db (25.000 + 15.000 és a 25.000 m^3/nap kapacitású) gázátadó állomásról (Halasi úti: Kecskemét I-1. és Kecskemét I-2., illetve a Békéscsabai úti: Kecskemét II.) biztosít a szolgáltató.

A földgáz fűtési célra történő felhasználása a városban elterjedt, a gázzal fűtött lakások aránya a teljes lakásállományon belül már csak 60,5% (2024),[38,] amely jelentős visszaesés a 2022-es csúcsév 77,2%-ához képest. Éves települési gázfogyasztás a 2012-es év óta (104 888,1 ezer m^3) jelentős csökkenést (57,6%) mutatva 2024-ben már csak 66 565,1 ezer m^3.

A gázátadó állomások ellátása nagynyomású szénhidrogén-szállító távvezetékekről történik. A belterületet kelet felől elkerülő Algyő-Vecsés NA 600 gázvezeték táplálja a Békéscsabai út melletti Kecskemét-II. gázátadó állomást, amely a város K-i felének gázellátását biztosítja. A Városföld-Adony NÁ 600 és a Kardoskút-Városföld-Adony NÁ 400 gázvezetékről leágazó NÁ 100 és NÁ 150 vezetékek látják el a Kecskemét Ny-i felének gázellátását biztosító Halasi úti Kecskemét-I. gázátadó állomást.

A közigazgatási területen halad továbbá az Algyő-Vecsés vezetékről leágazó, Nagykőrös város gázátadójának (NA 150) és a Nagykőrösi Konzervgyárnak (NA 100) az ellátását biztosító vezeték.

A Vecsés-Városföld NA 700 és az Algyő-Vecsés NA 600 gázvezetékek védősávján belül üzemel az NÁ 300 Algyő-Százhalombatta olajvezeték. A nagynyomású szállítóvezetékeket bányaüzemi hírközlőkábel kíséri és ezeknek a szénhidrogéneknek a vezetéksávjában halad a Cegléd-Kecskemét DN 200 termékvezeték a MOL Nyrt. bázistelepéig, valamint a bázisteleptől épült ki a DN 150 Kecskemét repülőtéri betároló termékvezeték is.

Kecskemét fűtési rendszerének földgáz melletti másik energiahordozója a távhő, ami az utóbbi évtized fejlesztéseinek köszönhetően már több városrészben is (Belváros, Széchenyiváros, Árpádváros, Homokbánya, Rudolf-kert) elérhető. Az erre a célra szolgáló távhőrendszer 2023 októberétől a Mindszenti krt-i fűtőmű üzembe helyezésével megújuló alapú (szilárd biomassza) hőenergiával is táplálható (Homokbánya kivételével). A Széchenyivárosi és az Árpádvárosi

[38] *KSH, 2025*

ellátási körzeteket 2013-tól távhővezetékkel összekötötték, így az egyesített rendszerrel a kapacitások optimalizálására van lehetőség. A homokbányai körzetben a Kvarc utca 2. sz. alatti Mercedes Benz Iskola kazánházának üzemeltetését és az iskola hőellátását 2018. december 3-ától végezi a Termostar Kft. A városrészben további két intézmény, valamint egy szállásépület számára biztosítják a hőszolgáltatást. Jelenleg 3 db földgázüzemű melegvíz-kazán áll rendelkezésre hőforrásként. Az összes beépített hőteljesítmény 1030 kW, melyből 340 kW tartalékkapacitás. A körzetben 1 db saját és 3 db idegen tulajdonú hőközpont biztosítja a hőszolgáltatást. A legfiatalabb fűtőkörzetben a Rudolf-kertben – a város kiemelt fejlesztési területén – 2021-ben kezdődött meg a távhőrendszer kiépítésének előkészítése, amely 2023. októberétől elinduló – az Akadémia krt-i fűtőműből az Olimpia utcáig kiépített ~3,7 km nyomvonalhosszúságú – távhő gerincvezeték kiépítésével biztosította a hőellátást a Család- és Gyermekjóléti Központ, a Hírös Sport Nonprofit Kft. Olimpia utcai létesítményei, valamint 3 db egyéb – felújítás alatt lévő – épület részére.

A hőtermelés fűtőművekben két helyszínen (Akadémia körút és Szultán utca) gázkazánokkal és gázmotorokkal, emellett a Mindszenti körúti telephelyen biomassza fűtőmű felhasználásával történik.

Kecskeméten a vízgazdálkodással (pl. ivóvízhálózat üzemeltetése, ivóvíz-szolgáltatás fenntartása, a szennyvízelvezető és tisztító rendszer üzemeltetése) kapcsolatos feladatokat a a BÁCSVÍZ Zrt. látja el.

Kecskeméten két vízműtelep működik (I. és II.), amelyek Kecskemét mellett Ballószög és Helvécia települések ivóvízellátását is biztosítják. Az I. sz. vízműtelep a BÁCSVÍZ Zrt. központi telephelyén működik (6000 Kecskemét, Izsáki út 13.), a kapacitása 16 500 m^3/nap, az éves lekötött vízmennyiség pedig 8 200 000 m^3/év.

A vízelosztó hálózat 1 db nyomászónából áll, a vízelosztó rendszeren nincsenek nyomásfokozó állomások. A vízhálózati rendszer kiépítése vegyes kialakítású: „körvezetékesített”, illetve „ágrendszerű”. Kecskeméten az ivóvíz szolgáltatást biztosító gerinc- és elosztóhálózat teljes hossza 623,078 km. A gerinc- és elosztó hálózatra összesen 27 573 db vízbekötés csatlakozik fel (amely csatlakozó vezetékek teljes hossza 218,143 km). A gerinc- és elosztó hálózat teljes hosszának 47,3%-a KPE anyagú csőből, 37,7%-a pedig azbesztcement anyagú csőből áll. A többi cső anyaga KM-PVC, PVC, acél, DUKTIL vagy gömbgrafitos öntöttvas. Ezen a ponton megjegyzendő, hogy az azbesztcement anyagú csövek általánosan rossz állapotban vannak, amelynek egyik következménye, hogy Kecskemét térségi vízellátó rendszer egészére 10,86%-os hálózati vízveszteség jellemző[39]. A KPE anyagú csövek elsősorban a Nagykörúton belüli területeken, valamint az elmúlt néhány évtizedben beépítésre került városrészekben (Kadafalva

[39] *A BÁCSVÍZ Zrt.-től 2026. márciusában kapott adatszolgáltatásában szereplő érték. Kecskemét térségi vízellátó rendszer hálózati veszteség 10,86%, értékesítési különbözet (NRW): 12,48%*

Ny-i része, Felsőszéktó, Úrihegy, Szarkás, Külső-Máriahegy, Katonatelep É-i része, Ballószög) helyezkednek el.

Kecskemét szennyvízelvezető hálózatának túlnyomó része a város belterületi egységeinek területén belül található. A nyomott szennyvíz-gerincvezetékek teljes hossza (bekötővezetékek nélkül) 68,743 km, míg a gravitációs szennyvíz-gerincvezetékek teljes hossza (bekötővezetékek nélkül) 352,069 km. A rendszerre összesen 22 240 darab szennyvízbekötés csatlakozik rá. A város területén összesen 49 db szennyvízátemelő működik, továbbá Szarkás és Borbás településrészek esetében egy-egy szennyvíztározó szolgál a szennyvíz gyűjtésére, ugyanis nincsenek rákötve a főgyűjtő hálózatra. A kecskeméti szennyvíz-gerinchálózat legnagyobb részt KG csőből (56,7%), azbesztcement csőből (23,7%), valamint KPE csőből (15%) épül fel. A kecskeméti szennyvízelvezető hálózatra csatlakozik Helvécia, Kerekegyháza és Ballószög települések szennyvízelvezető hálózata is, így a kecskeméti szennyvíztisztító telep összesen négy település szennyvizének tisztítását látja el.

Kecskemét központi belterületének DK-i részén működik a kecskeméti szennyvíztisztító telep, melynek jellemzőit a 62. táblázat mutatja be.

62. táblázat: A Kecskeméti szennyvíztisztításra vonatkozó főbb adatok

Szennyvíztisztító telep megnevezése	Kecskemét szennyvíztisztító telep
Kapacitás (m^3/nap)	48 000
Tisztító kapacitás (LE)	240 000
Szippantott szennyvíz kapacitás (m^3/nap)	400
Egyedi szennyvíztisztító kisberendezések száma	n.a.
Egyedi zárt szennyvíztárolók	2 (BÁCSVÍZ Zrt. által üzemeltetett szennyvíz elvezető hálózaton)

Forrás: BÁCSVÍZ Zrt. 2024-es adatszolgáltatása alapján saját szerkesztés

Az elmúlt közel 25 évben a lakásállomány folyamatos növekedése figyelhető meg (2000-ben: 43 443 db, 2024-ben: 55 648), az új lakások leginkább a központi belterület szélén, az egyéb belterületeken, illetve külterületen épültek, amely területek az ellátatlanságuk okán jelentős igényt fogalmaztak meg a víziközmű hálózatok fejlesztésével kapcsolatban is.

A közüzemi szennyvízcsatorna-hálózatot érintő fejlesztések az elmúlt negyedszázad folyamán folyamatosak voltak, különösen az ISPA program időszaka alatt (2003-2008), melynek keretében mintegy 130 km szennyvízgyűjtő gerinchálózat és mintegy 70 km bekötővezeték épült. A vezetékhálózat hossza 2019 és 2024 között már csak 12,8 km-rel bővült, jellemzően a lakossági rákötéseknek köszönhetően. A teljes hálózat 2024-ben a hivatalos KSH statisztikák szerint 421 km volt. Közüzemi szennyvízcsatornával ellátottak a beépítésre szánt területek, továbbá az azokhoz közeli sűrű tanyás beépítésű beépítésre nem szánt területek kis része is. Az 1 km közüzemi vízhálózatra jutó közüzemi szennyvízcsatorna hálózat hossza a jelentős

fejlesztéseknek köszönhetően a 2000 évi 388,5 m-hez képest 2024-re 670,49 m-re, azaz közel 73%-kal bővült.

A szennyvízcsatorna-hálózatra történő lakossági rákötések aránya 2000 és 2024 között 49,7 %-ról 69,69%-ra növekedett, ami közel 17 000 darab új rákötést jelentett. Az utóbbi években is megfigyelhető rákötési arány ingadozása elsősorban a kiterjedt közigazgatási határral, valamint a külterületi építkezések nagy számával, illetve a szennyvízelvezető hálózat – méretgazdasági és üzemeltetési okokból érthető – külterületi hiányával, másrészt a belterületen megvalósuló nagy társasházi építkezések évről-évre jelentősen ingadozó lakásszámával magyarázható.

A külterületek nagyobb részén még nem jelent meg a szennyvízcsatorna-hálózat, így ezeken a területeken egyedi rendszerekkel oldják meg a szennyvíz tárolását és kezelését, amit jól mutat, hogy a szennyvíztisztító telepre szállított folyékony hulladék mennyisége 2014 és 2024 között megduplázódott (20,3 ezer m^3-ről 42,09 ezer m^3-re).

Kecskeméten a zárt csapadékvíz-elvezető hálózat üzemeltetője a BÁCSVÍZ Zrt. A zárt csapadékvíz-csatornák részben Önkormányzati részben üzemeltetői (BÁCSVÍZ Zrt.) tulajdonban vannak. **A felszíni csapadékvíz-elvezető és -szikkasztó hálózat** esetében a fenntartó **a Kecskeméti Városüzemeltetési Nonprofit Kft. (KVÜ NKft.)**.

Kecskeméten a zárt csapadékvízelvezető-hálózat és a szennyvízelvezető-hálózat elválasztott rendszerben épült ki. Fennálló problémát jelentenek ugyanakkor az esetenként előforduló illegális csapadékvíz-rákötések a városi szennyvízelvezető-hálózatra. A belterületi csapadékvízelvezető-hálózat két „alrendszerét” a felszín alatti zárt csapadékvíz-csatornák, valamint a felszíni nyílt csapadékvíz-elvezető (és/vagy szikkasztó) árkok adják.

A zárt csapadékvíz-csatornák kizárólag a központi belterület alatt van kiépítve, elsősorban a centrális és az É-i területeken. A hálózat teljes hossza 226,327 km, amelynek 99,4%-a gravitációs csatorna, míg a többi nyomott vezeték. A rendszeren összesen nyolc csapadékvíz-átemelő működik. A csövek anyagát tekintve a hálózat elemei túlnyomórészt betonból készültek (76,2%), ezentúl még számottevő arányban vannak jelen KG anyagú csövek (10,5%), valamint ROCLA technológiával készült vasbetoncsövek (5,9%). A csapadékvíz-elvezető rendszer főgyűjtő hálózatának kiépítettsége 90%-os.

Nyílt csapadékvíz-elvezető árkok[40] mind a központi belterületen, mind pedig a szatellit településrészeken ki vannak építve, a rendszer teljes hossza 104,442 km

A zárt csapadékvíz-elvezető hálózat állapotát tekintve a Nagykörúton belüli hálózati szakasz van a legkritikusabb állapotban. A területet kiszolgáló csatornák 90%-a 80-100 éve épült.

[40] A nyílt csapadékvíz-elvezető hálózat adatait és térinformatikai állományát a Kecskeméti Városüzemeltetési NKft. 2024-es adatszolgáltatása biztosította.

A legrégebbi csatornák téglafalazatúak, míg a később épült csatornák vékonyfalú azbesztcementből vagy betonból épültek. Az úttest alatti régi betoncsövek a koruknál fogva, valamint a megnövekedett forgalmi terhelés hatására megrepedtek, a közeli növényzet gyökérzete a csőkötéseknél, téglafalazatú víznyelőknél benőtt. A 80-100 éve épült csapadékcsatornák 80%-a felújításra szorul, a nagyszilárdságú téglából épült csatornák kivételével, amelyek még jó állapotúak (pl. Gyenes tér-Luther udvar-Kis körút – László Károly utca CS 1-0-0). A közterületi csapadékvíz-csatornák felújításának tervezése során azok kapacitásának felülvizsgálatát is el kell végezni. A meglévő csapadékvíz-főgyűjtő csatornák cseréjére, kapacitásbővítésére is szükség lenne azokon a területeken, ahol nincs lehetőség a csapadékvizek helyben tartására, hasznosítására. Ilyen a CS 2-0-0 jelű főgyűjtő, amely a Kurucz körúton már átépült a Bem utcáig, de a további Bethlen körúti szakasz átépítésére is szükség lenne a Budai kapuig.

Általános, teljes településen megjelenő problémát jelentenek a lakossági, engedély nélküli túlburkolások mind telken belül, mind pedig a telekhez csatlakozó (nem a lakos tulajdonát képző) közterület részleten. Nem egyedi a probléma, hogy az adott telek előtti zöldfelület (vagy akár ahhoz csatlakozva az előkert is) 80-100%-a leburkolásra kerül, ezáltal megakadályozva az adott területre hulló csapadék helyben történő beszivárgását, s elősegítve a felszínen való felhalmozódását. További problémaként jelentkezik a sűrűn beépített területeken a csapadékvíz telken belüli elszikkasztásának megoldása. Számos esetben nem megoldott – az új építések esetében sem – a helyben történő szikkasztás, így zárt csapadékvíz-csatorna kiépítése valósul meg, ami viszont további terhelést jelent – a nem erre a kapacitásra méretezett – főgyűjtő hálózat elemeire.

Kecskemét, mint nagy közigazgatási területtel és jelentős kiterjedésű központi belterülettel rendelkező település speciális helyzetben van abból a szempontból, hogy síkvidéki fekvése miatt (nagy területen/távolságon belül minimális magassági változások) a csapadékvíz gyors elvezetése és célterületre juttatása precízebb tervezést és megoldásokat kíván(na) meg, mint egy „karakteresebb” domborzati viszonyokkal rendelkező település esetében. Ugyanakkor ezen a ponton szintén megemlítendő körülmény, hogy Kecskemét a klímaváltozás hatásainak az egyik legjobban kitett magyarországi település. Ez az utóbbi években mindinkább felerősödő extremitásokban is megjelenik úgy, mint a száraz időszakok hossza és átlaghőmérsékletük növekedése, az extrém csapadékesemények számának és intenzitásának növekedése, a csapadék térben és időben való eloszlásának gyors változása stb. A csapadékvíz-visszatartás és a helyben történő szikkasztás, illetve tározás elterjesztése kulcsfontosságú feladatként és fejlesztési célként jelenik meg Kecskemét bel- és külterületein egyaránt.

A klímaváltozásra való felkészülés érdekében felülvizsgálandó csapadékvíz-gazdálkodás jelenlegi gyakorlata, melyet a vízvisszatartásra kell alapozni.

Az időjárási szélsőségek növekedésével, valamint a zöldfelületi rendszer fejlesztésének szükségességével felértékelődik a városi szintű vízgazdálkodás kérdésköre. Kecskeméten szélsőségesen jelentkező csapadékmennyiségek egyszerre vetik fel a belvíz elleni védekezés feladatát, valamint a vízhiányos időszakokban a víztakarékosság, a vízvisszatartás és víztározás fontosságát. A vízhiányos időszakok kezelésének egyik fontos eszköze a vízvisszatartás/tározás, valamint a használt vizek helyben tartása, tározása és hasznosítása. A klímaváltozásra történő felkészülés, valamint az unió által támogatni kívánt zöld/kék infrastrukturális fejlesztések miatt, a települési csapadékvíz-gazdálkodás jövőbeli irányai között kiemelt figyelmet kell biztosítani a meglévő elvezető hálózatok megfelelő karbantartására és tisztítására, hiszen a települési vízkár 40-60 %-a karbantartás hiánya miatt történik.

A városi közlekedés

Kecskemét gazdasági, foglalkoztatási és ellátási szerepkörének bővülése, a társadalmi jólét emelkedése jelentősen növelte a település és térsége mobilizációs igényeit, ami leginkább a gépjárműforgalom meghatározó növekedésében öltött testet. A városi motorizációs folyamatokat csak erősítettek az elmúlt bő másfél évtizedben végrehajtott közútfejlesztési beruházások. A város árutermelő képességének és szállítási igényének erősödése, a bővülő vonzáskörzete és az ingázási sajátosságok, valamint a vasúti fejlesztések elmaradása fokozott kihívás elé állította a város közúti hálózatát, illetve közlekedési rendszerét.

A gazdasági növekedés és a lakossági jólét hozzájárult nem csak a városban nyilvántartott gépjárművek számának (2014 és 2024 között 31,5%) emelkedéséhez, hanem Kecskemét vonzáskörzetének településein, az ingázáshoz nélkülözhetetlen személygépjármű állomány még – a központi településen mértnél is – dinamikusabb bővüléséhez (2014 és 2024 között 42,8%). A bővülő gépjárműállomány a közigazgatási területen belül található közúthálózati elemeken (a Magyar Közút mérőpontjainak adatai alapján) jelentős (a vizsgált időszakban mintegy 22%-os) forgalombővülést generált. A növekvő gépjárműforgalom pedig új jelenségeket indukált a város útjain. Egyre gyakoribbá váltak a forgalmi torlódások és a parkolási nehézségek, romlott a közúthálózat műszaki színvonala (amely folyamatos karbantartási, felújítási, fejlesztési igényeket indukált és jelentős terheket rótt a fenntartókra), emelkedett a közlekedési balesetek száma, növekedett a közlekedésből származó zaj, rezgés és légterhelés.

A városi környezeti terhelés egyre növekedett annak ellenére, hogy a teljes gépjárműállományon belül a 2014-es 0,9%-os szintről 2024-re 8,6%-ra bővült a környezetbarátabb, egyéb üzemű gépjárművek aránya, melyek száma ezen időszak alatt több mint 12-szeresére bővült (2024-ben: 5 126 db). Látni kell ugyanakkor, hogy a vizsgált időszak teljes gépjárműnövekményének (14 282 db) még mindig csak 1/3-át (4 707 db) tették ki a város útjain időközben megjelenő nem hagyományos üzemanyaggal (benzin, dízel) hajtott gépjárművek.

Az elmúlt évek gazdasági-társadalmi folyamatai *(pl. dráguló útfejlesztések, a természeti környezet jelentős zavarása nélkül egyre korlátozottabban rendelkezésre álló fejlesztési területek, parkolási problémák, a növekvő hálózat üzemeltetési nehézségei)*, a környezetvédelem erősítésének igénye és az egyre gyakoribb forgalmi torlódások rámutattak arra, hogy a kecskeméti közösségi közlekedés és a lágy közlekedési módok szerepét növelni szükséges, az ehhez nélkülözhetetlen feltételrendszer *(pl. a közösségi közlekedés és a lágy közlekedési módok előnybe részesítése, fenntarthatóbb, környezetbarátabb közlekedési rendszer kialakítása, intermodalitás biztosítása, dinamikus buszsávok kialakítása, kompakt város elvének előtérbe helyezése, a tudatos várostervezés keretében a beruházások térbeli helyének irányítása)* javítása pedig időszerű. Ezzel összhangban az elmúlt bő egy évtized meghatározó eredményének tekinthető az autóbusz állomány megújítása *(2014-ben 25 db soros hibrid autóbusz beszerzése, 2020-ban további 45 db EURO 6-os dizel autóbusz [20 db Mercedes-Benc Conecto és 25 Mercedes-Benz Reform] forgalomba állítása, ezt követően – már a 2014-es hibrid csuklós autóbuszok cseréje keretében – 2025-ben 5 db, majd 2026-ban további 6 db új Mercedes-Benz Conecto dízel csuklós autóbusz, továbbá 2 db új hidrogén üzemű autóbusz beszerzése, középtávú autóbusz beszerzési program)*, aminek következtében napjainkban Kecskemét rendelkezik az ország egyik legfiatalabb autóbusz flottájával. Ugyancsak jelentős előrelépésnek tekinthető Kecskeméti Közlekedési Központ Kft. (KeKo Kft.) 2019-es megalapítása. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata által alapított közlekedésszervező társaság legfőbb célja, hogy átvegye és modernizálja a város helyi autóbuszos közösségi közlekedésének irányítását, a helyi menetrend szerinti személyszállítás tervezését, valamint a forgalomirányítás szervezését és ellenőrzését.

Az új közlekedésszervező cég tevékenységének köszönhetően jelentősen javult a szolgáltatás színvonala, melynek keretében nem csak a teljesített járatok száma növekedett (2020 és 2024 között 12,1%-kal), hanem az új menet- és bérletjegyek elérhetősége, a menetjegyek digitalizálása, bevezetésre került az – országban a vidéki városok közül elsőként 2020. december 13-tól – integrált személyszállítási szolgáltatás, továbbá előrelépés történt a lakossági menetrendi tájékoztatás digitalizálásában.

A közúti kapcsolatokon kívül Kecskemét jelentős vasúti hálózattal (140-es Cegléd-Szeged, 142-es Budapest-Lajosmizse Kecskemét, 145-ös Kecskemét-Szolnok, 152-es Fülöpszállás-Kecskemét) is rendelkezik. A vasútvonalak a várost félkör alakban veszik körül és a vonzáskörzet települései elővárosi közlekedésének biztosítása mellett, annak vonalvezetése – a megfelelő felújításoknak és fejlesztéseknek köszönhetően – biztosíthatná a jövőben a szatellit településrészek (pl. Méntelek, Hetényegyháza, Katonatelep) jobb, környezetbarátabb közlekedési elérhetőségét csökkentve ezáltal a közúti terheléseket az érintett közúthálózati szakaszokon (441. sz. főút, 5218. sz út, 5202. sz. út, 53102 sz. út). Az elmúlt években számos tanulmány született a közigazgatási területen belül elhelyezkedő, alulhasznosított, rossz

műszaki állapotú vasúti pályák elővárosi és városi közösségi közlekedésbe történő bekapcsolásának lehetőségeiről. A 140-es és a 142-es vasútvonalak esetében a műszaki terveztetés folyamatban van, melyek megvalósítása minőségi változást erdményezhetne Kecskemét ingázó forgalmában és környezetvédelmében.

A lágy közlekedési módok közül a kerékpározás infrastruktúrája tekintetében történt a legnagyobb fejlődés Kecskeméten (2014 és 2024 között 114,2%-kal növekedett az önkormányzati kerékpárút, közös gyalog- és kerékpárutak hossza, elérve a közel 80 km-t). A város jelenlegi kerékpárút hálózata, követve a közúthálózat mintáját gyűrűs-sugaras szerkezetű, kiegészülve a kevésbé forgalmas, éppen ezért biztonságosan kerékpározható utcákkal, lakóutakkal. Sajnos a – zömében főutak mellett – kialakított kerékpárutak sok helyen megszakadnak, vagy nem megfelelő minőségűek (különösen a város északi, keleti és déli területein), így összefüggő, jó minőségű hálózatról egyelőre nem beszélhetünk. Fontos kiemelni, hogy a már napjainkban is egyre terjedő rollerezés és kerékpározás jobb kiszolgálása érdekében, mind nagyobb igény jelentkezik a forgalomvonzó létesítmények, valamint a vasútállomások és a helyközi buszállomás, illetve a megállók környékén a B+R parkolók kialakítására. Emellett jelentős erőfeszítéseket kíván a várostól a közlekedésbiztonság erősítése, a kerékpározás és egyéb lágy közlekedési formák nagyobb városi védelme, illetve előnyben részesítése.

Kecskeméten a „sharing" típusú szolgáltatások egyik közlekedési mód (pl. autózás, kerékpározás, rollerezés) esetében sem érhetők el. Ennek okát részben az 55 648 db-os lakásállományhoz kapcsolódó viszonylag magas (52 392 db) személygépjármű állományban kereshetjük, hiszen majd minden háztartásra jut egy személygépjármű (arányszám: 0,94). A helyi lakosságnak a saját tulajdonú személygépjárműhöz történő erős kötődése – illetve vélhetően a gépjármű fenntartásához és használatához kötődő még mindig viszonylag alacsony hazai költségek – eredményezhetik, hogy alacsony igény mutatkozik a városban az autós megosztó rendszerek iránt. A kerékpár és roller kölcsönzés esetében, szintén több tanulmány igazolta, hogy a lakosság körében csekély kereslet mutatkozna egy „sharing" típusú szolgáltatás iránt, egyrészt a rövid távolságok, másrészt amiatt, mert a családoknál a kerékpár és/vagy a roller is alapvető közlekedési eszköznek számit. A jelenlegi állapot változása vélhetően rövid távon nem várható. A „sharing" típusú szolgáltatások érdemi előretörése csak a települési közlekedési rendszer környezeti alapúvá fejlesztésével, a városi intermodalitás feltételrendszerének erősödésével, valamint az egyéni gépjármű közlekedés visszaszorulásával/visszaszorításával várható.

A város adottságai (pl. kis domborzati szintkülönbségek, kedvező időjárási feltételek, funkcionális egyközpontúság) lehetővé tennék a gyaloglás részarányának növekedését is a városi közlekedési módokon belül. Ehhez leginkább a vonzó közterületek kialakítása, zöldítése, valamint a városrészi gyalogoszónák kialakítása adhatná a legnagyobb lökést. Kecskemét

legnagyobb összefüggő gyalogos zónája a Főtér, melyet a kiskörút ölel körül, gyakorlatilag elszigetelve azt a többi belvárosi teresedéstől (pl. Katona József tér, Lestár tér, Piaristák tere, Gyenes Mihály tér). A főtéri térfüzér kiterjesztése és további zöldítése a kiskörút forgalmi szerepének átgondolásával, a motorizálz közlekedés visszaszorításával lenne csak elképzelhető, amely lehetőséget biztosítana egy tényleges „zéró-" vagy csökkentett kibocsátású emissziós zóna kialakítására, illetve a városi közlekedésen belül a gyaloglás szerepének növelésére.

Hasonló közterület-fejlesztési, zöldítési elképzelésre lenne szükség a nagy gyalogos forgalmat lebonyolító utcák és térségek esetében is Rákóczi út, Nagykőrösi utca, Kápolna utca, Petőfi Sándor utca, Deák Ferenc tér, Batthyány utca, melyek mindegyike sugárirányban kapcsolódik a belvároshoz. Az elmúlt évek és napjaink lakossági kérdőíves felmérései rávilágítottak arra, hogy jelentős igény mutatkozik Kecskeméten a szabadtéri közösségi terek és rekreációs célú zöldfelületek, közparkok növelésére, valamint a kapcsolódó kerékpáros és gyalogos közlekedés feltételeinek javítására. *Éppen ezért javasolható, hogy a jövőbeli fejlesztési területek esetében, az érintett városrészek kialakítása során, a tervezőknek lényegesen nagyobb szerepet kell biztosítani a közösségi területek, a gyaloglás és egyéb lágy közlekedési módok számára a fenntartható városi mobilitás erősítése érdekében.*

Környezet és természetvédelem

A város területén a természetes és természetszerű növényállomány egyre fogyatkozik, a biodiverzitás csökken. Az elmúlt évtizedek gazdasági és társadalmi folyamatai, az egyre kiterjedtebb várostest, a burkolt területek növekvő aránya, az átalakuló területhasználat, valamint a változó klimatikus viszonyok (ld. szárazodás) nem tettek jót a természeti környezetnek, ezen belül az eredeti növénytársulásoknak. Átalakulóban van – az amúgy is mozaikos – mező- és erdőgazdasági dominanciájú kultúrtáj, amit többek között a külterület növekvő számú műveletlenül hagyott – gyakran egyre rendezetlenebb, gyomos – területeiből is érzékelhetünk.

A mikroklimatikus kondicionáló és az ökológiai hálózati szempontból kiemelten fontos, egységes zöldinfrastruktúra-hálózat kialakulását gátolja, hogy egyre nagyobb számban jelennek meg a nagytáblás szántóterületek, illetve másik végletként, a külterületen egyre nagyobb számban – a művelt területek között elsődlegesen lakás céljából – megjelenő épületek.

Kecskemét zöldinfrastruktúra-hálózatát alkotó jellemző elemek, illetve kiemelt értékkel bíró zöldfelületek (Önkormányzati korlátlan közhasználatú zöldvagyon – közparkok, közkertek, telepszerű beépítés zöldfelületei; a zöldfelületi jellegű különleges területek és a természeti, természetvédelmi területek) területi kiterjedése és aránya a földnyilvántartási adatok alapján a közigazgatási területhez képest nagyon alacsony (11,95%), ami mintegy 3 850 ha-t tesz ki.

A Kecskeméten élő 108.651 fő (KSH 2024) lakossal számolva, a városi zöldterületi ellátottság (a számításhoz a ZIFFA-ban leválogatott, valóságban ténylegesen is közkertként, közparkként

funkcionáló területeket vettük alapul – 33,057 ha) **3,0 m²/fő, ami rendkívül alacsony**. A WHO ajánlása (*Russo A, Cirella GT 2018*)[41] az egy főre eső zöldterület nagyságának minimumaként a 9,0 m² /főt, ideálisként az 50 m² /főt határozott meg.

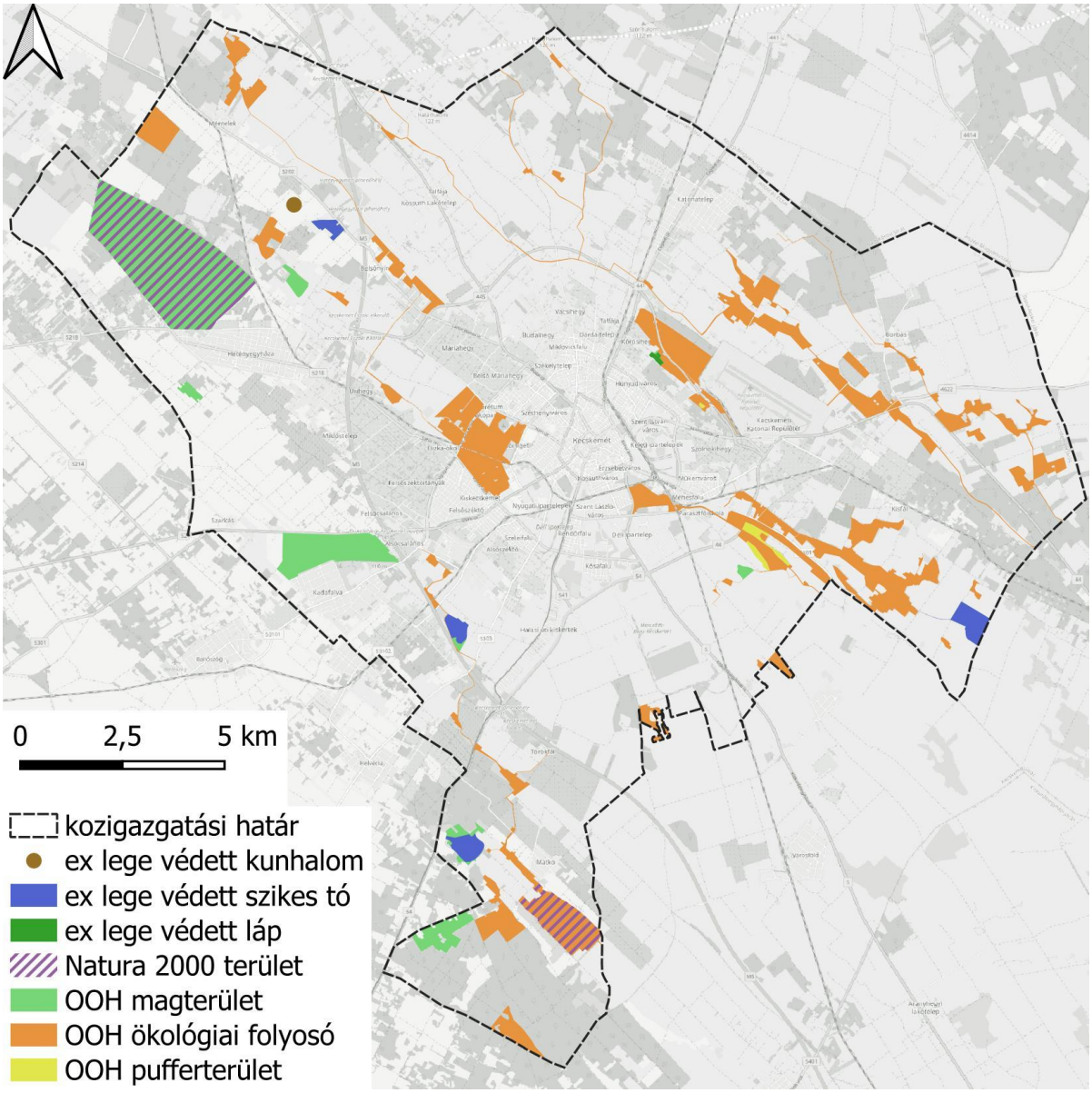
A központi belterületen belül megfigyelhető, hogy az egyes városrészek zöldfelületi ellátottsága eltérő. A zöldfelületek használati és esztétikai értéke is jelentős eltéréseket mutat városrészenként. A városközpont köztereinek, valamint a – tudatosan megtervezett telepszerű beépítésű – lakóterületek közcélú zöldfelületeinek kiterjedése révén **Kecskeméten belül a Belváros, a Széchenyiváros és az Árpádváros a legjobban ellátott városrészek**. **Az intenzíven fenntartott zöldfelületi elemekben a Városközpont a leggazdagabb, itt a legmagasabb a zöldfelületek esztétikai megjelenése, gondozottsága**. A lakótelepek zöldfelületei extenzív fenntartásúak, a folyamatos karbantartás, ifjítás hiánya már megmutatkozik, megjelenésükben kevésbé változatosak. A Máriaváros és Felsőszéktó közparkokban, közkertekben szegény, – valódi közparkkal nem rendelkeznek – de itt találhatók a legnagyobb területű zöldterület jellegű különleges területek, a „Zöld ék" sport- és speciális területei, a Szabadidőpark, amely hozzájárul a városrészek zöldfelületi ellátásához. A város DK-i részén (Kossuthváros, Rákócziváros, Szent László város) szinte teljesen hiányoznak zöldterületek, más városrészek pedig részben ellátottak (Hetényegyháza, Petőfiváros, Kadafalva).

Kecskemét a Duna-Tisza közi Homokhátság kiskunsági löszös hát kistáján fekszik. A domborzatot az ÉNy-DK irányú hátak és völgyek váltakozása jellemzi. Történeti vonatkozásait tekintve az elmúlt évszázadokban, évtizedekben a város beépített területei és mezőgazdasági területei folyamatosan terjeszkedtek, amely folyamat során mocsárlecsapolások, erdőirtások és gyepfeltörések történtek. A társadalom a mezőgazdasági tevékenysége során elsősorban szántókat, gyümölcsösöket, zöldségtermelő területeket alakított ki, legelő és kaszáló területek kisebb arányban találhatók, azonban nagy kiterjedésű parlagon hagyott, műveletlen területek is fellelhetők, amelyeken a gyomnövények nagyarányú jelenléte kedvezőtlen környezet-egészségügyi hatásokat okoz. **A város testének szétterülése napjainkra a területen fellelhető természeti területek és értékek foltszerű, mozaikos elhelyezkedését eredményezte, ami miatt ezen területek veszélyeztetettek**. Kecskemét jellegzetes külterületi tájképének szerves részét képezi az alföldi tanyás jelleg.

Kecskeméten kettő Natura 2000 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (Nagynyíri-erdő, Matkópusztai ürgés gyep), hat Ex lege védett objektum (Kocsis-tó, Szappanos-tó, Sóhordó, további egy-egy névtelen láp és szikes tó, egy kunhalom), továbbá kilenc meglévő helyi jelentőségű védett természeti terület és érték található (125. ábra).

[41] *Russo, A., & Cirella, G. T. (2018). Modern Compact Cities: How Much Greenery Do We Need? International Journal of Environmental Research and Public Health, 15(10), 2180. https://doi.org/10.3390/ijerph15102180*

125. ábra: Kecskemét természetvédelmi területei

Forrás: OKIR-Természetvédelmi Információs Rendszer alapján saját szerkesztés 2025.

Ezeken felül a közigazgatási területen találhatóak a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény értelmében védett természeti területek (szikes rétek, mocsárrétek, homoki sztyeprétek, nádasok, vizes élőhelyek, homokpuszta gyepek). Ami, a védett területek térbeli struktúráját illeti, megállapítható, hogy **Kecskemét védett természeti területei szórtan, helyezkednek el. A hálózatosságot tekintve vannak területek, amelyek teljesen izolálódtak** (köztük szinte az összes magterület) – és miután, ha ezek az izolált területek nem állnak közvetlen kapcsolatban más természetes területekkel (védett/nem védett) – **emiatt lényegesen sérülékenyebbek**. Sajnos az egyes elemeket – köztük ökológiai folyosó „tömbök” – összekötő ökológiai folyosók rendkívül keskenyek (földrészlethatárhoz igazítottak), ebből adódóan

sérülékenységük magasfokúnak tekinthető, hiszen a környező területhasználatok az ilyen morfológiával rendelkező természeti területekre és azok természetességére kifejezetten nagymértékű hatást gyakorol. Kecskemét közigazgatási területén ökológiai pufferterületek nagyon kis területen vannak kijelölve, ezek a szigetszerűen megjelenő ökológiai magterületek közvetlen környezetében találhatók.

Az élőhelyek méretének csökkenése a rájuk ható **tartós zavarás** (pl. ipari, közlekedési, lakossági) **negatívan befolyásolja a természetes területek ökológiai állapotát, emiatt Kecskemét természeti környezete különösen érzékeny és veszélyeztetett.**

A sérülékenység szempontjából külön hatótényezőként jelentkeznek a **klímaváltozásból eredő szélsőséges időjárási tendenciák** (hosszú száraz időszakok, csapadékmennyiség éven belüli eltolódása, kimagasló hőmérsékleti átlagok). A környezetszennyezésnek és a klímaváltozásnak jelentős indikátorai a rovarok, melyek populációi térségünkben is számottevően csökkentek az utóbbi évtizedekben. A csökkenés megállítása különösen fontos az ökoszisztémák állapotromlásának megállítása, illetve a jelen állapot szintentartása érdekében (beleértve a mezőgazdaság és a növénytermesztés érdekeit is). Ezek miatt elsődleges cél a rovarok élőhelyeinek (pl. rétek, mezőgazdasági területek melletti zöldsávok) fokozott védelme.

Kecskemét természetes területeinek az általános állapota – beavatkozás nélkül – valószínűsíthetően romlani fog, amely kihatással van/lesz a biodiverzitásra a flóra és a fauna viszonylatában is. Kecskemét természeti környezete és ezen belül zöldfelületi rendszere egyszerre küzd mennyiségi és minőségi problémákkal, melyek részben a jelentkező lakossági építkezések és a vállalati telephelyfejlesztések, valamint az infrastrukturális igények, másrészről a klímaváltozás hatásai következtében a jövőben még tovább erősödhetnek.

1.3.3 Digitális város

A város gazdasága

Az OPTEN adatbázisa alapján 216 db kecskeméti székhelyű működő vállalkozás volt nyilvántartva 2025-ben a digitális technológia-szolgáltatást nyújtó ágazatban (távközlési, információs és információtechnológiai). A vállalkozások számát vizsgálva, a legtöbb cég a **számítógépes programozás** területén tevékenykedik (78 db), második helyen **az információ-technológiai szaktanácsadás**sal foglalkozó cégek (52 db), míg sorrendben a következő helyen az **egyéb információ-technológiai szolgáltatás**t nyújtó vállalkozások (34 db) találhatók, őket követik a számítástechnikai infrastruktúra, adatfeldolgozás, tárhelyszolgáltatás és kapcsolódó szolgáltatásokterületén tevékenykedő cégek (33 db). Az első négy ágazathoz tartozó vállalkozások a digitális technológia-szolgáltatást nyújtó cégek mintegy 91,2%-át teszik ki.

A **digitális technológia-szolgáltatást** nyújtó területen három nagy ágazat található, az **információ-technológiai szolgáltatás** (164 db vállalkozás), **számítástechnikai infrastruktúra, adatfeldolgozás, tárhelyszolgáltatás és egyéb információs szolgáltatási tevékenységek** (40 db vállalkozás) **és a távközlés** (12 db vállalkozás). Ezek közül a legjelentősebb ágazat mind a foglalkoztatottak száma (515 fő), mind pedig a nettó árbevétel (18,67 milliárd Ft) alapján információ-technológiai szolgáltatás szektora. Ezt követi a távközlési ágazat, a maga 92 fős munkavállalói rétegével és 2,72 milliárd Ft-os nettó árbevételével. A dobogó harmadik fokán az információs szolgáltatás ágazata található (47 fő; 2,61 milliárd Ft). A digitális technológia-szolgáltatást nyújtó terület nemzetközi beágyazódását jól mutatja, hogy egyetlen ágazat (információ-technológiai szaktanácsadás) mindössze két vállalkozása rendelkezett exportból származó bevétellel (Információtechnológiai szaktanácsadás és számítástechnikai eszközök, rendszerek üzemeltetése: 155,3 millió Ft és számítógépes programozás: 31 ezer Ft), ami jól tükrözi, hogy a digitális technológia-szolgáltatást nyújtó területen a kecskeméti vállalkozások – a jelzett cégen kívül – kizárólag a hazai piacon fejtik ki tevékenységüket.

A digitális technológiát alkalmazó cégek tekintetében a város nem rendelkezik részletes nyilvántartással, azonban Kecskeméten számos olyan közszolgáltató cég és szervezet (pl. Városrendészet, Kecskeméti Városüzemeltetési NKft., BÁCSVÍZ Zrt., Termostar Kft., KEKO Kft., Kecskemét Közbiztonságáért Közalapítvány) tevékenykedik, melyek mindennapi működésük során szenzorokat, okosmérőket, parkolásfoglaltsági rendszereket, valósidejű autóbusz menetrend-tájékoztató eszközöket, köztérfelügyeleti és rendszámfelismerő kamerákat alkalmaznak és üzemeltetnek.

Emellett a város meghatározó vállalatai (pl.: Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft., Knorr-Bremse Fékrendszerek Kft., ACPS Automative Kft., HBPO Manufacturing Hungary Kft., Phoenix Mecano Kft.) élen járnak gyártás-technológiában, folyamatok digitalizálásában és automatizálásában, így aktív szereplői az Ipar 4.0 folyamatának.

A város társadalma

Az FVS készítése során tartott kérdőíves felmérés alapján a válaszadók 95,7%-a rendelkezik okostelefonnal, 57%-a rendelkezik személyi számítógéppel, vagy laptoppal, illetve 47,3%-ának van okos/smart televíziója.

A válaszadók 89,3%-a az internetet elsősorban kommunikációs, kapcsolattartási céllal használja, 87,7%-a információszerzésre, tájékozódásra, napi munkavégzés részeként pedig 79,1%-a. Kimagasló arányban használják még: ügyintézésre (77,5%), szolgáltatások igénybevételére (74,3%), közösségi oldalak látogatására (75,4%), valamint szórakozásra – videó, film, zene (67,4%).

Az IT eszközök használatában való jártasság tekintetében a válaszadók 38,2% érzi úgy, hogy készségei átlag felettiek, mivel azokat az élet sok területén alkalmazza (pl: e-ügyintézés, speciális alkalmazások és szoftverek használata). Ugyanakkor a választ adók legnagyobb része (53,8%) úgy véli, hogy készségei átlagosak és alapvetően csak okostelefont használ.

Az ügyintézési szokások estében az állapítható meg, hogy a válaszadók az egyes szolgáltatások esetében különböző módon és aktívitással használják az online felületeket. Az áramszolgáltatás esetében jelentős részük online ügyintézés keretében kerül kapcsolatba a szolgáltatóval. Ez igaz a távhőszolgáltatás, a víz- és csatornaszolgáltatás. közhivatali ügyintézés estében is. A közösségi közlekedés területén az e-jegyet használók aránya 31,37%. Az oktatás és szociális ellátás területén továbbra is a személyes ügyintézés a jellemző. Érdekesség, hogy a kulturális szolgáltatások esetében a személyes (39,7%) és az online ügyintézés (39,1%) aránya gyakorlatilag megegyezik.

A város szolgáltatási mixe

Az információtechnológia és az elektronikus hírközlés az egyik legdinamikusabban fejlődő közműfajta. Az egyre nagyobb adatmennyiség mind gyorsabb továbbításának igénye már ma is jelentős kihívás elé állítja a közszolgáltatókat, ez a kihívás pedig csak erősödni fog a jövőben mennyiségi és minőségi oldalról egyaránt. A globális összehasonlításban versenyképes, fejlett információtechnológiai infrastruktúra megléte Kecskemét gazdasági szempontból fenntartható fejlődésének egyik legfontosabb előfeltételévé válik néhány éven belül. Ennek következtében az információtechnológiai infrastruktúrák és szolgáltatások átalakulásának és modernizációjának felgyorsítása már most feladatként jelentkezik.

A város területén minden mobiltelefon szolgáltató jelen van és üzemeltet mobil távközlő tornyot (erősítő állomást), illetve erősítő antennát. A város közigazgatási területe a nagyobb szolgáltatók esetében gyakorlatilag teljes lefedettséggel rendelkezik. Az egyre inkább terjedő 5G hálózatok új lehetőségeket nyitnak majd a városi szintű adatkommunikáció és IoT megoldások területén. Hasonlóa helyzet a kábel TV és internet gerincvezetékek (optikai kábelek) kiépítettsége terén, melyek a város sűrűbben beépített belterületeit döntően lefedik. A közszolgáltatásokat végző helyi intézmények számára megfelelő infokommunikációs infrastruktúra és sávszélesség áll rendelkezésre az eddigiek szerinti feladatik ellátásához, ez azonban a közeljövő globális versenyképességi és digitális szuverenitási kihívásaiból jelentkező feladatok miatt fejlesztésre szorul.

A sikeres digitális átállásnak a fejlett, globális szinten versenyképes információtechnológiai infrastruktúrák és szolgáltatások megléte mellett a kizárólagos előfeltételei közé tartozik az intézmények és a vállalkozások személyi állománya, valamint a lakosság versenyképes kompetanciaszintjének a megteremtése is.

Mind az automatizálás folyamatai, mind pedig a mesterséges intelligencia jelentősen átszabják az élő munkaerővel szembeni elvárásokat, a digitális átállás jelentős mértékben átalakítja a munkaerőpiacon elvárt képességeket, készségeket is. Ennek megfelelően a digitális kompetenciák területén a közszférában és a közszolgáltatások területén dolgozók – a kérdőív eredményei alapján – jelentős fejlődésen mentek keresztül. Ugyanakkor több kompetencia (információ- és adatmenedzsment, digitális tartalomelőállítás, biztonság, problémamegoldás, mesterséges intelligencia, stb.) esetében jelentős eltérések figyelhetők meg a jártassági szintek tekintetében, melynek fejlesztése elengedhetetlen

Ezt a célt szolgálja többek közt a Kecskeméti Digitális Tudásközpont is, amely modern technológiákkal és oktatási programokkal segíti a digitális írástudás fejlesztését a helyi lakosok és diákok körében.

A közigazgatási ügyintézés meghatározó része, az elmúlt időszak jelentős e-közigazgatási fejlesztéseinek (pl: önkormányzati ASP, ÉTDR, E-napló, E-papír, Ügyfélkapu, ETÉR) köszönhetően, napjainkra már döntően online felületeken zajlik. Az önkormányzat adatszolgáltatása szerint a Polgármesteri Hivatal digitálisan intézett ügymeneteinek aránya az összes hivatali ügyhöz viszonyítva meghaladja a 82%-ot. A digitális ügyintézés terjedésével és az általánossá váló informatikai képzésekkel a rendszert működtető alkalmazottak felkészültsége folyamatosan javult.

A digitális feladatszervezés városi helyzete vegyes képet mutat. Több közszolgáltató (Termostar Kft, BÁCSVÍZ Zrt., KEKO Kft., Kecskeméti Városfejlesztő Kft., Kecskeméti Városüzemeltetési Nkft.) esetében jelentős előrelépést hozott az elmúlt öt év. Az ügyfélkapcsolati terület minden cég esetében jelentős szerepet játszott a belső folyamatok fejlesztésében, az egységesített eljárásrendek kialakításában és a digitális ügyviteli megoldások bevezetésében. A digitális ügyintézési csatornák szerepe tovább erősödött (pl. online ügyintézés, e-számlázás, digitális Kecskemét Kártya, online lakossági hiba bejelentő rendszer, utazási információk).

Az önkormányzat gazdálkodása

A város több szervezeténél működtetnek folyamatosan digitális, illetve térinformatikai adatbázisokat, a digitális adatfeldolgozás a várostervezési, városüzemeltetési, projektmonitoring- és döntéstámogatási feladatokat egyaránt szolgálja. A Polgármesteri Hivatal várostervezési osztályán több mint egy évtizede, a város rendezési típusú feladataihoz kapcsolódóan jött létre egy térinformatikai adatbázis, melynek fejlesztése folyamatos. Ugyancsak komplex adatbázissal és térinformatikai háttérrel rendelkezik a Kecskeméti Városüzemeltetési Nkft., valamint a Kecskeméti Városfejlesztő Kft. Az előbbi a városüzemeltetéshez kapcsolódó felvételezéseket (LIDAR alapú szkennelési eljárás) és kapcsolódó adatbázisokat fejleszti folyamatosan, míg a városfejlesztő társaság a városi (pl.

társadalmi, gazdasági, környezeti, infrastrukturális) folyamatelemzést, projektek monitorozását és a döntéstámogatást segítő adatbázisokat építi térinformatikai háttér alkalmazásával.

Előrelépés történt az önkormányzati tulajdonú épület-infrastruktúra esetében is, ahol jelenleg a digitalizáció még csak a vagyonelemek digitális rendszereben való vezetésére szorítkozik, de – az önkormányzati épületvagyon egy jelentős részének ingatlankezelési feladatait ellátó – a KIK-FOR Ingatlankezelő és Forgalmazó Kft. e területen jelentős fejlesztéseket tervez: az épületek BIM alapú felmérésén túl, egy vállalati CAFM rendszer bevezetése a cél annak érdekében, hogy a nyilvántartási és könyvelési rendszerekkel való interface kapcsolatok kialakításával egy komplex, az épületek teljes életciklusát lefedő, hatékony, költségkímélő, digitális alapú üzemeltetési ökoszisztéma alakulhasson ki.

Környezetvédelem, városi klíma

A vonatkozó terület esetében az elmúlt években indult el az előkészítő munka, amely elsősorban a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodást hivatott segíteni. Több javaslat is született már a városban, például a környezeti alapú forgalomirányítási rendszer alapjainak kidolgozására, vagy talajnedvesség szenzorok telepítésére az optimális zöldfelületi öntözés meghatározására, de a városklíma-vizsgálatokat segítő szenzorok (pl. meteorológiai állomások, levegőminőség-mérő szenzorok), illetve a környezeti monitoring rendszer felállítására is készültek tervezetek, melyek megvalósítása a közeljövőben várható.

Városi közlekedés

A város közúti közlekedés támogatására több megoldás is született Kecskeméten:

- Négy intelligens gyalogos átkelőhely (Nyíri úton a szabadidő központ bejáratánál, a Március 15. utca és Pajzs utca kereszteződésében, az Eper utca és Egyetértés utca csomópontjában, Mátyás király krt. és Daróczi köz kereszteződésében);
- 20 db piros-zöld visszaszámláló berendezés;
- 8 db beszélő hangjelző;
- 3 helyen üres parkolóhelyek kijelzése (Kálvin tér, Kossuth tér, M5 autópálya MOL töltőállomás);
- A Kálvin téri üres parkolóhelyek azonosítását a CITY APP alkalmazásban telepített térkép is segíti;
- Okos biciklitárolók: a Velorium kísérleti projekt keretében 12 kerékpár befogadására alkalmas, 0-24 órában automatikusan üzemelő, biztonságos és okos kerékpártároló rendszer fejlesztére került sor, amely kényelmes és digitálisan vezérelt megoldást nyújt a közlekedőknek.

A közösségi közlekedést támogató digitális megoldások az alábbiak:

- mobiljegy, melyet hét mobil applikáción (BudapestGo, K&H mobilbank, Simple, Yettel, Voaxpay, Telekom, Nemzeti Mobilfizetési Zrt.) keresztül is meg lehet vásárolni,
- városi autóbusz forgalomirányító központ,
- menetrend, mely egyrészt elérhető a KEKO Kft. honlapján, és az aktuális járatinformációk mellett, egy térképen megtekinthető az adott viszonylat útvonala is, másrészt a menetrend.kecskemét.hu oldalról is megtekinthető,
- 77 megállóban telepített utastájékoztató rendszer, valamint
- a járműveken telepített utastájékoztató rendszer.

Városi közművek

Több városi digitális megoldás is segíti a helyi lakosság jobb tájékozódását és kényelmesebb ügyintézését. A City App Kecskemét alkalmazás lehetőséget biztosít a kecskemétiek számára, hogy egy központi felületen értesülhessenek a helyi hírekről, városi programokról, éttermeket kereshessenek, városkártyát igényelhessenek, e-matricát vagy mobiljegyet vásárolhassanak, esetleg parkolást intézhessenek az applikáción keresztül. Mintegy 40 db CityScreen okosváros képernyő telepítése valósult meg Kecskeméten, melyek a közterületi reklámozás új digitális eszközei. Ezek közelében ingyenes internetkapcsolat is biztosítható városszerte.

1.3.4 Megtartó város

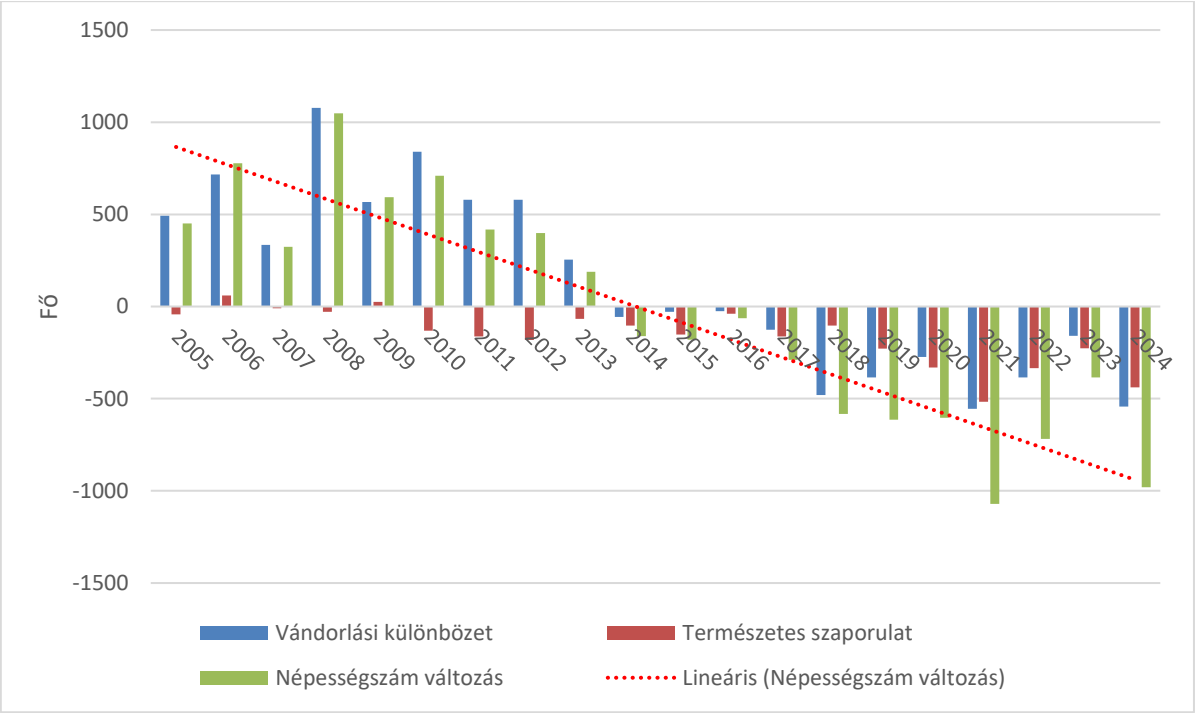
A város társadalma

Kecskemét 108 651 fős lakosságával (2024) Magyarország 8. legnépesebb települése. Bács-Kiskun vármegye egyre dominánsabb demográfiai centruma, amely a vármegye lakosságának egyre nagyobb hányadát (2000-ben 19,63%, 2010-ben 21,58%, 2024-ben 22,24%) foglalja magába. A vármegyén belül növekvő lakossági súly azonban nem csak a városi népességszám növekedésének az eredménye, hanem a térségéhez képest lassúbb fogyásáé. A település demográfiai folyamatai az elmúlt egy évtizedben kedvezőtlen irányt vettek (126. ábra).

Kecskeméten nem csak a természetes fogyás állandósult, hanem negatívba fordult a vándorlási egyenleg is, így a népességszám-csökkenés éves átlagos léptéke az elmúlt évtizedben már bőven 500 fő fölötti értéket mutatott. A negatív vándorlási egyenleg kialakulásának hátterében több, egymással összefüggő tényező állhat, amelyek egyedi hatása a rendelkezésre álló adatok alapján nem különíthető el. A Kecskemétről történő elvándorlás az elmúlt tíz év átlagában éves szinten 5 645 fő, ezzel szemben a Kecskemétre beköltözők éves átlaga 5 234 fő volt. A folyamatot befolyásolhatja a magasabb jövedelmet és eltérő munkalehetőségeket kínáló térségek elszívó hatása, a kecskeméti ingatlanárak jelentős növekedése, a várostérségi

munkaerőpiaci kapcsolatok átalakulása, valamint a lakókörnyezettel és életminőséggel kapcsolatos egyéni preferenciák változása is.

126. ábra: *Kecskemét népességszám változásának összetevői (2005-2024)*

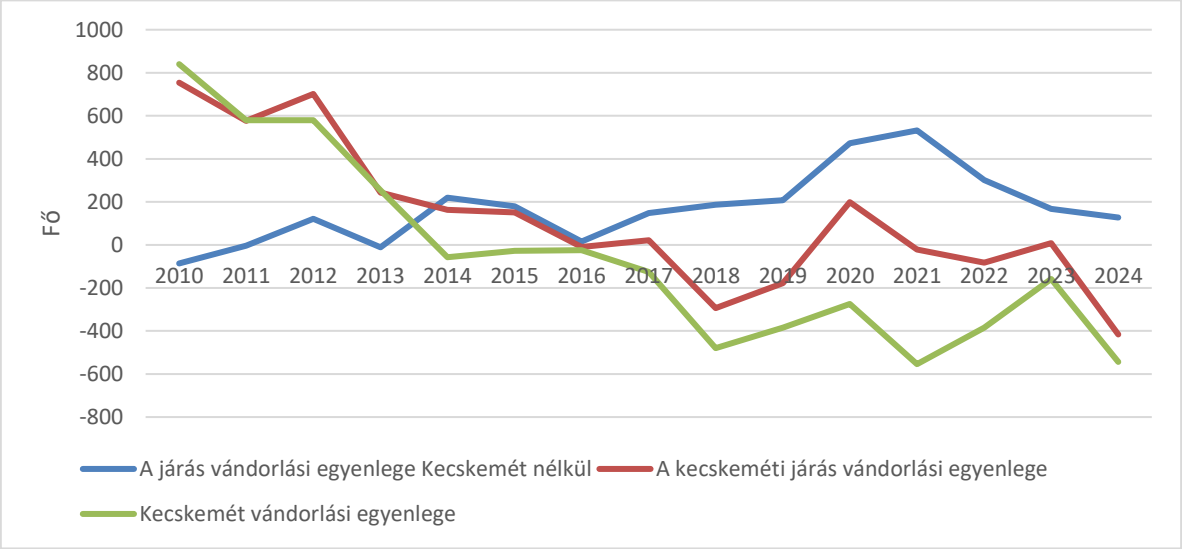

Forrás: KSH Területi statisztika adatai alapján, saját szerkesztés, 2026.

Bár az emelkedő kecskeméti ingatlanárak miatt a családos középosztály egy része ugyan kiköltözött a városból, de jellemzően csak a kedvezőbb környezeti viszonyokkal rendelkező és olcsóbb lakhatást kínáló környező településekre. Hasonló folyamatokat figyelhetünk meg a más országrészekből áttelepülők esetében is, melynek során a lakhatással kapcsolatos egyéni döntéseket alapvetően befolyásolta a Kecskeméthez való közelség, illetve a jó elérhetőség, valamint a megfizethető lakhatás. Ilyen értelemben, jól mutatják a kecskeméti járás településeinek vonzóképességét a vándorlási egyenleg változásait bemutató adatok, melyek az elmúlt évtized vonatkozásában folyamatos vándorlási nyereséget tükröznek (127. ábra).

A 2014 és 2024 közötti időszakban a járás 16 települése közül 12 emelni tudta népességszámát (az alapvetően kedvezőtlen természetes szaporulat ellenére). A legdinamikusabb növekedést Ballószög (957 fő), Helvécia (568 fő), Lajosmizse (317 fő) és Ladánybene (156 fő) mutatta, ugyanakkor a legjelentősebb népességvesztést elszenvedő Orgovány esetében sem volt nagyobb a lakosságszám csökkenése, mint 91 fő (népességszám 2014-ben 3 352 fő 2024-ben 3 261 fő).

127. ábra: A vándorlási egyenleg alakulása a kecskeméti járásban 2010-2024 között

Forrás: KSH Területi statisztika adatai alapján, saját szerkesztés, 2026.

A jellemző demográfiai folyamatok alapján megállapítható, hogy míg a kecskeméti járás településeinek többsége viszonylag stabil demográfiai jellemzőkkel rendelkezik, addig **Kecskemét egy lassan fogyó** (a vizsgált időszakban 3 842 fős csökkenés), **elöregedő társadalom képét mutatja** (128. ábra).

Kecskemét lakónépességének öregedése, a munkaképes korú lakosság számának csökkenése már rövid és középtávon is alapvető társadalompolitikai, lakhatási, munkaerőpiaci kérdések mellett, számos kapcsolódó oktatási-képzési, közlekedési, aggolomerációs és térhasználati kérdést vet fel, melyek komplex válaszokat igényelnek.

Ehhez a kedvezőtlen folyamathoz hozzájárul a Kecskemétről történő elvándorlás (amely elsősorban a fiatalabb korosztályok és a gyermekkel rendelkező családok körében a legmeghatározóbb) felerősödése.

Kecskemét és a kecskeméti járás negatív vándorlási egyenlege, vagyis a megyeszékhelyről és járásának egészéből történő elvándorlás okaként jelenik meg a magasabb béreket, változatosabb és nagyobb presztizzsel rendelkező munkahelyeket biztosító Budapest és a nagyobb alföldi régióközpontok (pl. Szeged, Debrecen) – a városverseny erősödéséből adódó – elszívó hatása, a külföldi munkavállalási lehetőségek napjainkban történő könyebb elérhetősége, vagy éppen a távmunka terjedése, amely lehetővé teszi a kedvezőbb természeti adottságokkal rendelkező térségekbe történő áttelepedést, még akkor is, ha a munkaadó egy adott városban tevékenykedik.

128. ábra: Kecskemét demográfiai összetételének változása korcsoportos bontás alapján

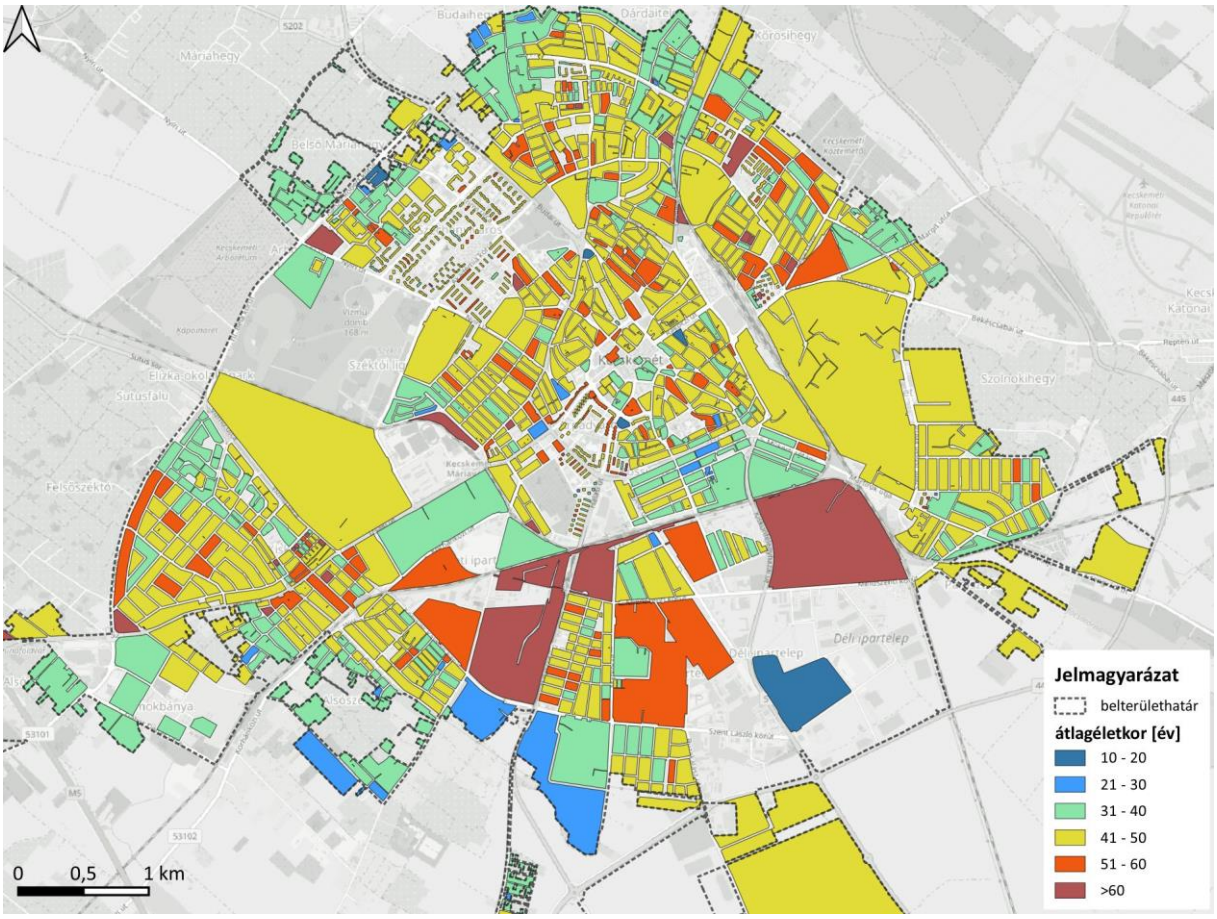

Forrás: KSH Területi statisztika adatai alapján, saját szerkesztés, 2026.

Az elvándorlás csökkentésében jelentős szerepet játszhat a jövőben **a minőségi munkahelyek számának növelése**, hiszen az elmúlt évtizedben javult a lakosság iskolai végzettsége, illetve a nyelvismerete, amely alapját képezheti a magasabb hozzáadott értékű gazdasági tevékenységek és szolgáltatások megjelenésének. A magasabb bérszínvonal pedig lehetőséget kínálhat a városba költözésre, így a kedvezőtlenebb demográfiai folyamatok mérséklésére, hosszabb időtávon pedig a megállítására.

Sajátos **társadalmi rétegződés**t figyelhetünk meg a városon belüli átlagéletkor alakulásának területi eloszlásában, amely nem csak az adott városrészek presztizsét és megújulóképességét határozzák meg, de a közszolgáltatások, telepítendő funkciók és területhasználatok tekintetében is új feladatokat fogalmaznak meg a várossal szemben. Kecskemét, a központi belterület utcatömbjeinek társadalmi korösszetételének vizsgálata alapján, mozaikos képet mutat (129. ábra).

129. ábra: *Kecskemét belterületi lakónépességének átlagéletkora utcatömbök szerint, 2025.*

Adatok forrása: Népességnyilvántartó Kecskemét, 2025. alapján saját szerkesztés

Általánosságban megállapítható, hogy a hagyományos, idősebb épületállománnyal rendelkező városrészek esetében jelennek meg a magasabb átlagéletkorú (51-79 év) övezetek. Megfigyelhető, hogy az elmúlt évtizedekben épült – alapvetően családiházas – városrészek esetében, alacsonyabb a területre jellemző lakosság átlagéletkora. Ezek a területek elsősorban a központi belterület külső határain – az elmúlt évtizedek telekosztásaival érintett területein – találhatók, valamint a belsőbb övezetek kiemelt ingatlanfejlesztési térségeiben (Széchenyiváros, Máriaváros nyugati része, Tatársor, Arborétum és Domb lakópark), ahova a tehetősebb, több gyermekkel is rendelkező fiatalosabb korösszetételű családok települtek. A történeti városrészek esetében, a terület lakónépességének átlagéletkorát a városrész elhelyezkedése, presztizse, szolgáltatási színvonala és az ingatlanok árai határozzák meg. Ezek alapján mind a Belvárosban, mind a nagyobb lakókörzetek esetében vegyes képet találunk. Az elöregedés leginkább a Belső Bethlen- és Széchenyivárost, Hunyadivárost és a Villanegyedet érinti, de magasabb átlagos életkorú övezetek jellemzik Alsószéktó keleti részét, valamint a Petőfiváros központi övezeteit is. Demográfiai megújulást mutat ugyanakkor az Árpádváros Belvároshoz közelebb eső része, a szegregációval is érintett Kossuth- és Erzsébetváros déli

része, Ürgés és Műkertváros dél-keleti része. Különösen a belvárosi és a városrehabilitációval érintett, átépülő területeken, a fiatalos és erősen elöregedett tömbök egyaránt megtalálhatók egymás közvetlen szomszédságában. Ezekre érdemes kiemelt figyelmet fordítani a jövőben, hiszen ezek a településrészek a szolgáltatás- és ingatlanfejlesztés, a városrehabilitáció, továbbá az eltérő életvitelnek és igényszinteknek köszönhetően, a konfliktuskezelés kiemelt területei is lehetnek.

Kecskeméten belül több olyan településrészt is elkülöníthetünk, amelyre hangsúlyozottan igaz, hogy különböző társadalmi csoportok közötti konfliktusok (pl. Ürgés, Erzsébetváros déli része, Szarkás), érdekütközések színterei. Emellett különösen a zártkerti és külterületi részek esetében figyelhetünk meg az eltérő életmódból, területhasználatokból és funkciókból (keverednek az agrárgazdálkodási és tisztán lakófunkciók) adódó konfliktuszónákat. Ezekre a területekre javasolt a jövőben részben a szociális városrehabilitációs beavatkozásoknak és társadalmi felzárkóztató programoknak, részben pedig a rendezési típusú szabályozásnak koncentrálniuk.

A lakosság identitástudatának talán a legmeghatározóbb eleme a város kulturális és építészeti öröksége, ami hozzájárul ahhoz, hogy a kecskemétiek ne csak lakóhelyként, hanem igazi otthonukként tekintsenek városukra, és ahhoz szoros szálakkal kötődjenek. Ennek további erősítése fontos feladat, hiszen a város lakosságának egyre jelentősebb hányada nem kecskeméti származású, hanem nagyon különböző térségekből, kulturális közegekből költözött a településünkre.

Kecskemét vallási sokszínűsége mai napig élő örökséget képvisel. A különböző felekezetek több évszázados békés együttélésének bizonyítéka a város szívét alkotó főtérrendszeren és közvetlen környékén felépült hét templom (Szent-Miklós templom, református templom, katolikus nagytemplom, görögkeleti templom, evangélikus templom, piarista templom és a Zsinagóga). Az egyházak a kulturális és építészeti öröksége megőrzése és fenntartása mellett fontos szerepet vállalnak az alsó- és középfokú oktatásban, valamint a szociális ellátásban, így jelentős társadalomszervező erőként is megjelennek a város életében. Kecskemét építészeti örökségének a vallási épületek mellett, fontos eleme a gazdag szecessziós építészet, amely meghatározza a városközpont egyedi építészeti arculatát, aminek országos viszonylatban kiemelkedő alkotása a népdalba is foglalt Cifrapalota. Az épített értékek megőrzésével több civil szervezet is foglalkozik a városban.

Kecskemét városában jelentős identitásképző erőt képeznek a település agrárhagyományai, melyek leginkább a zöldség-gyümölcs ágazathoz köthetők. Ezeket a város gazdasági szerkezetének átalakulása mellett is – ha csak részben is, de – sikerült megőrizni, így a korábbi szőlőnemesítéshez-borászathoz kapcsolódó örökséget a Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet, a Neumann János Egyetem Kertészeti és Vidékfejlesztési Kara, az Aranyhomok Kistérségfejlesztési Egyesület, valamint a Hírös Kertészek Egyesülete, mint civil szervezet viszi

tovább. A gyümölcs vonalon a Kecskeméti Magyar Kajszibarack, a sárgabarackból készült – és hungarikumnak számító – Kecskeméti Barackpálinka őrizte meg a több száz évre visszanyúló hagyományokat.

Kecskeméten a kultúra közvetítéséhez szükséges intézményi háttér kiterjedt és sokelemű. A város kulturális intézményei közül nem egy országos hírű és szakmailag elismert. Ezek közül mindenképpen ki kell emelni a több díjjal is elismert Katona József Könyvtárat, a Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központot, a Ráday Múzeumot, a Bozsó Gyűjteményt, vagy éppen a Kecskeméti Katona József Múzeum Cifrapalota Kiállítóhelyét, melyek aktívan szerepet vállalnak a kecskeméti hagyományok ápolásában és a helyi kultúra szervezésében. Kecskemét országos jelentőségű kiállításokkal és bemutatóhelyekkel is rendelkezik, mint például a Magyar Fotográfiai Múzeum, a Magyar Naiv Művészek Gyűjteménye és a Szórakaténusz Játékmúzeum. A város azonban nem csak a kiállító és kultúra közvetítő intézményeiről híres, hanem a művészeti alkotóműhelyeiről is, melynek kiemelkedő központjai a Nemzetközi Kerámiastúdió, a Nemzetközi Zománcművészeti Alkotóműhely, illetve a magyar animáció egyik vezető műhelyeként számontartott Kecskemétfilm Kft.

A város híres szülötteinek, Katona Józsefnek és Kodály Zoltánnak emlékét a közösség aktívan ápolja. Örökségüket a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház, a Katona József Könyvtár, a Kecskeméti Katona József Múzeum, továbbá a Kodály Zoltán Ének-Zenei Általános Iskola, Gimnázium és Zenei Alapfokú Művészeti Iskola, valamint a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézete viszi tovább. A széles kulturális kínálatából a városnak a legnagyobb ismertséget a Kodály-életműhöz és módszerhez kapcsolódó tudás gondozása, közvetítése és a zene szeretete hozta, illetve a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézetének mestertanfolyamai, szemináriumai és koncertjei, melyek méltán világhíresek. Mint ahogyan a város színházi és előadóművészeti élete is fontos szerepet játszik a helyi kötődés erősítésében, melynek legfontosabb képviselői a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház, a Kelemen László Kamaraszínház és a Ruszt József Stúdiószínház, a Kecskemét City Balett, valamint a fiatalabb korosztályokat megszólító Ciróka Bábszínház művészei.

A magyar nemzet más kiemelkedő alakjai is eltöltöttek hosszabb-rövidebb időt Kecskeméten, köztük Petőfi Sándor. A forradalmár-költő nevezte versében „hírös városnak” Kecskemétet, ami mára a megyeszékhely állandó jelzőjévé (mai szóhasználattal brand-jévé) vált, és napjainkban a „Hírös” előtagú termékeken (pl.: a Zwack Unicum Nyrt. Hírös Kecskeméti termékei) és rendezvényeken (pl. Hírös Hét Fesztivál) keresztül próbálja erősíteni a város ismertségét és a helyi identitást.

Fontosnak tartja a város, hogy a fiatalok társadalmi szerepvállalását, közösségi életét is ösztönözze, s ezzel is hozzájáruljon a településükhöz történő kötődés erősítéséhez. Ennek érdekében az önkormányzat nem csak ifjúságkutatási programot indított, de 2016-ban

elfogadott egy ifjúsági cselekvési tervet, majd döntést hozott egy új 2019-2024-es időszakra szóló Ifjúsági Koncepció elkészítéséről, melynek felülvizsgálata időszerű feladatként jelentkezik. Emellett az önkormányzat ösztöndíjprogram segítségével is igyekszik a városhoz kötni, például a helyi középiskolákban és a kecskeméti felsőoktatásban tanuló fiatalokat.

A város jövőbeli gazdasági, társadalmi és funkcionális erősödését alapvetően meghatározza a vonzáskörzeti településekhez (várostérség, agglomeráció) kötődő viszonya, partnerségi és együttműködési rendszereinek minősége. A kecskeméti munkahelyek számának – az előző népszámlálási ciklusban (2011 és 2022 között 19 200 db) tapasztalt – növekedése várhatóan a jövőben is folytatódni fog (pl. Mercedes gyár és beszállítóinak jelentős fejlesztései, a település kedvező gazdasági-befektetési lehetőségei, valamint a város kiemelkedő közlekedésföldrajzi helyzetéből adódóan), így – látva a kecskeméti munkaképeskorú lakosság számának csökkenését – az ingázók számának további bővülése prognosztizálható. A napjainkban is jelentős hivatásforgalmi ingázás adataiból kiindulva (munkavállalási célú ingázók száma napjainkban meghaladja a 36 000 főt, míg az oktatáshoz kapcsolódó nappali képzésben ingázók száma mintegy 3 500 fő), a jövőben még erősebb igény mutatkozhat a térségi együttműködések iránt a kecskeméti központi funkciók (pl. foglalkoztatás, kereskedelem, a vízgazdálkodás, az energetika és környezetvédelem, a különböző közszolgáltatások és ellátási formák, a rekreáció és szórakozás) jobb közlekedési elérhetősége érdekében, ami tovább bővítheti a térség mobilizációs szükségleteit. Ennek megfelelően, Kecskemétnek kiemelt érdeke fűződik az elővárosi kötöttpályás közlekedési rendszerek (pl. vasúti fejlesztések 140-es, 142-es és 145-ös vonalakon, illetve az új V0 vasútvonal megvalósítása, P+R és B+R kiépítések Kecskeméten és a környező településeken,) komplex tervezéséhez és kiépítéséhez, valamint a helyi és térségi fenntartható mobilitást erősítő közlekedési fejlesztések (pl. módváltási zónák, lágy közlekedési formák, közösségi közlekedés előnyben részesítése, elektromos mobilitás feltételeinek javítása) megvalósításához.

A város humán infrastruktúrája

A város humán erőforrásának megtartásán, annak fejlesztésén belül, külön ki kell emelni a civil szervezetek társadalomszervező jelentőségét. A város lakosai által létrehozott és működtetett civil szervezetek fontos szerepet játszanak Kecskemét élhető, fejleszthető környezetének, társadalmi tőkéjének gyarapításában. Ez különösen jól érzékelhető a kulturális, a sport és szociális ágazatokban, melyek jelentős társadalom- és közösségfejlesztő értéket hordoznak. Kecskeméten – a NAV nyilvántartása alapján – jelenleg 371 alapítvány, egyesület, szervezet, szövetség, klub működik, amelyek igen széles skálán fedik le a város aktív közösségi életét. A tevékenységi körök szerint találunk közöttük ifjúsági, segítségnyújtó, jótékonysági, kisebbségi, állatvédő, természet- és környezetvédelmi, helyi gazdaságot támogató, ismeretterjesztő, sport és szabadidős, lokálpatrióta, városvédő-szépítő, egészségügyi, oktatási, tudományos, kulturális, valamint egyházi szerveződéseket. A civil szervezetek a városi közélet megteremtésében, a helyi közösség formálásban, valamint a szabadidő tartalmas eltöltésének elősegítése révén a közérzet és a településhez való kötődés javításában játszanak meghatározó szerepet. A civil kezdeményezések és együttműködések színes palettája nélkül a „hely szelleme", a helyi identitás és alkotó akarat is csorbát szenvedne. Ezek a szervezetek alapot adnak a különböző társadalmi csoportokat magukba foglaló közösségi létnek, az önkormányzat és a nonprofit szektor együttműködésének és együtt gondolkodásának. Erre az együttműködésre egyre komolyabban támaszkodik az önkormányzat is, hiszen a különböző szerveződések számos területen kiegészítik, erősítik, sőt részben átvállalják (szociális, környezetvédelmi, településfejlesztési, sport) az önkormányzat által ellátandó feladatokat. A különböző civil szervezetek munkájának összehangolása érdekében 2007 óta Városi Civil Kerekasztal működik Kecskeméten, amely hozzávetőlegesen 120 szervezetet fog össze – 2020 márciusától – immár 13 szakmai kerekasztal mentén. A tagok tevékenysége az egészségügytől, a gyermek-, ifjúságvédelemtől, a hagyományőrzésen, sport- és szabadidő szervezésen keresztül egészen a műszaki-tudományos és innovációs tevékenységek elősegítéséig terjed.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata számára fontos, hogy a különböző jogszabályokban nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban levő célcsoportok (pl. gyermekek, idősek, fogyatékosok, nők, romák, mélyszegénységben élők) helyzetét feltárják a településen, valamint szakmailag megalapozott válaszok szülessenek az esélyegyenlőségük és a szolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférésük biztosítása érdekében. Az elmúlt bő tíz évben megtörtént a fentebb nevesített társadalmi csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatok és beavatkozási területek azonosítása, valamint a városban található szegregátumok vagy szegregációval veszélyeztetett területek fejlesztését szolgáló komplex városfejlesztési program megfogalmazása. Ennek keretében társadalmi programok indultak a szegregációs folyamatok megfékezésére, a beavatkozási területek infrastrukturális és társadalmi felzárkóztatására, illetve az ott élők hatékony integrációjára.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata jelentős működési és fejlesztési forrásokat biztosított az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód erősítése érdekében. Több programmal és intézkedéssel (pedagógiai módszertani programok, beiskolázási körzethatárok módosítása, hátránycsökkentő és esélyteremtő programok) törekszik az esélyegyenlőség biztosítására köznevelési intézményeiben. A város önkormányzati és állami fenntartású intézményeiben (pl. bölcsődék, óvodák, iskolák) intézményeiben ingyenes (2024-ben: 2 632 fő), valamint kedvezményes étkezést biztosít (2024-ben: 2 586 fő) az arra jogosultaknak, valamint tehetséggondozás terén is igyekszik pozitív diszkriminációban részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetűeket.

Kecskemét szociális ellátórendszere biztosítja az idősek, fogyatékos személyek, hajléktalanok kielégítő szociális ellátását. A város az önkormányzati intézmények felújítása során minden esetben kialakítja a jogszabályi előírásoknak megfelelő komplex akadálymentesített környezetet. Vannak azonban még olyan középületek a városban, amelyek akadálymentesítését a megfelelő források hiánya, vagy a középületek műemléki védettsége miatt még nem sikerült megoldani. Az esélyegyenlőség, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása kiemelt feladatot képez a jövőben is.

Az esélyegyenlőség erősítését szolgálták azok a beruházások is, melyek a bölcsődei (pl. Széchenyi sétányi bölcsőde fejlesztése, Árpádvárosi bölcsőde fejlesztése, új 4 csoportos bölcsőde építése Homokbányán) és óvodai ellátás (pl. Csokor utcai óvoda, Egyetértés utcai óvoda, Árpádvárosi óvoda, Bíró Lajos utcai óvoda, Klapka utcai óvoda) szolgáltatási színvonalát emelték, egyben hozzájárultak a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvének érvényesítéséhez. A beruházások elősegítették a különböző társadalmi hátterű és sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását. Támogatták a szülők – ezen belül is különösen a nők – munka világába történő gyors visszatérését, munkaerőpiaci integrációjuk elősegítését, a női munkavállalók városi arányának szinten tartását, illetve lehetőség szerinti növelését.

Hasonlóan fontos beruházások történtek a szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése területén (pl. Időskorúak és fogyatékkal élők szociális alapszolgáltatásainak fejlesztése, több telephelyen, Új család és gyermekvédelmi központ létrehozása). A fejlesztések eredményeként létrejött egy új nappali ellátást biztosító telephely is a Homokbánya városrészben, ahol egy új, eddig hiányzó szociális ellátási szolgáltatás kialakítása történt meg (fiatal felnőtt autisták nappali ellátása 24 férőhelyen), másrészt pedig a nem autizmussal élő, elsősorban enyhe és középsúlyos értelmi fogyatékosok nappali ellátásának – a növekvő társadalmi igényből adódó – kapacitásbővítése is megvalósult további 24 férőhely létesítésével.

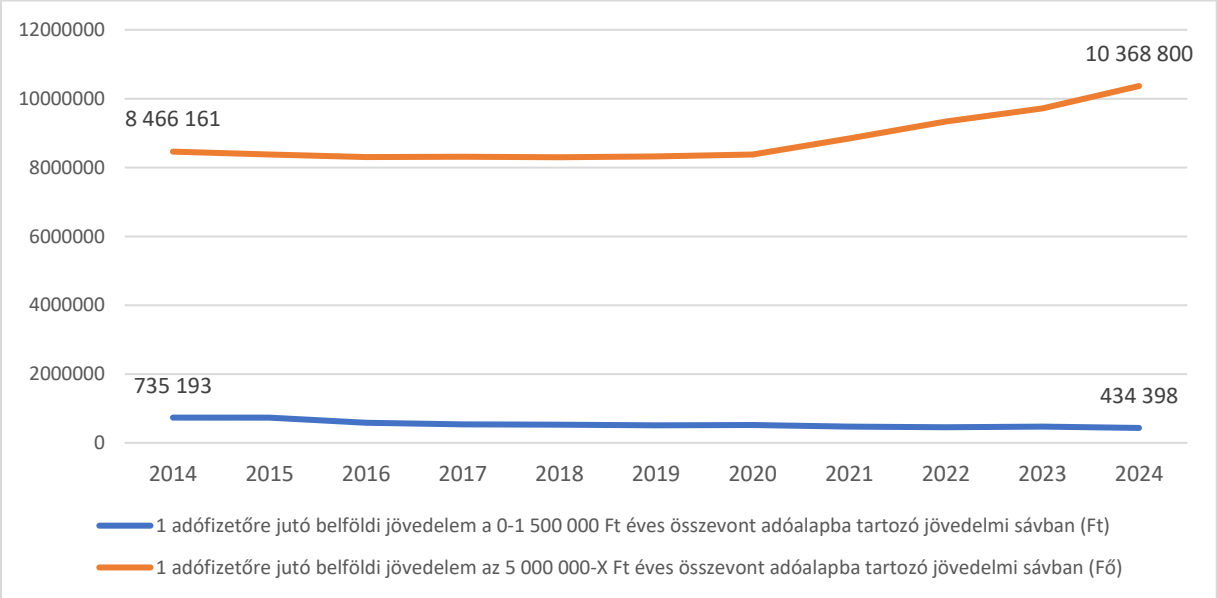
Emellett uniós finanszírozás segítségével a szociális városrehabilitációs beavatkozás részeként a társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok is elindulhattak, melyek a hátrányos helyzetben élő társadalmi csoportok foglalkoztatási

integrációját, életesélyeik javítását, iskolai végzettségük növelését és mentálhigiéniás állapotuk javítását célozták. Ugyancsak az esélyegyenlőség erősítését és a társadalmi integráció gyorsítását szolgálták azok a helyi közösségi, települési identitást erősítő akciók, társadalmi kohéziót erősítő programok, melyekre több mint fél milliárd Ft-ot fordított az önkormányzat az elmúlt években.

Kecskeméten a rossz anyagi körülmények között élő, szociálisan rászoruló népesség nagyságáról nagyon nehéz átfogó és pontos képet adni. Ennek meghatározásához, illetve hozzávetőleges becsléséhez több megközelítés is alkalmazható, így például figyelembe vehetjük a pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számának alakulását, melyről a jelen dokumentum 1.1.5.1.3. alfejezete adott tájékoztatást.

A rendelkezésre álló adatok alapján a szociálisan rászorulók, illetve települési támogatásban részesítettek aránya Kecskemét lakónépességéből (1,54%), ami lényegesen alatta marad az országos átlagnak (9,16%), továbbá rászorultsági szempontból kedvezőbb a legtöbb megyei jogú városhoz képest (8. hely a rangsorban). Ugyanakkor ezek az adatok nem tudják híven tükrözni sem a szegénység városi léptékét, sem pedig annak valódi mélységét. Az általános gazdasági fellendülés ellenére valószínűsíthető, hogy a városon belül az egyes társadalmi csoportok tekintetében, a jövedelmi és életminőségbeli különbségek a vizsgált időszakban tovább növekedtek, erről tájékoztatnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) jövedelmi adatai is, ahol 2014 és 2024 között az alsó- és felső jövedelmi sávokba tartozó társadalmi csoportok esetében, a jövedelmi olló jelentős nyílása látható (130. ábra).

130. ábra: *Az 1 adófizetőre jutó belföldi jövedelem alakulása az alsó és a felső jövedelmi sávokban Kecskeméten*

Forrás: TEIR, NAV adatai alapján, saját szerkesztés, 2026.

A NAV adatai alapján megállapítható, hogy a 0-1 500 000 Ft éves jövedelmi sávba tartozó SZJA adófizető száma a 2014-es 24 530 főről ugyan jelentősen csökkent 2024-re, de számuk még mindig 11 432fő volt. Látni kell továbbá azt is, hogy az egy adófizetőre jutó éves átlagos belföldi jövedelem – a jelentős infláció ellenére is – csökkent (a 2014-es 735 193 Ft-ról a 2024-es 434 398 Ft-ra) a vizsgált időszak alatt, ami jól tükrözi azt, hogy a 0-1 500 000 Ft összevont adóalapba tartózó jövedelmi sávba a leginkább rászoruló társadalmi rétegek ragadtak.

Kecskemét Anti-Szegregációs Programjához kötődően, a társadalmi felzárkóztató programok a városban 4 kiemelt területen körvonalazódtak az elmúlt évtizedben. Ezek összhangban voltak Kecskemét mindenkor hatályos Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP) megfogalmazott legfőbb célokkal: „Az önkormányzat az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során kiemelt figyelmet fordít a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők helyzetére, igényeire, fontos küldetéseként fogalmazva meg az említett célcsoportok életkörülményeinek javítását és esélyegyenlőségének biztosítását.” Ezek teljesülése a rászoruló társadalmi rétegek körében a szociális hátrányok csökkentésével, az oktatási szegregáció mérséklésével, az egészségi állapot és lakókörnyezet javításával (ld. szociális városrehabilitációs programok), valamint a munkaerőpiaci reintegráció felgyorsításával lenne elérhető.

A város antiszegregációs programjaiban meghatározó szempont, hogy a helyi önkormányzat, a civil szervezetek, egyházi és oktatási-nevelési intézmények feladatokat vállaljanak a helyi szegregációs jelenségek csökkentésének, illetve felszámolásának érdekében. A város a szegregációs jelenségek megszüntetésére törekszik, amit egy hosszú távú, számos tényezőt figyelembe vevő, s az adott terület (városrész) sajátosságainak megfelelően elkészített, továbbá a városfejlesztési tervéhez is jól illeszkedő stratégia segítségével igyekszik megvalósítani. Az egész város jövője, kiegyensúlyozott fejlődése szempontjából fontos az elmaradott, vagy szegregációval veszélyeztetett városrészek rehabilitációja, a helyi társadalom felzárkóztatása, de ez – mind a szakmai indokok, mind pedig a szociális szférára fordítható szűkös összegek miatt – nem lehet eredményes széles körű központi és uniós segítségnyújtás nélkül. Az önkormányzatok lehetőségei korlátozottak, hiszen a szociális ellátásokra, programokra fordítható keretek szűkösek.

A jövőben tervezett Anti-Szegregációs Program társadalmi integrációs feladatainak következetes végrehajtása olyan mértékű szakmai erőforrást, koordinációs feladatot és finanszírozást igényel, melyet sem az érintett tevékenységet végző szervezetek, sem a fenntartó önkormányzat önerőből nem képes biztosítani. A szociális alapú társadalmi felzárkóztató és integrációs tervek megvalósulását az elmúlt években nehezítette, hogy az állami programok, komplex elképzelések, ösztönzők nem voltak következetesek és kiszámíthatók, vagy éppen a – programok szakmai kidolozottsága mellett – finanszírozás volumene és időtávja nem volt megfelelő ahhoz, hogy a meglévő társadalmi problémák

érzékelhetően mérsékelhetők, illetve a szegregált területek (részben)felszámolhatók legyenek. Az említett okok miatt, az önkormányzat antiszegregációs stratégiájának megvalósítása részben teljesült, kedvező társadalmi hatásai csak mérsékelten tudtak jelentkezni.

A város szolgáltatási mixe

A szolgáltatások elérhetőségének lakosság észrevételei alapján történő elemzése, valamint az elégedettség bemutatása az FVS elégedettségi és igényfelmérő lakossági, vállalati és hivatali kérdőívezése alapján került kidolgozásra. Az 1704 lakossági, 50 céges és 73 hivatali kitöltött kérdőív alapján az alábbi kép rajzolódott ki Kecskeméten. Arra a kérdésre, hogy melyek voltak a város legjobban fejlődő területei, a válaszadók az első két helyen a munkahelyek számának növekedését és a felsőoktatási képzési lehetőségek bővülését emelték ki, emellett a vállalkozói kérdőívekben kiemelték még a város kereskedelmi ellátottság színvonalának emelkedését, a lakosság a tömegközlekedés színvonalának javulását, míg a hivatali munkatársak a bölcsődei és óvodai ellátás feltételrendszerének erősödését emelték ki.

Arra a kérdésre, hogy mennyire szeret Kecskeméten élni, s mennyire tartja a várost élhetőnek, a válaszadók 58%-a válaszolt pozitívan, míg 27%-uk nem foglalt egyértelműen állást. A kitöltőknek rövid válaszban lehetőségük volt megindokolni döntésüket. Ebben a válaszadók nagy többsége élhetőnek, kellemesnek, csendesnek és szépnek tartja a várost, elismerik az elmúlt években végbement fejlesztéseket. Nagyon sok válaszadó igazi otthonának tartja Kecskemétet egyrészt amiatt, mert itt született, másrészt mert itt lakik a családja, rokonsága és ide köti a munkahelye. Ugyanakkor többen felhívták a figyelmet arra, hogy a városban jelenleg nagyon kevés a fiataloknak szóló szórakozási lehetőség, emiatt e korosztály számára olykor unalmasnak tűnik Kecskemét.

A város működésének minőségére vonatkozó kérdésre a legtöbb kifogás az utak rossz állapotára, a túlzsúfoltságra, és közterületek gondozatlanságára vonatkozott. A hiányok között többen a zöldfelületek és a vízfelületek (vízfolyás) városon belüli kis arányára hívták fel a figyelmet.

Arra a kérdésre, hogy „Saját városrészében milyen további fejlesztéseket támogatna?" a beérkezett válaszokból megállapítható, hogy az egyes városrészek esetében sokszor eltérőek a prioritások és elsősorban azokra a hiányokra hívják fel a figyelmet, amelyek az adott lakóközösség életminőségét a legjobban befolyásolják.

A legtöbb városrészben elsődleges prioritásként a közút-, kerékpárút- és járdaépítést, felújítást, a környezeti állapot javítását, a köztisztaság, hulladéktárolás és -gyűjtés fejlesztését, vagy éppen a közbiztonság javítását említették, de megjelentek az oktatási-nevelési intézmények, a kereskedelmi kínálat erősítése, a játszóterek, orvosi rendelő vagy éppen a sportpályák létesítésének igénye.

A kérdőív összeállításakor kimondott cél volt, hogy a válaszadók aktvitásának felmérése a közösségi és civil szervezetekben, illetve azoknak a területeknek a megismerése, amelyen a legszívesebben vennének részt közösségi akciókban, tevékenységekben. A válaszadók legnagyobb része (87%) jelenleg nem tagja egyik civil szervezetnek, vagy közösségnek sem. Ugyanakkor aktivitásuk szerint csak 37%-uk passzív, legnagyobb részük ugyan változó formában, de részt szokott venni civil kezdeményezésekben, közösségi akciókban és csak 16 %-uk mondta magát aktív részvevőnek.

A megkérdezettek legszívesebben szabadidős és sporttevékenységben, a városi környezetvédelemben, valamint a városi zöldfelület ápolási, gondozási akciókban vennének részt. Emellett jelentős arányban közreműködnének iskolai, óvodai, bölcsődei társadalmi munkában, illetve lakóközösségi, lakóterületi akciókban.

A vállalkozói kérdőív legfontosabb megállapításai az alábbiakban foglalhatók össze:

A vállalkozások megítélése szerint Kecskemét az elmúlt 10 évben jelentős fejlődésén ment keresztül. A kérdésekre adott válaszok alapján a város 10 évvel ezelőtt közepesen fejlettnek volt mondható, jelenleg pedig egyöntetű vélemény alapján a fejlettség színvonala már igen jó. Megítélésük szerint (62%) Kecskemét üzleti környezete fejlett, 32%-uk ezzel szemben pont az ellenkezőjét gondolja. A cégek úgy ítélik meg, hogy a város gazdaságának fejlődését az alábbi öt ösztönzővel lehet stimulálni:

- Uniós források hatékonyabb lehívása (21 cég)
- Közlekedési hálózatok komplex fejlesztése-intermodalitás (20 cég)
- Piaci igényeknek megfelelő oktatási-képzési struktúra biztosítása (17 cég)
- KKV-k innovációs kapacitásainak bővítését támogató programok és források biztosítása (16 cég)
- Helyi adókedvezmények, illetve egyéb ösztönzők alkalmazása (16 cég)

A városon belüli együttműködést vizsgáló kérdésekre a vállalkozások nagy hányada azt nyilatkozta, hogy a cégek közötti együttműködés alapvetően gyenge, vagy nincs is (60%). Hasonló véleménnyel (63%) vannak az üzleti szféra és a közintézmények közötti együműködésről. A legrosszabb arány a lakosság és a gazdasági szféra közötti kapcsolatokban érhető tetten, ahol is 73%-ban ítélik gyengének, illetve nem létezőnek ezt a viszonyt.

A válaszadó cégek a CSR tevékenységükre vonatkozó kérdésekre adott válaszaikban kifejtették, hogy 27%-uk nem folytat CSR tevékenységet. A CSR tevékenységet folytatók közül a legtöbben 1 millió alatti összegekkel járulnak hozzá különböző tevékenységekhez (52%). A válaszadók között azonban akadt olyan is (1 cég), aki éves szinten több mint 10 millió forinttal járul hozzá ehhez a tevékenységhez. ACSR tevékenység keretében a cégek jellemzően az alábbi területek támogatásában vettek részt:

- Sport támogatás és szponzoráció (9 cég)
- Hátrányos helyzetű társadalmi rétegek támogatása (7 cég)
- Iskolák támogatása (6 cég)
- Város kulturális szervezeteinek támogatás (5 cég)
- Szociális szervezetek támogatása (5 cég)
- Beteg gyermekek támogatása (4 cég)

A hivatali kérdőívezés legfontosabb megállapításai az alábbiakban foglalhatók össze:

A hivatali dolgozók 74%-a szerint Kecskemét helyzete az elmúlt években javult, és csak 8%-uk gondolja úgy, hogy nem következett be javulás, hanem inkább romlott a helyzet, míg a válaszadók 18%-a nem tudta megítélni a jelenlegi helyzetet.

Az adott válaszok alapján a települések közötti verseny elsősorban a multinacionális cégekért / vállalatokért (22%), a befektetőkért (18%), valamint az EU-s és hazai forrásokért folyik (15%). A versenytársakhoz képest – a válaszadók megítélése szerint – Kecskemétnek az alábbi területeken sikerült jobb pozíciókat elérnie:

- ipari és gazdasági teljesítmény növelése,
- munkahelyek számának növelése,
- felsőoktatási képzési lehetőségek bővítése,
- fejlett logisztikai szolgáltatások,
- szabadidős és sportolási lehetőségek.

Ugyanakkor a válaszadók úgy vélik, hogy a város több területen lemaradásban van ebben a versenyben, ezek közül is kiemelkednek a következők:

- szórakozási lehetőségek,
- zöldfelületek növelése, természeti környezet állapota
- közterületek állapota, rendezetlensége
- turisztikai kínálat és vendéglátói kapacitás sokrétűsége,
- egészségügyi szolgáltatások színvonala

A fentiekkel összhangban a hivatal dolgozói úgy gondolják, hogy a következő tíz évben az alábbi területek fejlesztésére kell nagyobb hangsúlyt fektetni (ez egyben prioritási sorrendet is jelent):

- élhető, környezet- és klímatudatos várossá válás, környezetbarát gazdasági háttérrel,
- kulturálisan pezsgő, művészetpártoló várossá válás,
- egészségügyi, gyógyászat és rehabilitációs központtá válás,
- egyetemi és iskolavárossá válás,
- meghatározó ipari és termelési központtá válás.

Ebből adódóan a válaszadók úgy vélik, hogy **a következő területek fognak felértékelődni** a következő években:

- egészségügyi ellátáshoz kötődő feladatok,
- településüzemeltetési feladatok,
- környezetvédelmi feladatok,
- szociális alapszolgáltatások ellátásához kötődő feladatok,
- köznevelési feladatok.

Tagadhatatlan tény, hogy a folyamatosan változó gazdasági környezetben, a változó önkormányzati és fejlesztéspolitikai feladatok mellett folyamatosan új szakmai tudás bevonására van szükség a feladatok végrehajtása során. Ezzel az állítással a válaszadók 78%-a értett egyet, míg 14%-uk úgy gondolta, hogy ez nem indokolt, és 8 %-uk a kérdéssel kapcsolatban nem fogalmazott meg véleményt. A hivatal dolgozói az alábbi területeket emelték ki, ahol a **kompetenciák erősítésére lenne szükség**:

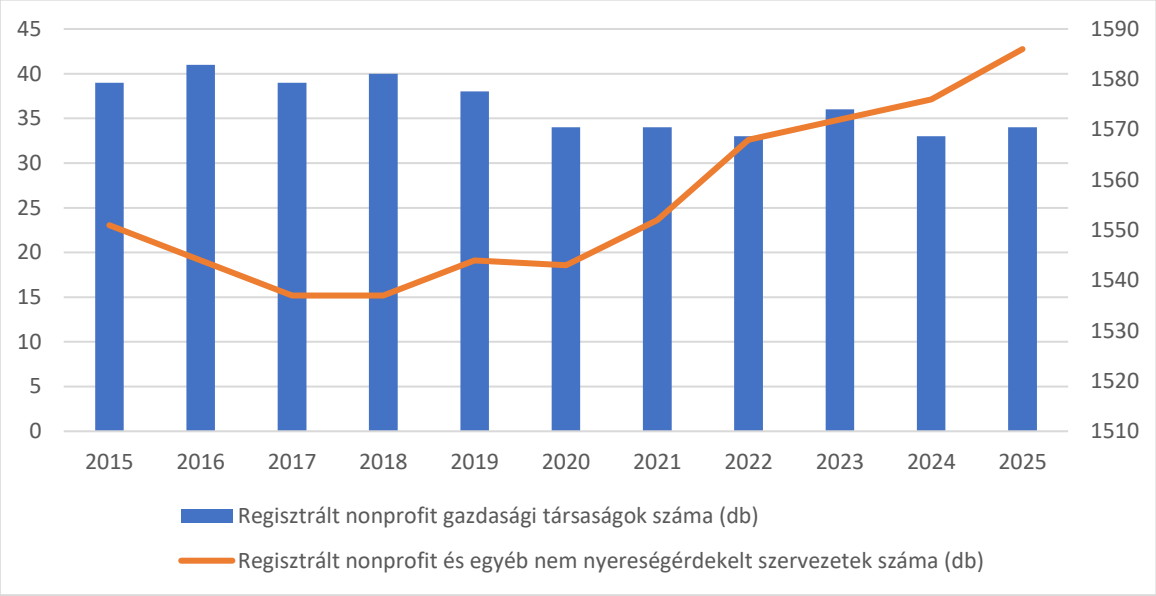
- környezetvédelmi,
- urbanisztikai, terület- és településfejlesztői,
- közlekedéstervezői,
- digitális szolgáltatásokat fejlesztő és üzemeltető szakértői,
- energetikai.

A város gazdasága

Bár a társadalmi vállalkozások definíciója jelenleg sem egyértelmű, Magyarországon a legelterjedtebb meghatározása e szervezeteknek a NESsT EUROPE Nonprofit Kft. által leírt fogalom szerint, a társadalmi vállalkozás *„olyan tudatosan tervezett vállalkozói tevékenység, mely társadalmi problémák innovatív megoldására jött létre. A társadalmi vállalkozások lehetnek nonprofit szervezetek, melyek üzleti modelleket alkalmaznak alapvető küldetésük eléréséhez, és lehetnek üzleti vállalkozások, melyek üzleti céljuk mellett jelentős társadalmi hatás elérésére törekszenek.”*

A fogalom viszonylag új keletű, így a város jelenleg nem rendelkezik szignifikáns, a társadalmi vállalkozások működését teljeskörűen leíró adatokkal. Számosságukat illetően a legközelebb álló információ a KSH által közreadott T-STAR adatforrásból nyerhető, mivel a társadalmi vállalkozásokat a legjobban a nonprofit és nem nyereségorientált szervezetek meghatározás fedi le. Az adatok alapján az látható, hogy Kecskemét regisztrált nonprofit és egyéb nem nyereségorientált szervezeteinek száma viszonylag állandó számokat mutat (131. ábra).

131. ábra: *Kecskeméti székhelyű regisztrált nonprofit és nem nyereségorientált szervezetek számának alakulása 2015 és 2025 között*

Forrás: KSH TEIR 2026.

Az önkormányzat által irányított költségvetési intézmények az egészségügyi és szociális, köznevelési, kulturális, gazdaságfejlesztési és városüzemeltetési ágazatokhoz kapcsolódóan fejtenek ki tevékenységet. A 15 db költségvetési szerv 1 864 főt, míg a 11 db (közvetlen vagy közvetett) önkormányzati tulajdonban lévő nonprofit gazdasági társaság összesen 1 336 főt foglalkoztat.

Az önkormányzat által irányított költségvetési intézmények, valamint Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata közvetlen vagy közvetett tulajdonában lévő 11 gazdasági társaság komplex tevékenységi kört fed le (63. táblázat). Az intézményi szervezetek és gazdasági társaságok tevékenységi köreiből is jól látható, hogy az önkormányzatnak célja, hogy a jelzett szervezetekkel széleskörű és magas színvonalú városi szolgáltatásokat biztosítsítson a város és közvetlen környezete lakossága részére.

63. táblázat: *Költségvetési szervek és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok listája és fő tevékenységi körei*

Költségvetési szervek és önkormányzati nonprofit gazdasági társaságok	Fő tevékenység
Költségvetési szervek	
Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal	Helyi önkormányzatok és társulások igazgatási tevékenysége
Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága Szegedi Tudományegyetem Háziorvosi Oktató Központja	Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok
Egészségügyi Alapellátás	Egészségügyi szolgálatok működtetése
Egészségfejlesztési Iroda	A helyi lakosság egészségi állapotának javítása, a komoly népegészségügyi terhet jelentő betegségek megelőzése (prevenciója), valamint a lakosok egészségtudatosságának növelése
Őszirózsa Időskorúak Gondozóháza	Idősek, fogyatékosok bentlakásos ellátása
Ferenczy Ida Óvoda	Óvodai nevelés
Corvina Óvoda	Óvodai nevelés
Kálmán Lajos Óvoda	Óvodai nevelés
Kecskeméti Planetárium Művelődési Ház	Közművelődési intézmények tevékenysége
Katona József Könyvtár	Megyei könyvtári tevékenység szervezése, végzése. Kecskemét Város területén nyilvános és könyvtári feladatok ellátása, szolgáltató könyvtári tevékenység végzése
Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház	Előadó – művészet, Színházi előadások létrehozása
Intézmény- és Piacfenntartó Szervezet	Kormányzati és önkormányzati intézmények ellátó, kisegítő szolgálatai
Kecskeméti Városrendészet	Kormányzati és önkormányzati intézmények ellátó, kisegítő szolgálatai
Ciróka Bábszínház	Előadó – művészet, Színházi előadások létrehozása
Kecskeméti Katona József Múzeum	Múzeumi, gyűjteményi tevékenység
Közvetlen vagy közvetett önkormányzati tulajdonú nonprofit gazdasági társaságok	
AIPA Alföldi Iparfejlesztési Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság	M.n.s egyéb közösségi, társadalmi tevékenység
DTKH Duna-Tisza Közi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Nem veszélyes hulladék gyűjtése
FILANTROP Környezetvédelmi és Fűtéstechnikai Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Egyéb épület-, ipari takarítás
Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Művészeti létesítmények és helyszínek működtetése
Hírös Sport Szabadidő Létesítményeket Működtető és Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Sportlétesítmény működtetése
Kecskeméti Foglalkoztatási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	M.n.s. egyéb szociális ellátás, bentlakás nélkül
Kecskeméti Junior Sport Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	M.n.s. sporttevékenység
Kecskeméti Kortárs Művészeti Műhelyek Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Képzőművészeti alkotótevékenység
Kecskeméti Televízió Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Televízióműsor összeállítása, szolgáltatása, videótartalom-terjesztés
Kecskeméti Városgazdasági Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése
Kecskeméti Városüzemeltetési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Zöldterület-kezelés

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata, Zárszámadás és egyéni adatgyűjtés 2025.

1.3.5 Kiszolgáló város

Településfejlesztési és rendezési tervi összefüggések

A helyi önkormányzatok működését szabályozó, jelenleg hatályos Mötv. a helyi közügyek, illetve a helyben biztosítható közfeladatok közé sorolja a településfejlesztést és a településrendezést, amelyeknek célja a lakosság életminőségének és a település versenyképességének a javítása.

A magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény (továbbiakban: Méptv.) 74.§ (1) bekezdésében megfogalmazott célok elérése érdekében ellátandó feladatokat az alábbiakban foglalja össze:

a) a fenntartható fejlődést szolgáló településszerkezet és a jó minőségű környezet kialakítása,
b) a közérdek érvényesítése az országos, a térségi és a települési érdek, valamint a jogos magánérdekek összhangjának biztosításával,
c) a természeti, táji és építészeti értékek gyarapítása és védelme, az erőforrások kíméletes és környezetbarát hasznosításának elősegítése.

A Méptv. 74. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a településtervek megalkotása és módosítása során, valamint a településrendezési sajátos jogintézmények alkalmazásakor figyelemmel kell lenni:

a) a népesség fizikai, szellemi és lelki igényeire, különös tekintettel a családok, a fiatalok, az idősek, a fogyatékossággal élő és akadálymentesítési igénnyel élő személyek szükségleteire, az oktatás, a kultúra, a sport, a szabadidő és az üdülés, valamint a civil szervezetek, vallási közösségek működési feltételeinek lehetőségeire,
b) a helyi népesség identitásának erősítésére, kulturális örökségük sokféleségének és gazdagságának megőrzésére,
c) a történeti vagy településképi jelentőségű építészeti örökség és településrész védelmére, megőrzésére és méltó hasznosítására,
d) a népesség megélhetését biztosító gazdasági érdekekre, a munkahelyek megőrzésének és új munkahelyek teremtésének érdekére, valamint az infrastrukturális erőforrások optimális kihasználására,
e) a mező- és erdőgazdaság, a bányászat, a közlekedés, a hírközlés és a közüzemi ellátás területi igényére, és az energiaellátás, a vízellátás és szennyvízkezelés, valamint a hulladékkezelés biztosítására,
f) a klíma-, a környezet-, a természet- és a tájvédelem szempontjaira, valamint a termőfölddel, a felszíni és felszín alatti vizekkel való takarékos gazdálkodásra,
g) a szakszerű csapadékvíz-gazdálkodásra – amely előnyben részesíti a csapadékvíz összegyűjtését és helyben tartását, zöldfelületi kezelését az adottságok és a lehetőségek figyelembevételével – és a vízkárelhárítás területi igényére,
h) a honvédelem, a nemzetbiztonság és a katasztrófavédelem érdekeire.

A jogszabály a helyi településtervvel szemben követelményeket is támasztott, így a településtervet a területfejlesztési dokumentumokkal és a területrendezési tervekkel összhangban, az országos, általános településrendezési és építési követelmények figyelembevételével, a törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet szerinti tartalommal és eljárásrendben, és országos digitális nyilvántartásra alkalmas módon kell elkészíteni.

Kecskemét Megyei Jogú Város Településrendezési eszközeinek felülvizsgálata során kiemelt feladatot jelentett a felsőbb szintű országos (Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK), Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (OTrT), a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló 280/2024. (IX.30.) Korm. rendelet [TÉKA]) és vármegyei (Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Koncepció, Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Program, Bács-Kiskun Vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027 (6.0), Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Terve) tervekkel való összhang biztosítása.

Az országos ágazati- és szakpolitikai célok mellett, Kecskemét Településtervének és Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának kialakítása során, figyelembe vette az OFTK-ban megfogalmazott átfogó és specifikus területpolitikai célokat, illetve a Kecskemétet is érintő területpolitikai irányokat és teendőket, melynek részletes bemutatása a jelen dokumentum 1.1.2.1. fejezetében található részletesen. Ez a fejezet mutatja be az OFTK térszerkezeti jövőképének kecskeméti érintettségét, Kecskemét városprofilját és lehetséges kitörési pontjait. Az OFTK feladatokat azonosított Kecskemét számára a vidékies és tanyás térségek, valamint a Homokhátság komplex fejlesztésében. Emellett az OFTK nevesítette a Duna-Tisza-közi Homokhátságot, mint a klímaváltozás hatásai (aszály, hőhullámok) által legerősebben érintett övezetet, s benne Kecskemét szerepét. Fejlesztéspolitikai feladatok fogalmazódnak meg a város Bugac-Kiskunsági kultúrtájban való érintettsége és kiemelt járműipari térség funkciója kapcsán is. Ez utóbbi fejlesztése során kiemelt figyelmet kell fordítani a települési erőforrásokkal összhangban álló, vállalkozásbarát környezet kialakítására, a befektetések ösztönzésére, a foglalkoztatási lehetőségek bővítésére, a város elérhetőségének javítására, az agglomerációs mobilitás fejlesztésére.

Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési koncepció*j*ában megfogalmazott célok teljesülésében kiemelt szerepet szán Kecskemétnek is, melynek során a legnagyobb feladatot a *„Kecskeméti fejlesztési körzet gazdasági sokszínűségét támogató fejlesztések, fókuszban a városi szolgáltatások minőségi emelését és a fenntartható fejlődést támogató infrastruktúra”* célkitűzés teljesítése jelenti. Kihívást jelent az életminőség javítását célzó jóléti és a – megfelelő színvonalú munkaerő biztosítását szolgáló – folyamatos ellátási fejlesztési igények kielégítése. Kecskemét kiemelt figyelmet fordít a város és a térség gazdasági szereplőinek összefogására, a gazdasági élet, a gazdasági szereplők facilitására, melynek fókuszában a térség termelő

kapacitásának növelése, a munkahelyteremtés és ebből eredően élhető, gazdaságilag prosperatív város kialakítása a cél.

Az országos jelentőségű központ (OFTK) szerepkör vonatkozásában erőteljesebb súlypontok (pl. logisztikai, oktatási-innovációs, foglalkoztatási) kiépítésére módot kínáló vármegyehatárokon átnyúló együttműködés kiaknázása is hozzájárul a céljainak eléréséhez.

Kecskemét és környéke tradicionális mezőgazdasági és kertkultúráját, az élelmiszeripar beszállítói hátterének megerősítését – az ágazati-szakmai célok mellett – az együttműködési készség (termelési és ellátási szövetségek) javítását is kiemelten fontosnak tartja, mellyel erősítheti körkörös gazdaságának kiépülését.

A város a természeti környezet védelmét és a környezettudatos szemlélet együttes érvényesülését, a megújuló energiát hasznosító, az energiahatékonyságot és energiatakarékosságot biztosító, valamint az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkenését elősegítő – előkészített – intézkedései is kulcsfontosságúak lesznek a térség élhetőségi viszonyainak szintentartásához, melyben együtt kíván működni tágabb települési környezetével is.

Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja néhány tétel esetében mutatott be Kecskemétet is érintő nevesített fejlesztési elképzeléseket, mind a prioritások között (ld. P3 Térségi elérhetőség és mobilitás 1. Közösségi közlekedés fejlesztése: Kecskemét-Jakabszállás-Bugac-Kiskunmajsa kisvasút felújítása-kiépítése), mind pedig a prioritásokon átívelő zászlóshajó projektek között (ld. III.10.5. Kecskeméti Járás Zászlóshajó: Kecskemét MJV járásközpont szerepéhez kapcsolódó mobilitás). A kecskeméti járásra kidolgozott zászlóshajó projekt a megyei jogú város agglomerációjából a városba ingázás környezeti hatásait kívánta enyhíteni, amely a levegő- és zajszennyezést és a parkolási problémákat is csökkenti.

Bács-Kiskun Vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027 (6.0) a vármegyei területfejlesztési program célrendszerének bemutatásán és a TOP Plusz intézkedések kapcsolatain kívül részletezte a vármegyei területfejlesztési program, valamint a TOP Plusz prioritásait, intézkedéseinek kapcsolódásait. Emellett külön fejezet keretében vizsgálta a vármegye külső és belső területi kapcsolatrendszerét, valamint az ITP 2021-2027 fejlesztési célterületeinek kijelölését, melyek közül a földrajzi célterületen belül, Kecskemét városa a „Fenntartható városfejlesztés” esetében érintett. A két dokumentum közötti tervezési összhangot a két önkormányzat folyamatos egyeztetései biztosították.

Kecskemét az OTrT rendelkezéseit alkalmazta – többek között – a Településtervének (Településfejlesztési Terv, Településrendezési Terv), a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának (FVS), valamint a Helyi Építési Szabályzata készítése során. Az abban rögzített előírások alapján történt meg a területfelhasználási kategóriák kidolgozása, az országos

övezetek kecskeméti érintettségének vizsgálata, s a város stratégiai dokumentumainak készítése során azok figyelembevétele. A részletesebb bemutatást lásd az 1.1.3.1. fejezetben.

Az Országos Területrendezési Terv (továbbiakban: OTrT) Kecskemét közigazgatási területét érintően az alábbi tervezett, a térszerkezetet meghatározó elemeket nevesíti:

Távlati gyorsforgalmi utak:

M8 - Balatonfőkajár (M7) - Sárbogárd - Baracs, Apostag - Kecskemét - Szolnok (M4)

Távlati nagysebességű vasútvonal:

(Ausztria és Szlovákia) - Hegyeshalom térsége és Rajka térsége - Budapest [XI. kerület, Kelenföld] - Budapest [Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér] - Röszke és Kübekháza - (Szerbia és Románia)

Tervezett 400 kV-os átviteli hálózat távvezetékek

Albertirsa - Mikebuda - Cegléd - Csemő - Nyársapát - Nagykőrös - Városföld - Kecskemét
Kecskemét – Nyárlőrinc

Tervezett földgázszállító vezeték

Nabucco (Románia) - Nagylak - Hódmezővásárhely - Kecskemét - Adony - Székesfehérvár - Mór - Tét - Rajka - (Ausztria)

Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Terve (továbbiakban: BKVmTrT) 2024. február 27-én lépett hatályba. A vármegyei tervdokumentum öt vármegyei területfelhasználási kategóriát határoz meg. Ezen belül a területi korlát nélkül ábrázolt térségek: *erdőgazdálkodási térség, mezőgazdasági térség, vízgazdálkodási térség, települési térség*, valamint a *legalább 5 ha nagyságú sajátos területfelhasználású térség*.

A fentieken túl BKVmTrT térségi övezeteket is meghatároz. Ezek három fő csoportra oszthatók: BKVmTrT-ben alkalmazott országos övezetek, a BKVmTrT-ben alkalmazott – egyedileg meghatározott vármegyei övezeteken kívüli – vármegyei övezetek, valamint a BKVmTrT-ben alkalmazott egyedileg meghatározott vármegyei övezetek.

A BKVmTrT Kecskemét Megyei Jogú Várost regionális térszervező központként jelöli és az alábbi gazdasági fejlesztési területek vármegyei övezetei közé sorolja: gépjárműgyártási beszállítói terület, kötöttpályás gazdasági terület. A turisztikai fejlesztési területek egyedileg meghatározott vármegyei övezetei között a BKVmTrT Kecskemét Megyei Jogú Várost az általános turisztikai fejlesztés övezete mellett, a gyógyhelyek és gyógyfürdők övezetébe sorolja.

Emellett fontos kiemelni, hogy a klímaváltozás elleni küzdelem részeként a BKVmTrT az egyedileg meghatározott vármegyei övezetei között Kecskemét Megyei Jogú Város érintett

napelempark elhelyezésére vizsgálat alá vonható települések, a geotermikus energia hasznosítását szolgáló, valamint a klímaváltozással fokozottan érintett térség övezeteivel.

Mindezeket a térségi övezeti kijelöléseket és az azokra vonatkozó szabályokat lásd részletesebben az 1.1.3.2. fejezetben. Ezeket, valamint az egyes övezetek kecskeméti érintettségét a város a stratégiai dokumentumainak készítése során figyelembe vette.

Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Terve (továbbiakban: BKVmTrT) Kecskemét közigazgatási területét érintően az alábbi tervezett, a térszerkezetet meghatározó elemeket nevesíti:

Távlati gyorsforgalmi utak:

M8 - Balatonfőkajár (M7) - Sárbogárd - Baracs, Apostag - Kecskemét - Szolnok (M4)

Főutak tervezett településelkerülő szakaszai:

541. sz. főút: Kecskemét

Tervezett egyéb mellékutak:

Kecskemét (Hetényegyháza) – Kecskemét (Méntelek)
5303 j. Kecskemét – Kiskőrös
Kecskemét – (Csongrád)

Tervezett országos kerékpárútvonalak:

32. Jászok, kiskunok földje kerékpárútvonal
(Jászberény – Cegléd – Nagykőrös) – Kecskemét – Bugacpuszta

Tervezett térségi kerékpárútvonalak:

Velence–Gyula kerékpáros túraútvonal

(Dunaújváros) – Dunavecse – (6.A sz. Alsó-Dunamente kerékpárútvonal Dunavecse és Szalkszentmárton közötti szakasza) – Szalkszentmárton – Szabadszállás – Kerekegyháza – Kecskemét (32.) – Nyárlőrinc – Lakitelek – (4. sz. Tiszamente kerékpárútvonal Lakitelek és Csongrád közötti szakasza)

Egyéb kerékpárútvonalak:

Kecskemét (32.) – Városföld – Kunszállás – Fülöpjakab – Bugac – (51. Csongrádi kerékpárútvonal Bugac és Kiskunmajsa közötti szakasza) – Kiskunmajsa – Kömpöc – (Kistelek – Ópusztaszer)
Kiskőrös (61.) – Páhi – Izsák – Ágasegyháza – Kecskemét (Szarkás) – Kecskemét (32.)

Tervezett nagysebességű vasútvonal:

(Ausztria és Szlovákia - Hegyeshalom térsége és Rajka térsége - Budapest [XI. kerület, Kelenföld] - Budapest

[Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér]) – (Röszke és Kübekháza - Szerbia és Románia)

Közös felhasználású katonai és polgári repülőtérré fejleszthető repülőtér:

Kecskemét

Tervezett 400 kV-os átviteli hálózat távvezetékek:

Albertirsa - Mikebuda - Cegléd - Csemő - Nyársapát - Nagykőrös - Városföld - Kecskemét
Kecskemét - Nyárlőrinc

Tervezett nemzetközi és hazai földgázszállító vezeték:

Nabucco: (Románia) - Nagylak - Hódmezővásárhely - Kecskemét - Adony - Székesfehérvár - Mór - Tét -Rajka - (Ausztria)

A szomszédos települések hatályos településfejlesztési dokumentumainak és településrendezési eszközeinek Kecskemétet befolyásoló, a közigazgatási határ mentén tervezett fejlesztései tekintetében az alábbi elemzési szempontok kerültek figyelembevételre:

- határos területrészek összehasonlítása, területhasználati besorolás,
- a beépült, illetve beépítésre szánt területek összenövése a közigazgatási határ mentén,
- a szomszédos települések közlekedési hálózati kapcsolatai, a város ebből származó környezetterhelése, fejlesztési igényei,
- a szomszédos települések külterületeinek jellemző használata,
- a közös fejlesztési lehetőségek vizsgálata,
- az elhatározott fejlesztési irányok összehangolása, főképp lakó- és gazdasági területek vonatkozásában.

Lajosmizse

Az M8 autóút jelölt nyomvonala illeszkedik Kecskemét településszerkezeti tervében rögzített nyomvonalhoz. A kapcsolódó területrészek többnyire azonos (mezőgazdasági vagy erdő), de mindenképp beépítésre nem szánt övezeti besorolásúak A szabályozási terven a tanyák területe építési helyként került kiszabályozásra. Kecskemét közigazgatási területétől mért 50 méteres sávban több tanyaépület is beleesik. Az M5-M8-5 csomópontra nem települ rá nagyobb beépítésre szánt (elsősorban gazdasági) területi kijelölés. Átnyúló védőtávolság nincs.

Nagykőrös

Az M8 autóút két nyomvonala megegyezik Kecskemét tervében szereplővel. A kapcsolódó területek övezeti besorolásai megegyeznek, a kapcsolódó területek azonosak, mezőgazdasági besorolásúak. A tanyák területe külön jelölt. Kecskemét közigazgatási területétől mért 50 méteres sávban több tanyaépület is beleesik. Jelentős területi fejlesztést csak az M8 és a belterület között jelöl ki a terv, gazdasági területet a közigazgatási határtól viszonylag messzebb határoz meg. Átnyúló védőtávolság nincs. Az M44 út a belterülettől délkeletre csatlakozik az M8-hoz.

Szentkirály

A határos közigazgatási területeken mezőgazdasági, illetve erőterületek találhatók. Új gazdasági területi kijelölés nincs. A belterülettől északra, a Kecskemét felőli közigazgatási határtól mintegy 6-7 km-re húzódik az M44 nyomvonala. A közigazgatási határon utat jelöl a terv Nyárlőrinc és Nagykőrös között, 50 méteres védőtávolsággal, ami vélhetően érinti Kecskemét területét is. A védőtávolságon belül eső tanyákat a szabályozás terv megszüntetésre javasolja.

Nyárlőrinc

A közigazgatási határ mentén a kapcsolódó övezetek azonosak (mezőgazdasági és erdőterületek), a belterület és a Kecskemét felőli közigazgatási határ között, a 44. út mentén egy jelentős ipari terület helyezkedik el. Áthúzódó védőtávolság nincs.

Városföld

Számos vonalas létesítmény nyomvonala érinti mindkét település területét, ezek kijelölése azonos. A szomszédos területrészek azonos területhasználattal jellemezhetők (mezőgazdasági és erdőterületek). A kecskeméti déli ipari terület felől Városföldön nincs fejlesztésre kijelölt gazdasági terület. A Kecskemét területén lévő lokátorállomás, valamint a matkói repülőtér körüli védőtávolság érinti Városföld közigazgatási területét.

Fülöpjakab

Rövid szakaszon szomszédos a közigazgatási határ, a település csak földúton csatlakozik Kecskeméthez, erdőterületeken keresztül. Áthúzódó védőtávolság nincs, kisebb ipari-gazdasági terület kijelölés Kunszállás felé vezető út mentén van.

Helvécia

A közigazgatási határra rátapadva jelentős lakó- és gazdasági területek kerültek kijelölésre, részben meglévő (Szabó Sándor-telep), nagyobbrészt azonban újfejlesztési területként. A 2018-as módosítás újabb lakóterületek kijelölését irányozta elő. A település adottságai miatt szinte csak Kecskemét területén keresztül közelíthető meg!

Ballószög

Hasonlóan Helvéciához, Ballószög belterülete közvetlenül határos Kecskemét közigazgatási területével. Jelentős fejlesztési területek (elsősorban lakóterületek) kerültek kijelölésre a Kecskeméthez közelebb eső részeken, egészen a közigazgatási határig, melyek a város felől közelíthetők meg leginkább. Kadafalva, Ballószög, Szabó Sándor-telep és Helvécia központi belterülete olyan település-együttest képez, – az általuk közrefogott sűrűn beépült és lakott külterületekkel – amit bár érdemes külön kezelni, ugyanakkor a fejlesztési terveket részletesen össze kell hangolni!

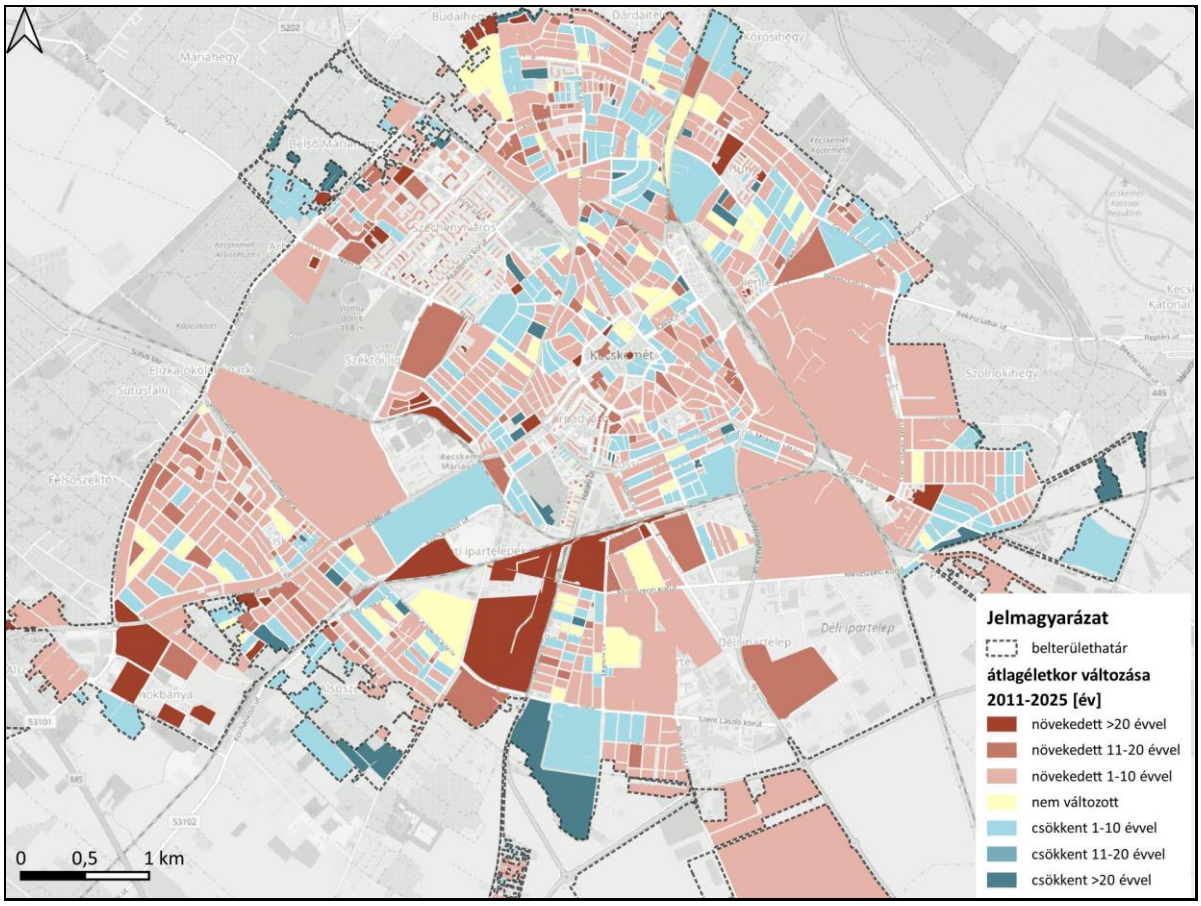
Kerekegyháza

A kapcsolódó közigazgatási területek azonos funkciójúak, erdő- és mezőgazdasági besorolásúak. Kecskemét közigazgatási területéhez követlenül csatlakozó módon, ipari-gazdasági terület került kijelölésre. Kecskemétről áthúzódó védőtávolságok nem jelöltek.

A város társadalma

Kecskemét egyik legfeszítőbb társadalmi problémája a népességszámának 2013-tól tartó csökkenése, ezzel párhuzamosan a város folyamatos elöregedése és a munkaképes korú népesség számának folyamatos zsugorodása (2014 és 2025 között mintegy 7 100 fős csökkenés). Különösen szembetűnő a 60-évnél idősebb korosztály számának és arányának növekedése is (2009-től 2025-ig 6,4 százalékponttal növekedett a 60 évesnél idősebb korosztály aránya, ez az adott korosztály tekintetében több mint 5 300 fős növekményt jelent), amely a város szociális ellátórendszerét helyezi egyre nagyobb nyomás alá (2025-ben a 60-X évesek száma 28 164 fő volt). Az elöregedés nem csak települési szinten, hanem a városrészek tekintetében is problémákat okozhat (132. ábra).

***132. ábra**: Kecskemét belterületi lakónépességének átlagéletkor változása utcatömbök szerint (2011-2025)*

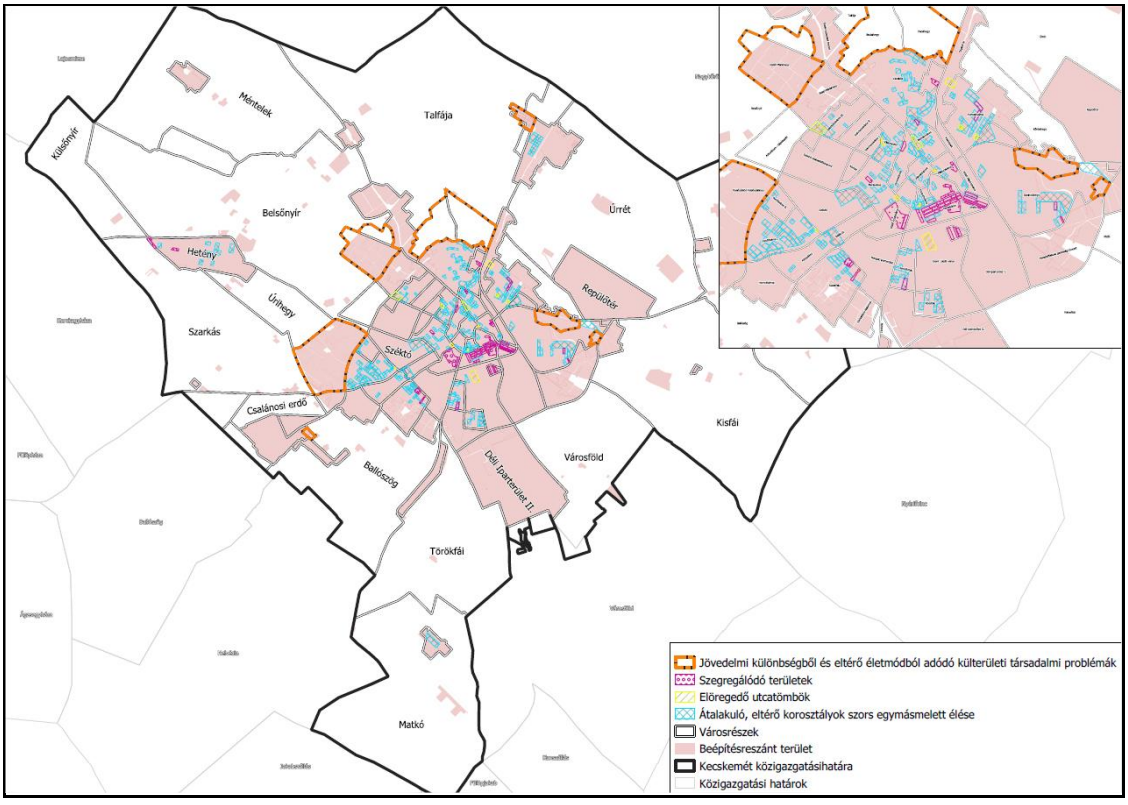
Forrás: Kecskeméti Népességnyilvántartó adatai alapján saját szerkesztés, 2026.

Az egyes telektömbök szintjén az egyre magasabb átlagéletkor tükröződik az épületállomány műszaki színvonalának romlásában, más esetekben a hagyományos, korosabb épületállománnyal rendelkező városrészek esetében jelennek meg a magasabb átlagéletkorú (51-79 év) övezetek. Az elöregedés leginkább a Belső Bethlen- és Széchenyivárost, Hunyadivárost és a Villanegyedet érinti, de magasabb átlagos életkorú övezetek jellemzik Alsószéktó keleti részét, valamint a Petőfiváros központi övezeteit is.

Problémát, kihívást jelenthetnek az átalakuló belvárosi és családiházas övezetekben (pl. Hunyadiváros, Vacsiköz, Petőfiváros, Alsószéktó) az egyes korosztályok eltérő viselkedési, életmódbeli és/vagy szokásokbeli különbségei, melyek azonban közösségi, helyi identitásnövelő és érzékenyítő programokkal kezelhetők.

Amennyiben a jelzett területek társadalmi, műszaki és szolgáltatási-ellátási viszonyai a közeljövőben nem változnak, úgy ezen lakóterületek társadalmi megítélése romolhat és a városrészek fejlődése megrekedhet. Ez mindegyik városrészt hátrányosan érintené, a belváros esetében azonban különösen hátrányos lenne a hatása. Ezért ezt a társadalmi problémát az érintett területek fejlesztésének operatív szintű tervezése során figyelembe kell venni. Az eltérő mértékben változó városi ingatlanárak egyfajta szegregációs folyamatot is elindíthatnak, amely egyes városrészek, telektömbök esetében a társadalmuk kicserélődéséhez, az épületállomány műszaki leromlásához – s ebből is adódóan – a terület leértékelődéséhez és számos társadalmi probléma egyidejű megjelenéséhez vezethet (133. ábra).

133. ábra: *A kecskeméti társadalom térbeli problématérképe*

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Várostervezési Osztály

A városban számos helyen (pl. Belváros, Hunyadiváros, Villanegyed, Alsószéktó) pontszerűen zajló lakóingatlan-építkezéseknek köszönhetően ez a – sokszor utcatömbök alatti szinten megnyilvánuló műszaki és társadalmi – mozaikosság hosszú távon fennmaradhat. Az igen eltérő életkorú és más anyagi helyzetben lévő korosztályok szoros térbeli egymásmellettisége konfliktusok forrása is lehet, valamint közszolgáltatás-szervezési kihívásokat is támaszthat a város ellátóhálózatával szemben.

Az elöregedés mellett jelentkező másik probléma, s egyben városi szintű kihívás, a társadalom egyes rétegeinek az elszegényedése, amely a szegregáció által veszélyeztetett városrészekben, telektömbökben jelentkezik legerőteljesebben. Ezekben a városrészekben a legmagasabbak a segélyezettségi mutatók, valamint megfigyelhetők a lakóterületi problémák (pl. lakásállomány alacsonyabb műszaki állapota, közterületek rendezetlensége), melyek leginkább a Szarkás városrészt, a Szeleifalu egyes részeit, az Erzsébet- és Kossuthváros déli részét, valamint az Ürgés területét jellemzik. Ez utóbbi területen etnikai alapú (jelentős részben romák által lakott terület) elkülönülés is tapasztalható. Ezt felismerve az Önkormányzat az elmúlt évben szociális városrehabilitációs beavatkozást kezdett el a társadalmi integráció erősítése, a közösségi aktivitás fokozása, a szociális bérlakások egy részének megújítása, valamint a lakókörnyezet rendezése érdekében.

A 2022-es népszámlálás adatai alapján a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) elvégezte Kecskemét szegregált területeinek felmérését. A szegregációs mutató alapján, Kecskeméten egy szegregációval veszélyeztetett terület került lehatárolásra (134. ábra).

134. ábra: *Kecskemét szegregáció által veszélyeztetett területe a KSH Igazolása alapján*

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal Igazolás, 2025.

A város azonban a 2011-es KSH lehatárolás alapján, az akkor kijelölt szegregált és szegregáció által veszélyeztetett területek bevonásával tervezi a szociális városrehabilitációs beavatkozását, amely egyszerre kívánja szolgálni az érintett lakosság integrációját közösségfejlesztő, pályaorientációs, oktatási-képzési, családmentorálási, egészségfejlesztési (prevenciós) és szaktanácsadási programokon keresztül. Emellett célja a projektnek a lakófunkció erősítése Kecskemét szegregált területein élők számára. A fejlesztés önkormányzati tulajdonú szociális bérlakások (1 db a szegregált területen ,1 db pedig az integrált lakóterületen) felújítására irányul. A projekt keretében egy családnak a szegregált területről az integrált területre történő költöztetése valósul meg.

A város szolgáltatási mixe

Meghatározó kihívást jelent a város fejlődési ütemétől elmaradó közüzemi infrastruktúra kiépítés (követő jellegű infrastrukturális beavatkozások). A statisztikai adatok alapján látható, hogy bár a 2000-es évek eleje óta jelentős előrelépés történt a különböző közművek (pl. közüzemi ivóvízvezeték-hálózat, szennyvízgyűjtő hálózat, kisfeszültségű villamosenergia-elosztó hálózat, gázellátás, távhőellátottság, önkormányzati közutak) kiépítettsége területén, ugyanakkor elmondható, hogy ez a fejlődési ütem nem csak a jelentkező helyi gazdasági (ld. a fejlesztésekből adódó energiaszükséglet) és lakossági igényektől marad el, hanem a megyei jogú városok jellemző értékeitől és fejlődési dinamikájától is (2024-ben a közműolló tekintetében Kecskemét a megyei jogú városok rangsorában a 24. helyet, míg a közüzemi szennyvízcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások arányában (69,7%) a 25. helyet foglalta el).

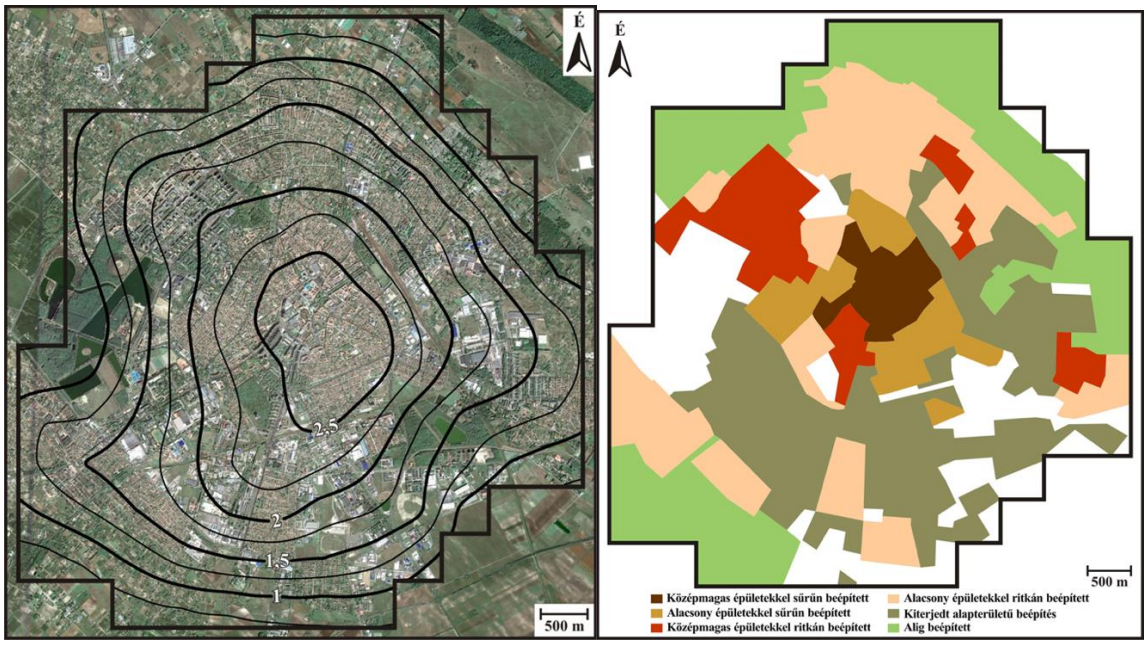
A településre nehezedő infrastrukturális nyomást jól szemlélteti, hogy a város gazdasági fejlődéséből adódóan 2008 és 2024 között például a vezetékes gázhálózatra kötött fogyasztók száma 5,8%-kal, a villamosenergia fogyasztók száma 10,64%-kal, míg az ivóvízhálózatra kötött fogyasztók száma 33,7%-kal növekedett. A fogyasztók számának növekedésével párhuzamosan több közműszolgáltatás esetében is jelentős fogyasztásnövekedést regisztrálhattunk, így a villamosenergia-fogyasztás a vizsgált időszakban 47%-kal növekedett, a vízfogyasztás 16,6%-kal, míg a háztartásokból elvezetett szennyvízmennyiség 38,1%-kal emelkedett. Kecskemét esetében jelentős kihívást jelent a város testének alig korlátozott növekedése, valamint a viszonylag nagy külterületi népesség (18 861 fő), s az általuk elvárt városi közszolgáltatási igények (pl. közutak, közvilágítás, szemétszállítás, vízszolgáltatás), melyek jelentős mértékben emelik a városüzemeltetési költségeket.

A hatékony városüzemeltetés biztosítása és a közművek költséghatékony kiépítése kapcsán, a jövőben is törekedni kell a környezettudatos-, kompakt város kialakítására, ennek érdekében pedig a külterületi építkezések visszafogására. A külterületi épületek közművekkel történő ellátása nem csak jelentős többletköltségekkel jár, de a városüzemeltetés szempontjából (pl. burkolt közutak biztosítása, ivóvíz- és szennyvízvezetékek, valamint közvilágítás kiépítése,

szemétszállítás biztosítása) is jelentős erőforrásokat igényel. A külterületi építkezések számos környezetvédelmi kérdést (pl. ellenőrizetlenül fúrt kutak, szennyvíz elhelyezés, fűtési módozatok és szokások) is felvetnek, melyek kezelése mind sürgetőbbé válhat a város számára.

Alapvető kihívást jelentenek a város mikroklímáját befolyásoló tényezők (pl. beépítettség, burkolt felületek kiterjedése, a beépítés módja, átszellőzés, a zöld- és vízfelületek eloszlása, nagysága, alakja és minősége alkalmazása). Ezek közül is kiemelkedik a hősziget jelenség, amely – különösen a nyári hónapokban – a város és környezete között komoly hőmérséklet különbségeket eredményez, hatást gyakorolva nem csak az emberi szervezetre, de a város növény- és állatvilágára is (135. ábra).

135. ábra: *Kecskemét városi hősziget modellje*

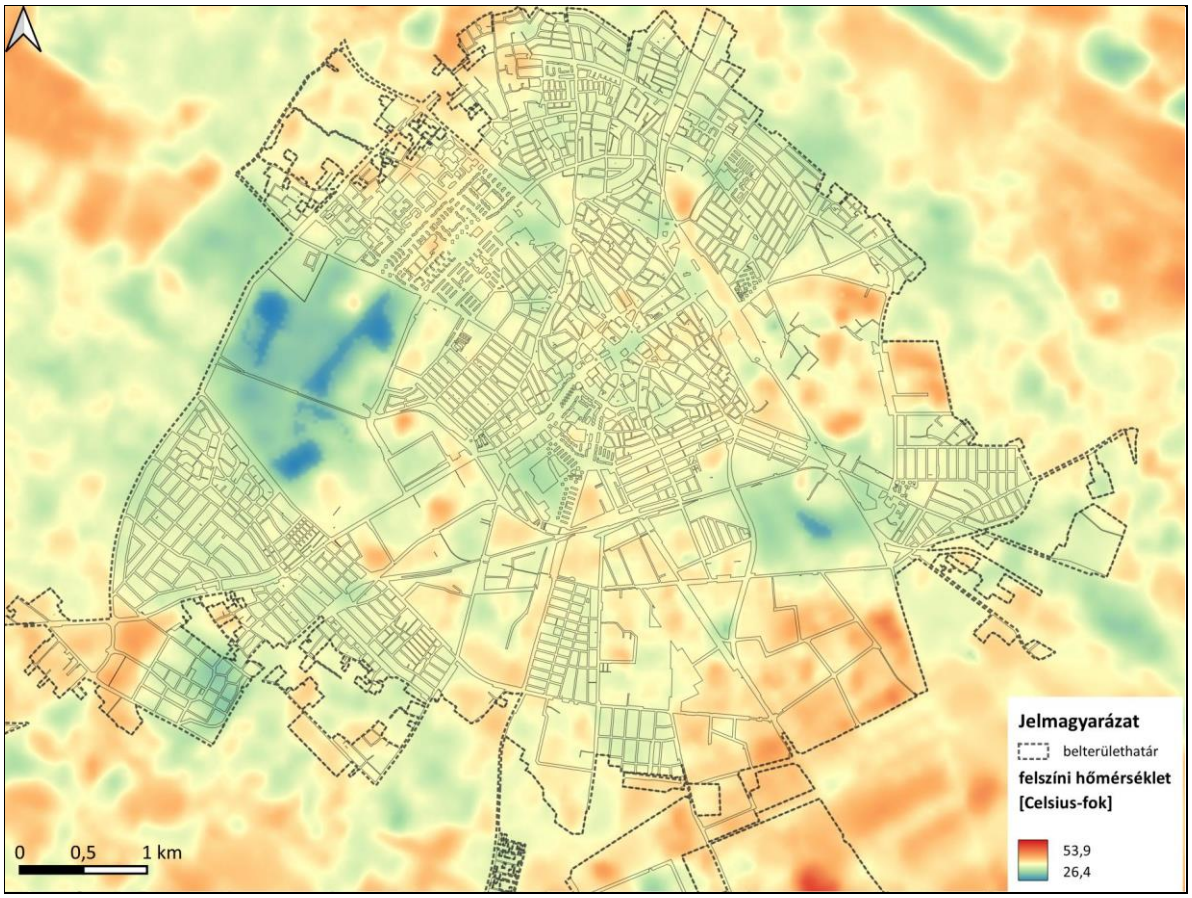
Forrás: MTA KRTK ATI 2013.

A napsugárzás eredményeként a zöldfelületeknél mindig jóval nagyobb mértékben melegszenek fel a burkolt felületek, illetve a beépített területek, így a nagy felbontású hőtérképeken a települési úthálózat, az ipartelepek, a nagyobb burkolt felületek (pl. parkolók, reptér), az épületek tetőfelületei, de még a műfüves labdarúgópályák is egyértelműen kirajzolódnak. A kisebb felbontású hőtérképek pedig a város beépítési sűrűsége függvényében mutatják, hogy a város belső területei a legmelegebbek és kifelé haladva ez a hőmérséklet (amit befolyásolhat a talaj típusa, növényborítottsága, nedvességtartalma) általában egyenletesen csökken. Kecskeméten a városi hőszigetből adódó hőmérsékletkülönbség a legbelső és a legkülső területek között elérheti az 5 °C -ot.

A felszíni hőmérsékletmérések is jól mutatják, hogy nyaranta akár 25-30 °C különbségek is kialakulhatnak a zöld területekkel rendelkező településrészek és a sűrű beépítettségű, illetve

burkolt területek között (136. ábra). A jelzett hőmérséklet különbségek nem csak az emberi szervezetet viselik meg, de hatással vannak a városi növényállományra, az infrastruktúra elemeire (ld. túlmelegedés), az energia- és vízfogyasztásra és a település átszellőzésére egyaránt. A város mikroklímájának szempontjából kedvező tényező, hogy az északnyugati szelek friss levegő áramlását biztosíthatják a város nyugati peremén kialakított erdő- és záportározók felületének irányából, melynek jótékony hatását tervezési és szabályozási eszközökkel, illetve területhasználati és beépítési módokkal tovább lehet erősíteni.

136. ábra: *Kecskemét felszíni hőmérsékletében megfigyelhető különbségek egy 2025 augusztus 9-ei napon*

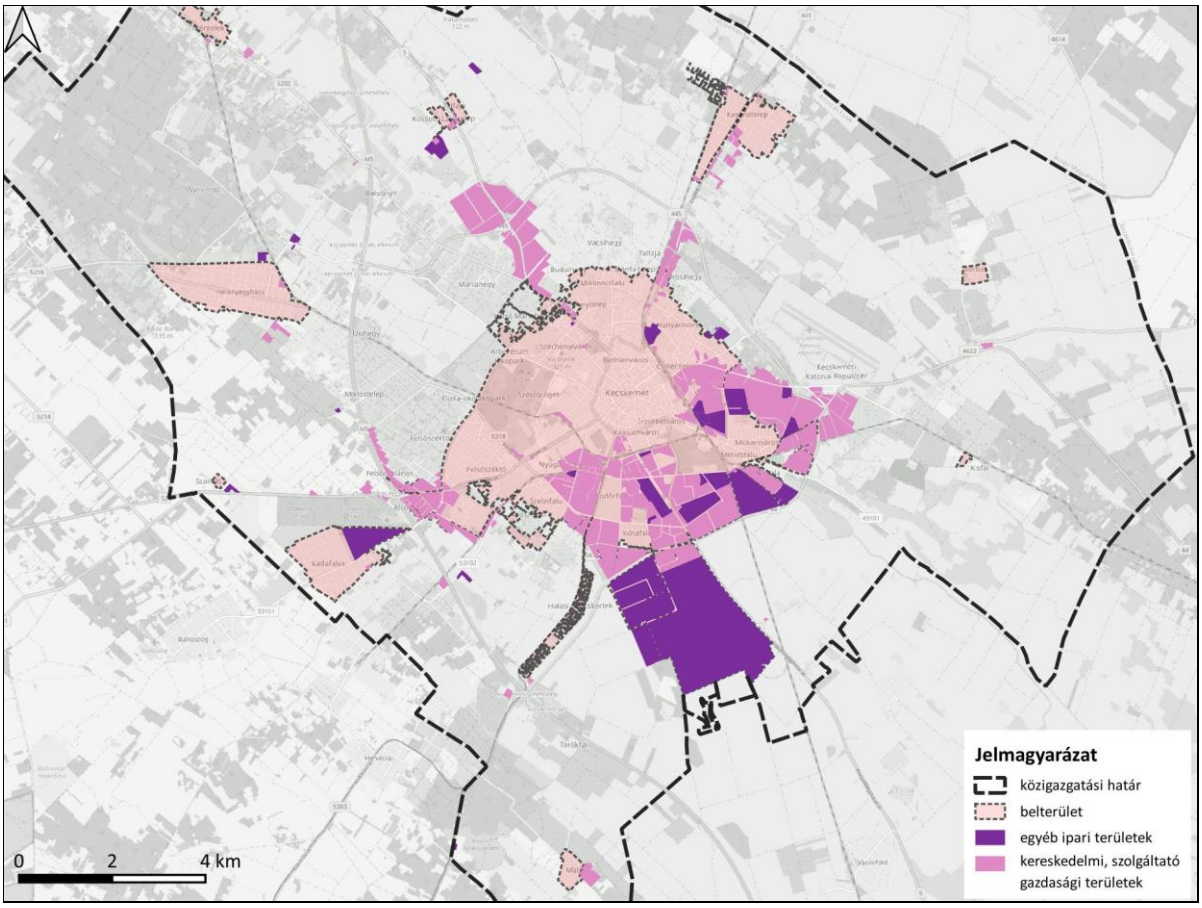

Forrás: U.S. Geological Survey (USGS). Landsat LC09_L1TP_187027_20250809_20250809_02_T; https://doi.org/10.5066/P975CC9B; 2025: Accessed via USGS EarthExplorer website, https://earthexplorer.usgs.gov/

A város gazdasága

Kecskemét gazdasági területeinek nagysága 2 185 ha, ami a város közigazgatási területének 6,77%-át jelenti. Jellemzően a város dél-nyugati, déli területein helyezkednek, de kisebb foltokban a belterület keleti és nyugati határai mellett is kialakultak kisebb foltokban gazdasági területek (137. ábra). Ezen területek beépítettsége jelenleg 50-60% körüli, emellett a városban nagyon sok az alulhasznosított, illetve felhagyott barnamezős terület (339,1 ha).

***137. ábra:** Kecskemét gazdasági területeinek elhelyezkedése*

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város hatályos szerkezeti terve, 2026.

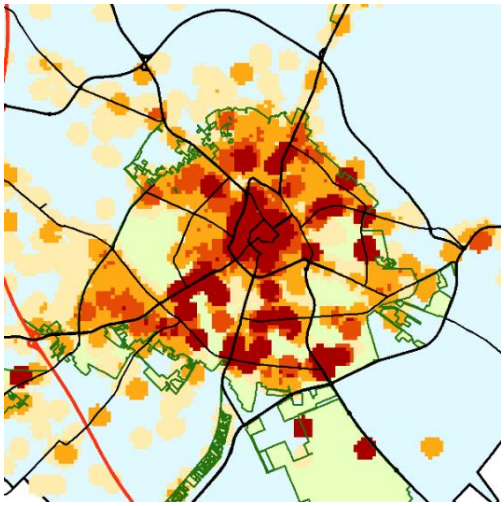
Az ipari ingatlanok iránt élénk a kereslet, köszönhetően elsősorban a Mercedes gyár és beszállítóik folyamatos bővítéseinek, a város vonzó gazdasági klímájának a város kedvező közlekedésföldrajzi helyzetének.

A város gazdasági területei jelentős forgalmat indukálnak és kihatással vannak az adott városrész közlekedési hálózatának terheltségére. A városon belül az alkalmazotti létszám legnagyobb koncentrációját a Belvárosban és környékén figyelhetjük meg (138. ábra). A Nagykörút által körbezárt területen a kecskeméti székhelyű működő gazdasági társaságok mintegy 4 400 munkahelyet jelentettek le, de itt találhatók meg a legnagyobb pénzintézetek, biztosítók, szolgáltatók, kiskereskedelmi cégek fióktelephelyei, üzletei, valamint az intézmények és hivatalok döntő többsége is, így a jelzett terület munkahelyeinek száma 10 000 fő fölött lehet. Jelentős foglalkoztatási körzeteket találhatunk még az Izsáki út, a Mindszenti út, a Könyves Kálmán és a Szent László körút mentén, valamint a déli iparterületen. Külön ki kell emelni a Mercedes gyár területét és a kapcsolódó ipari beszállítói övezetét, amely napjainkban összességében mintegy 8 000 munkavállalónak biztosít megélhetést.

A város 1 milliárd forint feletti árbevétellel rendelkező vállalatainak térbeli elhelyezkedését vizsgálva (139. ábra) megállapítható, hogy azok legnagyobb koncentrációja az 52. sz. főút és a

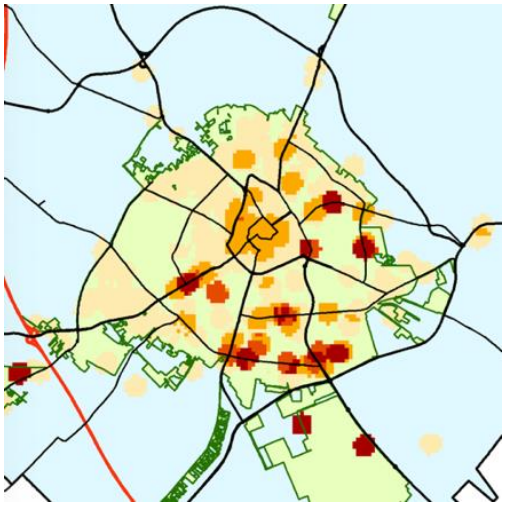
Szolnoki út által kirajzolt ÉK-DNy irányú tengelyen, illetve attól délre, ezen belül is a Technik-Park Heliport (Ipari Park) területén, a Szent László Város iparterületein (Nyugati iparterület, Déli iparterület) jelentkezik, elsősorban a Mindszenti és Szent László körutak mentén, ahol jellemzően a feldolgozóipari és a kereskedelmi ágazatokhoz tartozó vállalkozások telephelyei találhatók. A legnagyobb árbevételű cégek egyik fő jellemzője, hogy a város meghatározó közlekedési tengelyei mentén alakították ki tevékenységeiket.

138. ábra: *A kecskeméti székhelyű cégek hőtérképe a foglalkoztatottak alapján*

Forrás: OPTEN adatbázis 2023.

139. ábra: *1 milliárd forint feletti árbevétellel rendelkező Kecskeméti székhelyű cégek területi elhelyezkedése*

Forrás: OPTEN adatbázis 2023.

Az önkormányzat gazdálkodása

Az önkormányzatnak alapvető közszolgáltatási, vagyongazdálkodási és városfejlesztési érdeke fűződik a közszolgáltatások minél magasabb műszaki színvonalon történő ellátásához, melynek kiemelt eszköze az épületállomány és a műszaki infrastruktúra megfelelő műszaki állapotának, kapacitásának és hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása. A közszolgáltatásokat biztosító intézményi és lakóépületek, valamint a műszaki infrastruktúra elhelyezésére szolgáló területek biztosítása, kialakítása az önkormányzati vagyongazdálkodás feladata. Az üzleti vagyon értékesítése, hasznosítása az önkormányzati saját bevételek egyik forrása, amely a kötelező és önként vállalt feladatok ellátásának finanszírozását szolgálja. Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdés szerint: „Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele”.

Az önkormányzati vagyongazdálkodás feladata – az önkormányzat mindenkori teherbíró képességéhez igazodó – elsődlegesen a közfeladatok ellátásához és a mindenkori társadalmi szükségletek kielégítéséhez szükséges, egységes elveken alapuló, átlátható, hatékony és

költségtakarékos működtetés. Ezek mellett kiemelt feladatként jelentkezik az önkormányzati vagyon értékének megőrzése, állagának védelme, értéknövelő használata, hasznosítása, gyarapítása, továbbá az önkormányzat feladatának ellátása szempontjából feleslegessé váló vagyontárgyak értékesítése. A vagyongazdálkodás különböző területein szükséges intézkedések irányvonalainak, valamint a jövőre vonatkozó – más koncepciókkal, stratégiákkal összhangban történő – hatékony és felelős vagyongazdálkodás legfontosabb célkitűzéseinek megfogalmazása Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervének (2021-2027) a feladata.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonában lévő ingatlanok forgalomképesség szerinti megoszlását, darabszámát és becsült forgalmi értékét az önkormányzat ingatlankatasztere alapján tekintettük át (ld. 1.1.7.1. fejezetet). Az elemzés alapján megállapítható, hogy **az elmúlt bő egy évtized alatt az önkormányzati ingatlanok száma 5,7%-kal növekedett**. A 7037 db önálló helyrajzi szám alatt nyilvántartott ingatlan telekmérete azonban 30 ha-ral csökkent, az összes becsült forgalmi értéke viszont 33,1%-os növekedést követően elérte a 218,6 milliárd Ft-ot.

A vizsgált időszakban **a legnagyobb változások** a – gazdasági növekedéssel összefüggésben – **termőföld kiterjedésének csökkenésében** (70 ha-os visszaesés), aranykorona értékének jelentős elvesztésében (a 2014-es 4 014 AK helyett 2025-ben 2 449 AK), a művelés alól kivett ingatlanok számának (a 2014-es 64 db-bal szemben 2025-ös 134 db földrészlet kivonása) valamint kiterjedésének (a 2014-es 87 ha-ral szemben 2025-ben 108 ha) növekedésében, a beépítési szándék erősödésében voltak kimutathatók. Emellett kedvezőtlen folyamatként azonosítható a zöldfelületek kiterjedésének csökkenése (több mint 16 ha), amely legnagyobb léptékben a közparkokat érintette (mintegy 10 ha-ral), de az önkormányzati közkertek és a közjóléti erdők is veszítettek kiterjedésükből (3-3 hektár).

A zöldfelületek csökkenése mellett, a másik jellemző tendencia az önkormányzati tulajdonban lévő földrészletek kiterjedésének zsugorodása, amely a beépített területeken – az ingatlanok számának 3%-os növekedése mellett – 14 ha-os, míg a beépítetlen területeken – az ingatlanok számának 10%-os növekedése mellett – mintegy 17 ha-os léptéket mutatott. Az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok esetében megállapítható, hogy **az elmúlt bő egy évtized folyamatai az ingatlanvagyon területének csökkenését és elaprózódását mutatta**.

Növekedett ugyanakkor a forgalomképtelen ingatlanok száma, ami egyértelműen a „közlekedési területek” ingatlanszámának kiemelkedő (1 522 darabos) bővülésében jelentkezett.

A város dinamikus gazdasági fejlődésével összefüggő fejlesztéseknek köszönhetően – a közutak kiépítésével párhuzamosan – jelentősen bővült a korlátozottan forgalomképes törzsvagyonon belül, a műszaki infrastruktúrához köthető vagyonelemek **száma** (csapadékcsatorna +

bekötővezeték, vízvezetékek, szennyvízcsatorna), illetve ezzel együtt az értékük is (2014-hez képest több mint 235 milliárd Ft-tal), amely 2025 év végén meghaladta a 300 milliárd Ft-ot.

Az intézményállomány területén 2014-hez képest csak a köznevelési intézmények ingatlanszámában láthatunk csökkenést (-6 db), ugyanakkor növekedett a kulturális (+6 db), a szociális (+ 3 db) és az egészségügyi (+7 db) ellátóhálózat ingatlanjainak a száma. Kedvező tendencia figyelhető meg az önkormányzati vagyonkezelésben lévő épületek számában is. Itt a csökkenő ingatlanszám ellenére, növekedett a köznevelési épületek száma (+32 db), köszönhetően elsősorban az óvodák (+15 db) az általános iskolák (+9), középiskolák (+2 db) bővítéseinek, valamint az intézmények területén megjelenő egyéb épületek (pl. tornaterem, tornacsarnok, tanuszoda) megjelenésének. Emellett gyarapodott a kulturális (+6 db) és a szociális (+2) szférában fenntartott épületek száma, és csak az egészségügyi intézményi épületek esetében detektálhattunk kisebb csökkenést (-2 db).

A forgalomképes ingatlanok körében megállapítható, hogy azok értéke növekedett az elmúlt bő tíz év folyamán (50 milliárd Ft), ugyanakkor az értékesíthető területek száma és kiterjedése folyamatosan zsugorodott, különösen a város fejlődése szempontjából értékes és meghatározó fejlesztési területei közelében, amely felveti a vagyongazdálkodási tevékenység irányainak átgondolását.

Az önkormányzat vagyongazdálkodása – a vagyonkimutatás alapján – az elmúlt években összességében kiegyensúlyozott és eredményes volt. Az időszakra jellemző kumulált inflációt (2014 és 2024 közötti infláció 64,8%) is figyelembe véve szerény vagyonnövekedés mutatható ki mind a befektetett eszközök, mind pedig összes eszköz pénzbeli értéke tekintetében. 2014 és 2024 között a befektetett eszközök tekintetében 83%-os (2024-ben 207,7 mrd Ft), míg a teljes vagyon tekintetében 98%-os növekedés (2024-ben 234,9 mrd Ft) volt kimutatható.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának gazdasági társaságokban nyilvántartott részesedésének könyv szerinti nettó értéke a 2014-es 3,99 milliárd Ft-os értékről 2025-re több mint 5,9 milliárd Ft-ra növekedett.

A vagyon hasznosításában részt vevő önkormányzati szervek a használatukban lévő vagyon hasznosítására vonatkozóan jogosultak a versenyeztetésre az önkormányzati vagyongazdálkodási szabályai szerint. Az önkormányzati részvétellel működő alapítványok és közalapítványok az önkormányzat által rendelkezésükre bocsátott vagyonnal gazdálkodva látják el alapító okiratukban meghatározott közhasznú-, illetve közfeladataikat.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata az elmúlt évtizedben a költségvetés tekintetében is kiegyensúlyozott gazdálkodást folytatott, s bár hitelállománya a különböző felhalmozási célú kiadások (nagyberuházások) finanszírozása következtében az elmúlt 20 évben jelentős hullámzásokat mutatott (a 2007. évi 4,8 milliárd Ft-ról 2011. év végére 16,3 milliárd Ft-ra emelkedett, majd az adósságkonszolidációt követően, 2014 és 2019 között jelentősen csökkent). Az ezt követő években az önkormányzat kezességvállalási tételei mellett

megjelentek az önkormányzat által felvett beruházási célú hitelek is (mintegy 8,1 milliárd Ft értékben, ami 2025-re 6,4 milliárd Ft-ra csökkent). A 2019 és 2021 közötti hitelfelvételek célja az európai uniós támogatásból finanszírozott projektek önkormányzatra eső önerő részének fedezése volt, amely egyaránt szolgált útfejlesztési, a munkaerő mobilitását elősegítő szállásfejlesztési és szociális szolgáltatásfejlesztési célokat. Ki kell emelni ugyanakkor, hogy működési célú hitelfelvétele – a vizsgált időszakban – nem volt az önkormányzatnak, amit szigorú költségvetési politikájának köszönhetett.

Az önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó új központi támogatás kezdetétől (2014-től) 2025-ig Kecskemét költségvetési bevételei 83,49%-kal (*29,62 milliárd Ft-ról 54,35 milliárd Ft-ra*), míg költségvetési kiadásai 90,28%-kal (*30,52 milliárd Ft-ról 56,36 milliárd Ft-ra*) növekedtek. A vizsgált időszakban a költségvetési bevételek növekményhez leginkább az önkormányzatok áht-n belülről történő működési támogatásainak mintegy 120%-os bővülése (*5,4 mrd Ft-ról 15,91 mrd Ft-ra*), valamint a közhatalmi bevételek megháromszorozódása (*9,17 mrd Ft-ról 28,17 mrd Ft-ra*) járult hozzá (részletesebb elemzés az 1.1.7.1 fejezet keretében olvasható).

Városi közlekedés

A város térszerkezeti vázát képező úthálózat gyűrűs-sugaras szerkezetű (ld. 77. ábra). A város sugaras irányú úthálózatát jellemzően országos főutak alkotják. A sugaras úthálózat közötti kapcsolatot megteremtő gyűrűs elemeket jelenleg a Kiskörút, a Nagykörút, valamint a város központi belterületét elkerülő külső (tranzit forgalmat levezető) gyűrű (445. sz. főút, M5 autópálya, 54. sz. főút, 44. sz. főút) jelentik. A város hosszú távú terveiben további két körúti gyűrű szakasz kialakítása is szerepel, melyek jelenleg hálózati kapcsolati hiányokkal rendelkeznek.

Már a 20. század elején megfogalmazódott egy „harmadik körútgyűrű" megvalósításának gondolata. azonban csak a nyugati (Akadémia körút – Csabay Géza körút) és északi (Mikszáth Kálmán körút) darabjai, illetve annak déli része (Mindszenti körút – Klebelsberg Kunó út) készült el. Mivel az Akadémia és Mikszáth Kálmán körút, valamint az Izsáki és Halasi út között hiányzik az összeköttetés, így a körútszakasz szerepe elsősorban a szomszédos városrészek közötti kapcsolat megteremtésére korlátozódik, hálózati közlekedési szerepköre jelenleg alárendelt.

A negyedik gyűrű a „Királyok körútja", amely a város külső negyedeit lenne hivatott összekapcsolni (Mátyás király körút, Nagy Lajos király körút, Károly Róbert körút, III. Béla körút, Csalánosi út, illetve Vízmű út, Könyves Kálmán körút, Szent László körút). A körút sugárirányú közúthálózati szakaszok tehermentesítő és – városrészek közötti – kapcsolaterősítő szerepkörének használhatóságát azonban rontja, hogy a keleti és nyugati része között (Miklovics-telep és Bogovicsfalu) hiányzik a hálózati kapcsolat. Nincs megoldva továbbá az összeköttetés a Mátyás király körút és a Nagy Lajos király körút között.

Kecskemét gazdasági és logisztikai szerepkörének növekedése, az időközben végrehajtott közlekedésfejlesztési beruházások tágították a város vonzáskörzetét, ezzel egyidejűleg növelve a napi ingázók számát. A bővülő foglalkoztatás és a növekvő ingázás mellett, az ipari termelés növekedésének következtében megugró szállítási igény jelentősen befolyásolta a város forgalmi viszonyait és fokozott kihívás elé állítja a város közúti hálózatát.

Kecskemét gazdasági és logisztikai szerepkörének növekedése, az időközben végrehajtott közlekedésfejlesztési beruházások tágították a város vonzáskörzetét, ezzel egyidejűleg növelve a napi ingázók számát. A bővülő foglalkoztatás, az egyre fokozódó ingázás mellett, az ipari termelés növekedésének következtében megugró szállítási igény is jelentősen befolyásolta a város forgalmi viszonyait és fokozott kihívás elé állítja a város közúti hálózatát. A gazdasági növekedésből származtatható lakossági jólét hozzájárul a városban nyilvántartott gépjárművek számának dinamikus emelkedéséhez (2014 és 2024 között 31,46%). Ugyanakkor az elmúlt időszakban a gépkocsiállomány egy strukturális változáson is keresztül ment. A vizsgált időszakban növekedett a teherszállító gépjárművek (30,15%-os bővülés), valamint az egyéb üzemű gépjárművek (12,3-szeres bővülés) száma, melyek nem csak a városi gépjárműállomány bővüléséből adódóan, hanem a teljes gépjárműállomány növekvő átlagsúlya miatt is jelentős hatást gyakorolnak a város közúthálózatára. Az emelkedő gépjárműszám mellett, 2012 és 2024 között az országos közúthálózati elemek tekintetében, jelentős mértékben (32,63%) növekedett a közigazgatási területen belüli közúti forgalom nagysága is, amely 2024-re elérte a 816 388 egységjármű/nap terhelést, ami a vizsgált időszak tekintetében 2,51%-os átlagos növekedést jelentett évente. Az elmúlt időszakban megvalósított útépítések és felújítások ellenére – az egyre nagyobb terhelés hatására – a város közúthálózatának műszaki színvonala a hálózat jelentős részén (különösen az országos közúthálózati elemek tekintetében) romlott.

Hasonló kihívást jelent, hogy a városi parkolóhelyek számának alakulása, nem tudta lekövetni a gépjárművek számának bővülését. A parkolás az egyik leginkább megoldást igénylő kecskeméti közlekedési probléma, melynek gyökerei a város egyközpontúságában, a mindennapos működésében, a lakossági szokásokban és jellemző mobilitási folyamataiban keresendő. Ezek a folyamatok mind meghatározóbb parkolási igényeket támasztanak a meglévő közterületeken, amit az elmúlt évtizedekben a városi döntéshozók kisléptékű parkolóhelybővítésekkel és óvatos szabályozási kísérletekkel próbáltak kezelni. A Belvárosban a parkolási feszültség különösen a nappali, munkaidőszaki időszakban jelentkezik, amikor a lakossági, hivatásforgalmi, ügyintézési, kereskedelmi és szabadidős célú parkolási igények egyidejűleg terhelik a rendelkezésre álló közterületi kapacitásokat. A parkolóhelyek munkaidőben jellemző magas kihasználtsága mellett a fizetős parkolási zónák környezetében a parkolási igények átterhelődése is megfigyelhető. A belvárosi parkolási probléma ezért nem kizárólag kapacitáshiányként értelmezhető: kezelésében a parkolási igények időtartam és cél szerinti szabályozása, a díjpolitika, a lakossági parkolás feltételeinek rendezése, valamint a hosszú időtartamú hivatásforgalmi parkolási igények mérséklése és az alternatív közlekedési módok elérhetőségének javítása egyaránt

szerepet kell, hogy kapjon. Jelentős parkolási feszültségek figyelhetők meg Kecskemét nagyobb lakótelepein is. A lakótelepi parkolóhelyek számáról és kihasználtságáról teljes körű felmérés jelenleg nem áll rendelkezésre, ugyanakkor az üzemeltetői tapasztalatok alapján az esti időszakban a parkolók telítettsége több területen megközelíti a 100%-ot, míg a reggeli munkába és iskolába indulást követően – területtől függően – 40–70%-ra csökken. Ez arra utal, hogy a lakótelepi parkolási problémák meghatározó része a lakossági gépjárművek hosszú időtartamú, közterületi tárolásához kapcsolódik. A parkolási kapacitások további növelésének lehetőségeit ugyanakkor korlátozza a lakótelepek kialakult beépítése és közterületi szerkezete, valamint az a követelmény, hogy a parkolási igények kezelése ne járjon a zöldfelületek és más közösségi célú területek indokolatlan csökkenésével. A probléma ezért lakótelepenként eltérő megközelítést igényel; a férőhely-kihasználtság, a parkolási időtartamok, a gépjárműállomány és a rendelkezésre álló közterületek részletes vizsgálata alapján indokolt meghatározni a szabályozási, szervezési és – ahol szükséges és területileg lehetséges – infrastrukturális beavatkozásokat.

A település helyi közúti közösségi közlekedési szolgáltatás a teljes közigazgatási terület vonatkozásában összességében megfelelő, bár több újonnan kialakított lakóterület esetében az elérhetőség és lefedettség nem megfelelő, leginkább a közösségi közlekedést lehetővé tevő közutak hiánya miatt. Az elmúlt évek gazdasági-társadalmi folyamatai, a környezetvédelem erősítésének igénye és az egyre gyakoribbá váló forgalmi torlódások és parkolási nehézségek rámutattak arra, hogy a kecskeméti közösségi közlekedés szerepét növelni szükséges, az ehhez nélkülözhetetlen feltételrendszer (*pl.* megfelelő közlekedési keresztmetszetek biztosítása, dinamikus buszsávok *és közlekedési módváltási zónák* kialakítása, *a közösségi közlekedés előnyben részesítése, a* kompakt város elvének előtérbe helyezése, a beruházások térbeli helyének irányítása) javítása pedig időszerű.

A közösségi közlekedés járműflottája kiemelkedően jónak mondható, napjainkban 74 db autóbusszal látja el a szolgáltató a közfeladatait, a flotta megújítása folyamatos (a helyi közlekedési szolgáltató 2020 óta összesen közel 4,5 milliárd forintot fordított járműbeszerzésekre), az autóbuszállomány átlagéletkora nem éri el a 7 évet. A helyi közösségi közlekedési szolgáltatás keretében 2024-ben a járatok száma 330 628 db volt, több mint 3 millió megtett kilométerrel. Az utasszám 2019 óta 39,7%-kal bővült, így 2024-ben meghaladta a 20,1 millió főt.

A közúti kapcsolatokon kívül Kecskemét jelentős vasúti hálózattal is rendelkezik, mivel a városon halad keresztül a Cegléd-Szeged vasúti fővonal (140-es), valamint ide fut be több mellékvonal is, mint a Budapest-Lajosmizse-Kecskemét (142-es), a Szolnok-Lakitelek-Kecskemét (145-ös), vagy a Fülöpszállás-Kecskemét (152-es) vonal. A Kecskemétet érintő mellékvonalak műszaki és szolgáltatási színvonala jelentősen elmarad a 140-es fővonalétól, ugyanakkor az egyes vonalak problémái eltérőek. A 142-es Budapest–Lajosmizse–Kecskemét vonalon a pálya állapota és az alkalmazott forgalomirányítás korlátozza a sebességet és a kapacitást; a Kecskemét alsó–

Lajosmizse szakaszon állomástávolságú közlekedés működik, egyes szakaszokon pedig a biztosítóberendezés sem megfelelő. A 145-ös Szolnok–Lakitelek–Kecskemét vonalon elsősorban az állomási és utasforgalmi infrastruktúra műszaki állapota, az akadálymentesség hiánya, valamint a P+R és B+R kapcsolatok elégtelensége jelent problémát. A vasúti hálózat várostérségi szerepének erősítéséhez nem általános „mellékvonal-fejlesztésre", hanem vonalanként eltérő, a pályaállapotot, a forgalomirányítást, az állomási infrastruktúrát és a módváltási kapcsolatokat egyaránt kezelő beavatkozásokra van szükség, melyet követően a a várost félkör alakban körbeölelő vasútvonalak lehetőséget biztosíthatnának az elővárosi közlekedés jobb kiszolgálására, valamint a helyi közösségi közlekedésbe történő nagyobb arányú bekapcsolódásra.

A fenntarthatóbb városi mobilitás kialakításának fontos elemei a komplex közlekedési módváltási zónák, valamint a kapcsolódó P+R, illetve B+R rendszerek és járműmegosztási szolgáltatások feltételeinek megteremtése, illetve javítása. Kecskeméten ennek egyes elemei már megjelentek, azonban egységes, megfelelően elhelyezett és a közösségi közlekedéshez szervesen kapcsolódó módváltási rendszer még nem alakult ki. Az Izsáki út térségében kialakított P+R parkoló kihasználtsága alacsony, míg a vasútállomás mellett jelenleg K+G férőhelyek működnek; az Intermodális Csomópont tervezett fejlesztése ugyanakkor jelentősebb P+R és B+R kapacitások kialakításával számol. A tapasztalatok alapján a további fejlesztések során nem önmagában új parkolókapacitások létrehozása, hanem a módváltási helyszínek megfelelő térbeli kijelölése, a közösségi közlekedés versenyképességének javítása és a parkolásszabályozással való összehangolása szükséges. A P+R és B+R megoldások szerepét ezért differenciáltan, a városi, elővárosi és várostérségi utazási kapcsolatok függvényében indokolt meghatározni.

A város kerékpárforgalmi létesítményei jelentős fejlődésen mentek keresztül az elmúlt évtizedben. Az önkormányzati kerékpárút és közös gyalog- éskerékpárút hossza 2014 és 2024 között több mint kétszeresére (79,9 km) növekedett. A kerékpárforgalmi hálózat (kerékpáros nyom: 12,2 km, nyitott kerékpársáv: 4,1 km, zárt kerékpársáv: 1 km) még ennél is kiterjedtebb (96,21 km) (ld. 85. ábra). A város meglévő kerékpárút-hálózata a fő járműközlekedési útvonalakat követi, így ez is gyűrűs-sugaras szerkezetű, kiegészülve a kevésbé forgalmas, éppen ezért biztonságosan kerékpározható utcákkal, lakóutakkal. A hálózat kiterjedése – a város területéhez, lakosságszámához és kedvező kerékpáros adottságaihoz képest – viszonylag alacsony szintű és aszimmetrikus.

A – zömében főutak mellett – kialakított kerékpárutak sok helyen megszakadnak, így városi szinten még nem alkotnak teljesen folytonos, egységes hálózatot. A város észak-nyugati, nyugati és dél-nyugati területein (Széchenyiváros, Máriaváros, Petőfiváros) már több összefüggő, jól használható hálózati elem alakult ki, míg egyes keleti városrészek belvárosi hálózati kapcsolatai, valamint az észak-nyugati, nyugati kerékpárút-hálózat, valamint a déli és dél-keleti részek komoly fejlesztésre szorulnak. Kiemelt hiányosságot jelentenek a csomóponti

átvezetések, a haránt irányú kapcsolatok, valamint a vasútvonalak és más jelentős közlekedési infrastruktúrák által elválasztott városrészek közötti biztonságos kerékpáros összeköttetések.

A városon belül meglévő **kerékpárforgalmi létesítmények** műszaki színvonala és burkolati állapota területenként jelentősen eltérő. Az elmúlt évtizedben a hálózat bővülése mellett több jó minőségű új elem is megépült, ugyanakkor számos korábbi szakaszon továbbra is burkolati, szélességi és kialakítási hiányosságok jelentkeznek. Különösen fontos problémát jelentenek egyes csomóponti átvezetések, valamint azok a gyalogosokkal vagy gépjárműforgalommal közös felületek, ahol a rendelkezésre álló keresztmetszet vagy a kialakítás nem biztosít megfelelő közlekedésbiztonságot és komfortot. A hálózat fejlesztésének ezért az új elemek megépítése mellett a meglévő szakaszok minőségi korszerűsítésére és a hálózati folytonosság javítására is ki kell terjednie.

A 2022. évi népszámlálás adatai alapján a kerékpározás a kecskeméti munkába és iskolába járás mintegy 10,7%-át képviselte. Ez országos nagyvárosi összevetésben továbbra is számottevő arány, ugyanakkor elmarad a 2011-ben mért mintegy 15%-os részaránytól. A város kedvező domborzati adottságai, a meglévő kerékpározási kultúra és a jelentős belső kerékpáros forgalom alapján a közlekedési mód részarányának növelésére továbbra is van lehetőség. Ennek feltétele elsősorban a hálózati folytonosság javítása, a legfontosabb városrészi és belvárosi kapcsolatok biztonságos kialakítása, a meglévő infrastruktúra minőségi korszerűsítése, továbbá a kerékpárparkolási és B+R lehetőségek tervszerű fejlesztése.

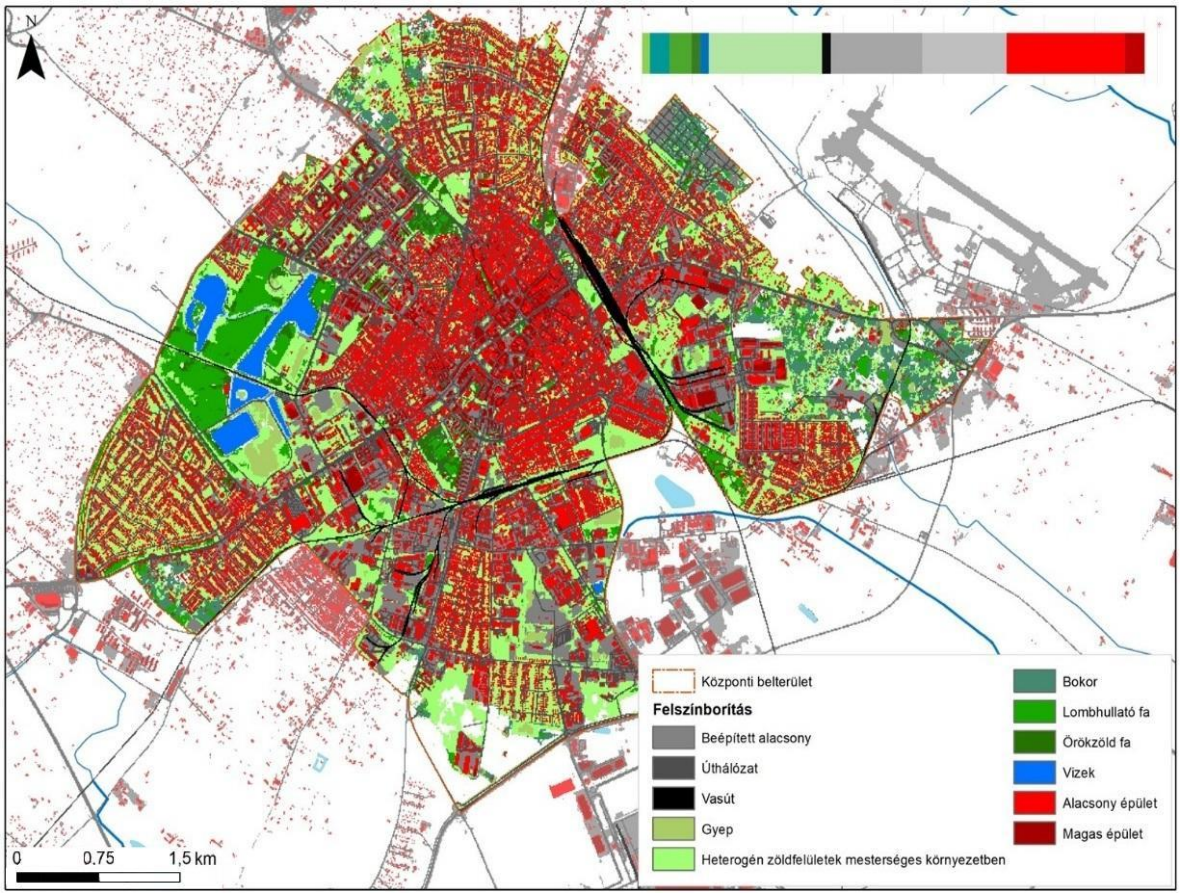
Zöldfelületi rendszer vizsgálata

Kecskemét 32 257 ha összterületének közel 34%-át borítják szántók, elsősorban a város északkeleti részén. További mezőgazdasági területeket jelent a 12% gyep és 5% ültetvény. A közigazgatási terület 24%-át természetes, illetve természetközeli élőhelyek borítják. A zöldinfrastruktúra kiterjedése szempontjából fontos, hogy a térszerkezetet alapvetően a **város fokozatos növekedése** határozza meg (a kompakt város kialakításának elve ellenére), így a kivett terület mennyisége évről-évre növekszik. Ezzel is összefüggésben, továbbá a jellemző gazdálkodási technológia és a klímaváltozás hatására napjainkra a művelt mezőgazdasági táj és termőtalaj is védelemre szorul.

A területhasználat folyamatait vizsgálva, az új lakott területek, a nagy infrastruktúra elemek (pl.: autópálya) és az intenzíven bővülő ipari területek **1990 óta 897 ha-ral növelték a mesterséges felszíneket**, azaz 2,7%-kal több a mesterséges felszín aránya. Szintén meghatározó folyamat a régi tanyacsoportok, kisebb településrészek (pl.: Hetényháza, Katonatelep, Méhtelek) és a **központi belterület közötti területek fokozatos beépülése**, a régi tanyák és zártkertek **fokozatos lakófunkcióvá alakulása. Ugyan a mesterséges felszínek 41%-a zöldfelület**, azonban **ezek a területek döntően a tanyás és zártkertekkel érintett településrészeken találhatók**.

A központi belterületen majdnem **36% a zöldinfrastruktúra területi aránya**, bár ez az arány nagyvárosi szinten kedvezőnek mondható, az alábbi 140. ábra jól mutatja, hogy a **Széktó és a Széktói szabadidőközpont, valamint a külsőbb városrészek** (pl. Szolnoki hegy, Vacsiköz), illetve a lakótelepek nagyobb összefüggő zöldfelületei és szellősebb beépítései **területén található a városi zöldfelületek döntő többsége**. A kiskörúton belüli felszínborítási adatok rávilágítanak a belső területek zöldfelületi hiányára, hiszen itt **csupán 6%-on találhatók zöldfelületek**.

140. ábra: A zöldfelületek területi képe Kecskemét központi belterületén

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Zöldinfrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akcióterve – Startégia, 2025.

Kecskemét belterületi zöldfelületi rendszerét az apró, mozaikos elrendeződésű közparkok, közkertek, jellemzik. Nagyobb összefüggő tömbökben elhelyezkedő zöldfelület jellegű különleges területek, közjóléti erdők, melyek a belterület ÉNY-i részén találhatók (az ún. „zöld ék"), emellett kisebb mértékben a délkeleti városhatárnál, melyek együttes területe meghaladja a 134 ha-t. Az értékes nagy kiterjedésű zöldfelületeket az utak menti zöldinfrastruktúra elemek kötik össze, melyek kiterjedése közel 650 ha.

A zöldfelületek városon belüli eloszlása eléggé egyenlőtlen. A közparkok, közkertek mind mennyiségükben, mind elhelyezkedésükben, mind pedig potenciájuk kihasználásában (ld. minőség) nem érik el a kívánt szintet. A településen belül megfigyelhető, hogy az egyes

városrészek zöldfelületi ellátottsága eltérő. A zöldfelületek használati és esztétikai értéke is jelentős eltéréseket mutat városrészenként.

A városközpont közterei révén, valamint a telepszerű beépítésű lakóterületek a közcélú zöldfelületek mennyisége révén a Belváros és a Széchenyiváros, Árpádváros a legjobban ellátott közhasználatú zöldfelületekkel. Az intenzíven fenntartott zöldfelületi elemekben a Városközpont a leggazdagabb, itt a legmegfelelőbb a zöldfelületek esztétikai megjelenése, gondozottsága, a kertek felszereltsége. A díszítő értéket növelő és a változatosságot fokozó virágok, cserjék aránya is itt, a turisták által leginkább látogatott városrészben a legnagyobb. A lakótelepek zöldfelületei extenzív fenntartásúak, a folyamatos karbantartás, ifjítás hiánya már megmutatkozik, megjelenésükben kevésbé változatosak. A Máriaváros és Felsőszéktó zöldterületben szegény – valódi közparkkal nem rendelkeznek -, de itt találhatók a legnagyobb területű zöldterület jellegű különleges területek, a „zöld ék" sport- és speciális területei, a Szabadidőpark, amely hozzájárul a városrészek zöldfelületi ellátásához. A város délkeleti részén (Kossuthváros, Rákócziváros, Szent László város) szinte teljesen hiányzik a zöldterület. Kecskemét különálló belterületeinél csak közkerti szintű az ellátás.

A városi zöldfelületi rendszerben hiányosságok (mennyiségi, minőségi) egyaránt tapasztalhatók. Kecskemét belterületi közhasználatú zöldinfrastruktúra elemei az alábbi 64. táblázatban került összefoglalásra.

A Kecskeméten élő 108 651 fő lakossal számolva, az önkormányzati belterületi zöldterületi ellátottság (az önkormányzati vagyonleltárt alapján a 128,6 ha közpark, közkert közvagyont alapul véve) 11,83 m^2/fő, ami alacsony értéknek számít (a valóságban meglévő közpark, közkert övezet a TRT területi mérlege alapján azonban még ennél is kisebb 75,98 ha, ami 6,99 m^2/fő értéknek felel meg). A WHO ajánlása (Russo A, Cirella GT 2018) az egy főre eső zöldterület nagyságának minimumaként a 9 m^2 /főt, ideálisként az 50 m^2 /főt határozott meg.

64. táblázat: Kecskemét belterületi zöldinfrastruktúra elemei

Belterületi közhasználatú zöldinfrastruktúra elem	terület (ha)	Belt. közh. zi elemek aránya a belt. közh.zi. elemek összterületén belül (%)
Állóvíztest	57,389	4,36
Erdő	134,389	10,20
Fásított köztér	14,336	1,09
Intézménykertek (egészségügyi intézmény)	18,953	1,44
Intézménykertek (közigazgatási intézmény)	0,546	0,04
Intézménykertek (oktatási intézmény)	60,454	4,59
Intézménykertek (szociális intézmény)	26,957	2,05
Intézménykertek (templomkert)	2,899	0,22
Közösségi kert	0,536	0,04
Közpark és közkert	31,854	2,42
Nagy kiterjedésű felszíni parkoló	23,491	1,78
Telepszerű beépítés közhasználatú zöldfelületei	104,590	7,94
Utak menti zöldinfrastruktúra	649,636	49,32
Vasút menti mesterséges zöldinfrastruktúra	36,210	2,75
Vízparti zöldinfrastruktúra	81,847	6,21
Zöldfelületi intézmények (arborétum, botanikus kert, vadaskert)	2,317	0,18
Zöldfelületi intézmények (gyepes sportpálya)	34,006	2,58
Zöldfelületi intézmények (strand)	10,081	0,77
Zöldfelületi intézmények (temetőkertek)	26,435	2,01
Zöldtető	0,3	0,02
Össz.	**1 317,226**	**100,00**

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Zöldinfrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akcióterve – Vizsgálat, 2025.

A településen vizsgált közhasználatú közparkok, közkertek, közterek tekintetében elmondható, hogy számuk kevés és még a meglévőknél is – a legtöbb esetben – hiányzik a szakszerű kialakítás, hiányos a kiépítettségük és növényfedettségük. Az említett problémák akadályozzák, hogy a települési közparkok, közkertek és közterek biztosítsák minden városrész lakosai számára a mindennapi felfrissüléshez, szabadidős tevékenység eltöltéséhez szükséges megfelelő helyszínt, így nem tudnak hozzájárulni a közösségi találkozóhelyek biztosításához sem. A városban az összefüggő fasorok, zöldsávok csak szakaszosan találhatók meg, ezek hiánya következtében hatékony, közvetlen kapcsolat nem biztosítható a tömbszerű zöldfelületi létesítmények és a pontszerűen elhelyezkedő belterületi zöldfelületi egységek között, így a környező erdők, természeti területek és egyéb kondicionáló zöldfelületekkel való kapcsolat sem folyamatos. A vonalas zöldfelületi elemek hiányainak pótlása, fejlesztése szükséges a zöldfelületi elemek rendszerré fejlődése, ezáltal hatékonyságának növelése érdekében. Az utcafásításra ajánlható fajok listája – amely már figyelembe veszi a klímaváltozás várható

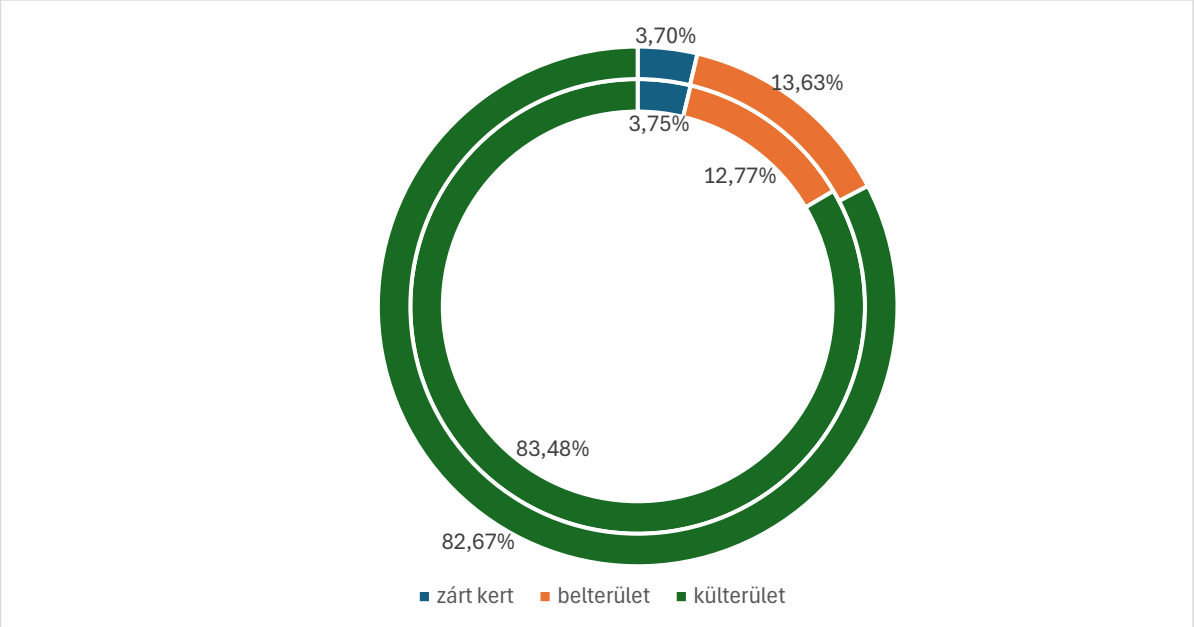
hatásait is – elkészült, amely a Kecskemét Megyei Jogú Város településképének védelméről szóló 16/2017. (IX.21.) önkormányzati rendelet 6. mellékletében közzétételre került.

A külterület mezőgazdasági karakterű művelt táj. Természetszerű térségekkel, védett természeti területekkel kismértékben rendelkezik a városkörnyék. A kecskeméti táj sajátos adottsága a részben gyenge termőhelyi adottságú területeken, részben a belterület szélein finom mikro-domborzatú területeken kialakult kertségek megléte, megmaradása. Ezek a kertek különböző mértékben műveltek, ugyanakkor sajátos arculatot képző zöldfelületi elemei a városnak. Bár fennmaradásuk és átalakulásuk számos városépítészeti, tájesztétikai és településüzemeltetési kérdést vet fel, zöldfelületi karakterük és mikroklimatikus szerepük a változó éghajlati viszonyok között felértékelődik. E sajátosságok megőrzését ezért a területhasználati és fejlesztési döntések során kiemelten indokolt figyelembe venni.

Az épített környezet vizsgálata

Kecskemét területét 322,57 km^2-es területével az ország hetedik legnagyobb közigazgatási területtel rendelkező városa. A 2014 és 2024 között lezajlott településfejlesztési és -rendezési folyamatok a város három fő területi egységének arányában jelentős változást eredményeztek. A belterület 0,86 százalékpontos növekedése mellett (+278,2 ha), a külterület a közigazgatási terület egészéhez képest 0,81 (-256,5 ha), míg a zártkert 0,05 százalékponttal (-21,7 ha) csökkent (141. ábra).

***141. ábra**: Kecskemét bel-, külterületi és zártkerti aránya 2014-ben és 2024-ben*

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, Polgármesteri Hivatal Várostervezési Osztály, 2025.

A beépítésre szánt területek kiterjedése a vizsgált időszakban – 2%-os növekedés mellett – 108,87 ha-ral bővült. Területileg a legnagyobb változást a lakóterületek kiterjedésének

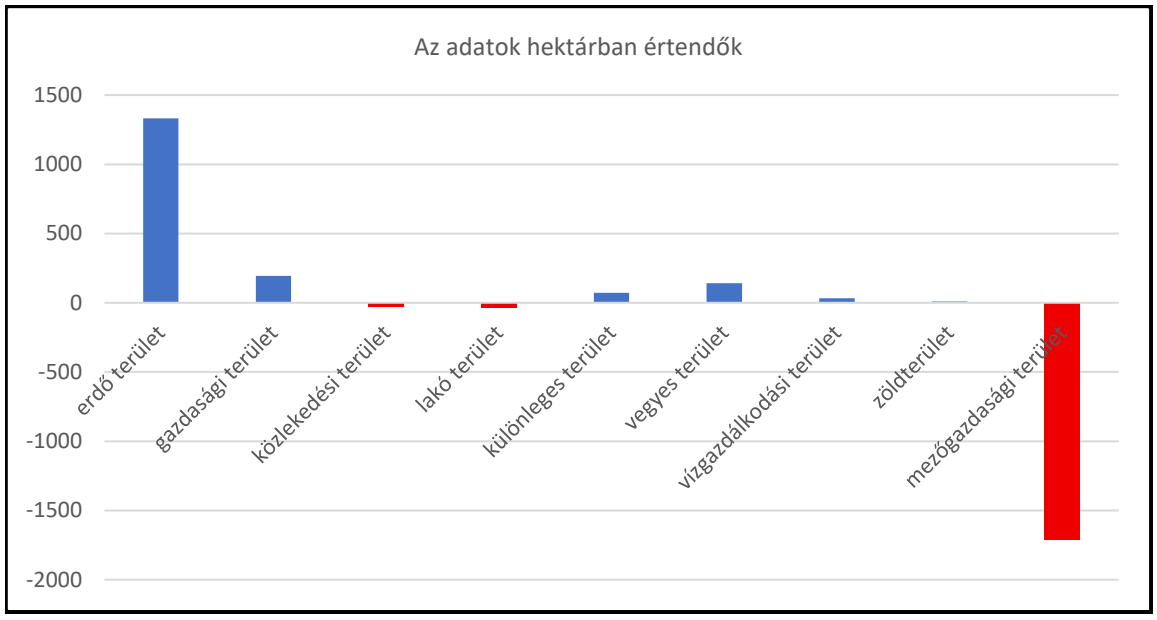
növekedésében regisztrálhattuk (55,26 ha), ezt követte a gazdasági területek növekedése (40,76 ha), majd a vegyes területek növekménye (31,57 ha). Egyedül a beépítésre szánt különleges területek esetében láthattunk visszaesést (-15,71 ha).

A beépítésre nem szánt területek esetében a legnagyobb területi veszteséget a mezőgazdasági területek kiterjedésében regisztrálhattunk, ez a területhasználati övezeti kategória mintegy 300 ha-ral csökkent a vizsgált időszakban. Csökkenés volt még megfigyelhető az erdőterület (-40,96 ha), a zöldterület (-3,69 ha) és a közlekedési terület (-1,4 ha) övezeti kategóriáiban. Gyarapodott ugyanakkor a beépítésre nem szánt terület esetében a különleges terület (166,44 ha), a természetközeli terület (37,96 ha) és a vízgazdálkodási terület (31,34 ha), amely jól mutatja napjaink társadalmi igényváltozását és a város előtt álló kihívások kezelését lehetővé tevő területhasználati igényeket.

Az egyes területfelhasználási kategóriák átminősítésének következtében **2014 és 2024 között a területhasználatban** történt **legjelentősebb módosulás** az erdőterületek és a mezőgazdasági területek esetében történt. Az elmúlt évtizedben a város „erdő” övezeti kategóriába tartozó területei mintegy 1 332,5 ha-ral növekedtek, míg a mezőgazdasági terület 1 713,32 ha-ral csökkent.

A beépített területek esetében is jelentős változásokat láthatunk, különösen a gazdasági területek bővülése volt számottevő (142. ábra).

142. ábra: *Területfelhasználási kategóriák területváltozása 2014 és 2024 között*

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, Polgármesteri Hivatal Várostervezési Osztály, 2025.

A város gazdasági fejlődését jól szemlélteti, hogy 10 év leforgása alatt a gazdasági területek iránt jelentős kereslet mutatkozott, melyet a gazdasági terület övezetének 195,5 ha-os növekedése mutat. A társadalmi igények változását szemlélteti a vegyes és különleges területek

iránti keresletnövekedés is, melynek során a terület átminősítések után a vegyes terület övezete 142,3 ha-ral, míg a különleges területé 71,56 ha-ral bővült.

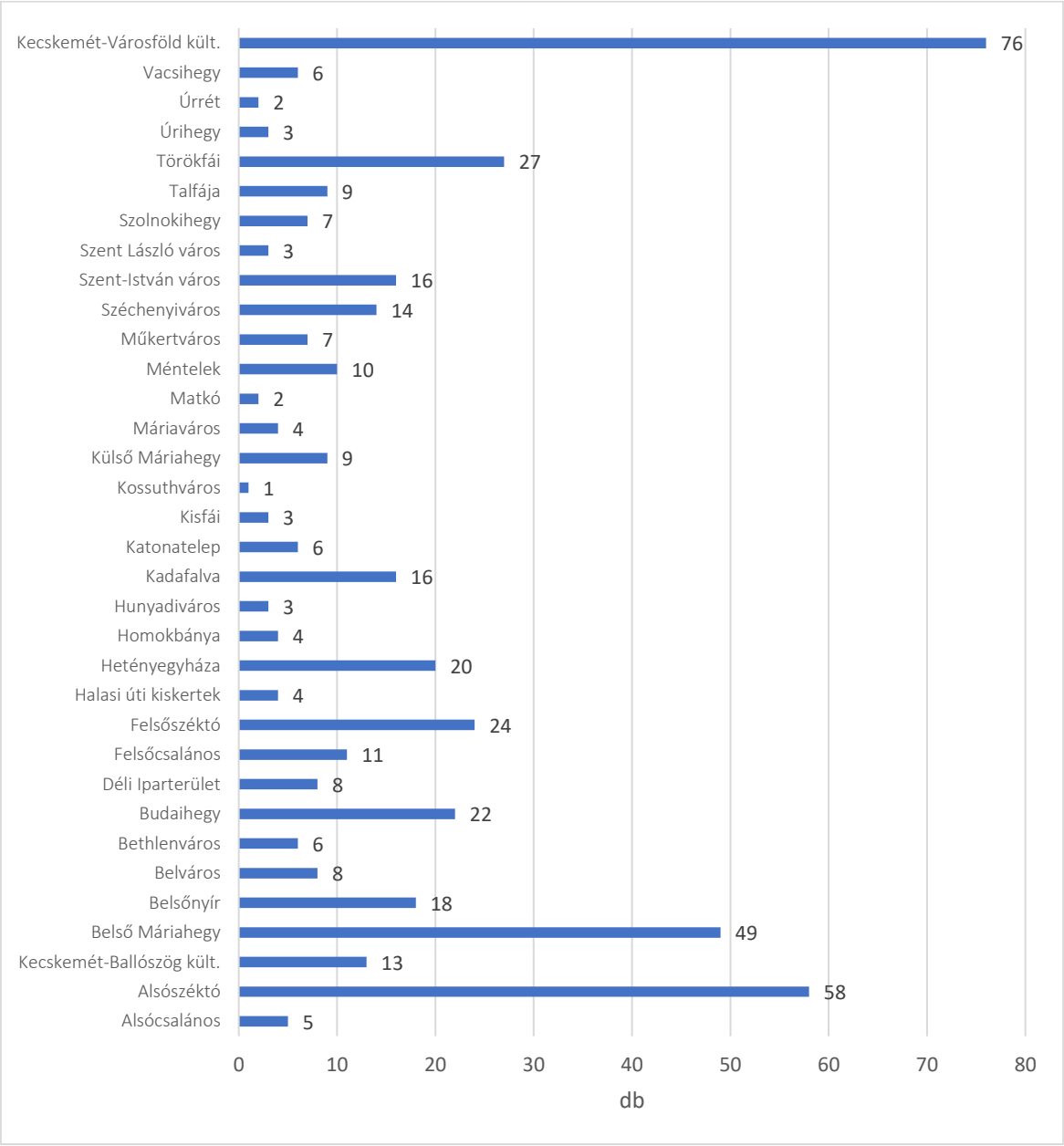
Az elmúlt évtized folyamán a kereslet **a befektetők részéről elsősorban a nagyobb beépítési intenzitású területek kialakítása iránt nőtt meg**. Ennek hátterében a magasabb ingatlanárak következtébe kialakuló minél nagyobb profit lehetősége húzódott. Az ingatlanfejlesztők csak úgy tudtak/voltak hajlandóak projekteket generálni, ha minél intenzívebb beépítés mellett, a lehető legtöbb lakást, vagy a lehető legnagyobb gazdasági létesítményt tudják kialakítani.

A kialakuló új igények következtében a központi belterületen a kisebb beépítési intenzitású lakóterületek kialakítása iránt csökkent a kereslet, ami megmutatkozott a lakóterület övezetének több mint 33 ha-os csökkenésében is. Ennek a folyamatnak egyik legszembetűnőbb következménye az volt, hogy a városban több területen a lakóterületek összenőttek az újonnan kialakított gazdasági és vegyes funkcionalitású területekkel, ahol egymásba beékelődő övezetek jöttek létre, ami elősegítette a zárványterületek kialakulását és az eredeti övezeti szabályozásból adódó zöldfelületi hányadok csökkenését.

Az övezetek átminősítési folyamtának vizsgálata során **megállapítást nyert**, hogy **azokra** elsősorban **Kecskemét** külső **városrészeiben**, jellemzően zártkerti, tanyás, illetve mezőgazdasági hasznosítású területeken **került** sor. A 2014 és 2024 közötti időszakban ez a folyamat Kecskemét-Városföld külterületen (76 db telket érintően történő átminősítés), Alsószéktón (58 db), Belső Máriahegyen (49 db), Törökfáiban (27 db), Felsőszéktón (24 db) és Budaihegyen (22 db) volt a legintenzívebb (143. ábra). Miután a jellemző folyamatok elsődlegesen az eredeti területhasználat (nagyobb részt mezőgazdasági) lakóterületté és gazdasági területté történő átminősítését szolgálta, s miután nagyobb részt helyi igényeket elégített ki, kérdéseket vet fel városi szinten, mind a mezőgazdasági területek védelme, mind a kompakt város kialakítása, s annak hatékony üzemeltetése, mind a fenntartható mobilitás biztosítása (a város testének növekedésével fokozódó lakossági mobilizációs igények jelentkezése), mind pedig a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás tekintetében.

A fentiek miatt Kecskemét kettős problémával néz szembe. Egyrészt a külterületek lakócélú hasznosítása mellett, **több belterületi térrész, illetve telektömb is alulhasznosított**, amit jól mutatnak a beépítésre szánt területeken az elméletileg kioszthatóés rendelkezésre álló lakó és vegyes célra használható építési telkek (144. ábra). Figyelembe kell venni, hogy a beépítésre szánt területeken – a jelenleg hatályban lévő Településrendezési Terv alapján – az elméletileg kioszthatóés rendelkezésre álló lakó építési telkek (3 445 db), illetve a maximálisan elhelyezhető lakó rendeltetési egységek száma (~5 000 db) jelentős. Másrészt a népszámlálás adatai alapján Kecskeméten 2011 és 2022 között jelentős mértékben (86,7%) növekedett a nem lakott lakások száma is, amely 2022-ben elérte a 8 114 db-ot.

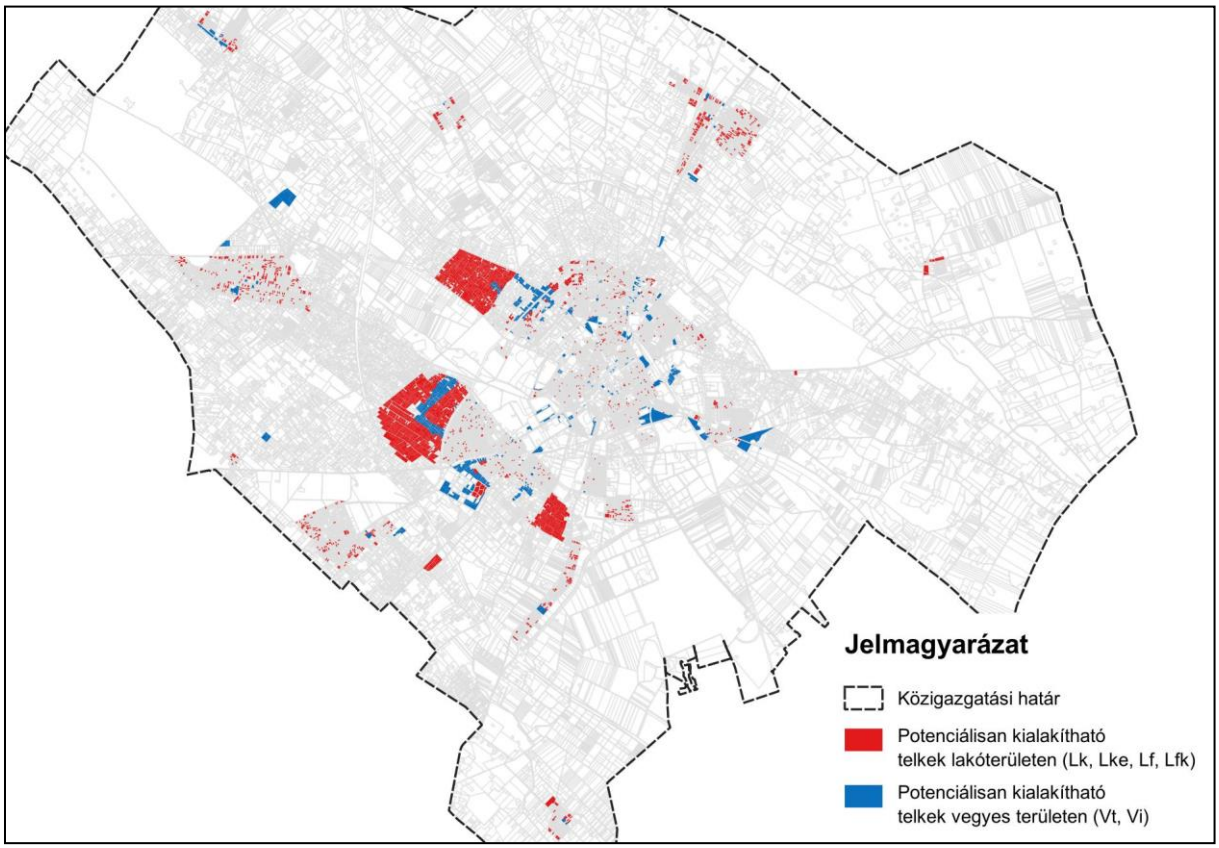
143. ábra: *Övezeti átminősítések száma az egyes városrészekben 2014 és 2024 között*

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2025.

Megállapíthatjuk, hogy **a városban már kijelölt, beépítésre szánt területek önmagukban is alkalmasak lennének a jelentkező lakásépítési igények bőséges kielégítésére**. Rögzíthető továbbá, hogy a lakásépítések mellett, az alapintézmények területigénye is biztosítható (vegyes célra használható telkek száma: 767 db) lenne a város közigazgatási határán belül, a beépítésre szánt területeken.

144. ábra: *A lakó- és vegyes funkciójú területek beépíthetőségi potenciálja Kecskeméten*

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Várostervezési Osztály 2024.

A települési identitást is meghatározó **településkép** alakulásában, az elmúlt 120 év volt igazán meghatározó jelentőségű Kecskeméten. Ez az időszak három fő korszakra osztható: XIX-XX. század fordulója, az 1950-1990 közötti időszak, valamint az elmúlt közel 20 év gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból dinamikusan változó világa. A folyamatosan változó város lakosságszáma az elmúlt 70 évben kétszeresére nőtt, ezzel együtt a település alapvető funkcióinak átalakulásával, jelentősen változott a város szerkezete, a beépített területek karaktere és épületállománya is.

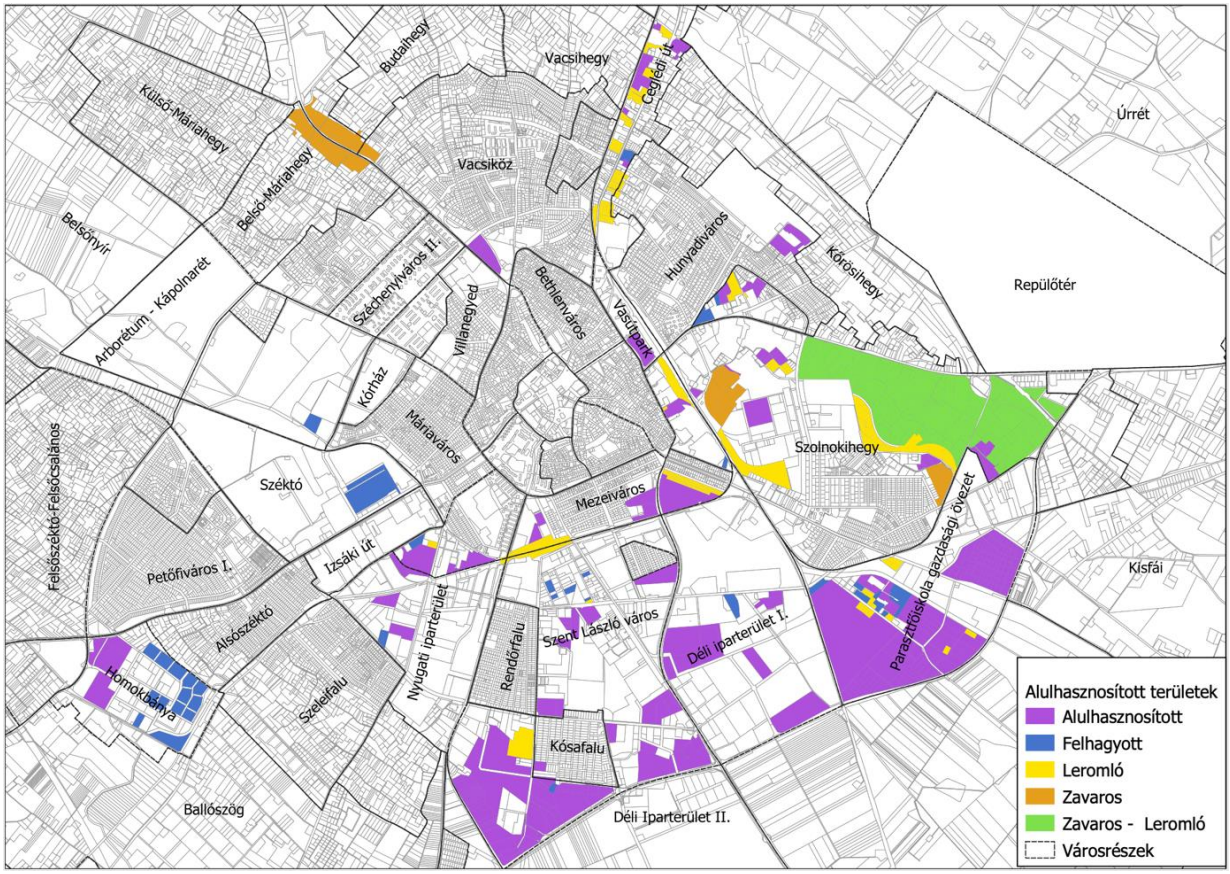
A város 2017-ben készítette el **Településképi Arculati Kézikönyv**ét (továbbiakban: TAK) és **településképi rendelet**ét. A TAK feladata, hogy feltárja és ismertesse a településen belül jól elkülönülő egyes településrészek arculati jellemzőit és értékeit, és ennek figyelembevételével javaslatot tegyen a településképhez illeszkedő építészeti elemek kialakítására. A TAK megalkotása kiemelkedő jelentőséggel bír Kecskemét életében. Segíti a város meglévő értékeinek áttekintését (pl. műemléki és helyi védett épületek, műemléki környezetbe tartozó és műemléki jelentőségű területek, Natura 2000 természetmegőrzési területek és ex lege védett objektumok) és szemléletes bemutatását, hozzájárul a város karakterjellegeinek azonosításához, javaslatokat fogalmaz meg a környezet formálására vonatkozóan, tanácsokkal

támogatja az építési és zöldfelület alakítási folyamatokat és nem utolsó sorban jó példákat vonultat fel és inspirációt nyújt a jövő építői számára.

Kecskeméten összesen 56 db országos műemléki védelem alatt álló, építészettörténeti jelentőségű épület található. Az önkormányzati rendelet összesen **324** db, városképi szempontból jelentős értéket képviselő épületet vont helyi építészeti örökségi védelem alá. A TAK emellett helyi jelentőségű értékvédelmi területeket, teresedéseket, településképvédelmi területeket és történeti temetőket is lehatárolt.

A példaértékű tudatformáló és szabályozó tevékenység ellenére, Kecskemét területhasználati folyamatiból adódóan, számos **konfliktusos terület** alakult ki a városban (145. ábra).

145. ábra: *Kecskemét épített környezetének konfliktusos területei*

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2024.

A korábbi fejezetekben részletezett folyamatok közül az alábbiak emelendők ki:

- **leromló területek:** rossz állapotú, elhanyagolt, „szlömösödő” területek, melyeket az épületállomány rossz állapota, a hiányos közművesítettség, és ebből adódóan az alacsony komfortfokozat jellemzi,
- **felhagyott területek:** jellemzően a város középső gyűrűjében lévő ipari területeken, illetve a volt katonai területeken lévő elhagyott, funkció nélküli, környezetileg terhelt területek,

- alulhasznosított területek: jellemzően gyéren beépített, vagy beépítetlen, elsősorban gazdasági területfelhasználású területek, amelyeket több éve nem használnak. Az épületek folyamatosan romló állapota a gondozatlan környezet a negatív esztétikai hatás mellett, ezek a területek az egészségre és környezetre is negatív hatással bírnak,
- zavaros karakterű területek: jellemzően a városszéli és külterületi, beépítésre szánt területeken alakulnak ki, ahol a különböző lehetőségekből, igényekből és érdekekből adódóan különböző karakterű, funkciójú és minőségű épületek épültek az utóbbi időben. Ez magában hordozza azt a konfliktust, hogy a külterületen is a városi környezethez és igényszinthez ragaszkodó, illetve a természetközeli, gazdálkodói életmódot folytató tulajdonosok életvitele közötti különbségek disszonanciához vezetnek.

A településen a konfliktussal terhelt területek összesen 540,06 ha-on jelentkeznek, ami a város belterületének 12,36%-át teszik ki, ez pedig kimagasló arány, figyelembe véve azt a tényt, hogy mindemellett a város belterülete az elmúlt évtizedekben folyamatosan növekedett. A jelentős fejlesztési tartalékterületek fényében, érdemes újra gondolni Kecskemét területhasználatát és fejlesztési irányait annak érdekében, hogy a város versenyképessége, fenntarthatósága, hatékony működése, a városi szolgáltatások fejlődése, valamint a település optimális üzemeltetése hosszú távon biztosított legyen.

Fontos emellett még kiemelni, hogy az új programozási időszakban a városfejlesztéssel és az épített környezettel szembeni legnagyobb elvárás a fenntarthatóság, a rugalmas alkalmazkodás, valamint a klíma- és környezettudatos gondolkodás. Az Európai Uniós szabályozásokkal összhangban végrehajtott jogharmonizáción túl az új programozási időszak operatív programjaiban kiemelt hangsúlyt kap a klímaadaptáció és -alkalmazkodás. Emiatt a városfejlesztési projektek definiálása során alapvető elvárás lesz a klímabarát építészet és a köztér- és közterület-megújítás alkalmazása. Ezek célja a minél kisebb károsanyag-kibocsátás és az épületek energiahatékonyságának javítása mellett, a közterületek mikroklímájának javítása (pl. árnyékolás, zöldfelület növelés, burkolt felületek csökkentése, vízmegtartó képesség növelésével vízfelületek létrehozása). További fontos szempont az is, hogy a zöld építészeti megoldások alkalmazása elsősorban nem a jogszabályi elvárásoknak való megfelelést kell, hogy jelentse, hanem belső késztetést, melynek nem mellesleg jelentős költséghatékonysági következményei, illetve pozitív társadalmi és egészségügyi hatásai is vannak.

A táji és természeti adottságok vizsgálata

Kecskemét a Duna-Tisza közi Homokhátság, környezetileg érzékeny – a Kárpát-medence szárazodásnak leginkább kitett – területén fekszik, ahol a klimatikus és természeti környezeti viszonyok erőteljesebben befolyásolhatják a város jövőbeli fejlődését, mint más tájegységekben elhelyezkedő városokét. Ezért nem lehet a város számára közömbös, hogy a

jövőbeli (infrastrukturális, gazdasági és lakókörnyezeti) fejlesztéseit hogyan tudja a környezeti szempontok maximális figyelembevételével megvalósítani.

Kecskemét és térségének természeti értékeit, valamint különleges táji adottságait és veszélyeztetettségét jól jelzi, hogy a város környezetében a – Magyarországon 1975-ben másodikként alapított – Kiskunsági Nemzeti Park területei helyezkednek el. De nem csak a város környezetében, hanem a város testén belül is számos helyi jelentőségű védett természeti terület (pl. Kecskeméti Főiskola Arborétuma, Kápolna rét, „Hetényegyháza hétfa", Kecskemét-Hetényegyháza – Mogyorós-tölgyes, Kecskemét-Méntelek – Zombory-birtok, Kadafalva – Kocsányos tölgy) található.

Napjainkra azonban nem csak a természeti területek, hanem a – mintegy 300 év alatt kialakult – mozaikos erdő- és mezőgazdasági kultúrtáj is átalakult, védelemre szorul. Ez nemcsak tájesztétikai, környezetvédelmi-közegészségügyi szempontból jelent feladatot (hiszen ez a tágabb lakókörnyezete az itt élőknek), napjainkban mindinkább jelentkeznek ennek a klímaváltozás, valamint a település- és tájgazdálkodás tekintetében felmerülő problémái. Ezt leginkább a külterületen növekvő számban műveletlenül hagyott, gyakran rendezetlen és egyre szemetesebb területekből érzékeljük.

Kiemelt feladatként jelentkezik a mezőgazdasági területek, ezen belül is a jó termőhelyi adottságú területek védelme. Az utóbbi évtizedben végrehajtott, külterületet érintő, beépítésre szánt területekké történő kijelöléssel, illetve belterületbe vonással járó fejlesztések esetében megfigyelhető az a tendencia, hogy ezek több esetben a jó és kiváló termőhelyi adottságú, magas aranykorona értékű területeken valósultak meg (2014 és 2024 között a mezőgazdasági terület övezete 1 713,32 ha-ral csökkent). A kedvezőtlen folyamat visszaszorítása érdekében biztosítani kell, hogy a zöldmezős beruházások ne, vagy indokolt esetben csak a gyengébb minőségű területeken valósulhassanak meg (ld. termőföld védelem). Kiemelten ajánlandó továbbá a mezőgazdasági területek megőrzése, további felaprózódásuk és átminősítésük megakadályozása, a szántóföldi termelés átalakítása, a tájgazdálkodás előtérbe helyezése.
Kecskemét külterületének jelenleg közel 14%-át (4 500 ha) teszik ki a természetközeli, vagy zavart élőhelyek az ökoszisztéma alaptérkép alapján. A 4 650 ha kiterjedésű terület legnagyobb részét, 3 152 ha-t a gyepterületek alkotják, melyekből közel 1953 ha-t a nyílt homokpuszta gyepek tesznek ki (65. táblázat).

A korábbi 2000-es felméréshez képest jelentősen csökkent a szikes, vagy szikesedésre hajlamos gyepek, illetve a vízben álló, vagy időszakos vízállás alatt álló gyepek, mocsári és lápi növényzet területe. A csökkenés mértéke jelentős – 1.683 ha-ról ~150 ha-ra –, ugyanakkor az eltérő felvételezési módszertan miatt, az adatok csak korlátozottan összehasonlíthatók. Ezek a természetes körülmények között hosszabb tavaszi vízállással rendelkező rétek a tájátalakítás, a lecsapolások és a folyamatos felmelegedés hatására jelentős mértékben kiszáradtak, fajkompozíciós átrendeződésük megkezdődött. Területük csökkenése mellett – ezáltal – a

természetességi állapotuk is romlik. Kiszáradásuk miatt a környezeti terhelésekre, antropogén zavarásokra fokozottan érzékenyek. Élőhelyileg főként a következő természetesebb kategóriákba sorolhatók: enyhén szikes rétek, kékperjés láprétek, kiszáradó, szikesedő vagy sztyeppesedő láprétek és mocsárrétek, mézpázsitos szikfoknövényzet, mocsárrétek, szikes mocsarak, nádasok, sásosok.

65. táblázat: Kecskemét természetközeli élőhelyeinek típusa és területe

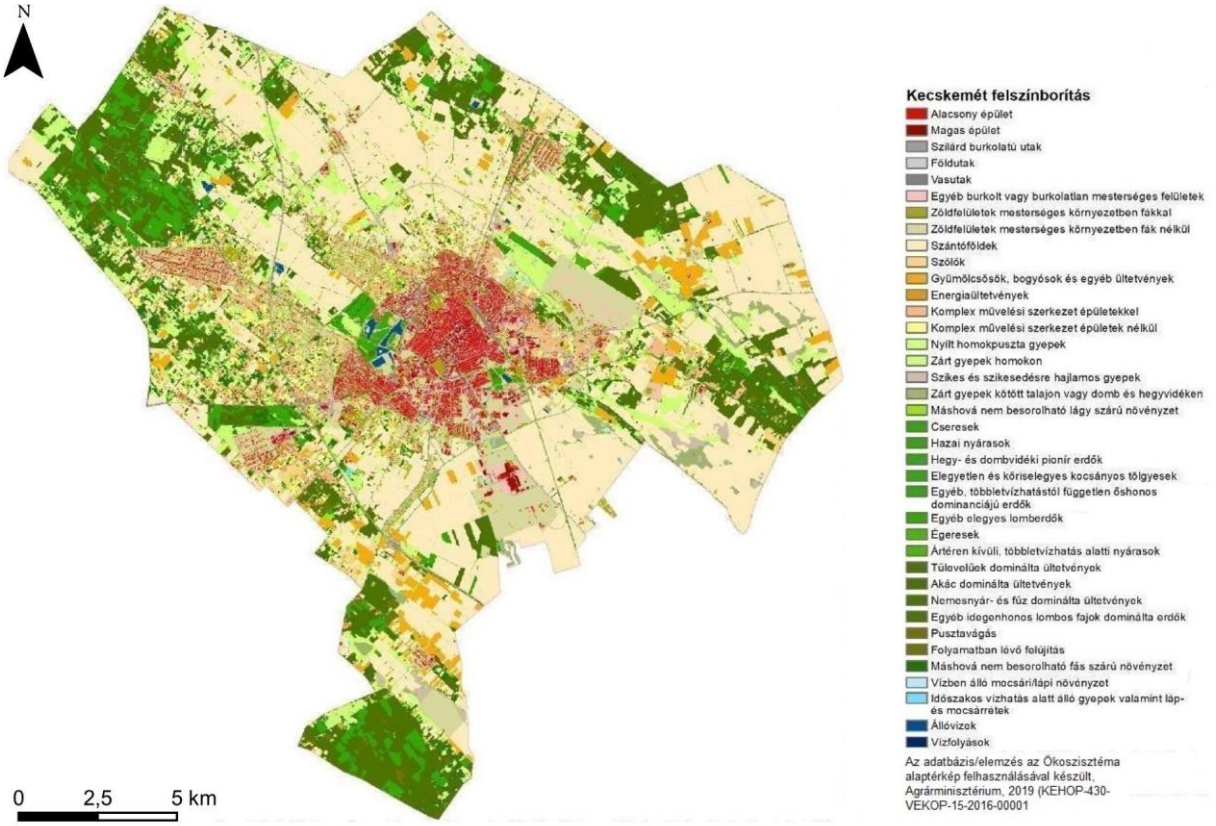
Felszínborítás főtípus/arány	Felszínborítás típus	Terület (ha)	Arány (%)
Gyepterületek és egyéb lágy szárú növényzet	Nyílt homokpuszta gyepek	1 952,72	6,1%
	Zárt gyepek homokon	728,16	2,3%
	Szikes és szikesedésre hajlamos gyepek	112,52	0,3%
	Zárt gyepek kötött talajon vagy domb és hegyvidéken	359,16	1,1%
Erdők és egyéb fás szárú növényzet	Cseresek	2,72	0,0%
	Hazai nyárasok	1 056,6	3,3%
	Hegy- és dombvidéki pionír erdők	2,24	0,0%
	Elegyetlen és kőriselegyes kocsányos tölgyesek	208,2	0,6%
	Egyéb, többletvízhatástól független őshonos dominanciájú erdők	22,76	0,1%
	Egyéb elegyes lomberdők	54,84	0,2%
	Égeresek	2,28	0,0%
	Ártéren kívüli, többletvízhatás alatti nyárasok	12,8	0,0%
Vizes élőhelyek	Vízben álló mocsári/lápi növényzet	28,56	0,1%
	Időszakos vízhatás alatt álló gyepek, valamint láp- és mocsárrétek	27,88	0,1%
Felszíni vizek	Állóvizek	75,24	0,2%
	Vízfolyások	0,52	0,0%

Forrás: Magyarország Ökoszisztéma Alaptérképe alapján, saját szerkesztés, 2024.

A település határában (külterületén) található élőhelyek közel 70%-át (kb. 3 150 ha terület) a nyílt homopuszta gyepek, a zárt homoki gyepek, a szikes és szikesedésre hajlamos gyepek, és zárt gyepek kötött talajon jellegű élőhelyek degradált típusai alkotják (146. ábra). Elsősorban a beépítési határ mentén, valamint a belterületeken található gyepek zöme erősen zavart, degradált, antropogén hatásoknak kitett vagy ültetett (park, liget, botanikus kert).

Kecskemét területén a homoki erdőket a Nagynyíri-erdő képviseli, amely Natura 2000-es terület, de a tájidegen fafajok, főleg az akác terjedése miatt, ez is erősen veszélyeztetett (kb. 230 ha). Ez az erdő Kecskemét határának utolsó tölgyese. A 18. század végén még 780 ha homoki erdősztyepp-tölgyes (Kis- és Nagy-Nyír, Talfája) volt a város jelenlegi határán belül, jelenlegi területük kb. 200 ha. Kecskemét térségének strukturális és tájökológiai vizsgálata mellett mindenképpen figyelmet kell fordítanunk a természeti környezet olyan nagyléptékű folyamataira is, amelyek alapvetően meghatározzák a helyi társadalom és a gazdaság mozgásterét. Ezek közül az ariditás fokozódása, illetve ezzel összefüggésben a talajvízszint csökkenése a legkomolyabb probléma.

146. ábra: Természetközeli területek és élőhelytípusok Kecskemét területén

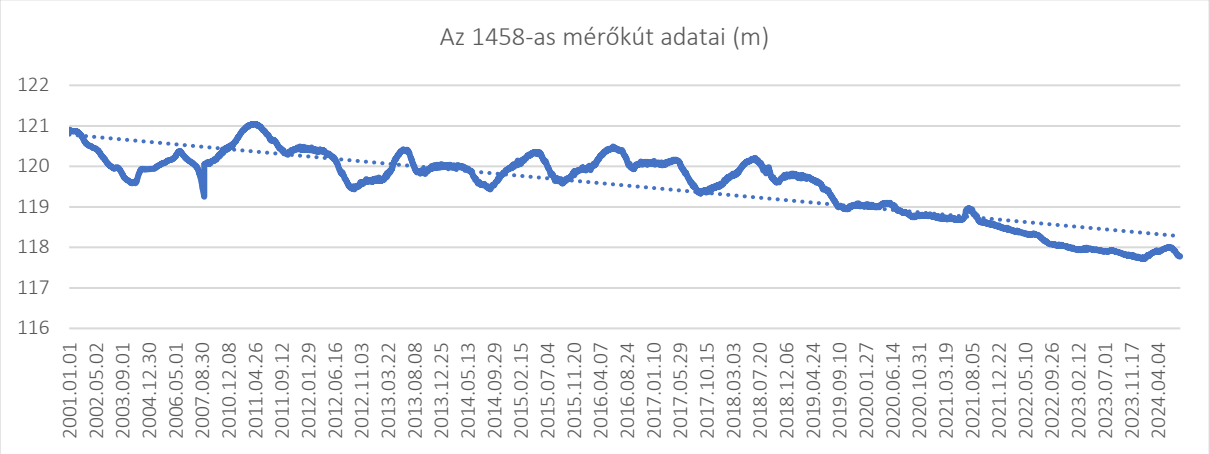
Forrás: Magyarország Ökoszisztéma Alaptérképe, Agrárminisztérium, 2019.

A terület szárazabbá válása már a XVIII. század közepétől megindult, melyben jelentős szerepe volt a nagyarányú szarvasmarhatartásnak. Ekkor a túllegeltetés miatt megjelent a futóhomok a területen (1792-ben 20.000 kat. hold, 1810-ben már 60.000 kat. hold). Védekezésül erdőtelepítést, gyümölcs és szőlő kultúrát alkalmaztak (illetve az állattartás volumene is visszaesett piaci okok miatt). A következő jelentős beavatkozást a természeti környezetbe a folyószabályozások, majd a hozzájuk kapcsolódó belvízrendezés jelentette, melynek célja a települések megvédése és a szántóföldi növénytermelés megalapozása lett volna. Az eredmények elismerése mellett negatív folyamatok is köthetők e munkálatokhoz, mint például a szikesedés, a táj arculatának megváltozása (amit ma a Kiskunsági Nemzeti Parkban látunk egyáltalán nem emlékeztet a 200 évvel ezelőtti állapotokra), vagy az elmúlt évtizedekben megfigyelhető talajvízszint csökkenése (147. ábra).

A megfigyelő kutak környezetében a talajvízszint az 1980-1990-es években a korábbi évtizedekhez képest jelentős mértékben lecsökkent. A talajvízállás 2015-ben az 1981-2010-es sokéves átlagoktól kis mértékben tért el (egész évben körülbelül 70-80 cm-rel a sokéves átlag fölött volt). 2015-ös évtől kezdve azonban a talajvízszint folyamatos csökkenése tapasztalható, ráadásul Kecskemét közigazgatási területén és annak környezetében található 19 működő talajvíz monitoringkút (148. ábra) adatai alapján 2018 közepétől 10 kút adatai esetében ez a csökkenés fokozódó mértéket mutatott. Ez az éveken át tartó talajvízszint-csökkenés a

klimatikus változásokkal és a növekvő lakossági talajvíz-kiemeléssel összefüggésben jelentős kihívásokat okozhat a közeljövőben, mind a természeti környezet, mind pedig az agrárgazdálkodók számára.

147. ábra: *A talajvízszint változása Kecskeméten az 1458-as számú talajvízkút adatai alapján*

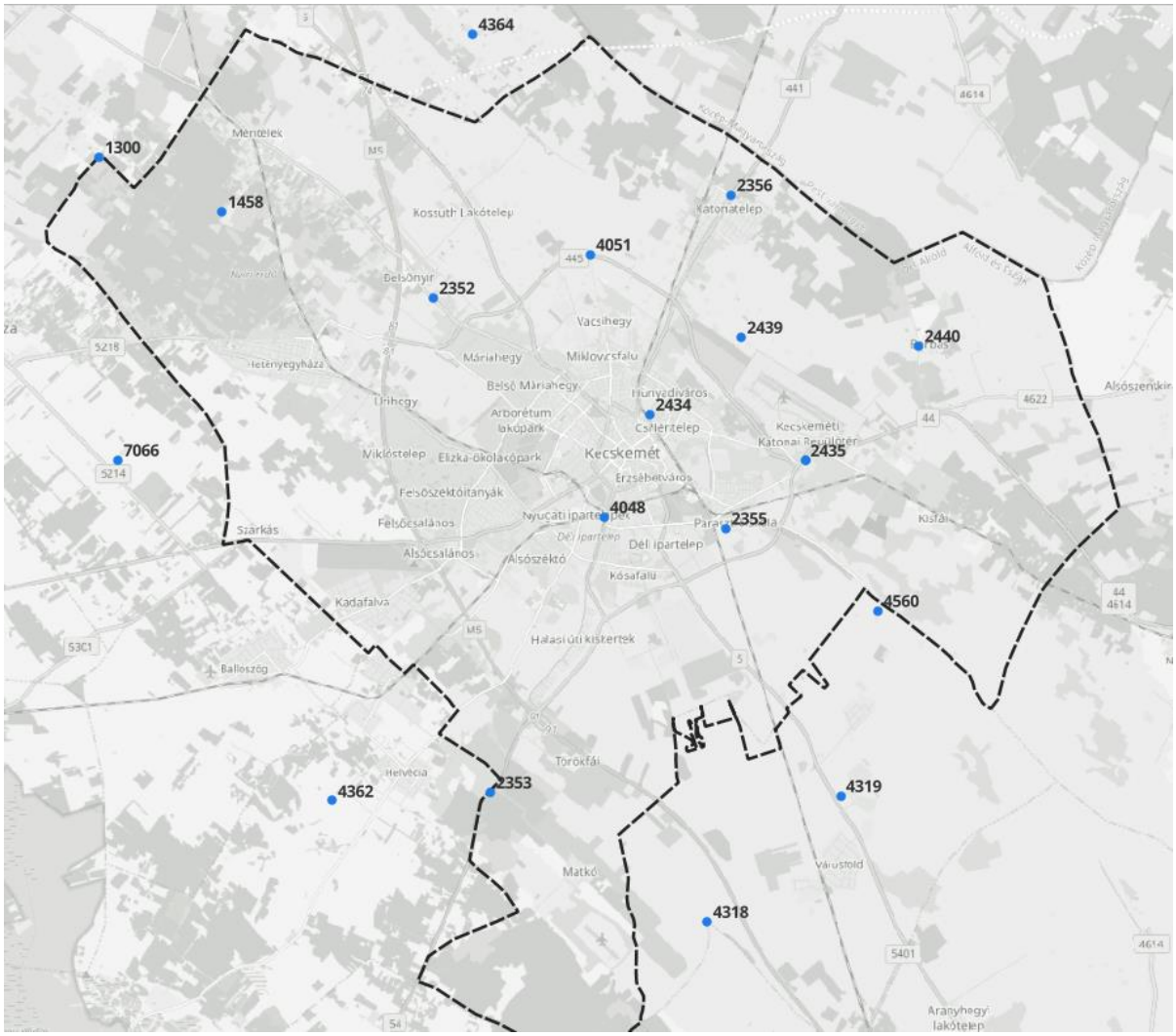
Forrás: https://data.vizugy.hu/ adatai alapján, saját szerkesztés, 2025.

A 2020-as évek időjárási eseményei is rámutatnak arra, hogy környezetünk dinamikus változásban van és a következő 1-2 évtizedben drasztikusan megváltozhat környezetünk állapota, amely a városi élet minden területén szükségessé teszi a hatások kivédését és az alkalmazkodást. Hiba lenne azonban ezt a folyamatot csak negatívan értelmeznünk, célszerűbb egyfajta innovációs kényszerként tekinteni rá, amely olyan megoldások, technológiák kidolgozását is előmozdíthatja, melyek nemcsak Kecskemét városrégiójában, de a világ hasonló adottságú tájain is sikerrel alkalmazhatók. Ezekből az újításokból akár a városi gazdaság egy új pillére is kialakulhat.

A társadalom tájalakító tevékenysége során mesterséges, művi elemeket és elemegyütteseket hoz létre, amellyel különböző módon befolyásolja a természeti-környezetet. A termelés, a fogyasztás és a fejlesztési beruházások következményeként **területhasználati, tájökológiai és tájképi konfliktusok keletkeznek**.

A napjainkra kialakult területhasználati konfliktusok (pl. nem megfelelő agrártechnológia alkalmazása, tájidegen fajok telepítése, kontrollálatlan talajvíz kiemelés, belvízelvezető rendszerek kialakítása, a vízjárta területek kiszárítása, a nem megfelelően előkészített erdősítések, a mezőgazdasági területek beépítése) egy része megszüntethető, más része feloldható, vannak azonban olyan hatások (pl. terjeszkedő várostest, infrastrukturális hálózatok építése), amelyek tartósan fennmaradnak és folyamatos külső kontrollt, figyelmet és beavatkozásokat kívánnak. A tájhasználati konfliktusok lokális feltárásával, a hatások bemutatásával és a tervszerű tájrendezési elvek érvényesítésével a meglévő konfliktusok hatása mérsékelhető, újabbak keletkezése megelőzhető.

148. ábra: A kecskeméti és a környezetében elhelyezkedő talajvízkútak elhelyezkedése

Forrás: https://data.vizugy.hu/ adatai alapján, saját szerkesztés, 2025

1.4 A város irányítási és működési modellje

Kecskemét Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának kialakításával szemben – a vonatkozó tervezési útmutató alapján – elvárás, hogy a város a részvételi tervezés módszertanát alkalmazza a stratégiai tervezés, a projektgenerálás, a projektfejlesztés és a végrehajtás során. Az alábbi fejezetben mindezek figyelembevételével mutatjuk be a Kecskemét Megyei Jogú Város által jelenleg alkalmazott:

- városirányítási modelljét;
- működési modelljét, valamint
- a várostérségi koordináció mechanizmusait, továbbá a településekkel folytatott együttműködések jogi és szervezeti kereteit.

1.4.1 Irányítási modell

Kecskemét Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának (FVS) készítésében és megvalósításában, illetve az ezekhez szükséges döntésekben az alábbi köztisztviselők és szervezeti egységek működnek közre:

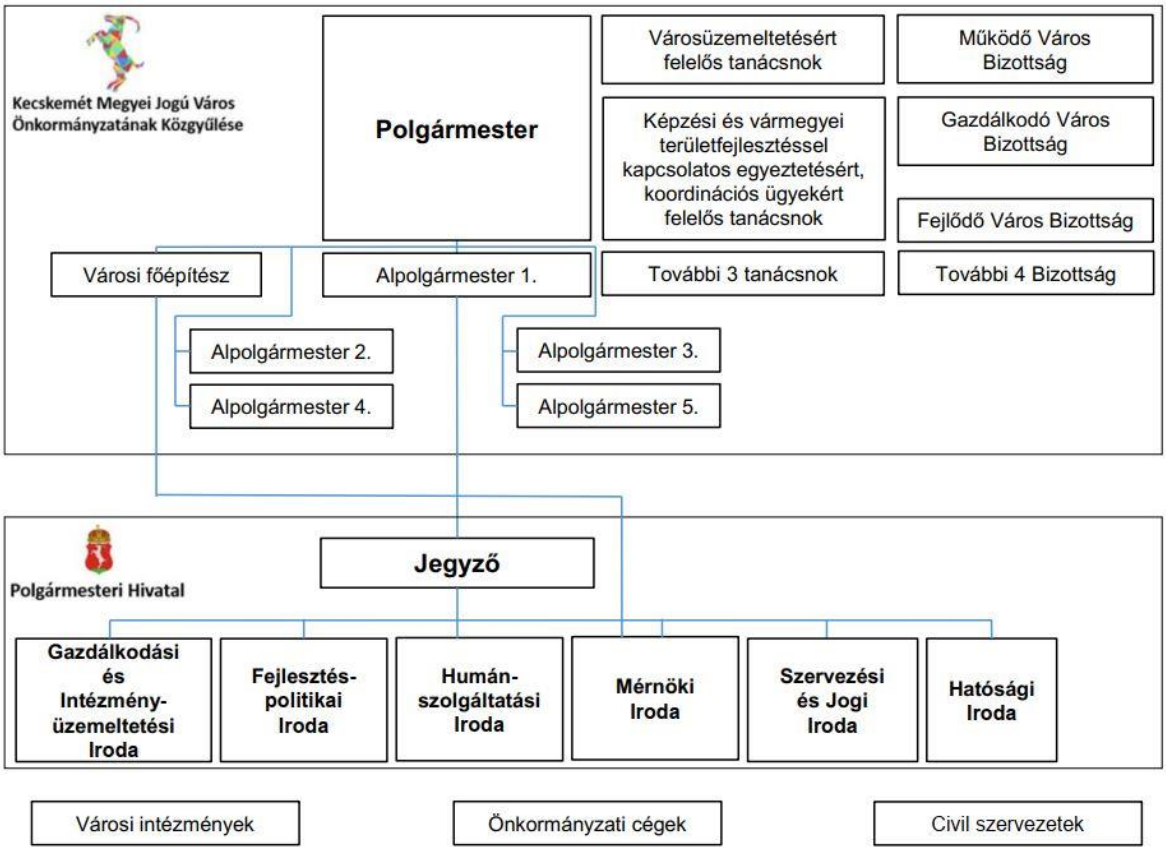
- a város Polgármestere és Alpolgármesterei,
- Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése,
- a Közgyűlés bizottságai,
- az önkormányzati tanácsnokok,
- a Jegyző,
- a Polgármesteri Hivatal szervezeti egységei,
- a városi főépítész,
- a Kecskeméti Városfejlesztő Kft. (mint szakmai támogató társaság), valamint
- városfejlesztési szempontból releváns önkormányzati vállalkozások, intézmények és szervezetek (mint szakmai háttérszervezetek és megvalósítók).

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS) és kapcsolódó feladatainak tervezésében, megvalósításában, nyomon követésében és kiértékelésében, valamint az ezekhez kapcsolódó döntésekben közreműködő fontosabb városi szereplőket az alábbi 149. ábra foglalja össze.

A stratégiakészítés széleskörű partnerség keretében valósult meg Kecskeméten. Az önkormányzat az FVS elkészítésével – a beszerzési eljárás lefolytatását követően – a Kecskeméti Városfejlesztő Kft-t bízta meg. A munka kezdeti fázisában megtörtént a város lakosságának intézményeinek, szervezeteinek és vállalkozásainak tájékoztatása az FVS tervezési folyamatáról. Ennek részeként széleskörű adat- és információgyűjtés kezdődött a városi partnerek bevonásával. A helyzetfeltárást, -elemzést és -értékelést tartalmazó megalapozó munkarész véleményezése során megtörtént a különböző intézmények, szervezetek, városrészi képviselők, a tanácsnokok és az érintett bizottságok tájékoztatása. A stratégiai munkarész kidolgozása során a célok, a fejlesztési irányok, programcsoportok és az FVS-be bekerülő projektek összegyűjtésében és javaslatok szintjén történő priorizálásban ugyancsak átfogó

társadalmi egyeztetés valósult meg. Ennek keretében lakossági és intézményi kérdőívezés, fókuszcsoportos (képviselői, városvezetői, intézményi, szervezeti, vállalkozói) interjúzások és szakmai, szakmapolitikai egyeztetések zajlottak. Az FVS céljai, fejlesztési irányai, prioritásai és programjai és a benne megfogalmazott szakmai javaslatok, előbb városvezetői fórum elé kerültek (polgármester, alpolgármesterek, tanácsnokok, hivatali irodavezetők), majd bizottsági munkacsoportok és az érintett szakbizottságok tárgyalták azokat. A munka utolsó szakaszában FVS végleges változatának elfogadásáról szóló előterjesztést Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Bizottságai (ld. az ábra nevesített bizottságait) és Közgyűlése tárgyalja és fogadja el.

149. ábra: Kecskemét Megyei Jogú Város aktuális városirányítási modellje

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének, valamint a Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata alapján, saját szerkesztés

A projektekkel kapcsolatos döntések iterációs folyamat eredményeként születtek meg, melyek a szakmai szervezetekkel, önkormányzati vállalkozásokkal, a helyi képviselőkkel és a hivatal szakosztályaival történő folyamatos egyeztetések során formálódtak. A végleges projektlistát az FVS és TVP elkészítésében és megvalósításában kijelölt szakbizottságok véleményezték, majd a TOP Plusz Városfejlesztési Programban szereplő projektlistáról, illetve az egyes projektek támogatási kérelmének beadásáról Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése döntött.

1.4.1.1 A polgármester városfejlesztéssel összefüggő feladatai

A városirányítás, a stratégiai és városfejlesztési feladatok ellátása tekintetében Kecskemét megyei jogú város szervezeti hierarchiájában meghatározó szerepe van a Polgármesternek, aki:

- szervezi a településfejlesztést és a közszolgáltatásokat,
- biztosítja az önkormányzat demokratikus működését,
- tevékenységével hozzájárul Kecskemét fejlődéséhez, az önkormányzati szervek munkájának hatékonyságához,
- biztosítja a demokratikus helyi hatalomgyakorlás, a közakarat érvényesülését,
- gondoskodik a testület működésének nyilvánosságáról, a helyi fórumok szervezéséről,
- támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit,
- kapcsolatot tart a vármegyei önkormányzat, az egyházak, a helyi pártok és civil szervezetek vezetőivel, és a települési nemzetiségi önkormányzatok testületeivel,
- szervezi az Önkormányzat és az állami szervek kapcsolatait és együttműködését, az Önkormányzat és a külföldi partnervárosok, szervezetek együttműködését,
- az alpolgármesterek közreműködésével összehangolja a bizottságok működését, a bizottságok elnökeit egyeztető megbeszélésre összehívhatja.

A fentieken felül Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Közgyűlés és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 13/2024. (X.8.) rendelet 3. melléklete a Polgármesterre átruházott közgyűlési hatáskörök között sorolja fel – egyebek mellett – az alábbiakat:

- dönt az éves költségvetési rendeletben meghatározott céltartaléknak a célnak megfelelő felhasználásáról,
- a piaci zavarok megelőzése céljából figyelemmel kíséri a piaci viszonyokat, szükség szerint intézkedést kezdeményez,
- dönt a beszerzési, közbeszerzési eljárás megindításáról, az eljárásban közreműködő bíráló bizottsági tagok kijelöléséről, az eljárás során szükséges hiánypótlások kiírásáról, az eljárás eredményességéről, nyertes ajánlattevő kijelöléséről, az eljárás eredményeként létrejövő szerződés megkötéséről, valamint a szerződés végrehajtásával kapcsolatos valamennyi jognyilatkozatról
- költségvetési előirányzat erejéig dönt a törzsvagyon körébe tartozó vagyontárgyak pótlására, létesítésére, gyarapítására irányuló szerződések megkötéséről,
- dönt az üzleti vagyon körébe tartozó vagyontárgy megszerzéséről a törvényben a versenyeztetésre előírt értékhatár alatti összeghatárig,
- dönt az átszervezés vagy feladatváltozás miatt feleslegessé vált ingó vagyontárgy hasznosításáról, vagy értékesítéséről,

- dönt a forgalomképes ingó- és ingatlan visszterhes elidegenítéséről nettó hárommillió forint értékhatárig
- dönt a nyomvonal jellegű építmények elhelyezéséhez szükséges tulajdonosi hozzájárulás megadásáról,
- dönt az önkormányzati törzsvagyonba tartozó közterületi ingatlan, vagy annak meghatározott része kártalanítás ellenében történő – külön jogszabály szerinti – igénybevételével megvalósuló, közszolgáltatás nyújtását szolgáló vonalas létesítmény elhelyezésére irányuló megállapodás kötéséről,
- tulajdonosi jognyilatkozat tesz a közterület besorolású ingatlanok egyesítése, összevonása, megosztása vagy telekhatár-rendezése esetében, amennyiben a telekalakítás nem jár a művelési ág, kataszter szerinti besorolás és a tulajdoni viszonyok változásával,
- megadja az önkormányzat vagyonával kapcsolatban az ingatlanügyi, kereskedelmi igazgatási, birtokvédelmi, építési engedélyezési, bejelentési és egyéb építésügyi vagy létesítési eljárás lefolytatásához szükséges, vagy azzal összefüggő nyilatkozatot,
- dönt az önkormányzat tulajdonában lévő gazdasági társaságok legfőbb szervének hatáskörébe tartozó ügyekkel kapcsolatban az önkormányzat, mint tulajdonos képviseletének ellátásához szükséges álláspont kialakításáról,
- eljár a meghatározott önkormányzati közútkezelői hatáskörbe tartozó ügyekben,
- első fokon dönt az önkormányzat által megvalósított kiszolgáló út- és közműberuházással érintett ingatlan tulajdonosait terhelő útépítési és közművesítési hozzájárulás mértékéről és a megfizetésének módjáról, valamint az önkormányzat tulajdonában lévő víziközmű hálózathoz történő utólagos csatlakozás engedélyezéséről és ezzel összefüggésben a hozzájárulás megfizetésére történő kötelezésről,
- véleményezi a szomszédos települések településszerkezeti tervét, a településtervét, a településképi arculati kézikönyvét, a településképi rendeleteket és azok módosításait,
- véleményezi barnamezős terület, és azon belül a rozsdaövezeti akcióterület lehatárolását,
- dönt Ipari Park, Technológiai Park, Logisztikai Park, Tudományos és Innovációs Park cím viselésére, a cím más szervezet számára történő átadására, valamint meglévő Ipari Park, Technológiai Park, Logisztikai Park, Tudományos és Innovációs Park területének növelésére és csökkentésére vonatkozó kérelem benyújtásáról,
- dönt az önkormányzathoz benyújtott helyi örökségvédelmi pályázatokról,
- dönt egyéb szervek pályázatainak elvi támogatásáról,
- dönt a fejlesztéspolitikai dokumentumok, támogatási kérelmek benyújtásáról, azok visszavonásáról, valamint ezekhez kapcsolódó megállapodások, együttműködési megállapodások megkötéséről, amennyiben a pályázatok esetén a határidő

szükségessége miatt nincs lehetőség a hatáskörrel rendelkező testületi szervek döntésének meghozatalára, de a polgármesteri hivatal a szükséges igazolásokat, ellenjegyzéseket megtette.

1.4.1.2 Az egyes alpolgármesterek városfejlesztéssel összefüggő feladatai

A Közgyűlés a polgármester helyettesítésére, munkájának a segítésére kettő főállású, kettő társadalmi megbízatású és egy főállású olyan alpolgármestert választ, aki nem tagja a Közgyűlésnek. Az egyes alpolgármesterek feladatköreit a polgármester határozza meg.

A megválasztott öt alpolgármester feladatkörei az alábbiakban foglalhatók össze:

- A köznevelési, civil szervezetekkel, egyházakkal, ifjúság- és családpolitikával, a szociális és gyermekjóléti, esélyegyenlőségi ügyekkel, valamint az egészségüggyel összefüggő feladatokért felelős Alpolgármester;
- Az önkormányzati vagyongazdálkodással, városstratégiával, a városi infrastruktúra fejlesztésével, városi energetikai gazdálkodással, vízmegőrzéssel, a határainkon túli magyarság, illetve testvér- és partnervárosi kapcsolatokkal, valamint sporttal összefüggő feladatokért felelős Alpolgármester;
- Kultúrával, városmarketinggel, idegenforgalommal, kommunikációval kapcsolatos feladatokért felelős Alpolgármester;
- Gazdaságfejlesztéssel, térségfejlesztéssel, iparpolitikával, iparfejlesztéssel, gazdasági társaságokkal, foglalkoztatáspolitikával, szakképzéssel, a város nemzetközi kapcsolataival – kivéve a határainkon túli magyarsággal, a testvér- és partnervárosi (határon túli) kapcsolatokkal –, környezetvédelemmel – különös tekintettel a fenntarthatóságra –, valamint a piacfelügyelettel kapcsolatos feladatok ellátásáért felelős Alpolgármester;
- Rendőrséggel való kapcsolattartással, közbiztonsággal – kivéve a közlekedésbiztonsággal –, helyi közösségi közlekedéssel és az azzal összefüggő városfejlesztési ügyekkel, gazdasági társaságokkal, valamint a városrendészettel kapcsolatos feladatok ellátásáért felelős Alpolgármester.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének hatályos (13/2024.(X.8.) önkormányzati rendelet) Szervezeti és Működési Szabályzata nem foglalkozik az alpolgármesterek feladatainak részletes leírásával. Ugyanakkor az alpolgármesterek a feladatkörükbe tartozó területeken fontos szerepet töltenek be a város fejlesztési feladatainak előkészítésében és a végrehajtás koordinációjában; ezen felül fontos intézményirányítási és felügyeleti funkciókat látnak el. Ezek közül is kiemelendő az önkormányzati vagyongazdálkodással, városstratégiával, a városi infrastruktúra fejlesztésével, városi energetikai gazdálkodással, vízmegőrzéssel kapcsolatos feladatokért (II.), valamint a gazdaságfejlesztéssel, térségfejlesztéssel, iparpolitikával, iparfejlesztéssel, gazdasági

társaságokkal, foglalkoztatáspolitikával, szakképzéssel, a város nemzetközi kapcsolataival, a környezetvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásáért (IV), továbbá a rendőrséggel való kapcsolattartással, közbiztonsággal – kivéve a közlekedésbiztonsággal –, helyi közösségi közlekedéssel és az azzal összefüggő városfejlesztési ügyekkel, gazdasági társaságokkal felelős Alpolgármester (V.) szerepe.

Az alpolgármesteri feladatmegosztásban a városfejlesztéshez, illetve a zöld átálláshoz kapcsolódó feladatok több portfólió között oszlanak meg. A városstratégia, a városi infrastruktúra fejlesztése, az energetikai gazdálkodás és a vízmegőrzés, továbbá a gazdaság- és térségfejlesztés, a környezetvédelem és a fenntarthatóság egyaránt megjelenik az egyes alpolgármesterek feladatköreiben. A helyi közösségi közlekedéshez kapcsolódó városfejlesztési ügyek szintén önálló alpolgármesteri felelősségi körhöz kapcsolódnak. A **digitális átállás koordinációja ugyanakkor alpolgármesteri szinten jelenleg nem jelenik meg** külön nevesített feladatkörként. A digitális átálláshoz kapcsolódó szakmai és végrehajtási kompetenciák több hivatali és önkormányzati szervezetnél – így a Kecskeméti Városfejlesztő Kft.-nél is – megtalálhatók, ezek politikai szintű koordinációs felelőssége azonban a jelenlegi feladatmegosztásban nem került egyértelműen kijelölésre. A feladatkör ellátását akár a városstratégiával (II.), akár a kulturával és városmarketinggel (III.), akár a gazdaság és térségfejlesztéssel (IV.) foglalkozó alpolgármester feladatkörébe is be lehetne vonni. **A zöld átállás** feladatainak koordinációjával kapcsolatos tevékenység ellátása szintén nem került még nevesítésre az alpolgármesteri feladatkörök tekintetében, ez a tevékenységi kör ugyanakkor a környezetvédelem és fenntarthatósági témákkal foglalkozó Alpolgármester (IV.) feladatköréhez jól illeszkedik.

1.4.1.3 A Közgyűlés városfejlesztéssel összefüggő feladatai

Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) alapján látja el a feladat- és hatáskörébe tartozó helyi közügyeket és helyben biztosítható közfeladatokat. Ezek közé tartoznak különösen:

- *a város – természeti és épített környezetének – tervszerű fejlesztésével és védelmével, a településrendezéssel és -üzemeltetéssel, valamint a lakossági közszolgáltatások biztosításával és fejlesztésével kapcsolatos feladatok. Ezek részletezését Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének hatályos (13/2024.(X.8.) önkormányzati rendelet) Szervezeti és Működési Szabályzata 1. melléklete tartalmazza.*

A fentieknek megfelelően, a városfejlesztés általános keretfeltételeinek és fő irányainak a meghatározása (pl. Településfejlesztési Koncepció, Településfejlesztési Terv, Településrendezési Terv, Integrált Településfejlesztési Startégia, Helyi Építési Szabályzat, helyi értékvédelem) a Közgyűlés feladata. A Közgyűlés a képzési és vármegyei területfejlesztéssel kapcsolatos egyeztetés, koordinációs ügyek, a városüzemeltetési ügyek, a civil szervezetekkel,

valamint a települési nemzetiségi önkormányzatokkal való kapcsolattartási és hitéleti ügyek, a közbiztonsággal összefüggő ügyek, továbbá a családokat érintő szociálpolitikai ügyek felügyeletére öt tanácsnokot választott. Ugyan a településfejlesztéssel és -rendezéssel kapcsolatos ügyek nem kaptak külön tanácsnoki feladatkört, de a ***képzési és vármegyei területfejlesztéssel kapcsolatos egyeztetésért, koordinációs ügyekért felelős tanácsnok*** felügyeli az oktatási- és képzési intézményekkel való kapcsolattartást, a vármegyei területfejlesztéssel kapcsolatos egyeztetési és koordinációs feladatok ellátását, továbbá kapcsolatot tart a járáshoz tartozó településekkel. Emellett a városüzemeltetéssel kapcsolatos területen a ***városüzemeltetésért felelős tanácsnok*** felügyeli a köztisztasággal, települési környezet tisztaságával, közterület-fenntartással, a temetőfenntartással és a temetőüzemeltetéssel kapcsolatos feladatok ellátását, továbbá a vízrendezéssel, víziközművel és egyéb közművel, a közparkok és egyéb közterületek rendjével, a közterületek fellobogózásával kapcsolatos tevékenységeket.

Kecskemét Megyei Jogú Város mindenkori városfejlesztési stratégiáinak (ITS, FVS) kialakításában, illetve végrehajtásukhoz kapcsolódó önkormányzati döntések előkészítésében és nyomon követésében kiemelt szerepet töltenek be továbbá a Közgyűlés állandó bizottságai. Ezen belül is meghatározó feladata van:

- a Fejlődő Város Bizottságnak,
- a Gazdálkodó Város Bizottságnak, valamint
- a Működő Város Bizottságnak.

A. Fejlődő Város Bizottság

A bizottság dönt többek között:

- Az önkormányzati rendeletben meghatározott gazdasági fejlesztéssel, innovációval, várostervezéssel, környezetvédelemmel, állatvédelemmel, mezőgazdasággal, nemzetközi kapcsolatokkal, testvérvárosi kapcsolatok gondozásával, a határon túli magyarsággal kapcsolatos, valamint az európai uniós ügyekben;
- A határon túli magyarság érdekeit képviselő szervezetekkel együtt benyújtandó, önkormányzati önrészt nem igénylő, feladatkörét érintő pályázatok benyújtásáról;
- A helyi védettség fenntartását, a védett terület állapotának megőrzését, javítását szolgáló feladatok megvalósítására irányuló támogatásokról;
- Az adott évben az Önkormányzati Környezetvédelmi Alap számára biztosított költségvetési előirányzat felosztásáról;
- A zöldfelület kialakítására vonatkozó tervekről;
- A Nemzetgazdasági Minisztérium és Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata között megkötött, a 2014-2020 közötti időszak Terület- és Településfejlesztési Operatív

Programja 6. Fenntartható városfejlesztés prioritásának végrehajtási feladatairól szóló megállapodás II.2.2. pontjában meghatározott értékelési feladatokkal kapcsolatban.

A bizottság közgyűlési döntésre előkészíti többek között:

- A feladatkörébe tartozó rendelet alkotására és módosítására vonatkozó előterjesztést, egyéb előterjesztést;
- A környezetvédelmi program kialakítását;
- A zajgátló védőövezetek kijelölési eljárásaiban az önkormányzati vélemény kialakítására vonatkozó előterjesztéseket;
- A településszerkezeti tervet;
- A helyi építési szabályzatot és a szabályozási tervet;
- A várost érintő országos és vármegyei területrendezési- és fejlesztési tervekkel, koncepciókkal kapcsolatos önkormányzati vélemény kialakítására vonatkozó előterjesztéseket;
- Az örökségvédelemmel kapcsolatos előterjesztéseket;
- A településfejlesztési tervezéssel kapcsolatos előterjesztéseket;
- A településrendezéssel kapcsolatos előterjesztéseket;
- A zöldinfrastruktúra-fejlesztéssel és köztéri környezetrendezéssel kapcsolatos előterjesztéseket;
- A helyi településkép-védelemmel kapcsolatos előterjesztéseket.

A bizottság javaslatot tesz többek között:

- A szakterületét, feladatkörét érintő ügyben;
- A szakterületét érintő gazdasági társaság, intézmény létesítésével, átalakításával, megszüntetésével, átvételével és ellátottságával kapcsolatos kérdésben.

A bizottság véleményezi többek között:

- A szakterületét érintő közgyűlési előterjesztést;
- Az önkormányzat részesedésével működő gazdasági társaságok környezetvédelmi tevékenységét;
- A környezetgazdálkodási beruházási célú javaslatot;
- A helyi adó bevezetésére vagy módosítására vonatkozó javaslatot;
- Az önkormányzat középtávú gazdálkodási és költségvetési tervét;
- A Településfejlesztési Tervet.

A bizottság kezdeményezi:

- A környezetvédelemmel kapcsolatos rendezvény szervezését.

A bizottság ellenőrzi többek között:

- A természetvédelmi feladat ellátására fordítható pénzkeretnek a részletes felosztás szerinti felhasználását;
- A szakterületeihez tartozó közgyűlési és bizottsági döntés végrehajtását.

A Fejlődő Város Bizottság feladat- és hatáskörei alapján jelenleg is kiemelt szerepet tölt be a városfejlesztési és zöld átállással kapcsolatos döntések előkészítésében és véleményezésében. A digitális átállás a jelenlegi bizottsági feladatmegosztásban nem jelenik meg önállóan nevesített területként. A téma jellege és a város fejlesztéséhez kapcsolódó szerepe miatt ugyanakkor egyes digitális átállással összefüggő szakkérdések érinthetik a Fejlődő Város Bizottság feladatkörét, különösen az innovációhoz és az európai uniós fejlesztési ügyekhez kapcsolódóan.

B. Gazdálkodó Város Bizottság

A bizottság dönt többek között:

- Az önkormányzati rendeletben meghatározott önkormányzati vagyonnal kapcsolatos, pénzügyi, költségvetést érintő, valamint zárszámadási ügyben;
- A lakáshasznosítási javaslat jóváhagyásáról;
- A lakáshasznosítási javaslat végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadásáról;
- A szociális alapon történő bérbeadás feltételeinek és a szociális rászorultság mértékének részletes vizsgálati szempontrendszeréről (továbbiakban: szociális szempontrendszer), beleértve a súlyszámokat és a lakásigénylési névjegyzékbe vételhez szükséges adatlapot is;
- A gazdasági szervezettel rendelkező és a gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szerv közötti megállapodás jóváhagyásáról, amely a munkamegosztás és felelősségvállalás rendjét rögzíti;
- A bizottság feladatkörébe tartozó területen működő, az önkormányzat kizárólagos és többségi tulajdonában lévő gazdasági társaság szervezeti és működési szabályzatának elfogadásáról.

A bizottság javaslatot tesz többek között:

- A szakterületét, feladatkörét érintő ügyben;
- A szakterületét érintő gazdasági társaság, intézmény létesítésével, átalakításával, megszüntetésével, átvételével és ellátottságával kapcsolatos kérdésben.

A bizottság véleményezi többek között:

- A szakterületét érintő közgyűlési előterjesztést;
- Az önkormányzat átmeneti gazdálkodásáról, költségvetéséről és annak módosításáról szóló előterjesztést;

- A zárszámadásról szóló rendelettel kapcsolatos előterjesztést, az éves pénzmaradvány felhasználására és felosztására vonatkozó javaslatot;
- A rövid- és hosszú lejáratú hitelek felvételére vonatkozó javaslatot;
- A későbbi évek költségvetését érintő kötelezettség-vállalásokat tartalmazó közgyűlési előterjesztést;
- A költségvetés végrehajtásával kapcsolatban szükséges intézkedésekre vonatkozó javaslatot;
- A lakáscélú ingatlanfejlesztéssel kapcsolatos tervet;
- Az önkormányzat által fenntartott vagy működtetett, valamint állami intézményfenntartó által működtetett köznevelési intézmények használatában lévő önkormányzati tulajdonú ingatlanok kialakításával, azon végzett beruházással kapcsolatos előterjesztést;
- A Településfejlesztési Tervet

A bizottság ellenőrzi:

- A feladat- vagy hatáskörét érintő közgyűlési és bizottsági döntések végrehajtását.

A Gazdálkodó Város Bizottság feladatkörét figyelembe véve, az FVS kialakításához, **a digitális- és zöld átállás folyamatához** és végrehajtásához elsősorban a **fejlesztések pénzügyi, költségvetési, vagyongazdálkodási** és – releváns esetekben – **lakásgazdálkodási** vonatkozásain keresztül kapcsolódik.

C. Működő Város Bizottság

A bizottság dönt többek között:

- Az önkormányzati rendeletekben meghatározott városüzemeltetési, közlekedési, közbiztonsági, valamint kommunális igazgatással kapcsolatos ügyekben;
- A Kecskeméti Városüzemeltetési Nonprofit Kft-vel kötött közfeladat-ellátási szerződés szerinti éves feladatterv jóváhagyásáról;
- Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a helyi közút forgalmi rendjének 5 évenként történő felülvizsgálatáról;
- A lakossági kezdeményezésű útépítési támogatások sorrendjéről;
- A házi szennyvízhálózat kiépítésének lakossági támogatásáról szóló 12/2008. (III. 31.) önkormányzati rendelet 13. §-ban foglalt kamatmentes kölcsön iránti kérelemről (a kamatmentes kölcsönre való jogosultságról és a folyósítható kölcsön maximális mértékéről);
- Temetőfejlesztésre fordítható pénzkeret részletes felosztásáról;

- A bizottság feladatkörébe tartozó területen működő, az önkormányzat kizárólagos és többségi tulajdonában lévő gazdasági társaság szervezeti és működési szabályzatának elfogadásáról.

A bizottság közgyűlési döntésre előkészíti többek között:

- A feladatkörébe tartozó rendelet alkotására és módosítására vonatkozó előterjesztést, egyéb előterjesztést;
- A távfűtéssel kapcsolatos előterjesztést;
- A közlekedési koncepciókkal kapcsolatos előterjesztéseket;
- A parkolóhely kialakítással, fejlesztéssel és üzemeltetéssel kapcsolatos előterjesztéseket;
- A közösségi közlekedési feladatokkal kapcsolatos előterjesztéseket.

A bizottság javaslatot tesz többek között:

- A szakterületét, feladatkörét érintő ügyekben;
- A szakterületét érintő gazdasági társaság, intézmény létesítésével, átalakításával, megszüntetésével, átvételével és ellátottságával kapcsolatos kérdésben;
- A közbiztonság javítását célzó koncepciókkal kapcsolatos tervekre.

A bizottság véleményezi többek között:

- A szakterületét érintő közgyűlési előterjesztést;
- A közmű beruházási célú javaslatokat;
- A hulladékgazdálkodási közszolgáltatással, valamint a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvízzel kapcsolatos beruházási, üzemeltetési és egyéb döntést igénylő kérdéseket;
- A hó- és síkosság-mentesítéssel kapcsolatos kérdéseket;
- A Kecskeméti Közlekedési Központ Kft. tervezett stratégiai intézkedéseit,
- Szakmai beszámolói alapján a Kecskeméti Közlekedési Központ Kft. tevékenységét;
- A Településfejlesztési Tervet.

A bizottság ellenőrzi többek között:

- A feladat vagy hatáskörét érintő közgyűlési és bizottsági döntések végrehajtását;
- Az önkormányzati tulajdonú utak, járdák éves fenntartását és karbantartását, valamint az erre a feladatra elkülönített előirányzat szabályszerű felhasználását és az ellenőrzés műszaki tartalmát;
- Az önkormányzati tulajdonú zöldfelületek fenntartására szolgáló és köztisztasági pénzkeretnek, valamint a közvilágítás-fejlesztés és üzemeltetés céljára fordítható pénzkeretnek a részletes felosztás szerinti felhasználását;
- A temetőfejlesztésre fordítható pénzkeretnek a részletes felosztás szerinti felhasználását.

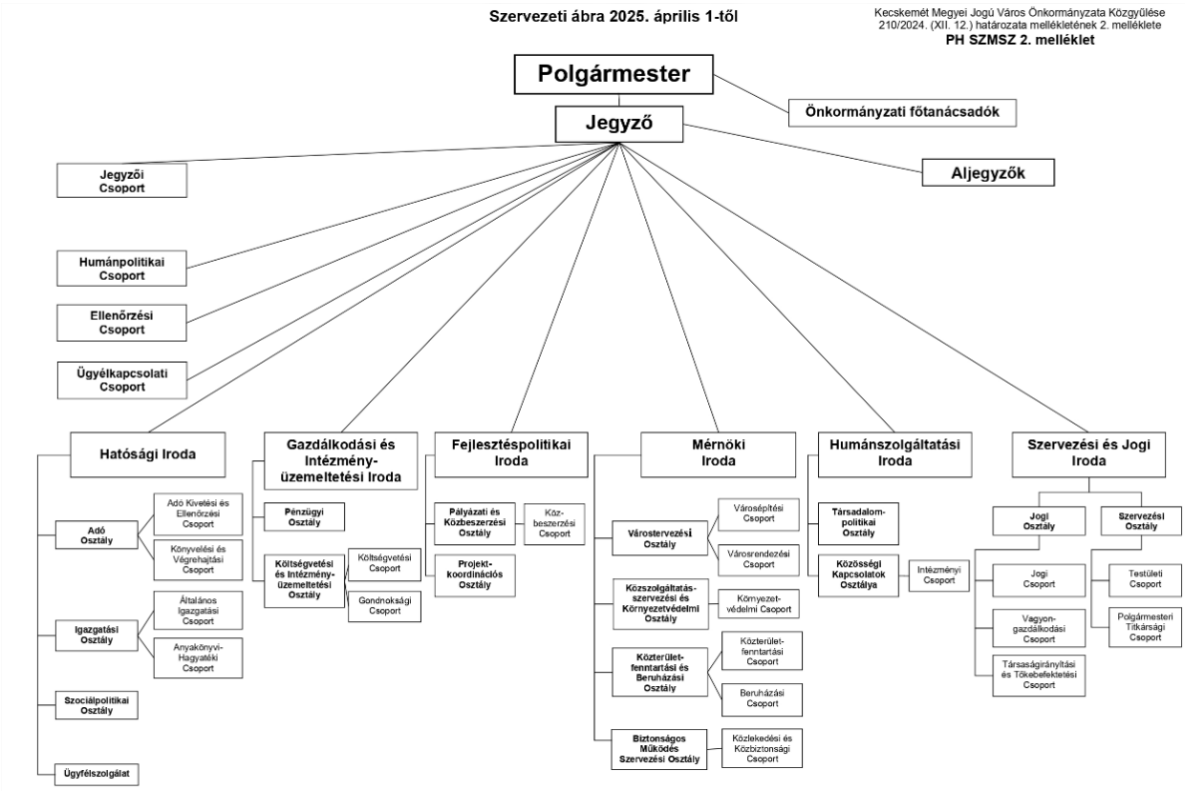
A **Működő Város Bizottság** feladatköre az FVS végrehajtásához elsősorban a **városüzemeltetés, a közlekedés, a közművek és egyes közszolgáltatások** területén kapcsolódik. E feladatok egy része – így különösen a **fenntartható mobilitással, közvilágítással és zöldfelület-fenntartással** összefüggő ügyek – a **zöld átállás** gyakorlati végrehajtása szempontjából is kiemelt jelentőségű.

A három kiemelt közgyűlési bizottság mellett az **állandó bizottságok** többsége (pl. Aktív Város Bizottság, Gondoskodó Város Bizottság, Kulturális Bizottság, Szabályozási Bizottság) is rendelkezik a városfejlesztési stratégiák kialakításához és végrehajtásához szükséges – saját szakpolitikai feladat- és hatáskörüknek megfelelő – feladattal. Ennek keretében szerepük a saját szakterületükhöz kapcsolódó önkormányzati döntések előkészítésében, véleményezésében, egyes átruházott hatáskörök gyakorlásában, valamint a közgyűlési és bizottsági döntések végrehajtásának ellenőrzésében jelenik meg.

1.4.1.4 A Polgármesteri Hivatal városfejlesztéssel összefüggő feladatai

A jelenlegi városirányítási modell – ezen belül a Polgármesteri Hivatal városfejlesztéssel összefüggő feladatainak – jobb megértése érdekében, első lépésben célszerű egy pillantást vetni a Polgármesteri Hivatal szervezeti ábrájára (150. ábra).

150. ábra: *Kecskemét MJV Polgármesteri Hivatalának szervezeti felépítése*

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal 2026.

Az Önkormányzat Hivatalán belül a városfejlesztési stratégiák kidolgozásával és megvalósításával, valamint a városfejlesztéshez köthető napi szintű feladatok ellátásával közvetlenül foglalkozó hivatali szervezeti egységek nagyobb részt a **Fejlesztéspolitikai Iroda irányítása alatt működő osztályok** (Pályázati és Közbeszerzési Osztály, Projektkoordinációs Osztály), a **Mérnöki Iroda és kapcsolódó osztályai** (Várostervezési Osztály, Közszolgáltatásszervezési és Környezetvédelmi Osztály, Közterületfenntartási és Beruházási Osztály, Biztonságos Működés Szervezési Osztály), **valamint a Gazdálkodási és Intézményüzemeltetési Iroda osztályai** (Pénzügyi Osztály, Költségvetési és Intézményüzemeltetési Osztály).

- A Fejlesztéspolitikai Iroda feladata a város fejlesztéspolitikai programjainak előkészítése, a fejlesztések rendszerbe szervezése, folyamatos ellenőrzése, a szükséges intézkedések kidolgozása az irodához tartozó osztályok közreműködésével. A Fejlesztéspolitikai Iroda szakmai ***kapcsolatot tart*** a várospolitika, városstratégia kialakításáért, megvalósításáért felelős vezetők, képviselők és a ***közgyűlés*** bizottságai között. Az Iroda koordinálja a hazai, valamint a 2014-2020 és a 2021-2027 közötti időszakban az európai uniós projektekkel kapcsolatos közbeszerzési, műszaki, pénzügyi feladatokat. Együttműködik a városstratégia elméleti kérdéseivel foglalkozó tudományos műhelyekkel, civil szervezetekkel. Az iroda osztályai közreműködésével intézi az önkormányzat projektjei és pályázatai (hazai és uniós) előkészítésével, benyújtásával, különböző adatszolgáltatásával és megvalósításával kapcsolatos projektmenedzseri, illetve adminisztrációs, majd a projektek befejezését követően a fenntartáshoz kapcsolódó feladatokat. Ellátja továbbá az önkormányzati támogatási programmal kapcsolatos, valamint a Nemzetgazdasági Minisztérium és Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata között létrejött és a 2014-2020 közötti időszak Terület- és Településfejlesztési Operatív Programjának a fenntartható városfejlesztés végrehajtási feladatairól szóló, meghatározott programmenedzsment feladatokat. Emellett a társosztályok közreműködésével elvégzi a közbeszerzésekkel és a központosított közbeszerzésekkel kapcsolatos szakmai, jogi és koordinációs feladatokat. Figyelemmel kíséri az éves költségvetésben jóváhagyott feladatokkal összefüggő pályázatokat, s azok eredményéről, illetve nyertes pályázat esetén annak végrehajtásáról tájékoztatja a közgyűlést. Kapcsolatot tart a pályázatokhoz kapcsolódó szolgáltatásokat ellátó külső szervezetekkel, illetve a társulások egyéb tagjaival, szakértőkkel és a szakminisztériumokkal.

- A Mérnöki Iroda ellátja a településrendezést és településüzemeltetést érintő mérnöki típusú feladatokat, valamint ellátja a főépítész ügyviteli, adminisztrációs feladatait és szakmailag segíti a tevékenységét. ***Közreműködik az önkormányzat területfejlesztéssel és -rendezéssel,*** az épített környezet alakításával és védelmével, a településkép védelmével, továbbá a települési zöldinfrastruktúra alakításával és védelmével

összefüggő települési önkormányzati feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. ***Elvégzi*** az egységes települési és önkormányzati táj-, környezet- és zöldfelület (ezen belül is a zöld- és kékinfrastruktúra hálózat) gazdálkodás szakmai megalapozását és módszertani irányítását, valamint az e tárgykörben jelentkező településüzemeltetési ***feladatokat***. Közreműködik a közterületfenntartással, beruházásokkal, a tömegközlekedéssel, a távhőszolgáltatással, a kegyeleti közszolgáltatással, a kommunális, vízügyi igazgatással, természetvédelemmel, környezetvédelemmel kapcsolatos önkormányzati és jegyzői feladatok ellátásában. Részt vesz továbbá az önkormányzati fejlesztések során a várostervezési, városfejlesztési, városüzemeltetési szempontok érvényesítésében.

- A Gazdálkodási és Intézményüzemeltetési Iroda tevékenységi körébe tartozik a város- és gazdaságfejlesztési feladatok végrehajtása és folyamatos ellenőrzése, a szükséges intézkedések kidolgozása az irodához tartozó osztályok közreműködésével. Emellett kiemelt feladataként, előkészíti az önkormányzat költségvetési rendelet-tervezetét, valamint a költségvetési rendelet módosításának tervezetét, szervezi a végrehajtás feladatait. A Gazdálkodási és Intézményüzemeltetési Iroda szakmai kapcsolatot tart a várospolitika, városstratégia kialakításáért, megvalósításáért felelős vezetők, képviselők és a közgyűlés bizottságai között. Feladatai körében – többek között – ellátja és koordinálja az európai uniós projektekkel kapcsolatos költségvetési, pénzügyi feladatokat is.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata településfejlesztési feladatinak eredményes ellátásához a Polgármesteri Hivatal irodáin kívül, a szakosztályai is jelentős mértékben hozzájárulnak. A **Fejlesztéspolitikai Iroda** szervezeti egységéhez tartozó **Pályázati és Közbeszerzési Osztály** az iroda feladatkörében felmerülő pályázatkezelési feladatoknak megfelelően ellátja a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokhoz kapcsolódó projektek (Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, ágazati operatív programok, Modern Városok Program, illetve hazai forrás keretében megvalósuló programok) megvalósításával összefüggő feladatokat. Figyelemmel kíséri az európai uniós és egyéb pályázati kiírásokat, a pályázati lehetőségekről tájékoztatja a hivatal belső szervezeti egységeit és az intézményeket. Nyilvántartja az önkormányzat és intézményei által benyújtott pályázatokat, azokról szükség esetén tájékoztatja a közgyűlést. Ellátja az önkormányzati támogatási programmal kapcsolatos feladatokat. Vezeti a vállalkozásoknak nyújtott önkormányzati támogatásokról az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szerinti nyilvántartást, továbbá bejelenti a vállalkozásoknak nyújtott önkormányzati támogatás-tervezeteket a Támogatásokat Vizsgáló Irodához.

A Projektkoordinációs Osztály ellátja a helyi gazdaságot és turizmust ösztönző, fejlesztési célú projektek koordinálását, melyek közvetlenül vagy közvetve hozzájárulnak a település gazdaságának élénkítéséhez. Támogatja a projektek tervezésével és végrehajtásával összefüggő feladatok ellátását, ennek keretében figyelemmel kíséri az előkészítéssel összefüggő elemzések, hatásvizsgálatok, dokumentumok megalapozottságát és végrehajtását. Közreműködik az osztály feladatkörében végrehajtásra kerülő projektek pénzügyi feladatainak ellátásában, az éves költségvetés tervezésében, ellenőrzi a projektekhez kapcsolódó kötelezettségvállalásokat. Ellátja a szerződés-tervezetek pénzügyi előkészítésével összefüggő feladatokat, közreműködik a projektek végrehajtása során felmerülő pénzügyi, költségvetési kérdések tisztázásában. Közreműködik a projektek likviditásmenedzsmentje, a támogatásból megvalósuló projektek elszámolásai, kifizetési igénylései kapcsán felmerülő feladatok ellátásában. Folyamatosan monitorozza, ellenőrzi a projektekhez kapcsolódó költségvetési előirányzatok felhasználását, szükség esetén gondoskodik az előirányzatok módosításával kapcsolatos feladatokról.

A Mérnöki Iroda alá tartozó Várostervezési Osztály a széleskörű feladatellátása részeként közreműködik – többek között – az önkormányzati főépítészi feladatok ellátásában, a területfejlesztéssel és -rendezéssel, a településfejlesztéssel és -rendezéssel, továbbá az épített környezet alakításával és védelmével összefüggő települési önkormányzati feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Az önkormányzati főépítész szakmai irányítása mellett, előkészíti a Településfejlesztési Terv (TfT) elkészítésének és felülvizsgálati munkáit, továbbá a döntéselőkészítést a társosztályok bevonásával és közreműködésével. A településfejlesztési feladatokkal összefüggésben, véleményt nyilvánít a közterület-, közút- és közműfejlesztések településrendezési tervi megfelelőségéről és javaslatot tesz a város közigazgatási területén belül a fejlesztendő területek sorrendjére. Előkészíti a településrendezési terv (helyi építési szabályzat és szabályozási terv) szükséges módosítását, felülvizsgálatát, döntések előkészítését, nyilvántartás vezetését, továbbá a településfejlesztési és településrendezési tervek megvalósulását szolgáló önkormányzati döntéseket (belterületbe vonások, településrendezési szerződések). Közreműködik a településkép védelméről szóló önkormányzati rendeletben foglalt helyi védelem alá helyezés és a helyi védelem megszüntetésének előkészítésében. Emellett a főtájépítészi feladatok ellátásával – az önkormányzati főépítésszel együttműködve – végzi az egységes települési és önkormányzati táj-, környezet- és zöldfelület (kék- és zöldinfrastruktúra hálózat) gazdálkodás feladatainak szakmai megalapozását, tervezését és módszertani irányítását.

A Közszolgáltatásszervezési és Környezetvédelmi Osztály közreműködik a közösségi közlekedéssel, távhőszolgáltatással, kegyeleti közszolgáltatással, távhőszolgáltatással, kéményseprő-ipari közszolgáltatással, gyepmesteri feladatok ellátásával, vadaskert működtetésével, közvilágításfejlesztéssel és egyes vízgazdálkodással, környezetvédelemmel és lakcímmegállapítással összefüggő önkormányzati és jegyzői feladatok ellátásában a lakossági

közszolgáltatások fejlesztésére irányuló koncepciók, stratégiai tervek elkészítésében. Emellett a környezetvédelmi csoportján keresztül kapcsolatot tart a környezetvédelmi központi igazgatást ellátó intézményekkel, minisztériummal, képviselőkkel. Közreműködik a környezetvédelmi témájú tervdokumentációk kidolgozásában (füst-köd riadóterv, zajtérkép, levegőminőségi terv). Ellátja a települési környezetvédelmi stratégiával kapcsolatos (környezetvédelmi program, környezetállapot értékelés, lakosság tájékoztatása), valamint az Önkormányzati Környezetvédelmi Alap működtetésével kapcsolatos feladatokat (nyilvántartások vezetése, környezetvédelmi pályázatok meghirdetése, lebonyolítása).

Közterületfenntartási és Beruházási Osztály is hozzájárul különböző településfejlesztési feladatok ellátásához, például a közterületek és közművek fenntartásával, fejlesztésével kapcsolatos döntések előkészítésén, vagy a más feladatkörébe nem tartozó önkormányzati beruházásokkal (így például önkormányzati magasépítési, mélyépítési és közműépítési) kapcsolatos feladatok közreműködésén keresztül. Ellátja a lakossági önerős út és járda beruházások teljes körű bonyolítását, valamint eljár az iparosított technológiával épült lakóépületek korszerűsítésének támogatásával, kémény felújítási programmal kapcsolatos ügyekben.

A Biztonságos Működés Szervezési Osztály feladata a meglévő helyi és országos közúthálózat és a jövőbeli fejlesztések és beruházások összehangolásával és folyamatos felülvizsgálatával a közúti közlekedés dinamikájának és a helyi közutak biztonságos használatának javítása. Az önkormányzati közvilágítási és közlekedési jelzőlámpákkal kapcsolatos beruházásaival összefüggő tevékenységek ellátása mellett a beruházásokhoz kapcsolódó építési tevékenység és járulékos tevékenységek lefolytatásának koordinálásában, a kivitelezés folyamatos ellenőrzésében, a munkaterület átadás-átvételi, műszaki átadás-átvételi, üzembehelyezési eljárások koordinálásában történő közreműködés is az osztály feladatkörébe tartozik.

A városfejlesztéshez kötődő feladatokat lát még el a Humánszolgáltatási Iroda, amely elvégzi az önkormányzat városmarketinggel kapcsolatos, nemzetközi kapcsolatait érintő, protokolláris, turisztikai, kulturális, köznevelési, sport, társadalompolitikai és szociálpolitikai feladatait. A várospolitikai érdekek előmozdításához, a város fejlődéséhez szükséges külső források feltárása érdekében részt vesz a döntések előkésztésében, koordinálja azok végrehajtását. Társadalompolitikai Osztályán keresztül pedig tevékeny szerepet játszik az önkormányzat szociál- és társadalompolitikai, egészségügyi, ifjúságpolitikai, bűnmegelőzési, drogprevenciós, idős- és civil ügyekkel, valamint az esélyegyenlőséggel kapcsolatos stratégiai dokumentumai előkészítésében.

1.4.1.5 Az önkormányzati főépítész városfejlesztési feladatai

Az önkormányzati főépítész megbízási szerződés alapján, közvetlenül a polgármesternek alárendelten látja el a feladatait, melyek során együttműködik a Mérnöki Iroda vezetőjével, és az önkormányzati főtájépítésszel. A főépítészi funkció, valamint feladatok speciális voltára

tekintettel a főépítész városfejlesztéssel összefüggő, fontosabb feladatait külön alfejezetben célszerű bemutatni.

Az önkormányzati főépítész számos feladata mellett, ***kiemelt szerepet játszik a településfejlesztés, -rendezés és -tervezés területén***. Munkája során ellátja a települési önkormányzat településrendezési tervének elkészítésével, a települési arculati kézikönyvének és a településképi rendeletének elkészítésével, felülvizsgálatával összefüggő feladatokat. ***Részt vesz*** a településpolitikai, településfejlesztési, településüzemeltetési és az önkormányzatok ingatlanvagyon-gazdálkodási programjának elkészítésében és egyeztetésében, továbbá az ágazati koncepciók települést érintő részeinek összehangolásában és véleményezésében. Szakmai véleményével segíti az önkormányzatnak az előzőekkel kapcsolatos döntései előkészítését, állásfoglalásainak kialakítását. ***Az önkormányzati főépítész látja el a településfejlesztési terv előkészítésének és felülvizsgálatának szakmai koordinálását, döntéselőkészítését***.

A város településkép védelméről szóló önkormányzati rendeletének megfelelően közreműködik – a településkép érvényesítési eszközökön keresztül – a településképi követelmények érvényre juttatásában. Ezen belül:

- az önkormányzati rendeletben meghatározott esetekben a településképi szakmai konzultációt lefolytatja,
- a településképi bejelentési eljárásban közreműködik, a településképi bejelentési eljárásban szakmai véleményt ad,
- ellátja a településkép védelméről szóló önkormányzati rendeletben foglalt helyi védelem alá helyezés és a helyi védelem megszüntetésének szakmai előkészítését.

A településkép-védelmi rendelet módosításához megadja a jogszabályban előírt szakmai összefoglalóját . A közterület-használathoz – a településképi szempontok érvényre juttatása érdekében – szakmai véleményt ad. Elősegíti továbbá az önkormányzat településrendezési, településképi és építésügyi feladatának széles körű ismertetését. Meghatározza a telepítési tanulmányterv és a beépítési terv tartalmát a jogszabályban előírtak alapján. A településrendezési szerződés tervezetét és annak mellékletét képező telepítési tanulmánytervet a jogszabályban előírtak alapján feljegyzésben véleményezi.

Az önkormányzati főépítész a terület- és településfejlesztési, valamint a terület- és településrendezési feladatok ellátása során – igény szerint az állami főépítész bevonásával – ***részt vesz az érintett önkormányzatok közös, összehangolt döntéseinek előkészítésében***. Feladatellátása során az önkormányzati főépítész együttműködik az illetékes kormányhivatallal, az építésügyi nyilvántartást vezető hatóságokkal és alkalmazó intézményekkel, az építésügyi és más hatóságokkal, valamint a véleménynyilvánításra jogosult államigazgatási szervekkel. A

főépítész feladatait a többi főépítésszel összehangoltan végzi, gondoskodva az egységes szakmai elvek és a helyi sajátosságok egyidejű érvényesítéséről.

Az önkormányzati főépítész számos egyéb feladata mellett ***az állami főépítésszel és az érintett önkormányzatok főépítészeivel együttműködve elősegíti*** az illetékességi területét érintő területrendezési és településrendezési tervek összhangjának ***kialakítását***. Folyamatosan figyelemmel kíséri a rendezési eszközök hatályosulását, tapasztalatairól az önkormányzat által meghatározott gyakorisággal tájékoztatást ad és négyévente összefoglaló jelentést készít a közgyűlés részére. Közreműködik a kulturális örökség védelméről szóló törvényben foglaltakkal, valamint a kulturális örökség védetté nyilvánításának részletes szabályairól szóló miniszteri rendeletben foglaltakkal kapcsolatos önkormányzati feladatok ellátásában. ***Szakmai véleményével, állásfoglalásaival segíti*** a térség, illetve a település egységes táji és építészeti arculatának ***alakítását***. Közreműködik a területrendezési tervek és a településrendezési tervek nyilvántartására, a szabályozásokon alapuló adatszolgáltatásra és az ezzel kapcsolatosan felmerülő költség megállapítására vonatkozó helyi szabályok előkészítésében. ***Részt vesz*** – szükség szerint adatok szolgáltatásával – az illetékességi területére vonatkozó területi és települési információs rendszerek kialakításában és működtetésében. Vezeti a helyi építészeti-műszaki tervtanácsot, gondoskodik a tervtanács nyilvántartásának vezetéséről és abból adatokat szolgáltat az állami főépítésznek. Az országos építészeti tervtanács, a területi tervtanács és a településrendezési tervtanács ülésén részt vesz és képviseli a települési önkormányzatot.

1.4.1.6 A Kecskeméti Városfejlesztő Kft. feladatai

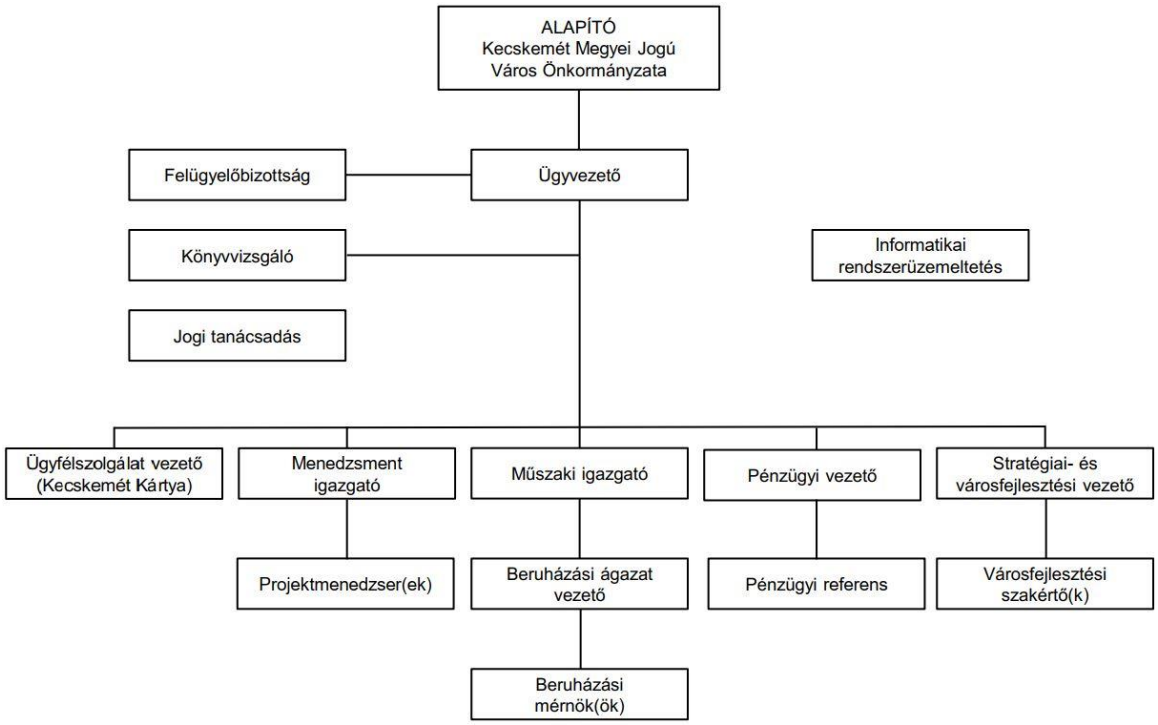
Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata – a fentebb bemutatott irányítási struktúra, valamint felsorolt városi tisztségviselők és szervezeti egységek mellett – a megnövekedett városfejlesztési és várostervezési feladatok megfelelő színvonalú előkészítése és lebonyolítása, továbbá – a mindenkor hatályos – ITS/FVS-ben nevesített projektek megvalósítása érdekében, fokozottan támaszkodik a 100%-os önkormányzati tulajdonában álló – a Cégnyilvántartásba 2010. június 6-án bejegyzett – Kecskeméti Városfejlesztő Kft. (továbbiakban: Városfejlesztő Társaság) munkájára.

A Városfejlesztő Társaság tevékenységét és ellátandó feladatait Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a városfejlesztéshez és városrehabilitációhoz kapcsolódó feladatok ellátásáról szóló 34/2009. (V. 29.) rendelete részletezi. Ennek megfelelően a városfejlesztő társaság legfontosabb feladata Kecskemét Integrált Településfejlesztési Stratégiájában (ITS) meghatározott fejlesztési elképzelések gondozása, a szükséges előzetes tervek (tanulmánytervek, megvalósíthatósági tanulmányok) elkészítése, javaslatok megfogalmazása. A városrehabilitációs feladatok keretében a társaság feladata továbbá, az Akcióterületi Tervek (ATT) komplex előkészítése és megvalósítása, s ezen belül különösen:

- az akcióterületen megvételre kijelölt ingatlanokkal kapcsolatban üzleti tárgyalások lebonyolítása, szerződések előkészítése,
- a rehabilitációhoz kötődő terület-előkészítési munkák irányítása (bontások, közműépítési munkák elvégeztetése, ingatlanrendezéssel kapcsolatos feladatok ellátása az építési telkek kialakítása érdekében),
- a közterületek rendezési munkáinak irányítása (tervek elkészíttetése, kivitelezési munkákkal kapcsolatos közbeszerzési eljárások előkészítése, a munkálatok folyamatos ellenőrzése, az elkészült munkák átvétele);
- a beruházások révén megvalósuló egyes létesítmények tekintetében a beruházói feladatok ellátása (terveztetés, kivitelezési munkákkal kapcsolatos közbeszerzési eljárások koordinációja, a munkálatok folyamatos ellenőrzése, az elkészült munkák átvétele);
- a magánvállalkozások építési tevékenységének koordinálása (javasolt funkciók, beépítési formák megvalósulásának elősegítése);
- az akció mindenkori pénzügyi egyensúlyának biztosítása;
- adminisztratív, információs feladatok ellátása.

A Városfejlesztő Társaság tevékenysége során szorosan együttműködik az Önkormányzattal, a Polgármesteri Hivatal **városfejlesztési *és városrendezési*** feladatokban érintett szervezeti egységeivel*,* a városfejlesztési ***stratégiák, szakterületi*** programok***, rendezési tervek, fejlesztési elképzelések, valamint -programok*** és projektek előkészítése***, illetve*** megvalósítása érdekében. A városfejlesztő társaság szervezeti felépítését a 151. ábra mutatja be.

151. ábra: A Kecskeméti Városfejlesztő Kft. szervezeti felépítése

Forrás: Kecskeméti Városfejlesztő Kft. 2026.

A Kecskeméti Városfejlesztő Kft.-nél elsősorban **városfejlesztési, projekt-előkészítési, koordinációs és beruházói tapasztalat** áll rendelkezésre. **A digitális és zöld átálláshoz kapcsolódó szakmai kompetenciák jelenleg nem tekinthetők önállóan kiépült és stabilan rendelkezésre álló szervezeti kapacitásnak, ezért ezek célzott megerősítése az új szervezeti és irányítási modell kialakításának egyik fontos feladata**, különös tekintettel a jelenlegi programozási időszak projektjeinek végrehajtására, továbbá a 2028 és 2034 közötti fejlesztéspolitikai ciklus stratégiai megalapozására, valamint annak későbbi végrehajtására.

1.4.1.7 A partnerség szerepe a stratégiai tervezésben és a végrehajtásban

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata hangsúlyt fektet a helyi társadalmi partnerszervezetekkel folytatott szakmai együttműködésre. **A tervezett városfejlesztési és -rendezési beavatkozások, tervezett fejlesztések jelentőségüknél, nagyságrendjüknél és komplex hatásrendszereik miatt, nem nélkülözhetik a széleskörű partnerségi bevonást** (pl. befektetők, forrásgazdák, gazdasági szereplők, szakmai és civil szervezetek, hatóságok, lakosság) és az együttműködő tervezést, melynek minősége meghatározza a projektek elfogadottságát és sikerét, hiszen a beavatkozások hatással vannak az itt élők mindennapi életére. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordított/fordít a **nyilvánosság biztosítására**, amely központi szerepet játszik a tervek széleskörű megismertetésében, támogatottságában és legitimációjában. Ezt a célt szolgálták/szolgálják:

- egyfelől a tervezési folyamat megindításáról szóló ***önkormányzati hírdetmény, tájékoztatók, híradások***, továbbá a ***lakossági, szakmai és intézményi kérdőívezések*** (pl. elégedettségi, fejlesztési igényeket felmérő), ***fókuszcsoportos mélyinterjúzások*** (pl. gazdasági, intézményi, zöld- és kékinfrastruktúra), vagy éppen az adott stratégiai dokumentumok (Településterv, FVS, Közlekedési Koncepció) vagy szekterületi programok készítése kapcsán létrehozott ***munkacsoportok*** (pl. gazdaságfejlesztési, közlekedési, foglalkoztatási, társadalmi),
- másfelől a város stratégiai terveinek és fejlesztési koncepcióinak, ágazati szakanyagainak ***partnerségi véleményezési eljárás***ai.

Az Önkormányzat a stratégiai tervezés során az elmúlt években **szakmai és lakossági fórumok**at (pl. Településfejlesztési Koncepció, Közlekedési Koncepció, Településrendezési Terv, Fenntartható Városfejlesztési Stratégia) és **közmeghallgatások**at is szervezetett, melynek során az eseményeken részt vevő érdeklődők (pl. lakosság, civil és szakmai szervezetek, intézményi delegáltak) egyrészt tájékoztatást kaptak az elvégzett munkáról, véleményezhették azt, illetve javaslataikkal, ötleteikkel segíthették a fejllesztési célok, -irányok és projekelképzelések véglegesítését. Másrészt **lehetőség nyílt a stratégiai dokumentumok egyeztetési változatainak megismerésére, véleményezésére**, továbbá javaslatot tehettek azok változtatásra.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a helyi partnerségi egyeztetés szabályairól külön rendeletet alkotott (Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 20/2022. (X. 13.) önkormányzati rendelete), amely többek között Kecskemét Megyei Jogú Város Településfejlesztési Terve, településrendezési eszközei, Településrendezési Terve készítésének vagy módosításának helyi partnerségi egyeztetéseire és az azokban résztvevőkre terjed ki. A rendelet részletesen foglalkozik a partnerek tájékoztatásának módjával, eszközeivel, a javaslatok, vélemények megadásának módjával és határidejével, a vélemények nyilvántartásával, a partnerségi egyeztetés lezárásának módjával.

Az Önkormányzat honlapján a stratégiai dokumentumok és az azzal kapcsolatos döntések nyilvánosan elérhetőek. A lakosság a várostervezési és stratégiai dokumentumokkal kapcsolatos írásos észrevételeit a varostervezes@kecskemet.hu email címen keresztül juttathatja el az Önkormányzat részére. A város önkormányzata az elmúlt években a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) VIII. fejezet 62. § -ban foglaltaknak megfelelően az E-TÉR felületen, illetve a város honlapján tájékoztatta a lakosságot és a partnerségi szervezeteket a különböző stratégiai tervek és fejlesztési koncepciók felülvizsgálatának elindulásáról. Ennek során az Önkormányzat minden esetben várta – és jelenleg is gyűjti – a fejlesztési ötleteket, véleményeket, illetőleg javaslatokat.

A 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS) minél teljesebb és a társadalmi igényeket tükröző megalapozása érdekében, a város széleskörű

előzetes tájékoztató, szakmai egyeztető és adatbekérő tevékenységet folytatott, melynek során közel 50 db, a város életében meghatározó szervezetet, intézményt és vállalkozást keresett meg. Ezzel párhuzamosan a város más önkormányzati szervekkel, illetőleg államigazgatási szervekkel is felvette a kapcsolatot. Ennek keretében:

- Az Önkormányzat hirdetményben tájékoztatta arról a partnereit, hogy elindítja a településfejlesztési dokumentumai, a Településfejlesztési Koncepció és az Integrált Településfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálatát;
- Adatszolgáltatási kérelmmel élt a hatóságok, a polgármesteri hivatal, a városi szervezetek és vállalkozások irányába;
- Adatszolgáltatási kérelmet nyújtott be a Központi Statisztikai Hivatalhoz a település szegregált és szegregáció által veszélyeztetett területeinek lehatárolása céljából.

A visszaérkezett javaslatokat és véleményeket a Kecskeméti Városfejlesztő Kft. munkatársai dolgozták fel, s beépítették az FVS megalapozó munkarészébe.

Kecskemét Megyei Jogú Város a városfejlesztési stratégiák kialakítása során – ahogyan a korábbi években, úgy a jelenlegi ciklusban is – lehetőséget kívánt biztosítani minden, a város és tágabb térségének jövőjéért tenni akaró és tudó lakójának, szervezetének és vállalkozásának, hogy tevékenyen részt vállalhasson a megyeszékhely és szűkebb térségének következő hét évét meghatározó tervezési-fejlesztési folyamat alakításában. Az új 2021-2027 közötti tervezési időszakra szóló Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS) előkészítése és a jelentkező társadalmi fejlesztési igények összegyűjtése érdekében online kérdőívezést végzett. Ennek során a lakossági kérdőívet 1 704 fő, a vállalati kérdőívet 50 cég, a hivatali-intézményi kérdőívet 73 fő töltötte ki, melyek eredményei jelen FVS dokumentumba is beépültek.

1.4.1.8 A jelenlegi városfejlesztési irányítási modell hatékonyságának értékelése

<u>Az önkormányzati testület és a hivatal működése</u>

Ahogyan az az előző (al)fejezetekben bemutatásra került, a korábbi években kialakított városirányítási modell magában hordozza azt a kettősséget, amely szinte minden magyarországi települési önkormányzatra jellemző: azaz élesen elkülöníthetők az Önkormányzat Közgyűlésének, Bizottságainak és a Polgármesternek, illetőleg Kecskemét Polgármesteri Hivatalának stratégialakotásban és városfejlesztésben meglévő feladatai, mechanizmusai.

A Polgármesteri Hivatal és az Önkormányzat, mint testület közötti kapcsolat biztosítása terén – városfejlesztési szempontból – fontos szerepe van a Fejlesztéspolitikai Irodának, amely szakmai kapcsolatot tart a várospolitika, városstratégia kialakításáért, megvalósításáért felelős önkormányzati vezetők, képviselők és a Közgyűlés bizottságai között, ugyanakkor a városfejlesztés és -rendezés napi szakmai feladataival nagyobb részt az önkormányzati főépítész és a Mérnöki Iroda alatt működő Várostervezési Osztály foglalkozik.

Az Önkormányzat, mint testület és mint hivatal városfejlesztési és -rendezési feladatainak ellátása szempontjából, ugyancsak fontos szerepe van a Kecskeméti Városfejlesztő Kft.-nek, mint in-house szervezetnek, amely a stratégiai tervező, szakmai elemző és döntés-előkészítő tevékenységével segíti mind az önkormányzat, mind pedig a polgármesteri hivatal munkáját. A Városfejlesztő Társaság településfejlesztéssel kapcsolatos feladatainak ellátása során kapcsolatban áll mind a Fejlesztéspolitikai, mind pedig a Mérnöki Irodán keresztül a Jegyző által vezetett Polgármesteri Hivatallal. A Főépítészen, illetve a társaság felügyeletét ellátó – gazdaságfejlesztéssel, térségfejlesztéssel, iparpolitikával, iparfejlesztéssel, gazdasági társaságokkal, foglalkoztatáspolitikával, szakképzéssel, a város nemzetközi kapcsolataival, környezetvédelemmel, valamint a piacfelügyelettel kapcsolatos feladatok ellátásáért felelős – Alpolgármesteren keresztül közvetlen módon is kapcsolódik a város helyi politikai vezetéséhez, illetőleg az Önkormányzathoz, mint testülethez. A bemutatott szervezeti és feladatmegosztási rendszer ugyan biztosítja a városfejlesztési feladatok ellátását, működése ugyanakkor több ponton koordinációs, feladatlehatárolási és szervezeti kapcsolódási kérdéseket vet fel. Az irányítási modell továbbfejlesztése során ezért különösen az alábbi területek felülvizsgálata indokolt:

- *Felülvizsgálandó a Kecskeméti Városfejlesztő Kft. szakmai és irányítási kapcsolódási rendszere az önkormányzat vonatkozásában: A városfejlesztéshez kapcsolódó politikai felelősségi területek jelenleg több alpolgármesteri portfólió között oszlanak meg. Az irányítási modell továbbfejlesztése során ezért elsősorban a tulajdonosi irányítás, a szakmai feladatmeghatározás (településfejlesztés, településrendezés) jó beazonosítása, a hivatali együttműködés és a projektvégrehajtás közötti kapcsolatok egyértelmű és intézményesített szabályozása indokolt.*
- *Felülvizsgálandó a politikai döntéshozatali és a szakmai koordinációs szerepek lehatárolása: A fejlesztési területek szűkülése, a város modernizációs átalakulásának szükségletei, a lakókörnyezettel szemben megfogalmazott társadalmi elvárások növekedése, a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás feszítő igénye, a város vonzóképességének megőrzése, valamint a település optimális térhasználatának kialakítása, mind olyan kérdések, melyek alapjaiban határozzák meg Kecskemét jövőbeli versenyképességét, fenntarthatóságát és rezilienciáját. Az előzőek alapján a városfejlesztés horizontális jellege miatt, különösen fontos, hogy az egyes alpolgármesteri és/vagy tanácsnoki szakpolitikai felelősségi területekhez megfelelő, intézményesített szakmai koordinációs mechanizmus (ld. városmenedzseri funkció) kapcsolódjon.*
- *Felülvizsgálandó a Kecskeméti Városfejlesztő Kft. szakmai és irányítási kapcsolódási rendszere a Polgármesteri Hivatal esetében is: mint az az 1.4.1.4. fejezetben bemutatásra került, a Mérnöki Iroda tevékenysége szorosan kapcsolódik a településrendezési, településüzemeltetési, valamint a főépítészi, mérnöki típusú feladatokhoz. A Kecskeméti Városfejlesztő Kft. szolgáltatási köre – mindezek mellett –*

ugyanakkor magában foglal olyan feladatokat is a városfejlesztési stratégia és bizonyos projektek operatív végrehajtása során, amelyek a Fejlesztéspolitikai Iroda, illetőleg a Humánszolgáltatási Iroda feladatellátásához kapcsolódnak szorosan. Indokolt ennek megfelelően a stratégiai tervezési, településtervezési, fejlesztéspolitikai, projekt-előkészítési és vagyongazdálkodási feladatok közötti együttműködés intézményesítése. Ennek célja az egyértelmű felelősségi viszonyok, rendszeres koordináció, közös projekt- és fejlesztési portfóliókezelés, valamint az információáramlás biztosítása.

A jövőbeli városfejlesztési irányítási struktúra kialakítása során **indokolt világosabban elkülöníteni egymástól a város napi működtetéséhez kapcsolódó városüzemeltetési feladatokat, valamint a hosszabb távú szemléletet igénylő városfejlesztési, településtervezési és stratégiai feladatokat**. A két feladatcsoport között számos kapcsolódási pont van, ugyanakkor eltérő időtávot, döntési logikát, szakmai módszereket és szervezeti működést igényelnek. Míg a városüzemeltetés elsődlegesen a meglévő városi infrastruktúra és közszolgáltatások folyamatos, biztonságos és hatékony működtetésére koncentrál, addig a városfejlesztés és a stratégiai tervezés feladata a hosszabb távú területi, társadalmi, gazdasági és környezeti folyamatok értékelése, a fejlesztési irányok meghatározása, a szükséges beavatkozások előkészítése és ezek összehangolása. Az irányítási modellben ezért célszerű e funkciók szervezeti és felelősségi határainak egyértelműbb meghatározása, egyidejűleg biztosítva a közöttük szükséges rendszeres szakmai koordinációt.

A stratégiai tervezésen belül ugyanakkor jelenleg több szervezeti egységhez és szereplőhöz kapcsolódnak egymással szorosan összefüggő feladatok. A fejlesztéspolitikai tervezés, a településfejlesztés és -rendezés, a projektgenerálás és -előkészítés, a fejlesztések területi összehangolása, valamint az önkormányzati vagyongazdálkodás olyan funkciók, amelyek egymástól szakmailag nem választhatók el teljesen, még ha az egyes feladatok jogi és szervezeti felelőssége eltérő is. A jelenlegi feladatmegosztásban ezek több hivatali szervezeti egység, a főépítészi és főtájépítészi funkció, valamint egyes önkormányzati gazdasági társaságok között oszlanak meg. **A specializált feladatellátás önmagában nem jelent hátrányt, problémát elsősorban az okozhat, ha a feladatok közötti kapcsolódási pontok, felelősségi viszonyok és információáramlási csatornák nem kellően egyértelműek**. A jövőbeli szervezeti modellben ezért megfontolható **egyes stratégiai és fejlesztési funkciók szervezeti koncentrációja**, ugyanakkor ennél fontosabb **a rendszeres, formalizált koordináció, a közös fejlesztési és projektportfólió-kezelés, valamint a stratégiai, településtervezési, vagyongazdálkodási és projekt-előkészítési döntések összehangolt előkészítésének biztosítása**.

Külön figyelmet igényel **a Polgármesteri Hivatal és a Kecskeméti Városfejlesztő Kft. közötti feladatmegosztás és együttműködés intézményesítése**. Az ERFA rendelet 11. cikke szerinti fenntartható városfejlesztési feladatok, a fejlesztéspolitikai programok, az európai uniós és hazai támogatásból megvalósuló projektek, valamint az ezekhez kapcsolódó koordináció területén a Polgármesteri Hivatal Fejlesztéspolitikai Irodájánál összpontosulnak feladatok. A

Mérnöki Iroda és a Várostervezési Osztály elsősorban a településfejlesztési és településrendezési szakmai feladatokban rendelkezik meghatározó szereppel, míg a Városfejlesztő Kft. stratégiai, projekt-előkészítési, koordinációs és beruházói tevékenységével kapcsolódik több ponton a hivatali feladatellátáshoz. E kapcsolatok jelenleg jelentős részben egyedi feladatok és projektek mentén működnek, miközben **az állandó, szervezeti szinten rögzített együttműködési mechanizmusok korlátozottak**. A hatékonyabb működés érdekében ezért indokolt **a feladatátadás és a szakmai felelősség rendjének, a rendszeres koordináció fórumainak, az adat- és információmegosztás módjának, valamint a projektgenerálás, döntés-előkészítés és végrehajtás egymásra épülő folyamatainak egyértelműbb meghatározása**. Ez lehetővé tenné, hogy a Hivatal jogszabályi és döntés-előkészítési felelőssége, valamint a Városfejlesztő Kft. feladatorientált végrehajtási kapacitása egymást kiegészítve, **ne pedig eseti együttműködésként működjön**.

A tematikus koordináció kiindulóalapjaival kapcsolatos észrevételek

A zöld és digitális átállás horizontális jellegű feladatokat jelent, amelyek több önkormányzati szakpolitikai, hivatali és végrehajtó szervezet együttműködését igénylik. Az elmúlt években mindkét területen történtek előrelépések a szakmai és koordinációs keretek meghatározásában, ugyanakkor ezek szervezeti beágyazottsága, a felelősségi viszonyok egyértelműsége és a végrehajtáshoz szükséges szakmai kapacitások rendelkezésre állása továbbra sem tekinthető teljes körűnek. A két terület helyzete ugyanakkor eltérő, ezért koordinációs feltételeiket külön indokolt értékelni.

- *Zöld átállás:* A zöld átállás koordinációs feltételei az elmúlt években pozitív irányba mozdultak el. A zöldinfrastruktúrához, környezetvédelemhez, vízgazdálkodáshoz, energetikához, településtervezéshez és városüzemeltetéshez kapcsolódó szakmai feladatok továbbra is több politikai, hivatali és önkormányzati szervezeti szereplő között oszlanak meg, így pl. a Közgyűlés Fejlődő Város Bizottságánál, a Működő Bizottságnál, alpolgármesteri szinten, illetve Főépítésznél is találunk kompetenciákat. Emellett a Polgármesteri Hivatalon belül működő Mérnöki Irodánál, ezen belül a Várostervezési Osztály keretén belül dolgozó önkormányzati főtájépítésznél, illetve a Kecskeméti Városüzemeltetési Nonprofit Kft. (főkertész) és a Kecskeméti Városfejlesztő Kft. szakembereinek egy részénél jelennek meg a szükséges ismeretek és koordinációs eszközök. A Zöldinfrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akcióterv már konkrét szervezeti irányt határoz meg a táj-, környezet- és zöldfelület-gazdálkodási feladatok összehangolására, a felsorolt szereplők közötti tematikus – a település zöld átállását ösztönző – koordináció tekintetében az önkormányzati főtájépítészi funkció kiemelt szakmai szerepet kap.

  A zöld átállás irányításának fejlesztési szükséglete ezért ma már elsősorban nem új koordinációs fórum kijelölésében, hanem a kialakított rendszer tényleges szervezeti

beágyazásában, a főtájépítészi feladatellátást támogató megfelelő szakmai kapacitás biztosításában, valamint az érintett hivatali egységek, önkormányzati társaságok és szakpolitikai szereplők közötti rendszeres együttműködés és monitoring működtetésében azonosítható. Különösen fontos, hogy a zöldinfrastruktúra-szempontok ne önálló ágazati feladatként, hanem a településtervezési, beruházási, vagyongazdálkodási és üzemeltetési döntésekbe integrált követelményként jelenjenek meg.

- *Digitális átállás:* A digitális átállás területén az operatív informatikai működtetés és a városi szintű digitális transzformáció stratégiai koordinációja világosan elválasztandó egymástól.

  A Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata a Jegyzői Csoportot nevesíti az informatikai feladatok ellátásáról gondoskodó felelős szervezeti egységként, ahol a felelő informatikus – több feladata mellett – figyelemmel kíséri a számítástechnikai berendezések és programok üzemszerű működését, javaslatot tesz azok fejlesztésére, közreműködik a hivatalban alkalmazott rendszerek felügyeleti feladatainak ellátásában, biztosítja a számítástechnikai eszközök alkalmazáshoz szükséges oktatást, javaslatot dolgoz ki a hivatal köztisztviselőinek számítástechnikai továbbképzésére, elkészíti a hivatal számítástechnikai fejlesztési terveit, gondoskodik azok végrehajtásához szükséges rendszertervek kidolgozásáról. Az SZMSZ emellett a Mérnöki Irodánál (a Várostervezési Osztályon belül a Városrendezési Csoportnál) tesz említést egy önkormányzati térinformatikai rendszer működtetésének feladatairól, 1 fő térinformatikus alkalmazásával.

  A Polgármesteri Hivatal informatikai működésének biztosítása, valamint a térinformatikai feladatellátás szervezeti helye tehát azonosítható, ezek azonban önmagukban nem jelentik a digitális átállás stratégiai irányítását. A Digitális Átállás Akcióterv e hiány kezelésére a digitális átállás központi koordinációját a Fejlesztéspolitikai Irodához rendeli, ugyanakkor digitális átállás monitoring és operatív munkacsoport felállítását és működtetését, valamint hosszabb távon specializált digitális projekt-előkészítő és -lebonyolító kapacitás kialakítását irányozza elő.

  A fejlesztési szükséglet jelenleg elsősorban e modell tényleges intézményesítésében és megfelelő szakmai kapacitással történő feltöltésében jelentkezik. A digitális átállás végrehajtásához az általános informatikai üzemeltetési tudáson túl adatgazdálkodási, digitális szolgáltatásfejlesztési, rendszerintegrációs, térinformatikai, szenzor- és IoT-, információbiztonsági, projektmenedzsment- és szervezetfejlesztési kompetenciák együttes rendelkezésre állása szükséges. Ezek jelenleg nem jelennek meg egyetlen, teljes körű városi szakmai kapacitásként, ezért a meglévő tudás összekapcsolása mellett több területen célzott kapacitásfejlesztés is szükséges.

Az irányítási modell továbbfejlesztése során ennek megfelelően nem elsősorban újabb politikai vagy bizottsági hatáskör kijelölése indokolt, hanem a DiA-ban már meghatározott koordinációs rendszer végrehajtási felelősségeinek, működési rendjének és szervezeti erőforrásainak egyértelmű rögzítése. Különösen fontos a városi adatgazdálkodás, a digitális projektportfólió, valamint az önkormányzati intézmények és gazdasági társaságok digitális fejlesztéseinek összehangolt kezelése.

A zöld és digitális átállás koordinációs rendszerének kialakítása az elmúlt évek stratégiai dokumentumaiban már megkezdődött: a **ZIFFA a főtájépítészi funkcióra épülő zöldinfrastruktúra-irányítási rendszer megerősítését**, a **DiA** pedig az átálláshoz szükséges **digitális koordinációs modellt** határoz meg. A következő időszak fő szervezetfejlesztési feladata ezért nem újabb, párhuzamos koordinációs struktúrák létrehozása, hanem **e modellek tényleges működtetése, a felelősségi viszonyok és kapcsolódási pontok egyértelmű rögzítése, valamint a végrehajtásukhoz szükséges szakmai kapacitások biztosítása**. Mindkét területen kiemelt jelentőségű a különböző hivatali szervezeti egységek, önkormányzati intézmények és gazdasági társaságok közötti **horizontális együttműködés**, továbbá a **stratégiai célok projektportfólióba, költségvetési tervezésbe, monitoringba és napi döntéshozatalba történő beépítése**.

1.4.2 Működési modell

Kecskemét Megyei Jogú Város esetében a közszolgáltatások szervezésében, a közfeladatok ellátásában és a város működtetésében, több mint 70 szervezet (megközelítőleg 150 telephelyen) működik közre. Közülük 28 db olyan szervezetet célszerű kiemelni, amelynek városfejlesztési szempontból (pl. társadalom-, gazdaság-, környezet, műszaki-infrastrukturális, közszolgáltatás-fejlesztés) szerepe lehet az egyes projektek előkészítésében vagy megvalósításában.

1.4.2.1 A városfejlesztésben érintett gazdálkodó szervezetek és városi intézmények

A városfejlesztési szempontból kiemelt helyi szereplők áttekintésekor egy általános szempontú csoportosítás tehető a szervezetek működési formája szerint. Ez alapján a szervezetek az alábbi három nagy csoportba sorolhatók:

- önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok,
- költségvetési szervként működő önkormányzati intézmények,
- önkormányzati tulajdonú civil szervezetek (egyesületek, alapítványok, szövetségek).

Az alábbiakban a városfejlesztésben érdekelt önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, intézményi szereplők és civil szervezetek bemutatása következik – táblázatos formában – kitérve ennek során fontosabb jellemzőikre, illetőleg a zöld- és a digitális átállásban betöltött lehetséges szerepükre (66., 67 és 68. táblázat).

66. táblázat: Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok

Sz.	Önkormányzati cég	Jellemzők[42]	Megjegyzés
1.	AIPA Alföldi Iparfejlesztési Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság	Alapítás: 2009 Tulajdonos: 96% (önk.) Létszám: 10-11 fő Árbevétel: 241,3 millió Ft	Ipari és technológiai parkok fejlesztésében rejlő zöld és digitális potenciál
2.	**BÁCSVÍZ Víz- és Csatornaszolgáltató Zrt. (Fontos szerepe van a vízkormányzásban)**	Alapítás: 1961 Tulajdonos: 56% (önk.) Létszám: 608 fő Árbevétel: 14,92 Mrd Ft	Megújuló energia-termelés, körkörös gazdaság, vízmegtartás, zöld és digitális potenciál
3.	DTKH Duna-Tisza Közi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Alapítás: 2000 Tulajdonos: 56 db Létszám: 761 fő Árbevétel 22,6 Mrd Ft	A hulladékkezelésben és hasznosításban, a megújuló energia-termelésben rejlő zöld potenciál
4.	FILANTROP Környezetvédelmi és Fűtéstechnikai Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Alapítás: 1976 Tulajdonos: 39 db (önk.), 6,55% városi tul. Létszám: 30 fő Árbevétel: 303,8 millió Ft	Lakossági fűtés, Zöld potenciál, Szemléletformálás
5.	Gong Rádió Információs, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Alapítás: 1996 Tulajdonos: 18,31% (önk.) Létszám: 7 fő Árbevétel: 433,3 millió Ft	Tájékoztatásban és szemléletformálásban rejlő zöld és digitális potenciál
6.	Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Alapítás: 2009 Tulajdonos: 100% (önk.) Létszám: 70 fő Árbevétel 397,9 millió Ft	Digitális potenciál, társadalmi bevonás, edukáció, idősügy
7.	Hírös Sport Szabadidő Létesítményeket Működtető és Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Alapítás: 2008 Tulajdonos: 100% (önk.) Létszám: 116 fő Árbevétel 954,2 millió Ft	Szemléletformálásban rejlő zöld és digitális potenciál
8.	Kecskeméti Animációs Filmgyártó és Forgalmazó Korlátolt Felelősségű Társaság (Kecskemétfilm Kft.)	Alapítás: 1993 Tulajdonos: 24% (önk.) Létszám: 17 fő Árbevétel: 113,5 millió Ft	Tájékoztatásban és szemléletformálásban rejlő zöld és digitális potenciál
9.	Kecskeméti Foglalkoztatási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Alapítás: 2009 Tulajdonos: 100% (KVÜ NKft) Létszám: 60 fő Árbevétel: 96,8 millió Ft	Kompetencia-fejlesztésben és szemléletformálásban rejlő zöld és digitális potenciál
10.	Kecskeméti Junior Sport Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Alapítás: 2018 Tulajdonos: 100% (önk.) Létszám: 24 fő Árbevétel: 204,6 millió Ft	Szemléletformálásban rejlő zöld és digitális potenciál
11.	Kecskeméti Kortárs Művészeti Műhelyek Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Alapítás: 2009 Tulajdonos: 100% (önk.) Létszám: 18 fő Árbevétel: 54,5 millió Ft	Szemléletformálásban rejlő zöld és digitális potenciál

[42] *2025.12.31-i lezárású éves beszámolók és a legfrissebb 2026-os létszámadatok alapján.*

Sz.	Önkormányzati cég	Jellemzők[42]	Megjegyzés
12.	**Kecskeméti Közlekedési Központ Korlátolt Felelősségű Társaság**	Alapítás: 2019 Tulajdonos: 100% (önk.) Létszám: 39 fő Árbevétel: 1,06 Mrd Ft	Zöld és digitális potenciál
13.	Kecskeméti Televízió Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Alapítás: 2009 Tulajdonos: 100% (önk.) Létszám: 32 fő Árbevétel: 117,9 millió Ft	Tájékoztatásban és szemléletformálásban rejlő zöld és digitális potenciál
14.	**KECSKEMÉTI TERMOSTAR Hőszolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság**	Alapítás: 1995 Tulajdonos: 70% (önk.) Létszám: 100 fő Árbevétel: 2,62 Mrd Ft	Jelentős zöld és digitális potenciál
15.	Kecskeméti Turizmusfejlesztési és Marketing Korlátolt Felelősségű Társaság	Alapítás: 2003 Tulajdonos: 5 db (önk.) 100 % (önk.) Létszám: 1 fő Árbevétel: 394 ezer Ft	Ismeretterjesztésben és szemlélet-formálásban rejlő zöld és digitális potenciál
16.	Kecskeméti Városfejlesztő Korlátolt Felelősségű Társaság	Alapítás: 2010 Tulajdonos: 100% (önk.) Létszám: 9 fő Árbevétel: 197,5 millió Ft	Stratégiaformálásban, zöld- és digitális átálláshoz kapcsolódó szakanyagok készítésében, projektek generálásában és a végrehajtásban rejlő jelentős potenciál
17.	Kecskeméti Városgazdasági Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Alapítás: 1993 Tulajdonos: 100% (önk.) Létszám: 1 fő Árbevétel: 155,1 millió Ft	Zöld és digitális potenciál
18.	**Kecskeméti Városüzemeltetési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság**	Alapítás: 2016 Tulajdonos: 100% (önk.) Létszám: 216 fő Árbevétel: 3,28 Mrd Ft	A városüzemeltetés és zöldfelület gazdálkodás területén jelentős zöld és digitális potenciál (térinformatika)
19.	**KIK-FOR Ingatlankezelő és Forgalmazó Korlátolt Felelősségű Társaság**	Alapítás: 1993 Tulajdonos: 100% (önk.) Létszám: 28 fő Árbevétel: 1,18 Mrd Ft	Szemlélet-formálásban és ingatlan-gazdálkodásban rejlő jelentős zöld és digitális potenciál
20.	Városi Alapkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság	Alapítás: 2002 Tulajdonos: 100% (önk.) Létszám: 13 fő Árbevétel: 646,7 millió Ft	Beruházás-ösztönzésben és fejlesztésekben rejlő jelentős zöld és digitális potenciál

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata, Zárszámadás alapján saját szerkesztés 2026.

67. táblázat: Költségvetési szervként működő önkormányzati intézmények

Sz.	Önkormányzati intézmény	Jellemzők[43]	Megjegyzés
1.	**Kecskeméti Városrendészet**	Alapítás: 2015 Gazdálkodás: részben önálló Létszám: 46 fő Költségvetés: 1,63 Mrd Ft	Térfigyelésben és parkolási rendszer működtetésben rejlő jelentős zöld és digitális potenciál
2.	Intézmény- és Piacfenntartó Szervezet	Alapítás: 1990 Gazdálkodás: önálló Létszám: 38 fő Költségvetés: 829 M Ft	Térfigyelésben és parkolási rendszer működtetésben rejlő zöld és digitális potenciál
3.	**Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága** (54 telephelyen orvosi rendelők, bölcsődék, idősek otthona)	Alapítás: 1980 Gazdálkodás: önálló Létszám: 613 fő Költségvetés: 8,45 Mrd Ft	Szemléletformálásban és korszerű ingatlan-üzemeltetésben rejlő zöld és digitális potenciál
4.	**Katona József Könyvtár**	Alapítás: 1979 Gazdálkodás: önálló Létszám: 108 fő Költségvetés: 1,2 Mrd Ft	Tájékoztatásban és szemléletformálásban rejlő digitális és zöld potenciál
5.	Kecskeméti Planetárium Művelődési Ház	Alapítás: 1996 Gazdálkodás: részben önálló Átlagos létszám: 2,5 fő Költségvetés: 37,04 M Ft	Tájékoztatásban és szemlélet-formálásban rejlő digitális és zöld potenciál

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata, 2025-ös Zárszámadás alapján saját szerkesztés 2026.

68. táblázat: Egyéb civil szervezetek

Sz.	Civil szervezet	Jellemzők	Megjegyzés
1.	Kecskemét Közbiztonságáért Közalapítvány (533 db térfigyelő kamera üzemeltetése)	Alapítás: 2002 Gazdálkodás: önálló Létszám: n.a. Költségvetés: 40 M Ft	Térfigyelésben és bűnmegelőzésben rejlő digitális potenciál
2.	Kecskeméti Kreatív Tudásközpont Közalapítvány	Alapítás: 1993 Gazdálkodás: önálló Létszám: n.a. Költségvetés: 50 M Ft	Kecskemét felsőoktatás fejlesztése, K+F feltételeinek biztosítása, kutatások támogatása, a tudást előállító és hasznosító szervezetek közötti hatékony koordináció biztosítása. A szemléletformálásban rejlő digitális és zöld potenciál

Forrás: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata, 2025-ös Zárszámadás alapján saját szerkesztés 2026.

[43] *2025.12.31-i lezárású éves beszámolók és a legfrissebb létszámadatok alapján.*

1.4.2.2 A városi szolgáltatások nyújtásában résztvevő fontosabb szervezetek

A város- és társadalomfejlesztési, településüzemeltetési, kulturális és jóléti feladatok fejlesztése alapjául szolgáló fontosabb városi szolgáltatások biztosításában közel 30 különböző szervezet (gazdasági társaságok, szervezetek, intézmények) szerepét érdemes részletesebben is feltárni, melyekről az alábbi működési területek szerint adunk áttekintést.

A. Városüzemeltetésben részt vevő szervezetek:

1. Kecskeméti Városgazdasági NKft.

- 2016-ban Magyarországon jelentős mértékben átalakult a hulladékgazdálkodási rendszer, ettől az évtől ugyanis az egész ország területén a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt. (NHKV) felügyelete alá került a közszolgáltatás keretében gyűjtött hulladékok kezelése. Jelenleg is ez a tárasaság szedi be a szolgáltatási díjakat, majd továbbítja a közszolgáltatók részére. Ennek feltétele volt, hogy profiltiszta – kizárólag hulladékkal foglalkozó – cégek jöjjenek létre a települési önkormányzatoknál. Ennek értelmében a Városgazdasági Kft.-ből is kiszervezésre kerültek a városüzemeltetési feladatok, míg egy átláthatóbb hulladékgazdálkodási rendszer kialakítása érdekében Kecskemét városa kivásárolta a Kisfáiban működő szemétdepót üzemeltető Kecskeméti Regionális Hulladéklerakó Közszolgáltató Kft. kisebbségi tulajdonosát és a 100%-ban városi tulajdonúvá vált céget beolvasztotta a Városgazdasági Kft.-be, emellett átvette a szelektív gyűjtés feladatát a Hírös Hulladék Kft.-től.
- A rendszerátalakítás másik kritériuma volt, hogy az országosan elaprózott hulladékgazdálkodási rendszer egyszerűsödjön és nagyobb szolgáltatók működjenek, ezért a Kecskeméti Városgazdasági Kft. integrálódott a ceglédi központú Duna-Tisza Közi Hulladékgazdálkodási Nonprofit (DTKH) Kft.-be, amellyel az eddigi szolgáltatási terület több mint 600 000 lakos ellátására bővült. A cégben a Városgazdasági Kft. a maga 40%-ával a legnagyobb tulajdonos, de a közszolgáltatást Kecskemét közigazgatási területén is a DTKH Nonprofit Kft. látja el, amely jogfolytonosan átvette a Kecskeméti Városgazdasági Kft. munkavállalóit és megvásárolta az eszközeit.
- 2018-tól a Kecskeméti Városgazdasági Kft. addigi több mint kétszáz fős munkavállaló létszáma mindössze 1 főre csökkent, akiknek feladata a szoros és koordinált stratégia együttműködés a DTKH Nonprofit Kft.-vel, valamint mindazon bérbe adott vagyon – ártalmatlanító, hulladéklerakó – kezelése, amelyekkel a közszolgáltató a hulladékgazdálkodási feladatait végzi.
- A temetkezés, parkfenntartás, köztisztaság, útfentartás és síkosságmentesítési feladatokat pedig 2017. januárjától Kecskeméti Városüzemeltetési Nonprofit Kft. látja el, így a társaság feladatai átalakultak, napjainkban főtevékenységként a saját tulajdonú vagy bérelt ingatlan bérbeadását, üzemeltetését látja el.

2. *Kecskeméti Városüzemeltetési Nonprofit Kft.*

A társaság Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának, mint tulajdonosnak döntése alapján jogutódlással, a Kecskeméti Városgazdasági Nonprofit Kft.-ből történő kiválás útján jött létre (2016. október 27.), és kezdte meg tevékenységét 2017. január 10-én az alábbi területeken:

- *temetkezés, temetőfenntartás, temetőfejlesztés*;
- *parkfenntartás: fű- és gyepterületek fenntartása, cserje és talajtakaró felületek és sövények fenntartása, évelő, egy- és kétnyári virágágyások, dézsás fásszárú növények fenntartása, park- és sorfák fenntartása, növényi nyesedékek gyűjtése, szállítása, növényvédelmi feladatok ellátása; szökőkutak, ivókutak kezelése, városdekoráció;*
- *köztisztaság: kézi és gépi úttisztítás (utcaseprés), köztérierületi hulladékgyűjtők ürítése, utak portalanítása, fagymentesítése, illegális hulladékok elszállítása;*
- *közút- és forgalomtechnika: szilárd burkolatú utak (közutak, kerékpárutak, járdák, közterek) fenntartása, útburkolati jelek felfestése, műtárgyak fenntartása, kerékpártárolók, buszvárók létesítése és fenntartása, belvízvédelem, közlekedésbiztonsági eszközök kihelyezéses és fenntartása, KRESZ táblákkal és az utcanévtáblákkal kapcsolatos feladatok végrehajtása, helyi útinform szolgáltatások, saját üzemeltetésű gépjárművek fenntartása és javítása.*

- A hulladékártalmatlanítási és hulladékszállítási tevékenységeket továbbra is a jogelőd társaság (a Kecskeméti Városgazdasági Nonprofit Kft., illetőleg átalakulását követően a Duna-Tisza Közi Hulladékgazdálkodási Nonprofit (DTKH) Kft.) végzi.

3. *KIK-FOR Ingatlankezelő és Forgalmazó Kft.*

- Az Ingatlankezelő és Távfűtő Kft. egyik jogutódjaként szétválással 1993 október 1-én jött létre, fő tevékenység a lakás- és üzletvagyon gazdálkodás.
- Ennek keretében mintegy 1 260 önkormányzati tulajdonú lakás bérbeadói jogait, valamint a lakásokkal kapcsolatos üzemeltetési, karbantartási és kezelési feladatokat közszolgáltatási szerződés keretében látta el 2025. október 31-ig[44]. Emellett 112 üzlet működtetését látja el napjainkban. Feladata továbbá az önkormányzattal megkötött vagyonkezelői szerződés alapján átadott ingatlanvagyon 78 belterületi és 361 külterületi mezőgazdasági földterület hasznosítása, fejlesztése.

[44] *A korábbi Városi Bérlakás Kft. utódjaként a Kecskeméti Lakásmenedzsment Kft. – melyet a KIK-FOR Kft. többségi tulajdonaként hoztak létre – 2025. november 1-től látja el Kecskemét önkormányzati lakásainak bérbeadási, kezelési és üzemeltetési feladatait.*

- A társaság fő tevékenysége mellett az önkormányzattól vagyonkezelésbe átvett ingatlanállomány hasznosítását végzi, emellett 2009 óta jelentős feladata 25 önkormányzati intézmény összesen 139 ingatlanának karbantartási feladatainak ellátása.
- További kiemelt tevékenységként a társaság városfejlesztési feladatai keretében részt vesz pályázatok előkészítésében és megvalósításában, valamint projektcégein keresztül új bérlakások építésében.
- A társaság az elmúlt években folyamatosan emelkedő összeget fordított az önkormányzati épületek karbantartására A társaság kiemelt feladatának tekinti a tulajdonosi szemléletet tükröző ingatlankezelést, vagyongazdálkodást, a városfejlesztési és az intézményi karbantartási feladatok ellátását.

4. Kecskeméti Termostar Hőszolgáltató Kft.

- A 120 éves hagyományokra visszatekintő önkormányzati tulajdonú társaság Kecskemét legnagyobb energiatermelő cége, tulajdonosa 69,51 %-ban Kecskemét MJV Önkormányzata, illetve 30,49 %-ban az MVM Zrt. A Termostar Kft. telephelyein előállított hőenergia mintegy 40.000 ember és több, mint 70 kecskeméti intézmény – köztük iskolák, óvodák, szociális és kulturális intézmények, sport, kereskedelmi és idegenforgalmi létesítmények - fűtését és melegvíz-ellátását biztosítja. Mivel Kecskemét lakosságának közel harmada távfűtéses lakásban él – illetőleg a távhővel fűtött iskolákra, munkahelyekre, hivatalokra és üzletekre figyelemmel – szinte minden Kecskeméten élő ember részesül a Termostar Kft. szolgáltatásaiból.
- A társaság 2022-2023 során egy 10,5 milliárd összköltségvetésű Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházást hajtott végre. Az átfogó fejlesztés eredményeként létrejött egy 20 + 5 MW teljesítményű kazánnal felszerelt biomassza fűtőmű Kecskemét déli iparterületén, valamint az új és meglévő fűtőműveket összekötő, egységes távhőrendszer kialakítása, amely új fogyasztókhoz, köztük több nagy fogyasztóhoz is eljuttatja a megújuló energia alapú távhőt, amely komplex fejlesztés évente mintegy 20 500 t CO2 megtakarítást eredményez.
- A társaság 2020-ban ünnepelte alapításának 25. évfordulóját. Az eseményhez kapcsolódva Lakossági Fásítási Programot szervezet, melynek keretében – Kecskemét alapításának évfordulójáról is megemlékezve – 652 facsemetét osztott szét a programban részt vevő magánszemélyeknek, civil szervezeteknek, intézményeknek és lakóközösségeknek.
- A hőszolgáltató szakemberei folyamatosan keresik azokat a műszaki és szervezési megoldásokat (megújuló energiatermelés növelése, felhasználói hőközpontok létesítése, távhőhálózat korszerűsítése és bővítése), melyekkel a távhőenergia hatékonyabb szolgáltatását és felhasználását tudják biztosítani.

5. *Filantrop Környezetvédelmi és Fűtéstechnikai Nonprofit Kft.*
   - Az 1950-ben alapított, ma gazdasági társasági formában működő szervezet tulajdonosa a magyar állam (80,43%), továbbá 44 települési önkormányzat (19,57% - Kecskemét MJV: 6,54%);
   - fő tevékenységként – törvényi előírások alapján kötelező – kéményseprő-ipari szolgáltatásokat lát el 4 megyében;
   - egyéb tevékenységei: szellőző rendszerek tisztítása, környezetvédelmi szolgáltatások, pályázati tanácsadás, CO érzékelő eszközök értékesítése, ingatlan bérbeadás, energetikai tanúsítványok kiállítása.

6. *BÁCSVÍZ Víz- és Csatornaszolgáltató Zrt.*
   - Az 55,57%-os önkormányzati tulajdonban álló Bácsvíz Zrt. 70 éves közmű-szolgáltatói tapasztalataival és hagyományaival 3 megyében, 58 településen, mintegy 350 ezer lakost érintően nyújt víziközmű-szolgáltatást;
   - alaptevékenysége: víziközmű-üzemeltetés, vízszolgáltatás és csatornaszolgáltatás, térségi vízkormányzás;
   - kiegészítő szolgáltatások: vízminőség-ellenőrzés, vízmérő- és szivattyújavítás, vízhálózat-vizsgálat, csatornahálózat-vizsgálat, térinformatikai adatszolgáltatás, szenzoros (IoT) automata rendszerek vezérlése, műszaki tervezés, gépjármű-javítás.
   - a cég a városi szennyvizek kezelésével, a keletkező szennyvíziszap hasznosításával, a technológiai folyamatai által biztosítható megújuló energiatermelésével, illetve az abban meglévő további potenciállal, illetve a takarékos vízgazdálkodás és a csapadékvíz vízvisszatartás területén mutatott szakmai elköteleződésével jelentős szerepet játszik a körkörös gazdaság városi erősítésében, a klímaváltozás elleni külzdelemben és a zöld átállás lehetőségeinek bővítésében.

7. *Intézmény- és Piacfenntartó Szervezet*
   - Fő tevékenysége piaci, vásári és vásárcsarnoki szolgáltatások nyújtása;
   - Kecskemét mezővárosi történelmi és kulturális hagyományainak is köszönhetően a helyi piacfenntartó szervezet fontos szerepet tölt be a település életében, a szervezet által működtetett Budai utcai piaccsarnok, továbbá a nagybani piac, és a különféle „zsebpiacok” (pl. kisállatvásárok, veterán autó és motor alkatrész vásárok) nem csak a helyi és térségi gazdaság, illetve kereskedelem fejlesztésére vannak hatással, de a helyi identitás és közösségépítés szempontjából is fontos találkozóhelyek, melyek erősíthetik a körkörös gazdaság kiépülését, a helyi termékek szerepét a lakossági igények kielégítésében.

8. Kecskeméti Városrendészet

- A díjfizetési kötelezettség alá tartozó várakozási területeken a közúti járművel történő várakozási közszolgáltatás ellátását biztosító intézményrendszerben a 2015. év folyamán jelentős változás következett be: a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) és a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény módosítása alapján a jogalkotó a közterület-felügyelet által ellátható feladatok közé sorolta a fizető parkolás biztosítását, ellenőrzését. Erre figyelemmel Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése az 59/2015. (III. 26.) határozatával döntött arról, hogy Kecskemét közigazgatási területén a várakozási közszolgáltatást 2015. július 1. napjától általános jogutódként a Kecskeméti Közterület-felügyelet látja el akként, hogy a feladatellátással érintett szervezeti egység kiválik a Piac- és Vásárigazgatóságból és beolvad a Kecskeméti Közterület-felügyeletbe, melynek neve Kecskeméti Városrendészetre módosul. A határozatnak megfelelően 2015. július 1. napján történt meg a szervezeti egység átadása és a névváltozás. A Városrendészet az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 10. § (4a) bekezdése értelmében saját gazdasági szervezettel nem rendelkező önálló költségvetési szerv, erre tekintettel pénzügyi-gazdasági feladatait egy 2015. július 1. napján kelt munkamegosztási megállapodás alapján az Intézmény- és Piacfenntartó Szervezet látja el.
- A Kecskeméti Városrendészet kiemelt feladata a közbiztonsági, közrendvédelmi szempontból illegális cselekmények megelőzése, felderítése, a közterületek rendjét, tisztaságát veszélyeztető cselekmények megelőzése, felderítése, szükség esetén eljárások kezdeményezése, valamint az együttélési normák betartásának elősegítése. A szolgálat-ellátások helyét a bűnügyi-közbiztonsági adatok, információk értékelése és elemzése után, a Városrendészet vezetői határozzák meg, figyelembe véve a Polgármesteri Hivatal vezetői, *Rendőrséggel való kapcsolattartással, közbiztonsággal – kivéve a közlekedésbiztonsággal –, helyi közösségi közlekedéssel* és *az azzal összefüggő városfejlesztési ügyekkel, gazdasági társaságokkal, valamint a városrendészettel kapcsolatos feladatok ellátásáért felelős* Alpolgármester, a városüzemeltetésért, valamint a közbiztonságért felelős tanácsnokok, az önkormányzati képviselők, valamint a lakosság által jelzett problémás területeket.
- A Városrendészet felügyelői feladataikat belterületen gyalogosan, gépjárművel, robogóval és kerékpárral, a külterületen gyalogosan és gépjárművel, valamint a térfigyelő kameraszobában a kamerák képeit figyelve hajtják végre.

9. Kecskemét Közbiztonságáért Közalapítvány

- A Kecskemét MJV Önkormányzata által 2002-ben alapított szervezet 533 db térfigyelő kamerát üzemeltet a rendőrségi szervezettel a Kecskeméti Rendőrkapitánysággal és a Kecskeméti Városrendészettel szoros együtt-működésben.
- A szervezet jelentős szerepet játszhat a városüzemeltetés digitalizációjában a köztérfigyelő kamerák alkalmazásával, adataik elemzésével és értékelésével, akár a bűnmegelőzés, akár a forgalomszámlálás és irányítás tekintetében.

B. Humán közszolgáltatások biztosításában közreműködő szervezetek

1. Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága

- Mintegy fél évszázados múlttal és több mint 600 alkalmazottal rendelkező intézmény, háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi alapellátást, ifjúság-egészségügyi ellátást végez, működteti a területi védőnői és iskolavédőnői ellátás rendszerét, ill. a háziorvosi ügyeleti ellátást.
- Az Intézmény szervezeti egységeként működik a szociális alap- és szakellátást nyújtó Margaréta és a Levendula Idősek Otthona, illetve az Idősgondozó Szolgálat.
- Az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága a gyermekjóléti alapellátás részeként 11 bölcsődét működtet.
- Emellett a Családtámogató Szolgálat keretében ellátja a Család - és Gyermekvédelmi Szolgálat, illetve Központ feladatait, valamint a szakterület vonatkozásában támogató szolgálatot nyújt.
- A helyi szociális feladatok ellátásban az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatóságán kívül fontos fontos közfeladatokat látnak el külső szervezetek is (ellátási szerződés alapján), mint például:
  - *a Katolikus Plébánia RÉV szenvedélybeteg-szolgálata (pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali és közösségi ellátása, szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása);*
  - *Humán-Rehab Közhasznú Egyesület (fogyatékosok nappali ellátása);*
  - *SOS-Gyermekfalu Mo-i Alapítványa (gyermekek átmeneti otthona);*
  - *Egészséges Életmódért Hit és Sport Alapítvány (Biztos kezdet gyerekház);*
  - *a Magyar Máltai Szeretetszolgálat kecskeméti kirendeltsége (pl. népkonyhai étkeztetés, családok átmeneti otthona, éjjeli menedékhely, nappali melegedő, hajléktalanok otthona).*

2. *Kecskeméti Foglalkoztatási Nonprofit Kft.*
   - A 2009-ben alapított, 60 főt foglalkoztató kiemelten közhasznú szervezet hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése érdekében rehabilitációs foglalkoztatást biztosít. Célja a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű társadalmi rétegek, közfoglalkoztatottak képzésének és foglalkoztatásának elősegítése.
   - A szervezet aktívan részt vesz a közfoglalkoztatotti programokban, feladatai közé tartozik a zöld felületeken lévő technikai hulladék összegyűjtése, a parlagfű mentesítés, illetve a hó és síkosság mentesítés az önkormányzati tulajdonban lévő intézmények előtt.
   - Az elmúlt években a közfoglalkoztatottak részt vettek a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Foglalkoztatási Főosztálya által indított képzéseken, és szakács, szociális gondozó, kisgép-nehézgép kezelő, targoncás, kertész, eladó és takarító képesítéseket szereztek.
   - A vállalkozás a jövőben jelentős szerepet vállalhat a zöld átálláson belül közterületek és zöldfelületek minőségének javításában, gondozásában.

3. *Kecskeméti Ágazati Képzőközpont Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság*
   - A 2023-ban létrehozott Kecskeméti Ágazati Képzőközpont célja a helyi a szakképzési rendszer fejlesztése és a gazdasági szereplők közötti kapcsolat erősítése és és olyan képzések biztosítása, amelyek a legújabb ipari és technológiai trendeket tükrözik és hozzájárulnak a kecskeméti szakképzés fejlődéséhez és a gazdasági szereplők közötti kapcsolatok erősítéséhez. A szorosabb együttműködés a vállalkozásokkal elősegítheti az innováció és a versenyképesség növekedését, valamint a gazdasági fenntarthatóságot.
     - *A Kecskeméti Ágazati Képzőközpont megalakulása ígéretes lehetőségeket teremt a helyi fiatalok számára, akik a képzés révén magas szintű szakmai tudással és versenyképes készségekkel léphetnek be a munkaerőpiacra. Emellett a vállalkozások számára is előnyös lehetőséget kínál a közvetlen kapcsolat kiépítésére a szakképzési intézményekkel, hogy jobban megismerjék a diákok képességeit és igényeit, valamint részt vegyenek a képzés tartalmának alakításában.*
     - *A Képzőközpont jelentős szerepet játszhat a digitális átálláshoz szükséges kompetenciák (készségek és képességek) kialakításában, a digitális írástudás erősítésében, a megfelelő szakember utánpótlás biztosításában.*

4. Katona József Könyvtár

- A több mint 120 éves, s közel 110 főt foglalkoztató Katona József Könyvtár a hazai könyvtári rendszer egyik legjelentősebb intézménye. 1897-ben városi könyvtárként indult, 1952 óta megyei könyvtárként működik. 1996-tól Kecskemét belvárosában új épületben – ezen kívül 6 fiókkönyvtárban – szolgáltat. 2015-ben a szakmában elsőként elnyerte a Könyvtári Minőségi Díjat.
- A városközponti könyvtár naponta 1 500 látogatót fogad, emellett folyamatosan növekszik a távhasználatok száma is. A könyvtár emellett részt vesz az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerben, az évente más könyvtárak számára kölcsönadott dokumentumok száma meghaladja a 10 ezer darabot.
- 2019-ben pályázati forrásból teljesen megújult az Infotéka: a könyvtár 15 új számítógéppel, bútorokkal és egy új multifunkciós fénymásológéppel áll a felhasználók rendelkezésére. Az intézmény emellett egy Digitális Oktató Labort is kialakított, mely a digitális írás-olvasás ismereteinek elsajátítását kínálja szervezett csoportos tanfolyamok keretében. A digitális labor minden eszközzel rendelkezik, ami a korszerű tanulás alapja, megfelelő számú munkaállomás áll a hallgatók rendelkezésére, illetve további kreatív IKT eszközök.
- Az intézmény meghatározó szerepet tölt be nemcsak a város és a térség életében, de országos szinten is. 2023 óta a Debreceni Egyetem kihelyezett Könyvtár- és Információtudományi Tanszéke is az épületben működik. Több évtized óta közismertek az intézményben folyó olvasásnépszerűsítő, tanulást támogató programjai és környezetismereti játékai. Az intézmény a programjain keresztül jelentős szerepet játszhat a jövőben a zöld és digitális átállás népszerűsítésében és a társadalmi szemléletformálásban.

5. Kecskeméti Televízió Nonprofit Kft.

- A Kecskeméti Televízió 1984-ben kezdte meg működését egy olyan időszakban, amikor egyre nagyobb lett az igény a helyi nyilvánosság fórumainak megteremtésére.
- 1999-ben pályázat útján Kecskeméten és környékén (mintegy 50 km-es hatótávolságban) műsorszolgáltatási jogosultságot szerzett az UHF 31-es csatornán.
- A városi televízió 2013. augusztus 6-án tért át a digitális sugárzásra, így közel 60.000 háztartásban mintegy 100.000 potenciális nézőhöz jutnak el a 0-24 órában sugárzott adások, melyből a saját készítésű műsorok ideje napi 7 óra. A zökkenőmentes műsorszolgáltatást és tájékoztatást napjainkban 32 munkavállaló segíti.
- Közszolgálati szerepkörénél fogva a televízió – az egyéb kulturális intézményekhez hasonlóan – jelentős szerepet játszhat a jövőben a zöld és digitális átállás népszerűsítésében és a társadalmi szemléletformálásban.

6. *Gong Rádió Információs, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*

- Az 1995-ben alapított Gong Rádió (Gong FM) Kecskemét körzetében fogható városi rádióadó, mely 2002 óta hálózatos műsorszóróként működik és amelynek adásai Magyarország középső területein – Pest megye déli részétől a Vajdaság észak-keleti részéig – foghatók.
- A Gong Rádió tulajdonosi jogait 2017 óta nagyobb részben a Közép-Európai Sajtó és Média Alapítvány, kisebb részben (18,31%) Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata gyakorolja.
- Jövőbeli szerepe kiemelkedő lehet a lakossági tájékoztatásban és szemléletformálásban.

7. *Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház*

- A Bánk bán szerzőjének szülővárosában 1796 óta – több mint 225 éve – van jelen a színjátszás. A ma ismert színházépület 1896. október 14-én nyitotta meg kapuit a közönség előtt Katona József Bánk bán című darabjával.
- Kecskemétet immár 125 éve komoly színházi hagyományok és pezsgő kulturális élet45 jellemzik. A jelenleg 170 fős állandó színtársulatot a Kossuth-díjas Cseke Péter színigazgató vezeti.
- A társulat fontosnak tartja, hogy eljuttassa a színházat a kistelepülésekre, a hátrányos helyzetben élő gyerekekhez, illetve, hogy ezek a gyerekek is eljuthassanak a Katona József Színház előadásaira. Ezért hozta létre 2015-ben a Színészek az Ifjúságért Alapítványt, amely fontos szerepet vállal nyári ifjúsági- és gyermektáborok megszervezésében, ahol színvonalas kulturális programok várják résztvevőket.

8. *Ciróka Bábszínház*

- A hivatásosan 1986-tól működő helyi bábszínházat 40 évvel ezelőtt a Kecskeméti Katona József Színház fogadta be, majd néhány év alapítványi működés után, 1991-ben önálló városi fenntartású intézménnyé vált.
- A Ciróka Bábszínház hét közben az óvodásoknak, kisiskolásoknak és a városba látogató kiránduló csoportoknak kínál előadásokat. Hétvégén a „Vasárnapi Mesebelépő” előadásokkal a családokat invitálják színházlátogatásra.

[45] *Kecskeméten a kulturális rendezvények száma 2018-ban 1762 db volt (forrás: https://muzeumstat.hu/hu/summary?city=Kecskem%C3%A9t)*

- A városi bábszínház 1992 óta kétévente szervezi meg a Magyarországi Bábszínházak Találkozóját, amely a hivatásos bábszínházak nívós szakmai fóruma. A társulat állandó székhelyén kívül, külföldi fesztiválokon is gyakorta fellép.

9. Hírös Agóra Kulturális és Konferencia Központ Nonprofit Kft.

- Bács-Kiskun Megyei Művelődési Központ elnevezéssel a régió legnagyobb kulturális központjaként 1975. január 11-én nyitotta meg kapuit a látogatók előtt, mely 1982 és 2007 között Erdei Ferenc Művelődési Központ néven működött.
- A széles skálájú közművelődési feladatellátás jegyében Kecskeméten 2015. július 1-jével szervezeti integrációra került sor, melyet követően a Kecskeméti Ifjúsági Otthon és a Helpi Ifjúsági tanácsadó Iroda és Fejlesztő Műhely feladatait a Hírös Agóra Nonprofit Kft. vette át, amelynek jelenleg 60 fővel látja el feladatait.
- Az intézmény fő feladata Kecskemét város polgárainak kulturális, művészeti, szabadidős és közösségi igényeinek, szükségleteinek kielégítése, a rekreáció, a szórakozás és a szórakoztatás, a szabadidő hasznos eltöltésének segítése, a közösségi művelődés lehetőségeinek biztosítása és az alkotókészség kibontakoztatása. E célok megvalósításában a szervezet tudatosan támaszkodik a helyi társadalom közművelődési igényeire, kulturális fogyasztási szokásaira, a hagyományok ápolására, melyhez a legkorszerűbb módszertani és technikai lehetőségeket használja fel.
- A Hírös Agóra Kulturális és Konferencia Központ évente több mint 4 000 különböző kulturális és közösségi programon 900 000 látogatót fogad.

10. Kecskeméti Animációs Filmgyártó és Forgalmazó Kft.

- Kecskeméten a rajzfilmkészítés gyökerei egészen 1929-ig nyúlnak vissza, amikor Mátis Kálmán festő, grafikus, rajzpedagógus elkészítette A kiscserkész álma című alkotását, amely Londonban díjat is nyert.
- A Pannónia Filmstúdió 1971-ben létesített vidéki telephelyet Kecskeméten. Az 1981-ben felépült műtermekben készültek olyan ismert alkotások, mint a Vízipók-csodapók, a Jankovics Marcell által rendezett „Magyar népmesék” sorozat vagy épp a „Mesék Mátyás királyról” sorozat.
- A stúdió 1991-ben vált önálló állami vállalattá, majd 1993-ban 35 munkatárs megvásárolta az állami vagyonrész 63%-át, és megalakította a Kecskemétfilm Kft.-t. Az 1980-as évek közepétől Izlandról, Németországból, Belgiumból, Hollandiából, az Egyesült Államokból, Kanadából és Franciaországból érkeztek ösztöndíjasok

Kecskemétre, ahol napjainkban egyre inkább az alapítók leszármazottai alkotnak. Közös munkájuk gyümölcse számos nemzetközi díj és elismerés.

- A rajzfilmstúdió a digitalizációs megoldásokat munkája során is alkalmazza már, míg a zöld átállás folyamatát leginkább munkáin keresztül a szemléletformálás terén tudja segíteni.

11. Kecskeméti Katona József Múzeum

- Kecskemét város közgyűlése 1898-ban hozott határozatot egy városi múzeum és könyvtár létrehozásáról. A kezdetben a Városházán működő intézmény 1923-ban költözött a két oldalszárnnyal kibővített vasútparki nyári kaszinóba és 1924-ben nyílt meg a nagyközönség előtt.
- A Múzeum további szerveiként működik:
  - *a „Cifrapalota" kiállítóhely*
  - *a „Szórakaténusz" Játékmúzeum és Műhely,*
  - *a Magyar Naiv Művészek Gyűjteménye és*
  - *az Orvos- és Gyógyszerészettörténeti Gyűjtemény.*
- A Múzeum látogatóinak száma 2024-ben 48 474 fő volt, mintegy 70 kiállítás és 250-nél is több tárlatvezetés mellett.
- A múzeumi egységek jelentős digitalizációs feladatokat látnak el minden évben, így 2024-ben a digitalizált kulturális javak száma 20 384 db volt, míg a kezelt digitalizált kulturális javak összes tétele meghaladta a 280 000 db-ot. A folyamatos kutatási, állagmegóvási tevékenységnek, valamint a honlapon történő kulturális javak bemutatásának, a kultúra közvetítésének és edukációjának köszönhetően a digitalizáció kiemelt szerepet játszik az intézmény életében.

12. Hírös Sport Szabadidő Létesítményeket Működtető és Szolgáltató Nonprofit Kft.

- A Hírös Sport Nonprofit Kft. a Kecskeméti Sportlétesítményeket Működtető Kht. jogutódjaként 2008. augusztus 11-én jött létre. Az városi sportlétesítményekben szervezett rendezvények száma folyamatosan növekszik, egy részük a lakosság szabadidős, sport, és szórakozási igényeit szolgálja ki, másik része a sportegyesületek eseményeit foglalja magába.
  - A kecskeméti Széktói Stadiont eredetileg 1962-ben adták át, megépítésében sok kecskeméti lakos is részt vett társadalmi munkában. 2002-ben egy országos stadionfelújítási program keretében felújították, ekkor kibővült a fedett lelátórész, felépült egy modern főépület, valamint sor került a világítás és az eredményjelző korszerűsítésére. 2009-ben automata öntözőrendszert építettek ki a stadionban, amely mellett további 3 füves edzőpálya, továbbá 7 db műfüves pálya áll a labdarúgók rendelkezésére. A

beruházások folyamatosan azóta is zajlanak a közel 5 000 fő befogadására alkalmas stadionban (pl. új vízelvezetés, pályafűtés, korszerű öntözőrendszer kialakítása, távhőszolgáltatás bevezetése, új tetőszerkezet kialakítása a város felöli oldalon).

- A Benkó Zoltán Park 174 hektáros füves-fás parkja ritkaságszámba menő természeti környezetet biztosít a városon belül. A lakóterületekkel is határos szabadidőközpont 36 000 négyzetméter vízfelülettel és mintegy 385 000 négyzetméter erdővel rendelkezik, leglátványosabb pontja a 49 méter magas domb, melynek tetejére 300 méter hosszú, fokozatosan emelkedő betonozott út vezet. A park egy része helyi jelentőségű természetvédelmi terület, a domb lábánál tanösvény található. A szabadidőközpont éves látogatószáma 2024-ben meghaladta a 224 000 főt.
- A Messzi István Sportcsarnokban a 2024. évben 5 felnőtt és 1 utánpótlás egyesületnégy tartotta edzéseit és mérkőzéseit, 4 sportágat – kosárlabda, kézilabda, röplabda és futsal – képviselve. A helyi egyesületek edzésein és mérkőzésein kívül a komplexum válogatott edzőtáboroknak és mérkőzéseknek is otthont ad. A sportcsarnok egyidejű maximális befogadóképessége sportrendezvények esetén 1 900 fő. Koncertek, előadások, kiállítások, játszóházak, céges rendezvények esetén maximum 1 500 fő tartózkodhat a sportcsarnokban.
- A Társaság életében mérföldkő volt a Kecskeméti Fürdő 2011. december 22-i nyitása, amely három sportág (úszás, uszonyos- és búvárúszás, vízilabda) otthona. A létesítményt naponta 250 sportoló használja, a fürdő éves, összes látogatószáma 2024-ben meghaladta a 375 000 főt, amely az egyre bővülő programkínálatnak is köszönhető.
- Emellett a Kecskeméti Élményfürdő (Strand) és Csúszdapark Látogatottsága – idényjellegéből is adódóan – lényegesen kisebb, mint az uszodáé, de 2024-ben így is meghaladta a 22 500 főt.
- A régi városi uszodából átalakított Mercedes-Benz Sport Akadémia 2017. augusztus 29. óta Mercedes-Benz Kosárlabda Akadémia otthona, de a létesítményt az utánpótlás kosárlabdázókon kívül röplabdázók, vívók, a kettlebell sportág képviselői és a közeli iskolák diákjai is használják.
- A Kecskeméti Atlétikai Centrum 2019. áprilisától a sportolók, júliustól a lakosság számára is rendelkezésre áll. A létesítményt a helyi atlétikai egyesület sportolóin kívül tájfutók, amatőr futók és rögbisek is használják, naponta megközelítőleg 150 fő.
- Bóbis Gyula Edzőcsarnok, amely 5 sport klub és egyesület 7 szakosztályának nyújt bázist, melyek felújítása folyamatos (pl. női öltöző és vizesblokk felújítása, energiahatékonyságot célzó felújítás, súlyemelőcsarnok

elektromos rendszerének modernizálása, futófolyosó világításkorszerűsítése).

- A Hírös Sport Nonprofit Kft.-ből 2018. július 1-jén vált ki a Kecskeméti Junior Sport Nonprofit Kft., melynek célja, hogy Kecskeméten minél több gyermek sportoljon, minél jobb körülmények között.
- A Hírös Sport NKft. jelentős épületállományából és létesítményüzemeltetői feladataiból adódóan is, érintett a zöld- és digitális átállás keretébe tervezett beruházások és fejlesztések jövőbeli megvalósításában.

13. Kecskeméti Planetárium

- Az 1983-ban létrehozott, 60 fő befogadására alkalmas intézmény 1996-ban alakult át költségvetési szervvé, melynek fenntartója Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata. Az intézmény elsődleges feladata az iskolai oktatást segítő rendhagyó órák tartása, de jelentős szerepet vállal a természettudományos ismeretek népszerű elterjesztésében és szemléletformálásban.

C. A közösségi közlekedés szervezésében résztvevő szervezet

1. Kecskeméti Közlekedési Központ Kft.

- „Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 11/2019. (IV. 25) önkormányzati rendelete Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata közlekedésszervezési feladatainak ellátásáról" szóló rendeletében 2020. január 1-jétől jelölte ki a Kecskeméti Közlekedési Központ Korlátolt Felelősségű Társaságot, Kecskemét város autóbusszal végzett helyi menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatásával kapcsolatos közlekedésszervezési feladatainak ellátására. A társaság 2020. január 1-től kizárólagos joggal az Inter Tan-Ker Zrt.-vel (a továbbiakban: Szolgáltató) közösen látja el az autóbusszal végzett helyi személyszállítási szolgáltatást Kecskeméten.
- A Kecskeméti Közlekedési Központ Kft. megalapítására 2019. áprilisban sor került, ezt követően megkezdte a helyi közlekedés átvételével kapcsolatos előkészítő tevékenységét. Feladata a helyi autóbusszal végzett menetrendszerinti személyszállítási szolgáltatás tervezése, szervezése és megrendelése, valamint a szolgáltatáshoz kapcsolódó kereskedelmi feladatok ellátása.
- A Kecskeméti Közlekedési Központ Kft. jelenleg 52 menetrendi vonalon közlekedtet járatokat.
- A társaság jelentős szerepet vállal a digitális- és zöld átállás folyamatában.

D. A hulladékgazdálkodási feladatok ellátásában közreműködő szervezet

1. Duna-Tisza Közi Hulladékgazdálkodási Nonprofit (DTKH) Kft.

- A Kecskeméti Városgazdasági Kft. 2016-ban integrálódott a ceglédi központú Duna-Tisza Közi Hulladékgazdálkodási Nonprofit (DTKH) Kft.-be. A cégben a Városgazdasági Kft. a maga 40%-ával a legnagyobb tulajdonos, de a közszolgáltatást Kecskemét közigazgatási területén is a DTKH Nonprofit Kft. látja el, amely jogfolytonosan átvette a Kecskeméti Városgazdasági Kft. munkavállalóit és megvásárolta az eszközeit. Az összeolvadással a ceglédi szervezet létszáma közel 200 fővel nőtt, szolgáltatási területe több mint 600 ezer főre bővült.
- A társaság a körforgásos gazdaság kialakításának egyik legfontosabb szereplője a városban.

E. Városfejlesztésben, beruházásösztönzésben közreműködő szervezetek

1. Kecskeméti Városfejlesztő Kft.

- A 2010-ben alapított, 100%-os önkormányzati tulajdonban álló Kecskeméti Városfejlesztő Kft. tevékenységét és ellátandó feladatait Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a városfejlesztéshez és városrehabilitációhoz kapcsolódó feladatok ellátásáról szóló 34/2009. (V. 29.) önkormányzati rendelete részletezi. (A Város stratégiai terveinek kidolgozásában megkerülhetetlen szerepet betöltő társaság feladatainak bemutatását részletesebben az 1.4.1.6. alfejezet tartalmazza.)

2. Városi Alapkezelő Zrt.

- A Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 100%-os tulajdonában álló részvénytársaság két fejlesztési alapot képvisel: (1) a Kecskemét Városfejlesztési Alapot és (2) a Kecskemét Vállalkozásfejlesztési Alapot.
  - A mintegy 15 Mrd Ft forrással létrehozott Kecskemét Városfejlesztési Alap forrása egy, a Pénzügyminisztérium (mint Támogató) és Kecskemét MJV (mint Kedvezményezett) között 2020. január 8-án létrejött Támogatási szerződés. Az Alap elsődleges célja Kecskemét gazdasági növekedésének elősegítése és a városban lakók életkörülményeinek javítása egy olyan fenntartható városfejlesztést szolgáló finanszírozási modell segítségével, amely lehetőséget biztosít a Kecskemét számára fontos, pénzügyileg megtérülő fejlesztési projektek finanszírozására. Ilyen projekt lehet például a bérlakás-építés, parkolóházak építése, az okosváros-koncepció egyes elemeinek megvalósítása, a leromlott állapotú önkormányzati ingatlanok felújítása, a turizmus fejlesztése, illetve hulladékgazdálkodási programok vagy épületenergetikai korszerűsítési programok működtetése.

- A 10 Mrd Ft összegű Kecskemét Vállalkozásfejlesztési Alap forrása a Nemzetgazdasági Minisztérium (mint Támogató) és Kecskemét MJV (mint Kedvezményezett) között 2017. július 17-én létrejött Támogatási szerződés. Az Alapra kecskeméti tevékenységű KKV-k és nagyvállalatok pályázhatnak, célja a helyi adottságokat figyelembe vevő gazdaságfejlesztés és a munkaerő-mobilitás ösztönzése, a vállalkozóbarát gazdasági környezet erősítése, a helyi KKV-k versenypozícióinak javítása, valamint a kiemelt járműipari térségminősítésben rejlő lehetőségek kiaknázása. Célja továbbá a termelés bővítése az árbevétel emelkedésével és/vagy a munkaerő megtartásával, az átlagbérek és a hatékonyság növelése, innovatív tevékenység folytatása.

3. *AIPA Nonprofit Közhasznú Kft.*
   - A 96%-ban önkormányzati tulajdonban álló közhasznú gazdasági társaságot 2009-ben a Kecskeméti Kreatív Tudásközpont Közalapítvány, a Kecskeméti Főiskola (ma Neumann János Egyetem), a Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége, és a Bács-Kiskun Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány hozta létre. Az alapítok törekvése, hogy az AIPA Kft. egységes szervezeti keretet biztosítson a város és a térség gazdaságfejlesztési tevékenységének koordinálásában.
   - A cég szerepet vállalt a Kecskemét 4.0 Program és Kecskemét 5.0. Program megvalósításában és bonyolításában.

4. *Kecskeméti Turizmusfejlesztési és Marketing Kft.*

   A 2003-ban létrehozott gazdasági társaság az elmúlt években elsősorban a városi intézmények és az Önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaságok működéséhez kapcsolódó marketing tevékenységet és fesztiválszervezési feladatokat látott el.

1.4.2.3 A jelenlegi város működési modell hatékonyságának értékelése

A városi közszolgáltatásokban meghatározó szerepet játszó városi szervezetek és gazdasági társaságok:

- a költségvetési intézmények körében:
  - az 54 telephelyen szolgáltatásokat szervező Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága (ESZII), a maga 613 fős alkalmazotti létszámával, évi 8,5 Mrd Ft-os költségvetésével, amely tehát Kecskeméten megszervezi az egészségügyi (háziorvosi, gyerekorvosi, fogorvosi stb.) alapellátást, az idősek gondozását, egyes szociális feladatokat, valamint 8 db bölcsődei intézményt működtet;

- a mintegy 50 főt alkalmazó és évi közel 1,6 Mrd Ft-ból gazdálkodó Kecskeméti Városrendészet, melynek fő feladata a városi közbiztonság és a közterületek rendjének megőrzése, továbbá az együttélési normák betartásának elősegítése;
- A Katona József Könyvtár, mely azon túl, hogy több mint 100 alkalmazottjával és közel 1,2 Mrd Ft összegű éves költségvetésével az egyik legnagyobb városi intézmény jelentős szerepet visz a helyi tájékoztatásban, szemléletformálásban és oktatásban, ezen belül is – különösen – a digitális írás-olvasás fejlesztésében a fiatal és az idősebb generációk esetében.

- az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok körében:
  - az évi 3,28 Mrd Ft-ból gazdálkodó és mintegy 216 főt foglalkoztató Kecskeméti Városüzemeltetési Nonprofit Kft., melynek közútfenntartó és forgalomtechnikai szerepe mellett a közvilágítási, a park-, és zöldfelületfenntartási (köztemető fenntartási) és köztisztasági szerepe is jelentős;
  - a hulladékgazdálkodásban jelentős szerepet játszó, mintegy 22,6 Mrd Ft árbevétellel rendelkező és 761 főt alkalmazó DTKH Duna-Tisza Közi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság;
  - a mintegy 40 főt alkalmazó és közel évi 1 Mrd Ft-ból gazdálkodó Kecskeméti Közlekedési Központ Kft.;
  - az 59 településen, mintegy 357 ezer lakosra kiterjedően – regionális szintű – víz- és csatornaszolgáltatatással foglalkozó BÁCSVÍZ Víz- és Csatornaszolgáltató Zrt., amely közel 15 Mrd Ft-ból gazdálkodik és stratégiai szerepén felül az egyik legnagyobb beruházó és munkáltató Kecskeméten (608 főt foglalkoztat);
  - a 100 főt foglalkoztató, évi több mint 2,6 Mrd Ft árbevételű Kecskeméti TERMOSTAR Hőszolgáltató Kft. energetikai szolgáltatásain felül, a zöld átállás érdekében jelenleg is fontos üzemeltetési feladatokat valósít meg, valamint jövőbeli beruházásokat készít elő;
  - a jelenleg 28 főt alkalmazó, évente közel 1,2 Mrd Ft-ból gazdálkodó és jelentős ingatlanállományt kezelő KIK-FOR Ingatlankezelő és Forgalmazó Kft., illetőleg
  - a sport- és szabadidő létesítményeket működtető Hírös Sport Nkft., amely a Kecskeméti Junior Sport Nkft.-vel együtt számolva, évi mintegy 954 millió Ft-ból gazdálkodik és közel 120 főt alkalmaz.

Ha a város egészének működését nem is, de a fentebb említett 10 szervezet tevékenysége Kecskemét üzemeltetését, lakossági ellátását alapjaiban határozza meg. Mellettük további, önkormányzati fenntartású intézmények és gazdasági szervezetek vesznek részt a városi közfeladatok ellátásában, ami szükségszerűen összetett, több szereplőre épülő intézményi rendszert eredményez (152. ábra). A szervezeti tagoltság növeli a feladatok pontos lehatárolásának, az információáramlásnak és a szervezetek közötti koordinációnak a jelentőségét. Egyes területeken – így különösen a városfejlesztés, közterület-karbantartás,

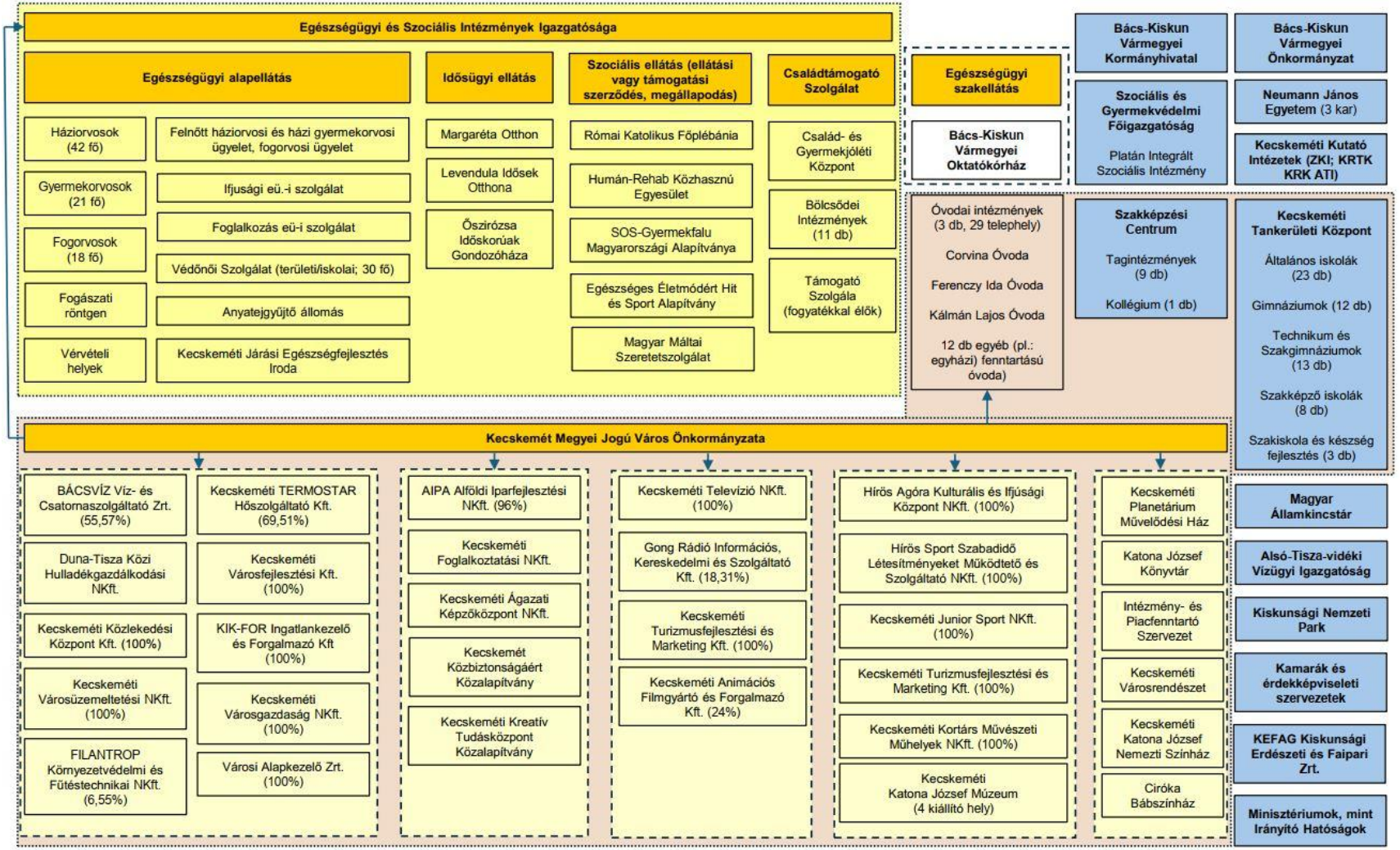
pályázatírás, terveztetés – több szervezet is részt vesz a feladatellátásban, és a tapasztalatok alapján szükség van a fejlesztések tervezése, illetve szakterületirányítás koordinációja során a folyamatok optimalizációjára. Mindezek fontosságát támasztja alá, hogy a megfelelő feladatlehatárolás és koordináció hiánya párhuzamosságokhoz, információvesztéshez, eltérő szakmai megközelítésekhez vagy a felelősségi viszonyok bizonytalanságához vezethet. Mindezek a jelenségek a teljes stratégiai ciklusra – annak tervező, mérő, monitorozó, végrehajtó és kiértékelő fázisaira egyaránt – is kihathatnak.

A feltárt működési és koordinációs problémák egy része a jövőben **az intézményi és szakmai kapacitások tudatosabb szervezésével**, egyes indokolt esetekben azok **koncentrálásával (összevonásával)**, valamint **korszerű folyamatmenedzsment technikákkal**, **IT alapú vezetői információs/irányítási rendszerek bevezetésével** mérsékelhető. A következő években e területen további lépések indokoltak a működés hatékonyságának növelésére. Az előttünk álló időszakban ezért elsősorban a stratégiai tervezéssel, a városfejlesztéssel, -rendezéssel és várostervezéssel kapcsolatos feladatok, illettve a vagyongazdálkodási funkciók közötti **kapcsolatok megerősítése**, a **közös döntés-előkészítési folyamatok kialakítása** indokolt. Egyes funkciók szervezeti koncentrációja ennek egyik lehetséges, de nem kizárólagos eszköze lehet.

A szervezeti kapcsolatok rendezése mellett több horizontális szakmai területen **önálló kapacitásfejlesztési igény is** azonosítható. Ilyen különösen **a városi szintű adat- és a digitális átállás menedzsmentje**, a **városi energiamenedzsment**, valamint a **zöld átálláshoz** (benne éghajlatvédelemhez, klíma-alkalmazkodáshoz, városökológiához és vízgazdálkodáshoz), kapcsolódó **szakmai és monitoring feladatok ellátása** a hatékony és eredményes feladatellátás érdekében. E területeken nem kizárólag új szervezeti egységek létrehozása jelenthet megoldást, hanem a **meglévő szakmai kapacitások megerősítése**, a **felelősségi körök kijelölése**, valamint az érintett hivatali egységek, intézmények és gazdasági társaságok **együttműködésének intézményesítése** is. A szükséges humánerőforrás mellett biztosítani kell az **adat-, információ- és döntéstámogatási rendszerek hosszú távú, biztonságos és költséghatékony működtetését** is.

Kiemelt feladat a különböző **horizontális szakpolitikai és fejlesztési területek közötti koordináció erősítése**. A várostervezési (városfejlesztés és -rendezés), a zöld és digitális átállási, az energetikai, a gazdaságfejlesztési, valamint a városi fenntartható mobilitás tervezési és fejlesztési feladatok számos ponton kölcsönösen hatnak egymásra, miközben szakmai és szervezeti felelőseik eltérőek. A jövőbeli irányítási modellben ezért olyan **rendszeres koordinációs és egyeztetési mechanizmusok kialakítása** szükséges, amelyek biztosítják a stratégiai célok, a fejlesztési projektportfólió, a költségvetési és vagyongazdálkodási döntések, valamint az ágazati programok összehangolását.

152. ábra: *Kecskemét szolgáltatói rendszerének sematikus térképe*

1.5 Kockázatok és lehetőségek értékelése

1.5.1 Prosperáló város

Prosperáló város	
Lehetőség	**Kockázat**
A világ- és az európai gazdaság átalakulásával, a változó körülményekhez jól alkalmazkodó kecskeméti gazdaság új ágazatokat tud letelepíteni a városban.	Az európai és hazai gazdaság gyenge alkalmazkodóképessége és rossz gazdaságpolitikai döntések miatt, elhúzódó és tartós válságjelenség kialakulása.
Kecskemét gazdaságának élénkítése, ösztönzése, és több pólusúvá tétele érdekében kiemelt figyelmet érdemes fordítani tercier és kvaterner szektorok hatékonyságának és teljesítményének növelésére.	A megfelelő gazdaságfejlesztési és diverzifikációs programok elmaradásával Kecskemét gazdasága véglegesen egypólusúvá válik, nagy járműipari kitettséggel.
A gazdasági prosperitást kihasználva, a város térségi irányítási, innovációs és foglalkoztatási központ szerepének további erősödése.	A települési verseny erősödésével, Kecskemét nem képes tovább erősíteni térségi funkcióit, egyetemi szerepkörét és gazdasági potenciálját, ezért a város megtartó- és vonzóképessége csökken.
A vonzó helyi üzleti, oktatási és innovációs környezetnek köszönhetően a minőségi, az Ipar 4.0 kihívásainak megfelelő, nagyobb hozzáadottérték termelést képviselő munkahelyek letelepedése.	A minőségi, kreatív munkahelyek hiányában a jól képzett szakemberek elvándorlása, a város gazdasági szerkezetváltásának megakadása.
Új egyetemi képzések bevezetésének köszönhetően a város verseny- és innovációs képességének növekedé-se, valamint magas szintű szolgáltatások megjelenése.	A szükséges egyetemi szintű képzési programok elmaradásával, szakemberhiány jelentkezhet, ami a kecskeméti innovációs és versenyképesség romlásához vezet.
A város fejlődéséhez szükséges jelentős kiterjedésű barnamezős és alulhasznosított fejlesztési területek rendelkezésre állása.	A városi barnamezős fejlesztésekhez szükséges jogszabályi háttér és döntéshozói akarat hiánya, illetve a helyi, hazai, befektetői, illetve EU-s források elapadása.
Megfelelő gazdaságpolitikai háttérnek és helyi gazdaságfejlesztési és együttműködési programnak köszönhetően vonzó gazdasági miliő és befektetői érdeklődés kialakulása.	Az euroregionális versenytársak vonzóbb gazdasági környezetének következtében, a befektetői érdeklődés elfordulása a régiótól és Kecskeméttől.
Az informatikai vállalkozások letelepedésének állami és önkormányzati támogatása javítja a digitális átállás helyi feltételeit.	A helyi vállalkozások és a lakosság alacsony innovációs és adaptációs képessége hátráltatja a digitális átállás megfelelő ütemű megvalósítását.
Az állami gazdaságösztönző programoknak köszönhetően, az elsődleges kedvezményezett KKV szektor tőkeellátottságának, hatékonyságának és innovációs teljesítményének növekedése.	A szektor központi támogatási programjainak elmaradásával a KKV-k rugalmas alkalmazkodó- és jövedelemtermelő képessége tovább romlik.
A megvalósuló elővárosi vasúti infrastruktúra beruházásoknak köszönhetően, a város munkaerőpiaci vonzáskörzetének kibővülése, a munkaerőszükséglet biztosítása.	A térségi közlekedésfejlesztési beruházások elhúzódásával vagy elmaradásával a város fejlődéséhez szükséges humán erőforrásháttér beszűkülése.
Kedvező befektetési és adópolitikával a környezetbarát, s a város környezeti adottságaihoz jobban illeszkedő gazdasági ágazatok városba vonzása.	A helyi környezeti teherbíróképességet figyelmen kívül hagyó ipartelepítés komoly hatással lehet a város fenntartható gazdasági fejlődésére és egészséges ágazati szerkezetére.
Kiemelt városi programként, az önkormányzati bérlakásállomány jelentős növelése.	A megfizethető árú bérlakások hiányában a város megtartó- és vonzóképessége romlik.
A gazdaságélénkítő intézkedések erősíthetik a belső fogyasztást, ezen keresztül a helyi piacra termelő kecskeméti vállalkozásokat.	A cégek gazdasági hatásoknak, trendeknek, kormányzati intézkedéseknek és jogszabályi változásoknak való kitettsége tovább emelkedik.

1.5.2 Zöldülő város

Zöldülő város	
Lehetőség	**Kockázat**
A város hosszú távú élhetősége és fenntartható fejlődése érdekében a Zöld Átállás folyamatának lebonyolításához kapcsolódó feltételrendszer rendelkezésre állása.	Nem állnak rendelkezésre a zöld átállás lebonyolításához szükséges jogszabályi, intézményi, szakmai és pénzügyi feltételek, illetve a szervezeti és humánerőforrás háttér.
A klímaváltozás hatásainak felismerése és a helyi döntéshozók elköteleződése lehetőséget biztosít a Zöld Átállás keretében azonosított beavatkozások előkészítésére és megvalósítására.	A zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztéséhez szükséges jogszabályi háttér hiánya, valamint a hazai, illetve EU-s források a szükséges mértéktől való jelentős elmaradása.
Környezettudatos és környezetbarát technológiák és megoldások alkalmazását támogató szabályozás és zöld finanszírozási keretrendszer kialakítása.	A jogszabályalkotási folyamat vontatottsága és a politikai döntéshozatali elköteleződés hiánya nem teszi lehetővé a zöld átálláshoz szükséges finanszírozási háttér rendelkezésre állását és a gyors beavatkozásokat.
A Zöld Átállás tématerületeit lefedő városi szakági dokumentumok rendelkezésre állása, a szükséges városi szintű vizsgálatok elindulása.	Az eredményes beavatkozásokhoz szükséges városi szakmai anyagok elkészítésének elhúzódása vagy a szükséges vizsgálatok hiánya veszélyezteti a forrásszerzéshez szükséges releváns tervek elkészülését.
A gazdasági növekedés megteremti az anyagi feltételeit az éghajlatváltozás mérséklését és a klímaadaptációt célzó helyi beavatkozásokhoz.	A gazdasági érdekek háttérbe szorítják a klímaváltozás elleni küzdelem legfontosabb területeinek finanszírozását, így a szükségesnél kevesebb forrás áll majd rendelkezésre a hatékony beavatkozásokhoz.
A városon belül kiemelt prioritásként jelenik meg a város reziliencia szintjét erősítő energiahatékonysági intézkedések, a megújuló energiatermelés támogatása, a körforgásos gazdaságra történő áttérés és a klímatudatos város kialakítása.	Az önkormányzat irányítási, együttműködési és koordinációs képessége nem megfelelő a Zöld Átállási folyamat megvalósításában és a klímaváltozás elleni küzdelemben, ezért a város élhetősége és vonzóképessége romlik.
Az új Helyi Építési Szabályozás és a város új rendezési terve lehetőséget biztosít a zöldfelületek arányának megnövelésére és elősegíti a minőségi zöldfelületek kialakulását és a természeti területek fokozott védelmét.	A rendezési és szabályozási elvek figyelmen kívül hagyása, valamint a HÉSZ következetes betartatásának és ellenőrzésének elmaradása veszélyezteti a település természeti területeinek és ökoszisztémájának védelmét.
A klímaváltozás által egyik leginkább érintett településként Kecskemét kiemelt lehetőséget kap a klímaváltozás elleni küzdelemben, uniós, hazai és saját forrásait hatékonyan használja fel a fenntartható vízgazdálkodás, a vízpótlás és csapadékvíz visszatartás területén.	A Duna-Tisza közi Homokhátság térsége a hazai területpolitikában nem kapja meg akellő figyelmet, így vízgazdálkodási programjai vontatottan haladnak, Kecskemét szárazodási folyamatai fokozódnak, amely hatással lesz agráriumára és megtartóképességére.
Kecskemét környezet és klímatudatos városként mintaprojekteket valósít meg a lakossági fűtés, a hulladékkezelés és a vízgazdálkodás területén, melyet széles körben oktat és népszerűsít.	Megfelelő hatósági és ellenőrzési jogkörök, büntetési lehetőségek és /vagy megfelelő ösztönzők hiányában az önkormányzatnak nem lesz érdemi ráhatása a szennyezések megelőzésére, csökkentésére.
Kecskemét ösztönzi és támogatja a városi energiaközösségek létrejöttét és működését, elkezdi energetikai smart grid hálózatának kiépítését és energiamenedzsment rendszerének felállítását, ezzel is elősegítve a város energetikai kiszolgáltatottságának oldását, energiahatékonyságának fokozását.	A jogszabályi környezet kötöttségei miatt a városok nem tudnak érdemi résztvevőkké válni az energiapiacon, nem tudják hatékonyan tervezni energiafelhasználásukat, így nem tudnak érdemi hatást gyakorolni energiafelhasználásuk és ÜHG kibocsátásuk csökkentésére.
Az államilag tervezett vasútfejlesztések felgyorsulásával és Kecskemét Közlekedési Koncepciójában szereplő célok és prioritások megvalósításával, közeledhet a település a Fenntartható Városi Mobilitás megvalósításához, a környezetbarátabb városi közlekedési rendszer kialakításához.	A tervezett vasúti fejlesztések elhúzódása, valamint a Fenntartható Városi Mobilitás forrásigényeitől elmaradó finanszírozási lehetőségek jelentős módon megnehezíthetik egy környezetbarátabb közlekedési rendszer kialakításának lehetőségeit Kecskeméten, így sem a közlekedési módváltás helyzete, sem az elektromobilitás terjedése, sem pedig a helyi közösségi közlekedés erősödése nem várható.

1.5.3 Digitális város

Digitális város	
Lehetőség	**Kockázat**
Kecskemét a Digitális Átállás dokumentumában átgondolta a város működtetésének, fenntarthatóságának és hatékonyságnövelésének digitalizációjában rejlő lehetőségeit, melyek megvalósítása a lakosság elégedettségének és életminőségének javulásához vezethet.	A digitális átállás program megvalósításához szükséges komplex feltételrendszer (szervezeti és irányítási rendszer, digitális infrastruktúra, megfelelően kidolgozott programok, a lebonyolításban érintett szakembergárda, fejlesztési források, partnerek) hiányában a digitalizáció folyamata vontatottan halad.
Kecskeméten rendelkezésre áll a digitális fejlesztési célok megvalósításához nélkülözhetetlen szélessávú adatkommunikációs infrastruktúra, melynek modernizációja folyamatos, a szolgáltatás területi lefedettsége megfelelő, amely jó alapot képez a digitális szolgáltatások városi terjedéséhez.	A városi szervezetek, intézmények működéséhez és IT fejlesztéseihez szükséges feltételek csak részlegesen biztosítotak, az IKT eszköz-képességük és digitális felkészültségük eltérő, (tekintetel beszerzési lehetőségeikre, közfeladatellátásuk digitalizációs szükségleteikre), emiatt nem tudnak élni a rendelkezésre álló lehetőségekkel
A városi szervezetek mindennapos tevékenysége során a digitális eljárások, alkalmazások és szolgáltatások jelentős mértékben járulhatnak hozzá a rendszerszintű digitális működés erősítéséhez, a szolgáltatási színvonal és feladatellátás hatékonyságának emeléséhez, valamint a működési költségek csökkentéséhez.	Az önkormányzati szervezeti, intézményi és gazdasági társaságainál a digitális szolgáltatások kialakításához szükséges alapfeltételek nem egyenszilárdságúak, alacsony szintű a digitalizáltság, illetve IKT támogatotság, hiányos a stratégiai gondolkodás, a tudatosság és az adaptációs-innovációs szint.
Jelentős fejlődési potenciállal rendelkezik a város a minőségi és kreatív munkahelyek létrehozása tekintetében, amely nem csak a kiegyensúlyozott gazdasági szerkezet kialakítását célozná, hanem hozzájárulhatna a helyi digitális gazdaság erősödéséhez is.	A digitális készségek és írástudás alacsony települési szintje, valamint a gyenge keresleti piac miatt, a kecskeméti digitális szolgáltatások nem tudnak megfelelően fejlődni, ezért kevés új, innovatív vállalkozás és munkahely tud kialakulni a városban.
A városok összetett folyamatainak megértése, a fejlesztési szükségleteinek kielégítése és működtetésének optimalizációja sürgető és komplex feladat, melyben a digitalizáció és a hozzá kapcsolódó adatalapú tervezés és döntéshozatal jelentős versenyelőnyt biztosíthat Kecskemét számára.	A város adatvagyona jelenleg felméretlen, digitális nyilvántartásuk hiányos, így nagy a veszélye a jelentős adatvesztésnek. A gyűjtött adatokra alapozható big data rendszerek létrehozása (pl. városi adattár), szabad hozzáférésük biztosítása nem megoldott, az ezekre épülő innovatív szolgáltatások (pl. városi szintű energiamenedzsment rendszer, folyamat-irányító és döntéstámogató monitoring rendszer) nem tudnak beindulni.
A jelentkező piaci és lakossági igények kiszolgálását lehetővé tevő okos városi megoldások (intelligens parkolási és forgalomirányítási rendszerek, okos mérés, szenzorhálózat és környezeti monitoring és energia-menedzsment rendszer,) gyors bevezetése új, innovatív folyamatokat indíthat el a városüzemeltetés területén.	A digitális átállás koordinációjához és az okos város ötletek gyűjtéséhez, rendszerezéséhez, fejlesztéséhez szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, szervezeti, irányítási) hiánya, lassítja az ágazat fejlődéséhez szükséges városi szervezeti és menedzsment rendszer kialakítását.
Az oktatási rendszer modernizációjával lehetőség nyílik a helyi lakosság digitális készségeinek és képességeinek jelentős növelésére, amely ezáltal lépést tud tartani a digitális technológia és más versenytársak fejlődésével.	Az új kor és a munkaerőpiac igényeitől elmaradó digitális oktatás esetén az új, innovatív megoldások és technológiák városon belüli elterjesztése csak lassabb ütemben valósulna meg, ami lemaradáshoz vezethet a városversenyben.
Az együttműködő tervezés lehetőséget nyit a társadalmi és gazdasági igények jobb megértéséhez és a digitális szolgáltatások személyreszabásában.	Kecskeméten a jövőalakítás és a digitális átállás folyamatához szükséges széleskörű partnerségi kapcsolatok kialakításának elmaradásával, a tervezett digitális fejlesztések lakossági támogatottsága csökkenhet.
Az oktatást, tájékoztatást és szemléletformálást lehetővé tevő és azt erősítő városi digitális kommunikációs felületek és közösségi programok erősítése.	A megfelelő lakossági bevonás, tájékoztatási és szemléletformálási programok elmaradásával vagy gyenge színvonalával a társadalmi innovációk lewhetősége csökken

1.5.4 Megtartó város

Megtartó város	
Lehetőség	**Kockázat**
Kecskemét jelentős foglalkoztatási központ, amely biztos és kiszámítható jövedelmet tud biztosítani lakossága számára. A város kedvező üzleti klímája lehetőséget tud biztosítani a gazdaság több lábon állására, az új, magasabb hozzáadott értékű tevékenységek letelepedésére, a város K+F+I ágazatainak megerősödésére.	A város nem ismeri fel időben az erőforrásigényes ipari termelő tevékenység és a természeti környezet teherbíró képessége közötti összefüggéseket, s nem alakítja tudatosan a város adottságaihoz jobban illő gazdasági struktúráját, környezeti állapota tovább romlik, s elveszíti kedvező megítélését és vonzóképességét.
Kecskemét által nyújtott intézményi szolgáltatások minőségének javulása, a közterületek megújulása, a környezeti és élhetőségi feltételek javítása emeli a város kedvező (társadalmi és befektetői) megítélését és népességmegtartó képességét.	Kecskemét környezeti viszonyainak romlásával, valamint az élhetőségi feltételek javításának elhúzódásával, folytatódik a népességszám csökkenése, állandósul a természetes fogyás, valamint erősödik a szomszédos települések, illetve nagyobb városok elszívó hatásából adódó elvándorlás
Az önkormányzat ingatlanfejlesztési piacra történő belépésével növekszik a megfizethető árú, új építésű, illetve felújított bérlakásállomány, amely megfelelő lakhatási alternatívát jelent a városi fiatalság számára.	Az egyre magasabb ingatlanárak miatt, a város fiatalsága, illetve a Kecskeméten dolgozók nagy része az olcsóbb ingatlan és albérleti árakkal jellemezhető környező településekre költözik.
Kecskemét oktatási kínálatának bővítésével, az egyetemi képzések kiszélesítésével, valamint a végzett hallgatók és a fiatalok számára megfelelő kihívást és elismertséget jelentő minőségi munkahelyek növelésével, rekreációs és szórakozási lehetőségeinek kiszélesítésével, erősítheti a város népességmegtartó képességét, ami egyben demográfiai megújulást is eredményezhet.	Megfelelő ifjúságpolitikai koncepció következetes megvalósításának elmaradásával, illetve az iskolavárosi funkció erősítésének hiányában a fiatal korosztályok elvándorlása folytatódik, ami Kecskemét munkaképeskorú népességének további csökkenéséhez, és ezáltal a város társadalmának elöregedéséhez vezet.
Kecskemét nyitottságának, befogadóképességének, toleranciájának és kulturális sokszínűségének, -örökségének megtartásával, ápolásával és megújításával a város erős lakossági identitástudatot épít.	A város gyors gazdasági átalakulása, társadalmának kicserélődése, társadalmi és kulturális programok hiányában a helyi identitás gyengüléséhez vezethet, ami csökkenti a városhoz való kötődést és letelepedést.
A társadalmi igényekhez igazodó és még hiányzó városi szolgáltatások, illetve esélyegyenlőséget növelő ellátási formák fejlesztésében jelentős szerepet játszhatnak a jövőben a társadalmi vállalkozások, a nonprofit és civil szervezetek, melyeknek köszönhetően jelentősen javulhatnak a városi szociális ellátási formák és a társadalmi szolidaritás és empátia.	Az önkormányzat nem kellően érzékeny a településen létrejövő társadalmi problémákra, így nem vállalja fel, illetve nem építi ki azok partnerségi, együttműködési formákat, melyek segíthetnék a hátrányos helyzetű csoportokat a szolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javításában.
Az önkormányzat az együttműködő tervezés keretében mind nagyobb mozgásteret ad az alulról szerveződő kezdeményezéseknek, teret biztosít a társadalmi innovációknak és támogatja azok kibontakozását, amely elősegíti a társadali felzárkózást és integrációt, az új gondolatok befogadását, így erősítve a helyi társadalom kohézióját például a kulturális, szociális és környezet-védelmi területeken.	Az önkormányzat feladatellátása során továbbra is a hagyományos allokatív tervezési módszereket tekinti elsődlegesnek és nem alkalmazza az innovatív, együttműködő tervezés és partnerségi bevonás formáit, továbbá nem biztosít kellő teret és támogatást az alulról jövő kezdeményezések megvalósítására, így nem érzi magáénak a társadalom a helyi döntéseket, s nem tud erősödni a helyi kötődés.
Szociális városrehabilitációs beavatkozásokkal és társadalmi felzárkóztató programokkal erősíthető a leszakadó, szegregálódó társadalmi rétegek integrációs folyamata.	Kecskemét szegregálódó településrészein tovább mélyülhetnek az egyes társadalmi csoportok közötti konfliktusok, gyengülhetnek az integrációs folyamatok.
A város kiemelt fontosságúnak tartja a különböző generációk együttműködését, érzékenyítő és támogató programok indítását, melynek eredményeként csökkent-hetővé válik a fiatal korosztályok elvándorlása.	A generációk közötti programok támogatásának elmaradá-sával, kihasználatlan maradhat a lakóközösségek, valamint az idősebb és fiatalabb korosztályok egymást segítő interakciói, együttműködési formái, gyengítve ezáltal a korosztályok közötti empátiát és társadalmi kohéziót.

1.5.5 Kiszolgáló város

Kiszolgáló város	
Lehetőség	**Kockázat**
Az önkormányzat nem, mint lehetőségként, hanem feszítő szükségszerűségként tekint az ökológiai alapú városfejlesztés és -tervezés gyakorlatának erősítésére, azt teljeskörűen és következetesen támogatja elősegítve ezzel a város fenntartható fejlődését.	A kompakt és klímabarát város kialakítása részeként tervezett fejlesztések elmaradásával, a zöld felületek csökkenésével, a város szárazodásával az éghajlatváltozás hatásai közvetlenül és nagyon érzékenyen fogják érinteni a város lakosságát, amely elvándorláshoz vezethet.
Az új Települési Tervben rögzítetteknek megfelelően tagolt, tértakarékos, „kompakt” városszerkezet kialakítása történik Kecskeméten, a meglévő városrészi központok fejlesztésével, valamint új városrészi alközpontok építésével, amely csökkenti a város ökológiai lábnyomát és javítja annak fenntarthatóságát.	A várostest további szétterülésével, okszerűtlen, terjengős térhasználatával, a zöldmezős beruházások folytatódásával, tovább romlik a település környezeti állapota, és klímaalkalmazkodási képessége, fokozódik a mobilizációs igény és jelentősen emelkednek a város működtetési költségei.
A Települési Tervben megtörtént a város új fejlesztési területeinek kijelölése, amely magába foglalja a város barnamezős és alulhasznosított területeit. Ezek szabályozása lehetőséget biztosít a városnak a megfelelő funkcionálitás és térszerkezet kialakítására a környezeti elvárások figyelembe vétele mellett.	A város fejlesztései során továbbra is lehetőséget biztosít nagy területi igényű zöldmezős beruházásokra, mellyel hátráltatja barnamezős és alulhasznosított területeinek megújulását, veszélyezteti térszerkezetének kompakt kialakítását és környezeti érdekeinek érvényesítését.
A Települési Tervben szakmailag megfelelően átgondolt, kompakt, valamint megfelelően integrált és funkcionálisan illeszkedő városi térszerkezet és területhasználat kialakítása, a szabályozási előírások következetes betartásával, lehetőséget biztosít a város fenntartható fejlődésére és reziliencia szintjének javítására.	A gazdasági érdekek és az általuk preferált, valamint politikailag támogatott beruházások felülirhatják a Település Terveben rögzített területhasználati és szabályozási elveket, amely a környezeti elemek túlhasználatához vagy növekvő tájterheléshez vezethet. Ez veszélyeztetheti a település fenntartható fejlődését és a környezeti változásokhoz történő rugalmas alkalmazkodóképességét.
A meglévő, az átalakuló és az új onnan kialakítandó városi területek – a városrészi adottságokat figyelembe vevő – differenciált (figyelembe véve a funkciókat, a beépíthető-séget, a rendeltetést és a rendeltetési egységek számát) fejlesztése, amely szem előtt tartja a város közösségének érdekeit	A differenciált fejlesztés figyelmen kívül hagyásával, a szükségesnél intenzívebb beépítés, illetve a közösségi érdektől eltérő, a városrészi adottságoknak ellentmondó beruházások a városi szövetben számos problémát (pl. közlekedési, forgalmi, ökológiai, ellátási, városüzemeltetési) okozhatnak, ami veszélyeztetheti a fenntarthatóságot.
A város épített és természeti környezetére vonatkozó szigorú szabályozási előírások betartása és az elkészített szakági koncepciók és akciótervek megvalósítása, lehetőséget teremtenek az épített és természeti környezet megőrzésére és minőségi fejlesztésére.	A minőségi városi környzet megőrzése és fejlesztése csak következetes tervező és hatósági munka, továbbá megfelelő ellenőrzés mellett valósulhat meg. Bármelyik feltétel sérülése esetén nehéz garantálni az elérendő célokat.
A fejlesztési területeken lehetőség nyílik olyan új gondolkodá megvalósítására, melyben közmű alagutak szolgálhatják a hatékony és fenntartható infrastruktúra fejlesztést, amelyben a zöldinfrastruktúra ugyanolyan védelmet élvez, mint az összes többi műszaki közmű.	Az infrastruktúra kiépítettségének, illetve a szolgáltatások minőségének a helyi lakossági igényektől való elmaradása nem csak a város megtartó képességének csökkenéséhez vezethet, hanem utólagos kiépítése jelentős plusz költségeket kíván meg a várostól.
Megfelelő köztervezés biztosításával tervezhetővé válik városi alközpontok, akcióterületi programok (pl. szociális, zöldfelületi, vízmegtartási, közterület fejlesztési, intézményi), valamint a komplex közlekedési fejlesztések akár egyidejű előkészítése, hatásuk vizsgálata és a projektek egymásra építése.	A megfelelő városi köztervezés hiányában, sem a különböző fejlesztési elgondolások megfelelő ütemezése, sem azok koordinációja, sem pedig a városfejlesztés minden dimenzióját figyelembe vevő komplex gondolkodás nem biztosítható. A városfejlesztési folyamatok átfogó szakmai irányítása nélkül, a közösségi érdekek nehezen érvényesíthetők.